HD WIDENER
HW SIEF

2224.19

Bd. May, 1881.

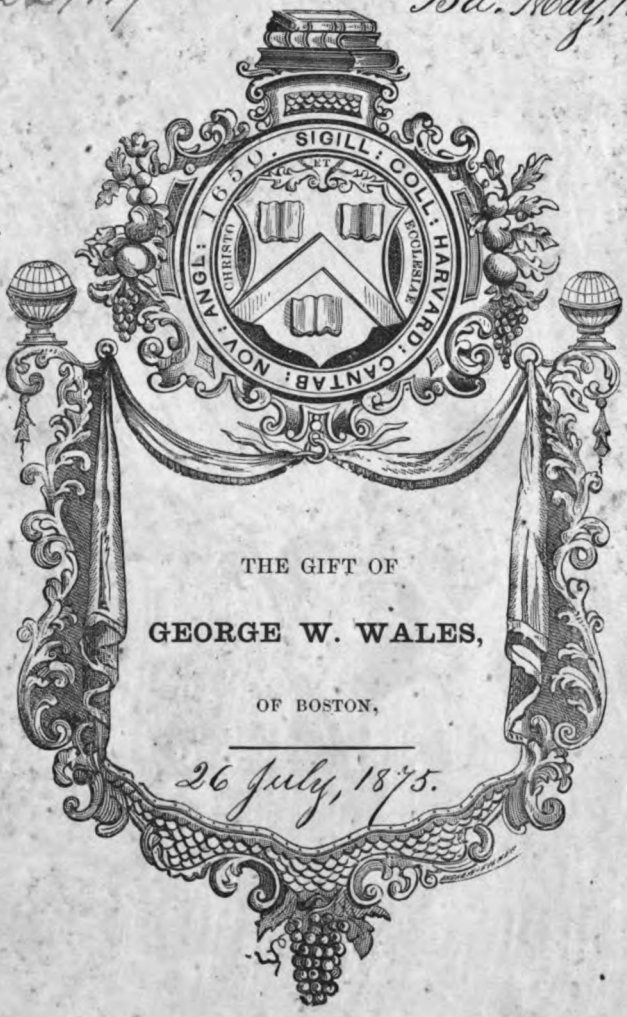

THE GIFT OF

GEORGE W. WALES,

OF BOSTON,

26 July, 1875.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

JOSEPHI MÁRTON

IN ANTIQUISSIMA AC CELEBERRIMA UNIVERSITATE CAES. REG. VINDOBONENSI LINGVAE ET LITERATURAE HUNGARICAE PROFESSORIS PUBL. EXTRAORDINARII

LEXICON

TRILINGVE

LATINO-HUNGARICO-GERMANICUM

AD DUCTUM

LEXICI SCHOLASTICI SCHELLERIANI ET KIRSCHIA-O-BORNIANI ELABORATUM, AC VOCABULIS MEDII AEVI TERMINISQUE SCIENTIARUM TECHNICIS, UBIQUE DISTINCTIS, AUCTUM.

ADDITO

TERMINORUM JURIDICORUM, IMPRIMIS IN JURE HUNGARICO USITATORUM, GLOSSARIO.

PARS PRIMA.

A — L.

VIENNAE AUSTRIAE,
TYPIS ANTONII PICHLER TYPOGRAPHI.
1818.

Digitized by Google

22422.19

1875, July 26.
Wales Fund.
(Vol. I., II.)

Digitized by Google

PRAEFATIO.

Primum, quod felicibus auspiciis Lingva Latina et Hungarica publicam vidit lucem, ALBERTI MOLNÁR Szentziensis, Lexicon fuit, quodque is: Dictionarium Latino Hungaricum et Hungarico Latinum inscripsit, atque Norimbergae A. 1604 edidit. Idem ille mox Lingva etiam Graeca auctum typis vulgavit. Huic cum Editioni olim Lingva quoque Germanica accederet, factum est, ut Lexicon Molnarianum quadrilingve a. 1700 iteratis typorum sudoribus Norimbergae excuderetur. Quod laudabili prorsus consilio Molnarius noster instituendum putavit, id FRANCISCUS PARIZ PÁPAI Professor in Transylvania Nagy Enyedensis ad maiorem adhuc perfectionis gradum evecturus, decem et quinque annorum laboribus ita elucubratum ac elimatum Dictionarium Latino Hungaricum et Hungarico Latinum concinnavit, ut jam Juventus Scholastica, cujus studiis addictissimus ille in primis fuit, puros Latinitatis latices, non solum facile inde, et in promtu, quod ajunt, haurire, sed etiam sitim diuturnam et ardentem, limpidioris Literaturae Romanae, qua dudum flagravit, pro voto restingveret, Leutschoviae mox A. 1708 editum. Divenditis vero Lexici Pariz Pápaiani Exemplis, ne illud cum detrimento rei scho-

Digitized by Google

lasticae desiderandum sit, Literaturaque Latina in cursu suo auspicato quadantenus hacrescat, PETRUS BOD Vir Clarissimus, et Magyar Igeniensis V. D. Minister, opus hoc Pariz Pápaianum locupletatum et correctum novis typis circa a. 1767 exscribendum curavit. Sed ab hoc tempore Lexicon Pariz Pápaianum Latino Hungaricum et Hungarico Latinum, quamquam identidem prodiret, nullis tamen augmentis, quae aliquid in se ponderis haberent emendatum, aut correctionibus necessariis emundatum, apparuit. Ultima, quam nostra aetas tulit, Lexici Pariz Pápaiani Editio, publicum A. 1801 conspectum subiit, cujus quidem pars Latino-Hungarica, quamquam Posonii, de verbo ad verbum, adeoque ne hilum quidem, immutata aut correcta, imprimeretur: Pars tamen altera Hungarico-Latina, curis Praeclari EDERI revisa, emendata, et vocabulis cum aliis, tum in primis technicis ad Philosophiam, Mathesim, Physicam, Chemiam, Phytologiam et Zoologiam pertinentibus aucta prelum reliquit.

Quae indefessa Eruditorum horum Popularium nostrorum sedulitas, nunquam satis et pro merito laudanda, facile, quod speramus, ab iis, qui Literaturam in pretio habere norunt, impetrabit, ut memoriam tantorum Virorum, de republica literaria optime meritorum perenni pietate grata posteritas prosequatur. Quodsi enim eorundem Opera, quae nobis reliquerunt, pro ratione temporum, quibus literarum cultura subinde nova incrementa consecuta est, alii quoque Eruditi iteratis eorundem Editionibus perpolire, ad majusque perfectionis fastigium provehere sategissent, defectus eorum supplessent, inventis meliora adjecissent: profecto gravi curarum molestiae liceret forsitan hodie supersedere, quae nos in nova Lexici Scho-

Digitized by Google

lastici supellectili constituenda inpraesentiarum exercet. Id vero, cum haud quaquam praestitum esse dolemus, interea autem Literatura Nationis Hungaricae jam supra Horizontem, ubi ea cum vulgo justo diutius cunctata latitabat, emergere incipit, imo post longam vernantis naturae moram, non modo repente gemmas protrudere, sed etiam spem jam florum, fructuumque mox ferendorum non vanam promittat: sponte intelligitur, integra et justa Eruditorum Societate nationali opus esse, quae hac in parte, voto Nationis, indigentiaeque ejusdem literariae ex asse posset, apta Lexici conformatione respondere. Enimvero, cum erigendae hujus Societatis Nationalis gloria, ad pia magis desideria, ut sunt tempora, quam ad speranda reservata esse videatur; metusque justus supersit, ne interea defectu Lexicorum, ingenia Typographorum utilitatis, ut fit, studiosa, ad reimprimendum Lexicon Pariz Pápaianum sollicitentur, oportunitasque hac ratione novae cujusdam Editionis, sed emendatae illius ac locupletatae praecidatur: majorem in modum danda videtur Eruditis opera, ut ii eorum, qui intime persvasi sunt, posse se Lexicon multis nominibus correctius, plenius, ac perfectius Popularibus suis suppeditare, quam sunt illa, quibus hodie utimur, omnem omnino lapidem moveant, ut ad publicum literarum emolumentum, et sibi et Popularibus suis haud quaquam desint.

Equidem cum Lexica conscribere non insvetum mihi onus esse sentiam, quippe qui, posteaquam partim Lexica Germanico-Hungarica, partim Hungarico-Germanica, majora ac minora jam Juventuti Scholasticae dedissem in manus: facile animum induxi, ut Lexicon quoque Latino-Hungaricum, in lucem publicam edendum putarem, tanta

Digitized by Google

optimorum subsidiorum copia me instructum confisus, ut non modo nihil dubitandum, sed adeo sperandum esse videretur, fore, ut Lexicon curis meis publicandum, si pretium ejus internum, ususque ejusdem commoditatem respicias, Lexicis exterorum, minime postponendum esse videatur, quid? quod si justa aestimatione pensites, lingvam quoque nationalem in hoc simul exhiberi, nihil ambiges, hoc illis longe adeo esse anteponendum.

Ubi vero ad animum id quoque serio revocassem, Popularem quemque nostrum, in Hungaria, si modo is a cultura literaria alienus non fuerit, trium, Latinae, Hungaricae et Germanicae Lingvarum notitia non mediocri imbutum, atque perpolitum esse oportere, Latina quidem et Germanica ob eam ipsam caussam, ut aditum sibi his ad Eruditionem consequendam aperiret, ac praemuniret; Hungaricâ autem Lingvâ, quippe Nationali eo consilio, ut partam sibi Eruditionem ad Populares suos hujus vehiculo diffunderet: nihil dubitandum putabam, Lexici trilingvis necessitatem, propter officii et religionis rationes mihi imponi, quantumvis voluminosa operis prolixitas, laboresque vix ferendi, me a tanto proposito viderentur in primis auspiciis deterrere.

Quam primum autem animo destinabam, ut Lexicon Latino-Hungarico-Germanicum typorum operis publici Juris facerem, nihil consultius me facturum rebar, quam si in eo elaborando, vestigiis Lexici Scholastici Schelleriani presso pede insisterem, ut tamen simul vitia, quae in eo gravis Eruditorum censura notaret, quam diligentissime per me posset fieri, tollerem et emendarem, defectus resarcirem, penuriam novis supplementis ditarem. Sed propo-

Digitized by Google

sito simul mihi ante oculos Lexico Latino-Germanico Kirschiano, a Viro Clarissimo Born curato, atque ab Eruditis tantopere laudato, quid a me in praesenti opere praestitum sit, paucis expedire juvat. Scilicet

a) Diversas atque discrepantes inter se vocum significationes ad certas Classes dispescendas putavi, easque summa, quae modo necessaria videbatur, brevitate complexus sum, easdem exemplis, sed iis necessariis dilucidavi; — subdivisiones vero justo subtiliores, proinde ob id ipsum vel ideo molestas, quod plus obscuritatis, quam luminis pariant, sollicite devitavi, quaeve cum in Schellero plus aequo redundarent, exemplaque sine necessitate cumularent, non subsidio, sed oneri ei fore videbantur, qui in significationibus vocum quaerendis ac eruendis fuerit occupatus. Quae concinna brevitas mihi, si vel de perspicuitate, quam illa dictis conciliat, nihil dicam, tamen trium lingvarum rationibus graviter videbatur commendari.

b) Adjectiva, et quae eorum vices subeunt Participia, quaeve in Schellero ut plurimum Verbis suis subnectuntur, et neque id ita, ut eorum significationes plene exhiberentur, suis quaeque locis, auctoritate et exemplo Clarissimi Bornii victus ac persvasus, ea cum quaerentium commoditate inserui, ut nunc jam nihil opus sit his, eadem, in serie Verborum suorum pervestigare, illaque, quasi ex latebris suis protrahere.

c) Nomenclationibus, quae Physiographiae (Historiam naturalem vulgus vocat) propriae sunt, Systematicas quoque rerum denominationes, non modo Idiomate quoque Hungarico ubique locorum, Földium, Dioszegiumque duum-

Digitized by Google

viros hos vel post fata Clarissimos, praestantissimosque in scientia rerum Naturalium Magistros secutus addidi, sed etiam ut eaedem Latinas suas nuncupationes technicas simul obtinerent, sedulo dedi operam.

Atque, haec propemodum praecipua illa sunt rerum momenta, quae praesentem Lexici mei conditionem, a Schelleriano Lexico ita discernunt, ut illud cum hoc, ratione commoditatis et usus, quoad Populares nostros Discentes et certare queat, et illud, illaesa hujus laude, superare. Quam autem, ratione in primis Popularium nostrorum Discentium, Eruditorumque nostratium habita, locupletandi Lexici mei viam ingressus ac secutus sim, his fere continetur:

Non tantum videlicet Nomina, quae vocant, propria in Classicis Romanorum Scriptoribus occurentia, utpote: Virorum, Regnorum, Urbium, Montium, Insularum, Fluminumque, ex Lexico Scholastico Schelleriano omissa, in seriem Vocabulorum Latinitatis adoptavi, sed etiam voces aevi medii, recentioresque Scientiarum, in primis Juris terminos technicos, ob eam rem inter ea recepi, quod iis carere hodie jam nequeamus. Eorum illa, quae neque Hungarice, neque Germanice licet interpretari, auctoritate Virorum Clarissimorum FABRI, et GESNERI nixus, Latine solum interpretari placuit, parcendum simul Volumini Operis ratus: haec autem cum classica auctoritate destituantur, satis erat diligenter notari, ea, Jurisconsultorum, Historicorum, Geographorum auctoritate locum sibi in Lexico vindicasse, quo consilio etiam haec signis peculiaribus a reliquis distingvenda autumabam.

Digitized by Google

Minime quidem principio mihi proposueram, significationibus vocum, classicam quoque earundem auctoritatem ubique apponere, contentus eam exemplis allegatis jam subjici, ratus, quod si quae vocabula haud forent classica diligenter indicata darentur, sufficienti fore indicio, reliqua re vera, inter classica numerari. Enimvero prima duntaxat operis philyra huic conditioni fuit accommodata: sed consiliis quoque aliorum postmodum monitus, citationes crebrius mox allegavi.

Quo vero magis praesens Lexici Latino-Hungarico-Germanici Editio dotata in publicum exiret, diligentem simul navavi operam, ut recentissimam quoque Lexici Schelleriani Editionem, quam Director SCHÖNBERGER Vir Clarissimus locupletavit, consulerem ac sequerer.

Sed in toto hoc Opere et prolixo et molesto elaborando ac concinnando, in primis autem in colligendis ex Glossariis Terminis juridicis, magnum mihi et singulare adjumentum praestitit Juvenis Vir Praeclarus SAMUEL IGAZ Miskoltziensis, quem cum in hac Eruditionis Literariae parte versatissimum esse non ignorarem, et jam munere, quod multa cum laude gessit, Paedagogi defunctum observarem, in societatem laborum meorum adsciscendum putavi, qui, prout erat semper in rem omnem Literariam bene animatus, in eaque promtus ac strenuus, omnes quoque suas curas, vigilias, ac labores partiri mecum pro Bono Publico nullus dubitavit, quo etiam nomine hic ei gratias agere non videbatur intermittendum.

Digitized by Google

Quod superest, id primum exoptandum esse videtur, ut Populares nostri, Discentes in primis labores nostros in utilitatem eorum, augmentumque Scientiarum ac Literaturae susceptos, aequi bonique consulant, iisque ita utantur, ut ad decus ac Emolumentum Reipublicae literariae pro virili et ipsi olim conferant: alterum, id agendum, ut Viris gravissimis, singulari hic Venerationis cultu commemorandis, Gymnasiorum puta Patriorum Directoribus ac Professoribus, qui conatus nostros collectione Praenumerantium, ad calcem Operis nomine tenus exhibendorum, numerosa promovendos existimabant, hic publice, sincerae gratitudinis Sacramentum sponte ac lubentes, nuncupemus. Viennae Austriae, d. 20. Aug. Festo S. Stephani I-mi Reg. Hung. A. 1818.

Josephus Márton.

Digitized by Google

I. Scriptores Profani et Ecclesiastici, per compendium scribendi in hoc Lexico indicati, adjecta nota temporis, quo quisque floruit.

Acc. L. Accius, scripsit tragoedias, Sec. II. ante Christum natum.

Afr. L. Afranius, scripsit comoedias, Sec. I. ante Chr. natum.

Ambr. Ambrosius, Episcopus Mediolanensis, flor. Sec. IV. post Christum natum.

Andr. M. Livius Andronicus, scripsit tragoedias et comoedias. Sec. III. ante Christum natum.

Apic. Coelius Apicius, Hispanus, scripsit de obsoniis et condimentis, vel de re culinaria lib. X. flor. Sec. III. scriptor aetatis argenteae.

Apul. L. Apuleius, e Numidia, scripsit metamorphoseos, de asino aureo libr. XI. apologiam I. et II. de magia, lib. de mundo, et Deo Socratis, de dogmate Platonis lib. III. floridorum IV. scriptor aetatis aeneae.

Arat. Arator, Ligur, ecclesiae Romanae subdiaconus, scripsit historiam apostolicam s. de vita Pauli lib. II. carmine epico, fl. Sec. VI.

Amm. Ammianus Marcellinus, Antiochenus, scripsit historiarum, s. rerum gestarum lib. XXXI. fl. Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Aug. Aurel. Augustinus, Episcopus Hipponensis, fl. Sec. V.

Aul. Gell. Aulus Gellius, Romanus, scripsit noctium Atticarum lib. XX. flor. Sec. II. scriptor aetatis aeneae.

Aur. Viet. Sextus Aurelius Victor, Afer, scripsit de origine gentis Rom. de viris illustribus urbis Romae, et de Caesaribus, fl. Sec. IV. script. aetatis ferreae.

Aus. Decimus Magnus Ausonius, Burdegalensis Grammaticus, Rhetor et Poeta Christ. floruit Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Avien. Rufus Festus Avienus, Hispanus, scripsit metaphrasin Arati versibus Hexametris, floruit Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Boeth. Manlius Torq. Sev. Boethius, Romanus, scripsit libr. V. de consolatione Philosophiae, floruit Sec. VI. m. A. 524. scriptor aetatis ferreae.

Caec. Statius Caecilius, Poëta comicus. Sec. II. ante Chr. natum.

Caes. C. Julius Caesar, Dictator perpetuus, scripsit libros VII. de Bello Gallico, libros III. de Bello civili, Periit ante C. N. 42. scriptor aetatis aureae.

Calp. T. Julius Calpurnius, Siculus, scripsit ecclogas. Sec. III. scriptor aetatis ferreae.

Cap. Martianus Capella, Madaurensis, scripsit Satyricon, sive de nuptiis Philologiae et Mercurii, floruit Sec. V. scriptor aetatis ferreae.

Capit. Julius Capitolinus, unus ex scriptoribus historiae Augustae, floruit Sec. III. scr. aet. aeneae.

Cass. M. Aurelius Cassiodorus, Theodorici, Regis Gothorum, ejusque successorum Cancellarius, cujus exstant variarum epistolarum lib. XII. Historia ecclesiastica tripartita, liber de anima etc. floruit Sec. VI. scriptor aetatis ferreae, Christianus.

Cat. M. Porcius Cato, Tusculanus Censorius, cujus superest unicus liber de re rustica, floruit Sec. II. ante C. N. scriptor aetatis aureae.

Digitized by Google

Catull. C. Valerius Catullus, scripsit librum epigrammatum, variorumque poëmatum. Obiit ante C. N. 47. scriptor aetatis aureae.

Cels. Aur. Corn. Celsus, Romanus, scripsit de re medica, lib. VIII. flor. Sec. I. sriptor aet. argenteae.

Cens. Censorinus, Grammaticus, Romanus, scripsit librum de die natali, floruit Sec. III. scriptor aetatis aeneae.

Cic. M. Tullius Cicero, Consul Romanus, parens Romanae eloquentiae, cujus multa scripta extant. Periit ante C. N. 41. scriptor aetatis aureae princeps.

Claud. Claudius Claudianus, Alexandrinus, cujus exstant varii generis poëmata, floruit Sec. IV. scriptor aetatis aeneae.

Colum. L. Junius Moderatus Columella, Gaditanus, scripsit de re rustica libros XII. floruit Sec. I. scriptor aetatis argenteae.

Curt. Q. Curtius Rufus, scripsit libros decem de rebus Alexandri M. quorum duo priores interciderunt; autor incerti seculi, referendus tamen ad scriptores aetatis argenteae.

Donat. Aelius Donatus, Grammaticus latinus excellens, scripsit comment. in Terentium et Virgilium, et Grammaticam, floruit Sec. IV.

Enn. Ennius, poëtarum latinorum antiquissimus, obiit 167. ante C. N. scripsit tragoedias, annales etc. quorum fragmenta exstant.

Eutr. Flavius Eutropius, Italus, sophista, scripsit Breviarium Romanae historiae libris X. floruit Sec. IV. scriptor aetatis aeneae.

Fest. Sextus Pompejus Festus, scripsit libros XX. de verborum significatione, floruit Sec. IV.

Firmic. Julius Firmicus Maternus, scripsit libros VIII. Matheseos, vel de vi et potestatibus stellarum, floruit Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Flor. L. Annaeus Florus, Hispanus, scripsit epitomen de gestis Romanorum vel rerum Romanarum lib. IV. flor. Sec. II. sub Hadriano, scriptor aetatis argenteae.

Flacc. C. Valerius Flaccus, poëta nobilis, scripsit Argonautica, lib. VIII. carmine heroico, floruit Sec. I. sub Vespasiano, scriptor aetatis argenteae.

Front. Sex. Julius Frontinus, Vir Consularis, scripsit libros duos de aquaeductibus Urbis Romae, quatuor de stratagematibus, floruit Sec. I. scriptor aetatis argenteae.

Fulg. Fulgentius, Grammaticus, scripsit libros de continentia Virgiliana, de antiquarum vocum interpretatione, et Mythologicon, floruit Sec. IV.

Gall. Cornelius Gallus, Forojuliensis, orator et poëta clarus, cujus nomine insignitae exstant elegiae VI. floruit Sec. I.

Gell. vide: Aul. Gell.

Germ. Caesar Germanicus, Augusti Imp. nepos, Drusi F. Aratea phaenomena latinis versibus hexametris expressit, floruit Sec. I.

Grat. Gratius, Faliscus, scripsit cynegeticon, s. de venatione carmen epicum, floruit ann. 6. ante C. N.

Hier. Hieronymus, doctor ecclesiae celeberrimus, patrum latinorum doctissimus, obiit A. C. 420.

Hirt. A. Hirtius Pansa, Julii Caesaris familiaris et Consul Rom. scripsit libros VIII. de B. Gallico, a Caesare gesto; et libr. de B. Caesaris Alexandrino et de B. Africano, scriptor aetatis aureae. A. 42. ante C. N. floruit.

Hor. Q. Horatius Flaccus, Venusinus, Lyricorum poëtarum princeps, cujus exstant carminum sive odarum libri IV. epodon li-

Digitized by Google

ber unus, carmen seculare, sermonum libri II. epistolarum II. de arte poëtica unus. Obiit A. 6. p. C. N. Sec. I. scriptor aetatis aureae.

Hyg. C. Julius Hyginus, Hispanus, Augusti Imp. libertus, cujus nomen plerumque prae se ferunt liber fabularum, poëticon Astronomicum, liber gromaticus, et de limitibus constituendis, flor. Sec. I. scriptor aetatis argenteae.

Jorn. Jornandes, Gothus, scripsit librum de rebus Geticis, et librum de regnorum ac temporum successione, floruit Sec. VI. scriptor aetatis ferreae.

Isid. Isidorus, Hispalensis Episcopus, scripsit originum sive etymologiarum libros XX. floruit Sec. VII.

Just. Justinus, Historiar. Trogi Pompeji epitomator, cujus libri XLIV. exstant, floruit Sec. II. scriptor aetatis aeneae.

Juv. Decimus Junius Juvenalis, Aquinas, scripsit Satyras XVI. floruit Sec. I. imperante Domitiano, scriptor aetatis argentae.

Juvenc. Juvencus, Presbyter Hispanus, expressit versibus Historiam Evangelicam libris IV. flor. Sec. IV.

Liv. T. Livius, Patavinus, historicorum Latinorum princeps, ex cujus historiae Romanae libris CXLII. supersunt XXXV. floruit Sec. I. obiit A. C. 18. scriptor aetatis aureae.

Lucan. M. Annaeus Lucanus, Cordubensis Hispanus, poëta excellens, cujus exstant Pharsalia etc. de Bello Civili Caesaris atque Pompeji ad Pharsalum Thessaliae depugnato libri X. carmine heroico, floruit Sec. I. regnante Nerone, scriptor aetatis argenteae.

Lucil. C. Lucilius, poëta eximius, cujus Satyrae et comoediae perierunt, fragmenta exstant, flor. Sec. II. ante C. N.

Lucr. Lucretius Carus, Romanus, scripsit libros VI. de rerum natura heroico carmine, flor. Sec. I. ante C. N.

Macr. Macrobius, Vir Consularis, scripsit comment. in somnium Scipionis, a Cic. descriptum libr. II. Saturnaliorum libros VII. floruit Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Manil. M. Manilius, Romanus, scripsit ad Octavium Augustum Astronomicon, epico carmine, lib. V. floruit Sec. I. aetatis aureae scriptor.

Mart. M. Valerius Martialis, epigrammatis maximus artifex, scripsit libros XIV. epigrammatum; floruit Sec. I. tempore Domitiani. Scriptor aetatis argenteae.

Mel. Pomponius Mela, Hispanus, cujus extant Cosmographiae seu de situ orbis libri III. flor. Sec. I. imperante Claudio, scriptor aetatis argenteae.

Naev. Cajus Naevius, Comicus, Sec. III. ante Chr. natum.

Nem. M. Aurelius Nemesianus, scripsit Cynegeticon, sive: carmen de Venatione.

Nep. Corn. Nepos, scripsit vitas excellentium Graeciae imperatorum XX. brevem de regibus Persarum Graecorum commemorationem, vitam Hamilcaris, Hannibalis, Catonis maj. et Attici, flor. Sec. I. ante C. N. imperante Augusto, scriptor aetatis aureae.

Non. Nonius Marcellus, Grammaticus, Sec. VI. post Chr. natum.

Obs. Julius Obsequens, scripsit librum de prodigiis; aetas ejus est incerta, refertur tamen ad scriptores aetatis aeneae.

Oros. Paulus Orosius, Presbyter Hispanus, scripsit libros VII. Historiarum adversus paganos, flor. Sec. V.

Ovid. Publ. Ovidius Naso, Sul-

Digitized by Google

monensis, elegiaci carminis suavissimus magister, multa scripsit, flor. Sec. I. imperante Augusto, scriptor aetatis aureae.

Pac. Marcus Pacuvius, scripsit tragoedias. Sec. II. ante Chr. natum.

Pall. Palladius, vir illustris, scripsit de re rustica libros XIV. floruit Sec. II. post Apulejum, scriptor aetatis aeneae.

Pers. Persius Flaccus, scripsit Satyras. Scriptor aetatis argenteae.

Petr. T. Petronius Arbiter, Massiliensis, scripsit Satyricum, cujus fragmenta exstant, floruit Sec. I. regnante Nerone, scriptor aetatis argenteae.

Phaedr. Phaedrus Thrax, Augusti imperatoris libertus, versibus senariis expressit libros quinque fabularum Aesopicarum, floruit Sec. I. scriptor aetatis argenteae.

Plaut. M. Accius Plautus, lepidissimus poëta comicus, cujus comoediae exstant, floruit temporibus B. Punici II. obiit ante C. N. 184. scriptor aetatis aureae.

Plin. maj. C. Plinius Secundus, Veronensis, scripsit historiae naturalis libros XXXVII. ad Titum Vespasianum Imperatorem, floruit Sec. I. scriptor aetatis argenteae.

Plin. jun. C. Plinius Secundus Caecilius, Novocomensis, scripsit epistolarum libros X. et Panegyricum, floruit Sec. II. imperante Trajano, scriptor aetatis argenteae.

Prisc. Priscianus, Grammaticus. Sec. VI. post Chr. natum.

Prop. Sextus Aurelius Propertius, Umber, poëta lascivus, cujus exstant libri IV. elegiarum, floruit Sec. I. ante C. N. sub Augusto, scriptor aetatis aureae.

Prud. Aurel. Prudentius Clemens, Poëtarum veterum Christianorum princeps, floruit Sec. IV.

Publ. Publius Syrus, Mimographus, ex cujus mimis exstant 1082. secund. literarum seriem digesti. Sec. I. ante C. N. sub Aug. scriptor aetatis aureae.

Quint. M. Fabius Quintilianus, Tarraconensis, scripsit libros XII. oratoriae institutionis, floruit Sec. I. sub Domitiano, scriptor aetatis argenteae.

Rutil. Claudius Rutilius Numatianus, Gallus, Vir consularis, scripsit Itinerarii libros II. versibus elegiacis, floruit Sec. V. scriptor aetatis ferreae.

Sall. C. Sallustius Crispus, Amiternus, scripsit Bellum Jugurthinum et Catilinarium, et duas orationes, obiit ante C. N. 32. scriptor aetatis aureae.

Salv. Hippolytus Salvianus, Episcopus Massiliensis, scripsit lib. VIII. de gubernatione Dei, et IV. adv. avaritiam, Sec. V.

Scrib. Scribonius Largus, scripsit librum de compositione Medicamentorum, flor. Sec. I. imperante Claudio.

Sed. Caelius Sedulius, Presbyter, scripsit carminum libros V. et II. hymnos, floruit Sec. V.

Sen. p. M. Annaeus Seneca, Cordubensis, Rhetor. Exstant ex ejus libris caussarum judicialium controversarum fragmenta, Svasoriarum liber, floruit Sec. I. sub Tiberio, scriptor aetat. argenteae.

Sen. f. L. Annaeus Seneca, Philosophus et Neronis Praeceptor, multa scripsit, fl. Sec. I. scriptor aetat. argenteae.

Sid. C. Sollius Sidonius Apollinaris, Arvernorum Episcopus, scripsit epistolas, carmina, panegyricos, floruit Sec. V. obiit 482.

Serv. Servius Honoratus Maurus, Grammaticus celeber, scri-

Digitized by Google

psit comment. in Virgilium, flor. Sec. V.

Sil. C. Silius Italicus, scripsit poëma heroicum de bello Punico libris XVII. flor. Sec. I. scriptor aetatis argenteae.

Solin. C. Julius Solinus, Grammaticus Romanus, scripsit collectanea rerum memorabilium, floruit Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Spart. Aelius Spartianus, unus ex scriptoribus historiae August. flor. Sec. III. scriptor aetatis aeneae.

Stat. Papinius Statius, Neapolitanus, Poëta facilis, scripsit Silvarum libros V. Thebaidos libros XII. Achilleidos II. flor. Sec. I. tempore Domitiani, scriptor aetatis argenteae.

Suet. C. Suetonius Tranquillus, scripsit vitas XII. Imperatorum a C. Julio Caesare ad Domitianum, librum de illustribus Grammaticis, et de claris Rhetoribus, flor. sub init. Sec. II. scriptor aetatis argenteae.

Sulpit. Sulpitius Severus, Presbyter Aquitanus, scripsit historiae sacrae lib. II. tres dialogos, vitam St. Martini, floruit Sec. V. ineunte.

Symm. Q. Aurelius Symmachus, Romanus, Vir consularis, scripsit epistolarum libros X. flor. Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Tac. C. Cornelius Tacitus, Roman. scripsit Annalium lib. XVI. quorum VI. priores integri, XI—XVI. mutili exstant, et historiarum lib. V. vitam Cn. Jul. Agricolae, libr. de situ, moribus, populisque Germanorum, floruit Sec. I. et II. scriptor aetatis argenteae.

Ter. Publius Terentius Afer, cujus exstant sex Comoediae. Obiit ante C. N. 157. scriptor aetatis aureae.

Tert. Q. Septimius Florens Tertullianus, Latinorum Patrum primus, flor. Sec. II. exeunte.

Tib. Albius Tibullus, Eques Rom. cujus exstant elegiarum lib. IV. fl. Sec. I. ante C. N. scriptor aetatis aureae.

Turp. Sex. Turpilius, scripsit comoedias, Sec. II. ante Chr. na.

Val. Fl. v. Flacc. vide Flacc.

Val. Max. Valerius Maximus, Romanus, scripsit libros IX. dictorum, factorumque memorabilium, floruit Sec. I. imperante Tiberio, scriptor aetatis argenteae.

Varr. M. Terentius Varro, Romanus, scripsit libros de lingua latina, et de re rustica, floruit Sec. I. ante C. N. sub Augusto, scriptor aetatis aureae.

Veg. Flavius Vegetius Renatus, scripsit ad Valentinianum II. Aug. Epitomen institutorum rei militaris lib. V. flor. Sec. IV. scriptor aetatis ferreae.

Vell. P. Vellejus Paterculus, Romanus, scripsit historiae lib. II. flor. Sec. I. sub Tiberio, scriptor aetatis argent.

Virg. P. Virgilius Maro, Mantuanus, poëtarum epicorum princeps, scripsit ecclogas X. Georgicorum libr. IV. Aeneidos lib. XII. flor. Sec. I. ante C. N. imperante Augusto, scriptor aetatis aureae.

Vitr. M. Vitruvius Pollio, scripsit libros X. de architectura, flor. Sec. I. ante C. N. sub Augusto, scriptor aetatis aureae.

Vop. Flavius Vopiscus, Historicus, scriptor aetatis aeneae.

Digitized by Google

II. Interpretatio Compendiorum Scribendi.

Abl. Ablativus.
Acc. Accusativus.
Act. Activum, vel active.
Adj. Adjectivum, v. adjective.
Adv. Adverbium, v. adverbialiter.
Bot. Terminus Botanicus.
c. generis communis.
Comp. Comparativus.
Dat. Dativus.
Def. Defectivum.
Dep. Verbum Deponens.
Dim. Diminutivum.
e. gr. exempli gratia.
etc. et cetera.
f. generis feminini.
Fig. Figurate.
Frequ. Frequentativum.
Gen. Genitivus.
Geogr. ex Geographia recentiore.
Gloss. ex Glossariis vocum medii aevi.
Hist. ex Historia.
JCt. apud Jurisconsultos.
i. e. id est.
i. q. vel id. qu. idem quod.
Inch. Inchoativum.
Ind. Indeclinabile.
L. v. Linn. Linnei.
m. generis masculini.
Med. in Medicina.
Met. Metaphorice.
n. generis neutrius.
Nom. pr. Nomen Proprium.
o. generis omnis.
Obs. Obsoletum.
Pand. v. Pandect. in Pandectis.
Part. Particula.
Partic. Participium.
Pass. Passivum, v. passive.
pl. vel plur. Pluralis.
Praep. Praepositio.
sc. scilicet.
Subst. Substantivum, v. substantive.
Sup. Superlativus.
transit. Transitivum, v. transitive.
Trop. Tropice.
v. vel. In Hungarico: vagy.
v. gr. verbi gratia.
)(signum vocum dubiae auctoritatis, aut ex Glossariis vocum medii aevi.
1. 2. 3. 4. 5. primae, secundae, tertiae, quartae, quintae Declinationis, aut Conjugationis.

* *

p. o. példának okáért.
's a' t. 's a' többi.
t. i. tudniillik.

* * *

v. od. oder.
u. s. f. und so fort.
z. B. zum Beyspiel.

* * * *

Errores Typi, quos, ob imperitos lingvarum typothetas, vel triplici correctione adhibita, omnes tollere nequivimus, in fine Partis Secundae enumeratos et correctos invenies.

Digitized by Google

A' Lexiconok kiadását segítő Magyar Hazafiak Nevei.

I. Az Oskolai Lexiconról melly 1816-eszt-ben jött ki.

Mitsoda módot választottam légyen a' Három Nyelvből készült Oskolai Szókönyvnek kiadására, hogy az Előfizetés terhes és bizonytalan útját elkerülhessem: azt már mind magában az itt meg nevezett kisseb Lexiconban, mind pedig a' Német Grammatika 7-dik Kiadása elején bőven előadtam. Itt tehát, tett igéretem szerént, csak azt kell előszámlálnom:

a) Kik voltak a' Szókönyv kiadását különösen segitő Maecenások.

b) Hogy osztattak ki a' Magyar Átlások és a' Praemiumúl igért Grammatikák.

c) Kik voltak, kik a' Lexicon kiadását Subscriptio által segitették.

A. Azon Magyar Maecenások Nevei, kik megkéretvén, hogy az Oskolai Szókönyv kiadásában segitségül lenni méltóztatnának; egy egy árkusnak 2000 Exemplumban lejendő kinyomtatására 150 forintot ajánlottak, a' mellyért a' Szókönyvön kivül 1. közhasznra fordítandó Magyar Átlást, és a' szegény sorsu, szorgalmatos és jó erköltsü Tanúlók között a' Gymnasiumokban jutalomúl kiosztandó 10 Magyar és 10 Német Grammatikát vettek által, avvagy, az alább leirt módon általam osztattak el. — Mind ezen Előadások Abétzerendbe szedve következnek.

Nagy Mélt. Várkonyi és Martzalthői Gróf Amade Antal Septemvir Ő Excztziája. Mind az Átlást mind a' Grammatikákat a' Pápai Kir. Gymnásiumnak ajándékozta.

Méltos. Losonczi Báró Bánffy László Cubern. Tanátsos és Fő Curator Ő Nagysága.

Fő Mélt. Battyáni és Német-Újvári Hertzeg Battyáni Filep. Ő Hge. A' könyveket általadtam.

Méltos. Gróf Bethlen Ádám Ő Nagysága. Mind az Átlást, mind a' Grammatikákat a' Maros Vásárhelyi Nemes Collegiumnak ajándékozta.

Nagy Mélt. Cziráki Gróf Czirák y Antal, a' Fels. Udv. M. Kamaránál V. Praeses Ő Excja, Az Átlás a' Nagy Szombati Kir. Gymnásiumnak ajándékoztatott.

Nemes Sz. K. Debreczen Városa, A' Könyveket általadtam.

Fő Tisst. Dréta Antal, Zirczi, Pilisi, és Pásztói Apátúr Ő Nsga. Az Átlás, és a' N. Grammatikák a' Pétsi Kir. Gymnásiumnak ajándékoztattak.

Nagy Mélt. Galantai Gróf Eszterházy József, a' Fels. Udv. Magyar Cancellárián Udv. és Belső Titkos Tanátsos Ő Excja, Az Átlás, és a' Grammatikák is a' S. N. Pataki Ref. Collegiumnak ajándékoztattak.

Méltos. Galantai Ifj. Gróf Eszterházy Jó'sef, Ő Nsga. Mind az Átlás, mind a' Grammatikák a' Po'sonyi Kir. Gymnásiumnak ajándékoztattak.

Nagy Mélt. Galantai Gróf Eszterházy Károly. Ő Excja.

Méltos. Galantai Gróf Eszterházy László, Rozsnyói Püspök Ő Nsga. Mind az Átlás, mind a' Grammatikák a' Ro'snyói Kir. Gymnásiumnak ajándékoztattak.

Digitized by Google

Méltós. Galantai Gróf Eszterházy Miklós, Ő Nsga. A' Grammatikák a' Tatai Kir. Gymnásiumnak adattak.

Tiszt. Fábry Ignátz Úr, a' Méltós. Kassai Püspök Ő Nsga Secretáriusa küld Név nélkül egy árkusra való költséget.

Méltós. Tolnai Gróf Festetits László, Ő Nsga.

Nagy Mélt. N. Szalatnyai Báró Fischer István, Egri Érsek, Ő Excja. Az Átlás, valamint a' Grammatikák is az Egri Kir. Gymnásiumnak ajándékoztattak.

Méltós. Görög Demeter, Udv. Tanátsos Ő Nsga. Az Átlás az Ungvári Kir. Gymnásiumnak ajándékoztatott, valamint a' N. Grammatikák is.

Tekint. Kassonyi János, Debreczen Ns. Sz. K. Város' Senátore.

Méltós. Kéthelyi Gróf Hunyady József, Ő Nsga, két száz Német Grammatikát osztatott el általam a' Hazai Gymnasiumokban.

Méltós. Báró Keményy Miklós Ő Nsga.

Fő Mélt. Hertzeg Kóburg Filep, Ő Hgsége. — Az Átlást a' Debreczeni Ref. Collégiumnak ajándékozta Ő Herczegsége.

Mélt, Csabrági, és Szitnyai Herczeg Kohary Ferentz Udv. M. V. Canczellárius Ő Hsge. Két M. Átlás a' Kecskeméti Kir. és a' Reform. Gymnásiumoknak adatott.

Nagy Mélt. Báró Metséry István, F. M. L. Ő Excja. Mind az Átlás, mind a' Grammatikák a' Kőszegi Evang. Gymnásiumnak adattak.

Tekint. Modrovics György Udv. Agens és Tábla-Biró Úr. A' Grammatikák a' Magyar Ovári Kir. Gymnásiumnak adattak.

Méltós. Gróf Nákó György Ő Nagysága. Az Átlás a' Győri Kir. Gymnásiumnak adatott.

Méltós. Nedeczki Nedeczky Károly Drivesti Vál. Püspök és Veszprémi Nagy Prépost Ő Nsga. A' Könyvek a' Veszprémi Kir. Gymnásiumnak adattak.

Nagy Mélt. Hertzeg Odescalchi Innocens, Ő Hsge.

Méltós. Erdődi Gróf Pálffy János Ő Nagysága.

Nagy Mélt. Rudnai Rudnay Sándor Erdélyi Püspök, Ő Excja.

Tekint. Simonffy Sámuel Úr, Ns. Sz. K. Debreczen Városa Fő Bírája.

Nagy Mélt. Sárvári-Felsö Vidéki Gróf Széchényi Ferentz Kir. Fő Kamarás Ő Excja. Az Átlás a' Kalotsai Kir. Gymnásiumnak adatott.

Méltós. Sárv. F. Vidéki Gróf Széchényi István. Ő Nsga három árkus kinyomtatására adván; a' három Atlások a Kanizsai Kir. 's a' Sopronyi Kir. és Evang. Gymnasiumoknak adattak.

Méltós. Sárv. és F. Vidéki Gróf Széchényi Lajos Ő Nsga.

Méltós. Sárv. és F. Vidéki Gróf Széchényi Pál, Ő Nsga. Az Átlás a' Szombathelyi Kir. Gymn. adatott.

Tek. Szirmay Tamás, Őrv. Tekint. Szirmay Johanna Aszszonyság. Az Átlás, úgy a' Grammatikák is az Eperjesi Evang. Gymn. adattak.

Méltós. Gróf Waldstein József Ő Nsga. A Könyvek a' Nagy Károlyi Kir. Gymn. adattak.

Méltós. Hadadi Báró Vesselényi Miklós Ő Nsga. Az Átlás és a' Grammatikák a' Zilahi Reform. Gymn. adattak.

Néh. B. e. Vitéz József. Udv. Agens. Test. Szerént 3 Atlás adatott: a' Pápai Reform. Collegiumnak, a' Miskoltzi és a' Csurgói Reform. Gymnásiumoknak.

Digitized by Google

Méltós. Vurum Jó'sef Fejérvári Püspök és Udv. Tanátsos O Nsga. Az Átlás és a' Grammatikák is a' Budai Kir. Fő Gymnasiumnak adattak.
Méltós. és Fő Tisst, Vrana István, Apátur és Kánonok Ő Nsga, a' Bétsi Nms. Pazmaneum Collegium Rectora. A' Könyvek a' Nms. Pazmanéum Számára adattak.

B. A' Magyar Átlások; és a' Német 's Magyar Grammatikák többnyire énáltalam, a Maecenások rendelése szerént, osztattak ki, az 1815-diki 1816-diki és 1817-diki oskolai esztendőkben; kivévén 240 Exemplumot, mellyeket a' Pártfogóknak általadván, hova ajándékoztattak el, előttem tudva nintsen. Ha az itt elősámlált, praemiumúl kiosztatott Grammatikákhoz, még azon 400 Exemplumokat is hozzá adjuk, mellyeket Gróf Pálffy Ferdinánd Ő Excja, és Hertzeg Odescalchi Innocens Ő Hge kegyességekből a' Gymnásiumokba mint praemiumúl kiosztandókat én küldöztem vala el, de a' mellyek most itt kitétetve nintsenek: kitetsnek, hogy összveséggel már eddig 1270 darab Grammatikák osztattak ki Maecenássaink jóltévőségekből illy szent végre.

A' Magy. Átlások és Grammatikák e' szerént osztattak ki.

Aradon, a' Kir. Gymn. 7 Ném. Grammatika.
Besztertze Bányán. — 2 Magy. Gramm.
Budán a' Kir. Fő Gymn. 10 Magy, 10 Ném. Gramm, és 1. Magy. Atlás.
Csurgón a' Ref. Gymn. 2. Ném. Gramm. 1 M. Átlás.
Debreczenben a' Reform. Collegiumban, 22. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Egerben a' Kir. Gymn. 18. Ném. Gramm. 10. Magy. Gramm. 1. M. Átlás.
N. Enyeden, a' Reform. Collegiumban, 15. Ném. Gramm. 1. Magy. Átlás.
Eperjesen az Evang. Gymn. 15. Ném. Gramm. 10 Magy. Gramm. 1. M. Átlás.
Esztergomban, a' Kir. Gymn. 6. Ném. Gramm.
Székes Fejérváron, a' Kir. Gymn. 8. Ném. Gramm.
Gyöngyösön a' Kir. Gymn. 2. Ném. Gramm.
Győrben a' Kir. Gymn. 15. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Jász-Berényben, a' Kir. Gymn. 4. Ném. Gramm.
Kalotsán, a' Kir. Gymn. 12. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Kanizsán a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Kaposváron, a' Kir. Gymn. 2. Ném. Gramm.
N. Károlyban, a' Kir. Gymn. 12. Ném. Gramm.
Kassán, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
Keszthelyen a' Kir. Gymn. 4. Ném. és 4. Magy. Gramm.
Ketskeméten a' Kir. Gymn. 4. Ném. Gr. 1. Magy. Átlás.
— — — a' Reform. Gymn. 4, Ném. Gramm. 1. Magy. Átlás.
Kolosváron a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
— — — a' Reform. Colleg. 5. Ném. Gramm.
— — — az Unit. Colleg. 4. Ném. Gramm.
Komáromban a' Kir. Gymn. 7. Ném. Gramm.
— — — a' Reform. Gymn, 5. Ném. Gramm.
N. Körösön, a' Reform. Gymn. 2. Ném. Gramm.
Kőszegen, a' Kir. Gymn. 2. Ném. Gramm.
— — az Evang. Gymn. 12. Ném. 10. Magy. Gramm. 1. M. Átlás.
Léván, a' Kir. Gymn. 4. Ném. Gramm.
Losontzon a' Reform. Colleg. 5. Ném. Gramm.
Lőtsén, a' Kir. Gymn. 2. Ném. Gramm.

Digitized by Google

Lőtsén, az Evang. Gymn. 5. Ném. Gramm.
Magyar Óváron, a' Kir. Gymn. 12. Ném. 4. Magy. Gramm.
Maros-Vásárhelyen, a' Reform. Colleg. 16. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Miskoltzon, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
— — — a' Reform. Gymn. 5. Ném. Gramm. 1. Magy. Átlás.
— — — az Evang. Gymn. 2. Ném. Gramm.
Modorban, az Evang. Gymn. 2. Ném. Gramm.
Nagy Bányán, a' Kir. Gymn. 2. Ném. Gramm.
Nagy Szombatban, a' Kir. Gymn. 19. Ném. Gr. 1. M. Átlás.
Nagy Váradon, a' Kir. Gymn. 4. Ném. Gramm.
— — — a' Reform. Gymn. 4. Ném. Gramm.
Német-Újvárott, a' Katonai Nevelő Intézetben, 10. Magy. Gramm.
Nyitrán, a' Kir. Gymn. 5. Német Gramm.
Pápán, a' Kir. Gymn. 14. Ném. Gramm. 10. Magy Gramm. 1. Magy. Átlás.
— — a' Reform. Colleg. 8. Ném. Gramm. 1. Magy Átlás.
S. N. Patakon, a' Reform. Collegiumban 25. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Pétsen, a' Kir. Gymn. 15. Ném. 16. Magy. Gramm. és 1. M. Átlás.
Pos'onban, a' Kir. Gymn. 14. Ném. 10. Magy. Gramm. 1. M. Átlás.
— — az Evang. Gymn. 12. Ném. 10. Magy. Gramm.
Rosnyón, a' Kir. Gymn. 14. Ném. 10. Magy. Gramm. 1. M. Átlás.
— — az Evang. Gymn. 5. Ném. 5. Magy. Gramm.
Selmetz Bányán, az Evang. Gymn. 2. Ném. Gramm.
Sopronban, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
— — — az Evang. Gymn. 5. Ném. Gramm. 1. Magy. Átlás.
Szászvároson, Erdélyben, 2. Ném. Gramm.
Szathmár-Némethiben, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
— — — — a' Reform. Gymn. 4. Ném. Gramm.
Szegeden, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
Szigeten, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
Szigeten, a' Reform. Gymn. 5. Ném. Gramm.
Szombathelyen, a' Kir. Gymn. 4. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Tatán, a' Kir. Gymn. 12. Ném. Gramm. 10. M. Gramm.
Temesváron. a' Kir. Gymn. 7. Ném. Gramm.
Ungváron a' Kir. Gymn. 12. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Vátzon, a' Kir. Gymn. 5. Ném. Gramm.
Veszprémben, a' Kir. Gymn. 6. Ném. Gramm. 1. M. Átlás.
Zágrábban, a' Kir. Gymn. 2. Ném. 2. Magy. Gramm.
Zilahon, a' Reform. Gymn. 15. Német Grammatika.

C. A' Subscribens Érdemes Hazafiak és Nagyreménységű Tanúló Ifjak Nevei.

Aradon.

Tekint. Mandik Aloizius Tábla-Biró és Kir. Gymn. Director Úrnál, voltak összveséggel 43 Subscribensek, kiknek Neveiket, mivel azok nálam nem találtatnak, ide nem tehetem.

Bétsben. A' Kiadónál.

a) A' Kir. Testőrző Seregből.

Méltós. Dóczy Sándor, Oberstlieut. Tek. Huszár Jó'sef Úr. Hadn.
Ő Nga. Tek. Sebes László Kapitány Úr.
Tek. Fráter István Úr. Hadn.

Digitized by Google

b. A' T. N. Presbytériumban.

Tiszt. Spreitzenbart János Úr.
— Szanisslò István Úr.

c. A' Bétsi Nemes Pazmaneumban.

Tiszt. Ágoston József Úr.
— Aizinger Jósef Úr.
— Bakoss János Úr.
— Dajaszàsz Mihály Úr.
— Gálffy József Úr.
— Héray János Úr.
— Hubner János Úr.
— Klassanovich Marián Úr.
— Krehovits Mihály Úr.
— Lichtenstern János Úr.
— Málits István Úr.

Tiszt. Novák Agoston Úr.
— Sámson János Úr.
— Simovits Leopold Úr.
— Szegh Pál Úr.
— Szolár Mátyás Úr.
— Tulsitzky Ferentz Úr.
— Vass Tobiás Úr.
— Viczena József Úr.
— Vinkler János Úr.
— Wohldrann János Úr.

d. A' Kir. Convictusból.

Tiszt. Beöthy András Úr.
— Doma Constantin Úr.
— Filipán László Úr.

Tiszt. Papp János Úr.
— Popovits János Úr.

Budán.

Fő Tiszt. Korbely Antal Apátúr és Kir. Fő Gymn. Director Úrnál.
T. T. Varion Ignátz Úr, Professor.
Tiszt. T. Viszhoffer József Úr, Exhortator.

A' Tanúló Ifjak közzül.

Alker Antal.
Arnold Godfrid.
Balla Péter.
Bernolák Aloisius.
Buchovszky János.
Christen Lajos.
Damer Aloiz.
Dibasz Jó'sef.
Dömötör Jó'sef.
Drexler György.
Fáy Antal.
Gaizágó Emmánuel.
Gimpl János.
Goger Ferentz.
Györffy István.
Horváth János.
Jákob Ferentz.
Jesenko Ferentz.
Karl János.
Kersch Ignátz.
Knapp Károly.
Koller Antal.
Kováts György.
Kováts Jó'sef.
Lechner Ferentz.
Mártonfy Miklós.
Módoss Antal.
Müller Ferentz.
Németh Ferentz.
Báró Orczy István.
Báró Orczy János.
Báró Orczy Lajos.
Paldt Jó'sef.
Pesenbacher János,
Pollermann Ferentz.
Rchorovsky Miklós.
Sigmond János.
Szabó Károly.
Gróf Szécsen Ádolf.
Szucsics Károly.
Temesváry János.
Tsukly Mihály.
Tsukly Pál.

Digitized by Google

Debreczenben.

A. Fő Tiszt. Hegyi József, Rector és Kir. Gymn. Director Úrnál.
Fő Tisztel. Molnár Jó'sef Ő Nsga, Váradi Kis Prépost és Debreczeni Plebánus, 4 Exempl.
Tiszt. Braun József Úr, Debreczeni Káplán.
Tiszt. P. Kis Ignátz Professor Úr.
Tiszt. P. Baller Ignátz Professor Úr.
Titt. Spanyár László Professor Úr.
Titt. Jankovits József Professor Úr.

A' Tanúló Ifjak közzül.

Assi-Markovits Demeter.
Haluskovits József.
Jármy Jerémiás.
Jármy Julius.
Jármi Junius.
Lajos Ferentz.
Mannó József.
Máriassy Ádám.
Matkovits Ágoston.
Petrovits József.
Bachbauer Jó'sef.

B. Tiszt. T. Sárváry Pál, Math. Professor Urnál, a' Ref. Colleg.
Tekint. Zilaby Sámuel Úr, Orvos Doktor.

a) A' Togátus Deák Ifjak közzül, 1816 esst. ben.

Aranyi István.
Balogh Péter, Jur.
Bekő Jósef.
Bige Lajos.
Biró István.
Bónis Ferentz.
Csató Gergely, Poét. Prace.
Czebe Sándor.
Deák Sámuel.
Dorka Illyés, Jur.
Dobosy Lajos, Jur.
Domján Sámuel, Jur.
Erdélyi József, Jur.
Ertsei Sigmond.
Fazekas Ferentz.
Fejér Ferentz.
Fekete Ferentz.
Fényes János.
Frigyik János.
Galgóczi Jó'sef.
Gyöngyössi Beniámin.
Hajdú Imre.
Halász 'Sigmond.
Horváth Jó'sef.
Horváth Pál, Jur.
Jakab Jó'sef.
Jenei János.
Jósza János.
Kiss Mihály.
Komáromi Antal.
Kováts Beniámin, Contrascr.
Kováts Jó'sef.
Kováts Pál.
Kováts 'Sigmond.
Kozma András.
Lakatos József.
Lengyel Imre.
Liszkai Sámuel.
Lovász Imre.
Luka Jó'sef, Jur.
Márton János.
Mészár Ferentz.
Miskoltzi János.
Motsi Mihály.
Nagy Ferentz.
Nagy Sámuel.
Paál János.
Peleskei Pál.
Remetei Lajos.
Sárkány Gábor.

Digitized by Google

Somogyi János, Jur.
Sulyok Jó'sef.
Szabó Ferentz.
Szakál Imre.
Szántó János.
Szilágyi János.
Szilágyi Lajos.
Szöcsi Lajos, Jur.
Turi István.

Tüdüs János.
Ungi Márton, Senior.
Uzza Sándor.
Várady György.
Varga Matyás.
Veress Gergely.
Vintze Sámuel.
Zenthe Pál.

b) Tanúló Ifjak.

Ágó Sámuel.
Almási János.
Aranyi Sándor.
Bakats János.
Bánfi Jó'sef.
Bátori István.
Belö Gábor.
Bodnár Dániel.
Bodó László.
Bogya Jó'sef.
Böka János.
Borbély Lajos.
Boros Jó'sef.
Boros Mihály.
Budahási Ferentz.
Dé'si Károly.
Dosszpoly János.
Dömény Jó'sef.
Dravetzky Lajos.
Flek Mihály.
Fleches Sándor.
Erössi Jó'sef.
Etsedi Jó'sef.
Fábián Gábor.
Falasi Sámuel.
Fodor Károly.
Fóris Mihály.
Földvári Jó'sef.
Gaál Dániel.
Göntzi Dániel.
Hajzer István.
Hodosi Sándor.
Kala Sigmond.
Katona Menyhért.
Kemetsei Lajos.
Kenöz Mihály.
Kiss Pál.
Komáromi Dániel.
Korda Ignátz.

Kováts Dániel.
Kováts Gábor.
Kováts János.
Kováts Sándor.
Lónyai András.
Margitai Sámuel.
Miskoltzi András.
Nagy Antal.
Nagy Gábor.
Nagy Lajos.
Nemes Jó'sef.
Báro Podmanitzky Lajos.
Sápi Sámuel.
Sárhány László.
Schilling András.
Simon István.
Sipos Mihály.
Smeskál Dienes.
Somosi Dániel.
Szabó Ferentz.
Szabó Jó'sef.
Szabó Sándor.
Szathmári Imre.
Szathmári Jó'sef.
Szél Sámuel.
Szemerjei Sámuel.
Szikszai Benedek.
Szikszai Jó'sef.
Szöke István.
Szöke Mihály.
Tatai Ferentz.
Tóth Lajos.
Vad Farkas.
Vámosi Károly.
Várallyai Károly.
Varga Jó'sef.
Vatzi Jó'sef.
Vörös László.
Zádori Jó'sef.

Digitized by Google

Egerben.

Tiszt. Mahovszky József, Semináriumi Praefectus Úrnál.
— Bezzegh András, Professor Úr.
Fő Tiszt. Durcsák János Úr, Egri Kánonok, Rector és Professor.
Tiszt. Dutkai János Úr, Prof.
— Hontz István Úr, Egri Káplán.
— Mahovsky Jó'sef Úr, Semináriumi Praefectus.
— Makkai Bertalan Úr, Actuarius.

A' Püspöki Lyceumban.

Theologusok.

Tiszt. Glogyák Adalbert Úr.
— Gotzigh Károly Úr.
— Homonnay György Úr.
— Krammertsik János Úr.
— Nagy Ferentz Úr.
— Rédei János Úr.
— Szabó Ignátz Úr.
— Zatykó József Úr.

Philosophusok.

Titt. Berthóti Bertalan Úr.
— Engel Pál Úr.
— Fabri Károly Úr.
— Fletter György Úr.
— Hanák Mihály Úr.
— Kelemen Ferentz Úr.
— Kovácsótzy Mihály Úr.
— Virág György Úr.

Ugyan ott: A' Kir. Gymnasiumban.

Tekint. Ivánszky Antal Professor Úrnál. Voltak összeséggel 10 Subsribensek.

Eperjesen.

T. T. Carlowsky 'Sigmond Rector és Prof. Úrnál.
Tiszt. T. Albiny István Úr, Emer. Colleg. Prof.
Titt. Begányi Sándor Úr, Jurat.
T. T. Carlowsky 'Sigmond, Rector és Prof. Úr. 3 Ex.
Titt. Gertinger János Úr, Patikárius.
Tiszt. T. Petry Tamás Úr. Em. Colleg. Prof.
— Schulek Gáspár Úr, Tisoltzi Predikátor.
Titt. Szent-Péteri Ignátz Úr, Jurat.
Tek. Thomka István Úr, Hazai Törvényt Tanító.

Tanúló Ifjak.

Adriány János.
Bóth Tamás.
Bubla Jó'sef.
Dropa Mihály.
Forberger Márton.
Forberger Sámuel.
Frölich András.
Jassay Sámuel.
Kováts Miklós.
Lindtner Theophil.
Osváth Ignáts.
Röck Lajos.
Szirmai István.
Szmik Pál.
Veres Jó'sef.

Digitized by Google

Esztergomban.

Fő Tisst. Fenix Farkas Kir. Gymn. Director Úrnál.

Tanúlók.

Ales Jó'sef.
Balás Károly.
Balogh Imre.
Bekő István.
Brunner Péter.
Csonka András.
Eintzinger György.
Feichtmeier János.
Gabanitz Imre.
Gerendás Jó'sef.
Hajdani János.
Halász István.
Hertelendy Ferentz.
Holi Ferentz.
Horváth Máté.
Jelenek Péter.
Kassa Bertalan.
Kassa János.
Kelepetz Mihály.
Kész Mátyás.
Koger Antal.
Krakovitzer Jó'sef.
Laufer Ferdinand.
Máximovits György.
Nagy Imre.
Neimann Jó'sef.
Polák Sándor.
Pudelkó János.
Reiss János.
Revitzky Pál.
Schömbeck Ignáts.
Sséki János.
Szengály György.
Szylavetzky András.
Szilva Mihály.
Taller István.
Tóth János.
Trexler Ferentz.
Vagner Jó'sef.
Vissnyei Sándor.

Gyöngyösön.

Fő Tisst Sznessnitzky Jó'sef, Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tek. Medveczky Imre Úr.

Tanúlók.

Bognár János.
Brandspiegel Gábor.
Díts Jó'sef.
Eckard Jó'sef.
Erdögh Aloysius.
Fábri Antal.
Fábri János.
Henter Aloysius.
Hengyera János.
Kiss Sándor.
Maizik András.
Maizik Sándor.
Molnár János.
Mratskó Jó'sef.
Párvi Antal.
Petheő János.
Sebők Pál.
Simon Pál.
Skultéti Antal.
Stand Jó'sef.
Tretina András.
Zakkay János.
Zatykó János.

Győrben.

Az Fő Tisst. Tóth Jó'sef, Vice Rector Úrnál,
Tisst. Bankó Gáspár Úr, Káplán.
— Barbély György Úr, Téti Káplán.
— Bőle Mihály Úr, Győr belső városi Káplán.
— Csefalvai János Úr, Révfalusi Plebánus.
— Csilinger János Úr, Gyarmati Káplán.
— Dresmitzer Jó'sef Ur, Vicarialis Secretarius.

Digitized by Google

Tiszt. Foly János Úr, Káptalanb. Káplán.
— Gauber Ferentz Úr, Káplán.
— Hajós János Úr, Káplán.
— Holtzbauer János Úr, Mosoni Káplán.
Tek. Jósa Jó'sef Úr, Püspöki Praefectus.
Tiszt. Kondvitska Márton, Káplán.
Fő Tiszt. Kramarits Kristóf Úr, Kánonok, és Rector.
Fő Tiszt. Szentpétery László Úr, Kánonok.
Tiszt. Sütő Jó'sef Úr, Isteni Tudomány Tanitója.
— Steiner Fülöp Úr, Isteni Tud. Tanitója.
— Szoretits Ferentz Úr, Káptalan' és Ss. Szék' Notárjusa.
Fő Tiszt. Tóth Jó'sef Úr, Seminarium' Vice Rectora.
Tiszt. Vurda Károly Úr, Studiorum Praefectus.

Nevendék Papok.

Tiszt. Balogh Ferents Úr.
— Farkas Imre Úr.
— Gáll Jakab Úr.
— Hajdenvolf Ferentz Úr.
— Kovàts Jó'sef Úr.
— Kozmár György Úr.
— Mávits István Úr.
— Mersits István Úr.
— Mogyoróssy Pál Úr.
— Peckó András Úr.
Tiszt. Rech Mihály Úr.
— Schaffer Mátyás Úr.
— Sebő János Úr.
— Szalay Pál Úr.
— Tartsai Ferentz Úr.
— Tollovich Máté Úr.
— Totter Jó'sef Úr.
— Vurda Antal Úr.
— Wallner Aloysius Úr.

B) Tiszt. Mollik Ferentz Akademiai Exhortator Úrnál.

Tek. Beke Farkas Úr. Törv. Doctora, és a' politico-Cameralia Tudomá nyok Professora.
— Berta György Úr, Philos. Doctor, és Historiák Professora.
— Bognár Jó'sef Úr, Törv. Doctora, és a' Hazai Törvény Professora.
— Gröber Lőrintz Úr, Philos. Doctor, és Physica Professora.
Tiszt. Mollik Ferentz Úr, Academiai Exhortator és a' Kerestyén Vallás Tudomány' Professora.
Tek. Sziebenlisst Mihály Úr, Törv. Doctora, és a' Term. Tőrv. Professora.

Törvény Tanúló Ifjak.

Mosdosi Rabits Imre.
Bárány Tamás.
Bátsmegyei Ferents.
Hetésy Péter.
Borsodi Latinovits Károly.
Marke Ignátz.
Mumb Károly.
Valheim János.

C) Fő Tiszt. Szabó Dávid Kir. Gymnasiumi Director Úrnál.

Tiszt. Brestyánsky Adalbert. O. S. B. Presb. és Mathesis Professora.
— Dragonits Ábel, O. S. B. Clericus.
— Jankovits Jó'sef, O. S. B. Presb. és Professor.
— Lutzenbacher Aurelius O. S. B. Clericus.
— Pajor Simon, O. S. B. Presb. és Professor.
— Várady Péter, O. S. B. Presb.

Tanúló Ifjak.

Andor János.
Balogh Ignátz.
Burkus Márton.
Csapó János.

Digitized by Google

Csima István.
Csurgai Jó'sef.
Daráb Károly.
Dorfmeister Károly.
Erőss László.
Étsi Antal.
Ferentzy János.
Forstner György.
Frischman Ferentz.
Geiszlinger András.
Gindlstrasser János.
Grössing Jó'sef.
Grünschnek Pál.
Győri Imre.
Haitfogel Pál.
Hegyei István.
Hets Jó'sef.
Horváth Márton.
Huszár Sigmond.
Hugel János.
Joachim Ferentz.
Kabai János.
Karkoványi Sándor.
Karkoványi Sigmond.
Kartzag Pál.
Klár Károly.
Kiss István.
Koller Jó'sef.
Kováts István.
Kováts Pál.
Kramer Károly.
Lamberger Leopold.
Lukáts János.
Mack Jó'sef.
Matlauss Jó'sef.
Melegh Imre.
Mészáros Antal.
Mészáros Jó'sef.
Meszlényi Antal.
Milkovits János.
Milkovits Sigmond.
Minián Károly.
Noszlopy Pál.
Oross Simon.
Popovits Elek.
Purgly János.
Rákótzy Jó'sef.
Sándor Miklós.
Schen Jó'sef.
Schendl Adám.
Schöberl Ferentz.
Schönherr Ferentz.
Scbő Sándor.
Somogyi Mihály.
Somorjai János.
Spiro György.
Báró Sternegg Ignáts.
Stits Jó'sef.
Streibig Imre.
Szalai Tamás.
Takáts Sándor.
Timár Jó'sef.
Tóth Jo'sef.
Trstyánsky Leopold.
Vainots János.
Vank Antal.
Vank Ferentz.
Veiser Sámuel.
Vida Jó'sef.
Vidovits Jó'sef.
Vinckler János.
Zaturetsky Sámuel.
Závorszky Antal.

Halason.

Tiszt. Németh Ferentz Rector Úrnál.

Tanúlók.

Péter Imre.
Szekér István.
Varga Sándor.

Jász-Berényben.

Tekint. Hermányi Jó'sef Tábla-Biró és Kir. Gymn. Director Úrnál.
Titt. Antal Mihály Úr, Jász-Ladányi Helység Notáriusa.
— Bajó János Úr, Jász-Kis-Éri Oskola Rector.
— Bálinth Tamás Úr, Jász-Aroks-állási Ord. Notáriusa.
— Bartal Ferentz Úr, Mihály-Tolke Közönsége Notáriusa.

Digitized by Google

Titt. Batho Ignátz Úr, a' Tek. Jász és két Priv. Kún Kerületnek Hites Viee-Notáriusa.
— Bedekovich Ventzel Úr. Helység V. Notáriusa.
Ns. Darász Imre Úr. Sedrialis Assessor.
Titt. Farkas Ignátz Úr. Jász-Apáti Chirurgus.
Tiszt. Fatskó Ferrntz Úr, Mihály Telki Plebánus.
— Fejér Ignátz Úr, Jász. Apáti Plebánus.
— Jákohalma Helység Közönsége.
— Jász-Alsó-Szent György Közönsége.
Priv. Jász-Apáti Városa.
— Jász-Árokszállás Városa Notariale officiuma.
Szabad Jász-Berény Városa Közönsége.
— Jász-Dózsa' Közönsége.
Priv. Jász Felső-Szent György' Közönsége.
— Jász-Kis-Ér Városa.
— Jász-Ladány, Közönsége.
Titt. Kaszap Jó'sef Úr, Districtualis Commissárius.
— Kaszap Mihály Úr, J. Árokszállási V. Notárius.
— Kúri Jó'sef Úr, J. Kis-Éri Város Tanátsbelije.
Ns. Márton Sámuel Úr, J. Kis-Éri Ord. Notárius.
Titt. Mihálkovits János Úr, J. Ladány Közönsége' V. Notáriusa.
— Muhoray András, Úr. Districtualis Archivárius.
Tiszt. Ozorószky Ferentz Úr, J. Apáti Plebánus.
Titt. Ozorószky János Úr, J. Apáti Ord. Notárius.
Tiszt. Ruttner Ferentz Úr, J. Alsó-Sz. Györgyi Plebánus.
Titt. Sedony Pál Úr, Jász-Dózsai V. Notárius.
Tiszt. Sitze Ferentz Úr. J. Apáti Káplán.
Titt. T. Staudinger András Úr Professor.
Tiszt. Stipula Jó'sef Úr, J. Ladányi Plebánus.
Ns. Szitás János Úr, J. Kis-Éri Prokátor.
Tiszt. Túri János Úr J. Apáti Káplán.

Tanuló Ifjak.

Avakumovits István.
Bató János.
Böjti János.
Deák András.
Divéky Antal.
Egerváry János.
Ferk Károly.
Gumbert Mihály.
Halmai Jó'sef.
Kállay Mihály.
Király Antal.
Kohári András.
Kostyán Imre.
Kováts Ignátz.
Kürty János.
Matyasovsky Antal.
Meleg Imre.
Mizsei János.
Mosszsig Ferentz.
Mótsó János.
Musoray Imre.
Nagy György.
Baróczay Károly.
Pintér Gergely.
Raffay László.
Rés Antal.
Scheerer György.
Telek Jó'sef.
Tóth Imre.
Törőcsik Ferentz.
Vass István.
Zakroczy Pál.
Zombory Ágoston.
Zombori Boldizsár.

Digitized by Google

Kanizsán.

Fő Tisst. Csabi Jó'sef Superior és Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tisst. Bussai László Úr, Professor.
— Kosstka Lukáts Úr, Professor.
— Nagy Péter Úr, Professor.
— Schmidt Antal Úr, Professor.
Titt. Szent-Mihály-Falvai György, Könyvkötő.
Tisst. Villám Elek. Úr, Professor.

Tanúlók.

Baranyai Károly.
Bedő Jó'sef.
Bor Jó'sef.
Börötsk László.
Chinorány Jó'sef.
Ferentsits Jó'sef.
Horváth Benedek.
Horváth János.
Imrei Ferentz.
Iskei Eduard.
Juranits Mihály.
Kiss Boldisár.
Kovátsevich Jó'sef.
Kovátsits Lajos.
Matai Ferentz.
Menner Ignátz.
Novosszel Ferentz.
Novosszel Károly.
Pinterits Jó'sef.
Simon Mihály.
Stivich György.
Szladovich Gergely.
Tomásits Antal.
Troiko György.
Vernunchich Miklós.
Wass Ferentz.

Kalotsán.

Tisst. Tud. Kardos Károly, Seminariumi Professor Úrnál.
Tisst. Almási Jó'sef Úr, Nevendék Pap.
Fő Tisst. Bajzik János Úr, Kanonok Ő Nga. a' Káptalani Bibliotheca Praefectusa.
— Balog Pál Úr, Kalotsai Káplán.
Titt. Bolvári András Úr, Érseki Udvari Cancellista.
— Csajághi Márton Úr., Kalotsai Érsek Uradalmi Actuáriusa.
Tisst. Csicsáky András Úr, Mlgos Takáts Márton Bellini Püspök Caeremoniáriusa.
— Demeráts Imre Ur, Érseki Sz. Szék Secretariusa.
— Girk György Úr, Studiorum Praefectus.
Tek. Iveglich Jó'sef Úr, a' Tek. Ns. Káptalan Hites Jegyzője és Ügyésze.
Tisst. Jadronyi Mátyás Úr, Nevendék Pap.
Tek. Jeszenszky László Úr, Kalotsai Fiscális.
Tek. Karátson Lázár Úr, Érseki Uraldami Perceptor.
Tisst. Kardoss Károly Úr, Professor.
Titt. Koros Mihály Úr, Érseki Consistorialis Protocollista.
— Körmöczi János Úr, Érseki Uradalmi Tiszttarto.
— Perndl Ádám Úr, Kalotsai Seb-Orvos.
— Sukovits István Úr, Patikárius.
Tisst. Szabó György, Metrop. Eccl. Coloc. Praebendatus.
Titt. Szabó Jó'sef Úr, Érseki Uraldami Kasznár.
Tisst. T. Sütts András Úr, Kalotsai Ns. Seminarium V. Rectora.
Titt. Verner Veutzel Úr, könyvkötő.

Digitized by Google

Ugyan ott Kálotsán.

Fő Tisst. Szemes Imre. Kir. Gym. Director Úrnál.
Tisst. Bodnár Lajos Professor Úr. 10. Ex.
— Liszkay Aloysius Prof. Úr, 10 Ex.
— Medlen Aloysius, Prof. Úr.

Tanúlók.

Aszaly Antal.
Balon Pál.
Baur Mihály.
Bosnyák Márton.
Csajághy Márton.
Daróczy Sándor.
Daróczy Sigmond.
Feigl Lőrintz.
Fügerschuch Ferentz.
Gaal György.
Greguss Tamás.
Greiner Ventzel.
Gruber Péter.
Hoffmann Sebestyén.
Jánoska Mihály.
Kiss András.
Kiss Antal.
Koch Jó'sef, Öregebbik.
Koch Jó'sef, Ifjabbik.
Kramerlauf Antal.
Kuluntsits János,
Latinovits Gáspár.
Leitner Ferdinand.
Lindenmayer Ferentz.
Mamira Mátyás.
Novakovits Basilius.
Pauer Ignátz.
Perndl Károly.
Péter János.
Polyák Leopold.
Radoytsits Ignátz.
Raffay Mihály.
Rajháty László.
Reingruber Jó'sef.
Rottenpiller Leopold.
Rudolff Károly.
Sartsevits János.
Schmidt János.
Selestjei Jó'sef.
Simonyi János.
Strilits Ferentz.
Szabó Ferentz.
Szarka János.
Szöllősy István.
Topalits Jó'sef.
Tóth István.
Vagner Ferentz.
Varga Jó'sef.
Veisz Lőrintz.
Volváts György.

Kaposváron.

Tekint. Szabó Ferentz Tabla-Biró és Kir. Gymn. Director Úrnál.

Tanúlók.

Angyal János.
Antal Jó'sef.
Bogyai Miklós.
Bradanovits Jó'sef.
Csigó János.
Danits Imre.
Dravets Antal.
Filippovits Jó'sef.
Fischer Leopold.
Gundi Mihály.
Gyulassy Ignátz.
Hesz Ferentz.
Kolb Márton.
Kollárovits János.
Koller Ignátz.
Kováts Farkas.
Kováts Lajos.
Kuti István.
Nagy István.
Nagy Mihály.
Neubaur János.
Paál Jó'sef.
Rimanótzy Jó'sef.
Rozmann Károly.
Sóstó Ferentz.
Stankovits János.
Szabó Jó'sef.
Szalai Jó'sef.

Digitized by Google

Svastits Aloysius
Topajner Jó'sef.
Virág Mihály.
Zadubánszky Benedek.

N. Károlyban.

Fő Tiszt. Endrődy János, Colleg. Rector és Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tiszt. Bálinth Antal Úr, Professor.
— Czeglédy István Úr, Professor és Catecheta.
— Czimber András Úr, Professor.
Tek. Darvay Gábor Úr, Fő Szolga Bíró.
Tit. Detrich Imre Úr.
Tek. Isaák Sámuel Úr, T. Ns. Szathmár Vgye Al-Ispányja.
Tit. Kanisai Adám Úr, Esküdt.
Tek. Kende Sigmond Úr, Szathmár Vgye. V. Notáriusa.
Tit. Kerekes István Úr, Esküdt.
Tiszt. Kósa István Úr, Professor.
Tek. Berenesei Kovács Sándor Úr, Notarius.
Titt. Kulin János Úr.
— Lencsés István Úr.
— Mándy Imre Úr.
— Mándy Jó'sef Úr.
Tek. Mátay Ferentz Úr, Szolga Bíró.
Titt. Nagy Lajos Úr.
— Papp János Úr.
— Szerdahelyi György Úr.
— Szirmay György Úr.
Tiszt. Takáts István Úr.
Titt. Uray Bálint Úr.
— Zimány Ferentz Úr.

Kassán.

Fő Tiszt. Probáczka Nicodémus, Presbyter, és Kir. Academiai Pro-Director Úrnál.

Az Akadémia Bibliothékaja Kassán.
Tekint. Gotzigh Ignáts Úr, Statist. Professor.

Az Académiai Tanúló Ifjak közül.

Bagossy László,
Bagossy Menyhárt.
Barcsay Károly.
Barlay Mihály.
Berzeviczy Lajos.
Berzeviczei Berzeviczy Menyhért.
Bittner Imre.
Boronkai Albert.
Csurgovics Sándor.
Dulházi Mihály.
Faikiss Jó'sef.
Farkas István.
Báró Fischer Károly.
Báró Fischer Lajos.
Fleischer Sámuel.
Geál Ignáts.
Glos István.
Gyurtsák János.
Hentschel Ferents.
Hunyor Jó'sef.
Jábrosky Ágoston.
Jékei Ventzel.
Kalos Károly.
Kiss János.
Kleszkény János.
Kolenovszky István.

Digitized by Google

Kováry Károly.
Kováts Márton.
Kózsa György.
Lesnyánszky András.
Mestrovich Károly.
Muránszky Márton.
Novák János.
Paltso András.
Pák Demeter.
Petrásovics András.
Platty Imre.
Prokopovits Jó'sef.
Revitzky Dienes.
Sáfár Imre.
Schaller Jó'sef.
Somogyi János.
Szalay Jó'sef.
Szerenka János.
Szent-Miklósy Victor.
Szirmay Miklós.
Tamassy Fridrik.
Vainarovits Jó'sef.
Valentiny István.
Vürkner Lajos.

Ugyan ott Kassán.

Tiszt. Túd. Fábry Ignátz Püspöki Jegyző Úrnál.
Tiszt. T. Berzeviczei Berzeviczy Menyhért Úr, W. R.
— Kapincs Ignácz Úr, Püspöki Titoknok.
— Szalay János Úr, Püspöki Archivárius.

Seminárium Nevendék Papok.

Tiszt. Zsádnyi Ferentz Úr.
— Andrástsik János Úr.
— Dienes Sándor Úr.
— Dollak Jó'sef Úr.
— Eperjessy Pál Úr.
— Feith Mátyás Úr.
— Hollok Imre Úr.
— Kanyustsak András Úr.
— Kisdy László Úr.
— Kolosváry Mihály Úr.
Tiszt. Kossuth Károly Ur.
— Kováts János Úr.
— Krizsanovsky Jó'sef Úr.
— Mátza János Úr.
— Miszlinszky János Úr.
— Pandula Jó'sef Úr.
— Pruzsinsky János Úr.
— Rády Jó'sef Úr.
— Rothamer Ferentz Úr.
— Sztankó Jó'sef Úr.

Ugyan ott Kassán.

Fő Tiszt. Bernáth Maximilián Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tiszt. Gabányi Imre Úr, Theologia Professora.
— Keresztessy János Úr, Professor.
— Kiliáni György Úr, Professor.
— Roblissek Gilbert Úr, Professor.
— Lehotzky László Úr, Professor.
— Raihel Mátyás Úr, Professor.
— Schilla Károly Úr, Professor.

Tanúló Ifjak.

Gróf Andrássy Ferentz.
Baranyai István.
Bartzay Mihály.
Breger Jó'sef.
Demeczky István.
Deseöffy Károly.
Galaida Jó'sef.
Báró Gaysler Emmanuel.
Grubiczy Ferentz.
Huszár Aloysius.
Kalász János.
Kriston László.
Lubinsky Károly.
Mihályi Jó'sef.
Pauer Ferentz.
Péchy Eugenius.
Puky Károly.
Reber Jakab.
Richvalszky Antal.
Soltész János.
Somlay Mihály.
Szirmay Pál.

Digitized by Google

Sárovy Károly. Trepak János. Troll Leopold.
Thomasy János.

Késmárkon.

Tisst. Tud. Genersich János Professor Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Csupó László. Pap Károly. Waisz Sámuel.
Csissáry Josef. Szabó Pál. Maga a' Tisst. Coll. Úr.
Motsy Sándor. Tsaikos István. 1 Ex.
Madrány Károly. Veres Imre.

Ketskeméten.

A.) A' Kir. Gymnásiumból.

Nő. Tisst. Dani Sigmond Director Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Bano Lajos. Gombotz István. Sivó Sándor.
Daubl Antal. Heinrich Jósef. Szártory Leopold.
Dékány László. Hornyik Károly. Szeratsin Miklós.
Demeter Imre. Jankovits Athanasius. Tarone Antal.
Endl János. Jarabek János. Teressák Josef.
Fekete György. Jeszenszky Ferentz. Theodorovits Ferents.
Fischer Boldi'sár. Kereştury János. Tittel Mihály.
Fodor András. Limbek Antal.

B.) A' Reformátum Gymnásiumból.

Tisst. Nagy István Rector és Professor Úrnál,
Titt. Sárkösi Sándor Úr, Senior.

Tanúlók.

Gyikó János. Nagy Jósef. Simon János.
Győri Lajos. Nagy Lajos. Szalai Ioséf.
Hagymási Sándor. Nagy Sigmond. Tormási Josef.
Halasi Sándor. Pór Károly. Tóth Ferentz.

Kolosváron.

Tisst. Tud. Buzna Lázár Mathes. Professor Úrnál a' Kir. Lyceumban subscr. tizen Neveiket nem vettem.

Ugyan ott.

Tisst. Tud. Szilágyi Ferentz Úrnál, a' Ns. Reform. Collégium N. E. Professoránál subscribáltak 66-tan.

Ugyan ott.

Tisst. Mólnos Dáv. Úrnál, az Unit. Coll. Rectoránál.

Báró Bánfi Elek. Mátéfi Ferentz. Veres Ferents Tog.
Csirmai Mihály, Tanitó. Székely András, Tog.

Tanúlók.

Bónza Gábor. Dombi György. Fekete János.
Buzogány Sámuel. Fejér Péter. Nagy Jósef.

Digitized by Google

Sebess János. Tsegezi Sámuel. Vida Mihály.
Tiboldi István.

Komáromban.

Fö Tiszt. Horváth Pál Kir. Gym. Director Úrnál.
Tiszt. Pater Ferdinánd.

Tanúlók.

Bánn András. Klekler Lajos. Rhanek Ignátz.
Beröczy Péter. Kovátsi János. Rodler Aloysius.
Bezner Ferentz. Kraft Kristóf. Röder Antal.
Biró Aloysius. Laky János. Ruszitska János.
Brandweiner János. Marx Antal. Sárkány János.
Braun Ferentz. Müller György. Schmidt Pál.
Ekerman Jósef. Palla Imre. Schreiber Mihály.
Frimmel János. Paschka Jósef. Sedlimajer Jósef.
Ghyczy Kálmán. Póós Péter. Szaibel Henrik.
Göpfer Antal. Prausz János. Szuchanek János.
Hermán György. Prezmetzki Ferentz. Tóth Ferentz.
Illyés Lajos. Prezmetzki Márton. Zemanik György.
Ipovits János. Redll Maximilián. Zrúmetzky Imre.
Kántor Jósef. Ressler Antál.

Köszegen.

Tiszt. Vánkosi Jósef, Evang. Professor Úrnál.
Tek. Artner János. Sz. kir. Kőszeg Városának Ügyésze.
Titt. Engl Pál Könyvkötö.
Tek. Gerhauser Sámuel, Sz. Kir. Kőszeg Városa' Senátora.
Glatz János, Tanúló.
Hammerschmidt János, Tanuló.
Tiszt. Michaëlis Fridrik Úr, Kőszegi Predikátor.
Tiszt. Payr Sámuel Úr, Theol. Candidatus.
— Schneller Lajos Úr, Kőszegi Predikátor.
Titt. Szvalla Ferentz Úr, Patikárius.
Titt. Gyarmathy Taliga István, Nevelö.
Tiszt. Vánkosi Jósef Úr, Evang. Gymnasium Professora.

Léván.

Fö Tiszt. Ugróczy Ferentz Kir. Gym. Direct. Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Almássy Aloysius. Csétsy Károly. Lévai kis. Gymnasium.
Andóts Ignátz. Gáál Miklós. Liptbay Gábor.
Balog András. Guoth Lajos. Majláth Lajos.
Bartos Károly. Gyürky Medárd. Majzik Sándor.
Bekrosa Pál. Hegyi János. Markovits János.
Boltsek János. Hindi János. Martines Vilhelm.
Bordás János. Hodermán Ferentz. Martos Ferentz.
Borsody Jósef, Klain Jósef. Maurery Gábor.
Bránswik Antal. Kiss Ádolf. Mérész János.
Cházár Antal. Kondlovits Pál. Névery Florián.

Digitized by Google

Nevery Lajos.
Okolitsányi Ferdinánd.
Palugyai Florián.
Pongrátz Kazimir.
Repitzki Ágoston.
Ruffi András.
Schlapák Lajos.
Sebestényi Ignátz.
Steger János.
Szabó Gergely.
Szabó Pál.
Szakmáry Aloysius.
Szent-Iványi István.
Szilassy Gábor.
Valentini János.

Losontzon, a' Reform. Fő Gymnásiumban.

Tisst. Apostol Pál Rector, és Professor Úrnál.

Togátus Ifjak.

Titt. Bartal István Úr.
— Benko Jónás Publ.
— Czibor Ferentz.
— Gachal Sigm. Publ.
— Janka István Publ.
— Juhász István.
— Kulifai János.
Titt. Laszly Jósef.
— Lengyel István.
— Márton István.
— Molnár István.
— Molnár János.
— Molnár Jósef.
— Nagy Sámuel.
Titt. Ócsai Pál.
— Steller János.
— Szilvássy Jósef.
— Tátos Jónás.
— Verebes István.
— Veres András.
— Zsarnovitzki János.

Tanúló Ifjak.

Andrekovits Károly.
Antal János.
Balla Károly.
Batta István.
Belák Jó'sef.
Emődi Mihály.
Práter Jósef.
Hagymássy Jó'sef.
Kálnay Jó'sef.
Kosztány Mihály.
Kozma Jósef.
Kún István.
Loock Gottfried.
Mátsik András.
Mogyorosi Imre.
Nagy Mihály.
Papp Lajos.
Pereszlényi Sámuel.
Pólya Jó'sef.
Rátz Jó'sef.
Rózsa János.
Simon György.
Szabó David.
Szabó Lajos.
Szép Mihály.
Szilágyi Gábor.
Szobi András.
Szőllősy János.
Szüts István.
Tóth János.
Varga István.
Varga Jó'sef.
Vattai Elek.

Lőtsén.

Tisst. Kupetz János, Evang. Gymn. Rector és Professor Úrnál.
— Harnyák Ferdinánd Úr, Kir. Gymn. Professor,
— Horváth Ventzel Úr, Kir. Gymn. Professor.
— Kosztsik Sándor Úr, Kir. Gymn. Professor.
— Müller György Úr, Theol. Candidatus.
— Pertesz Gábor Úr, Kir. Gymn. Professor és Exhortator.
Titt. Terestyény Pál Úr, Jurista.

Togátus Ifjak. S. N. Patakról.

Titt. Báthory Dániel Úr. Titt. Kovats János Úr. Titt. Mészáros Sánd. Úr
— Báthory János. Úr.

Tanúló Ifjak.

Balogh Gedeon.
Benkár Jó'sef.
Bihary Jó'sef.
Craus Károly.
Csapó Lajos.
Csibus János.
Csuker Sámuel.
Dants Lajos.
Domján István.
Engel Maximilian.
Farkas Mihály.
Görgey Guido.
Görgey Károly.
Jacobi Károly.
Koller Sámuel.
Kotsik Jósef.
Kovats János.
Madarász András.
Miletz Lajos.
Molitoris János.
Ország Sándor.

Digitized by Google

Pasár Mihály. Rosznisszky János. Várady Pál.
Petrótzy Károly. Saárossy Mihály. Varnay Gábor.
Petrótzy László. Schréter Gustáv. Zsoldos Beniámin.
Posevits Sámuel. Töke Károly.

Magyar-Óváron.

Fő Tiszt. Hoffmann Sebestyén Kir. Gymn. Director Úrnál:
Tiszt. Bednárik János Úr, Halászi Plebánus.
—— Konoppa Jó'sef Úr, Professor.
—— Luptsánszky Elek Úr, Professor.
—— Nagy Ferentz Úr, Kilithi Plebánus.
—— Schunik Jo'sef Úr, Professor.
Tek. Torkos Mihály Úr, T. Ns. Moson Vgye Első VNotáriusa.

Tanúló Ifjak.

Andrássy Eugenius. Neher Károly. Ungár Ferentz,
Czitzelsberger — Pölt Károly. Vennes ——
Lachmajer Lajos. Rajtsányi. Vörös kiknek.
Maill — Reiszinger János. keresztneveik bé nem
Modrovich Károly. Sciff Ferentz. küldettek.

Maros-Vásárhelyen.

Fő Tiszt. Antal János Úrnál, a' Ns. Reformátum Collégium Egyik Érdemes Professoránál subscribáltak 80 non. kiknek Neveik nem közöltettek.

Miskoltzon.

Fő Tiszt. Kiffovits Jó'sef Director Úr a' Miskoltzi kir. Gymnasium Számára 18 Exempl.

Úgyan ott.

Tiszt. T. Dunay Imre Evang. Rector és Professor Úrnál.
Titt. Draskotzy Sámuel Úr.
— Martinyi Sámuel Úr.
— Zaborszky Sámuel Miskoltzi Evang. Kántor.

Tanúló Ifjak.

Brettschneider Sigm. Miletz Jó'sef. Revitzky Márkus.
Czekuss Imre. Úrmenyi Nagy Lajos. Soltisz Mihály.
Galaneck János. Nemessany Károly. Stoltz Sámuel.
Hendel Károly. Pottornay László. Tamaskovits Jósef.
Mazer János.

Modorban.

Tiszt. T. Kovátz Martiny, Rector és Prof. Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Bozzai Jósef. Kolmár Lajos. Schimegh Mihály.
Kilcher Sámuel. Mokry Sámuel. Schreiner András.
Kleinrath Károly. Schimegh János. Super János.

Nagy-Bányán.

Tiszt. T. Szabó Románus, Professor ex Exhortator Úrnál.

Digitized by Google

Tisst. Kováts Jó'sef Úr, Plebánus.
Teh. Prugberger Vintze Úr.
Teh. Puchli Antal Úr.
Tisst. Schlachta Márton Úr, Plebánus.
Fr. Stantsek Orbán.
Teh. Szebeni Imre Úr.

Tanúló Ifjak.

Brunner Ferentz.	König Károly.	Rösztli János.
Czauz János.	Maholányi János.	Szénáky János.
Czauz Tódor.	Melk János.	Veber Vintze.
Griss János.	Rézler Károly.	

Nagy-Enyeden.

Teh. T. Baritz János, Orvos Doctor és Professor Úrnál voltak 30. Subscribensek kiknek neveik bé nem küldettek.

Nagy Szombatban.

Fő Tisst. Kollár István, Esztergomi Kánonok Ő Nagyságánál a' Nagy-Szombati Seminárium Rectoránál.
Tisst. Andrla János Úr, Philos. Professor.
— Czintsits János Úr, N. Szombati Káplán.
— Dlhovszky Jó'sef Úr, Philos. Professor.
— Dobos György Úr, Philos. Professor.
Teh. Galanthai Farkas Pál Úr.
Tisst. Gyürki János Úr, N. Szombati Káplán.
— Halász János Úr, Vice Rector.
— Halász Pál Úr, Motcsitzky Úrfi' Praefectusa.
— Kováts Jó'sef Úr, Philos. Professor.
— Krautmann Jó'sef Úr, Consistoriumi Notárius.
Fő Mélt. Hertzeg Schwarzenberg, Püspök és ekkor Esztergomi Kánonok Ő Hage.
Tisst. Szabó István Úr, Vice Rector,
— Sztankovits János Úr, Theol. Professor.

Ugyan ott.

Tisst. T. Tillmann Mihály Úrnál.

Nevendék Papok.

Tisst. Bakó András Úr.	Tisst. Karell Isidor Úr.
Titt. Bentsik Imre Úr, Világi.	—— Kováts Jó'sef, Úr.
Tisst. Bovankovits Jákób Úr.	—— Könözsy György Úr.
— Csadó István Úr.	—— Köröskényi Antal Úr.
— Csányi Joachim Úr.	—— Lanyik István Úr.
— Dlhovszky Ferentz Úr.	—— Lipthay András Úr.
— Dőme Károly Úr.	—— Lieszkovszky Gábor Úr.
— Gombár Pál Úr.	—— Martinkovits Péter Úr.
— Gyürky László Úr.	—— Megyó Pál Úr.
— Hegedüss István Úr.	—— Mihlovits János Úr.
— Huber Mátyás Úr.	—— Németh János Úr.
— Jaross Vintze Úr.	—— Pajór István Úr.

Digitized by Google

Tiszt. Peska János Úr.
—— Reszka Florián Úr.
—— Somody János Úr.
Tiszt. Szalay János Úr.
—— Thuróczy Lajós Úr.
—— Trnovszky János Úr.

Ugyan ott.

Fő Tiszt. Szètsényi Kristóf Úrnál, a' Kir Gymnásium Directorànál subscribáltak 50-en, kiknek neveiket nem vettem.

Nyitrán.

Fő Tiszt. Hábel Ferentz Úrnál, a' Nyitrai T. Ns. Seminarium Rectorànal.
Tiszt. Hubácsek Ferentz Úr.
—— Mészáros András Úr, Theol. Professor.
Fő Tiszt. Pongrátz János Úr, Nyitrai Kánonok.

Nevendék Papok.

Tiszt. Gyurtsek Jó'sef Úr.
—— Hábel György Úr.
—— Holáts János Úr.
—— Hrabovetz András Úr.
—— Ihriszky János Úr.
—— Kluch Pál Úr.
—— Kostyál Jó'sef Úr.
—— Letsko János Úr.
—— Majdán Pál.
Tiszt. Marko István Úr.
—— Politzer Lörintz Úr.
—— Prokssa Ignátz Úr.
—— Szabinovszky Ignátz Úr.
—— Szullyovszky István Úr.
—— Tutsko Mátyás Úr.
—— Vámoss Ferentz Úr.
—— Zsák Mihály Úr.

Pápán.

Fő Tiszt. Nagy Boldi'sár Kir. Gym. Director Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Freund János.
Hagenauer Péter.
Hubenai Ferentz.
Hubenai Ignátz.
Ihász Gábor.
Ihász Vintze.
Jungvert János.
Kupetzky Jósef.
Laki György.
Molnár Gáspár.
Mülfaidt Jó'sef.
Német Antal.
Novák Jó'sef.
Pongrátz István.
Szedlmayer Mihály.
Széles Pál.
Szili Mihály.
Szummer Ferentz.
Varga János.
Veszerle Ferentz.
Zsoldos Károly.

Ugyan ott.

Tiszt. Tud. Nagy Mihály Úrnál, a' Reform. Collegium Professorànál subscribáltak 84-en, kiknek neveik nem közöltettek.

S. N. Patakon.

Tiszt. Imre István Prof. Úrnál.
Tiszt. Somosy János, Úr. Poesis Professora.

Togátus Ifjak.

Almási János Úr.
Apostol István Úr.
Bak István Úr.
F. Almási Balogh Pál Úr.
Almásy Balogh Sámuel Úr.
Bari István Úr.
Bata János Úr.
Beregszászi Jó'sef.
Bódog Jó'sef Úr.
Cseh István Úr.
Csernák István Úr.
Csider Antal Úr.

Digitized by Google

Fazekas György Úr.
Hadházi Mihály Úr.
Balászi Sámuel Úr.
Harsányi Istvan Úr.
Diósszegi Horváth Jó'séf Úr.
Illyés János Úr.
Rékedy János Úr.
Henyhétzi Pál Úr.
Szathmári Király János Úr, Publ.
Bátorkeszi Kis Jósef Úr.
Kiss Jó'sef Úr.
Kiss Sámuel Úr.
Ródi János Úr.
Kováts Ferentz Úr.
Lenkey Sigmond Úr.
Lossontzy Istvàn r.
Majoros András Úr.
Milosai Jó'sef Úr.
Németh Jo'sef Úr (Öregebb.)
Németh Jó'sef Ur (Ifjabb.)
Pap János Úr.
Pintzés János Úr.
Szabó András Úr.
Szegö Tamás Úr.
Szenty László Úr.
Szeremley István Úr.
Szeremley Mihály Úr.
Szilágyi András Úr.
Szilágyi István Ur.
Várady Gábor Úr.
Varga István Úr.

Tanúló Ifjak.

Baranyai András.
Baranyai Jó'sef.
Bay Gábor.
Bodnár István.
Bükk Sigmond.
Darvas Pál.
Diószegi Károly.
Gulátsi Lörintz.
Herke Lajos.
Horváth Jó'sef.
Huszrik Jó'sef.
Illyés Jstván.
Jakabfalvi Ferentz.
Kazintzy András.
Kazintzy Jó'sef.
Kerepesi György.
Kis János.
Komjáthi Dániel.
Lossontzy Károly.
Martzi László.
Pap István.
Pétsi Ignátz.
Puki Ferentz.
Ragyótzi Antal.
Szathmári Károly.
Szekeres János.
Szemere Miklós.
Szent-Péteri János.
Szirmay Antal.
Terbóts Ferentz.
Tóth Jó'sef.
Vékey Károly.
Zelvai Tamás.

Pétsen.

N. Tiszt. Králl Jó'sef, Seminàriumi Vice Rector Úrnál.
Tiszt. Ujváry Jó'sef Úr, Theologia Professora.

Nevendék Papok.

Tiszt. Börösz Márton.
—— Gilner Adám.
—— Hegedüs Aloysius.
—— Herman Lörintz.
—— Hoch Fülöp.
—— Mucsenbacher Jó'sef.
—— Peöts Jó'sef.
Tiszt. Ringsmuth Jó'sef.
—— Sok Jó'sef.
—— Stangl Antal.
—— Szántó Gábor.
—— Teslèry László.
—— Vlassits György.
—— Vörös Mihály Urak.

Fö Tiszt. Horváth Dániel Kir. Gymnasiumi Director Úrnál.
Tiszt. Berentzy Mark Úr, Gymnasiumi Professor.
—— Fekete Fülöp Úr, Gymn. Professor.
—— Hanosotzky Jákób Úr, Gymn. Professor.
—— Horváth János Úr, Gymn. Professor.
—— Keller Kelemen Úr, Gymn. Professor.
—— Nagy Elek Úr, Gymn. Professor.

Digitized by Google

Tanúló Ifjak.

Arnant János.
Bakó László.
Bálovits Sigmond.
Barbély Károly.
Baumholtzer Ferents.
Biro Jó'sef.
Crettier Ferents.
Danics Ferents.
Fergich Ferentz.
Forster Pál.
Gajer János.
Horváth Jó'sef.
Horvátich Jó'sef.
Jankovich Jó'sef.
Jelásits János.
Illés Adám.
Joo Aloysius.
Kern Eduárd.
Klivényi Jakab.
Klobucharich Lázár.
Kurutz Jó'sef.
Lechner János.
Maugsch János.
Mergantz János.
Mestritz János.
Mert János.
Mosintzky Ignátz.
Nájpár Antal.
Németh Mihály.
Petz János.
Plavits Jó'sef.
Poszlavsky Ferents.
Pucher Antal.
Raab Istvan.
Rainhart János.
Sághy Leopold.
Schön Jó'sef.
Schuteisz András.
Siegwarth Ignátz.
Smidthauer György.
Szabados Jó'sef.
Szombathy Ignátz.
Tanyi Sigmond.
Tassy László.
Thomits Antal.
Trajber János.
Turkovits Ferentz.
Ujfalusy Ferentz.
Varsits János.
Vinkovits Pál.
Vujtsits Mátyás.

Pétsen.

N. Tiszt. T. Batthyányi Aloysius Úrnál, a' Pesti Seminárium Vice-Rectoránál.

Nevendék Papok.

Tiszt. Aaron János.
—— Braidaver Antal.
—— Csejtei Jó'sef.
—— Czápay Mihály.
—— Dózsay Imre.
—— Döme Jó'sef.
—— Faba Theodosius.
—— Ghyecy Albert.
—— Gyurits Lörintz.
—— Hajós Jó'sef.
—— Hanák Rudolf.
—— Herman Péter.
—— Horetzky Jó'sef.
Tiszt. Horváth Jó'sef.
—— Kollártsik Istv.
—— Loktzányi Tamás.
—— Medgyessy István.
—— Mojzes István.
—— Palkovits János.
—— Pállya Lajos.
—— Papp Ferentz.
—— Paulinyi Jó'sef.
—— Pokorny Placidus.
—— Rudolff Pál.
—— Schmoegner Kár.
—— Schreiber András.
Tiszt. Spanner György.
—— Stephanik János.
—— Szabó László.
—— Szabó Thadaeus.
—— Szilasy János.
—— Szoltsányi Ádám.
—— Sztavitzky János.
—— Tomsits Ferents.
—— Ujfalvi Jó'sef.
—— Varga István.
—— Viber József Urak.

Posegában.

Fő Tiszt. Fekete György, Kir. Gymnásiumi Director Úrnál.
Tiszt. Koválik György Úr, Gymnásiumi Professor.
Tek. Odabassics Károly Úr, T. Ns. Posega Vgye Tábla-Birája.

Tanúló Ifjak.

Barrich Illyés.
Blaxetich Ferentz.
Bokonyich Imre.
Bunyik Fülöp.
Büff Ferdinand.
Filich Mátyás.
Gerchich Miklós.
Graff Fridrik.
Gyurich Antal.
Illiashevich János.
Majánovich Mihály.
Metokovich Marinus.
Pavich Antal.
Prikelmayer Jó'sef.
Radinowich Károly.
Rodich Antal.
Rodich Imre.
Spunn Fridrik.

Digitized by Google

Posonban.

Tiszt. Fábri István Úrnál, az Evang. Gymnásium' Professoránál subscribáltak 48-an kiknek Neveik bé nem küldettek.

Rosenbergában.

Fő Tiszt. Kipartsky Tóbiás Úrnál, a'Kir. Gymn. Directoránál.
Tek. Abafalvi és F. Lehotai Ifjabb Abaffy Ferentz Úr.
— Abaffi Vendelin Úr, T. Ns. Árva Vgye Első V. Ispányja.
— Galus Antal Úr, a' Lykavai Camerális Uradalom Perceptora.
Tiszt. Gyurtsák Aloysius Úr, Zakamenéklini Plebánus.
Tek. Kubinyi és N. Olassi Kubinyi Károly Úr, T. Ns. Árva Vgyének Számvevője.
Titt. Leboczky Jónás Úr, Ugyan ezen Vgye Esküdtje.
Tek. Madocsányi Madocsányi Imre Úr, T. Ns. Liptó Vgyének Tábla-Birája.
Tiszt. Mathovtsik Jó'sef Úr, Novottyai Plebánus.
Tek. Medveczky János Úr, T. Ns. Árva Vgye Vice-Fiscálisa.
Titt. Mesko Jónás Úr, Ugyan ezen Vgye Esküdtje.
Tek. Okolitsányi Okolitsány Mihály Úr, T. Ns. Árva Vgye Tábla-Birája.
Fő Tiszt. Palugyai Palugyay Imre Úr, Apátur, Lipcsei Plebánus, és T. Ns. Liptó Vgye Tábla-Birája.
Tek. Szmrecsányi Szmrecsány János Úr, az Árvai és Liktavai Uradalmak Rendes Ügyésze.
Tiszt. Szuly Jó'sef Úr, Gymnásiumi Professor.
—— Zahora János Úr, Német Liptsei Káplán.
Titt. Zemány Ferentz Úr, Lyktavai Camerális Uradalom Tiszttartója.
Tek. Zmesskal Dániel Úr, T. Ns. Árva Vgye Fő Adó-Szedője.
— Domanóczi és Lestini Zmeskál Jób Úr, Ugyan ezen Vgyének Fő-Szolga-Birája.

Rosnyón.

Tiszt. T. Scitovsky János, Theol. és Phil. Doctor, Professor és Consistorialis Assessor Úrnál.
Tiszt. Breznay Ferentz Úr, Nev. Pap.
—— Elek András Úr, Theol. Professor.
—— Huszkó Károly Úr, Theol. Professor.
—— Klatik István Ur, Jekelfalvi Káplán.
—— Matyasovsky István Úr, Theol. Prof. és Studiorum Praefectus.
—— Nagy István Úr, Professor.
—— Planka Dániel Úr, Philos. Professor.
—— Ridl János Úr, Phys. Professor.
—— Tokó István Úr, Rosnyói Sz. Szék. Notáriusa.
—— Zacharek István Úr, Nev. Pap.

Ugyan ott Rosnyón.

Fő Tiszt. Hamrák Pál, Kir. Gymnasiumi Director Úrnál.
Tiszt. Bableda János Úr, Káplán.
—— Benes Mihály Ur, Gymn. Professor.
—— Csernovics Antal Úr, Gymn. Professor.
Tek. Horváth Ágoston Úr, Seb-Orvos.

Digitized by Google

Tiszt. Kotsán Lőrintz Úr, Gymn. Professor.
—— Kuszálik Gerhard Úr, Gymn. Professor.
—— Popadits Vintze Úr, Gymn. Professor.
A' Rosnyói T. Ns. Kántalan.
Tiszt. Valló Gergely Úr, Gymn. Professor.

Tanúló Ifjak.

Árvai Ferentz.	Kökény Ferentz.	Szent-Miklóssy Antal.
Broskó Jó'scf.	Kuszpán Károly.	Szojka Norbert.
Csernyus Emmánuel.	Miklosko Miklós.	Sávetlai János.
Dobosz Gábor.	Neuvirth Mihály.	Tamássy Mihály.
Dudász Jó'sef.	Neuvirth Vintze.	Trémel Jó'sef.
Dulovits János.	Pongrátz Arnold.	Vallick László.
Fáj Miklós.	Remenyik Dániel.	Vatter István.
Gedeon Lajos.	Riboss János.	Zahn György.
Jakabfalvay Miklós.	Sgaergeth Ágoston.	

Ugyan ott Rosnyón.

Tiszt. T. Farkas András Evang. Rector és Prof. Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Bielek László.	Kirchmayer Sámuel.	Reisz Sándor.
Biszkupp Náthán.	Kiss Antal.	Róos Jónás.
Czekuss Pál.	Kmety Pál.	Rosszty Imre.
Demján Gáspár.	Korosek Fridrik.	Schmér Jonathán.
Dobótzy Ferents.	Kossuth Lajos.	Schmidt Gustáv.
Engel Sándor.	Lercs Tóbias.	Schmidt Victor.
Farkas Horátz.	Mayer Sándor.	Svehla János.
Fejérváry Pál.	Malatinszky István.	Szinovitz László.
Fijalka Maximilián.	Marihowszky Gustáv.	Szomorra Jó'sef.
Gál András.	Márkus András.	Terray Mihály.
Glósz János.	Martiny Sámuel.	Tornyallay Antal.
Gosztáky István.	Nagy Károly.	Tornyallay Lucian.
Jankó András.	Peckár István.	Ujházy Jósef.
Jóbb Ádolf.	Penitska György.	Weszter Pál.
Kéler Pál.	Putzák Jakab.	Zajatz János.

Selmetz-Bányán.

Fő Tiszt. Preasburger Ferents Úrnál, a Kir. Gymnásium Di-
rectoránál.
Tiszt. Alber Jó'sef Úr, Gymn. Professor.
Titt. Prokopovits Ferentz Úr, Bányássi Practicans.
A' Selmetz Bányai Gymnasium.
A' Selmetz Bányai P. Piáristák Ns. Collegiuma.
Tiszt. Svéday Leonard Úr, Gymn. Prof.

Ugyan ott Selmetzen.

Tiszt. T. Kanka Dániel Evang. Gymn. Professor Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Baránvi Jó'sef.	Borbélyi Jó'sef.	Godra Mihály.
Bolemann János.	Doleschall János.	Goldberger Ádám.

Digitized by Google

Helmreich András.	Matuska Károly.	Ribbai Mihály.
Hodossy Lajos.	Mojzsisovits György.	Rombauer Tódor.
Horváthi Jó'sef.	Nyári Antal.	Ruttkay István.
Jin Sámuel.	Peltzer Károly.	Sembery Imre.
Kassanitzky Gábor.	Petényi Jó'sef.	Szladkay András.
Kriss Gustáv.	Plachy Jó'sef.	Tessedik Ferentz.
Rubinyi Vilhelm.	Polchy Gáspár.	Thomka Károly.
Lovtsányi Timoth.	Raksányi Adám.	
Madarassy Miklós.	Raksányi Jó'sef.	

Sopronban.

Fő Tisst. Szárnyai Zoerárd Úrnál, a' Kir. Gymn. Directoránál.
Tisst. Barbay Kolumbanus Úr, Gymn. Professor.
— Dorovszky Leonard Úr, Gymn. Professor.
— Nyuli Vilhelm Úr, Gymn. Professor.

Tanúló Ifjak.

Barilits Gáspár.	Nagy Pál.	Schmiliar Pál.
Bohár Ferentz.	Némethi Károly.	Spiess Vintze.
Dongó Farkas.	Notterpek Pál.	Sziller Ferentz.
Eötvös Sándor.	Pallanits Lőrintz.	Theiszl János.
Jagasich Antal.	Permájer Jó'sef.	Tóth Antal.
Néry Károly.	Prandits Pál.	Vunder János.
Nemm János.	Rosty Vintze.	Zeugman Mátyás.
Math János.	Ságy Miklós.	
Morenich Ferentz.	Schimon László.	

Ugyan ott Sopronban.

Fő Tisst. Raits Péter, Rector és Professor Úrnál az Evang. Gymnásiumban subscribáltak 43-man, kiknek nevei nálam nem találtatnak.

Ugyan ott.

Tisst. T. Magda Pál Evang. Professor Úrnál.
Titt. Lindner Theophilus Úr, Sz. Kir. Sopron Városának Actuariusa.
Tisst. Vithovszky Domiaicus Úr, Ifjú Gróf Pejacsevich Praefectusa.

Tanúló Ifjak.

Csiputh György.	Haag Péter.	B. Podmanitzky András.
Conrad Károly.	Hasenauer Márton.	Szedenics György.
Czéry István.	Iwány Sámuel.	Takács Sámuel.

Szászvároson.

Tisst. T. Heresztes Dániel Úrnál, a' Ref. Gymn. Professoránál.
— Ponori Török Jó'sef Úr, a' Ref. Gymn. Seniora.

Togátus Ifjak.

Alvinczy János Úr.	Jakab Benjámin Úr.	Szabó Ferentz Úr.
Bucsi János Úr.	Keméndi Elek Úr.	Szabó János Úr.
Debreczeni István Úr.	Pető Benedek Ur.	Szilágyi János Úr.
Demeter István Úr.	Pető Jó'sef Úr.	Tornya Elek Úr.
Furka Jó'sef Úr.	Pogyány Lajos Úr.	Ponori Török István Úr.
Horváth Bálint Úr.	Rettegi T. Jó'sef Úr.	

Digitized by Google

Tanúló Ifjak.

Borsos Jó'sef. Maxay István. Puy Ignátz.
Borsos Lajos.

Szathmáron.

Tiszt. Tud. Rudits István, Vice Rector és Professor Úrnál.
—— Bónyi Sándor Úr, Szathmári Káplán.
—— Csausz Mihály Úr, Professor és Exhortator.
—— Csorba Jó'sef Úr, Szathmári Káplán.
—— Ecker Ferentz Úr, Áldozó Pap.
—— Gáll István Úr, Áldozó Pap.
—— Labantz Jó'sef Úr, Áldozó Pap.

Nevendék Papok.

Tiszt. Bajussi Ferentz Úr.
—— Bakos András Úr.
—— Drexler Aloysius Úr.
—— Ferentsi Jó'sef Úr.
—— Fliekszeder Joachim Úr.
—— Gabányi Sándor Úr.
—— Gunderman Jó'sef Úr.
—— Gyöngyösi György Úr.
—— Kellerman Ferentz Úr.
Tiszt. Lazár János Úr.
—— Lini Jakob Úr.
—— Oriás János Úr.
—— Rutsák Lajos Úr.
—— Schiffner János Úr.
—— Szepessy Sámuel Úr.
—— Turánszky Lajos Úr.
—— Vörös János Úr.
—— Zenovitz János Úr.

Ugyan ott Szathmáron.

Fő Tiszt. Paluza János, Kir. Gymnásiumi Professor és V. Directo Úrnál.
Fő Tiszt. Dubinszky Mihály Úr, Szathmári Kánonok, és a' Ki Gymnásium Directora.
Méltos. Nozdroviczki Nozdroviczky Antal Úr, Ts. Kir. Tanátsos.
Tiszt. Schmotzer Jó'sef Úr, Püspöki Protocollista.

Tanúló Ifjak.

Erős Lajos. Laitner Ferentz. Szegedi József.
Holosnyay András.

Szegeden.

Fő Tiszt. Karátsony Innocens Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tiszt. Jankó Imre Úr, Professor.
—— Katona Dionysius Úr, Philos. Doctor és Hist. Professor.
Návai Návay Károly Úr.
—— Zsigmond Bertalan Úr, Professor.

Tanúló Ifjak.

Belitzay Pál. Joannovits Sabbas. Preradovics István.
Gasparovits Ábrahám. Kabdebo Antal. Radosslav Basilius.
Georgievits Constantin. Knezsevits Jakab. Vermes Fábián.
Gruits Dionysius. Kosztits Áaron.

Székes-Fejérváron.

N. Tiszt. Farkas Imre Prof. Úrnál subscribáltak 22-en kiknek veik nem küldettek be.

Digitized by Google

Ugyan ott.

Fő Tisst. Villaß Ferdinánd Úrnál, a' Kir. Gymn. Directoránál.

Tanúló Ifjak.

Áryos Móritz.	Glatz Jó'sef.	Rode András.
Belák Ferentz.	Hübner Maximilian.	Schwaighoffer Ferentz.
Csefalvai Sándor.	Koller János.	Szeidl Pál.
Czeczei Jó'sef.	Mihálovits Sigmond.	Tántzos Gábor.
Danis Jó'sef.	Novák János.	Vadász János.
Drenovits István.	Pellet Antal.	Várady Kornelius.
Fittler Antal.	Petzelt Jó'sef.	Vittmajer Antal.
Fittler Gábor.	Reeh Leopold.	Volmuth Péter.

Szent-Lőrintzen (Tolna Várm.)

Tisst. Balassa János, Evang. Predicátor Úrnál volt 10 Előrejelentő, de Neveik nem közöltettek.

(Maros) Szigeten.

Fő Tisst. Fábry Hieronymus Úrnál, a' Kir. Gymn. Directoránál.

A' Sziget Kir. Gymnasium.

Tisst. Bajusz Innocentius Úr, Gymn. Professor.
— Révay István Úr, Gym. Prof.
— Sárhány János Úr, Gymn. Prof.
— Subányi Pál Úr, Gymn. Prof.
— Villiger Salesius Úr, Gymn. Prof.

Tanúló Ifjak.

Berghoffer Gottfried.	Lintzy Ferentz.	Rhetay Antal.
Buttykai Menyhért.	Móris György.	Stverteczky Imre.
Farkas Károly.	Petrovay László.	Várjon János.
Gottlieb János.	Planesz Jó'sef.	Vitthai Vitthay Pál.
Gviborszki László.	Preinesberger Márton.	

Ugyan ott.

Tisst. T. Hari Péter, Ref. Professor Úrnál.
Titt. Csassnyi István Úr, Cameralis Ispány.
Ns. Csissár Mihály Úr, Togátus.
Titt. Gyánovits András Úr, Sugatagi Ispány.
— Herchenröthern Július.
— Lassú István Úr, Szigeti Contrascr.
Tek. Nagy-Idai Sámuel Úr, Fő Sz. Biró.
— Olgyai Károly Úr, Camer. Fiscális.
— Rednik Mihály Úr, V. Sz. Biró.
Titt. Selyeby István Úr, Publ.
— Szabó Jó'sef Úr, Seb-Orvos.
T. T. Szilágyi János Úr, Ref. Professor.
Tek. Taháts Antal Úr, Cameralis Assessor.
Ns. Tóth János Úr, Hszai Ügyész.
— Váradi Antal Úr, T. Ns. Máramaros Vgye V. Notáriusa.
Tek. Zöldessi György Úr, Huszti Cameralis Fiscális.

Digitized by Google

Tanúló Ifjak.

Bakos Jó'sef.	Fodor István.	Rasze Imre.
Balás Mihály.	Kováts János.	Sipos István.
Ballai Sámuel.	Ladányi Imre.	Soltész Imre.
Bató Gábor.	László János.	Szőke János.
Bodoky Imre.	Nagy Ferentz.	Tóth Ferentz.
Botzor Lajos.	Osváth Ferentz.	Virágh István.

Szombathelyen.

Tiszt. Tatay János Theol. Professor Úrnál.
Fő Tiszt. Bőle András Úr, Kánonok és Apátur.
T. T. Bitnitz Lajos Úr, Philos. Professor,
Tiszt. Danesecs Jó'sef Úr, Seminárium studior. Praefectus.
Titt. Ertl János Úr, Jurátus.
Tek. Hettyei János Úr, T. N. Vasv. Vgye Perceptora.
Tiszt. Hollósy Imre Úr, Sz. Széki Jegyző.
Tek. Horváth Elek Úr, Fiscális.
Tiszt. Márkus György Úr, Theol. Professor.
—— Pap Jó'sef Úr, Seminárium Vice Rectora.
Tek. Siess Miklós Úr, Physicus.

Nevendék Papok.

Tiszt. Czigler Jó'sef Úr.	Tiszt. Klomfár Ferentz Úr.
—— Eisner Lukáts Úr.	—— Krancz István Úr.
—— Forintos János Úr.	—— Krugli Antal Úr.
—— Fövenyi Ferentz Úr.	—— Kugler Antal Úr.
—— Gorzu Adám Úr.	—— Lux Ferentz Úr.
—— Hollósy János Úr.	—— Molnár Jó'sef Úr.
—— Hosof István Úr.	—— Stankovics Ferentz Úr.
—— Kelekovits Jó'sef Úr.	—— Tislér Jó'sef Úr.
—— Kiczlingstein Károly Úr.	—— Vörös Károly Úr.
—— Kiss István Úr.	

Ezeken kivül voltak még 27 subscribensek kiknek Neveik nem közöltettek.

Tatában.

Fő Tiszt. Mészáros László, Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tiszt. Letavay Sándor Úr, Gymn. Professor.
—— Papesch Mátyás Úr, Gymn. Prof.
—— P. Piáristák Collegiuma.
—— Pruck Jakab Úr, Gymn. Prof.
Tek. Roeszler Aloysius Úr, Uradalmi Orvos.
Tiszt. Vidoss Innocentius Úr, Gymn. Prof.

Tanúló Ifjak.

Boros Károly.	Le Noble Fridrik.	Panka Jó'sef.
Böhm Antal.	Lois Imre.	Pongrátz János.
Buda Ferentz.	Marich Aloysius.	Rohonczy Ignátz.
Király Ferentz.	Marich Károly.	Szalay Pál.
Leitner János.	Meszlény Jó'sef.	Szilvay Ferentz.
Lendlbauer György.	Meszlény Lajos.	Ulrich Ignátz.

Digitized by Google

Temesváron.

Tisst. Tud. P. Kriszpach György Professor Úrnál subscribáltak 71-gyen, kiknek neveiket nem vettem.

Új-Vidéken.

Tisst. T, Szegedy Mihály Professor, és Prosenior Úrnál.

Tanúló Ifjak.

Bosnyakov János.	Márkovits Tódor.	Rakits Illyés.
Brezovai György.	Novák Jó'sef.	Rech Ferentz.
Goldner Ferentz.	Papik István.	Sculteti Maximilián.
Hoffer Jó'sef.	Pauss Jó'sef.	Strássai Antal.
Klasznovits Antal.	Radoszávkits Péter.	Vesszits Boleslav.

Ungváron.

Tek. Fekete Imre, Tábla Biró és Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tisst. Bánovits János Úr, Exhortator és suppl. Professor.
TT. Csurgovich János Úr, suppl. Gym. Professor.
Tisst. Demiánovits Antal, Úr, Nevendék Pap..
—— Mihálkovits András Úr, Nevendék Pap.
T.T. Polyánkay Péter Úr, Pensiós és suppl. Professor.
Ungvári Seminarium.

Tanúló Ifjak.

Bogcha Márton.	Hucsko Simon.	Strobl Ádolf.
Buletza Basilius.	Ilnitzky Basilius.	Szamovolszky János.
Chriszth Ferentz.	Ilnitzky János.	Szilágyi György.
Csonka István.	Jotzkovits János.	Szmrecsányi Ferentz.
Egry Gábor.	Musztyanovits György.	Szmrecsányi Lássló.
Fekete Antal.	Novák András.	Sztaurovszky István.
Grigássy Basilius.	Popótsy János.	Tomtsány Antal.
Hiszem Antal.	Ruszimkovits Antal.	Virágh Hyacin.
Báró Horváth Jó'sef.	Skalitsky Jó'sef.	Zatlukal György.
Hrabar Mihály.	Smatla Bertalan.	

Váczon.

Tisst. T. Nagy Leopold Professor Úrnál.
—— Bohross Ferentz Úr, Gym. Professor.
—— Knapp Mihály Úr, Gymn. Professor.
—— Malotsay Antal Úr, Gymn. Professor.
—— Markó Albert Úr, Mathes. Professor.
—— Németh Aloysius Úr. Gymn. Professor.
—— Pintzegh Dominicus Úr, Philos. Halgató Piárista.
—— Reissner Pál Úr, Philos. Halgató Piárista.

Nevendék Papok.

Tisst. Biszaha István Úr.	Tiszt. Mészáros István Úr,
—— Folkmann Jó'sef Úr.	—— Müller Mihály Úr.
—— Komáromy Károly Úr.	—— Novátzky András Úr.

Ugyan ott.

Fő Tiszt. Strobl György Kir. Gymn. Director Úrnál.

Digitized by Google

Tanúló Ifjak.

Balás László.
Bátonits Jó'sef.
Bentsáth János.
Biró Jó'sef.
Bótz János.
Cenner Márton.
Csáby Mihály.
Dráskovits Jó'sef.
Floch Károly.
Forgó Jó'sef.
Furthinyi István.
Fux István.
Gavats György.
Hajnik Pál.
Horváth István.
Jánkovits Mihály.
Kapu György.
Killender Károly.
Kollár Pál.
Korbely Gábor.
Krausz Emmánuel.
Lissy Pál.
Lukátsovits András.
Mainik Ferentz.
Mészáros Károly.
Mitterer Anselm.
Nikgreisz Antal.
Pálik Mátyás.
Popovits Enthymius.
Robel Ignátz.
Sámuel Aloysius.
Schwartzl Jó'sef.
Spindler Jó'sef.
Strausz István.
Szabó Gábor.
Szentiványi Károly.
Tary Antal.
Tary István.
Terebessy János.
Ternovszky Ignátz.
Tóth Jó'sef.
Tzipauer János.
Urbanovits Aloysius.
Vastag János.
Zábránszky Antal.
Zimmerman Jó'sef.

N. Váradon.

Tiszt. T. Barics Mihály Úrnál, Seminariumi V. Rector, és T. N. Bihar Vgye Tábla Birájánál.
Tiszt. Csomák Emmanuel Úr, Sz. Széki Protocollista.
Tiszt. Elhaft Jó'sef Úr, N. Várady Káplán.
Tek. Falitzky János Úr, Phys. Professor.
— Gedeon László Úr, Törv. Professora.
Tiszt. Györffy László Úr, Kir. Acad. Exhortator és Vall. Tud. Prof.
—— Hartsarikh György Úr, Sz. Széki Notárius.
—— Kuropatvinszky Adám Úr, Theol. Professor.
—— Márton István Úr, Theol. Professor.
Tek. Nagy Pál Úr, Kir. Acad. História Professor.

Nevendék Papok.

Tiszt. Bodó László Úr.
—— Bukus Mihály Ur.
—— Erdély László Úr.
—— Fesst Fridrik Úr.
—— Grigely Jó'sef Úr.
Tiszt. Jskab János Úr.
—— Jankóvits Imre Úr.
—— Katona Ferentz Úr.
—— Lukáts Emmánnel Úr.
—— Szártórisz Jó'sef Úr.

Ugyan ott.

Tiszt. T. Györffy László Úrnál, Kir. Acad. Exhortator és Vall. Tud. Professoránál.
—— Kaszssay György Úr, Várad-Olassi Ruth. Plebánus.

Törvényt Hallgató Ifjak.

Becsky Károly.
Bogma Mihály.
Borby Jó'sef.
Endorffer Antal.
Györi János.
Kamenszky István.
Kottsis Jó'sef.
Nadányi László.
Popovits Károly.
Praznovszky Ferentz.
Rátz Gábriel.
Revitzky Fridrik.
Sántha György.
Török Gábor.
Várady István.

Philosophiát Hallgató Ifjak.

Ábrahám Jó'sef.
Baranyi Menyhért.
Dániel Miklós.
Draskótzy István.
Szkrussina Elek.
Toperczer Otto.
Vidovich Mihály.

Digitized by Google

Veszprémben.

Tisst. Tud. Kozarits János Seminariumi Stud. Praefectus Úrnál.
Fő Tisst. Horváth János Úr, Veszpr. Kánonok.
Titt. Jofejű János Úr, Ns. Káptalan Számtartója.
Tisst. Kötsy Mihály Úr, a' Kispapság' Lelki Oktatója.
Fő Tisst. Lekovics János Úr, Veszpr. Kánonok.
—— Sinlay Jó'sef Úr, Veszpr. Kánonok.

Nevendék Papok.

Tisst. Androvits Jó'sef Úr.
— Bezerédy Márton Úr.
— Hertelendy Imre Úr.
— Horontz László Ur.
— Nagy Imre —
Tisst. Németh György Úr.
—— Rosos Pál Úr.
—— Sopronyi Imre Úr.
—— Szajdensvartz Pál Úr.

Zilahon

Tisst. T. Salamon Jó'sef, Professor Úrnál.
Mlgos. Hadady Báró Wesselényi Farkas Úr.
Tek. Riss Lajos Úr.
Tisst. Molnár István Úr, Udvari Pap.
Mlgos. Zilahi Leskai Sámuel Úr, Ts. Kir. Tanátsos.
Tek. Verôtsi Sándor Úr.

Togátus Ifjak.

Tilt. Barta László Úr.
— Beke Ferentz Úr.
— Bertalan István Úr.
— Butka István Úr.
— Csapó Ferentz Úr.
— Davai Lajos Úr.
— Deák Mihály Úr.
— Dobai Sándor Úr.
— Éltetô Péter Úr.
— Kiss Domokos Úr.
Titt. Láposi Mihály Úr.
— Matoltsi Sigmond Úr.
— Mezei Jó'sef.
— Ráts Imre Úr.
— Salamon Antal Úr.
— Szántó László Úr.
— Szatmári Jó'sef.
— Újfalvi Sámuel Úr.
— Véég András Úr.
— Viski Sándor Úr.

Tanúló Ifják.

Balog Mósses.
Barta János.
Bartza Lajos.
Borbély Jó'sef.
Fetés Lajos.
Fodor Farkas.
Gazda Mihály.
Gratsi Vintse.
Intse Ferentz.
Kele Lôrintz.
Kerekes Károly.
Kiss Lajos.
Kiss Sigmond.
Lôrintsi György.
Pelei Sámuel.
Sebess Elek.
Szabó Sámuel.
Szakáts István.
Szilágyi Sándor.
Tömösvári Sándor.
Tunyogi Mihály.
Vilhelm János.
Zoványi Ferentz.
Zoványi Lajos.

Digitized by Google

Ezen Előadásból nyilván kitetszik, hogy mivel azon Érdemes Hazafiak és Tanúló Ifjak száma, kik az Oskolai Szókönyvek megvételére magokat Subscriptio által jelentették, szinte háromezerre megy; ezen Lexiconból pedig, melly a' subscriptióra meghivó Hiradáskor már egészen ki vala nyomtatva, a' kiadást segitő Maecenások kevés számához képest csak 2000 Exemplumok készültek: egynehány száz magokat felirt Érdemes Uraknak és Tanúló Ifjaknak Lexicon nélkül kellett maradni, és nevezetesen azon Helyeken, a' honnan a' beirt Laistromok hozzám későn, 's csak a' könyvek elfogyása után érkeztek. Kötelességemnek esmertem mindazáltal itten egyáltaljában minden Érd. Subscribenseim számát és Neveit, úgy a' mint azok hozzám meghüldettek, előadni.

Digitized by Google

II. A' Deák-Magyar-Német Lexicon kiadásáról.

Minthogy az Oskolai kis Lexiconnak megszerzésére, a' feljobb köslött dioda sserént, magokat szinte három czer Hazafiak jelentették; igen természetes volt úgy gondolkodnom, hogy egy, még szükségesebb 's a' lehetőségig tökélletes Deák-Magyar-Német Lexiconnak kiadásához, a' Praenumeratio útján is telyes bizodalommal hozzá foghatnék. Sőt, hogy ha az ebből nyomtatandó Exemplumok számát, a' kissebb szókönyv elég nem lett kiadásához mérve kettőztetném is; bizonyosan, a' nagy költség megnyőzésére, az Előfizető Hazafiaknak reménylendő még nagyobb száma elegendő segitséget nyújtna. Illyen reménységgel tettem vala az Előfizetési Hiradást az 1817-dik esztendő vége felé közönségessé. A' megváltozott idők környülállásai, az oltsósággal elkövetkezett pénz szüke, ügyecsetemnek éppen nem kedvezvén, a' Praenumeratiói Hirdetményt újra meg újra megújitni, 's annak idejét meghosszabbitni kéntelenittetem. Mitsoda kimenetellel; itt következik:

Azon Érdemes Hazafiak Nevei, kik a' Deák-Magyar-Német Lexicon kiadását Előfizetés által segitették:

Aradon.

Tekint. Mándik Aloizius Tábla-Biró és Kir. Gymn. Director Úrnál, Praenumeráltak 10 Nyomt. és Iró 2. pap exemplumra.

Bajában.

Tisst. T. P. Majerik Eugénius Professor Úrnál:

Kir. Gym. Tanúló Ifjak.

Alföldi Aloizius.	Horváth Iános.	Mihalovits Jakab.
Fetter János.	Kovátsevits Aloiz.	Sándor György.
Harlikovits Beniámin.	Körmendy János.	Schmidhammer Jakab.
Hengl János.	Latinovits Ferentz.	Tripolszky Jósef.

Békésen.

Tekint. Karasziay István Fiscális és Uradalmi Praefectus Úrnál, Maga. 1 Ex.

Tisst. Kutzián György Úr, Mező-Berényi Tót Predikátor.

— Mészár Ferentz Ur, Békési Ref. Oskola Rectora.

— Nagy András Úr, a' M. Berényi Ref. Oskola Rectora.

Tek. Salacz Antal Úr, Uradalmi Tisztartó.

Tisst. T. Sipos Jósef Úr, Békési Reform. Predikátor.

Bétsben.

a) A' Fels. Udvari Magyar Cancelláriánál.

Tekint. Bachich János Úr, Udv. Concipista. iró pap.

— Bajzáth Mihály —, Udv. Concipista.

— Barthodeiszky Károly —, Udv. Concipista.

— Borosán János —, Expedituae V. Director. iró pap.

Tisst. Budaházy Antal, —, Udv. Practicans.

Digitized by Google

Titt. Dömötör Miklós, — Udv. Hites Jegyzõ.
—— Gaál Jósef —, Udv. Hites Jegyzõ.
Tekint. Horváth Jósef — Udv. Ágens és több T. N. Várm. Tábla Bírája.
—— Marsóvszky Jósef —, Udv. Concipista.
—— Modrovits György —, Udv. Ágens és Tábla-Biró.
Titt. Parussóczy András —, Udv. Hites Jegyzõ, vel. pap.
Méltos. Báró Peréni Perényi György Õ Nsga, Udv. Sekretárius. iró pap.
Titt. Pöschel Jakab —. Udv. Hites Jegyzõ
—— Szelnitzky Ferdinand —, Udv. Concip. Practicáns.
—— Szidor János —, Udv. Hites Jegyzõ és Registrans.
—— Szlavik Ferentz —, Udv. Hites Jegyzõ.
Tekint. Szüts István —, Consist. Tanátsos és Udv. Ágens. iró pap.
—— Thus János —, Udv. Concipista.

b) A' Fels. Udv. Erdélyi Cancelláriánál.

Nagy Mélt. Gróf Teleky Sámuel Erd. Cancellárius Õ Excja. 1. iró pap és a' Zilahi Reform. Gymn. számára 10 Exempl. köz. pap.
Titt. Ágoston Márton Úr, Udv, Hites Jegyzõ.
Tek. Bertleff Mihály —, Udv. Concipista.
Titt. Czák Károly —, Udv. Hites Jegyzõ.
Méltós. Dósa Jósef Õ Nsga, Kir. Consil. Udv. Secretarius és Protocolli Director.
Titt. Fábján János —, Udv. Practicans.
—— Fantsali György —, Udv. Practicans.
Mélt. Gaál Tamás —, Protonotárius.
—— Gróf Kornis Lajos Õ Nsga.
Tek. Malom 'Sigmond —, Udv. Regestrans.
—— Szent-Györgyi Imre — Udv. Hites Jegyzõ.
Titt. Tordai László, —, Udv. Hites Jegyzõ.
—— Ujfalvi Sándor —, Udv. Accessista.

c) A' Kir. Magyar Nemes Testörzõ Seregnél.

Titt. Bíró Sándor Úr, Kir. Testõrzõ Hadnagy.
Méltós. Dóczy Jósef Õ Nsga, Udv. Testõrzõ Obrist-Lieutenant.
Titt. Frater Agoston Úr, Kir. Test. Hadnagy.
—— Húszár Jósef Ur, Kir. Test. Hadnagy.
Tekint. Sebes László Kir. Testõrzõ Kapitány.

d) A' Bétsbenlévõ Pázmáni T. Nemes Collégiumban.

Tõ Tiszt. Schneider Jósef Úr, a' Pázm. Colleg. V. Rectora.
Tiszt. Druguth Jósef Úr, Studiorum Praefectus.

A' Pázm. Tiszt. Kis-Pap Urak közül:

Tiszt. Agoston Jósef Úr.
—— Andrasevits Márkus —
—— Árendás Károly —
—— Hubner János —
—— Jónás Jósef —
—— Schvartzl Ferentz —
Tiszt. Simovits Leopold Úr.
—— Szegh Pál —
—— Szepessy Sámuel —
—— Tartsay Ferentz —
—— Tatsko Mátyás —
— és Winkler János Urak.

e) Heubner Könyvárosnál Bétsben.

Tek. Ns. Adamovits Ferentz Úr.
Titt. Almási Antunovits Albert Úr, iró pap.

Digitized by Google

Titt. Almási Antunovits Károly Úr.
Tek. Gombos Ferentz — iró pap.
Titt. Horváth Mihály —
— Koronay Jó'sef —
Tek. Ns. Kőröskényi Körőskény Károly —
Titt. Stephanovits Antal Úr.
— Heubner Könyváros —

f) Pichler Antal, Könyváresnál.

Mélt. Gróf Nákó Sándor, Udvari Secretárius Ő Nga.
Tekint. Dániel Eugén Úr, T. N. Csanád Várm-Tábla Birája.
— Dániel János Úr, Tábla Biró.
— Dániel Jósef Úr, a' Kovátsházy Pussza Arendátora.

g) Magánál a' Lexicon kiadójánál Praenumeráltak.

Titt. Aisner Jó'sef Úr, Uradalmi Tiszt.
Méltos Boros-Jenői Atzél Jósef, Ts. K. Kamarás, Keresztes Vitéz és Kapitány, iró pap.
Tekint. Bárcsay Pál Úr, T. N. Pest Várm. 2-dik Al-Ispányja.
— Biermann Mihály —, Fiscalis.
— Boros Sámuel —, Fiscális.
— Csaplovits János —, Gróf Schönborn Uradalmi Tanátsosa, iró pap.
Tiszt. Csízmazia János —, Egeghi Plebános, Honth Várm.
Tek. Gégenyi Csúry Ferentz —, több Tek. N. Várm. Tábla Birája.
Tiszt. Czeglédy Mihály Úr, Makádon, (Pestre).
— T. Cziny Úr, a' 10-dik Huszár Regem. Hadi Káplánja.
Titt. Doll Antal —, Könyváros Bétsben, 5 Exempl.
— Domokos János Úr, Komáromban.
Fő Mélt Ifj. Eszterházy Miklós Ő Hertzegsége, iró pap.
Tiszt. T. Erőrmezey János —, az Ungvári Püsp. Seminarium V. Rectora.
— Fitos István Úr. (Pestre).
— Gaál Sigmond, Papi Candidatus. (Győrbe Schwaiger könyv.)
Tek. Gasparits Ignátz Úr, Fiscalis, Szala Várm.
Titt. Gerold Károly r, Könyváros, 20 Exempl.
— Gilányi Ferentz —, Szüts Mester, Bétsi Polgár.
Méltos. Görög Demeter Ő Nga, Ts. K. Kamarás és Udv. Tanátsos, vel. pap.
Ns. Sz. K. Győr Városa, iró pap.
Tiszt. Heténvi István Úr, Papi Candidátus.
Tiszt. T. Sz. Péteri Horváth Jósef —, Pomorjai Plebánus a' Murakösben (Zagrábba).
Titt. Horváth Jósef Úr, Kartszagi Rector.
— Horváth János, Inssinér Akad. Nevendék.
Tiszt. Igaz Dániel —, Porosslai Ref. Oskola Rectora.
Igaz Imre és Antal, Miskoltzi Tanúlók.
T. Igaz Jó'sef, Debr. Togátus Ifjú.
Tiszt. Igaz Pál Úr, Papi Candidátus.
Tek. Jakab Jó'sef Úr, Erdélyországi Gubern. Cancellista, (Kolosv.)
— Nagy Kállói Kállai Kristóf Úr, T. N. Szabolts Varm. Fő Szolgabirája.
Titt. Kászonyi János Úr, Kir. Tábl. Jegyző.
Tiszt. Kementzky János Úr, Pákozdon.

Digitized by Google

Méltos. Klobusitzky Péter, Szathmári Püspök, Ő Nsga. 1. iró 1. ny. pap.
Tek. Kozma Ferentz Úr, Gróf Szecsényi Lajos Fiscalisa.
—— Kultsár István —, Tábla-Biró, a' Hazai és Külföldi Tudósitások Kiadója.
—— Réthàti Kövér Márton —, Orvos Doctor.
Titt. Kurányi György —, Kir. Tábl. Jegyzõ.
Tiszt. Laczkó János —, Nevendék Pap, a' Munkàtsi Megyéből
—— Marits Jó'sef —, F. Lendvai Káplán, a' Szombathelyi Dioecesisben.
Tek. Martzel Sámuel Úr, Szõnyön.
—— Miletits Lázár —, Erseki Secretárius és több. T. N. Várm. Tábla-Birája.
Fõ Tiszt. Olsávszky János Úr, Kánonok Ő Nsga.
Titt. Paál Beniamin Úr, Inzsin. Fõ Hadnagy.
—— Pauer Károly — Pesten, (Eggenb. Urnál)
Tekint. Pázmándy Károly Úr, több T. Ns. Várm. Tábla-Birája. vel. pap.
Tiszt. Pethõ János Úr, (Kassán Vajda Urnál).
Tek. Podhajeczky Péter —, az Eperjesi F. T. Consist. Fiscálisa.
Titt. Prepelitsai Sámuel —, Báro Prónay Nevelõje.
Mélt. Báró Prónay Sigmond Ő Nsga.
—— Báró Puthon János Ő Nsga, iró pap.
—— Báró Puthon Károly Ő Nsga, iró pap.
Tek. Reseta János Úr, az ifjú Gróf Wadsteinok Nevelõje. (P. Eggenb.)
—— Rothkrepf Gábor —, Gróf Szecsényi Károly Nevelõje.
Tiszt. P. Sándor, Zirczi Plebános.
Titt. Schallbacher Úr. Bétsi Könyváros, 11 Exempl.
—— Schmichgantz Mátyás, Szenczi Kereskedõ.
—— Schmidt Ferentz —, Sollicitator.
Tiszt. Sebõ János —, (Pesten Karats. Úrnál).
Tek. Sényi István —, T. N. Szala Várm. Percept. és Tábla Biró.
Titt. Stadler et Comp. Kereskedése.
Tek. Steintz Ferentz Úr, Orvos Doctor Fejér. Várm.
—— Supp Jósef Úr, Bétsben.
Tiszt. Szabó Gergely —, Nemes Déden.
Tiszt. T. Szaniszló Ferentz Úr, a' Bétsi. F. T. Presbytériumból.
Ns. Sz. K. Sopron Városa, iró pap.
Tiszt. Szekér Pál Úr, Hertzeg Szõllõsi Ref. Predik. (Pestre K. Úrh.)
Méltós. Terkovits Gergely, Eperjesi Püspök Ő Nsga.
Tekint. Adaz Tevcli Tevely János Úr, T. N. Vass Várm. Tábla Bírája.
Titt. Somogyi Tóbi János Úr Könyváros, 2 Ex.
Tiszt. Unghi Márton Úr, Ref. Predik.
Méltos. Várady Aloizius, Ts. K. Consil. és Kabinet Titoknok 2 Ex.
Tiszt. T. Varga Jó'sef Úr, Hartzagi Ref. Predikátor.
Mélt. Báró de Vaux Lénhárt, Hadnagy a' de Vaux Regem.
F. Tiszt. Magyarbéli Veress Jósef Úr, Vásáruti Plebánus, Esperes, és Tábla-Biró.
Tek. Vitkovics Mihály, Fiscális. —
Méltos. Gróf Wenkheim Jó'sef Ő Nsga. vel. pap.
Titt. Wigand Otto Úr, Hassai Könyváros, 4 Exempl.

Digitized by Google

Debreczenben.

a) Néh. Ns. Csáthy György Könyváros Özvegyénél.

Maga Özv. Csáthy Györgyné Asszs. Praen. 10 Exempl.
Titt. Erdelyi Beniamin Úr, Vésztöl Notárius.
Fö Tiszt. Molnár Jósef Kánonok Ö Nsga, Ns. Debreczen Sz. K. Városának Parochusa.
Tekint. Somossy Ferents Úr, Ns. Debreczen Város Senátora.

b) Tiszt Várady István Úrnál, a' Ref. Colleg. Centrascribájánál.

Tekint. Dobrosi Madarász János Úr, Juris Professor.
—— Oláh Mihály Úr, Priv. Hajdú Városok Fö Kapitányja.
Tiszt. Szántó 'Sigmond Úr, H. K. Sz. Imrei O. Rector.

A' Togátus Deák Ifjak köszül.

Csató Gergely, Esk. D.	Kenéz Mihály,	Pénzes Ignáts.
Csoti Mihály, Praec.	Kiss Mihály.	Somogyi János Esk. D.
Erdelyi Jó'sef, Esk. D.	Kováts János.	és Varga Mihály Urak.

c) Resöbben: Tiszt. Erdélyi Jó'sef, Colleg. Bibliothecarius Úrnál.

Tekint. Fái Fáy János Úr, Ns. Debreczen Városa Senátora.
Tiszt, Balogh Sándor — , Papi Candidatus

A' Togátus Deák Ifjak köszül.

Aranyi István, Esk. D.	Kapu Sámuel.	Nagy István.
Bogya Jósef.	Kazintzi István,	Nagy Jó'sef, Rhet. Praec.
Csehei Jósef.	Kekk Dániel.	Patonay Jósef.
Daróczi Mihály, Or. Pr.	Kelemen Gergely.	Simai András, P. Praec.
Dorka Illyés, Senior.	Kováts János.	Szabó György, Esk. D.
Elekes András.	Kováts István, Praec.	Szakáts Jó'sef.
Elekes Sándor.	Kulifai Sigm. Esk. D.	Szél Sámuel.
Fáy Imre.	Lakatos Jósef, Praec.	Sz. Miklósy Sándor.
Farkas Dániel.	Losontzi Antal.	Szilágyi János.
Harmati Bálint.	Miskoltzi István.	Szönyi Jósef, és
Jakab Antal.	Motsi Lajos, P. Praec.	Takáts Dániel Urak.

d) Tekint. Kiss Imre Úrnál, a' Ts K. Priv. Salétromfözés Fö-Inspectorának.

Titt. Auer András Úr, Debreczeni Vasáros.
Ns. Debreczen Sz. K. Város Archivuma.
Tek. Fazekas Mihály Úr, Esküdt, és Contrib. Perceptor.
—— Fóris Jósef Úr, Kémeren.
Titt. Retskés János Úr, Posta Hivatal. Controlér.
Tek. Kiss Imre Úr, Fö Inspector.
—— Kolner Illyés Úr, Debreczeni Vasáros.
—— Komáromi György Úr, Tábla-Biró.
—— Komlóssy Dániel Úr, Ns. Debreczen Városa Fö Notáriusa.
Tiszt. Kováts Beniámin, Reform. Predikátor Úr.
Tek. Pándy Károly Úr, Esküdt és Oecon. Perceptor.
Nemes Nat. Raidl Jósef Úr, Debr. Esküdt és Kereskedö.

Digitized by Google

Tekint. Szent Györgyi József Úr, Orvos Doctor, és N. Debr. Város Physicusa.
—— Tikos István Úr, Ns. Debreczen Városa Senátora.

Egerben.

Tek. T. Ivanszky Antal Professor Úrnál.

Tiszt. Dutkay János Úr, az Egri Lyceumban Theol. Professor.
Tek. Gilányi Ján. Mih. Úr, az Egri Fő Káptalan Fiscálisa.
—— Hricz György Úr, Felesküdt Ügyvédő.
—— Hury Ferentz Úr, Egri Érseki Uradal. Fő Fiscális.
—— Jakomits Ferentz Úr, Érseki Eger Városa Seborvosa.
—— Kapuy Károly Úr, az Egri Fő Káptalannak Kasznárja.
—— Limprecht Ferenz Úr, az Egri Fő Káptalannak Várkonyi Tiszttartója.
Tiszt. Nagy Jó'sef Úr, Verpeléti Plebánus.
Tek. Naidhart Antal Úr, Egri Erseki Számvevő.
Fő Tiszt. Nováky Jo'sef Úr, Egri Kánonok.
Tek. Perlaky István Úr, az Egri Lyceumban a' Politziának Tanitója, és T. N. Heves Vgye. Tábla-Birája.
—— Thúrócz Divéki Nagy Palugvai Plathy András Úr, T. Ns. Borsod Vgye. Fő Szolga-Birája.
Mlgos. Báró Szepesy Ignátz Úr, Egri Kánonok Ő Nga.
Fő Tiszt. Tittel Pál Úr, az Egri Tsillagvizsgáló Intézet Directora, iró pap.

N. Enyeden.

Tek. Tud. Baricz János Orvos Doctor és Professor Úrnál.

Benedek Áron.
Tek. Ippi Bydeskuti Károly Úr.
Cseh János.
Jakab Béniámin.
M. Samsondi Jósa Dániel.
Szathmár-Némethi Istvándi József.
Kis Sámuel.
Kovács Elek.
Kovács Jó'sef.
Fagarasi Lészcy Dániel.
Magyari Ferentz.
Tek. Milotai Ferentz Úr, Praefectus.
Pui Puy Ignátz.
Tétsy Károly.

Eperjesen.

Tiszt. T. Greguss Mihály Colleg. Professor Úrnál.

Tek. Albinyi István Úr, Prof.
—— Ganczaugh Jó'sef Úr, Ügyész, az Eperjesi Ekklésia Inspectora.
Titt. Gertinger János Úr, Patikárius.
Tek. Hellner Sámuel Úr, Ugyész.
Kossuth Lajos, Tanúló.
Tek. Pulszky Károly Úr, Tábla-Biró, és Colleg. Inspectora.
Tek. Sennovitz Mátyás Úr, Prof.
—— Sulyovszky András Úr.
Szirmay Hugó, Tanúló.
Szirmay István, Tanúló.
Tek. Szirmay János Úr.
—— Szonntagh Sámuel Úr, Ügyész.
—— Urbán András Úr, Ügyész.

Érsekújváron.

Tek. Tud. Zibrin Jó'sef Professor Urnál.

Tek. Bujna Mihály Úr, az Esztergomi Érsekség' Javainak Inspectora.
Titt. Conlegner Ferdinand Úr, Érsekujvári Kalmár.
—— Csismazia Mihály Úr, Érsekujvári Tanátsbéli.

Digitized by Google

Titt. Dely Márton Úr, az Érsekújvári Kemz. Osk. egyik Tanitója.
Priv. Érsekújvár Városának Tanátsa.
Titt. Farkas Jó'sef Úr, É-újvári Tanatsbéli.
—— Heinrich Ferentz Úr, É-újvári Számtartó.
—— Kajaba Ferentz Úr, E-újvári Ispány.
—— Hamenszky Mátyás Úr, Süts Mester.
—— Kussik Károly Úr, az Esztergomi Érsekség É-ujvári Uradalmának Jró-deákja.
—— Muka István Úr, Komáromi kereskedő.
Tek. Bagotai Ordódy Bálint Úr, több T. N. Vgyék Tábla-Birája.
—— Bagotai Ordódy Hermán, háládatos szivű, volt szeretett Tanitványának Számára Zibrin Jó'sef Úr, É-újvári Tanitó.
Titt. Paulik István Úr, É-újvári Tanátsbéli.
—— Pam Jó'sef Úr, az Esztergomi Érsekség Verebélyi Uradalma' volt Tisztartója.
—— Schilits György Úr, Kalmár.
—— Schindler Antal Úr, N. Esztergomi Káptalan Bessenyői Tisztartója.
—— Schmidt Jó'sef Úr, É-Ujvári Patikárius.
—— Szegedy György Úr, É-Ujvár Városának Perceptora.
—— Szekeres János Úr, Molnár.
—— Vimmer János Úr, É-Ujvári Tiszttartó.
—— Vimmer Jó'sef, Vimmer Károly, és Vimmer Lajos nagy reménységű jó Testvéreknek, háládatos szivű kedves Tanitványainak Számokra T. Zibrin Jó'sef Úr, É-ujvári Tanitó.
Tek. Zibrin Jó'sef Úr, E-újvári Professor, iró pap.
Titt. Zrumetzky Lajos Úr, T. Megyeri Kasznár.

Esztergomban.

Fő Tisst. Nagy Gáspár Kir. Gymn. Director Úrnál.

Tisst. Kovats Villibáld Úr Gymn. Professor.
Tek. Miklósfy Imre Úr, Fiscalis.
Fő Tisst. Nagy Gáspár Úr, Kir. Gymn. Director.
Tisst. Vigh István Benefaciatus Ur.

Székes-Fejérváron.

Fő Tisst. Szabó János Kir. Gymn. Director Úrnál.

Ásyos Moritz.
Baranyai János.
Cseh Ferentz.
Féber Pál.
Ferts Mihály.
Fäster János.
Gavrilovits Elek.
Gózony Jó'sef.
Heinrich Jó'sef.
Hornyik Jó'sef.
Jud Henrik.
Kirchmajer Ferentz.
Malesevich János.
Miskólczy György.
Pauer Ádám.
Petrás Károly.
Polimperger Lajos.
Poor Ferentz,
Redl György.
Ritzinger Jó'sef.
Schet Leopold.
Scheuer Jó'sef.
Schill Antal.
Schloegl Leonard.
Schmid Ferentz.
Tiringer Ferentz.
Tiringer Mihály.
Ujhelyi Maximilián.
Valent Elek.
Vithalm János.
Ybl Károly.
Ybl Lajos.

Duna Földváron.

Nemes Ns. Lévai Sámuel Úr, Könyváros, 3 Ex.

Digitized by Google

Gyöngyösön.

Fő Tisst. Szneesnitzky Jó'sef, Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tek. Zsadányi és Török Sz. Miklósi Almásy István Úr, író Pap.
—— Zsadányi és Török Sz. Miklósi Almásy János Úr, író Pap.
Brandspiegel Gábor, Tanúló.
Fő Tisst. Szneesnitzky Jó'sef Úr, kir. Gymn. Director. író Pap.
Végh Jó'sef Tanúló.

Győrött.

Tisst. Tud. Tóth Jó'sef Seminár. V. Rector Úrnál.
Tisst. Szilberknoll Jó'sef Úr, Gyarmathi Plebánus.

Nevendék Papok.

Tisst. Bors János Úr.
—— Dallos Pál. —
—— Gáál Jakab. —
—— Nyilassy Ferents. —
—— Rásh Mihály. —
Tisst. Sinkovits János Úr.
—— Somogyi Jó'sef —
—— Totter Jó'sef —
—— Tsászár István —
—— és Vurda Antal Urak.

Ugyan ott Győrben.

Tek. Tud. Szibenlisst Mihály Úrnál, a' Kir. Akad. R. Érd. Professorsoránál.
Tek. Beke Farkas Úr, Törv. Professora.
—— Berta György Úr, Hist. Professora.
—— Bognár Jó'sef Úr, Hazai Törv. Professora.
—— Brestyánszky Adalbert Úr, Philos. Professor.
—— Gröber Lőrintz Úr, Phys. Professor.
—— Iványos Gergely Úr, Tábla-Biró.
Titt. Mathauz Úr, Contraagens.
Mlgos Rohontzy János Úr, Ts. Kír. Tanátsos.
Stettner György Úr, Törv. Tanúló.
Tek. Zenthal N. Úr, Perceptor.

Ugyan ott Győrben.

Fő Tisst. Sseder Fábián. Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tisst. Borovszky Leonárd Úr, O. S. B. Clericus.
—— Géri Anastasius Úr, Gymn. Professor.
—— Pajor Simon Úr, Gymn. Professor.
—— Polgár László Úr, O. S. B. Presbyter.
—— Ratskó Ferents Úr, Sz. Mártonyi Subprior.

Tanúló Ifjak.

Csányi N.
Gyorgyovich Antal.
Hets Jó'sef.
Landherr János.
Milkovits Zsigmond.
Minián Károly.

Ugyan ott Győrben.

Tisst. Tud. Sikos István Evang. Predikátor Úrnál.
Tek. Beke Márton Úr, Orvos Doct.
Titt. Rebeley Péter Úr, Cand.
Kolbenheyer Lajos. Evang. Deák.
Titt. Lakatos János Úr.
Tisst. Luthár János Úr N. Baráti Evang. Predikátor.
T. T. Petz Leopold Úr, Evang. Professor.

Digitized by Google

Titt. Purgl János Úr.
T. T. Sikos István Úr, Győri Evang. Prediktor.
Titt. Skita Mihály Úr, Tanitó.
— Steltzer Dániel Úr, Tanitó.
Tek. Thurner Mihály Úr, Orvos Doctor.
Ezeken kivül vannak még Öt Subscribensek, de Neveik nálam nem találtatnak.
Ügyvédek Győrben: Schwaiger András Úr, Könyváros, 2 Ex.

Iglón.

Tiszt. Tud. Lamosa János Evang. Rector és Professor Úrnál.
Tek. Balás György Úr, az Iglói Kerület Kir. Comissariusa.
Tek. Benigny Tobiás Úr, Ügyvédő.
Mlgos. N. Szalatnai Báró Fischer Imre Úr, a N. M. H. M. Kamara Tanátsosa és a' Szepesi XVI városi kerület Igazgatója.
Tek. Márkusfalvi Mariássy Károly Úr.
Mlgos. Nosdrovitzki Nosdrovitzky György Úr, a' Kir. Szepesi XVI. Városi Kerület Elölülő-Grófja.
Titt. Roth János Úr, Olaszi Biró.
— Sholtz Pál Úr, Iglói Polgár.
— Schwartz Jó'sef Úr, Iglo Városa Seborvosa.
Tek. Soltz János Úr, Ügyvédő.
Titt. Szakmari György Úr.
Tek. Szonntagh Mihály Úr, Orvos Doctor.
— Tersztyánszky Pál Úr, a' Kir. Szepesi XVI. Városi kerület Fiscal.
— Trangous Jó'sef Úr, Ügyész.

Tanúló Ifjak.

Csapó Sándor. Lengyel Ferents. Payrl Károly.
Jubos Gergely, Payrl Imre. Simonka Jó'sef.

Jász-Berényben.

Tek. T. Hermányi Jó'sef Kir. Gymn. Director Úrnál.
Titt. Anvander István Úr, J. F. Sz. György köszönsége Notáriusa.
Tiszt. Babits Jó'sef Úr, J. Árokszállási Káplán.
Fő Tiszt. Bán Jó'sef Úr, Apátúr, és J. Berényi Plebánus.
Titt. Bartal Ferents Úr, J. Mihály-Telki Notárius.
Divéky Antal Tanúló.
Tiszt. Fejér Ignátz Úr, J. Apáti Plebánus.
Jankovits András Tanúló.
Jasz-Alsó Szent-György Köszönsége.
Priv. Jász-Arokszállás Városa.
—— Jász-Dósa Köszönsége.
Szabad Jász-Felső-Szent-György Köszönsége.
—— Jász-Jákó-Halma Köszönsége.
—— Jász-Ladány Köszönsége.
Kállay András, Tanúló.
Titt. Kassap József Úr, Kommissárius.
—— Kovats Antal Úr, Gymn. Professor.
Mótzó János, Tanúló.

Digitized by Google

Tiszt. P. Nigrinyi Edmond Úr, Consulter és J. Berényi Gvárdián.
Tek. Piaeler Thadd. Úr, a' priv. Jász Kerület Rendes Physicusa.
— Staudinger András Úr, Gymn. Professor.

Kaposváron.

Tek. T. Szabó Ferentz kir. Gymn. Director Úrnál.
Titt. Fatér Mihály Úr, Gym. Professor.
Tek. Péry Ignátz Úr, T. Ns. Nográd Vgye Tábla Birája és Csurgó Fiscalis.

Tanúló Ifjak.

Angyal János.	Fischer Leopold.	Stankovits János.
Bogyay Miklós.	Kelemen György.	Szabó Jó'sef.
Caillinger Lajos.	Rimanóczy Jó'sef.	Zadubánszky Bened.
Drávetz Antal.	Rozman Károly.	

Kassán.

Tiszt. Tud. Fábry Ignátz Úrnál, a' Méltos. Kassai Püspök Ô Nsg Secretáriusánál Praen. 4 Ex.

Ugyan ott.

Titt. Vajda Pál könyv-kötö és Áros Úrnál.
— Bogády András Úr, Sz. Mihályi Kasznár.
— Dulházy Mihály Úr, Mlgos. Gróf Desseöffy Jó'sef Secretáriusa.
Tiszt. Petö János Úr, Theol. Candidatus.
—— Rácz Jó'sef Úr, Theol. Cand.
—— Vajda Pál —, könyv-kötö és Áros.
Ugyan ott: Wigand Otto Könyváros Úr, 4 Ex.

Keszthelyen.

Tek. Csaplovits Dániel Úrnál, Gróf Festetits L. Archiváriusánál é Exactoránál: maga 1 Ex.
Tek. Csondor János Úr, Urad. Assessor.
Titt. Decsy Jó'sef Úr, Cassae Perceptor.
Mélt. Gróf Festetits Sándor Ô Nsga.
Titt. Guttman Jó'sef Úr, Perceptor.
— Gyüri Dániel Úr, Ispány.
— Kanczián Ferentz Úr, Protocolliste.
— Moiszer László Úr, Actuarius.
Tek. Pfahler Károly Úr, Jur. Professor.
Fö Tiszt. Russek József Ô Nsga, Apátúr, és Keszthelyi Parochus.
Titt. Süvegjártó Kristóf Úr, Perceptor.
Tiszt. Szalay Godefr. Úr, Kir. Gymn. Professor.
Tek. Szent-Mihályfalvay Jó'sef Úr, Fö Exactor.
Titt. Szemes Lajos Úr, Cassae Perceptor.
— Szilágyi István Úr, Számtartó.
Titt. Uji Károly Úr, Direction. Protocolliste.
Tek. Vadnay Károly Úr, Plenipotentiarius.

Kolosvárott.

N. E. Tiszt. Buzna Lázár, Professor Úrnál.
Uzoni G. Béldi Ferentz, Jurista.
Uzoni G. Béldi György, Jurista.
Tiszt. Buzna Lázár Úr, Math. Pro
— Huberth Thadd. Úr, Philos. Pro

Digitized by Google

Ugyan ott.

Tiszt. T. Lengyel István, Professor Úrnál.
Titt. Enyedi László Úr, Gubernialis Secretarius.
Tiszt. Lengyel István Úr. Professor.
— Sófalvi Miklós Úr, Gyerő-Monostori Reform. Pap.

Ugyan ott.

Titt. Guttman János, Könyv-Áros Úrnál.
Titt. Biró Jósef Úr.
— Guttman János Úr, könyv-Áros.
Tiszt. P. Kedves Bálint Úr, Szamos-Újváron.
Titt. Kozma Jósef Úr, Procurator.
Tek. Kováts Antal Úr, Professor.
Titt. Szappanyos Márton Úr, Kereskedő Szamos-Újváron.

Komáromban.

Fő Tiszt. Fénix Farkas, Kir. Gymn. Director Úrnál.
Fő Tiszt. Fénix Farkas Úr, Direct. Komáromi Residentia.
Tiszt. Pákozdi Casimir Gymn. Prof.
Schleichl Antal, Tanúló.
Stettele Mihály, Tanúló.

Ugyan ott.

Tiszt. Tud. Tudós Jósef Ref. Professor Úrnál.
Titt. Buda János Úr, Patikai segéd.
Tek. Alsó Borsai Csorba László Úr, Szolga-Biró.
Hölgye Dávid.
Tek. Iványos Ferentz Úr, Orvos Doctor.
Titt. Matyus János Úr.
Ns. N. Molnár Mihály Úr.
Titt. Nagy Károly Úr, Patikárius.
Tek. Nagy Sámuel Úr.
Titt. Nyikos Beniamin Úr, T. Ns. Komárom. Vgye Esküttje.
Tek. Thaly István Úr.
— Thaly Jósef Úr.
— Thaly Sigmond Ur, V. Ispány.

Losontzon.

Tiszt. Tud. Czövek István Professor Úrnál, voltak öt praenumeránsok, de Neveik bé nem küldettek.

Lőtsén.

Tiszt. Tud. Hupetz János Rector Professor Úrnál,

Voltak mindössze 35 Elöfizető Urak, úgymint: az itt következők, és ezenkivül Iglón 18-an, kiknek Erd. Neveik Igló alatt elössámláltattak, kik a' pénzt mindnyájan a' fenn tisztelt Rector Professor Úrnál még 1817ben lefizették. De mivel én, sem ezen summa pénzt, sem az Subscribenseimtől ott 1816-ban lefizetett 230 forintot sok sürgető kéréseim után is kezemhez nem vehettem, sőt minekutánna a' Prof. Urat a' sokra szaporodott summának csak apródonként lejendő lefizetésére se birhattam: senki igasságosan roszsz néven nem vehetné, ha ezennel Érdemes Elöfizetőimet pénzeknek visszaszedésére megkérném. Mindazáltal, annyira tudom minden Érdemes Elöfizetőimnek erántam való bizodalmokat és hajlandóságokat tisztelni, hogy egyszersmind, betsületem mentségére is, készebb vagyok a' Lexikonokat minden Érd. Elöfizetőimnek megküldeni, még pedig minden fizetés nélkül, mintsem hogy a' tsalásnak csak színébe is keveredjem. Ezen kinyilatkoztatásom valóban senkinek botránkozást nem okozhat, kivált ha a' dolog miveltán kivül még azt is meggondolja, hogy én hivatalomat in-

Digitized by Google

gyen viselvén, nagy számú familiámat csak egyedül személyes szorgalmatosságom által táplálom; K. Rector 's Professor Úrnak pedig, tisztességes fizetése 's jóval kevesebb familája vagyon, és ezeket ezen tisztelt Úr jól tudja.

A' kiosztandó könyvek Lőtsére a' Kir Gymnásium Érdemes Directorához, az Iglóra valók pedig oda, Rector Tiszt. Lamoss Úrhoz küldetnek.

Tek. Bányaffy Lajos Úr.
— Gerhardt Imre Úr.
— Görgey György Úr.
Tiszt. Kosztyik Sándor Úr, Gymn. Professor.
Titt. Kritske Jó'sef Úr, Lőtsei Bíró.
Tiszt. Kupetz János Úr, Professor. Lőtsei Kir. Gymn. T. Directora, a' Gymn. Bibliotheka Számára.
Titt. Müller György Úr, Professor.
— Petróczy Károly Úr.
— Ns. Pfannschmidt Therézia.
— Pottornyai László Úr.
— Sándor György Úr, Lőtsei Prof.
— Ns. Teőke Erzsébet.
— Tsillag Márton Úr.

Tanúló Ifjak,

Engel Jósef. Jacobaei Károly. Kováts István.

Miskoltzon.

Tiszt. T. Schmutz Dienes Kir. Gymn. Professor Úrnál.
— Bogáts János Úr, Miskoltzi Káplán.
Fő Tiszt. Greskovits Ignátz Úr, Egri Kánonok.
Tiszt. P. Grünvald Lőrintz Úr, író papir.
—— Kámpus Sándor Úr, Professor.
—— Lőso Dávid Úr.
—— Várholyi Barnabás Úr, Professor.
—— Zubek Imre Úr, Professor.

Tanúló Ifjak,

Almásy Aurélius író pap. Sánkfalvi Fodor Antal. Szabó Antal.
Baligovits Gáspár. Pécsy Antal.

Ugyan ott.

Tiszt. T. Dunay Imre Evang. Rector Úrnál.
Tek. Dráskóczi Dráskóczy János Úr. Titt. Úrményi Nagy László Úr.
— Dráskóczi Dráskóczi Sámuel Ur. — Nosztitzius János Úr.
Titt. Galáneck Ádám Úr. — Stoltz Mihály Úr.
Ns. Kraudy Jó'sef Úr. — Tamaskovits Mihály Úr.
Titt. Lyptsey Károly Úr. Ns. Záborszky Sámuel Úr.
Ns. Martiny Sámuel Úr, Papir. Fábr.

Ugyan ott.

Tiszt. T. Dálnoki Nagy Sámuel Ref. Professor Úrnál.
Fő Tiszt. Öri Filep Gábor Úr, Superintendens.
Titt. Füzi István Úr, Cancellista.
T. T. Mészár Pál Úr, Professor.

Tanúló Ifjak.

Atányi Dán. Úr, Praec. Emődi Sámuel. Panszász György.
Ifj. Barkássi Imre. Harsányi Menyhért. Ifj. Pilta János.
Bodnár Mih. Úr, Praec. László Jó'sef. Söllyei Jó'sef Úr, Praec.
Ifj. Dálnoki Jó'sef. Nagy Gábor Úr, Praec. Vadnai Imre.
Debreczeni Pál.

Digitized by Google

Nagy-Szombatban.

Fő Tisst. Szétsényi Kristóf, Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tisst. Andria János Úr, Hist. Professor.
— Babla Jó'sef Úr, Takosoni Plebánus.
Titt. Bartakovits Adalbert Úr, Off. V. Protocollista.
Tisst. Csery Vitus Úr, Gymn. Professor.
Titt. Csiba Ernest Úr, a' Dunán innen való Distr. Tábla Protocollistája.
Tisst. Csinesics János Úr, Semináriumi V. Rector.
— Doboz György Úr, Philos. Professor.
Tek. Egressy Lajos Úr, Tabularis Agens.
— Farkas Pál Úr, több T. Ns. Vgyék Tábla Bírája.
Tisst. Hallás János Úr, Physices Professor.
— Klatz Kálmán Úr, Gymn. Professor.
Fő Tisst. Kollár István Úr, Esztergomi Kánonok.
Tisst. Kovátz Jó'sef Úr, Mathes. Professor.
— Kutsera Marián Úr, Gymn. Professorr
Mgos. Gróf. Nádasdy Ferentz Ő Nga, Esztergomi Kánonok.
Fő Tisst. Palkovits György Úr, Esztergomi Kánonok.
Tisst. Prébelyi Ferentz Úr, Theol. Professor.
— Sárkány Ildefonsus Úr, Gymn. Professor.
Fő Melt. Hertzeg Svartzenberg, Győri Püspök Ő Hsége.
Tisst. Sztankovits János Úr, Theol. Professor.

Nevendék Papok.

Tisst. Huber Mátyás Úr. Tisst. Megyó Pál Úr. Tisst. Szalai János Úr.
— Jarosz Vintze Úr. —— Popovits And. Úr.

Tanúló Ifjak.

Burián Ignátz.	Juhász István.	Kóróssy Ferentz.
Haulik Gáspár.	Junek Jó'sef.	Kóróssy Károly.
Hoffmann Antal.	Kanovits Rudolf.	

Nyitrán.

Fő Tisst. Váczy Glycerius Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tisst. Drnovszky Ferentz Úr, Gerentséri Plebánus.
— Hubatsek Ferentz Úr, Sz. Szék Notáriusa.
Mgos. Kluch Jó'sef Úr, Nyitrai Püspök, Iró Pap. 10 Exempl.
Tisst. Paulatsky Lőrintz Úr, Kir. Gymn. Professor.
Fő Tisst. Pongrátz János Úr, Nyitrai Kánonok.
Tisst. Soreta Imre Úr, Esperest, és Nyitrai Plebánus.

M. Ováron.

Fő Tisst. Grosser Jánós Kir. Gymn. Director Úrnál praenumeráltak négyen de neveik nem közöltettek.

Pápán.

Tisst. T. Nagy Mihály Professor Úrnál.
Tek. August Lajos Úr. Ns. Orossy Lajos, Tanúló.
Titt. Heserő János Úr, Togat. Tek. Pápay Sámuel Úr, Pápai Uradalmi Fiscalis.
Ns. Kovátz Pál, Tanúló.
Tisst. Nagy Boldizsár Úr, kir. Gym. Director. Tisst. T. Sebestyén István Úr, Pápai Theol. Prof.

Digitized by Google

—— Nagy István Úr, B. Füredi Ns. Szüts Károly Tanúló.
Ref. Predikátor. Tiszt. Zsoldos Márton Úr, Tárkányi Ref. Predikátor.
—— Nagy Mihály Úr, Ref. Prof.

S. N. Patakon.

Tiszt. T. Nagy Ferentz Professor Úrnál.
Tek. Fekete Gábor Úr. Mlgos. Szemerei Szemere István Úr.
Titt. Kortvay István Úr, Togat. Ts. Kir. Tanátsos, és T. Ns. Zemplén Vgye Első V. Ispánya.

Pesten.

Tek. Szabó János Úrnál, az Ifjú Báró Vay-ak Nevelőjénél.
Tek. Horváth Jó'sef Úr, Inspector. Báró Vay Lajos.
— Szabó János Úr, 3 Ex. Báró Vay Miklós.

Ugyan ott Pesten.

Titt. Eggenberger Jó'sef Úr, Pest. Sz. K-Város Esküdtjénél és Könyvárosnál Praen. 98 Ex. és 5 író pap.
— Hartlében Konrád Úr, Könyváros 17 Ex. 3 író pap.
— Kilián György Úr, Könyváros 30 Ex.
— Müller Jó'sef Úr, Könyváros 10 Ex.

Pétsen.

Fő Tiszt. Horváth Dániel Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tiszt. Benevits Pál Úr, Döbrököszi Esperest.
—— Gerdenits István Úr.
—— Horváth Dániel Úr, kir. Gymn. Director.
Tek. Berkei Mária Péter Úr, a' Pétsi District. Ts. Kir. Bányász Director, és Földmérő.

Tanúló Ifjak.

Csonka Ferdinánd. Kurutz Jó'sef. Báró Prandau Gustav,
Danitz Ferentz. Naypár Antal. Író Pap.
Gergely Ferentz. Offenmüller Márton. Rákits Illyés.
Gruber Péter. Gróf Pejachevich János Stoichevich János.
Holtzmann Ignátz. Író Pap. Streb Miklós.
Illéssy Leopold. Pertzeli Pertzel János. Varga Ferentz.

Posonban.

Tek. T. Cselkó István Kir. Acad. Professor Úrnál.
Tiszt. Bentsik Jó'sef Úr, Bazini Plebánus.
Titt. Huszárik János Úr, Kasznár.
Tiszt. Mühr Károly Úr, Concionátor.
Rohonczy Ignátz Philos. Tanúló.
Tiszt. Sándor Imre Úr, Novaki Esperest és Plebánus.
Mlgos. Gróf Zichy László Úr, író pap.

Ugyan ott.

Fő Tiszt. Doszlern Edmund Kir Gymn. Director Úrnál.
Tiszt. Bilek Cyrillus Úr, Gym. Professor.
—— Doszlern Edmund Úr, Gym. Director 2 Ex.
—— Pull János Úr, Nagyszombati Senator.
—— Rauch Stanisl. Úr, Gymn. Professor.

Digitized by Google

Tiszt. P. Sallai Ferdinánd Úr, O S. Fr. Magyar Concinator.
—— T. Szemes György Úr, Philos. Doctor.
Ugyan ott. Tiszt. T. Kovátz Martiny Gábor Prof. Úrnál Maga 4 Ex.
Titt. Csaplovics Lőrintz Úr, Archivárius.
Brüll Maximilián. Thomka Károly. Wichovszky Ferdinand
Báró Podmanitzky Lajos. Újházy Jó'sef. Wichovszky Mihály.
Ugyan ott: Landes Jó'sef Úr, Könyváros 20 Ex.
—— Meidinger Miklós Könyváros.
—— Schwaiger András Úr, Könyváros, 20 Ex.

Rosnyón.

Tiszt. T. Parkas András, Gymn. Rector Úrnál.
Tek. Benkár Pál Úr, Prokátor.
—— Gode Jó'sef Úr, Rosnyó Városának Fő Jegyzője.
—— Labossa Mátyás Úr, Perceptor.
—— Stymehl Sámuel Úr, Fiscalis.
—— Szontagh Jó'sef Úr, több. T. N. Vgyék Tábla Bírája.
Titt. Wietoris András Ur, Paedagogus; és a' Tanúló Ifjak közzül;

Bartósfi Jó'sef.	Geduly Bohus.	Kuna Tamás.	Roxer Tobiás.
Bisskup Náthán.	Grillusz Aloys.	Lerch Tóbiás.	Schmidt Gustav.
Csehus Pál.	Jankó András.	Malatinszky Istv.	Schmidt János.
Demian Gáspár.	Jo6b Adolf.	Meltzer János.	Svehla János.
Fejérváry Pál.	Joob Ferentz.	Nagy Károly.	Szenessy Jó'sef.
Fialka Maxim.	Kmetí Pál.	Peyér Márton.	Szontagh Julius.
Fischer Simon.	Kortsek Fridrik.	Reisz Imre.	Terray Mihály.
Fischer Antal.	Kubinyi Juliánus.	Rosztí Imre.	Wieland András.

Ugyan ott. Tiszt. T. Mispál Gergely Professor Úrnál.
Tek. Rochlitz Sámuel Úr, Orvos Doctor; és a' Tanúló Ifjak közzül.

Bezegh Károly.	Markus András.	Schwarz Jonathán.
Fleischer Márton.	Molitoriss Miklós.	Tornallyay Antal.
Hauser Ernestus.	Pekár István.	Tornallyay Lucián.
Marikovszky Gustav.		

Siklóson.

Ns. Somogyi Tóbi János Könyváros Úrnál, maga 13 Ex.
Titt. Szöllössy János Úr, Kir. Hertzegség' Vámosa, Iró Pap.

Sopronban.

Tek. Fábrícius András Úr, Senátor.
Tiszt. Nagy Megyeri Ralts Péter Úr, Rector Professor, 4 Exempl.
Tek. Ostffy Asszonyfai Ostffy Lajos Úr.
Titt. Lágler György Úr, Priman. Takáts Péter. Vássey Lajos.
Alsó Káldi Káldy Lajos.
Ugyan ott, Kilian Úr, Könyváros 8 Exempl.
Tiszt. T. Magda Pál Professor Úrnál.
Halassy Károly. Mérnyi Sámuel. Pozvék Kerestély. Kund Guilielm.

Szathmáron.

Tiszt. T. Rudits István Professor Úrnál.
Tiszt. Bonyi Sándor Úr. T. T. Palusa János Úr, Professor.
—— Csausz Mihály Úr. Titt. Rudits Antal Úr.
—— Drexler Aloysius Úr. Rudits Imre Tanúló.
—— Ecker Ferentz Úr. Tiszt. Schmotzer Jó'sef Úr.

Digitized by Google

Tiszt, Gál István Úr. Tek. Uray Pál Ur.
—— Lőrintz Jó'sef Úr.
Ugyan ott. Tisst. T. György Jó'sef Predikátor Úrnál. Maga 1 Ex.
Titt. Dudás Jó'sef Úr, Rector. Titt. Orbán Mihály Úr, Senátor.
Tek. Mándy Jó'sef Úr, Tábla-Biró. Sz. Kir. Szathmár-Németi Városa.
Tiszt. Nagy Gedeon Úr, Sályi Pred. Titt. Veresmarthy János Úr, Seborvos

Szegeden.

Fő Tiszt. Karátsony Innocentius Kir. Gymn. Director Úrnál.
Tek. Bene Antal Úr, T. Ns. Csongrád Vgye V. Fiscalisa.
Fő Tisst. Endrődi János Úr, Szegedi Rector.
Titt. Grünn Orbán Úr, Könyvnyomtató.
Tiszt. Illyés Ágoston Úr, Rajzoló Professor.
—— Jallosits András Úr, Gymn. Professor.
—— Jankó Imre Úr, Gymn. Professor.
Fő Tisst. Karátsony Innocentius Úr, Kir. Gymn. Director.
Tek. Köröskényi Károly Úr, T. Ns. Báts Vgye Tábla-Birája.
Tisst. Macko Albert Úr, Lyceumi Professor.
Tek. Návoy György Úr, T. Ns. Csanád. Vgye Fő Sz-Birája.
Mlgos. Návoy János Úr, Ts. Kir. Tanátsos és T. Ns. Csanád. Vgye. Al-Ispánya.
Fő Tisst. Pálfi Sándor Úr, Kánonok és Szegedi Plebánus.
Tisst. Riger Leopold Úr, Szegedi Káplán.
Tek. Szluha Ádám Úr, Sz. Kir. Szeged Városának Birája.
Tek. Vedres István Úr, Sz. Kir. Szeged Városa' Földmérője.
Tiszt. Zsigmond Bertalan Úr, Gymn. Professor.

Arisy Leopold.	Duka Károly.	Kapdebó János	MichaelovitsSánd.
AronovitsAaron.	Horváth Péter.	Kápra János.	Milankovits Uros.
Biró András.	Ittlinger György.	Kolb Adám.	Szalay Jó'sef.
Csokits Gábor.	Kapdebó Antal.	Krajankovits Ján.	Szollusz Ferentz.

(Maros) Szigeten.

A) Fő Tisst. Fábry Hieronymus, Kir. Gymn. Direct. Úrnál.
Tek. Aichner Károly Úr, Bustyahási Só Perceptor.
Titt. Berghoffer Gottfrid Úr, Vasáras, 2 Exempl.
Fő Tisst. Fábry Hieron. Úr, a' Szigeti Kegy. Osk. Sz. Collegiumának, 2 Ex.
Mlgos. Gerzon Antal Úr, Ts. Kir. Tanátsos, és Cameralis Administr.
Tek. Hauer Karoly —, Cameralis Assessor.
Titt. Jartsits Mihály —, Cameralis Kultsár.
Kofianovits Mihály Tanúló.
Fő Tisst. Höhl Jó'sef —, Esperest, és Plebánus.
Titt. Kulka Mihály —, Cameralis Kasznár.
—— Lintzi Antal —, Camerelis Erdő Mester.
Tek. Lissiak András —, Cameralis Physicus.
Mátis György, Tanúló.
Tek. Metzner Jó'sef —, Cameralis Assessor.
—— Móritz Sámuel —, Második Al-Ispány.
—— Munkátsy János —, Cameralis Assessor.
—— Olgyai Károly —, Cameralis Fiscalis.
Titt. Paulay Antal —, Cameralis Contra-agens.
—— Pets János —, Cameralis Cassae officialis.
Planes Jó'sef, Preincsberger Leander, Polyanszky János, Tanúlók

Digitized by Google

Titt. Ruttner Antal —, Cassae Contraegens.
Tek. Selevár István —, T. Ns. Vgye V. Fiscalisa.
Simon Miklós, Tanúló.
—— Stvertetzky Imre Úr, Cameralis Tiesttartó.
Tiszt. Subányi Pál —, R. Osk. Sz. Professor.
Tek. Szaplonczay Pál —, Tek. Ns. Maramaros Várm. Első Al-Ispánya.
—— Takáts Antal —, Cameralis Assessor.
—— Várjon János —, Só Bányák Curátora.

B) Tek. Hary Péter, Tábla-Biró Úrnál. Maga 1 Ex.
Tek. Asztalos Pál Úr, V. Fiscalis.
—— Horváth Sándor —, Al-Szolga Biró. Iró pap.
—— Hürty Sándor —, Kir. Uradalmi Consultor.
T. Lassú István —, Szigethi Ref. Gymn. Seniora.
Tek. Nagy-Iday Sámuel —, Fő Szolga-Biró. Iró pap.
—— Pogány Lajos —, Tábla-Biró, Iró pap.
—— Szathmári György —, Fő Szolga-Biró.
Tiszt. Szilágyi János —, Predikátor és Professor.
Bedeki Imre. Csissár Mihály. Virágh István, Tanúlók.

Szombathelyen.

Tiszt. T. Tatay János, Professor Úrnál, Praenum. 5 Ex.
Ugyan ott. Ns. 'Soldos István Könyváros Úrnál. Mága 5 Ex.
Gróf Battyány Ferentz. Tek. Nisky János —, Fő Jegyző.
Tek. Berta Ignátz Úr, Tábla-Biró. Fő Tiszt. Söjtöri Jó'sef —
Tiszt. Bitnitz Lajos, Professor. Fő Tiszt. Szabó Imre —, Kánonok
Tek. Hetler Jó'sef, Ügyvéd. és Apátur.
Fő Tiszt. Hutter Mihály Úr, Ifj. Gróf Tek. Szecsődi János —, Vámos.
Batthyány Ferentz' külön Oktatója. Zimmer János Tanúló.

Tatában.

Tiszt. T. Pápesch Mátyás Kir. Gymn. Prof. és Exhort. Úrnál. 5 Ex
—— Faisz Jó'sef —, Kir. Gymn. Director 2 Ex.
Titt. Khern Beniámin —, Tatai Patikárius.
Tiszt. Krell János —, Kegyes Oskolabeli Szeretes Pap.
—— Letavay Sándor —, Gymn. Professor.
—— Nemetskay Jakab —, Tatai Káplán.
Tek. Pataky Ferentz —, a' Tatai Uradalom V. Fiscalisa.
Tiszt. Pruck Jakab —, Gymn. Professor.
Tek. Rözler Aloysius —, a' Tatai Uradalom Orvos Doctora.
Tiszt. Ságby N. —, Császári Plebánus.
—— Szép Ignátz —, Norm. Professor.
—— Viclos Innocentius —, Gymn. Professor.

Boros Károly.	Kiss Gábor.	Pluhár Pál.
Böhm Antal.	Majerffy Ferentz.	Polák János.
Csapody Pál.	Markovich Gustav.	Rostaházy Károly.
Fridrich Jó'sef.	Meixner György.	Salamon János.
Huszár János.	Meszlény Lajos.	Szalay Pál.
Jalits Aloysius.	Neuhold Ernestus.	Urbanovich Aloysius.
Ivankovits Károly.	Panka Jó'sef.	Vasanits László. Tanúl.

Temesváron.

Tiszt. T. Kriszpach György Kir. Gymn. Professor Úrnál.

Digitized by Google

Tiszt. Biró Fülöp Úr, Tábori Pap.
—— Godinger Justinus Úr, Gymn. Professor.
—— Racsvoy Domonkos —, Csanád. Megyei Nev. Pap.
—— Sztankovits András —, Csanád. Megyei Nev. Pap.
Balás Adalbert. Karátsonyi Márt. MichaelovitsEust. Szilvini Adalb.
Constantin János. Kelle Leopold. Mihánovits Istv. Szukováty János.
Fodor János. Keresztes György. Popovits Basil. Vekerle György.
Gergely Jó'sef. Latzkovits János. Sványi János. Vitt Károly.
Karátson István. Lohr Károly. Szavits László.

Udvarhelyen.

Tiszt. T. Karátsoni Sámuel Ref. Professor Úrnál. Maga 3 Ex.
T. T. Gasda Bálint Úr, Sz. Keresztúri Gymn. Exactora.
TT. Kováts Péter —, Sz. Kereszturi Gymn. Seniora.
Fő Tiszt. Sombori Jó'sef —, Udvarhelyi Plebánus és Fő Esperest. 2 Ex.
Tiszt. Szöcs Mihály —, Udvarhelyi Seminárium Regense.
Titt. Benhédi Sigmond. Titt. Intze Jó'sef. Petri Móses.
— Demeter Sándor. — Kelemen Sámuel. Sándor Mihály.
— Garda Lukáts. — László. Tamás Móses Urak.
— Illyés Illyés.

Ungváron.

Tek. T. Fekete Imre, Kir. Gymn. Director és Tábla-Biró Úrnál.
Tek. Babinszky Jósef Úr, Fiscalis. — Kritsfalusy György, Proinsp.
— Bánvits Antal, Tábla-Biró. — Szemere György, Notárius. Ir.
T. T. Csérssky Mihály, Professor. — Szmretányi Istvan, Számvevő.
Tek. Horváth Gábor, Tábla-Biró. Az Ungvári Pöspöki Biblioth.
Tek. Kárner Laszló, Al-Ispány. Ir.p. Titt. Virágh Hyacintl.us, Tisztartó.

Válon.

Tiszt. T. Farkas Imre Plebánus Úrnál. Maga 1 Ex.
Titt. Gulner János —, Agárdi Kasznár.
Tiszt. Horváth Ferentz —, Theol. Professor Sz. Fejérváron.
—— Lessó Ignátz Úr, Lovas-Berényi Plébánus.
—— Michálik György Úr Áldozó Pap. Sz. Fejérváron.
Tek. Novák Jó'sef —, Sz. Fejérvármegyei Fő-Orvos.
Tiszt. Orsonits Ignátz —, Theol. Professor Sz. Fejérváron.
—— Pákrocsy János —, Sz. Fejérvári Áldozó Pap.
Fő Tiszt. Simonyi Pál —, Sz. Fejérvári Kánonok és Apátur. 2 Ex.
——— Schiller Mihály —, Sz. Fejérvári Kánonok és Atsai Plebánus.
Fő Mélt. Úrményi Jó'sef, Ország' Birája Ö Exja.
Tiszt. Wenisch Ferentz —, Sz. Fejérvári Áldozó Pap.
Zlinszky István Fejérvári Tanúló.
Tek. Zuber Pál —, több Ns. Familiák Fiscálisa.

Sz. Fejérvári Nevendék Papok.

Tiszt. Akter István Úr. Tiszt. Heyland Fer. Úr. Tiszt. Magda János Úr.
—— Beitry Istv. — —— Juller Jó'sef— —— Petrik Ignátz ——
—— Borovetz Mih. — —— Koválik János —— és Róka Jakáb ——
—— Hegedüs Jó'sef— —— Körösy Istv. —

N. Váradon.

Tiszt. T. Baritz Mihály Seminar. Vice Rector Úrnál. Maga 1 Ex.
Titt. Baróti János —, Püspöki Udvar-biró. Iró pap.

Digitized by Google

Tek. Palicsky János —, Phys. Professor.
Tiszt. Hartsarik György —, Theol. Professor.
Titt. Herczeg Sámuel —, Püspök Uradalmi Hasznár. Iró Pap.
Tiszt. Márton István —, Theol. Professor.
Titt. Pakoth István —, Cancellista, Iró pap.
Tiszt. Radimetzky András —, Sz. Széki Jegyző.

Maros-Vásárhelyen.

T. T. Kelemen Márton Bibliothecárius Úrnál; Maga 1 Ex.
Titt. From Jó'sef Úr, Cancellista.
—— Szász Péter —, a' M. Vásárhelyi Ref. Colleg. Perceptora.
—— Tétsi Ferentz —, Gróf Teleki Gábor és Domonkos Nevelőjök.

Vátzon.

Fő Tiszt. Strobl György Kir. Gymn. Director Úrnál. Maga 6 Ex.
Donner Jó'sef. Mitterer Anselmus. Peller Károly. Meszes Jó'sef. Tanúlók.

Veszprémben.

Tiszt. Spreitzenhart János Theol. Professor Úrnál.
Titt. Szabó László Úr, Püspöki Actuárius.

Zágrábban.

Tek. T. Hátz István Úrnál a' Kir. Acad. Magy. Nyelv. Professoránál.
Ns. Busan Herman Úr. Tiszt. Horváth János —, Plebánus.
Titt. Gregorich Károly — Tiszt. Miklonssich János —, Plebánus.

Ambroschitz Antal.	Koretich Károly.	Pirkér János.
Czettin János.	Kuchtich Antal.	Piszachich Ferentz.
Glassich Ferentz.	Lastovich Ferdinand.	Shiffer Ignátz.
Halla Jó'sef.	Magyar Ferentz.	Sztadovich György.
Hranyetz Bálint.	Mattelich Károly.	Verner Ferentz.
Kazaitschnig Ferentz.	Novák Imre. Tanúló Ifjak.	

Zalathnán.

T. T. Balás Imre Professor Úrnál. Tiszt. Angyal György Úr, Pref.
T. T. Bujkán Miklós Úr. — Kornya Péter, Ügyvéd.
Tek. Conrad Mihály, Controlor. Titt. Németi Jó'sef, Osk. Mester.
— Csiszár Pál, Jud. Mont. Assea. Fő Tiszt. Schlauf Ventzel, Osk. Dir.
— Csentmayer Károly — Titt. Schneider Mátyás —
— Farkas Károly — — Szentkirályi Jó'sef —
— Farkas László — Tek. Türi Miklós, Jud. Mont. Assea.
— Heinrich Ferd., Fő Arany Váltó. — Vágner Ignátz, Számtartó.
Mlgos. Zalathnai Administratio Cancellária'ja.

Aaron László.	Eisman Károly.	Müller Adolf.
Angyal János.	Frendl Móritz.	Nemetski János.
Aranyesi Péter.	Gombos László.	Theodor Ágoston.
Béla Jó'sef.	Kittler Ferdin.	Vill Emánuel.
Dihamich Emm.	Litakó Ferentz. Tanúló Ifjak.	

Zilahon.

Tiszt. Salamon József Professor Úrnál.
Tek. Balogh Mihály Úr, Fő Szolga Biró.
Tiszt. Cs. Kis Imre —, Zilahi Gymn. Conrectora.
Tek. Zilahi Kiss Lajos —, Tábla-Biró. 2 Ex.

Digitized by Google

Mlgos. Laskay Sámuel —, Ts. Kir. Tanátsos s Ex.
Tek. Osváth Ferentz —, Ügyvédö.
Mlgos. Báró Wesselényi Jó'sef —, T. Ns. Szolnok Vgye Administratora.
Gentsi Vintze. Lörintzi György. Zoványi Lajos. Tanúlók.

Ezen Lexicon Elsö Részének megjelenésekor az Elöfizetök száma még ezerre sem telvén, mivel eg a' bégyült péns, még tsak a' kijött Elsö Részre sem vala elegendö: kéntelenittettem az Elöfizetési hirdetés megújitása által Hazámfiait a' segedelemre újra meghivni; söt az itt következö, minden T. N. Vármegyékhes bényújtott Esedezésem által, a' Lexicon kiadása terhes ügyét a' két Magyar Hazának is szine eleibe terjeszteni.

E' szerént valóban lehetetlen lett volna a' Szókönyv Második Részének kiadásához tsak hozzá is fogni, ha némelly nemes gondolkozású Pártfogoim, általlátván igyekezetem fontosságát, egyedül segiteni kivánó szándékból költsönözött nevezetes summákkal nem segitettek volna. És mivel ezen Rész kijöhetését egyedül ezen Hazafiak jóltévöségének köszönhetem: nem állhatom meg, hogy háládatosságbeli édes kötelessségem telyesitésére Érdemes Neveiket ide fel ne jegyezzem. Ezen Pártfogóim tehát ezek voltak:
Bétsben: Mélt. Báró Puthon János, és Báró Puthon Károly Ö Nságok.
Pesten: Mélt. Báró Vay Miklós Ts. K. Generál-Májot Ö Nsga.
Pesten: Tek. Bártsay Pál Úrnak, T. N. Pest Várm. 2-dik Al Ispányjának Hitvese, Született Tek. Bay Judith Asszonyság.
Rátz-Keresztúron: Tek. Szüts Lajos Úr, T. N. Fejér Várm. FöSzolga-Birája.

Ehasjárúlt az is, a' mit itt hasonlóképpen szives köszönettel emlegetek: hogy, mind a' Könyv Nyomtatója Pichler Úr, mind pedig Uffenheimer Úr, egy papiros Fábrika birtokosa, ki az egész Munkához számomra 150 bál papirost tsináltatott, midön a' praenumeratio péns tsak igen lassan és késöre gyülne bé; nem tsak a' fizetés terminusait készséggel halasztották, hanem másképpen is különös segitséggel voltak hozzám, úgy hogy e' nélkül szándékomban annyival kevésbbé boldogúlhattam volna; mivel a' két Haza eleibe terjesztett esedezésemre több T. N. Vármegyéktöl ezt a' nyilatkoztatást nyertem felelétül; hogy, mivel már efféle Praenumerationál több izben megtsalattatott a' Publicum; készebbek az Elöfizetésre meghivott Hazafiak, a' kész Munkát két annyi árron is megvenni, mint bizonytalanra praenumerálni. Söt, némelly T. N. Vármegyék, béküldvén az Elöfizetö Hazafiak Neveit, tudtomra adták, hogy a' már sok izben megesett hiú praenumeráltatás miatt, a' praenumeratio díját, tsak a' Munka kiosztása után lehet bészedni, 's ezen okon, a' Másodszori Hirdetés és Esedezésem következéséül lett 's itt elössámlált Elöfizetésnek nagy Része még máig sints kezemnél.

Digitized by Google

TEKINTETES NEMES VÁRMEGYE!

NAGY ÉRDEMÛ HAZAFI KAROK ÉS RENDEK!

A' ki mindenkor örömmel vitte Édes Nemzete Nevendékjeiért áldozatit a' Haza Óltárára; bátorkodhatik talám a' Nemzet Szine előtt esedezésivel megjelenni akkor, midõn olly nagy áldozatot kíván az Óltárra felemelni, a' mellyet arra önnön maga erejétõl, az abban részesülni kívánó Hazafiak segedelme nélkül fel nem tehet.

A' Nemzet Tisztviselõ 's Elõkelõ Képviselõi azok, kik a' közjóra intézett jó igyekezetet tekintetjekkel, pártfogásokkal, ajánlásokkal, 's példát adó segedelmek által leghathatósabban elõmozdithatják, 's az által a' Nemzet boldogitása' eszközeit, annak akár politikai, akár tudományos tekintetben lehetõ virágzására kórmányozhatják.

Illyen meggyõzõdésbõl folyamodik az alábbirt esedezésével a' Tekintetes Karok és Rendek Hazafiúi kegyességekhez; tudván, hogy ha rendkivül fáradtságos Munkáját, mint a' millyenre csak az igaz hazafiúi tûs gerjedtsét akárkit is, közhasznú volta tekintetébõl pártfogásokra méltónak találándják; a' Tekintetes Karok és Rendek eleibe ez eránt itt terjesztett alázatos kérésének telyesitését, a' Hazai Literaturának erejében álló némü némü elõmozditására megnyerheti. Ugyan is:

Nyilvánvaló dolog, melly nagy hijjánosságát pótolná ki Nemzeti Literaturánknak, akár a' Tanúló Ifjúságot, akár a' Tudományok elõmozditása körül fáradozó Literatorainkat tekintvén, az ollyan, 's a' lehetõségig tökélletes Lexicon, melly a' Tudományok mai állapotjához alkalmaztatva, egyszersmind a' Hazában ma már több tekintetbõl közönségesen szükséges Nyelveket is befoglalná.

Noha pedig egy illyen Munkát csak egész Társaságtól várhatna a' Nemzet: mindazáltal mig annak felállhatását a' reménylendõ boldogabb idõk lehetségessé tennék: hasafiúi kötelességének tartotta az alábbirt, ezen tekintetben, avvagy csak addig is a' szükséget kipótolni, és Tudósaink összetõnözésekre 's biztató tanátsadásaikra hallgatván, a' legjobb segedelmek hasznavétele mellett, egy illyen Szótárnak kidolgozását munkába venni.

Elkészülvén e' szerént egy Nagy Deák-Magyar-Német Lexicon, annak elsõ Darabja a' közelébb múlt Augusztus hónapban, szinte esztendeig tartott nyomtattatás után, a' sajtó alól kiszabadult.

Nagy lévén a' Könyv, mint a' melly két Részben 100 árkusnál gasdaságos nyomtatásban is jóval többre megy; más részrõl maga a' könyv minemüsége, és annak a' Tanúlókra nézve lehetõ szükséges olcsósága azt kivánván, hogy a' Nyomtatványok nagy számmal késsittessenek: a' kiadásra megkivántató költség, egyedül a' nyomtatásbéli 's papiroara való költséget értvén, a' harmints ezer Váltó Forintot meghaladja, 's ennél fogva ez, a' Hazafiak abbéli pártfogását, hogy ennek Szerzõje és Kiadója a' Munkára való elõfizetés által segittessék, szükségessé tessi. A' melly segedelem nyujtásra, valamint a' Kiadó egy részrõl a' Tekintetes Karok és Rendek kegyes pártfogása után, mellyért ezennel alázatosan esedezik, nem külömben Hazafiainak világszerte esmeretes hazasseretõ Nemzeti nemes lelkûségeknél fogva számot tarthat; úgy más részrõl maga is minden erejét és tehetségét arra forditotta, hogy Munkája belsõ betse által közmegelégedést nyerhessen, mind pedig a' Könyv elsõ Részének

Digitized by Google

már megesett kinyomtattatásával a' Munka kijövetele bizonytalansága felöl támaszthato kétséget egészszen elhárította. Sőt mivel a' Szótárnak tsak most említett első Része az erre még az 1817-dik esztendő végém előrefizetett számos Tanúló Ifjak számokra minden Kir. Gymnasiumok T. T. Directoraihoz 's más nagyobb Oskolákba is már elküldöztetett; annak minéműségéről 's belső betséről kiki legkönnyebben meggyőzettethetik.

Hogy pedig az alábbirt a' Tekintetes Karok és Rendek kegyes pártfogásokra, magát hazafiúi buzgó iparkodással és szolgálatja által eddig is érdemessé tenni törekedett, annak bizonyságára bátorkodik itt a' Tekintetes Karok és Rendek előtt tsak a' következendőket említni;

1) Az alábbirt nyerte meg Ő Felségétől ez előtt tiz esztendővel, hogy a' Bétsi Ts. K. Universitásban a' Magyar Nyelvnek és Literaturának tanítására katedra állittassék, a' melly Tanitói hivatallal maga az alábbirt megtiszteltetvén, noha azt azólta fizetés nélkül viselte és viseli; soha meg nem szünt a' Nemzeti Magyar Nyelvnek Hazáján kivül a' Fejedelmi Fő Városban való tanitása által, mellyet még a' Tsász. Kir. Udvarban is szerentséje vala tanitni, Nemzete javára és díszére munkalódni.

2) A' melly Magyar Átlást Méltós. Udv. Tanátsos és K. Kamarás Görög Demeter Ő Nagysága ritka Hazafiúsággal kezdett, de a' Fels. Ts. K. Fő Hertzegek nevelésére hivattatván végre nem hajthatott; azt az alábbirt ezen tisztelt Hazafitól általvévén, nagy munkával és költséggel elvégezte, 's egy ahoz készitett Repertoriummal együtt közrebotsátotta. Valamint egy felől ezen Munka Hazánknak díszére szolgál; úgy más felől közhasznúvá az által kivánta azt tenni az alábbirt, hogy ezen minden Vármegyék és Határőrső Regementek Vidékeinek Mappáit befoglaló, 's összveséggel 62 Táblából és 9 regális árkusnyi Repertóriumból álló Munkát 36 Váltó forinton szerezhetni meg, akkor, midőn egy más, Magyar Országnak 12 táblából álló közönséges Mappája száz ötven forinton árultatik.

3) A' Magyar úgy szinte a' Német Nyelv megtanúlhatására is 1799-től kezdve több rendbeli Lexiconokat, Grammatikákat és Olvasókönyveket készitett az alábbirt, mellyeknek sokszori újabb újabb kiadások használható voltokat eléggé mutatja. De ezen felyül arra birta az alólirt Hazánk Maecenássait, hogy a' nevezett kétféle Grammatikákból 1270 darab nyomtatványok osztattak ki jutalomúl a' szegényebb sorsú, 's jó erköltsű tanúlók között; valamint a' Magyar Átlással is, ugyan tsak Hazai Maecenássaink által, 28 Gymnasiumok ajándékoztattak már meg; a' mint ez a' Német Grammatika 7 dik kiadása' Előbeszédjében előadatik.

Mellyre nézve bátorkodik az alábbirt a' Tekintetes Karok és Rendek előtt alázatosan esedezni, méltóztassanak ezen mostani 's a' Hazai Literaturára nézve legfontosabb igyekezetét kegyes pártfogások által abban előmozditni

a) Hogy a' már részszerént kijött, ressszerént sajtó alatt lévő Deák-Magyar-Német Lexiconra előfizetésbeli segedelmet nyújtani méltóztassanak, melly előfizetés a' Lexicon két Részére 12 Váltó fortintot tészen.

b) Egyszersmind pedig, hogy a' segedelem annál hathatósabb lehessen, a' Magyar Átlásra való előrefizetést is alázatosan ajánlja az alábbirt a' Tekintetes Karok és Rendek kegyességébe, a' melly kötetlen a' Repertoriummal együtt 36 V. for. jól békötve pedig 40 forint.

Melly alázatos kérésemnek meghallgatása és kegyes hazafiúsággal lejendő előmozditása eránt újra is esedezvén, mély tisztelettel vagyok, 's a't.

Digitized by Google

A' Magyar-és Erdély-Országi Tek. N. Vármegyékből Július 15-kéig (1819) hozzám küldetett Előfizető Hazafiak Nevei.

As Ny. nyomtató, Ir. író papirosú Lexicont. as Átl. pedig Magyar Átlást jelent.

1. Tek. Nemes Arad Vármegyéből jött: 8 Ny. 3 Ir. és 4 Atl. előfiz.

Tek. Ns. Arad Vármegye Archivuma számára	Ir.	Atl.
Tek. Boros Jenői Atzél Antal Úr	Ny.	Atl.
Mélt. Boros Jenői Atzél József Úr, Ts. K. Kamarás, Kapitány, Orosz Tsász. Sz. Vladimir Rendjének Keresztes Vitézo	Ir.	
Tek. Boros Jenői Atzél Sándor Úr, Fő Szolga-Biró	Ir.	
Titt. Balta Tódor	Ny.	
Tek. Paschó József Úr, Al-Ügyviselő	Ny.	
Tek. Kovács János Úr, Ordinarius Vice-Ispány	Ny.	Atl.
Tek. Laczkovits István Úr, Tábla-Biró	Ny.	
Tek. Perecsényi Nagy László Úr, Szolgabiró	Ny.	
Tek. Rósa József Úr, Fő Orvos.		Atl.
Titt. Rosenberg János Úr, Cameralis Kassnár	Ny.	
Tek. Szőke Sámuel Úr, Fő-Ügyviselő	Ny.	

2. T. N. Árva Vármegyéből jött: 5 Ny. és 1 Atl. előf.

Tek. N. Abafalvi és F. Lebotai Abaffy Vend. Úr, Ord. Vice-Isp.	Ny.	
Tek. Sédeni Ambrózy Mihály Úr, Árvai Praef.	Ny.	
Tek. Domanótzi és Lestini Zmeskal Dániel Úr, Fő-Adó-Szedő	Ny.	
Tek. Domanótzi és Lestini Zmeskal Jób Úr. Fő Szolga Biró	Ny.	
Tek. Domanótzi, és Lestini Zmeskal József Úr, 2-ik Al-Ispány	Ny.	Atl.

3. T. N. Bihar Vármegyéből jött: 21 Ny. előf.

Méltós. Beőthy Imre Úr, Ts. K. Udvari Tanátsos.	Ny.	
Tek. Beőthy Sándor Úr, Fő-Notárius.	Ny.	
Tek. Bige Márton Úr, Ordin. Fiscalis.	Ny.	
Méltós. Gróf Csáky Károly Úr.	Ny.	
Méltós. Gróf Csáky Sándor Úr, Ts. K. Kamarás.	Ny.	
Tek. Domokos László Úr. Al-Szolga-Biró.	Ny.	
Tek. Domokos Lőrintz Úr, Tábla-Biró.	Ny.	
Tek. Práter József Úr. Tábla-Biró.	Ny.	
Tek. Klobusitzky János Úr, Fő-Szolga-Biró.	Ny.	
Tek. Kovács László Úr, Első Vice-Fiscalis.	Ny.	
Tek. Kulin József Úr, Cameralis Praefectus.	Ny.	
Tek. Lakatos Benedek Úr, Al-Szolga-Biró.	Ny.	
Tek. Lányi Ferentz Úr, Al-Szolga-Biró..	Ny.	
Mélt. Kis-Szántói Lányi Imre Úr, Ts. K. Kamarás és Ord. Vice-Ispány	Ny.	
Titt. Lovasy István Úr, Esküdt.	Ny.	
Méltós. Miskolczy István Úr, Ts. K. Kamarás.	Ny.	
Tek. Nadányi Lajos Úr, Al-Szolga-Biró.	Ny.	
Tek. Ravazdy István Úr. Vice-Notárius.	Ny.	
Tek. Kis-Rhédei Rhédei Ferentz Úr, Subst. Vice-Ispány.	Ny.	
Tek. Száraz Mihály Úr, Tábla-Biró.	Ny.	
Tek. Zsombori Imre Úr, Fő-Szolga-Biró.	Ny.	

4. T. N. Csanád Vármegyéből: 9 Ny. 4 Ir. 2 Atl.

Tek. Ns. Csanád Vármegye Közönsége	Ir.	Atl.

Digitized by Google

Titt. Hervay István Úr, Commissarius . . . Ny.
Mélt. Földeáki Návay János Ur, Ts. K. Tanátsos, és Ord. V. Ispány Ir. Atl.
Tek. Nyéki Mihály, Úr, Vice-Notárius . . . Ir.
Tek. Oexel Károly Úr, Tábla-Biró . . . . Ir. Atl.
Tek. Puchói Martsibányi János Úr, Fő-Notár. . . Ny.
Tek. Saátor János Úr, Fő Adó-Szedő . . . Ny.
Titt. Sanka Ferents Úr Esküt . . . . Ny.
Tek. Szabó János Úr, Fiscalis . . . . Ny.
Tek. Szilesi Pál Úr, Fiscalis . . . . Ny.
Tek. Szilágyi Sándor Úr Makói Fiscalis . . . Ny.
Tek. Tarnai Úr Szolga-Biró . . . . Ny.
Tek. Varga Mátyás Úr, Vice.Notárius . . . Ny.

5. T. N. Csongrád Vármegyéből: 13 Ny. 4 Atl.

Tek. Erdélyi János Úr, Csongrád Uradalmi Inspector Ny.
Tek. Kárász Benjámin Ur, Szolga Biró . . . Ny. Atl.
Tek. Kárász Miklós Úr, T. N. Csongrád Várm. Ord. V. Isp. 5 Ny. Atl.
Tek. Müller Ignáts Úr, T. N. Csongrád Várm. Vice-Notár. Ny.
Tek. Nagy Ferents Úr, T. N. Csongrád Várm. V. Fiscal. Ny. Atl.
Titt. Palásti József Úr, Gyeöi Uradalmi Ispány . . Ny.
Tek. Pállya Pál Úr, Tábla Biró . . . . Ny.
Tek. Török Lajos Úr, T. N. Csongrád Várm. Honor. Fiscal. Ny.
Titt. Vásárhely Városa' Közönsége . . . . Ny. Atl.

6. T. N. Esztergom Vármegye Közönsége: 1 Ny. 1 Atl.

7. T. N. Fejér Vármegyéből: 35 Ny. 2 Ir. 6 Atl.

Tek. Pésaki Bajsáth György Úr, Első Al-Jegyző . . Atl.
Titt. Botlik János Ur . . . . . Ny.
Tek. Ekler Mihály Úr, Betsületbeli Szolga-Biró . . Ny.
Titt. Funtek Imre Úr, Esküdt . . . . Ny.
Titt. Horváth István Úr, Esküdt . . . . Ny.
Tek. Huszár Károly Úr, Második Al-Jegyző . . Ny.
Tek. Kolosváry Pál Úr, Fő Szolga-Biró . . . Ny. Atl.
Méltós. Szolga-Egyházi Marich Dávid Úr, Ts. K. Kamarás és Ordin. Vice-Ispány . . . . Ny.
Fő Tisztel. Mészáros József Úr, Kánonok . . . Ny.
Tek. Mészöly Imre Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.
Tek. Mészöly Pál Úr, Vár. Kapitány . . . Ny.
Tek. Ifj. Nagy Ignáts Úr, Fő Adóvevő . . . Ny.
Tek. Nagy Pál Úr Tábla-Biró, ... Ir. Atl.
Tek. Nedecsky Mihály Úr Betsületbeli Fiscalis . . Ny.
Tek. Paur Antal Úr, Tábla-Biró . . . . Atl.
Tek. Pázmándi Pázmándy Károly Úr, Tábla-Biró . . Ir.
Tek. Polimberger József Úr, Tábla-Biró . . . 2 Ny.
Tek. Pribék Vilhelm Úr, Tábla-Biró . . . . Ny. Atl.
Fő Tisztel. Puretits Ignáts Úr, Város Plebán. . . Ny.
Titt. Say József. . . . . Ny.
Mélt. Gróf Schmideg Tamás Úr. . . . . Ny.
Fő Tisztel. Szabó József Úr, Kánonok . . . Ny.
Tek. Szüts Lajos Úr, Fő-Biró, . . . 12 Ny.
Tek. Torkos Menyhárt Úr, Tábla-Biró . . . Ny. Atl.
Tek. Ifj. Végh Ignátz Úr, Fő-Notárius . . . Ny.

Digitized by Google

Tekintetes Zánthó János, Úr, ... Ny.
Tekintetes Zlinszky Ignátz Úr, Tábla-Biró . . . Ny.

8. T. N. Fogaras Földje Districtusából: 17 Ny. 1 Atl.

Méltóságos Béldi István Úr, Ts. K. Kamarás, és T. N. Fogaras Földje Fő Kapitányja . . . . . Ny. Atl.
Tekintetes Bedraghözi István Úr . . . . . Ny.
— Bartók Abel — . . . . . Ny.
— Bauer János — . . . . . Ny.
— Benedek Lajos — . . . . . Ny.
— Bisztray Jó'sef — . . . . . Ny.
— Butai Mihály — . . . . . Ny.
— Gidófalvi Ferentz — . . . . . Ny.
— If. Gyüjtö Sándor — . . . . . Ny.
— Hamar István — . . . . . Ny.
— Kiss Jó'sef — . . . . . Ny.
— Pier Ignátz — . . . . . Ny.
— Szabó Mihály — . . . . . Ny.
— Szentpáli Imre — . . . . . Ny.
— Szervaztványi Ant. — . . . . . Ny.
— Szkorei Ferentz, és . . . . . Ny.
— Telmeri Jó'sef Urak . . . . . Ny.

9. T. N. Győr Vármegyéből: 9 Ny. 3 Atl.

Méltóságos Bezerédy Ignátz Úr, Ts. K. Tanátsos . . Ny.
Tekintetes Csernyánky Ferentz Úr, Fő Adószedő . . Ny.
Tekintetes Ns. Győr Vármegye Közönsége . . . Ny. Atl.
Méltóságos Györgyi Pál Úr, Ts. K. Tanátsos, és Ord. V. Ispány . Ny. Atl.
Tekintetes Hatos Mihály Úr, Fiscális . . . . Ny.
Tekintetes Jó'sa Jó'sef Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.
Fő Méltóságos Hertzeg Schwartzenberg Ern. Győri Püspök Ő Hge. 2Ny. Atl.
Fő Tiszt. Sztankovits János Úr, Kánonok . . Ny.

10. T. N. Hunyad Vármegyéből 11 Ny. (a' Pr. Neveit még nem vettem)

11. T. N. Krassó Vármegyéből: 7 Ny. 2 Ir. 1 Atl.

Méltóságos Báró Ollovácsi Bernátffy Antal Úr . . . Ir. Atl.
Tekintetes Bossányi János Úr, Al-Adó Szedő . . . Ny.
Méltóságos Jakabffy Simon, Ts. K. Tanátsos és Ord. Vice-Ispány Ny.
Tekintetes Ns. Krassó Vármegye Közönsége . . . Ir.
Tekintetes Lovrentsits Ignátz Úr, Fő Szolga-Biró . . Ny.
Tekintetes Meltzer Lukáts Úr, Fő Adó Szedő . . . Ny.
Tekintetes Furlogi Palikuesevny János Úr, Tábla-Biró . . Ny.
Tekintetes Pátrubány János Úr, Első Vice-Notárius . Ny.
Tekintetes Tarjány Ignátz Úr, Vice-Fiscalis. . . . Ny.

12. T. N. Mármaros Várm. 9 Lex. 10 Atl. (a' Pr. Neveit nem vettem.)

13. T. N. Moson Vármegyéből: 14 Ny. 3 Ir. 4 Atl.

Tekintetes Andrássy József Úr, Fő-Adó-Szedő . . . Ny.
Tekintetes Bek József Úr, M. Óvár Város Notáriusa . . Ny.
Tekintetes Habermajer Károly Ur, Tábla-Biró . . . Ny.
Tekintetes Huszty János Úr, Számvevő . . . . Ny.
Tekintetes Kröner János Úr, Fő-Biró . . . . Ny.

Digitized by Google

Tek. Magyar-Óvári Uradalom . . . . . Ir.
Méltos. Almási Némethszeghy István, Ts. Kir. Tanátsos, és Ord. Vice-Ispány . . . . . Ir.
Tek. Sculteti Pál Leopold Úr, Fő Ügyész . . . Ny. A
Tek. Sculteti Pál Úr, Uradalom Fiscalisi . . . Ny.
Tek. Szalay Jósef Úr, Fő-Biró . . . . . Ny.
Tek. Szalo János Úr, Tábla-Biró . . . . . Ny.
N.Mélt. Gróf Szapáry Jó'sef, T.Ns. Mosony Várm. Fő Ispányja Ny. Ir. A
Mélt. Gróf Ifjabb Szapáry Jos. Úr, Vice-Notárius. . Ny. A
Tek. Stelik Ferents Úr, Fő-Notárius . . . . Ny.
Tek. Takácsy Ignátz Úr, Tábla-Biró . . . . Ny. A
Tek. Torkos Mihály Úr, Első Vice-Notárius . . Ny.

14. T. N. Sáros Vármegyéből: 15 Ny. 4 Atl.

Tek. Berzevicsi és Vehétzi Berzeviczy Hier. Úr. Ord. Notár Ny. A
Tek. Berzevicsi és Vehéczi Berzeviczy János Úr. . . Ny.
Tek. Berzevicsi és Daróczi Berzeviczy Imre Úr. . Ny.
Tek. Berzevicsi Berzeviczy Jó'sef Úr, Szolga-Bir . Ny.
Tek. Ádámföldjei Bornemissza Gábor Úr, Subst. Vice-Ispány Ny. A
Tek. Cserneki és Tárkői D e s s e ö f f y Imre Úr, Ordin. V. Isp. Ny. A
Tek. Gombosi Gombos Antal Úr. . . . . Ny.
Tek. Gribel András Úr, Prokátor . . . . . Ny.
Tek. Hellner Samuel Úr. . . . . Ny.
Tek. Szinyei ifjabb Merse Jósef Úr. . . . . Ny.
Tek. Okolitsányi Okolitsányi Antal Úr, Distr. Tábla-Biró Ny.
Titt. Pap Sámuel Úr. . . . . Ny.
Tek. Tahvári Tahy Mihály Úr, Fő Szolga-Biró . . Ny.
Tek. Tomkahási Tomka István Úr . . . . . Ny.
Tek. Ns. Sáros Vármegye Kösönsége . . . Ny. A

15. T. N. Somogy Vármegyéből: 7 Ny.

Tek. Cséppány István Úr, Tábla-Biró . . . Ny.
— Csorba Jó'sef Úr, Orvos Doctor . . . Ny.
— Kapotsfi Mátyás Úr, Fiscalis. . . . . Ny.
— Katskovits Mihály Úr, Tábla-Biró . . . Ny.
— Vis-Lendvay Úr, Fiscalis . . . . Ny.
— Sárközy István Úr, Tábla-Biró . . . . 2 Ny.

16. T. N. Sopron Vármegyéből: 5 Ny.

Tek. Feyt Sámuel Úr, Gasdaság Igazgat. Tanátsos . . Ny.
Krecht Ferdinand Antal Úr, Kissmartoni Fő-Exact. Canc . Ny.
Tek. Ns. Sopron Vármegye' Archívuma számára . . . Ny.
Tek. Szent-Gály János Úr, Eszterházi Herts. Regense, és T. Biró Ny.
Tek. Szvoboda János Úr, Hertzegségi Fő-Szám. . . Ny.

17. T. N. Szabolts Vármegyéből: 10 Ny. 11 Ir. 11 Atl.

Mélt. Bay István Úr, Ts. K. Tanátsos. . . . Ir.
Tek. Toltavai Bónis Sámuel Úr, Hadi Fő Perceptor. . Ir.
Tek. Dézy György Úr, Fő Notárius. . . . . Ir. A
Tek. Dézy Mihály Úr, Második Al-Ispány. . . . Ir.
Tek. Lászlófalvi Eördögh Aloysius Úr, Első Vice Notárius. Ir. A
Tek. Gencsy Lajos Úr, Tábla-Biró. . . . . Ir.
Tek. Jármi Ábrahám Úr, Fő Szolga-Biró. . . . Ir. A

Digitized by Google

Tek. Szólnoki Jármy Imre Ur, Tábla-Biró. . . Ny.
Tek. Jármy Tamás Úr, Szolga-Biró. . . . . Ny.
Tek. N. Kállói Kállay Jósef Úr, Tábla-Biró. . . Atl.
Mélt. Nagy Kállói Kállay Miklós Úr, Ts. K. Tanátsos, Udvarnok és Ord. Vice-Ispány. . . . . Atl.
Mélt. N. Kállói Kállay Péter Úr, Ts. K. Kamarás. . Ir. Atl.
Tek. Bomjáthy Jósef Úr, Szolga-Biró. . . . Ny.
Tek. Bedõi Markos György Úr, Hási Fõ Percept. . . Ny.
Tek. Markos János Úr, Fõ Orvos. . . . . Ir.
Tek. Nicsky László Úr, Tábla-Biró. . . . Ir. Atl.
Tek. Tasnádi Pálffy Jósef Úr, Districtualis Tábla-Biró. . Ir. Atl.
Tek. Basji Patay István Úr, Fõ Szolga-Biró . . Ny. Atl.
Tek. Pozner Antal Úr, Szolga-Biró. . . . Ny. Atl.
Tek. Rásó János Úr, Fõ Ügyvises . . . . Ny.
Tek. Ns. Szabólts Vármegye Archivuma számára. . Atl.
Tek. Szõgyényi Szõgyény Jósef Úr, V. Notárius. . Ny.
Tek. Szunyoghy Sándor Úr, Szolga-Biró. . . . Ny.
Fõ Tisst. Zbiskó Imre Úr, Esztári Plebánus, és Vice-Esperest. Ny.

18. T. N. Szathmár Vármegyéből: 10 Ny. 5 Ir. 1 Atl.

Tek. N. Váradi Ajtay Sámuel Úr, Szólga-Biró . Ny.
— Szántói Botsky Ignátz Úr, Tábla-Biró . . Ir.
— Kovátz-Vágási Botka Lajos Úr, Fõ Szolga-Biró . Ny.
— Märti Csabay Antal Úr, Szolga-Biró . . Ny.
— V. Naményi Eötvös Mihály Úr, V. Notár . Ny.
— If. Geõcz Ferentz Úr, 2dik Al-Ispány . . Ir.
— Kis Dobronyi Isaák Sámuel Úr, Ord. V. Ispány. Ir.
— Berenczei Kovátz Sándor Úr, Fõ-Notár . Ny.
— Benedekfalvi Lubi Károly Úr, Szolga-Biró . Ir.
— Mándi Mándy Péter Úr. . . . . Ny.
— Maróthy Pál Úr, Tábla-Biró. . . . . Ny.
— Pap János Úr, Tábla-Biró. . . . . Ny.
Tisst. Szigethõzy János Ref. Pred. . . . . Ny.
Mélt. Báró Vétsey Miklós Úr, Fõ Ispány . . Ir. Atl.
Tek. Zanathy Fereatz Úr, Tábla-Biró . . . Ny.

19. T. N. Szerem Vármegyéből: 9 Ny. 1 Ir. 1 Atl.

Tek. Bossányi Jósef Úr, Tek. Kamenicsi Uradalom' Inspect. Ny.
Tek. Cseh Antal Úr, Fõ-Adószedõ, és Tábla-Biró . Ny.
Mélt. Rákóczi Parcsetics Jós. Úr, Ts. K. Tanátsos, és Ord. V. Isp. Ny.
Tek. Parcsetits Márton Úr . . . . . Ny.
Tek. Poszavetz Zsigmond Úr, Vice-Notárius . . . Ny.
Tek. Szalay Jósef Úr, Fõ-Biró . . . . . Ny.
Tek. Szavits Gergely Úr, Tek. Cserevicsi Uradalom' Actuar. Ny.
Tek. Ns. Szerem Vármegye Közönsége . . . Ir. Atl.
Tek. Szlabur Mihály Úr, a' Ns. Magist. Fiscál. . . Ny.
Mélt. Zsitvay Ferentz, Udvarnok, Tábla-Biró, és Fõ-Notárius Ny.

20. T. N. Thorda Vármegyéből: 16 Ny.

Tek. Alsó Sigmond Úr, Fõ-Biró . . . . Ny.
— Baranyai Sámuel Úr . . . . . Ny.
— Betegh Dániel Úr, Fõ Notár . . . . Ny.
— Bors Mihály Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.

Digitized by Google

Tek. Böltskövi Sigmond Úr . . . . Ny.
— Budai István Úr, Vice-Isp. . . . . Ny.
— Jó'sa György Úr, K. Tárnok . . . . Ny.
Mélt. Nalátsi Jó'sef Úr, Fő Biró . . . . Ny.
Titt. Pápai Sándor Úr, Választott Biró . . . Ny.
Tek. Rimai Sámuel Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.
Tek. Szarvadi Pál Úr, Vice-Notárius . . . Ny.
Titt. Tarsoly Sándor Úr, Választ. Biró . . . Ny.
Tek. Thorotzkai Sándor Úr, Notárius . . . Ny.
Mélt. Gróf Torotzkai Pál Úr, Fő Ispány . . Ny.
Tek. Ugron István Úr, Vice Ispány . . . Ny.
Tek. Zámbler Ferentz Úr, Szolga-Biró . . . Ny.

21. T. N. Torontál Vármegyéből: 9 Ny. 3 Iró.

Tek. Besztertsei Ernest Úr, Commissarius . . Ny.
— Duka Constantin Úr, Fő Szólga-Biró . . Ny.
— Fischer Jó'sef Úr, Földmérő . . . . Ny.
— Gradaski János Úr, a' N. Kikindai Distr. Fiscálisa . Ny.
— Hanzely János Úr, a' Márionfeldi Földes Uraság Fisc. Ny.
— Kaszonyi Sándor Úr, Fő Notárius . . . Ir.
Mélt. Márffy Jó'sef Úr, Ts. K. Tanátsos, és Ord. V. Ispány Ir.
Tek. Nagy Miklós Úr, Fő Szolga-Biró . . . Ny.
— Parcsetits György Úr, Al-Szolga Biró . . Ny.
Titt. Szöllössy Lajos Úr, Esküdt . . . . Ny.
Tek. Ns. Torontál Vármegye Közönsége . . . Ir.
— Trifunats János Úr, Vice-Fiscális . . . Ny.

22. T. N. Ugotsa Vármegyéből: 7 Ny. 1 Ir. 1 Atl.

Tek. Balaska Jósef Úr, T. Biró és Báró Perényi Imre Úr Plenip. Ny.
Tek. Király Jósef Úr, Szolga-Biró . . . . Ny.
Tek. Markocsány Sigmond Úr, Uraság Fiscalisa és Tábla Biró Ny.
Mélt. Csebi Pogány János Úr, Ts. K. Tanátsos és Ord. V. Isp. Ir.
Méltós. Báró Szalai Sztojka Imre Úr, . . . Atl.
Tek. Sulyok Sámuel Úr, Uraság Fiscálisa . . Ny.
Tek. Vassadi Gábor Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.
Tek. Zaffyri György Úr, Tábla-Biró, és Várm. Számvevője Ny.
Tek. Zsömböri György Úr, Vármegye Physicusa . . Ny.

23. T. N. Ungvár Vármegyéből: 5 Ny. 2 Atl.

Mélt. Nagy Lónyai, és Vásáros Naményi Lónyai Gábor Úr, Cs. Kir. Kamarás, és Fő Ispány . . . Ny.
Tek. Fundanits György Úr Földmérő . . . Ny.
— Kárner László Úr, Ord. Vice-Ispány . . . Atl.
— Kende László Úr, Al-Jegyző . . . . Ny.
— Petrovay István Úr, Fő Szólga-Biró . . . Ny.
— Szerentsi István Ur, Első Al-Jegyző . . . Ny.
Tek. Nem. Ungvár Vármegye Közönsége . . . Atl.

24. A' Ns. Vátzi F. T. Püspöki Megyéből 8 Ny. 1 Atl.

Tiszt. Gáspárik Kazimir Úr, Titoknok . . . Ny.
Tiszt. Lexa Ferentz Úr, Váczi Káplán . . . Ny.
Tiszt. Máthé Sigmond Úr, Seminar. Vice-Rector. . Ny.
Tiszt. Meritzay Antal Úr, Sz. Szék Jegyzője . . Ny.

Digitized by Google

Fő Tiszt. Riek János Úr, Kanonok . . . . Ny.
Tiszt. Szarvas Ferentz Úr. Professor . . . Ny.
Tiszt. Sztankovits Miklós Úr, Prof. . . . Ny.
Fő Tiszt. Vátzi Káptalan . . . . . Ny. Atl.

25. T. Ns. Vass Vármegyéből: 18 Ny.

Tek. Békássy Imre Úr, Szolga-Biró . . . . Ny.
— Csek Jó'sef Úr, Tábla Biró . . . . Ny.
Tek. Dienes Ferentz Úr, Tábla-Biró . . . Ny.
— Fügh Sigmond Úr, Ügyész . . . . Ny.
— Geöndöcs Ferentz Úr, Fiscal. . . . . Ny.
— Hegedüs Antal Úr, Jegyző . . . . Ny.
— Hettyei Antal Úr, Ügyész . . . . Ny.
— Hettyei István Úr, Fő Szolga-Biró . . . Ny.
— Krégár Peter Úr, Szolga-Biró . . . . Ny.
— Mikos János Úr, Fő Szolga-Biró . . . Ny.
— Oross Ferentz Úr, Jegyző . . . . Ny.
— Patthy István Úr, Fiscalis . . . . Ny.
— Ságby Jó'sef Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.
— Sarlay Gábor Úr, Urad. Ügyész. . . . Ny.
— Szabó Ignátz Úr, Ord. Vice-Ispány . . . Ny.
— Szita János Úr, Szolga-Biró . . . . Ny.
— Adáz Teveli Tevely János Úr, Tábla-Biró . . Ny.
— Vittnyédy Ferentz Úr, Prokátor . . . Ny.

26. T. N. Veszprém Vármegyéből: 9 Ny.

Titt. Benkő Sámuel Úr, Uradalmi Kasznár . . Ny.
Tek. Csirke János Úr, Fiscalis és Veszpr. Fő Notárius . Ny.
Tek. Dinnyéss Mihály Úr, Vice-Notárius. . . Ny.
Tek. Hollósy Filep László Úr, Al-Szolga-Biró. . . Ny.
Tek. Horváth János Úr, a' Mélt. Zichy Familia Archiv. Ny.
Tek. Horváth Margavits Lásár Úr, T. N. Vármegye Fisc. Ny.
Tek. Kazai Gábor Úr, T. N. Fejér és Veszpr. Várm. T. Birája Ny.
Tek. Kotsi Horváth Sámuel Úr, Tábla-Biró, és 1. Al-Jegyző. Ny.
Tek. Eőri Szabó Gábor Úr, Tábla-Biró és Szolga-Biró Ny.

27. T. N. Zemplén Vármegyéből: 7 Ny.

Tek. Dokus László Úr, Fő Fiscalis. . . . . Ny.
Tek. Görgey Antal Úr, Szolga-Biró. . . . Ny.
Tek. Jankovichs Úr, Kapitány a' Herczeg Wied-Runkel Regem. az Újhelyi Verb. és Evident. Haltunga-Commandónál. Ny.
Tek. Kaszner János Úr, Fő-Szolga-Biró. . . . Ny.
Tek. Kolosy Jó'sef Úr, Tábla-Biró, és Első Vice Notárius. Ny.
Tek. Matolay Gábor Úr, Tábla-Biró. . . . Ny.
Tek. Manchs Mihály Úr, Fő-Szolga-Biró. . . . Ny.

28. T. N. Zólyom Várm. 8 Ny.

Tek. Bemitzky Lajos Úr Fő-Notárius . . . Ny.
Tek. Cselkó Lajos Úr, Kir. Kamara Fiscálisa . . Ny.
Mélt. Ocsavai Holecs Károly Ts. K. Tanátsos és Ord. V. Isp. Ny.
Fő Tisztelendő Molnár Ferentz Úr, a' Besztertzeb. Fő Templomnak Lectora . . . . . Ny.
Tek. Radvánszky Úr, Vice-Notárius . . . . Ny.

Digitized by Google

Tek. Schurman Úr, Tábla-Biró . . . . Ny.
Tek. Zolnay Lajos Úr, Fő-Biró . . . . Ny.
Tek. Zólyom Vármegyének Közönsége részére. . . Ny.

Ezen utolsó árkusnak szinte már, a' nyomtatásakor érkestek még:
29. T. N. Baranya Vármegyéből 20. Nyomtató és
30. A' Ns. Ungvári F. Tiszt. Püspöki Megyéből 6 Nyomtató papirosú Exemplumokra és 1. Atlásra való Előfizető Hazafiak Nevei, de a' kiket már név szerént elöszámlálni nem lehetett.

A' Nemes Szabad Királyi Városok részéről:

1. Ns. Győr Sz. K. Város Magistrátusa 1 Ny. 1 Atl.

2. Ns. Kassa Sz. K. Városából: 6 Ny. 1 Ir. 1 Atl.

Tek. Dobay Dániel Úr, Fő-Biró . . . . Ny.
Tek. Fischer Károly Úr, Első-Notárius . . . Ny.
Tek. Fancsali Jobb Lajos Úr, ... Ny.
Sz. K. Kassa Városa Nemes Tanátsa . . . Ir. Atl.
Tiszt. Kováts István Úr, Ref. Pred. . . . Ny.
Tiszt. Mayer Mátyás Ur, Tállyai Ref. Predikátor . . Ny.
Tek. Schram József Úr, Senator . . . . Ny.

3. Ns. Kolosvár Sz. K. Városából: 6 Ny, 3 Atl.

Tek. Ágoston István Úr, Kolosvár Sz. K. Városa Fő Birája Ny. Atl.
— Darkó Dániel Úr, Kolosvár Sz. K. Városa Senátora . Ny.
Nem. Kolosvár Sz. Kir. Város. Tanátsa . . . Ny. Atl.
Tek. Páhei Pákei János Úr, Kolosv. Sz. K. Városa Senát. Ny.
— Páll András Úr, Kolosvár Sz. K. Vár. Politz. Dir. Ny. Atl.
— Pataki Mihály Úr, Senator . . . . Ny.

4. Ns. Szeged Sz. K. Városából 7 Ny. 1 Atl.

Tiszt. Hrankay Lőrintz Úr, Professor . . . Ny.
Fő-Tiszt. Huszka György Úr, Szegedi Plebánus . . Ny.
Lengenfelder József, Tanuló Ifjú . . . . Ny.
Tek. Nagy Ferentz, Tanátsbeli Úr . . . . Ny.
Nemes Posonyi József . . . . . Ny.
Tek. Reeh János Úr, Fiscalis . . . . Ny.
A' Szegedi Kegyes Iskolák' Bibliothekája . . . Ny.
Sz. K. Szeged Városának Tanátsa . . . . Atl

Bérekesztő Jelentés.

A' Lexiconnak Német-Magyar Részét szándékozom még ezen folyó 1819-dik esztendő vége felé sajtó alá adni, mellyről a' bővebb Tudósítást Érdemes Előfizetőimmel, ezen Lexicon elejére bétéve, közlöm. Ez a' Szókönyv, a' Német Nyelvnek mai culturájához 's bőségéhez alkalmaztatott tellyességében fog megjelenni. Ehés képest reményiem, hogy minden itt elöszámlált, (számszerént 1843) Előfizető Hasámfiai ebbéli igyekezetemet a' Jelentés értelme szerént 6 Váltó forintból álló valóságos praenumeratióval elősegélleni készek lesznek. Ugyan ezen Praenumeratiói segedelemre czennel minden buzgó Hasámfiait és a' Magyar Literatúra előmozditóit szivesen megkérem. Az itt feljebb (54. 55. 56dik lapon) előadattakból könnyü általlátni, hogy az ollyan környülállások között, egy Magyar-Német-Deák nagy Lexiconnak kiadását, a' mellyen sokan óhajtanak, munkába venni lehetetlen.

Digitized by Google

A.

A, signum abbreviationis, i. e. Aulus: v. gr. A. G. Aulus Gellius. 2) a. a. a. auro, argento, aeri; ex. gr. III. viri a. a. a. f. f. id est; Triumviri auro, argento, aeri flando, feriundo: *a' pénzverésre ügyelő három Fő személyek*: die drey Münzherren. 3) A. d. ante diem; v. gr. a. d. V. Kal. Apr. id est: ante diem quintam Calendas Apriles. 4) in Comitiis populi Romani significavit A in suffragiis ferendis Antiquo, scil. legem: *megvetem azt a' törvényt*: ich verwerfe das Geſetz: it. in judiciis, Absolvo, scil. reum: *ő ártatlannak tartom, t. i. a' bévádoltatott személyt; én felszabaditom a' büntetés alól*: ich erkenne ihn für unſchuldig, ich ſpreche ihn los.

A, Ab, Abs, praep. reg. Ablat. *Az A tsak mássalhangzó előtt áll, kivévén a' H betűt; az Ab a' magdbanhangzó és a' H előtt, de igen gyakran a' J. R. S. T. előtt is; az Abs pedig rendszerént tsak a' Q és T előtt fordúl elő.* A ſteht nur vor einem Conſonanten außer dem H; Ab hingegen gern vor Vocalen und dem H; jedoch auch unzähligemahl vor Conſonanten, beſonders vor dem J, R, S, T; Abs insgemein nur vor Q und T. 1) monstrat causam, originem, personam, locum, a quo v. unde aliquid venit, fit: it. initium temporis, rei, eventus, etc, sign. *-tól, -től; -tól fogva, től fogva*: von (mit dem Dativ); von-an: Hoc a me dictum est, *azt én mondottam*: das iſt von mir geſagt worden; das habe ich geſagt: Inops ab amicis: *elhagyatott a' barátitól*: von Freunden verlaſſen: A puero, a pueritia, ab adolescentia, a prima aetate, ab ineunte adolescentia etc. *gyermekségétől fogva; gyermekségemtől fogva, gyermekkordtól fogva, 's a' t.* von Kindheit an, von ſeiner Kindheit an, u. ſ. f. Ab initio, a principio: *elejitől fogva; eleinte; elől, elől kezdve*: vom Anfang; Ab ovo usque ad mala. *Elejitől fogva végig*: vom Anfang bis zum Ende. 2) *-ról, -ről; fellől*: von: A fronte: *elölről*: von vorn: A tergo: *hátúlról*: von hinten: A dextra, *jobb kéz felől*: rechter Hand, von der Rechten: 3) *után*: nach: Secundus a rege: *első ember a' király után*: der Erſte nach dem König. A' coena, *vatsora után*: nach dem Abendeſſen. 4) *miatt; -ból, -ből*: wegen, aus, von. Ab ira: *a' harag miatt, haragjában*: aus Zorn. Ab odio: *gyülölségből*: aus Haß, weil er (ſie) ihn haſſet. Liv. 5) *ellen; -ra; -re*: wider, gegen. Ab re consulere, *kérdra tanátsolni*: zum Nachtheil rathen. A frigore defendere, *a' hideg ellen oltalmazni*: wider die Kälte beſchützen. 6) *-n, -en, -on, en, ön, től*: mit, von. A Romulo incipiam, *Romuluson kezdem*: ich fange mit Romulus an. 7) *-ért, hasznára, javára*: für, zum Beſten. Dicere ab reo: *a' bévádoltatott mellett fogni, mellette szóllani, érette kikelni*: zum Beſten des Angeklagten ſprechen. 8) *-nál, -nél, mellett, -hoz, -hez*: bey: Prope a Sicilia. Honori fuit a suis civibus, i. e. apud suos cives, Cic. 9) usque a, i. e. usque ad: *-ig*: bis, bis zu: usque a Romulo, i. e. usque ad Romulum (ascendendo). 10) *-ra nézve, -re nézve, -ban, -ben*: an, in Rückſicht. A doctis viris est solitudo, Sen. *fogyatkozást látunk a' tanult emberekre nézve; szükiben vagyunk a' tanult embereknek*: es iſt ein Mangel an gelehrten Männern. 11) *által*, durch. Solvere ab aliquo: *más által fizettetni le az adósságot, 's a' t.* durch Aſſignation bezahlen. 12) *előtt*: vor; Ab ostio: *az ajtó előtt*: vor der Thür: it. *közel*: nahe, vor der Thür. 13) *felé*: gegen zu: A sole, *a' nap felé*, gegen die Sonne zu. 14) exprimit destinationem, aut munus: v. gr. A manu, v. servus a manu; it. a secretis: *Íródeák*; it.

Digitized by Google

titoknok: der Schreiber; it. Sekretär. Servus a pedibus, *inas*, der Bediente, Lakey. A studiis, *tanító*, der Lehrer. A concionibus est; *Papi hivatalban van, Predikátor*: er ist ein Prediger. A thesauris: *kintstartó*: der Schatzmeister. 15) Est a Pamphilo, *a' Pámfilusé, a' Pamfilus tselédje*; er gehört dem Pamphilo zu. A pecunia imparatus, Cic. *nints pénze, nints pénz nála*; nicht mit Gelde versehen.

Ăbă, Abas, ae, mons Armeniae.

Ăbăcaenum, i, 2. oppidum Siciliae.

Ăbăcīsta, ae, m. 1. *számvetőmester*, der Rechenmeister.

Ăbăcĭum, ĭi, n, 2. *számvető kis tábla, v. asztal*; eine Rechentafel, ein Tisch.

Ăbăcŏthēca, ae, f. 1. *mives ház, mivtár*, die Kunstkammer.

Ăbăctor, ōris, m. 3. (Abigo): *marhalopó, erőszakos elhajtó*: der Viehdieb, der Wegtreiber des Viehes.

Ăbăctus, us, m. 4. *erőszakos elhajtás*: das gewaltsame Wegtreiben, die gewaltsame Entführung.

Ăbăctus, a, um, *elhajtatott; elűzetetett*: weggetrieben, vertrieben, verjagt. 2) Abacta nocte, *elmulván az éjtzaka*: nachdem die Nacht vorüber war. Abactus annis, *más felé vett v. eldrkoltt folyóviz*, ein abgeleiteter Fluß.

Ăbăcŭlus, i, m, 2. dim. *asztalotska, asztalka*: it *tábládska*; ein Tischlein, it. ein kleiner Credenz. 2. *kotzkádk, játszó jelek, p. o. tsontból, üvegből, kótáblátskák*; Würfel, Spielmarke, plur. Bretsteinchen.

Ăbăcus, i, m. 2. in genere, corpus quodlibet planum quadrangulare, v. gr. mensa, tabula, etc. *sarkonjáró konyhaasztal, p. o. a' fal mellett*: der Küchentisch. 2) *pohárszékasztal, pohárszék*; der Prunktisch, Tresor. 3) *számvető asztal, számvető tábla*; der Rechentisch, die Rechentafel. 4) *játszó asztal*; der Spieltisch, die Spieltafel. 5) vulg. *ostábla*; das Dambret.

Abae, arum, f. civitas Graeciae.

Abaera, ae, oppidum in Arabia deserta.

Ăbaeus, sc. Apollo: *Abae városbeli Apolló, a' hol hires orákuluma volt Apollónak*.

Ăbăgio, ōnis, f. 3. (loco Adagio) *példabeszéd*; das Sprichwort.

Ăbăla, ae, f. 1. oppidum in Africa.

Ăbăli, orum, m. pl. populus Indiae or.

Ăbălĭēnatio, ōnis, f. 3. *másnak adás, más kezére botsátás, általengedés*; die Abtretung. 2) *eladás*; die Veräußerung, Verkaufung. 3) *elidegenítés*; die Abwendigmachung, Entfremdung.

Ăbălĭēnātus, a, um. *elidegenítetett*; entfremdet. 2) cum Ablat. *idegen, elidegenedett*; abgeneigt. Abalienati a nobis, *idegenek hozzánk, elidegenedtek tőlünk*; sie sind uns abgeneigt. 3) *általengedett, eladott*; veräußert, weggegeben. 4) Abalienati jure civium; *polgári jussoktól megfosztattak*; des Bürgerrechts beraubt. Abalienata oppida; *pártot ütött városok*; rebellische Städte. Abalienata membra; *holt tagok*; abgestorbene Glieder.

Ăbălĭēno, āvi, ātum, āre. 1. *másnak adni, kiadni rajta*; it. *eladni*; weggeben, wegschaffen, verstossen; it. veräußern, verkaufen. 2) v. gr. aliquem ab aliquo, animum ab aliquo; *elidegenitni, p. o. valakit mástól, elvonni tőle*; it. *elválasztani*; abwendig machen, trennen, entfernen, z. B. von Jemanden, von seiner Freundschaft, u. s. f. 3) aliquid; *el idegenitni, elvinni, eltökiltni*; entwenden.

Ăbălītes, ae, m. sinus maritimus Africae.

Ăbălus, i. f. 2. insulae nomen in Germania septentrionali (*Prussia*).

Ăbămīta, ae, f. 1. *ősösnéne, ősöshúga*. *valaki nagy attya nagy attyának (v. öse ősinek) testvér nénje v. húga*; des Urgroßvaters Schwester.

Abannītio, ōnis, f. 3. *számkivetés egy esztendőre*; Verbannung auf 1 Jahr.

Ăbănte, id est, ante.

Ăbăntes, um, populus in Euboea.

Ăbăntēus, a, um. *Abás Árgósi kirdlyhoz tartozó*; dem Abas gehörig, ihn betreffend.

Ăbăntĭădes, ae, m. *Abás maradéka p. o. fija, unokája, mint p. o. Acrisius, Perseus, 's a' t.* der Nachkomme des Abas, z. B. sein Sohn der Acrisius, oder sein Enkel der Perseus.

Ăbăntĭas, adis, f. 3. *Abás leánya Danae v. Atalanta*; die Tochter des Abas, Danae oder Atalanta. — 2) sc. insula, Vide Abantis 2do.

Ăbăntis, ĭdos, f. regio in Thesprotia Epiri. 2) Abantias, insula in mari

Digitized by Google

Aegaeo, serius Euboea, hodie Negroponte.

Abāōrtae, arum, m. pl. populus Indiae orientalis ad Indum fluv.

Abarcēo, ēre, 2. *eltiltani magától*; von ſich abhalten, abweiſen.

Abāris, is et idis; nomen philosophi Scythici. 2) oppidum Africae.

Abas, antis, m. 3. Nom. pr. Rex Argorum, a quo Graeci Abantiadae nominabantur. 2) Trojanus quidam Aeneae socius.

Abassini, Abessini, orum, pl. populus in Aethiopia.

Abatos, Abaton Insula Nili in Aegypto.

Abax, acis, m. Vid. Abacus.

Abāvia, ae, f. 1. *ükanya, azaz: valaki nagyattyának v. nagyannyának nagyannya*; die Urgroßmutter.

Abāvunculus, i. m. 2. *ükanya bátya, ükanya öcse*; Bruder der Urgroßmutter. Vid. Abavia.

Abāvus, i. m. *ős, azaz: valaki nagyattyának (őscnek) v. nagyannyának nagyattya, v. ős*; Urgroßvater, i. e. Großvater des Großvaters oder der Großmutter.

Abba, ae, f. oppidum in Africa.

Abbas, atis, m. *apát, apátúr*; der Abt.

Abassus, i; oppidum Phrigiae.

Abbātia, ae, f. vulg. *apátság, apátúrság*; die Abtey.)(

Abbātissa, ae, f. *főapátza*; die Äbtiſſinn.)(

Abbrĕviātio, ōnis, f. 3. vulg. *megrövidítés, kurtítás*; die Abkürzung. (

Abbrĕviātor, ōris, m. 3. vulg. *rövidítő*; der eine Sache kürzer macht.)(

Abbrĕviātūra, ae, f. 1. *rövidítes, kurtítás*; die Abkürzung.)(

Abbrĕvio, āvi, ātum, āre, 1. *rövidítni, megrövidítni, kurtítni*; abkürzen.

Abdalōnimus, vid. Abdolonimus.

Abdēra, ae, f. 1. et orum plur. oppidum Thraciae, (patria Democriti et Protagorae), cujus coloni bardi habebantur, inde: hic Abdera, i. e. hic stultitia dominatur. 2. oppidum Hispaniae.

Abdērīta, Abderites, ae, m. i. e. in Abdera natus, inde oriundus,

Abdērītānus, Abderiticus, a, um. ex Abdera oriundus. 2. fig. *ostoba*; dumm, unvernünftig.

Abdicātio, ōnis, f. 3. (Abdico) *lemondás (valamiről), felhagyás (valamivel)*, die Entſagung. 2) *letétele p. o. a' hivatalnak, lemondás, p. o. a' hivatalról*; die Niederlegung, z. B. des Amtes.

Abdicātīve, Adv. *tagadva, megtagadva*; verneinend.

Abdicātīvus, a, um, adj. *tagadó*; verneinend.

Abdico, āvi, ātum, āre. 1. aliquem, aliquid; *megtagadni, p. o. valakit, valamit; lemondani, letenni, p. o. valamiről*; entſagen, z. B. einer Sache, ſich von etwas losſagen. 2) liberos, legem; *megtagadni, p. o. gyermekeit, kitagadni az örökségből*; ſeine Kinder verſtoßen; *megvetni, p. o. a' törvényt*; verwerfen, z. B. ein Geſetz. 3) se re, v. gr. consulatu, dictatura, it. dictaturam, *letenni, p. o. a' hivatalt, lemondani a' hivatalról*; niederlegen, z. B. ein Amt, eine Würde.

Abdico, xi, etum, cĕre. 3. *rd nem dllani, nem egyezni meg benne; ellenelenni valaminek*: abſprechen, nicht zuerkennen, nicht genehmigen, nicht darein willigen. 2) v. gr. amores: *felhagyni valamivel*; etwas aufgeben.

Abdīte, adv. *alattomban*; verſteckt, heimlich.

Abdītīvus, a, um, *elválasztatott, eltávoztatott*; entfernt.

Abditum, i, n. 2. *rejtek hely*; ein verborgener Ort.

Abditus, a, um, *elrejtetett, eldugott*; verſteckt, verborgen; 2) *tsekely, alávaló*; gering, ſchlecht. 3) in abdito; *alattomban, titkon*; in geheim.

Abdo, dĭdi, dĭtum, dĕre. 3. v. gr. a conspectu; *eltávoztatni*; wegthun, wegſchaffen. 2) *eldugni, elfedezni, elrejteni*; verbergen, verſtecken. Sa abdere; *elbujni, elrejteni magát, elrejtezni*; ſich verſtecken, ſich verbergen. 3) se in literas, v. se literis abdere; *egészen neki adni magát a' tudományoknak, elmerülni a' tanúlásban*; ſich dem Studieren ganz und gar ergeben. 4) v. gr. ensem lateri, etc. *mélyen belé szúrni v. dőfni, belévágni*; tief hineinſtechen od. hauen. 5) humi abdere; *eltemetni*; begraben.

Abdōlōnimus, Nom. pr. Rex Sidoniorum tempore Alexandri Magni.

Abdōmen, ĭnis, n. 2. *pohos has, has, hashövérség*; der Wanſt, Schmer-

bauch. Natus abdomini suo; *tsak a' hasdra van gondja, tsak magát hizlalja*; der nur ſeinen Wanſt pflegt. 2) abdomen animalium, *hasok az állatoknak*; der Wanſt von Thieren.

Abdūco, dūxi, dūctum, ĕre. 3. *vinni, elvinni*: it. vi, Cic. per vim; Liv. *erővel elvinni, elragadni*; wegführen, mit ſich nehmen; it. mit Gewalt entführen 2) v. gr. ad nequitiam; *elámitni, eltsábitni*; verführen. 3) v. gr. a republica, aliquem ab officio, animum a cogitationibus; se a cura, caput ab ictu; *elvonni, elhúzni, elkapni*; abwenden, wegwenden, abziehen, zurückhalten, zurückziehen. 4) v. gr. clavem; *kihúzni, kivenni*, p. o. *a' kultsot az ajtóból*; abziehen, z. B. den Schlüſſel von der Thüre. 5) *megválasztani, megkülömböztetni*; abſondern, trennen, unterſcheiden. Not. abduce, loco: abduc: Plaut. et Ter.

Abductĭo, ōnis, f. 3. *elvivés, elvitel*: die Fortführung. 2) *magánosság*; die Einſamkeit.

Abdūctus, a, um. *elvitt*, it. *elragadott*; weggeführt, it. entführt. 2) mons abductus; *távollévő hegy*: ein entlegener Berg. 3) abducto intus visu; *befelé forditott v. fordúlt ábrázattal*; mit hineinwärts gekehrtem Geſichte.

Ăbĕa, eae, f. oppidum in Peloponneso.

Abeatae, arum, plur. populus in Achaia.

Ăbĕcēdārius, ii, m. 2. *ábécé tanúló, ábécés gyermek*; ein ABE-Schüler.

Abel, elis, m. 3. Nom. pr. filius Adami.

Ăbēlĭāni, orum, m. 2. haeretici primae ecclesiae.

Ăbella, Avella, ae, f. oppidum prope Neapolim sita; hodie Bella, Aquila,

Abellānus, Avellanus, ex Abella oriundus.

Ăbellīnātes, Avellinates, um, m. olim populus Italiae.

Abellinum, Avellinum, oppidum Campaniae in Italia.

Ăbellīnus, a, um. i. e. nux avellana: *magyoró*; die Haſelnuß.

Abena, vid. Habena.

Ăbĕo, īvi, et ĭi, ĭtum, īre. 4. (ab eo) de homine et rebus vivis, v gr. Abire urbe, ex oculis, foras, domum; *menni, elmenni, eltávozni, kimenni*; gehen, weggehen, fortgehen, abgehen. Abire e medio; e vita; *meghalni*; ſterben. Abire honore, magistratu, *letenni hivatalát, lemondani a' hivatalról*; ſein Amt niederlegen. Longe abire; *messze eltávozni*; weit weggehen. Abire in ora hominum; *elhírlelődni, a' nép szájdban forogni*; den Leuten zum Gerede dienen. Abire deambulatum; *sétálni menni*; ſpatzieren gehen. Abi, ludis me; *eredj! ne üzz tréfát az emberből*: geh! du haſt mich zum Beſten. Abin (abis ne) hinc in malam rem; Ter. *eredj, vigyen el a' tatár! 's a' t.* geh zum Geyer. Abire viam suam; *dolgára menni*; ſeinen Weg gehen. 2) de rebus mortuis: ex gr. mirabar, hoc si sic abiret, Ter. *menni, folyni, végződni*; fortgehen, abgehen, ablaufen. 3) *elmenni, elkelni, mint p. o. az eladó jószág, 's a' t.*; *red menni, mint p. o. a' költség valamire*: weggehen, Abgang finden; it. darauf gehen. 4) ex gr. Abiit tempus; annus; hora; mensis; timor; fides; ventus; *elmúlni, megszűnni*; vergehen, verſchwinden, aufhören. Sol abiit; *lement a' nap, elnyúgodott a' nap*; die Sonne iſt untergegangen. 5) ex gr. oppidum in villam abiit, studia abeunt in mores; *elváltozni, valamivé lenni, változni*; übergehen, in etwas verändert oder verwandelt werden, zu etwas werden. Abire in semen, *felmagzani*; in Samen ſchießen. 6) In diem abire; *elhaladni, elhalasztódni*; verſchoben werden. Pessum abire, (v. ire.) *a' mélységbe lemenni, elmerülni, elveszni*; verſinken, zu Grunde gehen.

Ăbequĭto, are, *ellovagolni*; wegreiten.

Ăbĕrcĕo, ui, ĭtum, ēre. 2. (Ab arceo) *eltávoztatni, megtartóztatni, elhárítni*; abhalten, wegtreiben.

Ăberrātĭo, ōnis, f. 3. *eltévedés, kitérés*, p. o. *az igaz útból*; das Abirren, Verirren vom Wege, die Abweichung vom rechten Wege. 2) Fig. v. gr. a dolore; a molestiis, *felejtés*, p. o. *búfelejtés, 's a' t.* wenn man ſeinen Schmerz u. ſ. f. auf eine Weile vergißt.

Ăberro, āvi, ātum, āre, 1. ex gr. a via, ab aliquo, a patre, *eltévedni, eltévelyedni*, p. o. *az útból, valakitől*; abirren von etwas, etwas verfehlen. Fig. ex. gr. a regula, a proposito

Digitized by Google

a conjectura, inter se; *eltávozni, eltérni, elmenni, p. o. valamitől; elhagyni valamit, nem egyezni vele*; abweichen, abkommen von etwas, etwas verfehlen, nicht übereinstimmen. 3) a miseria, a dolore; *felejteni, p. o. bajait*; sein Elend auf eine Zeit vergessen.

Abfŏre, Fut. Inf. pro: abfuturum esse; *távol lenni, jelen nem lenni, hiányzni*; abwesend seyn, fehlen.

Abgrĕgo, āre, 1. *elszakasztani a' nyájtól, seregtől*; von der Heerde absondern.

Abhinc, se. loco; *innen, ide, ettől fogva*: von hier. 2) sc. tempore; cum Accus. et Ablat. *tól fogva, tól fogva, ólta, -val, -vel ez előtt*; von an, vor.

Abhorrens, entis, o. 3. *irtózó*: abgeneigt, fremd. 2) *illetlen, nem illő, idegen*; unschicklich, unpassend.

Abhorrĕo, ui, ēre. 2. aliquem, aliquid; it: a re; *irtózni, iszonyodni, elizonyodni, idegenkedni tőle*; es verabscheuen, vor oder vor etwas zurückschaudern, eine Abneigung vor etwas haben. Abhorret a fide; *az hihetetlen*; es ist unglaublich. 2) *különbözni tőle, nem egyezni vele, távol lenni tőle*; unterschieden seyn, nicht übereinkommen mit etwas, unähnlich seyn, nicht dazu passen.

Abhorreseo, ĕre, 3. *irtózni, iszonyodni tőle, kerülni, útálni*; verabscheuen, verachten, meiden.

Abhŏrtor, ātus sum, āri, Dep.)(i. q. Dehortor.

Abiĕgnus, a, um, *fenyő, fenyőfa, fenyőfából való*: tännen, aus Tannenholz.

Abiēns, ĕuntis, o. 3. *elmenő*; weggehend, abgehend.

Abies, ĕtis, f. 3. *fenyőfa, fenyő*, die Tanne, der Tannenbaum.

Abiĕtīnus, a, um, *fenyőfából való, fenyő, fenyőfa*: tännen, von Tannenholz.

Abĭga, ae. q. Ajuga.

Abigĕātor, ōris, m. 3. *marhalopó, marhatolvaj*; der Viehdieb.

Abigĕātus, us, m. 4. *marhalopás*, das diebische Wegtreiben des Viehes.

Abigĕus, i. m. 2. *marhalopó*; Viehdieb.

Abigo, ēgi, actum, ĕre, 3. *elhajtani, elverni magától, elűzni, valahová hajtani*; wegtreiben, wegjagen, vertreiben, wohin treiben. Pecus in pascua abigere; *a' marhát a' legelőre kihajtani*; das Vieh auf die Weide treiben. 2) v. gr. pecus; *elhajtani, ellopni a' marhát*; Vieh stehlen, diebisch wegtreiben. 3) aliquid abigere mente; *valamit a' fejéből v. az eszéből kiverni*; sich etwas aus den Gedanken schlagen. 4) foetum v. partum medicamentis; *elveszteni a' gyermeket*; die Frucht abtreiben. Abacta nox, i. e. finita. *Virg.* Abacti oculi; *mélyen bennülő szemek*; tief liegende Augen. Ab et ago.

Abii, orum, populus Scythiae.

Abila, ae, f. 1. Nom. pr. urbs in Syria.

Abinceps, Adv. i. q. Deinceps.

Abinde, Adv. i. q. Inde.)(

Abintĕgro, Adv. *újolag, újra, ismét*; von Neuem, aufs Neue.)(

Abintĕstāto, Adv. *testamentomtétel nélkül*; ohne Testament, da kein letzter Wille vorhanden ist.)(

Abintus, i. q. Intus.)(

Abinvĭcem, Adv. *egymástól*; von einander.)(

Abĭōtus, i, f. 2. *bürök*; das Bangenkraut, der Schierling, Wüterich.

Abissa, ae, f. 1. oppidum Arabiae felicis.

Abĭtĭo, ōnis, f. 3. *elmenés, elmenetel*; das Weggehen, Fortgehen; Terent.

Abĭtus, us, m. 4. *elmenés, eltávozás, elmenetel*; das Weggehen, Fortgehen, die Entfernung. 2) *kijárás, kijáró út*; der Ausgang.

Abjecte, Adv. *megvetve*; verächtlich. 2) *elhányva vetve, immel ámmal, imígy amúgy, lomhán, tunyán, tunyául*; nachlässig, niederträchtig, muthlos. 3) abjecte natus; *alatsony származású v. születésű*; von niederer Geburt.

Abjectĭo, ōnis, f. 3. *elhajtás, elvetés*; die Wegwerfung. Abjectio animi; *eltsüggedés, kitsinyszívűség*; die Muthlosigkeit.

Abjectus, a, um, *megvettetett*; verworfen, verachtet. 2) *eltsüggedt, a' ki magát elhagyta*; verzagt. 3) *leheveredett*; hingestreckt; abjectissimus, *aldávaló, semmirevaló*; verächtlich.

Abjĭcĭo, jēci, jectum, ĕre, 3. *hajítni, vetni valahová, elhajítni, elvetni*; von sich werfen, wegwerfen, wohin werfen. 2) *lemondani róla, felhagyni vele, letenni róla, elhagyni*; fahren lassen, wegwerfen, entsagen,

Digitized by Google

ablegen, aufgeben. Abjicere curam rei; *nem gondolni valamivel*; etwas nicht achten, für etwas keine Sorge tragen. A. spem; *reménységet elveszteni*; die Hoffnung aufgeben. A. memoriam rei, i. e. oblivisci; *elfelejteni valamit*; etwas oder ein Ding vergeſſen. A. animum; *eltsüggedni*; den Muth ſinken laſſen. A. timorem, *szivet venni, neki bátorodni*; Muth faſſen. 3) A. se in herbam; *a' fűbe v. a' pázsitra leheveredni*; ſich ins Gras hinlegen, hinwerfen. Abjicere se; *magát az alatsonyságig megaláznі*; ſich zu ſehr erniedrigen. 4) *lealádzni, kisebbítni, betsmelni*, herabſetzen, erniedrigen, verringern. Ab et jacio.

Abjūdĭco, āvi, ātum, āre. 1. aliquid ab aliquo, v. alicui; *megtagadni tőle, nem ítélni neki, elitélni tőle*; einem etwas abſprechen oder nicht zuerkennen. 2) *elválasztani, elvenni tőle*; trennen, abſondern. Abjudicare se a vita, v. vitam a se; *magát kivégezni*; ſich das Leben nehmen.

Abjŭgis, e, *járomtalan, igátlan*; ohne Joch, das kein Joch trägt.

Abjŭgo, āre, 1. *a' járomból kifogni, attól megszabaditni*; vom Joche befreyen. 2) *elválasztani*; abſondern, trennen.

Abjunctus, a, um, *kifogott*; ausgeſpannt. 2) *elválasztott, külömböző*; unterſchieden, getrennt.

Abjungo, junxi, ctum, ĕre, 3. *kifogni, p. o. a' lovakat*; abſpannen, ausſpannen. 2) *elválasztani*; abſondern, trennen, entfernen. 3) *megkülömböztetni*; unterſcheiden.

Abjūrātĭo, ōnis, f. 3. *eleskűvés*; die Abſchwörung.

Abjūro, āvi, ātum, āre, 1. *eleskűdni, eskűvéssel tagadni*; abſchwören, eidlich abläugnen.

Ablactātio, ōnis, f. 3. *elválasztás a' tsetstől*; die Entwöhnung.

Ablacto, āvi, ātum, āre, 1. *elválasztani a' tsetstől*; den Säugling entwöhnen, abſetzen (abſpinnen).

Ablātīcium, ĭi, n, 2. *learatott v. lekaszált élet*; Getreide das auf dem Acker abgeſchnitten liegt.)(

Ablăquĕātĭo, ōnis, f. 3. *a' szőlő nyitása*; *körüldsása a' fatörzsökének*; das Umgraben der Bäume und der Weinſtöcke.

Ablăquĕo, āre, 1. *nyitni a' szőlőt, körüldsni a' fa törzsökét*; umgraben.

Ablātĭo, ōnis, f. 3. *elvétel*, die Wegnehmung.

Ablātīvus, a, um, *belőle elvevő*; hinwegnehmend. 2) Ablativus, scil. Casus; *hatodik Ejtés a' Deák nyelvben*; der ſechſte Fall oder Caſus der Lateiner.)(

Ablātor, ōris, m. *elvevő*; der Wegnehmer.

Ablatus, a, um, *elvétetett, elvett*; hinweggenommen.

Ablēctus, a, um, *elválasztott*; abgeſondert. l. Ablĕgo, ĕre. 2) *tsinos, kitsinositott*, aufgeputzt, nett.

Ablēgātio, ōnis, f. 3. *elküldés, eligazitás, elútasitás*; die Abfertigung, Wegſchaffung, Entfernung. 2.)(*követségbeküldés*; die Verſendung, Abſendung.

Ablēgātus, a, um, *elküldetett, elküldött*: abgefertigt, abgeſandt. 2) *elútasitott, elútasittatott, eligazitodott*: weggeſchafft. 3.)(S. m. *követségbe küldetett, biztos követ*: der Abgeſandte.

Ablēgmĭna, um, pl. n. partes extorum, quae Diis immolabantur.

Ablego, āvi, ātum, āre, 1. *elküldeni, elútasitni, eligazitni magától*; wegſchicken, wegſchaffen, entfernen, bey Seite ſchaffen. 2) *elvonni valamitől, megakaddlyoztatni benne*; davon abhalten.

Ablĕgo, ĕre, 3. *elválasztani*; abſondern.

Ablĕpsia, ae, f. 1. *vakság*; die Blindheit. 2) *együgyüség*; *vigyázatlanság*; die Dummheit, Unvorſichtigkeit.

Ablĕvo, āre, 1. i. q. Sublevo.

Ablĭgūrio, īvi, ītum, īre, 4. *eltékozlani, evésre ivásra elvesztegetni, elpazérlani, eltobzódni*; verſchlemmen, verpraſſen, verſchmauſen, verleckern. 2) *nyalakodni, nyalogatni*; belecken, ablecken.

Ablĭgūrītio, ōnis, f. 3. *eltékozlás, eltobzódás*; die Verleckerung, Verpraſſung.

Ablĭgūrītor, ōris, m. 3. *tékozló, tobzódó, pazérló*; der Verpraſſer, ein Verleckerer, Verſchmauſer.

Ablīngo, ĕre, 3. *lenyalni*; ablecken.

Ablītigātus, a, um, i. q. Proscriptus; *kitsapatott, számkivettetett*; in die Acht erklärt.)(

Ablŏco, āvi, ātum, āre, 1. *kiadni bé*,

Digitized by Google

be, bérbe adni; verpachten, vermiethen.

Ablūdo, ūsi, ūsum, ĕre, 3. ab aliquo, v. a re; *külömbözni tőle, nem illeni, nem hasonlitni hozzá*; nicht passen, sich nicht schicken, ungleich seyn.

Ablŭenta remedia, *elmosó v. tisztitó szerek*; Arzeneyen und Mittel, welche die bösen Feuchtigkeiten vertreiben, und die Wunden sauber halten.)(

Ablunda, ae, f. 1. Palea; *polyva*; die Spreu.)(

Ablŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *lemosni, elmosni, levinni a' motskot v. szennyet*; abwaschen, reinigen, auslöschen, tilgen. 2) sitim; *elvenni, elolteni, a' szomjúságot*; den Durst löschen, stillen.

Ablūtio, ōnis, f. 3. *lemosás*; die Abwaschung.

Ablūtor, ōris, m. 3. *lemosó*; der abwäscht.

Ablūtus, a, um, *lemosott*; abgewaschen.

Ablŭvio, ōnis, f. 3. *megtisztúlás, kimosódás*; die Reinigung.

Ablŭvium, ii, n. 2. l. Diluvium.

Abmātertĕra, ae, f. 1. soror abaviae; *ükanya nénje v. öttse*; die Schwester der Urgroßmutter.

Abmordĕo, ēre, 2. elharapni, abbeißen.

Abnāto, āvi, ātum, āre, 1. *elúszni*; davon schwimmen, wegschwimmen.

Abnĕco, ūi, et āvi, ātum, āre, 1. *megölni, elölni*; tödten, umbringen.

Abnĕgātio, ōnis, f. 3. *megtagadás tőle*; die Verläugnung.

Abnĕgātor, ōris, m. 3. *megtagadó*; der Verläugner.

Abnĕgo, āvi, ātum, āre, 1. *tagadni, eltagadni*; läugnen. 2) aliquid alicui; *megtagadni tőle*; it: *megvetni, nem fogadni el*; abschlagen, verweigern.

Abnĕpos, ōtis, m. 3. *harmadik unoka*; der dritte Enkel, ein Sohn des Urenkels oder der Urenkelinn.

Abnĕptis, is, f. 3. *harmadik unoka leány*; des Urenkels oder der Urenkelinn Tochter.

Abnōba, ae, f. 1. mons in Svevia Germaniae, unde Danubius oritur.

Abnōbius, ii, m. i. e. Danubius.

Abnōcto, āvi, ātum, āre, 1. *másutt hálni*; auswärts übernachten, die Nacht wegbleiben.

Abnōdo, āvi, ātum, āre, 1. *görtseit lenyesni, levagdalni*; von den Knoten reinigen, z. B. Weinstöcke, Bäume.

Abnōrmis, e. 3. *rendetlen, reguláltan*; ordnungswidrig, unordentlich, ungereimt; sapiens abnormis, *tanúlatlan bölts*; ein unstudirter Weiser.

Abnŏva, ae, f. idem quod Abnoba.

Abnŭo, nŭi, nŭitum, vel nūtum, ĕre, 3. *fejtsóvállással, fejrázással v. intéssel ellenzeni, nem hagyni helyben, tagadni, vonogatni magát, 's a' t.* mit Schütteln des Haupts oder durch Winken etwas abschlagen, verneinen, läugnen, versagen, nicht genehmigen; imperium abnuere; *nem akarni engedelmeskedni*; nicht gehorchen wollen.

Abnūtīvus, a, um, idem quod Negativus; *tagadó, ellenző*; verneinend.

Abnūto, āre, 1. i. q. abnuo. 2) *integetni hogy ne mondjon v. tsináljon valaki valamit*; oft winken, damit etwas nicht geschehe.

Abŏbsītus, a, um, *setétséggel körülvett*; mit Finsterniß umgeben.

Abŏcēllus, i. m. 2. *vak*; ein Blinder.

Abŏccis, is, f. oppidum in Africa.

Abŏlāni, ōrum, m. Populi in Latio.

Abŏlĕfăcĭo, fēci, factum, ĕre. 3. *semmivé tenni, elpusztitni*; vertilgen, zu Grunde richten.

Abŏlēntĭa, ae, f. 1. *nem, faj*; das Geschlecht, der Stamm. 2) idem quod Soboles.

Abŏlĕo, ēvi, (ŭi), ĭtum, ēre. 2. *eltörleni, a' szokásból kilrtani, kivenni, elenyésztetni*; p. o. *törvényt, szokást*; abschaffen, außer Gebrauch setzen, vertilgen, ungültig machen, z. B. Gesetze, Gebräuche, 2c. aboleri; *meghalni, elveszni, eltöröltetni a' földről*; sterben. 2) *elmúlni, elenyészni*; vergehen, verlöschen.

Abŏlesco, lēvi (lŭi), ĕsĕre, 3. *elmúlni, elenyészni, megszűnni*; nach und nach vergehen, verlöschen, aufhören, abkommen.

Abŏlītio, ōnis, f. 3. *eltörlés, kilrtás*; die Abschaffung, Vertilgung.

Abŏlītor, ōris, m. 3. *eltörlő*; der Vertilger.

Abŏlītus, a, um, *eltörlött, kilrtott*; abgeschafft, vertilget.

Abŏlla, ae, f. 1. *paldst*; ein Umhängekleid, Mantel eines Königs, eines Philosophen od. eines Kriegers.

Digitized by Google

Abŏlus, i, m. 2. *tsikó ló*; ein junges Pferd.

Ăbŏmāsum, i, n. 2. *tejesbél, téjgyomor*; der vierte Magen eines wiederkäuenden Thieres.

Ăbŏmĭnābilis, e, *útálatos*; abscheulich.

Ăbŏmĭnāndus, a, um, *megútálandó, útálatra méltó*; verabscheuungswürdig, abscheulich.

Ăbŏmĭnānter, Adv. *útálatosan*; abscheulich.

Abŏmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *útálat, iszonyodás*; die Verabscheuung, der Ekel.

Ăbŏmĭnātus, a, um, *megútált, útáltatos, átkozott*; verflucht.

Ăbŏmĭnor, ātus sum, āri, Dep. 1. et Abomino, āre, 1. (Omen); *azt, a' mit rossz jelnek tartunk, látni v. hallani sem akarni, hogy az által magát a' rosszat is elháritsuk*; sich von etwas, was man für ein böses Anzeichen hält, wegwenden, davor einen Abscheu haben. 2) *útálni valamit*; verabscheuen. 3) *irtózni, iszonyodni valamitől, azt kivánni, hogy ne történjen ez v. amaz dolog*; etwas nicht wünschen oder wegwünschen. Quod abominor; *az Isten ne adja*; *a' mitől az Isten mentsen meg*; das Gott verhüthen wolle.

Ăbŏmĭnōsus, a, um, *rosszszelü, rosszszal fenyegető, gonosz*; von bösen Anzeigungen. 2) *útálatos*; abscheulich.

Ăbŏnāgĭum, ĭi, n. 2. *a' határkő eltétele*; Versetzung der Grenzsteine.

Ăbŏrĭgĭnes, um, m. 2. *eredeti lakosai valamelly tartománynak*; Eingeborne, pl. 2) i. e. antiquissimi populi Italiae.

Ăbŏrĭor, (ŏrĕris v. ŏrīris), ortus sum, ōrīri, 4. *elmúlni, elveszni, meghalni*; vergehen, sterben. 2) *idő előtt szülni*; vor der Zeit gebären.

Ăbŏrsus, us, m. 4. *idétlenszülés*; das Mißgebären. 2) *idétlen*; die Mißgeburt.

Ăbortĭo, ōnis, f. 3. *magzatvesztés*; *idétlenszülés*; Abtreibung der Frucht oder unzeitiges Gebären, zu frühzeitige Entbindung. 2) *megvetélés, (az állatoknál)*; das Verwerfen (bey Thieren.

Ăbortĭo, īre, 4. *idétlent szülni*; unzeitig gebären.

Abortīvus, a, um, *időelőtt született v. lett*; unzeitig geboren, unausgebildet. 2) *magzathajtó t. i. szer*; die Kraft habend, eine unzeitige Geburt zu bewirken oder die Frucht abzutreiben, abtreibend.

Ăborto, āre, 1. *idő előtt szülni*; unzeitig gebären.

Ăbŏrtus, us, m. 4. *idétlenszülés*; *idétlen, idétlen magzat*; die unzeitige Geburt, i. e. das Gebären sowohl als die Frucht selbst.

Abpătrŭus, i. e. frater abavi, *az ősapa apjának fiutestvére*; des Urgroßvaters Vaters Bruder.

Ăbra, ae, f. 1. *szobaléany*; die Kammerjungfer, Zofe.

Ăbrādo, si, sum, dĕre, 3. *levakarni*; wegkratzen, abkratzen. 2) barbam; *elberetválni, levágni*; abscheeren.

Ābrăham, indeclin. et Abrahāmus, i, m. 2. Nom. pr. viri.

Abrămĭdae, ārum, pl. i. e. Abrahami posteri.

Ăbrāsium, ĭi, n. 2. *kelevény*; das Geschwür.

Abrāsus, a, um, *levakart, lenyirtt, leberetvált*; abgeschabt, abgeschoren.

Abrĕlinquo, līqui lictum, līnquĕre, 3. *elhagyni, odahagyni*; verlassen.

Abreptus, a, um, *elragadtatott*; mit Gewalt weggenommen, hinweggerissen.

Ābrētāna, ae, f. 1. pars Mysiae.

Abrēttēnus, Abretanus, i. m. scil. Iupiter; Mysius Deus.

Ăbrĭpĭo, ĭpŭi, eptum, ĭpĕre, 3. (ab et rapio), *elragadni, erővel elvenni, elvinni, kiragadni, p. o. a' kezéből*; wegreißen, rauben, wegnehmen. Abripere se, *elhordani magát, elillantani, elfutni*; sich (schnell) davon machen. Aliquem in vincula abripere; *valakit fogságra vinni*, einen mit Gewalt gefangen nehmen.

Ăbrŏdĭaētus, i, m. 2. *kénnyén kedvére élő*; der eine weiche oder wohllüstige Lebensart führt.

Ăbrōdo, ōsi, ōsum, ĕre, 3. *elrágni, elharapdálni*; abnagen, abbeißen.

Ăbrŏgātĭo, ōnis, f. 3. *eltörlés, elrontás, elenyészítés*; die Abschaffung, Aufhebung.

Abrŏgo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. legem; *eltörleni, elrontani, semmivé tenni*; zu nichte machen, aufheben, abschaffen. 2) *elvenni tőle, megfosztani tőle*; einem etwas entziehen, benehmen, absprechen, z. B. Glaub-

Digitized by Google

würdigkeit. Abrogare magistratum alicui; *valakit tisztségiből kitenni*; einem sein Amt nehmen.

Abrōn, Argivus quidam luxuriosus et mollis, unde proverbium: Abronis vita: *tunya rest élet*; ein weichliches Leben.

Abrōsus, a, um, *elrágott, elharapdált*; abgenagt, abgebissen.

Abrōtānum, i. n. 2. Artemisia Abrotanum, Linn. *abrut ürröm, abruta, seprénta*; die Stabwurz, Schoßwurz.

Abrūtōnītes, ae, vinum abrotonites; *abrut ürmös bor*; Wein mit Stabwurz gewürzt, Stabwurzwein.

Abrōtōnum, i. Abrotanum.

Abrūmpo, rūpi, rūptum, rumpĕre, 3. *elszakasztani, elszakitni tőle*, it. *kettétszakasztani*; etwas abreissen, losreissen. 2) *se*: *kiszabadítni magát*; *megszabadulni, megmenekedni*; sich losreissen von etwas, sich frey oder los davon machen. 3) v. gr. ordines, exercitus, Asiam ab Europa v. Europae; *elválasztani, elszakasztani egymástól*; zerreißen, mit Gewalt trennen. Fidem abrumpere; *hitét megszegni*; treulos werden. 4) v. gr. sermonem, moras; *félbeszakasztani*; abbrechen, unvermuthet enden.

Abrupte, Adv. *elszakasztva*; abgebrochen. 2) v. gr. incipere; *egyenesen, egyszerre*; it. *vigyázatlanúl, hirtelenkedve, neki rugtatva*; unbedachtsam, jähling, in Eil, übereilt.

Abruptĭo, ōnis, f. 3. *elszakasztás, elszakitás*; die Abreissung, Losreissung. 2) *félbeszakasztás*; die Abbrechung. 3) *elválasztás, elválás*; die Trennung. 4) matrimonii; *házassági elválás*, die Ehescheidung.

Abruptus, a, um, *elszakasztott, elszakitott*; abgerissen. 2) *elválasztott*; abgesondert, getrennt. 3) *meredek, düledékes*; jähe, steil, abschüssig. 4) *félbeszakasztott*; unterbrochen. Contumacia abrupta, *felettébvaló makatsság*; große Widerspenstigkeit. Abruptum, *meredekség, mélység*; eine jähe Anhöhe oder Tiefe.

Abs, vide sub A.

Absāgi, ōrum, m. plur. populi Armeniae.

Absalon, ōnis, Nomen pr. Viri.

Absārus, i, m. 2. Fluvius Armeniae.

Abscēndentĭa, ae, f. i. qu. Abscessio.

Abscēdo, cessi, cessum, cēdĕre, 3. *elmenni, eltávozni*; weggehen, fortgehen. Abscede e conspectu: *menj el v. távozz szemeim elől*; geh' mir aus den Augen. 2) *odahagyni, felhagyni vele, elhagyni*; abgehen, von etwas ablassen, aufgeben. 3) *meggyűlni, kelés v. kelevény formában összehúzódni*; sich zu einem Geschwüre zusammen ziehen. — Cedo.

Abscessio, ōnis, f. 3. *elmenés, elmenetel, eltávozás*; das Weggehen, Fortgehen, die Entfernung, Trennung. 2) *kelés, kelevény, tályog*; ein Abceß, das Geschwür.

Abscessus, us, m. 4. i. q. Abscessio.

Abscīdo, scīdi, scīsum, scīdĕre, 3. (abs et caedo), *elmetszeni, elvágni, elválasztani tőle*; abhauen, abschneiden, trennen.

Abscindo, scĭdi, scīssum, scindĕre, 3. *elvágni, elmetszeni*; abschneiden, abhauen. 2) spem omnem alicui abscindere; *valakit minden reménységétől megfosztani*; einem alle Hoffnung benehmen. 3) *elszakasztani tőle, erővel elválasztani*; gewaltsam trennen, absondern. 4) arbores; *megnyesni a' fákat*; die Bäume beschneiden.

Abscīse, et Abscisse, Adv. *elvágva, elmetszve*; abgeschnitten. 2) *rövideu, rövideden, szorosan*; kurz, genau.

Abscissĭo, ōnis, f. 3. *elvágás, elmetszés*; das Abschneiden. 2) *félbeszakasztás*; die Unterbrechung.

Abscissus, a, um, *elvágott, elmetszett*; abgeschnitten, abgehauen. 2) v. gr. loca abscissa; *meredek*; jäh, abhängig. Abscindo.

Abscīsus, a, um, *elmetszett*; abgeschnitten. 2) *rövid, kurta*; kurz; Abscido.

Abscondite, Adv. *elrejtve, titkon*; verborgen, versteckt.

Absconditor, ōris, m. 3. *elrejtő, eltitkoló*; ein Verberger.

Abscōndĭtus, a, um, *elrejtett, eldugott*; verborgen.

Abscōndo, di et dĭdi, dĭtum, dĕre, 3. *elrejteni, eldugni*; verbergen, verstecken. 2) *fugam abscondere furto*; *titkon szaladni, elillantani*; heimlich fliehen. 3) in terram abscondere; *eldásni a' földbe*; vergraben.

Abscōnsa, ae, f. 1. *tolvajlámpás*; eine finstere Laterne, Diebslaterne.

Digitized by Google

Abscōnsio, ōnis, f. 3. *elrejtés, eldugás*; die Verbergung.

Abscōnsor, ōris, m. 3. *elrejtő, eldugó*: der Verberger. 2) *orgazda*; der Verhehler.

Abscōnsus, a, um, *elrejtett, eldugott*; verborgen.

Abscōtus, a, um, *elvágott, elmetszett*; abgeſchnitten.

Abscgmen, ĭnis, n. 3. *szelet, levágott v. lemetszett darab*; ein abgeſchnittenes Stück.

Absens, entis, o. 3. *jelen nem lévő*; abweſend.

Abscntia, ae, f. 1. *jelen nem lét, távollét*; die Abweſenheit.

Abscnto, āre, *eltávoztatni, elküldeni, eliktatni*, entfernen; abscntare se; *elmenni, eltávozni*, ſich entfernen.

Absida, ae, f. 1. i. qu. Absis.

Absilio, sĭlŭi (sĭlŭi), sŭltum, sĭlīre, 4. (ab et salio); *lepattanni róla, leugrani*; wegſpringen, davon ſpringen.

Absīmĭlis, e, cum Genit. et Dat. *nem hasonló hozzá, nem hasonlító*; ungleich, unähnlich.

Absinthĭātus, a, um, ūrmös; mit Wermuth vermiſcht oder verſehen. Vinum absinthiatum; *ürmösbor*; der Wermuthwein.

Absinthītes, ae, m. 1. *ürmösbor*; der Wermuthwein.

Absinthĭum, ĭi, *üröm*; Wermuth.

Absis, ĭdis, f. 3. (Apsis) *keréktalp*; die Radfelge. 2) *bolthajtás*; eine Wölbung, der Schwibbogen, eine gewölbte Decke. 3) *kerek mély tál*; eine runde tiefe Schüſſel. 4) *valamelly tsillagnak kerek pályája v. útja*; der Kreis den ein Stern durch ſeinen Lauf beſchreibt.

Absisto, stĭti, stĭtum, sistĕre, 3. *eldllni más helyre*; von einem Orte wegtreten laſſen oder wegſtellen; 2) *odébb dllani, elmenni, eltávozni*; wegtreten, weggehen, ſich entfernen. 3) cum Abl. et Dat. *abbahagyni, megszűnni tőle, felhagyni vele*; von etwas abſtehen, ablaſſen. 4) a sole absistere; *távol lenni a' naptól*; von der Sonne entfernt ſeyn.

Absĭtus, a, um, *tőle távollévő, távolvaló, távol*; entfernt von.

Absŏcer, ĕri, m. 2. v. gr. meus; *az ipam nagy attya*; des Schwiegervaters Großvater.

Absŏlĕo, ĭtus sum, ēre, 2. *szokatlan lenni*; ungebräuchlich ſeyn.

Absŏlesco, ĕre, 3. *a' szokásból kimenni*; ungewöhnlich werden.

Absŏlūte, Adv. *tökélletesen, telyességgel*; vollſtändig, vollkommen. 2) *röviden, általában*; kurz, ohne Umſchweife, z. B. reden.

Absŏlūtio, ōnis, f. 3. *elszabadítás, elolddás*; Losmachung, Befreyung. 2) *felszabadítás valami alól*; Losſprechung. 3) *megfizetése v. lefizetése valaminek, elégtétel*; die Bezahlung. 4) *teljesség, teljes volta valaminek*; die Vollſtändigkeit. 5) *tökélletesség, tökélletesen lett végbevitele valaminek*; die Vollkommenheit, Vollendung.

Absŏlūtōrĭus, a, um. *szabadítást illető, kiszabadítási*; die Befreyung oder Losmachung betreffend.

Absŏlūtus, a, um, cum Gen. et Dat. *eloldatott, kiszabadittatott*; *felszabadult*; losgemacht. 2) *tökélletes*; vollkommen; omnibus numeris absolutissimus; *a' legtökélletesebb*; der Allervollkommenſte. 3) *feltételetlen, általános*; unbedingt; *absoluta necessitudo*; *általános szükséges volta valaminek, egyátaljában való szükségesség*; unbedingte Nothwendigkeit. 4) *véghezvitt elvégzett*; vollendet.

Absolvo, sŏlvi, sŏlūtum, sŏlvĕre, 3. *eloldani, elszabadlini*; losbinden, losmachen. 2) *felszabaditni, p. o. büntetés alól, kiszabaditni, megszabaditni*; losſprechen, befreyen; v. gr. aliquem capitis absolvĕre. 3) *végrehajtani, elvégezni*; zu Ende bringen, vollenden, fertig machen. Absolvere paucis, *rövideden elmondani, rövid szóval elődni*; kurz erzählen, es kurz faſſen. 4) aliquem; *elútasitni, kielégitni*; einen abfertigen, befriedigen, zufrieden ſtellen. Creditores absolvere; *az adóssait kielégitni, kifizetni, v. nekik megfizetni*; die Gläubiger bezahlen. 5) absolvere diem; *napjait elvégezni, meghalni*; ſterben. 6) promissum; *telyesitni, p. o. Igéretét*; ſein Verſprechen erfüllen.

Absŏne, Adv. *idétlen hángú, roszszúl hangzó módon*; übel klingend, mit übelm Klange oder Tone; *illetlenül*; nicht paſſend, ungereimt.

Absŏno, ŭi, ĭtum, absŏnāre, *roszszúl*

hangzani; *nem egyezni vele*; übel lauten, nicht übereinstimmen.

Absŏnus, a, um, *rosszúl hangzó, idétlen hangú*; mißklingend, nicht wohl klingend. 2) *nem illő*; *valamihez, nem egyező vele*; nicht übereinstimmend mit etwas, nicht paſſend. Absonum fidei; *hihetetlen*; unglaublich.

Absorbĕo, sŏrbŭi (et sorpsi) sorptum, sorbēre, 2. sorbendo absumere; *elkörbölni, lehörbölni, hörbölve inni*; verſchlucken, hinterſchlucken, hinterſchlürfen. 2) *elnyelni, erőszakkal magával elragadni, mint a' sebes folyóvíz valamit*; verſchlingen, mit ſich fortreiſſen. Hunc absorbuit aestus gloriae; *ezt a' dicsőségre vágyás örvénye nyelte el, v. a' dicsőség árja ragadta el*; der iſt von Ruhmſucht hingeriſſen.

Absŏrtio, ōnis, f. 3. *ital*; ein Trank.

Absŏrus, i, f. insula et oppidum maris Adriatici.

Abspello, ŭli, ulsum, ĕre, 3. *elűzni*; vertreiben.

Absporto, i. q. Asporto etc.

Absque, Praepos. reg. Abl. *nélkül*; ohne; absque me; *ha én nem volnék, nálam nélkül*; wenn ichs nicht thät, ſo; wenn ich nicht da wäre, ſo u. ſ. w. 2) Adv. *hanemha, kivéve azt, ha* —, außer, ausgenommen.

Abstantĭa, ae, f. 1. Distantia; *távolyság, köz*; Entfernung, Abſtand.

Abstēmius, a, um. (*ettől*: temētum, *bor*) *bornemissza*; der (die) keinen Wein trinkt, ſich deſſen enthält, ein Waſſertrinker. 2) *éh gyomorral lévő*; *józan*; der noch nüchtern iſt. 3) *magát megtartóztató, mértékletes*; enthaltſam, der mäßig lebt; v. gr. vini cibique abstemius. — Prandium abstemium; *bortalan ebéd*; eine Mahlzeit dabey kein Wein iſt.

Abstĕntus, a, um, *szánkivettetett*; verbannt. 2) *örökségéből a' tútoru által kizáródott v. kizárt*: aus ſeinem Erbgute durch den Vormund ausgeſchloſſen.

Abstergĕo et Abstergo, si, sum, ĕre, 3. *megtörleni, letörleni, megtisztítani*; abwiſchen, abtrocknen, ſäubern. 2) v. gr. molestias, dolorem, metum; *elvenni, elószlatni*; benehmen, hinwegnehmen.

Abstentĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *elrezzenteni, elijeszteni töle*; abſchrecken, durch Schrecken abhalten. 2) *visszatartóztatni tőle*, verhindern, entfernen.

Abstĕrrĭtus, a, um, *elrezzentetett*; abgeſchreckt.

Abstĕrsōrĭum, ĭi, n. 2. *szebkendő, keszkenő*; Schweiß- oder Schnupftuch.

Abstersus, a, um, *letörlött, megtörlött*; abgewiſcht.

Abstĭnens, ēntis, o. 3. *magát megtartóztató*; enthaltſam. 2) *magamérséklő, mértékletes*, mäßig.

Abstĭnax, cis, o. i, q. abstinens.

Abstĭnenter, Adv. *mérsékelve, magamérsékléssel*; mit Mäßigung ſeiner Begierden, mäßig, enthaltſam.

Abstĭnentĭa, ae, f. 1. *magamérséklés, magamegtartóztatás, mértékletesség*; jede Zurückhaltung, Mäßigung, die Enthaltſamkeit.

Abstĭnĕo, stĭnŭi, stentum, stĭnēre, 2. *visszatartóztatni, elfogni valamitől*; abhalten, zurückhalten. 2) cum Ablat. v. se a re, se re; *megtartóztatni magát valamitől, visszavonni v. húzni magát*; *letenni valamiről*; ſich enthalten, ſich von etwas zurückhalten, etwas unterlaſſen.

Abstĭpŭlo, āre, id quod Dimitto.

Absto, stĭti, stĭtum, stāre, 1. *távol állani tőle*; entfernt ſtehen von etwas, davon ſtehen.

Abstŏrquĕo, ōrsi, ōrtum, quēre, 2. *kitsavarni, kitekerni*; abdrehen, ausdrehen, abwinden.

Abstractio, ōnis, f. 3. *elvonás, elhúzás, elválasztás*; die Abziehung, Trennung, Abſonderung.

Abstractus, a, um, *elvont, elvdlasztott, különszakasztott*; abgezogen, abgeſondert, abgetrennt.

Abstrăho, xi, ctum, ĕre, 3. *elhúzni, elvonni, erővel elvinni*; abziehen, wegziehen, wegſchleppen, mit Gewalt wegnehmen, foreſchleppen. 2) *visszatartóztatni, megtartóztatni, elvonni tőle*; von etwas abbringen, abziehen, zurück halten, entfernen. 3) *elválasztani, különszakasztani*; trennen, abſondern.

Abstrĭngo, strīnxi, strictum, strĭngĕre, 3. *eloldani, megeresztení*; auflöſen, nachlaſſen.

Abstrūdo, si, sum, ĕre, 3. *eltaszítni magától*; wegſtoßen. 2) *eldugni, valahová bédugni*; verſtecken, ver-

Digitized by Google

bergen; *se abstrudere, elbujni*; ſich verſtecken. — Trudo.

Abstrŭo, ĕre, 3. *elrejteni*; verbergen.

Abstrŭse, Adv. *elrejtve, alattomosan, alattomban*; verborgen, heimlich, auf verborgene Art.

Abstrūsĭo, ōnis, f. 3. *elrejtés, eldugás*; die Verbergung, Verſteckung.

Abstrūsus, a, um. *elrejtett, eldugott*; verborgen, verſteckt. 2) v. gr. homo; *alattomos, titkolódzó ember*; ein verſteckter, heimlicher, ſchwer zu erforſchender Menſch. 3) *homályos, nehezen magyarázható*; dunkel, ſchwer zu erklären.

Abstŭlo, ŭli, vide: Aufero.

Absuētūdo, ĭnis, f. 3. i. qu. Desuetudo.

Absum, abfui, ăbesse, 3. *nem lenni valahol, jelen nem lenni, távol lenni, hibázni valahol*; nicht da ſeyn, abweſend ſeyn, fehlen, entfernt ſeyn. 2) ab urbe; *távol lenni, esni tőle, p. o. meszszire v. közel*; entfernet ſeyn. Quinque dierum iter abest abhinc; *öt napi járó földre esik ide*; es liegt fünf Tagreiſen von hier; bidui abesse; *két napi járó földre lenni*; zwey Tagreiſen entfernt ſeyn. 3) *távol lenni tőle; semmi összeköttetésben nem lenni vele, idegen lenni tőle*; entfernt ſeyn von —, nichts damit zu thun oder gemein haben, abgeneigt ſeyn. A culpa abesse; *hibás nem lenni, ártatlan lenni*, keine Schuld haben, unſchuldig ſeyn. Abest a consvetudine; *szokatlan az, nints szokásban, v. ellenkezik a' szokással*; es iſt ungewöhnlich, es iſt wider die Gewohnheit oder wider den Gebrauch. Absit, ut —; *távol légyen, hogy*; bewahre daß ich —. 4) *hijjával lenni*; fehlen, mangeln; nihil mihi abest; *semmi hijjával se vagyok*; es fehlt mir nichts. Non multum abest, quin, etc.; *nem sok hijja, hogy 's a' t.*: es fehlt wenig, daß ꝛc. Tantum abest, ut vix dicere valeam; *ollyan sok hijja van, hogy ki sem mondhatom*; es fehlt ſo viel, daß ich es gar nicht ſagen kann. Tantum abest ut eos ornem, ut eos oderim; *nem hogy őket magasztalnám, sőt inkább gyülölöm*; es fehlt ſo viel, daß ich ſie erheben ſollte, daß ich vielmehr ſie haſſe. Absum a spe; *nints hozzá reménységem*; ich habe keine Hoffnung.

Absŭmĕdo, ĭnis, f. 3. i. qu. consumtio.

Absūmo, msi, mtum, mĕre, 3. *elvenni*; wegnehmen. 2) vinum, pecuniam, vires; *megemészteni, elkölteni, elvesztegetni*; verzehren, verbrauchen, abnutzen. Absumi fame et cura; *megemésztődni, elfogyasztódni az éhség és gond miatt*; von Hunger und Sorgen verzehrt werden. 3) tempus; *eltölteni*; zubringen. 4) veneno, ferro; *elveszteni, megőlni*; zu Grunde richten, tödten. Absumti sumus; *oda vagyunk*; wir ſind verloren. 5) *végezni, végre hajtani, mind végig élni vele, kidlni*; endigen, ganz genießen.

Asumtio, ōnis, f. 3. i. qu. consumtio.

Absumtus, a, um, *megemésztetett, elfogyott*; verzehrt. 2) fato absumtus; *elveszett, megholt*; geſtorben.

Absurde, Adv. *balgatagúl, képtelenül*; ungereimt, unſchicklich.

Absurdĭtas, ātis, f. 3. *balgatagság, képtelenség*; die Thorheit, Ungereimtheit.

Absurdus, a, um; vox, sonus; *ódétlen, illetlen*; ungereimt, unſchicklich, abſurd. 2) *balgatag, képtelen*; ungereimt, thöricht, abſurd. Homo absurdus; *izetlen ember, ostoba ember*; ein ungereimter, alberner Menſch. 3) tempus; *alkalmatlan*; unſchicklich.

Absynthĭi, ōrum, m. 2. plur. Populi juxta Pontum.

Absyrtis, ĭdis, f. 3. insula in mari Adriatico.

Absyrtus, i, m. 2. Medeae frater. 2. fluvius ad Colchidem.

Abtĕrmĭnātus, a, um, *elűzött, elvert*; ins Elend verjagt.)(

Abtorqueo. i. qu. detorqueo.

Abvĕrto, vĕrti, vĕrsum, vĕrtĕre, 3. *elforditni, eltávoztatni*; abwenden.

Abŭla, ae, f. urbs Hispaniae, hodie: Avila.

Abundans, antis, o, 3. cum Genit. et Dat. *teljes, bővelkedő, bő, gazdag*; überflüſſig, reich, vollauf. Ex abundanti; *kellete felett, még azon felűl*: überflüſſig, zum überfluſſe, noch oben drein.

Abundanter, Adv. *bőven, bővelkedve, eléggé*; überflüſſig, reichlich, vollauf, in Menge. 2) v. gr. loqui; *hosszasan, bőven*; weitläuftig, ausführlich.

Digitized by Google

Ábundantia, ae, f. 1. *drja v. kiáradása a' víznek:* das Überfliessen, Überlaufen, z. E. des Wassers. 2) *bővség, bővelkedés, gazdagság, sokság*; der Überfluß, die Reichlichkeit, große Menge. 3) *gazdagság*; der Reichthum.

Ábundátio, ōnis, f. 3. *kiáradás*; das Überlaufen des Wassers. 2) i. qu. Abundantia.

Ábunde, Adv. *bőven, eléggé, bővségesen*; *nagyon, gazdagon*; überflüssig im Überflusse, reichlich, gar sehr, über alle Maßen.

Ábundo, āvi, ātum, āre, 1. *kiáradni*; überfliessen, überlaufen, austreten. 2) cum Ablat. *bővelkedni valamivel*; *bőven lenni, bőviben lenni valaminek, gazdag lenni valamivel*; überflüssig oder im Überflusse seyn, reichlich und in großer Menge vorhanden seyn; Überfluß an etwas haben, vollauf haben, reich seyn an etwas. 3) *bőven teremni*; reichlich wachsen oder hervorkommen.

Ábundus, a, um, *bőséges*; überflüssig.

Ábūro, ūrĕre, 3. l. qu. Aduro.

Ábūsio, ōnis, f. 3. *visszaélés valamivel*; der Mißbrauch,

Ábūsīve, Adv. *visszaélve*; mißbräuchlich, durch Mißbrauch.

Ábūsīvus, a, um, *visszaélésbeli, visszaélésből való, visszaélési*; mißbräuchlich.

Abusque, ab usque, *-tólfogva — ig, -tól — ig*, von — bis.

Ábūsus, us, m. 4. *visszaélés, helytelen veleélés*; der Mißbrauch. 2) *bujálkodva való élés valamivel*; der zu reichliche oder üppige Gebrauch. 3) *pazérlás*; die Verschwendung.

Ábūtōnon, i, n. 2. i. qu. Abrotanum.

Ábūtor, ūsus sum, ūti, Dep. 3. *élni vele, használni, használt venni, haszonra fordítni*; Gebrauch von etwas machen, gebrauchen, anwenden, benutzen. 2) cum Dat. et Acc. *veszttegetve használni, használt venni, pazérlani, elvesztegetni*; reichlich gebrauchen oder anwenden, ganz anwenden, ganz verthun, verschwenden 3) *visszaélni vele, rosszra vég. re fordítni*: mißbrauchen, übel anwenden.

Abydēnus, a, um, in Abydo natus, etc

Abydōcōmae, ārum, m. plur. 2. *emberszallók*; Verläumder. 2) *gardadas emberek*; unverschämte Schmarotzer.

Ábydus oder Abydos, i, f. 2. urbs Asiae ad Hellespontum sita, hodie Dardanella.

Abyla, ae, f. 1. mons excelsus Africae ad fretum Gaditanum, Calpae monti, qui in Hispania est, oppositus: quos ambos Herculis columnas dixerunt. 2) Nom. pr. urbis, hodie Ceuta.

Abyssīni, ōrum, m. plur. populi in Africa.

Ábyssus, i, f. 2. *mélység, örvény*; der Abgrund, Schlund. 2) *pokol*; die Hölle. 3) *telhetetlen ember*, ein unersättlicher Mensch. 4) Abyssus laborum. Proverb. *szörnyű munka*; eine schreckliche Arbeit.

Ac, Conjunct. atque; *is, és*, auch, und. 2) *még pedig*; und zwar. 3) *mint, a' mint, a' hogy*: als: Feci haud secus, ac jussus sum. 4) simul ac; *mihelyt*; sobald als.

Ăca, ae, f. urbs Phoeniciae, dein Ptolemais.

Ăcăcĭa, ae, f. 1. *Égyiptomi ákász*; Acacienbaum, Schotenbaum. 2) *árthatlanság*; die Unschuld. 3) *megrettenhetetlenség*; die Unerschrockenheit.

Ăcăcus, a, um, *árthatlan*; unschuldig.

Ăcădēmĭa, ae, f. 1. *kies árnyékos hely volt Athéné mellett, a' hol Platót tanitott, 's a' honnan az ő tanitványi Akadémikusoknak neveztettek*; ein angenehmer schattiger Ort bey Athen, wo Plato lehrte, und daher seine Schüler Academici hießen. 2) *az a' philosophiai Secta, melly ezen helyen vette eredetét*; die philosophische Secte, die an diesem Orte ihren Ursprung genommen hat. 3) *neve Cicero egyik mezei jószágának Puteoli mellett, a' mellytől egy itt irt munkája Quaestiones Academicae névvel neveztetik*, ein Landgut des Cicero, hier schrieb er eine Schrift, die daher Quaestiones Academicae hieß. 4) *Főiskola, Akádémia*; eine hohe Schule, Akademie.

Ăcădēmĭci, ōrum, pl. 2. certa secta philosophantium, quorum princeps Plato fuit, et qui ab Atheniensium Acedemia Academici dicti sunt.

Ăcădēmĭcus, a, um, *Akadémiai*; akademisch. 2) Substant. *Akadémiai*

Digitized by Google

tanúló; einer der sich auf einer hohen Schule aufhält.

Ăcaēna, ae, f. 1. *tövis hegye*; eine Dornspitze. 2) *ösztön, hegyes végü pásztorbot*; ein Stecken mit einem Stachel, Ochsentrügel. 3) *tiz lábnyi mérórúd*; Meßruthe von zehn Schuhen.

Ăcălanthis, ĭdis, f. 3. Vide: Acanthis.

Ăcălēphe, es, f. 3. *tengeri tsalán*; ein Nesselkraut. 2) *légy neme*; Art von Fliegen. Plin,

Ăcămas, ăntis, m. 3. Thesei filius, vulgo: Athamas. Nom. pr.

Acantha, ae, f. 1. v. Acanthus, i, m. 2. *fúlánk, tövis hegyè*; die Dornspitze. 2) *medvetövis*; die Bärenklau. 3) *hátgerintz*; der Rückgrath.

Acanthillis, ĭdis, f. 3. *vad spárga, nyúlárnyék*; wilder Spargel.

Ăcanthis, ĭdis, f. 3. *tenglitz*; der Stieglitz.

Ăcanthus, i, f. 2. *medvetalpfü*; der Bärenklau. 2) *a' Korinthusi oszlopfej tzifrája*; die Zierrath an den Kapitälen der korinthischen Säulen. 3) Nom. pr. opidorum et urbium in Macedonia.

Ăcanthyllis, ĭdis, f. 3. i. qu. acanthis.

Acăpnus, a, um, *füst nélkülégö*; ohne Rauch.

Ăcarnan, ānis m. 3. i. e. Acarnanus, vel ex Acarnania oriundus.

Ăcarnānĭa, ae, f. Provincia Graeciae ad Thessaliam et Epirum sita.

Ăcarne, es, f. 1, urbs in Magnesia.

Acaros, i, f. Acaron, i, n. i. e. myrtus silvestris.

Acarus, i, m, 2. *atka, kollants*: die Milbe.

Acastus, i, f. 2. Peliae Thessalorum regis filius. 2) nomen servi Ciceronis.

Ăcătălēctĭcus, a, um, Metrum acatalecticum, *ollyan vers, a' mellynek egy szótag hijja sints*; ein Vers, dem keine Sylbe fehlt.

Ăcătălēctus, a, um, idem,

Ăcătălēpsĭa, ae, f. 1. *a' léleknek az a' tehetetlenségе, hogy semmit mint bizonyos valóságot által nem láthat*; das Unvermögen unserer Seele, etwas als gewiß einzusehen.

Ăcătălepton, i. n. 2. *megfoghatatlan, (elmével)*; unbegreiflich.

Ăcătalis, f. 3. *gyalog fenyö*; die Wacholderstaude.

Ăcătlum, ii. n. 2. *tsónak*; ein kleines Schiff, Nachen.

Ăcaustus, a, um, *megéghetetlen*; unverbrennlich.

Accanto, āre, 1. *énekelni mellette, rá-énekelni*: singen zu oder bey etwas.

Accēdo, essi, essum, cedĕre, 3. ad aliquem, ad aliquid; *hozzá menni, oda menni, menni valakihez*; *hozzá járulni*; hinzugehen, herzugehen oder kommen. 2) ad rem, v. rei; *hozzá járulni, hozzá adodni*; hinzukommen, hinzugefügt werden. Accedit eo, quod —; *még az is hozzá járúl, hogy*; dazu kommt, daß — 3) *nöni, nevekeani, mint valaminek az árra*; zunehmen, wachsen. Accedit mihi animus; *kedvem jött rea, hogy —, v. kedvem kezd hozzá jönni*; ich bekomme Muth. 4) *közelitni hozzá*; sich nähern. Accedit ad veritatem; *tsaknem igaz*; das ist beynahe wahr. 5) *ráállani, melléállani valakinek, p. o. az értelemben*; beytreten, beypflichten. Ad conditiones alicujus accedere; *valaki feltételeit elfogadni*, die Bedingungen annehmen oder sich gefallen lassen.

Accēlĕrātĭo, ōnis, f. 3. *siettetés*: die Beschleunigung. 2) *sietés, sietség*; das Eilen, die Eilfertigkeit.

Accēlĕro, āvi, ātum, āre, 1. *siettetni*; beschleunigen. 2) *sietni, odasietni*; eilen, herzu eilen, zueilen.

Accendĭum, ii, n. 2. *meggyújtás*; die Anzündung.

Accendo, di, sum, ĕre. 3. ignem, faces; *gyújtani, meggyújtani, felgyújtni*; brennend machen, anzünden, entzünden, anbrennen. 2) focum, aras, undas; *meggyújtani a' tüzet, tüzet rakni*; *megtüzesitni, p. o. a' vasat*; *felforralni a' vizet*; anzünden, Feuer machen, glühend machen; siedend machen, aufkochen. 3) aliquem contra aliquem; *felingerleni, felgyújtani, felbújtani*; reitzen, entflammen, anfeuern, aufbringen. Accendere equum stimulis; *sarkantyúzni a' lovat*, dem Pferde den Sporn geben. 4) curam, sitim, virtutem; *nevelni, élesziteni, tüzelni*; vermehren, entbrennen, erregen. Accendere spem; *reménységet nyújtani*; Hoffnung geben. Accendere animum; *biztatni*; trösten, Muth zusprechen.

Accendo, onis, m. 3. i. e. instigator.

Accēnsa, ae, f. 1. Census; *adó*; der Tribut, die Steuer, Accise.

Digitized by Google

Accensĕo, sui, sĭtum, et sum, sĕre, 2. (ad et censeo) *hozzá számlálni, odaszámlálni*; dazu zählen oder rechnen.

Accensĭbĭlis, e, *meggyujtható*; entzündbar.

Accensio, ōnis, f. 3. *felgyúladása, felloblandása a' vernek*; die Entzündung des Geblüts.

Accensor, ōris, m. 3. *ingerlő, készteto*; der Antreiber.

Accensus, a, um, *meggyúladt, fellobbant*; angezündet, entzündet, ab: Accendo. 2) *hozzászámlált*: hinzugezählt, ab: Accenseo.

Accensus, us, m. 4. luminis; *meggyújtás*; das Anzünden.

Accentĭuncŭla, ae, f. 1. *vonásotska*; ein kleiner Accent.

Accentus, us, m. 4. *hang, muzsika kangja*; der Klang, Ton. 2) *a' kimondása vagy hangja, hanghúzása a' szónak*; der Ton, Accent. 3) *mivolta, ereje, nevekedése valaminek*; der Zustand, die Zunahme, Heftigkeit.

Acceptābilis, e, 3. *elfogadható, kellemetes*; annehmenswerth, angenehm.

Acceptātor, ōris, m. 3. *elfogadó, elvevő*; der etwas annimmt, Annehmer, Genehmiger.

Acceptīlātio, Accepti latio, ōnis, f. 3. *beszámitás a' könyvbe*; die Eintragung ins Rechenbuch. 2) *megesmérőiras, nyugtatólrás*; Verschreibungsschein, Empfangsschein.

Acceptio, ōnis, f. 3. *elvevés, elfogadás*; die Annehmung, Einräumung eines Satzes.

Acceptо, āvi, ātum, āre, 1. *örömest elvenni, elfogadni*; empfangen, gern annehmen, in Empfang nehmen.

Acceptor, ōris, m. 3, *elfogadó, helybenhagyó*; der empfängt, annimmt, billiget.

Acceptus, a, um, *vett, elvett*; empfangen. Ratio acceptorum et datorum; *számadás a' bévételről 's kiadásról*; Rechnung über die Einnahmen und Ausgaben. Acceptum referre; *köszönhetni valakinek valami jót*; zu verdanken haben. b) *köszönni*; danken. c) *számadásban a' bévétel közé irni be*; ins Rechnungsbuch etwas als empfangen eintragen. 2) *kedves, kellemetes*; angenehm. 3) bene acceptus; *jó szivvel látott, szivesen fogadtatott*; gut aufgenommen.

Accersĭo, sīvi, sītum, sīre, 4. *odahivni, magához szólitni*; hinzu berufen. 2) *vádolni*; verklagen.

Accersītus, a, um, *odahivott*; hinzugerufen.

Accersītus, us, m, 4. *hivás, szólitás, eleibeldezés*; das Geheiß.

Accĕrso, sīvi, sītum, sĕre, 3. *oda hivni, magához szólitni*; hinzuberufen. Vide Arcesso.

Accessĭbĭlis, e, *hozzámehető, megközelitheto*; zugänglich.

Accessibĭlĭtas, ātis, f. 3. *közelithetés*; die Zugänglichkeit.

Accessio, ōnis, f. 3. *odamenetel, bémenetel*; der Zugang, Zutritt. 2) *nevelés, öregbités, nevekedés, öregbedés*; Vermehrung, Vergrößerung, Wachsthum. 3) *ráadás, pótlék, toldalék*; die Zugabe, der Anhang, Zusatz. 4) accessio febris, *a' hideg kirázása, rájövése, ellelése*; der Paroxismus oder Anfall vom Fieber.

Accessor, ōris, m. 3. *hozzámenő*; einer der hinzugehet.

Accessito, āre, 1. *oda járni, járogatni*; oft hinzugehen.

Accessus, a, um, *közelitheto, megközelitheto*; etwas, dahin man kommen kann.

Accessus, us, m, 4. *hozzámenetel, közelités, odajárúlás*; das Herzugehen, der Zugang, Zutritt. 2) Accessus maris; *a' tenger áradása, dagadása*. 3) *béjárás, bevivő út*; der Zugang. Accessus explorare; *megvi'sgálni 's kitanúlni a' béjárást*; die Pässe erforschen. 4) *nevekedés, öregbedés*, die Vermehrung. Vide Accessio.

Accĭa, ae, f. 1. *szalonka, sneff*; der Schnepf.

Accĭdens, entis, o. 3. *megeshető, megtörténheto, megeső, történő*; zufällig. Per accidens; *történetből*; zufälliger Weise. 2) Substant. *történet, eset*; ein zufälliges Ding. 3) *szerentsétlen eset*; ein Unglück.

Accĭdentĭa, ae, f. *történet, eset*; der Zufall, was sich zutrágt.

Accĭdo, cĭdi, cidĕre, 3. *eleibe esni, leesni elötte*; hinfallen. Accidere alicui ad genua; *valaki eleibe borulni*; einem vor die Knie niederfallen. 2) *megtörténni, megesni*; sich zutragen, vorfallen, begegnen,

Digitized by Google

widerfahren. Accidit ad aures ejus; *fülébe ment*; es iſt ihm zu Ohren gekommen. Accidit in te illud verbum; *rád illik ez a' mondás*; das paßt auf dich. Accidere ad animum; *eszébe jutni*; in den Sinn kommen.

Accīdo, īdi, īsum, īděre, 3. arborem, crines; *vágni*, *megvágni*, *megkezdeni vágni*; *elvágni*, *elmetszeni*, aushauen, anſchneiden, verſchneiden, abſchneiden. 2) *erőtlenitni*, *gyengítni*; ſchwächen, entkräften, vermindern.

Accingo, inxi, inctum, gĕre, 3. (ad et cingo) ensem lateri; *körülövedzeni magát vele*, *felkötni*, p. o. *a' kardot*; umgürten, anlegen. 2) se accingere, v. gr. operi, accingi; *készülni valamihez*; ſich zu etwas rüſten, ſich bereiten, gefaßt machen. Magicas accingier artes (loco: ad artes); *varázsló mesterséghez nyúlni*, *v. folyamodni*; zu den Zauberkünſten ſeine Zuflucht nehmen, Accingi ira; *megboszszankodni*, *megharagudni*; zornig werden.

Accĭno, ŭi, entum, ĭnĕre, 3. *velenekelni*; mitſingen.

Accĭo, īvi (ii), ītum, īre, 4. (ad et cio) *magdhoz hivni*, *hivatni*; herbey rufen, hohlen laſſen, kommen laſſen. Aliquem in regnum accire, *valakit királynak választani*, *v. meghivni*; zum Könige wählen. 2) mortem sibi, voluptatem; *okozni*, *szerezni*; verurſachen.

Accipio, ēpi, eptum, cĭpĕre, 3. (ad et capio); *venni*, *elvenni*, *elfogadni*; empfangen, annehmen, nehmen. Accipere in manum; *kezébe venni*; in die Hand nehmen. In muneribus accipere; *ajándékúl venni*, *ajándékba nyerni* (*kapni*); als Geſchenk bekommen. Apparatu regio aliquem accipere; *valakit királyi módon fogadni*; einen königlich empfangen. 2) in matrimonium; *elvenni*, *férjhez venni magának*; zur Ehe nehmen. 3) pecuniam, honorem, dolorem; *venni*, *nyerni*, *szerezni*, *részesülni benne*; empfangen, bekommen, erlangen. 3) *megérteni*, *által látni*; vernehmen, verſtehen. Ita auribus accepi; *úgy hallottam*; ſo habe ichs gehört. Aequo animo accipere; *jó neven venni*; gut aufnehmen. Aegre accipere; *rosszúl neven venni*; *nehezteltve érteni meg*; etwas übel aufnehmen, mit Verdruß vernehmen. 4) causam, bellum, excusationem; *elfogadni*, *helyben hagyni*, *megelégedni vele*; annehmen, über ſich nehmen, genehmigen. In amicitiam accipere, *barátságba venni*, *v. fogadni*, in ſeine Freundſchaft aufnehmen. 5) in bonam partem, etc. *venni*, *neven venni*, *magyarázni*; aufnehmen, auslegen, erklären. 6) medicamentum; *venni*, *bévenni*; einnehmen. 7) quae traduntur, accipere; *tanulni*, *megtanulni*; erlernen; 8) Experimente accipere; *próbára venni*; verſuchen, einen Verſuch machen. Urbem accipere; *a' várost megvenni*: die Stadt einnehmen. Pronis animis accipere; *örömest hallani*; etwas gerne hören, mit Wohlgefallen vernehmen. Aliquem verberibus accipere; *valakit megverni*; jemanden prügeln, ſchlagen. Male aliquem verbis accipere; *valakit megmotskolni*, *megpirongatni*, *megszidni*: ausſchelten; hart begegnen.

Accĭpiter, tris, m. 3. *ölyv*, *ölyű*; der Geyer. 2) *héjja*; der Habicht, Falke.

Accipitro, āre, 1. *széllyeltépni*; zerreißen.

Accīsa, ae, f. 1. *eleségvám*; die Acciſe.

Accīsso, āui, ātum, āre, 1. *kötekedni*, *magát kötekedésből vonogatni*; ſich erdichteter Weiſe weigern.

Accīsus, a, um, *elmetélt*, *elvagdalt*; beſchnitten.

Accīto, āre, 1. *odatsalni*, *tsalogatni*; anlocken.

Accītus, a, um, *hivott*, *kért*, *kivánt*; begehrt, verlangt, gebeten.

Accītus, us, m. 4. *hivás*, *elóidézés*; der Beruf, Befehl, die Herbeyrufung.

Accius, ii, m. v. Attius. Nom. pr. virorum.

Acclāmātio (Adcl.) ōnis, f. 3. *kiáltás*, *kiáltozás*; der Zuruf, das Schreyen, *neki kiáltás*, *rákiáltás*; das Zurufen, Zuſchreyen. 3) *felkiáltás*, p. o. *helybehagyás vagy ellenzés végett*; ein beyfälliger oder mißbilligender Zuruf.

Acclāmo (Adcl), āvi, ātum, āre, 1. *felkiáltani*, *helybehagyó vagy ellenző szózatot kiáltani*; zuſchreyen, ſeinen Beyfall oder Mißfallen anzeigen. 2) *Valamin való örömet kiáltással jelenteni*; zujauchzen.

Digitized by Google

Acclāre (Adel.), āre, 1. *megvilágosítni*; hell, deutlich machen.

Acclavo, āre, 1. *hozzászegezni*; annageln.

Acclināt̄orium, ii, n. 2. *ebédlő*, *ebédlőszoba*; Eß- oder Speisesaal. 2) *alvószoba*; das Schlafgemach.

Acclīnis (Adel.), e, 3. *ráhajlott*, *neki dűlt*, *ráhajló*; angelehnt, sich anlehnend. 2) *hajló*, *hajlandó*; geneigt.

Acclīno (Adel.), āvi, ātum, āre, 1. *ráhajlani*, *odahajlani*; anlehnen, hinneigen zu etwas. 2) *hajlani*, *hajlandó lenni*, *szíltani hozzá*; sich hinneigen, begünstigen, Beyfall geben.

Acclīvis (Adel.), e, vel us, a, um, (ad et clivus), *meredek*; bergan, aufwärts gehend.

Acclīvitas, ātis, f. 3. *meredekség*; die bergan-wärts gehende Höhe.

Acco, us, f. Nom. pr. mulierum fatuarum.

Accŏla, ae, m. 1. *mellette lakó*, *szomszéd*; der Anwohner, Nachbar; 2) *lakos*; der Bewohner, Einwohner.

Accŏlens, tis, o, *lakos*, *lakó*; der Einwohner.

Accŏlo, olŭi, ultum, ĕre, 3. (ad et colo), cum Accus. et Dativo; *mellette lakni*; wohnen, an oder bey etwas wohnen. 2) vitem, agros; *mivelni*, *munkálni*; warten, bearbeiten.

Accŏmŏdans, ntis, o, 3. *hozzáalkalmaztató*, *elintéző*, *készítő*, 's a' t. der etwas einrichtet, veranstaltet, verfertigt, u. s. w. Vide: Accommodo.

Accŏmmŏdāte, Adv. *alkalmaztatva*, *hozzászabva*, *illendőképpen*; eingerichtet, passend, schicklich zu etwas, gemäß.

Accommŏdātio, ōnis, f. 3. *alkalmaztatás*, *hozzászabás*; die Einrichtung einer Sache nach etwas. 2) *magaalkalmaztatás*; das Sichrichten nach etwas, die Willfährigkeit.

Accommŏdātus, a, um, *alkalmaztatott*, *ahoz szabott*; angemessen, bequem 2) *hasznos*, *alkalmatos*; dienlich; accommodatissimus; *igen alkalmatos*, *derék*; sehr bequem, vortrefflich.

Accommŏdo, āvi, ātum, āre, 1. (ad et commodo), *alkalmaztatni*, *intézni*, *szabni valamihez*; einrichten nach etwas. Se alicui accommodare; *magát valaki tetszéséhez szabni*; *kedvébe járni valakinek*; sich nach Jemanden richten, gefällig seyn. 2) ensem lateri; pileum sibi, etc.; *helyheztetni*, *tenni*, *odatenni*, *feltenni*, *felkötni*, *magára venni*; anfügen, anlegen, aufsetzen, hinzuthun. 3) Animum literis accommodare; *tanulásra adni magát*; sich aufs Studieren legen. 4) *elkészíteni*, *megtsinálni*, *elintézni*, *eligazítni a' dolgot*; verfertigen, zu rechte machen, etwas beylegen, schlichten. 5) *költsönözni*, *költsön adni*; leihen, durch Leihen willfahren.

Accommŏdus, a, um, cum Dat. *alkalmatos*, *hozzávaló*, *hozzádilló*, *termett valamire*; schicklich, passend zu etwas.

Accongĕro, essi, estum, gĕrĕre, (ad et congero), 3. *rakásra szedni*, *összeszedni*, *halmozni*, *összerakni*; zusammenhäufen, häufig zu- oder hintragen.

Accrēdo, ĭdi, ĭtum, dĕre, 3. alicui; *elhinni*, *hinni valamit*; *kitelt adni valuminek*; Glauben beymessen, glauben, trauen. 2) *megvallani*; zugestehen.

Accrēduo, Obsol. i. qu. Accredo.

Accrēmentum, i, n. 2. *nevekedés*, *öregbülés*, *öregbedés*, *szaporodás*; der Wachsthum, die Vermehrung.

Accresco, crēvi, crētum, crescĕre, 3. (ad et cresco), *felnőni*, *megnőni*; heranwachsen, anwachsen. 2) dolor, aqua, fluvius; *nőni*, *dradni*, *nevekedni*, *sokasodni*; zunehmen, anwachsen, aufschwellen, sich vermehren. 3) *hozzájdrulni*, *szaporodni*; hinzu kommen, dazu kommen. Veteribus negotiis nova accrescunt, Plin. 4) *meggyülni*, *mint a' sok baj*; sich vermehren.

Accrētio, ōnis, f. 3. *nevekedés*; das Wachsen, die Zunahme.

Accua, ae, oppidum Italiae Inf.

Accŭbātio, ōnis, f. 3. epularis; *mellétülés*, *a' vendégség melle* (*régen mellefekvés volt*); das Sitzen bey einem Gastmahle.

Accŭbĭtālis, e, 3. *ülésre vagy rádülésre való*; zum Liegen dienlich, dahin gehörig.

Accŭbitio, ōnis, f. 3. *mellédülés*, *mellefekvés az asztalnak*, *mint a' régieknél szokás volt*, *mas*: *mellédülés*;

Digitized by Google

das Liegen, besonders bey Tische, nach unserer Art, das Sitzen.

Accubito, āre, i. qu. accubo.

Accŭbĭtus, us, m. i. qu. accubitio.

Accŭbo, ui, itum, āre, 1. (ad et cubo); *mellette feküdni, ülni, oda ülni, mellé ülni*; liegen oder sitzen bey Jemand oder etwas. In convivio alicui (apud aliquem) accubare; *a' vendegségben valaki mellett ülni*; bey einem am Tische sitzen. Monti accubans; *a' hegy oldalában fekvő*, am Berge gelegen. 2) *oda feküdni, lefeküdni*; sich legen, sich niederlegen.

Accŭdo, dĭ, sum, ĕre, 3. *hozzáverni, hozzákalapálni*; zusammen- oder anschmieden. 2) *hozzáadni, mellé ragasztani*; darzuthun.

Accumbo, cubŭi, cubĭtum, cumbĕre, 3. (ad et cumbo), alicui, v. cum aliquo; *mellette feküdni, mellé feküdni*; bey einem liegen, sich hinlegen. 2) *valaki mellett ülni*; einem an der Seite sitzen. Accumbere mensae (vel, mensam, Apul. *asztalhoz ülni*; sich zum Tische setzen; *asztalnál ülni*, bey Tische sitzen.

Accŭmŭlāte, Adv. *bőven, bőséggel, rakással*; reichlich, häufig, überhäuft.

Accŭmŭlātio, ōnis, f. 3. *rakásragyűjtés, öszverakás, rakásrahányás*; die Anhäufung, Vermehrung. 2) *befedés, békapdllás, a' szőlő befedése télére*; das Zudecken der Weinreben im Winter.

Accŭmŭlātor, ōris, m. 3. *öszvegyűjtő, szaporító*; der Anhäufer, Vergrößerer.

Accŭmŭlo, āvi, ātum, āre, 1. (ad et cumulo), pecuniam; *öszvegyűjteni, öszveszedni, rakásragyűjtni*; anhäufen, häufen. 2) curas; *szaporitni, sokasitni*; vermehren. 3) aliquem donis; *tetézni*; überhäufen. 4) vitem; *a' szőlőt elfedni, befedni*; die Weinreben zudecken.

Accūrāte, Adv. *gondosan szorgosan, szorosan, szorgalmatosan, jól, helyesen*; sorgfältig, genau, richtig, accurat. 2) *ügyesen, alkalmatosan*; geschickt.

Accūrātio, ōnis, f. 3. *szorgalom, gondosság, szorgosság, gond*; der Fleiß, die Genauigkeit, Sorgfalt.

Accuratus, a, um, *szorgos, gondos, szorgalmatos*; sorgfältig, genau, fleißig. 2) *helyesen, jól, rendesen, véghez vitt v. készített, 's a' t* gut, trefflich, fleißig gemacht. 3 *ügyes, alkalmatos*; geschickt.

Accūro, āvi, ātum, āre, 1. (ad et curo) *szorgalmatosan rajta lenni, utánna járni, hozzálátni*; Sorgfalt anwenden, dafür sorgen. 2) *gondoskodn valami felől*; etwas besorgen.

Accurro, cŭcurri (curri), cursum, cur rĕre, 3. (ad et curro); *odafutni hozzáfutni, sietve hozzámenni*; hin zulaufen, eilig hinzukommen.

Accursus, us, m. 4. *odafutás, hozzafutás*; der Zulauf.

Accūsābĭlis, e, 3. *vádolható, a' ki lehet vádolni, hibás*; anklagens werth, tadelnswerth.

Accūsātio, ōnis, f. 3. *vádolás*, die Beschuldigung. 2) *bévádolás*; die Anklage, z. B. vor dem Richter. 3 *vádoló irás*; die Anklageschrift.

Accūsātīvus, a, um, *vádoló, a' mi d tal valaki vádoltatik*, wodurch Jemand angeklagt wird. 2))(Casu Accusativus; *a' negyedik Ejtés a Deák nyelvben*; der vierte Fall i der lateinischen Declination.

Accūsātor, ōris, m. 3. *vádoló, bévádoló, felperes*; der Kläger, Anklager. 2) *beadó, bedrúló*; der Angeber. 3) *ótsárló, valakit kissebbítő (emberszóllo)*, der Tadler, Schelter

Accūsātōrie, Adv. *vádolólag, vádoló módon*; nach der Ankläger Art, anklägerisch.

Accūsātōrius, a, um, *vádoloi*; anklägerisch. 2) *vádoló, bévádoló*; zum Anklagen gehörig.

Accūsātrix, īcis, f. 3. *vádoló asszony v. ledny*; die Anklägerinn.

Accūsito, āre, (frequ. ab: accuso) *vádolgatni*; anklagen, tadeln.

Accuso, āvi, ātum, āre, 1. (ad et causa) criminis, et crimine, proditionis furti, capitis etc. *vádolni, bévádolni a' törvényszék előtt*: gerichtlich anklagen, beschuldigen in Criminal Sachen. 2) *okozni, okolni, vádolni panaszolkodni ellene*; sich über Jemand oder etwas beschweren, beklagen, beschuldigen, klagen. 3) aliquid, aliquem; *betsmelni, ótsárlani*; tadeln; it. *szemrehányásokat tenni*; Vorwürfe machen.

Ace, es, f. urbs Phoeniciae, post Ptolmais; hodie Acre.

Digitized by Google

Acēdĭa, ae, f. 1. *restség, gondatlanság*; die Nachläßigkeit.

Acēdus, a, um, *rest, tunya, gondatlan*; faul, träg, sorglos.

Acĕlum, i, n. Oppidum Galliae Cisalpinae.

Acentācer, idem quod Venus.

Acĕo, ui, itum, ēre, 2. *savanyú lenni, ételes lenni*; sauer oder Essig seyn.

Acĕphălus, 3. *fejetlen*; ohne Haupt, ohne Oberhaupt.

Acer, ĕris, n. *jukarfa, iharfa*; Ahornbaum.

Acer, acris, e, 3. Adj. *erős ízű, tsípős, maró, a' mi eszi a' szájat*; scharf an Geschmack, säuerlich oder beissend. 2) hyems, sol, odor; *kemény, erős, nagy, heves*; heftig, streng, stark, groß. 3) de hominibus; *kemény*; streng, scharf. 4) animus, miles, equus; *eleven, vidám, gyors, vidor*; munter, thätig, lebhaft. 5) judicium, ingenium; *éles, mélyen ellátó*; scharf, einsichtsvoll, scharfsinnig. Memoria acris; *tartós v. jó emlékezet*; ein gutes Gedächtniß. Visus acer; *éles látás*; ein scharfes Gesicht. Comp. acrior. Superl. acerrimus.

Acerātus, a, um, *polyvdval kevert, v. gyúrt, p. o. sár*; mit Spreu vermischt oder verwengt.

Acerbe, Adverb. *keményen, kémélletlenül, kegyetlenül*; strenge, mit Härte, auf eine harte Art, unfreundlich, grausam. 2) *keservesen, fájdalmasan, nehezen*; bitterlich, schmerzlich, schmerzhaft.

Acerbĭtas, ātis, f. 3. *fanyarság, fojtósság, keserűség*; der herbe, bittere Geschmack, z. E. einer unreifen Frucht. 2) morum, naturae; *durvaság*; die Härte, Unfreundlichkeit, Bitterkeit im Betragen gegen andere, Widerlichkeit. 3) *szerentsétlen állapot, viszontagság, bal sors*; der schmerzliche, traurige, unglückliche Zustand, traurige Beschaffenheit oder Lage.

Acerbĭtūdo i. qu. acerbitas.

Acerbo, āvi, ātum, āre, 1. *keserűvé vagy fanyarrá tenni*: herbe oder bitter machen, verbittern. 2) gaudia, mortem; *keservessé tenni, keserítni*; verbittern, verleiden. 3) aliquem, pro: exacerbare; *boszszantani, haragra ingerleni*; einen aufbringen. 4) crimen, nefas; *nagyítni, nagyobbítni, nagyitva adni elő*; ärger, schlimmer, härter machen, vergrößern.

Acerbus, a, um, v. gr. fructus, pirum, uva; *éretlen*; unreif, unzeitig. 2) v. gr. sapor; *fanyar, keserny es ízű*; herb, bitter am Geschmacke, widerlich. 3) v. gr. partus; *idétlen*; frühzeitig. 4) v. gr. inimicus, hostis, frigus; *kemény, nagy, durva, feletteb vaó*; hart, streng, heftig, grimmig. 5) v. gr. mors, funus, recordatio; *kegyetlen, szomorú*; hart, bitter, traurig, schmerzlich.

Acercus, a, um, *farkatlan*; ohne Schwanz.

Acernus, a, um, *juharfa, juharfából való*; ahornen, aus Ahornholz.

Acĕro, āre, 1. *polyvával elegyítni v. keverni*; mit Spreu vermischen.

Acerōsus, a, um, *polyvás*; voll Spreu.

Acerra, ae, f. 1. *füstölő edény, temjenező*; Rauchpfanne, Rauchfaß, Weihrauchpfanne.

Acerrae, arum, f. plur. Oppidum in Campania, et in Italia Superiori.

Acerrani, i, e. Acerrarum incolae.

Acerrime, Adv. *igen nagyon, erősen, fellette keményen*; sehr heftig.

Acersĕcŏmes, ae, m. 1. *nyiretlen fejű, fiatal, ifjú*; unbeschoren, ein junger Mensch. 2. i. e. Apollo.

Acervālis, e, i. qu. Sorites in Logica.

Acervātim, Adv. *rakásonként, rakásal*, haufenweise. 2) *summásan, összveszoritva, egy summában*; gehäuft, gedrängt, summarisch.

Acervātĭo, ōnis, f. 3. *rakásragyűjtés, összegyűjtés*; die Häufung, Anhäufung.

Acervo, āvi, ātum, āre, 1. *rakásra gyűjteni, tetézni, összerakni*; häufen, zu einem Haufen machen, zusammen häufen. 2) *gyűjteni, szaporitni*; häufen, vermehren. 3) acervari; *összegyűlni, szaporodni*, sich häufen.

Acervus, i, m. 2. *rakás*; der Haufen. 2) frumenti; *asztag*; der Fruchtschober; v. foeni (meta); *kazal*; der Heuschober. 3) *rakás, sok, szdmos*; der Haufen, eine Menge von —

Acēseus, ii, m. 2. Nom. pr. *hires himvarró férfi neve*; berühmter Sticker.

Acĕsĭas, ae, m. 1. Nom. pr. Medici cujusdam imperiti. Hinc Prov. Acesias hic medicatus est.

Acĕsĭnes, nis, fluvius Indiae Orient.

Digitized by Google

Ăcĕsīnus, i, m, 2. fluvius Sarmatiae.
Ăcĕsis, is, f. chrysocolla; *zöldréz-mész, hegyiszöld*; eine Art Berggrün.
Ăcĕsius, ii, m. scil. Apollo.
Ăcesta, ae, f. 1. oppidum Siciliae.
Ăcestes, ae, m. 1 Nom. pr. Fuit Rex Siciliae.
Ăcēstis, is, f. fluvius Indiae Orient.
Ăcētābŭlum, i, n. 2. *etetesüveg, etzetesedény, etzettartó*; Essigfläschchen. 2) *tsipötsontvápa*; die Hüftpfanne, die Höhle des Hüftbeins. 3) *virágkehely, kehely*; der Kelch der Blumen. 4) *az alakasok pohara*; das Taschenspielerbecherchen. 5) *mérték neme, mintegy félmessely*; ein kleines Maaß, etwa ein halb Seidel.
Ăcētārĭum, ii, n. 2. et Ăcētārĭa, ōrum, pl. *mindenféle saldta*; der Salat mit Essig angemacht.
Ăcētārĭus, a, um. *etzetes*; zum Essig gehörig. Vasa acetaria; *etzetesedények*; Essiggeschirre.
Ăcēto, āre, 1. *megetzetesedni*; sauer werden, Essig werden.
Ăcētōsa, ae, f. *sóska*; der Sauerampfer.
Ăcētōsĕlla, ae, f. 1. Dimin. *kereklevelü sóska, madár sósdi*; kleiner Sauerampfer, Hasen- und Bruchampfer. Oxalis Acetosella, Linn.
Ăcētōsus, a, um, *savanyús, tsipös, etzetes*; sauer schmeckend, was nach Essig schmecket, scharf.
Ăcētōsĭtas, tis, f. 3. *etzetesség*; der essigsaure Geschmack.
Ăcētum, i, n, 2. *etzet, boretzet, etzetes bor*; Essig, Weinessig, saurer Wein. 2) tr. *tsipös elmésség v. ész*; Schärfe des Verstandes. Acetum in pectore; *harag, méreg, mérgelödés*; der Zorn, die Heftigkeit. Italo perfusus aceto; *tsipös elmésséggel bir*; er hat einen beissenden Witz.
Ăcētus, a, um, *savanyú*; sauer.
Achaeĭas, ădis, f. 3 i. e. mulier ex Achaja oriunda, vel Graeca.
Achaemĕnes, is, m. Nom. pr. Avus Cyri et primus Persarum Rex.
Achaemĕnĭdes, ae, m. 1. i. e. Achaemenis posteri.
Achaemĕnis, ĭdis, f. nomen herbae.
Achaeus, i, m. 2. Nom. pr. Rex Lydiae. 2) primus stirpis Achivorum vel Graecorum auctor.
Achaeus, a, um, *Achájai, Achájaból való*; Achaja betreffend, dahin gehörig, achajisch. 2) *Görög*; griechisch, ein Grieche.
Achāĭcus, a, um. *Achájai, Görög*; achajisch, griechisch.
Achāĭus, a, um. *Achájai, Görög, Görögföldi*, achajisch oder griechisch.
Achāja, ae, f. 1. Nomen partis vel regionis Graeciae.
Achāris, is, o, Adj. i. qu. ingratus; *hálátlan*; undankbar.
Achārĭstĭa, ae, f. 1. *hálátlanság*; Undank, Undankbarkeit.
Acharna, ae, f. 1. et Acharnae, arum, pl. urbs in Attica. Hinc: Acharnanus, a, um, i. e. ex Acharnia oriundus.
Acharrae, arum, pl. urbs in Thessalia.
Achātes, ae, c. *akhátkö*; der Achat, Achatstein. 2) m. Nom. pr. fidus Aeneae socius. 3) fluvius in Sicilia.
Achĕdōrus, i, m. fluvius Macedoniae.
Achĕlōĭdes et Acheloiades, um, pl. f. i, e. Sirenes, filiae Achaeloi.
Achĕlōus, i, m. 2. fluvius in Aetolia.
Acherīni, orum, pl. populus Siciliae.
Achĕron, tis, m. 3. fluvius Italiae Inf. 2) fluvius Epiri, uterque unda nigricante. Hinc: 3) poëtis, fluvius Inferorum, et 4) ipsi Inferi.
Achĕrons; ōntis, m. Nom. pr. servi.
Achĕrontēus, a, um, i. e. ad Acherontem pertinens.
Achĕrontĭa, ae, f. 1. oppidum in Apulia.
Achĕruns, tis, c. loco: Acheron.
Achĕrūsĭa, ae, f. 1. lacus in Campania, et in Epiro.
Achĕrūsĭus, a, um, *pokolbéli*; höllisch.
Achētae, arum, pl. *szötskö, mezei trütsök*; eine Art Heuschrecken, die männlichen singenden Cikaden.
Achillas, ae, m. ministri (famuli) regii nomen, cujus manu Pompejus interfectus est.
Achillēa, ēae, f. 1. *tsitzkóró*; die Schafgarbe. Achillea millefolium; *egérfarkfü, tsitzfurk, ezerlevelüfü*; die gemeine Schafgarbe.
Achillēides, Achillīdes, ae, m. 1. filius Achillis i, e. Pirrhus.
Achillēon, i, n. oppidum Italiae.
Achillēos, i, i. qu. Achillēa.
Achilles, is, et Achilleus, ĕi et ĕos, ex Thessalia, filius Pelei regis, pater Pirrhi v. Neoptolemi, fortissimus Dux Graecorum in obsidione Trojae.
Achillēus, a, um, *Achillesi*; Achilleisch.

Digitized by Google

al erős, vitéz, bátor; stark, heldenmüthig.

Achilleïus, a, um, i. qu. Achilleus.

Achillides, vide Achilleides.

Achillis, idos, f. insula maris ad Pontum Euxinum.

Achisármi, örum, m. pl. populi in Africa.

Achivus, a, um, i. qu. Achaicus, Achivi; *Achája lakosai, Görögök*; die Einwohner in Achaja, Griechen. 2) Prov. loco: populus, plebs.

Achne, nomen insulae, ad Rhodum.

Acholla, Acolla, ae, oppidum in Africa.

Achor, ōris, m. vide: Achores.

Achŏres, um, m. plur. *koszmó a' gyermekek fején, eves kosz*; der Ausschlag am Kopfe der Kinder, Schorf, Grind, Erbgrind.

Achras, ădis, f. 3. *vadkörtvélyfa, vadkörtefa*; wilder Birnbaum, wilde Birne.

Achrestus, i, m, 2. *haszontalan*; unnütz.

Achröi, scil. homines, *színtelen emberek*; die keine Farbe haben.

Achylus, i, m. sine succo nutriente.

Achyrōïs, f. *polyvás sár*; vermischte Speen mit Lehm.

Acia, ae, f. 1. *szál tzérna a' tűben*; ein Faden in der Nadel. 2) *a' varrás, a' kol valami össze van varrva*; die Naht. 3) *egy seborvosi metsző műszer*; ein chirurgisches Instrument. 4) ab acia et acu omnia exponere; *valamit minden apró és tsekély környülálldsokkal együtt előbeszélni*; etwas haarklein hererzählen.

Aciaëris, is, f. 3. *áldozó szekertze*; Opferart bey den Alten.

Aciāria, örum, n. plur. *hajtó*; Haarnadel.

Aciātium, ii, n. *tűtartó*, eine Nadelbüchse.

Acicārus, i, m. 2. Nom. pr. regis in Aegypto. et Acoris.

Acicŭla, ae, f. 1. *tűtske, kistű*; eine kleine Nadel.

Acicŭlārius, ii, m. 2. *tűtsindló*; ein Nadler.

Acidālia, ae, f. 1. cognomen Veneris. Acidaliae sorores; *a' Grátziák*; die Grazien.

Acidālius, ii, m. est fons in Orchomeno, urbe Boeotiae, Veneri et Gratiis sacer, a quo Venus Acidalia dicta.

Acĭditas, ātis, f. 3. *savanyúság*; die Säure.

Acidulae, arum, pl. f. 1. *savanyúvíz, bervíz*; der Sauerbrunnen, et Acidula, ae, Plin.

Acĭdŭlus, a, um, *savanyútska, savanyúkás*; etwas sauer, säuerlich.

Acidum, i, n. 2. *savanyú só*; eine Art Salz. Acidum salis; *sósavany*, die Salzsäure. 2) *gyomorsavanyúság*; die Säure im Magen. 3) *kedvetlenség*; etwas unangenehmes.

Acĭdus, a, um, *savanyú*; sauer, säuerlich. 2) *kedvetlen, unalmas okozó*; unangenehm, widerlich, verdrüßlich.

Acĭēnses, ium, m. plur. olim populi Italiae, Albanis vicini.

Ăcĭes, ēi, f. 5. v. c. securis, falcis, hastae; *él, éle valaminek, éles hegye*; die Schärfe, Schneide, scharfe Spitze. Aciem hebetare, vel perstringere; *eltompítni, kiverni az élét*; stumpf machen. 2) oculorum; *éles szemek*, die Schärfe der Augen, des Gesichts. 3) *szem, a' szem világa, fényje, v. golyója*; die Sehe, der Augapfel. 4) mentis, ingenii, animi; *éles elme, mély beláttás*; die Schärfe des Verstandes. 4) exercitus; *ütközetrend, hadi rend*; die Schlachtordnung. Aciem dirigere, instruere, v. instituere; *a' hadat ütközetrendbe állítni*; das Heer in Schlachtordnung stellen. Prima acies; *az elöljáró sereg, had eleje, előhad*; das Vordertreffen, die Avantgarde; novissima v. extrema acies; *a' tartalék sereg*; das Hintertreffen, die Arriergarde; acies dextra; *a' sereg jobb szárnya*; der rechte Flügel. 5) *ütközet, tsata*; die Schlacht, das Treffen. Prodire in aciem; *kidllani, p. o. a' tsatapiatzra, vagy a' vetélkedésre, disputálásra*; hervor treten.

Ăcĭlĭa Augusta; *Straubinga, város Bavárországban*; Straubingen, eine Stadt in Bayern.

Ăcĭlĭa Lex, fuit lex apud Romanos de pecuniis repetendis severissima.

Ăcĭlĭus, ii, Nom. pr. Tribuni plebis apud Romanos, a quo Lex Acilia.

Ăcĭmbro, Oppidum Hispaniae.

Ăcĭna, vide: Acinus.

Ăcĭnăces, Ăcĭnăcis, is, m. 3. *kurta kard neme volt, a' Persáknál, Médusoknál és Scithákná*l; eine Art kurzes Schwert.

Acĭnārius, vel Acinaceus, a, um; *törkölyös, törkölyből álló*; aus Trestern; vinum acinarium; *lőre, tsi-*

Digitized by Google

ger; der Lauer, Wein von Treſtern.

Acinātĭcĭus, a, um, Acinaticium vinum; *másláš, másláš bor*; köſtlicher, aus getrockneten Weinbeeren gemachter Wein.

Acinos, i, f. 2. *apró bazsalvikom*; klein Baſilienkraut. Ocymum minimum. Linn.

Ăcĭnōsus, a, um, *bogyós, bogyóval v. szemmel rakott, tömött*; voller Beeren oder Körner. 2) *bogyó vagy szőlőszem formájú*; Beeren ähnlich, voll Weinbeeren.

Ăcinus, i, m. Acinum, i, n. 2. *bogyótska, bogyó*; *p. o. szőlőszem*; eine kleine Beere, z. E. Weinbeere. 2) *mag, bogyómag, szőlőmag, ndszpolyamag, 's a' t.* ein kleiner Kern in den Beeren, Miſpeln, u. ſ. w.

Ăcĭpenser, ĕris, Acipensis, is, m. 3. *tok*; *kedves izü hal*; der Stör, ein ſchmackhafter Fiſch. Acipenser Sturio.

Ăciris, is, m. fluvius Italiae.

Ăcis, ĭdis, m. 3. fluvius Siciliae. 3. Nom. pr. pastoris ovium.

Ăcĭscŭlārius, ii, m. 2. *kófaragó, kővágó*; ein Steinmetz.

Ăcĭscŭlum, i, n. et Ăcĭscŭlus, i, m. 2. *balta, kis szekertze*; eine kleine Axt, ein Beil.

Ăcĭthĭus, ĭi, m. 2. fluvius Siciliae.

Ăcĭton, i. insula, prope ad Cretam.

Ăclĕrus, a, um, *örökségből kitagadott*; enterbt.)(

Ăclēti, Adv. *hivatlan, hivatlanúl*; unberufen, ungeladen.

Ăclētus, i, m. 2 *hivatlan vendég, jövevény vendég*; der ungerufen bey einer Mahlzeit erſcheint.

Ăclis, ĭdis, f. 2. *kis dárda, hajtó dárdátska*; ein kleiner Wurfſpieß.

Acmāstĭcus, a, um, *nevekedő*; zunehmend. Acmastica febris, *nevekedő hideglelés*; zunehmendes Fieber.)(

Ăcme, es, f. summus gradus morbi; 2) Nom. propr. mulieris.

Ăcmon, ŏnis, m. *üllő, üllóvas*; der Amboß.

Acmŏnĭa, Acmŏna, ae, f. 1. oppidum Phrygiae.

Acmŏnides, ae, m. unus Cyclopum.

Acnua, ae, f. 1. *egy darab föld, mellynek széle hosszu* 120 *lábnyi*; ein Stück Feldes, 120 Fuß lang und breit.

Ăcŏētus, a, um, *tiszta, tsupa*; lauter. Mel acoetum, *szin méz, tiszta méz*, lauterer Honig.

Ăcŏlāstus, i, m. 2. *tohzódó, eszemiszom ember*; ein Schlemmer, Praſſer. 2) *pajkos, szilaj*; ein ungezogener Menſch.

Ăcŏli, ōrum, m. plur. *kenyérmorzsa*; Broſamen.

Ăcŏlūthus, i, m. fuit apud Graecos famulus et pedissequus. 2) est officium ecclesiae infra subdiaconum; *egyházfi*; der Küſter.

Acon, ŏnis, f. 3. v. Ace; urbs Phoeniciae.

Ăcŏnae, ārum, f. *rögök, göröngyök*; Erdkloſe. 2) *követs, kavits, békasó*; Kieſelſteine.

Ăcŏne, es, i. e. cos; *fénkő*; der Wetzſtein; 2) urbs in Bithynia, et portus ad Heracleam.

Ăcŏnĭti, Adv. *könnyen, fáradtság nélkül*; ohne Mühe.

Ăcŏnītum, i, n. *sisakvirág, kék sisakfü*; der Eiſenhut, Sturmhut. 2) *akármely méreg*; ein jedes Gift.

Acōntēus, ei, m. Nom. pr. venatoris egregii.

Acontĭas, ae, m. 1. meteoron jaculi instar volans, quod Plinius inter genera cometarum refert. 2) *szökő kigyó, kurta kigyó*, eine Schießſchlange.

Acontĭus, ĭi, m. 2. Nom. pr. 1) Amator nobilis puellae Cydippe. 2) mons Beotiae.

Acŏpa, ōrum, pl. n. *fáradtság enyhitő ir vagy kenet*; eine Salbe für die Müdigkeit. 2) *fájdalom enyhitő ir*; eine Salbe für jeden Schmerz.

Ăcŏpus, a, um, et Acŏpos, on, *fáradtság és fájdalom enyhitő*; die Müdigkeit und den Schmerz ſtillend.

Ăcor, ōris, m. *savany, savanyúság*; die Säure, der ſaure Geſchmack.

Ăcorna, ae, f. 1. *sdrga bogáts*; eine Art gelber Diſtel.

Acōrus oder Acŏros, i, f. et Acŏrum vel Acŏron, i, n. 2. i. qu. Calamus aromaticus, vel. Acorus Calamus; *kálmos, kálmus*; der Kalmus.

Acōsmĭa, ae, f. *éktelenség*; der Mangel des Schmucks, der Ordnung.

Acōsmus, a, um, *együgyü, minden tzifraság nelkül való, nem ékesgetett*; ungeziert, ungeſchmückt.

Acquĭesco (Adq.), ēvi, ētum, ĕre, 3. (ad et quiesco), *kinyúgodni, megnyúgodni*; ausruhen oder ruhen, vom Körper. 2) v. c. in re aliqua, alicui rei; *megnyúgodni valamin, vagy*

Digitized by Google

rajta, jóvá hagyni valamit; mit etwas zufrieden seyn, sich beruhigen, seine Beruhigung worin finden. 3) *vigasztalni magát valamivel*; sich womit beruhigen. 4) *alicui*; *örülni, örvendeni valakinek*; vergnügt seyn, sich ergötzen.

Acquiro (Adq.), sīvi, sītum, rĕre, 3. (ad et quaero), v. c. dignitatem, opes, divitias; *szerezni, szert tenni rá, keresni magának, nyerni, megnyerni valamit*; erwerben, verschaffen, sich verschaffen.

Acquisitio, ōnis, f. 3. *szerzés, szerzés tel; kereset, szerzemény*; die Erwerbung. 2) *keresetmód*; Erwerbungsart.

Acquisitus, a, um, *keresett, szerzett*; erlangt, erworben.

Acra, ae, f. 1. *tsúts*; eine Spitze. 2) *fok, promontorium*; ein Vorgebirge.

Acrae, arum, pl. oppidum Siciliae.

Acraea, ae, f. i. e. Juno, apud Corinthios.

Acragas, antis, m. 3. mons et urbs Siciliae.

Acramentum, i, n. 2. *nevekedés, szaporodás*; Vermehrung.)(

Acratisma, ătis, n. et Acrătismus, i, m. *kenyérebéd*; Morgenessen, Morgenbrot.

Acrătophŏrum, i, n. vas; *bortartó faedény, p. o. kulats, tsutora, tsobány, ügely*; ein hölzernes Weingefäß.

Acrătus, a, um, *nem kevert, tiszta*; ungemenget, lauter.

Acre, Adv. Vide, Acriter.

Acre, urbs et portus Phoeniciae.

Acrēdo, inis, f. (acer), *erősség, tsípősség*: Schärfe, scharfer Geschmack.

Acrĕdŭla, ae, f. 1. *bizonytalan mitsoda madár neve volt*; eine Art Vogel.

Acriculus, a, um, *erősötske, tsípöske*; etwas scharf.

Acrifŏlius vel Aquifolius, a, um, *hegyes levelű*; spitzigblätterig. Ilex aquifolia v. aquifolium, *téli magyal*; Stechеiche, Stechpalme.

Acrilla, ae, Acrillae, arum, oppidum Siciliae.

Acrimōnia, ae, f. 1. *tsípősség, erősség*; die Schärfe in der Empfindung des Geschmacks. 2) in vultu; *keménység, komorság*; die Schärfe, Strenge, Heftigkeit. 3) ingenii atque animi; *éles elmeélesség*; die Scharfsinnigkeit.

Acris, ĭdis, f. 3. *sáska*: die Heuschrecke.

Acrisiōnaeus, Acrisiōnēus, a. um, i. e. Danaë, filia Acrisii.

Acrisionēis, ĭdis, f. v. Acrisionaeus.

Acrisiōnĭădes, ae, m. i. e. Perseus, unus ex posteris Acrisii.

Acrisius, ĭi, Nom. pr. Fuit filius Abantis, rex Argivorum et pater Danaës.

Acrĭtas, ātis, f. i. q. acritudo.

Acrĭtas, ae, promontorium in Peloponneso.

Acriter, Adv. *erősen, keményen, nagyon*; *p. o. beszéllni, kiáltani*; scharf, heftig, stark mit angestrengten Kräften. 2) v. c. videre vitia, intelligere, contemplari; *szorosan, jól, szemesen*; scharf, scharfsichtig, genau. 3) *bátran, vitézül*; lebhaft, muthig. Comp. acrius; Sup. acerrime.

Acrĭtūdo, ĭnis, f. 3. *erősség, tsípősség, tsípős íz*; die Schärfe, z. B. des Geschmacks der Säfte. 2) *bátorság, elevenség*; die Muthigkeit, Lebhaftigkeit.

Acrŏāma, ătis, n. 2. *halldst gyönyörködtető mulatsság, p. o. muzsika, komédia, 's a' t.*. Ergötzung der Ohren, Unterhaltung. 2) *füleket mulattató*; ein Ergötzer oder Unterhalter.

Acrŏāsis, is, f. 3. *hallgatás*; das Hören, Zuhören. 2) *a' mit hallgat valaki, p. o. tanító tudós beszéd, 's a' t.* das, was angehört wird, eine gelehrte Vorlesung. 3) *akadémia, tudósok társasága*; Academie oder gelehrte Gesellschaft.

Acrŏātĕrium, ii, n. 2. *auditórium, hallgatópalota*; ein Hörsaal.

Acroăthon, i, n. urbs Thraciae.

Acrŏcĕraunĭus, a, um, Acroceraunii montes; sunt montes excelsi in Epiro, dividentes mare Jonium ab Adriatico. 2) Acroceraunia, orum, pl. i. e. loca noxia in genere.

Acrŏcōlĭa, orum, n. plur. scil. Anseris; *lúd aprólékja, lúdaprólék*; junge Gans.

Acrŏcŏmus, i, m. *hosszúhajú*; der lange Haare hat.

Acrŏcŏrium, ii, n. bulbi species.

Acrŏlŏchĭas, promontorium in Aegypto.

Acrŏmium, ii, n. *vállpereté, vállhegy*; der oberste Theil der Schulter, das Haupt des Schulterbeins.

Acron, ōnis, m. 3. rex Ceninensium a Romulo obtruncatus. 2) fuit Grammaticus. 3) medicus Agrigentinus.

Digitized by Google

Acrŏnĭus lacus, *az Uberling tava, a' Boddni tó része*; der Überlinger See, iſt ein Theil des Bodenſees.

Acrŏnyctae stellae, quae tunc oriuntur, dum sol occidit.

Acrŏnĭctus, a, um, i. e. vespertinus.

Acrŏpŏdĭum, *a' bálványosszlop talpköve*; das Poſtament einer Statue.

Acrŏpŏlis, is, f. 3. pars Athenarum. Athenae olim in tres partes divisae: in arcem Acropolim, in urbem Asty, et in Pyraeeum portum.

Acrostĭchis, ĭdis, f. 3. *szóelejű versszorok*; Verſe, deren erſte Buchſtaben einen Nahmen oder einen Spruch ausdrücken.

Acrōtērĭum, ĭi, n. *felső tsúcsa v hegye valaminek, p. o. hegynek*; der äuſſerſte hervorſtehende Theil eines Berges u ſ. w. 2) *az oszlop fejezet felső lapfedele és a' rajta lévő tsifraságok*, der Bilderſtuhl der Säulen. 3) *szélvitorla a' házak tetején, 's a' t.*; die Wetterfahne. 3) *fok, promontórium*: das Vorgebirge.

Acrothon, Acroothon vel Acroathon, urbs in Macedonia.

Acsi, ac si; *mintha*; als wenn.

Acta, ae, f. 1. *tengerpart, révpart a' tenger mellet*; das Ufer des Meeres, Seeufer. 2) *múlatóhely a' tengerparton*; Aufenthalt am Seeufer.

Acta, ōrum, pl. n. *viselt dolgok, tettek, tselekedetek*; Thaten. Acta belli; *hadi dolgok, hadi történetek*; Kriegsvorfälle. Acta forensia; *törvényes dolgok*; Gerichtsacten.

Actaea, ae, f. 1. *takta (növevény)*; der Attich, Chriſtophskraut. 2) cognomen Cereris.

Actaeon, ōnis, Nom. pr. fuit venator a Diana in cervum conversus, et a canibus suis dilaceratus.

Actaeus, a, um, *parti, parton lakó v. lévő*; am Ufer befindlich, uferlich; 2) in Attica natus. 3) i. qu. Atheniensis.

Acte, es, f. *part, parton fekvő tartomány*; das Ufer, Uferland. 2) i. e. regio Attica in Graecia, ubi sita erat urbs Athenarum. 3) ebulus; *földi bodza, borza*; Krautholunder.

Actĭăcus, a, um, *Actiumi, Actiumbeli*; Actium betreffend; dahin gehörig.

Actĭas, ădis, f. *Atticai, Athenébeli*; Attiſch oder Atheniſch. 2) femina Atheniensis, vel Graeca.

Actĭo, ōnis, f. 3. (ago), *tselekedet, tett*; das Thun, die Verrichtung, Handlung. Rerum actio; *valamelly dolognak végrehajtása*; die Verrichtung einer Sache. Gratiarum actio; *köszönet, megköszönés*; die Dankſagung. 2) *munkásság, szorgalmatosság*; die Thätigkeit, Geſchäftigkeit. 3) *ügyes bajos dolgok folytatása, törvénykezés*; gerichtliche Handlungen. Actionem instituere, vel intendere; *panaszt tenni valaki ellen, bévádolni valakit*; eine Klage anſtellen, verklagen. Prima actio; *a' panasz maga*; die Klage, Klagformel. 4) v. c. de pace; *alkudozás*; eine Unterhandlung. 5) *az ordtoroknál: az előadás, ékes előadás módja*; bey Rednern: der Vortrag der Rede; der redneriſche Vortrag.

Actiōnārius, ĭi, m. 2. *végrehajtó*; der Ausführer.

Actĭōsus, a, um, id quod: factiosus; *pártoskodó, nyughatatlan, háborúság szerző*; unruhig, zänkiſch.

Actĭtātio, ōnis, f. 3. *törvénykezés, ügy*; Handlung vor Gerichte.

Actito, āvi, ātum, āre, 1. causas multas; *törvénykezni, pereket folytatni*; viele Prozeſſe führen.

Actĭum, ĭi, n, promontorium et oppidum Epiri.

Actĭuncŭla, ae, f. 1. *rövid beszéd a' törvényszék előtt*; eine kleine gerichtliche Rede.

Actius, a, um, i. q. Actiacus.

Actīve, Adv. *tselekedve*; thätlich.

Actīvus, a, um, *munkás, serény*; thätig, wirkend 2) *tselekvő, tselekedetet jelentő*; wirkend.

Actor, ōris, m. (ago) 3. v. c. pecoris; *hajtó, pásztor*; ein Treiber. 2) rerum, causae; *ügybiztos, ügyfolytató, ügyész*; der Verrichter, Ausführer, Agent, Advokat, Verwalter, Sachwalter. 3) personae; vel Comediae actor; *nézőjdtékos, nézőjdtszó, aktor*; der Acteur, Schauſpieler. 4) in judicio; *felperes*, der Kläger vor Gericht.

Actor, ōris, m. 3. Nom. pr. Rex in Phthia et avus Patrocli.

Actōrĭdes, ae, i. e. filius vel unus ex posteris Actoris. v. c. Patroclus.

Actrix, īcis, f. id quod Actor in masc. genere.

Actŭālis, e, *munkában való, gyakor-*

Digitized by Google

lábon lévő, valóságos; thätig, wirksam, praktisch, wirklich.

Actuāriŏlum, i. n. (sc. navigium), *ujka*; ein kleines Ruderschiff, Barke, Jagdschiff.

Actuārius, a, um (ago), *evezővel hajtható*; was getrieben wird; actuarium navigium, actuaria navis; *evezős ujka, bárka*; ein Ruderschiff, Brigantine, Galeere.

Actuārius, ii, m. 2. *törvényes író, egy jegyző, másoló*; ein Notarius, Schreiber, Canzelist. Suet.

Actūōse, Adv. *elevenséggel, eleven előadással, hathatósan, p. o. beszélni*; mit Lebhaftigkeit, z. B. reden.

Actūōsus, a, um, *eleven, hathatós, munkás, serény*; voller Thätigkeit, thätig, wirksam, activ.

Actus, us, m. 4. (ago): *akármelly tselekedet, tétel, tett, dolog, munka, mesterség*; eine Handlung, That, Verrichtung, Bewegung. Herculei actus; *Herkulesi tettek, nagy munkák, v. dolgok*; große Thaten, schwere mühevolle Dinge. 2) pecoris; *hajtás*; das Treiben des Viehes. 3) actus forensis; *ügy, per, processus*; ein Prozeß. 4) actus quadratus; *szántó föld mellynek széle hosszában 120 lábnyi*; ein Stück Feldes 120 Fuß lang und breit. 5) *szekérút a' szántóföldek között*; eine Feldstraße. 6) *felvonás a' teátromban, a' játék részei vagy felvonásai*; der Act, Aufzug. 7) *előadás*; die Vorstellung einer Sache.

Actus, a, um, *tett, tselekedett, végkez vitt, hajtott*; gethan, getrieben, geführt. Actum agere; *hijjában igyekezni, hijjábavaló munkát tenni*; eine vergebliche Arbeit thun. Actum (i. e. ratum) babeo; *nem bánom*; ich lasse mir es gefallen.

Acūtim, Adv. *egyszeriben, azonnal, tüstént*; alsbald, sogleich.

Acūārius ii, m. 2. *tótsindító, tős, tőáros*; der Nadeln macht, der damit handelt, Nadler.

Acūātio, vel Acūītio, ōnis. f. 3. *erősebbítése az orvosságnak*; die Schärfung der Arzney, Verstärkung ihrer Kraft.

Acūātus, a, um, *erősbített*; geschärft, stärker gemacht.

Acūla, ae, f. 1. *tőtske*; eine kleine Nadel.

Acūlĕātus, a, um, *tövises, tüskés, szúrós, fúlánkos, p. o. méh*; stachelig, mit Stacheln versehen, z. B. Kräuter, Bienen ꝛc. 2) literae, verba; *szúrós, fúlánkos*; spitzig, beissend. 3) *veszedelmes*; gefährlich.

Acūlĕus, i, m. (acus), *fúlánk, a' méhekben 's a' t.*; der Stachel, scharfe Spitze, z. B. der Bienen, Scorpionen. 2) *tövis, tüske*; der Stachel, z. B. der Stachelschweine, der Disteln u. s. w. 3) Trop. v. c. orationis, contumeliarum; *sértő fúlánk, sértegető szó, fájdalmas*; beissende, spitzige Worte, schmerzhafte Reden.

Acūmen, ĭnis, n. 2. rostri, aculei; *a' hegye valaminek*; die Spitze. 2) saporis, ingenii; *éle, tsipőssége valaminek*; die Schärfe. 3) *élesség, elméség, elmés bélátás, elme*; die Scharfsinnigkeit, der Witz, die Schärfe im Beweisen.

Acūmĭnātus, a, um, *kihegyzett, meghegyzett*; zugespitzt. 2) *élesített*, geschärft.

Acūmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *kihegyezni, meghegyezni*; spitzen, spitzig machen.

Acŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. v. c. ensem, falcem; *élesítni, köszörülni, kiköszörülni, fenni, megfenni, kifenni*; schärfen, scharf machen, wetzen, spitzig machen, spitzen. 2) Trop. mentem, ingenium, oculos, vel aciem oculorum; *élesíteni, erősíteni*; schärfen, stärken. 3) *okosabbá, eszesebbé tenni*; klüger machen. 4) iram, aliquem ad crudelitatem; *ingerleni, bíztatni*; reitzen, anreitzen, ermuntern, erregen, aufmuntern.

Acūpĕdius, ii, m. *sebes lábú, sebes menő, jó gyalog*; geschwind zu Fuße.

Acūpictor, ōris m. 3. *himvarró*; der Sticker.

Acūpictūra, ae, f. 1. *himvarrás*; die Stickerey.

Acūpictus, a, um, *kivarrott, kihimezett, himvarrott*: mit der Nadel gestickt.

Acus, i, m. 2. *tőtorzsúkal*; die Mernadel.

Acus, ĕris, n. 3. *polyva, pelyva, törek*; die Spreu. 2) *korpa*: die Kleyen.

Acus, us, f. 4. *tő, varrótő, gombostő*; die Nadel, z. B. Nähnadel, Stecknadel. Acu pingere; *kivarrni, kihímelni*; sticken. Rem acu tetigi-

Digitized by Google

sti; *jól találtad a' dolgot, v. egészszen eltaláltad*; du haſt es genau getroffen.

Ăcūstĭca, ōrum, n. plur. scil. Remedia; *hallást orvoslo szerek*; Mittel für das Gehör.)(

Ăcūstĭcus, a, um, *hallást illető, hallásra tartozó*; zum Hören gehörig. Nervi acustici; *halló inrostok*; die Gehörnerven.

Ăcūtālis, e, *hegyes, kihegyzett*; ſpitzig, zugeſpitzt.

Acūtāngŭlus, a, um, *hegyes szegletű, élesszegű*; ſcharfeckigt, ſpitzwinklicht.

Ăcūtātus, a, um, *kihegyzett*; geſchärft, ſpitzig gemacht.

Ăcūte, Adv., *hegyesen*; ſpitzig. 2) v. c. videre, audire; *élesen, jól*; ſcharf, klar, hell. 3) v. c, cogitare: *elmésen, fellengősen*; ſcharf, ſcharfſinnig, witzig. Comp. acutius. Sup. acutissime.

Ăcūtēlla, ae, f. 1. *ekeakadály, gerlitzetövis, iglitze*; Hauhechel, gewiſſes Kraut.

Acūtĭātŏr, ōris, m, 3. *köszörűs*; ein Schleifer.)(

Ăcūtŭlus, a, um, *élesetske*; etwas ſcharf. 2. *elmés*; ſcharfſinnig, ſpitzfindig.

Ăcūtus, i, m. 2. *tzövek, ék*; hölzerner Nagel, Pflock, Keil.

Ăcūtus, a, um, *hegyes, kihegyzett, kiköszörült, kifent*; geſpitzt, geſchärft, gewetzt. 2) *éleshangú*; lauttönend. 3) *ravasz*; liſtig. 4) *élesládású, élesszemű*; ſcharfſehend. 5) *veszedelmes, terhes*; gefährlich, heftig; morbus acutus; *terhes és veszedelmes betegség*, eine heftige und gefährliche Krankheit. 6) *finom, éles, fellengős, p. o. gondolat*; ſubtil, durchdringend. 7) ingenium acutum; *éles elme, nagy belátású elme*; ein kluger ſcharfſinniger Kopf. 8) v. c. gelu, calor; *erős, kemény, nagy*; ſcharf, ſtark, heftig.

Ăcylās, ae, m. Nom. pr. Fuit Philosophus.

Ăcylon, i, n. Ăcylos, i, m. *élódi fagyöngy*; Eichenmiſtel od. Miſpel.

Ăcylonium, ii, n, 2. *rozmaring neme*; gewiſſe Art von Rosmarin.

Acylos, i, f. *magyalmakk*; die Eichel von einer Steineiche.

Ăcytos, i, f. insula Melos, bodie Candia.

Ad, Praep., reg. Accus. 1) *-hoz, -hez*; zu; venire ad aliquem: *valakihez menni, v. jönni*; zu einem kommen. 2) *-ra, -re, felől*; von, zu, zur; ad dextram; *jobbra, jobb felől, jobb kéz felől*; zur Rechten; ad sinistram; *balra, balfelől, bal kéz felől*: zur Linken. 3) *felé, ra, re*; gegen; ad meridiem; *délre, dél felé*; gegen Mittag. 4) *-hoz közel, -hez közel*; nahe bey; ad urbem; *a' városhoz közel*; nahe bey der Stadt. 5) *-kor, -ra, -re, (időre)*; um; ad id tempus; *akkorra, arra az időre*; zu dieſer Zeit, um dieſe Zeit; ad vesperum; *estvére, estve felé*: zu oder gegen Abend. 6) *-ig, bis*; ad lucem dormitare; *világos virradtig aludni*; bis auf den lichten Tag ſchlafen; ad satietatem; *az elégségig*; bis zur Genüge; ad numum; *egy pénzig, egy fillérig*; auf den Pfennig. 7) *szerént*; nach; ad normam; *a' szabás szerént, a' szabott rend szerént*; nach der Vorſchrift. 8) *-n túl, -nál tovább, nél tovább, mulva*; über, in; ad decem annos; *tiz esztendőnél tovább*; über zehn Jahre; ad annum; *egy esztendő mulva, jövő esztendőre*; in einem Jahre, aufs Jahr. 9) *-on, -en, -ra, -re*; an, auf: ad diem venire; *a' meghatározott napon v. napra megjelenni*; am beſtimmten Tage kommen. 10) *mintegy, felé, körülbelől*; gegen, beyläufig; ad octingentos homines caesi sunt. Liv. 11) ad, pro, in: Corpus ad urbem devectum, loco; in urbem. Sveton. 12) hoc nihil ad me; *ez én reám nem tartozik*; dieſes geht mich nichts an. 13) ad literam, ad verbum; *szóról szóra*; von Wort zu Wort, wörtlich. 14) ad summum; *legfeljebb*; aufs höchſte. 15) ad hoc, ad haec; *ezen felyül, e' felett*; über dieß.

Ădactĭo, ōnis, f. 3. *erőltetés, ráhajtás, kénszerítés valamire*; der Zwang, die Zwingung.

Adactus, a, um, *ráhajtott, ráerőltetett, erővel kénszerittetett*.

Ădactus, us, m. 4. *kénszerités, erőltetés, ráhajtás*; das Treiben.

Ădad, Deus Assyriorum.

Ădāda, ae, f. oppidum in Pisidia ad montem Taurum.

Adae, ārum, f. plur. urbs in Asia.

Digitized by Google

Adaequatio, ōnis, f. 3. *hasonló felosztás*; eine gleiche Eintheilung.

Adaeque, Adv., i. q. aeque, *szint úgy, éppen úgy*; eben so, auf eben die Art.

Adaequo, āvi, ātum, āre, 1. *egyenget̃ni, egyenlővé tenni*; eben, glatt, gleich machen; solo adaequare: *földig lerontani*; der Erde gleich machen. 2) se alicui; *egybevetni, egybehasonlítni, felérni vele*; vergleichen, gleich kommen. 3) *egyenlő lenni*; gleich seyn. 4) *megegyezni egymás között*; sich mit einander vergleichen.

Adaero, āre, 1. *pénz szerént a' becset felvetni*; nach Gelde anschlagen. 2) *összevetni, felvetni*; zusammen rechnen, berechnen.

Adaestuo, āre, 1. *forró meleg lenni*; große Hitze haben, brausen.

Adagio, āvi, ātum, āre, 1. *rakásra hányni, felhalmozni*; anhäufen.

Adagio, ōnis, f. 3. i. qu. adagium.

Adagium, i, n. *l. példabeszéd*; ein Sprichwort.

Adaguitio, ōnis, f. 3. i. qu. cognitio.

Adalligo, āre, 1. ad rem, vel rei; *hozzákötni valamihez*; anbinden an etwas.

Adam, indeclin. Adamus, i, m, 2. Nom. pr. *Ádám*; Adam.

Adamāna, ae, f. oppidum Syriae.

Adamantēus, a, um, *gyémántból való*; Diamanten. 2) *felette kemény*; sehr hart.

Adamantinus, a, um, i. q. adamanteus.

Adamantis, idis, f. 3. *varázslófű*; ein gewisses unzerreibliches, zauberisches Kraut.

Adamas, antis, m. 3. *gyémánt*; der Diamant, Demant. 2) *gyémánt keménységű atzél, vas, 's a' t.* ein Stahl oder Eisen wie Diamant.

Adamastus, i, m. Nom. pr. Pater Achaemenidis, popularis Ulyssis.

Adamāticus, a, um, Adamatica arbor, i. e. Adami arbor in horto Paradisi.

Adamātor, ōris, m. 3. i. q. amator; *szerető*; der Liebhaber. 2) *szerelmes ember*; ein sehr verliebter Mensch.

Adamātrix, īcis, f. 3. *szerető*; eine Liebhaberinn.

Adambūlo, āre, 1. *járkálni, sétálni*; dabey hergehen, spatzieren.

Adamo, āvi, ātum, āre, 1. *megszeretni, megkedvelleni*; liebgewinnen, 2) *gyönyörködni benne, kedvelleni valamit*; Vergnügen woran finden.

Adamplio, āre, 1. *kitágitni, kibővitni*; sehr erweitern.

Adāna, ae, f. 1. oppidum in Cilicia.

Adāpĕrio, erŭi, ertum, īre, 4. i. qu. aperio; *kinyitni, felnyitni, megnyitni, kitárni, p. o. az ajtót*; eröffnen, aufmachen. 2) *kitakarni, kifedni*; aufdecken, entblößen oder nicht bedecken. 3) caput; *levenni a' kalapját, süvegét*; den Kopf entblößen. 4) *felfedezni, felfedni, kitakarni*, enthüllen sichtbar machen.

Adāpertĭlis, e, *kinyitható, felnyitható*; was sich eröffnen, aufmachen läßt.

Adāpertio, ōnis, f. 3. *kinyitás, felnyitás*; die Eröffnung.

Adāpertus, a, um, *kinyitott, nyitvalévő*; eröffnet, aufgethan.

Adapto, āvi, ātum, āre, 1. aliquid rei; *hozzászabni, v. alkalmaztatni*; einrichten nach etwas, anfügen.

Adāquo, āre, 1. *megvizezni*; wässern. 2) *megöntözni, meglotsolni*; begiessen. 3) *itatni, megitatni*; tränken, z. B. das Vieh.

Adāquor, ātus sum, āri, *vizet hozni*; Wasser hohlen.

Adarca, ae, f. et Adarces, ae, m. *a' vízi plántáknak tövire ragadó nyálkás és tajtékos nedvesség*; ein dicker Schaum, welcher sich unten an die Wasserpflanzen anlegt.

Adārĕo, ŭi, ēre, 2. *elszáradni, összeszáradni, megszáradni*; trocknen, ganz dürr werden, eintrocknen.

Adāresco, rui, escĕre. 3. idem.

Adārtĭcŭlātio, ōnis, f. 3. sive Arthrōdia, *izesítés*; eine flache Einlenkung der Gebeine.

Adāssint, (Adaxint) Obsol. i. qu. Adigant, adegerint.

Adāucto, āre, 1. *szaporitni, nevelni, bővitni*; sehr vermehren.

Adauctor, ōris, m. 3. *szaporító, bővító*; der Vermehrer.

Adāuctus, m. 4. *szaporitás, bővités*; die Vermehrung. Lucret.

Adauctus, a, um, *szaporitott, bővitett*; vermehrt.

Adaugeo, xi, ctum, ēre, 2. i. qu. augeo; *szaporitni, bővitni, nevelni, nagyobbitni*; vermehren, vergrößern.

Adaugesco, escĕre, 3. *nevekedni, nő-*

Digitized by Google

ni, szaporodni; zunehmen, wachſen, ſich vermehren.

Adbibo, ibi, ibitum, bibĕre, 3. *inni, meginni*; trinken. 2) *beszívni magába*; einſaugen.

Adbito, ĕre, obsol. *odamenni*; hinzugehen.

Adblandior, ītus sum, īri. 4. *hizelkedni*; ſchmeicheln.

Adblătĕro, āre, 1. *előfetsegni*; herplappern.

Adbrevio, vide: Abbrevio.

Adcanto, Accanto, āvi, ātum, āre, 1. *énekelni hozzá vagy vele mellette*; darzuſingen.

Adcredo, Adcresco, Adcubo, vide superius; Accredo, Accresco, Accubo, etc.

Ădděcĭmo, āre, 1. *megdézmálni*; den Zehnten nehmen.)(

Addenseo, ēre, 2. Vide verbum sequens.

Addenso, āre, 1. *megsűrítni, sűrűvé tenni*; dicht machen, verdichten.

Addīco, dixi, dictum, dīcĕre, 3. *neki ítélni, odaitélni*; zuſagen, zuſprechen. 2) *megengedni, megegyezni, benne, helybehagyni*; in etwas willigen, bewilligen, genehmigen. 3) *jóváhagyni*, gutheißen. 4) *a' többet ígérőnek adni t. i. a' kótyavetyén, rátűni, ráverni valakire az eladó dolgot*; bey der Auction dem Meiſtbiethenden die Sache zuſchlagen oder überlaſſen. 5) *általadni, általengedni*; übergeben, überlaſſen. 6) Cupiditatibus se addicere; *magát a' bujaságnak adni*; ſich den Wollüſten ergeben. 7) se alicui; *magát egészen valakinek jó tetszésére bízni, mindenben ráhallgatni, tőle függeni*; ſich jemanden gänzlich ergeben, überlaſſen, um ſich völlig nach ſeinem Willen zu richten.

Addictĭo, ōnis, f. 3. *odaadás, odaigérés, általengedés*; die Zuſprechung, die Überlaſſung, das Hergeben, z. B. der Waare. 2) *odaitélés, neki ítélés*; das Zuerkennen des Richters.

Addictus, a, um, *hozzádhajló, engedelmes, kész, köteles*; ergeben. Addictissimus; *lekötelezett, engedelmes, legkötelesebb, kész köteles*.)(

Addisco, dĭdĭci, discĕre, 3. aliquid; *megtanulni valamit*; erlernen, lernen. 2) *tapasztalni, hallani*; erfahren, hören, vernehmen.

Additāmentum, i, n. 2. *hozzádás, toldalék, pótlás, megszerzés*; die Zugabe, der Zuſatz, Anhang.

Additĭo, ōnis, f. *hozzádadás, hozzátétel*; das Hinzuthun, die Hinzufügung. 2))(*összeadás, a' számvetésben*; die Addition, die Zuſammenzählung.

Additītius, a, um, *hozzádadódott, hozzátett*: hinzugethan.)(

Additus, a, um, *hozzátett, hozzádadott, hozzádadódott, mellétett*; hinzugethan. Addito tempore; *idővel, időjártával*, mit der Zeit. Addita aetate; *ha majd korosodik*; mit den Jahren, im erwachſenen Alter. 2) *gyűlölséggel viseltető*; gehäſſig.

Addīvino, āre, 1. qu. divino.

Addo, ĭdi, ĭtum, dĕre, 3. aliquid alicui rei, ad rem, in rem; *hozzádni, mellétenni, hozzátenni*; hinzuthun, hinzufügen. Adde quod; *továbbá*; ferner. 2) *nevelni, öregbíteni, szaporítni*; vermehren. 3) *tenni, okozni*; machen, verurſachen. 4) *tetézni, szaporítni*; häufen; addere scelus in scelus; *a' gonoszságot gonoszsággal tetézni*; Verbrechen mit Verbrechen häufen. 5) *javát előmozditni, használni*; befördern, Nutzen ſchaffen; multum addidit reipublicae; *sokat használt a' státusnak*; er hat dem Staate wichtige Dienſte geleiſtet. 6) addere se; *valahová menni*; ſich wohin begeben, verfügen.

Addŏceo, ēre, 2. *megtanítni*; lehren.

Addormĭo, ire, 4. *elaludni*; einſchlafen.

Addormisco, ĕre. 3. Freq. *elszúnyadni, elaludni*; ſchlummern, einſchlafen.

Addua, ae, m. 1. Adda, fluvius Italiae superioris.

Addŭbĭtātĭo, ōnis, f. 3. i. qu. dubitatio.

Addŭbĭto, āvi, ātum, āre, 1. aliquid, de re; *kételkedni benne v. felőle, kétségeskedni*; zweifeln, Bedenken tragen, in Zweifel ziehen, bezweifeln.

Addūco, dūxi, dūctum, dūcĕre, 3. *hozni, előhozni, magával hozni, vezetni, idehozni*; herzuführen, herzubringen, bringen, zuführen. 2) sitim, febres; *okozni, hozni, szülni*; bringen, verurſachen. 3) aquam; *a' vizet valahova venni, odavenni*; herzuleiten oder führen. 4) *valahova vinni, vezérelni a' dolgot*; wohin bringen. Adducere in spem;

Digitized by Google

bíztatni, reménységet nyujtani; Hoffnung einflößen oder geben. 5) *tenni valamire valakit, annyira vinni valakit*; bewegen, ſo weit bringen. Ad suspicandum adducere; *gyanúságot gerjeszteni valakiben*. Verdacht erregen. 6) v. c. funem, ramulum; *magához húzni, vagy vonni*; an ſich ziehen. 7) *meghúzni, feszesre kihúzni, kifeszíltni*; ſpannen, aufſpannen. 8) cutem, frontem; *öszvehúzni, öszverántzolni, p. o. homlokát*; zuſammenziehen, runzelig machen, runzeln. 9) *elóhozni, említni*; anführen, erwähnen, vorbringen.

Adductor, ōris, m. 3. *kerítő*; ein Zuführer, Kuppler.

Adductus, a, um, vide Adduco.

Addūplico, āvi, ātum, āre, 1. *megkettőztetni, duplázni*; verdoppeln, doppelt machen.

Addo, didi, ditum, dere, 3. *elenni, megharapdálni, megemésztetni, megenni*; an oder von etwas eſſen, annagen, anfreſſen oder aufeſſen, verzehren.

Adelphi, ōrum, m. 2. i. e. fratres; *testvérek*; Brüder.

Adelphius, ii, m. 2. Nom. pr. Antonii familiaris.

Adēlus, a, um, *esmeretlen*; unbekannt, nicht offenbar.

Ademtio, ōnis, f. 3. *elvétel, elveyés*; Wegnehmen, Entziehen.

Ademtor, ōris, m. 3. *elvevő, elvonó*; der Wegnehmer.

Ademtus (Ademptus), a, um, *elvétetett, elvett*; entzogen. 2) *megölettett*; umgebracht.

Adēnes, um, f. et m. 3. *mirigyek, ikrás húsok*; Drüſen des Leibes.

Adēnŏgraphĭa, ae, f. 1. *mirigy v. ikrás hús leirása*; Beſchreibung der Drüſen.

Adēnum, i, n. 2. oppidum Arabiae.

Adēntia, ae, f. 1. i. qu. praesentia.

Adeo, Adv. *annyira*; ſo weit, dahin. Adeo res rediit, Ter. *annyira ment a' dolog*; ſo weit iſts mit der Sache gekommen, oder die Sache iſt dahin gekommen. 2) *annyira, olly igen, elannyira*; ſo ſehr, ſo gar. 3) adeo — — donec; *addig — — mig*; ſo lange — — bis. 4) *a' honnan, mellyre nézve, minekokáért, azért*; daher, deßwegen. 5) *valóban*; für wahr. 6) ut adeo; *hogy tehát*; daß alſo, ſo daß.

Ădĕo, īvi, et ĭi, ĭtum, īre, 4. aliquem, ad aliquem; *odamenni, hozzámenni, menni valakihez, elmenni hozzá*; hingehen, hinzugehen zu einem gehen, kommen. Per epistolam vel scripto aliquem adire; *levél vagy irás által folyamodni valakihez*; durch ein Schreiben oder ſchriftlich einen erſuchen, bitten. 2) v. c. hereditatem; *általvenni az örökséget, bélépni az örökségbe*; die Erbſchaft antreten, übernehmen. 3. *általvenni valamit, magára vállalni*; auf ſich nehmen, ſich einer Sache unterziehen. 4) *nekiesni, nekimenni, rámenni, rajtamenni*; angreifen, anfallen. 5) adire manum alicui; *valakit részszedni, megszedni*; einen zum Beſten haben, auf eine ſeine Art hintergehen, täuſchen.

Adĕōna, ae, f. 1. Dea, praecipue Advenarum.

Ădeps, ipis, c, 3. *kövérség, zsir*; das Fett, Schmalz. Adeps anserinus; *lúdszir*; Gänſefett. 2) adeps suillus; *hdj*; das Schmeer. 3) *potrohos has*; der Dickbauch, Fettwanſt.

Ădeptĭo, ōnis, f. 3. *valaminek megnyerése, elnyerés, hozzájutás*; Erlangung.

Ădeptus, a, um, *a' ki valamit elnyert*; der erlanget hat. 2) Passive: *elnyert, megnyert, elért, p. o. dolog*: erlanget. Adepta libertate; *megnyervén szabadságát* (*a' megnyert szabadság után*); nach erlangter Freyheit.

Ădeptus, us, m. i. qu. adeptio.

Ădĕquĭto, āvi, ātum, āre, 1. *elólovagolni, oda, vagy hozzálovagolni valakihez*; heran oder herzu reiten. 2) *lovagolni, mellette lovagolni*; reiten, dabey reiten.

Ăderro, āre, *oda tébolyogni, tévelyegve menni valahova*; hinzu irren, hinzu wandeln.

Ădesco, āre, 1. *étetni, megétetni, enni adni*; füttern.

Ădesdum, Adv., *jössze, gyere tsak, jer'ide*; komm doch her.

Ădēspŏtus, a, um, *uratlan, a' minek nints ura*; das keinen Herrn keinen Beſitzer hat, frey. 2) Met. Rumores adespoti; *bizonytalan eredetű hir*; ein ungewiſſes Gerücht.

Ădēsŭrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *éhezni*;

Digitized by Google

hungrig seyn. 2) *rádhezni valamire*; hungrig seyn darnach.

Adēsus, a, um, *evés vagy rágás által megkezdett, kikezdett*; angefressen. 2) *megemésztett*; aufgezehrt. 3) *elköltött, p. o. pénz*; verbraucht.

Adf--, Adg--, Vide: Aff--, Agg--, etc.

Ădhaereo, haesi, haesum, haerēre, 2. ad aliquid, in aliquo; *hozzáragadni, odaragadni*; hangen an etwas, anhangen, ankleben. 2) Trop. *ragaszkodni valakihez*; anhangen, ankleben. Alicui adhaerere; *elnem távozni valakitól, mindég őrzeni valakit*, einem nicht von der Seite gehen. Tempus adhaerens; *a' jelenvaló idő*; die gegenwärtige Zeit.

Ădhaeresco, haesi, haesum, haerescĕre, 3. *hozzáragadni, megakadni benne, beléragadni, megragadni*; hangen bleiben, kleben bleiben. 2) *megakadni, fennakadni*; stecken bleiben. Argumentum adhaerescit; *ez az inditóok mégis fog rajta, ennek a' megmutatósnak tsakugyan van foganatja vagy ereje*; macht einen Eindruck, der Beweis macht Eindruck. Orator adhaerescit; *akadoz az Ordtor vagy Ékesszólló*; der Redner bleibt hängen, er stottert.

Ădhaese, Adv. v. gr. loqui; *dadogva, akadozva*; stockend.

Ădhaesĭo, ōnis, f. 3. i. qu. adhaesitatio.

Ădhaesĭtātĭo, ōnis, f. 3. *hozzáragadás*; das Anhangen, Hangenbleiben.

Ădhaesus, us, m. 4. i. qu. adhaesio.

Ădhalo, āre; 1. *rálehelleni*; anhauchen.

Ădhāmo, āvi, ātum, āre, 1. *horoggal megfogni*; mit der Angel fassen. 2) *méltóságra vágyódni*; nach Ehren streben.

Ădhĭbeo, ŭi, ĭtum, ēre. 2. *hozzátenni, odatartani, odafordítni*; hinhalten, hinrichten, hinwenden. Adhibere aures; *ráhallgatni*; zuhören. 2) *ráfordítni, rádni, rászánni, elővenni*; anwenden. Adhibere animum; *ráfordítni elméjét, ráfigyelmezni*; seine Aufmerksamkeit darauf richten. Adhibere diligentiam; *szorgalmatosan rajta lenni*; Fleiß und Sorgfalt anwenden. 3) v. c. remedia morbis; *ráfordítni, használni*; anwenden, brauchen. 4) Equo calcaria adhibere; *megsarkantyúzni a' lovat, sarkantyú közé venni*; dem Pferde die Sporne geben. 5) v. c. aliquem testem, medicum, in consilium adhibere; *hívni, meghívni, megkérni, felvenni, p. o. tanúnak, vagy hogy legyen tanú, orvos, tanátsadó, 's a' t.* gebrauchen, nehmen zu etwas. — Mensae v. coenae adhibere; *asztalához ültetni, ebédre hívni, 's a' t.* zu Tische nehmen. Arbitrium aliquem adhibere; *valakit eligazító bírónak venni fel, v. választani*; einen zum Schiedsrichter nehmen oder annehmen. 6) *bánni vele, vagy valakivel*; einen behandeln, ihm begegnen. Se adhibere, Cic. *viselni magát*, sich betragen.

Adhĭbĭtĭo, ōnis, f. 3. *alkalmaztatás, haszonvétel, haszonra fordítás*; die Anwendung, der Gebrauch.

Adhĭbĭtus, a, um, *alkalmaztatott, haszonra fordított*; angewendet, gebraucht.

Ădhinnĭo, īvi, v. ĭi, ītum īre. 4. *rányerítni*; zuwiehern, anwiehern.

Ădhoc, Adv. *ezen felyül, ezen kivül*; über dieses, zu dem, hierbey auch.

Ădhōram, Adv., *bizonyos időben*; um bestimmte Zeit.)(

Ădhorrĕo, ēre, 2. vel: Adhorresco, rŭi, ēscĕre. 3. *eliszonyodni valamin, elirtózni*; schaudern bey etwas, einen großen Abscheu vor etwas haben.

Ădhortāmen, ĭnis, n. 3. i. qu. adhortatio.

Ădhortātĭo, ōnis, f. 3. *intés, megintés, serkentés*; Ermahnung, Ermunterung.

Ădhortātor, ōris, m. 3. *intő, serkentő*; Ermahner, Ermunterer.

Ădhortātus, us, i. qu. adhortatio.

Ădhortor, ātus sum, āri, 1. *inteni, nógatni, serkenteni, serkengetni, ébresztgetni*; ermahnen, ermuntern.

Ădhuc, Adv., ad hoc, sc. tempus; *eddig, még eddig, keddig elé*; bis jetzt, bis dato, oder noch. 2) *még, azonkivül*; noch, außerdem. 3) *azon kivül, még*; noch, i. e. außerdem, auch so gar.

Ădĭăbēne, es, Adiabēna, ae, f. 1. pars Assyriae.

Ădĭănōēta, ōrum, n. plur. i. e. voces intellectu difficiles.

Ădĭantum, i, n. 2. *fodorka*; Frauenhaar, Venushaar.

Ădĭăphŏrĭa, ae, f. 1. indifferentia;

Digitized by Google

egyértőség, *mindegység*; die Gleichgültigkeit.

Adiáphoron, i. n. 2. *ollyan dolog a' mit tenni vagy nem tenni mindegy*: was ohne Unterſchied gethan, oder unterlaſſen werden kann.

Adiarrhoëa, ae, f. *hasszorúlás*; Verſtopfung des Bauchs.

Adiaŭpsia, f. 1. *szemtelenség*; Unverſchämtheit.

Adĭgo, ēgi, actum, ĕre, 3. (ad et ago), pecus; *hajtani maga előtt*; herzutreiben, hinzutreiben. 2) v. c. clavum in parietem; *verni, béverni, beléverni*; hineintreiben. 3) aliquem ad aliquid, v. cum Dat. *kénszeritni, rávenni, ráverni valamire*; zwingen, nöthigen; adigi; *kénszerittetni*; genöthigt werden.

Adimo, ēmi, emtum, ĕre, 3. (ad et emo), v. c. vitam, libertatem alicui; *elvenni, megfosztani tőle*; hinwegnehmen, nehmen, benehmen. Leto aliquem adimere; *valakit a' halál torkából kiragadni*; einem dem Tode entreißen.

Adimpleo, ēvi, ētum, ēre, 2. i. e. impleo; *telyesitni, bétölteni, végbevinni*; erfüllen, i. e. thun, was man thun ſoll, z. B. das Verſprechen.

Adimplētĭo, ōnis, f. 3. *bétöltés, telyesités*; die Erfüllung.

Adimplētor, ōris, m. 3. *telyesitő, betöltő*; der Erfüller.

Adindo, ĕre, 3. *még belétenni*; noch hinein thun.

Adingĕro, ĕre, i. q. ingero.

Adinstar, i. qu. Instar.

Adinventio, ōnis, f. 3. *kitalálás, találmány*; die Erfindung.)(

Adinventor, ōris, m. i. qu. inventor; *feltaláló, kitaláló, találó*; der Erfinder.)(

Adinventus, a, um, *feltalált, kitalált, kigondolt*; erdacht.

Adipālis, e, 3. *kövér, zsiros, hájos*; fett, feiſt.

Adipātus, a, um, *zsiros*, mit Fett oder Schmalz gemacht, begoſſen, fettig. 2) *hájos*; mit Schmeer fett gemacht.

Adipiscor, adeptus sum, ădĭpīsci, 3. (ad et apiscor), *elérni, utólérni valakit*; erreichen, einhohlen. 2) mente cogitatione; *felérni, t. i. ésszel, gondolattal, eltalálni, kitalálni*; einſehen, durch Nachdenken erreichen oder einhohlen. 3) v. c. laudem, victoriam, gloriam; *elérni, elnyerni*; erreichen, erlangen. 4) v. c. magistratum; *elnyerni igyekezni, utánna járni*; zu erlangen ſuchen, ſuchen. Mortem adipisci; *megölni magát*; ſich umbringen.

Ădīpsa, orum, n. plur. *szomjúságoltó orvosság*; Arzney wider den Durſt.

Adipsos, i. f. 1. *édesgyökér*; das Süßholz. 2) *pálma szilva, melly a' szomjúságot öltja*; eine Art Datteln wegen Stillung des Durſtes.

Ădītiālis, e, v. c. coena; *tom, békösöntéskori vendégség, t. i. a' hivatalba*; Antrittsſchmaus.

Ăditio, ōnis, f. *hozzámenés, hozzámenetel*; der Zutritt, das Hinzugehen. 2) v. c. hereditatis; *belépés, p. o. az örökségbe*; der Antritt, die Antretung, z. B. der Erbſchaft.

Ădito, āre (Freq. ab adeo), *járni, járogatni valahova*; oft hinzugehen.

Ăditus, us, m. 4. (adeo), *odamenetel, hozzámenés, hozzámenetel, bémenetel valakihez, bémenés*; das Hinzugehen, Zugang, Zutritt, Eingang, Hingang. Homo rari aditus; *a' kihez nehéz bémenni, a' ki ritkán botsát maga eleibe valakit*; der ſelten Jemand vor ſich läßt. Aditum dare alicui; *maga eleibe botsátni valakit, audientziát adni valakinek*; Jemanden vor ſich laſſen, Audienz geben. 2) aditus causae; *a' dolognak, pernek 's a' t. a' kezdete*; der Eingang der Sache. 3) *az útja valaminek, mellyen valamihez hozzá lehet jutni, vagy férkezni*; der Zugang zu etwas zu gelangen. 4) *alkalmatosság valamire*; die Gelegenheit etwas zu erlangen. v. c. Dare aditum ad rem, Cic. Patefacere aditum rerum, Cic. 5) v. c. insulae, templi; *béjárás, béjáró hely valahová*; der Zugang.

Adjăcĕo, ŭi, 2. cum Accus. et Dat. *mellette feküdni, mellététetve lenni, mellette lenni*; dabey liegen.

Adjăcŭlor, ātus sum, āri 1. *odavetni, odahajítni*; hinzuwerfen od. ſchießen.

Adjectamentum, i, n. 2. *toldalék, ragaszték, ráadás*; Anhang, Zugabe.

Adjectio, ōnis, f. 3. *odatevés, hozzátétel, odaragasztás, hozzáfoglalás*; das Hinzuthun, Hinzufügen.

Adjectus, us, m. 4. *odavetés, hozzátétel hozzátevés*; Hinzufügung.

Adjectus, a, um, *hozzátett, hozzáadott*; hinzugefügt, hinzugegeben.

Digitized by Google

Adjĭcĭālis, vel aditialis, v. c. coena; *derék nagy ebéd*; eine herrliche Mahlzeit.

Adjĭcio, jēci, jectum, jĭcĕre, 3. (ad et jacio), *oduetni, odahajitni, hozzávetni*; hinzu oder dazu werfen. 2) *hozzá adni, hozzátenni, mellétenni*; hinzu thun, hinzu fügen, hinzu ſetzen oder ſtellen. 3) adjicere se alicui: *hozzádni magát, mellédni magát, vele együtt menni*; ſich anfügen, mitgehen, dazu ſtoßen. 4) animum vel oculos ad aliquid; *függeszteni, vetni, p. o. szemeit valamire*; hinwerfen, hinrichten, darauf richten. Manus adjicere; *kezeit rávetni, rátenni, it. elkezdeni*; Hand anlegen.

Adjŭbĕo, jūssi, jussum, jŭbēre, 2. *megparantsolni*; befehlen, anbefehlen.

Adjūdĭcātĭo, ōnis, f. 3. *neki ítélés, odaítélés*; die Zuerkennung, Zuſprechung einer Sache.

Adjūdĭco, āvi, ātum, āre, 1. *valakinek ítélni valamit, odaítélni, neki ítélni törvényesen, neki tulajdonítni*; gerichtlich zuerkennen, zueignen. 2) *úgy ítélni, úgy tartani*; dafür halten. 3) *végezni, meghatározni, ítéletet hozni*; beſchließen.

Adjŭgo, āvi, ātum, āre, 1. *együvé fogni, együvefoglalni*. 2) vitem adjugare; *a' szőlőfát v. veszszőket a' karóhoz kötni*; die Reben anbinden.

Adjūmentum, i, n. 2. (adjuvo), *segedelem, segítség*: Hülfsmittel, Hülfe.

Adjunctĭo, ōnis, f. 3. (adjungo), *hozzátétel, hozzátevés*; Hinzufügung. 2) *egyesítés*; die Vereinigung, Verbindung. 3) *hozzádás, feltétel*; eine Bedingung, der Zuſatz. Cum adjunctione; *feltétel alatt*; mit Bedingung.

Adjunctor, ōris, m. 3. *hozzátevő, hozzádó*; der hinzufügt.

Adjunctus, a, um, *hozzá- v. odatett, hozzádott, hozzáragasztott*; hinzugefügt, hinzugeſetzt. 2) *mellette fekvő v. lévő*; dabeyliegend.

Adjungo, xi, ctum, jungĕre, 3. *hozzáragasztani, hozzádni, hozzátenni, vele egyesíteni, hozzákaptsolni*; anfügen, hinzufügen, hinzuthun, mit etwas verbinden. 2) v. c. equos, tauros aratro; *béfogni, a' kotsiba v. ekébe fogni*; anſpannen. 3) aliquem sibi socium adjungere; *társúl venni, maga mellé, felvenni maga mellé*; annehmen, ſich mit jemanden verbinden. Uxorem sibi adjungere; *feleséget venni, megházasodni*; ſich eine Frau nehmen. Fidem alicui rei adjungere; *hitelt adni a' dolognak*; Glauben beymeſſen.

Adjūrātio, ōnis, f. 3. *megeskűvés*; das Schwören bey etwas.

Adjūro, āvi, ātum, āre, 1. *megeskűdni valamire, ráeskűdni*; zu etwas ſchwören, beſchwören. 2) *eskűdni, eskűvéssel állítni, hittel állítni*; ſchwören, betheuern. 3) *mindenre kérni, menyre földre kérni*, beſchwören, i. e. inſtändigſt bitten.

Adjūtābĭlis, e, *segítő, segítségre lévő*; hülflich, behülflich.

Adjūto, āvi, ātum, āre, 1. (adjuvo), *segítgetni*; immer oder emſig helfen. 2) *elómozditni, elósegítni*; etwas befördern, unterſtützen.

Adjūtor, ātus sum, āri Dep. 1. *segíteni*; helfen.

Adjūtor, ōris, m. 3. *valamiben segítő, segítség*; das Gehülfe, der Beyſtand, Helfer.

Adjūtōrium, ĭi, n. 2. *segedelem, segítség*, die Hülfe, der Beyſtand, die Beförderung.

Adjūtrix, īcis, f. 3. *segítőné, megsegítőné*; Helferinn, Unterſtützerinn, Beförderinn.

Adjūtus, us, m. 4. *segedelem, segítség*; die Hülfe, Unterſtützung.

Adjūtus, a, um, *felsegitett, segíttetvén, 's a' t.*; dem geholfen iſt.

Adjŭvo, jūvi, jūtum, jŭvāre, 1. *segíteni*: helfen; aliquem in aliqua re (ad aliquam rem) adjuvare; *valakit valamiben segíteni, valakinek segíttségül lenni*; einem in einer Sache behülflich ſeyn. 2) *elómozditni, elósegítni valamit*; befördern, unterſtützen. Aliquem pecunia adjuvare; *valakit pénzzel segíteni*; einen mit Gelde unterſtützen. Adjuvat concoctionem; *segíti az emésztést*; es befördert die Verdauung. 3) *szaporítni, nevelni*; vermehren.

Adlăbor (Allab.), apsus sum, ābi, 3. *egyszerre ott teremni valahol*; ſehr ſchnell herzukommen. 2) *oda repülni valahova, mint a' nyil*; herzufliegen, wie ein Pfeil. 3) *odafolyni*; herzufließen. 4) *leesni, p. o. térdre*; herzufallen. genibus adlabi; *térdre esni*; auf die Knie fallen. 5) *kidllani a' partra, kikötni*; anlanden.

Digitized by Google

Adlăbōro (All.), āvi, ātum, āre, 1. *convagy rajta lenni, munkálódni*; ſich Mühe geben, daran arbeiten.

Adlacrymor (All.), āri, vel Adlacrymo (All.), āre. 1. *sirni mellette, megsiratni*; dazu weinen.

Adlaevo (All.), Adlēvo (All.), āvi, ātum, āre, 1. *kisimítni, simává tenni*; glatt machen.

Adlapsus (All.), us, m. 4. *előugrás, vagy szökés*: das ſchnelle Herzukommen, Herzuſchlüpfen.

Adlapsus, a, um, V. Adlabor.

Adlātro (All.), āvi, ātum, āre, 1, *megugatni, ugatni rá, ugatni*; anbellen. 2) aliquem; *rágalmazni, motskolni*; ſchimpfen, anbellen.

Adlātus (All.), a, um, Part, *hozott, idehozott*; hinzugebracht. V. Affero.

Adlaudābilis. e. i. qu. laudabilis.

Adlaudo, āre, i. qu. laudo.

Adlectātio (All.), ōnis, f. 3. *tsalogatás, édegetés*; Lockung, Reitzung.

Adlecti, dicebantur illi LXIIII, qui a Valerio Publicola ex equestri ordine in senatorium adsumebantur.

Adlectio (All.), ōnis, f. 3. *választás*; die Wahl. 2) *katonaszedés*; die Werbung.

Adlecto (All.), āvi, ātum, āre, 1. (adlicio) *édegetni magához*; anlocken, herzulocken.

Adlector, ōris, m. 3. *édegető, tsalogató*; ein Anlocker.

Adlectus (All.), a, um, *kiválasztott valami végre*; dazu gewählt; ab Adlego. 2) *oda édegetett*; angelockt.

Adlēgātio (All.), ōnis, f. 3. *elküldés, p. o követségbe, valamit kérni*; *követküldés*; Abſchickung an Jemanden, z. B. etwas zu bitten ꝛc. 2) *előhozása, említése, p. o. valaminek okúl, vagy mentségül*; Anführung einer Urſache zur Entſchuldigung oder zum Beweiſe.

Adlegātus (All.), us, m. 4. *valakinek elküldése, t. i. követségbe*; Abſchickung Jemandes.

Adlĕgo, vel Allĕgo, āvi, ātum, āre, 1. aliquem ad aliquem; *elküldeni, vagy küldeni valakit valakihez, p. o. izenettel*; Jemanden abſchicken oder hinſchicken zu Jemanden. 2) *előhozni, említni, nevezni valamit*; anführen, erwähnen, nennen. 3) *megrendelni valamit, rendelést tenni valami eránt*; etwas beſtellen. 4) *rábizni valakire valamit*; einem etwas auftragen. 5) *bémutatni, bejelenteni*; anzeigen.

Adlĕgo, vel Allĕgo, ēgi, ectum, gĕre, 3. *választani, p. o. valakit a' társaság közé*; dazu wählen, wählen.

Ādlēnīmēntum, i, n. 2. *enyhülés*; die Milderung.

Adlēsio (All.), ōnis, f. 3. *belcütődés, megütődés benne, hozzáütődés*; das Anſtoßen, Anſchlagen.

Adlĕvāmentum (All.) i, n. 2. *könnyebbség, könnyebbülés*; das Erleichterungsmittel, die Erleichterung. 2) *vigasztalás*; die Tröſtung.

Adlĕvātio (All.), ōnis, f. 3. *felemelés*; die Erhebung, Hebung in die Höhe. 2) *könnyebbítés*; die Erleichterung, Leichtmachung.

Ādlĕvātus, a, um, *felemelt*; erhoben.

Adlĕvo, vel Allĕvo, āvi, ātum, āre, 1. *felemelni*; erheben, in die Höhe heben oder richten. 2) *könnyebbíteni, megkönnyebbíteni, könnyíteni rajta*; erleichtern, Erleichterung verſchaffen. 3) v. c. adflictum; *vigasztalni*; tröſten. 4) adlevari, vel, se adlevare; *megújjulni, megvidúlni, megkönnyebbülni*; ſich erholen.

Adlĭcĕfăcio, ēci, actum, facĕre, 3. *magához édesgetni*; anlocken.

Adlĭcio, vel Allĭcio, exi, ectum, lĭcĕre, 3. *magához édesgetni, tsalogatni*; anlocken. 2) *magához vonni vagy húzni, mint a' mágnes a' vasat*; an ſich ziehen. 3) aliquem ad misericordiam allicere; *valakit könyörületességre indítni*; einen zur Barmherzigkeit bewegen.

Adlīdo, vel Allīdo, si, sum, lidĕre. 3. *belcütni*; anſtoßen; allidi; *belcütődni*; angetrieben werden, daran ſtoßen; in re aliqua allidi; *szerencsétlenül járni, roszszúl járni*; ſcheitern, unglücklich werden; in Gefahr gerathen.

Adlīgātio (All.), ōnis, f. 3. *hozzákötés, megkötés*; das Anbinden.

Adlīgātor (All.), ōris, m. 3. *kötő, t. i. a' szőlőkötő*; der Anbinder, z. B. der Weinſtöcke.

Adlīgātūra, ae, f. 1. *kötés, megkötés*; das Anbinden. 2) *kötő, kötelék*, das Band.

Adlīgātus, a, um, *megkötött*; angebunden. 2) adligatus nuptiis; *házas*; verehliget.

Adlīgo, vel, Allīgo, āvi, ātum, āre, 1. *kötni valamihez, hozzákötni, meg-*

Digitized by Google

kötni hozzá, odaköthi; binden, anbinden, anknüpfen. 2) *leköteleani. leköthi*; binden, feſſeln. Adligari alicui rei; *valamelly dologhoz nagyon ragaszkodni*; einer Sache ſehr ergeben ſeyn. Alligari beneficio; *valakihez jótéteményjéért leköteleztetve lenni*; einem durch eine Wohlthat verbindlich ſeyn. 3) adligare vulnus; *bekötni a' sebet*; die Wunde verbinden. 4) se adligare v. c. scelere; furti; *gonosszságba vagy tolvajságba esni*; ſich eines Frevels oder Diebſtahls ſchuldig machen.

Adlĭno (Allĭno), lēvi, lĭtum, lĭnĕre, 3. *rákenni, rámázolni, bémázolni, bekenni*; anſtreichen. 2) vitia sua alteri adlinere; *másra kenni a' maga hibáját, vagy vétkét*; ſeine Laſter einem andern aufbürden.

Adlīsus (Allisus), a, um, *belcütödött, hozzdütödött*; angeſtoſſen. 2) *szállyelment, szállyelszakadt*; zerſchmettert.

Adlŏcūtĭo (Alloc.), ōnis, f. 3. *megszóllító beszéd, valakihez tartott beszéd*; die Anrede. 2) *vigasztaló beszéd, vigasztalás*; die Tröſtung, der Troſt, das Zureden.

Adlŏquĭum (Alloq.), i, n. 2. *megszólllítás*; das Anreden. 2) *vigasztaló szó*; das Zureden, der Troſt. 3) *beszéllgetés*; ein Geſpräch.

Adlŏquor, vel Allŏquor, cūtus (quūtus) sum, lŏqui, 3. aliquem; *hozzdszóllani valakihez, megszólltni valakit*; reden zu jemanden, anreden. 2) *vigasztalni*; tröſten, zureden.

Adlŭbentĭa (All.), ae, f. 1. *tetszés*; das Belieben.

Adlŭbesco (Allub.), ĕre, 3. *tetszeni*; *tetszésére lenni*; gefallen, angenehm ſeyn.

Adlūceo (Alluc.), uxi, lūcēre, 2. *világítni, világoskodni*; dazu leuchten.

Adluctor (All.), ari, i. qu. luctari.

Adlucinor, vel Allucinor, et Hallucinor, ātus sum, āri, 1. *nem jól látni*; nicht wohl ſehen. 2) *hibázni, elvétni valamit*; fehlen, irren. 3) *tréfát üzni*; Poſſen treiben.

Adlūdĭo, āvi, ātum, āre. 1. *hizelkedni, tréfálni*; ſchmeicheln, ſchökern.

Adlūdo (Allūdo), si, sum, lūdĕre, 3. *tréfálódni, játszani*; ſcherzen, ſchökern, ſpielen. 2) *tzélozni valamire*; anſpielen, auf etwas zielen. 3) ad aliquem; *mosolyogni valakire*; einen anlächeln.

Adlŭo (Alluo), ŭi, lŭĕre, 3. *mosni a' partját, mellette folyni el*; anſpühlen, anfließen.

Adlūsĭo (All.), ōnis, f. 3. *tréfálódzás*; das Spielen, Schökern. 2) *tzélozás valamire*; die Anſpielung.

Adlŭvĭes (All.), ei, f. 5. *ráfolyás, oda folyás*; die Anſpühlung. 2) *kiáradás*; die Austretung des Waſſers, Ergießung. 3) *vizár, kidradott víz*; das ausgetretene Waſſer.

Adlŭvĭo (All.), ōnis, f. 3. *vizmosás*; die Anſpühlung. 2) *kiáradás*; die Ergießung.

Adlŭvĭus (All.), a, um, *mellynek a' partját vagy oldalát víz mossa*; angeſpühlt.

Admando, āre, 1. *megparantsolni, parantsolni*; befehlen.

Admātūro, āre, 1. *siettetni*; beſchleunigen.

Admensus, a, um. *mért, kimért*; zugemeſſen.

Admeo, āre, 1. *odamenni*; hinzu gehen.

Admēte, es, f. Nympha Oceani et Tethyos filia.

Admētior, mensus sum, mētīri, 4. v. c. frumentum; *mérni, kimérni, elmérni*; zumeſſen.

Admētus, i, fuit rex Thesaliae, filius Pheris.

Admĭgro, o e, *oda költözni*; hinziehen.

Admĭnĭcŭlātor, ōris, m. 3. *gyámolító, gyámol, segitő*; der Unterſtützer, Helfer.

Admĭnĭcŭlo, āre, 1. *támosztani, támogatni*; ſtützen, z. B. durch Pfähle. 2) *gyámolitni, segitni*; unterſtützen, einem beyſtehen.

Admĭnĭcŭlor, ātus sum, āri, Depon. idem.

Admĭnĭcŭlum, i, n. 2. *támasz, istáp*; die Stütze, Lehne, Unterſtützung. 2) *gyámol, gyámolitó, segitség, segitő*; die Stütze, Unterſtützung, Beyhülfe.

Admĭnister, stri, m. 2. *szolga*; der Diener. 2) *segitő, segitség, gondviselő*; der Mithelfer, Unterſtützer, Beſorger.

Admĭnistra, ae, f. 1. *szolgáló ledny*; die Dienerinn. 2) *segitő asszony személy*; eine Unterſtützerinn, Helferinn.

Administratĭo, ōnis, f. 3. *gondviselé*-

Digitized by Google

valamire, igazgatás; die Besorgung, Verwaltung. 2) *kormányozás, igazgatás*; die Verwaltung, Regierung.

Administrātīvus, a, um. *az igazgatásra megkivántató, igazgatási*; was zur Verwaltung gehört.

Administrātor, ōris, m. 3. *gondviselő, más helyett igazgató vagy kormányozó*; der etwas verwaltet, besorgt, dirigirt.

Administro, āvi, ātum, āre, 1. *valakinek szolgálatjára lenni. szolgálni valamiben*; Jemanden dienen, es sey womit es wolle, aufwarten. 2) *gondoskodni valami felól, gondviselése alá venni valamit*; etwas besorgen. 3) *igazgatni, kormányozni a' dolgot*; besorgen, verwalten, dirigiren; navem administrare; *a' hajót kormányozni*; das Schiff lenken, regieren 4) v. c. poculum alicui; *odanyújtani, adni*; darreichen.

Admīrābilis e. (admiror), *tsudálásra méltó*; bewundernswerth, bewundernswürdig. 2) *tsuddlatos, bámulásra, vagy álmélkoddsra méltó*; wunderbar, verwundernswerth, zum Erstaunen.

Admīrābilitas, ātis, f. 3. *tsuddlatos volta valaminek, tsuddlatosság*; die Bewundernswürdigkeit, Verwundernswürdigkeit.

Admīrābiliter, Adv. *tsuddlatosan, tsudálatos módon*; bewundernswürdig, auf eine wunderbare, seltsame Art. 2) *igen jelesen, derekasan*; vortrefflich, herrlich.

Admīrālis, is, m. 3. *admirál, admirális, hajósvezér, hajóssereg vezére*; der Schiffsadmiral, Admiral.

Admīrāndus, a, um, *tsuddlást érdemlő, tsuddlkozásra méltó, tsuddra méltó*; bewundernswürdig, wunderbar.

Admīrātio, ōnis, f. 3. *tsuddlás*; die Bewunderung. 2) *tsuddlkozás, álmélkoddsi, (bámulás)*; die Verwunderung.

Admīrātor, ōris, m. 3. *tsuddló, valamit nagyrabetsülő*; der Bewunderer.

Admīror, ātus sum, āri, Dep. 1. rem, *tsuddlkozni valamin*; sich wundern über etwas. 2) aliquem, aliquid; *tsuddlni valakit, valamit*; bewundern, etwas oder einen.

Admisceo, scŭi, stum et xtum, miscēre, 2. *közé elegyítni, közé keverni, hozzá elegyítni*; dazu mischen, darunter mischen, mit einmengen. 2) se admiscere alicui negotio, vel ad aliquod negotium; *magát valamibe ártani, belédrtani, avatni, vagy elegyítni*; sich in eine Sache mengen.

Admissārius, a, um, v. c. equus; *ménló, tsödör*; ein Hengst, Zuchthengst.

Admissio, ōnis, f. 3. *bébotsátás, elébebotsátás*; die Zulassung, Vorlassung, Audienz. Admissionem dare; *audientziát adni*; zur Audienz lassen. 2) *összeeresztése az állatoknak bakzás végett*; die Zulassung des Männchen zum Weibchen.

Admissor, ōris, m. 3. *tevő, tselekvő, valamit elkövető*; der etwas begeht, der Thäter.

Admissum, i, n, 2. *gonoszság, gonosz tett, vétek, bűn*; das Vergehen, Verbrechen.

Admissūra, ae, f. *összeeresztés (az állatokról)*; die Zulassung (zur Begattung).

Admissus, a, um, *bébotsátott, bébotsáttatott*; vorgelassen. 2) *hozzábotsátott, hozzáeresztett*; zugelassen. 3) *elkövetett, tett, végbezvitt*; begangen. 4) passus admissus; *sebes lépés*; geschwinde Schritte; equus admissus; *nyargaló ló, néki eresztett ló*; ein schnell laufendes Pferd.

Admissus, us, m. 4. *bébotsátás*; die Vorlassung. 2) *összeeresztés*; die Zulassung. Vide: Admissio.

Admistio, ōnis, f. 3. i. qu. admixtio.

Admistus, a, um, *közé elegyített, közékevert*; darunter gemischt.

Admistus, us, m. 4. i. qu. admixtus.

Admitto, īsi, issum, mittĕre, 3. *bébotsátni, hozzá béeresztni*; zulassen, hinzulassen, einlassen. Admittere aliquem ad se; *valakit magá'eleibe botsátni*; einen vor sich lassen. 2) *megengedni, megszenvedni*; leiden, zulassen, genehmigen, erlauben. 3) v. c. culpam, facinus; *valami rosszat elkövetni, tenni, végbez vinni, vétkezni*; begehen, sündigen. 4) v. c. equum admittere; *neki eresztení a' lovat, megsarkantyúzni, nyargaltatni*; mit dem Pferde jagen, es laufen lassen. 5) *jóvdhagyni, elfogadni*; annehmen. Excusationem alicujus admittere; *helyt adni valaki mentségének*; die Entschuldi-

Digitized by Google

gung annehmen, gelten laſſen. 6) *összveeresztení az állatokat, bakzás végett*; das Männchen zum Weibchen laſſen.

Admixtio, ōnis, f. 3. *egybeelegyítés*; die Zumiſchung, Vermiſchung.

Admixtus, a, um, *egybeelegyített, egybekevert*; vermiſcht, vermengt.

Admixtus, us, m. 4. i. qu. admixtio.

Admŏdĕror, ātus sum, āri, Dep. 1. *mérsékelni*; mäßigen; ira se admoderari; *haragját mérsékelni*; den Zorn mäßigen.

Admŏdēstus, a, um, *szemérmes*; ſehr beſcheiden.

Admŏdŭlor, āri, 1. *együtt énekelni vele*; mit einſtimmen.

Admŏdum, Adv. *igen, felette, felette igen, nagyon*; ſehr, über die Maßen. 2) *egészen, tellyességgel éppen*; gänzlich, ganz und gar. 3) *mintegy, körülbelöl*; ungefähr, gegen; mille admodum; *mintegy ezerig való*; gegen tauſend. 4) *igenis, úgy vagyon*; ja, allerdings.

Admoenĭo, īvi, ītum, īre, 4. v. c. oppidum; *megszállani, bekeríteni*; belagern.

Admŏlĭor, ītus sum, īri, 4. *rajta lenni, igyekezni*; ſich bemühen; alicui rei manus admoliri; *hozzányúlni, rávetni kezeit, hozzáfogni*; die Hände an etwas legen.

Admŏnĕo, ui, ĭtum, mŏnēre, 2. aliquem alicujus rei; *emlékeztetni valamire, eszébe juttatni valamit*; an etwas erinnern, mahnen. 2) *inteni, meginteni*; erinnern, ermahnen. 3) virga, flagello; *megfenyitni, rávágni*; antreiben.

Admŏnĭtĭo, ōnis, f. 3. *emlékeztetés*; die Erinnerung. 2) *intés, megintés*; die Erinnerung, Ermahnung, Vorſtellung. 3) *fenyités*; die Züchtigung, Strafe.

Admŏnĭtor, ōris, m. 3. *emlékeztető*; der Erinnerer. 2) *intő, megintő*; der Ermahner, Antreiber.

Admŏnĭtōrĭum, ĭi, n. 2. *intés, intőbeszéd, vagy szó*; die Ermahnung.

Admŏnĭtus, a, um, *megintetett, megintett, intett, intődött*; ermahnt, erinnert.

Admŏnĭtus, us, m. 4. *emlékeztetés*; die Erinnerung an etwas. 2) *intés, megintés*; die Ermahnung, Zureden.

Admordĕo, di, sum, dēre, 2. *hozzákapni, megharapni, helélharapni*; anbeißen. 2) *megmarni*; annagen, benagen.

Admōrsus, us, m. 4. *harapás*; der Biß.

Admōrsus, a, um, *megharapott, megmart*; angebiſſen.

Admōtio, ōnis, f. 3. (admoveo), *hozzátevés*; die Hinzufügung. 2) v. c. digitorum; *illetés, hozzádérés*; die Berührung.

Admotus, us, i. qu. Admotio.

Admōtus, a, um, *hozzátett, hozzáadott*; hinzugethan. 2) admotus ad munera; *hivatalokra emeltetett*; zu Ämtern erhoben.

Admŏvĕo, mōvi, mōtum, mŏvēre, 2. *hozzátenni, mellétenni, odavinni hozzá vagy mellé*; hinzubewegen, hinzuthun, hinzubringen, hinführen. Admovere exercitum propius urbem; *közelebb vinni seregét a' városhoz*; mit der Armee näher an die Stadt rücken. 2) v. c. stimulos alicui; *elővenni, használni, rászorúlni*, t. i. *valaminek a' használra vagy elővételére*; gebrauchen, anwenden. 3) v. c. mortis properantis horas; *sietteteni*; beſchleunigen. 4) manum rei; *hozzányúlni*; Hand anlegen. 5) *okozni*; verurſachen, erregen. 6) v. c. aures; *odatartani*; hinhalten.

Admūgĭo, īre. 4. *rábögni, rábödülni*; anbrüllen, entgegen brüllen.

Admulcĕo, ēre, 2. *tsirólgatni*; ſtreicheln.

Admurmŭrātio, ōnis, f. *rámormogás*; das Murmeln bey oder zu etwas.

Admurmŭro, āvi, ātum, āre, *rámormogni*; murmeln bey oder zu etwas.

Admūtĭlo, āvi, ātum, āre, 1. *megkuszítni, megtsonkitni, elkurtítni*; ſtutzen, abſtümmeln. 2) *megberetválni*; raſiren, ſcheeren. Aliquem usque ad cutem admutilare; *valakit jól kivetkeztetni, megmejjeszteni*; einen durch Ränke um viel Geld bringen, prellen.

Adnascor, et Agnascor, nātus sum, nāsci; 3. *hozzánöni*; anwachſen. 2) *testamentomtétel után születni*; nach dem gemachten Teſtament gebohren werden.

Adnăto, āvi, ātum, āre, 1. *odaúszni, hozzúszni, ráúszni*; hin- oder hinzuſchwimmen.

Adnātus, a, um, *hozzánött*; angewachſen. 2) Vide: Agnatus.

Adnāvĭgo, āvi, ātum, āre, 1. *odahaj-*

Digitized by Google

jókdzni; hinzuſchiffen. 2) *kidllani, kikötni*; anlanden.

Adnecto, exui, exum, nectĕre, 3. *hozzdkötni, hozzdkaptsolni, vagy toldani*; anknüpfen, anbinden, damit verbinden.

Adnĕpos, ōtis, m. 3. i. e. filius abnepotis vel abneptis; *negyedik unoka*; Enkel des Urenkels oder der Urenkelinn.

Adneptis, is, f. 3. i. e. filia abnepotis vel abneptis; *negyedik leánynyunoka*; Enkelinn des Urenkels oder der Urenkelinn.

Adnexio (Ann.), ōnis, f. 3. *hozzdkaptsolds, v. kötés*; die Verknüpfung.

Adnexus (Ann.), us, m. 4. *összeköttés, hozzdkötés*; Verknüpfung, Verbindung.

Adnexus, a, um, *hozzdköttetett*; angebunden.

Adnicto, āre, 1. *vdgni vagy inteni a' szemével*; zuwinken.

Adnihilo (Ann.), āre, 1. *semmivé tenni*; vernichten.

Adnisus (Ann.), us, m. 4. *rdtdmaszkodds*; das Anſtemmen. 2) *igyekezet*; das Bemühen.

Adnīsus (Ann.), a, um, *igyekezett*; der ſich beſtrebet hat.

Adnītor, Annitor, īsus vel ixus sum, i, Dep. 3. ad rem, vel alicui rei; *rátdmaszkodni*; ſich anſtemmen, anlehnen. 2) *rajtalenni, igyekezni valamin*; ſich Mühe geben, anſtrengen, beſtreben.

Adnixus, a, um, v. Adnīsus.

Adno, Anno, āvi, ātum, āre, 1. *odaúszni, hozzdúszni, kiúszni red*; zuſchwimmen, hinzuſchwimmen.

Adnōtāmentum, i, n. 2. *jegyzés, megjegyzés*; die Anmerkung.

Adnōtātio (Annot.), ōnis, f. 3. *feljegyzés, jegyzés, béjegyzés, bélrás*; ſchriftliche Anmerkung, Eintragung.

Adnōtātiuncŭla (Ann.) ae, f. 1. *rövid jegyzés, megjegyzés*; kleine Anmerkung.

Adnōtātor (Ann.), ōris, m. *feljegyző, megjegyző*; Aufzeichner, Bemerker.

Adnōtātus (Ann.), us, m. i. qu. adnotatio.

Adnōto (Annōto), āvi, ātum, āre, 1. *feljegyezni, felírni*; ſchriftlich anmerken, aufſchreiben, aufzeichnen. 2) *megjegyezni, észrevenni*; anmerken, beobachten, wahrnehmen.

Adnūbilo (Ann.), āvi, ātum, āre, 1. *felleggel elborítni, befelhőzni*; umwölken. 2) v. c. virtutem; *meghomályositni*; verdunkeln.

Adnullo (Ann.), āre, i. q. adnihilo.

Adnŭmĕrātio (Ann.). ōnis, f. 3. *hozzdszámlálás*; die Anrechnung, Zählung.

Adnumĕro, vel Annŭmĕro, āvi, ātum, āre, 1. v. c. alicui pecuniam; *leszámlálni előtte, eleibe számlálni*; zuzählen. 2) *hozzdszámlálni, közé számlálni*; zu etwas zählen, mit dazu rechnen. 3) *számlálni, venni, t. i. a' számlálásban*; *annyiba venni, annyiba számlálni*; zählen, rechnen, anrechnen.

Adnuntĭātĭo (Ann.), vel Adnunciatio, ōnis, f. 3. *jelentés, hirdetés, híradás*; die Ankündigung, Verkündigung

Adnuntĭātor (Ann.), vel Adnunciator (Ann.), ōris, m. 3. *jelentő, hirdető*; ein Verkündiger.

Adnuntĭo (Ann.), vel Adnuncio (Ann.) āvi, ātum, āre, 1. *jelenteni, kihirdetni, kiríl adni*; verkündigen, ankündigen, bekannt machen. Salutem adnuntiare; *valaki tiszteletét jelenteni*; einen Gruß vermelden, ein Compliment ausrichten.

Adnuntĭus (Ann.), vel Adnuncĭus (Ann.), a, um, i. q. adnuntians; *jelentő*: der etwas vermeldet oder anzeiget.

Adnŭo (Annuo), ŭi (ūtum), nŭĕre, 3. *rdhagyni a' fejével, inteni hogy igen*; zuwinken, nicken, durch winken bejahen, mit dem Kopfe nicken, um ſeinen Beyfall oder Einwilligung zu geben. 2) *jóvdhagyni, helybehagyni*; einwilligen. 3) *kedvezni, szerentsélteni*; begünſtigen, günſtig ſeyn. V. c. Adnuere coeptis. Virg. 4. *megigérni*; verſprechen.

Adnūto (Ann.),, āvi, ātum, āre, 1. *integetni, rdhagyni*; winken, zuwinken.

Adnūtrio, īvi, ītum, īre. 4. *mellette felnevelni, feltartani*; ernähren, erziehen.

Adobrica, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Adobrŭo, ŭi, ŭtum, ĕre 3 i. q. obruo.

Adŏlĕo, olŭi, ultum, lēre, 2. *illatozni*; einen Geruch von ſich geben, riechen. 2) v. c. altaria; *meggyújtani, égetni, égni, füstölgeni*; anzünden, verbrennen, brennen.

Adŏlescens, ēntis, o, v. c. luna, homo, etc. *fiatal, növésében lévő, nevekedő*; wachſend, zunehmend, jung, z. B. Menſch, Mann, Jungfrau. 2)

Digitized by Google

fiatal ember, ifjú ember, mint egy 18—30 esztendős, vagy leány, p. o. 12—21 esztendős; ein Jüngling von 18 bis 30 Jahren, eine Jungfrau von 12 bis 21 Jahren.

Ădŏlescentĭa, ae, f. 1. *ifjúság, ifjúikor*; die Jugend, das jungendliche Alter. 2) *az ifjúság, az ifjak*; die Jugend, die jungen Leute.

Adŏlescentĭor, āri, 1. *legénykedni*; jugendlich sich betragen.

Adŏlescentŭla, ae, f. 1. *fiatal leány*; ein junges Frauenzimmer.

Adŏlescentŭlus, i, m. 2. *fiatal ifjú*; ein Jüngling von etwa 13 bis 20 Jahren.

Adŏlesco, olēvi, ultum, lēscĕre, 3. *felserdülni, felnőni, felnevekedni, mint az ember*; heranwachsen, wachsen, von Menschen. 2) *nőni, megnőni, felnőni, mint az állat*; wachsen. 3) v. c. cupiditas, luna; *nőni, nevekedni, nagyobbodni*; zunehmen, wachsen, größer werden.

Ădŏlo, āre, id. qu. adoro.

Adonēus, a, um, i. 2. ad Adonidem pertinens.

Ădōnĭa, orum. Sacra Adonidi dicata.

Ădōnis, is et ĭdis, m. 3. Nom. pr. juvenis, forma praecellentis, quem Venus in deliciis habuit. 2) fluvius, e monte Libano defluens. 3) flos Adonis; *hérits*; Adonis, Adonisröslein, Feldröschen. 4) nomen piscis.

Ădōnĭus, a, um, Adonium, genus carminis. *Adonicus vers.*

Ădŏpĕrio, ĕrui, ĕrtum, īre, 4. *befedni, elfedni, befedesni*; zudecken, verdecken, bedecken. 2) v. c. caput; *befedni fejét, feltenni a' süvegét, vagy kalapját*; sich bedecken.

Adŏpertus, a, um, *befedett*; verdeckt. 2) *bézárt*; verschlossen. Fores adopertae, Seneca. 3) adoperto capite; *befedett fővel, feltett kalappal*; mit bedecktem Kopfe.

Adŏpīnor, āri, i. qu. opinor.

Adoptātĭcius, a, um, *fiává fogadott, felfogott*; an Kindes Statt angenommen.

Ădoptātĭo, ōnis, f. 3. i. q. adoptio.

Adoptātŏr, ōris, m. 3. *gyámatya*; der an Kindes Statt annimmt.

Adoptatus, a, um, *kívánt, óhajtott*; erwünscht. 2) *felfogadott, t. i. fia v. leánya gyanánt, örökbe felfogott*; an Kindes Statt angenommen. 3) Met. *beleoltott*; eingepfropft.

Ădoptĭo, ōnis, f. 3. *fiává fogadás*; die Annehmung an Kindes Statt.

Ădoptīvus, a, um, *fogadott, t. i. fiú*; durch die Adoption geworden.

Ădopto, āvi, ātum, āre, 1. *választani*; erwählen. Sociam sibi adoptare; *társat valasztani magának*; sich eine Gehülfinn erwählen. 2) *fiává fogadni, örökbe felfogni*; an Kindes Statt annehmen. 3) sibi nomen adoptare; *új nevet venni fel*; sich einen andern Nahmen wählen.

Ador, ōris, n. indecl. *tiszta búza, tönköly*; der Dinkel, Spelt. 2) *tiszta tönköly liszt*; das reinste Dinkelmehl

Ădōrābilis, e, *imádandó, imádásra méltó*; anbethungswerth, verehrungswerth.

Ădōrātĭo, ōnis, f. 3. *imádás*; die Anbethung.

Ădōrātor, ōris, m. 3. *imádó*; der Anbether

Adordĭor, orsus sum, ordīri, 4. *elkezdeni*; anfangen.

Ădōrĕa, ae, f. *esztendei gabona- vagy élettermés*; der Jahrwuchs am Korne. 2) *hadi dicsőség*; Kriegsruhm.

Adoreum, i, n. 2. *élet, gabona*; Korn.

Ădōrĕus, a, um, *tiszta rozsból való*; von reinem Korne.

Ădōrĭor, ortus, (orsus) sum, ōrīri, 4. aliquem; *megtámadni valakit, rátámadni valakire, nekimenni, nekiesni valakinek*; angreifen, anfallen. 2) *kezdeni valamibe, vagy valamihez, elkezdeni valamit*, unternehmen, anfangen.

Ădorno, āvi, ātum, āre, 1. *felékesíteni*; zieren, schmücken. 2) *elkészíteni, felkészíteni*; zubereiten, ausrüsten, versehen. Bellum adornare; *hadra készülni*; sich zum Kriege rüsten.

Ădōro, āvi, ātum, āre, 1. *szóllani valakihez, megszóllítni valakit*; reden zu jemanden, anreden. 2) aliquid; *kérni valakitól valamit*; Jemanden um etwas bitten. 3) *tisztelettel viseltetni valaki eránt*; Jemand seine Ehrerbietung erweisen. 4) *tisztelni, imádni*; verehren, anbethen. 5) *tsuddlni*; bewundern.

Ădorsus, et Adortus, a, um, *megtámadott*; angegriffen, angefallen. 2) *elkezdett*; angefangen.

Ădoscŭlor, āri, 1. *megcsókolni*; küssen.

Adpărāte, (App.), Adv. *jól elkészítve*; gut zubereitet.

Adpărātĭo (App.), ōnis, f. *elkészítés*; die Zubereitung, Zurüstung.

Digitized by Google

Adpărātrix, īcis, f. 3. *elkészítő*, l. i. *asszony személy*; die Zubereiterinn.

Adpărātus (App.), us. m. 4. *készület*; die Zubereitung, Zurüſtung, Veranſtaltung. 2) *készületek*, *készületre való eszközök*; das, womit die Zubereitung oder Zurüſtung geſchieht, z. B. Werkzeuge, Meubeln. 3) *pompás készület*, *pompa*; Pracht in der Lebensart, Staat. 4) *készület*, *készen lévő eszközök*, *jószág*, *tagyon*, *p. o. kotsik*, *'s a' t.* der angeſchaffte Vorrath, z. B. an Waaren ꝛc.

Adpărātus (App.), a. um, *jól készült*, *jól elkészített*: wohl zugerüſtet, wohl zubereitet. 2) *elkészült*, *a' felelésre kész*; zu antworten bereit.

Adpārentia (App.), ae, f. 1. *tünemény*, *tünet*, *jelenés*, *jelenet*, die Erſcheinung. 2) *úgy tetsző dolog*; der äuſſerliche Anſchein.

Adpāreo (Appareo), ui, ĭtum, ēre, 2. *látszani*, *tetszeni*, *úgy látszani*, *úgy mutatni magát*; erſcheinen, ſichtbar ſeyn, ſich zeigen, zum Vorſchein kommen. 2) *nyilvánságos v. nyilvánvaló lenni*, *kitetszeni vagy megtetszeni valamiből*; erhellen, offenbar ſeyn. 3) *jelenlenni szolgálatjára lenni*, *udvarlani*, *szolgálni*; gegenwärtig ſeyn, aufwarten, dienen. 4) Fac, ut promissa tua appareant; Cic. *legyen látszatja fogadásodnak*; halte was du verſprochen haſt.

Adpārio (App.), ēre, 3. i. q. acquiro.

Adpāritio (App.), ōnis, f. 3. *jelenés*, *megjelenés*; die Erſcheinung, das Sichtbar ſeyn. 2) *szolgálds*, *szolgálatraitel*, *udvarlás*; die Aufwartung, der Dienſt.

Adpāritor, ōris, m. 3. *szolgálatban álló*, *szolgálatra jelenálló*, *udvarló*; ein Aufwärter, Bedienter.

Adpāro (Appāro), āvi, ātum, āre, 1. *készületeket tenni*, *készülni valamihez*; zu recht machen, rüſten, Anſtalt machen zu etwas. 2) v. c. ludos, convivium, etc. *készíteni*, *adni*; zubereiten, veranſtalten. 3) v. c. auxilium alicui; *szerezni*; ſchaffen, verſchaffen.

Adpātūlus, a, um, i. qu. patulus.

Adpectōro, āre, 1. *mellyhez szoritni*; an die Bruſt drücken.)(

Adpellassim, loco: adpellaverim, Terent.

Adpellātĭo (App.), ōnis, f. 3. *megszóllitás*, *kérelem végett*; das Anreden, Anſprechen. 2) *apellálás folyamodás főbb törvény székhez*; die Appellirung. 3) *név*, *tzim*, *nevezet*, *nevezés*; die Nennung, Benennung, der Nahme, Titel.

Adpellātor (App.), ōris, m. 3. *megszóllító*, *nevező*; der anredet, nennt ꝛc. 2) *appelláló*, *folyamodó*; der appellirt.

Adpellatōrĭus (App.), a, um, *appellálást illető*, *appellálásbéli*; die Appellation betreffend.

Adpellĭto (App.), āvi, ātum, āre, 1. *nevezgetni*; oft nennen.

Adpello, āvi, ātum, āre, 1. *nevezni*; nennen; aliquem nomine adpellare; *valakit valamelly néven vagy névvel nevezni*; einen mit Nahmen nennen. 2) *megszóllítni*; anreden. 3) *kérni*, *kérelemmel megszóllítni*, *p. o. segedelmet kérni*; bitten, anrufen, zu Hülfe rufen. 4) *appellálni*, *folyamodni*, *feljebb folyamodni*; appelliren. 5) *kinevezni*; ernennen; aliquem regem appellare; *valakit kirdlyd kinevezni*; einen zum Könige ernennen. 6) *kimondani*, *nevezni*, *p. o. a' betüket*; ausſprechen, z. B. Buchſtaben.

Adpello (Appello), ŭli, ŭlsum, pellĕre, 3. *odahajtani*, *ráhajtani*; hinzutreiben, wohintreiben. 2) navem ad aliquem locum adpellere; *kidllani a' hajóval valahova*, *p. o. parthoz*, *a' part mellé*; mit einem Schiffe an einem Orte anlanden. Navis adpulsa est; *kidllott* (*kikötött*) *a' hajó*; das Schiff iſt angelandet. 3) *rávenni valakit valamire*; verleiten, wohin bringen, wozu bringen. 4) animum ad aliquid; *forditni elméjét*; wohin richten, lenken.

Adpendĭcŭla (App.), ae, f. 1. *egy kis toldalék*, *ragasztók*; kleine Zugabe, kleiner Anhang.

Apendix (App.), īcis, f. 3. *toldalék*, *ragasztók*, *hozzádás*; der Anhang. 2) appendices; *pótló katondk*, *pótlékok*; Soldaten die zur Ergänzung dienen. 3) *tövisek*; Dornen.

Adpendo (Appendo), di, sum, pendĕre, 3. v. c. uvas ad solem; *felaggatni*, *felkötözni*; anhängen, anknüpfen. 2) *megmérni*, *megfontolni*; wägen, darwägen. 3) *megvdlogatni*, *megfontolni*; zuwägen, wägen. Appendere verba. Cic.

Digitized by Google

Adpensor (App.), ōris, m. 3. *megmérő, megfontoló*; ein Wäger, Zuwäger.

Adpensus (App.), a, um, *megmért*; zugewogen.

Adpensus (App.), us, m. 4. *megfontolás, megmérés*; das Wägen.

Adpertĭnĕo, ēre, 2. *odatartozni; hozzátartozni*; hinzugehören, wohin gehören.

Adpĕtens (App.), entis, o. 3. cum Genit. *kivánó, kivántsi*; lüstern, begierig. Alieni appetens, sui profusus, Sall. *a' ki a' más vagyonát magáévá tenni kivánja, a' magáét veszttegeti*; nach fremden Vermögen begierig, mit den Seinigen verschwenderisch. 2) *közellévő*; nahe.

Adpĕtenter (App.), Adv. *kivánva*; *kivántsi módon*; begierig.

Adpĕtentĭa (App.), ae, f. 3. *kivánság, kivánás*; die Begierde, Lust. 2) *ételkivánás, nagy ételkivánás*; großer Appetit.

Adpĕtĭbĭlis (App.) e, *kivánható, kivánásra méltó*; wünschenswerth, verlangenswerth.

Adpĕtītĭo (App.), ōnis, f. 3. *kivánás, megkivánás, vágyódás valamire*; die Begierde, Neigung, das Trachten nach etwas. 2) *ételkivánás*; die Eßbegierde, der Appetit.

Adpĕtītus, a, um. *kivánt, megkivánt*; begehrt, erwünscht.

Adpĕtītus, us, m. 4. *kivánótehetség*; das Vermögen unserer Seele zu begehren. 2) *nagy kivánság, erős kivánás, vágyódás*; die Begierde, das Verlangen. 3))(*ételkivánás*; der Appetit.

Adpĕto (Appĕto), īvi et ĭi, ītum, ĕre, 3. *vágyódni valamire, nagyon kivánni valamit*; heftig begehren, nach etwas trachten, streben, Verlangen haben. 2))(v. c. cibum; *kivánni, p. o. az ételt*; Apetit darnach haben. 3) *nekimenni, rajtamenni, rámenni, nekiesni, megtámadni*; losgehen auf etwas, anfallen, angreifen, attakiren. 4) *hozzákapni valamihez, felé vagy hozzányúlni*; nach etwas greifen. 5) *közelíteni hozzá, felé jönni vagy menni*; sich nähern, herankommen. 6) *közel lenni*; sich näbern, nahe seyn, herannahen.

Adpingo (App.), pinxi, pictum, gĕre, 3. *odfesteni, mellétfesteni*; mahlen zu oder an etwas. 2) *hozzárni, odalrni a' többi közé*; dazu schreiben.

Adplaudo (Appl.), si, sum, dĕre, 3. *hozzátsapni, odatsapni*, schlagen an etwas, mit einem Schalle schlagen, anschlagen. 2) *tapsolni, p. o. örömében vagy helybehagyás végett*; mit den Händen klatschen, des Beyfalls wegen, applaudiren. 3) pedem terrae; *tombolni*, t. i. *örömében*; mit den Füssen stampfen. 4) applaudere alicui, Cic.; *valakinek örvendeni; dicsérni és helybehagyni valaki szándékát, tselekedetét, 's a't.* einem Beyfall geben.

Adplausor, ōris, m. 3. *tapsoló*; der etwas beklatscht.

Adplausus (Appl.), us, m. 4. *tapsolás, helybehagyás*; das Frohlocken mit den Händen, das Händeklatschen, jede Bezeugung des Beyfalls.

Adplĭcātĭo (Appl.), ōnis, f. 3. *hozzáfoglalás, mellététel, alkalmaztatás*; die Anfügung, Beyfügung. 2) v. c. animi; *hajlandóság*; die Zueignung. 3) *hozzáfolyamodás*; die Hinwendung, (des Schutzes wegen.)

Adplĭcātus (Appl.), vel Adplĭcĭtus (Appl.), a, um. *hozzáfoglalt, mellétett, mellette lévő*; hinzugefügt, angefügt. 2) *hajlandó valamire*; geneigt. 3) *ráforditott* t. i. *a' dologra, tzélra*; *alkalmaztatott*; angewendet. 4) ad terram applicatus; Jul. Caes. *a' partra kidlott*; angelandet.

Adplĭco (Applico), āvi, ātum, et ŭi ĭtum, āre, 1. *hozzáfoglalni, hozzáalkalmaztatni*; anfügen, hinzufügen. 2) *ráforditni, ráalkalmaztatni*; wohin wenden, richten, anwenden. Se ad aliquid applicare; Ter. *magát valamire ráadni*; sich auf etwas legen. Oscula alicui applicare; Ovid. *valakit megtsókolni*; einen küssen. Navem ad terram applicate; *a' parthoz dlltni a' hajót, kidllani a' part mellé*; mit dem Schiffe anlanden. 3) *hasztndtvenni, hasztndlni, alkalmaztatni*, t. i. *haszonra*; anwenden, gebrauchen bey etwas, applĭziren. 4) *hajlandó lenni*; geneigt seyn. Applicatum esse ad se diligendum, Cic. *hajlandó lenni a' maga szeretetére*; zur Eigenliebe geneigt seyn.

Adplōdo (Appl.), plōsi, plōsum, plōdĕre, 3. v. gr. terrae aliquid; *a' földre vetni, a' földhöz vágni, át-*

Digitized by Google

ni vagy tsapni; etwas auf die Erde werfen.

Adplōro (App.), āvi, ātum, āre, 1. alicui; *valaki előtt sirni*; *valakivel együtt sirni*; weinen zu Jemanden, mitweinen.

Adplōsus (Appl.). a. um. *odatsapott, odavetett*; hingeworfen, hingeschleudert.

Adplumbātūra, ae; f. 1. *odaforrasztás ónnal vagy tzinnel*; die Anlöthung.

Adplumbatus, a, um, *ónnal vagy tzinnel összeforrasztott*; mit Bley befestigt oder angelöthet. 2) *megtzinezett*, verzinnt, mit Bley überzogen.

Adplumbo, āre, 1. (et Appl.) *tzinnel vagy ónnal összeforrasztani*; mit Bley anlöthen, befestigen. 2) *megtzinezni, befuttatni tzinnel, ónnal*; mit Bley überziehen, verzinnen.

Adpluo (App.), ĕre, 3. *rdesni, vagy odaesni az esőnek*; darauf regnen, dazu regnen.

Adpōno, sŭi, sĭtum, nĕre, 3. *odatenni, odahelyheztetni, vagy helyhetni, hozzátenni, mellétenni*; zusetzen, hinsetzen, hinstellen, hinlegen, hinzuthun, hinzufügen. 2) v. c. onus; Plaut. *letenni, p. o. a' terhet valakire*; hinlegen, ablegen. 3) v. c. alicui custodem; *őrt állitni, rendelni valaki mellé, őriztetni valakit*; einen als Wächter hinstellen, zuordnen. 4) v. c. alicui cibum; *feltenni, tenni elébe*; hinsetzen, auftragen, aufsetzen. 5) v. c. diem in epistolis, Cic. *feltenni, fellrni, felegyezni*; aufsetzen, aufschreiben, z. B. das Datum. 6) alicui aliquid gratiae adponere, Ter. *köszönettel tartozni valamiért, megköszönni valamit*; einem einer Sache wegen Dank wissen.

Adporrĭgo, (App.), exi, ectum, rĭgĕre, 3. *mellé vagy hozzányújtani*; daneben hinstrecken.

Adportātĭo, ōnis, f. 3. *elhozás, előhozás, hozás*; die Herbeyschaffung.

Adporto (Apporto), āvi, ātum, āre, *elhozni, előhozni, hozni*; herzutragen, herbeyschaffen, bringen. 2) *odavinni, hozzávinni*; hinzuführen. 3) v. c. nuntium; *hozni, p. ó. hirt*; mitbringen.

Adposco (App.), pŏposci, poscĕre, 3. *még azonfelyül kivánni, többet kivánni*; noch mehr fordern, etwas darüber fordern.

Adpŏsĭte (App.), Adv. ad aliquid; *alkalmatosan, jól alkalmaztatva, helyeson*; passend, geschickt, bequem.

Adpŏsĭtĭo (App.), ōnis, f. 3. *hozzátétel, mellététel*; die Hinzufügung, Hinzusetzung.

Adpŏsĭtīvus, a, um, *hozzátehető*; was sich hinzusetzen läßt.

Adpŏsĭtus, a, um, *hozzátett, melléhelyheztetett*; hinzugethan, hinzugefügt. 2) *mellette lévő, vagy fekvő*; nahe dabey liegend. 3) *készen lévő, kész, kapható*; was gleich bey der Hand ist. 4) v. c. ad aliquid; *alkalmatos, helyes, jó valamire*; passend, geschickt zu etwas, bequem. Comp. adpositior, Superl. adpositissimus.

Adpositus, us, m. 4. *helyheztetés, rátevés, mellétevés*; die Lequng, Setzung, Stellung einer Sache an oder auf etwas.

Adpotus, a, um, *ittas, jól ivott*; einer der viel getrunken hat.

Adprĕcor, ātus sum, āri, Dep. 1. *kivánni neki*; wünschen, anwünschen. 2) *kérni*; bitten. 3) *imádni*; anbethen, bethend anrufen.

Adprĕhendo, hĕnsi, hĕnsŭm, hĕndĕre, 3. v. c. aliquid, vel aliquem manu; *megfogni, megragadni, megkapni*; ergreifen, angreifen, anfassen. 2) *megvenni, elfoglalni, p. o. várost*; einnehmen, wegnehmen, sich bemächtigen. 3) *befoglalni, magábafoglalni*; begreifen, umfassen, mit einschließen. 4) v. c. mente, memoria; *megfogni, megtartani, megérteni*; begreifen, verstehen, fassen.

Adprehensĭbĭlis (App.), e, *megfogható, megérthető*; begreiflich.

Adprehensĭo (App.), ōnis, f. 3. *megfogás, megragadás*; die Ergreifung. 2) *megfogás, dltalldtás, megértés*; der Begriff, die Einsicht von etwas.

Adprendo, Poëtis, i. qu. Adprehendo.

Adprenso (App.), āre, i. q. adprehendo.

Adprensus, loco: Adprehensus.

Adprĕtĭo (App.), āre, 1. (ad et pretium) *drrát szabni, taksálni*; taxiren.

Adprīme (Appr.), Adv. (ad et primus), *különösen, felette igen, igen nagyon*; vorzüglich, gar sehr.

Adprīmo (App.), essi, essum, prĭmĕre, 3. (ad et premo), aliquid rei, ad rem; *hozzányomni*; andrücken.

Adprīmus (App.), a, um, i. q. longe

Digitized by Google

primus; *a' legjelesebb*; der, die, das vornehmste.

Adprŏbātĭo (App.), ōnis, f. *jóváhagyás helybehagyás, megelégedés valamivel*; die Gutheißung, Billigung, Genehmigung, Zufriedenheit mit etwas. 2) *megmutatás, meghizonyitás, bizonyság*; der Beweis.

Adprŏbātor (App.), ōris, m. 3. *jóváhagyó*; der etwas genehmigt.

Adprŏbe (App.), Adv. i. q. probe; *jól, helyesen*; sehr gut, sehr wohl.

Adprŏbo (Appröbo), āvi, ātum, āre, 1. *jóváhagyni, helybehagyni*: gut heißen, genehmigen, billigen. 2) *megmutatni, megbizonyitni, bebizonyitni*; beweisen, erweisen, bestärken, zeigen, an den Tag legen. 3) *állitni, bizonyitni valamit*; etwas bestätigen. 4) *jól tsindlni, helyesen tsindlni*; etwas recht machen.

Adprŏbrāmentum, i, n. 2. *gyalázat*; ein Schimpf. 2) *megpirongatás*; der Verweis.

Adprŏbro, āre, 1. *megpirongatni valakit valamiért*; einem etwas verweisen

Adprŏbus (App.), a, um, *igen jámbor*; sehr fromm.

Adprōmissor (App.), ōris, m. 3. *magára vállaló, kezes*; der Mitbürge oder Bürge.

Adprōmitto (App.), isi, issum, mittĕre; 3. *hasonlóképpen magára vállalni, ugyan azt igérni, a' mit más*; eben das versprechen, was ein anderer versprochen hat.

Adprōno (App.), āre, v. c. se in genua; *térdre esni*; auf die Knie niederfallen.

Adpropĕro (App.), āvi, ātum, āre, 1. ad aliquid; *odasietni*; hinzueilen. 2) aliquid; *siettetni valamit*; etwas beschleunigen.

Adprŏpinquatio (App.), ōnis, f. 3. *közelités, közelgetés*; die Annäherung.

Adprŏpinquo (App.), āvi, ātum, āre, 1. *közelitni, közelgetni*; heranna-hen, sich nähern.

Adprŏpriātio (App.), ōnis, f. 3. *magáévátétel*; die Zueignung, Zueigenmachung.

Adprŏprĭo (App.), āre, 1. v. c. cibum corpori; *megemészteni t. l. az ételt, és az által a' test'tápláltjára fordítni*; die Speise verdauen, und dadurch zur Nahrung des Körpers machen. 2) aliquid; *magáévá tenni*; sich zu eigen machen.

Adproxĭmo (App.), āre, 1. *megközelitni, közelitni hozzá*; hinzu nahen, hinzu gehen.

Adpugno, āre, 1. i. q. oppugno, *ostromlani*, bestürmen.

Adpulsus (App.), a, um, *hozzátzetett*; hingetrieben. 2) v. c. navis; *kiverödött, kihajtatott*, p. o. *parthoz*; angetrieben. 3) *kidlott, kikötött*, p. o. *hajó*; angelandet.

Adpulsus (App.), us, m. 4. *hozzátörödés, hozzáverödés*; das Treiben, Stoßen an etwas. 2) *kidlás, kikötés, kiszállás*; die Landung, Anlandung. 3) v. c. solis; *a' nap közelitése*. 4) adpulsus pecoris ad aquam; *itatás, itatni hajtás*; die Tränkung des Viehes, das Treiben zum Wasser. 5) v. c. deorum; *ihletés*; die göttliche Wirkung oder Eingebung.

Adquiesco, Adquiro. vide: Acqu.

Adrādo, si, sum, dĕre, 3. *megvakarni*; bekratzen. 2) *meghántani, a' héjját levakarni, lehúzni*; beschaben, abschaben, abkratzen.

Adramyttĕos, Adramyttēum, Adramyttĭon, i, urbs in Aeolia; inde: Adramyttēnus, a, um, i. e. inde oriundus.

Adrana, ae, *Éder, folyóvíz Németországban*; die Eder.

Adrastĕa (vel ĭa), ae, f. 1. alias: Nemesis, filia Jovis, ultionis Dea, et vindex scĕlerum; hinc: Adrasteus.

Adrastis, ĭdis, f. i. e. filia Adrasti.

Adrastus, i, rex Argorum.

Adrectārĭus (Arrect.), a, um, *függőleges*; grade in die Höhe gerichtet, perpendiculär.

Adrectus, et Arrectus, a, um, *felegyenesitett, egyenesen faldllitott, felemelt*; angerichtet. 2) arrectis auribus audire; *figyelemmel hallgatni, fülelve hallgatni*; begierig hören. 3) arrectus animus; *bátor szív*; ein muthiges Herz. Comp. adrectior vel arrectior. Superl. adrectissimus.

Adrēmĭgo, āre, 1. *odaevezni, alévezni*; herzurudern, hinzurudern.

Adrēpo, Arrepo, psi, ptum, pĕre, 3. *hozzámászni vagy tsuszni*; hinzu oder herzukriechen oder schleichen. 2) Met. v. c. ad amicitiam alicujus; *bészálnleni magát valaki bardtságába*; sich einschmeicheln.

Digitized by Google

Adrĕptus, Arrĕptus, a, um, *megragadt, megkapott*; ergriffen.

Adria, Adriacus, Addrianus, Adriaticus, vide: Hadr.

Adridĕo (Arrideo), si, sum, dēre. 2. *nevetni, mosolygni valamire, megnevetni valamit*: zu oder über etwas lachen, lächeln. 2) alicui, et aliquem; *nevetni, mosolygni valakire*; einen anlachen. 3) alicui; *tetszeni*; gefallen. Hoc mihi arridet, Cic. *ez nekem tetszik.*

Adrigo (Arrigo), exi, ectum, rĭgĕre, 3. *felegyenesitni, felállitni*; in die Höhe richten, aufrichten. 2) animum; *felélleszteni, felelevenitni*; aufrichten, ermuntern.

Adripio, vel Arripio, ĭpui, eptum, rĭpĕre, 3. (ad et rapio); *megkapni, megragadni, megfogni*; ergreifen, erwischen, schnell anfassen. 2) occasionem; *kapni, p. o. az alkalmatságon*; ergreifen. 3) *hivánva venni, kamar elfogadni*; *kapni rajta*; ergreifen, erlangen, erhaschen. 4) literas; *kamar megfogni, megtanulni*; schnell begreifen, fassen, lernen.

Adrisio, (Arr.), ōnis, f. 3. *ránevetés, rámosolygás*; das Anlachen, Lachen über etwas. 2) *hizelkedés, tsapodárság*; die Schmeicheley.

Adrisor (Arr.), ōris, m. 3. *ránevető, rámosolygó*: der einem zulacht, anlacht. 2) *tsapodár*; der Schmeichler.

Adrius, ii, m. 2. mons ad Dalmatiam.

Adrobicum, i, n. 2. oppidum Hispaniae.

Adrobōro, āvi, ātum, āre, 1. *erősitni, megerősitni*; stärken.

Adrodo (Arrodo), rōsi, rōsum, rōdĕre, 3. *megrágni, elrágni, megharapdálni*; benagen.

Adrŏgans (Arrog.) āntis, o, 3, *nagyraláto, kevély, büszke, magát nagyzó*; stolz, übermüthig.

Adrŏganter (Arrog.), Adv. *kevélyen, büszkén*; stolz, vermessen, übermüthig.

Adrŏgantĭa (Arrog.), ae, f. 1. *nagyratátás, kevélység*: der Übermuth, die Vermessenheit, der Stolz.

Adrŏgātio (Arrog.), ōnis, f. 3. *fiúvá fogadás a' nép előtt*; die feyerliche Annehmung an Kindes Statt.

Adrŏgātor (Arrog.), ōris, m. 3. *fiúvá fogadó, t. i. a' státus megegyezésével*; der unter Autorität des Staats einen an Kindes Statt annimmt.

Adrŏgo (Arrogo), āvi, ātum, āre, 1. aliquem; *megkérdezni valakit*; anfragen, befragen. 2) *a' státus megegyezésével valakit fiának fogadni*; an Sohnes Statt annehmen. 3) sibi aliquid; *magának tulajdonitni valamit t. i. valami nagyot vagy sokat*; sich etwas zuschreiben, anmassen, beymessen. 4) *hozzádni, mellédni*; an die Seite setzen. 5) *szerezni, adni*; verschaffen, geben.

Adrōro, āre, 1. *megnedvesitni, áztatni, meglotsolni*; benetzen, bethauen, besprengen.

Adrōsor, ōris, m. 3. *megrágó*; ein Benager.

Adrōsus, a, um, *megharapdált, megrágott*; benagt.

Adrŭo, ĕre, 3. *ráhányni, bétemetni, p. o. földel*, beschütten.

Adrycīnus, a, um, i. e. in Adryce natus.

Adyx, ycis, f. 3. oppidum ad Syracusas.

Adscalpo, ĕre, 3. *rávakarni*; an etwas kratzen.

Adscendĭbĭlis (Ascensibilis), e, *megmászható, a' mire fel lehet menni*; besteiglich.

Adscendo (Ascendo), di, sum, scendĕre. 3. (ad et scando) aliquid, vel, in —; *felmenni rá, rámenni, felhágni*; aufsteigen, hinauf steigen, besteigen. 2) v. c. ad honores, ad gradum dignitatis; *felmenni, előmenni, emelkedni*; höher kommen oder steigen.

Adscensĭbĭlis (Asc.), e, *megmászható, a' mire fel lehet menni*; besteiglich.

Adscensio (Asc.), ōnis f. 3. *felhágás, felmenés*; das Hinaufsteigen. 2) v. c. solis; *feljövése vagy felkelése a' napnak, 's a' t.* das Aufgehen, z. B. der Sonne.

Adscensor (Asc.), ōris, m. 3. *felhágó, felmenő*; der Besteiger.

Adscensus (Asc.), us, m. 4. *felmenetel, feljövés, feljövetel*; das Aufsteigen, Hinaufsteigen, Heraufsteigen. 2) *felemenetel, grádits, felhágó*; eine Stiege, Treppe. 3) ad honoris gradum; *emelkedés, felhágás, p. o. hivatalokra*; die Gelangung zu Ehrenstellen.

Adscio (Asc.), ivi, itum, scīre, 4. v. c. socios; *felvenni, magához venni*; annehmen. 2) *helybehagyni*; billigen,

Digitized by Google

Adscisco (Asc.), ivi, itum, scisc̆ĕre, 3. v. c. in numerum civium; *felvenni, bévenni;* annehmen, aufnehmen. 2) virginem in matrimonium; *feleségül venni;* nehmen, heirathen. 3) *kivánni, megkivánni;* begehren. 4) *szerezni, szert tenni rea, magdévá tenni;* verschaffen, erwerben.

Adscītus (Asc.) a, um, *felvett;* angenommen, aufgenommen.

Adscrībo (Ascr.), psi, ptum, scrīb̆ĕre, 3. *felirni, feljegyzeni;* aufschreiben, aufzeichnen. 2) *közé számlálni, felvenni közé;* zuzählen, zu etwas rechnen. V. c. aliquem in numerum civium, in civitatem, vel, civitati, etc. 3) *szá naddsára béirni, rdirni valaki nevére;* zuschreiben, auf die Rechnung Jemandes schreiben. 4) alicui, aliquid; *valakinek tulajdonitni valamit;* einem etwas zueignen, beymessen.

Adscriptīcĭus, Adscriptītĭus (Ascr.), a, um, v. c. civis; *béirt;* eingeschrieben.

Adscriptĭo (Asc.), ōnis, f. 1. *felirás, feljegyzés;* das Aufschreiben, die Aufschreibung. 2) *felvétel, béirás;* die Einschreibung, Dazuschreibung. 3) *valakinek tulajdonitás;* die Zueignung, Beymessung.

Adscriptīvus (Ascr.), a, um, *feleslegvaló, beirt, p. o. katonák;* überzählige.

Adscriptor (Ascr.), is, m. v. c. legis; *helybehagyó, magát aldiró;* der Beypflichter, der etwas dazu schreibt z. B. seinen Nahmen, zum Beweise daß er es billige, folglich ein Beypflichter.

Adscriptus (Ascr.), a, um, *felirott; feljegyzett, hozzálrott;* aufgeschrieben, hinzugeschrieben, u. s. w. Vide Ascribo.

Adsĕcla, Assecla, ae, m. 1. (adsequor); *utánnajáró, késérő;* der Begleiter. 2) *követő, tanitvány;* der Nachtreter, Anhänger. 3) *követőtárs;* der Gefährte. 4) omnium mensarum assecla, Cic. *élődi, ingyenélő;* der Schmarotzer.

Adsectātio (Assect.), ōnis, f. 1. *késérés, p. o. nagy urak késérése;* die Begleitung, Nachfolgung. 2) *igyekezet, iparkodás, t. i. hogy másokat a' tökélletességben elérhessünk;* die Bemühung, das Bestreben. 3) adsectatio coeli; *az égnek vagy a' tsillagok járásának vizsgálása;* die Beobachtung des Sternenlaufs.

Adsectātor, (Assectator), ōris, m. 3. *késérő;* der Begleiter. 2) *követő, tanitvány;* ein Anhänger. 3) v. c. sapientiae adsectator, Plin. *a' kivalamire rádadja magát;* der sich auf etwas legt. 4) adsectator dapis, Plin. *elődi;* ein Schmarotzer.

Adsector, Assector, ātus sum, āri, Dep. 1. *utánna járni, késérni;* einem überall folgen, einen begleiten. 2) *követni valakit, ragaszkodni valakihez;* einem anhängig seyn. 3) *társúl követni v. elkésérni;* begleiten.

Adsĕcūro, āre 1. *bátorságossá tenni;* sicher stellen. 2) *bizonyossá tenni valami felől:* versichern.)(

Adsĕcūtor, ōris, m. 3. *késérő;* der Begleiter.

Adsecutus, a, um, vide: Adsequor.

Adsĕdo, ōnis, m. 3. i. qu. Assessor.

Adsello, et Assello, āre, 1. *természeti szükségét tenni, árnyékszéken ülni;* zu Stuhle gehen, seine Nothdurft verrichten.

Adsĕnesco, ĕre, 3. *mellé vénülni;* wobey alt werden.

Adsensĭo (Ass.), ōnis, f. *megegyezés, egyetértés;* die Einwilligung, Einhelligkeit, der Beyfall.

Adsensor (Ass.), ōris, m. *megegyező, vele egyetértő;* der Beypflichter.

Adsensus (Ass.), us, m. *egyesülés, megegyezés;* die Beystimmung, Beypflichtung, der Beyfall.

Adsentātĭo (Ass.), ōnis, f. 3. *tsapodárság, hizelkedés;* das Schmeicheln. 2) *helybehagyás;* der Beyfall.

Adsentātiuncŭla (Ass.), ae, f. 1. Dimin. *egy kis tsapodárság;* eine kleine Schmeicheley, das Flattiren.

Adsentātor (Ass.), ōris, m. *hizelkedő, tsapodár;* ein Schmeichler, Flatirer.

Adsentātōrie (Ass.), Adv. *hizelkedve, tsapodárkodva;* auf flattirende, schmeichlerische Art.

Adsentātrix (Ass.), īcis, f. *hizelkedő, tsapoddr, t. i. asszony személy;* eine Flattirerinn, Schmeichlerinn.

Adsentĭo (Ass.), si, sum, īre, 4. d. Adsentior, sensus sum, īri, 4. *megegyezni benne, egyet érteni vele;* einwilligen, beystimmen, beypflichten. 2) alicui; *helybehagyni, t. i.*

Digitized by Google

valaki gondolatját, akaratját; den Beyfall geben.

Adsentor (Ass.), atus sum, āri, 1. *hízelkedni*; ſchmeicheln. 2) *helybehagyni, jóváhagyni*; beypflichten, Recht geben. 3) *egyetérteni vele*; beyſtimmen.

Adsĕquor (Assequor), cūtus (quutus) sum, sĕqui, 3. aliquid, aliquem in via; *elérni, utólérni*; erreichen, einholen. 2) v. c. propositum adsequi; *elérni, p. o. feltett tzélját, szándékát*; ſeine Abſicht erreichen, ſeinen Vorſatz ausführen. 3) conjectura adsequi; *eltalálni, kitalálni*; durch Muthmaſſung errathen. 4) cogitationes alicujus adsequi; *elérteni a' gondolatját, elérteni mit akar valaki*; einen verſtehen. 5) ingenium alicujus adsequi; *felérni valaki eszével*; einen an Geſchicklichkeit gleich kommen. 6) merita alicujus adsequi, Cic. *valakinek éránta mutatott jótéteményeit vagy érdemeit meghdlálni*; erwieſene Wohlthaten vergelten. 7) *telyesíteni, bétölteni, követni, p. o. valaki tanátsát*; befolgen.

Adsequutus (Ass.). Vide Adsequor.

Adsĕro (Ass.), ĕvi, ĭtum, sĕrĕre, 3. *mellévetni, vagy ültetni*; darneben ſäen oder pflanzen.

Adsĕro (Ass.), ĕrui, ertum, sĕrĕre. 3. *állítni, bizonyítni*; behaupten. 2) in libertatem; *szabaddá tenni, felszabadítni, szabadságba helyheztetni*; frey machen. 3) sibi aliquid; *magának tulajdonítni*; ſich beylegen, zuſchreiben, ſich etwas anmaſſen. 4) v. c. se studiis, Plin. *a' tanúlásra adni magát*; ſich auf das Studieren legen. 5) in servitutem aliquem adserere; *valakit szolgává tenni*; einen zum Knechte machen. 6) *oltalmazni*; beſchützen, ſchützen. 7) adserere aliquem coelo, Ovid. *valakit a' mennyeiek (Istenek) közé számlálni*; einen unter die Götter verſetzen.

Adsertio (Ass.), ōnis, f. 3. in libertatem; *felszabadítás*; die Freyſprechung. 2) *állatás, erősítés, ráhagyás, állítás*; die Behauptung, Bejahung.

Adsertor (Ass.), ōris, m, 3. *szabadságszerző, felszabadító*; der Befreyer. 2) *megmentő, szabadító*; der Erretter. 3) *valamit nyilván vagy közönséges helyen állító, tanú*; ein öffentlicher Bekenner, ein Zeuge.

Adsertōrius (Ass.), a, um, v. c. lis, Cod. Just., i. e. de adserenda libertate.

Adservĭo (Ass.), ivi, ītum, īre, 4. *vele együtt szolgálni, szolgálni*; mitdienen, dienen. 2) *elómozdítni, elősegéllni*; befördern, zu befördern ſuchen. 3) *igyekezni*; ſich befleißigen.

Adservo (Asservo), āvi, ātum, āre, 1. *vigyázni valamire, rávigyázni*; Achtung geben, bewahren, hüthen. 2) *tartani, vigyázat alatt tartani, eltenni*; aufbewahren, verwahren.

Adsessĭo (Ass.), ōnis, f. 3. *mellette ülés, vele együtt ülés*; das Sitzen bey Jemanden.

Adsessor (Ass.), ōris, m. 3. *táblabíró*; ein Beyſitzer.

Adsessūra (Ass.) ae, f. 1. *táblabíróság*; das Amt eines Beyſitzers.

Adsĕvĕranter (Ass.), Adv. *erősen állítva, bizonyítva*; gewiß, mit Betheurung, mit Verſicherung.

Adsĕvĕrāte (Ass.), Adv. id quod Adseveranter.

Adsĕvĕrātio (Ass.), ōnis, f. 3. *komolyság, valódiság*; der Ernſt in der Betheurung. Omni adseverationetibi adfirmo, Cic. *valóban azt állítom, minden komolysággal állíthatom*; ich verſichere dir in allem Ernſte.

Adsĕvĕro Ass.), āvi, ātum, āre, 1. (ad et severus); *komolyan állítni, valóban szóllani v. állítni valamit*, ernſtlich behaupten oder verſichern. 2) *állítni, bizonyítni, mutatni*; verſichern, an den Tag legen, äußern.

Adsībĭlo (Ass.), āvi, ātum, āre, 1. *fütyyenteni, sívölteni valaki felé vagy neki, fütyölni* zu oder gegen etwas ziſchen, ſäuſeln, fliſtern.

Adsiccesco (Ass.), ĕre, 3. *megszikkadni, megszáradni*: trocken werden.

Adsicco (Ass.), āvi, ātum, āre, 1. *megszárasztani, szikkasztani*; trocknen.

Adsĭdĕo (Ass.), ēdi, essum, sĭdĕre, 2. (ad et sedeo) alicui, rei, in re, apud quem, et cum Accus.; *mellette ülni, ülni valahol*; wo ſitzen, bey etwas oder bey Jemanden ſitzen. 2) in carcere adsidere; *tömlötzben ülni v. lenni*; im Gefängniſſe ſitzen.

Digitized by Google

3) literis adsidere; *szorgalmatosan tanulni*; fleißig ſtudieren. 4) v. c. moenibus, muros, arcem: *megszállani, p. o. a' várat*; belagern, auch blockiren. 5) valetudini adsidere; *az egésségére vigyázni*; für die Geſundheit Sorge tragen. 6) *közel lenni hozzá, határos lenni vele*; *hasonlítni hozzá*; nahe ſeyn, gränzen, ähnlich ſeyn. 7) loco: adsido, adsidĕre; *mellétülni, letülni mellé*; ſich ſetzen. Vide: Adsido.

Adsĭdo (Ass.), ēdi, essum, sĭdĕre, 3. *mellétülni, letülni mellé vagy valahová, odatülni*; ſich bey oder an etwas niederſetzen oder niederlaſſen.

Absĭduĕ (Adv.), *szüntelen, mindúntalan*; beſtändig, ohne Unterlaß.

Adsĭdŭĭtas (Ass.), ātis, f. 3. *szünt'elenvaló ott létel vagy ott forgás valahol*; die beſtändige Gegenwart an einem Orte. 2) *nagy vagy tartós szorgalmatosság a' munka mellett, rajtaléte a' munkán*; der Fleiß, wenn man immer bey der Arbeit bleibt. 3) adsiduitas bellorum; *a' szüntelen tartó hdború*; die beſtändige Fortdauer des Kriegs. 4) *meg-megújítása valaminek*; Wiederhohlung.

Adsĭduo, i. qu. adsidue; *szüntelen, minduntalan*; beſtändig, immer.

Adsĭdŭus (Ass.), a, um; *szüntelen jelenlévő*, beſtändig gegenwärtig. 2) *serény, szorgalmatos, fáradhatatlan*; emſig, immer bey ſeiner Arbeit ſitzend. 3) *tartós, szüntelenvaló, szakadatlan*; anhaltend, ununterbrochen, beſtändig, fortdauernd, häufig. 4) Scriptor assiduus, Gell. *jeles író*; *t. i. könyvíró, vagy szerző*; ein bewährter Scribent. Comp. assiduius. Superl. assiduissimus.

Adsignātĭo (Ass.), ōnis, f. 3. *útasítás*; eine Anweiſung, Aſſignation. 2) *pénzre vagy fizetésre szólló útasítás, pénzútasítás*; eine Geldanweiſung oder Aſſignation.

Adsignātor (Ass.), ōris, f. *útasító*; der Anweiſer.

Adsignātus, a, um, *adatott, rendelt, tulajdonittatott, kimutatott*; zugeeignet, angewieſen.

Adsignĭfĭco (Ass.), āvi, ātum, āre, 1. *kijelenteni, kinyilatkoztatni*; anzeigen, an den Tag legen.

Adsigno (Ass.), āvi, ātum, āre, 1. *lepetsételni, megpetsélni*; ein Siegel darauf drücken, verſiegeln. 2) v. c. agros; *kimutatni, (valaki számára) rendelni, kiosztani*; anweiſen, zutheilen. 3) *tulajdonítni*; beymeſſen, zuſchreiben. v. c alicui gloriam; culpam fortunae, Cic. 4) v. c. aliquem custodibus; *áltuladni*; übergeben.

Adsĭlĭo (Ass.), ĭlŭi, vel sĭlĭvi et sĭlĭi, sultum, sĭlīre, 4. (ad et salio) ad aliquid; *odaugrani, vagy szökni, rdugrani, mellétugrani, vagy pattanni*; hinzuſpringen, aufſpringen, zu oder an etwas ſpringen. 2) *meghágni*; beſpringen.

Adsĭmĭlātĭo (Ass.), Adsĭmŭlātĭo (Ass.) ōnis, f. 3. *összehasonlítás, hozzáhasonlítás, hasonlítás*; die Vergleichung. 2) *hasonlatosság*; die Ähnlichkeit.

Adsĭmĭlis (Ass.), e, cum Genit. et Dat. *hasonló, egyenló*; ähnlich, ganz gleich.

Adsĭmĭlĭter (Ass.), Adv. *hasonlóképpen, szint'úgy*; auf ähnliche Art, eben ſo.

Adsĭmĭlo (Ass.), Adsĭmŭlo (Ass.), āvi, ātum, āre, 1. aliquid alicui rei; *hozzá vagy összehasonlítni, egybevetni*; vergleichen, in Vergleichung ſtellen, gleich halten. 2) aliquid; *valaminek mássát venni, lemásolni*; nachmachen, nachahmen. 3) aliquem; *valakinek a' formáját öltözni magára, vagy felvenni*; die Geſtalt von Jemanden annehmen. 4) v. c. se amicum, se lactum etc. *tettetni*; *mutatni vagy adni ki magát*; ſich dafür oder für etwas ausgeben, etwas vorgeben, was nicht an dem iſt.

Adsimulatus, et Adsimilatus, a, um, *az eredetihez másban kitsindált*; ähnlich gemacht, ähnlich. 2) *tettetett, annak látszó, nem valódi*; den Schein einer Sache habend, ſcheinbar, nicht wirklich.

Adsimulo, vide: Adsimilo.

Adsĭstentia, ae, f. 1. *segítség, segéd*; die Hülfe, der Beyſtand.

Adsisto (Ass.), stĭti, stĭtum, sīstĕre, 3. *odadllítni*; hinſtellen. 2) se, v. c. ad fores: *odadllani*; ſich hinſtellen, hintreten. 3) *megdllani megdllapodni*; ſtill ſtehen. 4) alicui; *valakinek segítségére lenni, segítni valakin*; einem beyſtehen, helfen.

Adsĭtus, a, um, *mellétültetett, vetett, vagy plántált*; darneben gepflanzt.

Digitized by Google

Adsócio (Ass.), ávi, átum, áre, 1. *társ-nál hozzáadni*; zugesellen. 2) *egyesíteni vele, összekaptsolni*; zusammenfügen, vereinigen.

Adsocius, a, um, *barátsdgos, társaság szerető*; gesellig.

Adsolet, Impers, (Adsolére) ut adsolet; *a' szokás szerént*; *a' mint szokták*; wie gewöhnlich.

Adsŏno (Assŏno), ui, ĭtum, áre, 1. *vele együtt vagy hozzá hangzani*; etwas bey oder zu etwas.

Adspargo, inis, vide: Adspergo.

Adspectábilis (Asp.), e, *látható, szemlélhető*; sichtbar. 2) *látnivaló, méltó a' látásra*; sehenswerth.

Adspecto (Aspecto), ávi, átum, áre, 1. aliquem; *megnézni valakit, rátekinteni valakire*; ansehen. 2) *nézni, vigyázni valamire, figyelmezni*; beobachten, auf etwas sehen. 3) *valamelly felé feküdni, lenni*; wohin zu liegen.

Adspectus (Asp.), us, m. 4. (adspicio), *nézés, megnézés*; das Ansehen, Anschauen. 2) *tekintet*; der Anblick. Primo adspectu, Cic. *első tekintettel*; beym ersten Anblicke. 3) *tekintete, formája valaminek*; die Gestalt, der Anblick.

Adspergo (Asp.), inis, f. 3. *behintés, meghintés, befetskendés*, die Besprengung, das Bespritzen. 2) adspergines parietum: *a' falnak izzadása*; das Schwitzen der Wände.

Adspergo (Asp.), inis, f. gĕre, 3. (ad et spargo); *meghinteni, befetskendeni, behinteni, p. o. vízzel*; besprengen, bespritzen, hinspritzen. 2) aquam alicui adspergere, Plaut. *valakit élesztgetni* (*friss vagy hideg vízzel lotsolni*); einen erquicken. Alicui aliquid molestiae adspergere; *bajt okozni valakinek, bajba keverni valakit*; einem einen Verdruß machen oder zufügen. 3) adspergere aliquid in epistola, Cic. *valamit a' levélben rövid szóval illetni v. említni*; erwähnen.

Adspergula, Asperula, ae, f. 1. *müge, béka ragadály* (*növevény*); das Liebenkraut.

Adspernábilis (Asp.) e, 3. *megvetendő*; *megutálandó*; verächtlich, verwerflich.

Adspernāmentum (Asp.) i, n. 2. i. qu. adspernatio.

Adspernanter (Asp.), Adv., *megvetve, megvetőleg*; verächtlich, mit Verachtung.

Adspernātio (Asp.), ōnis, f. 3. *megvetés, megutálás*; die Verachtung, Verschmähung, Verwerfung. Cic.

Adspernātor (Asp.), ōris, m. 3. *megvető, megútáló*; der Verächter, Verschmäher, Verwerfer.

Adspernor (Aspernor), ātus sum, āri, Dep. 1. (ad et sperno), aliquem, aliquid; *útálni, megútálni, megvetni*; verachten, verschmähen, verwerfen. 2) *útállattal megvetni*; verächtlich verweisen, abweisen.

Adspersĭo (Asp.), ōnis, f. 3. *ráhintés, béhintés, befetskendés*; das Anspritzen, die Besprengung.

Adspersus (Asp.), a, um, *behintett, meghintett, befetskendett*; besprengt, bespritzt.

Adspersus, us, m. 4. i. q. adspersio.

Adspĭcio (Aspicio), spĕxi, spĕctum, spicĕre, 3. aliquem, ad aliquem; *nézni, megnézni valakit, tekinteni, rátekinteni valakire*; einen ansehen, anschauen; it. *meglátni valakit*, erblicken. 2) lucem adspicere; Cic. *születni, a' világra lenni*; gebohren werden.

Adspīrāmen (Asp.), ĭnis, n. 3. *rálehellés, ráfúvallás*; die Zuwehung, das Anblasen, Anwehen.

Adspīrātio (Asp.), ōnis, f. 3. *rálehellés*: das Anhauchen. 2) *lehellés, lehellet*; das Athemhohlen. 3) terrae; *kigőzölgés*; Ausdünstung. 4) stellae; *béható ereje más égi testekre*; der Einfluß der Gestirne.

Adspīro (Asp.), ávi, átum, áre. 1. *ráfújni, rálehelleni, fúvallani*; hinwehen, hinblasen, hinhauchen, anwehen, anhauchen, anblasen. 2) alicui, rei, v. c. Di, coeptis adspirate meis, Ovid. Adspirat primo fortuna labori, Virg. *elősegélleni, segítségül lenni, kedvezni*; begünstigen, beystehen, helfen. 3) v. c. ad rem aliquam, Cic. *vágyni, vágyódni valamire*; sich an etwas wagen, zu gelangen suchen.

Adspŭo, ĕre, *ráköpni, rápökni, megpökni*; hinspeyen, anspeyen.

Adsterno (Ast.), strāvi, ātum, sternĕre, 3. *ráterítni, rávetni*; hinzulegen, hinwerfen. Adsterni; *ráborulni*; sich darauf hinwerfen.

Adstĭpulātio (Ast.), ōnis, f. 3. *megegyezés*; die Beystimmung.

Digitized by Google

Adstĭpŭlātor (Ast.), ōris, m. 3. *megegyező valamiben*; der in etwas einwilliget, der Beyſtimmer. 2) *segedelemnyujtó, segéd*; der Beyſtand.

Adstĭpŭlātus, us, m. i. q. adstipulatio.

Adstĭpŭlor (Ast.) ātus sum, āri, Dep. 1. alicui; *megegyezni, egy értelemben lenni valakivel*; einwilligen, einerley Meinung ſeyn, Beyfall geben.

Adstĭtŭo (Ast.), ŭi, ūtum, ĕre, 3. *odaállitni, v. tenni*; hinſtellen. 2) *jóhelyre állitni*; zurechte ſetzen.

Adsto (Asto), ĭti, ĭtum, et ātum, āre, 1 *mellette állani, ott állani valuminél v. mellette, v. valaki mellett*; ſtehen bey etwas, bey einem ſtehen. 2) in conspectu adstare; *elótte vagy szeme elótt állani*; da ſtehen, im Geſichte ſtehen. 3) *felfelé állani, felállani, fennállani*; in die Höhe ſtehen.

Adstrĕpo (Ast.), ui, ĭtum, pĕre, 3. *zörögni mellette*, ein Geräuſch bey oder zu etwas machen. 2) alicui; *mormolás vagy morgás által hagyni helybe valamit, rámormolni*: zumurmeln, mit Murmeln beypflichten.

Adstricte (Ast.), Adv. *szorosan*; ſtreng, genàu, pünktlich. 2) *röviden, rövideden*; knapp, kurz; adstricte dicere, Cic. *röviden szóllani*; kurz reden.

Adstrictio (Ast.), ōnis, f. 3. *öszveszoritás, öszveszorúlás*; Zuſammenziehung, zuſammenziehende Kraft.

Adstrictōrius, a, um, v. c. vis; *öszvehúzó, p. o. erő*; zuſammenziehende Kraft.

Adstrictus (Ast.), a, um, *öszvehúzódott*; zuſammengezogen. 2) v. c. vestis; *rövid, kurta, szük*; kurz, knapp, eng. 3) *feszes, meghúzott*; ſtraff angezogen. 4) *köteles, lekötelezetett*: verbunden, verpflichtet. 5) necessitate adstrictus; *szükségtól kényszeritettvén*; aus Noth gezwungen. 6) frons adstricta; *ráncz basszedett homlok, felvont homlok*; eine gerunzelte Stirne. Adstrictum gelu; *erős fogy*; ſtarker Froſt. Aquae adstrictae; *befagyott viz, jég*. Eis.

Adstringo (Ast.), inxi, ictum, stringĕre, 3. *meghúzni, feszesen kihúzni*; ſtraff anziehen. 2) *öszveszoritni, öszvehúzni*; zuſammenziehen. 3) v. c. argumenta, rem; *rövidre öszvevonni, megröviditni*; zuſammenziehen, ins Kurze ziehen, kürzer machen. 4) v. c. alicui manus; *szorosan megkötni, öszveszorítni*; knapp zuſammenbinden. 5) *megkötni, odakötni valamihez*; an etwas binden, befeſtigen. Ad certa se adstringere verba, Cic. *magát bizonyos szókhoz kötni*; ſich an gewiſſe Worte binden. 6) adstringi; *lekötelezteteve lenni*; verbunden ſeyn. Se jure jurando adstringere, Svet. *hittel vagy esküvéssel kötelezni magát*; ſich eidlich verpflichten. 7) adstringere se furto: *tolvajságba esni*; einen Diebſtahl begehen. 8) adstringere frontem; *ráncz baszedni homlokát*; die Stirne runzeln.

Adstruo (Ast.), xi, ctum, strŭĕre, 3. *hozzápitni*: dazu bauen. 2) *hozzátenni, hozzadni*; dazu fügen, beylegen. Auditis adstruere; *ahoz a' mit valaki hall, többet toldani vagy költeni*; dazu was man gehört hat hinzu dichten. 3) *állitni, bizonyitni*; behaupten, verſichern. 4) *allattomvan koholni, vagy tsinálni valamit mesterkedni valamin*; heimlich anſtiften.

Adstŭpĕo (Ast.), ui, ēre, 2. *bámúlni, álmélkodni valamin, valamit bámulni*; ſtaunen über etwas, etwas anſtaunen.

Adsŭdasso, vide: Adsudesco, ĕre.

Adsŭdesco, ĕre, *izzadni kezdeni*; anfangen zu ſchwitzen.

Adsuēfăcio (Assuef.), ēci, actum, făcĕre, 3. (Pass. adsuefio, factus sum); ad rem, rebus; *hazzászoktatni, szoktatni valamihez*; gewöhnen an etwas.

Adsuēfactĭo, ōnis, f. 3. *hazzászokás*; die Gewohnheit, Übung.

Adsuēfactus, a, um, *hozzászoktatott*; gewohnt.

Adsuēfio, factus sum, fiĕri, 3. *hozzászokni valamihez, megszokni valamit*; gewohnen, gewohnt werden.

Adsuesco (Assuesco), ēvi, ētum, suēscĕre, 3. alicui rei; *hozzászoktatni, rászoktatni*; gewöhnen, angewöhnen. Se adsuescere; *hozzászoktatni magát valamihez*; ſich gewöhnen. A teneris adsuescere multum est, Poet. *vajmi sokat tészen az, ha az ember ifjúságdban szoktatja magát valamire, vagy*; *vajmi hasz-*

Digitized by Google

ni a' gyermekkori jó szoktatás; es iſt ein großer Vortheil, wenn man ſich an eine Sache von Jugend auf gewöhnt.

Adsuēfăcio (Ass.), īnis, f. 3. *hozzászokás*; die Angewohnheit, das Gewohnt werden.

Adsuetus (Ass.), a, um, cum Genit. Dat. et Abl. *hozzászokott, valamit megszokott*; gewohnt einer Sache, an etwas gewohnt.

Adsŭgo, xi, ctum, gĕre, 3. *szopni*; ſaugen.

Adsultim (Ass.), *ugrálva*; ſpringend, hüpfend.

Adsulto (Ass.), āvi, ātum, āre, 1. *ráugrálni, neki ugrani*; an etwas ſpringen, herzuſpringen.

Adsultus (Ass.), us, m. 4. *nekimenés, rárohanás*; der Angriff.

Adsum, fŭi, esse, *jelen lennni*; gegenwärtig ſeyn, da ſeyn; alicui rei; *valamelly dolognál ott vagy jelen*; bey einer Sache gegenwärtig ſeyn. 2) alicui ad rem aliquam adesse, Plaut. *segitségül lenni valakinek valamiben*; einem in einer Sache beyſtehen. 3) ades dum, ades huc, Ter. *ide jöjj, ide gyere*; komme her. 4) animo adesse; *bátorrávvel lenni*; beherzt ſeyn; *it. figyelemmel lenni, figyelmezni*; aufmerkſam ſeyn. 5) fortuna mihi hodie adfuit, Liv. *ma nekem kedvezett a' szerentse*; das Glück hat mir heute wohl gewollt.

Adsūmo (Assumo), msi, mtum, měre, 3. *hozzávenni*; dazu nehmen. 2) v. c. aliquem in societatem; *felvenni, magához venni*: annehmen, an ſich nehmen, nehmen; aliquem sibi filium adsumere; *valakit fiává fogadni*; einen an Sohnes Statt annehmen. 3) aliquem in consilium, *tanátsúl megkérdezni, a' tanátskozók közé felvenni*; einen mit zum Rathe ziehen. 4) *felvenni, p. o. valaminek megmutatására az okok és bizonyságok közé*; etwas zum Beweiſe des Vortrags annehmen. 5) v. c. cibum, medicinam; *venni, magához venni, bévenni*, nehmen, zu ſich nehmen.

Adsumtio (Ass.), ōnis, f. 3. *felvétel hozzá*; die Dazunehmung. 2) *a' Syllogismusban, a' minor*; der zweyte Vorderſatz des Syllogismi, minor genannt.

Adsumtĭtĭus, a, um, *felvett*; etwas angenommenes.

Adsumtīvus (Ass.), a, um, *felvevéndő, felvenni való*: an oder zu ſich nehmend.

Adsumtus (Ass.), a, um, *felvett*; angenommen. Vide Adsumo.

Adsŭo (Ass.), ŭi, ūtum, ĕre, 3. *hozzávarrni, összevarrni*; annähen, zuſammennähen.

Adsurgo (Ass.), rexi, rectum, gĕre, 3. *felállani*; aufſtehen, ſich erheben. 2) in arborem adsurgere; *felnóni, fának nevekedni*; zu einem Baume werden. 3) animo adsurgere; *nekibátorodni*: einen Muth faſſen. 4) centum millibus passuum adsurgere, Plin. *száz ezer lépésnyire emelkedni fel*; hundert tauſend Schritte hoch ſeyn.

Adtactus (Attact.) us, m. 4. *hozzáérés, illetés*; die Berührung, Anrührung.

Adtactus (Att.), a, um, *illetett*; angerührt, berührt.

Adtāmĭno (Attam,), āvi, ātum, āre, 1. *illetni, megilletni, hozzáérni*: berühren. 2) *megsérteni*; verſehren, verletzen. 3) *megszeplősíteni*; beflecken.

Adtempĕrate (Att.), Adv., *éppen jókor, alkamas időben, jól alkalmaztatva*; paſſend, zu rechter Zeit, eben recht.

Adtempĕro (Att.), āvi, ātum, āre, 1. *hozzá alkalmaztatni*; anfügen, dazufügen.

Adtendo (Attendo), di, tum, dĕre, 3. *felhúzni, kifeszíteni, p. o. a' kézivet*; anſpannen, ſpannen. 2) animum ad aliquid; *függeszteni, p. o. elméjét, figyelmetességét*, wohin richten, aufmerken. 4) alicui adtendere; *valaki beszédére hallgatni, figyelmezni*; einem zuhören, Achtung geben.

Adtentātio (Att.), ōnis, f. 3. *próbatétel*; der Verſuch.

Adtente (Att.), Adv. *figyelmetesen, figyelemmel*; aufmerkſam, ſorgfältig

Adtentio (Att.), ōnis, f. 3. v. c. animi; *figyelem, figyelmetesség, figyelmezés*; die Aufmerkſamkeit.

Adtento (Att.), āvi, ātum, āre, 1. *megpróbálni, próbára venni*; verſuchen.

Adtentus (Att.), a, um, (adtendo), *figyelmetes*; aufmerkſam; Comp. attentior; Superl. attentissimus.

Adtĕnŭate (Att.), Adv., *igen, véknyan*;

Digitized by Google

gar dünn. 2) *gyengén*; ſchwach, ſachte. 3) attenuate dicere; *együgyü és rövid előadással élni*; mager und ohne redneriſchen Schmuck reden

Adtĕnŭātĭo (Att.), ōnis, f. 3. *kevesítés*; die Verminderung, Verkleinerung.

Adtenuatus, a, um, *véknyított*; verdünnet. 2) *kevesített*; vermindert. 3) *gyengített*; geſchwächt.

Adtĕnŭo (Att.), āvi, ātum, āre, 1. *véknyitni, soványitni*; dünne, hager machen. 2) *kissebbitni, kevesitni*; verringern; it. *fogyasztani, p. o. az eleséget*; verzehren, durchbringen. 3) *gyengitni, erőtlenitni*; ſchwächen. 4) orationem; *együgyü sovány előadással élni*; etwas mager und ohne redneriſchen Schmuck vortragen. 5) vocem adtenuare; *éles hangon beszélni*; klar oder mit heller Stimme reden.

Adtermĭno (Att.), āre, *meghatározni, határt szabni neki*; durch Grenzen beſtimmen, beſtimmen.

Adtĕro (Attero), trīvi, trītum, tĕrĕre, 3. *valamihez dörgölni*; reiben an etwas; it. *széllyeldörgölni, elszúrni*; zerreiben, zermalmen. 2) alicui aures atterere, Plaut. *valakinek sok beszéd által a' füleit terhelni*; einen mit plaudern müde machen. 3) famam alicujus atterere, Sall. *valakinek hirét nevét gyalázatba keverni*; einen um ſeinen guten Nahmen bringen. 4) *kevesitni, fogyasztani, elfogyatni*; vermindern, verringern, verthun. Facultates atterere; Svet. *vagyonát elvesztegetni*; ſein Vermögen durchbringen, verthun. Hostem atterere; *az ellenséget fogyasztani, gyengitni*; den Feind ſchwächen. 5) *elkoptatni valamit*; abnützen.

Adtestātĭo (Att.), ōnis, f. 3. *bizonyságadás*; die Bezeugung. 2) *a' tanú bizonyságtétele, vagy vallása*; die Ausſage der Zeugen.

Adtestātor, ōris, m. 3. *bizonyságtévő, tanú*; der etwas bezeuget, ein Zeuge.

Adtestor, Attestor, ātus sum, āri, Dep. 1. aliquid; *bizonyitni valamit, bizonyságot tenni valami felől*; etwas bezeugen. 2) aliquem; *valakit tanúnak hivni*; einen zum Zeugen nehmen.

Adtexo (Att.), xui, xtum, ĕre, 3. *hozzászőni*; anweben, dazuweben. 2) *hozzákötni, hozzáfoglalni*; anbinden.

Adtĭgo v. adtingo.

Adtĭgŭus (Att.), a, um, *mellette vagy határában lévő, vele szomszéd*; angränzend, benachbart.

Adtĭnĕo, ĭnui, entum, tĭnĕre, 2. (ad et teneo); *odatartani*; hinhalten. 2) *megtartani, p. o. magánál, tartóztatni*; halten, aufhalten, zurückhalten. 3) custodia adtineri; *fogságban tartatni*; gefangen gehalten werden. 4) *tartozni, p. o. a' dologra*; illetni a' *dolgot*: betreffen, angehen; quod me adtinet; Cic. *a' mi engemet illet*; was mich betrifft; non adtinet: *nem tartozik a' dologra*; gehört nicht zur Sache, iſt unnöthig.

Adtingo (Att.), ĭgi, tactum, tingĕre, 3. (ad et tango); *illetni, hozzáérni, érdekleni*; berühren, anrühren; digito adtingere; *ujjal illetni*; mit einem Finger anrühren; rem aliquam adtingere; *valamelly dolgot érdekleni, szóval illetni*; eine Sache berühren, von einer Sache handeln. 2) suspicione aliquem adtingĕre; *gyanukodni valakire*; auf einen argwöhnen, 3) *illetni, tartozni reá, érdekelni*; angehören, angehen. Caussa, quae te non adtingit; Cic. *ez a' dolog tegedet nem illet, tégedet nem érdekel*; dieſe Angelegenheit geht dich nichts an. 4) cognatione aliquem adtingere; *atyafiságban lenni valakivel*; einem verwandt ſeyn. 5) *határos lenni vele, szomszédságban esni*; angrenzen, anſtoßen, benachbart ſeyn.

Adtinctus, a, um, *festett*; gefärbt.

Adtŏlĕro (Att.), āre, i. q. tolerare; *elhordozni, elszenvedni*; ertragen.

Adtollo (Att.), ĕre, 3. aliquid; *felemelni, felvenni, p. o. valamit a' földről*; aufheben, erheben, in die Höhe heben, empor heben. Oculos in coelum adtollere; *szemeit az égre felemelni*; die Augen gegen Himmel aufheben. Adtollere posse, *elbirni*; erheben können. 2) adtolli, se adtollere; *felemelkedni, emelkedni, mint p. o. a' hegy*; ſich erheben. 3) v. c. famam alicujus, aliquem laudibus; *magasztalni*; erheben, erhöhen, vergrößern. Aliquem in coelum adtollere, Plin.

Digitized by Google

valakit az égig emelni; einen ſehr loben, bis zum Himmel erheben. 4) növelni, öregbíteni; vermehren. 5) vocem adtollere; magasabb hangon beszélni; ſeine Stimme mehr erheben.

Adtŏndĕo (Att.), tŏndi, tŏnsum, tŏndĕre, 2. aliquem; megnyírni, megberetválni; beſcheeren. 2) ulmos, virgulta; megnyesni; beſchneiden.

Adtonite (Att.), Adv. álmélkodva, mit Verwunderung. 2) eszméletlenül; ſinnlos, betäubt.

Adtonitus, a, um, a' menkótől megütetett; vom Donner gerührt. 2) megrettent; beſtürzt. 3) eszméletlen; ſinnlos, betäubt. 4) attonitae mentis: eszeveszett, dühös; ſinnlos, raſend.

Adtóno, Attono, tŏnŭi, tŏnĭtum, tŏnāre, 1. menydörgeni; donnern. 2) megrettenteni; beſtürzt machen. 3) magán kivűl ragadni; betäuben, ſinnlos machen.

Adtorqueo, (Att.), ēre, 2. odavetni, hajítni; hinſchleudern.

Adtractio, ōnis, f. 3. hozzávonás, magához vonás, vagy vonás; das an ſich ziehen.

Adtractŏrius, a, um, magához vonó; anziehend.

Adtrăho (Attrăho), xi, ctum, ĕre, 3. aliquid; magához vonni vagy húzni; an ſich ziehen. 2) aliquem ad se, in se; magához édesgetni; an ſich locken. 3) animam; lélekzeni, lehelleni; Athem hohlen. 4) malum; valami roszszat okozni, bajt szerezni, tsinálni; verurſachen. 5) frontem; összevúzni, ránczba szedni; zuſammenziehen runzeln. 6) aliquem ad judicis subsellia, Cic. valakit törvény eleibe idézni; einen vor Gericht führen.

Adtrectātio, ōnis, f. 3. hozzáérés, érdeklés, illetés; das Anrühren, die Betaſtung, Berührung.

Adtrectātus (Att.), us, m, idem.

Adtrectātus, a, um, illetett, érdeklett; angerührt, berührt.

Adtrecto (Att.), āvi, ātum, āre, 1. (ad et tracto) hozzányulni, érdekleni, illetni; angreifen, berühren. Noli adtrectare; ne bántsd, hozzá ne nyúlj; greife es nicht an.

Adtrĕmo (Att.), ĕre, reszketni reá; zittern bey etwas. 2) megrettenni reája; erzittern.

Adtrĕpĭdo (Att.), āvi, ātum, āre, 1. reszketve sietni v. menni hozzá; zitternd und eilfertig daher gehen.

Adtribŭo (Att.), ui, ūtum, ĕre, 3. alicui aliquid; tulajdonítni valakinek valamit; zueignen, zuſchreiben, beylegen, beymeſſen. 2) alicui negotium, curam rei, etc. valakire valamit bízni, rábízni; übergeben anvertrauen. 3) általadni, odaadni; geben, übergeben.

Adtribūtio (Att.), ōnis, f. 3. tulajdonítás; die Beylegung, Zueignung. 2) rátaszítás; die Anweiſung, Aſſignation.

Adtributus, a, um, tulajdonított; zugeeignet, beygemeſſen. 2) másra útasított fizetés; eine Anweiſung, Aſſignation.

Adtrītio (Att.), ōnis, f. 3. hozzádörzsölés; die Anreibung.

Adtrītus (Att.), a, um, v. c. vestes adtritae; elkopott, kopott, elnyött, p. o. ruha; abgenutzt 2) opes adtritae; megkevesedett vagyon, összeolvadott tehetség; verringertes Vermögen. 3) vires corporis adtritae; elfogyott testi erő, elgyengült test; die geſchwächten Leibeskräfte.

Adtritus, (Att.), us, m, 4. hozzádörzsölés; das Anreiben. 2) elkopás, elvdsás; die Abnutzung.

Aduātĭci, ōrum, populus in Gallia Belgica.

Ădūlābĭlis, e, hízelkedő, tsapodár; ſchmeichleriſch.

Ădūlans, āntis, o. 3. hízelkedő; der Schmeichler.

Adulanter, Adv. hízelkedve; ſchmeichleriſch.

Ădūlātio, ōnis, f. 3. (adulor), hízelkedés; die Schmeicheley, das Schmeicheln.

Ădūlātor, ōris, m. 3. hízelkedő; ein Schmeichler.

Ădūlātōrie, Adv. hízelkedve; ſchmeichleriſch.

Ădūlātōrius, a, um. hízelkedő; ſchmeichleriſch.

Ădūlātrix, īcis, f. 3. hízelkedő, t. i. asszony személy; eine Schmeichlerinn.

Adulescens, Adulescentia, id. qd. Adolescens, Adolescentia.

Ădūlo, āvi, ātum, āre, i. q. adulor, tsapni valakinek, hízelkedni; ſchmeicheln.

Ădŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. ali-

Digitized by Google

quem, et alicui; *hizelkedni valakinek*; ſchmeicheln. 2) *tsapni valakinek, tsapodárkodni*; demüthig ſchmeicheln.

Ădulter, ĕri, m. 2. *paráznа*; der Hurer, Ehebrecher. 2) v. c. monetae, solidorum, ein Verfälſcher der Münzen.

Ădulter, a, um. *paráznа*; hureriſch, ehebrecheriſch. 2) *hamis, dl, nem igaz*; unecht, falſch, nachgemacht.

Adulterata, ae, f. 1. *megparáznitott*; eine im Ehebruch geſchwächte. 2) v. c. moneta; *meghamisitott p. o. pénz*; verfälſcht.

Ădultĕrātĭo, ōnis, f. 3. *meghamisitás*; die Verfälſchung.

Ădultĕrātor, ōris, m. 3. *meghamisitó*; ein Verfälſcher.

Adulteratus, a, um, *meghamisitott, megrontott*; verfälſcht. 2) Vide: Adulterata.

Ădultĕrīnus, a, um, *nem igaz, hamis, dl*; unächt, falſch, nachgemacht.

Ădultĕrium, ĭi, n. 2. *paráznaság*; die Hurerey, der Ehebruch. 2) *meghamisitás*; die Verfälſchung.

Ădultĕro, āvi, ātum, āre, 1. *paráználkodni, kurválkodni*; huren, ehebrechen. 2) aliquid; *meghamisitni, megrontani*; verfälſchen.

Ădultus, a, um, *meglett idejü, idós*; erwachſen. 2) aestate adulta; *nyár középen*; mitten im Sommer.

Ădumbrātim, Adv. *drnyékban, homályosan, tsak homályban*; dunkel, wie ein Schattenriß, nicht genau, nur einigermaßen.

Ădumbrātĭo, ōnis, f. 3. *lerajzolás, rajzolat, drnyékolds*; der Entwurf, Schattenriß. 2) *kimezése valaminek*; die Nachahmung zum Scheine.

Adumbratus, a, um, *drnyékban elő adott, leárnyékolt*; entworfen. 2) *költött, tettetett, hamis*; laetitia adumbrata; Tac. *tettetett örőm*; falſche Freude.

Ădumbro, āvi, ātum, āre, 1. *bédrnyékolni*; beſchatten. 2) *drnyékban lerajzolni, leárnyékolni*; entwerfen, abſchattiren.

Ădūnātĭo, ōnis, f. 3. *egyesités*; die Vereinigung.

Ădūncĭtas, ātis, f. 3. *horgasság, kajmósság*; die eingebogene Krümme.

Aduncus, a, um, *horgas, kajmós*; einwärts gebogen, einwärts krumm.

Ădūno, āvi, ātum, āre, *egyesitni*; vereinigen, verbinden.

Ădurgeo, si, sum, ēre, 2, *hajtani, sürgetni*; treiben, auf etwas zudrängen. 2) *üzni, kergetni*; verfolgen, zuſetzen.

Ădūro, ussi, ustum, ĕre, 3. *égetni, megégetni*; brennen, anbrennen. 2) v. c. capillum; *elégetni, elperzselni*; verſengen, abſengen. 3) v. c. cibum; *megperkelni, megkozmásitni*; anbrennen. 4) v. c. ut frigus, gelu; *megtsipni, elsütni, elvenni, mint t. i. a' hideg*; verletzen. 5) medicamenta adurentia; *étető, felmarató, vagy égető szerek*; ätzende Mittel.

Ădusque, i. e. usque ad; *mig, addig, mig*; bis, bis dahin.

Ădustĭo, ōnis, f. 3. *megperzselés megégetés, elégetés*; die Verſengung, Anbrennung. 2) *dértsipés, a' dérmegtsipése*; die Anbrennung, die Verletzung durch Froſt. 3) *ragya*; die Anbrennung durch die Sonne.

Ădustus, a, um, *megperzselt, elégett*; verſengt. 2) *kozmás*; angebrennt.

Ădutor, usus sum, ūti, Dep. 3. *elfogyasztani*; verbrauchen.

Advectīcius, a, um, *hozott, külső országi*; zugeführet, ausländiſch.

Advectĭo, ōnis, f. 3. *hozás, szállitás*; die Zufuhr, der Transport.

Advectītius, i. q. Advecticius.

Advecto, āre, *szállitni, hozni*; zuführen.

Advector, ōris, m. 3. *szállitó, hozó*; der Zuführer.

Advectus, us, m, id. qu. advectio.

Advectus, a, um, *hozott szállitott*; zugeführt.

Advĕho, xi, ctum, ĕre, 3. *hozni, szállitni*; zuführen, herzu führen oder bringen. Equo advehi; *lovon vagy lóháton jönni*: herzu reiten.

Advĕlĭtātĭo, ōnis, f. 3. *tsetepatéj*; ein Scharmützel, it. ein harter Wortſtreit.

Advelo, āre, *béteritni, bétakarni*; zudecken, verdecken, bedecken.

Advĕna, ae, c. *idegen, külföldi*; ein Fremdling, Ausländer. ✠ volucres advenae; *bujdosó madarak*; Zugvögel. 3) Trop. *tapasztalatlan, járatlan valamiben*; Fremdling, unerfahren, unwiſſend worin.

Advĕnĕror, ātus sum, āri, i. q. veneror; *tisztelni*; verehren.

Digitized by Google

Advĕnĭo, ēni, entum, īre, 4. urbem, v. ad urbem, in urbem; *eljönni, megjönni, elérkezni, odamenni, odajönni valahova*; herzu kommen, ankommen, wohin kommen. 2) v. c. hora, dies; *eljönni*; kommen. 3) alicui; *segítségül lenni valakinek*, einem zu Hülfe kommen.

Advenĭtĭcius (Adventĭtĭus), a, um, *idegen, külföldi*; fremd ausländisch. 2) *idegen kéztől való, nem hozzánk tartozótól került, v. adatott, történetből való*; zufällig, außerordentlich. 3) coena adventicia; *megjöveteli vendégség*, der Ankunftsschmauß.

Advento, āvi, ātum, āre, 1. *közelgetni, eljönni*; ankommen.

Adventor, ōris, m. 3. *idegen vendég, látogató*; ein fremder Gaſt, der einen oft beſucht.

Adventōrius, a, um, v. gr. coena; *megérkezésre adatott vendégség*; der Ankunftsſchmauß.

Adventus, us, m. 4. *megérkezés, megjövetel*; die Ankunft, z. B. eines Menſchen.

Adverbĕro, āre, 1. *rdverni, jól megverni*, ſehr ſchlagen, anhaltend ſchlagen.

Adverro, ĕre, *odasepreni, idesepreni*; herzukehren mit Beſen. 2) *idehurtzolni*; herzuſchleppen.

Adversa, ōrum, pl. n. 2. *szerentsétlenségek*; Unglücksfälle.

Adversans, tis, o, *ellenkező, ellentálló*; widerſpenſtig.

Adversaria, ōrum, pl. n. 2. *jegyzőkönyv, béirókönyv, a' mellybe mindent béir vagy feljegyez valaki*; das Einſchreibebuch, Conceptbuch, Schmierbuch.

Adversārius, a, um, *ellenkező, ellene lévő*; widrig, ſich widerſetzend, entgegengeſetzt

Adversārius, ii, m. 2. *ellenkező, ellenkezőfél, ellentálló*; der Widerſacher, Gegner, die Gegenpartey.

Adversātĭo, ōnis, f. 3. *ellenkezés, ellentállás*; die Widerſetzung.

Adversātor, ōris, m. *ellentálló, ellenkező*; der ſich widerſetzt, Widerſtreber.

Adversātrix, īcis, f. *ellentálló*, t. i. *fejérszemély*; eine Widerſtreberinn, Widerſprecherinn.

Adverse, Adv., *ellenébe*; entgegen. 2) *ellenkezőleg*; zuwider, widerſprechend.

Adversĭo, ōnis, f. 3. v. c. animi; *figyelmetesség*; die Aufmerkſamkeit.

Adversĭtas, ātis, f. 3. *ellenséges indúlat, ellenkezés*; das Entgegenſeyn, die Feindſchaft. 2) *szerentsétlenség, méltatlanság*; das Unglück.

Adversĭtor, ōris, m. 3. (adversumitor), *eleibe menő haza vezető, p. o. inas*; ein Sklave, der ſeinen Herrn abhohlet.

Adverso, āvi, ātum, āre, 1. *rdvigyázni*; Achtung geben.

Adversor, ātus sum, āri, *ellene lenni, ellenkezni benne vagy vele*; dagegen, dawider ſeyn, ſich widerſetzen.

Adversum, i, n. 2. *szerentsétlen eset, méltatlanság; bal sors*; die Widerwärtigkeit.

Adversum, Adversus, Praep. cum Accus. *ellen*; wider, gegen. 2) *-ra, -re*; auf. Adversus ea respondit; *azokra igyfelelt*; darauf oder auf dieſe antwortete er. 3) Adv. a) *ellenben, ellene*; dawider, entgegen. b) *eleibe, elejbe, p. o. menni*; entgegen, z. B. gehen.

Adversus, a, um, *ellenében lévő, szemközt lévő*; dagegen gekehrt. Ex adverso; *dltalellenben*; gegen über. Adverso flumine; *felfelé, a' folyóvíz ellenébe*; ſtromaufwärts, dem Strome entgegen. 2) *ellenkező, ellene lévő, bal, nem kedvező*; widerwärtig, widrig, ungünſtig: fortuna adversa; *bal szerentse, bal sors*; das Unglück: valetudo adversa; *rosszu egésség, betegség*; eine Krankheit. 3) *ellenséges indúlattal viseltető*; feindſelig. Comp. adversior. Superl. adversissimus.

Advĕrto, ti, sum, tĕre, 3. *arra forditni, feléforditni, odaforditni*; zukehren, hinkehren, hinrichten, hinwenden. 2) Se advertere; *odafordulni*; ſich hinwenden. 3) Animum advertere alicui rei, Tac.; vel: ad aliquam rem, Cic. *figyelmetességet fordítni valamire*; aufmerken. 4) v. c. in aliquem; *valakit megbüntetni, megfenyítni*; ſtrafen. 5) *magához vonni, magához édesgetni*; anlocken, an ſich ziehen. Plin.

Advespĕrascit, Perf. āvit, *alkonyodik, estvelédik*; es dämmert, wird Abend.

Advĭgĭlo, āvi, ātum, āre, 1. v. c. alicui aegroto; *mellette vigyázni, rávigyázni*; ſorgfältig wachen, wachſam ſeyn.

Digitized by Google

Advīvo, ixi, ctum, 3. i. q. vivo; *élni*; leben.

Advŏcāta, ae, 1. *ügyvédő asszony személy*; eine Beysteherinn, Advokatinn.

Advŏcātĭo, ōnis, f. 3. *előhivás*; *meghivás*; die Herbeyrufung, Herzurufung 2) *meghivása, vagy összegyüjtése az ügyvédő jóakaróknak, vagy az ügyes barátinak*; die Versammlung etlicher Freunde, die einem vor Gerichte Beystand leisten. 3) *ügyvédők, az ügyvédők gyülése*; die Versammlung der gerichtlichen Beystände. 4) *halasztás, idöengedés*, t. i. *ügyvédők hivásra*; die Frist, der Aufschub. 5) *ügyfolytatás*; die Prozeßführung.

Advŏcātor, ōris, m. *ügyvédő hivó*; der Herzurufer. 2) *ügyvédő*; der Beystand, Beysteher.

Advŏcātus, i, m. 2. *ügyvédő, az ügyesbajos ember mellett szólló*; ein Beystand. 2) *ügyfolytató, prokátor*; der Advokat, Beysteher, Beystand, Agent.

Advocatus, us, m. 4. *ügyvédői hivatal*; das Amt eines Beystandes vor Gerichte.

Advocito, āre, 1. *hivogatni, odahivogatni*; oft rufen.

Advŏco, āvi, ātum, āre, 1. *előhivni, odahivni. hivni valahova*; herzurufen, herbeyrufen. Populum ad concionem, vel in concionem advocare; *a' népet öszvegyüjteni, öszvehivni, p. o. tanátshozni*; das Volk zu einer Versammlung herbey rufen. Aliquem in consilium advocare: *valakitöl tanátsot kérdeni*; einen zu Rathe ziehen. 2) *ügyet folytatni, pert folytatni*; Prozeß führen. 3) *időt nyerni igyekezni, valamit halogatni*; Frist suchen oder bekommen, etwas zögern. 4) animum ad se ipsum advocare; *elméjét önnön magára függeszteni*; die Gedanken auf sich richten. 5) aliquem contra aliquem advocare; *valakit valaki ellen segitségül hivni*; einen wider einen andern um Hülfe anrufen.

Advŏlātus, us, m. *elő- oda- vagy idereviülés*; der Zuflug.

Advŏlĭto, āre, 1. *oda vagy ida repedesni*; oft her- oder hinzufliegen.

Advŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *valahova repülni*; herzufliegen, hinzufliegen. 2) Trop. *sietve menni vagy jönni valáhova, repülni, repülve menni*; schnell herzueilen.

Advolvo, vi, ūtum, vĕre, 3. *valahova hengergetni, odahengeritni*; hinzuwalzen. Alicujus genibus advolvi, vel se advolvere; *lábaihoz esni*; einem zu den Füßen fallen.

Advorsus, Advorsum, Advorto; vide: Adversus, Adverto.

Ădytum, i, n. 2. *segrestye*; ein geheimer geweihter Ort im Tempel. 2) *titkos út, vagy járás*; ein geheimer Gang. 3) Met. adytum cordis; *a' szivnek belső rejteke*; das Innerste des Herzens.

Aeă, ae, f. 1. urbs in Colchide, prope ad fluvium Phasin. Hinc: Aeaea puella; i. e. Calypso.

Aeăcides, ae, m. 1. unus ex posteris Aeaci, v. gr. nepos ejus Achilles, vel pronepos ejus Pyrrhus.

Aeăcĭdīnus, a, um, *Achillesi*; Achillisch.

Aeăcus, i, rex in Aegina, Jovis ex Aegina filius, tertius Judex cum Minone et Rhadamantho apud Inferos.

Aecastor, Aedepol, vide: Ecastor, Edepol.

Aedes, et Aedis, is, f. 3. *épület, ház*; ein Gebäude, ein Haus. 2) aedes sacra vel aedes sacrae; *templom*; eine Kirche. 3) *szoba*; ein Zimmer. Curt. 4) aedes apum; *méhkas*; ein Bienenkorb. Virg.

Aedĕsia, ae, f. 1. Nom. pr. mulieris Aegyptiacae pudicissimae.

Aedĭcŭla, ae, f. 1. *kápolna, templomka*; eine Capelle, ein Tempelchen. 2) *épületetske, házatska*; ein kleines Gebäude, ein Häuschen. 3) *szobátska*; ein Kämmerchen. Plaut. 4) *képrejték a' falban, fülke*; Bilderblende, Nische.

Aedifex, ĭcis, m, 3. *épitőmester*; der Baumeister.

Aedĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *épités*; das Bauen, der Bau. 2) *épület*; das Gebäude; *épületek*; die Gebäude.

Aedĭfĭcātĭuncŭla, ae, f. 1. *épületetske*; ein kleines Gebäude.

Aedĭfĭcātor, ōris, m. 3. *épitő*; der Baut. 2) *épitni szerető*; einer der gern baut. 3) mundi; *a' világ alkotója*; der Werkmeister, der Urheber der Welt.

Aedĭfĭcĭum, ĭi, n. 2. *épület, ház, hajlék*; das Gebäude, Haus, die Wohnung.

Digitized by Google

Aedificeo, āvi, ātum, āre, 1. (aedes et facio) v. gr. domum; *épitni, rakni*; bauen. 2) v. gr. urbem, navem, hortos, villam; *alkatni, épitni, tsinálni, készítni*; bauen, errichten, anlegen. 3) mundum; *alkatni, teremteni*; erſchaffen. 4) classes; *hajó-seregeket állitni*; Flotten ausrüſten. 5) rempublicam; *a' köztársaságnak jávdra lenni*; die Republik wohl beſtellen, ihr aufhelfen.

Aedilatus, id. qu. Aedilitas.

Aedilis, is, m. 3. *fő épitőmester a' Rómaiaknál, a' ki különösen a' közönséges épületekre, 's thedtromokra, 's általjában az adás vevés dolgára ügyelt*; ein Baumeiſter bey den Römern, der beſonders über die öffentlichen Gebäude beſtellt war, auch die Aufſicht über das Theater, und über das Kaufen und Verkaufen hatte. 2) in municipiis; *polgármester*; der Bürgermeiſter, Schultheiß.

Aedilitas, ātis, f. 3. *az épitőmester vagy edilis hivatala*; die Aedilität, das Amt des Aedilis, Baumeiſteramt.

Aedilitius, a, um, *az épitőmesteri hivatalra tartozó*; zum Baumeiſteramte gehörig. 2) vir aedilitius, i. e. qui aedilis munere functus est.

Aedis, is, vide: Aedes.

Aeditímor, āri, Depon. 1. *egyházfi lenni, egyházfi hivataldt vinni*; ein Küſter (Kirchner) ſeyn.

Aeditímus (Aeditumus), i, m. i. q. aedituus.

Aeditua, ae, f. *egyházfiné*; Küſterinn.

Aedituens, tis, i. q. aedituus.

Aedituus, i, m. (aedes et tueor), *egyházfi*; der Küſter, Kirchner.

Aedon, ōnis, f. 3. *filemile*; die Nachtigall.

Aedónius, a, um, *filemilei*; von einer Nachtigall.

Aedui, Haedui, ōrum, populus in Gallia Celtica.

Aedúlitas, i. qu. Aedilitas.

Aeétaeus, a, um, ab Aeéte oriundus.

Aeétes, ae, et Aeéta, ae, m. 1. Nom. pr. fuit rex in Colchide, filius Solis, et pater Medeae.

Aeétias, ădis, f. 3. Aeétae filia, i. e. Medea. Ovid.

Aeétine, es, f. i. q. Aeetias.

Aeétis, ĭdis, f. i. q. Aeetias.

Aega, ae, f. promontorium in Graecia. 2) Nom pr. Urbium nonnullarum. 3) Nymphae nomen, quae Jovis nutrix fuisse fertur.

Aegae, ārum, f. plur. alias Edessa, oppidum Macedoniae. Nep.

Aegáea, ae, f. 1. Nom. propr. duorum oppidorum.

Aegaeon, ōnis, m. Gigantis nomen, alias: Briareus.

Aegaeus, a, um, mare, Cic. vel: Aegaeum, Horat. *az Egéum nagy tengere Görögország és Ázsia között, vagy az Archipelagus*; das große ägäiſche Meer, der Archipelagus.

Aegálĕos, et Aegálĕum, mons in Attica.

Aegās, f. oppidum in Peloponneso.

Aegátes, plur. f. tres insulae ad Siciliam.

Aegémon, ōnis, m. Nom. propr. poëtae Graeci.

Aegĕon, i, n. Nom. pr. urbis prope ad Peloponnesum.

Aeger, gra, grum, *beteg*; krank. Aeger vulneribus, ex vulneribus. Curt. aeger corporis, Apul. aeger animi, Liv. aegra valetudo. Cic. 2) *bús, szomorú, megunatkozott*; traurig, bekümmert; it. *bosszús*; verdrüßlich. 3) oculi aegri; *bádjadt szemek*; matte Augen. Aegris oculis intueri; *irigy szemmel nézni valamit*: etwas beneiden. Superl. aegerrimus.

Aegerrime, Adv. *nagy nehezen, igen nehezen, nagy ügyel bajjal*; ſehr ſchwer.

Aegeria, Nympha, vide: Egeria.

Aegeūs, či et čos, m. rex in Athenis, pater Thesei.

Aegiāleūs, či et čos, m. i. q. Absyrtus, frater Medeae.

Aegiālus, i, m. 2. littus maris. 2) mons in Attica. 3) promontorium in Paphlagonia. 3) i. e. Achaja.

Aegīdes, ae, m. i. e. Theseus.

Aegilia, ae, f. insulae nomen inter Peloponnesum et Cretam, hodie Cerigolo.

Aegíla, ae, f. insula, prope ad Cretam.

Aegilōpium, ii, n. 2. *tsipdsság, szemfolyás*; die Thränenfiſtel.

Aegilops, ōpis, f. 3. i. qu. aegilopium. 2) *árpa a' szem héjján*; Gerſtenkorn am Auge. 3) *vadzab*; tauber oder wilder Hafer.

Aegīna, ae, f. insula prope ad urbem

Digitized by Google

Athenarum; hinc: Aeginensis, e; Aeginenses, i. e. incolae.

Aegīnēta, ae, m. et Aeginensis, e, i. e. incola insulae Aeginae.

Aegion, urbs in Achaja.

Aegīpan, ānos. Aegipanes, pl. mostra et semidei Africae, Panes cum caprinis pedibus.

Aegīra, ae, f. 1. oppidum in Graecia.

Aegīraesia, ae, f. urbs Asiae in Aeto-ia.

Aegīrīon, i, n. 2. idem quod Unguentum populeum; *mályvakenőts*; eine Salbe von Papelknospen.

Aegis, idis, f 3. *lehúzott ketskebőr*; ein Ziegenfell 2) *az isteneknek nevezetesen Jupiternek és Minervának mejjvédje vagy paizsa*; ein Brustharnisch oder Schild der Götter, sonderlich des Jupiters und der Minerva. 3) Met. *véd, oltalom*; Schutzwehr, Schutzmittel.

Aegisōnus, a, um, *rézpaizs hangú*; wie ein ehemer Schild tönend.

Aegisthus, i, m. 2. filius Thyestis et Pelopeiae.

Aegithālus, i, m. *pép, kása*; der Mus, die Brey 2) *tzinke*; eine Meise.

Aegithus, i, m. nomen avis ignotae, quae asino inimica est.

Aegītis, is, f. *tikszem, tikbegy, tyúkszemfű*; Gauchheil. Anagallis arvensis. Linn.

Aegle, es, f. Nom. propr. filiae Hesperi. 2) Nymphae filiae Solis.

Aegles, ae, m. nomen athletae cujusdam Samii.

Aegŏcĕras, ătis, n. *bakszarvú lepkeszeg, fenógrék*; Bockshornkraut. Trigonella foenum graecum, Linn.

Aegŏcĕros, ōtis, et i, m. *vadketske*; der Steinbock. Capra Ibex.

Aegolĭos, ĭi, m. *bagoly*; eine Nachteule.

Aegon, ōnis, m. i. e. mare Aegaeum. 2) *pásztor*; ein Hirt.

Aegŏnychos (v. on), i, *gyöngy kömag, madár köles*; Meerhirsen, Perlenkraut. Lithospermum officinale. Linn.

Aegŏpŏdĭum, ĭi, n. *baktopp*; der Geißfuß, Baumtropf.

Aegre, Adv. *nehezen, alig, nagy ügyel bajjal*; mit vieler Mühe, mit genauer Noth, schwerlich, kaum. 2) v. c. ferre, pati; *nehezen, nem örömest, boszszankodva*; ungern, mit Verdruße. Aegre ferre aliquid; *nem jó szivvel, nagy rosz szeven venni*, etwas übel nehmen. Aegre est mihi, Plaut. Ter. *boszszankodom, nehezen esik nekem*; es ist mir verdrießlich, thut mir weh. Comp. egrius. Sup. aegerrime.

Aegreo, ui, 2. obs. *beteg lenni*; krank seyn.

Aegresco, ui, escĕre, 3. *megbetegedni*; krank werden. 2) *boszszankodni*; verdrießlich werden.

Aegrĭmōnia, ae, f. 1. *bú, bánat*; der Gram. Kummer.

Aegrĭtūdo, ĭnis, f. 3. *betegség, betegeskedés*; die Krankheit. 2) *bú, bánat*; der Gram, Kummer.

Aegror, ōris, m. 3. *betegség*; die Krankheit.

Aegrōtātio, ōnis, f. *betegeskedés*; das Krankseyn, die Krankheit.

Aegrōto, āvi, ātum, āre, *beteg lenni, betegeskedni*; krank seyn. 2) Met. v. c. animus aegrotat; *lelkében szenvedni, indulatoskodni, búsulni*; leiden, z. B. Kummer, an heftigen Begierden.

Aegrōtus, a, um, *beteges*; sich nicht wohl befindend, krank. 2) *rosz állapotban lévő, beteges*; in einer schlechten Lage befindlich, krank.

Aegypsus, i, m. oppidum ad Istrum.

Aegypta, ae, m. Ciceronis libertus.

Aegyptĭăcus, a, um, *Égyiptomi*; ägyptisch.

Aegyptilla, ae, f. nomen gemmae Aegyptiacae.

Aegyptĭus, a, um, *Égyiptomi*; ägyptisch.

Aegyptus, i, m. Nom. pr. fuit rex in Aegypto, filius Beli. 2) f. 2. *Égyiptom, országg Afrikában*; Ägypten.

Aelĭa, ae, f. 1. regio Asiae inter Mysiam et Joniam. 2) oppidum Calabriae. 3) Nom. propr. familiae plebejae Romanae.

Aelĭānus, i, m. 2. Nom. pr. philosophi Sophistae Romani.

Aelius, ĭi, m. 2. Nom. pr. viri Romani! hinc: Aelius, a, um, i. e. gens, familia Aelia, etc.

Aello, us, f. 4. Nom. pr. Harpyae.

Aelūrus, i, m. *matska*; die Katze.

Aemilĭānus, i, m. Nom. pr. hinc Aemilianus, a, um, Adj. v. c. familia, gens Aemiliana.

Aemĭlĭus, ĭi, m. 2. et Aemilia, ae, f. 1. Nom. pr. hinc: Aemilius, a, um, Adj. *Emiliusi*; Ämilisch.

Aemĭnĭum, ĭi, n. urbs in Portugallia.

Digitized by Google

Aemīnius, ĭi, m. fluvius Hispaniae.

Aemŏnĭa (Haem.), ae, f. i. e. Thessalia.

Aemŏnĭdes (Haem.), ae, f. *Thessdliai*; einer aus Theſſalien.

Aemŏnis (Haem.), ĭdis, f. 3. *Thessdliai*: Theſſaliſch.

Aemŏnĭus, a, um, *Thessdliai*; Theſſaliſch.

Aemŭlanter, Adv. *vetélkedve*; eifrig, nacheiferud.

Aemŭlātio, ōnis, f. 3. *vetélkedés*; die Nacheiferung. 2) *vetekedés*, *irigység*; neidiſche Nacheiferung, Jalouſie, Mißgunſt.

Aemŭlātor, ōris, m. 3. *vetélkedő*, *vetekedő*; Nacheiferer, eifriger Nachfolger. 2) *irigy*; der Neider. Varro.

Aemŭlo, vide: aemulor.

Aemŭlor, ātus sum, āri, Dep. 1. aliquem, cum aliquo; *vetélkedni*, *vetekedni*; nacheifern, wetteifern. 2) alicui; *irigyleni valakinek valamit*; einen beneiden.

Aemŭlus, a, um. *vetélkedő*; nacheifernd, nachfolgend. 2) *hasonló*, *vele felérő*, ähnlich. 3) *irigy*; neidiſch. 4) Subst. *vetélkedótárs*, *követőtárs*; ein Nacheiferer. 5) *szerelembeli vetekedőtárs*, ein Nebenbuhler.

Aenāria, ae, f. insula in mari Tusco, in sinu Puteolano, hodie: Ischia.

Aenārius lucus, vel Aenārium, ĭi. n. *Jupiternek szentelt liget*; ein Hayn, dem Jupiter gewidmet.

Aenēa, ae, f. Nom. pr. urbis ad Thessalonicam.

Aenēădes, ae, m. unus ex posteris Aeneae, v. gr. Ascanius, it. Trojanus, Romanus.

Aenēas, ae. dux Trojanus, Anchisae et Veneris filius.

Aenēātor, ōris, m. 3. *trombitás*; ein Trompeter.

Aenēĭdes, Aenīdes, ae, m. loco: Aeneades: i. e. filius Aeneae.

Aenēĭus, a, um, *Énédst illető*, *Énédsi*; Aeneiſch.

Aēnēis, ĭdis et ĭdos, f. 3. *Virgiliusnak vitézi versezete Énédsről*; ein Heldengedicht des Virgil von Aeneas.

Aenēōs, i, f. urbs Thraciae.

Aēnĕus, a, um, (aes), *réz*, *rézből való*; ehern, aus Metall, aus Bronze oder Kupfer. 2) v. c. barba; *veres*, *rót*; roth.

Aēnēus, Āhēnēus, a, um, i. q. aeneus; *réz*, *rézből való*; ehern. 2) Trop. v. c. aetas, jugum, murus, etc. *réz*; ehern.

Aenigma, ătis, n. 3. *találós mese*; ein Räthſel. 2) *homályos v. titkos beszéd*; jede dunkle Rede, Geheimniß.

Aenigmaticus, a, um, *mesés*, *homályos beszédű*; räthſelhaft.

Aēnĭpes, Ahēnĭpes, ĕdis (aeneus et pes), *rézlábú*; erzfüßig. 2) *keménykörmű*; was einen harten Huf hat.

Aēnōbarbus, Ahēnōbarbus vel Aenĕōbarbus, i, m. *veres szakállú*; ein Rothbart.

Aēnulum, i, n. 2. *réz edényke*; ein kleines Gefäß von Kupfer.

Aēnum, i, n. 2. *réz edény*, *üst*; ein kupfernes Gefäß, ein Keſſel.

Aēnus v. Ahēnus, a, um, (aes), i. q. aeneus; *réz*, *rézből való*; ehern, aus Metall, Kupfer, Bronze, Meſſing.

Aenus, i, oppidum Thraciae. 2) *az Inn folyóvize*; ein Fluß, der Inn.

Aeŏles, um, et Aeolii; *Eolis tartomány lakosai*; die Einwohner des Landes Aeolis.

Aeŏlia, ae, f. 1. regio Asiae minoris. 2) Aeoliae insulae ad Siciliam.

Aeŏlĭcus, a, um, *Eoliai*; Aeoliſch.

Aeŏlĭdes, ae, m. i. e. unus ex posteris Aeoli, v. c. filius ejus: Sisyphus, Athamas, vel nepos: Ulysses, etc.

Aeŏlĭpylae, ārum; *szélmérő golyóbisok*; die Windkugeln.

Aeŏlis, idis, f. 3. Insulae Aeolides, et Aeoliae, septem insulae parvae inter Neapolim et Siciliam. 2) sc. terra, regio Asiae minoris ad Archipelagum.

Aeŏlĭus, a, um, *Eólisi*; Aeoliſch.

Aeŏlus v. Aeŏlos, i, m. 2. rex Aeoliae, filius Hellenis, Deocalionis nepos, pater Sisyphi. 2) rex Insularum Aeolicarum ad Siciliam, apud Poëtas deus ventorum.

Aeon, ōnis, m. i. q. saeculum; *század*; das Jahrhundert.

Aepŏlium, ĭi, m. oppidum Moldaviae.

Aepy, urbs in Pelloponneso.

Aepytus, i, m. rex Messeniorum.

Aequābĭlis, e, *egyenlő*, *egyforma*, *egyrendű*; gleich eben. Aequabilis stylus, *egyarányi folyó beszéd*; 2) *egyarányú*; proportionirlich. 3) v. c. in suos; *szelid*, *illendőség szerető*, *hajlandó*; billig, ſanft, glimpflich.

Digitized by Google

Aequābĭlĭtas, ātis, f. 3. *egyenlőség, egyformaság*; die Gleichförmigkeit, Gleichheit. 2) *szelidség, jóság*; sanftes Betragen, Gelassenheit.

Aequābĭlĭter, Adv. *egyenlően, egyformán*; gleich, auf gleiche Art, gleichförmig.

Aequaevus, a, um, *egykorú, egyidejű*; gleich alt, gleiches Alters, von gleichem Alter.

Aequālis, e, v. c terra; *egyenlő, sík*; gleich, eben. 2) v. c. forma; *hasonló hozzá, egyformájú v. egyforma vele*; gleich, von einerley Gestalt oder Beschaffenheit. 3) *vele megegyező, egyenlő*; gleich, übereinstimmend. 4) i. e. tempore; *vele egyidejű, egykorú, egykorúsú*; gleich an Jahren, gleiches Alters.

Aequālĭtas, ātis, f. 3. *egyformaság*; die Gleichförmigkeit. 2) *hasonlatosság, hasonlóság*; die Gleichheit, gleiche Beschaffenheit zweyer Sachen. 3) *egykorúság*; Gleichheit des Alters. 4) *magamérséklés, illendő magaviselet*; Billigkeit, Gelassenheit im Betragen.

Aequālĭter, Adv *egyformán, egyenlően*; auf gleiche Art, gleichförmig.

Aequāmentum, i, n. *egyengető*; Werkzeug zum Gleichmachen.

Aequanimis, e, et Aequanimus, a, um, *egyenes t. i. szívű, gondolkozású*; *tsendes elméjű, jámbor, szelid*; gelassen, sanftmüthig, von billigen Denkungsart.

Aequănĭmĭtas, atis, f. 3. *jámborság, illendőség, hajlandóság*; billige Denkungsart gegen Jemanden, Geneigtheit. 2) *magamérséklés, türés*; die Gelassenheit, Geduld.

Aequănĭmĭter, Adv. *jámborúl, szellden, tsendes szível*; mit billiger Denkungsart, mit Gelassenheit.

Aequănĭmus, a, um, aequus et animus; *egyenes, t. i. szívű, v. gondolkozású, tsendes, szelid, jámbor*; von billiger Denkungsart, gelassen, sanftmüthig.

Aequātĭo, ōnis, f. 3. *egyaránt osztás, egyenlítés*; Gleichmachung, Gleichheit.

Aequātor, ōris, m. *középvonal, középabronts, egyenlítő, ekvátor, v. aequator*; die Mittellinie der Welt, Mittelkreiß, Cirkel, der die Erdkugel in zwey gleiche Theile schneidet.

Aeque, Adv., *egyformán, egyenlően*; gleich. 2) *hasonlóképen, szintúgy*; gleich, auf gleiche Art, eben so. 3) aeque, ac, etc. *valamint, szintúgy mint, mintha*; auf gleiche Art, eben sowohl — als. 4) *éppen*; eben, gerade. 5) *illendően, egyenességgel*; billig. 6) loco: aequo animo; *tsendesen, tsendes lélekkel, tsendességel nyúgodt szívvel*; gelassen, ruhig V. c. adversam fortunam aeque ferre

Aequi, orum, populus Italiae, Sabini vicinus.

Aequĭcrūrĭus, a, um, *egyenlő szárú*; gleichschenkelig.

Aequĭdĭāle, is, n. 3. *napéj egyenlősége*; die Zeit, da Tag und Nacht gleich ist.

Aequĭdistans, antis, o. *egyközű, egyenlő közű*; gleich weit entfernt.

Aequĭlānĕtum, ĭi, n. 2. *a' mérő fon egyenlősége*; die Gleichheit des Gewichts.

Aequĭlātĭo, ōnis, f. 3. *egyközűség egyenlő távolyság*; gleiche Breite, gleiche Entfernung von einander.

Aequĭlatĕrālis, e, *egyenlő oldalú, egy oldalú*; gleichseitig.

Aequilātĕrus, a, um, idem: gleichseitig.

Aequĭlātus, ēris, n. 3. *egyenlő oldalú p. o. rajz, test, 's a' t.* etwas Gleichseitiges.

Aequĭlĭbrātus, a, um, i. q. aequilibris; *fonteranyos*; wagerichtig.

Aequĭlĭbris, e, *fonteranyos, egyenlő*; völlig gleich, wagerecht.

Aequĭlĭbrĭtas, ātis, f. 3. *fonteranyosság*; der wagerechte Stand einer Sache, völlige Gleichheit.

Aequĭlĭbrium, i, n. 2. *fonteráný*; das Gleichgewicht. 2) *egyenlőség*; die Gleichheit.

Aequĭmānus, a, um, *két jobbkezű, a' ki mindenik kezével egy aránt dolgozhat*; gleichhändig, der beyde Hände gleich gut zu gebrauchen weiß.

Aequĭnoctĭālis, e, i. e. ad aequinoctium pertinens, v. gr. hora, aestus, circulus, i. e. Aequator.

Aequĭnoctium, i, n. *napéj egyenlősége*; die Nachtgleiche.

Aequĭpar, āris, *egyenlő, hasonló*; gleich.

Aequĭpărābĭlis, e, alicui, v. cum re; *összehasonlítható, hozzáhasonlítható, hasonlíthato*; vergleichlich.

Digitized by Google

Aequiparantia, ae, f. v. aequiparatio.

Aequiparātio, ōnis, f. 3. *egybe- összve-, vagy hozzáhasonlitás*; die Vergleichung. 2) *hasonlóság*; die Gleichheit.

Aequipāro, āvi, ātum, āre, aliquem alicui: *hasonló lenni, egyenlő lenni hozzá, felérni vele*; gleich kommen, gleich seyn. 2) rem ad rem, aliquem, alicui; *hozzáhasonlitni, egybevetni vele, összehasonlitni*; gleich setzen, in Vergleichung setzen, vergleichen.

Aequipēdus, a, um, *egyenlóláhú*; gleichfüßig, Apul.

Aequipollens, tis, o, 3. *egyetérő, vele felérő; egyenlő betsü, v. erejü, 's a' t.* gleichgültig, gleichen Werth habend.

Aequipollentia, ae, f. 1. *egyetérőség, egyetértés, egyerejüség*; die Gleichgültigkeit.

Aequipolleo, ēre, 2. (aeque et polleo), *felérni vele, egyenlő erejü v. betsü lenni*; gleichviel gelten, gleichgültig seyn.

Aequipondium, i, n. 2. (aequus et pondus), *fonterányúság, egyarányúság a' fonthan*; das Gegengewicht, Gleichheit des Gewichts, Gleichgewicht.

Aequitas, ātis, f. *egyenlőség, egyformaság*; die Gleichheit, Gleichförmigkeit, Symmetrie. 2) *szelidség, indulat tsendessége, indulatok mérséklése*; die Mäßigung der Affecten und Begierden, Gelassenheit. 3) *egyenesség*; die Billigkeit. Aequitas causae; *az igaz ügy, az ügynek igasságos volta*; die Billigkeit der Sache.

Aequiter, Adv. *igazán, egyardnt*; gleich.

Aequivālēns, ēntis, o. *egyetérő, egybetsü*; gleichgültig, gleichen Werths.

Aequivālēntia, ae, f. i. quod Aequipollentia.

Aequivālĕo, ŭi, ēre, 2. *egyetérni vele, egyenlő betsü lenni*; gleich gelten, gleicher Würde seyn. 2) *egyenlő lenni*; gleich seyn.

Aequivŏcātio, ōnis, f. 3. *többféle jelentés, sokfelé magyarázhatóság*; Vieldeutigkeit.

Aequivŏce, Adv. *sokértelmüleg*; vieldeutig.

Aequivŏcus, a, um, *sokértelmü, p. o. szó*; vieldeutig. 2) *kétértelmü, kétséges*; zweifelhaft, zweydeutig.

Aequo, āvi, ātum, āre, v. c. aream, terram, v. terrae v. solo: *egyenlővé tenni, elegyengetni*; eben und gleich machen. 2) *kiegyengetni*; gleich oder gerade machen. 3) *egyenlően felosztani, egyformán elosztani*; gleich machen, gleich theilen. 4) *egybevetni, egybehasonlitni*: vergleichen. 5) aliquem; *valakivel felérni, hozzá hasonló lenni*; einem gleich kommen, gleich seyn: it. *utolérni*, erreichen. 6) urbem solo aequare; *földig lerontani a' várost, elpusztitni*; die Stadt der Erde gleich machen, schleifen. 7) aequare nocti ludum; *egész éjjel játszani*; die ganze Nacht spielen.

Aequor, ōris, n. 3. v. c. campi, speculi; *térség, síkság*; die Ebene, Fläche. 2) *a' tengernek a' szine, felülete*; it. *a' tenger*; die Ebene des Meeres, das Meer.

Aequŏrĕus, a, um, *tengeri*; das Meer betreffend, dahin gehörig.

Aequus, a, um, *egyenlő, sik, elma*; gleich, flach, glatt, eben. 2) v. animus, homo; *egyenes, egyenes szivü, jámbor, igaz*; gelassen, frey von Affecten und Begierden, billig, unbefangen. Aequi bonique facere aliquid; *valamit jó neven venni, jóra magyarázni*, etwas wohl aufnehmen. 3) *egyenlő, hasonló hozzá*; gleich, eben so beschaffen. Ex aequo; *hasonlő módon, egyardnt*: auf gleiche Art. In aequo esse, v. stare, Senec. *hasonló lenni*; gleich seyn. 4) *illendő*; billig, aequum est; *illő dolog, illő, méltó*: es ist billig u. s. w. 5) v. c. locus, tempus; *kedvező, alkalmatos, jó*; günstig, bequem. Comp. aequior, Sup. aequissimus. 6) Subst. aequum, i. n. 2. *térség, síkság*; ein ebener Ort; it. aequus, Cic. *jó barát*; ein Freund.

Aër, is, m. 3. Acc. aërem, vel aëra, plur. aëres; *levegő, levegőség*; die Luft. 2) *az idő, idő mitsodás volta*; das Wetter. 3) *az ég, a' felső levegőség*; der Himmel. 4) *felleg, felhő*; eine Wolke, der Nebel. 5) *setétség, homályosság*; die Finsterniß, Dunkelheit.

Aëra, ae, f. 1. *időkor, időszakasz*; die Zeitrechnung. Aera Christi: *a' Krisztus születésétől számlált időszakasz*; die Zeitrechnung von der Geburt Christi. 2) *konkoly*; die Trespe, das Lolch.

Aerāmentārius, a, um, *értz, értzből*

Digitized by Google

való; ehern, aus Erz. Aeramentarius fusor; *rézöntő míves*; Rothschmidt, ein Rothgießer.

Aerāmentum, i, n. 2. *rézedény*; ehernes oder kupfernes Geschirr.

Aerārĭa, ae, f. sc. officina; *értzbánya*; eine Erz- oder Kupfergrube. 2) *olvasztóhuta*; die Schmelzhütte.

Aerārĭum, ĭi, n. 2. *pénztár, kaszsza, főképpen a' státus közönséges pénztárja*. 2) *a' pénztár helye, vagy hajléka*; *p. o. Rómában a' pénztár a' Saturnus templomában volt*; der Ort, wo diese Casse aufbewahrt wird, z. B. zu Rom war das Aerarium im tempel des Saturnus.

Aerārĭus, a, um (aes), *értz, értzből való*; ehern, von Erz. 2) v. s. officina aeraria; *értzbánya*; die Erzgrube. Faber aerarius; *rézmives*; der Kupferschmidt. 3) *pénzt illető*; das Geld betreffend. Tribunus aerarius; *kintstármester*; der Schatzmeister.

Aerātus, a, um, *rezes, értzes, bronzos, rézzel boritott vagy tzifrázott*; mit Erz oder Kupfer belegt, beschlagen, brönzirt. 2) v. c. homo aeratus; *adós, sokkal adós*; mit Schulden behaftet, der in Schulden steckt. 3) *pénzes, gazdag*; der viel Geld hat; reich.

Aerĕolus, i. m. *félpénz*; ein Pfennig, deren vier einen Kreuzer machen.

Aĕrĕus, a, um (aes), *értz, réz, rézből való*; ehern, aus Metall.

Aĕrĕus, et Aërius, a, um, *levegőbéli, lebegő*; luftig, in der Luft schwebend. 2) *magus*; hoch; v. c. quercus aëria, Virg. Spes aëria; *hiú reménység*; leere Hoffnung.

Aĕrĭa, ae, f. 1. nomen Junonis. 2) i. e. Aegyptus. 3) Creta insula.

Aerĭfer, a, um, (aes et fero) *értzes, értzet magában foglaló, értztermő*; Erz oder Metall tragend.

Aĕrĭfex, ĭcis, m. *értzolvasztó, rézolvasztó*; der das Erz schmilzt, Rothgiesser.

Aĕrĭficĭum, ĭi, n. *értzmunka, rézmunka*; eine Arbeit aus Erz, Kupferarbeit.

Aĕrĭfodĭna, ae, f. 1. i. e. aeris fodina; *értzbánya*; Erzgrube.

Aĕrĭnus, a, um, *konkolyból való, konkoly*, von Lolch, von Unkraut.

Aĕrĭpes, ĕdis (aes et pes); *értzlábú, rézlábú*; erzfüßig. 2) Aĕrĭpes, ĕdis, o. *sebesjáró, sebesmenő*; schnellfüßig.

Aerĭsŏnus, a, um, *értzhangú*; klingend wie Erz.

Aĕrĭus, a, um, i. qu. Aereus.

Aĕrĭzūsa, ae, f. *jáspiskő neme*; eine Art Jaspis.

Aero, ōnis, m. 3. *füles kosár*; ein geflochtener Korb, Tragekorb.

Aĕro, āvi, ātum, āre, 1. *értzel vagy rézzel felkészíteni, feltsinositni*; mit Erze oder Kupfer beschlagen, mit Erze zieren.

Aĕrŏmantĭa, ae, f. *levegőből jövendölés*; Wahrsagung aus der Luft

Aerŏmantĭcus, a, um, *levegőből jövendölő*; der aus der Luft wahrsaget.

Aĕrŏpe, es, et Aeropa, ae, f. uxor Atrei.

Aĕrophŏbus, *levegőkerülő*; luftscheu.

Aerŏsa, ae, f. nomen insulae Cypri.

Aerōsus, a, um (aes); *értzes, értzel, vagy rézzel gazdag*; erzreich, kupferreich, viel Erz oder Kupfer enthaltend.

Aerūca, ae, f. (aes), i. qu. aerugo.

Aerūgĭnōsus, a, um, *rézrozsdás, zöldrozsdás*; voller Kupferrost, rostig, verrostet.

Aerūgo, ĭnis, f. (aes), *rézrozsda, krispán*; der Kupferrost, Grünspan. 2) *irigység*; die Mißgunst, der Neid. 3) *pénzkupordás, fösvénység*; die Habsucht, der Geitz. 4) *pénz*; Geld. Juven.

Aerumna, ae, f. 1. *nyomorúság, baj, terhes munka*; die Mühseligkeit, sehr schwere und saure Arbeit. 2) *nyomorúság, szerentsétlenség, viszontagság, szükség*; die Mühseligkeit, das Elend, Unglück, die Noth.

Aerumnābĭlis, e, *nyomorúságos*; voll Mühseligkeit, mühselig.

Aerumnōsus, a, um, *nyomorú, nyomorúságos, nagy bajjal élő v. küszködő*; voll Mühseligkeit, voll Noth und Jammer.

Aeruscātor, ōris, m. *pénzhamisító, hamis pénz tsináló*; ein Geldverfälscher. 2) *tsalárd, tsaló*; ein Betrüger.

Aerusco, āre (aes); *pénzt koldulni*; betteln gehen.

Aes, aeris, n. 3. *értz, réz*; das Erz, Kupfer. 2) *veres réz, sárga réz, bronz*; verarbeitetes Kupfer, Mes-

Digitized by Google

fing, Bronze. Effigiem aeri incidere; *a' képet rézre vagy rézbe metszeni, kimetszeni*; ein Bildniß in Kupfer ſtechen. 3) *Római rézpénz*; die römiſche Kupfermünze. 4) *pénz, (átaljában)*; Geld. Aes alienum; *adósság*; Schulden. Aes alienum contrahere, vel conflare; *adóssdgot tsinálni, adóssdgba verni magát, vagy keveredni*; Schulden machen. Aere dirui, i. e. non solvendo esse; *kipusztulni, nem fizethetni*; bankerott werden, bankerottiren. 5) flos aeris; *krispán*; der Grünſpan.

Aeacus (os), i. Priami filius.

Aealon, ōnis, *héjja, kerra*; ein kleiner Habicht.

Aesar, fluvius Italiae Inf.

Aeschines, is, m. celebris orator Atheniensis, aemulus Demosthenis. 2) philosophus, auditor Socratis.

Aeschylus, i, m. 2. poëta Atheniensis, tragoediarum pater. 2) rhetor, Ciceronis praeceptor.

Aescŭlānus, i, m. 2. deus aëris.

Aesculāpium, ii, n. lucus et templum Aesculapii.

Aesculāpius, ii, m. 2. Apollinis ex Coronide nympha filius, insignis medicus, et ideo medicinae deus habitus.

Aesculātor, ōris, m. 3. *gaukler, szemfényvesztő*; ein Taſchenſpieler.

Aesculētum, i. n. 2. *tsere, tserfás erdő*; der Eichenwald.

Aesculēus, a, um, *tserfa, tserfából való*; von Speiseichen.

Aesculinus, a, um, i. q. aesculeus.

Aesculus, i, f. 3. *tsertölgy*; eine Art Eichen, mit eßbaren Früchten, die Speiseiche. 2) Aesculus Hippocastanum; *vad gesztenye*; die Roßkaſtanie.

Aesernia (Eser.), ae, oppidum Italiae.

Aeserninus, a, um, i. e. ex Aesernia oriundus, etc. 2) insignis gladiatoris nomen.

Aesis, is, f. oppidum in Umbria.

Aesius, ii, m. 2. fluvius Bithyniae.

Aeson, ōnis, Jasonis pater, et Aeoli nepos.

Aesōnides, ae, m. 1. i. e. Jason, Aesonis filius.

Aesōpēus, Aesopius, vel Aesopius, a, um; *Ésópusi, p. o, mesék*; Aeſopiſch.

Aesōpicus, a, um; *Ésópusi, Ésóputól való*; Aeſopiſch.

Aesōpus, i, m. 2. fabularum ille auctor nobilissimus. 2) tragoedus fuit, familiaris Ciceronis.

Aestas, ātis, f. *nyár*; der Sommer. Ineunte aestate; *nyár elején, nyár kezdetében*; zu Anfang des Sommers. Summa aestate; *késő nyárban, a' nyár vége felé*; gegen Ende des Sommers. 2) loco: annus; *esztendő*; Jahr. 3) *hévség, nyári hévség*; die Sommerhitze. 4) aestates; *szeplő*; Sommerſproſſen.

Aesthēsis, is, v. ios, eos, f. 3. *érzés, ízlés, belső érzés*; der Sinn, die Empfindung.)(

Aesthētica, ae, f. 1. *az ízlés tudománya*; die Geſchmackslehre.)(

Aesthetĭcus, a, um, *jóizlési, aesthetikai*; äſthetiſch.)(

Aestĭfer, ĕra, um, *hév, heves, forró meleg*; heiß, Hitze erregend, bringend. 2) *hévséget szenvedő*; große Hitze leidend.

Aestĭmābĭlis, e, *betses*; ſchätzbar. 2) *megbetsülhető*; was man ſchätzen kann.

Aestĭmatĭo, ōnis, f. 3. *megbetsülés, betsszabás*; die Taxirung, Schätzung. 2) *betse, szabott árra valaminek*; die Taxe, der Werth. 3) *betsülés, megbetsülés, betsének megadása*; die Achtung, der Werth. Aestimatione dignus; *betsülést érdemlő, betsületre méltó, betses*; achtungswerth, ſchätzbar. In aestimatione esse; *nagy betsületben lenni*; ſehr geſchätzt werden. 4) v. c. honoris etc. *megitélése, megbetsülése valaminek, ítélethozás valami felől*; die Beurtheilung, Erwägung.

Aestĭmātor, ōris, m. 3. *betsülő, betsbiró*; der Schätzer, Taxirer. 2) *megbetsülő, betsadó*; der Schätzer, Beurtheiler, Erwäger. Immodicus sui aestimator; *igen sokat tart magáról*; der zu viel von ſich hält.

Aestimātus, us, m. i. qu. aestimatio.

Aestimium, ii, n. 2. *meghatdrozott bets, megbetsülés*; die Schätzung.

Aestĭmo (Aestŭmo), āvi, ātum, āre, 1. *megbetsülni, árrát szabni*; ſchätzen, taxiren, anſchlagen, z. B. nach Gelde. Magno aestimare, Cic. *nagy árrát szabni*; hoch ſchätzen. 2) v. gr. magni; *betsülni, nagyra v. nagyon betsülni*; ſchätzen, achten, ſehr ſchätzen, hoch ſchätzen. Minoris aestimare; *kevesebbre betsülni*; ge-

Digitized by Google

Affectātor (Adf.), ōris, m. *rávágyó, vágyódó valamire*; der nach etwas ſtrebet. Affectator imperii. Flor. 2) *tselekedetében vagy magaviseletében mást majmoló*; der eines andern Handlungen oder Betragen nachäffet. Foemin. Affectatrix, icis, f. 3) *rávágyó*; der nach etwas ſtrebt, heftig ſich bemüht.

Affectātrix (Adf.), īcis, f. *rávágyó*, Beſtreberinn nach etwas. Tertull.

Affectātus, (Adf.), a, um, *rávágyott*; das wornach man ſehr ſtrebet. 2) *erőltetett, erőszakos, erővel tettetett, mesterséges, majmolt*; affectirt, angemaaßet, gezwungen, erkünſtelt, nachgeäfft.

Affecte (Adf.), Adv. *érzékenyül*; empfindſam, mit Empfindung.

Affectĭo, (Adf.), ōnis, f. 3. (adficio), v. c. corporis, rei; *alkatottság, mivolt, tulajdonság, állapot*; die Beſchaffenheit, der Zuſtand. 2) v. c. astrorum coeli; *befolyás, erő, behatás, kiható ereje valaminek más testekre*; der Einfluß, die Beziehung, das Verhältniß, die Verbindung. 3) v. c. animi; *hajlandóság, indúlat*; die Neigung des Gemüths, Geſinnung. 4) *szeretet, hajlandóság*; die Liebe, die Neigung.

Affectĭōsus (Adf.), a, um, *szives, indúlattal teljes*; neigungsvoll.

Affecto (Adf.), āvi, ātum, āre, 1. (Adficio) *rávágyni, vágyni valamire*; nach etwas trachten, ſtreben, heftig begehren. 2) *utánna járni, rajta lenni valaminek elnyerésén, magádvá tenni igyekezni*; an ſich zu ziehen ſuchen. 3) rem; *mindent elkövetni, nagyon vágyódni, minden mesterségét megvetni valamire, kedvét találni valamiben*; zu ſehr nach etwas ſtreben, affectiren, erkünſteln. 4) *meglepni, megtámadni*; angreifen, anfallen; morbo affectari, Liv. *valamelly betegséghe esni, attól meglepetni*; von einer Krankheit überfallen werden. 5) affectare aliquem damnis; Plaut. *valakinek sok kárt tenni*; einem groſſen Schaden thun. 6) dextram affectare; *kinyújtani a' kezét valaminek megfogására*; die Hand ausſtrecken, um etwas zu faſſen.

Affector (Adf.), ari, Dep. i. q. adfecto.

Affectūōse (Adf.), Adv. *szives indúlattal, megindúlva*; neigungsvoll, liebevoll, voll Neigung.

Affectŭōsus (Adf.), a, um, *indulattal telyes, szives indúlatú*; neigungsvoll, liebevoll.

Affectus (Adf.), a, um, (Afficio), *felruházott, valamivel bíró, benne meglévő*; begabt, verſehen; vitiis adfectus; *bűnös, vétkes*; laſterhaft. 2) *indúlatú, indúlattal viseltető*; geſinnt. Eodem animo sum affectus erga te; Cic. 3) *megindult, p. o. valamin, megilletődött*; gerührt, beunruhigt. Graviter affectus; *nagyon megilletődött*; ſehr gerührt; 4) v. gr. ad suum munus fungendum, Cic. *alkalmatos, ügyes, rátermett valamire*; geſchickt. 5) *állapotban lévő*; in einem Zuſtande ſeyend, ſich befindend; v. gr. oculus perturbatus non est probe affectus. 6) affecta valetudo; *változó egésség*; kränklicher Zuſtand, Unpäßlichkeit. Respublica affecta; Cic. *rosz állapotban lévő Státus*; ein übelbeſtellter Staat.

Affectus, us, m. 4. v. c. corporis; *változó egésség, gyengélkedés, változás*; eine Unpäßlichkeit, Krankheit. 2) animi, mentis; *indúlat, hajlandóság, megindúlás*; die Geſinnung, Zuneigung, Gemüthsbewegung; 3) *indulatosság*; der Affect, die heftige Gemüthsbewegung; in plur. Affectus; *indúlatoskadás, zaboldtlan indúlat*; die böſen Affecten, Leidenſchaften. V. gr. Adfectus cohibere. Plin. 4) *kivánság, vágyódás*; die Begierde. 5) *hajlandóság*; die Neigung, der Wille.

Affĕro, attŭli, allātum, afferre, et Adfero, adtuli, adlatum, adferre. 3) *előhozni, ide hozni, hozni*; herzubringen, bringen; literas adferre alicui, vel ad aliquem; *levelet hozni valakinek*; einen Brief bringen. Adferre rationem; *okát adni*; die Urſache angeben. 2) v. gr. alicui, laetitiam, dolorem, utilitatem; *szerezni, okozni, hozni, tenni, adni*; verſchaffen, verurſachen, bringen, machen, geben. Mortem alicui adferre, vel violentas manus alicui adferre; *valakit megölni*; einen tödten; consilium adferre; *tanátsot adni*; rathen, einen Rath geben. Damnum adferre; *kárt tenni*. Schaden thun, oder verurſachen. 3) *hasz-*

Digitized by Google

ádni, *hasznot tenni*; nützen, dienen, beytragen. Quid adfert? *mit használ az?* was nützt es? 4) *hirdetni*, *beszéllni*; verkündigen; affertur; Liv. *azt beszéllik*, *azt hirlelik*; man spricht, man verbreitet die Nachricht. 5) Vim adferre, alicui; *erőszakot tenni valakin*; Gewalt anthun.

Affibŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *hozzátatolni*, *vagy kaptsolni*; anschnallen, anheften.

Afficio, vel Adficio, fēci, fectum, fĭcĕre, 3) (Ad et facio), *hozzátenni*, *hozzádni*; hinzuthun, hinzufügen, 2) aliquem aliqua re, v. gr. beneficio, honore, laetitia, dolore, injuria, etc. *tenni valakivel valamit*, *p. o. valami jót*; *tenni*, *szerezni valakinek valamit*, *p. o. jót*, *rosszat*, *viseltetni valaki erránt*, *mutatni valakihez v. valaki erránt*; anthun, erweisen, geben, widerfahren lassen, Poena adficere; *megbüntetni*; bestrafen. Morte adficere; *megölni*; tödten. Laude adficere; *ditsérni*; loben. Admiratione adficere; *tsudálni*, *bámulni*; bewundern. Nomine adficere; *nevet adni neki*, *valami névvel nevezni*, benennen, einen Nahmen geben. Maximis muneribus aliquem adficere; *valakit gazdagon megajándékozni*; einen reichlich beschenken. In Passivo: Laetitia adfici; *örülni*, *örümének lenni*; sich freuen, Freude haben; *Dolore adfici búsúlni*, *mikor valakit szomorúság ér*; sich betrüben, Betrübniß haben. 2) Sine Ablat. v. gr. aliquem, vel; ut fames, sitis, labor, aestus, adficit corpora; *elbádjasztani*, *megilletni*, *meghatni*, *erőtlenitni*, *megpróbálni*, *megviselni*, *'s a' t.* anthun, angreifen, schwächen, entkräften. Adfici morbo; *megbetegedni*; krank werden. Pulmo adficitur; *a' tüdő szenved*, *a' tüdőnek baja van*; die Lunge leidet, ist behaftet. 4) male vel bene; *bánni vele*, *p. o. jól vagy rosszúl*; gut oder schlecht behandeln. 5) aliquem, vel alicujus animum, Cic. *meginditni*, *valamire inditni*. *p. o. valaki szivét*, *szivére hatni*; rühren, in Bewegung setzen. Adfici; *indúlattal vagy érzéssel lenni*, *viseltetni*; gesinnt seyn. 6) *végre hajtani*; dem Ende nahe bringen. v. gr. affectum est bellum Cic.

Afficĭor, vel Adficior, affici; Passive, *indúlattal lenni*, *viseltetni*; gesinnt seyn. 2) *megindúlni*; bewegt werden.

Affictĭcius (Adf.), vel Affictĭtĭus (Adf.) a, um, *hozzátett*, *hozzádadott*, *rá költött*; hinzugefügt, angedichtet.

Affictĭo (Adf.), ōnis, f. 3. *hozzátétel*, *hozzáadás*; die Anfügung.

Affictus (Adf.), a, um, *rákölttött*; angedichtet. 2) *hozzádadott hozzátett*; hinzugethan.

Affigo (Adf.), xi, xum, gĕre, 3) (ad et figo) *rászegezni*, *felszegezni*; anheften. Cruci affigere; Liv. *keresztre feszitni*, *megfeszitni*; kreuzigen. 2) *felakasztani*, *ráakasztani*; anhängen 3) oscula affigere; *tsókolgatni*; oft küssen. 4) animo adfigere; *megtartani*, *el nem felejteni*, *bényomni elméjébe*, einprägen. 5) veru affigere; *nyársra vonni vagy húzni*; auf den Spieß stecken.

Affingo (Adf.), inxi, ictum, gĕre. 3. (ad et fingo) *hozzádni*, *hozzátölteni*; dazu thun, dazu fügen, dazu dichten, dazu erdenken. 2) *rákölteni*, *p. o valakire valamit*; andichten, fälschlich zuschreiben. 3) *kigondolni*; *költeni*; erdichten.

Affīnis (Adf.), e, 3. alicui; *határos vele*, angränzend, benachbart. 2) *sógorságban lévő*; verschwägert. 3) *atyafi*, *atyafiságban lévő*; verwandt. 4) cum genit. et Dat.; *részes*, *benne részesülő*, theilhaftig, theilnehmend.

Affinis (Adf.), is, c. 3. *sógor*; der Schwager. 2) *atyafi*; ein Verwandter. 3) *szomszéd*; der Nachbar.

Affīnĭtas (Adf.), ātis, f. 3. *határos szomszédság*; die Gränznachbarschaft. 2) *atyafiság*; *sógorság*; die Verwandtschaft; Schwägerschaft. 3) Trop. *atyafiság*, *az*, *az*, *összeköttetés*, *hasonlatosság*; die Verwandtschaft, Verbindung, der Zusammenhang, die Ähnlichkeit.

Affirmanter, Affirmate, (Adf.), Adv. *bizonyitva*; mit Versicherung. 2) *bizonyosan*, *valósságal*; sicherlich, gewiß.

Affirmāte (Adf.), Adv. idem. Sup. affirmatissime.

Affirmātĭo (Adf.). ōnis, f. 3. *állitás*, *bizonyitás*; die Versicherung. 2) *helybehagyás*; die Bestätigung.

Affirmative, Adv. *állitólag*; bejahend.

Digitized by Google

Affirmativus, a, um, *állító, bizonyító, rdhagyó*; behauptend, bejahend.

Affirmător (Adf.), ōris, m. *állító, bizonyító*; der etwas versichert, behauptet.

Affirmatus, a, um, *megbizonyittatott*; *megerősittetett*, bestätiget.

Affirmo (Adf.), āvi. ātum, āre, 1. *erősitni, állitni, bizonyitni*; versichern. 2) spem affirmare, Liv. *bizonyos reménységet nyujtani*; gewisse Hoffnung machen.

Affixio (Adf.), ōnis, f. 3. *rászegezés*; die Anheftung.

Affixum, Adfixum (Suffixum) i. e. pronomen possessivum substantivis adfixum; *ragaszték*; Anhängsylbe.)(

Affixus, (Adf.), a, um, *rászegezett, felszegezett*; angeheftet. 2) Affixum esse libris; *mindég a' könyveket bújni*; stets über den Büchern liegen. Affixum in animo; *mélyen szivére v. lelkére hatott*; der Seele tief eingedrückt.

Afflāmen, inis, n. 3. *ráfuvallds, rdlehellet*; das Anblasen.

Afflātor (Adf.), ōris, m. 3. *ráfúvó, fuvó*; der Anblaser.

Afflātus (Adf.), us, m. 4. *ráfúvás, ráfuvallás*; das Anblasen, Anhauchen, Anwehen. 2) *szellő*; die Luft, Wind. 3) v. c. divinus afflatus; *isteni ihletés*; die göttliche Eingebung, Begeisterung.

Afflatus, *á*, um, *ráfúvallott, rdlehellett*; angeblasen, angewehet. 2) v. gr. Numine dei; *megihletett*; begeistert.

Afflecto (Adf.), xi, xum, ĕre, 3. *rdhajtani*; hinbeugen, hinlenken.

Afflĕo (Adf.), ēvi, ētum, ēre, 2. v. gr. cum aliquo; *sirni vele együtt*; mitweinen.

Afflictātio (Adf.), ōnis, f. 3. *gyötrődés*; die Ängstigung. 2) *szorongató szükség*; die Noth.

Afflictātor (Adf.), ōris, m. 3. *gyötrő*; der Ängstiger, Peiniger.

Afflictio, ōnis, f. 3. *szorongatás, nyomorgatás*; die Qual. 2) *gyötrődés*; die Bekümmerniß, Angst.

Afflicto (Adf.), āvi, ātum, āre, 1. *nyomorgatni, szorongatni*; plagen, ängstigen, beunruhigen. Afflictari; *nyomorogni, nyomorúságban lenni*; Noth haben. Morbo afflictari; *betegeskedni*; krank darnieder liegen. Afflictare sese; *magát epeszteni*; sich ängsten, sich selbst immer ängstigen.

Afflictor (Adf.) ōris, m. 3. *nyomorgató*; ein Peiniger.

Afflictus (Adf.), a, um, *földhöz veretett, v. vágatott*; zu Boden geworfen. 2) *nyomorult, nyomorúságra jútott, szerents étlen*; elend, unglücklich. Calamitate afflictus; *elnyomorodott*; in Elend gerathen. Afflictum erigere; *a' nyomorultat vlgasztalni, rajta segitni*; dem Unglücklichen beystehen. Respublica afflicta; *rossz állapotban lévő Státus*; ein in Verfall gerathener Staat. Mores afflicti; *megromlott erköltsök*; verderbte Sitten.

Afflictus (Adf.), us, m. 4. *odaütés*; das Anschlagen. 2) *nyomoruság*; das Unglück, Elend, 3) *nyomorgatás*; die Peinigung.

Affligo (Adf.), xi, ctum, ĕre, 3. (ad et fligo) v. gr. ad terram, terrae, ad scopulos, *hozzátsapni, hozzáütni valamihez*; anschlagen an etwas. 2) *földhöz verni, v. tsapni*, zu Boden schlagen, an die Erde schlagen, 3) aliquem; *megrontani, megnyomoritni, szerentsétlenné tenni*; einen ruiniren, verderben, unglücklich machen. 4) aliquem, v. animum alicujus; *eltsüggeszteni*; muthlos machen; Affligere sese; *magát epeszteni*; sich quälen, sich ängstigen. Affligere rem vituperando; *valamit igen ótsárolni*; etwas herabsetzen, erniedrigen. Affligere mores: *az erköltsöket megveszteget ni*; die Sitten verderben.

Afflo (Adflo), āvi, ātum, āre, 1. (ad et flo) *ráfúvni, rdfúvalni*; anblasen, anwehen. 2) *rdlehelleni, ráfúvni*; anhauchen, anblasen. 3) *lelkesitni, elevenitni*; begeistern, aufmuntern. 4) Afflante fortuna; *szolgálván a' szerentse*; vom Glücke begünstiget. Afflari incendio; *a' lángoktól megperzselődni*; vom Feuer versengt werden.

Affluens (Adf.), ēntis, o. 3. *bőséggel folyó*; herzuströmend. 2) *bőséges, bőv, bő, felesleges*; überflüssig. Opibus affluens; *gazdag*; reich. Affluentes anni, Hor. *a' szaporodó v. sokasodó esztendők*; die sich vermehrenden Jahre. Comp. affluentior, Sup. affluentissimus.

Affluenter, (Adf.), Adv. *bőségesen*,

Digitized by Google

bőven, bőséggel, felesleg; reichlich, überflüſſig.

Affluentia, ae, f. 1. *folyás, odafolyás*; der Zufluß. 2) *bőség, bővség, bővelkedés*; der Überfluß. Affluentia annonae; *az eleség, élet, v. gabona bősége*; *oltsóság*; der Überfluß an Getreide, wohlfeile Zeit.

Affluo (Adfluo), fluxi, fluxum, flŭĕre, 3. *folyni, odafolyni, ráfolyni*; herzufließen, heran fließen. 2) v. gr. aliqua re, divitiis, et cet. *bóven lenni, bővelkedni, gazdag lenni valamivel*; häufig da ſeyn, Überfluß haben an etwas, überflüſſig ſeyn, reichlich damit verſehen ſeyn.

Affŏdio (Adf.), fŏdi, fossum, fŏdĕre, 3. *odaásni, hozzáásni*; hinzugraben, durch Graben hinzuthun.

Affor (Adfor), ātus sum, āri, Dep. 1. v. c. aliquem; *hozzászóllani, megszóllítni*; anreden. 2) *valakivel szóllani, beszéllni*; mit jemanden reden.

Afforem (Adf.), es, ad et forem, i. q. adfuturus essem. Virg. vide: Adsum.

Afformido (Adf.), āre, 1. ad et formidare, *igen félni, rettegni tőle*; ſich fürchten, ſehr fürchten.

Affrango (Adf.), ēgi, actum, ĕre, 3. *megtörni, eltörni, zúzni*; anbrechen, zerbrechen. 2) *hozzátörni*; anſchlagen an etwas.

Affrictātio (Adf.), ōnis. f. 3. *hozzádörzsölés, súrlás, vakarás*; das Reiben an etwas.

Affrico (Adf.), cŭi, ctum, cāre, 1. *hozzádörzsölni, v. dörgölni, súrlani*; reiben an etwas.

Affrictus (Adf.), us, m. 4. *dörgölés, dörzsölés, súrlás*: das Reiben an etwas, Anreiben.

Affringo, i. q. Affrango.

Affrio (Adf.), āvi, ātum, āre, 1. *hozzá morzsolni*; hinzureiben. 2) *széllyelmorzsolni*; zerreiben.

Affulgĕo (Adf.), si, gēre, 2. *fényleni, rátsillámlani*; hinſchimmern, ſchimmernd erſcheinen. 2) *rásütni, rádragyogni*; anſcheinen, anglänzen. 3) *mutatni magát, megjelenni*; ſich zeigen, ſehen laſſen, erſcheinen. *Spes affulget*; *jóreménység kezd felderülni*; es iſt gute Hoffnung.

Affundo (Adf.), fūdi, fūsum, fundĕre, 3. *hozzátölteni v. önteni, ráönteni, rátölteni*; zugießen, zuſchütten, hinzugießen. 2) Trop. *hozzátenni, hozzáadni, rádadni*; hinzufügen, hinzuthun. 3) *odavetni*; hinwerfen. Genibus alicujus affundere. Flor.

Afŏrem, Afŏre, i. q. Abforem.

Afrānius, ii, m. 2. Nom. pr. 1) poëta Latinus comicus. 2) dux belli sub Pompejo.

Afri, orum, vide: Afer.

Africa, ae, f. a' *Földnek harmadik része Afrika*; Afrika.

Africānus, a, um, Afrikai; Afrikaniſch. Gallina Africana; *pulyka*; das Kalekutiſche Truthuhn. Ferae Africanae; *párdutzok*; Pantherthiere.

Africus, a, um, Afrikai; Afrikaniſch. 2) *délnyúgoti szél*; der Südweſtwind.

Agāga, ae, m. *lator ember, gaz ember*; ein böſer Menſch. 2) *kerítő*; ein Kuppler.

Agăgŏla, et Agagula ae, m. idem.

Agălăcta, ōrum, n., plur. *fűzfa*; die Weide.

Agăllŏchum, i, n. 2. *áloesfa*; Paradiesholz, Alocholz.

Agălma, ātis, n. 3. *bálványkép, v. oszlop*, eine Bildſäule.

Agămēde, es, f. oppidum in insula Lesbo.

Agămemnon, ŏnis, m. 3. rex Mycaenarum, in obsidione Trojae omnium Graecorum imperator, frater Menelai, conjux Clytaemnestrae.

Agămus, i, m. 2. *nőtelen*; unverheirathet.

Aganippe, es, f. fons in Beotia Apollini et Musis sacer.

Agăpe, es, f. *szeretet*; die Liebe. 2) *alamizsna*; Almoſen. 3) Agapae, arum pl. i. e. convivium pauperibus exhibitum.

Agăpēta, et Agapetus, ae, m. i. q. Agaga.

Agăpēta, ae, f. *apátza*; die Nonne.

Agărātum, i. n. *sárga gyopár*; Leberbalſam, Rheinblume, Mottenkraut, Mottenblume; Gnaphalium, Linn. 2) *sárga tzitzkóró*; gelbe Schafgarbe; Achillea Ageratum, L.

Agarēni, ōrum, m. plur. populus Arabiae.

Agăria, ae, f. regio Sarmatiae.

Agărĭcon, (um), i, n. 2. *galótza*, Blätterſchwamm; Agaricus L.

Agăritūdo, ĭnis, f. *sopánkodás*; der Seufzer, die Angſt, Bekümmerniß.

Agāso, ōnis, m. 3. *lovász*; Reitknecht, Pferdeknecht.

Digitized by Google

Ăgăsyrtus, a, um. *otsmány, rút, rusnya;* garſtig, unflätig.

Agatha, ae, f. oppidum Galliae.

Ăgăthīdes, īdis, f. 3. *majoránna;* der Majoran.

Ăgătho et Agathon, ōnis, m. 3. *jó és kellemetes sipos, v. sipoló, flótdzó;* ein lieblicher Pfeifer. 2) Nom. pr. philosophi Pythagorei.

Ăgăthōbūlus, i. m. Nom. pr. philosophi.

Ăgăthŏcles, is, m. 3. rex Siciliae, patre figulo natus.

Ăgăthŏdāemon, bonus genius.

Ăgăthirna, ae, f. urbs Siciliae.

Ăgăthyrsi, orum, pl. Scythiae populi.

Ăgāve, es, f. filia Cadmi.

Ăgāuni, ōrum, m. pl. nomen populi septemtrionalis, lacte equina victitantis.

Ăgĕ, Ăgĕdum, *nosza!* *ugyan!* wohlan. V. Ago.

Ăgĕa, ae, f. 1. *út v. jdrás a' hajóban;* Weg und Gang im Schiffe.

Agedum! *nosza! lássz hozzá;* wohlan.

Ăgĕlaĕus, a, um, *durva, közönséges, rosszz;* grob, gemein, ſchlecht.

Ăgĕlastus, i, *komor, a' ki nem nevet;* der nicht lacht.

Ăgellŭlus, i, m. vide: Agellus.

Ăggellus, i, m. 2. Dimin. ab: ager; *szántó földetske;* ein Äckerchen. 2) *majorotska;* ein Gütchen.

Ăgēma, ătis, n. 2. i. e. Agmen militum tam equitum, quam peditum.

Ăgēnda, ōrum, n. plur. *egyházi gyakorló könyv, ágenda;* die Kirchenagende, das Kirchenbuch.

Ăgēnor, ōris, m. 3. rex Phoenicum, Neptuni et Libyae filius, pater Europae, Cadmi etc. Urbs Agenoris, apud Virg. i. e. Carthago.

Ăgēnŏrĭdes, m. i. e. filius ejus Cadmus.

Ăger, agri, m. 2. *szántóföld;* der Acker. 2) *mező, szántóföldek, rétek, 's a' t.* das Feld. 3) *város határa vagy birtoka;* das Gebieth einer Stadt. 4) *faluhely, vidék, falu, a' város környéke vagy vidéke a' falukkal együtt;* das Land. Concurrunt ex agris, (homines) Cic. *béjönnek vidékről v. falukról az emberek;* die Leute ſtrömen vom Lande herein.

Ăgĕrăton, i, vide Agaratum.

Ăgēsĭlaus, i, Archidami filius, Spartanorum rex.

Aggaudĕo (Adg.), gavisus sum, gaudēre, 2. alicui; *vele együtt örülni;* ſich mit freuen.

Aggĕmo (Adg.), ui, mĕre, 3. *vele együtt v. valamire sóhajtozni, sopánkodni;* mit ſeufzen, dazu ſeufzen.

Aggĕnĭcŭlor (Adg.), āri, 1. alicui; *térdet hajtani valaki előtt;* vor Jemanden die Knie beugen.

Agger, ĕris, m. 3. *töltés;* eine Zuſammenhäufung, der Schutt. 2) *gát, töltött gát, töltés;* der Damm. 3) *töltött út, feltöltött országút;* ein erhabener Weg, eine gepflaſterte Straße. 4) *töltött sántz, földsántz;* eine Schanze, ein Bollwerk.

Aggĕrātim, Adv., *rakással, rakásonként;* häufig, haufenweiſe.

Aggĕrātĭo, ōnis, f. 3. *feltöltés, töltés;* die Aufhäufung, der Damm.

Ăggĕro, āvi, ātum, āre, 1. *tölteni, feltölteni, rakásra felhányni;* häufen, anhäufen, zu einem Haufen machen. 2) v. gr. iram; *nevelni, sokasztni, szaporítni;* vermehren, vergrößern, häufen. 3) *elgátolni;* dämmen.

Aggĕro (Adgĕro), gessi, gestum, gĕrĕre, 3. *rakásra hordani, ráhordani, halmozni;* herzutragen, bringen, häufig herzubringen, häufen zu etwas. 2) Aggerere falsa; *sok hazugságot hordani öszve;* viel Erdichtetes vorbringen.

Aggestum, i. n. 2. *halom, domb;* eine Anhöhe.

Aggestus (Adg.), us, m. 4. *öszvehordás, halmozás;* die Zuſammentragung, Anhäufung. 2) *rakás, halom;* der Haufen. 3) i. qu. Aggestum.

Aggestus (Adg.), a, um, *öszvehordott, halmozott;* zuſammengetragen.

Agglŏmero (Adg.), āvi, ātum, āre, 1. *felgombolyítni;* auf einen Knaul winden, aufwinden. 2) Trop. se alicujus lateri agglomerare, Virg. *valakihez kaptsolni v. tsatolni magát, hozzá ragaszkodni;* ſich anſchließen.

Agglūtĭno (Adgl.), āvi, ātum, āre, 1. *hozzányvezni, ráenyvezni, rá ragasztani;* anleimen, ankleiben. 2) *hozzá v. ráforrasztani;* anlöthen. 3) Trop. *hozzádni, hozzáragasztani;* dazufügen, anfügen. 4) Se; *hozzáragadni, ragaszkodni hozzá;* ſich anhängen, ankleben.

Aggrăvātus, a, um, *megterhelt, megterhelve;* beſchwert. Aggravata va-

Digitized by Google

lendo: *terhes betegség*; eine ſchwere Krankheit.

Aggravesco (Adgr.), ĕre, 3. *nehezedni, megnehezedni*; immer ſchwerer werden. 2) *neveskedni, sullyosodni, terkesedni*; zunehmen, heftiger werden.

Aggrăvo (Adgr.), āvi, ātum, āre, 1. *megnehezitni, sullyosztlni, nehezebbitni*; ſchwerer machen. 2) *terhelni, terhesebbé tenni, megterhelni, nevelni p. o. a' bajt*; beſchweren, ärger oder ſchlimmer machen. 3) *nyomni, terhelni*; drücken, beſchwerlich fallen.

Aggredior (Adgr.), grĕssus sum, grĕdi, Dep. 3. aliquem; *menni valakihez, hozzámenni*; zu einem gehen. 2) aliquid, ad aliquid; *elkezdeni, hozzákezdeni, hozzáfogni a' dologhoz, fogni valamihez, belékezdeni valamibe*; anfangen, ſich an etwas machen, etwas unternehmen. 3) aliquem hostem: *megtámadni, p. o. az ellenséget, neki menni p. o. valakinek, ráütni, rárohanni valakire*; anfallen, angreifen. In Plauto occurrit Aggredio, Active, loco: Aggredior.

Aggrĕgo (Adgr.), āvi, ātum, āre, 1. *egybegyüjteni*; verſammeln. 2) *összeszedni*; ſammeln. 3) *társul hozzádni*: hinzu geſellen.

Aggressio (Adg.), ōnis, f. 3. *megtámadás, rárohanás*; der Angriff, Anfall. 2) *belékezdés, hozzáfogás, kezdet*; der Anfang, Eingang.

Aggressor (Adg.), ōris, m. 3. *megtámadó, rárohanó*; der Angreifer.

Aggressura (Adg.), ae, f. 1. *megtámadás, ráütés*; der Angriff.

Aggressus (Adg.), us, m. 4. *megtámadás, rárohanás*; der Angriff, das Angreifen. 2) *kezdet, belékezdés*; der Eingang, Anfang.

Aggressus (Adg.), a, um, *hozzámenvén, hozzámenvén*; hinzugegangen. 2) *elkezdett*; angefangen. 3) *megtámadott*; angegriffen.

Aggŭberno, āre, 1. *kormányozni, igazgatni*, lenken, regieren.

Agĭlis, e, (ago), *mozogható, mozgó, mozgathaló*; beweglich, was ſich leicht bewegt oder bewegen läßt. 2) *gyors, serény, forgolódó*; behend, munter, hurtig, ſchnell.

Agĭlĭtas, ātis, f. 3. *mozoghatóság*; die Beweglichkeit. 2) *hamarság, gyorsaság, serénység*; die Hurtigkeit, Behändigkeit, Thätigkeit.

Agĭlĭter, Adv., *gyorsan, serényen, könnyen*; behend, thätig, leicht.

Agĭna, ae, f. 1. *a' mérő serpenyő nyelve*; das Zünglein in der Wage.

Aginātor, ōris, m. 3. *aprószágokkal kereskedő, kupetz, nyerekedő*; der mit geringen Waaren handelt.

Agĭnor, āri, Depon. 1. *nyerekedni, aprószággal kereskedni, kupetzkedni*; mit geringer Waare handeln.

Agis, idis, rex Spartanorum.

Agĭtābĭlis, e. 3. *mozgatható*; was ſich leicht hin und her bewegen läßt, beweglich.

Agĭtātĭo, ōnis, f. 3. *mozgatás*; die Hin- und Herbewegung, die Setzung in Bewegung. 2) *mozgás*; die Bewegung. Agitatio fluctuum; *a' habok, v. hullámok hánykodása*; das Wellenwerfen. 3) *Agitatio mentis, fejtörés, gondolkozás*; die Beſchäftigung der Seele, das Nachdenken. Agitatio terrae; *földmivelés*; die Beackerung. 4) v. c. studiorum, virtutum; *gyakorlás*; die Ausübung.

Agĭtātor, ōris, m. 3. *mozgató, ingató*; der etwas in Bewegung ſetzt. 2) v. c. aselli, equorum; *hajtó, kotsis*; ein Treiber, Kutſcher. In Foeminino: Agitatrix. cis, f. 3.

Agitatus, a, um, *ide 's tova hányottatott, hányódott*; hin und her getrieben. 2) *res agitata, sokszor meghányt vetett dolog*; eine Sache davon oft gehandelt worden iſt.

Agĭtātus, us, m, i. q. agitatio.

Agĭto, āvi, ātum, āre, 1. (ago); *mozgatni, ingatni*; in Bewegung ſetzen, bewegen. Mare ventorum vi agitatur; *a' tenger hányattatik a' szelektől*; der Wind ſetzt das Meer in Bewegung. 2) v. gr. navem in portu; *hányni vetni, mozgatni*; treiben, hin und her treiben. 3) v. gr. oves, feras, pecora; *hajhászni, ide 's tova hajtogatni*; jagen, treiben. 4) aliquem; *valakit ide 's tova küldözni, hajhászni*; herum treiben, herum tummeln. 5) plebem, gentem; *felingerleni, fellázasztani*; reitzen, aufreitzen, aufwiegeln. 6) v. c. animum; *foglalatoskodtatni, p. o. elmédet*; beſchäftigen. 7) v. c. vitam, aevum; *élni*; leben. Bene agitare; *jó életet élni, szerentsésen élni*; glücklich leben. 8) v. c. aliquid:

Digitized by Google

valamivel foglalatoskodni, idejét tölteni, v. arra fordítni; sich mit etwas beschäftigen, etwas treiben, thun, halten; it. *valamin törni a' fejét, valaminek végrehajtása felől gondolkozni*; mit etwas umgehen, worauf denken. — Dies festos agitare; *innepet tartani, v. ülni*; Festtage feyerlich begehen, 9) v. c. artes; *gyakorlani, folytatni, üzni, p. o. mesterségeket*; ausüben, verrichten, treiben, z. B. Künste und Handwerke. 10) v. c. mente, animo, vel, cum animo, secum; *gondolkozni felőle, elméjében forgatni*; *gondolóra venni, meggondolni*; darüber nachdenken, überlegen, wohl bedenken. 11) verbis aliquem; *kitsúfolni, nevetségessé tenni valakit*; durchziehen, zum Besten haben, lächerlich machen. 12) Agitare caput; *fejét, tsóválni*; den Kopf schütteln. Agitare feras; *vadászni*; jagen. Vide superius ad Nr. 3) Imperium agitare; *uralkodni, kormányozni*; herrschen, regieren. Vide ad Nr. 9).

Agitur, Impers. res tua agitur; *tégedet illet a' dolog, a' te dolgod forog fenn*; es geht dich an. 2) agitur jam tertius annus; *már harmadik esztendeje, vagy esztendejére jár*; es geht schon ins dritte Jahr.

Aglāia, ae, Aglaie, es, f. i. e. laetitia, una Gratiarum.

Āglāŏphēmus, i, m. Nom pr. praeceptoris Pythagorae.

Aglaŏphōtis, *bazsál, bazsarósa*; die Gichtrose, Paeonia. L.

Āglaŭros, f. Cecropis regis Athenarum filia; a Mercurio in saxum mutata.

Agmen, ĭnis, n. 3. *hadi sereg, had, a' megindult had*; ein Kriegsheer; agmen claudere; *a' seregnek az utóljában lenni v. járni, utolsó lenni a' seregben*; den Trupp schließen, zuletzt marschiren. 2) *a' menő sereg rendje, menetele*; der Zug, der Marsch der Armee. 3) *seregosztály, tsapat*; der Zug eines Heeres, als ein Theil; primum agmen: *az előljáró tsapat, v. seregosztály*; die Avantgarde. 4) Agmen aquarum: *a' vizek tolongó folydsa*; der Strom des Flußes.

Agmĭnalis, e, v. gr. equus; *terehordó ló*; das Bagagepferd, Packpferd.

Agmĭnatim, Adv., *seregenként, tsoportonként, tsoportosan*; zugweise, truppweise, haufenweise.

Agna, ae, f. *nőstény bárány, jerke bárány*; ein Lamm weiblichen Geschlechts, Schaflamm.

Agnascor, Adnascor (Adgnascor), natus sum, nasci, Dep. 3. *ránőni, hozzánőni*; anwachsen, daranwachsen, dazuwachsen. 2) v. c. patri; *atyja testamentomtétele után születni*; nach des Vaters gemachtem Testamente geboren werden.

Agnātīcius, Agnātitius, a, um, i. e. ad agnatos pertinens.

Agnātio, Adgnātio vel Adnātio, ōnis, f. 3. *hozzánövés, ránövés, összenövés*; das Anwachsen, der Anwuchs. 2) *atyafiság, atyáról való atyafiság*; die Blutsverwandschaft vom Vater her.

Agnātus, a, m. *hozzánőtt, ránőtt, mellénőtt*; daran gewachsen, dazu gewachsen. 2) *atyjáról atyafi*; ein Blutsfreund vom Vater her.

Agnellus, i, m. *bárányka*; ein Lämmchen.

Agnētīnum, i, n. *Enyed, város Erdélyben*; Agnetten, Enjeden, in Siebenbürgen.

Agnīnus, a, um. Adj. *bárány*; von Lamm oder Lämmern: agnina, vel, caro agnina; *bárányhús*; Lammfleisch.

Agnītio, ōnis. f. 3. (agnosco); *megesmérés*; die Anerkennung, Erkennung. 2) *esmeret, tudomány valami dologról*; die Kenntniß, Wissenschaft von einer Sache.

Agnītus, a, um, *megesmért*; erkannt.

Agnōmen, Adnōmen, ĭnis, n. 3. *melleslegnév, felvettnév, megkülömböztető vezetéknév*; der Beynahme, Zunahme. V. gr. Scipio Africanus. Africanus, est Agnomen Scipionis.

Agnōmentum, i. q. agnomen.

Agnōmĭnātio Adnom.), ōnis, f. 3. i. q. Paronomasia, i. e. figura rhetorica, quae similitudine literarum deflectit vocem in contrarium; ut: Inceptio est amentium, haud amantium.

Agnoscĭbĭlis, e, 3. *megesmerhető, kiesmerhető*; kennbar, kenntlich.

Agnosco (Adgn. vel Adn.), növi, nĭtum, noscĕre, 3. *megesmerni, ráesmerni*; erkennen, anerkennen, kennen. 2) *esmerni, kiesmerni, kitanulni*; erkennen, wahrnehmen. V. gr. Agnoscere Deum ex operibus

Digitized by Google

Cic. 3) v. gr. crimen; *megesmerni, megvallani*; erkennen, anerkennen.

Agnoscere aes alienum; *magadra vállalni az adósságot*; die Schuld über sich nehmen.

Agnus, i, m. 2. *bárányjuk, kosbárány*; das Bocklamm, Lamm männlichen Geschlechts. 2) *bárány*; das Lamm.

Agnus castus, Vitex Agnus castus, L. *bárányszászfa*; der Keuschbaum, Schafmülle.

Ago, ēgi, actum, ăgĕre, 3. *mozgásba hozni, meginditni*; in Bewegung setzen. 2) v. gr. pecus, capellas, hominem ante se; *hajtani, p. o. maga előtt*; treiben. — Radices agere; *gyökeret hajtani, vagy verni, gyükerezni*; Wurzel treiben, schlagen. 3) v. c. navem, carpentum, jumenta; *igazgatni, kormányozni, p. o. a' kajót, hajtani, kormányozni p. o. a' lovakat, barmot*; lenken, regieren. 4) v. c. praedas; *elhajtani*; wegtreiben. 5) v. gr. cervum, homines, aliquem praecipitem; *hajtani, űzni, kergetni*; treiben, jagen. 6) agmen; *hajtani, kihajtani, p. o. a' nyájat, tsorddt*; führen, austreiben. 7) causam agere; *ügyet v. pert folytatni*; einen Proceß oder eine Sache führen. Vitam agere; *életet élni, élni, lenni*; ein Leben führen, leben. Se agere; *menni, járni*; gehen: unde agis? *hol jársz? honnan jösz?* wo treibst du dich herum? wo kommst du her? V. gr. Quadragesimum aetatis annum agere; *negyven esztendős lenni, vagy életének negyvenedik esztendejében lenni*; im vierzigsten Jahre stehen, 40 Jahre alt seyn. 8) *tsinálni, tselekedni, tenni*; thun, machen, handeln, verrichten; nihil agere; *semmit se tsinálni*; nichts thun: it. *semmire se mehetni v. menni*; nichts ausrichten. Quid agis? *mit tsindlsz?* was machst du? Quid agitur? *hogy vagyunk?* wie stehts? — Agere aliquem reum; *valakit bévádolni, törvénybe idézni*; einen anklagen. Actum est; *már megvan, már megesett, már vége van, mindennek vége van*; es ist geschehen, es ist vorbey, es ist aus; es ist alles verloren. 9) *munkás lenni, serénykedni, igyekezni, rajta lenni*; thätig seyn, wirken, sich bestreben etwas auszuführen. Agedum; *tsak igyekezz, nosza tsak rajta légy*; mach, mach doch. Agitedum; *nó tsak, rajta legyetek*; macht, macht doch. Gratias agere; *megköszönni*; Dank sagen, Dank abstatten. 10) *eljárni a' maga dolgában, dolga után látni*; thun, handeln, seine Sachen verrichten. 11) Agere cum aliquo; *valakivel alkudozni, végezni, dolgokat elintézni*; mit Jemand traktiren, Unterhandlung pflegen, Sachen beylegen. Age paucis; *tsak végezz röviden*; mache es nur kurz. 12) v gr. comoediam; *ágálni, előadni, játszani, p. o. a' teátromon valamit*; eine Rolle spielen, ein Schauspiel spielen oder vorstellen. 13) v. c. cum aliquo; *bánni valakivel*; verfahren, handeln, einen behandeln. Bene mecum agitur; *jól van dolgom*; *jól bánnak velem*; mir gehet es recht gut, man behandelt mich recht gut. 14) Se agere; *magát viselni*; sich betragen. 15) animam agere, *haldoklani*; in den letzten Zügen liegen.

Ăgŏgae, arum, pl. f. 1. *menetel, vezérlyuk a' bánydkba*; Gräben, in Bergwerken das Wasser abzuleiten, Stollen.

Ăgŏlum, i, n. 2. *pásztorbot*; Hirtenstab, Hirtenstecken. Dicitur et Agolus, i, m.

Ăgon, ōnis, m. 3. *küszködés, küszdés, viadal*; ein Kampf; Wettkampf, Wettstreit. 2) *szükség, szorultság, baj*: die Noth. Nunc agon est; *baj van*: es ist ein Unglück da. 3) *vonoglás*; die Todesangst. In agone mortis constitutum esse; *vonoglani, a' halállal küszködni*; mit dem Tode ringen.

Ăgōnālis, e, 1) agonalis dies, i. e. dies immolationi destinatus. 2) agonalia, scil. solennia Jani.

Ăgōnēnses, ium, m. plur. sacerdotes Martis.

Ăgōnes, um, m. plur victimarii, qui victimam percutiebant, v. mactabant.

Ăgōnĭa, ōrum, i. q. agonalia, vide: Agonalis. 2) *vonoglás, halállal küszdés*; die Todesangst.

Ăgōnista, ae, m. 1. *küszdő, viaskodó*; ein Kämpfer, Wettkämpfer.

Ăgōnīstēr̆ium, ii, n. 2. *küszdőhely*; Kampfplatz.

Digitized by Google

Ăgōnīstĭcus, a, um, *viadali*; zum Kampfe gehörig.

Ăgōnium, ĭi, n. dies appellabatur, quo rex hostiam, nempe arietem, immolabat.

Ăgōnĭus, ĭi, m. Nom. propr. deus praeses agonum.

Ăgōnīzo, āre, et Ăgōnīzor, ātus sum, āri, Depon. *küszdeni, küszködni, viaskodni*; kämpfen, ſtreiten, fechten 2) *vonoglani, a' halállal küszködni*; in den letzten Zügen liegen.

Agōnŏthĕta (es), ae, m. 1 *viadal bíró, a' küszdők birája*; der Vorſteher und Richter bey den Wettkämpfen.

Ăgōraĕus, i, m. *rongyszedő*; der Lumpenkrämer. 2) cognomen Jovis et Mercurii. 3) panis agoraeus; *piatzi kenyér*; Brod auf dem Markte, Kaufbrod.

Agŏrānŏmus, i, m. 2. praefectus annonae et fori; *vásárbíró*; der Marktrichter.

Ăgrădātus, i, m. 2. i. e. Cyrus, rex Persarum.

Ăgrăgantinus, a, um, i. q. Acragantinus, i. e. ex Acragante Siciliae urbe oriundus.

Agrammătos, *nem tanult, nem tudományos*; ungelehrt.

Agrārĭus, a, um, *szántóföldi, mezei*; die Äcker betreffend, damit ſich beſchäftigend: via agraria; *szántóföldi út*; der Feldweg.

Ăgrārĭcum, i, n. *földvám, adó a' szántóföldektől*; Ackergeld, Abgabe für den Acker.

Ăgrēsta, ae, f. *egresbor*; der Saft von unreifen Weintrauben.

Ăgrestis, e, 3. (ager), v. gr. poma, vestitus, foeminae; *mezei, mezőn termő, mezőn, falun, vagy vidéken lakó, levő, 's a' t.* auf dem Acker oder Lande wachſend oder befindlich, ländlich. Agrestes; *falusiak, földmivelők, parasztok*; die Landleute, Dorfleute. 2) *vadon termő, vad, mezei*; wild, wild wachſend. 3) *durva, fallérozatlan, paraszt*; rauh, grob, ungeſittet, bäuriſch: mores agrestes; *paraszt szokás*; bäuriſche oder rohe Sitten.

Ăgrētta, ae, f. *ölyv*; Habicht..

Agrĭa, ae, f. *Eger, város Heves Vármegyében*; Erlau, Stadt in Oberungarn.

Agrĭcola, ae, m. 1. *földmivelő, szántóvető*; der das Land baut, Landwirth, Landmann, Ackersmann, Bauer. 2) Nom. pr.

Ăgrĭcŏlātĭo, f. i. qu. agricultura.

Ăgrĭcultĭo, ōnis, melius: ăgri cultio, i. e. agricultura.

Ăgrĭcultor, ăgri cultor, i. e. agricola. Liv.

Ăgrĭcultūra, ăgri cultura, ae, f. 1. *földmivelés, szántásvetés*; der Ackerbau.

Agrĭgentum, i. urbs Siciliae, hodie: Girgenti.

Ăgrĭmensor, Ăgrīmensor, ōris, m. 3. *földmérő*; ein Feldmeſſer.

Agrĭmōnia, ae, f. 1. *párló, párlófű, apró bojtorján*; Odermennig, eine Pflanze.

Agrĭōnārdum, i, n. 2. *gyökönke, mezei nárdus*; der Baldrian, ein Kraut.

Ăgrĭōsĕlĭnum, i, n. 2. *erdei deresle*; wildes Peterſilienkraut. Selinum silvestre, L.

Ăgrĭpĭpĕta, ae, c. 1. *szántóföld kérő*; der einen Acker zu erhalten wünſcht.

Agrippa, ae, m. 1. Nom. pr. 1) amicus Imperatoris Augusti. 2) rex in Judaea.

Agrippīna, ae, f. 1. 1) Nom. pr. mulierum. 2) Colonia Aggrippina, *Colónia városa*; Cöln.

Agrĭus, a, um, *vad, vadon termő, mezei*; wild.

Ăgrōspi, ōrum, m. Populus Arabiae.

Ăgrostemma, ae, f. 1. *konkoly*; der Lolch.

Agrostis, is, f. *tippan*: Feldgras, Gras, welches als Unkraut auf den Feldern wächſt, Quecken.

Agrōsus, a, um, *sok szántóföldel bíró*; reich an Äckern.

Ăgrōtēra, ae, f. cognomen Dianae.

Ăgrypnĭa, ae, f. *álmatlanság*; die Schlafloſigkeit.

Ăgūntum, i. n. oppidum Siciliae.

Agyĭeus, ĕi, vel ĕos, m. 3. Apollo; i. e. praeses vicorum.

Ăgylla, ae, f. urbs in Hetruria.

Ăgyrēna, ae, f. oppidum Siciliae.

Ăgyrta, ae, m. *szemfényvesztő, gaukler*; Taſchenſpieler.

Ah, Interject *oh!* ah, ach!

Āha, Interj. *úgy e!* ja freylich.

Aharna, ae, f. 1. urbs Hetruriae.

Ahenaeus, Ahenipes, Ahenobarbus, vide: Aeneus, Aenipes, etc.

Ăhōrta, Aorta, ae, f. scil. Arteria; *nagyér*; die gröſste Ader im Leibe.

Digitized by Google

Aichstedium, ii, n. *Aichstädt városa Frankóniában*; die Stadt Aichstädt.

Ais, i. e. aisne.

Aïsōon, i, n. 2. *fülfü*; Hauswurz, Hauslauch; Sempervivum tectorum L.

Aïax, ācis, m. Ajaces poëtae duos celebrant: primus Telamonius, Graecorum post Achillem fortissimus; alter Oilei filius, rex Locrensium.

Ajeatïa, ae, f. *ráhagyás*; die Bejahung.

Ājo, āis, āït, ĕre, 3. Verb. defect. 1) *ráhagyni, igent mondani*; bejahen, ja sagen. 2) *mondani*; sagen; ajunt, *azt mondják*; man sagt. Quid ais? *mit beszéllsz? mit mondasz? ugyan igaz volna az?* it. *mit gondolsz?* was sagst du? ists möglich? das wäre? it. was meinst du? sive ajas, sive neges; *akár megvallod, akár tagadod*; du magst es gestehen oder läugnen.

Ajūga, ae, f. 1. *katskanyak*; Ginsel, Ginselkraut.

Āla, ae, f. 1. *szárny*, p. o. *madár szárnya*; der Flügel, z. B. des Vogels. 2) *a' sereg' szárnya*; der Flügel des Heeres, der Truppen. Ala dextra peditum (alias: cornu dextrum); *a' gyalogság jobb szárnya, melly rendszerént a' gyalogságot fedező lovasságból szokott állani*; der rechte Flügel der Infanterie, das ist, die Cavallerie, welche die Infanterie deckt. 3) *a' kar' felső része a' váll felé, váll szárny*; die Achsel des Menschen. 3) alae, alarum, plur. *az orr' pilléi kétfelől*; die beyden untersten Seiten der Nasenlöcher.

Alāba, ae, f. urbs Hispaniae.

Alābanda, ae, vel orum, pl. Cariae urbs opulentissima et florentissima, quam Juvenalis inter urbes luxu perditas recenset.

Alābaster, stri, m. vel Alabastrum, i, n. *alabástromedény, balzsamtartó*; ein Geschirr von Alabaster, ein Balsambüchschen. 2) *alabástrom*; Alabasterstein. 3) fluvii nomen in Aeolia.

Alābastrītes, ae, m. *alabástromkő v. márvány, alabástrom*; ein Alabasterstein.

Alabastron, i. 2. urbs in Aegypto.

Alabastrum. V. Alabaster.

Alabēta, ae, m. *egy Nilusi hal' neve*; ein gewisser Fisch im Nil.

Ălābrum, i, n. *motóla*; eine Haspel, eine Weiffe, Garnwinde. 2) *tséve*; die Spuhle.

Ălăbus, i, m. 2. fluvius Siciliae.

Ălăcer, cris, e, hic et haec alcris, hoc alacre; *gyors, serény*; hurtig, munter, frisch. 2) *vidám, eleven*; lebhaft, aufgeweckt, muthig, fröhlich. 3) *nyughatatlan*; ungeduldig. Odio alacris; *hirtelen haragú, mérges*; jachzornig.

Ălăcrĭtas, ātis, f. 3. *serénység, gyorsaság*; die Munterkeit, Lebhaftigkeit. 2) *vidámság, elevenség*; die Munterkeit zu etwas, Freudigkeit.

Ălacrĭter, Adv., *gyorsan, serényen, vidámon*; lebhaft, munter, muthig. 2) *örömest*; gern.

Ălāesa, ae, f. urbs Siciliae.

Ălălĭa, ae, f. urbs in Corsica.

Alāmbĭcum, i, n. idem quod Alembicum.

Ălāna, ae, f. 1. *sárga föld*; gelbe Erde, gelber Bolus.

Ălāndĭă, ae, f. insula Sveciae.

Ălāni, orum, populus Scythicus. *Aldnusok, Aldnok*; die Alanen.

Ălānĭa, ae, f. 1. regio in Scythia Europaea.

Ălānte, es, f. 1. urbs Arcadiae.

Ălāntŏides mĕmbrāna, idem quod Tunica. Tunica urinaria, farciminalis dicta.

Ălānus, i, m. ex Alania oriundus. 2) fluvius in Scythia.

Ălăpa, ae, f. 1. *artsúltsapás, pofontsapás*; Backenstreich oder Maulschelle.

Ălăpăthus, i, m. *bojtorján lapu*; scharfe Kletten, purgirendes Kraut. Arctium Lappa L.

Ălăpor, āri, *artsúl tsapni, pofon verni*; Maulschellen geben.

Ălărĭcus, i, m. Nom. propr. regis Gothorum.

Ălāris, e. i. q. alarius.

Ălārĭus, a, um, *szárnyi, a' sereg' szárnyán lévő v. álló*; an den Flügeln des römischen Heeres stehend.

Ălāstor, ŏris, m. 3. *gonosz lélek*; ein böser Geist. 2) equus Plutonis. 3) Nom. pr. viri.

Ălāta, ae, f. urbs Arabiae felicis.

Alaternus, i, f. fruticis nomen in Plinio.

Ălātus, a, um, *szárnyas*; beflügelt. 2) *gyors*; schnell.

Digitized by Google

Alauda, ae, f. 1. *patsirtą*; die Lerche. 2) milites legionis cujusdam Romanorum dicti Alaudae.

Ālaūdĭum, ii, n. *szabados örökség*; ein freyes, lediges Gut, das kein Lehngut ist.

Ālaūdŭlia, regio Asiae minoris.

Ālāūna, ae, f. oppidum Britanniae.

Ālāūni, ōrum, m. plur. fluvii duo Britanniae.

Ălaūnĭi, ōrum, m. plur. antiquus populus Scythiae.

Ălausa, Ălōsa, ae, f. *gardahal, garda héring*; die Alose oder Else. Clupea Alosa.

Ălāzon, ōnis m. 3. *kérkedő, magát hánytató*; ein Prahler.

Alba, ae, f. *gyöngyszem*; eine Perle.

Alba, ae, f. 1) Alba Longa, urbs in Latio. 2) Nom. pr. regis Albae.

Alba Carolina; *Károly Fejérvár*, vide: Alba Julja.

Alba Graeca, ae, f. *Belgrád, Nándor-Fejérvár, város és vár Szerviában*; griechisch Weißenburg.

Alba Iūlia, ae, f. 1. *Gyula v. Károly Fejérvár, Erdélyben*; Weissenburg, eine Stadt in Siebenbürgen.

Ălbā Măla, ae, f. urbs et Ducatus Galliae in Normandia: Gall. Aumale.

Ălba Rēgālis, f. 3. *Székes Fejérvár*; Stuhlweissenburg in Ungarn.

Ălba Sebusiana, ae, f. *Weiszenburg, Alzdtziában*; Weissenburg in Elsaß.

Ălbae, ārum, f. urbs Italiae.

Albamentum, i, n. *a' fejére valuminek, fejérség*; das Weiße.

Albānĭa, ae, f. regio Asiae, ad mare Caspium, cujus incolae Albani nominati.

Albānus, a, um, ex Alba, it ex Alba oriundus, etc. 2) mons Italiae.

Ălbăbăcīna, ae, f. urbs et Episcopatus in Arragonia.

Ălbārĭum, ii, n, *fejéritő*; eine weiße Farbe zum Anstreichen, Tünche, Gyps. 2) *mész, meszelni való mész*; Kalk zum Überweißen.

Albārĭus, a, um, *fejéritni való, meszelni való*; zum Überweißen gehörig. 2) Subst. *meszelő, fejéritő*, ein Tüncher, Übertüncher.

Albātus, a, um, *fejérbe öltözött*; weiß bekleidet. 2))(*fejéritett*; übertünchet, weiß gemacht.

Albēdo, inis, f. *fejérség*; die weiße Farbe, das Weiße.

Albensis, i, e, ex Alba urbe oriundus, etc.

Albĕo, ui, ēre, 2. *fejérleni*; weiß seyn; albens; *fejérlő*; weiß. 2) *világos lenni, világosodni*; hell seyn. Albente coelo, Caes, *virradtakor, hajnal hasadtával, hajnalban*; bey Anbruch des Tages.

Albesco, bui, bescĕre, 3. *fejéredni, megfejéredni*; weiß werden. 2) *világosodni*; hell werden; lux albescit; *világosodik, virrad*; es wird Tag. 3) *őszülni*; grau werden, von Haaren.

Albĭcanter, Adv., *fejéresen*; weiß, weißlich.

Albĭcēratus, a, um, Albicerus, a, um, *fejérsárgás*; weißgelblich.

Albĭco, āre, *fejérleni*; *fejéresleni*; weiß, weißlich seyn.

Albĭcŏmus, a, um, *szőke, fejérhaju*; weißhaarig.

Albidŭlus, a, um, *fejéres*; weißlich.

Albĭdus, a, um, *fejérlő, fejéres*; weiß, weißlich.

Ălbĭgaūnum, i, n, urbs Liguriae, quae et Albiga dicitur.

Ălbĭi, ōrum, m. plur. idem quod Alpes. 2) Populus Galliae.

Albĭon, ōnis, *Anglia*; England.

Albiones, um, pl. *az Anglusok*; die Engländer.

Albis, is, m. 3. *Albis, folyóvíz*; die Elbe.

Albĭtĭes, ei, f. 5. *fejérség*; die Weiße.

Albĭtūdo, ĭnis, f. 3. *fejérség*; die Weiße.

Albo, āvi, ātum, āre, i. *fejéritni, megfejéritni*; weiß machen, weiß färben.

Ălbŏgălĕrus, i, m. *fejérsüveg*; eine weiße Mütze.

Albŏgilvus, a, um. *fejérsárgás*; weißgelblich.

Albor, ōris, m. *fejérség, fejére valóminek*; das Weiße.

Ălbŭcĭlla, ae, f. Nom. propr. mulieris, adulteriis infamis.

Albŭēlis, e, v. c. vitis; *szőlő neme*; eine gewisse Art Trauben.

Albūgo, ĭnis, f. 3. *fejérség*; *fejérfolt*; das Weiße, ein weißer Fleck; albugo oculi; *a' szem' fejére*; das Weiße im Auge.

Albŭlus, a, um, *fejéres, fejérlő*; weiß, weißlich. 2) Albula, seu Albula aqua; i. e. Tiberis. 3) albulae aquae, vel albulae; *büdösköves ferdő*, ein

Digitized by Google

Schwefelbad. 4) Salmo Albula; *fejér szemling*; der Weißfisch.

Album, i, n. 2. *fejér jegyző tábla*; eine weiße Tafel. 2) *laistrom*; ein Regiſter. Referre in album; *bélírni a' laistromba*; ins Regiſter eintragen. 3) Album oculi; *a' szem fejére*; das Weiße im Auge.

Albumen, inis, n. 2. *fejére valamiek*; das Weiße. Albumen ovi; *tojás fejére*; das Weiße im Ey.

Albūnĕa, ae, f. *forrás neve volt Tibúr mellett*, eine Quelle bey Tibur.

Albūrnum, i, n. *hársheéjj*; der Splint der Bäume.

Albūrnus, i, m. montis nomen in Italia. 2) i. e. Cyprinus Alburnus; *fejér keszeg*; der Weißfisch, Ukeley.

Albus, a, um, *fejér*; weiß. Color albus; *fejér szín*; weiße Farbe. Albis dentibus deridere; *nagyon kinevetni*; ſehr auslachen. Mare album; *fejér tenger, a' jeges tengernek egy része*; das weiße Meer, gegen Rußland zu. Alba avis. Prov. *ritka madár*; eine Seltenheit. 2) *szerentsés, jó*; glücklich, gut. Album calculum adjicere rei; *megegyezni benne, kelybeliagyni*; beypflichten. Albae gallinae filius, Juven. i. e. felix. 3) *világos, tiszta*; hell, klar.

Albūtius, ii. m. Nom. pr. Virorum.

Alcaeus, i, m. 2. fuit poëta lyricus, patria Mitylenaeus: hinc. Alcaicus, a, um. metrum Alcaicum, ab Alcaeo sic dictum.

Alcăir, urbs in Africa, olim Babylon, hodie Cairo.

Alcal, Indeclin. *anyaetzet*; gewiſſer ſtarker Eſſig, welcher in der Chemie gebraucht wird.

Alcălis, is, f. *hamusó*; Aſchenſalz.

Alcămĕnes, ae, m. insignis statuarius, Phidiae aemulus.

Alcănor, ōris, m. Nom. pr. Viri.

Alcăthŏë, es, f. urbs in Achaja, alias Megara.

Alcăthŏus, i. rex Megarensis.

Alcĕa, ae, f. *rózsa zilis, mdlyvarózsa*; Wetterröschen.

Alcēdo, ĭnis, f. *jégmadár*; der Eisvogel. Halcion.

Alcēdonia, orum, (sc. tempora). *tsendes idő, tsendesség*, ſtille und unſtürmiſche Zeit; Ruhe, Stille.

Alcĕnor, ōris, m. Nom. pr. Viri Argivi.

Alces, is, f. 3. *jávor szarvas*; das Elendthier.

Alcestis, is, vel Alceste, es, f. Nom. pr. filiae Peliae.

Alceus, ĕi et ĕos, filius Persei, pater Amphitruonis, et avus Herculis, qui ab eo Alcides vocatur.

Alchĕmilla, Alchĭmilla, et Alchymilla, ae, f. 1. *karélyos bokál, oroszlántalp, palástfű*; der Löwenfuß, Unſer Frauen Mantel.

Alchĭmīa, ae, f. 1. *aranytsinálás*; die Alchymie, die Kunſt, ſchlechte Metalle in Gold oder Silber zu verwandeln.

Alchymīsta, et Alchimista, ae, m. 1. *aranytsináló*; ein Goldmacher.

Alcĭbĭades, is, m. 3. Imperator Atheniensis. Nep.

Ălcĭbĭum; ĭi, n. *kigyómarás ellen való fű*; ein Kraut, das gut wider den Schlangenbiß iſt.

Ălcīda, ae, f. Nom. prop. bestiae immanis et ignivomae.

Ălcidămas, antis, m. Nom. propr. 1) poëtae. 2) insignis gladiatoris.

Alcīdes, ae, Nom. pr. Herculis, ab avo Alceo.

Ălcĭnous, i, m. rex Phaeacum justissimus, diligens hortorum cultor.

Ălcippe, es, f. Nom. pr. mulierum.

Alcis, ĭdis, f. cognomen Minervae.

Alcman, ānis, fuit poëta Graecus.

Ălcmāria, ae, f. *Alkmár város*; die Stadt Alkmar in Nordholland.

Ălcumēna, Alcmēna, ae, Alcmĕne, es, uxor Amphitruonis, mater Herculis.

Alcyon (Halc.), ōnis, f. i. q. alcedo.

Ălĕa, ae, nomen urbis in Arcadia.

Ălea, ĕae, f. 1. *kotzkajáték, kotzka*; ein Glücksſpiel mit Würfeln. Ludere alea, vel aleam, vel in alea; *kotzkázni*; mit Würfeln ſpielen. 2) *akármelly játék, melly tsak szerentsétől függ*; jedes Spiel, welches bloß vom Glücke abhängt, wobey man etwas wagt. Aleam adire; *veszedelmes dologba kapni*; etwas Gefährliches unternehmen. Jacta est alea, Senec. *már elkezdtem, már benne vagyok*; es iſt gewagt. Rem dare in aleam, vel aleam jacere; *kotzkára tenni a' dolgot, vagy kotzkáztatni*; dem blinden Glücke überlaſſen, auf Geradewohl wagen. 3) *kotzka; szerentse*; eine kühne Unternehmung.

Ălĕātor, ōris, *kotzkázó, játszó, kotz-*

Digitized by Google

kás; ein Würfelſpieler, ein Spieler, ein Glücksſpieler.

Ālĕātōrĭus, a, um, *kotzkázáshoz tartozó*; das Glückswürfelſpiel betreffend.

Ālec, vel Hālec, ĕcis, n. vel Ālex, Hālex, ĕcis, m. et f. *apró halakból készített sós lév*; eine Lake von geſalzenen kleinen Fiſchen, Heringslake. 2) *besózott hering, vagy más apró halak*; eingeſalzene kleine Fiſche oder Häringe.

Ālecto (Allecto), us, f. una trium Furiarum.

Ālectŏrŏlŏphos, i. *tsŏrgŏ lapór*; *kakastaréj*; der Hahnenkamm, ein Kraut: Rhinanthus crista Galli, L.

Ălĕmannĭa, ae, f. *az Alemánok földje*, *Alemánia*; Alemannien. Alemannĭcus, a, um, *Alemániai*; Alemanniſch. 2) Alemannus, i, Plur. Alemanni; *Alemánok*, *kik Németországban a' Rajna*, *Ménus és Duna között laktak*; die Alemannen, ein Volk Deutſchlands zwiſchen dem Rhein, Main und der Donau.

Ălĕmbĭcum, i, n. et Ălembicus, i, m. *lombik*; Deſtillirhelm, Alembick, Roſenhut.

Ālĕo, ōnis, m. i. q. aleator.

Āleria, ae, f. urbs in Corsica.

Āles, ĭtis, Adject. *szárnyas*; beflügelt, mit Flügeln verſehen. 2) *gyors*; ſchnell. 3) *Subst. madár*; ein Vogel.

Alesco, ĕre. *nŏni*, *nevekedni*; wachſen.

Alesĭa, ae, urbs in Gallia Celtica.

Aletĭum, i. urbs in Calabria.

Ălĕus, či et čos, rex Arcadiae, aedificator templi Minervae in Tegea.

Ălexander, dri, m. 2. Nom. pr. *Sándor*; Alexander; Alexander Magnus, Philippi Macedonum regis et Olympiae filius, rex Macedonum, subegit Imperium Persicum et maximam partem Asiae. 2) rex Epiri. 3) Priami filius alias Paris nominatus. 4) rex quidam et tyrannus Pherae in Theſſalia.

Ălexandrĭa, ae, f. 1. urbs primaria Aegypti. 2) Aliae urbes hujus nominis.

Ălexandrĭnus, a, um, *Alexándriai*, Alexandriſch.

Ălĕxĭpharmacum, i, n. 2. *méregölő orvosság*; Arzney wider den Gift.

Ălĕxis, is, m. Nom, pr. virorum.

Ălĕxitĕrĭus, a, um, *méreg gyógyító*; Gift heilend.

Alga. ae, f. *hínár*; das Meergras, Seegras.

Ālgărbĭā, ae, f. Regnum Algarbiae in Portugallia.

Ālgāria, ae, f. *Algéri városa Szárdinia szigetében*; die Stadt Algeri.

Ālgĕrĭthmus, i. m. *számmesterség*, *számvetés*; die Rechenkunſt.

Ālgărĭtis, is, f. *fetske faja*; Art von Schwalben.

Ālgĕbra, ae, f. *betűvetes*, *álgebra*; Rechenkunſt mit Buchſtaben.

Ālgĕfăcĭens, ēntis, o, *hidegség szerző*; was Kälte verurſacht. 2) *fagylaló*; was Froſt verurſacht.

Algĕo, alsi, sum, gēre, 2. *fázni*; Kälte empfinden, frieren. Probitas laudatur et alget; Juven. *a' jámbornak jósága mellett felkoplik az álla*; tugendſame Leute lobt man, und dennoch läſſet man ſie Noth leiden. 2) *hideg lenni*; kalt ſeyn; algens: *hideg*; kalt.

Ālgĕrĭum, ĭi, n. et Algeria, ae, f. 1. *Algir városa Afrikában*; die afrikaniſche Stadt Algier in der Barbarey.

Algesco, alsi, algescĕre, 3. *megfázni*, *meghűlni*; kalt werden, ſich erkälten.

Ālgēzīra, ae, f. 1. urbs Hispaniae in Andalusia.

Algĭdus, a, um, *hideg*, *fagyos*; kalt, froſtig, 2) Subst. mons in Latio.

Algĭfĭcus, a, um, *hivesítő*; kalt machend. 2) *fagylaló*; Kälte oder Froſt verurſachend.

Algor, ōris, m. *hideg*, *hidegség*; die Kälte. 2) *fagy*; der Froſt.

Algōrĭsta, ae, m. *számvető*, *nagy számvető*; Rechenmeiſter.

Algōsus; a, um, *hínáros*; voll von Meergras.

Ălĭa, sc. via, *más úton*, *más felé*; auf einem anderen Wege. 2) loco: alio; *másuva*; anderswohin.

Ălĭas, Adv. i. q. alio tempore, *másszor*, *máskor*; zu einer andern Zeit, ein andermahl, ſonſt; 2) *különben*, *másképen*; ſonſt, anders, auf andere Art. 3) *azonkívül még*; ſonſt, außerdem. 4) *másutt*, *más helyen*; anderswo; nusquam alias; *másutt sehólsem*; ſonſt nirgends.

Ălibi, Adv. *másutt*, *más helyen*; anderswo, an einem andern Orte. 2) *más dologban*; in einem andern Dinge.

Digitized by Google

Ălĭbĭlis, e, *tápláłkató*; *tápłdłó*; nahrhaft, nährend.

Ălica, ae, f. *kukoritza dara*; eine Art Graupen aus Zea. 2) *különös szép búza, tar búza*; eine feine Art von Weitzen. 3) *pép*; der Brey, Mehlbrey.

Ălicantĭum, ĭi, n. *Alicanta városa*; die Stadt Alicante in Spanien, wo der beste Wein wächst.

Ălicastrum, id qu. Alica.

Ălicŭbi, Adv. *valahol*; irgendwo.

Ălicunde, Adv. *valahonnan*; irgendwoher. 2) *valakitől*; von irgend Jemanden.

Ălĭēnātĭo, ōnis, f. 3. *elidegenítés, eladás*; die Entfremdung, Veräusserung, z. B. durch Verkauf. 2) *elválasztás*; die Trennung, Absonderung. 3) *elidegenítés valakitől, idegenség támasztás*; die Abneigung, Feindschaft. 4) mentis; *megtébolyodás*; der Wahnsinn.

Ălĭēnigĕna, ae, m. et f. *külföldi, idegen*; ein Fremdling, Ausländer, fremd, auswärtig.

Ălĭēnigĕnus, a, um, *idegen, külföldi*; fremd; ausländisch.

Ălĭēno, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. bona sua; *oda adni, eladni*; *kiadni rajta, elidegenítni*; veräußern, weggeben, verkaufen, verstoßen. 2) v. gr. bonos a se, aliquem sibi; *magától elidegenítni, eltávoztatni*; abgeneigt machen, entfernen. 3) *elidegenítni, lopva elvinni, elemészetni*; entfremden, entwenden. 4) *változtatni, megváltoztatni*; verändern; mente alienari; *megtébolyodni*.

Ălĭēnus, a, um, *idegen, más*; fremd, einem andern gehörig, oder eigen. Adpetens alieni; *más dolgyó, a' máset kívánó*; habsüchtig. Aes alienum; *adósság*; Schulden. 2) *idegen, nem atyafi, nem hozzánk tartozó*; fremd, nicht verwandt, zur Familie nicht gehörig. 3) *elidegenítletett, eltávoztatott*; abwendig gemacht, entfernt. 4) cum Genit. et Dat. v. gr. consilii, joci; ambitioni, et cet; *idegen, több irtózó, vagy idegenkedő, tartózkodó*; abgeneigt, unfreundschaftlich. Alienus a literis; *idegen a' tanúlástól, nints kedve a' tanúlásra*; it. *nem tanult, tudatlan*; der keine Lust zum Studieren hat; it. ungelehrt. 5) *hozzá nem illő, illetlen, szokatlan*; unschicklich, ungereimt, nicht passend. Cibus alienus; *szokatlan eledel*; eine ungewöhnliche Nahrung. 6) *járatlan, idegen, tapasztalatlan valamiben*; fremd in einer Sache, unerfahren.

Ălĭētus, i, m, *ráró, halászó sólyom vagy sas*: der Entenstößer, Moosweih. Falco Haliaetus, L.

Ălĭger, a, um, *szárnyas*; beflügelt, Flügel tragend.

Ălĭmentārĭus, a, um, *tápláłást illető*; die Ernährung betreffend.

Ălĭmentum, i, n. 2. *eledel, tápłdłat, tápłdłó eledel*; Nahrungsmittel, Nahrung. 2) alimentum vitiorum; *a' mi a' vétkeket tapłdłja, neveli*, was die Laster nähret und stärket.

Ălĭmōnĭa, ae, f. 1. *tápłdłás, tartás*; die Ernährung, Unterhaltung. 2) *tápłdłat, eledel*; die Nahrung.

Ălĭmōnium, i, n. id. qd. alimonia.

Ălĭmus, a, um, *éhség enyhítő*; den Hunger stillend.

Ălĭo, Adv. *másuvá, máshová*; anderswohin. 2) *másra, más végre*; anderswozu.

Ălĭōqui, vel Ălĭōquin, Adv. *különben*; sonst, ohnedieß, übrigens.

Ălĭorsum, Adv. (alio versum), *másuvá, máshova*; anderswohin.

Ălĭōvĕrsum et Ălĭōversus, Adv. *másuvá, másfelé*; anderswohin.

Ălĭpāsma, ătis, n. 3. *izzasztó kenőcs, vagy por*; Schweißsalbe, Pulver, den Schweiß zu verwehren.

Ălĭpes, ĕdis. *szárnyaslábú*; Flügel an den Füßen habend. 2) *gyorslábú*; schnellfüßig.

Ăliphēra, ae, urbs Arcadiae.

Ăliptes, vel Alipta, ae, m. *kenő, p. o. fördöben*; ein Salber, z. B. im Bade.

Ălĭquā, sc. via, ratione, *valami úton módon*; auf irgend eine Art.

Ălĭquamdĭu, i. q. Aliquandiu.

Ălĭquālĭter, Adv. *imígy amúgy*; oberflächlich.

Ălĭquammultus, a, um, *sokatska*, ziemlich viel.

Ălĭquandĭu (Aliquam diu), Adv. *egy darabig, egy ideig*; eine Zeit lang, eine Weile.

Ălĭquando, Adv. *valaha, egykor, valamikor*; einmahl, ehemahl. 2) *néha*; bisweilen. 3) tandem aliquando: *egyszer valahára*; endlich einmahl.

Digitized by Google

Ălĭquantillus, a, um, *kevesetske, kevéske*; wenig; aliquantillum, Adv. *egy kevéssé*; ein wenig, ein Bischen.

Ălĭquantisper, Adv. *valamennyire, egy kevéssé*; *egy kis ideig*; ein Weilchen, einige oder eine Zeit lang.

Ălĭquanto, Adv. *valamivel*; um etwas, etwas.

Ălĭquantŭlus, a, um, *valami kevés*; wenig, ein wenig. Aliquantulum, et Aliquantulo; Adv. *valamivel*; ein wenig, ein Bischen.

Ălĭquantus, a, um, *valami kevés*; einiger, einige, einiges. Aliquantum, et Aliquanto; *valamivel*; ziemlich, etwas, v. gr. Aliquanto plus; *valamivel több, többetske*; etwas mehr.

Ălĭquātĕnus, aliqua tenus, *némelly részben; némünémüképpen*; einigermaßen, od. einiger Maßen, eines Theils.

Ălĭquis, aliqua, aliquod, aliquid, (alius, quis), *valaki, egy*; *egy valaki, valami*; jemand, irgend einer. Aliquis ex vobis; *egy közülletek, vagy valaki közülletek*; einer von euch. Aliqui, plur. *némellyek*; einige, manche, Aliquod, Adj. v. gr. aliquod odium; *valami gyülölség*; eine Art Haß, gewisser Haß. Aliquid, Subst. cum Genitivo. v. gr. Aliquid boni, pulchri, utilis, et cet. Aliqua ratione; aliquo modo; *valami módon*; auf irgend eine Art. 2) *egynehány, valami, mintegy*; einige, beyläufig; tres aliqui; *valami hárman*; etwa drey.

Ălĭquispĭam, aliquăpĭam, aliquodpiam, Aliquidpiam, *valaki, valamelly, valami*, irgend einer, Jemand, irgend ein, eine ꝛc.

Ălĭquisquam, aliquaquam, aliquodquam et aliquidquam, i. q. aliquispiam.

Ălĭquo, Adv. *valahova*; irgendwohin.

Ălĭquot (Adject. indecl.), *egynéhány, nehány*; einige, etliche.

Ălĭquotfarĭam, Adv. *külömbféle módon, többféleképpen*; auf verschiedene Weise. 2) *egynehányszor*; etliche Mahle.

Ălĭquŏtĭes, Adv. *egynehányszor*; einige Mahle, etliche Mahle.

Ăliquoversum, Adv. *valamelly felé*; irgendwohinwärts.

Alisma, ătis, n. 3. Alisma Plantago, *vizi hidőr, vizi útifü*; Wasserwegerich.

Ălĭsta, ae, f. urbs in Corsica.

Ălĭter, Adv. *másképpen*; anders, auf andere Art. Longe aliter; *egészen másképpen*; ganz anders. 2) *különben*; sonst, widrigenfalls.

Ălĭtor, ōris, vide: Altor.

Ălĭtūra, ae, f. 1. *tartás, táplálás*; die Ernährung, Reichung der Nahrung.

Ălĭtus, a, um, *tartott, táplált*; ernährt.

Alĭtus, us, m. 4. *tartás, táplálás*, die Ernährung.

Ălĭŭbi, Adv. *másutt*; anderswo.

Alium, V. Allium.

Ălĭunde, Adv. *másunnan*; anderswoher. 2) i. e. ex alia re; *másból*; aus einer andern Sache. 3) i. e. ab alio homine; *mástól*; von einem andern.

Ălĭus, a, ud, Genit. ălĭus: Dat. ălĭi; *más*; ein anderer, eine andere, ein anderes. Aliud est maledicere, aliud accusare, Cic. *más szidni, más vádolni*; etwas anders ist beschimpfen, etwas anders verklagen. Alius, — alius; *az egyik, — a' másik*; der eine, — der andere, oder: einer — der andere. 2) *egyéb, egyebet, 's a' t.*, etwas anders. Nihil aliud, quam, *tsupán tsak; nem egyebet*; sonst nichts, als — bloß allein.

Ălĭusmŏdi, i. e. alius modi, *másféle*; von anderer Art.

Ălĭusvis, aliăvis, aliudvis, i. e. quivis alius, *akárki más*; irgend ein anderer.

Ălkĕkĕngi, Physalis Alkekengi; *piros páponya, muhartz, zsidó tseresznye*; Judenkirschen.

Allabor, Allaboro, vide: Adlaboro, et cet.

Allacrimo (or), vide: Adlacrymo, etcet.

Allădĭus, ĭi, m, Nom. propr. regis Albaniae.

Allatro, vide Adlatro.

Allatus, a. um, vide: Adlatus.

Allaudabilis, vide: Adlaudabilis.

Allectatĭo, Allectio, Allecto, Allector, vide: Adl. et cet.

Allectus, a, um, vide: Adlectus.

Allĕgatio, Allegatus, Allĕgo, āre, et Allĕgo, ĕre, vide: Adlegatio, et cet.

Allĕgŏrĭa, ae, f. *példázolás, példázat*; eine Allegorie, verblümte Rede.

Allĕgŏrĭce, Adv. *példázolva*; *példázatképpen*; allegorisch.

Digitized by Google

Allēgŏrĭcus, a, um, *példázoló*; allegorisch, verblümt.

Allĕa, ae, f. *Aller, folyóvíz*; der Fluß Aller im Lüneburgischen, welcher bey der Stadt Zell vorbey fließt.

Allevamentum, Allevatio, Allevator, Allĕvo, vide: Adlevamentum et cet.

Allĕvo, vide: Adlevo.

Allex, icis, o. 3. *magához édesgető, tsábító*; lockend, anlockend.

Allĭa, ae, fluvius Italiae, ad quem Romani a Gallis duce Brenno magna strage adfecti sunt: hinc: dies Alliensis, i. e. dies infortunii.

Alliātus, a, um, *fokhagymás*; mit Knoblauch versehen, vermischt.

Allicĕfăcio, Allicio, Allĭdo, vide: Adlicefacio, etc.

Alligo, vide: Adligo, etc.

Allisio, vide: Adlisio.

Allium, Alium, ĭi, n. 2. *fokhagyma*; Knoblauch.

Allobróges, *Sabaudiának és Delphinátusnak régi lakosi*; die ehemahligen Einwohner in Savoyen und Dauphine.

Allŏbrox; ŏgis, m, Allobrogus; ein Allobroger; vide: Allobroges.

Allocutio, vide: Adloc.

Allōdiālis, e, Adj. *szabad, nemes örökséghez tartozó*; frey, was von einem freyen Landgute herstammet.

Allōdium, et Allaudium, ĭi, n. *szabados, nemes örökség*; ein frey, ledig und eigenes Gut. Contractum est vocabulum ex Adelod. h. e. Praedium bonum ac liberum. Adel enim in lingua Germanica denotat id, quod est liberum ac nobile: et Od veteribus fundum significat. Hinc Bona allodialia, *örökség szerént nyert jószág*; eigene Erbgüter, die zu keinem Lehne gehören.)(

Alloquium, Alloquor, vide: Adloq.

Alluceo, vide: Adluceo.

Allucinatio, Allucinor, vide: Adluc.

Alludio, Alludo, Alluo, vide: Aud, Allusio, Alluvies, Alluvio, Alluvius, vide: Adl.

Almana, ae, urbs Macedoniae.

Almānăcum, i, n, 2. *almanak, kalendárium*; Almanach, Kalender.)(

Almēria, ae, f. urbs Hispaniae.

Almerinum, i, n. *Almerin, város*; die portugiesische Stadt Almerin, an dem Flusse Tago, unweit Lissabon.

Almo, ōnis, m. Lavius Italiae prope ad Romam.

Almon, ōnis, m. urbs Boetiae, nec non Thessaliae.

Almus, a, um (alo), *tápláló, jó tápláló*; nährend, wohl nährend. 2) *kellemetes, kedves, betses*; lieb, hold, werth, schätzbar. Alma pax; *az áldott békesség*; der edle Friede. 3) *szép, jeles*; schön, herrlich; adorea alma; *szép ditsőség, v. hadi érdem*; ein herrlicher Ruhm, oder Siegeskranz. 4) v. gr. Deus: *kegyelmes, jóltévő*; gütig.

Almyrōdes, is, m. Nom. propr. Viri.

Alnētensis, e, Adj. Alnetensis tractus, pars vel tractus Ducatus Aurelianensis mari adjacens, hodie: le Pais d'Aunis.

Alnētum, i, n. 2. *égerfás erdő*; Erlenwald.

Alnĕus, a, um, *égerfa, égerfából való*; aus Erlenholz, erlen.

Alnus, i, f. *égerfa*; die Erle, Eller.

Alo, ăvi, ātum, āre, 1. *megszárnyalni, szárnyakat adni nekik*; beflügeln. Hinc. Alatus, a, um.

Alo, ălui, ălĭtum, et ăltum, ălĕre, 3. *tápláni, tartani*; ernähren, nähren, unterhalten. 2) *feltartani, felnevelni*; erziehen, groß ziehen, pflegen. 3) *elősegélni, elmozdítni*; befördern, unterhalten. — Artem quaevis terra alit; *mindenütt elél, a' ki valamit tud*; Fleiß und Kunst liebt Jedermann. 4) *nevelni, öregbitni*; vermehren.

Ălŏe, es, f. *aloes*: die Aloe. 2) Ălŏē Gallica: *tarnits, földepe*; Enzian. 3) *bosszúság, keserűség*; die Verdrüßlichkeit, Bitterkeit. Plus aloes, quam mellis habet; *több benne az üröm, mint az öröm*; es ist mehr Verdruß als Vergnügen dabey. 4) Aloes instar; *nagy ritkaság*; sehr rar.

Ălŏēpătĭcus, a, um, *aloesből készült*; von Aloe gemacht.

Ălōgia, ae, f. *esztelen magaviselet*; unvernünftiges Betragen.

Ălōgus, a, um, *esztelen*; unvernünftig.

Ălōĭre, es, f. *nadragulya*; Alraun. Atropa.

Ălōnae, ārum, f. plur. Urbs Hispaniae Tarraconensis, hodie: Alicante.

Ălōntium, ii, n. urbs Siciliae.

Ălōpe, es, urbs Graeciae in Locride.

Ălōpĕcĭa, ae, f. *rókavedélés*; Fuchskrankheit, wenn einem wie dem Fuchse die Haare ausgehen.

Digitized by Google

Ālōpĕcūrus, i, m. 2. *etsetpázsit*; Fuchsſchwanzgras.

Alōros, i, f. 2. urbs Macedoniae.

Álōsa, ae, f. 1. Clupea Alosa; *gardahal*; die Alſe, Mutterhäring.

Ālōsāntrus, i, m. *tzetvelő*; der Wallrath.

Alpes vel Alpis, is, f. Alpes, ium, plur. *Álpesek, Álpes hegyek, vagy bértzek*; die Alpen, ein Gebirge zwiſchen Italien, Frankreich, Deutſchland und der Schweitz. 2) *akármelly magas bértzek, havasok*; jedes hohe Gebirge, z. B. die Pyrenäen.

Alpha, prima litera alphabeti Graecorum. 2. i. q. princeps in re aliqua, *kezdet*; der Anfang; it. *az első*; der Erſte.

Alphabētārius, ii, m. 2. *Ábétzés v. ábétzetanúló gyermek*; ein ABC Schüler.

Alphabeticus ordo; *betűrend*; die Ordnung der Buchſtaben. In ordine alphabetico; *betűrendben, ábétze szerént*; in alphabetiſcher Ordnung.

Alphabētum, i, *betűrend, ábétze*; das Alphabet.

Ālphēsa, ae, f. urbs Hispaniae.

Alphēus, Alphēos, i. m. fluvius in Peloponneso.

Ālphĭca, ae, f. *a' kaldszban a' legfelső szem*; das oberſte Korn in der Ähre, das am erſten reif wird. 2) id quod Farina hordei; *maláta, árpadara*; Malz, Gerſtenmehl.

Ālphĭto, m, *manó*; ein Geiſt, das Geſpenſt.

Ālphĭus, ii, m. vel. Alfius, Nom. pr. avari et foeneratoris, apud Horatium.

Alphus, i, m. *tarjag, kanyaró*; eine Art weißer Flecke auf der Haut.

Alpĭcus, a, um, i. q. Alpinus.

Alpīnus, a, um, *álpesi, havasi*; alpiſch, auf den Alpen wohnend, dahin gehörig.

Alpis, vide: Alpes.

Alsatia, ae, et Alsātus, i, m. *Alzátziai*; Elſaßer.

Ālsātĭa, ae, f. *Alzátzia*; Elſaß.

Alsātĭcus, a, um, *Alzátziai*; Elſaßiſch.

Alsfēlda, ae, f. *Alszfeld, város neve*; Alsfeld, eine Stadt in Heſſen.

Alsine, es, f. *túdhúr, tikhúr*; der Hühnerdarm.

Alsĭōsus, a, um, v. gr. homo, pecus; *fázékony, könnyen megfázó, fagyos*; leicht frierend.]

Alsus. a, um, *megfázott*; erfroren. 2) *hideg*; kalt. Comp. *alsior* Cic.

Āltānus, i, m. *szél neme a' tengeren*, ein gewiſſer Wind.

Altar, is, n. loco: altare.

Altāre, is, n. 3. *oltár*; der Altar.

Altārium, i. q. altare.

Alte, Adv. *magasan*; hoch; altius, *magasabban*; höher. Alte cadere; *magasról esni le*; hoch fallen. 2) *mélyen*; tief. 3) *távolyról, messziről*; weither; Alte repetere; *messziről vagy messze kezdeni*; weit her holen. Altius perspicere; *tovább látni, messzebb nézni, méljebben belé tekinteni a' dologba*, weiter ſehen, tiefer nachdenken.

Āltēllus, i, m. *találtgyermek*; ein Findelkind. 2) *a' találtgyermek gyámatyja*; der das Findelkind erzieht. 3) cognomen Romuli. 4) id qu. Alter.

Alter, a, um, Genit. alterius, Dat. alteri; *a' másik*; der, (die, das) andere von zweyen. Alteri, plur. *mások*; andere. Alteri dimicant, alteri — etc. *némellyek harczolnak*; *mások* —; einige fechten, oder dieſe fechten, jene, — u. ſ. w. 2) *második, más*, der zweyte Altero die, *más nap*; den zweyten Tag darauf Alter ab illo; *második ő utánna*; der zweyte nach ihm. Diligit me sicut alterum parentem. Cic. etc. 3) *Alter, alter, az egyik, a' másik*; der eine, oder einer, der andere. 4) Alterum tantum; *még meg annyi, két annyi*; noch einmahl ſo viel, doppelt ſo viel. Alteros quinque libros; *a' többi ötöt vagy öt könyvet*; die übrigen fünf Bücher.

Altĕrātĭo, ōnis, f. 3. *változás, megindúlás, felindúlás*; die Gemüthsbewegung, Aufwallung.

Āltercābilis, e, 3. *tzivakodó, veszekedő*; zänkiſch.

Altercātĭo, ōnis, f. 3. *visszálkodás, kotzódás, veszekedés*; der Wortwechſel, Streit, Zank. 2) *szóvittatás*; der Diſput, Wortwechſel, Wortzank.

Altercātor, ōris m. *visszálkodó; szóvittató*; der ſich in einen Wortwechſel einläßt. 2) *kotzódó, veszekedő*; ein Zänker.

Altercor, atus, sum, ari, et Alterco, āvi, ātum, āre, 1. *vittatni a' szót, visszálkodni*; ſich in einen Wortwechſel einlaſſen. 2) *kotzódni, veszekedni*, zanken, ſtreiten.

Digitized by Google

Altercum, i, i. q. hyoscyamus, *heléndfü, bolondító tsalmatok*; das Bilsenkraut.

Alternátim, Adv. i. q. alternis, *felváltólag, felváltva, egymás után*; abwechselnd, wechselsweise.

Alternátio, ónis, f. c. *felváltás, váltogatás*; die Abwechselung.

Alternatívus, a, um, *váltólagos, egymásutánvaló, váltogató*; abwechselnd.

Alterne, Adv. *egymásután, felváltva, váltólag*; abwechselnd, eins um das andere.

Alternis, scil. vicibus; Adv. *felváltólag, váltogatva, egymásután*; wechselsweise, eins ums andere.

Alterno, ávi, átum, áre, 1. *változtatva tselekedni egymás után, felváltólag tenni vagy tselekedni valamit*; etwas abwechselnd machen, mit etwas abwechseln. Olea alternat fructus; *az olajfa egyik esztendőben terem a' másikban nem, vagy tsak minden második esztendőn terem*; der Ölbaum trägt ein Jahr ums andere. 2) *változtatni*; abwechseln. Alternare vices; *változtatni, egymást felváltani*; abwechseln.

Alternus, a, um, *változtató, felváltólag való, váltólagos*; abwechselnd. Alternis annis; *minden második esztendőben*; alle zweyte Jahr. Alternis; *egymásután*; einer nach dem andern, abwechselnd.

Altérorsus, Altrorsus, Adv. (altero vorsus), *másuvá*; anderwärts hin.

Alterplex, ícis, i. e. duplex.

Altérúter, alter uter, Altěrŭtra, altera utra, Altěrŭtrum vel, alterum utrum, Gen. alterutrius, vel, alterius utrius etc. *az egyik, valamelyik*; einer, (eine eines) von beyden, *mindenik*; beyder, beyde, beydes.

Althaea, ae, f. 1. *fejér mályva, mahola, mazola, zilla*; der Eibisch, wilde Pappeln. 2) Nom. pr. uxoris regis Calydoniae, Oenei.

Altícinctus, a, um, *feltürközött*, hoch aufgeschürzt.

Altijúgus, a, um, v. gr. mons; *magas tetejü*; hochgipfelig.

Altília, e, *kizlalt*; gemästet. 2) *hizó, kizlaló*; was gemästet wird. 3) *kövér, vastag, hizott*; fett, dick. 4) *táplaló, hizlaló*; nährend.

Altínum, i, n. 2. urbs Italiae Super.

Altipēta, ae, c. *magasra vágyo, felfelé igyekező*; hochstrebend.

Altípotens, tis, *o. fenn uralkodó*; in der Höhe herrschend.

Altísŏnus, a, um, *a' magasságban, vagy oda fenn harsogo*; hoch, oder von der Höhe ertönend, hoch ertönend.

Altitonans, tis, i. e. ex alto tonans, *fenn mendörgő*; hochdonnernd.

Altitŏnus, a, um, i. q. altitonans.

Altitūdo, ínis, f. 3. *magasság*; die Höhe, z. B. eines Hauses, Berges ꝛc. 2) v. c. maris; *mélység*; die Tiefe.

Altiúscŭle, Adv. *magasatskán*; ein wenig hoch. 2) *mélyetskén*; ein wenig tief, tiefer.

Altiúscŭlus, a, um, *magasatska*; ein wenig hoch. 2) *mélyetske*; ein wenig tief.

Altivólans, tis, *magasan repülő*; hoch fliegend.

Altívŏlus, a, um, i. q. altivolans.

Alto, ávi, átum, áre, 1. *magasztalni*; erhöhen.

Altor, ōris, m. 3. (alo), loco; alitor, *táplálló*, der Ernährer.

Altrix, ícis, f. 3. (alo), i. e. alitrix, *táplálló*; Ernährerinn. 2) *szoptató, dajka*; die Säugerinn, Amme.

Altum, i, n, 2. *az ég, a' magasság*; der Himmel. 2) *a' tenger*; das Meer. 3) *a' tenger magassága és mélysége*; die Höhe oder Tiefe des Meeres. In altum provehi; *nagy veszedelemre tenni ki magát*; sich in große Gefahr wagen.

Altus, us, m. 4. (alo), i. e. alitus, *táplálás, tartás*; die Ernährung.

Altus, a, um, id qu. alitus; *tartott, táplált*; ernährt.

Altus, a, um. *magas*; hoch, erhaben. Quinque pedes altus; *öt lábnyi (lábnyomnyi) magas*; fünf Schuh hoch. 2) v. gr. alta vox; *fennhangú szó*; hohe, erhabene Stimme. Alta voce; *fenn szóval*; laut. 3) v. gr. animus, mens, oratio; *felemelkedett, nagy, derek*; hoch, groß, erhaben. Alta mente praeditus; *nagy elméjű ember*; ein Mann von hohem Verstande. 4) v. gr. aqua, flumen, radix; *mély*; tief; it. *mély, nagy*; tief, groß. Altum silentium; *mély vagy nagy hallgatás*; großes oder tiefes Stillschweigen. Ex alto emergere; *a' veszedelemből kivergődni, kiszabadúlni*; sich aus der Tiefe herausarbeiten, der Gefahr entgehen. 5) *tekintetes*, it. *regi*; weit entfernt, u. mit

Digitized by Google

Alucĭnātĭo (Allucin. vel Hallucin), ōnis, f. 3, *tétovázás, mindenfelé kapkodás, hiúság*; die Unachtsamkeit, die Faseley.

Alucĭnātor, (Alluc. vel Halluc.), ōris m. 3. *hiú, mindenfelé kapkodó, tétovázó, a' kinek szellyel jár az esze*; ein Faseler.

Alucĭnor (Alluc. vel Halluc.), ātus sum, āri. 1. *hijdbavalóskodni, az eszének szellyeljárni*; faseln, gedankenlos seyn, gleichsam träumen.

Alūmen, ĭnis, n. 3. *timsó*; Alaun.

Alūmĭnātus, a, um, *timsós, timsóval elegyitett*; mit Alaun versehen, alaunhaltig.

Alūmĭnōsus, a, um, *timsós*; voller Alaun, alaunhaltig.

Alumna, ae, f. 1. *nevendék*; eine Pflegetochter, Zögling. 2) *táplálo*; die Ernährerinn.

Alumno, āre, et Alumnor, ātus sum, āri, *felnevelni, feltartani*; erziehen.

Alumnus, i, m. 2. (alo), i. e. qui alitur, *nevendék*; der Zögling, Eleve. 2) i. e. qui alit, *nevelő, táplálo*; der Erzieher, Ernährer.

Aluntĭum, ĭi, urbs Siciliae.

Alūta, ae, f. 1. *irha*; ein sehr weiches zartes Leder, Alaunleder, Semischleder. 2) *irha tzipellő*; ein Schuh von Alaunleder. 3) *zatskó*; ein Beutel. 4) *kendózó vagy pirositó fólt*; Schminkpflästerchen.

Ālūtārĭus, ĭi, m. 2. *irhatimdr*; der Weißgärber.

Alvĕāre, is, n. 3. *méhkas, köpü, vagy méhkosár*; der Bienenkorb, Bienenstock. Plur. alvearia. 2) *sütötekno, dagasztó teknó*; der Backtrog.

Alvĕārĭum; ii; n. 2. *méhes, méheskert, méhállás*; der ganze Umfang der Bienenstöcke, das Bienenhaus, der Bienenstand.

Alvĕātus, a, um, *teknő vagy vályú formára kivésett, kivájt*; in Gestalt einer Mulde ausgehöhlt, vertieft.

Alvĕŏlātus, a, um, i. q. alveatus.

Alvĕŏlus, i, m. (Dimin. ab: alveus), *a' folyóvíz vagy patak árka*; kleines Flußbett. 2) *mélyre kivájt edény, p. o. teknő, fatál, 's a' t.*; kleines hohles Gefäß, z. B. kleine Mulde, Gelte. 3) *játszó tábla vagy deszka*; Spielbretchen.

Alvĕus, i. m. 2. *a' folyóvíz árka, vagy ágya*: der Graben des Flusses, das Flußbett, oder der Fluß als ein Graben betrachtet. 2) *vízárok, víznek ásott mély árok*; ein tiefer Wassergraben. 3) *tsónak, kis hajó*; ein Kahn; it. *a' hajó teknője, hajóteknő*; der Untertheil des Schiffes. 4) *teknő*; ein Trog, eine Multe oder Mulde. 5) *méhkas, méhköpü, méhkosár*; der Bienenkorb, Bienenstock. 6) *az ostábla belső része, mellyben a' kotzkát hányják*; das Spielbret, worin gewürfelt wird.

Alvīnus, a, um, (alvus), *hasmenéses*; den Durchlauf habend.

Alvus, i, f. 2. *has*; der Unterleib oder Bauch, worin die Gedärme sind. Alvum purgare, *hasat meghajtani, hasat hajtani*; laxiren. Alvum ciere; *a' hasat meginditni*; den Stuhlgang befördern; alvus fluens et liquida; *lágy has*; fließender Leib. 2) *hasmenés*; der Bauchfluß, Durchfall, Diarrhöe. 3) *a' belekben levő emésztet, ganéj*; der Unrath des Unterleibes, die Excremente. 4) *méhkas, méhkosár, köpü*; der Bienenkorb, Bienenstock.

Ălyattes, is, Alyatteus. ĕi u. ĕos, rex Lydiae, pater Croesi.

Ălysĭus, ii, m. 2. cognomen Bacchi.

Ălysma, ătis, n. 3. *hegyi kappanór, olasz útifü*; die Mutterwurz. Arnica montana, L. 2) vide: Alisma. Mutterwurz.

Alysōnii, ōrum, m. plur. populus Scythiae Asiaticae.

Alysson, i. n., *ternye, ternyefü*; eine Pflanze, gut wider den Hundebiß. Alyssum. L.

Ălyssos, i, m. fons Arcadiae.

Am, Amb, Praepositio inseparabilis; *körül, körüskörül*; um und um.

Āma, ae, f. 1. *áso*; eine Grabschaufel. 2) *sarló*; eine Sichel. 3) *tüzoltó bőrveder*; ein Feuereimer. 4) *szentelt viz tartó*; ein Weihkessel. Dicitur et Hama.

Āmābĭlis, e, Adj. *szeretetre méltó*; liebenswürdig; amabilissimus; Cic.

Āmābĭlĭtas, ātis, f. 3. *kellemetesség, kellem, szeretetre méltó volta valakinek*; Liebenswürdigkeit.

Āmābĭlĭter, Adv. *kellemetesen, szeretetre méltó módon*; auf eine liebenswürdige Art, liebevoll.

Amabo! Interj. *kedvesem! kintsem! kérlek, jugyan kérlek!* ey lieber, mein Bester! Dic, amabo te; *ugyan kérlek! mond meg nekem*; ey lie-

Digitized by Google

der ſage mirs. Sage mir mein Beſter!

Amādōca, ae, f. 3. civitas Sarmatiae in Europa.

Amādōci, ōrum, m. plur. Populi in eadem Sarmatia.

Amāea, ae, f. 1. *Czéres Istenaszszony*; die Göttinn Ceres.

Amālēcītae, ārum, m. plur. populus Arabiae.

Amālgáma, n. Amalgamatio, *az értz elegyítése a' kénesővel*; Vermiſchung des Metalls mit Queckſilber.

Amalthēa, ae. f. Melissi regis Cretensis filia, Jovis nutrix. 2) Sybillae cujusdam Cumaeae nomen.

Amandātío, ōnis, f. 3. *elküldés, eligazitás magától*; die Entfernung, Wegſendung einer Perſon von ſich.

Amando, āvī, ātum, āre, 1. *elküldeni, magától eligazitni, eltávoztatni*; wegſchicken, fortſchicken, entfernen.

Amans, tis, o. 3. cum Genit. *szerető, a' ki valamit szeret*; liebend.

Amans, tis, m. 3. *szerető*; ein Liebhaber.

Amanter, Adv. *nyájasan, szeretettel*; liebevoll, liebreich, freundlich.

Amantia, ae, f. 1. urbs maritima Macedoniae.

Amānthīni, ōrum, m. plur. populus Pannoniae.

Amanuensis, is, m. 3. *Iródeák*; ein Schreiber. 2) *szekretárius*; der Sekretär.

Amānus, i, m. 2. mons inter Syriam et Ciliciam.

Amāntes, um, m. plur. populi Pannoniae.

Amāra, ae, f. urbs Arabiae felicis.

Amārācīnus, a, um, *majoránna, majoránnából való*; aus Majoran.

Amārācīnum, i, n. 2. *majoránna olaj*; Majorannöhl.

Amārācus, i, c. et Amārācum, i, n. *majoránna*; Majoran.

Amārādūlcīs, *keserédes tsutsór, veres ebszőlő; iszalag*; Hirſchkraut, je länger, je lieber, Roſen von Jericho. Dicitur et Dulcamara, rother Nachtſchatten.

Amāranthus, i, m. 2. *amaránt, bársonyka*; Amarant, Tauſendſchön, Sammtblume.

Amardi, orum, m. populus Asiae ad mare Caspium.

Amārdus, i, m. 2. fluvius Mediae; Amardi, populi ad hunc fluvium habitantes.

Amāre, Adv. *keserün, keserüen*; bitter. 2) *keservesen*; bitter oder empfindlich 3) *keményen, kémélletlenül*; hart, heftig, ſtrenge.

Amāresco, ĕre, 3. *megkeseredni, keserüvé lenni*; bitter werden.

Amārīco, āre, 1. *megkeseritni, keserüvé tenni*; verbittern.

Amārillum, i, n. 2. *spanyol medgy*; ſpaniſche Weichſelu, Amarellen, Ammern.

Amārīllus, i, f. 2. *spanyol medgyfa*; Amarellen- oder Ammernbaum.

Amāritas, ātis, f. 3. *keserüség*; Bitterkeit.

Amāriter, v. gr. flere; *keservesen*; bitterlich, bitter.

Amārītīes, ei, f. 5. *keserüség, keserü volta valaminek*; Bitterkeit.

Amāritūdo, ĭnis, f. 3. *keserüség, keserü íz*; Bitterkeit, i. e. der bittere Geſchmack. 2) *sértődség, sértegetés*; Bitterkeit, i. e. das Beißende, Kränkende, Unangenehme, Widerliche.

Amāro, āre, 1. *megkeseritni*; verbittern.

Amāror, ōris, m. 3. *keserüség*; Bitterkeit.

Amārulentus, a, um, *igen keserü*; ſehr bitter. 2) *sértegető*; voll Bitterkeit, z. B. im Reden.

Amārus, a, um, v. gr. sapor, vinum; *keserü, keserizü*; bitter, dem Geſchmacke nach. 2) *kedvetlen, roszsz*; unangenehm, widerlich. Rumor amarus; *kedvetlen hir; roszsz hir*; unangenehme Nachricht. 3) *sértő, sértegető, bántó, keserves*; bitter, beiſſend. 4) *durtzás*; mürriſch im Betragen.

Amāryllis, ĭdis, f. 3. ovium custos, amica rustica, formosissima. 2) flos amaryllis.

Amarynthus, i, oppidum in Euboea.

Amārysĭa, ae, f. cognomen Dianae.

Amāsēus, i, m. 2. i. q. Amator.

Amasco, āre, *szerelmes lenni*; gern buhlen, verliebt ſeyn.

Amāsĕus, a, um, *szerelmes lenni kedvő*; der verliebt zu ſeyn aufängt.

Amāsēnus, fluvius in Latio.

Amasia, ae, f. urbs in Ponto.

Amāsia, ae, f. 1. *szerető, mátka*; die Liebſte, Geliebte, die Braut.

Amāsia Cattorum, f. *Márpurg városa*; Marpurg, eine Stadt.

Digitized by Google

Āmāsĭas, ae, m. *az Emsz folyóvize*; die Ems, ein Fluß in Deutschland.

Āmāsĭo, ōnis, m. 3. i. q. amasius.

Āmāsis, is, m. N. pr. regis Aegyptiaci.

Āmāsĭuncŭla, ae, f. i. q. amatrix.

Āmāsĭus, ii, m. 2. *szerető, kedvese valakinek*; der Liebhaber, Amant.

Āmastris, is, urbs Paphlagoniae.

Āmāta, ae, f. uxor regis Latini.

Āmăthus, untis, f. urbs in Cypro, Veneri sacra. Hinc: Amathusia, i. e. Venus, et: insula Cypris.

Āmātĭo, ōnis, f. 3. *szeretés*; *szerelem*; das Lieben, die Liebe.

Āmātor, ōris, m. 3. v. gr. pacis, antiquitatis, sapientiae; *kedvelló, szerető, kedvellője, barátja valaminek*; ein Liebhaber, Freund. Sum amator, v. gr. picturae etc.; *szeretem, kedvellem, barátja vagy kedvellője vagyok, p. o. a' festésnek*; ich bin ein Liebhaber der Mahlerey. 2) *szerető, t. i. szerelmes*; der Liebhaber, Amant, Buhler.

Āmātōrĭe, Adv.; *szerelmes módon*; liebevoll oder verliebt.

Āmātōrĭus, a, um, *szerelmes*; buhlerisch, verliebt. Hinc: Amatorium, ii, n. 2. *szerelem gerjesztő eszköz*; ein Liebesmittel.

Āmātrix, īcis, f. 3. *szerető, mátka, t. i. leány*; Liebhaberinn, Buhlerinn, Verliebte.

Āmaūrōsis, is, f. 3. *hályog, a' szemben v. a' szemen*; Staar, Blindheit. Dicitur vulgo Gutta serena.

Āmāzon, ōnis, f. 3. feminae Scythicae bellicosae, bello et imperio celebres; *Amazon*; eine Amazone.

Āmāzōnĭcus, a, um, *Amazoni*; Amazonisch.

Āmāzōnis, ĭdis, f. loco: Amazon.

Āmāzōnĭus, a, um, *Amazoni*; Amazonisch.

Ambactus, i, m. 2. *szolga*; ein Diener, Knecht.

Ambāges, vel Ambāgis, is, f. 3. et saepius in Plur. Ambages, um; *kerülés, körülmenés*; das Herumgehen. 2) *kerengő út, kerengő*; der Umweg. 3) *szószaporítás, sok szóbeszéd, himezés hamozás*; der Umschweif im Reden, verworrene Reden, betrügerische Ausflüchte. 3) *bizonytalanság*; die Ungewißheit.

Ambāgio, ōnis, f. i. q. ambages.

Ambāgĭōsus, a, um, *szószaporító, a' ki mindennek nagy fenekét kerít*; voll Umschweife.

Ambāgo, ĭnis, f. idem quod ambages.

Ambarvālis, e, ab ambiendis arvis; *a' szántóföldeket körül járó vagy kerülő*; um die Äcker herumgehend.

Ambāstae, ārum, Populus Asiae.

Ambāstum, i, n. fluvius Asiae.

Ambāxĭōqui, ōrum, m. plur. *rajoskodó tsoport gyermek*; Haufen herumschwärmender Knaben.

Ambēdo, ēdi, ēsum, ēděre, 3. *körülrágni*; um und um benagen.

Ambens, i. e. ambedens, ab: Ambedo.

Āmberga, ae, f. *Amberga városa, felső Palatinátusban*; die Stadt Amberg in der Oberpfalz.

Āmbĕrgēnsis, is, m. *Amibergai*; vom Amberg, Ambergisch.

Ambēsus, a, um, *körülrágott*; um und um benagt.

Ambĭānum, i, n. *Amiens, város Picárdiában*; die Stadt Amiens.

Ambifariam, Adv.; *kétképpen, kétféle módon*; auf doppelte Art.

Ambĭfarĭus, a, um, *kettős*; doppelt. 2) *kétértelmű*; doppelsinnig, zweydeutig.

Ambĭformis, e, *kétféle formájú*; von doppelter Gestalt.

Ambĭgo, bēgi, bigĕre, 3. de re aliqua; *kételkedni, kétségeskedni*; zweifeln. Ambigitur hoc; *abban vagy a' felől kételkednek*; es wird hieran gezweifelt. 2) *megkerülni, körülmenni*; herumgehen, umgehen, z. B. einen Ort, um nicht hineinzukommen. 3) v. c. cum aliquo; *vetekedni, perlekedni valakivel valami eránt*; sich streiten mit Jemanden.

Ambigŭe, Adv.; *kétségesen, kétértelmű módon, bizonytalanul*; zweydeutig, doppelsinnig, zweifelhaftig.

Ambigŭĭtas, ātis, f. 3. *kétértelműség*; die Zweydeutigkeit, 2) *kétséges volta, bizonytalan volta valaminek*; die Zweifelhaftigkeit.

Ambigŭus, a, um, *kétértelmű*; zweydeutig, von doppelter Bedeutung. 2) *bizonytalan nemű, kétnemű, kétformájú*; eine doppelte Gestalt oder Geschlecht habend, Zwitter. 3) *bizonytalan, kétséges*; ungewiß, zweifelhaft. 4) *sokfelé magyarázható, kétséges értelmű*; unzuverlässig, zweydeutig. 5) *kétséges kimenetelű, a' mitől lehet tartani*; mißlich. 6) *per alatt levő*; streitig.

Digitized by Google

Ambio, īvi et īi, ītum, īre, 4. *körülötte járni, körül járni, megkerülni*; herumgehen um etwas, umgehen. 2) aliquid; *körülvenni, körülfogni*; umgehen. 3) *sorra járni, rendre járni, eljárni p. o. megkérés végett*: herumgehen, von einem zum andern gehen, besonders um einen zu bitten, einen angehen. 4) *utánna járni valaminek hogy azt megnyerhesse, kérni valamit, p. o. hivatalt*, sich um etwas bewerben, z. B. um Ehrenstellen, sich Mühe geben, z. B. durch Bitten, bitten, verlangen, begehren.

Ambitio, ōnis, f. 3. *körüljárás*; das Herumgehen. 2) *rendre eljárása a' főbb rangú személyeknek, valamelly tisztség, vagy hivatal elnyerése végett*; das Herumgehen der Canditaten in Rom, und die Bewerbung um ein Ehrenamt. 3) *tárgyrás, betülletre vágyás, nagyravágyás*: die Ambition, Ehrliebe, Ehrgeiz Eitelkeit. 4) *hiúság*; die Eitelkeit. 5) *kevélység, nagyravágyás*; der Stolz, Hochmuth. 6) *tetszeni kivánás*; die Gunstsucht.

Ambitiōse, Adv., *nagyravágyó módon*; auf ehrbegierige, ehrsüchtige Art. 2) *hiúságból*; aus Eitelkeit, eitel. 3) *valakinek kedvét keresve, tsapodár módon*; mit Gunstsucht, mit zu großer Gefälligkeit, zu gefällig.

Ambitiōsus, a, um, v. gr. amnis; *tsavargó*; herumgehend, sich herumschlingend. 2) *hiú, tsapodár*; voll Eitelkeit, eitel. 3) *hiú, nagyravágyó*; eitel, ehrsüchtig.

Ambītor, ōris, m. 3. v. gr. honoris; *valamelly hivatal utánjáró*; der sich um etwas bewirbt.

Ambītus, a, um, *körüljárt*; umgegangen. 2) v. gr. honores ambiti; *keresett, kért*; gesucht.

Ambitus, us, m. 4. v. gr. siderum; *kerülés, kerengés, forgás*; der Umlauf, das Herumgehen. 2) v. gr. aedium: *körület*; der Umkreiß, Umfang. 3) *mindenfelé való kerengés, tsapongás a' beszédben*; Umschweife, Weitläuftigkeiten im Reden. 4) ambitus verborum; *kerek mondás, periodus*; eine Periode. 5) *hivatalkeritės, hivatal után való járás*; die unrechtmäßige Bewerbung um Ehrenstellen oder Ämter. 6) *hiúság, tetszeni kivánás*: die Eitelkeit, Ambition, Gunstsucht.

Ambivium, ii, n. 2. *kettős út*; ein Doppelweg.

Amblyōpĭa, ae, f. 1. *szem homályossága, homályos látás*; Dunkelheit der Augen.

Ambo, ae, o. *mind ketten, mind a' ketto*; beyde.

Ambo, ōnis, m. 3. *hegytető*; der Gipfel eines Berges. 3) *katedra*; die Kanzel, der Predigtstuhl.

Ambōĭna, ae, f. *egy a' Molukki szigetek közül*; eine von den moluckischen Inseln in Asien. Geogr.

Ambōnae, ārum, f. 1. *barlang vagy mélység széle, partja*; Rand einer jedweden Höhle oder Tiefe. 2) *seborvosi műszer, mellyel a' kifitzamodott tagot helyretesszik*; ein chirurgisches Instrument, die verrenkten Glieder einzurenken.

Ambra, Succinum Ambra; *ámbragyanta, ámbrakő*; der Amber.

Ambra, ae, m. *folyóvíz neve Graubündban*; der Fluß Ambra im Graubünderlande.

Ambrăchryssa, *jóillatú ámbra*: wohlriechender Amber.

Ambrăcĭa, ae, f. urbs in Epiro.

Ambrex, ĭcis, *tserépszindely*; Dach- oder Hohlziegel. Alis Imbrex.

Ambrŏsĭa, ae, f. *istenek eledele, ámbrózia*; die Götterspeise. 2) *mezei üröm*; der Beyfuß, vel: Chenopodium ambrosioides; *mirhafű, mirha libatopp*, das Myrrheukraut.

Ambrŏsĭus, a, um, *ámbróziából való*; aus Ambrosia, ambrosisch. 2) *isteni, felséges*; göttlich, herrlich.

Ambrum, i, n. 2. *fekete drágakő neve*; ein schwarzer Edelstein.

Ambugia, ae, *tzikória*; Cichorie.

Ambŭlācrum, i, n. 2. *sétálóhely, sétdló*: ein Spazierort, Spaziergang.

Ambŭlātĭlis, e. *ide 's sova taszithato*: was sich schieben läßt, beweglich.

Ambŭlātĭo, ōnis, f. 3. *sétálás*; das Spazierengehen. 2) *sétálóhely*; Spaziergang, i. e. Ort, wo man spazieren geht.

Ambŭlātĭuncŭla, ae, f. 1. *kis sétálás*; kleiner Spaziergang.

Ambŭlātor, ōris, m. 3. *járó, járkáló, sétdló*; ein Spaziergänger, i. e. der spazieren geht. 2) *fel 's alá járó, sétáló, lézengő*: der Herumspazierer, Müssiggänger.

Digitized by Google

Ambŭlātorĭus, a, um. *ide 's tova taszitható, taszigdlható, járó*; was hin und her geht, daher was sich schieben läßt, beweglich. 2) *változó*; veränderlich. 3) *sétálásra való*; zum Spaziergange dienlich.

Ambŭlātrix, ĭcis, f. 3. *sétáló, t. i. fejérszemély*; Spaziergängerinn.

Ambŭlātūra, ae, f. 1. *járkálás, sétálgatás*; das Gehen, der Gang.

Ambŭlātus, us, m. 4. *menés, járás*; das Gehen.

Ambŭlo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. in hortis, in litore; *járni, járkálni, járni kelni, sétálni*; herum gehen, herum spazieren, spazieren gehen. Abiit ambulatum; Plaut. *sétálni ment, járkálni ment*; er (sie) ist spazieren gegangen. 2) *menni*; gehen. In jus ambulare; *törvényszék eleibe menni*; vor Gericht gehen.

Ambūro, ussi, ustum, rĕre, 3. *körüskörül elégetni, elperzselni*, it. *megégetni, összvecégetni*; ringsherum verbrennen, versengen, it. verbrennen.

Ambustĭo, ōnis, f. 3. *elperzselés*; *elégetés, megégetés*; Versengung, Verbrennung. Plin.

Āmĕĭa, ae, f. *szilfamag*; Ulmenbaumsame.

Āmĕlĕtĭdes, f. plur. *vállvánkos, vállpótló vánkoska*; Polster, Kissen, damit die Weibspersonen die hohen Schultern eben machen.

Āmĕlius, ii, m. Nom. pr. philosophi Platonici.

Āmellus, i, m. 2. Aster Amellus, L. *tsillag gereptsin*; ein den Bienen angenehmes Kraut, Sternkraut.

Āmen, Indeclin. *valósággal*; wahrhaftig. 2) Particula; *úgy légyen*; Ja.

Āmēna, ae, f. 1. Civitas Mediae.

Āmens, tis, o. 3. *magán kivül lévő, eszén nem lévő*; nicht bey Sinnen, sinnlos. 2) *esztelen, bolond, ostoba*; albern, unsinnig, dumm.

Āmentātus, a, um, *felkötött, p. o. saru*; angebunden, z. B. Schuhe. 2) *felhúzott, lövésre kész*; zum Schiessen fertig.

Āmentĭa, ae, f. 1. *tébolyodás*; die Sinnlosigkeit. 2) *esztelenség, ostobaság*; der Unsinn, die Albernheit, Thorheit.

Āmento, āvi, ātum, āre, 1. *szijjal megkötni, felkötni*; mit Riemen anbinden. 2) *szijjra kötött nyilat vagy dárdát hajitni, lövelleni*; die angebundenen Pfeile werfen.

Āmentum, i, n. 2. *a' dárda szijja*; der Riemen am Wurfpfeile. 2) *barka, p. o. mogyoró v. diófa barkája*; das Kätzchen.

Āmĕrĭa, ae, f. urbs in Umbria.

Āmĕrimnon, i, n. 2. *fülfű*; (Sorgen stillend), Hauswurz. Sempervivum tectorum. L.

Āmĕrsfŏrdĭa, ae, f. urbs in Hollandia.

Amens, ītis, m. 3. *rúd, pózna*; eine Stange, Stütze.

Āmĕthystĭnus, a, um, *ámetisztusból való*; aus Amethyst. 2) *violaszínű kék*; von Amethystfarbe, violettblau.

Āmĕthystus, i, f. 2. *ámetiszt, violakő*; der Amethyst, ein violetter Edelstein.

Āmĕtor, ōris, f. 3. *anyátlan*; mutterlos, ohne Mutter.

Amfractus, v. Anfractus.

Amĭa, ae, f. *amiahal*; eine Art Thunfisch.

Āmiantus, i, m. 2. *ásbestkő, amiánt*; der Amiant, Asbest, Erdflachs, Bergflachs.

Āmīca, ae, f. 1. *barátja vagy barátnéja valakinek*; Freundinn.

Āmīcābĭlis, e, *barátságos*; freundschaftlich.

Āmīcālis, e, *barátságos*, freundschaftlich.

Āmice, Adv., *barátságosan, barátságos módon, nyájasan*; freundschaftlich gesinnt, günstig. Amicissime vivere cum aliquo, Cic. *igen jó barátságban élni valakivel*; mit einem in genauer Freundschaft leben.

Āmĭcĭo, icui et ixi, ictum, īre, 4. se v. gr. pallio, toga; *magára venni, venni, felvenni, felölteni*; umnehmen, umwerfen. 2) *felöltöztetni p. o. valakit*; bekleiden. 3) *betakarni, belétakarni*, einhüllen. 4) *körülvenni, körülfogni*; umgeben.

Āmīcĭter, Adv. i. qu. amice.

Āmīcĭtĭa, ae, f. 1. *barátság*; die Freundschaft. Amicitiam facere, vel jungere cum aliquo, Cic.; *barátságot kötni, vagy vetni valakivel, barátságba esni*; mit einem in Freundschaft treten.

Āmīco, āre, *barátjává tenni*; zum Freunde machen.

Āmictōrium, ii, n. 2. *nyakl avető kend*

ő, keszkenő, 's a' t.; jede Bekleidung, die übergeworfen, nicht angezogen wird, Brusttuch, Halstuch.

Amictus, a, um, *felöltözött, felvett*; umgenommen, bekleidet. 2) *felöltöztetett*; bekleidet.

Amictus, us, m 4. *öltözet, ruházat, köntös*; die Kleidung. 2) *öltözet módja*; die Tracht.

Amiĕula, ae, f. 1. Dimin. i. q. amica.

Amiculum, i, n. 2. *felső ruha, felső köntös*; it. *köpönyeg*; was man umwirft, umhängt, Obergewand: it. Mantel.

Amiculus, i, m. 2. Dimin. i. qu. amicus.

Amicus, i, m. 2. *barát, jó barátja valakinek*; ein Freund, guter Freund. Amici principum; *titoknok*; geheime Räthe, fürstliche Räthe.

Amicus, a, um. *barátságos, jó, jóakaró*; freundschaftlich geneigt; est mihi amicus; *jó hozzám, nekem barátom*; er ist mir günstig, ist mein Freund. Comp. amicior; Sup. amicissimus. Amicum inimicum fugito; *kerülld az ellenséged barátságát*; einem lachenden Feind ist nicht zu trauen. 2) est amicus, a, um; *szereti, kedvelli, barátja*; liebt, hat gern, ist ein Freund von u. s. f. v. gr. sus amica luto, Horat. 3) Amicum est mihi; *tetszik nekem, szeretem*; es gefällt mir. Horat.

Amĭctum, i, n. 2. *felső köntös, palást, köpönyeg*; Oberkleid, Mantel.

Āmila, ae, f. 1. *székfüvirág*; Chamomillenblume.

Amilcar (Ham.), ăris, m. 3. Nom. pr. patris Hannibalis.

Amisia, ae, *az Emsz vize*; ein Fluß in Deutschland, die Ems.

Amissibĭlis, e, *elveszhető*; was verloren werden kann.

Amissio, ōnis, f. 3. v. gr. rei; *elveszés*; *elveszítés*; das Verlieren, der Verlust.

Amissus, us, m. i. q. amissio.

Amissus, a, um, *elveszett*; verlohren.

Amīta, ae, f. 1. *az anyám nénje vagy öttse, nagy néne*; des Vaters Schwester, Tante, die Baase, die Muhme.

Amiternum, i, 2. urbs Campaniae, patria Sallustii, hodie Aquila.

Amitinus, a, um, i. e. ab Amita oriundus, ex Amīta natus, etc.

Amitto, īsi, issum, mittĕre; 3. v. gr. captum, praedam; *elereszteni, elbotsátni*; *elküldeni magától*; von sich lassen, gehen lassen, los lassen, fahren lassen, hinwegschicken. 2) *elveszteni, elveszítni*; verlieren, einbüßen. Tempus amittere; *az időt elveszteni, az időt vesztegetni*; Zeit verlieren. Fidem amittere; *hitelét elveszteni, a' kinek többé nem hisznek*; die Glaubwürdigkeit verlieren.

Āmma, ae, f. 1. fluvius Helvetiae. 2) Amma, ătis, n. 3. *sérültség felszorító heveder*; ein Bruchband.

Āmmēa, ae, f. Nom. propr. Feminae cujusdam.

Ammi, Ami, Ammĭum, vel Amĭum, ĭi; *ammi*; ein Doldengewächs, eine Art Kümmel.

Ammianus Marcellinus, scriptor Latinus seculi quarti.

Āmmĭrāldus, i, m. *admirál, admirális, tengeri vezér*; ein Admiral.

Ammīror, i. q. admiror.

Ammitto, i. q. admitto.

Ammŏdytes, ae, m. *fövényben lappangó kigyó neme*; eine Art Schlangen in Afrika, die sich im Sande verstecken sollen.

Ammon vel Hamon, ōnis, m. 3. coguomen Jovis.

Ammŏneo, i. q. admoneo.

Āmmōnĭa, ae, f. i. e. Libya. 2) coguomen Junonis.

Āmmōnĭăcum, i, n. *ammoniafa*; ein Baum, davon der Saft, Gummi Ammoniac herkömmt.

Ammōnĭăcus, a, um, *ammónias*; Ammonisch. Sal ammoniacus; *szalamia só*; Salmiac.

Āmmŏnii, ōrum, m. plur. populi Libyae.

Āmmōnĭus, ĭi, m. Nom. propr. Virorum.

Āmmus Jupiter, idem quod Ammon.

Amnestĭa, ae, f. 1. *örök feledékenység, örökre elfelejtés, t. i. elfelejtése az elkövetett hibának, bűnnek*; Vergessung und Vergebung des erlittenen und angethanen Unrechts.

Amnĭcŏla, ae, c. *viz mellett lakó*; der (die) am Flusse wohnt.

Amnĭcŭlus, i, m. 2. *folyó vizetske*; ein Flüßchen.

Amnicus, a, um, *folyóvizi*; den Fluß betreffend, dahin gehörig, am Flusse befindlich.

Amnis, is, m. 3. *folyóviz, folyó*; Strom, Fluß. 2) v. gr. amnes oce-

Digitized by Google

ani; *hulldm, hab*; die Welle, der Strom. 3) *vízfolyás, víz*; das Fließen des Waſſers, das Waſſer.

Amasus, i, m. 2. fluvius Craetae insulae.

Ămnites, ae, f. 1. *üvegkő*; Glasſtein, ein Edelſtein, der dem Glaſe ähnlich, aber viel härter iſt.

Ămnium, et Amnion, ii, n. 2. *burok*; das ſehr zarte Häutchen, womit die Frucht im Mutterleibe umgeben iſt, Schafhäutchen.

Ămo, āvi, ātum, āre, 1. aliquem; *szeretni, kedvelleni*; lieben, lieb haben, gern haben. 2) sine Accus. *szeretni, szerelmes lenni*; lieben, eine liebſte haben. 3) amare se; *magát nagyon szeretni, magáról sokat hinni*; in ſich verliebt ſeyn, ſich zu ſehr lieben, ſich bewundern. In eo me valde amo; *azt szeretem vagy betsülöm magamban*; darauf thue ich mir etwas zu gute. 4) amo te; *tetszesz nekem, jó indúlattal vagyok hozzád*; du gefällſt mir, ich bin dir gut; amo rem; *az a' dolog tetszik nekem*; die Sache gefällt mir, iſt mir lieb, bin zufrieden damit. Hoc amat fieri Cic. *az meg szokott történni*; das pflegt zu geſchehen. — Multum te amo, quod, Cic. *sokkal tartozom neked, hogy* —; ich weiß dir es ſehr Dank, daß —. 5) Ita me Deus amet! *Istenemre mondom*! bey Gott! Dii te ament! *Isten hozott!* Gott grüße dich! Willkommen! Amabo, vel Amabo te! *ugyan kerlek!* ich bitte dich, oder, wenn du willſt ſo gut ſeyn.

Ămŏdo. Adv. *ezentúl, mától fogva*; von nun an, künftig.

Amoebaeus, a, um. *váltogató, felváltó, váltolagos*; abwechſelnd.

Ămoene, Adv. *kellemetesen, gyönyörüen, kedvesen*; lieblich, angenehm.

Ămoenitas, ātis, f. 3. *kellem, kellemetesség, kiesség*; Annehmlichkeit für die Sinne, beſonders Augen, Ergötzlichkeit, die eine Sache verſchafft, der angenehme Anblick. 2) *gyönyörü, vagy gyönyörködtető tájjék, vagy környék, kies vidék*; die angenehme Gegend. 3) *gyönyörüség, gyönyörködtetés*; Annehmlichkeit oder Ergötzlichkeit, die eine Sache verſchafft. 4) Mea amoenitas! *galambom! kinesem! angyalom! mein Engel! meine Wonne! mein Herz!*

Amoeniter, Adv., i. q. amoene.

Amoeno, āre; *gyönyörködtetni*; ergötzen.

Ămoenus, a, um, *kellemetes, gyönyörü, kies*; angenehm oder ſchön anzuſehen, ergötzlich, plaiſant. Amoena (scil. loca); *kies helyek, vidékek*; angenehme Örter oder Gegenden. 2) v. gr. vita; *kellemetes, vidám*; angenehm, ergötzlich, luſtig.

Ămŏlior, ītus sum, īri, 4. v. gr. rem, aliquid; *eltávoztatni, elhárítni*; wegſchaffen, bey Seite ſchaffen, entfernen. Amoliri periculum; *a' veszedelmet elhárítni*; die Gefahr abwenden. 2) *elmellőzni, elhallgatni*; bey Seite ſetzen, mit Stillſchweigen übergehen.

Amōlītio, ōnis, f. 3. *eltávoztatás*; die Wegſchaffung.

Ămōma, ōrum, n. *mindenféle jószagú kenőts, pomádé, 's a' t.* allerley wohlriechende Salben und Pomaden.

Ămōmĭa, ae, f. 1. *holttestek elkészítésére való fűszerszám, és olaj*; Gewürze und Öhle, womit die todten Körper balſamiret werden. Unde Momia, vel mumia, per Aphaeresin.

Ămōmum, Amōmon, i, n. 2. Amomum Zingiber; *gyömbér*; der Ingwer, neues Gewürz.

Ămor, ōris, m. 3. *szeretet*; Liebe, Neigung. Habere aliquem in amore; *valakit szeretni*; *vagy kedvelleni*; einen lieben. In amore esse alicui, Cic. *valakitől szerettetni, valakinek kedvében lenni*; geliebt werden. 2) *kedvese valakinek*; eine geliebte Perſon, Liebling. Esse in amoribus, Cic. *valakinek kedvesei közt lenni, tőle szerettetni*; unter den Lieblingen ſeyn, geliebt werden.

Amōrĭfĭcus, a, um, *szeretet gerjesztő*; Liebe erregend.

Amōrges, ae, m. Nom. propr. unius ex Larii ducibus.

Amōrgine, es, f. 3. *nagy szuldk, folyófű*: das Kraut Winden, Zaunglocken. Convolvulus sepium, L.

Amōrgis, ĭdis, f. 3. *len neme*; eine Gattung Flachs.

Amōrgos, i, f. 2. Insula una ex Cycladibus.

Digitized by Google

Amortisātio, et Admortisatio, ōnis, f. 3. *megsemmisítés, eltörlés*; Abschaffung eines Dinges, daß es abgethan und gleichsam todt sey.

Amõtio, ōnis, f. 3. *eltávoztatás, elmozditás*; Wegschaffung, Entfernung.

Amõtus, a, um, *eltávoztatott, elmozditott*; entfernt. Amotus ab officio; *hivatalából kitétetett hivatalától megfosztatott*; seines Amtes entsetzt.

Amõvĕo, ōvi, ōtum, vĕre, 2. *elmozditni, eltávoztatni, félretaszitni*; wegschaffen, bey Seite schaffen, entfernen. 2) v. gr. bellum, culpam a se; *elháritni, elforditni, eltávoztatni*; abwenden. Amovere aliquem ab officio; *valakit hivatalából letenni*; einen des Dienstes (des Amtes) entsetzen. 3) *elidegenitni, lopva elvinni*; entwenden.

Ampecto, ĕre, fustibus aliquem; *valakit jól megbotozni*; einen derb abprügeln. Plaut.

Ampĕlŏgraphĭa, ae, f. 1. *a' szőlőtő leirása*; Beschreibung der Reben.

Ampĕlŏprāsum, i, n. 2. Allium ampeloprasum, L. *széleslevelü hagyma*; wilder Lauch, Hundsknoblauch.

Ampelōs, i, f. *szőlőtő*; ein Weinstock. Ampelos agria; *vad szőlő*; wilder Weinstock. 2) urbium nomen in Macedonia, et in Creta insula.

Amphĕmĕrĭnus, a, um, Adj. *mindennapi, p. o. hideglelés*; alltäglich.

Amphi, *görögszó, másszók előtt ezt teszik körüskörül, körül*; um und um.

Amphĭbĭum, ii, n. 2. *úszómászó, melly a' vizben úsz, a' földön mász*; eine Amphibie, Thier, das im Wasser und auf der Erde lebt.

Amphibŏlia, ae, f. 1. *kétértelmüség, kétesség, kétértelmü beszéd*; eine zweydeutige Rede, die Zweydeutigkeit.

Amphibrăchys, m. sc. pes; *ollyan három fogásu szó a' mértékes versben, mellynek az első és végső fogása rövid a' középső hosszu, mint a' millyen ez: világos*: ein Versglied, bestehend aus einer kurzen, langen und wieder kurzen Sylbe.

Amphimăcrus (pes), vel Creticus; *három fogásu szó a' mértékes versben, minő ez: vitatás, mellyben az első és végső hosszu, a' középső rövid*; ein Versglied mit drey Sylben, einer langen, kurzen und wieder langen.

Amphīon, ōnis, m. 3. Jovis ex Antiope filius, Thebarum rex, ad cujus cantum dulcissimum lapides ad aedificandos muros Thebanos ultro coiisse, poetae fabulantur. Hinc: Amphionia lyra.

Amphipŏlis, is, f. 3. urbs Macedoniae.

Amphisbaena, ae, f. 1. *előre és hátra másszó kigyó neme*; eine Schlangenart, welche vor- und hinterwärts kriecht.

Amphissa, ae, f. 1. urbs in Locride.

Amphĭtăpa, ae, f. 1. *guba, suba*; ein zottiges Oberkleid. 2) *pokrótz*; eine zottige Decke.

Amphithĕātrum, i, n. 2. *kerek játéknézőhely, mellyben főképpen az úgy nevezett* ludi gladiatorii *nézőjátékok tartattak*; ein Amphitheater: war ein großes, ovalrundes Schauspielgebäude, worin besonders die ludi gladiatorii gehalten wurden. Hinc: Amphitheatralis, e.

Amphitrīte, es, f. uxor Neptuni. 2) ipsum mare

Amphĭtryon, Amphitryo vel Amphĭtrŭo, ōnis, m. princeps Thebanorum, Herculis pater, Alcmenae conjux.

Amphĭtryŏnĭădes, ae, m. i. e. Hercules.

Amphŏra, ae, f. 1. *kétfülü edény, kanta*; ein Gefäß mit Henkeln. 2) *korsó*; ein Krug; it. *palatzk, karafina, butellia*; eine Flasche, Bouteille. 3) *higmérték* 48 *meszely*, (48 sextarii) *egy kanta*; ein Maaß flüßiger Dinge, das 48 Seidel in sich faßte. Hinc: Amphoralis, i. e. Amphorae mensuram continens; *egy kantás*, etc.

Ample, Adv. *bőven, gazdagon*; weitläuftig, reichlich. 2) v. gr. dicere; *bőven, p. o. előadni valamit*; hosszasan, *környülállásosan, p. o. elbeszélleni*; weitläuftig, ausführlich. v. gr. exornare; *pompásan, fényesen, gazdagon*; ansehnlich, herrlich, prächtig, reichlich, 4) amplius, vide: Amplius.

Amplecto, loco: amplector, Plaut.

Amplector, exus sum, plecti, 3. *körülfogni, megfogni*; umfassen, anfassen, ergreifen. 2) v. gr. genus; aliquem amore, aliquem amicissime;

Digitized by Google

megölelni, *általölelni*, *magához szoritni*; umfaſſen, umarmen. 3) *körülvenni*, *körülfogni*, *körülkeritni*; umſchließen, umringen, umgeben. 4) argumentum pluribus verbis; *valamelly dolgot bővebben előadni*, *fejtegetni*; weiter ausführen. 5) v. gr. virtutem; *betsülni*, *szeretni*; ſchätze, lieben.

Amplexor, ātus sum, āri, i. q. amplector; *megölelni*, *általölelni*; umfaſſen, umarmen. Inter se amplexari; *összeölelkezni*; *egymást általölelni*; einander herzlich umarmen. 2) v. gr. virtutem, otium; *szeretni*, *neki adni magát*; lieben, ſich ergeben.

Amplexus, us, m. 4. *körülfogás*, *megölelés*; die Umfaſſung, Umarmung.

Ampliātio, ōnis, f. 3. *szélesítés*; *terjesztés*, *nagyobbitás*; die Erweiterung, Vergrößerung. 2) *halasztás*, *elhalasztás*; die Aufſchiebung.

Amplificātio, ōnis, f. 3. *kiszélesitės*, *bővitės*; *nagyobbitás*, *nevelės*; die Erweiterung, Vergrößerung, Vermehrung.

Amplificātor, ōris, m. 3. *kiszélesitő*, *bővitő*, *nagyobbitó*; der Erweiterer, Vergrößerer, Vermehrer.

Amplificatus, a, um, *kiszélesitett*, *bővitett*, *nagyobbitott*, *szaporitott*; erweitert, vermehrt, vergrößert.

Amplifico, āvi, ātum, āre, 1. *kiszélesitni*, *kiterjeszteni*, *böviteni*, *nagyobbitni*; erweitern, vermehren, vergrößern. 2) v. gr. aliquid in oratione; *bővebben kifejtegetni*; *vagy előadni*; im Reden erweitern, ausführlich vortragen. 3) pretium rei, etc. *nevelni*, *szaporitni*; vermehren, vergrößern. 4) aliquem honore; *valakit emelni*, *magasztalni*; groß machen, anſehnlich machen.

Amplio, āvi, ātum, āre, 1. *szélesitni*, *kijjebb szélesitni vagy vinni*, *bővitni*, *nevelni*, *kiterjeszteni*; weiter machen, erweitern. 2) v. gr. vires, rem, divitias; *nevelni*, *szaporitni*, *nagyobitni*; vergrößern, vermehren. 3) *elhalasztani*; aufſchieben.

Amplĭter, Adv. *bőven*, *gazdagon*; reichlich, herrlich. 2) *igen nagyon*; ſehr.

Amplitūdo, ĭnis, f. 3. *kiterjedés*, *körület*, *nagyság*, *böség*, *tágasság*; die Weite, der weite Umfang, Größe. 2) animi, nominis; *nagyság*; die Größe. 3) in oratione; *bő előadás*, *bőszavúság*; die Ausführlichkeit. 4) viri; *tekintet*; das Anſehen.

Amplius, Adv. Comp. *tovább*, *többé*; mehr, weiter. Quid vultis amplius? *mit akartok többet?* was wollt ihr mehr oder weiter? 2) *bővebben*, *hosszasabban*; weitläuftiger. 3) *azon felyül*; überdieß. 4) *több*, *mint*; mehr als, länger. Amplius triennium est; *több három esztendejénél*; es iſt länger als drey Jahr. 5) amplius pronunciare; *elhalasztani*, *továbbra halasztani*; die Sache verſchieben.

Ampliuscŭlus, a, um, *nagyotska*, *jó nagy*; etwas groß oder anſehnlich.

Amplo, āre, i. q. amplifico.

Amplus, a, um, *szélesen kiterjedő*, *széles*, *nagy*; weit, von weitem Umfange, groß. 2) *nagy*; groß; it. *bőv*, *tágas*; geräumig. 3) *jeles*, *derék*; anſehnlich, herrlich, vortrefflich. 4) *tekintetben lévő*, *tekintetes*; anſehnlich in Anſehen ſtehend, angeſehen. Amplissimus; *Tekintetes*, *p. o. Tanács*; Hochlöblich, Wohledel. 5) Spes ampla; *erős reménység*; ſtarke Hoffnung. 6) orator amplus; *bőbeszédű orátor*; ein weitläuftiger Redner.

Ampulla, ae, f. 1. *hasas korsó*, *butellia*, *palatzk*; ein Krug, eine Flaſche, Bouteille. 2) ampullae; *kérkedő beszéd*; Prahlerey.

Ampullăcĕus, a, um, *butellia formájú*; flaſchenförmig.

Ampullārius, ĭi, m. 2. *korsótsináló*, *palatzk és buttellia készitő*; ein Flaſchner, Bouteillenmacher.

Ampullor, āri, *felfúvalkodva*, *dölyfösen vagy kérkedve beszélni*; groß thun.

Amputātio, ōnis, f. 3. *elvágás*, *elmetszés*; die Beſchneidung, das Beſchneiden, Abſchneiden.

Amputatus, a, um, *elvágott*, *elmetszett*, *körülmetszett*; abgeſchnitten, beſchnitten.

Amputo, āvi, ātum, āre, 1. *körös körül elmetszeni*, *környülmetszeni*; rings herum abſchneiden. 2) *elvágni*, *elmetszeni*; abſchneiden, abhauen. 3) v. gr. vitem; *megmetszeni*, *p. o. a szőlőt*; beſchneiden. 4) *elvágni*, *megtsonkitni*; wegſchneiden, verſtümmeln.

Amputātum, i, n. 2. *nyakhaköté orvosság*;

ein sympathetisches Mittel wider Krankheit und Zauberey, besonders das man an den Hals hängt.

Amurca, ae, f. 1. *olajpogátsa, olaj törköly pogátsa*; das Unreine von der ausgepreßten Olive, Öhldrusen, Öhltreſiern, Öhlhefen.

Amūsos, i, *nem tanult, tudatlan*; ungelehrt, unwiſſend.

Amussis, is, f. 3. *sinórmérték, tsapósinór*; die Richtſchnur, das Richtſcheit, Lineal. Ad amussim; *ponto szerint, szorosan*; pünktlich, genau.

Amusito, āre, *jól és helyesen dolgozni*; nach der Richtſchnur machen, accurat machen.

Amussitatus, a, um, *sinórra vett, helyes, jól készült*; genau gemacht.

Amyclae, arum, et, Amycle, es, f. urbium nomen, in Laconia, et in Latio.

Amyctĭcus, a, um, *széllyelkarmoló*; innen: *orvosságról: nagyon megerőltető*; zerkratzend: daher von Arzneymitteln, ſtark angreifend.

Amygdăla, ae, f. 1. *mondola*; Mandel, Mandelkern. 2) *mondolafa*; Mandelbaum.

Amygdalācĕus, a, um, *mondolafa formájú*; dem Mandelbaum ähnlich.

Amygdălĕus, a, um, i. qu. amygdalinus, v, gr. ramus.

Amygdălĭnus, a, um. v. gr. oleum; *mondola, mondoláből való*; aus oder von Mandeln.

Amygdălum, i. n. *mondola, mondolabél*; Mandel, Mandelkern. 2) *mondolafa*; Mandelbaum.

Amygdălus, i. f. *mondolafa*; Mandelbaum.

Amylum, Amŭlum, i, n. 2. *keményítő*; die Stärke. 2) *lisztláng*; das Kraftmehl, Amelmehl.

Amyntas, ae, m. pater Philippi, Macedonum regis.

Amyris, is, f. *balzsamillatú tsemete*; der Balſamſtrauch.

Amystis, ĭdis, f. 3. *egy hajtókába ivás*; das Trinken in einem Zuge, Saufen.

Amythāon, -ōnis, m. pater Melampi.

An, Adv., interrog. 1) *e? é? valyon é? talám? hát?* etwa, wohl, ob. An abiit? *valyon elment é?* iſt er wohl weggegangen, oder glaubt ihr wohl, daß er weggegangen iſt? An abiit jam? *Hát elment már?* iſt ſie denn ſchon weggegangen? An censetis? *talám azt gondoljátok?* glaubt ihr wohl? 2) nescio an? haud scio an? *nem tudom? ha-e?* vagy: *ha valyon-e?* vielleicht, ich weiß nicht, ob —? 3) *vagy*; oder. Rediit an non? vel, nec ne? *vissza jött e' vagy nem?* ob er zurückgekommen iſt oder nicht?

Anabaptismus, i. m. 2. *újrakeresztelés*; die Wiedertaufe.

Anabāsis, *surlófű, zsurló*; ein Kraut, Pferdeſchwanz, Kannenkraut. Equisetum L.

Anăbătes, ae, m. 1. *hír hirdető, hirvivő*; ein Kourier.

Anăbăta, ae, m. 1. *hajóslégény*; ein Matroſe.

Anăbăthrum, i, n. 2. *katedra, orálószék*; der Katheder, die Kanzel. 2) *felhágó szék, léptső*; Steigſeſſel.

Anăbis, is, f. urbs Hispaniae.

Anăbŏla, ae, f. 1. *húzás halasztás*; die Verzögerung, Aufſchub. 2) *palást, felső köntös, köpönyeg*; ein Oberkleid, Mantel. 3) *ebtejfű*, Wohlfsmilch; Euphorbia. L.

Anăbŏlĕus, i, m. 2. *lovászinas, tsatlós*; ein Sattelknecht.

Anăbrax, ācis. f. *kénesőértz*; Queckſilbererz.

Anăcăthartĭcum, (sc. remedium); *felyül tisztító, vagy hdnytató orvosság*; oben reinigend, ein Erbrechen verurſachend, z. B. Arzeney.

Anăcĕphălaeōsis, is, f. 3. *a' mondottaknak vagy a' beszédnek summás előaddsa*; Wiederhohlung der Rede in einer Summa, kurze Wiederhohlung desjenigen, was man geſagt hat.

Anăcharsis, *Scythiai philosophus*; ein ſcythiſcher Philoſoph.

Anāchītes, ae, m. 1. *gyémánt neve*; eine Art von Diamant.

Anăchōrēsis, is, f. 3. *sivatag pusztasdg*; die Einöde. 2) *elbujdosás a' pusztaságba*; das Entweichen in die Einöde.

Anăchōreta, ae, m. 1. *remete*; der Einſiedler.

Anăclāsis, is. f. 3. ĭdem quod Reverberatio. 2) Figura Rhetorica, *ugyan azon szónak, mellyet más mondott, más értelemben való megújitdsa*; wenn man eben das Wort, das der andere brauchte, in einer andern Bedeutung wiederhohlt.

Anaclintērium, ii, n. 2. *nyugvó kanapé, heverő*; das Ruhebett, Faulbett,

Digitized by Google

2) *a' szék hátá*; die Lehne an einem Stuhle.

Ănăcōenōsis, is, f. 3. idem quod Communicatio. Figura Rhetorica; cum aut ipsos adversarios consulimus aut cum judicibus deliberamus.

Ănăcrĕon, ōntis, m. 3. Teius poëta fuit, ut eum Horatius apellat, ex Teo Jonum urbe. Anacreonticus, a, um, *Anacreoni, p. o. vers*; Anacreontisch.

Ănăctōrĭa, ae, f. 1. urbs in Epiro.

Ănăctōrĭum, ĭi, n. 2. urbs in Acarnania.

Ănădēma, ătis, n. 3. *pántlika, borkéta, pántlikából*; ein Band, besonders zum Schmucke.

Ănăgallis, idis, f. 3. *tikszem, tyúkszem, tyúkhegy* (*növevény*); Gauchheil, ein Kraut.

Ănăgnĭa, ae, oppidum in Latio.

Ănăgnostes, ae, m. 1. *felolvasó*; ein Vorleser.

Ănăgramma, ătis, n. 3. *betűtszerélésből származott szók, p. o. ebből*: Galenus, *lehet*: Angelus; Versetzung der Buchstaben, z. B. Galenus aus angelus, und umgekehrt.

Ănăgyros, i, m. 2. et Anagyris, is, f. 3. *büdös dögfa*; der Stinkbaum; ein stinkendes schotentragendes Gewächs. Anagyris foetida, L.

Ănălecta, ae, m. *felszedő*; ein Aufleser.

Ănălēptĭcus, a, um, *erőadó, erősítő*; das die Kräfte wieder bringet, stärkend.

Ănălŏgĭa, ae, f. 1. *hasonlatosság, egyformaság*; die Gleichförmigkeit, Ähnlichkeit. 2) *következés, melly a' szók formálódása hasonlatosságából tétetődik*; in der Grammatik die Form, in welcher die Wörter einander ähnlich sind.

Analogicus, a, um, *egyforma, hasonló*; gleichförmig ähnlich.

Analogismus, i, m. 2. *a' hasonlatosságból vont következtetés a' még esmeretlenre*; das Schließen vom Ähnlichen auf das Unbekannte.

Analogus, a, um, *egyforma, hasonló*; gleichförmig, ähnlich.

Ănălysis, is, f. 3. *elbontás, szállyelszedés*; die Auflösung, Zerlegung.

Ănălytĭca, ae, f. 1. *az okoknak részenként való megvizsgálása és felosztása*; Auflösung, Auseinandersetzung der Gründe.

Ănălytĭce, Adv., *elbontva, szállyelszedve*; Auflösungsweise.

Ănălytĭcus, a, um, *bontogató, szállyelszedő, mindent részenként vizsgáló*; auflösend.

Ănanchī is, ĭdis, f. 2. *drágakő neme*, ein gewisser Edelstein.

Ănănĭgĭlus, i, m. 2. *mágla szederj*; Brombeerstaude. Rubus fruticosus, L.

Ănăpaestĭcus, a, um, i. e. anapaestis constans.

Ănăpaestus, a, um, pes anapestus; *három fogású verstag, mellyek közül a' két elsőrövid, a' harmadik hosszú*; ein dreysylbiges Versglied, aus zwey kurzen und einer langen Sylbe bestehend. Anapaestus sc. versus, ein anapästischer Vers, i. e. constans ex pedibus anapaestis.

Ănăpĭllum, i, n. *Indiai fige*; indianische Feigen.

Ănăpēste, es, f. urbs in Apulia.

Ănăphălis, is, f. *gyopár*; Ruhrkraut. Gnaphalium, L.

Ănăphŏ'a, ae, f. 1. *felteiszés, p. o. a' tsillagok felteszése*; das Aufsteigen, z. B. der Gestirne. 2) *ugyan azon szónak kétszer mondása a' beszéd vagy mondás elején*; in der Redekunst, die Wiederhohlung eines Wortes zu Anfang des Satzes.

Ănăphŏrĭcus, a, um, *vérhányó*; Blut ausspeyend, z. B. in der Schwindsucht.

Ănăplăsis, is, f. 3. *az eltört tsont helyretevése*; die Einrichtung eines gebrochenen Beins.

Ănăpŏrĭcus, a, um, *hátramenő, visszafelé menő*; zurückgehend.

Ănăpus, i, Ănăpis, is, *folyóvíz Siciliában*; ein Fluß in Sicilien.

Ănărchĭa, ae, f. 3. *kormánytalan állapot, kormánytalanság*; ein Zustand ohne Regiment.

Ănărchus, a, um, *kormánytalan*; der ohne Oberherrn ist.

Ănarrhīnon, Antirrhīnum, i, n. 2. *pintyő*; *oroszlánszájfű*; Löwenmaul.

Ănas, ae, m. fluvius Hispaniae, hodie: Guadiana.

Ănas, ătis, f. 3. *rétze, rutza, kátsa, katsa, tóka*; die Ante.

Ănăthĕma, ătis, n. 3. *egyházi átok*; der Bann, i. e. Entfernung eines Menschen von dem Umgange mit den Rechtgläubigen. 2) *megátkozott, átok alá rekesztett*; ein in Bann versetzter, ein Verfluchter.

Ănăthĕmătĭzo, āre, *átok alá vetni*,

Digitized by Google

megátkozni; in den Bann thun, verfluchen.

Ănăticŭla, ae, f. 1. *rétzetske, kátsátska*; ein Äntchen.

Ănătinus, a, um, v. gr. caro anatina; *rétzehús, kátsahús*; Äntenfleisch.

Ănătŏlia, ae, f. *Natólia vagy Kis-Ázsia*; die Landschaft Natolien, sonst Kleinasien genannt.

Ănătŏme, es, f. *felvágása, felbontása a' hólttestnek, feltagolás*; Zerschneidung eines todten Körpers, Zergliederung.

Ănătomia, ae, f. 1. *feltagolás, anatomia, testbontás*; das Zerschneiden, Zergliedern eines thierischen Körpers, Anatomie.

Ănătomĭcus, a, um, *anatómiára, testbontásra, vagy feltagolásra tartozó*; zur Zergliederung des Leibes gehörig.

Ănătŏmicus, i, m. 2. *testbontó*; ein Zergliederer.

Ănătrēsis, is, f. 3. *kaponyafúrás*; Trepanirung, Durchbohrung der Knochen des Hirnschädels.

Ănătrŏpe, es, f. 3. *gyomor felfordúlás, undorodás, ökröndözés*; Umkehrung des Magens, in Erbrechung, Unwille, Ekel, Grauen, wenn sich der Magen gleichsam umkehrt.

Ănăxăgŏras, ae, m. celebris Philosophus in Physicis.

Ănăxilas, ae, m. Nom. pr. Poetae cujusdam Comici.

Ănăximănder, dri, m. celebris Philosophus, et primus Geographus.

Ănăximĕnes, is, m. celebris Philosophus, Anaximandri discipulus.

Ănăxĭni, ōrum, m. plur. olim populi Italiae.

Anceps, cĭpitis (an et caput), o. 3. *kétfejű*; zweyköpfig. 2) *kétélű*; zweyschneidig. 3) *kettős, kétféle*; doppelt, zweyfach. 4) *kétséges, kétes, bizontalan*; zweyfelhaft, ungewiß. Anceps fortuna belli, Cic. *a' hadi szerentse bizonytalan*; das Glück im Kriege ist ungewiß. 5) *kétértelmű, p. o. szó*; zweydeutig. 6) *igen veszedelmes*; sehr gefährlich. Malum anceps; *veszedelmes baj v. gonosz, nyavalya, 's a' t.* ein höchst gefährliches Unglück. 7) anceps syllaba; *kettős szófogás, p. o. hosszú és rövid is egyszersmind*; eine Sylbe die lang und kurz seyn kann.

Anchises, ae, Anchisa, ae, rex Trojanorum, pater Aeneae. Hinc Anchisiades, i, e. Aeneas.

Anchūsa, ae, f. *atratzél*; Ochsenzunge, ein Kraut.

Ancīle, is, n. 3. *kitsiny hosszaskerek paizs*; ein kleiner länglichrunder Schild.

Ancilla, ae, f. 1. *szolgálóleány, szolgáló*, eine Dienstmagd, Magd, das Mensch.

Ancillāris, e, 3. *szolgálói*; *szolgálóleányi*; einer Dienstmagd zugehörig.

Ancillor, ātus sum, āri, 1. *szolgálóként szolgálni*; dienen als Magd. 2) *mindenben tetszésére lenni, kedvét keresni*; dienen, beförderlich seyn, zu Willen seyn.

Ancillŭla, ae, f. 1. *szolgálótska*; Dienstmädchen, Aufwärterinn.

Ancillus, a, um, Ovis ancilla; *otthon nevelt vagy tartott juh*; Schaf, das zu Hause aufgezogen worden ist.

Ancipes, pitis, o, 1. q. Anceps.

Ancisus, a, um, *körülnyírt*; umschnitten.

Ancon, ōnis, m. 3. *könyök, könyöktsont*; der Ellenbogen, der Knochen am Ellenbogen. 2) Ancones in parietibus; *a' fal szegletei*; die Ecken in den Wänden. 3) *ivóedény*; ein Trinkgeschirr. 4) *a' nagy kuros szék háta*; die Lehne an einem Großvaterstuhl. 5) *akasztó horog*; der Haaken um etwas aufzuhängen.

Ancōna, ae, f. urbs maritima Italiae.

Ancŏra, ae, f. 1. *vasmatska*; der Anker. Ancoram jacere, figere, vel pangere, Ovid. *vasmatskát vetni, kivetni a' vasmatskát*; Anker werfen. Ancoram tollere; *felszedni a' vasmatskát*; Anker lichten. A. solvere; *felszedni, az az, elmenni*; lichten, fortgehen. A. praecidere; *elvagdalni a' kötéleit*; kappen, 2) Trop. *mendék, reménység*; die Zuflucht, Hoffnung.

Ancōrālis, ale, 3. *vasmatskához való, vasmatskán lévő*; zum Anker gehörig, daran befindlich. Hinc ancorale; *vasmatskakötél*; Ankertau.

Ancorārius, a, um, i. q. ancoralis.

Ancus, i, m. *szolga*; Diener. 2) Adject. *görbekezű vagy karú*; krummarmig, der den Arm nicht ausstrecken kann. 3) Nom. pr. Virorum, ut: Ancus Martius etc.

Ăncyle, es, et Ancyla, ae, f. 1. *térdhaj-*

tás; das Biegen des Knies. 2) tagzsugorodás; das Zusammenziehen der Nerven, oder Krümmung der Glieder durch den Krampf.

Ancyra, ae, f. 1. urbs primaria in Galatia vel Gallograecia, hodie, Angora.

Āndalūsĭa, ae, f. 1. provincia Hispaniae. 2) Andalusia nova, regio in America meridionali.

Andegavi, orum, populi in Gallia, in hodierna provincia Anjou dicta.

Āndēlus, i, f. 2. urbs Hispaniae, hodie: Pampelona.

Āndēna, ae, f. 1. vasmatska a' tüzhelyen; Feuerbock, worauf das Holz lieget.

Andes, ium, i. q. Andegavi. Caes. 2) Andes, is, f. pagus ad Mantuam patria Virgilii, hodie: Pierola, hinc Andinus, a, um, v. gr. cantus, etc.

Andrachne, es, f. pörtsin; ein Kraut, Portulak.

Āndrēas, ae, m. 1. Nom. pr. Virorum. András; Andreas.

Āndrĭa, ae, f 1. nomen fabulae vel comoediae Terentii. 2) Nom. pr. feminae.

Andrĭcus, i, famulus et mancipium Ciceronis.

Āndrĭclus, i, m. Ciliciae mons.

Andrŏclus, i, m. 2. Dacus servus, Romae in circo maximo agnitus, a leone, cujus pedem vulneratum aliquando curaverat in silvis.

Andrŏgynes, ae, kétnemü, férjfileány, férjfiaszszony; ein Mannweib.

Andrŏgynus, i, m. 2. kétnemü, férjfi és leány egyszersmind; ein Zwitter, Hermaphrodit.

Andrŏmăche, es, et Andromăcha, ae, f. 1. uxor Hectoris.

Andron, ōnis, m. 3. folyoso, általjáró; ein Gang zwischen zwey Wänden oder Höfen des Hauses.

Andrŏnĭcus, i, m. 2. Livius Andronicus, a' legelsö Romai nézőjátékirö és játszó; der erste römische Schauspieldichter und Schauspieler.

Andrōnītis, idis, f. 3. a' Görögöknél a' háznak az a' része vagy osztálja, mellyben a' férfiak laktak; der Theil des Hauses bey den Griechen, worin die Mannspersonen sich befanden.

Andropogon, tis, m. 3. fenyer, éles mosófü; das Bartgras.

Andros et Andrus, i, f. 2. insula in mari Aegaeo.

Andrŏsăces, müköts; Mannsharnisch, Mannsschild, ein bitteres Kraut.

Ănēmōne, es, f. kökörtsin; Anemone, Windröschen.

Ănēthum, i, n. 2. kapor; Dill.

Anfractuōsus (Amfr.), a, um, tekervényes, kanyargó, katskaringos; voll Krümmung, Umwege.

Anfractus (Amfr.) a, um, meggörbitett, meghajtott; gekrümmt, gebogen. Anfractum, i, n. 2. görbeség, hajlás; die Krümmung.

Anfractus (Amfr.) us, m. 4. meghajlás, összehajtás, egymásra hajtás; it. meggörbités, horgasitás; Umbrechung, Umbiegung, Krümmung. 2) az út fordúlása, tekeredése: die Krümmung des Weges. 3) Trop. szószaporitás, kerengő beszéd; nagy fencket kerités valaminek; Weitschweifigkeiten im Reden, Umweg im Reden.

Angărĭa, ae, f. 1. úri szolgálat, úrszolgálat; der Frohndienst. 2) fizetés meghatározott ideje; der Zahlungstermin. 3) a' fizetésnek bizonyos része p. o. egy fertály esztendőre, vagy egy hónapra; die Besoldung, z. B. auf ein Viertel Jahr oder auf einen Monath.

Angĕlica, ae, f. 1. angyelika, angyalfü; die Angelika.

Angĕlĭcus, a, um, angyali; englisch.

Angĕlus, i, m. 2. követ, küldött; ein Gesandter, Bothe. 2) angyal; ein Engel.

Angīna, ae, f. 1. torokgyék, megtüzesedése és bédagadása a' torokénak; Entzündung des Schlundes, Bräune. 2) szorongattatás; die Angst, Qual.

Angĭportus, us, m. 4 et Angiportum, i, 2. szoros köz, keskeny úttzátska; ein enges Gäßchen.

Angli, orum, Angolyszászok, Alsó Németországban; die Angeln, ein Volk in Niederdeutschland, neben den Sachsen 2) Anglusok; die Engländer.

Anglĭa, ae, f. 1. Anglia; England.

Anglĭcānus et Anglĭcus, a, um, Angliai, Anglus; Engländisch.

Anglus, i. m. 2. Anglus; ein Engländer.

Ango, anxi, ĕre, 3. v. gr. guttur; szükitni, összeszoritni; enge machen, zusammen drücken. 2) szorongatni,

Digitized by Google

gyötreni; ängſtigen, peinigen. Se *angere*, vel angi, v, gr. animo vel animi, de re, vel re; *gyötrödni*, *tünödni*, *epekedni*, *emésztödni*, ſich ängſten, ſich ſehr bekümmern.

Angor, öris, m. 3, *a' toroknak összeszoruláſa*, *bédagadása*; das Zuſammendrücken der Kehle, das Würgen. 2) *nehezen lehegés*, *fúladozás*; der Zufall, da man mit Mühe Athem hohlt. 3) *epekedés*, *gyötrödés*, *emésztödés*, *tünödés*, *szorongattatás*; die Angſt.

Angvicomus, a, um, *kigyóhajú*; ſchlangenhaarig.

Angvicülus, i. m. 2. *kigyótska*, *kis kigyó*; kleine Schlange.

Anguifer, a, um, *kigyós*, *kigyókat hordozó*; *egy égi jel vagy tsillagzat*; Schlangen tragend; das Geſtirn, der Schlangenmann, Schlangenträger.

Anguigëna, ae ſ. 1. *kigyótól származott*; Schlangenkind, von einer Schlange geboren.

Anguilla, ae, ſ. 1. *angolna*; der Aal.

Anguinëus, a, um, *kigyóból való*; aus oder von Schlangen. 2) *kigyóformájú*; Schlangen ähnlich.

Anguinus, a, um, i. q. anguineus.

Anguipes, ëdis, *kigyólábú*; *p. o. Gigások*; ſchlangenfüßig, ſo heißen die Giganten.

Anguis, is, c. 3. *kigyó*; eine Schlange. 2) *sárkány nevü égi tsillagzat*; ein Geſtirn, ſonſt Draco genannt. 3) Met. *valami veszedelmes dolog*; etwas Gefährliches. V. gr. Aliquid cane pejus et angve vitare; *valamit minden módon kerülni*; etwas auf das ſorgfältigſte meiden, Latet angvis in herba, Virg.

Anguitënens, tis, vide: Anguifer.

Angülāris, e, v. gr. lapis; *szegletre való*, *szegleten lévö*; *p. o. szegletkö*: was man an eine Ecke ſetzt oder dort befindlich, z. B. ein Eckſtein. 2) *negletes*; eckig, winkelig.

Angülatim, Adv. *szegletröl szegletre*, *zugrol zugra*; von Winkel zu Winkel, von Ecke zu Ecke.

Angülatus, a, um, *szegletes*; eckig.

Angulo, āre, 1. *szegletre venni vagy tsinálni*; winkelig oder eckig machen.

Angülülus, i, m. 2. *szegletetske*; Eckchen, Winkelchen.

Angülus, i, m. 2. *szeglet*; *belsöszeglet*, *zugoly*, *zug*; der Winkel. 2) *szeglet*, *külsö szeglet*; die Ecke. 3) Met. *zugoly*, *búvó hely*, *sut*, *kuszkó*; ein dunkler einſamer Ort, ein Winkel.

Anguste, Adv. v. gr. sedere; *szorosan*; enge, knapp. 2) *szükön*, *szükön*; knapp, enge, ſparſam, in geringem Vorrathe; frumentum angustius provenerat. 3) *röviden*, *rövideden*, *szókémélve*; knapp in Worten, kurz, mager, nicht ausführlich, nicht mit Reichthum des Ausdrucks. 4) *nehezen*, *nagy ügyel bajjal*; knapp, i. e. mit genauer Noth; v. gr. transportare milites.

Angustïa, ae, ſ. 1. *szorosság*, *szoros vagy szük volta*, *p. o. a' helynek*; die Enge. 2) *rövidség*; die Enge, Kürze. Angustia temporis; *az idö rövidsége*; die Kürze der Zeit. 3) *szükség*; *szük volta*, *p. o. az életnek*, *eleségnek*; der knappe Zuſtand, oder die Noth wegen des Mangels, der Mangel, die Armuth. 4) *nehézség*, *bajos állapot*; Schwierigkeit bey etwas. 5) *általjában*; *szükség*, *baj*, *szorúltság*, *nyomorúság*; überhaupt Noth, Verlegenheit. In angustiis esse, in angustias adduci; *megszorúlni*, *szorúltságra jútni*; in Noth oder Verlegenheit gerathen.

Angustïtas, i. q. angustia.

Angusto, āvi, ātum, āre, 1. *szükre tsinálni*; enge machen, 2) *öszveszoritni*, *szoritni*; einſchränken, enger oder knapper machen.

Angustus, a, um, v. gr. pons, iter; *szük*, *keskeny*, *szoros*; enge, ſchmal, nicht geräumig. 2) *szük*, *kevés*, *szoros*, *rövid*, *p. o. idö*, eng, knapp, eingeſchränkt, kurz. In angustum deducere; *rövidre öszveszoritni*, ins Enge ziehen. 3) *szük*, *takarékos*, *kevés*; knapp, ſpärlich, wenig. Res angustae, res angusta domi; *a' szegénység*, *a' szoros házi környüllállások*; die Armuth, traurige Umſtände. 4) v. gr. res; *nyomorúságos*, *megszorult*, *bajos*; mißlich, bedenklich. Res est in angusto; *nagy a' szorúltság*; die Noth iſt da. 5) v. gr. animus; *szük elméjü*, *szegény tehetségü*; klein am Geiſte, niedrig denkend.

Änhēlänter, Adv. *lehegve*; mit Keuchen. 2) *kivánva*; ſehnlich, begierig.

Änhēlātïo, ōnis, f. 3. *lehegés*, *pihegés*;

das Schnauben, Keichen, Plin. 2) *lehellés*; das Athemhohlen.

Anhēlātor, ōris, m. 3. *pihegő*, *nehezen lehellő*; der schwer Athem hohlt, keicht.

Anhēlītus, us, m. 4. *lehegés*, *nehezen lélekzés*, *fúladozás*; das Schnauben, Keichen. 2) *lehellet*, *lélekzet*; der Athem. 3) *gőz*, *gőzölgés*, *szesz*; der Dunst, die Ausdünstung, der Duft.

Anhēlo, āvi, ātum, āre, 1. *erősen fúni*, *lehegni*; stark Athem hohlen, schnauben, keichen. 2) *lehelleni*, *lélekzeni*; athmen, Athem hohlen. 3) *kigőzölni*, *gőzölögni*; ausdünsten. 4) aliquid; *valamire vágyni*; nach etwas streben.

Anhēlus, a, um, *lehegő*; schnaubend, keichend.

Ania, ae, f. 1. Nom. propr. mulieris Romanae.

Anīcētum, i, n. 2. *ánizs*; Anies.

Anīcula, ae, f. 1. *vén asszszonyka*; ein altes Weibchen.

Anīcūlāris, e, *vénaszszonyos*; altweiberisch.

Anien, ēnis, Anio, ōnis, m. 3. fluvius Italiae, ad Romam se in Tiberim exonerans.

Anigros, i, m. fluvius in Graecia.

Anilis, e, *vénaszszonyos*; altweibermäßig, altweiberhaft.

Anilitas, ātis, f. 3. *vénkor*, *öregkor*, *t.i. az asszszonyoknál*; das hohe Alter eines Frauenzimmers.

Anīliter, Adv. *vénaszszonyi módon*; nach Art der alten Weiber.

Anima, ae, f. 1. *legevő*, *szellő*, *szél*- die Luft, Lüfte, Winde. V. gr. Impellunt animae Thraciae lintea; Horat. 2) *lélekzet*, *lehellet*; der Athem. Animam ducere; *lélekzeni*, *lehelleni*; Athem hohlen, athmen. Anima foetida; *nehéz vagy büdös lehellet*, ein übel riechender Athem. 3) *élet*, *életető lélek*; das Leben, das thierische Leben. Animam efflare, edere, exspirare, effundere, vel finire; *kiadni a' lelkét*, *meghalni*; sterben. Animam agere; *haldokolni*; in den letzten Zügen liegen. Animam debet; *fülig adós*; er steckt in Schulden. 4) *ember*, *teremtés*, *lélek*; der Mensch, Geschöpf, Seele. Vos, meae carissimae animae! Cic. Egregiae animae, quae sanguine nobis hanc patriam peperere suo. Virg. 5) nonnumquam loco: animus; *lélek*; die Seele. 6) *szag*; der Geruch. O suavis anima. Phaedr. Anima putei, anima fontis, i. e, aqua. Nb. In Dat. animis, loco: animabus, habet Cic.

Animadversio, ōnis, f. 3. *észrevétel*; die Bemerkung. 2) *rávigyázás*, *gondviselés*; die Beobachtung, Aufmerksamkeit. 3) *kissebbítés*, *betsmelő szó*; der Tadel. 3) *megbüntetés*; die Bestrafung, Ahndung.

Animadversor, ōris, m. 3. *észrevevő*, *sajdító*; ein Bemerker, Beobachter.

Animadverto, tĕre, 3. (animum adverto) rem, vel ad aliquid; *rávigyázni*, *gondjának lenni*, *vagy gondot viselni valamire*; seine Gedanken wohin richten, aufmerken, Achtung geben. 2) *gondolni*, *vagy gondjának lenni valamire*, *p. o. a' dologra*, *hogy valami végre hajtódjék*; darauf denken, z. B. etwas zu thun. 3) *észrevenni*; bemerken, wahrnehmen, beobachten. 4) *vigyázni*, *felvigyázni*; Achtung geben. 5) v. gr. in aliquem; *megbüntetni*, *fenyíteni*, *megfenyítni*; strafen, ahnden.

Animal, is, n. 3. *élő teremtés*, *teremtett állatt*; jedes belebte Geschöpf, ein lebendiges Geschöpf. 2) *állat*; das Thier.

Animālcŭlum, i. n. 2. *állatotska*; ein Thierchen.

Animālis, e, 3. *levegő*, *levegőből állló*; aus Luft bestehend. 2) *élő*, *életető*, *eleven*; lebend, ein Leben habend. Res animalis; *eleven állat*; ein lebendes Geschöpf. 3) dii animales, *emberekből lett istenek*; Götter Menschenseelen.

Animālitas, ātis, f. 3. *állatiság*; das thierische Wesen.

Animāliter, Adv. *állati módon*; thierisch.

Animans, āntis, o. 3. *élő teremtés*, *teremtett állat*; ein jedes lebendige Geschöpf. 2) *állat*; das Thier.

Animātio, ōnis. f. 3. *lelkesítes*, *elevenités*; Belebung, Beseelung.

Animātor, ōris, m. 3. *elevenitő*, *lelkesitő*; der beseelt.

Animātrix, icis, f. 3. *elevenitő*, *lelkesitő*; die belebt, beseelt.

Animātus, us, m. 4. *elevenités*; Belebung, das Leben.

Animātus, a, um. *lelkesitett*; beseelt. 2) *indulattal viseltető*; gesinnet. Male animatus erga aliquem, Svet.

Digitized by Google

Cic. *nem jó, vagy rossz indúlattal ítéltető valaki eránt*; übel gegen einen gesinnt. 3) *felelevenített, megfrissített*; erfrischt. 4) *bátorított, bátorittatván*; muthig, aufgemuntert.

Animitus, Adv. *szívesen*; herzlich, von Herzen.

Animo, ávi, átum, áre. v. gr. aliquem; *elevenítni, elevenséget vagy életet adni*; beleben, ein Leben geben. Hinc: animatus, a, um. 2) *indúlatot gerjesztení benne, vagy adni belé*; gesinnt machen, eine Gesinnung einflößen. 3) *bátorítni, élesztení*; muthig machen, Muth einflößen. 4) *ingerleni, boszszantani*; zornig machen. 5) *élni, élő lenni*; belebt seyn.

Animöse, Adv. *bátran, bátor szívvel*; voll Muth, muthig, herzhaft, ohne Furcht.

Animösitas, átis, f. 3. *bátorság, mérészség, bátorszívűség*; Herzhaftigkeit, Muthigkeit, Heftigkeit der Seele.

Animösus, a, um, *bátor*; beherzt, muthvoll, herzhaft. 2) *merész*; kühn, verwegen. 3) *erőszakos*; heftig. Eui animosi; *erőszakos szelek*; heftige Winde. 4) *ettől*: anima; *eleven, elevenséggel teljes*; belebt, voll Leben.

Animula, ae, f. 1. Dimin. *lelketske, kittiny lélek*; das Seelchen.

Animulus, i, m. 2. v. gr. mi animule, *lelketském!* mein Herzchen.

Animus, i, m. 2. *lélek, általjában az ember lelke, a' testnek ellenébe tétetve*; die Seele überhaupt, dem Körper entgegen gesetzt. 2) *lélek, az az, ész, elme, a' gondolkozó, figyelmező és ítélő lélek*; die Seele, in so fern sie denkt, urtheilt, schließt, der Verstand; Animum ad rem adtendere; *elméjét a' dologra forditni*; seine Gedanken auf etwas richten. Animo complecti; *elméjével megfogni, elgondolni, felérni észével, vagy ésszel*; sich vorstellen, denken. Animus est in patinis; *a' tálban az esze, az evésen jár az esze*; sein Sinn steht auf Essen. 3) *gondolkozás mód, érzés, indúlat*; die Denkungsart, Gesinnung. Quo animo inter nos simus; *minémű indúlattal légyünk*; wie wir gesinnt seyen. 4) *ész, lélek*; der Geist, die Seele. Magnus et excelsus animus; Cic. *nagyra termett lélek, felséges ész*; ein hoher Geist. Altitudo animi; *a' lélek nagysága*; die Seelengröße. 5) *emlékezet*; das Gedächtniß. Ex animo effluere; *elfelejtődni, kiesni az eszéből*; vergessen werden. 6) *lélek, és ennek akaró, nem akaró indúlatja, p. o. akarat, szándék*; die Seele, in so fern sie etwas will oder nicht will, empfindsam ist oder nicht, Neigung, Abneigung hat, Wille, Vorhaben. Est mihi in animo, Cic. vel Habeo in animo, Cic. vel Induxi in animo, Cic. *feltettem magamban, szándékom*; ich bin Willens z. B. etwas zu thun. 7) *szív, indúlat, kivánság*. Herz, Neigung, Begierde; precor ex animo, Cic. *szivemből kivánom*; ich wünsche es vom Herzen. Ex animo gratulor; *szivemből örvendek*; ich wünsche von Herzen Glück. Tollere animos; *elkevélyedni*; stolz werden. Vincere animum, Cic. *meggyőzni indúlatját, győzödelmeskedni indúlatján, elnyomni kivánságát*; seine Neigung überwinden. 8) *kedv, bátorság, szív valamire*; der Muth, die Herzhaftigkeit, Courage, das Herz. Animum facere alicui, Cic. *nekí bátorítni valakit*; einem Muth machen. Animis cadere; *eltsüggedni*; den Muth sinken lassen. 9) *kedv, jó kedv valamire, mulatság*; die Lust, das Vergnügen. Animi causa; *mulatságból, mulatságnak okáért, jó kedvemből*; zum Vergnügen, zur Lust. Fert animus; *kedvem van hozza*: ich habe Lust. 10) *természet, természeti tulajdonság*; die Natur, natürliche Beschaffenheit. Exuerint sylvestrem animum, (i. e. arbores) Virg.

Anisia, ae, f. *Enstvárosu Austridban*; die Stadt Ens in Oberösterreich.

Anisum, i, n. 2. *ánizs*; Anies.

Anna, ae, f. 1. Anna, *Bélus leánya, Dido királynő testvérje*; des Belus Tochter, der Dido Schwester. 2) *Anna, aszszonyi keresztnév*; die Anna, Anne.

Annaeus, i. m. 2. cognom. Senecae.

Annälis, *esztendei, esztendeig tartó*; jährlich, ein Jahr dauernd. 2) *esztendei, esztendőt illető*; die Jahre betreffend. 3) *esztendőket illető, vagy magában foglaló*; die Jahre in sich enthaltend; liber annalis; *krónika, korkönyv*. Jahrbuch, Chro-

Digitized by Google

nik; annalis sc. liber, Cic. Plur. annales (sc. libri) *krónikák, korkönyvek*; Jahrbücher, Chroniken.

Annārius, a, um, idem, quod annalis.

Annascŏr, Annavigo, i. q. Agnascor, Adnavigo.

Anne, *valyon nem é?* ob nicht, ob denn nicht; vide: An.

Annecto, i. q. adnecto.

Annellus, i, m. 2. (annulus), *gyűrűtske*; ein kleiner Ring.

Annexio, Annexus, us, v. Adnex.

Annexus, a, um, v. Adnexus.

Annĭbal, vel Hannĭbal, ălis, Hamilcaris filius, insignis belli dux Carthaginiensium.

Annĭculus, a, um, *esztendős, egy esztendős*; jährig, von einem Jahre, einjährig.

Annĭfer, a, um, *egész esztendőt által termő*; das ganze Jahr hindurch (Früchte) tragend.

Annihĭlo, vide: Adnihilo.

Annīsus, us, vide: Adnisus.

Annĭus, a, um, cognomen familiae Romanae, v. gr. Annius Milo.

Annĭversārie, Adv. *esztendőnként, minden esztendőben*; alle Jahre.

Annĭversārĭus, a, um, *esztendőnkéntvaló, minden esztendőben előforduló*; was alle Jahre geschieht, alljährlich, was jährlich kommt, alljährlich.

Annixus, us, vide: Adnisus.

Anno, āre, 1. vide: Adno.

Annominatio, i. q. Agnominatio.

Annon, an non? v. gr. an non dixi? Terent. *nem megmondtamé?* habe ich es denn nicht gesagt? 2) i. qu. vel non, nec ne; *vagy nem*; oder nicht.

Annōna, ae, f. 1. *termés, élet termése, esztendei gabonatermés, gabona, élet*; der jährliche Ertrag der Felder, das Getreide; difficultas annonae, Cic. *szűk termés, gabonabeli szükség*; Getreidenoth; annonae caritas, Cic. *drágaság, élet vagy gabonabéli drágaság*; Theuerung. 2) *az élet vagy gabona árra*; der Getreidepreis, Marktpreis; annonae caritas, Cic. *az életnek vagy gabonának különböző árra*; der ungleiche Preis des Getreides. Annonam levare; *lejjebb vinni vagy leszállítni az élet árát*; den Getreidepreis vermindern. 3) *eleség, élelemre eltett eleség*; der Vorrath an Lebensmitteln, z. B. an Getreide.

Annōnārĭus, a, um, *eleséget illető, eleségbéli*; das Proviant, oder Lebensmittel-Vorrath betreffend. 2) Subst. ĭi, n. 2. *eleségre ügyelő*; der Proviantmeister.

Annōsĭtas, atis, f. 3. *korosság*, das Alter von vielen Jahren.

Annōsus, a, um, *koros, idős*; von vielen Jahren, bejahrt.

Annōtāmentum, Annōtātĭo, Annōtātĭuncŭla, Annōtātor, Annotātus, Annoto; etc. vide: Adnot. etc.

Annōtinus, a, um, *esztendős*, einjährig.

Annŭālis, e, 1. *esztendős*; jährig. 2) *esztendőnkéntvaló*; jährlich.

Annularis, Annulus, etc. vide: Anularis.

Annŭmĕratio, Annŭmero, Annuntiatio, Annuntiator, Annuntio, Annuntius, vide: Adn.

Annuo, vide: Adnuo.

Annus, i, m. 2. *esztendő, év*; das Jahr; annos natus 27 (sc. ante), *huszonhét esztendős*: 27 Jahre alt. Quartum annum ago et octogesimum, Cic. *most nyolczvannégy esztendős vagyok*; bin vier und achtzig Jahre alt, stehe im 84 Jahre; centum complevit annos, Cic. *éppen száz esztendőt ért vagy élt*; ist völlig 100 Jahre alt geworden. In annum; *egy esztendőre*; auf ein Jahr. Ad annum; *jövő esztendőre*; übers Jahr. Anno ineunte; *az esztendő elején*; *az esztendő kezdetével*; zu Anfang des Jahres. Annus intercalaris, bis sextilis; *szökőesztendő*; ein Schaltjahr. Annus lunaris; *egy hónap*; ein Monath. 2) *az esztendő részei*; die Jahrszeit. Annus formosissimus; *tavasz, kikelet*; der Frühling. Annus hibernus; *tél*; der Winter. 3) *élet ideje, kor*; das Alter, die Lebenszeit. 4) *esztendei termés*; was in einem Jahre wächst, der Jahrwuchs.

Annuto, Annutrio, vide: Adn.

Annŭus, a, um, *esztendei, esztendeigvaló, esztendeig tartó*; jährig, ein Jahr während oder dauernd. 2) *esztendőnkéntvaló, esztendei*; jährlich, was alle Jahre geschieht.

Anōdĭna, Anodyna, ōrum, n. 2. plur. *fájdalomenyhítő és álomhozó szerek vagy orvosságok*; Arzeneyen, die den Schmerz lindern und den Schlaf befördern, Schlafstränke.

Digitized by Google

Anódinus, Anodynus, a, um, *fájdalomcsillapító*; schmerzstillend.

Anómăla, ae, f. 1. *nem egyenlés*; Unähnlichkeit, Ungleichheit, Anomalie.

Anómălus, a, um, *nem egyező, reguláttlan*; ungleich, nicht übereinkommend, irregulär.

Anonis, is, f. i. q. Ononis.

Anónymus, *nevetlen*; unbenannt, ohne Nahmen.

Anórmis, e, Adj. *rendetlen*; ohne Ordnung, ohne alles Maß.

Anquiro, sivi, situm, rĕre, 3. (an et quaero) *kitanulni*; erforschen. 2) *felkeresni*: aufsuchen. 3) *törvényesen megvizsgáltatni*; eine gerichtliche Untersuchung anstellen. 4) v. gr. aliquem de aliqua re anquirere; *valakit bévádolni*; einen wegen einer Sache anklagen.

Anquisite, Adv. *szorgosan, szorgalommal*; sorgfältig; anquisitius, Comp.

Anquisitio, ōnis, f. 3. *bévádolás*; die Anklage.

Anquisitus, a, um, *bévádolt*; angeklagt; vide: Anquiro.

Ansa, ae, f. 1. *füle, p. o. az edénynek, nyele, p. a. a' lábosnak*; der Henkel, Griff, Handhabe, z. B. eines Geschirres; *alkalmatosság, indító ok valamire*; die Veranlassung, Gelegenheit.

Ansātus, a, um, *fogantós, füles*; mit Handhaben oder Henkeln versehen.

Anser, is, m, 3. *lúd*; die Gans. Anser mas; *gúndr*: der Ganser.

Anserēŭlus, i, m. *liba*; ein Gänschen.

Anserīnus, a, um, *lúd, lúdas*; die Gänse betreffend, dahin gehörig, von Gänsen. Adeps anserinus; *lúd zsir*; Gänsefett. Pulmentum anserinum; *lúdas kása*; junge Gans mit Brey.

Ansībărĭum, et Ansĭbūrĭum, ĭi, n. 2. *Osnabrugga, város*; Osnabrück.

Ansŭla, ae, f. 1. *fületske, nyeletske*; ein kleiner Griff oder Henkel

Ansa, ae, f. 1. *ajtófelek*; das Thürgestelle.

Antae, ārum, f. 1. *ajtófél, ajtófelek*: die Seiten an einer Thüre, Thürgestelle.

Antăgōnista, ae, m. 1. *ellenfél, ellenkező társ*; Widerstreiter, Widersacher.

Antăgŏras, ae, m. Nom. pr. poetae non ignobilis.

Antămoēbăeus, i, m. 2. *olyan ōt szótagból álló szó a' versben, mellynek a' két első és végső szot gyorsan rövid, a' többi hosszú, minémű ez*: mánĭfēstārĕt; gewisses Versglied von fünf Sylben, davon die zwey ersten und die letzte kurz, die mittlern zwey aber lang sind.

Antănacläsis, is, f. 3. *egy szónak két értelemben való vevése*, v. gr. veniam ad vos, si mihi Senatus det veniam; wenn ebendasselbe Wort auch in einer andern Bedeutung genommen wird.

Antandros, Antandrus, i, f. 2. urbs Mysiae.

Antarctĭcus, a, um, v. gr. polus; *déli*; südlich.

Antăsthmătĭca, ōrum, n. sc. remedia; *nehezen lehellés vagy fúladozás ellen való orvosságok*; Arzeneymittel, welche wider den schweren Athem dienen

Ante, Praepos. cum Accusat. 1) *előtt, t. i. idő előtt*; vor, von der Zeit; ante tempus, Cic. ante diem; Ovid. *idónap előtt, az ideje előtt*; vor der Zeit: multo ante noctem; *jóval a' beestveledés előtt*; lange vor der Nacht: ante me; *előttem, az az, az én időm előtt*; p. o. élt; vor mir, vor meiner Zeit. 2) *eleibe, elejbe, vagy elibe*; vor: ante oculos meos; *szemeim eleibe*; mir vor die Augen: venire ante Imperatorem. Auct. ad Her. 3) locum designat; *előtt*; vor. Ante pedes; *a' lába előtt*; vor seinen Füssen: ante oculos meos: *a' szemeim előtt*; vor meinen Augen. 4) dignitatem designat; *előtt, felett*; vor, über: Ille mihi ante alios carissimus; *ő nekem legkedvesebb, t. i. másoknál felett*; er ist mir über alle lieb. Ante omnia; *mindenek felett*; vor allen Dingen, vorzüglich. 5) Adverb. temporis, loco: antea; *az előtt*; zuvor: Mult. ante, multis annis ante; *sokkal az előtt, sok esztendőkkel az előtt*; lange zuvor, viele Jahre zuvor: Paulo ante; *kevéssel vagy kevés idővel az előtt*; kurz vorher. 6) ante, quam; *előbb, mint, vagy minekelőtte*; eher als, vorher, ehe; veniam ante, quam —; *előbb eljövök, mint* —; ich komme eher, als —. 7) apud Poëtas, loco: ante actus, praeteritus; v. gr. Neque enim ignari sumus ante malorum, i. e. prae-

Digitized by Google

teritorum malorum. Virg. 8) Nb. ante diem, loco: die. V. gr. ante quem diem iturus. Caes. i. e. quo die. Ante diem tertium Calendas Decembres, i. e. die tertio.

Antĕa, Adv. *azelőtt*; vorher; antea quam; *minekelőtte, mig*; zuvor, ehe.

Antèactus, a, um, (Anteago), loco: ante actus; *ezelőtti, ezelőtt való, ez előtt*; zuvor vollbracht. Vita anteacta; *az előtt való* (*eddigvaló*) *élete*; der vorher geführte Lebenswandel.

Antĕambulo, ōnis, m. 3. *előljáró*; der Vorgänger, Vorläufer.

Antĕcănis, is, vel Antecanem; *a' Procyon nevű tsillagzat*; ein Gestirn, der kleine Hund genannt.

Antĕcăpio, vel Ante capio, cepi, captum, cāpĕre, 3. *előre elvenni, elfoglalni*; zuvor wegnehmen. Pontem antecapere; *a' hidat előre elfoglalni, t. i. az ellenség elől*; sich der Brücke bemächtigen, ehe der Feind kommt. 2) *megelőzni, előbb oda menni, előbb hozzájutni*: vorkommen, zuvorkommen, vorher bekommen.

Antĕcăptio, ōnis, f. 3. *előre elfoglalás, megelőzés valamiben*; die Voreinnehmung, das Vorkommen.

Antĕcăptus, a, um, *előre elfoglalt*; zuvor eingenommen.

Antecedens, tis, o. 3. *előlálló, megelőző, előbbvaló*; zuerst stehend, vorhergehend.

Antĕcēdo, cessi, cessum, cēdĕre, 3. cum Dat. et Accus. aliquem, vel alicui; *megelőzni valamit, előbbvaló lenni*; vorgehen, vorhergehen. Hoc antecedit; *ez előbb való, ez az első*; dieß geht vor. 2) v. gr. aliqua re; *felyülmúlni, megelőzni*; übertreffen, vorgehen. 3) antecedere alicui vel aliquem aetate; *idősebb lenni másnál, vagy mint más valaki*; älter seyn als der andere. 4) v. gr. pretio; *betsesebb, vagy nagyobb betsű lenni, többet érni*; mehr werth seyn.

Antĕcellens, tis, o. 3. *igen derék, igen jeles*; vortrefflich.

Antĕcello, cellui, celle̊re, 3. *előbbvaló vagy jelesebb lenni, derekabb lenni*; Vorzüge oder einen Vorzug haben. 2) aliquem aliqua re, it. in aliqua re; *felyülmúlni, felyülhaladni, megelőzni*; übertreffen, z. B. einen in einer Sache.

Antĕceptus, a, um, id. qu. Antecaptus.

Antĕcessio, ōnis, f. 3. *megelőzés, előljárás*; die Vorhergehung.

Antĕcessor, ōris, m. 3. *előljáró, a' ki elől jár, megy, lovagól, 's a' t.* der vorher geht, fährt, reitet ꝛc. 2) *törvénytanító Professor*; *neveztetek így az Apostolok is*; ein Lehrer oder Professor des Rechts, Cod. Justin. auch die Apostel heißen so, Tertull. 3) *valakit a' hivatalban megelőzött, az ez előtt volt*; ein Vorgänger im Amte. V. gr. antecessor meus; *az előttem volt* —, *p. o. Professor, Predikátor, Biró, 's a' t.* mein Vorgänger.

Antĕcessus, us, m. 4. in antecessum; *előre, p. o. adni, felvenni, 's a' t.* im voraus, z. B., geben, bekommen.

Antĕcoena, ae, f. 1. vel, Antĕcoenium, ii, n. 2. *ozsonna*; das Vesperbrod, der Jausen.

Antĕcurro, ĕre, *előre futni*; vorher laufen.

Antĕcursor, ōris, m. 3. *előrefutó, előljáró*; ein Vorläufer.

Antĕdico, vel Ante dico, xi, ctum, dīcĕre; *előre megmondani*; vorher sagen.

Antĕĕo, ivi, ĭre, 4. aliquem, v. gr. equo, vehiculo; *előtte menni, előre menni előtte, megelőzni*; vorgehen, vorhergehen, vorangehen. 2) aliquem re, vel alicui; *felyülmúlni, felyülhaladni*; vorgehen, übertreffen. 3) *megelőzni valamit*; zuvorkommen. 4) *ellentállani, ellene szegezni magát*; widerstehen: v. gr. Anteire auctoritati parentis. Tac. 5) *előre tudni*; vorher wissen.

Antĕfăcio, fēci, factum, făcĕre, 3. *előre megtselekedni*; vorher thun.

Antĕfactum, i, n. 2. *ellőbbeni tett, előretett*; vorher geschehen.

Antĕfĕro, vel Ante fero, tŭli, lātum, férre, 3. *előre vinni, előlvinni*; vorher tragen, damit vorangehen. 2) aliquem alicui, rem alicui rei; *eleibe tenni, feljebb vagy többre betsülni, p. o. valakinél valakit*; vorziehen, einem einen vorziehen. 2) Anteferre aliquid consilio; *valamit tanátsadással megelőzni*; einem Dinge mit Rathe zuvorkom-

Digitized by Google

mn. 4) *előre véghez vinni*; voraus thun.

Antěfigo, xi, xum, figĕre, 3. *eleibe szegezni, vagy függeszteni*; vor etwas heften oder befeſtigen.

Antěfixa, ae, f. 1. *az épület legkijjebb álló oszlopa*; die vorderſte Säule eines Gebäudes.

Antěfixum, i, n. 2. *a' házfedelek közül kinyúló tsatornák végén a' sárkányfő*; Drachenkopf, der an die Dachrinnen gemacht wird.

Antegenitālis, e, *a' születés előtt való*; vor der Geburt.

Antěgestum, i, n. 2. *az előtt tett, vagy vitelt, véghezvitt*; eine Sache, die vorher gethan worden iſt, vorher geſchehen.

Antěgrĕdior, essus sum, grĕdi, 3. *előt le menni*; vorher gehen.)(

Antěgressus, a, um, *előre ment*; vorhergegangen.

Antěhăbĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. cum Dat. *feljebb vagy nagyobbra betsülni, eleibe tenni*; höher halten, werther ſchätzen, vorziehen.

Antěhac, Adv. *ezelőtt*; vor dieſem, vor dieſer Zeit.

Anteidea, id. qu. antea, *azelőtt*; vorher.

Antějŭgi, ōrum, m. scil. equi; *a' greplőre vagy előre fogott lovak*; die vordern Pferde am Wagen.

Antělātus, a, um, *többre betsült, eleibe tett*; vorgezogen.

Antělŏgium, i, n. 2. *előbeszédy előszó, előljáró beszéd*; die Vorrede.

Antělŏquium, ii, n. 2. *előbeszéd*; die Vorrede. 2) *az első szó, az első szóra való jusz*; das Vorherreden, das Recht zuerſt zu reden.

Antělūcānus, a, um, *hajnali, jókor reggeli*; vor Tage, was vor Tage geſchieht.

Antělūcius et Antělūcŭlus, a, um, idem quod antelucanus. Hinc anteluculo, sc. tempore; *hajnalban, jókor reggel, virradtakor*; vor Tage.

Antělūdium, i. n. 2. *a' játék kezdete, kezdőjáték, előjáték*; das Vorſpiel.

Ante mala, i, e. mala praeterita.

Antěmĕridiālis, e, *délelőtti, délelőttvaló*; vormittägig.

Antěmĕridiānus, a, um, *délelőttvaló, délelőtti*; vormittägig.

Antěmissus, a, um, *előre küldetett*; vorher geſchickt.

Antěmitto, si, ssum, ĕre, 3. *előre küldeni*; vorher oder voraus ſchicken.

Antemna, vide: Antenna.

Antemnae, arum, f. 1. urbs Sabinorum in Italia.

Antěmūrāle, is, n. 3. *mejjfal, mejjvéd*; die Vormauer, Bruſtwehr.

Antěmūrānus, a, um, i. e. ante murum.

Antenna, vel Antemna, ae, f. 1. *vitorlarúd*; die Segelſtange oder Rah.

Antēnor, ōris, m. 3. Trojanus fuit, patriam prodidisse existimatus; quia et legatos qui propter Helenam venerant, *suscepit* hospitio, et Ulyssem habitu falso cognitum non indicavit. Hinc Venetiam venit, urbemque in ea condidit Antenoream primo dictam; postea Patavium.

Antěnuptiālis, e, *menyegző előttvaló*; vorhochzeitlich.

Antěoccŭpātio, *megelőzés*; das Zuvorkommen.

Antěpaenultĭmus, a, um, *harmadik végről*; der Dritte vor dem Letzten.

Antěpagmentum, i, n. 2. *az épitésben tsirádu, ékesség*; in der Baukunſt, vielleicht alles, was vorn am Gebäude angebracht wird, es ſey zum Schmucke oder zur Befeſtigung, Bekleidung.

Antěpăro, āre; *előre készitni*; vorbereiten.

Antěpartus, a, um, *előre szerzett vagy nyert*; vorher erworben.

Antěpendŭlus, a, um, *előtte függő*; vorhängend.

Antěpēnultimus, vide: Antepaenultimus.

Antěpes, ĕdis, m. 3. *elsőláb*; der Vorderfuß.

Antěpīlānus, i, Antepilani apud Romanos, milites qui ante Pilanos, i. e. Triarios dimicarunt.

Antepollĕo, ēre, 2. *többet érni, felyül múlni*; mehr vermögen, übertreffen.

Antěpōno, sui, sĭtum, ĕre, 3. *előttenni, a' többinek eleibe tenni*; vor oder voran ſetzen oder ſtellen. 2) v. gr. prandium alicui; *feltenni, eleibe tenni p. o. valakinek az ételt*; vorſetzen, z. B. zum Eſſen. 3) *eleibe tenni, feljebb betsülni, valaminél v. mint valamit mást*; vorſetzen, vorziehen. Amicitiam rebus omnibus anteponere; Cic. *a' bardtságot mindennél fel-*

Digitized by Google

jobb betsülni; die Freundschaft über Alles hochschätzen.

Antĕpŏtens, tis, *igen tehetős vagy hatalmas*: vorzüglich, vermögend.

Antequam, Adv. *minekelőtte*; ehe als.

Antĕrides, Plur. vide: Anteris.

Antĕrior, ōnis, *az elsőbb, az előtt levő vagy álló*: der Vordere. 2) *az előbbeni*; der Vorige.

Antĕris, idis, f. 3. *ellentámasz*; die Gegenstütze, Strebepfeiler.

Antĕrius, Adv. *előbb, jobban előre*; weiter hervor, eher.

Antĕros, ōtis, m. 3 *amethist neme*; eine Art Amethyst. 2) filius Martis et Veneris.

Antes, ĭum, m. pl. *sor, rend, p. o. a' szőlőtők rendjei*; die Reihen, z. B. der Weinstöcke.

Antĕsignānus, i, m. 2. *a' zászló előtt menő, zászlóvivő*; vor der Fahne hergehend. 2) *magát megkülömböztetett*; ein Ausgezeichneter.

Antĕsto, Antisto, ĕti, ātum, *előlállani*; voranstehen. 2) *kitetszeni vagy kilátszani a' többi közül, kimutatni magát*; hervor ragen, sich hervorthun. 3) alicui vel aliquem; *felyűl haladni, felyűlmúlni*; übertreffen.

Antĕstor, ātus sum, āri, 1. *tanúnak hivni, tanúbizonyságúl hivni*; zum Zeugen anrufen.

Antĕvĕnio, ēni, entum, īre, 4. aliquem, alicui; *megelőzni valakit*; einem zuvorkommen. 2) *felyűlhaladni, felyűlmúlni*; übertreffen.

Anteversio, ōnis, f. 3. *megelőzés*; das Zuvorkommen.

Antĕverto, ti, sum, ĕre, 3. *előlmenni, előre menni*; voraus oder voran gehen. 2) v. gr. rem, v. alicui; *megelőzni, a' dolgot, vagy valakit valamiben*; zuvorkommen. 3) *feljebb betsülni, többre betsülni*; vorziehen.

Antĕvŏlo, āre, *elől repülni*; voran fliegen.

Anthēmis, ĭdis, f. 3. *montika, imelyfű*: die wilde Chamille.

Anthēra, ae, f. 1. *porhon, tsék, porzó, t. i. a' virágok hímszálain*; der Staubbeutel.

Anthericum, i, n. 2. *hölye*; die Zaunblume.

Anthŏlŏgĭa, orum, plur. *bokrétafűzés, virágszedés*; die Blumenlese.

Anthŏres, is, m. 3. Nom. pr. Viri.

Anthos, i, m. Nom. pr. filii Nestoris. 2) *virág, virágzás*; die Blüthe. 3) *rozmarinvirág*; Rosmarinblüthe.

Anthoxanthum, i, n. 2. *kéthimpázsit*; das Ruchgras.

Anthrăcīnus, a, um, *szénfekete, ollyan fekete mint a' szén*: kohlschwarz.

Anthrax, ăcis, m. 3. *holtszén, szén*; die Kohlen 2) *pokolvar*; ein fressendes Geschwür.

Anthrōpŏmorphītae, ārum, plur. *eretnek, a' kik az Istent emberi formában képzelték és úgy ábrázolták le*; Ketzer, die sich Gott als einen Menschen vorstellten.

Anthrōpŏphăgi, plur *emberevők*; *így neveztek Scythiában egy népet*; Menschenfresser; so heißen Völker, z. B. in Scythien.

Anthyllis, idis, f. 3. *szapúka, nyúlkerefű*; das Wollkraut, ein Kraut, der Feldcypresse ähnlich.

Anthypnŏtĭcus, a, um, Remedia anthypnotica; *álomúzó szerek*; Arzneymittel, welche den Schlaf vertreiben.

Antĭae, ārum f. 1. plur. *vakaró, lóvakaró*; der Roßkamm.

Antĭbăsis, is, f. 3. *ágas, istáp*; Stütze, Säule, etwas zu halten.

Antĭca, ae, f. 1. (scil. janua); *külső ajtó, vendég ajtó*; die Vorderthür. 2) (scil. pars); *az első része valaminek, az eleje*; der Vordertheil.

Antĭcārdĭum, ii, n. 2. *mejűreg*; fleischerne weiche Höhle unter der Brust.

Antĭcāsus, ūs, m. 2. Mons Seleuciae.

Antĭcātēgŏrĭa, ae, f. 1. *viszontpanasz, ellenvád*; Gegenklage.

Antĭcāto, ōnis, m 3. Liber Caesaris contra Catonem

Antĭchīr, idem quod Pollex.

Antĭchrēsis, is, f. 3. *zálog a' költsön adott pénzért*; Pfand für ein geliehenes Geld.

Antĭchristĭānus, a, um, *keresztyénnel ellenkező*; widerchristisch.

Antichristus, i, m. 2. *antikrisztus, Krisztus ellensége*; der Antichrist bey Kirchenvätern.

Antichthŏnes, um, i. q. antipodes. Plin.

Antĭcipātĭo, ōnis, f. 3. *megelőzés*; das Zuvorkommen, der Vorbegriff von einer Sache, ehe man sie durch Unterricht kennt.

Anticipatus, a, um, *előre elvett*, v.

Digitized by Google

elfoglalt, *megelőzött*; vorausgenommen, zuvorgekommen.

Anticipo, āvi, ātum, āre, 1. *előre elvenni vagy felvenni*; vorausnehmen oder empfangen. 2) *megelőzni*; zuvorkommen, vorherkommen. 3) *meghalaini*, *felyülmúlni*; übertreffen.

Anticlēa, ae, f. 1. mater Ulyssis.

Anticnēmium, ii, n. 2. *lábél*, *láb éle*; das mittlere oder vordere Theil des Schienbeins, wo kein Fleisch ist.

Anticum, i, n. 2. Obsol. idem quod Janua.

Anticus, a, um, *az első*, *elől vagy elölről való*; der (die, das) vordere. 2) pars antica; *az eleje*, *v. első része*; der Vordertheil.

Anticyra, ae, f. 1. urbs in Phocis. 2) insula in mari Aegaeo, ubi auctore Plinio, Helleborus (*hányor*, Nieswurz) in copia provenit et tutissime sumitur. Unde quoties insanum hominem significare voluerunt, Anticyra egere scribunt.

Antidactylus, i. e. Dactylus inversus, v. gr. lĕgērēnt.

Antidōrum, i, n. 2. *ajándék visszszonozása*; ein Gegengeschenk.

Antidōsis, is, f. 3. idem q. Retributio, *visszonozás*; die Wiedervergeltung.

Antidōto, āre, *méregölöt*, *v. méreg ellenvalót adni bé*; Gegengift geben.

Antidōtum, i, n. Antidōtus, i, f. 2. *ellenkező orvosság*; das Gegenmittel, die Gegenarzney. 2) *méregölő*; *méregellenvaló*; das Gegengift.

Antifēbrilis, e, Adject. *hideglelés ellen való*; das wider die Fieber streitet, und hilft.

Antigonēa, ae, f. 1. urbs Asiae ab Antigono exstructa.

Antigōnus, i, m. 2. Nom. propr. regis Macedoniae. 2) Aliorum Virorum.

Antigraphĕus, ĕi, m. 2. *másoló író*, *valaminek mássát író*; ein Rechenschreiber, Gegenschreiber, Copist.

Antigrāphum, i, n. 2. *más*, *mássa vagy párja valamelly írásnak*; eine Abschrift, Copie, Gegenschrift.

Antilegōmēna, ōrum, n. 2 *ellenmondások*; das Widersprechen, Widerreden.

Antillae, ārum, f. 1. vel Antillae; *az Antilli szigetek napnyúgoti Indiában a' közép Amerikai tengerökben feküsznek*; Inseln, welche vor Amerika, dem Isthmus gegenüber liegen.

Antilibānus, i, mons Phoeniciae e regione Libani montis.

Antilŏchus, i, m. 2. filius Nestoris.

Antilogia, ae, f. 1. *ellenmondás*; die Widersprechung.

Antilŏquus, i, m. 2. *ellenmondó*; ein Widersprecher.

Antimēlum, i, n, 2. *natragulya*; der Alraun. Atropa mandragora. L.

Antimōnium, ii, n. 2. *piskoltz*; Spießglas.

Antinaulum, i, n. 2. *hajóvdm*; Schiffzoll.

Antinŏmia, ae, f. 1. *törvényellenkezés*; *két törvény egymással való ellenkezése*; Widerstreit der Gesetze.

Antinŏus, i, m. 2. Nom. pr. Virorum.

Antiochēnus, a, um, *Antiochiából való*, *'s a' t.* Antiochisch.

Antiochēus, a, um, *Antiochust illető*; Antiochisch.

Antiochia, Antiochēa, ae, f. 1. urbs, Syriae caput. 2) nomen aliarum urbium.

Antiochus, i, m. 2. Nom. pr. regum Syriae, 2) philosophi Academici nomen.

Antipāpa, ae, m. 1. *ellenpápa*, *két választott Pápa*; Gegenpapst, wenn einer wider den andern erwählet ist.

Antipărĭes, ētis, m. 1. *ellenfal*, *ellenző fal*; eine Gegenwand.

Antipāter, tri, m. 2. Nom. pr. illustrium virorum.

Antipathes, is, f. 3. *fekete drága kő neme*; eine Gattung des Edelgesteins.

Antipathia, ae, f. 1. *természeti idegenség*, *ellenkezés*, *ellenkező természet*, *ellenérzés*; Abneigung, eine natürliche Widerwärtigkeit zwey Sachen gegen einander.

Antipătris, ĭdis, f. 3. urbs Palestinae.

Antipēgmăta, um, n. 2. *tzirádák*, *p. o. az ajtókon*; Zierathen an Thüren.

Antiphānes, is, m. 2. Nom. pr. Virorum.

Antiphārmăcum, i, n. 2. *méregölő*; Arzeney wider den Gift.

Antipherna, ōrum, *móring*; Gegengeschenk, das der Bräutigam der Braut gegen das zugebrachte Heirathsgut (dos) gibt.

Antiphon, ōntis, m. 3. celebris orator Atheniensis.

Antiphōna, ōrum, n. et ae, f. 1. *páros éneklés*, *váltogató éneklés*; Gegengesang zweyer Personen oder zweyer Chöre.

Digitized by Google

Ănțiphōnĭa, ae, f. 1. *váltogatva való éneklés*; Wechſelgeſang, da ein Chor um das andere ſingt.

Ănțiphōnus, i, m. 2. filius Priami et Hecubae.

Ănțiphrăsis, is, f. 3. *ellenkező értelmű szó, p. o.* Parcae, quia non parcunt; ein Wort, welches das Gegentheil anzeigt, z. B. Bellum, quia non est bellum. (artig).

Ănțiphrătes, ae, m. i. q. Antipathes.

Ănțiphus, i, m. idem q. Antiphonus.

Ămțipŏdes, um, pl. m. *földalatt járók, alattunk a' föld tulsó színén lakók*; die Gegenfüßler. 2) Trop. *rendetlen vagy visszafordult életet elő emberek*; unordentliche Leute, die aus Tag Nacht, und aus Nacht Tag machen.

Ănțiptōsis, is, f. 3. Fig. in Syntaxi, cum unus Casus pro alio ponitur.

Ănțipyrgus, i, f. 2. urbs Marmaricae, regionis Africanae.

Ănțiquārĭus, a, um, *régiség árulá*; ſich mit Alterthümern beſchäftigend.

Ănțiquārĭus, ĭi, m. 2. *régiségáros*; ein Antiquarbuchhändler.

Ănțiquātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. poenae; *eltörlés, megsemmisítés*; die Caſſirung, Aufhebung.

Ănțīque, Adv. *régi módon*; alt, nach alter ehemahliger Art. 2) *régen, régentén*; vor Alters, vor alten Zeiten.

Ănțīquĭtas, ātis, f. 3. *régiség, p. o. régi idő, régi dolog, história, emberek, 's a' t.* das Alterthum, das iſt: ehemahlige Zeit, Sache, Geſchichte, Menſchen u. ſ. w. 2) Antiquitates, um, plur. *régi idők történet könyvei*; Geſchichtsbücher alter Zeiten. 3) *régi jámborság és egyenesség*: die alte Rechtſchaffenheit und Redlichkeit.

Ănțīquĭtus, Adv. *régen, régentén, hajdan*; vor Alters, in den alten Zeiten, ehemahls.

Ănțīquo, āvi, ātum, āre, 1. *régi mód szerént tsindlni*; nach der alten Mode machen. 2) v. gr. legem; *eltörleni, elrontani*; verwerfen, caſſiren, aufheben.

Ănțīquus, a, um, v. gr. historia, oppidum, genus vel familia, it. hominis, mores, scripta etc., *régi, hajdani*; alt, ehemahlig. 2) v. gr. annus, vinum; *ó, p. o. ó esztendő, ó bor*; alt, z. B. das alte Jahr, alter Wein. 3) *egyenes szívű*; aufrichtig. Adolescens antiquis moribus; *jámbor erkölcsű ifjú*; ein Jüngling von einem redlichen Charakter. 4) *nagy, nevezetes, híres, különös, 's a' t.* groß, berühmt, vorzüglich, wichtig u. ſ. w. 5) antiquior dies, i. e. proxime superior. Comp. Antiquior, ius, Superl. Antiquissimus. Nihil mihi antiquius, vel, ti ntiquissima mihi cura est; *legfőbb gondom az*; iſt meine größte Sorge, mir iſt ſehr viel daran gelegen.

Ănțirrhīnum, i, n. 2. *pintyő, gyujtóvány*; Löwenmaul.

Ănțiscĭi, *ellendrnyékúk*; Gegenſchattige, i. e. deren Schatten dem unſerigen entgegen iſt.

Ănțispastĭcum metrum; i. e. pedibus antispastis consistens.

Ănțispāstus pes; *ollyan négy fogású verstag, mellynek az első és utolsó fogása rövid a' két középső hosszú*: ein Fluß von vier Sylben, davon die erſte und letzte kurz, die beyden mittleren aber lang ſind.

Ănțīlla, ae, f. 1. urbs in insula Lesbo.

Ănțissa, ae, f. 1. urbs ibidem sita.

Ănțissiōdōrum, i, n. 2. urbs Galliae, hodie: Auxerres.

Ănțistes, ĭtis, c. 3. *felvigyázó, gondviselő, igazgató, p. o. valamelly intézet igazgatója vagy feje*; der Vorſteher, Aufſeher. 2) v. gr. templi, sacrorum, deorum; *a' papok, főpap, 's a' t.* der Prieſter, Oberprieſter u. ſ. w 3) *tanult mester valamiben, különös esmeröje valaminek*; ein Meiſter in etwas, vorzüglicher Kenner.

Ănțisthĕnes, is, m. 3. Philosophus Socraticus, praeceptor Diogenis.

Ănțistĭta, ae, f. 1. *főpapné*; eine Prieſterinn.

Ănțisto, vide: Antesto.

Ănțĭtaūrus, i, m. 2. mons e regione montis Tauri.

Ănțĭtĕsĭum, ĭi, n. 2. *széles vagy keserű lapu, bojtorján*; große Kletten. Arctium Lappa L.

Ănțithălămus, i, m. 2. *külső szoba, pitvarszoba*; das Vorzimmer, die Vorkammer.

Ănțithĕsis, is, f. 3. *ellenző vagy ellenvető mondás*; der Gegenſatz. 2) *betü feltserélés, p. o. olli, e' helyett illi*; wenn ein Buchſtabe ſtatt des andern ſteht, z. B. olli ſt. illi.

Digitized by Google

Antithĕton, i, n. 2. Antithĕta, *ellenző szegy ellenvető mondások a' beszédben*; Gegensätze z. B. in einer Rede.

Antitypum, i, n. et Antitypus, i. m. *s. eredeti kép, mustra, exemplár, az eredeti dolog*; das Gegenbild, Urbild, Muster, Exemplar, Original.

Antĭum, ĭi, n. 2. urbs in Latio.

Antĭzŏnes, um, m. plur. *ellenkező zónák lakosi*; Völker, die in unterschiedenen Zonen oder Weltgegenden wohnen.

Antlia, ae, f. 1. *ürítő eszköz, szerszám, vagy erőmív*; Werkzeug zum Schöpfen, Schöpfer, Pumpe. Antlia pneumatica; *levegő ürítő*; eine Luftpumpe.

Antōnĭānus, a, um, *Antóniusi, Antoniust illető, 's a' t.* it. *Antali*; Antonisch, i. e. einen Antonius betreffend, von ihm herrührend oder benannt.

Antōnīnus, i, m. 2. Nom. pr. aliquot regum.

Antōnĭus, a, um, *Antoniusi; Antónius Romai familia nevezete volt*; Antonisch. Antonius war eine römische Familienbenennung.

Antonius ĭi, Nom. pr. 1) M. Antonius celebris orator ante Ciceronem. 2) C. Antonius, collega Ciceronis in Consulatu. 3) M. Antonius, Triumvir, Ciceroni inimicissimus. 4) *Antal*; Anton.

Antŏnŏmăsĭa, ae, f. 1. *mikor valakinek tulajdon neve helyett közönséget nevet adunk, p. o. Kárthágó elpusztitója, az az*: Scipio; wenn man st. des Nominis proprii ein Nomen commune setzt, z. B. eversor Carthaginis st. Scipio.

Antrum, i, n. 2. *barlang*; Höhle, Grotte.

Antvērpĭa, ae, f. 1. *Antverpia, város Brabantziában*; die Stadt Antwerpen.

Anŭbis, is, et ĭdis, m. deus Aegyptiorum, capite canino.

Anŭlāris (Annul.), e, *gyűrűs, gyűrűt illető*; den Ring betreffend: Digitus anularis; *nevendékúj*; der Goldfinger.

Anŭlārĭus (Annul.), a, um, *gyűrűt illető, azzal foglalatoskodó*; die Ringe oder Siegelringe betreffend, damit sich beschäftigend.

Anŭlārius, ii, m. 2. *gyűrűmives, pecsétnyomó gyűrű csinálo*; der Ringe oder Siegelringe macht.

Anŭlātus (Annul.), a, um, *gyűrűs*; mit einem Ringe versehen, geschmückt.

Anŭlus, vel Annŭlus, i, m. 2. *gyűrű, pecsétnyomó gyűrű*; ein Ring, Fingerring, besonders zum Siegeln, Siegelring. 2) *akármelly gyűrűforma karika*; ein Ringel.

Ānus, i, m. 2. *alfel, segg*; der Hintere.

Ānus, us, f. 4. *vén aszszony, öreg aszszony*; ein altes Weib. 2) *régi, vén*; alt, uralt; Charta anus: *igen régi vén irás*; eine uralte Schrift.

Anxie, Adv. *töprenkedve, epekedve, szorongattatások között*; ängstlich, bekümmert, sorgfältig.

Anxĭĕtas, ātis, f. 3. *szorongattatás*; die Ängstlichkeit. 2) *töprenkedés, epekedés, búslakodás*; die Angst, der Kummer, die Sorge.

Anxĭfer, a, um, *szorongató*; Angst bringend.

Anxĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. anxietas.

Anxĭus, a, um, *szorongató*; ängstlich. 2) *töprenkedő, epekedő, búslakodó*; angstvoll, ängstlich, bekümmert. 3) *terhes, bajos*; beschwerlich. 4) anxius esse; *törődni, hányni vetni az ezért*; sich bekümmern. Res habet me anxium; *azon búsúlok*; das macht mir viel Kummer und Sorge.

Anytus, i, m. 2 orator Atheniensis, qui Socratem accusabat. Anytireus, i. e. Socrates, Horat.

Āŏnĭa, ae, f. 1. i. e. Beotia.

Āŏnĭdes, ae, m. i. e. Beotus, ex Beotia.

Āŏnĭus, a, um, i. e. Beoticus, a, um.

Aornos, vel Aornus, i, f. 2. immania saxa Indiae. 2) urbs in Epiro.

Āŏrsi, ōrum, m. 2. plur. populi ad Tanaim fluvium habitantes.

Āŏrta, ae, f. 1. scil. Arteria, *nagy szőkér, a' szivnek bal tsője*; große Pulsader, linke Herzröhre in dem Leibe.

Aōus, i, fluvius Illyriae prope ad Illyriam.

Āpaĕi, ōrum, m. Populi in Aethiopia sub Aegypto.

Āpāge, Apage te! *takarodj! tdvosz! hord el magad!* mache dich fort! geh! weg mit dir!

Āpāgĭte! *takarodjatok!* packet euch!

Apāgma, ătis, n. 3. *tsonttörés*; Beinbruch.

Ăpăla ŏva, *hig, v. lágy tojás*; weiche Eyer.

Ăpălar, et Apalare, is, n. 3. *lábos, lapos rátotta sütő lábos*; ein Rein.

Ăpăltus, i, et us, m. 4. *kiárendálás*; die Vermiethung. Appaltator, ōris, m. 3. *árendáló, árendás*; ein Pächter, Miethmann.

Ăpălus, a, um, *gyenge, lágy, hig*; weich, linde.

Ăpānāgium, ii, n. 2. i. e. Fundi attributi junioribus ad sustentationem: quia Germanis jam antiquissimis temporibus utile videbatur bona relinqui apud unum, eumque primogenitum, qui vero apanet reliquos. Unde habes vocis derivationem.

Ăpāno, āre, *tartani, táplálni*; speisen, unterhalten. Apanator, ōris, m. 3. *tápláló, mást tartó*; ein Speiser.

Ăparctĭas, ae, m. 1. i. q. boreas, *éjszaki szél*; Nordwind.

Aparīne, es, f. 1. *ragaddály, ragadó galaj*: Klebkraut (Galium Aparine L.)

Ăpătē ĭcus, a, um, *ravasz, rászedő*; betrieglich, falsch.

Ăpăthes, e, Adj. *indúlatlan, indúlattalan*; frey von Leidenschaften, und fühllos gegen alles.

Apăthīa, ae, f. 1. *indulatlanság, indúlattalanság*; die Affectenlosigkeit.

Apător, *atyátlan*; ohne Vater.

Apătres, um, m. plur. *találtgyermekek, atyátlanok*; Findelkinder, Kinder die ihre Väter nicht wissen.

Apătūrum, i, n. 2. templum Veneris.

Apĕcŭla, ae, f. 1. i. q. Apicula.

Apēlĭōtes, ae, m. 1. *keleti szél*; Ostwind.

Apella, ae, m. 1. *környülmetszett*; beschnitten. 2) Nom. pr. Judaei.

Apelles, is, m 3. celebris pictor, tempore Alexandri Magni. Hinc: Apelleus, a, um; *Apellesi*; Apellisch

Apenninĭcŏla, ae, c. *az Apennin hegy lakosa*; Bewohner des Apennin.

Apennīnus, i, m. 2. *hegy Olaszországban*; ein Gebirge in Italien.

Apepsĭa, ae, f. 1. *nememésztése a' gyomornak*; Unverdaulichkeit des Magens.

Aper, apri, m. 2. *vad disznó*; ein wildes Schwein. 2) *egy hal neve*; ein Fisch. 3) *Római vezeték név*; ein römischer Zunahme.

Apĕrĭmĕtrus, a, um, *megmérhetetlen*; unermeßlich.

Apĕrĭo, erui, ertum, īre, 4. v. gr. ostium, cistam, os; *megnyitni, kinyitni, felnyitni, kitárni, p. o. az ajtót*; öffnen, eröffnen, aufmachen, aufthun. Literas aperire; *feltórni, felszakasztani, vagy felbontani a' levelet*; den Brief erbrechen, aufmachen. 2) v. gr. viam, occasionem, etc. *nyitni, kezdeni, szerezni*; öffnen, eröffnen, verschaffen. Ludum aperire; *oskolát állitni*; eine Schule anlegen. 3) *felfedezni, kinyilatkoztatni, p. o. valami dolgot, titkot, 's a' t.* entdecken, bekannt machen. Aperire animum; *felfedezni szándékát; szivét kitárni*; seine Gesinnungen entdecken, sein Herz eröffnen. 4) *felfedni, kitakarni, mutatni valamit*; aufdecken, entblößen, sichtbar machen. Aperire caput; *levenni a' süvegét vagy kalapját*: das Haupt entblößen, den Hut abnehmen. 5) *megmagyarázni, kitalálni*, erklären, errathen. Aperire aenygma; *megfejteni vagy kitalálni a' találós mesét*; das Räthsel auflösen, erklären. 6) *megsebesitni*; verwunden. 7) *felvágni, felbontani, p. o. a' testet, fekélyt, 's a' t.* öffnen, schneiden.

Aperte, Adv. *nyilván*; öffentlich, offenbar. Apertius, apertissime, Cic. 2) *nyilt szivvel, egyenesen, magyarán*; offenherzig.

Ăpertĭo, ōnis, f. 3. *felnyitás, megnyitás, kinyitás*; die Eröffnung; vide: Aperio.

Ăperto, are, i. q. aperio.

Apertum, i. n. 2. *nyilván való dolog, szem előtt lévő*; was offen und vor den Augen liegt. In apertum proferre; *közönségessé vagy nyilvánvalóvá tenni, kihirdetni*; etwas kund machen. In aperto est, i. e. facile est. Tac. *könnyű dolog*; es ist leicht.

Ăpertūra, ae, f. 1. *nyilás, hézag, üresség*; die Öffnung. 2. i. qu. Apertio.

Apertus a, um, *nyitva lévő, megnyitott, kinyitott, nyilt, kitárt*; offen, geöffnet. 2) *felnyitott, felszakasztott, felbontott, feltört, p. o. levelt*; aufgemacht, aufgebrochen, geöffnet, z. B. Brief. 3) *kitakartt, felfedett, nyilván való*; aufgedeckt, entblößt, sichtbar. 4) *kinyilatkoztatott, felfedezett, p. o. titok*; entdeckt, bekannt gemacht. Res aperta; *nyilván való vagy tudva való dolog*; eine bekannte Sache, offenbar. Animus

Digitized by Google

apertus *egyenes, nyilt szív*; ein offenherziges Gemüth, Offenherzigkeit. In aperto. Liv. *a' szabad ég alatt*; im Freyen. 5) apertum coelum; *tiszta kiderült ég*; heiterer Himmel. Mare apertum; *a' sik tenger*; das weite Meer. 6) *nyiltszívű, egyenes szívű*; offenherzig, aufrichtig. Vide et apertum, i. n.

Ăpĕsus, i. m. 2. nomen montis; hinc: Apesuntius scil. Jupiter.

Apex, ăpicis, m. 3. *tetej, hegy; teteje, hegye, vagy tsúttsa valaminek*; das höchste eines jeden Dinges, der oberste Theil, besonders wenn er spitzig ist Apex montis; *a' hegy teteje vagy tsúttsa*; die Spitze des Berges. 2) Apicem imponere; *végre hajtani, végezni*; eine Sache vollenden. 3) *a' maddr búbja, bóbitája*, it. *taréja*; der Schopf, it. der Kamm der Vögel. 4) *házds, vagy pont a' betűk felett*; der Accent oder Punkt auf den Buchstaben. 5) *a' sisak taréja*; der oberste Theil des Helms. 6) *süveg, kalap, turbán*; die Mütze, der Hut, der Turban. Apex Flaminum. 7) Trop. *ékessége valaminek*; die Zierde. Apex senectutis est auctoritas, Cic. *az öreg kornak legfőbb ékessége a' tekintet*; die höchste Zierde des Alters ist das Ansehen.

Apexăbo, ōnis, m. 3. *véres hurka*; eine Blutwurst. 2) *gömbölz*; eine Pfunze.

Aphăca, ae, f. 1. *vad lentse*; eine Plattwicke, Vogelwicke.

Aphaëa, scil. Diana.

Aphaërĕma, ătis, m. 3. *dara, darakása*; eine Art Gries.

Aphaërĕsis, is, f. 3. Fig. Gramm. i. e. omissio primae literae vel syllabae vocis, v. gr. lauda, loco: alauda.

Aphăreus, ei et ĕos, rex Messeniorum, pater Lyncei. 2) Centaurus.

Aphĕdānites, um, m. plur. Populi in Molossia.

Aphĕdas, ae, m. 1. Nom. pr. regis Molossorum.

Aphĕtae, ārum, f. 1. plur. urbs Magnesia.

Aphĕtēria, ōrum, n. 2. plur. *korlátok*; Schranken.

Aphīdna, ae, f. 1. oppidum prope ad Athenas.

Aphŏnĭa, ae, f. 1. *megnémúlás, szónak elállása*; die Sprachlosigkeit, Stillstehung der Rede.

Ăphŏrismus, i, m. 2. *rövid tanulmány, oktató szabás*; ein kurzgefaßter Lehrsatz. Aphorismi Hippocratis; *Hippokrates egésség fenntartására irt szabásai*; kurze Regeln von der Menschen Gesundheit und dergleichen.

Ăphŏrīstĭce, Adverb. *rövid szabásokba foglalva*; in kurzen Sätzen begriffen.

Ăphractum, i, n. 2. et Aphractus, i, m. *tsónak, ladik*; unbedecktes, ringfertiges, leichtes Rennschiff, Nachen.

Aphren, ĕnis, n, 3. idem quod Cicuta.

Aphrŏdīsĭa, orum, *Vénus innepe*; Fest der Venus.

Aphrĕdīsĭum, ĭi, n. 2. urbs Africae in Numidia. 2) Alias Promontorium Crucis, in Hispania.

Aphrŏdīsĭus, a, um, v. gr. jusjurandum; *hijjábavaló eskűvés*; ein eitler Schwur.

Aphrŏdīte, es, f. 1. Nom. propr. Veneris. 2) *bujaság*; die Geilheit.

Aphrŏgăle, ae, f. 1. i. q. Cremor lactis; *téjfel*; Milchram.

Aphronĭtrum, i, n. 2. *salétrom hab, v. tajték*; Salpeterschaum.

Aphrŏsĕlēnītes, ae, m. 1. *tűkörgipsz*; das Frauenеis, Marienglas, Spaat.

Aphrŏsĕlīnus, i. m. 2. *tűkörkő*; Spießglas, Sperglas, Spiegelstein.

Apthae, arum, f. 1, *szdjhójagzás, gyermeki nyavalya*; die sogenannten Schwämme im Munde.

Aphya, ae, Aphye, es, f. *apró halak*; kleine Fische; alias Apua.

Aphytăcŏra, ae, f. 1 Electri species. 2) *borostyánkő, v. agát neme*; eine, Art Bernstein.

Apĭa, ae, f. 1. *körtvélyfa neme*; gewisse Gattung eines Birnbaums.

Ăpĭăcon, ĭ, n. 2. *fodros kaposzta*; Krauskohl.

Ăpĭānus, a, um, apis, z. B. uva, Plin ab: apis, v. gr. uva; *muskotdly szőlő*; Muscateller. 2) Apiana; *szekfű* die Chamille.

Apĭārĭum, ĭi, n. 2. *méhkas, köpü*; ein Bienenstock. 2) *méhes, méheskert*; der Bienenstand. 3) *raj, rajmék*; ein Bienenschwarm.

Ăpĭārĭus, a, um (apis), *méhes, méhekkel bánó, 's a' t.* sich mit Bienen beschäftigend, dahin gehörig.

Apĭārĭus, ii, m. 2. *méhész*; ein Bienenwärter.

Apiaster, stri, m. 2. Merops Apiaster;

Digitized by Google

piripió gyurgyalag; der Innenwolf, Bienenfreſſer.

Ăpĭastrum, i, n. 2. *méhfü*; die Meliſſe. Melissa, L. Meliſſe, Varr.

Ăpĭātus, a, um, v. gr. mensa, *iromba, tarka*; getöpfelt, tüpfelig.

Ăpĭcātus, a, um, (apex) i. e. apice instructus, a, um, vide: Apex.

Apices, um, m. pl. *levelek, levelezések*; die Briefſchaften.

Ăpīcĭus, ĭi, *egy tobzodó Római ember neve*; ein verſchwenderiſcher üppiger Römer. 2) Trop. *nyalánk*; ein Leckermaul.

Ăpĭcŭla, ae, f, 1. *méhetske*; ein Bienchen.

Ăpīcus, a, um, *gyapjatlan*; ohne Wolle.

Ăpĭdănus, i, m. 2. fluvius Thessaliae.

Ăpĭna, ae, f. 1. oppidum vile in Apulia. 2) Apinae, arum, pl. *alávalóság*; Poſſen, Lapalien.

Ăpĭnārius, ĭi, m, 2. *hijábavaló fetsegő*; ein unnützer Plauderer.

Ăpĭon, ōnis, m. 3. celebris Grammaticus. 2) Nom. pr. Regum et aliorum Virorum.

Ăpĭos, ĭi, m. 2. *földi mogyoró, mogyorós bökkön*; die Erdnuß. Lathyrus tuberosus. L.

Ăpīrĭa, ae, f. 1. *tapasztalatlanság*; die Unerfahrenheit.

Apis, is, f. 3. *méh*; die Biene. Plur. Genit. apium, et apum.

Āpis, is, et ĭdis, m. 3. rex Aegyptiorum, quem illi post mortem in forma bovis venerabantur.

Apisco, loco adipisco, i. e. adipiscor.

Ăpiscor, aptus sum, apisci. Obsol. v. gr. mare; *elérni, odajútni*; erreichen. 2) *dltai látni, megérteni*, einſehen. 3) *találni, megnyerni*; finden, erlangen.

Ăpĭum, ĭi. n. 2. 1) Apium Petroselinum; *petrezselyem*; die Peterſilie. 2) Apium graveolens; *zeller*; die Sellerie. 3) *borostyán*; Epheu, Epich. Apio indiget; *haldlán van*; er liegt todt krank.

Aplūda v. Appluda, ae, f. 1 *kaláka, t. i. az élet v. gabona tokja, ondó, t. i. a' köles tokja*, die Hülſe des Getreides. 2) *korpa*; die Kleyen.

Aplustre, is, et Aplustrum, i, n. *tzifra vitorla zászló a' hajó farán*; eine kleine Flagge am Hintertheile des Schiffes.

Ăpnoĕa, ae, f. 1. *fuladozás*, die Beraubung des Athems.

Ăpo, ĕre, i. q. Compesco.

Ăpŏcălypsis, is, f. 3. *titok felfedés; mennyei jelenés*; die Enthüllung, Offenbarung.

Ăpŏcha, ae, f. 1. *nyugtatóirás, quietantia, megesmerőirás a' felvett pénz felől*; die Quittung, die der Gläubiger gibt, daß er bezahlt ſey.

Ăpŏcho, āre, *nyugtatóirást adni*; Quittung geben.

Ăpŏclāsma, ătis, n. 3. *tsonttöres*; der Beinbruch.

Ăpŏcŏpe, *szó elharapás, szívég kurtítás*; *p. o. oti, e' h. otii*; wenn hinten an einem Worte etwas weggelaſſen wird, z. B. *oti* ſt. *otii*.

Ăpŏcrisis, f. *felelet*; die Antwort.

Apocryphus, a, um, v. gr. liber; *p. o. ollyan könyv, mellynek a' szerzője nem tudatik vagy hizonytalan*; z. B. ein Buch von einem unbekannten Verfaſſer.

Ăpŏcynon, v. Apocynum, i. n. 2. *apotzln*; das Apocynum. 2) i. e. Asclepias syriaca, L. *pamut krepin*; die Seidenpflanze, Schwalbenwurz.

Ăpŏdăcrytĭcus, a, um, *könny v. könnyű lábbasztó*; was die Thränen erregt.

Apŏdes, um, *lábatlanok, p. o. férgek*; ohne Füße, z. B. Würmer. 2) *haszárnyatlan halak*; Fiſche die keine Bauchfloſſen haben.

Ăpŏdictĭcus, a, um, *nyilvánságos*; was offenbar beweiſet; it. *nyilvánságos igaz*; demonſtraviſch wahr.

Apŏdŏsis, is, f. 3. *következés, következő mondás, állitás, 's a' t.* die Folge, der Nachſatz.

Ăpŏgaeus (Apogēus), a, um, *vidéki*; vom Lande herkommend.

Ăpŏgrăphum, i, n. 2. *másolás, más, mássa valaminek, másolat*; Abſchrift, Copie.

Ăpŏlis, ĭdis, c. *szarándok*; einer der keine Heimath hat, ein Unangeſeſſener. 2) *számkivettetett*; Vertriebener, Verbannter, Verwieſener. 3) Masc. *haramia*; ein Bandit.

Ăpollĭnārius, ii, m. 2. Nom. pr. viri.

Ăpollĭnĕus, a, um, *Apollói*; Apolliſch, i. e. den Apollo betreffend, ihm gehörig Ars Apollinea; *jövendölés*; die Weisſagekunſt. it. *Orvosi tudomány mesterségе*; die Arzneykunſt.

Apollo, ĭnis, m. alias: Phoebus, Sol,

Digitized by Google

filius Jovis ex Latona, Musarum Patronus.

Apollĭdōrus, i, eloquentiae magister, et praeceptor Augusti.

Apollōnia, ae, f. 1. plurium urbium nomen, in Aetolia, Syria, Thracia, Macedonia etc.

Apollōnis, idis, f. 3. urbs Lydiae.

Apŏlŏgātio, ōnis, f. 3. *rege, mesés költemény*; fabelhafte Erzählung.

Apŏlŏgĕticus, a, um, *oltalmazó, mentő*; zur Vertheidigung dienlich.

Apŏlŏgia, ae, f. *mentő beszéd, védszó*, die Vertheidigung, Verantwortung, Schutzrede.

Apologismus, i, m. 2. Idem.

Apŏlŏgus, i, m. 2. *mese, költemény*; ein Mährchen, eine Fabel.

Apŏmĕlis, idis, f. 3. *méhser*; ein aus Honig und Wasser gesottener Trank, Meth.

Apophthegma, ătis, n. 3. *elmés mondás vagy gondolat, elmésség*; ein witziger Spruch oder Gedanke.

Apoplectĭcus, a, um, *gutaütött, szélütött*; vom Schlage gerührt. 2) *szélütésre hajlandó*; zum Schlage geneigt.

Apoplexia, ae, f. 1, Apoplexis, is, f. 3. *gutaütés, szélütés*; der Schlag, Schlagfluß.

Apŏrĭo, āre, 1. *elszegényiltni, koldús botra juttatni*; einen arm machen, an den Bettelstab bringen.

Apŏrŏn, ri, n. *baj, kétséges dolog*; Streitigkeit, Zweifel, daraus man sich nicht wickeln kann.

Apŏsphăgma, ătis, n. 3. scil. Suile, Schweinsblut, wovon Würste gemacht werden. Plin.

Apŏsplēnos, i, *rozmaring*; der Rosmarin.

Apŏstăgma, ătis, n. 3. *az elsö levelése a' megszedett szőlőnek*; die erste und beste Süßigkeit von den Trauben, ehe sie gekeltert werden, der Verlauf, Vorsprung.

Apostăsia, ae, 1. *hitehagyás, hiteszegés*; der Abfall von der Religion.

Apostăta, ae, m. 1, *hitszegő, hitehagyó* ein Abtrünniger.

Apostăto, āre, 1. *vallását vagy hitét változtatni, elhagyni*; abtrünnig werden.

Apostēma, ătis, n. 3. *kelevény*; ein Geschwür.

Apŏstŏlātus, us, m. 4. *apostolság*; Apostelamt.

Apostŏlĭcus, a, um, *apostoli*; Apostolisch.

Apostŏlus, i, m. 2. *apostol*; der Apostel. 2) *hiradás, jelentés*; der Bericht.

Apostrŏphe, es, f. 3. *elfordúlás, máshoz fordúlás, t. i. egyszerre a' beszéd közepén*; Wegwendung: ist, wenn der Redner sich mitten im Reden von den Zuhörern wegwendet und zu jemanden insbesondere wendet und ihn anredet.

Apothēca, ae, f. 1. *éléskamara*; die Vorrathskammer; it. *pintze*; der Keller. 2) *könyves tárház*; die Bücherniederlage. 3) *patika*; die Apotheke; vide: Pharmacopolium.

Apothecarius, ii, m. 2. vide: Pharmacopola.

Apŏthĕōsis, is, f. 3. *istenités*; die Vergötterung.

Apŏzēma, ae, f. 1. *főttszer, főtt orvosság*; gesottener Arzneytrank.

Apparate, Apparatio, Apparatrix, Apparatus, us, vide: Adparate, Adp. cet.

Apparentia, Appareo, Appario, Apparitio, Apparitor, Apparitura, vide: Adparentia, Adpar. cet.

Appăro, are, vide: Adparo.

Appellatio, Appellativus, Appellator, Appellatorius, Appellito, Appello, āre et ĕre, vide: Adpell.

Appendeo, Appendicium, Appendicula, Appendix, Appendo, Appensor. Appensus, us, vide: Adp.

Appetens, vide: Adpetens.

Appetenter, Appetentia, Appetibilis, Appetisso, Appetitor, Appetitus, us, vide: Adpet.

Appĕto, vide: Adpeto.

Appia, ae, f. 1. urbs Phrygiae Magnae: hinc Appianus, Appiani, sc. incolae. 2) Appia gens, inter nobilissimas Romae; vide: Appius.

Appianus, i, m. 2. Nom. pr. historiographus Romanus.

Appĭĕtas, ātis, f. 3. i. e. Appiana nobilitas; Cic.

Appingo, vide: Adpingo.

Appius, a, um, praenomen est gentis Claudiae proprium, et pro nomine hujus gentis usurpatum. Hinc: Via Appia, est a Roma in Campaniam et ad mare usque Brundusium, quam Appius Claudius Consul lapidibus stravit.

Applaudo, Applausor, Applausus, us, vide: Adplaudo.

Digitized by Google

Applicatio, vide: Adplicatio.
Applicatus, et Applicitus, a, um, vide: Adplicatus, etc.
Applico, vide; Adplico.
Applodo, Applodo, Applosus, a, um, vide: Adplodo, etc.
Appluda, vide: Apluda.
Appluo, Appono, Adpluo, etc.
Apporrigo, Apportatio, Apporto, Apposco, Appositc, Appositio, Appositus, us, vide: Adporrigo etc.
Appositus, a, um, vide: Adpositus.
Appoto, Appotus, a, um, Apprecor, Apprehendo, Apprehensibilis, Apprehensio, vide: Adpoto, etc.
Apprenso, Appretio, Apprime, Apprimo, Apprimus, App robatio, pprobator, vide: Adprenso, etc.
Approbatus, a, um, vide: Adprobatus.
Approbe, Approbo, Approbus, Appromissor, Appromitto, vide: Adpr.
Approno, Appropero, Aporopinquatio, Appropinquo, Appropriatio, Approprio, Approximo, Appugno, vide: Adp.
Appulsus, vide: Adpulsus.
Āpra, ae, f. 1. *vad emse, emse vad disznó*; ein wildes Schwein, weiblichen Geschlechts, Bache.
Āprārius, a, um, *vad emsét illető, 's a' t.* die wilden Schweine betreffend.
Āprīcātio, ōnis, f 3. *sütkölödzés a' napon, vagy a' veröfényen*; der Aufenthalt im Sonnenschein, das Sonnen.
Āprīcitas, ātis, f. 3. diei, *verö fény, a' nap sütése*; wenn die Sonne scheint, Heiterkeit. 2) regionis; *napnak fekvö tájjék*; sonnige Gegend.
Āprīco, āre, *melengetni a' napon, vagy veröfényen*; wärmen.
Āprīcor, ātus sum, āri, *a' napon vagy veröfényen lenni, ülni, sütkölödzni*; an der Sonne sitzen, liegen, stehen, sich an der Sonne wärmen, sich sonnen.
Āprīcŭlus, Apriclus, i, m. 2. *vad disznótska, v. malatz*; ein wildes Schweinchen.
Āprīcus, a, um, v. gr. locus, hortus, flores; *veröfényes, a' napnak, vagy napsügárinak kitett, p. o. hely, 's a' t.* dem Sonnenscheine ausgesetzt, an der Sonne sitzend, liegend, stehend, wachsend, sonnig. 2) *vidám, meleg, kellemetes*; heiter, warm, augenehm. Flatus aprici; *meleg szellök, vagy szelek*; warme Winde. 3) Met. *nyilvánvaló*; offenbar. In apricum proferre: *világosságra hozni, közönséges helyen elöadni*; ans Licht bringen, öffentlich vorbringen. In aprico est; *nyilván vagyon; nyilván való dolog*; ist offenbar.
Āprīlis, is, m. 3. scil. mensis; *Szent György hava, Aprilis*; der April. Kalendis Aprilibus: *Aprilis elsö napján*; den ersten April.
Āprīnus, a, um, *vaddisznó, p. o. hús, 's a' t.* vom wilden Schweine.
Āprugnus, a, um, id. qu. Aprinus.
Apsinthium, i. q. Absinthium.
Apsis, i. q. Absis.
Apsus, i, fluvius Macedoniae.
Aptātus, a, um, ad aliquid, vel alicui; *alkalmatos, jó, hasznos*; bequem, geschickt, dienlich. 2) *alkalmaztatott*; eingerichtet.
Apte, Adv, *jól, alkalmatosan, illendöen, helyesen*; wohl, gut, schicklich, passend. Comp. aptius. Sup. aptissime.
Apto, āvi, ātum, āre, 1) ad aliquid, vel alicui; ensem, arma, annulum digito; *alkalmaztatni valamikez, p. o. tenni, kötni, dugni, 's a' t.* passend anfügen, anlegen, z. B. hinlegen, binden, u. s. w. 2) *elkészitni, hozzá alkalmaztatni, intézni*; zurecht machen, zubereiten zu etwas, einrichten nach etwas, u. s. w.
Aptus, a, um, *alkatott, öszvetett, alkalmaztatott*; zusammengefügt, zusammengebunden. 2) *egymásból folyó, jól öszveszerkeztetett*; zusammenhängend. 3) *jól elrendelt*; in guter Ordnung befindlich. 4) *alkalmatos, helyes, jó*; zu etwas geschickt, passend, tauglich, schicklich. V. gr. Calcei apti ad pedem, vel pedibus. Comp. aptior. Sup. aptissimus.
Apua, ae, f. vide: Aphya.
Apud, Praep. cum Accus. *-nál, -nél*, bey accusare apud aliquem; *bévádólni valakinél v. valaki elött*; bey; einem verklagen. 2) *nál, nél, között*; bey, unter. Mos fuit apud Romanos; *szokás volt a' Romaiaknál, v. a' Romaiak között*; es war unter den Römern der Gebrauch. 3) *elött*; vor. Apud Senatum verba facere; *a' Tanács elött beszéllni*; vor dem Senat reden. 4) Apud aliquem; *valakinél, valaki házánál*; bey jemanden, d. i. in seinem Hause. Apud me; *nálam*; bey mir; apud

Digitized by Google

te, *nálad*; bey dir; apud nos; *nálunk*; bey uns. Apud forum audivi; Terent. *a' piatzon hallám*; ich habe es auf dem Markte gehört.

Apulējus, i, m. 2. Nom. pr. philosophi Platonici.

Apūlia, (App.), ae, f. regio Italiae inferioris ad fluvium Aufidum.

Apūlus (App.), a, um, *Apúliai*, Apulisch, nach Apulien gehörig.

Apus, ōdis, m. 3. *lábatlan*; ohne Füße.

Apyrēni, ōrum. m. pl. alias uvae Corinthiacae; *aprószőlő*; kleine Rosinen, Weinbeerchen.

Apyron, i, n. 2. *finom büdöskő, kénkő*; feiner Schwefel. 2) Apyron aurum; *színarany, termés arany*; gediegenes Gold.

Aqyrōtus i, m, 2. *kárbunkulus*, der Carfunkelstein.

Aqua, ae, f. 1. *víz, akármelly víz*; das Wasser, jedes Wasser; aqua marina; *tengervíz*; Meerwasser; aqua fontana; *kútvíz*; Brunnenwasser; aqua pluvia, pluvialis, vel coelestis; *esővíz*; Regenwasser. Adspergere aquam alicui; Plant. Metaph. *valakit neki bátoritni*; einem Muth verschaffen. Aquam praebere alicui; Hor. *valakit megvendégelni*; einen bewirthen, zu Gaste haben. Aqua et igni interdicere alicui; *eltiltani kazdjától, számkivetnl*; ins Exilium jagen. Aquam dare; *időt engedni, p. o. az ügyvédének vagy prókátornak a' beszéllésre*; dem Advokaten Zeit zum Reden geben. Aquam perdere; *az időt hijában elvesztegetni*; *időt veszteni*; die Zeit unnütz zubringen. Aqua mihi haeret; *elakadtam, akadozok a' beszédben*; it. *megakadtam, nem tudom mi tévő legyek*; ich stecke, ich bin in Verlegenheit. — Adversa a ;na navigare; *viz ellenébe evezni*; stromaufwärtsrudern. 2) Plur. aquae; *fördővíz, fördő, ferdő*; das Badwasser, die Bäder selbst. Aquae Sextiae, in Gallia, hodie; Aix. 3) *könyű, könny*; die Thränen; Cadit aqua ex oculis, Prop. 4) aqua intercus, aqua inter cutem; *vízkórság, vízi betegség*; die Wassersucht. 5) aqua mulsa; *méhser*; der Meth. 6) *vízitatorna*; die Wasserleitung. Aqua Appia. 7) Proverb. Aquam e pumice postulas; *koldustól kérsz alamizsnát, vagy táskát*; Almosen vom Bettler. Aquam cribro haurire; *haszontalan munkát tennl*; sich vergeblich bemühen.

Aquaeductio, vide: Aquae ductus.

Aquaeductus, us, m. 4. *vízdrkolás, vízbevétele valahovadie* Wasserleitung.

Aquagium, ii, n. 2. *vízárok*; der Wassergraben.

Aquālīcŭlus, i, m. 2. *válú, vályú*; der Wassertrog, 2) *potrohos has*; ein dicker Wanst. 3) *gyomor*; der Magen.

Aquālis, e, i. e aquosus; *vizes, vizenyős*; wässerig. 2) Subst. Aqualis, is, m. 3. *vízedény, vízhordó edény*; it. *öntözö, lotsoló*; ein Wassergefäß; it. die Gießkanne.

Aquarium, ii, n. 2. *itató válú*; it *itató hely*; eine Tränke für das Vieh, Wassertränke.

Aquārius, a, um, *vízi, vizen való, vízre való*; das Wasser betreffend, dahin gehörig. 2) rota aquaria; *vízkerék, vízben forgó kerék*; das Wasserrad.

Aquarius, ii, m. 2, *vízhordó, p. o. ember*; ein Wasserträger. 2) *vízöntö, egy tsillagzat*; der Wassermann, ein Gestirn.

Aquātĭcus, a, um, *vízi, t. i. vízben élő, lévő, vagy lakó, termő, 's a' t.*; im oder am Wasser lebend, wachsend u. s. w. Avis aquatica; *vízi madár*; ein Wasservogel. 2) *esőhozó*; Regen bringend.

Aquātilis, e, *vízi, vízben élő*; im od. am Wasser lebend, befindlich. 2) *vizenyős, vízizű*; wässerig, einen Wassergeschmack habend.

Aquātĭo, ōnis, f. 3. *vízhordás*; das Wasserhohlen. 2) *vízhordó hely, a' honnan vizet lehet hordani*; der Ort wo es gehohlt wird. 3) *itatás, megitatás*; das Tränken.

Aquātor, ōris, m. 3. *vízhordó*; der Wasserhohler.

Aquātus, a, um, v. gr. vinum; *vizezett, megvizezett, vizes, vízzel elegyitett*; mit Wasser versehen, vermischt. 2) *vizes, vizenyős*; wässerig, dünn.

Aquĭfŏlius, a, um, vide: Acrifolius.

Aquĭla, ae, f. 1. *sas*; der Adler, ein Vogel. 2) *a' Rómaiaknál a' Légiók hadi tzímere volt*; der Adler bey der Armee war die Hauptfahne jeder Legion. 3) *sas, egy tsillagzat*; ein Gestirn. 4) *az első szarufák az épület fedelén*; die obersten Theile des Gebäudes, welche die Front des Giebels halten.

Digitized by Google

Äquĭlĕgĭa, ae, f. 1. *tzámoly*; die Ackeley, Agley.

Äquĭlĕgium, ii, n. 2. *vizgyüjtés, vizgyüjtő hely*; die Wasserſammlung.

Äquĭlēja, ae, f. 1. urbs Italiae.

Aquĭlentus, a, um, *vizes, vizenyős, nedves*; voll Waſſer, feucht.

Äquĭlex, ĕgis, m. 3. *kútmester*; Brunnenmeiſter, Röhrmeiſter.

Äquĭlifer, i, *sastartó, sasos, zászlótartó a' Római Légióknál*; der den Adler, i. e. die Hauptfahne der Legion trägt.

Äquĭlīnus, a, um, *sasforma*; einem Adler ähnlich. 2) *sastól való*; vom Adler.

Äquĭlo, ōnis, m. 3. *éjszaki szél*; der Nordwind. 2) *éjszak, éjszaki tájjék*; der Nord, Norden, i. e. nördliche Gegend.

Äquĭlōnāris, Äquĭlōnālis, e, *éjszaki*; nördlich.

Aquĭlōnĭus, a, um, *éjszaki*; nördlich.

Aquĭlus, a, um, *setétszinű, feketés*; dunkelfärbig, ſchwärzlich.

Äquīnum, i, n. 2. urbs in Latio.

Äquĭtānĭa, ae, f. 1. pars Galliae inter Ligerim (Loire) et montes Pyreneos. Hinc: Aquitanicus, a, um, et Aquitani, i. e. incolae Aquitaniae.

Äquor, ātus sum, āri, *vizet hordani*; Waſſer hohlen. 2) *marhát itatni*; tränken.

Äquōsus, a, um, *vizes, vizenyős*; voll Waſſer, waſſerreich. 2) *esőhozó*; Regen bringend. 3) crystallus aquosa; *tiszta kristály*; heller Cryſtall.

Aquŭla, ae, f. 1. *vizetske, kis víz, kevés víz, kitsiny víz*; ein Waſſer, ein Wäſſerchen.

Āra, ae, f. 1. *magasság, magasra felemelt hely, állás, 's a' t.* die Anhöhe. Ara sepulcri; *holttest égető farakás*; ein Scheiterhaufen. 2) *kőszál, a' tengerben*; ein Fels oder Klippen im Meere. 3) *felemelt emlékezetjel*; ein erhöhtes Denkmahl von Stein. Virtutis ara; Oc. 4) *oltár*; der Altar. Pro aris et focis certare; *vallásáért 's vagyonáért hartzolni*; für Religion und Freyheit ſtreiten. 5) *menedékhely*; *menedék, oltalom, segitség*; die Zuflucht, der Schutz, die Hülfe.

Arăbĭa, ae, f. 1. *Arábia, Arabsföld*; Arabien.

Ărăbĭce, Adv. *Arabsúl*; arabiſch.

Arăbĭcus, a, um, *Arábiai*; arabiſch.

Ărābĭlis, e, *szántható, mivelhető*; pflügbar.

Ărābĭus, a, um, *Arábiai*; arabiſch.

Ărabs, ăbis, m. 3. *Arabs*; ein Araber.

Ărăbus, a, um, *Arabs*; arabiſch.

Arachidna, ae, f. 1. *szárnyas bükköny*; die Platterbſe, eine Art Kichern. Lathyrus amphicarpus. L.

Ărachne, es, f. 1. *pók*; die Spinne. 2) Nom. pr. puellae.

Ărăchōsĭa, ae, f. 1. regio Persiae.

Arăcus, i, m. 2. *vadóts*; ein Unkraut unter den Linſen.

Ărăcynthus, i, mons in Acarnania et Attica Minervae sacer.

Ărāněa, ae, f. 1. *pók*; die Spinne. 2) *pókháló*; die Spinnengewebe. Irretit muscas, transmittit aranea vespas; *ollyan a' pokháló, mint a' világi törvények*; Strafgeſetze gleichen den Spinngeweben.

Ărāněŏla, ae, f. 1. *pókotska*; das Spinnchen.

Ărāněŏlus, i, m. 2. i. quod araneola.

Ărāněōsus, a, um. *pókhálós*: voll von Spinnengewebe. 2) *pókhálóforma*; dem Spinnengewebe ähnlich.

Araneum, i, n. 2. *pókháló*; die Spinngewebe.

Ărāněus, i, m. *pók*; die Spinne; araneus piscis; *pókhal*; ein Seefiſch.

Ărāněus, a, um, *póki, pók*, Spinnen; textum araneum; *pókháló*; Spinnengewebe u. ſ. w.

Ărar, Ărăris, is, m. 3. *az Araris folyóvize Frantzia országban*; die Saone.

Ărātĭo, ōnis, f. 3. *szántás*; das Pflügen. 2) *földmivelés*; der Ackerbau. 3) *felszántott föld*; gepflügtes Feld.

Ăr ātĭuncŭla, ae, f. 1. *földetske, jószágotska*; ein Gütchen.

Ărātor, ōris, m. 3. *szántó*; der Pflüger, v. gr. bos arator. 2) *szóntóvető, földmivelő*; Ackerbauer, Feldwirthſchafter.

Ărātro, āre, *újra felszántani*; umpflügen.

Arātrum, i, n. 2. *eke*; der Pflug.

Arausĭo, ōnis, f. 3. regio et urbs Orange dicta in Pallia.

Araxes, is, m. 3. fluvius in Armenia et in Persia.

Arba, ae, et Arbe, es, f. 3. insula et urbs Dalmatiae.

Arbēla, ōrum, plur. urbs Assyriae, ubi Darius ab Alexandro M. profligatus est.

Ărbis, is, m. 3. fluvius Indiae.

Digitized by Google

Arbiter, tri, m. 2. *közbiró, a' ki valamit az illendőség és tulajdon bélátása (nem törvények) szerént ítél meg, 's a' végre választatik*; der Schiedsmann, Schiedsrichter. 2) annonae arbiter; *az eleségnek vagy gabonának vásárbirája*; der Marktrichter des Getreides. 3) *szemmellátott tanú, hallgató, néző, közmegítélő*; der bey etwas gegenwärtig ist, es mit ansieht, anhört, Zeuge, Mitwisser, Zuschauer, Zuhorcher. 4) *ura, tulajdonossa, birája valaminek*; Herr über etwas, Eigenthümer, der mit etwas nach Willkühr handeln kann. 5) Arbiter maris, i. e. Neptunus.

Arbitra, ae, f. 1. *közbiró, t. i. asszony, leány*; Schiedsrichterinn. Vide: Arbiter.

Arbitrālis, e, *közbiróí*; schiedrichterlich. 2) *tetszés szerént való, példához képest való*, nach Gutdünken seyend oder entschieden.

Arbitrārius, a, um, *közbiróí*; schiedsrichterlich. 2) *szabad tetszési, tetszés szerént való*; *szabad ítélet szerént való p. o. büntetés*, willkührlich. 3) arbitrario, Adv. *tetszés szerént*; willkührlich.

Arbitrātus, us, m. 4. *szabad tetszés, szabad akarat, gondolat*; die Willkühr, Willensmeinung, das Belieben oder Gutbefinden.

Arbitrium, ii, n. 2. *közbiróí értelem vagy ítélettétel*; der Ausspruch des Schiedsrichters. 2) *szabad tetszés, szabad akarat, kény*; die Willkühr, das Gutachten, Gutbefinden, der Wille. 3) *választás, választásbeli jus*; die Wahl, Erwählung. 4) arbitria, in plur. *a' költség*; die Kosten zu etwas.

Arbitro, loco: Arbitror, Plaut. Hinc: arbitraretur, passive, Cic.

Arbitror, ātus sum, āri, Dep. 1. *ítélet hozni*; den Ausspruch thun. 2) *itélni, vélekedni, úgy gondolni, azt tartani*; urtheilen, Urtheil fällen, meinen, glauben, dafür halten. 3) *rávigyázni, szemmel tartani*; beobachten, Achtung geben. 4) v. gr. uxorem, *szerezni, p. o. feleséget*; verschaffen.

Arbor, ōris, f. 3. *fa, élőfa*; der Baum. Arbor Jovis, i. e. quercus; *tölgyfa*; die Eiche. Arbor abietis; *jegenye fenyő*; die Tanne, der Tannenbaum. Arbor Phoebi; i. e. laurus; *babirfa*; Lorbeerbaum. 2) *árbotz, árbotzfa*; der Mast, Mastbaum. 3) *présfa, sajto*; die Presse, Kelter, der drückende Kelter darin. 4) *evezőlapát, evező gerenda*; das Ruder.

Arbŏrārius, a, um, *fa, fából való*; vom Baume. 2) *fái*; Baum-, v. gr. Picus arborarius; *harkály*; der Specht, Baumspecht.

Arbŏrātor, ōris, m. 3. *fakertész, fatenyésztető kertész*; der Baumgärtner.

Arbŏresco, ĕre, *fásodni, fának nevekedni*; ein Baum werden.

Arbŏrētum, i, n. 2. *fáskert*; ein Baumgarten.

Arbŏrĕus, a, um, *fái, fáról való*; vom Baume, dahin gehörig; arborei fetus (foetus); *fái gyümöltsök*; Baumfrüchte. 2) *fához hasonló, faforma*; einem Baume ähnlich.

Arbos, i. q. Arbor; Virg. et Ovid.

Arbuscŭla, ae, f. 1. *fátska, kis fa*; ein Bäumchen.

Arbustīvus, a, um, v. gr. locus; *fás hely*; ein Ort wo viele Bäume sind. Vites arbustivae; *élőfák mellé ültetett felfutó szőlők*; Reben, die an Bäume gepflanzt sind.

Arbusto, āre, *fákkal beültetni*, mit Bäumen besetzen.

Arbustum, i, n. 2. *fákkal beültetett hely, gyümölts fáskert*; ein mit Bäumen besetzter Ort, ein Baumgarten. 2) *fa, élőfa*; ein Baum.

Arbustus, a, um, *fákkal beültetett, fás*; mit Bäumen besetzt.

Arbŭtĕus, a, um, *kukojtzából való, kukojtza*; vom Hagapfelbaum oder Meerkirschenbaum.

Arbŭtum, i, n. 2. *kukojtza bogyó, medveszőlő*; die Frucht des Meerkirschenbaums, die Meerkirsche oder Hagapfel.

Arbŭtus, i, f. 2. *kukojtzafa*; der Hagapfelbaum, Meerkirschenbaum.

Arca, ae, f. 1. *láda, szekrény*; die Lade, Kiste. Arca vestiaria; *ruhatartó almárium*; ein Kleiderkasten. 2) *koporsó*; der Sarg. 3) *pénzes láda*; der Geldkasten. 4) *kassza*; die Kasse. 5) *határjel*; ein Grenzzeichen.

Arcădia, ae, f. 1. *Árkádia, Görögországi tartomány Peloponésusban*;

Digitized by Google

Arcadien, eine Landschaft im Peloponnes.

Arcadicus, a, um, *Arkádiai*; Arcadisch.

Arcane, Adv. *titkosan*; geheim.

Arcano, Adv. *titkon, alattomban*; in geheim.

Arcanum, i, *Qu. Cicero jószága volt*; ein Landgut des Q. Cicero.

Arcānus, a, um, *titkos, alattomban való*; geheim, heimlich.

Arcanum, i, n. 2. *titok*; das Geheime, Heimlichkeit, Geheimniß. 2) *titkolódzó, alattomos*; heimlich, i. e. Heimlichkeit liebend, verschwiegen.

Arcārius, ii, m. 2. *kasszára ügyelő*; der Cassirer.

Arcas, ādis, c. Substant. *Árkádiai ember, Árkás*; ein Arkadier.

Arcātus, a, um, pro: arcuatus; *bóltozott, meghajtott*; bogenweise gekrümmt.

Arcātūra, ae, f. 1. *határválasztás*; die Grenzscheidung.

Arcegovina, ae, f. 1. urbs Dalmatiae, alias: Hercegovina.

Arcella, ae, f. 1. *ládátska, szekrényke*; ein Kistchen.

Arcĕo, cui (citum et ctum), arcēre, 2. *határok közé szoritni*, einschließen. Judicem arcere; *megszoritni a' biró hatalmát*; den Richter einschränken. 2) *eltiltani, elháritni*; abhalten. Aliquem aditu arcere; *valakit maga eleibe nem botsátni*; einen nicht vor sich lassen.

Arcĕra, ae, f. 1. *fedeles szeker vagy kotsi*; ein gedeckter Wagen. 2) *gyaloghintó*; eine Sänfte.

Arcessītor, oris, m. 3. *hivó, hivogató*; der herbey ruft oder hohlt. 2) *felperes, vádoló*; der Ankläger.

Arcessītus, us, m. 4. *elóhivás, elószóllitás*; die Herzurufung, Herzuhohlung.

Arcessītus, a, um, *elóhivott, elószóllitott*; herbeygerufen, herbeygehohlt.

Arcesso, īvi, ītum, ĕre, 3. aliquem; *hivni, szóllitni; elóhivni, elószóllitni*; rufen, herzufodern, herzurufen, herzuhohlen. Aliquem in patriam arcessere; *valakit haza hivni, vagy hazájába visszahivni*; *haza hivatni*; einen in sein Vaterland zurückberufen. 2) *hivatni, elóhivatni, elószóllittatni*; kommen lassen, herzu kommen lassen, hohlen lassen, rufen lassen. 3) v. gr. crimine, capitis, vel judicio capitis etc. *törvény eleibe idézni vagy hivatni, bévádolni a' törvényszék elótt, vádolni*; vor Gericht kommen lassen, verklagen, beschuldigen. 4) v. gr. rem, vel argumentum a capite; *ott kezdeni, onnan hozni le, attól fogva megvizsgálni*; herhohlen, untersuchen, z. B. eine Sache vom Anfang her, oder bis auf ihren Ursprung untersuchen. 5) v. gr. orationi splendorem; *igyekezni adni, vagy megadni, szerezni, p. o. a' beszédnek minden lehetó ékességet vagy pompát megadni igyekezni*; suchen, trachten, zu verschaffen suchen.

Archāismus, i, *régi kifejezés, megavált szóllásmód*; alte Redensart, alter Ausdruck.

Archangēlus, i, m. 2. *fóangyal, árkangyal*; der Erzengel.

Archēlāus, i, m. 2. Nom. propr. philosophi, qui Socratis Praeceptor fuit. 2) Nom. propr. aliorum illustrium Virorum.

Archēōta (Archeōtes), ae, m. 1. *árchivarius, vagy árkivárius, oklevéltárnok, levéltárnok*; ein Archivarius, der Urkundenbewahrer.

Archētypus, a, um, *eredeti, elószór nyomott*; zuerst geprägt, original.

Archetypum (on), i, n. 2. *eredet, elsónyomás*; das Original.

Archias, ae, m. 1. *Görög poéta*; ein griechischer Dichter. 2) *egy nevezetes asztalos neve*; ein bekannter Tischler. Hinc: Archiacus, a, um, v. gr. lectus. Horat.

Archiātrus, vel Archiater, tri, m. 2. *fóorvos, elsó orvos*; erster Arzt.

Archidiāconus, i, m. 2. *fódiákonus*; der oberste Diaconus.

Archidūcātus, us, m. 4. *Fóhertzegség*; Erzherzogthum. Archiducatus Austriae; *Ausztriai Fóhertzegség*; das Erzherzogthum Österreich.)(

Archidūcissa, ae, f. 1. *Fóhertzegasszsony*; Erzherzoginn.)(

Archidux, dūcis, m. 3. *Fóhertzeg*; Erzherzog.

Archiepiscopātus, us, m. 4. *érsekség*; das Erzbißthum.

Archiepiscopus, i, m. 2. *érsek*; der Erzbischof.

Digitized by Google

Archiēreus, ei, et ĕos, m. *főpap*; der Oberpriester.

Archilŏchus, i, poëta Graecus jambicus, acerbus et mordax; hinc: Archilochicus, a, um, i. e. acerbus et mordax.

Archimandrīta, ae, m. 2. i. e. Abbas vel Praepositus monachorum.

Archimēdes, is, m. 3. Syracusanus, Geometra nobilissimus, cujus plurima sunt in Mathesi inventa praeclara.

Archipēlagus, i, m. 2. *sziget tenger*; *olyan tenger, a' melly meg van rakva szigetekkel, mint, p. o. a' Görögországi körül lévő tenger, és a' melly Ázsia 's Afrika között van, az Indiai tenger*; ein Meer, in welchem viele Inseln sind, wie bey Griechenland. Item, zwischen Asien und Amerika in dem indianischen Meere.

Archipīrāta, ae, m. 1. *tengeri fővadló*; Haupt der Seeräuber.

Archippŏcŏmus, i, m. 2. *fő lovászmester*; oberster Stallmeister.)(

Archipresbyter, i, m. 2. *fő preshyter*; der oberste Presbyter.

Archisăcerdos, ōtis, m. 3. *főpap*; Oberpriester.)(

Architectio, ōnis, f. 3. *épitès*; das Bauen.

Architecton, ōnis, i. q. architectus.

Architectŏnice, es, f. 3. *épitès mestersége, épitőmesterség*; die Baukunst.

Architectŏnĭcus, a, um, *épitőmesterségi*; die Baukunst betreffend.

Architector, ātus sum, āri, Dep. 1. *épitni, épiteni*; erbauen, bauen. 2) *kigondólni, kieszmélni, kitalálni*; ausinnen, erfinden.

Architectūra, ae, f. 1. *épitésmesterség*; die Baukunst.

Architectus, i, m. 2. *épitőmester*; der Baumeister, Werkmeister. 2) *kitaláló, kigondoló, készitő*; der Erfinder, Urheber, Schöpfer. Architectus verborum, Cic. *szófaragó, szokátlan szokoholó*; ein Worterfinder

Archithalassĭcum, i, n. 2. scil. Collegium; *admiralitás, tengeri haditanács*; der Seekriegsrath, die Admiralität.)(

Archithālassus, i, m. 2. *tengeri vezér*; Oberster über eine Flotte, Admiral.

Archium, Archivum, i, n. 2. *okleveltár*; das Archiv, der Urkundensaal oder -ort.

Archiva ium, ii, m. 2. vide: Archeota.

Archon, tis, m. 3. *uralkodó, főember*; der Herrscher, das Oberhaupt. Archontes *néven nevezték Athenében a' királyok kiüzése után az uralkodó főembereket*; Archontes waren in Athen nach Vertreibung der Könige die höchsten Magistrate.

Arcĕlla, ae, f. 1. Dimin. *ládtska*; ein kleines Kästchen.

Arcĭo, īvi, ītum, īre, *elóhivni, szólitni*; fordern, rufen.

Arcipŏtens (Arcup.), tis (arcus et potens); *jó nyilas*; stark im Bogenschießen, bogenmächtig.

Arcĭtenens (Arquit.), tis, (arcus et teneo), *nyilas*; den Bogen führend, ein Schütze; so heißt: 2) i. e. Apollo, et Diana. 3) *nyilas, egy tsillagzat az égen*; der Bogenschütze, ein Gestirn,

Arctātio, ōnis, f. 3. *öszveszoritds*; die Zusammenziehung.

Arctax, ācis, m. Mons est Propontidis.

Arcte, (Arte, Adverb. *szorosan, p. o. tartani*; fest. 2) *szorosan, keményen, p. o. megtiltani*; genau, sehr. 3) v. gr. diligere; *nagyon, erősen, p. o. szeretni*; sehr, heftig. 4) *szükön*; knapp, genau, spärlich. 5) v. gr. dormire; *mellyen, p. o. aludni*; fest, z. B. schlafen.

Arcticus, a, um, *éjszaki*; nördlich.

Arcto, āvi, ātum, āre, 1. *öszveszoritni, szükre tsinálni*; zusammenpressen, enge machen. 2) v. gr. tempus, aliquem; *megszoritni, szoros határok közé szoritni, rövidre szabni, p. o. az időt*; einschränken, verkürzen,

Arctophylax, ācis, m. 3. *medvész, tsillagzat az égen*; der Bärenhüter, i. q. Bootes, vel Arcturus,

Arctos, Arctus, i, f. 2. *éjszak*; der Norden. 2) *éjtszaka*; die Nacht. 3) *göntzölszekér, két tsillagzat az égen, a' két göntzöl szekere*; der Bär, ein doppeltes mitternächtiges Gestirn, der große und kleine, der Heerwagen.

Arctōus, a, um, *éjszaki*; nördlich.

Arctūrus, i, m. 2. vide: Arctophylax.

Arctus (Artus), a, um, v. gr. petitio; *határok közé szoritott*; eingeschränkt. 2) *szoros*; enge, knapp; res arcto nexu conjunctae; *szoros öszvekötteésben lévő dolgok*; fest an einander geschlossene Dinge; a

Digitized by Google

ctissima vincula amoris; *szoros kötelei a' szeretetnek*: enge Bande der Liebe. 3) v. gr. silva; *tömött, sürü*; dicht, enge beyſammen. 4) v. gr. commeatus; *szük, takarékos*; knapp, ſparſam. 5) *nyomorúságos, terhes*; kümmerlich, elend beſchaffen. 6) v. c. tempora noctis; *rövid*; kurz. 7) somnus arctus; *mély álom*; ein feſter, tiefer Schlaf.

Arcŭātim, Adv. *meghajtva meggörbitve, karéjosan*; bogenförmig.

Arcŭātĭo, ōnis, f. 3. *boltozás, karéjozás*; die Wölbung.

Arcŭatus, a, um, *karéjozott*; *boltozott*; bogenweiſe gewölbt.

Arcŭla, ae, f. 1. Dimin. *ládátska*; ein Käſtchen.

Arcŭlārius, i, m. 2. *láda vagy szekrény tsináló, asztalos*; der Kiſtchen und dergleichen Geräthe macht.

Arcŭo, āvi, ātum, āre, *karéjozni, bolthajtásozni*; bogenförmig machen, gewölbt machen.

Arcus, Arquus, us, m. 4. *ívszárny, nyilkaréj, kézív*; der Bogen, zur Abſchießung der Pfeile; arcum intendere, vel adducere, Virg. *felhúzni a' kézivet, az az; a' kéziv karéját*; ſpannen. 2) *szivárvány*; der Regenbogen. 3) *bolthajtás, bóltozat*; der Schwibbogen. 4) *karéj, bolthajtásforma karej, görbeség*; der Bogen, eine bogenförmige Krümmung. 5) *körkarej, görbület, a' karikarajznak egy része, a' Mathésisben*; der Bogen in der Mathematik, i, e. ein Theil vom Zirkel.

Ardĕa, ae, f. 1. *gém*; *kótsag*; der Reiher oder Reiger. 2) urbs in Latio.

Ardēlĭo, ōnis, m. 3. *tseltsap*; ein geſchäftiger Müßiggänger, Faſelhanns.

Ardens, ēntis, o. *heves, p. o. indúlat*; hitzig, brennend, heftig. 2) *buzgó*; *p. o. kívánsdg, könyörgés*; heftig, inbrünſtig. 3) *fénylő, tsillámló*; funkelnd. 4) *égő*; brennend, glühend. 5) *szerelmes, szerelemtől égő*; verliebt, vor Liebe brennend. Comp. ardentior. Sup. ardentissimus.

Ardenter, Adv. v. gr. cupere; *hevesen, forrón, tüzesen*; brennend, hitzig, heftig, feurig. 2) *buzgón, buzgósággal, p. o. könyörögni, kérni*; inbrünſtig, brünſtig.

Ardĕo, arsi, arsum, ardēre, 2. v. gr. ut ignis, domus; *égni, tüzben lángban lenni*; brennen, in Flammen ſeyn. 2) Trop. v. gr. cupiditate, desiderio, amore, furore, iracundia, dolore, etc. *égni, felhevülve felgyúladva lenni, p. o. kivánsdg, szeretet, harag miatt*; brennen, glühen, entbrannt ſeyn. Ardere aliquem, aliquo, et in aliquo, Virg. *valakit hevesen, forró indúlattal szeretni*; einen heftig lieben. 3) *kivánni, óhajtani, p. o. tudni*; ſehnlichſt wünſchen, ſich darnach ſehnen. Ardemus scire, Virg. *óhajtjuk tudni*; wir ſind begierig zu erfahren. 4) *fényleni, szintúgy szikrázni vagy égni*; glänzen, ſchimmern, funkeln, gleichſam brennen. V. gr ardebant oculi, etc. 5) *dühösködni, mint p. o. a' had*; toben, wüthen. Orbis terrarum ardet bello, Cic.

Ardĕŏla, ae, f. i. q. ardea.

Ardesco, ārsi, ardescĕre, 3. *meggyúladni, égni kezdeni*; Feuer fangen, entbrennen, anfangen zu brennen. 2) v. gr. venere, in iras; *felgyúladni, fellobbanni, felgerjedni, gerjedni, p. o. szerelemre, haragra*; entbrennen. 3) *erőszakos voltában nevekedni, neki tüzesedni, erőscbb lenni, 's a' t.*; zunehmen, heftiger, ſtärker werden.

Ardēsia, ae, f. 1. *palakő*; der Schieferſtein.

Ardor, ōris, m. 3. v. gr. solis, corporis; *égető hévség, tüze, forrósága valaminek*; das Brennen, das Feuer, die brennende Hitze. 2) v. gr. animi, mentis, cupiditatis; *heves indúlat, hevesség, buzgóság, buzgó indúlat, vagy kivánsdg, tüz*; heftige Begierde, die Heftigkeit, Inbrunſt, Hitze. Ardor edendi; *ehezés*; der Hunger. 3) v. gr. oculorum, stellarum; *tüze, égő fényessége, p. o. a' szemnek*; das Feuer, der Glanz.

Ardŭĭtas, ātis, f. 3. v. gr. montium; *meredekség, meredek magasság*; die Höhe.

Arduum, i. n. 2. i. qu. Arduitas.

Ardŭus, a, um, *magas, meredek magas*; hoch, erhaben. 2) v. gr. res, opus; *nehéz, terhes, fáradtságos, sullyos*; ſchwer, beſchwerlich, ſchwer zu ertragen. Ardua moliri: *nagy dolgot feszе-*

Digitized by Google

g-tni, nagy fába vágni a' fejszét; viel wagen. Comp. arduius.

Arĕa, ae, f. 1. *térhely, üres térség, udvar*; jeder freye, leere Platz, Fläche; 2) *a' ház udvara, udvar*; der Hof. 3) *szérű, a' hol életet vagy gabonát nyomtatnak*; die Tenne. 4) *veteményes ágy*; ein Gartenbeet, die Rabatte. 5) area lunae; *a' hold udvara*; der Hof um den Mond. 6) *játtzó szabad hely, vagy térség*; ein freyer Spielplatz. 7) Area vitae; *az élet pályája*; die Laufbahn des Lebens.

Arĕātor, ōris, m. 3. *tséplő*; ein Dreſcher.

Arĕfăcio, fēci, factum, făcĕre, 3. *szárasztani, szárítni, aszalni, megszárasztani, megszáritni, szárogatni*; trocknen, dörren. Arefieri; *megszáradni*; trocken werden.

Arefactus, a, um, *szárasztott, aszalt*; gedörrt.

Arēna, ae, f. 1. *homok, föveny*; der Sand. Arena scriptoria, *porzó*; der Streusand. Arena nigra, Virg. *iszap*; der Schlamm. 2) *viadalhely az Amphitheatromban, a' melly fövennyel bé-volt terítve*; der Kampfplatz im Amphitheater. Arena belli; *tsatapiatz*; Schlachtfeld, Schauplatz des Krieges. In arenam descendere; *kiállani a' viadalra*; ſich ſtellen, kampffertig ſeyn. Potiri arena; *kijutni a' partra*; anlangen. Arena mea; *az én tisztem, vagy állapotom*; mein Fach, mein Metier.

Arēnācĕus, a, um, *homokos, fövenyes*; ſandig, aus Sand beſtehend, voll Sand. 2) *parázs mint a' föveny*; wie Sand.

Arēnāria theca, *porzótartó*; eine Streuſandbüchſe.

Arēnārium, ii, n. 2. *folyóóra*; eine Sanduhr.

Arēnātio, ōnis, f. 3. *vakolás*; die Anſtreichung (der Wand ꝛc.) mit Mörtel.

Arēnātum, i, n. 2. calx arenata, v. caementum; *vakolat*; der Mörtel.

Arēnda, ae, f. 1. *velebándás, p o. jószágval, földel*; die Verwaltung.)(

Arēnārcŏla, ae, c. *porondlakó*; der im Sande lebet.

Arēnīfŏdīna, ae, f. 1. *fövenybánya*; die Sandgrube.

Arēnōsus, a, um, *homokos, fövenyes*; ſandig.

Arens, tis, o. *száraz, kiszáradt, szikkadt*; trocken, dürre.

Arēnsbĕrga, ae, f. 1. *Arensberg*; die Stadt Arensberg in Weſtphalen.

Arēnŭla, ae, f. 1. *fövenyszem*; Sandkorn.

Arĕo, ui, ēre, 2. *szárazz, kiszáradt lenni*; trocken ſeyn, dürre ſeyn. 2) siti; *igen szomjúhozni, v. szomjúzni*; *epedni a' szomjúság miatt, vagy a' torkának kiszáradni*; trocknen Hals haben, Durſt empfinden, vor Durſt ſchmachten.

Arĕŏla, ae, f. 1. *kis udvar, udvarotska*; ein kleiner Hof. 2) *veteményes ágyatska*; ein kleines Gartenbeet.

Arĕŏpăgīta, tes, vel ae, m. Ariopagitae, arum, pl. *Athenébeli birák, az Areopagusi Tandts Athenében*; die Richter zu Athen im Areopago. 2) *megvesztegethetetlen biró*; ein unbeſtochener Richter. Areopagita taciturnior; *titoktartó ember*; ein verſchwiegener Mann.

Arĕŏpăgus, i, et os, m. Collis vel tumulus Martis Athenis, in quo concilium Senatus, qui inde nomen habet.

Aresco, ĕre, 3. (areo), *megszáradni, összeszáradni, megaszni, elfonnyadni*; trocken werden, verdorren. 2) v. gr. humor; *elszáradni, kiszáradni*; eintrocknen, vertrocknen, trocken werden.

Arĕstum, i. n. 2. i. qu. Arrestum; *arestom, fogság*; der Verhaft.

Arĕtălogus, i. m. 2. *kérkedő*; ein Großſprecher.

Aretho, Arĕthon, ontis, fluvius in Epiro.

Arĕthūsa, ae, f. 1. fons in Syracusa. 2) nympha, Dianae socia. 3) urbs Syriae.

Arĕtĭum, Arrētĭum, ii, n. 2. urbs Hetruriae.

Argĕma, atis, n. 3. *pattanás a' szemben*; ein kleines Geſchwür im Auge.

Argentārius, a, um, *ezüstöt illető, ezüstel bánó vagy abból dolgozó, 's a' t.*; das Silber betreffend, damit ſich beſchäftigend. Fodina argentaria; *ezüst bánya*; eine Silbergrube. Faber argentarius; *ötvös, ezüst mives*; Silberarbeiter. Taberna argentaria; *pénzváltó bolt*; die Wechslerſtube oder das Comtoir. Inopia argentaria; *pénz szükség*; Geldmangel.

Digitized by Google

Argentarius, ii, m. 2. *pénzváltó*; ein Wechsler, Banquier. Argentaria ars; *pénzváltóság*; das Metier eines Wechslers. Argentarium facere, Cic. exercere, vel administrare; *pénzváltó lenni*; das Wechslermetier treiben, ein Wechsler seyn.

Argentātus, a, um, inargentatus; *ezüstös, ezüstel béfuttatott*; ſilberſilbert, verſilbert. 2) *ezüstel bévont*; mit Silber beſchlagen. 3) *pénzes*; mit Geld verſehen.

Argentēa, ae, f. 1. urbs Americae in Peru, alias: la Plata.

Argentĕŏlus, a, um, *ezüst, ezüstből való*; ſilbern, Cic.

Argentēus, a, um. *ezüst, ezüstből való*; aus Silber, ſilbern. 2) i. e. color argenteus; *ezüstszínű*; ſilberfarbig. 3) *ezüstös*; verſilbert. 4) *tiszta*; klar: fons argenteus. Ovid. 5) Argenteis hastis pugnare; *ezenyből húzott kardal viaskodni*; durch Geld etwas durchzuſetzen ſuchen.

Argentifex, icis, m. 3. *ötvös, ezüstmives*; ein Silberarbeiter.

Argentifodīna, ae, f. 1. *ezüstbánya*; Silbergrube.

Argentŏrātum, et Argentorātus, i, *Strasburg városa*; Strasburg. Argentoratēnsis, e, *Strasburgi*; Strasburgiſch.

Argentōsus, a, um, *ezüstel gazdag, pénzes*; ſilberreich. 2) *ezüstel kevert*; mit Silber vermiſcht.

Argentum, i, n. 2. *ezüst*; das Silber. Argentum signatum; *vert ezüst pénz*; gepräg̃tes Silber, Silbergeld, gemünztes Silber. Argentum praesentarium; *kész pénz*; baares Geld. Argentum factum; *ezüst edények, vagy készület*; ſilbernes Geſchirr. Argentum vivum; *kénesö, kényesö*; das Queckſilber.

Argestes, ae, m. 1. *éjszaknyúgoti szél*; der Nordweſtwind.

Argēus, Argīus, vel Argīvus, a, um, *Argósi, Görög*; aus Argos, Argiviſch, Griechiſch.

Argi, orum, vide: Argos.

Argilētum, i, n. 2. *egy piattza Rómának, a' hol a' többek közt sok könyváros boltok voltak*; eine Gegend in Rom, wo unter andern die Buchhändler feil hatten, Cic.

Argilla, ae, f. 1. *agyag*; der Thon, Letten.

Argillāceus, a, um, *agyag, agyagból való*; thonig, lettig.

Argillōsus, a, um, *agyagos*; voller Thon, thonreich.

Argīssa, ae, f. 1. urbs Thessaliae.

Argītis, ĭdis, sc. vitis, *fejér szőlőt termő tőke*; ein Weinſtock, der weiße Trauben trägt.

Argīus, a, um, vide: Argeus.

Argīvus, a, um, vide: Argeus.

Argo, us, f. nomen navis Jasonis, qua ille cum suis heroibus e tota Graecia delectis navigavit in Colchum ad auferendum vellus aureum.

Argŏlĭcus, a, um, *Argósi*; Argiviſch. 2) *Görögországi, Görög*; griechiſch.

Argŏlis, ĭdis, f. 3. i. e. Argiva mulier vel puella. 2) pars illa Peloponnesi ubi urbs Argos sita erat.

Argŏnautae, dicti sunt, qui in Jasonis nave Argo navigaverunt in Colchum, videlicet: Jason, Castor, Pollux, Hercules, Telamon, Orpheus, etc.

Argonautica, ōrum, n. pl. vocantur scripta eorum, qui de Argonautis scripserunt.

Argos, ĕos, n. 3. in Plur. Argi, ōrum, m. 2. vetus et nobilis urbs Achajae. 2. loco: Graecia.

Argŏus, a, um, id. qu. Argivus.

Argūmentātĭo, ōnis, f. 3. *a' megmutató okoknak vagy erősségeknek előhordása*; die Beweisführung. 2) *megmutatás, megbizonyítás, bizonyság, erősség*; der Beweis. 3) *okoskodás*; der Vernunftſchluß.

Argūmentātor, ōris, m. 3. *megmutató, okoskodó*; der Beweisführer.

Argūmentor, ātus sum, āri, Dep. a. *bizonyító okokat, bizonyságokat és erősségeket hordani elő*; *okokkal megmutatni*; Beweiſe anführen, durch Gründe darthun. 2) *valamit bizonyságúl hozni elő*; etwas als einen Beweis anführen. 3) *okoskodni*; ſchließen, folgern, einen Schluß machen.

Argūmentōsus, a, um. *okokkal és okoskodásokkal teljes*; reich an Beweisgründen. 2) *bőbeszédű, hosszas*; weitläufig.

Argūmentum, i, n. 2. (arguo): *jel, bizonyság*; das Kennzeichen, der Beweis. Maximo argumento est; *legnagyobb jele az*; ein untrügliches

Kenzeichen ist, u. s. w. 2) *megmutató ok, erősség, bizonyság*; der Beweis, das Argument, die Ursache, der Grund. Argumentis refellere; *bizonyos erősségekkel megtsfolni*; durch Gründe widerlegen. 3) *okoskodás*; der Schluß. 4) *summája, foglalatja valaminek*; der Inhalt. 5) *materiája, mivolta valaminek*; der Stoff, die Materie. 6) *hír, kiraddás, tudósítás*; eine Nachricht. 7) *valamelly nézőjátéknak rövid rajzolatja*; der Plan einer Schauspiels. 8) *példázoló história, mese, 'sa' t*, anspielende Geschichten, Fabeln u. s. w.

Argŭo, ŭi, ūtum, et ūtum, ĕre, 3. *jelenteni, megjelenteni, tudtára adni, kijelenteni, kimutatni*; anzeigen, zuverstehen geben, zeigen, darthun. 2) *kimutatni, eldrulni, felfedezni*; anzeigen, verrathen, entdecken. Degeneres animos timor arguit, Virg. 3) v. gr. aliquem criminis, crimine, de crimine; *vádolni, bévádolni, bűnűl valakit*; beschuldigen, anklagen. 4) *kárhoztatni*; tadeln. Reum arguere; *rábizonyitni a' bűnösre a' vétket, rosszat tettet*; den Angeklagten überweisen.

Argus, i, m. 2. Nom. pr. viri, cui Juno custodiendam dedit Io, Inachi filiam, mutatam in vaccam: sed Mercurius a Jove missus dulcedine cantus illum sopitum occidit. Oculos tamen Argi Juno indidit caudae Pavonis, quae dicitur avis Junonia.

Argūtātio, ōnis, f. 3. *zörgés, retsegés*; das Getöse, Geräusch, Knarren. 2) *patvarkodás, tsevegő beszéd*; unnützes Geschwätz.

Argūtātor, ōris, m. 3. *tuddkos, patvarkodó*; ein spitzfindiger Disputirer, ein Plauderer.

Argūte, Adv. *tsalfa elmésséggel*, scharfsinnig, spitzfindig. 2) *tsalfán*; listig.

Argūtia, ae, f. vel Argutiae, arum, plur. f. 1. *ravasz okoskodás, mesterséges kifogás, ravasz elméskedés, szőrszál hasogatás*; Scharfsinnigkeit oder Spitzfindigkeit im Reden. 2) *fortély valamiben, fogás*; der Kunstgriff. 3) *jeles előadása valaminek és az abban való tetszés*; das Sprechende, Ausdrucksvolle im Vortrag oder in der Darstellung, in der Mahlerey, u. s. w.

Argūtĭŏla, ae, f. 1. *fogdsotska, egy kis ravaszkodás, szőrszál hasogatás*; eine kleine Spitzfindigkeit.

Argūtor, ātus sum, āri, *gántsoskodni, mesterséges fogdsokat tenni*; spitzfindig reden. 2) *fetsegni*; schwatzen, plaudern. 3) argutari pedibus; *tombolni, ugrálni*; trampeln, springen.

Argūtŭlus, a, um, *elméskedő, gántsoskodó, ravaszka*; scharfsinnig, witzig, spitzfindig.

Argūtus, a, um, v. gr. malorum facinorum argutus; *bévaddoltatott*; angeklagt. 2) *elmés, elméskedő, fortélyos eszű*; scharfsinnig. 3) *gántsoskodó szőrszál hasogató*; spitzfindig. 4) *bőbeszédű, beszédes*; beredt, plapperhaft. 5) v. gr. aves; *tsevegő, hangitsáló, zengő*; geschwätzig, ertönend, singend, schwirrend.

Ărĭadna, ae, vel Ariadne, es, f. 3. filia Minois, regis Cretae, forma elegantia, quae Theseum ingressurum Labyrinthum adjuvit, et redeuntem in patriam sequuta est.

Ărĭămne, es, f. urbs nobilis Armeniae.

Ariānus, a, um, *Áriusi, Árius követője, Áriánus*; vom Arius, der als Ketzer verdammt wurde, Arianisch: Ariani; *Áriánusok, Árius követői*; die Arianer.

Ărĭcĭa, ae, f. 1. urbs in Latio.

Ărĭdĭtas, ātis, f. 3. *szárazság, aszály*; Trockenheit, Dürre. 2) *szdraz volta valaminek, p. o. fának*; das Trockene, Dürre, z. B. am Holze.

Aridŭlus, a, um, i. q. aridus.

Ăridus, a, um, v. gr. folium, lignum, solum; *szdraz, megszdradt*; trocken, dürr. 2) *sovány, szdraz, a' kinek tsak a' tsontja bőre*; mager, dürr. 3) v. gr. victus, vita; *sovány, szük, p. o. élet*; mager, gering. Homo aridus; *fösvény vagy szük markú ember*; ein karger, geiziger Mensch. 4) v. gr. orator, oratio; *sovány, sikeretlen*; mager, trocken, saftlos. 5) argentum aridum; *kész pénz*; baar Geld.

Ăriēs, ētis, m. 3. *kos*; der Widder, Schafbock. 2) *kos, egy tsillagzat az égen*; der Widder, ein Gestirn. 3) *faltörő kos, ostromkos*; der Mauerbrecher, Sturmbock. 4) *keresztgerenda, mestergerenda*; der Querbalken zum Stützen; subjicere

Digitized by Google

arietem, Cic. *istápolni, segítni*; unterſtützen.

Ărĭetātĭo, ōnis, f. 3. *törés, verés, t. i. ostromkossal*; das Stoßen.

Ărĭētīnus, a, um, v. gr. pulmo, cornua: *kos*; *p. o. kosszarv, kos szarva*, vom Widder. 2) *kosformájú*; dem Widder ähnlich.

Ărĭēto, āvi, ātum, āre, 1. *türkölni, mint a' kos, vagy döfni*; ſtoßen wie ein Widder. Aliquem in terram arietare: *valakit földhöz vágni*; einen zu Boden werfen.

Ărĭfĭcus, a, um, *szárasztó, szikkasztó*; trocknend.

Ărīmīnum, i, n. 2, urbs in Umbria, hodie Rimini.

Ariobarzānes, is, m. rex Cappadociae.

Ărĭŏmārdus, i, Nom. pr. filii Darii.

Ărĭon, Ărĭo, ōnis, m. 3. cytharoedus et poëta lyricus: Hinc: Arionia lyra. 2) equi Adrasti nomen.

Ariopagita, Ariopagus, etc., vide: Areopagita.

Ărĭŏvistus, i, m. Nom. pr. Nobilis Germanorum rex, a Julio Caesare demum victus.

Ărista, ae, f. 1. *kaldsz szálka*; die Spitze oder Stachel, Granne an der Ähre. 2) *kaldsz, gabonafej*; die Ähre ſelbſt. 3) Trop. *nyár, aratás*; der Sommer, die Ernte. 4) aristae, plur. *halszálkák*; die Fiſchgräten.

Aristaeus, i, m. 2. filius Apollinis, rex Arcadiae.

Ărīstăgŏras, ae, m. 1. Nom. propr. illustrium Virorum.

Ărīstărchēum, ēi, n. templum Dianae.

Aristarchus, i, m. praeclarus Grammaticus ex Alexandria. 2) Criticus. Hinc: Aristarchei, i. e. Critici, Grammatici.

Ăristīdes, is, m. 3. Imperator Atheniensium. 2) Historicus.

Ăristĭfer, a, um, v. gr. seges; *kaldszos, kaldszatermő*; Ähren tragend.

Aristimia lex, ab Aristimo latore dicta, coenam Romanorum concernens.

Aristippus, i, m. 2. philosophus, autor Sectae Cyrenaicae.

Aristo, Ariston, ōnis, m. 3. philosophus scepticus, Zenonis discipulus.

Ărīstŏbūlus, i, m. 2. Nom. prop. Virorum illustrium.

Ărīstŏcles, is, m. 3. philosophus Messinensis. 2) Platonis avus.

Ărīstŏcrătes, is, m. 3. Nom. prop. Virorum.

Aristocratia, ae, f. 1. *förendek igazgatása vagy uralkodása, a' föl a' förendek kormányoznak*; Regierung der Vornehmen oder Adelichen, Ariſtokratie.

Ărīstŏdēmus, i, m. 2. Nom. pr. aliquot Virorum. 2) *a' nép feje*; der Oberſte im Volke.

Aristolŏchĭa, ae, f. 1. *gégevirág, farkasalma*; die Oſterlucey.

Ărīstŏmăchus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Ărīstŏmĕnes, is, m. 3. Nom. propr. Virorum.

Ariston, vide: Aristo.

Ărīstŏnĭcus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Ărīstŏnymus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Ăristŏphănes, is, m. 3. comoedus, tempore Socratis.

Ărīstŏphon, ōnis, m. 3. Nom. pr. pictoris. 2) aliorum Virorum.

Ăristōsus, a, um, *kaldszos*; ährenreich.

Ăristŏtĕles, is, m. 3. Stagirensis, insignis philosophus, Platonis auditor, praeceptor Alexandri Magni, infinitis prope libris clarus, fuit simul auctor sectae peripatheticae.

Ărithmētĭca, ae, et Ărithmētĭce, es, f. 3. *számvetés, a' számvetés mestersége*; die Rechenkunſt.

Ărithmētĭcus, a, um, *számvetési*; arithmetiſch, die Zahlen oder Rechenkunſt betreffend, dahin gehörig.

Ărithmus, i, m. 2. *szám*; die Zahl.

Ăritūdo, ĭnis, f. 3. *szárazság*; die Trockenheit, Dürre.

Arius, Arrĭus, i, m. Nom. pr. auctoris sectae Arianorum.

Arma, orum, n. pl. *fegyver, akármelly fegyver neme, p. o. paizs, kard, sisak 's a' t.* die Waffen, z. B. zur Vertheidigung des Leibes. Arma capere, capessere, vel sumere; *fegyvert fogni*; zu den Waffen greifen. Ad arma! *fegyverre! kardra vitéz!* zu den Waffen! Armis decertare, certare, decernere, vel dimicare; *fegyverrel hartzolni, vagy vívni*; mit Waffen fechten. Arma submittere *megadni magát, lerakni a' fegyvert*; ſich überwunden geben. 2) *had, háboru*; der Krieg. Arma inferre loco: bellum inferre. Liv. Arm-

Digitized by Google

civilia: i. e. bellum civile. Arma referre; *megújítni a' hadat*; den Krieg erneuern. Arma componere; *végezni a' hadat*; den Krieg endigen. 3) *ütközet, hartz*; die Schlacht. Se immiscere armis. Virg. 4) *mindenféle eszközök, szerszámok*; allerhand Geschirre, Werkzeuge. Arma coquinaria; *konyhára való eszközök vagy edények*; Küchengeschirre. Arma equestria; *lószerszám*; Pferdgeschirr.

Armämenta, orum, n. pl. *mindenféle eszközök, szerszámok, p. o. hajóra való szerszámok, 's a' t. ismét: mesteremberek műszerei, 's a' t.* allerhand Geräthschaft zu etwas, z. B. bey Schiffen das Takelwerk, als Segel, Mast ꝛc. it. Werkzeuge.

Armämentārium, ii, n. 2. *fegyvertár*; das Zeughaus.

Armāriŏlum, i, n. 2. *kis almáriom*; Schränkchen, Kästchen.

Armārium, ii, n. 2. *almáriom*; der Kasten, Schrank. 2) *könyves téka*; der Bücherschrank. 3) *szekrény*; der Speisekasten.

Armātūra, ae, f. 1. *felfegyverkezés*; die Bewaffnung, Rüstung. 2) *felfegyverkezett katonák*; die bewaffneten Soldaten selbst. Levis armatura; *könnyű fegyverű nép, v. katonaság*; die leicht bewaffneten Soldaten oder Velites.

Armātus, us, m. 4. *felfegyverkezés*; die Bewaffnung, Rüstung. 2) *katonák, katonaság*; die Soldaten selbst.

Armĕnĭa, ae, f. 1. *Örményország, Arménia Ázsiában*; Armenien, ein Land in Asien, wurde in Groß- und Kleinarmenien eingetheilt.

Armĕnĭăcum, i, n. 2. *tengeri baratzk, kajszin baratzk*; Amarelle, Abricose. Prunus Armeniaca. L. 2) *setétzöld szín*; Stahlgrün, Schiefergrün.

Armĕnĭăcus, a, um, *Armeniai*; Armenisch. Armeniaca malus; *baratzkfa, tengeri baratzkfa*; Amarellenbaum.

Armĕnĭus, a, um, i. q. Armeniacus lapis; *örménykék*; Bergblau.

Armentālis, e, *tsordához vagy gulyához való*; *vagy abból való*; zur Heerde des größern Viehes gehörig.

Armentalis camoena; *pásztori ének*; ein Hirtenlied.

Armentārius, a, um, *gulyához, tsorddhoz tartozó, azt illető, azzal bánó, 's a' t.* mit dem größern Viehe sich beschäftigend, dahin gehörig, es betreffend.

Armentarius, ii, m. 2. *gulyás, tsordás*; der Hirt des großen Viehes oder der Heerde.

Armentatim, Adv. *tsorddnként*; Heerdenweise.

Armentōsus, a, um, *tsorddkkal rakott, tsorddkkal gazdag*; reich an Heerden großen Viehes.

Armentum, i, n. 2. *szarvas marha, gólöly*; das Pflugvieh, z. B. Ochsen, Rindvieh. Grex armentorum; *tsorda, gyula*. Centum armenta; *száz darab marha*; hundert Stück Rindvieh. 2) *tsorda, gulya*; eine Heerde vom großen Vieh.

Arměnus, i, m. 2. *Örmény*; ein Armenier; v. Armenas, atis, m. 3.

Armĭdoctor, ōris, m. 3. *vívómester*; der Fechtmeister.

Armĭfactor, ōris, m. 3. *fegyvermíves*; ein Waffenschmiedt.

Armĭfer, a, um, *fegyverhordozó, felfegyverkezett*; Waffen tragend, gewaffnet.

Armĭfer, eri, m. 2. *fegyverhordó*; ein Waffenträger.

Armĭger, a, um, *felfegyverkezett*; bewaffnet. 2) Subst. *fegyverviselő, katona, közkatona*; ein gemeiner Soldat.

Armilla, ae, f. 1. *arany peretz, karperetz*; ein zirkelförmiger Armschmuck, für Mannspersonen und Frauenzimmer.

Armillātus, a, um, *karperetzes*; mit Armschmuck versehen.

Armillum, i, et Armīle, is, n. 3. *kupa, kantsó, korsó, vagy más borivó edény*; ein Weingefäß, Weinkrug.

Armilustrium, ii, n. 2. *az a' hely volt Rómában, a' hol a' Római hadak esztendőnként egyszer áldoztak, 's a' fegyvereiket is megszenteltették, azt az innep napot is így nevezték*; ein Ort in Rom, wo die Römer jährlich einmahl bewaffnet opferten, auch die Waffen geweiht wurden. Dieses Fest hieß auch Armilustrium. 2) *hadvisszgálás*; Heerschau.

Armĭnĭus, ii, m. Nom. propr. Ducis fortissimi Germanorum, Herman. Dicitur et Harminius.

Armĭpŏtens, tis, o. 3. *hatalmas fegyverű*,

Digitized by Google

vitéz; mächtig in den Waffen, waffenmächtig, tapfer.

Armipotentia, ae, f. 1. *hadi erő, vitézség*; Macht der Waffen, Tapferkeit.

Armisonus, a, um, *fegyvertsörgő*; waffentönend.

Armo, āvi, ātum, āre, 1. *felvegyverkeztetni*; mit Waffen versehen, bewaffnen. Se in aliquem et contra aliquem armare: *valaki ellen felfegyverkezni, fegyvert fogni*; die Waffen gegen einander ergreifen. 2) Met. *felkészíltni, felfegyverkeztetni*; mit etwas versehen, ausrüsten. Eloquentia se armare; Cic. naves; accusatorem omnibus rebus, etc. 3) *ingerleni, neki tüzelni*; reizen, anreizen.

Armoracĕa, Armoracĭa, ae, f. vel, Armoraca; *torma*; der Meerrettig. Cochlearia Armoracia. L.

Armus, i, m. 2. *a' marhának az első tsipeje*, it. *az első tsimere*; die Schulter am Viehe, der Vorderbug. 2) *az ember válla*; die Schulter des Menschen.

Arna, ae, f. 1. urbs in Umbria.

Arnica, ae, f. 1. *kappanór*; die Mutterwurz.

Arnobius, ii, m. 2. Nom. propr. Philosophi et Scriptoris Seculi tertii.

Arnoglossa, ae, et Arnoglossum; *keskeny útifü, hegyes útifü*; spitziger Wegerich. Plantago lanceolata, L.

Arnus, i, m. 2. fluvius Hetruriae, hodie: Arno.

Āro, āvi, ātum, āre, 1. *szántani, mivelni a' földet, megszántani*; pflügen, ackern, erackern. 2) Aequor arare; *hajózni, hajón menni*; schiffen. 3) *barázdákat vonni rajta, megbarázdálni*; Furchen ziehen über etwas. V. gr. Rugae senilis arant corpus, Ovid.

Ărŏla, vel Arula, ae, f. 1. *az Ár vize Helvetziában*; der Aarfluß in der Schweiz.

Ărōma, ătis, n. 3. *füszerszám, füszer*; das Gewürz.

Ărōmătārius, ii, m. 2. *füszerdros, füszerszámdros*; der Gewürzkrämer, Spezereyhändler.

Ărōmătĭcus, a, um, *füszeres, füszerszámos*; gewürzt. 2) *jóillatú*; wohlriechend.

Ărōmătītes, ae, m. v. gr. vinum; *füszerszámos bor, tsinált bor*; ein gewürzter Wein, Kräuterwein.

Ărōmătīzo, āre, *megfüszerszámozni*; würzen. 2) *illatozni, jó illatot adni*; einen guten Geruch von sich geben.

Ărōmătōpōla, ae, m. 1. idem quod Aromatarius.

Ărŏn, vel Arus, i, f. *motskos kontyvirág, borjúlábfü, kontyosfü*; der Aaron, deutscher Ingwer, die Zehrwurzel, Natterwurz. Arum maculatum. L.

Ărpăgo, ĭnis, m. 3. idem q. Harpago; *szltóvas, tüzszltó*; der Feuerhaken.

Arpi, orum, m. urbs Apuliae.

Arpīnum, i, n. 2. urbs in Latio, patria Ciceronis.

Arquatus, vide: Arcuatus.

Arrectus, a, um, vide: Adrectus.

Arrepo, Arrepto, vide: Adrepo.

Arreptus, a, um, vide: Adreptus.

Arrha, Arra, ae, f. 1. *felpénz, fogladó*; das Angeld, Kaufschilling. 2) *zdlog*, das Pfand.

Arrhăbo (Arrăbo), ōnis, m. i. q. arrha.

Arrhālis (Arrālis), e. *zdlog képpen való*; pfändlich, unterpfändlich.

Arrīdeo, Arrigo, etc. vide: Adrideo, etc.

Arripio, Arrisio, vide: Adripio, etc.

Arrodo, vide: Adrodo.

Arrogans, vide: Adrogans, etc.

Arrosus, a, um, vide: Adrosus.

Ars, tis, f. 3. *mesterség, tanult mesterség, kézi mesterség*; jede erlernte Kenntniß, Kunst, Geschicklichkeit, Handwerk, Metier. 2) *tudomány, tanúlás által szerzett esméret*; die Wissenschaft, Gelehrsamkeit. Artes ingenuae et liberales; *a' jeles tudományok*; schöne Wissenschaften. Ars medendi; *az orvoslás mestersége, az orvosi tudomány*; die Heilkunde. Ars rhetorica; Ars grammatica, etc. 3) *kitanult mesterség valaminek*; die Kunst, die erlernte Kunst von etwas. Ex arte, v. arte; *mesterségesen, kitanult mesterség szerént*; nach der Kunst. V. gr. ex arte scribere, dicere, arte canere, etc. 4) *fortély, mesterség, ravaszság*; der Kunstgriff, die List. Arte et Marte aliquid perficere. Curt. Artem arte deludere. Terent. 5) *mód, út mód, eszköz*; die Art, Weise, das Mittel. Qua arte? *mi módon, mitsoda úton módon?* Auf welche Art? 6) *tulajdonság, tálentom*; die Eigen-

Digitized by Google

schaft, das Talent. 7) *hadi fortély*: die Kriegslist.

Arsăces, is, primus Parthorum rex.

Arsacides, ae, m. unus ex posteris Arsacis. 2) i. e. Persae.

Arsĕnĭcum, i, n. 2. *egérkö, egérmaszlag, rosnika*; das Arsenik, Operment.

Arses, is, m. Nom. propr. regis Persarum. 2) *nadragulya, bolondfü*; der Alraun, Atropa mandragora. L.

Arsĭna, et Arcĭna, ae, f. *gyujtogatás*; die Feuersbrunst, das Anstecken der Häuser.

Arsinŏe, es, f. Nom. propr. quarundam Reginarum. 2) urbs in Aegypto prope Arabiam, hodie: Suez.

Arsis, f. *valamelly szótagnak a' kimondásban való felemelése*; die Erhebung der Stimme beym Aussprechen einer Sylbe.

Artăbānus, nomen regum Parthorum.

Artăbāzus, i, m. Nom. pr. Ducum.

Artăphĕrnes, m. Nom. pr. ducis regis Darii.

Artaxa, ae, m. Nom. pr. regis Armeniae.

Artaxĕrxes, is, m. Nom. pr. Persarum Regum.

Artĕmidōrus, i, m. Nom. pr. Virorum.

Artĕmis, idis, f. i. q. Diana.

Artĕmisia, ae, f. 1. regina in Caria, uxor regis Mausoli. 2) *üröm*; der Beyfuß.

Artĕmīsium, ii, oppidum in Euboea.

Artĕmon, ōnis, m. 3. *kis vitorla*; ein kleines Segel, Bramsegel. 2) *tekerö tsiga*; eine Hebwinde, ein Kloben.

Artēria, ae, f. 1. *lélekzötsö, gége*; die Luftröhre, die zur Lunge führt. 2) *verér, életér*; die Arterie, Schlagader, Pulsader.

Artēriācus, a, um, *a' gégét illetö*; die Luftröhre betreffend.

Arthrĭtis, is, f. i. q. Arthritis.

Arthrĭticus, a, um, *köszvenyes*; gichtisch, mit der Gicht, Podagra ꝛc. behaftet.

Arthrītis, idis, f. 3. *szárazfájás, köszvény*; Gliederkrankheit, Reißen in den Gliedern, Gicht, Podagra.

Artĭcŭlāris, e. *izeket, apró tagokat illetö*; die Gelenke betreffend.

Artĭcŭlārius, a, um, i. q. articularis.

Artĭcŭlāte, Adv. v. gr. loqui; *érthetöleg, értelmesen*; deutlich, vernehmlich.

Artĭcŭlātim, Adv. *tagonként, izenként*; gliederweise, stückweise. 2) *értelmesen, érthetöleg*; vernehmlich. 3) *tzikkelyenként*; gliedweise.

Artĭcŭlātio, ōnis, f. 3. *bimbózás, fakadás, p. o. a' fában*; das Ansetzen neuer Knoten. 2) *a' szölövesszö bimbózáskori nyavalyája*; eine Krankheit der Weinstöcke an den Knoten der Ranken.

Artĭcŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *izekre osztani*; gleichsam in kleine Glieder oder Gelenke abtheilen. 2) *értelmesen kimondani, p. o. a' szót szótagokra megszaggatva*; deutlich aussprechen.

Artĭcŭlōsus, a, um, *götsös, sok izekre oszló*; voller Gelenke oder Knoten.

Artĭcŭlus, i, m. 2. *iz, a' tagnak apróbb részei*; ein Gelenk, ein kleines Glied. 2) *az izek közt lévö hajlás, bötyök*; das Gelenk im engsten Verstande, der Knoten, das Knöchel. Dolor articulorum; *köszvény, szárazfájás*; der Gichtschmerz. 3) *bötyök, iz, osztály, p. o. a' plánták szárain, ágain, 's a' t.* das Gelenk, der Knoten, Absatz. 4) v. gr. orationis; *osztály, rész, ágazat, p. o. a' beszédben*; Absätze, kleine Glieder, in der Rede. 5) *nemszótska, minémü ez: az, a'*; der Artikel, das Geschlechtswort, z. B. der, die, das. 6) *tzikkely, ártikulus*; Hauptpunkte, Hauptstück. Articuli Diaetales: *Országgyülési Tzikkelyek*. Landtagsartikel oder Punkte. 7) *időpont, idö*; der Zeitpunkt. In ipso temporis articulo; *éppen jókor*; zu rechter Zeit. Mortis in articulo; *halála órájan*; in den letzten Zügen.

Artĭfex, ĭcis, f. 3. (ars et facio); *mívesmester, mivmester, mivész, mives*; jeder Künstler, Meister, z. B. Bildhauer, Mahler. Artifices, in plur. Liv. *színjátszók, theátromi játszók*; Acteurs, Komödianten. 2) *mesterséges készitője, alkatója valaminek*; *készitö, szerzö*; der Verfertiger, Werkmeister. Deus artifex mundi; *az Isten a' világ alkatója*; Gott der Urheber der Welt. 3) *fortélyos ember*; ein listiger Mensch. 4) Sceleris artifex; *gonoszságnak mestere*; der eine Bosheit begeht. Morborum artifex; *orvos*; der Arzt.

Artĭfex, ĭcis, o. 3. *merterséges, ügyes*; kunstreich, geschickt.

Digitized by Google

Artificiālis, e. 3. *mesterséges*; künstlich, nach der Kunst eingerichtet.

Artificiāliter, Adv. *mesterségesen*; künstlich, nach der Kunst.

Artificīna, ae, f. 1. *mivész mühely*; eine Werkstatt der Künstler.

Artificiōse, Adv. *mesterségesen*; künstlich; Cic. artificiosius, Cic. artificiosissime.

Artificiōsus, a, um, *mesterséges*; künstlich, kunstreich, Kunst besitzend, durch Kunst erlernt, mit Kunst gemacht.

Artificium, ii, n. 2. *akármelly mesterség, mivészség, kézi mesterség, 's a' t.* jede Kunst, das Handwerk, Metier. 2) *mesterség, az az: valamelly tudomány reguláinak summás esmérete*; die Kunst, i. e. Inbegriff der zu einer Wissenschaft gehörigen Regeln. 3) *mesterség, ügyesség*; jede Kunst oder Geschicklichkeit. Omnia summo artificio facta. Cic. 4) *mesterséges miv vagy munka*; künstliche Arbeit, Kunstwerk. 5) *fortély, ravaszság*; jede ausgedachte List, listige Wendung, listiges Mittel.

Artĭo, vel Arctio, īvi, ītum, īre, 4. *közészorítni, közétsiptetni*; hinein schlagen, hinein pressen oder fügen.

Arto, are, vide: Arcto.

Artocŏpus, i, m. 2. *pék, kenyérsütő*; ein Bäcker.

Artŏcrĕas, ātis, n. 3. *pástétom*; eine Pastete.

Artolāgănus, i, m. 2. *pogátsa, lepény*; eine Art Kuchen.

Artŏlātrīa, ae, f. 1. *ostyaimádás*; Anbethung der Hostien.

Artŏmĕli, ītos, n. *kenyérből 's mézből készült kötés*; ein Umschlag von Brot und Honig.

Artŏphylax, ācis, m. *kenyérőrző*; der Brothüter.

Artopta, ae, m. 1. *pék, kenyérsütő*; ein Bäcker. 2) *egy edény vagy forma mellyben, p. o. bábakalátsot sütnek*; ein Geschirr, den Kugelhupf zu backen.

Artopticius (—itius), a, um, v. gr. panis; *bábakalács*; der Kugelhupf.

Artŏthēca, ae, f. 1. *kenyeres kosár*; ein Brodkorb.

Artŏtrōgus, i, m. 2. *kenyérvesztegető*; Brodfresser.

Artŭātim, Adv. *izenként, tagonként*; gliederweise.

Artŭātus, a, um, *feltagolt, darabokra vágatott*; in Stücke geschnitten.

Artus, us, m. 4. Plur. artus, artuum, artubus; *hajlás, az izeknek és tagoknak összefoglalódások*; das Gelenk, die Zusammenfügung zweyer Glieder am thierischen Körper. Dolor artuum; *köszvény, szaggató fájás, szárazfájás*; die Gicht, das Gliederreißen. 2) *tagok, izek, a' testnek tagjai*; das Glied, die Glieder. Omnibus artubus contremisco; *minden tagom reszket*; ich zittere an allen Gliedern. 3) *erő, erősség*; die Kraft, Stärke. Artus sapientiae, Cic.

Ārŭla, ae, f. 1. *oltárdrotska*; ein Altärchen. 2) *halom*; Erdhaufen.

Arum, i, n. 2. *kontyvirág*; die Zehrwurz.

Āruncus, i, m. 2. *ketskeszakáll, bakszakáll*; Ziegenbart.

Ărundĭfer, a, um, *nádas, nádtermő*; Rohr tragend.

Ărundĭnācĕus, a, um, *nádból való*; vom Rohre. 2) *nádforma*, rohrähnlich.

Ărundĭnētum, i, n. 2. *nádaskert, nádas*; Rohrgebüsch.

Ărundĭnĕus, a, um, *nádi, nádból való*; aus Rohr. 2) *sásos, sásforma*; dem Schilf ähnlich.

Ărundĭnōsus, a, um, *nádas, sásos, náddal teljes*; voll Rohr oder Schilf.

Ărundo, ĭnis, f. 3. *nád*; das Rohr. 2) *sás*; das Schilf. Moderator arundinis, Ovid. *haldsz*; ein Fischer. Captare arundine pisces; *horgdszni*; mit der Angelruthe fischen. 3) *nyíl, nyílvessző*; ein Pfeil. 3) *nádsíp*; eine Rohrpfeife.

Ārūra, ae, f. 1. *szántóföld*; der Acker, das Saatfeld.

Āruspex, vide: Haruspex.

Arvālis, e, *szántóföldi, vetési*; zum Saatfelde gehörig. Fratres arvales, *áldozó papok, kik tizenketten voltak, 's a' vetésekért áldoztak*; war ein Collegium von zwölf Priestern, die jährlich für die Feldfrüchte opfern mußten.

Arvīga, Arūga, ae, f. 1. *dlóoznivaló barom, vagy bika*; ein Opferthier oder Stier.

Arvīna, ae, f. 1. *háj, kövérség*; Schmeer, Fett, Speck. 2) *fadgyú*; das Inselt, Inschlitt.

Arvum, i, n. 2 *szántóföld, felszántott*

Digitized by Google

föld; ein Acker, ein unbesäetes gepflügtes Land, das Ackerfeld. 2) vitifera arva; *szőlőhegyek*; Weinberge. 3) Arvum Neptunium; *tenger*; das Meer.

Arvus, a, um, *szántani való, felszántani való, be nem vetett*; ungebaut, dazu bestimmt gepflügt zu werden. Ager arvus; *még be nem vetett föld*; ein ungebauter Acker.

Arx, arcis, f. 3. *tető, magas hely, hegy*; die Anhöhe, 2) *vár, erősség*; eine Festung, Citadelle, Burg. 3) *magas épület, kastély*; jedes hohe Gebäude. Arces sacrae; *templomok*; Tempel. 4) *menedékhely, menedék, oltalombástya*; der Schutz, die Schutzwehr, Vormauer. 5) Arx coelestis; *az ég*; der Himmel. 6) Arces; *határai valamelly helynek*; die Grenzen.

Arytaena, ae, f. 1. *merítő edény*; Geschirr zum Schöpfen.

As, assis, m. 3. *Római rézpénz neme volt, melly a' Cicero idejében ollyanforma betsű lehetett, mint a' mi mai legújabb jó réz krajtzárunk*; eine römische Kupfermünze, die zu Ciceros Zeiten ungefähr vier jetzige schwere Pfennige galt. Perdere omnia ad assem. Hor *egy fillérig mindenét elveszteni*; bis auf einen Pfennig (Heller) alles verlieren. 2) *valami egész, a' mellyet 12 felé lehet osztani*; ein Ganzes das in zwölf Theile getheilt werden kann. Ex asse heres; *egyedülvaló örökös*; ein Universalerbe.

Asărum, i, n. 2. *kapotnyak*; Haselwurz. (Asarum europ. L.).

Asbestinum, i, n. 2. *kölen*; der Steinflachs, Federweis.

Asbestos, i. *amiántkő, asbestkő*; der Asbest, ein Stein, der Amiant.

Asbŏtus, i, m. urbs Thessaliae.

Asca, ae, f. 1. urbs Siciliae.

Ascălăbŏtes, ae, m. 1. *gekkó gyék*; Geko, eine Art Eidechse. Lacerta Gecko. L.

Ascălŏnia, ae, f. 1. Ascalonium, ii, n. 2. *mogyoró hagyma*; der Aschlauch, Schalotten.

Ascălŏpas, ae, m. 1. *szalonka, sneff*; die Schnepfe, Riedschnepfe.

Ascănius, ii, m. 2. fluvius et lacus Phrygiae. 2) Nom. pr. filii Aeneae, alias; Iulus.

Ascărĭdes, um, m. *orsóféreg*; der Spuhlwurm.

Ascendibĭlis, Ascendo, Ascensibilis, Ascensio, Ascensor, Ascensus, us, vide: Adscendib. etc.

Ascēta, ae, c. *szerzetes, magát klastromi életre elszánt*; einer der sich in ein Kloster verlobt hat, ein Mönch. 2) *sanyarú életet élő*; jeder der eine strenge Lebensart führt.

Ascētrĭa, ae, f. 1. *apátza*; eine Nonne.

Ascĭa, ae, f. 1. *szekertze, bárd, dtsbárd, szinlőbárd*; das Beil, eine Zimmeraxt. 2) *gyalu*; der Hobel.

Ascĭcŭlus, i, m. 2. *kis szekertze, bárdotska*; ein kleines Beil, kleine Axt.

Ascii, ōrum, m. *árnyékatlan lakosok, a' kik t. i. a' heves égalj alatt lakván ottan ottan éppen a' talpok alá esik az árnyékok*; sind Völker, die zu gewissen Zeiten keinen Mittagsschatten haben, in der zona torrida.

Ascio, āre, 1. *bárdolni*; mit der Zimmeraxt behauen. 2) *gyalulni*; hobeln.

Ascĭo, ire, Ascisco, Ascitus, vide: Adsc.

Ascītes, ae, m. *husbeli vízkórság*; Wassersucht im Unterleibe.

Ascĭus, a, um, *árnyéktalan*; ohne Schatten.

Asclēpĭădes, ae, *Görög poéta volt: innen*: metrum Asclepiadeum; ein griechischer Dichter. 2) *híres orvos neve*; ein berühmter Arzt.

Asclēpĭas, ădis, f. 3. *krepln*; die Seidenpflanze, das Schlangenkraut.

Ascōliăsmus, i, m. 2. *fél lábon ugrdlás*; das Hupfen auf einem Fuße.

Ascŏpa, ae, f. 1. *vízedény*; Wassergeschirr, Wassergefäß.

Ascŏpēra, ae, f. *börzsák*; eine lederne Reisetasche, Mantelsack.

Ascraeus, a, um. *Ascra városából való, melly Beótiában a' Helleon mellett volt, Hesiodus hazdja*: Askräisch. Senex Ascraeus, i. e. Hesiodus.

Ascribo, Ascripticius, Ascriptio, Ascriptivus, Ascriptor, vide: Adscribo, etc.

Ascriptus, a, um, vide: Adscribtus.

Ascŭlum, i, urbs in Piceno et in Apulia.

Asdrŭbal, ălis, m. Nom. propr. Virorum.

Asĕcrētis, m. Indeclin. vel a Secretis;

Digitized by Google

Secretarius, it. *Titoknok*; ein Secretär, Rath.

Asella, ae, f. 1. *nöstény szamár, kantza szamár*; Eselchen oder Eselinn.

Asĕllĭceps, cĭpĭtis, m. 3. *szamár, tudatlan*; ein Eselskopf, der nichts kann.

Asellĭo, ōnis, m. 3. Nom. propr. Virorum.

Asĕllĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. Virorum. Suet. Cic.

Asellŭlus, i, m. 2. *kis szamaratska*; ein sehr kleines Eselchen.

Asellus, i, m. 2. *szamaratska, szamárka, szamár*; ein Eselchen, kleiner Esel. 2) *tökehal*; ein Stockfisch. 3) *szárlábú pintzebogár*; ein Kellerwurm, Müllereselchen. 4) asellus albus; *lazatz, lazatzhal*; der Lachs. Salmo Salar. L.

Asĭa, ae, f. 1. *Ázsia*; *a' földnek egy esmeretes része*; Asien.

Asĭānē, Adv. *Ázsiai módon*; asiatisch.

Asĭānus, a, um, *Ázsiai, p. o. lakos ember*; asiatisch.

Asĭātĭcus, a, um, *Ázsiai, Ázsiából való*; asiatisch, i. e. in Asien, dahin gehörig.

Asĭlus, i, m. 2. *bögöly, pőtsik, lólégy*; ein Insekt, welches das Vieh sticht, Bremse.

Asĭna, ae, f. 1. *nöstény vagy kantza szamár*; Eselinn.

Asĭnālis, e, *szamárhoz való, vagy illő*; eselhaft.

Asĭnārius, a, um. *szamaras*; mit Eseln sich beschäftigend, dahin gehörig. 2) ac. pastor; *szamárhajtó*; ein Eseltreiber.

Asĭnīnus, a, um, *szamártól való, szamár*; von Esel. Pullus asininus; *fiatal szamár*; ein junger Esel.

Asĭnus, i, m. 2. *szamár*; der Esel. Asinus ad lyram, Proverb. *tud hozzá mint a' hajdú a' harangöntéshez*; er schickt sich dazu, wie der Esel zur Cither. 2) *az az*; *ostoba, szamár*; dumm, einfältig, ein Esel.

Asio, ōnis, m. 3. *füles bagoly*; die Ohreule.

Asis, ĭdis, f. 3. *Ázsiai*; Asiatisch.

Asĭus, a, um, id. qu. Asiaticus.

Asōpĭădes, ae, m. unus ex posteris Asopi, v. gr. Aeacus.

Asōpus, i, m. fluvius Boeotiae. 2) Nom. pr. regis in Boeotia.

Asōtĭa, ae, f. 1. *tobzódás*; liederliches Leben, Schwelgerey.

Asōtus, i, m. 2. *tobzódó*; ein liederlicher Mensch, Schwelger.

Aspărăgus, i, m. 2. *spárga, nyúlárnyék*; der Spargel.

Aspāsĭa, ae, f. 1. Nom. pr. *egy okos asszony neve, a' ki Periklesnek feleségé, Socratesnek pedig az ékesszólásban tanítója volt*; ein kluges Frauenzimmer, Gemahlinn des Perikles, Lehrerinn des Sokrates in der Beredsamkeit.

Aspectabilis, Aspectamen, Aspectio, Aspecto, Aspectus, us, vide: Adspectabilis, etc.

Aspectus, a, um, vide: Adspectus.

Asper, a, um, v. gr. locus, via; *durva, darabos, zordon*; it. *göröngyös, mint a' fagyos út*; rauh, uneben, holpericht. 2) v. gr. folium, superficies; *borzas, éles, szúrós, durva*; rauh, stachelicht. Arteria aspera, Cic. *levegőtső, gége*; die Luftröhre. Asper numus; *új pénz, melly még meg nem kopott*; eine neu geprägte Münze. Barba aspera; *éles vagy erős szakáll*; starker, stechender Bart. 3) v. gr. homo; *durva, pallérozatlan, durtzás, nyers*; rauh, hart im Betragen, roh, nicht gefällig. 4) quoad saporem, odorem; *erős, tsípós, kellemetlen*; rauh, hart, beißend, widrig. 5) v. gr. hyems, tempora, res, etc.; *durva, kemény, mostoha, kedvetlen, terhes*; rauh, hart, widrig, unangenehm, beschwerlich. Mare asperum; *a' szélveszes tenger*; das stürmische Meer, Tempora aspera; *mostoha idők vagy környülállások*; bedenkliche Zeiten, unglückliche Umstände. Homines asperi laboribus; *a' dologhoz vagy munkához hozzá törődött emberek*; an schwere Arbeit und Strapazen gewöhnt. 6) v. gr. vox; *durabos, durva*; rauh, rauh klingend. 7) v. gr. animal, bos, etc.; *vad, szilaj*; widerspenstig, unbändig. 8) Epistola asperrima, Svet. *nagyon éles pennával irt levél, fulánkos levél*; ein sehr scharf geschriebener Brief.

Aspĕre, Adv. v. gr. loqui; *durván, illetlenül, durtzásan*; rauh, widerspenstig, roh. 2) v. gr. accusare, tractare aliquem; *keményen, kémélletlenül, durván*; streng, hart, unempfindlich.

Aspergo, vide: Adspergo.

Digitized by Google

Aspĕritas, ātis, f. 3. v. gr. viarum, loci, etc. *darabosság*, *zordonság*; die Rauhigkeit. 2) v. gr. hominis, rerum; etc. *durvaság*, *keménység*, *kedvetlenség*, *mostohaság*, *'s a' t.* die Rauhigkeit, Härte, Unannehmlichkeit, u. s. w. Vide: Asper.

Aspernābilis, Aspernanter, Aspernatio, Aspernor, vide: Adspernabilis, etc.

Aspĕro, āvi, ātum, āre (asper), 1. *darabositni*, *durvitni*, *eldurvitni*; rauh, uneben, ungleich machen. 2) v. gr. undas; *felborzasztani*, *hullámositni*, *p. o. mint a' szélvész a' tengert*; stürmisch machen. 3) *ingerieni*, *p. o. haragját valakinek*; reitzen, ärgern, aufreitzen.

Aspersio, Aspersus, vide: Adspersio, etc.

Aspĕrūgo, inis, f. 3 *magiszák*; eine Art Klebekraut.

Asphaltites lacus, auch bloß Asphaltites, ae, m. *hévitenger*, *sóstenger*, *a' Szentföldön*; das todte Meer in Palästina.

Asphŏdēlus, i, m. *magzating*, *királydárda*; Asphodill, Asphodillwurz.

Aspicio, vide: Adspicio.

Aspiratio, Aspiro, vide: Adspiratio, etc.

Aspis, idis, f. *áspiskigyó*; eine Art kleiner giftiger Schlangen, Otter, Viper. 2) urbs Africae. 3) promontorium Numidiae. 4) *paizs*; der Schild.

Asplēnum, i, et Asplenium, ii, n. 2. *bordalap*; das Milzkraut. Asplenium Scolopendrium; *Szarvasnyelvü bordalap*, *szarvasnyelvüfü*; das getüpfelte Milzkraut.

Asportātio, ōnis, f. 3. *elvitel*, *elszállitás*; die Wegschaffung, Wegführung.

Asporto, āvi, ātum, āre, 1. *elvinni*, *elszállitni*, *elhordani*; wegführen, wegschaffen, wegbringen.

Asprēdo, inis, f. 3. *darabosság*, *durvaság*; die Rauhigkeit.

Asprētum, i, n. 2. *sordon hely*; ein rauher, unebener Ort.

Assa, ae, f. 1. scil. caro; *sült*, *petsenye*; Gebratenes, der Braten.

Assa foetida, vel asa foetida; *asdnt tüpa*; stinkender Asant, Teufelsdreck.

Assamentum, i, n. 2. *padlázat*, *palló*; die Breter, Bretäfelung.

Assārius, ii, m. i. q. as.

Assatūra, ae, f. 1. *sült*, *petsenye*; der Braten, Gebratenes.

Assĕcla, Assectatio, Assectator, Assector, Assecutor, Assecutus, vide: Adsecla, etc.

Assensio, Assensor, Assensus, vide: Adsensio, etc.

Assentatio, Assentatiuncula, Assentator, Assentatorie, Assentio, Assentior, Assentor, vide: Adsentatio, etc.

Assequor, Assequutus, vide: Adsequor.

Asser, eris, m. 3. *deszka darab*, *deszka palló*; Bretter, Dielen. 2) *létz*; die Latte. 3) *rúd*, *pózna*; die Stange. 4) *donga*, *hordódonga*; die Faßdaube.

Asserculum, i, n. et —us, i, m. 2. *deszkátska*; ein Brettchen. 2) *létzetske*, *rúdatska*; eine kleine Latte oder Stange.

Assĕro, Assertio, Assertor, Assertorius, Asservo, Assessio, Assessor, Assessus, vide: Adsero, etc.

Asseveranter, Asseverate, Asseveratio, Assevero, vide: Adseveranter, etc.

Assideo, Assido, Assidue, Assiduitas, Assiduo, Assiduus, vide: Adsideo, etc.

Assignatio, Assignator, Assignifico, Assigno, vide: Adsignatio, etc.

Assimilanter, Assimilatio, Assimilis, Assimiliter, Assimilo, vide: Adsimilanter, etc.

Assimulo, Assimulatio, vide: Adsimilo, etc.

Assĭpondium, ii, n. 2. *egy fontnyi nehézség*; das Gewicht von einem Pfunde.

Assis, Axis, is, c. *deszka*; ein Brett.

Assĭsium, ii, n. 2. urbs Italiae.

Assisto, Assitus, vide: Adsisto, Adsitus.

Asso, āvi, ātum, āre, 1. *sütni*, *megsütni*; braten.

Associo, Associus, Assoleo, Assono, vide: Adsocio, etc.

Assudasso, Assuefacio, Assueo, Assuesco, Assuetudo, Assuetus, vide: Adsudasso, etc.

Assŭla, ae, f. 1. *forgács*, *szilánk*; ein Span, Spänchen, Stückchen Holz. 2) *deszkátska*; ein Brettchen.

Assŭlātim, Adv. *forgácsonként*, *apródonként*; spanweise, stückweise.

Digitized by Google

Assultim, Assulto, Assultus, vide: Adsultim.

Assumo, Assumtio, Assumtivus, Assumtus, vide: Adsumo, etc.

Assuo, vide: Adsuo.

Assurgo, vide: Adsurgo.

Assum, i, n. 2. *sült, petsenye*; etwas Gebratenes. Assum vitulinum; *borjú petsenye*; der Kalbsbraten.

Assus, a, um, *sült, megsült, p. o. hús*; gebraten. 2) *egyedülvaló, magános*; bloß, allein. Assa voce canere; *magában mussika nélkül énekelni*; ohne Begleitung der Instrumente singen. 3) *száraz*; trocken. Assa nutrix; *száraz dajka*; eine Amme die nicht säugt.

Assyrĭa, ae, f. 1. *Assyria, Ázsiai tartomány*; Assyrien. Hinc: Assyrius, a, um, *Assyriai*; Assyrisch. Assyrii; *Assyrusok, Assyriai lakosok*; Assyrer.

Ast, i. q. at; *de*; aber. 2) *hanem*; sondern. 3) loco: autem; *pedig*; aber. Ast ego; *én pedig*; ich aber, oder aber ich.

Asta, ae, f. urbs Liguriae et Hispaniae.

Astapa, ae, urbs Hispaniae.

Astăphis, ĭdis, f. *aszszúszóló, maloszsa*; getrocknete Weintraube, Rosine.

Astĕismus, i, f. q. urbanitās; *udvariság, tsinosság a' kifejezésben*; eine feine Art sich auszudrücken.

Aster, ĕris, m. 3. *tsillag*; ein Stern. 2) *gereptsin*; eine Pflanze, Sternblume.

Astĕrĭa, ae, Astĕrie, es, f. soror Latonae.

Astĕrias, ae, m. 1. *tsillagféreg*; der Seestern, Sternroche.

Astĕriscus, i, m. 2. *tsillagotska, tsillagjel*; ein Sternchen (*), ein kritisches Zeichen, z. B. das etwas fehle.

Astes, itis, m. 3. *az ütközetrendben tőszomszéd*; der einem an der Seite steht in der Schlachtordnung.

Astĕus, a, um, *nyájas, barátságos*; höflich, artig.

Asthma, ătis, n. 3. *fúladozás, nehéz lehellés, lehegés*; das schwere Athemholen, Keichen.

Asthmaticus, a, um, *lehegő, nehezen lehellő, szűkmejjű*; schwer Athem hohlend, engbrüstig.

Astigi, ōrum. Urbs fuit Hispaniae, a qua Astigitanus tractus.

Astipulatio, Astipulator, Astipulatus, Astipulor, vide: Adstipulatio, etc.

Astituo, Asto, vide: Adstituo, Adsto.

Astrăba, ae, f. 1. *zsámoly*; ein Fußschemmel. 2) *kengyel*; der Steigbügel. 3) *fanyereg*; ein hölzerner Sattel. 3) *hátas szamár*; ein Reitesel.

Astrăbister; *magasság és mélységmérő eszköz*; ein Instrument im Feldmessen, die Höhe und Tiefe zu erfahren.

Astraea, ae, f. *az Igazság Istenaszszonya*; Göttinn der Gerechtigkeit. 2) *szűz nevű tsillagzat*; das Gestirn, die Jungfrau.

Astraeus, i, m. 2. unus ex Titanibus, qui cum Aurora ventos generasse fabulatur. Hinc: Astraei fratres, i. e. venti.

Astrăgălismus, i, m. 2. *kotzkázás*; das Würfelspiel.

Astrăgălizo, āvi, ātum, āre, 1. *kotzkázni*; mit Würfeln spielen.

Astrăgălus, i, m. et Astragălum, i, n. 2. *boka, bötyök, tsőg*; der Knöchel. 2) *kotzka*; der Würfel. 3) *az épitésmesterségben az oszlop bardzda veszszői*; in der Baukunst das Stäblein in den Verzierungen der Säulen. 4) *bóka, lóborsó*; Traganth, eine hülsentragende Pflanze.

Astrālis, e, *tsillagzati*; die Gestirne betreffend.

Astrăpaeus, i, m. 2. i. e. Jupiter.

Astrĕpo, Astricte, Astrictorius, vide: Adstrepo, etc.

Astrictus, a, um, vide: Adstrictus.

Astrĭfer, a. um, *tsillagos*; gestirnt,

Astrĭger, a, um, idem.

Astringo, vide: Adstringo.

Astrĭpŏtens, ēntis, o, *tsillagokon uralkodó*; der mächtig ist über die Gestirne.

Astrĭsŏnus, a, um, *mennyei hangzatú*; himmlisch klingend.

Astrŏlăbium, ii, n. *tsillagvizsgálómív*; ein Instrument den Himmelslauf abzumessen.

Astrŏlŏgĭa, ae, f. 1. *a' régieknél annyit tett mint Astronomia*; *tsillagvizsgálás, és tsillagmagyarázás*; die Sternkunde und Sterndeutung.

Astrŏlŏgus, i, m. *tsillagmagyarázó*; ein Sterndeuter.

Astrŏnomĭa, ae, f. 1. *tsillagvizsgálás*; Sternkunde.

Digitized by Google

Astrósómïcus, a, um, *tsillagvizsgálati*; aſtronomiſch.

Astrónómus, i, m. 2. *tsillagvizsgáló*; ein Sternkundiger.

Astrósus, a, um, i. q. Lunaticus; *holdas*; mondſüchtig.

Astrum, i, n. 2. *akármelly világlító égitest, p. o. nap, vagy más tsillagzat*; jeder leuchtende Himmelskörper, z. B. die Sonne oder ein anderes Geſtirn. 2) Astra, in plur. i. e. coelum.

Astruo, vide: Adstruo.

Astu, Asty, indecl. neutr. id. qu. urbs, praecipue urbs Athenarum.

Astúrgia, ae, f. 1. urbs Hispaniae, hodie: Astorga.

Astúria, ae, f. 1. *Asturia, Spanyol országban egy Tartomány*; Aſturien.

Astus, us, m. 4. *tsalárdság, ravaszság*; die Liſt, Liſtigkeit, Verſchlagenheit.

Astúte, Adv. *ravaszúl, tsalárdon, álnokúl*; liſtig, auf liſtige Art.

Astútia, ae, f. 1. *ravaszság, tsalárdság, álnokság*; Liſt, Liſtigkeit, Schlauheit.

Astútulus, a, um, *ravaszotska*; liſtig. Apul.

Astútus, a, um, *ravasz, tsalárd, álnok*; ſchlau, liſtig.

Astyages, is, m. Nom. propr. regis Medorum, avus Cyri.

Astycus, Astïcus, a, um. *vdrosi, vagy Athénébeli*; ſtädtiſch oder Atheniſch.

Asylia, ae, f. 1. *menedékhely keresés jussa*; Freyheitsrecht, daß man einen von ſeinem Zufluchtsorte mit Gewalt nicht wegnehmen darf.

Asylum, i, n. 2. *menedékhely, szabad menedék*; die Freyſtätte, Freyſtatt.

Asymmétria, ae, f. 1. *összve nem illés*; Mangel der Ordnung und Übereinſtimmung der Theile.

At, Adv. et Conj. 1) *de*; aber. 2) *mindazáltal, mégis*; jedoch. 3) *legalább*; wenigſtens. Si non eodem die, at perendie; *ha azon a' napon nem is, legalább holnapután*; wenn nicht eben an demſelben Tage, wenigſtens übermorgen. 4) *no, ejnye*; *ni!* At te Dii perdant! *no, verjen meg az Isten*; ey, daß dich die Götter ſtrafen möchten. 5) *pedig*; da doch. 6) at at; *éj éj*; ey ey.

Atăbyria, ae, f. 1. cognomen Insulae Rhodi, a sequenti voce.

Atăbyris, is, m. 3. mons in Insula Rhodo.

Atălanta, ae, et Atalante, es, f. 1. virgo venatrix in Arcadia, filia Jasii. 2) filia Schoenii regis, in Scyro insula, cursu nobilis, et poëtis cantatissima.

Atălantiădes, ae, m. filius Atalantae, i. e. Parthenopaeus.

Atămita, ae, f. 1. v. gr. mea; *ősös néném, ősös nagy néném*; des Urältervaters Schweſter.

Atat, at! at! Adv. et Interj. *éj! éj! ejnye no!* ey! ey!

Atăvia, ae, f. 1. v. gr. mea; *ötödik nagy anyám ősösöm anyja, vagy ükköm anyja, az ez: a' nagy atyám ősének, vagy a nagy anyám ükének az annya*; Urältermutter, i. e. Mutter des Urgroßvaters (abavi) oder der Urgroßmutter (abaviae).

Atăvus, i, m. 2. v. gr. meus; *ötödik nagy apám, az ősösöm atyja, vagy ükköm nagy atyja*; Urältervoter, i. e. Vater des Urgroßvaters und der Urgroßmutter.

Atĕchnia, ae, f. 1. *tapasztalatlanság, tudatlanság, együgyüség*; die Unerfahrenheit, Unwiſſenheit.

Atella, ae, f. 1. urbs antiquissima Campaniae

Ater, atra, atrum, *fekete*; ſchwarz. Atra bilis, *fekete vér*; *melancholia, komor kórság*; ſchwarzes Geblüt, Melancholie. 2) *gyászba öltözött*; ſchwarz gekleidet 3) v. gr. dies, mors; *szomorú, gyászos, szerentsétlen*; traurig, betrübt, unglücklich. 4) v. gr. tigris, vipera; *rettenetes, kegyetlen*; ſchrecklich, grauſam. 5) v. gr. nubes, seges; *sürü, tömött, homályos*; dick, dicht, dunkel. 6) *rút, otsmány, p. o. tselekedet*; garſtig, häßlich. Ater odor; *rossz szag*; ein garſtiger Geſtank. 7) *homályos, érthetetlen*; dunkel, ſchwer zu verſtehen.

Athacus, i, urbs Macedoniae.

Athămas, antis, m. 3. rex Thessaliae, filius Aeoli, maritus Inonis. 2) mons Thessaliae.

Athănāsius, ii, m. 2. Nom. prop. episcopi Alexandriensis; et aliorum virorum.

Athăra, ae, f. 1. *pép, lisztes kása*; ein Brey von Mehl.

Athĕïsmus, i, m. 2. *istentagadás*; Verläugnung der Gottheit.

Athĕnae, arum, f. 1. plur. *Athéné, At-*

Digitized by Google

ticának fövdrosa; Athen, Hauptstadt in Attica. 2) Nom. pr. aliarum urbium.

Athēnaeum, i, n. 2. locus Minervae dicatus: *egy ollyan Minervának szentelt hely volt, a' hol a' Tudósok, tudományjok gyakorlása végett ottan ottan öszvegyültek*; ein Ort, der Minerva heilig, wo die Gelehrten zusammen kamen und sich übten.

Athēnaeus, a, um, i. e. Atheniensis

Athēnīca, ōrum, n. 2. *könyvtár*; eine Bibliothek. 2) fuerunt loca Athenis, Minervae dicata.

Athēnĭensis, e, *Athenébeli*; Athenisch, aus oder in Athen.

Athēnŏcles, is, m. 3. Nom. pr. Historiographi et aliorum Virorum.

Athēnŏdōrus, i, m. 2. Nom. propr. philosophi, tempore Oct. Augusti.

Athĕos, i, m. 2. *Isten nélkül való, Istentagadó*; der keine Götter glaubt, Atheist.

Athĕsis, is, m. 3. *az Etsfolyóvize*; die Etsch, ein Fluß.

Atheus, i. q. Atheos.

Athla, ae, f. 1. *munka, fáradtság, baj*; die Arbeit, Mühe, Kampf.

Athlēta, ae, m. 1. *bajvivo, áthléta*; ein Athlet, Wettkämpfer, Wettringer. 2) *erős izmos ember*; ein starker Mann.

Athlētĭcus, a, um, *bajvivói, áthletai*; athletisch.

Athlon, i, n. 2. *vivás, bajvivás*; der Kampf, Wettkampf.

Athlothēta, ae, m. 1. Agonotheta; *a' bajvivók birája*; der Kampfrichter.

Athos vel Atho, is, vel Athom, ōnis, m. 3. *egy magas hegy neve Macedóniában*; ein hoher Berg in Macedonien.

Athōpīa, ae, f. 1. *gyengeldtás*; Schwachheit des Gesichtes.

Athymīa, ae, f. 1. i. q. Animi abjectio, *tsüggedtség*; Muthlosigkeit.

Atĭa lex; *pupokat illető törvényvolt a' Rómaiaknál*; war ein Gesetz bey den Römern, welches von dem Priesterthume handelte.

Atĭlĭa, ae, f. 1. i. e. gens Atilia Romae.

Atilius (Attil.), a, um, denominatio gentilicia familiae Romanae. 2) Subst. Nom. pr. virorum.

Ātīna, ae, urbs in Latio.

Ātīnas, ātis, Atina oriundus. Cic.

Atinĭa ulmus; *szilfa neme*; eine Art Ulmbäume.

Atinĭus, ii, m. 2. Nom. pr. virorum. Hinc: Atinius, a, um.

Atintanĭa, ae, regio in Epiro.

Atlantēus, a, um, *Átlási*; Atlantisch, den Atlas betreffend, dahin gehörig.

Atlantĭăcus, a, um, id. q. Atlanticus.

Atlantĭădes, ae, m. unus ex posteris Atlantis.

Atlantĭcus, a, um, *Átlási*; Atlantisch, den Atlas betreffend, dazu gehörig. Mare Atlanticum; *az Átlánticumi tenger*; das athlantische Meer.

Atlantĭdes, um, pl. f. 3. *a' fiastyúk nevü tsillagzat*; die Gluckhenne, ein Gestirn. 2) *Átlás leányai*; die Töchter des Atlas.

Atlantis, ĭdis, f. 3. insula Africae.

Atlas, antis, m. 3. mons Mauritaniae altissimus, cui coelum incumbere videtur. 2) rex Mauritaniae, Urani filius, Astronomiae inventor.

Atmŏsphaēra, ae, f. 1. *gőzkörnyék, a' földet körülvevő gőzes levegő*; der Dunstkreis, die Luft die am nächsten die Erde umgibt, und immer mit den Dünsten der Erde angefüllet ist.

Atnepos, tis, m. 3. *negyed ízen való unoka*; ein Enkel im vierten Grade.

Ātnĕptis, is, f. 3. *negyed ízen való unokaleány*; eine Enkelinn im vierten Grade.

Ātŏmus, i, f. *létszer, a' lételnek első és legkissebb szerei*; jedes untheilbare Ding oder Körperchen, Monade, Element.

Ātŏnĭa, ae, f. 1. id. q. Imbecillitas; *ingyengülés*; die Schwachheit, Schlappheit der Muskeln und Nerven.

Ātŏssa, ae, f. 1. Nom. pr. filiae Cyri.

Atpātrŭus, ŭi, m. 2. *ősös bátya*, des Urgroßvaters Bruder.

Atque, Conjunct. *és, is*; und, auch. 2) *még pedig*; und zwar. Acetum, atque acidissimum. Cic. 3) post voces similitudinem denotantes, v. gr. Post: aeque, simile, talis, idem, totidem; nec non: post voces: contra, aliter, aliorsum, secus, alius, ponitur loco: quam, et significat: *mint, a' mint*; als, wie. 4) *valamint*; gleichwie. 5) atque adeo; *sőt még is*; ja sogar, und sogar, ja. 6) *minha*; gleich als ob, nicht anders als.

Digitized by Google

Atqui, Atquin, Adv. *úgy de*; nun aber.

Atrabilārius, a, um, *feketevérű, sötétvérű*; schwarzblütig, dickblütig, melancholisch.

Atractylis, idis, f. 3. *kerti sáfrány szeklitze*; der Saflor, wilder Safran. Carthamus tinctorius, L. 2) *gordon szeklitze*; Spindelkraut. C. lanatus, L.

Atramentum, i, n. 2. *feketitő*; alles was zum Schwärzen dient. Atramentum sutorium; *sarú feketitő*; die Schusterschwärze. 2) *tenta, író tenta*; die Tinte, Dinte.

Atrāmitae, ārum, plur. populus Arabiae felicis.

Atrāni, ōrum, plur. populi Hirpinorum in Italia.

Atrātus, a, um, *feketített*; schwarz, i. e. schwarz gefärbt. 2) *feketébe öltözött*; schwarz gekleidet.

Atrax, ācis, fluvius Aetoliae. 2) urbs Thessaliae.

Atreus, ĕi et ĕos, m. rex Mycenorum, pater Agamemnonis et Menelai.

Atria, ae, f. 1. vel Adria, ae. f. 1. urbs Italiae Inf. unde mare Adriaticum nomen habet.

Atriātus, i, m. 2. *kapus, portás, kapunálló*; der Pförtner, Thürhüter.

Atricapilla, ae, f. 1. i. e. Motacilla atricapilla; *bardtka, a' barázdabillegető faja*; der Klosterwenzel, Rinck, Schwarzköpfchen, ein Vogel.

Atricapillus, a, um, *feketehajú*; schwarzhaarig.

Atricolor, ōris, *feketeszínű*; schwarzfarbig.

Atrides, et Atrīda, ae, m. unus ex posteris Atrei. Atridae, plur. i. e. Agamemnon et Menelaus.

Atriensis, se. servus, *házi gondviselő, udvarmester*; der Hausaufseher, Hausmeister.

Atriolum, i, n. 2. *tornátz*; ein kleines Vorzimmer.

Atriplex, icis, n. 3. *maglapél*; die Melde, ein Kraut.

Atritas, ātis, f. 3. *feketeség*; die Schwärze.

Atrium, ii, n. 2. *pitvar, előszoba*; ein Vorhaus, Vorzimmer. 2) *előszála, előpalotac, a' nagy palotákban*; der Vorsaal.

Atrōcitas, ātis, f. 3. *kegyetlenség*; die Grausamkeit. 2) *irtóztatóság*; die schreckliche Beschaffenheit.

Atrōcĭter, Adv. *kegyetlenül*; grausam 2) *irtóztatóképpen*; auf schreckliche Art.

Atrŏphia, ae, f. 1. *kervadozás, száraz betegség*; das Ungedeihen, die Auszehrung, Schwindsucht.

Atrŏphus, a, um, *kervadozó, száraz betegségben sínlódó*; dem die Speisen keine Nahrung geben, hektisch, schwindsüchtig.

Atrŏpos, i, f 2. *egy a' három Párkák közül*; eine der drey Parcen.

Ātrox, ōcis, o. 3. *nyers, fötelen*; roh, ungekocht. 2) *kegyetlen*; grausam. 3) *rettenetes, iszonyú*; schrecklich, erschrecklich. 4) *hajthatatlan, kemény, makats*: hart, unbiegsam.

Ātta, ae, c *görbeláb, ló szárú*; ein Mensch mit krummen gebogenen Füßen. 2) antiquus quidam Fabularum Scriptor fuit. 3) Urbis nomen in Arabia felici.

Āttăbas, Nom. propr. *hires haramia neve*; eines verrufenen Straßenräubers. 2) Appellat. *haramia*; ein jedweder Straßenräuber.

Attactus, vide: Adtactus.

Attăgen, ēnis, m. 3. *nyírfajd*; das Birkhuhn, Rephuhn.

Attagēna, ae, f. 1. i. q. attagen.

Attălus, i, m. 2. Nom. Pr. regum Pergami in Asia, quorum ultimus divitiis maxime inclaruit.

Attămen, vel At tamen; *mindazáltal, mégis, tsakugyan*; aber doch, allein doch, demnach, jedoch.

Attamino, vide; Adtamino.

Attăte, i. q. Atat vel Attat, *éj! éj! ejnye!* ey! ey! oder ih! ih! oder ah! ah!

Attĕgĭa, ae, f. 1. *pásztor kunyhó*; ein Hirtenhaus oder eine Hütte.

Āttēius, i, m. 2. Nom. pr philologi cujusdam Atheniensis.

Attĕlăbus, i, m. 2. *atteldb*; der Afterkäfer.

Attemperate, Attempero, vide: Adtemperate, etc.

Attendo, Attentatio, Attente, Attentio, Attento, Attentus, vide: Adtendo, etc.

Attenuate, Attenuatio, Attenuo, vide: Adtenuate, etc.

Attestatio, Attestor, vide: Adtestatio.

Attexo, vide: Adtexo.

Atthis, idis, f. 3. *Atticai, Athenébeli, t. i. lakos, ember*; Attisch, Athenisch.

Digitized by Google

Attĭca, ae, f. 1. *Áttica, az a' kis tartománya Görögországnak, mellyben Áthené városa volt*; Attica, i. e. das Ländchen, worin Athen lag.

Attice, es, f. i. q. Attica.

Attĭce, Adv. *Atticai vagy Áthenébeli módon*; Attiſch, Atheniſch, auf Atheniſche Art.

Atticismos (inus), i, m. 2. *Áthenébeli szóllás mód*; die Atheniſche Art zu reden.

Atticisso, āre, *Atticai módon beszélleni és viselni magát*; wie ein Attiker reden, und ſich ſo betragen.

Attĭcus, a, um, *Atticai vagy Athenébeli*; Attiſch oder Atheniſch überhaupt. Attici; *az Áthenébeliek*; die Athenienſer.

Attigo, Attiguus, vide: Adtigo, etc.

Attĭlus, i, m. 2. *delfinhal*, ein Meerſchwein.

Attineo, Attingo, vide: Adtineo, etc.

Attollo, Attondeo, Attonite, Attonitus, Attono, Attonsus, Attorreo, vide: Adtollo, etc.

Attractio, Attractorius, Attractus, vide: Adtractio, etc.

Attrectatio, Attrectatus, Attrecto, Attremo, Attrepido, vide: Adtrectatio, etc.

Attribuo, Attributio, vide: Adtribuo, etc.

Attritio, Attritus, us, vide: Adtritio, etc.

Attritus, a, um, vide: Adtritus.

Au! *oh! jaj!* o! ach oder ah!

Auceps, ŭpis, c. 3. *madarász*; Vogelſteller, Vogelfänger. 2) Met. *valamire vágyó, valami után leselkedő*; der nach etwas begierig trachtet. Sermonis auceps; *hallgatózó*; der andere beborcht.

Auchētae vel Auchātae, arum, m. 1. populus Scythiae.

Aucta, orum, pl. n. 2. *nevekedés, növés*; die Zunehmung.

Auctārium, ĭi, n. 2. *toldás, megtoldás, pótlás*, die Zugabe, Zulage.

Aucte, Adv. *nevelve, nagyobbítva, bővítve*; vermehrt, vergrößert.

Auctĭfer, a, um, *termékeny, bőtermő*; fruchtbar.

Auctĭfico, āre, *öregbítni, szaporítni, nevelni*; vermehren. 2) *megajándékozni*; beſchenken.

Auctĭo, ōnis, f. 3. (augeo), *öregbítés, nevelés*; die Vermehrung. 2) *kótyavetye*; die Verſteigerung, Auction. Auctionem facere, Cic. *kótyavetyét tartani*; eine Verſteigerung halten oder anſtellen. Auctionem proscribere; Cic. *kótyavetyét hirdetni*; eine Verſteigerung anſagen oder ankündigen. Bona vendere auctione constituta; Cic. *elkótyavetyélni vagy onát*; licitando verkaufen, öffentlich verſteigern.

Auctionalia, ium, plur. *kótyavetyét illető írások*; Auctionsſchriften.

Auctĭōnārĭus, a, um, *kótyavetyélő*; mit der Auction ſich beſchäftigend.

Auctĭōnor, ātus sum, āri, Dep. 1. *kótyavetyét tartani*; Auction halten, anſtellen.

Auctĭto, āre, *öregbítni, nevelni, szaporítni*; vermehren.

Aucto, āre, 1. *nevelni, szaporítni, öregbítni*; vermehren.

Auctor, ōris, m. 3. (*jobb mint*: autor, author: ab: augeo); *szerző, szerzője, kezdője, indítója, kitatálója, készítője valaminek*; der Urheber, Stifter, Erbauer, Erfinder, Werkmeiſter. Auctor generis vel gentis, Virg. Svet. *törzsök attya valamelly nemzetségnek*; der Stammvater. 2) *szerző, író, könyvszerző*; der Schriftſteller, Verfaſſer. 3) *tanító*; it. *útmutató*; ein Lehrer, Anführer, Vorgänger. In philosophia versaris, auctore Chrysippo, Cic. 4) *példaadó valamiben*; der ein Beyſpiel in etwas gibt. Auctor omnium virtutum. Cic. 5) *tanácsadó*; ein Rathgeber. Auctor tibi sum, Cic. *azt tanácsolom neked, vagy javaslom*; ich rathe dir. 6) *tanú, tanúbizonyság*; ein Zeuge. Auctorem esse pro aliquo, Cic. *valaki részén lenni, valakivel tartani*; auf eines Seite ſtehen, es mit einem halten.

Auctōrāmentum, i, n. 2. *elkötelezés*; die Verbindlichkeit zu Dienſten für Geld. 2) *jutalom, dijja valaminek*; Lohn. 3) *kötelezőlrás*; der Contract, wodurch ſich einer zu etwas verbindlich macht.

Auctorĭtas, ātis, f. 3. *tekintet*; das Anſehen, worin jemand ſteht. Habere auctoritatem, Cic. esse in auctoritate Plin. auctoritate valere, Cic. *tekintetben lenni*; in Anſehen ſtehen. 2) *ehutalom*; die Ge-

Digitized by Google

wält, Macht. Auctoritas Senatus, Cic. 3) *tekintet, bets, betsület*; das Ansehen, der Werth. 4) *hitel, hitelesség, tekintet*; die Glaubwürdigkeit, das Ansehen. 5) *szerzői tekintet*; *a' hitelt erdemlő szerzőnek említése, a' hiteles tanú tekintetére való útaldás, 's a' t.* das Ansehen, z. B. eines Schriftstellers, wenn man sich auf die Glaubwürdigkeit eines Schriftstellers beruft, oder wenn man sich auf einen glaubwürdigen Zeugen, und auf dessen Ansehen sich beruft. 6) *kinyilatkoztatott akarat, rendelés, parantsolat, intézet, kivánság, 's a' t.* die bekannt gemachte Willensmeinung, z. B. einer angesehenen Person, die Verordnung, der Befehl, das Verlangen, u. s. w.

Auctoro, āvi, ātum, āre, 1. *kötelezni, lekötelezni valakit, p. o. hittel vagy pénzel valamire*; verbindlich machen. 2) v. gr. sibi mortem aliquo facinore; *gonoszsága miatt halált érdemleni*; sich durch ein Verbrechen den Tod zuziehen. 3) *hatalmat, tekintetet adni valakinek*; bekräftigen, Ansehen geben. Tertull.

Auctrix, īcis, f. 3. *szerzője, inditoja valaminek*; eine Urheberinn.

Auctus, us, m. 4. *nevekedés, öregbedés*; die Vermehrung, Vergrößerung, der Anwachs.

Auctus, a, um, *nevelt, szaporitott, bővitett, megbővittetett*; vermehrt. 2) *nevekedett, gazdagodott, 's a' t.* mit etwas versehen, beschenkt, bereichert, u. s. w. Auctus damno; *újabb kárt vallott*; neuen Schaden erlitten. Dupplici laetitia uno tempore auctus; *egyszerre kettős örömért*; zu gleicher Zeit doppelte Freude erlebt.

Aucúla, ae, f. 1. urbs Tuscorum.

Aucŭpātĭo, ōnis, f. 3. *madarászás*; das Vogelstellen.

Aucŭpātōrĭus, a, um, *madarászáshoz való*; zum Vogelfange dienlich.

Aucŭpātus, us, m. i. q. aucupium.

Aucŭpium, ii, n. 2. *madarászás*; die Vogelstellerey, der Vogelfang. Facere aucupium auribus, Plaut. *hallgatózni*; horchen, was einer sagt. Aucupium verborum; *kétértelmű és elfatsarható szó után való óldalkodás*; das Auffangen und Verdrehen der Worte.

Aucŭpo, āre, i. q. aucupor.

Aucŭpor, ātus sum, āri, Dep. 1. *madarászni, madarat fogni*; Vögel fangen. 2) v. gr. verba, gratiam, famam; *vadászni, utánna leselkedni, valamire vágyni*; nach etwas begierig trachten oder passen, begierig beobachten, lauern.

Audācĭa, ae, f. 1. *merészség, nagy bátorság*; die Kühnheit, Dreistigkeit, im guten Verstande. 2) *vakmerőség, vakmerő bátorság*; die Verwegenheit.

Audācĭter, contr. Audacter, Adv. *merészen, bátran*; kühn, herzhaft, dreist. Audacius, Comp. audacissime Sup. Cic.

Audācŭlus, a, um, *egy kevéssé merész*; etwas kühn.

Audax, ācis, o. 3. *merész, rendkivül bátor*; dreist, herzhaft, verwegen, kühn. Viribus audax; *erejében bizakodó*; der sich auf seine Stärke verläßt. Facinus audax; *vakmerő tselekedet*; eine Verwegenheit. Comp. audacior, Sup. audacissimus.

Audēna, ae, f. 1. fluvius Italiae.

Audendus, a, um, *a' mit merni kell*; was man sagen muß.

Audens, tis, o. 3. *merő, merész, bátor*; kühn. Audentes fortuna juvat timidosque repellit, Virg. 2) *vakmerő, szemtelen*; frech.

Audenter, Adv. *merészen, vakmerőül, vakmerően*; kühn, dreist, herzhaft.

Audentĭa, ae, f. 1. *merészség, vakmerő bátorság, bátorkodás*; die Kühnheit, Dreistigkeit, Herzhaftigkeit.

Audĕo, ausus sum, audēre, 2. *bátorkodni, merészleni, merészelni, merni*; sich unterstehen, die Dreistigkeit oder das Herz haben, etwas wagen, sich wagen. Extrema audere; *mindent elkövetni*; das äußerste wagen. Nec dicere ausim; *ki sem merem mondani*; ich wage es gar nicht zu sagen.

Audiens, tis, o. 3. *halló, hallgató*; der da hört. Dicto audientem esse; *engedelmeskedni, szót fogadni*; dem Befehle gehorchen.

Audĭentĭa, ae, f. 1. *figyelem, figyelmezés valamire*; die Aufmerksamkeit auf einen Redenden, das Gehör das man ihm gibt. 2) *hallgatás, rdhallgatás*; das Zuhören, Ge-

Digitized by Google

hór. 3) *hallás, halló tehetség*; das Gehör, das ist: die Kraft zu hören.

Audio, īvi, et ītum, īre, 4. v. gr. ex, ab, vel de aliquo aliquid; *hallani, megérteni valakitől valamit*; hören, vernehmen. Audire in aliquem: *valakiről valami rosszat hallani*; etwas Böses von Jemanden hören. Audin? (loco: audisne?) *hallod e'?* hörst du? Graviter audire; *nagyot hallani, nehezen hallani*; übel oder schwer hören. 2) aliquem; *hallgatni, meghallgatni valakit, rdhallgatni valakire*; einen hören, anhören, einem zuhören. 3) v. gr. preces; *meghallgatni, megadni, p. o. valaki kérését*; erhören. 4) audio; *meghiszem*; ich gebe es zu. Non audio; *az nem lehet*; das geht nicht an. 5) *hallgatni valakire, szavát fogadni valakinek*; Gehör geben, gehorchen, folgen. 6) *nevezetni*; heißen, genannt werden. Quomodo audit? *hogy hivják, hogy nevezik?* wie heißt es? 7) bene vel male audire; *jó vagy rosz hírben lenni*; im guten oder üblen Rufe stehen. Bene audit; *dicsérik*; wird gelobt.

Audītio, ōnis, f. 3. *hallás*; das Hören. 2) *a' hallás tehetsége, a' hallás*; das Gehör. 3) *hallgatás*; *p. o. a' tanitás hallgatása*; das Zuhören. 4) *hír*; das Gerücht.

Audītiuncŭla, ae, f. 1. *fülheggyel való hallása valaminek*; ein kleines Gerücht.

Audītor, ōris, m. 3. *halló, hallója valaminek*; der Hörer. 2) *hallgató, tanitvány*; der Zuhörer, Schüler.

Auditorium, ĭi, n. 2. *kör tanúló hely, hallgató hely*; der Hörsaal. 2) *a' hallgatók magok*; die Zuhörer.

Auditorius, a, um, *hallásbéli*; das Hören betreffend. 2) *hallgatásbéli*; das Zuhören betreffend.

Audītus, us, m. 4. *hallás*; das Hören oder Gehör.

Audītus, a, um, *hallott*; gehört, erhört. Audito crudelior; *hallatlan kegyetlenség*; unerhört, grausam.

Aufero, abstŭli, ablātum, auferre, 3. (ab et fero) aliquid; *vinni, elvinni, p. o. magdval valamit*; wegtragen, wegbringen. 2) *elvenni, magához venni*; nehmen, wegnehmen, in Empfang nehmen. 3) *erővel, erőszakkal, vagy allattomban elvinni, elvenni, ellopni*; mit Gewalt oder heimlich nehmen, wegnehmen, stehlen, entreissen. 4) se; *eltávozni*; sich entfernen. Aufer te hinc; *elmenj! takarodj!* geh, pack dich fort! 5) *elhagyni, abbahagyni, félretenni*; weglassen, unterlassen, bey Seite setzen.

Aufidēna, ae, f. 1. urbs Italiae.

Aufidus, i, m. 2. fluvius Italiae ad Cannas.

Auffŭgio, ūgi, ŭgĭtum, ĕre, 3. *elfutni tóle, elszaladni*; davon fliehen, wegfliehen, entfliehen.

Augĕo, auxi, auctum, ēre, 2 *nevelni, öregbitni, sokasitni*; vermehren, vergrößern. 2) *nagyobitni*; vergrößern. 3) v. gr. aliquem aliqua re; *felsegélni, boldogitni, megajándékozni valamivel*; mit etwas versehen, beglücken, beschenken. Divitiis augere; *felgazdagitni*; bereichern. Augeri liberis; *megszaporodni*; Kinder bekommen. 4) aliquem; *valakin segitni, elősegélni, valakinek javát előmozditni*; aufhelfen, seinen Vortheil befördern. 5) *valakit magasztalni, ditsérni, emelni*; einen erheben, rühmen. Augere animos; *bátratni*; Muth zusprechen.

Augesco, ĕre, 3. *nőni, nevekedni, öregbedni*; wachsen, zunehmen.

Augĭas, et Augēas, ae, m. rex in Elide.

Augifico, āre, i. q. augeo.

Augmen, inis, n. 3. *nevekedés, öregbedés, öregbülés*; die Vermehrung, Wachsthum.

Augmento, āre, 1. *nevelni, szaporitni, öregbitni*; vermehren.

Augmentum, i, n. 2. *öregbülés, szaporodás*; Vermehrung, Zunahme.

Augur, ŭris, m. 3. *augúr, jövendő mondó pap volt a' Rómaiaknál, kik a' madarak repüléséből, szólásából 's a' t jövendőltek*; ein Augur, 2) *jövendő mondó*; ein Weissager.

Augŭrālis, e, *augurt illető, jövendő mondói*; Augurisch, i. e. die Augurn betreffend, dahin gehörig.

Augŭrātio, ōnis, f. 3. *jövendölés, megjövendölés*; Weissagung.

Aŭgŭrātor, ōris, m. 3. *madarakból jövendölő*; ein Vogeldeuter.

Augŭrātus, us, m. 4. *madarakból jövendölés, a' jövendölés mestersége*;

Digitized by Google

die Kunst der Vogeldeuter, die Vogeldeuterey.

Augūrium, ii, n. 2. *madarakból jövendölés*; die Vogeldeuterey. 2) *előérzés, rébzés*; die Vorempfindung, Ahndung. 3) *jel, jelenség, előrevaló, jelenség*; eine Vorbedeutung, ein Zeichen, Anzeichen.

Augūrius, a, um, *jövendő mondói*; augurisch, weissagerisch.

Augūro, āvi, ātum, āre, 1. *madarakból jövendölni*; aus der Vögel Geschrey, Flug u. s. w. wahrsagen. 2) *jövendölni, jövendőt mondani*; wahrsagen, prophezeyen.

Augūror, ātus sum, āri, Dep. 1. *jövendölni, megjövendölni, előre megmondani*; prophezeyen, weissagen; 2) id. qu. Auguro, 3) *gyanítni*; muthmaßen.

Augusta, ae, f. 1. *Tsászárné*; eine Kaiserinn. Tac. 2) *a' Tsászárnak édes Annya vagy testvérje, p. ó. Ő Tsászári Felsősége*; kaiserliche Hoheit. 3) *városok nevei*: Augusta Vindelicorum; *Augspurg*; Augspurg. A. Taurinorum; *Turin*; Turin. A. Trevirorum; *Trier*; Trier. A. Ubiorum; *Colonia*; Cöln.

Augustāle, is, n. 3. *a' Tsászár sátora, szobája, 's a' t.* des Kaisers Zelt oder Zimmer. Virg.

Augustālis, e, 3. *Augusztus Tsászártól való*; vom Kaiser Augustus herrührend. 2) *tsászári*; kaiserlich, herrlich.

Augustānus, a, um. id. qu. Augustalis.

Auguste, Adv. *szentül*; heilig. 2) *pompásan, ditsőségesen*; herrlich, göttlich.

Augustīānus, a, um, id. qu. Augustalis.

Augustīnus, i, m. 2. pater ecclesiae et Episcopus Hippensis in Africa.

Augusto, āre, *ditsőítni*; ehrfurchtswerth, majestätisch machen.

Augustus, i, m. 2. *Octávius Római Tsászárnak adtak ezt a' különböztető nevet, a' kinek uralkodása alatt született a' Krisztus*; der Zunahme des römischen Kaisers Octavius, unter dessen Regierung Christus gebohren worden ist. 2) *Augusztus hónap*; der Augustmonath.

Augustus, a, um, *felszentelt, szent, megbánthatatlan*; geweihet, heilig, unverletzlich. 2) *felséges, ditsőséges*; majestätisch, herrlich. 3) *tsászári*; kaiserlich,

Aula, ae, f. 1. *udvar a' háznál*; der Hof am Hause. 2) *fejedelmi, kirdlyi vagy tsászári udvar, palota*; der Hof, ein Fürstenhof. In aula; *az Udvarnál*; *az az, a' fejedelmi, vagy kirdlyi Udvarnál, v. Palotában*; bey Hofe. Aula augusta; *a' Tsászári Udvar*; der kaiserliche Hof.

Aulaea, ae, f. 1. i. q. aulaeum.

Aulaeum, i, n. 2. *szőnyeg*; Tapeten, gewirkte Tepichte. 2) *kárpit*; die Vorhänge, besonders im Theater, die Cortine.

Aulerci, orum, populus in Gallia Celtica.

Aulētes, ae, m. 1. *slpos, flótás*; ein Flötenspieler.

Aulicus, a, um, *Udvari, Fejedelmi*; den Hof eines Fürsten (Königs ꝛc.) betreffend, dahin gehörig. Adparatus aulicus; *pompás készület*; eine prächtige Zurüstung.

Auloedus, i, m. 2. *flóta mellett éneklő vagy muzsikáló*; der zur Flöte singt o. spielt; 2) *flótázó*; ein Flötenspieler.

Aulon, ōnis, mons Calabriae.

Aulus, i, m. 2. cognomen fuit apud Romanos.

Aura, ae, f. 1. *szellő, levegő*; eine gelinde sanfte Luft, sanfter Wind, die Luft. Jucunda aura; *kies szellő*; angenehme Luft. Auras vitales carpere; *élni*; leben. Aura auri; *az arany fényje*; der Glanz des Goldes. Aurae popularis homo; *köznép kedvét kereső ember*; nach Gunst des gemeinen Volkes strebend. 2) *gőz, illat*; der Dunst, Duft.

Aurantĭus, a, um. v. gr. malus aurantia; *narantsfa*; ein Pomeranzenbaum. Aurantia poma; *narantsok*; Pomeranzen.

Aurāria, ae, f. 1. *aranybánya*; ein Goldbergwerk, eine Goldgrube.

Aurārĭus, ii, m. 2. *aranymives*; ein Goldarbeiter.

Aurārĭus, a, um, *aranybéli, aranyból dolgozó, 's a' t.* sich mit Golde beschäftigend, das Gold betreffend. Faber aurarius; *aranymives*; der Goldschmied.

Aurāta, ae, f. 1. *aranyos hal, aranytzompó*; ein Fisch, etwa Goldbrachsen.

Aurātor, ōris, m. 3. *aranyozó*; der Vergolder.

Digitized by Google

Auratura, ae, f. 1. *aranyozás*, *meg-aranyozás*; das Vergolden.

Auratus, a, um, *aranyozott*, *aranyos*; vergoldet. 2) *arany*, *aranyból való*; golden, aus Gold. 3) *aranyszínű*; goldfarbig.

Aurēlĭa, ae, f. 1. urbs, i. e. Orleans. Hinc: Aurelianensis; *Orleánsi*; von Orleans oder dahin gehörig.

Aurēlĭus, a, um, *Római familiai nevezet*; eine römische Familienbenennung.

Aurĕŏlus, a, um, *aranyos*; vergoldet. 2) *arany*, *aranyból való*; golden. 3) *aranyszínű*; goldfarbig.

Aurĕŏlus, i, m. 2. *egy forintos aranypénz*, *aranyforint*; ein Goldgulden.

Aurĕsco, ĕre, *arannyá változni*; zu Golde werden.

Aurĕus, a, um. *arany*, *aranyból való*; golden, aus Gold. 2) *aranyszínű*; goldgelb. 3) *gyönyörű*; vortrefflich. Aurea verba, Lucr. 4) *felette jó*, *szép*, *felséges*; überaus schön, gut, schätzbar

Aurĕus, i, m. 2. *aranypénz*, *egy arany*; ein Dukaten.

Aurichalceus, a, um. *sárgaréz*, *sárgarézből való*; messingen, von Messing.

Aurĭchalcum, vel Orichalcum, i, n. 2. *sárgaréz*; der Messing.

Aurĭcilla, Oricilla, ae, f. 1. *fülkarima*, it. *fülgomba*; das Ohrläppchen.

Aurĭcŏlor, ōris, m. 3. *aranyszín*; goldfarbig.

Aurĭcŏmans, tis, o. 3. *arankajú*; goldhaarig.

Aurĭcŏmus, a, um, i. q. auricomans.

Aurĭcŭla, ae, f. 1. *fülkarima*; das Ohrläppchen. 2) *fül*; das Ohr.

Aurĭcŭlāris, e, c. 3. *fülre való*, *fülhöz tartozó*; zu den Ohren gehörig. Digitus auricularis; *kis ujj*; der kleine Finger.

Aurĭcŭlārĭus, ii, m. 2. *valakinek mindent bémondó*, *hirgyónó*, *hirsúgó*; ein Ohrenbläser. 2) *fülorvos*; ein Ohrenarzt.

Aurĭfer, a, um, *a' mi aranyat hord magával*, *mint némelly folyóviz*; Gold tragend oder mit sich führend

Aurĭfex, ĭcis, m. 3. *aranymives*, *ötvös*; Goldarbeiter, Goldschmied.

Aurĭflŭus, a, um, *arannyalfolyó*, *aranyos*; goldfließend, Gold mit sich führend.

Aurĭfŏdīna, vel auri fodina, ae, f. 1. *aranybánya*; Goldgrube, Goldbergwerk.

Aurīga, ae, c. 1. *kotsis*; der Kutscher. 2) *szekeres*, *kotsis*; der Fuhrmann, Kutscher. 3) *egy tsillagzat az égen melly* 40 *tsillagból áll*, *szekeres*; ein Gestirn, der Fuhrmann. 4) *révész*, *kormányos a' hajóban*; der Steuermann.

Aurīgātĭo, ōnis, f. 3. *kotsizás*, *szekerezés*, *kotsisság*, *kotsiskodás*; das Fahren, Kutschiren.

Aurīgātor, ōris, m. 3. id. qu. Auriga.

Aurīgĕna, ae, m. 1. *aranytól származott*; von Gold gezeugt.

Aurīger, a, um, id. qu. Aurifer.

Aurīgo, āre, 1. *kotsis lenni*, *a' lovakat hajtani*, *a' kotsit 's a' lovakat kormányozni*, *kotsizni*, *szekerezni*; fahren, den Wagen und die Pferde regieren, Kutschiren. 2) Met. *kormányozni*, *vezérleni*; anführen.

Aurīlĕgĭum, ii, n. 2. *aranyászó hely*; ein Ort wo das Gold gesammelt wird.

Aurīlĕgŭlus, i, m. 2. *aranyászó*; ein Goldleser, Goldsammler.

Aurīpigmentum, i, n. 2. *aranyglét*, *operment*; das Operment, eine Art Arsenik.

Auris, is, f. 3. *fül*; das Ohr. Aures erigere, vel arrigere, Terent. *fülelni*; die Ohren spitzen. Aurem alicui praebere, Liv. dare, vel dedere, Cic. *hallgatni valakire*, einem zuhören. Servire auribus, Caes. *más inye szerént beszéllni*, *kedvezve szóllani*; nach dem Maule reden. Auribus dare aliquid; permulcere aures, Cic. *hizelkedni*, *tsapodárkodni*; schmeicheln. Aurem vellere, Virg. *megráńtani a' fülét*, *emlékeztetni valamire*; am Ohre zupfen, das ist: erinnern. Auris rimosa; *mindent kifetsegő*; der alles ausschwatzt. 2) *korhány*, *az ekében a' barázda döntő deszka*; das Streichbret. 3) *füle*, *nyele*, *fogója valaminek*; ein Griff, der Henkel, die Handhabe.

Auriscalpium, ii, n. 2. *fülvájó*; der Ohrlöffel.

Auritŭlus, i, m. 2. *nagy fülü*, *füles*, *tsatsi*; langöhrig, Langohr, der Esel.

Aurītus, a, um, *füles*, *nagy fülü*; mit Ohren versehen, besonders langen. 2) *füleló*, *figyelmezve hallga-*

Digitized by Google

ti; der die Ohren spitzt, lange Ohren macht. 3) testis auritus; *kallott tanú, személyes tanú*; der Ohrenzeuge.

Auro, āre, *aranyozni, megaranyozni*; vergolden, mit Golde schmücken.

Auroclavatus, a, um, auro clavatus; *paszamántos*; mit goldenen Streifen oder Goldborten besetzt.

Aurōra, ae, f. 1. *hajnal, hajnalhasadás*; die Morgenröthe. Prima aurora, Plin. ad primam auroram, Liv. *hajnal hasadtakor*; beym Aufgange der Morgenröthe. Aurora musis amica, Prov. *a' hajnal a' tudományok mátkája, legjobb hajnalban tanulni*; des Morgens ist gut studiren. Die Morgenstunde hat Gold im Munde.

Aurōsus, a, um, *aranyal gazdag*; goldreich.

Aurūginēus, a, um, *sárgaságban lévő*; gelbsüchtig.

Aurūgino, āre, *sárgaságban lenni*; die Gelbsucht haben.

Aurūgo, inis, f. 3. *sárgaság*; Gelbsucht.

Aurūla, ae, f. 1. *szellő*; Lüftchen, Windchen.

Aurulentus, a, um, *aranyszínű*; goldfarbig.

Aurum, i, n. 2. *arany*; das Gold. Montes auri polliceri, Terent. *arany hegyeket ígérni*; goldene Berge versprechen. 2) *aranyból készült eszköz, pohár, 's a' t.* Gold, was aus Gold gemacht worden, z. B. goldener Becher ꝛc. Aurum caelatum; *domborúra metszett arany, p. o. pitszis, pohár*; ein goldenes Geschirr mit erhabener Arbeit. Aurum textile; *arany fonal*; Goldfaden, Golddrath. Aurum signatum; *arany pénz, vert arany pénz*; geprägtes Gold. 3) *aranyszín*; Goldfarbe. 4) *fény, fényesség*; der Glanz, Schimmer.

Aurunca, ae, urbs Campaniae.

Aurunci, orum, antiquissimi populi Italiae.

Auscultātio, ōnis, f. 3. *hallgatás, figyelmezés*; das Zuhören, Zuhorchen. 2) *engedés, engedelmeskedés*; das Gehorchen. 3) *hallgatózás*; das Horchen.

Auscultātor, ōris, m. 3. *hallgató, figyelmező*; der Zuhörer, Zuhorcher. 2) *hallgatózó*; der horchet. 3) *engedelmeskedő*; der Gehorcher.

Auscultātus, us, m. i. q. auscultatio.

Ausculto, āvi, ātum, āre, 1. aliquem et alicui; *hallgatni, figyelmezni, ráhallgatni valakire*: zuhören, zuhorchen, anhören. 2) *kelybe hagyni valaki beszédét, tetszéssel hallgatni*; mit Beyfall anhören, Beyfall geben. 3) alicui; *engedelmeskedni*: *engedni, valakinek*; gehorchen, Gehör geben. 4) v. gr. ad fores, vel ab ostio auscultare; *hallgatózni*; horchen, heimlich lauschen.

Ausim, is, it, ausis, ausit; id. qu. audeo, non ausim; *nem merek, nem bátorkodom*; ich unterstehe mich nicht.

Auson, ŏnis, filius Ulyssis, a quo regio quaedam Italiae Ausonia nominata.

Ausŏnes, um, plur. *Ausonok, Olaszországi igen régi népek*; Ausonier, uralte Völker in Italien. 2) *Rómaiak, Olaszországi lakosok*; Römer, Italiener.

Ausŏnĭa, ae, f. 1. regio Italiae.

Ausŏnĭdae, ārum, m. 3. id. qu. Ausones.

Ausŏnĭus, a, um, *Ausoni, a' poetáknál, Olaszországi, Latiumi, Romai*; Ausonisch, bey Dichtern insgemein st. Italisch, Lateinisch, Römisch.

Auspex, ĭcis, c. 3. *madarakból jövendölő*; ein Weissager aus dem Fluge, Gesange oder Fressen der Vögel. 2) *indítója, kezdője valaminek*; der Veranlasser, Stifter, Urheber. 3) *oltalmazó, védő, segítő, segítség*; it. *vezérlés*; der Beystand, it. der Anführer.

Auspĭcābĭlis, e, i. e. praebens bonum auspicium.

Auspĭcālis, e, *jövendőmonddsra való*; zur Weissagerey dienlich.

Auspĭcālĭter, i. q. auspicato.

Auspĭcāto, (Abl.) *Auspiciumot tartván*; nach gehaltenen Auspiciis. 2) *szerentsésen, szerentsés órdban*; glücklich, zur glücklichen Stunde oder Zeit.

Auspĭcātus, us, m. 4. i. q. auspicium.

Auspicium, ii, n. 2. (i. e. avispicium), *a' jövendőt jelentő madarak vizsgálása, vagy azoknak nézése*; különösen *azok nézésének jussa, hogy abból az Isteni végzéseket kitanúlhassák*; das Sehen nach den Weissagevögeln, besonders das Recht, darnach zu sehen, um daraus den

Digitized by Google

göttlichen Willen zu erforſchen, Weisſagungsrecht. 2) *jel, jelenség, jeladás, t. i. a' jövendö történetekre*; jede göttliche oder prophezeyende Anzeige, Anzeichen. 3) *madarakból való jövendölés*; die Wahrſagerey aus den Vögeln. 4) *kezdet, elej*; der Anfang. Sub auspicio novi anni; *az új esztendö kezdetével*; beym Anfange des neuen Jahres. Auspicio bono; *szerentsés órában*; zu einer glücklichen Stunde. 5) *vezérlés, kormányzás, igazgatás*; die Anführung. Tuo auspicio; *a' Te vezérlésed, vagy kormányzásod alatt*; *vagy szerént*; unter deiner Anführung. 6) *fövezérség*; das Obercommando. 7) *felsöségi hatalom*; die Gewalt oder Macht der Obrigkeit. 8) *tetszés*; das Belieben. Suis auspiciis vivere; Virg. *tetszése szerént élni*; nach ſeinem eigenen Belieben leben oder handeln.

Auspĭco, āvi, ātum, āre, 1. id. qu. Auspicor.

Auspĭcor, ātus sum, āri, Dep. 1. *madarakból jövendölni*; aus der Vögel Geſchrey, Freſſen oder Fluge wahrſagen. 2) aliquid; *valamit kezdeni, elkezdeni*; anfangen, den Anfang machen. 3) *felszentelni*; einweihen.

Austellus, i, m. 2. *enyhes déli szél*; gelinder Südwind.

Auster, stri, m. 2. *déli szél*; der Südwind. 2) *dél, déli tájják*; die ſüdliche Gegend, der Süden.

Austēre, Adv. *fanyarúl*; herbe. 2) v. gr. agere cum aliquo; Cic. *kémélletlenül, keményen*; ernſthaft, ſtrenge.

Austēritas, ātis, f. 3. v. gr. vini, etc. *fanyarság*; *fanyar ize valaminek*; die Herbe oder Herbigkeit, der herbe Geſchmack. 2) *haragos szine valaminek*; von Farben, eine gewiſſe Dunkelheit. 3) *komorság, komor vagy kedvetlen tekintet*; Ernſthaftigkeit, Finſterkeit der Mienen, Unfreundlichkeit, das Sauerſehen.

Austērŭlus, a, um, *fanyarkás*; etwas herbe.

Austērus, a, um, *fanyar, fanyar izü*; vom Geſchmacke herbe, ſauer. 2) Trop. *komor, kedvetlen, hardtságtalan*; ernſthaft, unangenehm, unfreundlich, ſtreng. 3) *setét, haragos szinü*; von Farben, etwas dunkel.

Austrālis, e, *déli*; mittäglich, ſüdlich.

Austrīfer, a, um, *déli szél hozó*; Südwinde herbey bringend.

Austrīnus, a, um, *déli*; ſüdlich.

Austrŏafrĭcus, i, m. 2. *déldélnyúgoti szél*; Süd- Südweſtwind.

Austrŏnŏtus, i, m. 2. i. e. polus australis.

Ausum, i. n. 2. *mérész tselekedet*; eine gewagte Unternehmung.

Ausus, a, um. *mert, méreszlett*; der ſich erkühnet, der ſich unterſtanden hat.

Aut, Conj. *vagy*; oder aut —aut, *vagy, —vagy*; entweder, — oder, aut vero, aut etiam; *vagy pedig*; oder aber. 2) *különben*; ſonſt, widrigenfalls.

Autem, Conj. *pedig*; aber. Ille autem; *ö pedig*; er aber. 2) *is, hasonlóképpen*; auch, ebenfalls.

Authentĭcus, a, um. *sajdt kezével irt, eredeti irásban való*; eigenhändig geſchrieben, urſchriftlich, authentiſch. Scriptum authenticum; *hiteles eredeti irás*; das Original, die Urſchrift.

Authepsa, ae, f. 1. *fözömiv, mellynek az allja tüzelö, felsörésze pedig fözö*, Selbſtkocher, eine Kochmaſchine mit zwey Boden, wovon der untere das Feuer, der obere die kochende Speiſe enthält.

Author, Authoritas, vide: Auctor, Auctoritas.

Autochir, īros, m. 3. *önnön maga gyilkosa*; ein Selbſtmörder.

Autochthŏnes, um, m. 3. *eredeti lakosai valamelly tartománynak*; Eingeborne, Landeseingeborne. 2) *eredeti nemzet, melly nem más nemzettöl veszi eredetét*; Urvölker, die von keinem anderen Volke ihren Urſprung herleiten.

Autŏgrăphus, a, um, *tulajdon vagy sajdt kezével irt, p. o. levél*; mit eigener Hand geſchrieben, eigenhändig.

Autographum, i, n. 2. *tulajdon kézirása valakinek*; eigene Handſchrift.

Autŏmăton, (um) i, n. 2. *magában mozgó vagy járó, p. o. óra, vagy más erömiv*; was von ſelbſt geſchieht oder ſich bewegt. z. B. Uhr.

Autŏmĕdon, tis, *Achilles kotsisának a' neve*; Kutſcher des Achilles. 2) *más akármelly kotsis*; jeder Kutſcher.

Autŏpyrus, (ros), panis, *dertzés ke-*

nyér; grobes Brod aus Mehl mit den Kleyen.

Autor, Autoritas, vide: Auctor etc.

Autumnālis, e, *őszi*; herbſtlich.

Autumnescit, *őszire v. őszre fordúl az idő*; es wird Herbſt.

Autumnitas (Auct.) ātis, f. 3. *őszi idő*; Herbſtzeit.

Autumno, āre, *őszi időt hozni*; Herbſt machen oder bringen.

Autumnum, i, n. i. q. Autumnus.

Autumnus, Auctumnus, i, m. 2. *ősz*; der Herbſt. 2) *őszi gyümöltsök*; die Herbſtfrüchte.

Autumnus, a, um, *őszi*; herbſtlich.

Auxumo, āvi, ātum, āre, *mondani*; ſagen. 2) *úgy gondolni, azzal tartani, aut tartani*; glauben, dafür halten.

Auxiliābundus, a, um, *kész a' segítségre*; bereit zu helfen, helfend.

Auxiliāris, e, *segitő, segítségre való*; hülfe leiſtend, zur Hülfeleiſtung beförderlich, helfend. Copiae auxiliares; *segitség, segitő sereg*; Hülfstruppen.

Auxiliārius, a, um, i. q. auxiliaris.

Auxiliātio, ōnis, f. 3. *segités, segitség*; Hülfeleiſtung.

Auxiliātor, ōris, m. 3. *segitő, segéd*; ein Helfer, Beyſtand.

Auxiliātrix, īcis, f. 3. *segitő, segéd*; helfend, Helferinn.

Auxiliātus, us, m. 3. *segitės, segitségadás*; Hülfleiſtung.

Auxilio, āre, *segitni, segitségül lenni*; helfen.

Auxilior, ātus sum, āri, Dep 1. alicui; *segitni, segitségül lenni valakinek*; helfen, Hülfe leiſten.

Auxilium, ii, n. 2. *segitség, segedelem*; Hülfe, Beyſtand. Ferre alicui auxilium, Cic. vel, esse alicui auxilio; C c. *valakinek segitségül lenni, segedelmet nyújtani*; einem Hülfe leiſten. 2) *segitő eszköz, segitség, orvosság, 's a' t.* Hülfsmittel, Arzneymittel. 3) Auxilia, orum, plur. *segitő sereg, segitség*; Hülfstruppen.

Auxim, is, etc. 1oco: auxerim etc. vide: Augeo.

Avāre, Adv. *fösvényül, fösvény módon, fukarúl*; habſüchtig, geitzig.

Avarus, avariſsime.

Avāriter, Adv. i. q. avare.

Avāritia, ae, f. 1 *fösvénység, fukarság*; die Habſucht, der Geitz nach Gelde und fremdem Gute.

Āvāritĭes, ei, f. 5. i. q. avaritia.

Avārus, a, um, *fösvény, fukar*; geitzig nach Gelde und fremdem Gute. habſüchtig, geldgeitzig, geldgierig; avarior, Cic. avariſsimus, Cic. 2) Trop. *telhetetlen, valamit mód nélkül kivánó*; geitzig oder unerſättlich, begierig nach etwas.

Ave, ēte. Def. *idvez légy*; *Isten hozott*; ſey gegrüßt, ſey mir willkommen. Avere te jubet: *köszöntet dic talam, tisztel*; er läßt dich grüßen.

Avectus, a, um, *elvitt*; weggeführt.

Āvĕho, xi, ctum, ĕre, 3. *elvinni, p. o. szekeren, lovon, hajón, vagy vállán, hátán*; wegführen, wegſchaffen, wegbringen, es geſchehe zu Schiffe, Wagen, Pferde, oder auf den Achſeln oder dem Rücken.

Āvella, ae, f. 3. i. q. Abella, urbs Campaniae.

Āvello, velli et vulsi, vulsum, vellĕre, 3. *elszakasztani tőle, erővel elvdlasztani*; abreiſſen, losreiſſen, wegreiſſen, mit Gewalt trennen. Poma ex arboribus, Cic. *gyümöltsöt szakasztani a' fárol, vagy leszakasztani, leszedni, leszaggatni*; abreiſſen, abpflücken, abnehmen. 2) Metaph. *elragadni, erővel elvenni valakitől valamit*; wegreiſſen, wegnehmen.

Āvĕna, ae, f. 1. *zab*; der Hafer, (Haber). 2) *egy szál, p. o. zab, vagy más tsöves szalma szál*; ein Halm; avena lini; *egy szál len*; ein Stengel Flachs.

Āvĕnāceus, a, um, v. gr. farina; *zab. zabból való*; aus Hafer.

Āvĕnārius, a, um, *zabot illető*; den Hafer betreffend, dahin gehörig.

Aventer, Adv. *kivánva*; begierig.

Aventīnum, i, n. 2. mons ad Romam. Hinc. Aventinus, a, um.

Āvĕo, Hávĕo, ēre, aliquid; *kivánni valamit*; *kivánsággal lenni viseltetni valami eránt*; begehren, begierig ſeyn nach etwas; avens; *kivánván*; begierig, wollend. 2) *egésségben lenni, jól lenni*; geſund ſeyn, ſich wohl befinden. Ave! *Isten hozott; idvez légy!* it. *Isten áldjon meg! Isten veled; légy jó egésségben*; willkommen, ſey gegrüßt; it. lebe wohl.

Avernālis, e, *Avernus tói*; Averniſch, am See Avernus befindlich. 2) *pokolbéli*; hölliſch.

Digitized by Google

Avernus, i. m. 2. *egy tó Campaniában, melly Plútónak volt szentelve*; ein See im Campanien, dem Pluto gewidmet. 2) *pokol*; die Hölle. Averna, orum, apud poëtas.

Avernus, a, um, *földalatt való, pokolbéli*; unterirdisch, die Unterwelt betreffend. Juno averna vel inferna; i. e. Proserpina, Plutonis conjux.

Averro, ri, sum, ĕre, 3. *elsepreni, p. o. seprővel*; wegfegen oder kehren. 2) *eltisztitni, egészen elvenni*, wegnehmen, gänzlich wegnehmen.

Averrunco, āre, 1. *kigyomlálni, kiirtani, kitépni*; ausgäten, ausreißen. 2) *elhárítni, elforditni, eltávoztatni p. o. a' rosszat*; abwenden, abtreiben.

Averruncus, i, m. 2. sc. Deus; *a' gonosznak eltávoztatója*; der das Böse abwendet.

Aversābilis, e, *irtóztató, utálatos*; abscheulich.

Aversātio, ōnis, f. 3. *valamitől való irtózás, valaminek útálása, kerülése*; der Abscheu, die Verabscheuung.

Aversim, Adv. *hanyatt*; rückwärts.

Aversio, ōnis, f. 3. *el fordulás valamitől*; die Abwendung des Gesichts. 2) *idegenség, irtózás*; die Abneigung. 3) *elidegenités, ellopás*; die Entwendung, der Diebstahl. 4) in aversione, vel per aversionem emere, vendere, etc. *általjában venni, adni*, alles zusammen im Bausch und Bogen kaufen, verkaufen.

Aversor, ōris, m. 3. *elidegenitő, ellopó*; der Entwender.

Aversor, ātus sum, āri, Dep. 1. aliquid; *elfordúlni valamitől, hátat forditni valaminek*; sich wegwenden von etwas, den Rücken zukehren. 2) *irtózni tőle, utálni*; verabscheuen. 3) *idegenkedni tőle, nem akarni valamit, vonogatni magát*; nicht an etwas gehen wollen, nicht Lust haben, sich weigern.

Aversus, a, um, *elfordult tőle*; abgewendet, weggekehrt. 2) *hátulról való*; von hinten zu, rücklings seyend. Aversos equites aggredi, *a' lovasságot hátulról támadni meg*; die Reiterey von hintenzu angreifen. 3) *idegen tőle, nem kedvező valaminek*; ungünstig, abgeneigt. 4) *lopott*; gestohlen, entwendet. 5) pars aversa; *visszája, tulsó fele valaminek*; die Rückseite.

Averta, ae, f. 1. *farmatring*; der Schwanzriemen eines Pferdes. 2) *börzsák, turba*; der Mantelsack, das Felleisen.

Averto, (Avorto) ti, sum, ĕre, 3. v. gr. se, aures; *elforditni*; wegkehren, wegwenden; se avertere, averti; *elfordulni*; sich wegwenden. Deus avertat! Dii omen avertant! *az Isten ne adja, Isten őrizzen!* Gott behüthe oder bewahre! 2) v. gr. aliquem, hostes; *megforditni, arra kénszerítni hogy hátat forditson, szaladjon, megszalasztani*; zum Weichen bringen, zurücktreiben, fortjagen. 3) Omnium oculos in se avertere; *mindenek szemeit magára vonni*; aller Augen auf sich ziehen. 4) *elhárítni, eltávoztatni*; abwenden, wegwenden, abhalten, entfernen. 5) *elidegenitni*; *p. o. valakit mástól*; abwendig machen. 6) *elidegenitni valamit, ellopni, igazságtalan módon magáéva tenni*; entwenden, unterschlagen, an sich ziehen. 8) Culpam in aliquem avertere, Liv. *valakire másra hárítni a' hibát*; die Schuld auf einen andern schieben. Vide etiam: Aversus, a, um.

Avia, ae, f. 1. *nagyanya, öreganya, szépanya*, die Großmutter. Aviae veteres, Pers. *régi mendemonda*; alte Vorurtheile.

Avia, ōrum, pl. *járatlan sivatag helyek*; unwegsame Örter.

Aviārium, ii, n. 2. *madár tanya*; ein Ort wo die Vögel sich versammeln. 2) *kalitska, kalitka*; ein Vogelbauer, Vogelhaus, Vogelkäfig.

Aviārius, a, um, *madarakat illető*; die Vögel betreffend.

Aviarius, ii, m. 2. *madárdros, madarakkal kereskedő*; ein Vogelhändler.

Avicŭla, ae, f. 1. *madárka, kis madár*; ein Vögelchen.

Avicŭlārius i. q. aviarius.

Avide, Adv. *kivánva, kivántsi módon*; begierig, mit Begierde. Avide exspectare; *nagy kivánsággal vagy óhajtva várni*; mit Sehnsucht erwarten 2) edere, comedere; *mohon, p. o. enni*; hastig, z. B. essen.

Avidĭtas, ātis, f. 3. *kivánság, nagy kivánság*; die Begierde. Aviditas gloriae; *ditsőségre vágyás*; der Ehrgeiz. Aviditas ad cibos; *megkivá-*

Digitized by Google

nása az ételnek, ételkivánás; die Begierde zu eſſen.

Aviditer, Adv. *kivánva*; begierig.

Avidus, a, um, v. gr. ad vel in aliquid, alicujus rei; *kivánó, valamit kivánó*; begierig. Avidus gloriae; *ditsőségre vágyó*; ehrgeizig. Avidior ad rem; *kivántsi, telhetetlen*; ſehr begierig. Cognoscere avidus; Ovid. *szeretném tudni, 's a' t. be*gierig zu wiſſen. 2) *pénzen kapó, pénzre vágyó*; geldbegierig. 3) Avida sitis; *nagy szomjúság*; ſtarker Durſt.

Avis, is, f. 3. Abl. Sing. avi et ave; *madár, szárnyas állat, p. o. lúd, tas*; der Vogel, das Geflügel, z. B. Gans, Adler. Alba avis; Prov. *ritka madár*; eine ſeltene Sache, ein weiſſer Sperling. Avis Iunonia; *páva*; der Pfau. 2) *jó vagy rosz jel*; ein gutes oder böſes Zeichen. Bonis avibus; Ovid. *szerentsés vagy alkalmatos időben, jókor*; zu einer glücklichen Zeit. Sinistris avibus, Ovid. vel. Avi adversa, Cic. *roszkor, szerentsétlen órában*; zu einer böſen Stunde.

Avite, Adv. *régi örökség szerént*; von alten Zeiten her.

Avitium, ii, n. 2. *a' madarak*; die Vögel.

Avitus, a, um, *ősi, vagy ősi, nagy attyáról reászállott*; uralt, groſsväterlich.

Avius, a, um, v. gr. iter; *járatlan, sivatag*; unwegſam. 2) *távollévő*; *félre eső*; entfernt, vom Wege abliegend, abwegſam.

Avŏcāmentum, i, n. 2. *elvonódás, p. o. a' munkától*; eine Abhaltung. 2) *mulatság*; eine Ergötzung.

Avŏcātio, ōnis, f. 3. *elvonás valamitől*; die Abziehung von etwas, Abhaltung.

Avŏcātor, ōris, m. 3. *elszóllító, elhlvó*; der Wegrufer.

Avoco, āvi, ātum, āre, 1. aliquem ab aliqua re; *elhivni, elszollitni valamitól, vagy valami mellől*; hinwegrufen, wegrufen von etwas. 2) *elvonni, feltartóztatni, elfogni valamitől, meggátolni valamiben*; abhalten, zurückhalten, entfernen von etwas. 3) se, *felejteni valamit, kiverni a' fejéből valamit*; etwas vergeſſen, ſich zerſtreuen. Fabulis se avocare; *mesékkel múlatni magát*; ſich mit Fabeln beluſtigen. 4) *eldrkolni, másuva árkolni, p. o. a' vizet*; das Waſſer ableiten.

Avŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *elrepülni, elszállani*; wegfliegen, davon fliegen. 2) *elsietni, sietve elmenni*; ſich ſchnell davon machen, davon eilen.

Avulsio, ōnis, f. 3. *elszakasztás*; die Abreiſſung. 2) *elválasztás*; die Trennung.

Avulsor, ōris, m. 3. *elszakasztó, elválasztó*; ein Abreiſſer, Trenner.

Avulsus, a, um, *elszakasztott, elválasztott*; abgeriſſen, getrennt.

Avunculus, i, m. 2. scil. meus; *az anyám báttya, nagy bátyám*; der Mutter Bruder, Oheim genannt.

Avunculus magnus; *a' nagy anyám báttya*; der Groſsmutter Bruder, Groſsoheim.

Avus, i, m. 2. *nagyatya, öregatya, szépapa*; der Groſsvater.

Axĕdo, ĭnis, f. 3. *tengelyszeg, tengelyvégszeg*; der Nagel vor der Achſe.

Axĕnus, *sivatag*; unwirthbar. Pontus Axenus vel Euxinus; *a' fekete tenger*; das ſchwarze oder euxiniſche Meer.

Axilla, ae, f. 1. *hónally*; die Achſel. 2) *felső karszárny*; der Oberarm.

Axim, is, etc. loco: egerim etc.

Axinomantia, ae, f. 1. *fejszéből való jövendölés*; das Weisſagen aus einer Axt.

Axiōma, ătis, n. 3. *nyilvánság, nyilvánvaló, nyilvánvaló dolog vagy igazság*; ein Satz, der ohne Beweis wahr und einleuchtend iſt.

Axiōsis, is, f. 3. i. e. Captatio benevolentiae.

Axis, is, m. 3. *tengely*; die Achſe am Wagen. 2) *szekér, kotsi*; der Wagen. 3) *ajtósark, az a' vas, mellyben az ajtó forog*; das Eiſen worin die Thürangel ſich dreht. 4) *földtengely, a' melly körül a' föld forogni látszik*; die Achſe oder Linie, um die ſich dieſe Erde zu drehen ſcheint. 5) *pólus*; der Pol 6) *az ég*; der Himmel. 7) *a' tsigagrádits vagy kerengő grádits közép tengelye*; die Spindel in den Schneckenſtiegen. 8) *létzdorong*; die Bohle.

Axitiōsus, a, um, *munkás, szüntelen foglalatoskodó*; geſchäftig.

Axius, i, fluvius Macedoniae.

Digitized by Google

Axungĭa, ae, f. 1. *szekérkenő, dohot*; *hdj, 's a' t.* die Wagenſchmiere.

Axylon, i, n. 2. *erdőtelen tájjék*; eine Gegend, wo kein Holz wächſt.

Āza, ae, f. 1. urbs Asiae minoris.

Azănĭae, nuces pineae; *fenyóloboz*; Pinien, Tannzapfen.

Azărŏllum, i, n. 2. *naszpolyafa*; der Miſpelbaum. 2) Azarollum sylvestre; *gelegonya*, Hagedorn.

Āzĭris, f. urbs Armeniae ad Euphratem.

Āzŏres, um, f. vel Insulae aecipitrum, inter Europam et Americam. *Azori szigetek*; die Azoriſchen Inſeln. Habichts Inſeln.

Ăzymus, a, um, v. gr. panis; *kovásztalan*; ungeſäuert.

B.

Bāal, *bálványisten volt a' Syrusoknál*; Nahme einer ſyriſchen Gottheit.

Babae, *ejnye! jáj! ni a' tatár!* Ausdruck der Verwunderung, potz tauſend! der Kuckuck!

Băbylon, ōnis. f. 3. *város*; Stadt in Babylonien.

Băbylōnĭa, ae, f. 1. regio Asiae prope Assyriam. 2) urbs ibidem.

Băbylōnĭăcus, a, um, *Babiloniai*; babyloniſch.

Băbylōnĭcus, a, um, *Babiloni*; babyloniſch.

Băbylōnĭensis, e, *Babiloni, Babilonbéli*; aus Babylon, babyloniſch.

Băbylōnĭus, a, um, *Babiloni*; babyloniſch. Babylonii; *Babilonbéliek*; die Babylonier.

Baca, i. q. Bacca.

Bacca, ae, f. 1. *bogyó, fabogyó*; eine Beere. 2) *bogyóformájú dolog, p. o. gyöngy, 's a' t.* Beerenförmige Dinge, z. B. Perlen.

Baccabunga, ae, f. 1. *derétze szigorúll, vízi pólé, vízi saláta*; die Waſſerbungen, Bachbungen.

Baccălĭa, ae, f. 1. *babérfa*; Lorbeerbaum.

Baccălis, e, *bogyótermő*; Beeren tragend.

Baccar (Baccharis), ăris, n. vel Baccăris (Baccharis), is, f. 3. *kapotnyak*; Haſelwurz, Zimmetkraut. Asarum europaeum. L. 2) *gyopár*; Ruhrkraut. Gnaphalium sanguineum. L.

Baccātus (Bacātus), a, um, *bogyós*; mit Beeren verſehen.

Baccha, ae, f. vel Bacche, es, f. Bacchae, arum, pl. *Bacchus innepét innepelő aszszonyok, kik ezen a' napon babérral felkoszorúzva, thyrsus bottal, 's evoe kiáltással szaladgáltak végig az úttzákon*; die Bachantinn, Bachantinnen.

Bacchābundus, a, um, *rajoskodó, lármázó*; ſchwärmend, lärmend.

Bacchaeus, a, um, i. q. Baccheus.

Bacchānal (Bacchanale sc. sacrum), is, n. *Bacchus innepe*; das Bacchus-Feſt.

Bacchānālis, e, *Bacchusi, Bacchus tiszteletére való*; bachiſch, dem Bacchus zu Ehren geſchehend.

Bacchar, vide: Baccar.

Bacchātĭo, ōnis, f. 3. *tombolás a' Bacchus innepén*; das Schwärmen der Bachantinnen bey dem Bacchus-Feſte.

Bacchēis, ĭdis et ĭdos, f. *Bacchus eredetű*; bachiſch, vom Bacchis oder ſeiner Familie den Bachiaden herrührend.

Bacchēĭus, a, um, *Bacchusi*; vom Bacchus, bachiſch.

Bacchēus, a, um, *Bacchust illető, bacchusi*; den Bacchus betreffend, bachiſch.

Bacchĭcus, a, um, *Bacchusi*; bachiſch.

Bacchium, ĭi, et Bacchēum, ēi, n. 2. *Bachhus innepére való borosedény*; ein Weingefäß, welches man bey Opfer dem Bachus zu Ehren gebranchte. 2) *Bacchus temploma*; der Tempel des Bachus.

Bacchis, idis, f. i. q. Baccha.

Bacchĭus, a, um, *Bacchusi*, bachiſch.

Bacchĭus, ii, m. 2. pes; *egy rővid 's két hoszszú szótagból álló versteg*; ein dreyſilbiges Versglied.

Bacchor, ātus sum, āri, 1. *Bacchus innepét ülni*; das Bacchus-Feſt feyern. 2) *Bacchusi aszszonyok módjára lármázni, tombolni*, wie

Digitized by Google

Bachantinnen ſchwärmen, lärmen, toben. 3) *felbuzdúlásból lármázni*; aus Begeiſterung ſchwärmen.

Bacchus, i, m. 2. *Jupiter és Semele fija, Bornak Istene, bor*; ein Sohn des Jupiters und der Semele, der Gott des Weins, der Wein.

Bacchylides, is, m. 3. Num. propr. *görög lyricus Poéta*; ein griechiſcher lyriſcher Poet.

Bacciſer, a, um, (baeca et fero); *bogyós, bogyótermó*; Beeren tragend.

Baccula, ae, f. 1. (Dim. a bacca); *bogyótska*; ein Beerchen.

Bacelus, a, um, *bolondos*; thöricht. 2) Subst. *bolond*; ein Narr.

Bacilli, orum, m. 2. bacilli funales, *temetési jó illátú füstölö*; Räucherkerzchen.

Bacillum, i, n. 2. (Dim. a baculus); *veszszö, páltzátska*: ein Stäbchen.

Baccillus, i, m. 2. *veszszö, páltzátska*; ein Stäbchen.

Baco, önis, m. 3. *hizott sertés*; ein gemäſtetes Schwein. 2) *sebor*; ein Schinken.

Bacodurum, i, n. 2. *Passzau városa*: die Stadt Paſſau.

Bactra, orum, urbs Asiae.

Bactri, orum, incolae urbis Bactrorum.

Bactriānus, a, um, *Bactrai, Bactrát illetö*; Bactriſch, die Stadt Bactra betreffend.

Bactrīnus, a, um, i. q. Bactrianus.

Bacülo, āre, 1. *megbotozni*; mit dem Stocke prügeln.

Bacülus, i, m. et Bacülum, i, n 2. *bot páltza*; der Stock. Stab.

Badius, a, um, *gesztenyeszinü, barna*; braun, kaſtanienbraun.

Bādīzo, āre, *menni*; gehen.

Baecula, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Baeticātus, a, um, *fekete kóntösü*; ſchwarz bekleidet.

Baeticus, a, um, *Baetiai, Baetus vize mellett levö*; bätiſch, am Fluße Bätis befindlich.

Baetis, is, m. 3. fluvius Hispaniae, nunc Quadalquávir.

Baeturia, ae, f. 1. regio et urbs Hispaniae.

Bagaudae, arum, plur. *haramiahandа*; eine Rotte räuberiſcher Bauern.

Bagõus, i, et Bagoas, ae, m. *herélt*; ein Verſchnittener.

Bagrada, ae, f. 1. fluvius Africae.

Bājae, plur. f. 1. *meleg fördö*; ein warmes Bad. 2) urbs Campaniae.

Bājōnna, ae, f. 1. Ars Galliciae, et urbs Galliae.

Bājūlātio, ōnis, f. 3. *felemelés, vivés*; das Aufheben, das Tragen.

Bājūlātor, ōris, m. 3. *vivö, terehhordozó*; ein Träger, Laſtträger.

Bājūlātorius, a, um, *vivéshez való*; zum tragen dienlich.

Bājūlo, āvi, ātum, āre, 1. *vinni*; tragen.

Bājūlus, i, m. 2. i. q. Bajulator.

Bājus, a, um, *gesztenyeszinü, barna*; kaſtanienbraun, braun.

Bālaena, ae, f. 1. *tzethal*; ein Wallfiſch.

Bālānātus, a, um, *bal'samozott*; balſamirt.

Bālānīnus, a, um, *makk, makkból való*; aus Eicheln.

Bālānītes, ae, m. 1. *makkforma drágakö*; ein eichelförmiger Edelſtein.

Bālānītis, ĭdis, f. 3. *gesztenye*; Kaſtanien.

Bālānus, i, f. 2. *makk*; die Eichel. 2) *nagy fajta gesztenye*; eine größere Art Kaſtanien, Maronen. 3) *egyiptomi szilva*; die Dattel.

Bālātro, ōnis, m. 3. *lábbelire ragadt sár*; der Koth der ſich an den Schuhen anſetzt. 2) Trop. *élödi tsapodár*; Schmarotzer Spaßmacher.

Bālātus, us, m. 4. (balo); *bégetés, a' juhok bégetése*; das Blöcken, das Schreyen der Schafe.

Bālaustium, i, n. 2. *grándtalmafa virdga*; die Blüthe des Granatapfelbaums.

Bālax, ācis, et Balux, ūcis; *levakart apró arany darabok*; kleine abgeſchabte Goldſtücken.

Balbae, Adv. *rebegve, akadozva, selypen*; ſtammelnd, ſtotternd.

Balbus, a, um, *rebegö, selyp, akadozva beszélló*; ſtammeln, lallend, undeutlich redend.

Balbūtio, ivi, itum, īre, 4. *rebegni, selypitni, akadozva beszélni, valamit ki nem tudni vagy ki nem akarni mondani, tsevegni*; ſtammeln, lallen, undeutlich reden, etwas nicht recht erklären können oder wollen, etwas herlallen. Balbutire aliquem, Cic. *valaki nevét akadozva mondani ki*; einen Nahmen ſtammelnd ſagen.

Bāldāchīnum, i, n. 2. *menyezet*; ein

Digitized by Google

Thron, Himmel, darunter Könige und andere Standespersonen sitzen. Latine umbraculum, umbella.

Bălĕārĭcus (Baliar.), a, um, *Baleári szigeteket illető, azokhoz tartozó*; die balearischen Inseln betreffend, dahin gehörig.

Bălĕāris (Baliaris), e, *Baleári*; Balearisch. Insulae Baleares maris mediteranei: Majorca et Minorca.

Bālĭnĕae, contr. Balnĕae, arum, f. 1. *fördő hely, fördő, fördés*; Bäder oder das Bad, das Baden selbst.

Bălĭ·ĕum, contr. Balnĕum, i, n. 2. *ferdő, fördő, fördő ház*; das Bad, oder der Ort wo gebadet wird.

Baliŏlus, a, um, *barnás, feketeföltos*; bräunlich, schwarzfleckig.

Ballista (Balista), ae, f. 1. *nagy hadi eszköz, mellyel hajdan a' kőfalakat törték be*; ein grobes Geschütz, womit man vor Zeiten die Mauern einwarf. 2) Trop. Intendere alicui balistam infortunii; *valakinek veszedelmére törekedni*; einen zu stürzen suchen.

Ballistārĭus (Balist.), ĭi, m. 2. *nagy hadi eszközök igazgatója*; der über Balliſtas bestellt ist. Adj. *nagy hadi eszközökhöz tartozó*; zu den Balistis gehörig.

Ballistĕa (Balist.), *tántzénekek*; Tanzgesänge.

Ballŏta, es, f. 1. *pesztertze*; schwarzer Andorn.

Ballūca (Baluca), ae, f. 1. *aranypor*; Goldsand.

Ballux (Balux), ūcis f. i. q. balluca.

Balneae, arum, plur. *fördő*; das Bad.

Balnĕāris, e, *fördéshez tartozó*; zum Baden gehörig.

Balnearius, i. q. Balnearis.

Balnĕātor, ōris, m. 3. *fördős*; der Bader.

Balnĕātrix, īcis, f. 3. *fördősné*; Baderinn.

Balnĕŏlum, i, n. 2. *kisfördő*; ein kleines Bad.

Balneum, vel Balineum, i, n. 2. *ferdő, fördő*; das Bad.

Bālo, āvi, ātum, āre, 1. *bégetni*; blöcken wie ein Schaf.

Balsămĕus, a, um, *bal'sami, bal'samból való*; balsamisch.

Bălsămīna, ae, f. 1. vel Impatiens balsamina; *fájvirág, paputsvirág*; Springkraut, Balsamine.

Bălsămīne, is, n. idem.

Balsămīnus, a, um, i. q. balsameus.

Bălsămīta, ae, f. 1. *balsamint, szélesvagy lapos ménta*; das Frauenkraut, die Krausemünze, Deumenten, Kostwurz.

Balsamōdes, *bal'samhoz hasonló*; balsamähnlich. Plin.

Balsămum, i, n. 2. *bal'sam, bal'samfa, bal'samtsemete*; Balsam, Balsambaum, Balsamstaude.

Baltĕŏlus, i, m. vel Baltĕŏlum, i, n. 2. *övetske*; ein Gürtelchen.

Baltĕus, i, m. et Baltĕum, i, n. 2. *öv, kardszíj, kardfüggő, heveder*; Gürtel, Degengehenk.

Bāltĭcum mare, *Balticumi tenger*; das baltische Meer, die Ostsee.

Baluca, Balux, *por arany*; Goldsand.

Bambalĭo, ōnis, m. 3. *bokó, buta*; ein Tölpel.

Bambātum, i, n. 2. *mártás, p. o. hús höz*; eine Sauce (Soos), eine Brühe, Tunke. Bammatum.

Bāmbātus, a, um, pro Bammatus *bémeritett, bédáztatott*; eingetaucht eingeweicht.

Bāmberga, ae, f. 1. urbs Franconiae

Bāmma, ātis, n. 3. *lév, mártás*; eine Brühe, Tunke.

Bāncāle, is, n. 3. *szőnyeg, terítő, a mivel padot, széket teritenek be*; ein Teppich, Decke, womit eine Bank bedeckt wird.

Banderium, ĭi, n. 2. *zászló, hadi zászló*; eine Fahne.

Bāndŏphŏri, et Banderesii; *zászlos urak*; Panierherren.

Bāndōsĭtas, ātis, f. 3. *ellenségeskedés*; eine Feindschaft, Privatkrieg.

Bāndum, i, et Banderium, ĭi, n. 2. *zászló*; eine Fahne.

Bānnītus, a, um, *kitsapott*; ins Elend verwiesen. Subst. *kitsapottz sivány*; ein Bandit, Bannit.

Bānnum, i, n. 2. *Felsőség rendelése*; ein öffentliches Ausschreiben einer Obrigkeit, darin etwas befohlen oder verbothen wird. 2) *pénz vagy testi beli büntetés*; eine Geld- und Leibesstrafe. 3) *valaki megbüntetésére való hatalom*; das Recht einen zu bestrafen. 4) *büntető hatalom határa*; der District eines Gebiethes wie weit einer strafen kann. 5) *szám kivetés, ekklésiából való kirekesztés*; die Reichsacht, Kirchenbann.

Bānnus, i, m. 2. i. q. Bannum. 2 *Országfőkapitánnya, Gubernátor*

Digitized by Google

Landeshauptmann, Gouverneur. Banus Croatiae. 3) fluvius Hiberniae.

Bantia, ae, f. 1. Urbs Apuliae.

Baphice, es, f. 1. *festőmesterség*; die Färberkunst.

Baphius, ii, m. 2. *festő*; ein Färber.

Baphyras, fluvius Thessaliae non procul ab Olympo.

Baptisma, ătis, n. 3. *bémerítés, megmosás, keresztség*; das Untertauchen, Abwaschen, die Taufe.

Baptismum, et Baptismus, i, m. 2. i. q. Baptisma

Baptista, ae, m. 1. *bemártó, keresztelő*; der Untertaucher, Täufer.

Baptistērium, i, n. 2. *keresztelő edény*; Badegefäß, Badewanne.

Baptizātor, ōris, m. 3. i. q. Baptista.

Baptizo, āre, 1. *bemártani*; *keresztelni*; eintauchen, taufen.

Barăche, es, f. *katonák téli kajléka*; Baracken, Häuser von Stroh und Holz aufgebauet, darunter die Soldaten den Winter über im Felde bleiben.

Barăcŏeca malus, *sárga baratskfa*; ein Amarellenbaum.

Barāthrum, i, n. 2. *barlang, feneketlen mélység*; Abgrund, ungeheure Tiefe. 2) *holtak országa*; das Reich der Todten. 3) *telhetetlen, zabáló*; ein Vielfraß.

Barba, ae, f. 1. *szakál*; der Bart. Barbam promittere, *szakállát meg hagyni*; den Bart wachsen lassen. 2) Barba hirci; *ketskeszakáll*; Bocksbart. Tragopogon. Barba Jovis; *fálfű*; Hauswurz. Sempervivum, L.

Barbāmēntum, i, n. 2. *áll*; das Kinn.

Barbāna, ae, f. 1. fluvius Illyriae.

Bărbăra, Indeclin. Figura Logica.

Barbāre, Adv. *durván*; ungesittet, barbarisch.

Barbari, ōrum, plur. apud Graecos et Romanos, illi, qui Graeci et Romani non erant. 2) *vad, pallérozatlan, erkölcstelen emberek*; wilde, ungebildete, ungesittete Menschen.

Barbaria, ae, f. 1. Graecis regio omnis extra Graeciam. Romanis: regio omnis extra Italiam et Graeciam. 2) Barbaria, regio Africae; *Barbária*; die Barbarey. 3) *durvaság, vadság, kegyetlenség*; Rohheit, Sittenlosigkeit, Dummheit, Grausamkeit.

Bărbărĭca, ae, f. 1. *kapotnyak*; Haselwurz Asarum.

Barbarice, Adv. *kegyetlenül, durván*; barbarisch.

Barbărĭcus, a, um. *idegen, vad, kegyetlen*; fremd, rauh, grausam.

Barbăries, ei, f. 5. *durvaság, vadság*, it. *kegyetlenség*; die Rohheit, Wildheit, it. Grausamkeit.

Barbarismus, i, m. 2. *helytelen szóllás, nyelvrontás, idétlen beszédmód*; die Fehler wider die Reinheit der Sprache.

Bărbărōssa, ae, m. 1. Cognomen Caesaris Friderici I.

Barbărus, a, um, *idegen, pallérozatlan, faragatlan ember*; fremd, ein ungebildeter und ungeschliffener Mensch.

Barbăta, ae, f. 1. *sas*; ein Adler. 2) Insula Anglorum in America, hodie: Barbados.

Bārbātōria, ae, f. 1. *borotválkozás*; das Bartscheeren.

Bărbātōrium, ii, n. 2. *borbélymühely*; die Barbierstube.

Barbātŭlus, a, um, *kis szakállú*; ein Bärtchen habend.

Barbātus, a, um, *szakállas, tanúlt okos ember*; bärtig, einen Bart habend, ein gelehrter, kluger Mann. Unus ex barbatis, Cic. *egy az okosok közűl*; einer der Klugen.

Bārbēsco, ĕre, 3. *szakállasodni*; einen Bart bekommen.

Barbĭger, a, um, (barba et gero); *szakállas*; bärtig.

Barbĭtium, ii, n. 2. *szakál*; der Bart.

Barbĭton, i, n. 2. 7 *húros mu'sika, tzitera, lunt*; ein Saiteninstrument mit 7 Satten, Cither, Leyer.

Bārbĭtōnsor, ōris, m. 3. *borotvás, beretvás*; ein Barbierer, Bartscheerer.

Bārbĭtōrium, ii, n. 2. i. q. Barbatorium.

Barbĭtos, i, c. 2. i. q. Barbiton.

Bārbo, ōnis, f. 3. *mánus hal*; eine Barbe.

Barbŭla, ae, f. 1. *szakállatska*; ein Bärtchen.

Barbus, i, m. 2. i. q. Barbo

Bārbūsŭlus, a, um, *varas, kozos szakállú*; der einen grindigten Bart hat.

Bārca, ae, f. 1. *hal neme*; eine Art von Fischen. 2) *hajó*; ein Boot, Schiff. Unde: Barcare, *hajózni*;

Digitized by Google

ſchiffen. Barcarius, qui barcas facit, vel ducit.

Barcas, ae, f. 1. Cognomen Familiae Hamilcaris et Hannibalis.

Barce, es, f. Urbs Cyrenensis.

Barcēnis, is, f. 3. *fekete erdő, Német országban*; der Schwarzwald.

Barcīno, Barcīnon, ōnis, f. 3. Urbs Hispaniae, Hodie: Barcellona.

Bardaei, orum, populus Illyriae.

Bardāna major, vel Arctium lappa et bardana; *pókhálós bojtorján*; große Kletten.

Bardi, plur. Poëtae, Philosophi, et Cantatores Gallorum antiquorum.

Bardŏcŭcullus, i, m. 2. Vestis militaris antiquorum Gallorum.

Bardus, a, um, *rest, ostoba ember*; ein träger und dummer Mensch.

Bārgīnna, ae, m. 1. homo ex familia minus honesta.

Bargūsii, plur. Populus Hispaniae.

Bargylae, arum, vel Bargylia, orum, urbs Cariae.

Bāris, ĭdis, ĭdos, f. 3. navis Egyptiorum parva, remis instructa.

Barium, ĭi, n. 2. urbs Apuliae.

Bāro, ōnis, m. 3. Cic. *ostoba, együgyű ember*; ein dummer, einfältiger Mensch.

Bāro, ōnis, m. 3. *Báró*; ein Freyherr, Baron.

Bārōnātus, us, m. 4. *bárósdg*; eine Freyherrſchaft.

Barōnīa, ae, f. 1. i. q. Baronatus.

Bārōnissa, ae, f. 1. *Bárónė*; eine Freyherrinn, Freyinn, Baroninn.

Bārŏphŏnus, i, m. 2. *mélyhangon énekló*; ein Baßiſt, der eine grobe und tiefe Stimme hat.

Bārōsus, a, um, *kevély, bolond*; ſtolz, närriſch.

Barovia, ae, f. 1. *Baranya*; die Landſchaft der Baranyer Geſpannſchaft.)(

Bārrīnus, a, um, *elefánti*; vom Elephanten.

Bārrĭo, īvi, ītum, īre, 4. *elefántmódra orditni*; wie ein Elephant ſchreyen.

Barrītus, us, m. 4. *elefántordítás*; das Geſchrey der Elephanten.

Bārrŏdŭcum, i, n. 2. Urbs Lotharingiae.

Bārrōius, i, m. 2. fluvius Hiberniae.

Barrus, i, m. 2. *Elefánt*; ein Elephant. 2) *férjfinév*; ein Mannsnahme.

Bārum, i, n. 2. Urbs Apuliae, et Calabriae. Hodie: Barletta.

Bărycŏa, ae, f. 1. *roszszúl hallás*; das üble Gehör.

Barycae et Barycephălae aedes; *alatsony széles házak*; niedrige und breite Häuſer.

Bărypĭcron, i, n. 2. *igen fanyar, keserű*; ſehr herbe, bitter.

Bărython, ōnis, m. 3. *nehéz szagú boróka*; der Sabenbaum. Juniperus Sabina. L.

Basaltes, ae, m. 1. *bazaltkő*; der Baſalt.

Bāsănītes, ae, m. 1. *próbakő*; der Probierſtein.

Bascauda, ae, f. 1. *öblögetőtál, medentze*; der Spulnapf, die Spulgelte.

Bāscellae, ārum, plur. *kamara, öldalszoba*; eine Kammer. 2) *ások, mellyen a' hordók állanak a' pintzében*; der Ganther, die Lager im Keller worauf die Fäſſer liegen.

Bāsĭātĭo, ōnis, f. 3. (basio.) *tsókolás*; das Küſſen.

Bāsĭator, ōris, m. 3. *tsókoló, tsókolódó*; ein Küſſer, ein Küſſender.

Basilĕa, ae, f. 1. urbs in Helvetia; *Bazília*; Baſel.

Basilĭca, ae, f. 1. *pompás folyosó templomon, theátromon, palotán*; eine prächtige Gallerie an einem Tempel, am Theater, an einem Palaſt.

Bāsĭlĭce, Adv. *királyi módon, pompásan*; königlich, prächtig.

Bāsĭlĭcus, a, um, *királyi, fejedelmi, úri, pompás*; königlich, fürſtlich, herrlich, prächtig.

Basilidae, ārum, plur. Populus Scythiae.

Basĭlīnda, ae, f. 1. *ollyan játék, mellyben Királyt tesznek*; ein Spiel, bey welchem einer zum Könige erwählt wird.

Basĭliscus, i, m. 2. *bazsiliskus*; der Baſilisk, eine Schlangenart.

Bāsio, āvi, ātum, āre, 1. *tsókolni*; küſſen. Multa basia basiare, Catull. *tsókolódni, sok tsókot adni*; viele Küſſe geben.

Bāsĭŏglōssum, i, n. 2. *nyelvvég tsont*; das unterſte Beinchen an der Zunge.

Bāsiŏlum, i, n. 2. *tsókotska*; ein Küßchen.

Bāsis, is, f. 3. *minden a' min valami áll, fundamentom, talpkő az épületekben*; alles, worauf etwas ruht, der Grund zu den Gebäuden.

Digitized by Google

Bāsium, ii, n. 2. *tsók*; ein Kuß.
Bāssar, āris, n. 2. *hiúz-vagy rókabőr*; Luchs- oder Fuchsbalg.
Bāssāra, ae, f. 1. proles spuria in Thracia.
Bassāreus, ĕi et ĕos, Cognomen Bacchi.
Bassārĭcus, a, um, *bacchusi*; Bacchisch.
Bassāris, ĭdis, f. 3. virgo sacerdotalis Bacchi.
Bāssĕa, ae, f. 1. urbs Hollandiae: la Basse.
Bāssĕrna, ae, f. 1. *talitska*; der Schubkarren.
Bassiana, ae, f. 1. *Po'sega, város*; die Stadt Posegen in Slavonien.
Bassilĭtas, ātis, f. 3. *vastagság*; die Dicke.
Bāssŭlus, a, um, *vastagotska*; etwas dicke.
Bāssus, i, m. Nom. propr. Poëtae famosi et miseri. 2) *mélyhang*; die tiefe Stimme. 3) *vaskos, testes*, dickleibig.
Bāstārdus, i, m. 2. *korts, kortsfaj*; Bastard.
Bastarnae (Basternae), plur. Populus Sarmatiae.
Bāstĭa, ae, f. 1. urbs principalis Corsicae. 2) *bástya, vivébástya*; eine Bastey, Bollwerk.
Bāstonācum, i, n. 2. urbs Bastogne in Hollandia.
Bāstŭli plur. populus antiquus Hispaniae.
Bāt, Interj. adhortantis, v. excitantis.
Bătălīsso, āvi, ātum, āre, 1. *puhán, asszszonyi módra élni*; weibisch leben.
Bătălĭzo, āvi, ātum, āre, i. q. Batalisso.
Bătălus, i, m. 2. Nom. propr. histrionis Ephesini. 2) *elpuhúlt ember*; ein weibischer Mensch.
Bătāvia, ae, f. 1. Hollandia. 2) urbs Indiae.
Bătāvŏdūrum, i, n. 2. urbs Provinciae Ultrajectinae. Hodie: Wick.
Bătāvus, a, um, *Hollándiai, Belgaországi*; hollándisch. Subst. *Hollandus, Belga*; Holländer.
Băthonĭa, ae, f. 1. urbs Angliae. Hodie: Bathe.
Băthrum, i, n. 2. *számoly*; ein Scheurl; 2) *pad, lótza*: Bank.
Băthycles, is, m. 3. Nom. propr. divitis avari. 2) *fösvény, zsugori*; ein Geitzhals.
Băthyllus, i, m. 2. puer Anacreonti dilectus. 2) celebris pantomimus tempore Augusti.
Băthypĭcron, i, n. 2. *üröm*; Wermuth.
Bătillum, i, n. et Bătillus, i, m. 2. *lapát, lapitzka*; Schaufel, Schippe; 2) *szén lapitzka*; Kohlenschaufel, Kohlenschippe.
Batiŏla, ae, f. 1. *boroskantsó, kupa*; ein Weingeschirr.
Bătūūra, ae, f. 1. *értztajték*; Erzschaum.
Batrăchītes, ae, m. 1. *zöldes drágakő, kigyóko*; ein Serpentinstein.
Bătrăchĭum, ii, n. 2. *szironták; békavirág*; Froschkraut.
Bătrăchŏmyŏmăchĭa, ae, f. 1. *békaegérhartz, békegérhartz*; Froschmäusekrieg, Krieg der Frösche und Mäuse, ein Gedicht des Homerus.
Bătrăchus, i, m. 2. *béka*; ein Frosch. 2) *tengeribéka*; ein Meerfisch, Meerfrosch.
Bătărīsmus, i, m 2. *sok haszontalan fetsegés*; viel unnützes Geschwätz.
Bättărīsso, āvi, ātum, āre, 1. *dadogni*; stammeln. 2) *haszontalanúl beszélni*; unnütz reden.
Bătteria, ae, f. 1, *ágyúsántz, batteria*; eine Batterie, ein Geschützwall.
Bättĭădes, ae, m. 1. progenies Bacchi. 2) plur. Incolae urbis Cyrene.
Battĭsĕcŭla, ae, f. *búzavirág*; die Kornblume. Centaurea Cyanus. L.
Bătto, bättĭdi, ĕre, *ütni, verni*; schlagen.
Bättŏlŏgĭa, ae, f. 1. *szükségtelen, haszontalan fetsegés, szószaporitás*; ein überflüssiges und unnützes Geschwätz.
Battus, i, m. 2. Nom. pr. i. e. conditor urbis Cyrene.
Bătūūta, ae, f. 1. *időmérték, taktus a' musikában*; Takt in der Musik.
Bătŭālĭa, n. plur. 1. *vivóhely, viadalhely*; ein Ort, wo man sich schlägt. 2) *bajnokoskola*; Fechtboden, Fechtschule.
Bătŭātor, ōris, n. 3. *verekedő*; ein Schläger, der sich mit Prügeln und Knitteln schlägt. 2) *vivó, viaskodó*; Fechter.

Digitized by Google

Bătŭlum, i, n. 2. urbs Campaniae.

Batŭo, ui, 3. *ütni, verni, verdesni*; ſchlagen, klopfen. 2) *gyakorlás kedvéért viaskodni*; zur Übung fechten. 3) *törni, p. o. mozsárban*; ſtoßen, z. B. im Mörſer. 4) *összveszoritni, kötni*; zuſammenpreſſen, binden.

Bătus, i, m. 2. *'sidók bormértéke*; Weinmaß bey den Juden. 2) *maglatsemete*; eine Brombeerſtaude.

Bătyllus, i, m. 2. Nom. propr. servus Maecenatis. 2) *bolondóskodó, szemfényvesztő*; ein Poſſenreiſſer, Gaukler.

Baubor, āri, Dep. *kutyamódra ugatni*; bellen, wie ein Hund.

Baŭca, ae, f. 1. *tésze, pohár*; eine Schale, ein Becher.

Baŭcis, idis, f. 3. uxor Philemonis.

Bavius, ĭi, m. 2. Poëta malus et inep. tus tempore Virgilii.

Baxea, ae, f. 1. Plural. baxeae. Calcei Philosophorum antiquorum.

Bĕărnĭa, ae, f. 1. Provincia Gasconiae in Gallia.

Bĕāte, Adv. *boldogúl, szerentsésen*; glücklich.

Bĕātĭfico, āre, 1. (beatus et facio) *boldogitni, szerentsésse tenni*; beglücken.

Bĕātĭficus, a, um, *boldogitó, szerentselteto*; beglückend.

Bĕātĭtas, ātis, f. 3. *szerentsés állapot, boldogság*; der glückliche Zuſtand, Glückſeligkeit.

Bĕātĭtūdo, inis, f. 3. i. q. beatitas.

Bĕātŭlus, a, um, 1. *kevéssé boldog*; etwas glücklich.

Bĕātus, a, um, *szerentsés, boldog*, glücklich, ſelig. 2) *gazdag, megáldott*; reich, geſegnet.

Bĕbra, ae, f. 1. *hajitó dárda neme*; gewiſſe Art von Spießen, welcher ſich die Soldaten bedienen.

Bĕbrus, i, m. 2. *kásztor, hód*; Biber.

Bebryces, plur. populus antiquus Asiae.

Bebrycĭa, ae, f. 1. Nomen antiquum Bithyniae.

Bĕcābūnga, ae, f. 1. *deréttye, vizisaldta*; die Bachbunge.

Bĕccĕsĕlĕnae, f. 1. *régi, megavült hijjábanvalósdg*; alte Fratzen.

Bĕcchĭcus, a, um, *köhögés ellen való*; für den Huſten dienlich.

Bĕchĭon, i, n. 2. *lókörmü szattyú, martilapu*; der Huflattich, Tussilago Farfara. L.

Bĕccus, i. m. 2. *kakuserr*; Hahnenſchnabel.

Bēda, ae, m. 1. Nom. propr. Theologi cujusdam. Qui alias Anglus venerabilis dicitur.

Bēdĕllus, i, m. 2. *törvényelibe idézö porkoláb*; Gerichtsdiener, der vor Gericht fordert. 2) i. q. Minister academicus; *rendmester, pedellus, p. o. az Akadémiában, Universitásnál*; der Pedell.

Bedrĭăcum (Betr.) i. n. 2. urbs Italiae.

Bĕē, *juhmekegés, bégetés*; das Schreyen eines Schafes.

Bĕēn, ĭnis, n. 3. *matiska gyökönke, mezei nárdus, terjék fü*; Been, Baldrian, wälſcher Baldrian; Valeriana officinalis. L.

Bĕbēn, ĭnis, n. 3. *gyökere a' gyökönkének*; Baldrianwurzel. 2) id. qu. Been.

Bēla, ōrum, n. 2. plur. *juhok*; Schafe.

Bēlēmnītes, ae, m. *bélemnitkó*; gewiſſe Art von Steinen, ein Strahlſtein.

Bēlēmītes, ae, m. Idem.

Bēlēnĭum, ĭi, n. 2. *méreg neme*; Gattung von Gift.

Bēlēnŏīdes, est Processus aliformis cranii basi infixus.

Belga, ae, m. 1. *Belga, Hollandus*; ein Belgier, Niederländer.

Belgĭcus, a, um, *belga, hollandus, Belgákat illetö*; Belgiſch, Niederländiſch, die Belgier betreffend.

Belgĭum, ĭi, n. 2. pars Galliae Belgicae.

Bĕlgrădum, i, n. 2. *Belgrád, v. Nándorfejérvár, várbs, és vár*; Belgrad, griechiſch Weiſſenburg. Alba Graeca, et Taurunum.

Bēlĭal, is, m. 2, *ördög*; der Teufel.

Bēlĭdes, ae, m. 1. filius, et progenies Beli v. gr. Palamedes apud Virgilium.

Bēlĭŏcŭlus, i, m. 2. *fejérszinü drágakö*; Edelſtein von weiſſer Farbe.

Bēlis, ĭdis, f. 3. filia Beli. 2) Plur. Belides. 50. filiae Danai.

Bēlisārĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. Belliducis romani tempore Imperatoris Justiniani.

Bellāria, plur. *minden féle jóizü tsemege*; allerhand wohlſchmeckende Dinge, dergleichen man beym Nachtiſche genießt.

Bellātor, ōris, m. 3. *vitéz férfiú, hadakozó vitéz, hadi férfiú*; ein Krieger, Kriegsmann. 2) deus bellator; *hadisten*; der Kriegsgott,

Digitized by Google

Mars. 3) bellator equus; *kadiló*; ein kriegerisches Pferd.

Bellātōrius, a, um, *hadi, hadviselésre alkalmatos*; kriegerisch, zum Kriegführen geschickt.

Bellātrix, īcis, f. 3. *bátor, vitéz asszony*; ein beherztes und kriegerisches Weib. 2) Bellatrix diva; *Pallás*; die Pallas.

Bellātŭlus, a, um, *kedves, kellemes, nyájas*; lieblich, holdselig.

Bellax, ācis, o. 3. *hadakozó, katonás*; streitbar, soldatisch. 2) *háborra hajlandó*; zum Kriege geneigt.

Belle, Adv. *jelesen, módosan, furtsán, szépen*; artig, fein, manierlich, schön. 2) *jól, helyesen*; gut, wohl, Attica belle se habet, Cic. *Atticának jól van dolga*; Attica befindet sich wohl.

Bellĕrŏphon, tis, m. vel Bellerophontes, ae, m. Glauci regis filius, a Bellero Corinthorum rege, quem interfecerat, ita nominatus.

Bellĕrŏphontēus, a, um, *bellerophonti*, Bellerophontisch.

Bellĭcōsus, a, um. *hadakozó, vitéz*; kriegerisch, streitbar. Hungara Gens est bellicosissima: *derék vitézek a' Magyarok*; die Ungarn sind streitbare Männer.

Bellĭcus, a, um, *hadi, hadat illető, hadhoz való*; den Krieg betreffend, dahin gehörig. 2) bellicum (sc. signum); *hadi jel, trombitaszó*; (*a' régi Magyaroknál tárogatósip*); das Zeichen zum Treffen (mit der Tuba). Bellicum me cecinisse dicunt. Cic. *Engemet mondanak a' senebona okának lenni*; man sagt, daß ich der Anführer sey. 3) *hadban szerzett*; im Kriege erworben.

Bellĭfer, a, um, *hadakozó*; streitbar, kriegerisch. 2) Subst. *vitéz, kedi ember*; ein Krieger.

Bellĭger, a, um, i. q. Bellifer.

Bellĭgĕro, āre, *hadat viselni, hadakozni, viaskodni*; Krieg führen, streiten, fechten. 2) Trop. cum fortuna belligerandum fuit; *a' szerencsével kelle viaskodni*; es war wider das Glück zu streiten.

Bellĭgĕror, āri, Dep. i. q. belligero.

Bellĭpŏtens, tis, o. 3. *derék bajnok, katalmas a' viadalban*; kriegmächtig, mächtig im Kriege.

Bellis, ĭdis, f. 3. *rukertz*; die Gänseblume, Maßlieben.

Bello, āvi, ātum, āre, 1. *hadakozni, hadat, v. háborút folytatni*; kriegen, Krieg führen. 2) *viaskodni, vívni, tusakodni, hartzolni*; fechten, streiten.

Bellŏsōntānum, i, n. 2. Villa voluptaria in Gallia, Fontainebleau.

Bellŏgrădum, i, n. 2. *Belgrád, Nándorfejérvár, város*; Belgrad, Griechisch Weissenburg.

Bellŏjŏvĭum, ii, n. 2. urbs Galliae. Hodie Beaujeu.

Bellōna, ae, f. 1. Dea belli.

Bellōnārius, ii, m. 2. sacerdos Bellonae.

Bellor, āri, 1, i. q. Bello.

Bellŏvăcum, i, n. 2. urbs Galliae. Beauvais.

Bellŏvăcus, i, Plur. Bellovaci. Populus Galliae Belgicae.

Bellŭa, ae, f. 1. *barom, oktalan állat, vad állat*; ein Thier. 2) *tsuda állat emberi formában*; ein Ungeheuer in menschlicher Gestalt. 3) *ostoba, buta ember*; ein dummer Mensch.

Bellŭālis, e, *oktalan állati, baromi*; thierisch. Educatio bellualis; *baromi nevelés*; eine thierische Erziehung.

Bellŭātus, a, um, Imaginibus ferarum instructus.

Bellŭīnus, a, um, *baromi, állati*; thierisch, viehisch.

Bellŭle, Adv. *jelesen, módosan*; schön, fein, manierlich. 2) *jól, helyesen*; wohl.

Bellŭlus, a, um, *szépetske, módoska, jeleske*; schön, artig, fein.

Bellum, i, n. 2. *háború, had*: der Krieg. Bellum navale: *tengeri háború*; ein Seekrieg. Bellum parare; *háborúhoz készülni*; sich zum Kriege rüsten. Bellum indicere; *hadat izenni*; den Krieg erklären. Bellum inferre alicui; *haddal menni valakire*; einen mit Krieg überziehen. Bellum agere, v. gerere; *hadat folytatni*; Krieg führen. 2) *ütközet, tsata*; eine Schlacht. 3) *veszekedés, tzívódás*; ein Zank, Streit. 4) Bellum indicere ventri. Hor. *bóltőlni*; fasten.

Bellum vadum, n, 2. urbs Hispaniae. Hodie, Bilbao. Dicitur et Flaviobriga.

Bellūnum, i, n. 2. urbs Ital. hod. Belluno.

Bellūnēnsis, e, Adject. *Bellundi, Bellunó városibol való*; was von der Stadt Belluno ist.

Digitized by Google

Belluosus, a, um, *vaddal bővölködő*; voll Thiere.

Bellus, a, um, *módos, udvari, jeles*; artig, manierlich, galant. 2) *ügyes, díszes, szép, kedves, kellemes, alkalmas*; artig, fein, hübſch, ſchön, angenehm, bequem. 3) *jó, helyes*; gut. 4) *jó állapotban lévő, egészséges*; ſich wohl befindend, geſund.

Bělna, ae, f. 1. urbs Galliae: Beaulne.

Bělo, āre, 1. *juh módra bégetni, mekegni*; blöcken, wie die Schafe.

Belo, ōnis, f. 3. urbs Hispaniae.

Bělŏne, es. f. 1. *hegyes orrú tsuka*; ein Hornfiſch.

Bělos, ĕos, n. *nyil*; Pfeil. 2) *minden féle fegyver*; allerhand Gewehr.

Bělsĭa, ae, f. 1. urbs Provinciae Orleans.

Belua, i. qu. Bellua.

Bělŭlcum, i, n. 2. Instrumentum chirurgicum.

Bělūnum, i, n. 2. urbs ditionis Venetae.

Bělus, i, m. 2. Pater Danai, Aegypti, et Agenoris.

Bělzĭum, ĭi, n. 2. urbs Poloniae: Beltz.

Bělzŏnīnum, i, n. 2. *benzoetsipa*; Benzoe, eine Art Gummi.

Bĕmbix, ĭcis, f. 3. *tuskó*; ein Kloß. 2) *tsiga*: ein Kreiſel.

Bĕnăcus, i, m. 2. lacus Venetus. Hodie: Lago di Garda.

Bĕndĭdĭa, n. plur. Festum Dianae apud Graecos.

Bĕndĭdĭum, ĭi, n. 2. Templum Dianae.

Bĕndĭs, ĭdis, f. 3. Nom. propr. Dianae, v. Lunae, sub quo nomine apud Thracios venerabatur.

Bĕne, Adv. (Comp. melius, Superl. optime); *jól*; wohl oder gut; bene habet (sc. res); *jólmegy a' dolog*; es iſt gut, geht gut; bene facere alicui; *valakivel jóltenni*: einem wohl thun, Wohlthaten oder Gefälligkeiten erweiſen. Pompejo melius est factum, Cic. *Pompejus jobban van*; (*jobb egészsége van*); dem Pompejus iſt beſſer geworden, er hat ſich gebeſſert, (in Anſehung ſeiner Geſundheit.) 2) *jókor, idejében, alkalmatos időben*; zu gelegener Zeit, juſt zur rechten Zeit. Optime te offers, Terent. 3) *helyesen, szerentsésen*; wohl oder gut, glücklich; bene ambula, Plaut. *szerentsés útat*! glückliche Reiſe. 4) *bőségesen, gazdagon*; wohl oder gut, reichlich. 5) *igen, igen jól*; ſehr, wohl. 6) *szivesen, szivességgel*; gütig.

Bĕnĕdīce, Adv. *édesgetve, édesgető vagy nyájas szókkal*; mit guten liebreichen Worten.

Bĕnĕdīco, vel Bene dico, xi, ctum, ĕre, 3. *jót mondani, jót kivánni*; etwas Gutes ſagen. 2) *áldani*; ſegnen. Hinc: benedictus, a, um, *áldott*; geſegnet.

Benedictio, ōnis, f. 3. *ditséret*; das Loben. 2) *áldás*; der Segen.

Bĕnĕfăcio, vel Bene facio, feci, factum, ĕre. 3. *jól tenni*; Gutes thun, wohl thun. Inde: benefactum; *jótétemény, jótétel, jétett, v. tselekedet*; jede gute That, gute Handlung.

Bĕnĕfactĭo, ōnis, f. 3. *jótétel, jóltévőség*; das Wohlthun, Gutthätigkeit.

Bĕnĕfactor, ōris, m. 3. *jóltévő*; Wohlthäter.

Bĕnĕfactum, i, n. 2. vide: Benefacio.

Bĕnĕfĭce, Adv. *jóltévően, szivesen*; gutthätig.

Bĕnĕfĭcentĭa, ae, f. 1. (beneficus); *jóltévőség*; Gutthätigkeit.

Bĕnĕfĭciārius, ĭi, m. 2. *jótéteményből élő*; einer der Wohlthaten genießt.

Bĕnĕfĭcĭentĭa, i, q. Beneficentia.

Bĕnĕfĭcium, ĭi, n 2. *minden féle jótétemény, szivesség*; jede Wohlthat, Gutthat oder Gefälligkeit. Ex. gr. Beneficium alicui dare, in aliquem conferre, collocare apud aliquem, Cic. beneficio aliquem adficere, complecti, vel ornare. Cic. 2) *minden a' mi által jó érődik el*; wodurch etwas Gutes bewirkt wird. 3) *szabadság, kegyelem*; eine Freyheit, Begnadigung. 4) Meo beneficio hoc factum est. Cic. *én általam lett ez, én vittem véghez*; durch mich iſt dieſes geſchehen, ich habe es bewirkt.

Bĕnĕfĭcus, a, um, *jóltévő, jóakaró*; gutthätig, wohlthätig. Comp. beneficentior. Superl. beneficentissimus.

Bĕnĕmĕrens, tis, o. 3. *jóltévő*; wohlthätig

Bĕnĕmĕrĕor, ritus sum, ēri, Dep. 2. *jótéteményt közleni, jól tenni*; Wohlthaten erweiſen. 2) *valaki eránt érdemessé tenni magát*; ſich um einen verdient machen.

Bĕnĕplacĭtum, i, n. 2. *tetszés, gyönyörködés valamiben*; das Wohlgefallen.

Bĕnĕsvādus, a, um, *ügyes, vagy szer az embert valamire könnyen rábeszélni*; geſchickt, den Leuten leicht etwas einzureden.

Digitized by Google

Bénévéntum, i, n. 2. urbs Italiae.

Bénévóle, Adv. *jó indúlattal, kedvezően, kedvezve*; mit Wohlwollen, gütig.

Bénévólens, tis, o. 3. *jóakaró, jóindúlatú*; wohlwollend, geneigt. 2) Subst. *jóakaró, barát*; ein Freund.

Bénévólentia, ae, f. 1. *jóakarat, hajlandóság, barátság, szivesség, jóság, szeretet*; das Wohlwollen, Geneigtheit, freundschaftliche Gesinnung, Gunst, Liebe; e. gr. benevolentiam habere erga aliquem, praestare alicui. Cic. vel conferre erga aliquem. Cic. 2) *barátság*; die Freundschaft. 3) *magakedveltetés, szolgálatra való készség, szivesség*; Gefälligkeit.

Bénévólus (Benivolus), a, um, *jóakaró, barátságos, kedvező indúlatú, hajlandó*; wohlwollend, freundschaftlich gesinnt, günstig, geneigt.

Bénigne, Adv. *jószivűen, szivességgel*; gütig, auf gütige Art. 2) *örömest, szivesen*; gern, willig. 3) *kegyesen, nagy jósággal*; gütigst, gnädigst. Comp. benignius. Sup. benignissime, Cic. 4) *gazdagon*; reichlich. Benignius se tractare; *gazdagabban élni*; reichlicher leben.

Bénignítas, ātis, f. 3. *jóság, jóindúlat, szivesség, kegyesség*; Güte, Gütigkeit. 2) *jóltevőség, adakozóság, jóakarat*; die Gütigkeit, Freygebigkeit, Gutthätigkeit.

Bénignus, a, um, *jó, jóindúlatú, szives, kegyes*; gütig, gut gesinnt, freundlich, liebevoll. 2) *adakozó, jóltévő*; gutthätig, freygebig. 3) v. gr. ager, terra; *bőtermő, termékeny*; reichlich darreichend, fruchtbar, reichlich. 4) v. gr dies, nox; *áldott, szerentsés*; beglückt, glücklich. 5) Vini somnique benignus; Hor. *a'kinek az ivásban és alvásban kedve telik*; der gern trinkt und schläft. Comp. benignior. Cic. Sup. benignissimus, Seneca.

Benna, ae, f. 1. *kosár*; ein Korb. 2) *szekérkas*; ein Wagenkorb.

Bénzóin, Indeclin. et Bénzóinum, i, n. 2. *benzoetsipa*; Benzoe, eine Art Gummi.

Béo, āvi, ātum, āre, 1. *szerentsésse tenni, boldogitni*; beglücken, glücklich machen. 2) *megajándékozni, ajándékkal szerentsésse tenni, gazdagitni*; mit etwas beglücken, beschenken, bereichern. 3) *megörvendeztetni*; erfreuen, u. *megviddmitni, megvigasztalni*; erquicken, trösten. Hoc me beat; *annak örülök*; das freuet mich. Coelo beare; *idvezitni*; selig machen.

Bérbécülus, i, m. 2. *örültske*; ein kleiner Hammel.

Bérbéri, Indeclin. et Berberion, ĭi, n. 2. *gyöngytermő mitil*; die Perlenmutter. Mytilus margaritiferus.

Bérbéris, is, f. 3. *borboja, fái sóska*; der Sauerdorn, Erbsenstauden, Berbisbeer.

Bérbex, et Barbix, ĭcis, m. id. quod. vervex; *ürü, örü*; ein Hammel. 2) *ostoba*; ein dummer Schöps.

Bérécyntiádes, ae, g. B. venator in monte Berecyntus. Ovid, auf dem Berge Berecyntus.

Bérécyntius, a, um, montem Berecyntum concernens, inde oriundus etc. 2) Berecyntia. Subst. i. e. Cybele.

Bérécyntus, i, m. 2. mons Phrygiae Cybeles sacer, quae hinc Berecyntia dicta est.

Bérénice, es, f. 1. conjux regis Ptolemaei Evergetis. 2) nomen urbium.

Bérénícis, idis, f. regio Cyrenaica.

Bérgénnae, et Berginnae, ārum, m. plur. *sirdsók*; Todtengräber.

Bergómum, i, urbs Italiae, hodie Bergamo.

Bérínus, a, um, *sötét piros*; dunkelroth.

Bérlínum, i, n. 2. *Berlin, Prussziai fővdros*; die Stadt Berlin in Brandenburg. Alias Berolinum.

Bérna, ae, f. 1. *Berna, Helvétziai fővdros*; die Stadt Bern in der Schweiz.

Bérnénsis, e, Adj. *Bernai*; Bernerisch.

Béröe, es, f. Nutrix Bacchi.

Béroea, (Borrhoea), ae, f. 1. urbs Macedoniae, et Syriae.

Bérosus, i, m. 2. Nom. propr. celebris Astronomi, et Historici.

Bérsílícum, i, n. 2. *berzseny*; das Brasilienholz.

Berula, ae, f. 1. *derétze, vizisaláta*; die Bachbunge.

Béryllus, i, c. 2. *berill, drágakő*, Beryll, ein grüner Edelstein.

Bérytus, i, f. 2. urbs Phoeniciae.

Bes, bessis, m. 3. Octo unicae, seu duae tertialitates totius, v. gr. librae, mensurae, jugeri, monetae, c. gr. fenus bessibus, Cic. i. e. 8 pro Cent. 2)

Digitized by Google

Nomerus, 8. v. res 8. e. gr. Bessum bibamus. Mart. i. e. 8. procula.

Bessālis, e, Numerum 8. in se continens.

Bessi, plur. populus Thraciae.

Bestĭa, ae, f. 1. *ba om, oktalan dllat*; ein unvernünftiges Thier. 2) *mindenfélе dllat*; allerhand Thiere. Bestiae mutae; *halak*; Fiſche.

Bestiālis, e, 3. *dllati, vad*; thieriſch.

Bestiārius, ii, m. 2. *közönséges nézö helyeken oktalan dllatokkal viaskodó*; ein Fechter, der in den öffentlichen Schauſpielen mit wilden Thieren focht. Adj. *vad, vadállatokhoz való*; zu den Thieren gehörig.

Bestiŏla, ae, f. 1. Dim. *vadatska*; ein Thierchen.

Bēta, ae, f. 1. *tzékla*; Beete, Mangold. 2) *puha, buja ember*; ein Weichling, Wollüſtling.

Bēta, Indecl. Litera graeca B.

Bētis, is, f. 3. i. q. beta.

Bētŏnica, ae, f. 1. *sebfü, bakfü, betónika*; Betonie, Betonienkraut.

Betŭla, ae, f. 1. *nyirfa*; die Birke.

Bētŭlācĕus, a, um, *nyirfa, nyirfából való*; aus Birken gemacht.

Bētŭlētum, i, n. 2. *nyíres, nyirfaerdö*; ein Birkenwald.

Bētŭlla, ae, f. 1. i. q. Betula.

Betŭlus, i, m. 2. *bizonyos drágakö*; ein gewiſſer Edelſtein.

Beūgēsia, ae, f. 1. Provinciuncula Galliae, le Bugey.

Bēzŏar, vel Bezaar, Indeclin. *bezoárkö*; Bezoarſtein.

Bēzoārdĭcus, a, um, *bezoár, bezoárkóból való*; Bezoardiſch. 2) *méregölö, méreg ellen való*; wider den Gift dienlich. Tinctura bezoardica.

Bēzŏra, idem quod Bezoar.

Bi, a Bis, pro compositione inservions, praesertim in Hist. Nat. v. gr. biaculeatus, biaristatus etc.

Biānor, ŏris, m. 3. Nom. propr. viri.

Biārchĭa, ae, f. 1. *élésre ügyelö tiszteség*; Proviantamt.

Biārchus, i, m. 2. *élésre ügyelö tiszt*; ein Proviantmeiſter.

Bias, antis, m. 3. unus Graeciae septem sapientum.

Biātĭa, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Bibācĭtas, ātis, f. 3. *iszosság*; die Weinſucht.

Bibācŭlus, a, um, Dim. *iszos, iszdkos*; der gern trinkt. 2) Substant. *iszos, részeges*; ein Säufer.

Bĭbax, ācis, o. 3. i. e. Bibaculus.

Bĭbĕrius, ii, m. 2. Cognomen Tiberii.

Bibĕsia, ae, f. 1. *italkivánds*; die Begierde zu trinken.

Bibĭlis, e, *iható, megiható*; trinkbar.

Bibĭtor, ōris, m. 3. *ivó*; ein Trinker.

Biblĭa, ae, f. 1. Fluvius insulae Naxus.

Biblĭa, ōrum, plur. *Biblia*; die Bibel.

Biblĭcus, a, um, *bibliai*; bibliſch.

Bibliŏgrăphus, i, m. 2. ein Bücherſchreiber. 2) *könyvnyomtató*; ein Buchdrucker.

Biblĭon, ii, n. 2. idem quod Volumen, plur. usitatior.

Bibliŏpēgus, i, m. 2. *könyvkötö*; Buchbinder.

Bibliŏpōla, ae, m. 1. *könyváros*; Buchhändler.

Bibliŏpōlĭum, ii, n. 2. *könyvesbólt, könyvárosbólt*; Büchergewölbe, Buchladen.

Bibliŏthĕca, ae, f. 1. *könyvtár, könyvestárház*; Bibliothek, Bücherbehältniß, Bücherzimmer.

Bibliŏthĕcālis, e, *könyvtári, könyvtárhoz tartozó*; zum Büchersaale gehörig.

Bibliŏthĕcārius, ii, m. 2. *könyvtárgondviselö*; ein Verwalter der Bibliothek.

Bibliŏthĕcŭla, ae, f. 1. *könyvtáratska*; Bibliothekchen.

Biblis, idis, f. 3. Nom. propr. filiae Mileti. 2) Mulier impudica, Ovid.

Biblos, urbs Phoeniciae.

Biblus, i, f. 2. *égyiptomi papirosztzemete*; die ägyptiſche Papierſtaude, ſonſt Papirus genannt.

Bĭbo, i, ĭtum, ĕre, 3. *inni*; trinken; e. gr. dare bibere; bibere aquam; ex aqua; ab amne; e gemma, vel gemma; i. e. e poculo ex gemma facto. Bibere nomen alicujus, Martial. *valakiért annyi pohárral inni, mint betü van a' nevében*; ſo viel Gläſer als Buchſtaben. Bibere flumen; Virg. *folyóvíz mellett lakni*; am Fluſſe wohnen. 2) Trop. *inni, magába venni, beszívni*; an oder in ſich ziehen, einſaugen; sat prata biberunt. Virg. hortus aquas bibit, Ovid. lanae colorem bibunt, Plin. Bibere aliquid auribus, Ovid. *valamit kívánva hallgatni*; etwas begierig zuhören.

Bĭbo, ōnis, m. 3. *ivó, iszdkos, részeges*; ein Trinker, beſonders der gern trinkt, Säufer.

Digitized by Google

Bibōsus, a, um, *iszákos*; der gern trinkt.
Bibŭlus, a, um, *italtkívánó, szomjú*; trunkbegierig, durstig. 2) Trop. res omnis humores imbibens, e: gr. Charta bibula; *italtópapiros, szitató papiros*; Löschpapier. 3) Cognomen Romanum.
Bicămĕrātus, a, um, *kettős-bóltozatú*; doppelt gewölbt.
Bicens, ēntis, o. 3. Adj. *kétadót fizető*; der zweymahl Losung, Schatzung geben muß.
Biceps, ĭpĭtis, *o. két fejű*; zweyköpfig. 2) *kettős*; zwiefach. 3) *két hegyű, két tetejű*; zwey Spitzen oder Gipfel habend.
Bicēssis, is, m. 3. *húsz fontos*; zwanzigpfündig; i q. Duo decusses.
Bicinium, ii, n. 2. *kéthangúének, társének*; Gesang mit zwey Stimmen.
Biclinium, ii, n. 2. *olyan asztal, a' melly mellett két pad van*; ein Speisetisch, an welchem zwey Bänke stehen.
Bicŏlor, ōris, o. 3. Adj. *kétszínű, kétféle színű*; zweyfärbig.
Bicŏlōrus, a, um, i. q. bicolor.
Bicornĭger, a, um, *kétszarvú*; zweyhornig.
Bicornis, e, *kétszarvú*; zweyhornig. 2) *kéthegyű, kétágú*; zwey Spitzen oder Zacken, und zwey Arme habend.
Bicorpor, ōris, *kéttestű*; zwey Leiber habend, zweyleibig.
Bicŭbĭtālis, e, Bicŭbĭtus, a, um, *kétröfnyi, két röfnyi*; von zwey Ellen.
Bidens, tis, o 3. Adj. *kétfogú, kétágú, kéthegyű, kétvégű*; zwey Zähne, Zacken oder Spitzen habend. 2) Substant. m. 3. *kétágúkapa vagy ásó*; die Hacke, Karst. 3) sem. *áldozatra való kétesztendős juh, mellynek két kiálló fogai vannak*; ein zweyjähriges Schaf, zum opfern, weil es zu der Zeit zwey besonders hervorragende Zähne hat.
Bidental, ālis, n. 3. Locus sacro percussus fulmine, qui bidente ab aruspicibus consecrabatur, quem calcare nefas erat.
Bidis, is, f. 3. urbs Siciliae.
Bidŭāna, ae, f. 1. *kétnapi léjt*; zweytägige Fasten.
Bidŭum, i, n. 2. *kétnapi idő*; eine Zeit von zwey Tagen.
Bidŭus, a, um, *kétnapi*; zweytägig.
Biĕnna, ae, f. 1. urbs Helvetiae.
Biennālis, e, *kétesztendős*; zweyjährig.
Biennis, e, i. q. biennalis.
Biennium, ii, n. 2. *kétesztendei idő*; eine Zeit von zwey Jahren.
Biennus, a, um, *kétesztendős*; zweyjährig.
Bifariam, Adv. *kétrészre*; in zwey Theile. 2) *két óldalra, v. helyre*; auf zwey Seiten oder Örter. 3) *kétlábon, kétszer*; zu zweyen Mahlen, zweymahl. 4) *kétképpen*; auf doppelte Art.
Bifarius, a, um, *kétszeres*; zwiefach.
Bifax, ācis, m. 3. *kétdbrázatú*; der zwey Gesichter hat.
Bifer, a, um. *esztendő alatt kétszer gyümöltsöző*; zweymahl (des Jahres) tragend.
Bifidātus, a, um, *kétrészre hasított, v. osztott*; in zwey Theile gespalten oder getheilt.
Bifĭdus, a, um, i. q. bifidatus.
Bifissus, a, um, i, q. bifidatus.
Bifŏris, e, *kétajtajú, v. ablakú*; zwey Thüren oder Fensterladen habend. 2) *kétnyilású. v. lyukú*; zwey Öffnungen oder Löcher habend.
Biformātus, a, um, i. q. biformis.
Biformis, e, *kétformázatú*; zweygestaltig, zwey Gestalten habend. Proles biformis vocatur Minotaurus, et Centauri.
Bifōrus, a, um, idem quod biforis.
Bifrons, tis, o. 3. *kéthomlokú, v. kétábrázatú*; zwey Stirnen oder Gesichter habend; e. gr. Janus.
Bifurcus, a, um, *kétágú, v. kéthegyű*; zwey Zacken oder Spitzen habend.
Biga, ae, f. 1. (pro bijuga), Plur. Bigae, *két igás, hámos, v. szekérbeli ló*; ein Gespann von zwey Pferden. 2) *kétlovas, vagy más kétmarhás szekér*; der Wagen, an dem zwey Pferde, (auch wohl andere Thiere) gespannt sind, ein zweyspänniger Wagen.
Bigămia, ae, f. 1. *második házasság*; die zweyte Ehe. 2) *kétfeleség tartás*; eine Ehe mit zwey Weibern.
Bigămus, i, m. 2. idem quod Digamus, *kétfeleség tartó*; der zwey Weiber hat. 2) *másodszor házasodó*; der zum zweyten Mahle heirathet. 3) *házasodó barát, vagy férjhez menő apátza*; wenn ein Mönch oder eine Nonne ehelich wird.
Bigārius, ii, m. 2. *két lovú, v. két lóval járó*; der mit zwey Pferden fährt.

Digitized by Google

Bigemmis, e, *két drágakövű*; zwey Edelsteine habend, oder damit besetzt. 2) *két jövésű, v. bimbójú*; zwey Augen oder Knospen habend.

Bigenĕrus, a, um, *két nemzetségű, két nemű, két fajú*; von zwey Geschlechtern.

Bigĕnus, a, um, idem q. Bigenerus.

Bigĕnae, ārum, f. 1. *kettős gyermekek, egyhasiak, egynapiak*; Zwillinge auf einen Tag geboren.

Bigērrĭca, ae, f. 1. *fekete durva ruha*; ein schwarzes und grobes Kleid.

Bigērrĭŏnes, um, populus Aquitaniae.

Bihōrĭum, ii, n. 2. *két órai idő*; zwey Stunden.

Bijŭgis, e, *két lovas*; zweyspännig.

Bijŭgus, a, um, *két lovú*; zweyspännig. Equi bijugi, vel bijugi; *két egymásmellé, v. összve fogott ló*; zwey zusammen gespannte Pferde. 2) *kétszeres, kettősen összve fogott, kettős*; doppelt zusammengefügt, doppelt.

Bilanx, cis, f. 3. *fontserpenyő, mérőserpenyő*; die Schüsselwage.

Bilbĭlis, is, f. 3. urbs Hispaniae.

Bilĭārĭus, a, um, *epés*; zur Galle gehörig.

Bilĭbra, ae, f. 1. *két font*; zwey Pfund.

Bilĭbris, e, *két fontos*; zweypfündig.

Bilinguis, e, *két nyelvű*; zweyzüngig, zwey Zungen habend. 2) *tsaldrd, kétszínű*; betriegerisch. 3) *két nyelven beszélő, két nyelvet tudó*; zwey Sprachen redend, zweyer Sprachen kundig.

Bilĭōsus, a, um, *epével telyes*; voll Galle.

Bilis, is, f. 3. *eve*; die Galle. 2) Trop. *epe, harag, boszszúsdg*; Galle, trotzisch, i. e. Zorn, Unwille. Bilem commovere, Cic. *felboszszantani*; zum Zorne reitzen.

Bilix, icis, o. 3. (bis et licium) *kétfonalú, kétsodrású*; zweydräthtig.

Bilustris, e, *tizesztendős*; zehnjährig.

Bimăris, e, *két tenger mellett fekvő*; an zwey Meeren gelegen.

Bimārītus, i, m. 2. *két feleségű*; der zwey Eheweiber hat, Doppelgatte.

Bimātris, e, *kétanyájú*; zwey Mütter habend.

Bimātus, us, m. 4. *két esztendei idő*; ein Alter von zwey Jahren.

Bimembris, e, *két tagú*; doppelte Glieder habend.

Bimensis, is, m. 3. *két hónapi idő*; eine Zeit von zwey Monathen.

Bimestris, e, *két hónapos*; zweymonathlich.

Bimĕter, tra, um, versus; graecis quatuor, latinis duobus pedibus constans.

Bimpĭnella, ae, f. 1. *pimpinella*; Bimpinelle, ein Kraut.

Bimŭlus, a, um, *két esztendei, két esztendős*; von zwey Jahren, zweyjährig. 2) *két esztendőt illető, két esztendőre szóló*; zwey Jahre betreffend.

Bimus, a, um, i. q. bimulus.

Binarius, scil. numerus, *második szám*; die zweyte Zahl. 2) Adject. *kettős, kétszeres*; doppelt, zweyfaltig.

Bini, ae, a, *kettő, ketten, kettő együtt*, zwey, doppelt, zwey zusammen.

Bīnio, ōnis, m. 3. *kettős, félkrajczár*; ein Zweyer. 2) *kettősarany*; Doppeldukaten. 3) *kétszem, a' kártya közt*; ein Dauß in der Karte.

Binoctĭum, ii, n. 2. *két éjtszaka, két éjtszakai idő*; eine Zeit von zwey Nächten.

Bĭnōmĭnis, e, *kétnevű*; zweynahmig.

Bĭnus, a, um, *kettős, kettő együtt*; doppelt, zwey zusammen.

Bĭŏlychnĭum, ii, n. 2. *természeti életerő*; die natürliche Lebenskraft.

Bion, i, n. 2. *idő előtt szedett szőlőből készült jó bor*; ein berühmter Wein, wozu die Weintrauben vor der Zeit abgenommen wurden.

Bion, ōnis, m. 3. Idylliorum Poëta Graecus. 2) Philosophus, et Sophista mordax.

Bĭōnĕus, a, um, *Bioni, Bion módja szerént való martzongó, tsipős*; Bionisch, beissend.

Bĭpālĭum, ii, n. 2. *dsó, dsókapa, sirdsókapa*; Grabscheit, Spaten.

Bipalmis, e, Bipalmus, a, um, *két arasz, két araszny*; von zwey Spannen.

Bipartĭo, īvi, ītum, īre, 4. vel Bipartĭor, ītus sum, īri, 4. *két részre, v. két felé osztani*; in zwey Theile theilen.

Bipartĭto, Adv. *két részre, v. két felé osztva*; in zwey Theile getheilt.

Bipărus, a, um, *kétszer szűlt*; das zweymahl geboren hat.

Bipătens, tis, o. 3. *kétfelé nyiló, két részről nyitva lévő*; von beyden Seiten offen.

Digitized by Google

Bipēda, ae, f. 1. *kétlábnyi tégla*; ein Ziegelſtein von zwey Fuß.

Bipēdalis, e, *kétlábnyi mérték*; ein Maß von zwey Fuß.

Bipēdāněus et Bipēdānus, a, um, i. q. bipedalis.

Bipennīfer, a, um, *kétélű fejszés, v. bárdos*; eine zweyſchneidige Axt tragend.

Bipennis, e, *kétszárnyú*; zwey Flügel habend. 2) *kétélű*; zwey Schneiden habend, zweyſchneidig. Bipennis, substant. sc. securis, *kétélű fejsze, v. bárd*; eine zweyſchneidige Axt.

Bipēnnium, ii, n. 2. urbs Helvetiae.

Bipensĭlis, e, *két oldalról felfüggesztető*; was von zwey Seiten hingehängt werden kann.

Bipertio, bipertito, i. q. Bipartio.

Bipes, ĕdis, o. Adj. *kétlábú*; zweyfüßig. Subst. Bipedes, *kétlábú állatok*; die zweyfüßigen Thiere.

Bipōntīnus, a, um, *Biponti*; von Zweybrücken.

Bipōntium, ii, n. 2. *Bipont városa az alsó Palatinátusban*; Zweybrücken.

Birēmis, e, *két evedzős, v. két evedzőjű*; mit zwey Rudern verſehen. Biremis, subst. sc. navis, *két evedzős hajó*; eine zweyruderige Galeere.

Birēta, ae, f. 1. et Birretum, i, n. 2. *birétom, papi süveg*; das Biret.

Birōtus, a, um, *kétkerekű*; zweyrädrig.

Bis, Adv. *kétszer*; zweymahl; bis bina, Cic. *kétszer kettő*; zweymahl zwey. 2) bis de die, et bis die, v. in die; *kétszer napjában*; zweymahl des Tages. 2) *másodszor*; zum andern Mahle.

Bisăccium, ii, n. 2. *nyeregtáska, dltalvető*; Satteltaſche, Querſack.

Bisaltae, ārum, populus Macedoniae.

Biscāia, ae, f. 1. Provincia Hispaniae.

Bisellium, ii, n. 2. *kétülésüszék*; ein zweyſitziger Stuhl.

Bisēta porca, *olyan disznó, melynek nyakán felfelé áll a' serte*; ein Schwein, an deſſen Halſe Borſten in die Höhe ſteigen.

Bismālva, ae, f. 1. *fejérmályva, fejérmályvagyökér*; Eibiſch, Ibiſchwurz.

Bismūthum, i, n. 2. *markazit*; Bißmuth, Marcaſith; vulgo Marcasita.

Bison, ōntis, m. 3. *vadökörfaj, púposökör*; eine Art wilder Ochſen, Buckelochs.

Bissextus, dies, *szökőnap*; der Schalttag. Annus bissextus; *szökőesztendő*; das Schaltjahr.

Bīstārda, ae, f. 1. *túzok*; Trappgans.

Bīston, ōnis, m. 3. Nom. pr. Filii Martis et Callirhoës.

Bistones, um, populus Thraciae.

Bistŏnĭa, ae, f. 1. urbs Thraciae. 2) Thracia ipsa.

Bistŏrta, ae, f. 1. *kigyófűgyökér, katskaringós farkasalma*; Schlangenwurz.

Bisulcilingua, ae, m. 1. *kétfelé kasadtnyelvű, tsalárd, ravasz, kétszínű*; der eine zweygeſpaltene Zunge hat, Zweyzüngler, Betrieger.

Bisulcus, a, um, *kétfelé hasított*; in zwey Theile geſpalten. 2) *hasított-körmű*; p. o. *állatok*; geſpaltene Klauen habend.

Bisūrgis, is, m. 3. *Vézer folyóvize*; der Weſerfluß. Dicitur et Visurgis.

Bisyllăbus, a, um, *kétszilabás, kétszótagú*; Zweyſilbig.

Bĭthus, i, m. Nom. propr. celebris gladiatoris.

Bĭthynĭa, ae, f. 1. regio Asiae minoris.

Bĭthynos, i, m. 2. *vízkórságról való fiastrom*; ein Pflaſter wider die Waſſerſucht.

Bĭtūmen, ĭnis, n. 3. *gyantár, lágyszurok*; (*nem gyanta, mert ez Colophonium*); Bergwachs, Judenpech.

Bĭtumĭnātus, a, um, *gyantáros*; mit Judenpech vermiſcht.

Bĭtūmĭněus, a, um, *gyantárból való*; vom Erdharze.

Bĭtumĭnōsus, a, um, *gyantáros*; voll von Bergwachſe, erdharzig.

Bĭtūmĭnōsi lapides, *kőszén*, it. *turfa, gyeptőzek*; Steinkohlen, it. Torf.

Bĭvertex, ĭcis, c. 3. *kéthegyű, kétsútsos*; zweygipfelig.

Bĭvĭra, ae, f. 1. *kétférjű*; die zwey Männer hat oder gehabt hat.

Bĭvĭum, ii, n. 2. *kettős út*; ein Doppelweg. 2) *kettős út módvalamire*; ein doppeltes Mittel.

Bĭvĭus, a, um, *kétútú*; zwey Wege oder Straßen habend.

Blāctĭo, īvi, ītum, īre, *kürtölni, mint a' tevé*; ſchreyen wie ein Kamehl.

Blāda, *élet, gabona*; Getreide.

Blaesĭtas, ātis, f. 3. *selypítés*; das Liſpeln.

Digitized by Google

Blaesus, a, um, *selyp*; lispelnd, undeutlich redend, stammelnd.

Blandae, ārum, urbs Lucaniae. 2) urbs Hispaniae.

Blande, Adv. *nyájasan, hízelkedve*; liebkosend, caressirend auf sanfte, schmeichelhafte Art; blandius, blandissime, Cic.

Blāndĭcēlla, ōrum, n. plur. *hízelkedés, tsapodárság*; Schmeichelworte.

Blāndĭcŭle, *hízelkedve*; freundlich.

Blāndĭcŭlus, a, um, *hízelkedő, tsapodárkodó*; liebkosend.

Blandilŏquens, tis, o. 3. *nyájas vagy édes beszédű*; liebkosend.

Blandilŏquentĭa, ae, f. 1. *nyájaskodás*; Liebkosung.

Blandilŏquus, a, um, *nyájas vagy édes beszédű*; liebkosend.

Blandīmentum, i, n. 2. *hízelkedés, mézesmázos beszéd*; die Liebkosung, Schmeicheley.

Blandĭor, ītus sum, īri, 4. *hízelkedni, nyájaskodni*; liebkosen, schmeicheln, liebkosend behandeln, Schmeicheleyen vorsagen.

Blandĭter, Adv. i. q. blande.

Blandĭtĭa, ae, f. 1. *nyájaskodás, hízelkedés*; Liebkosung, Schmeicheley.

Blandĭtĭes, ei, f. i. q. blanditia.

Blandĭtim, Adv. i. q. blande.

Blandus, a, um, *nyájas, édes beszédű, hízelkedő, tsapodár*; liebkosend, schmeichlerisch.

Blasphēmātĭo, ōnis, f. 3. *kdromlás*; die Lästerung.

Blasphēmia, ae, f. 1. *kdromkodás, kdromlás*; die Lästerung.

Blasphēmium, ii, n. idem.

Blasphēmo, āre, *kdromlani, kdromkodni*; lästern.

Blasphēmus, a, um, *kdromkodó*; lästernd.

Blătĕro, āre, 1. *fetsegni, tsatsogni*; plaudern, plappern.

Blătĕro, ōnis, m. 3. *fetsegő*; ein Plapperer, Plappermaul.

Blătĭo, īre, 4. i. qu. Blatero.

Blatta, ae, f. 1. i. e. tinea; *moly*; die Motte. 2) *tsótán*; die Schabe. 3) *piros bársony*; Purpur.

Blattāria, ae, *molyűző farkkóró, molyfű, penészfű*; Mottenkraut. Verbascum Blattaria L.

Blāttĕārius, ii, m. 2. *aranyfüst készítő*; der Goldschläger.

Blattĕus, a, um, *tsigavérszínű*; purpurn, purpurfarbig.

Blāttŏāĕrĭcus, a, um, Adj. *veres selyem*; von rother Seide.

Blennĭus, ii, *nyálkahal*; der Schleimfisch.

Blennus, i, m. 2. *ostoba, bohó*; ein Dummkopf, ein einfältiger Mensch.

Blītĕus, a, um, *bohó, bangó*; dumm, tölpelhaft.

Blītum, i, n. Blitus, i, m. 2. *mangold*; die Beetmolde, Mangold.

Bŏa, ae, f. 1. *oridskigyó*; die Riesenschlange.

Bŏārĭus, a, um, (bos), *markákat illető*; mit Rindern sich beschäftigend, dahin gehörig. Forum boarium; *marhavásár, ökörvásár*; der Ochsenmarkt, Rindermarkt.

Bŏātus, us, m. 4. *bögés*; das Brüllen, Schreyen.

Bŏēmĭa, idem quod Bohemia.

Boeōtĭa, ae, f. 1. *Beótia, Beótzia, Görögországi tartomány mellynek fővárosa Thébé volt*; Böotien.

Boeōtĭcus, a, um, *Beótiai*; Böotisch.

Boeōtĭs, ĭdis, f. i. e. Boeotia.

Boeōtĭus, a, um, *Beótiai*; Böotisch.

Bŏhēmĭa, et Boēmia, ae, f. 1. *Tsehország*; Böhmen.

Bŏhēmĭcus, et Boēmicus, a, um, *Tseh, Tsehországi*; böhmisch.

Bŏhēmus, et Boēmus, i, m. 2. *Tseh*; ein Böhme.

Bōii, ōrum, plur. populus Galliae antiquae.

Bōjōbīnum, i, n. 2. *Prága városa*; die Stadt Prag.

Bōjōdūrum, i, n. *Passau városa*; die Stadt Passau.

Bōjus ager, *Lombárdia*; die Lombardie.

Bolētus, i, m. 2. *tinórú gomba*; eine Art eßbarer Pilze, eine Morchel.

Bŏlis ĭdis, f. 3. *hajtó dárda*; ein Wurfspieß, ein Geschoß. 2) *liderts, futó tsillag*; feurige Lufterscheinung. 3) *függő mérték, függő ón, ón függő*; das Senkbley, der Bleywurf.

Bŏlus, i, m. 2. *falat*; ein Bissen. 2) *egy vetés t. i. a' kotzkával*; ein Wurf mit den Würfeln. 3) *egyszeri hálóhúzás*; ein Zug mit dem Garne. 4) *haszon, nyereség*; der Nutzen, Vortheil.

Bŏlzānum, i, n. 2. *Bótzen városa Tirolban*; die Stadt Botzen in Tyrol.

Bombăcĭum, ii, n. 2. *gyapott, pamut*; Baumwolle.

Digitized by Google

Bombárda, ae, f. 1. *puska*; eine Büchse, Muskete.

Bombárdárius, ii, m. 2. *puskamives*; ein Büchsenmeister, Büchsenschmid.

Bombax, Interject. *ejnye! mi a' patvar*; ey! potztausend! ey! der Tausend.

Bombifer, a, um, *dörmögö*; lautbrummend.

Bombilátio, ónis, f. 3 *dongás, bongás, méhdongás*; das Rauschen und Summen der Bienen.

Bombilo, ávi, átum, áre, *dongani, bongani mint a' méhek*; brummen und summen wie die Bienen.

Bombitátio, ónis, f. 3. id. quod Bombilatio.

Bombito, ávi, átum, áre, idem quod bombilo.

Bombósus, a, um, *dongó, bongó*; summend.

Bombus, i, m. 2. *dongás, méhbongás*; das Summen, Sumsen. 2) *fül tsengés*; das Klingen der Ohren. 3) *lódobogás*; das Trappeln der Pferde. 4) *durrogás, karsogás*; das Schmettern, jeder Schall.

Bombycinus, a, um, *selyem, selyemból való*; Seiden, aus Seide.

Bombycius, a, um, *selyemnemü*; seidenartig. 2) *pamutból való*; von Baumwolle.

Bombylius, ii, m. 2. *selyemeresztö bogár pilléje*; der Schmetterling des Seidenwurms.

Bombyx, ycis, c. 3. *selyembogár, selyemeresztö bogár, selyemhernyó*; der Seidenwurm, die Seidenraupe. 2) *selyem*; die Seide. 3) *finom pamut*; feine Baumwolle.

Bómólóchus, i, m. 2. *áldozatlesö és lopó*; der auf die geopferten Gaben lauerte und dieselben wegstahl. 2) *bolondoskodó*; ein Possenreisser.

Bona dea, Mater Opis, i. e. Cybele Dea Matronarum Romanarum.

Bóna fortuna, Dea apud Sicilianos.

Bonásus, i, m. 2. *belény, bölény, európai vadökör*; der Auerochs, eine Art wilder Ochsen.

Bóne, i. q. Bene, Adv.

Bónifácies, Adj. *szép, ékes*; schön.

Bónífatus, a, um, *szerentsés, boldog*; glücklich.

Bónimóris, Adj. *jó erkölts ü*; sittsam.

Bónitas, átis, f. 3. *jóság*; die Güte. 2) *szivesség, jóvolt, jóltévöség*; die Güte, Gütigkeit, auch Gutthätigkeit. 3) *hasznos volta, hasznavehetösége valaminek*; der Nutzen, die Nützlichkeit.

Bónónia, ae, f. 1. *Bologna, város Olaszországban*. Bologna. Hinc: Bononiensis.

Bonum, i, n. 2. *jó*; *a' mi jó*; das Gut, das Gute. Summum bonum; *fó jó*; das höchste Gut. Bonum publicum; *a' közjó*; das gemeine Beste, der Nutzen. Cui bono? *mi hasznа? mi végre?* wozu soll das nützen. In bonum vertere; *jóra fordítani*; zum Guten verwenden. 2) *adomány*; die Gabe. Bona animi; *tálentom*; Gemüthsgaben. 3) *jószág, vagyon*; das Vermögen. Bona, in pl. *jószág, vagyon*. Güter, Glücksgüter. Esse in bonis. Cic. *vagyonos vagy tehetösnenni, jószágot bírni*; Vermögen besitzen.

Bonus, a, um, Comp. melior. Superl. optimus, a, um; *jó*; gut. Bona spes, *jó remény ség*; gute Hoffnung. Bona tempestas; *jó idö*; gutes Wetter. Bonae res; *jó dolgok*; gute Dinge. 2) v. gr. homo, vir; *jó, betületes, derék*; gut, rechtschaffen, ehrlich, brav. 3) *jó, alkalmatos valami végre, hasznavehetö*: gut, tauglich, geschickt, dienlich. 4) *jó, kedvezö, p. o. idö, szerentse*; gut, günstig. 5) *szerentsés*; glücklich. v. gr. bona tempora. 6) *hasznos*; nützlich; v. gr. bona terra ad aliquid. Varr. 7) v. gr. alicui; *jó, jóindúlatú*; gut, gütig, günstig; Jupiter optimus, maximus, Cic. 8) bono genere natus; *nagy, vagy jó familiából való*; von vornehmer Geburt. 9) Bona dicta; *jeles mondások, elmés mondások*; scharfsinnige Scherze. Gallice: bons mots.

Bonzius, ii, m. 2. *Chinai pap, vagy bardt*; ein Priester der Chineser.

Bóo, áre, 1. *bógni, mint a' marha*; brüllen, wie ein Ochse.

Bóópes, is, n. 2. *turbolya*; das Kürbelkraut. Scandix cerefolium L. vel: Chaerophyllum sativum.

Bóötes, ae, m. 1. *ökörpásztor, és medvesz, egy tsillagzat*; der Bärenhüter, ein Gestirn. i. q. Arctophylax.

Bóra, ae, f. 1. v. Borrage, inis, m. 3. *borágó, kerti atratzél*; das Boretschkraut.

Bórax, et Borrax, ácis, m. 3. *bordx só*; Borras, Borax, ein durch Kunst bereitetes Salz.

Digitized by Google

Bŏrĕa, ae, f. 1. *jáspisko neme*; eine Art Jaſpis.

Bŏrĕālis, e, *éjszaki*; mitternächtlich, nördlich.

Bŏrĕas, ae, m. 1. *éjszakiszél*; der Nordwind.

Bŏrĕus, a, um, *éjszaki*; nördlich.

Borgum Centenarium, *Szathmár városa*; die Stadt Szathmar in Ungarn.

Bŏrŭssĭa, ae, f. 1. *Prusszszia*; das Königreich Preußen.

Bŏrŭssus, i, m. 2. *Prusszszus*, (*Burkus*); ein Preuße, einer aus dem Königreiche Preußen.

Bŏrysthĕnes, is, m. 3. *a' Boriszténes vagy Dniper folyóvize, melly a' fekete tengerbe ömlik vagy rúg*; Nieper oder Dnieper.

Bŏrysthĕnis, is, f. 3. urbs ad Boristhenem sita, hodie Oczakow.

Bŏrysthĕnĭus, a, um, v. gr. amnis, i. e. Borysthenes.

Bŏs, bŏvis, c. 3. *marha, ökör, tehén*; ein Rind, Ochs oder Kuh. Bos Lucas; *Elefánt*; der Elephant. Bos jugatorius; *jármos ökör*; ein Zugochſe.

Bŏscas, ădis, f. 3. *kátsa, rétze*; eine Moosänte.

Bŏschas, ădis, f. 3. idem quod Boscas. Anas boscas.

Bŏschis, idem quod sequens.

Bŏscis, ĭdis, f. 3. *hízlaló madarak*; allerley eingeſperrte Vögel zum Mäſten.

Bŏsnĭa, ae, f. 1. *Bosnia, Bosnyákország*; die Landſchaft Bosnien.

Bospŏrānus, a, um, *a' Bosporus mellett lakó*; in der Gegend des Bosporus wohnend.

Bospŏrus, i, m. 2. *szorostenger Konstántzinápoly mellett*; die Meerenge bey Conſtantinopel. 2) *a' tartomány ezen szorostenger mellett*; das Land an dieſer Meerenge.

Bŏtāgĭum, ii, n. 2. *borménés szabadsága bére*; Geld für die Freyheit, Wein zu ſchenken.

Bŏtănĭca, ae, f. 1. vel Botanice, es, f. *fűvésztudomány, fűvészség*; die Pflanzenkunde, Botanik, Kräuterkunde.

Botanicus, i, m. 2. *fűvész*; ein Botaniker, Kräuterkenner.

Bŏtănŏmāntĭa, ae, f. 1. *fűvekből v. plántákból jövendölés*; Wahrſagerey aus den Kräutern.

Bŏtellus, i, m. 2. *kolbászotska*; ein Würſtchen.

Botrus, i, m. 2. *szőlőfürt, szőlőfej*; eine Weintraube.

Bŏtryon, ōnis, m. 3. *szőlőfürt*; eine Traube.

Bŏtrys, yos, f. 2. *szőlőgerezd, szőlőfürt*: eine Traube; 2) i. q. artemisia.

Bŏtŭlārĭus, ii, m. 2. *kolbászdros, kolbdsz vagy hurka készitő és árúló*; ein Wurſtmacher, oder Wurſthändler.

Bŏtŭlus, i, m. 2. *véreshurka*; eine Blutwurſt. 2) *hurka*; eine jede Wurſt.

Bŏvāns, āntis. o. *bőgő*; blöckend, wie die Ochſen.

Bŏvātim, Adv. *ökör módra*; ochſenhaft.

Bŏvīcīdĭum, ii, n. 2. *marhaáldosás*; Ochſenopfer, Schlachtung des Rindviehes zum Opfer.

Bŏvīle, is, n. 3. *barom istálló, tehén istálló, tehénól*; Ochſenſtall.

Bŏvillus, a, um, i. q. bubulus, Caro bovilla; *marhahús*; Rindfleiſch.

Bŏvīnātor, ōris, m. 3. *tsalárdember*; ein Betrieger.

Bŏvīnor, ātus sum, āri, Depon. *rábódúlni valakire*; einen anbrüllen. 2) Met. *káromlani, szidni*; einen ſcheelten, ſchmähen.

Bŏvīnus, a, um, idem q. Bovillus.

Bŏvo, āre, 1. *bőgni mint a' marha*; wie ein Ochs blöcken.

Brabyla, ae, f. 1. *kökény szilva*; eine Art Schlehenzweſpen.

Brāca (Bracca), ae, f. et in Plur. frequentius; Braccae, arum, *nadrág*; die Hoſen, Beinkleider.

Brăcātus (Braccātus), a, um, *nadrágos*; mit braccis oder Hoſen bekleidet, behoſet.

Brachĭāle, is, n. 3. *karkötő ékesség*; eine Armzierde, Armband.

Brāchĭālis, e, *karhoz való*; zum Arme gehörig.

Brāchĭātus, a, um, *karos*; mit Armen verſehen.

Brāchĭŏlum, i, n. 2. *karotska*; ein Ärmchen.

Brāchĭum, ii, n. 2. *alsó karszárny a' kéztől a' könyökig*; der Untertheil des Arms, von der Hand bis zum Ellbogen. 2) *kar, az egész kar*; der Arm, der ganze Arm. Aliquid levi vel molli brachio agere; Cic. *valamin tsak imigy amúgy dolgozni*;

Digitized by Google

etwas obenhin oder nachläſſig thun. Brachia praebere alicui, Ovid. *segítségül lenni valakinek valamiben*; behülflich ſeyn. 3) brachia fluviorum; *a' folyóvizek ágai*; die Arme der Flüſſe. Brachia arborum; *a' fák nagyobb ágai*; die Baumäſte.

Brachmānae, ārum, m. 1. pl. *Indiai böltsek*; gewiſſe Philoſophen in Indien. 2) *Indiai népek*; Völker in Indien.

Brăchycătălectum et Brăchycătălecticum metrum, *mikor a' versnek verstag hijja van*; wenn ein Versglied fehlt.

Brachylŏgĭa, ae, f. 1. *rövid beszéd*; eine kurze Rede.

Bractĕa, ae, f. 1. *pléhetske*; ein dünnes Blech. 2) *a' plántákon, murva, az ez*: *levélforma növés a' kotzán törének*; Nebenblatt, Afterblatt.

Bractĕātor, ōris, m. 3. *aranyplehverő, aranyfüst készitő*; der Goldſchläger.

Bractĕātus, a, um, *aranyplehvel vagy aranyfüttel bévont*; mit Goldblättchen überzogen. 2) *aranyos, megaranyozott*; golden, äußerlich ſchimmernd.

Brăgŏdūnum, i, n. 2. *Biberach városa a' Svábföldön*; die Stadt Biberach in Schwaben.

Brāmines, um, m. plur. id. quod Brachmanes.

Branchārius, ii, m. 2. *pénzváltó*; ein Wechsler.

Branchia, ae, f. 1. Plur. Branchiae, arum, *kopótyó*; *halkopótyó*; die Kiemen, Kiefern, oder Fiſchohren. Plin.

Brānchus, i, m. 2. *rekedtség*; die Heiſerkeit, Fluß im Halſe.

Brāsma, ătis, n. 2. *hójagotzka*; ein Bläschen.

Brassica, ae, f. 1. *káposzta*; Kohl, Kraut. Brassica condita; *savanyú v. bésavanyitott káposzta*; Sauerkraut. Brassica cauliflora; *kártfiola*; Karfiol.

Brāūnŏdūnum, i, n 2. *Braunau vára és város*; die Feſtung Braunau in Öſterreich.

Brāxātor, ōris, m. 3. *serfőző*; ein Bierbrauer.

Brāxātōrĭum, ĭi, n. 2. *serfőzőház*: ein Bräuhaus.

Braxae, ārum, pl. *teátromi tzipő, tzipellő, vagy paputs*; Theaterſchuhe.

Brāxo, āre, 1. *serét főzni*; Bier brauen, Bier ſieden.

Brĕgma, ătis, n. 3. *kaponyaoldal*; das Seitenbein an dem Hirnſchädel.

Brennus, i, Nom. pr. belliducis Gallorum, qui Romam expugnavit.

Brevĭārĭum, ĭi, n. 2. *rövid laistrom, summázat*; ein kurzes Verzeichniß.

Brĕvĭātĭo, ōnis, f. 3. *rövidités, kurtlás*; Abkürzung.

Brĕvĭcŭlus, a, um, *rövidetske*; etwas kurz.

Brĕvĭlŏquens, tis, *rövidbeszédü, röviden szólló*; kurz redend.

Brĕvĭlŏquentĭa, ae, f. 1. *rövidség a' beszédben*; die Kürze im Reden.

Brevĭo, āre, *rövidítni, kurtítni, rövidre öszvehúzni*; kurz machen, abkürzen, zuſammenziehen, kurz faſſen. 2) v. gr. Syllabam; *megröviditni, p. o. a'szótaget a' kimonddsban*; kurz ausſprechen.

Brĕvis, e, *rövid*; kurz. Brevi tempore; brevi; Cic. *rövid időn*; in Kürzem, in kurzer Zeit. Brevi; *rövideden, egy szóval*; kurz, mit wenigen Worten. In breve cogere, Liv. *rövidre szorítni*; ins kurze ziehen. Brevibus verbis dicere; *kevés szóval vagy röviden előadni*; kurz oder mit wenig Worten ſagen. Breve gaudium; *kevés ideig tartó öröm*; kurze Freude. 2) *a' hosszaságra nézve, rövid, kurta*; kurz. 3) brevis syllaba; *rövid kimonddsu szótag*; eine kurze Sylbe.

Brĕvĭtas, ātis, f. 3. *rövidség*; die Kürze. 2) v. gr. corporis: *kitsinység, alatsonyság*; die kleine Beſchaffenheit oder Geſtalt, Kleinheit, kleine Statur.

Brĕvĭter, Adv. *röviden, rövideden, kevés szóval*; kurz, kürzlich, i. e. mit wenigen Worten. 2) *röviden, hamar*; kurz, in kurzer Zeit.

Brĕvĭuscŭlus, a, um, *rövidetske*; etwas klein, ziemlich kurz.

Brĭa, ae, f. 1. *ivó edény*; ein Trinkgeſchirr.

Briareus, ei, m. 2. *százkezü óriás neve*; ein Gigant mit hundert Armen.

Brĭgantes, um, m. plur. populus Britanniae et Hiberniae.

Brĭgantĭa, ae, f. 1. *Bregenz városa*; die Stadt Bregenz am Bodenſee.

Brĭgĭta, ae, f. 1. Nom. propr. mulieris.

Brĭsa, ae, f. 1. *törköly*; die Weintreſter.

Digitized by Google

Brisgāvia, ae, f. 1. *Breisgau vdros*; das Land Breisgau am Schwarzwalde.

Brīso, āre, 1. *kinyomni, kisajtolni*; auspressen, ausdrücken.

Britannia, ae, f. 1. *Britanniu, Anglia*; Britannien, jetzt England Hinc: Britannicus, a, um, *Britanniai*; Britisch, Britannisch.

Brixia, ae, f. 1. *Brescia városa*; Brescia, Stadt in Italien.

Brīza, ae, f. 1. *rezge, rezgefü*; das Zittergras.

Brocchus, i, m. 2. *agyar, kanfog*; der Hauer.

Brōdiātor, ōris, m. 3. *himvarró*: der Sticker.

Brōdium, ii, n. 2. *húslév*; Fleischbrühe.

Brōmus, i, *vadzab, rozsnok*; der wilde Hafer, Hafergras.

Brontes, ae, m. 1. *Cyclops neve*; einer der Cyclopen.

Brōntēus, ēi, m. 2. Cognomen Jovis.

Brōntia, ae, f. 1. *villámkö*; ein Donnerstein, Kroten- oder Strahlstein.

Brūchiphāgus, i, m. 2. *hernyóevő*; der Raupen isset.

Brūchus, i, m. *tserebogár*; der Maikäfer. 2) *sáska neme*; eine Art Heuschrecken.

Bructĕrus, i, Plur. Bructĕri, orum, populus sub Cheruscis et Longobardis in regione Brunsviciensi.

Brūgae, ārum, f. 1. urbs Flandriae.

Bruges, dicebantur olim Phryges.

Brūllīnae, ārum, m. plur. populus Asiae antiquus.

Brūma, ae, f. 1. *az esztendő legrövidebb napja*; der kürzeste Tag des Jahres. 2) *tél*; der Winter. 3) plur. *téli köd*; die Nebel im Winter. 4) *esztendő*; das Jahr. Brumae ter denae. Mart. 30 *esztendő*; 30 Jahre.

Brūmālia, iuin, n. plur. Festum Bachi, die brumali celebratum.

Brumalis, e, *legrövidebb napi*; den kürzesten Tag betreffend. 2) *téli, hideg*; den Winter betreffend, winterlich, kalt.

Brundīsīnus, a, um, *Brundúziumi*; Brundisisch Brundisini; *Brundúzium lakosi*; die Einwohner.

Brundīsium (Brundusium), ii, n. 2. portus, et urbs Calabriae, unde tuta olim Romanis in Graeciam via fuit. Hodie: Brindisi.

Brūnĕa, Brania, Bronia, ae, f. 1. *pán tzél*; ein Harnisch.

Brūnĕlla, ae, f. 1. *gyékfü*; Gottheil kraut.

Brūnsuīcensīs, is, m 3. *Brunszvigiai*. ein Braunschweiger.

Brūnsuīga, ae, et Brūnōpōlis, is, f. 3. *Brunszvigia, város*; die Stadt Braunschweig.

Brūnus, a, um, *barna*; braun.

Bruscum, i, n. 2. *egértövis*; der Mäusedorn.

Brutesco, ŭi, ĕre, *elbarmúlni*; zum Viehe werden. 2) *eszét veszteni* die Sinne verlieren.

Brūtianus, a, um, *Brútust illető, Brútushoz tartozó, Brútusról neveztetett, Brútusi*; den Brutus betreffend, dahin gehörig, davon benannt, Brutisch.

Brūtinus, a, um, i. q. Brutianus.

Bruttiānus (Brutianus), a, um, *Bruttiai tartomdnyt illető, ahoz tartozó, Bruttiai*; das Bruttische Gebieth betreffend, dahin gehörig, Bruttisch.

Bruttius (Brutius), i, Plur. Bruttii orum, Incolae partis inferioris Italiae.

Brūtus, a, um, e. gr. tellus, Horat. *érzéketlen*; gefühllos. 2) *oktalan, buta*; unvernünftig, dumm. Fortuna bruta, Plin. *vakszerentse*; blinder Glück. Fulmina bruta. Idem. *szdraz menykö*; Blitzstrahlen die nichts bedeuten. 3) Cognomen familiarum Romanarum, v. gr. a) L. Junius Brutus. b) M. Brutus, et D. Brutus, interfectores Julii Caesaris.

Brūxēlla, ae, f. 1. urbs Brabantiae; *Brüssel*; Brüssel.

Brūxēllēnsis, is, m. 3. *Brüsseli*; der aus Brüssel ist.

Brya, ae, f. 1. *atdnfa, kis tamariskafa*; kleiner Tamarisk.

Bryas, Brias, vel Bryax, Nom. propr. artificiosi statuarii, Mausolei aedificatoris. 2) Trop. *minden mester segmives*; ein jedweder Künstler.

Bryāzon, Nom. propr. fluvii Asiae.

Brygmus, i, m. 2. *fogtsikorgatás*; das Knirschen der Zähne.

Bryon, i, n. 2. *kldrismoh, korrallmoh*; Corallenmoos.

Bryōnia, ae, f. 1. *gönye, földitök*; die Stickwurz, Gichtrübe, Zaunrübe.

Brysae, ārum, m. plur. populus antiquus Thraciae.

Digitized by Google

Brytia, ōrum, n. plur. *bortörköly*; die Weintreſter.

Bryton, i, n. *árpalé*; ein Gerſtentrunk.

Būa, ae, f. 1. *gyermekek itala*; der Kindertrunk.

Būbālinae, ārum, f. 1. plur. *ökörbőrből készült lótakaró*; eine Decke der Pferde, von Ochſenhäuten gemacht. 2) *ökörbőr*; die Ochſenhaut.

Būbālinus, a, um, *ökörből való, bivajból való*; rinderiſch, büffeliſch.

Bubalina stragula; *bivajbőrterítő*; Decken aus Büffelshaut.

Būbālis, e, Adj. i. q. bubalinus.

Būbālion, i, n. 2. *vadugorka*; eine wilde Gurke.

Būbālus, i, m. 2. *bivaly*; der Büffel. 2) *barbáriai tehén*; die barbariſche Kuh.

Būbāstia, ōrum, n. plur. Festum Dianae apud Egyptios.

Būbētāni, ōrum, m. 2. populus, olim in Italia inter Tiberim et fines Neapolitanos.

Būbētii, ōrum, m. 2. ludi boum causa celebrati.

Būbīlis, e, *szarvasmarhát illető*; die Rinder betreffend. 2) subst. *szarvasmarha*, v. *ökröl*; ein Rinder- oder Ochſenſtall.

Būbinda, ae, m. v. fluvius Hiberniae.

Būbium, et Bublium, i, n. 2. *marhaganéj*; Rindermiſt.

Būbo, ēre, et bubīo, īre, 4. *dobogém v. visibilka módra búgni*; ſchreyen wie eine Rohrdommel.

Būbo, ōnis, c. 3. *bagoly, fülesbagoly*; eine Eule, ein Uhu. 2) *gümő, mirigy*; eine Beule, Drüſe. 3) Urbs Asiae in Natolia.

Būbōnocēle, es, f. 1. *ágyéksérültség*; ein Leiſtenbruch.

Būbsequa, ae, m. 1. *ökörhajtó, ökörpásztor*; ein Ochſentreiber.

Būbūlcārium, ae, f. 1. *ökrésztanya*; das Ochſenhirtenhaus.

Būbūlcārius, ii, m. 2. i. q. Bubsequa.

Būbūlcito, āre, 1. *tehénpásztorkodni*; ein Kühhirt ſeyn.

Būbulcitor, āri, et Bubulcito, āre, 1. i. e. bubulcum esse.

Būbulcus, i, m. 2. *ökrész*; Ochſenknecht.

Būbūlinus, a, um, i. q. bubulus.

Būbūlus, a, um, *marha, marhából való*; von Rindern. Caro bubula; Plin. vel: bubula. Plaut. *marhahús*; Rindfleiſch: lac bubulum; *tehéntéj*; Kuhmilch.

Bucaeda, ae, m. 1. proprie qui caedit boves: hinc jocose; qui caeditur coriis bubulis, Plaut.

Būcardĭă, ae, f. 1. gemma bubulo cordi similis.

Bucca, ae, f. 1. *ortza, pofa*; der Backen. 2) *szád*; der Mund, das Maul. Scribere, quod in buccam venit, Cic. *minden gondolkozás nélkül írni*; ſchreiben, was einem ins Maul kommt, d. i. hurtig einfällt. 3) *falat*; ein Mundbiſſen. 4) *üreg*; eine Höhlung. 5) *sípos, fülttős*; ein Pfeifer. 6) *a' ki jól tudja használni a' szádját, sokat fetseg, sokat eszik, sokat iszik, 's a' t.* ein Menſch der ſein Maul zu gebrauchen weiß, viel ſchwatzt, ißt, trinkt, u. ſ. w. 7) *elődi, más nyakán elöskődő*; ein Schmarotzer.

Buccĕa, ae, f. 1. *falat, falás, harapás*; ein Mundbiſſen.

Buccella, ae, f. 1. *falatotska*; ein kleiner Mundbiſſen, ein Bißchen.

Buccēllārii, ōrum, plur. m. 2. Gallograeci, qui erant custodes corporis, suis dominis semper adsistentes, pro quo ministerio buccellam, i. e. panem accipiebant. 2) In Singul. qui est in familia patroni, ejusque pane enutritur.

Buccellātum, i, n. 2. *kétszersült*; Zwieback.

Buccīna, ae, f. 1. *trombita*, eine Poſaune, Trompete. 2) *minden fúvómuzsika szerszám*; jedes Inſtrument, das geblaſen wird.

Bucco, ōnis, m. 3. *nagyszájú, szájas*; ein Großmaul. 2) *elődi*; ein Schmarotzer.

Buccŭla, ae, f. 1. Dim. *szátska*; ein kleiner Mund. 2) *tsók*; ein Kuß, ein Mäulchen. 3) *sisaknyílás, sisakartz*; das Viſier am Helme.

Bucŭlentus, a, um, *nagyszájú, pofás, pofók*; der ein großes Maul oder Bausbacken hat.

Būcĕa, ae, f. 1. *a' bab belső fejér hártyája*; das innere weiße Häutchen in den Bohnen.

Būcēntes, is, m. 3. al. ae, f. 1. *darázs, lódarázs*; eine Weſpe, Horniſſe.

Būcēntrum, i, n. 2. *ökörhajtóbot, furkosbot*; ein Ochſenprügel.

Būcĕphălus, i, m. 2. Alexandri Magni

Digitized by Google

equus, cui (ut omnibus equis Thessaliensibus), taurini capitis insigne inustum erat. 2) Urbs ab Alexandro Magno condita.

Bucĕras, ātis, n. 3. alias Foenum graecum; *görögszéna*; Bockshorn.

Bucĕria, ae, f. 1. *nyáj, tsorda, gulya*; ein Haufen Vieh mit Hörnern.

Bucĕrius, a, um, i. q. bucerus.

Bucĕrus, a, um, *marhaszarvú*; Rindshörner habend. Bucerum pecus; *szarvas marha*; das Rindvieh.

Bucētum, i, n. 2. *marhalegelő*; eine Rindviehtrift.

Bucĭna, Buccĭna, ae, f. 1. *pásztorsíp, pásztorkürt*; das Hirtenhorn. 2) *minden mezei és ludi fúvómuzsikaszerszám*; das Blasinstrument bey dem Heere, womit ihm ein Zeichen gegeben wurde.

Bucĭnātor, Buccĭnātor, ōris, m. 3. *sípos, kürtös*; *trombitás*; der auf der buccina bläst, Trompeter.

Bucĭno, Buccĭno, āre, 1. *sípolni, kürtölni, sippal, v. kürttel jelt adni*; auf der buccina blasen, damit ein Zeichen geben.

Bucĭnum, Buccĭnum, i, n. 2. i. q. bucina v. buccina.

Bucŏlĭcus, a, um. *pásztor, pásztori, pásztort illető*; die Hirten betreffend, dahin gehörig. Bucolica (sc. poëmata) *pásztorietnek*; ein Hirtengedicht.

Bucrānium, ĭi, n. 2. *ökörfő, marhafő*; Ochsenkopf, Rindskopf.

Bŭcŭla, ae, f. 1. Dim. *tehénke, tehenetske*; eine kleine Kuh.

Bŭcŭlus, i, m. 2. *ökrötske, v. bikátska*; ein kleiner Ochs oder Stier.

Būda, ae, f. 1. *Buda, Magyarország egyik fővárosa*; Ofen. Vetero Buda; *Ó Buda*; Alt-Ofen.

Būdĭssa, ae, f. 1. urbs Lusitaniae superioris.

Būdŏrgis, is, f. 3. *Boroszló, város*; Breslau.

Būdŏris, is, f. i. q. Heidelberga.

Būdŏvīssa, ae, f. 1. urbs Bohemiae. *Budweisz*; Budweis in Böhmen.

Bufo, ōnis, m. 3. *béka, varasbéka, varangyak*; die Kröte.

Būglossa, ae, f. 1. et Buglossos, i, f. 2. *mezeistratsél, közönséges ökörnyelvfű*; Ochsenzunge, ein Kraut.

Būgŏnes, um, f. 3. plur. *döglött ökörből nőtt méhek*; Bienen, die von den verfaulten Ochsen wachsen.

Būgŏnĭa, ae, f. 1. i. e. generatio apum e bove.

Bulbăcĕus, a, um, i. q. bulbosus; *hagymás, hagymagyökerű*; Knollen habend.

Bŭlbĭto, āvi, ātum, āre, 1. *elkeverni v. bémotskolni magát*; sich mit Kothe besudeln.

Bŭlbĭtum, i, n. 2. *gandj, sár, mindenféle tisztátalanság*; Mist, Koth.

Bŭlbŏcāstanum, i, n. 2. (Bunium); *gesztenye halmány, földi gesztenye*; Erdnuß, Erdnüßе, Peperlein.

Bulbocodium vernum; *egyhajú földike*; die nackte Jungfer im Frühjahre.

Bulbōsus, a, um, *hagymás, hagymagyökerű*; Zwiebeln oder Knollen habend, von den Zwiebelgewächsen.

Bulbŭlus, i, m. *hagymátska*; ein Zwiebelchen.

Bulbus, i, m. 2. *hagymagyökér, hagyma*; die runde dicke Zwiebel oder Wolle an Zwiebelgewächsen, als Tulpen, Lilien, Narcissen ꝛc.

Bule, es, f. 1. i. e. senatus.

Būleuta, ae, m. 1. *tanátsbelsőr*; Rathsherr.

Bulcutērium, i, n. 2. *tanátsház*; Rathshaus.

Bulga, ae, f. 1. *bőr tejda, turba, nyeregtáska*; ein lederner Ranzen, Felleisen.

Būlgāria, ae, f. 1. provincia Turciae europeae: *Bolgárország, Bulgaria*; die Bulgarey.

Būlgārus, i, m. 2. *Bolgár, Bolgárországi*; ein Bulgarer.

Būlĭmus, i, m. 2. *igen nagy éhezés*; Heißhunger.

Bulla, ae, f. 1. *víz buborék*; Blase auf dem Wasser, Wasserblase. 2) *minden efféle dombórúság*; jede ähnliche erhabene Rundung. 3) *gyermekek nyakába akasztott ékesség*; die sogenannte Bulla, die man den Kindern vorn an den Hals zur Zierde hängte. Hinc: dignus bulla, Juvenal. *gyermekes*; kindisch. 4) Bulla aurea; *függő petsét*; die goldene Bulla.

Bulleseo, ĕre, *forrani, felbuzogni*; zu Blasen werden, aufsprudeln.

Bullātus, a, um, i. e. bulla praeditus.

Bullĭo, īvi, ītum, īre, 4. *felforrani, buzogni*; Blasen werfen, sprudeln.

Digitized by Google

2) Trop. *felhevülni, nekitüzesülni*; aufbrausen.

Bullīnus, us, m. 4. *felforrás, buzgás*; das Sprudeln.

Bullo, āre, 1. *forrani, buzogni, felbuzogni*, Blasen werfen, sprudeln, aufsprudeln.

Bullŭla, ae, f. 1. Dim. *viz v. más nedvesség buborékotskája*; ein Bläschen Wasser oder einer andern Feuchtigkeit.

Bŭmammus, a um, *nagy tsetsü, v. nagy emlőjü*; mit großen Brüsten. 2) uva bumamma; *kétsketsetsüszőlő*; Geißdutteln.

Bŭmastus, i, f. 2. i. q. bumamma.

Bŭmēlia, ae, f. 1. *nagynemü kórisfa*; eine große Äschenart.

Bŭmūlgus, i, m. 2. *tehénfejő*; ein Kühmelker.

Būnas, ae, m. 1. Nom. propr. judicis Atheniensis. Bunas judicat; *lassan foly a' per*; es gehet mit dem Prozesse langsam her.

Bunias, ădis, f. 3. *karórépa*: eine Steckrübe. 2) *szumtsó*; die Zackenschote.

Būnion (um), ĭi n. 2. *halmány*; Peterlein, wilde Kresse.

Būphāgus, i, m. 2. *nagyevető, zabáló*; ein Vielfraß.

Būphōnia, ōrum, n. 2. plur. Certi dies apud veteres, in quibus boves sacrificabantur.

Buphthalmos (us), i, m. 2. *ökörszemfü*; Ochsenauge, ein Kraut.

Būpīna, ae, f. 1. *ólthatatlan szomjúság*; unersättlicher Durst

Bupleuron, i, n. 2. *szingallér*; das Hasenöhrchen, die Ochsenrippe, ein holdentragendes Gewächs.

Buprestis, is, f. 3. *pompabogár*; der Prachtkäfer, Gleiskäfer, Stinkkäfer.

Būra, ae, f. 1. Būris, is, f. 3. *ekeszarv, a' régieknél*; der gekrümmte Hintertheil des Pfluges bey den Alten.

Burdĭgāla (Burdeg.), ae, f. 1. urbs *Bourdeaux*; die Stadt Bourdeaux.

Burdo, ōnis, m. 3. i. e. mulus ex equo et asina.

Būrdŭbāsta, ae, m. 1. *púposszamár*; ein bucklichter Esel.

Būrdŭncŭlus, i, m. 2. *ökörnyelvüfü*; Ochsenzunge, ein Kraut.

Burgi, ōrum, m. 2. plur. urbs hispanica Castiliae veteris; hodie: Burgos.

Burgundĭo, ōnis, m. 3. *Burgundiailakos*; ein Burgundier.

Burgus, i, m. 2. *vár, kastély, erősség*; Burg, Castell, Fort.

Būrrāgo, ĭnis, f. Idem q. Borrago.

Būrrhae, ārum, f. 1. plur. *összvehomlott, v. bontakozott*; *p. o. fonal, tzérna, 's a' t.* ein Gewirre. 2) *bolondozás, bolondság*; Narrenspossen.

Burrus, a, um, *verességlő*: rothfärbig. 2) Subst. *sokvérü v. bővérüember*; ein vollblütiger Mensch.

Bŭrsa, ae, f. 1. *bőr*; Leder. 2) *bőrtáska, turba*; lederner Ranzen, Felleisen, Tasche. 3) *kintesláda, kaszsza, kintstár*; ein Schatzkasten, Casse, Schatzkammer.

Bŭrsa, ae, m. 1. *fitzkó, legény*; ein Bursche, Gesell. 2) In Feminino; *társaság*; eine Gesellschaft.

Bŭrsa pastoris, (Thlaspi); *pásztortarsóka, pásztortáska, szükés*; Täschelkraut.

Būsēlinum, i, n. 2. *szarvas derezsle, emreke*; großer Eppich, Ochseneppich. Selinum Cervaria. L.

Būsīris, is, et ĭdis, m. rex Aegyptiorum, qui hospites suos immolavit.

Bustum, i, n. 2. *holttestek megégető és temető helyek*; die Brandstätte, einer Leiche. 2) *sir, temető*; das Grab. 3) *holttest megégetése*; die Verbrennung des Todten. 4) *megégetett holttest, hamu, hamv*; der verbrannte Leichnahm selbst, die Asche. Hinc: Bustuarius, i. e. Bustum concernens.

Būtaūrus, i, m. 2. *dobos gém, nádibika*; die Rohrdommel, der Wasserochs. Ardea stellaris.

Būtĕo, ōnis, m. 3. *ölyü, ölyv, gatyás ölyv, tyúkász ölyv*; der Bussard. Falco Buteo, L.

Būtĭo, ōnis, m. 3. id. qu. Butaurus.

Būtōmum, i, n. v. Butomus, i, m. 2. *elets, virágos káka, fülemüle fü*; Wasserviole.

Būtyrācĕus, a, um, *vajhoz való*; zur Butter gehörig.

Būtyrōsus, a, um, *igen vajas*; Butterreich.

Būtyrum, i, n. 2. *vaj*; Butter.

Būxans, tis, o. 3. *puszpángszínü*; gelb, wie Buchsbaum.

Buxētum, i, n. 2. *puszpángos hely*; ein mit Buchsbaum bepflanzter Ort.

Buxĕus, a, um, *puszpáng, puszpángból való*; aus Buchsbaum. 2) *pus-*

Digitized by Google

pángforma; dem Buchsbaume ähnlich, buchsbaumfärbig.

Buxifer, a, um, *puszpángtermő*; Buchsbaum tragend.

Buxōsus, a, um, *puszpángos*; voll Buchsbaum.

Buxum, i, n. 2. *puszpáng, puszpángfa*; Buchsbaumholz. 2) *puszpángból készült eszköz, sip, 's a' t.* was daraus gemacht ist, z. B. eine Pfeife.

Buxus, i, f. 2. *puszpángfa*; der Buchsbaum. 2) id. qu. Buxum.

Byblis, idis, f. Nom. pr. filiae Mileti, in fontem transmutatae. Ovid.

Byrsa, ae, f. 1. *Karthagó királyi vára vagy kastélya*; die Burg in Karthago.

Byssus, i, f. 2. *igen finom len neme*; eine sehr feine und kostbare Art Flachs. 2) *a' bibortsiga selyemszösze*; die Muschelseide an der Muschel. 3) *zdkány, vizvirág*; moszat neme (alga); das Staubmoos.

Byzăcium, ii, n. 2. pars Africae orientalis.

Byzantium, ii, n. 2. *Bizántium, Konstántzinápoly*; Byzanz, das heutige Constantinopel.

Byzantinus, a, um, *Bizántiumi, Konstántzinápolyi*; Byzantiner.

C.

C, i. e. Cajus. V. gr. C. Caesar. 2) SC. i. e. Senatus Consultum. 3) C. i. e. Centum; *Száz*; hundert. 4) in Judiciis signif. Condemno, scil reum.

Cabala, Cabal, *titkos és gonosz ravaszságok forraldsa*; eine Cabale. *Ezt a' szót II Károly Anglus Király öt fő Ministerei neveiknek első betűiből tsinálták, a' kik voltak: Clifford, Ashley, Bukingham, Arlington és Lauderdale.*

Căbălista, vide: Cabbalista.

Căballīnus, a, um, *lovat illető*; vom Pferde. Caro caballina; *lóhús*; Pferdefleisch.

Caballion, i, *Szarvasnyelvűfü*; Hirschzunge, Milzkraut.

Căballus, i. m. 2. *erős nagy ló*; ein starkes Pferd, ein Roß.

Cabbala, ae, f. 1. *titkos tudomány és annak terjesztése a' 'Sidóknál*; eine geheime Wissenschaft bey den Juden.

Cabbalista, ae, f. 1. *tudománydval titkolódzó*; ein Cabbalist.

Căbēron, fluvius Asiae.

Cabillo, ōnis, f. 3. *Chalons városa Frantzia Országban a' Saone vize mellett*; die Stadt Chalons.

Căcăbo, āvi, ātum, āre, 1. *koddtsolni, kotkoddtsolni, kárálni*; lacken, schreyen wie ein Huhn.

Căcăbon, i, n. 2. *fogoly*; ein Rebhuhn.

Căcabŭlus, i, m. 2. *fazekatska, bögre*; ein kleiner Topf.

Căcăbus, i, m. 2. *fazék*; Kochgeschirr, Kochtopf.

Cacalia, ae, f. 1. *kdkolya, plánta*; die Calalie.

Căchectes, et Căchecta, ae, m. 1. *aszúkórságban vagy Szdrazbetegségben lévő*; ein Schwindsüchtiger, ein Hektikus.

Căchectĭcus, a, um, *aszúkórságos, szdrazbetegségben lévő*; schwindsüchtig, hektisch.

Cachexia, ae, f. 1. *szdrazbetegség, hektika*; die Hektik, Auszehrung, Schwindsucht.

Căchinnātio, ōnis, f. 3. *katzagds, hahotds nevetés*; das heftige Lachen.

Căchinno, āre, *katzagni, hahotával nevetni*; heftig lachen.

Căchinnor, āri, 1. *katzagni*; heftig lachen.

Căchinnus, i, m. 2. *katzagds, hahota, hahotdlds*; das heftige Lachen. Effundi in cachinnos; *nagyon elnevetni magát, katzagni, hahotára fakadni*; heftig lachen.

Căco, āvi, ātum, āre, *természeti szükségét tenni*; seine Nothdurft verrichten.

Căcŏchylĭa, ae, f. 1. *rossza tápláló nedv készülése, p. o. a' gyomorban*; die Zeugung eines verderbten Speisesaftes.

Căcŏdaemon, ōnis, m. 2. *gonosz lélek; ördög*; der böse Geist, Teufel.

Căcŏēthes, is, n. 2. *rossza szokás*; üble Gewohnheit. Cacoethes scribendi; *irás dühe, irásvágy*; die Schreibsucht.

Căcŏphăton, i, n. 2. *rosszúl mondott*

Digitized by Google

só, rossz mondás; ein Fehler im Reden.

Cacophōnia, ae, f. 1. *rossz hangzás, rossz kimondása a' szónak*; der übelklang, fehlerhafte Aussprache.

Cacostŏmachus, i, m. 2. *rossz gyomor*; der einen schwachen Magen hat.

Cacosynthĕton, i, n. 2. *rossz összetétele a' szóknak*; eine üble Zusammensetzung der Worte.

Cacozēlia, ae, f. 1. *másnak erőltetett követése*; die affectirte Nachahmung anderer.

Cactus, i, m. 2. *kaktus, egy növevény*; die Cactus, eine stachliche Pflanze.

Cācūmen, ĭnis, n. 2. v. gr. ramorum, ovi, montis, etc. *tető, teteje, vagy hegye, vége valaminek*; der Gipfel, die Spitze. Ad summum cacumen venire; Lucret. *a' legfőbb tökélletességre menni valamiben*; zur höchsten Vollkommenheit gelangen.

Cācūmino, āvi, ātum, āre; 1. *kihegyezni, meghegyezni*; spitzig machen, spitzen. Cacuminatus, a, um; *hegyes, kihegyzett*; zugespitzt, spitzig.

Cădāver, ĕris, n. 3. *holt test*; todter Leichnam. 2) *dög, döglött test*; das Aas. 3) cadavera oppidorum, Sulpic. in Cic. *városok omladéki, maradványi*; Ruinen.

Cădāvĕrōsus, a, um, *holt testhez hasonló*; einer Leiche ähnlich, leichenhaft.

Cădentia, ae, f. 1. *végzet*; der Fall, die Endung.

Cădiscus, i, m. 2. *kis kád*; eine kleine Tonne.

Cădīvus, a, um, *lehulló, lehullott, p. o. gyümölts*; was abfällt, abgefallen, z. B. Obst. 2) *nehéz nyavalyás, nyavalyatörös*; eine fallende Sucht habend.

Cadmēis, ĭdis, f. 3. *Cádmusi*; Kadmisch, i. e. den Kadmus betreffend. 2) *Thébébeli*; Thebanisch.

Cadmēus, a, um, *Cádmusi*; Kadmisch, i. e. den Kadmus betreffend. 2) *Thébébeli*; Thebanisch.

Cadmia, ae, f. 1. *kalamineritz*; die Galmey; 2) *kobaldérts*; das Kobalt.

Cadmus, i, m. 2. Agenoris, regis Phoeniciorum filius, conditor urbis Thebarum.

Cădo, cĕcĭdi, cāsum, cădĕre, 3. v. gr. ex equo, ab alto, etc. *esni, leesni*; fallen. 2) v. gr. in proelio; *elesni, t. i. az ütközetben, meghalni*; fallen, bleiben, sterben. Cadere pro patria; Quintil. *hazájáért meghalni*; fürs Vaterland sterben. 3) Trop. v. gr. ut vis venti; *alább hagyni, szünni, tsendesedni*; fallen, vermindert oder geringer werden, nachlassen. Cadere animis, Cic. *tsüggedni, elhagyni magát*; den Muth sinken lassen. In judicio cadere; Causa cadere; Cic. *az ügyét elveszteni*; den Prozeß verlieren. 4) *jutni, esni*; kommen, gerathen, fallen. Suspicio in me cadit; Cic. *rám gyanakosznak*; der Verdacht fällt auf mich. Cadere sub oculos, sub adspectum, Cic. *szembe tünni, meglátszani*; ins Gesicht fallen, gesehen werden. In eum diem cadit, in hoc tempus cadit, Cic. *arra a' napra, v. erre az időre esik*; es fällt auf jenen Tag, oder auf diese Zeit. Sub sensum cadere, Cic. Hoc non cadit sub sensus; *azt nem lehet az érsék által észrevenni, vagy érzeni*; das fällt nicht in die Sinne. In bonum virum non cadit mentiri; *jó emberhez nem illik hazudni*; ein rechtschaffener Mann lügt nicht. 5) *esni, kiütni, véghez menni*; ausfallen. Prospere cecidit, Svet. *jól ütött ki*; ist glücklich ausgefallen. 6) *történni, megesni, lenni, esni*; sich zutragen, treffen, begegnen, widerfahren. Ita cadebat; Cic. *úgy esett*; *úgy történt*; *úgy jött*; es traf so. Nihil mihi optatius cadere posset, Cic. *rám nézve nem eshetne kívánatosabb dolog*; nichts angenehmeres könnte mir begegnen. 7) *lemenni, elnyúgodni mint a' nap*; untergehen.

Cădūcārius, a, um, *múlandó*; hinfällig.

Cădūcārius, ĭi, m. 2. *nyavalyatörös, nehéz nyavalyás*; der die fallende Sucht hat. 2) *felvett örökös, midőn más örökös nints*; ein angenommener Erbe.

Cădūcĕātor, ōris, m. 3. *békességkövet, béketolmács, p. o. az ellenséghez*; ein Friedensbothe, Herold.

Cădūcĕus, i, m. Cădūcĕum, i, n. 2. *békepálcza, békejel, mellyet a' béke dolgában küldött Caduceatorok feltartva vittek*; ein Friedensstab, Heroldstab.

Digitized by Google

Cădūcĭfer, i, m. 2. i. e. ferens caduceum, cognomen Mercurii.

Cădūcus, a, um, *leesö, lehulló, p. o. víz, gyümölts, falevelei, 's a't.* herabfallend, was herabfällt. 2) *lehullott; p. o. gyümölts;* abgefallen. 3) *hadban elesett, megöletett:* im Kriege gefallen, getödtet. 4) *múlandó, állhatatlan;* hinfällig, unbeständig, vergänglich. 5) Morbus caducus; *nehéz nyavalya, nyavalyatörés;* die hinfallende Sucht. 6) Hereditas vel possessio caduca, Cic. *örökös nélkül való jószág;* keinen rechtmäßigen Erben habend.

Cădŭēni, ōrum, plur. populus Cariae.

Cădŭrcum, i, n. 2. *drúló boltotska, sátor;* eine Kramerbude. 2) *fejér párnakéjj;* weiße Bettzüge. 3) *menyezet;* der Himmel, Baldachin.

Cădus, i, m. 2. *kád, borkád;* ein Bottich, Boding. 2) *hordó, borhordó, általag;* das Weinfaß, Faß.

Cadusii, ōrum, m. 2. plur. populus ad mare Caspium.

Cadytas, ae, m. 1. *más plántákra tekergödző Syriai élödiplánta;* eine Schmarotzerpflanze in Syrien, die sich um andere Gewächse windet.

Cădȳtis, is, f. 3. urbs Syriae.

Caeadas, ae, m. 1. carcer subterraneus Spartanorum.

Caecĭas, ae, m. 1. *éjszakkeleti szél;* der Nordostwind.

Caecĭgĕnus, a, um, *vakonszülletett;* blindgeboren.

Caecĭlia, ae, f. 1. *ránteakigyó;* Blindschleiche.

Caecĭlĭus, ĭi, m. 2. et Caecilia, ae, f. 1. *keresztnevek;* Taufnahmen. 2) Cognomina familiarum Romanarum. 3) Adj. *Caeciliai, Caeciliustól, vagy Caecilidtál való:* Cäcilisch, von einem Cäcilius herrührend.

Caecīna, ae, m. 1. Cognomen Romanum.

Caecĭnos, i, m. 2. Nom. propr. montis in Sicilia.

Caecĭtas, ātis, f. 3. *vakság;* Blindheit.

Caeco (Coeco); āvi, ātum, āre 1. *vakká tenni, megvakítni;* blind machen, blenden. 2) Trop. Caecare mentes largitione. Cic. *ajándékkal megvakítni, v. megvesztegetni;* mit Geschenken blenden. 3) *meghomályositni;* verdunkeln; oratio caecata, Cic. 4) *elrontni;* verderben.

Caecŭa, ae, f. 1. *bagoly,* eine Nachteule.

Caecŭbum, i, n. 2. regio Italiae.

Caecŭbus, i, m. 2. urbs et mons Italiae. Caecubum vinum, saepe laudat Horat.

Caecūla, ae, f. 1, *kisrántzakigyo;* eine kleine Blindschleiche.

Caecūlto, āvi, ātum, āre, *rosszúlláltni, tompa látásúnak lenni;* übel sehen, ein blödes Gesicht haben. Oculi caecultant. Plaut.

Caecŭlus, i, m. 2. Dimin. *tompaláttsú;* der ein blödes Gesicht hat. 2) Vulcani filius.

Caecus (Coecus), a, um, *világtalan, vak;* der nicht sieht oder nicht sehen kann, blind. 2) Trop. e. gr. fortuna, cupiditas, amor, impetus, timor. Cic. *vak, megvakittatott;* blind, verblendet. 3) *eltakart, láthatatlan, elrejtett, titkos;* verdeckt, unsichtbar, verborgen, geheim; e. gr fossa, res, fores. 4) *homályos, setét;* dunkel, finster; e. gr. nox, domus, tenebrae. 5) *bizonytalan;* ungewiß; e. gr. exspectatio, eventus. 6) *a' minek oka nem tudódik, titkos, esmeretlen;* wovon man keinen Grund sieht oder weiß, geheim, unbekannt; e. gr. morbus, murmur, crimen. 7) *vaktában eső, mellynek oka nints tudva;* was blindlings geschieht, wovon man also nicht weiß, wer der Urheber ist; e. gr. vulnus, ictus. 8) corpus caecum, Sallust. *hát, p. o. embernek v. más állatnak háta;* der Rücken. 9) emere die caeca, Plaut. *hitelbe venni;* auf Credit kaufen.

Caecūtio, īre, 4. *vaknak lenni, vakoskodni;* blind seyn, nicht sehen, nicht wohl sehen.

Caedes, is, f. 3. *vágás, metszés, levágás, v. kivágás, p. o. a' fának levágása;* das Hauen, Schneiden, Niederhauen. 2) *ölés, öldöklés, megölés, halál;* das Tödten, Niederhauen. 3) *vér, kiontott vér;* das Blut, vergossenes Blut.

Caedĭcĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. judicis severi, et divitis avari.

Caedĭcĭus, a, um, *Caedicĭusi, Caedicĭusi eredetű;* was von dem Cädicius herkommt. Tabernae Caedicĭae; *apró portékás höltök;* Krambuden, Kramladen.

Caedo, cĕcīdi, caesum, caedĕre 3. *levágni, kivágni, p. o. a' fát;* hauen, abhauen, fällen. 2) v. gr. lignum,

Digitized by Google

etc. összevágni, összevagdalni, megvágni; zerhauen. 3) v. gr. virgis; vágni, megvágni, megverni; hauen, ſchlagen, prügeln. 4) kivágni, kimetszeni, vagy szabni, kiszabni, megszabni; hauen, behauen, oder ſchneiden, zuſchneiden; e. gr. lapidem, togam. 5) levágni, megölni; niederhauen, tödten. 6) ölni, levágni, megöldözni; ſchlachten, tödten, opfern; e. gr. hostias, victimas. 7) Pignora caedere, Cic. az adósokat eladni; die Pfänder verkaufen. 8) Carmina in marmore. Ovid. márványkőbe verseket vágni; Verſe in Marmor hauen.

Caedŭus, a, um, vágható, levágható, kivágható; was man abhauen kann, haubar.

Caelāmen, ĭnis, n. 3. bévágott, bévésett, v. félig kiülő munka, domború metszés; eingegrabene oder halberhobene Arbeit.

Caelātor, ōris, m. 3. domborúra metsző; ein Künſtler in erhobener Arbeit.

Caelātūra, ae, f. 1. metszés, vésés, p. o. érzsre, kőre; das Stechen oder Graben, z. B. in Metall. 2) metszetkép; die geſtochene Figur ſelbſt. 3) metsző, vésőmesterség; die Kunſt, in Metall ꝛc. zu ſtechen, und Figuren darin zu bilden.

Caelebs, ĭbis, c. 3. Adj nőtelen, özvegy; ehelos; 2) Dicitur et de animalibus aliisque rebus, e. gr. de columba, platano, etc. Arbor caelebs, Plin. i. e. sine palmite v. vite.

Caeles (Coeles), ĭtis, 3. mennyei, égi; im Himmel befindlich, himmliſch. 2) mennyben lakó, Isten; im Himmel wohnend, ein Gott. Plur. caelites; Istenek; die Götter.

Caelēstīni, ōrum, m. plur. populus Italiae, vel Umbriae.

Caelestis (Coel.), e, mennyei, égi; im oder am Himmel befindlich. Arcus coelestis; égi szivárvány; der Regenbogen; caelestes; ég lakosi, Istenek; die Himmelsbewohner, Götter. 2) égi, égből jövő; himmliſch, vom Himmel kommend; e. gr. aqua. 3) mennyei, Isteni; himmliſch, göttlich. a) proprie, v. gr. ira, auxilium. b) Trop. mennyei, dítsőséges, felséges; des Himmels werth, göttlich, vortrefflich, außerordentlich.

Caelia, ae, f. 1, ser neme, eine Gattung von Bier.

Caelibāris, e, Adj. Hasta caelibaris, menyasszony haját rendbeszedő tő; eine Nadel, damit das Haar einer Braut zurechte gemacht wurde.

Caelibātus, us, m. 4. nőtelenség; der eheloſe Stand.

Caelicŏla (Coel.), ae, m. 1. églakosa, mennybéli lakos, Isten; ein Himmelsbewohner, Gott. 2) égimádó; ein Verehrer des Himmels.

Caelicus (Coel.) a, um, égi; himmliſch.

Caelifer (Coel.), a, um, éghordozó; den Himmel tragend.

Caeligĕnus, (Coel.) a, um, (caelum et gigno), égiszületés, égben született; im Himmel geboren.

Caelimōntānus, a, um, incola montis Caelii.

Caelipŏtens (Coel.) tis. o. 3. égi hatalmas, égen v. égben uralkodó; mächtig im Himmel, oder herrſchend über den Himmel.

Caelites, vide: Caeles.

Caelĭus, ii, m. 2. unus Romae septem montium. 2) Nom. pr. Virorum. Scribitur et Coelius.

Caelo, āvi, ātum, āre, 1. bévésni, bémetszeni; hineingraben, hineinſtechen. 2) bévésett v. bémetszett képekkel ékesíteni; mit hineingegrabenen oder geſtochenen Figuren zieren.

Caelos, i, m. 2. portus Thraciae.

Caelum, i, n. 2. metszővas, véső, metsző; Grabſtichel, Meißel.

Caelum vel Coelum, i, n. 2. ég; der Himmel. In caelum tollere vel ferre, Cic. magasztalni, igen ditsérni; vergöttern, oder ſehr preiſen. Digito caelum adtingere, Cic. felette boldognak lenni; höchſt glücklich ſeyn. 2) égformájú, menyezet; was der Geſtalt des Himmels ähnlich iſt, Baldachin. 3) égtdjjék, égallj, klima; die Himmelsgegend, Klima. 4) felsővilág; die Oberwelt. 5) levegő, levegőég; die Luft. 6) menykő, égi tűz; Blitz, de caelo tangi, Liv. 7) szemöldök felső része; das oberſte der Augenbraunen.

Caelus (Coelus), i, m. 2. aetheris et diei filius. 2) Obsol. i. q. caelum, unde plur. caeli, caelorum, m. 2.

Caementārĭus, i, m. 2. kőmives; ein Maurer.

Caementĭcĭus (Caementitius) a, um, termékkőből, v. ásványkőből való; aus Bruchſteinen.

Digitized by Google

Caementum, i, n. 2. *termésko, dsvdnyko*; ein Bruchſtein.

Caeneus, i, m. 2. Cognomen Jovis.

Caenĭcĭa, ae, f. 1. regio Thraciae.

Caenina, ae, f. 1. urbs Latii.

Caenis, ĭdis, f. 3. promontorium Italiae. 2) virgo Thessaliensis in masculum transformata.

Caepa (Cēpa) ae, f. 1. et Caepe (Cēpe), indeclin. *vereshagyma*; die Zwiebel.

Caepina (Cep.), ae, f. 1. sc. terra, *vereshagyma föld*; Zwiebelland, Zwiefelfeld.

Caēpōri, ōrum, m. 2. plur. populus Hispaniae.

Caepulla, ae, f. 1. loco: caepa.

Caere, n. Indecl. Caeres, ĭtis, ētis, f. 1. urbs Etruriae.

Caerĕfolium (Ceref.) ĭi, n. 2. *turbulya*, der Kerbel.

Caeres, ĭtis et ētis, Adj. *Caere városát illető, oda való, Caeriai*; die Stadt Cäre betreffend, dahin gehörig, Cäriſch. Caerites, um, m. plur. incolae, qui municipes sine jure suffragii sunt facti.

Caerētānus, a, um, *Caeretumi*; von der Stadt Cäretum.

Caerētum, i, n. 2. urbs Umbriae.

Caerimōnia (Caerem. vel Cerem.) ae, f. 1. *egyházi rendelés szerént való szentsége bizonyos dolgoknak*; die Heiligkeit gewiſſer Dinge nach Vorſchrift der Religion. 2) Caeremonia deorum, Cic. *isteni tisztelet*; göttliche Verehrung. 3) *rendszabás, szokás*; die Vorſchrift, der Gebrauch. Caeremoniae bellicae etc. 4) *vallásbeli külső rendtartás, tzeremónia*; Ceremonie, Brauchgeſetz in der Religion.

Caerites, vide: Caeres.

Caerŭlans, antis, o. 3. *kékes*; blaulicht.

Caerŭlĕātus, a, um, *égszínű, égszínre festett*; himmelblau, himmelblau gefärbt.

Caerŭlēĭtas, ātis, f. 3. *égszín*; die blaue Himmelsfarbe.

Caerŭlĕum, i, n. 2. *kékfesték*; die blaue Farbe.

Caerŭlĕus et Caerŭlus, a, um, *égszínű*; himmelblau, waſſerblau. Caeruleus frater Jovis, i. e. Neptunus. 2) *fekete*; ſchwarz.

Caēsa, ae, f. 1. *nyílneme*; eine Gattung von Pfeilen. 2) *vágas*; ein Hieb. 3) Caesa, orum, n. plur. *levágott 's szénné égetett fák*; abgehauene und zu Kohlen gebrannte Bäume.

Caesālis, is, scil. Lapis, idem quod Lapis finalis, qui et Tiburtinus dicebatur; *határkő, megyekő*; Gränz- oder Markſtein.

Caesar, āris, m. 3. Cognomen Romanum familiae Juliae, e. gr. C. Julius Caesar. 2) titulus Caesarum. 3) Augustus Caesar, et successores ejus.

Caesăraugusta, ae, f. 1. urbs Saragossa in Hispania.

Caesărēa (ia), ae, f. 1. urbs Palaestinae.

Caesărĕus, a, um, *Julius Caesárt illető, Caesári, tsdszári*; den (Julius) Cäſar betreffend, Cäſariſch, kaiſerlich.

Caesărĭānus, a, um, i. q. Caesareus.

Caesărĭātus, a, um, *hajas, nagy hajú*; behaart. 2) *üstökös*; mit einem Schopfe.

Caesăries, ei, f. 5. *haj*; das Haar. 2) *férfiak 's fejérszemélyek szép leereszlett hajok*; ein ſchönes langes Manns- und Frauenzimmerhaar. 3) *üstök*; der Schopf.

Caesărium, ii, n. 2. urbs mercatoria Aegyptiae.

Caesărŏbrices, um, m. plur. populi Portugalliae.

Caesărŏdūnum, i, n. 2. urbs Galliae: Tours.

Caesărŏmăgus, i, f. 2. urbs Beauvais in Picardia.

Caesena, ae, f. 1. urbs Italiae, in Gallia cispadana.

Caesim, Adv. (caedo), *vágva, metszve*; hauend, hiebweiſe. Caesim et punctim ferire. Prov. *valakit vágni, 's szúrni*; auf einen hauen und ſtechen. 2) *darabonként, szakasszonként*; Abſchnittweiſe. Caesim dicere; Cic. *rövid mondásokban szállani*; in kurzen Gliedern reden.

Caesĭo, ōnis, f. 3. *vágás, metszés, kibárdolás, kifaragás*; das Hauen, Behauen, Beſchneiden. 2) *megnyesés*; das Behauen der Bäume.

Caesĭus, a, um, *halovdnykék, égszínű, kékszürke*; bleichblau, himmelblau, grau, graulich.

Caesĭus, ii, m. 2. *kékszemű*; der blaue Augen hat. Caesia, ae, f. 1. *macskaszemű*; die Katzenaugen hat.

Caeso, ōnis, m. 3. *annya méhéből kivágott gyermek*; ein Kind, das

aus dem Mutterleibe geſchnitten worden iſt. 2) Cognomen familiae Fabiae.

Caesōnius, a, um, cognomen familiae Romanae.

Caespes (Cespes), ĭtis, m. 3. *pázsit, gyep*; ein Raſen 2) *gyepből rakott itélőszék*; ein Tribunal aus Raſen zuſammengeſetzt. 3) Caespes bituminosus; *tőrf, gyeptőzeg*; Torf, gebörrter Raſen. 4) *sír*; ein Grab.

Caespĭticĭus, a, um, *gyepből, pázsitból való*; aus Raſen.

Caespōsus, a, um, *gyepes, pázsitos, gyeppel v. pázsittal teljes*; voll Raſen.

Caestrum, i, n. 2. *sebfű, bakfű*; das Betonienkraut. 2) *elefántcsont munkához való gyalú, véső, fúró*; ein ſpitziges Eiſen, Elfenbein damit zu hobeln, Grabmeiſſel, Hohlbohrer. 3) *Persiai nyil neme*; eine Art von perſiſchen Pfeilen.

Caestus (Cestus), us, m. 4. Plur. Caestus, cingulum ventris, quo sponsus sponsam cinxit. 2) *mindenféle öv, pántlika*; allerhand Gürtel und Bänder. 3) *ökölhel viaskodók kesztyüje*; ein Handſchuh der Fauſtfechter.

Caesŭla, ae, f. 1. *kék, v. szürkeszemű*; die blaue oder graue Augen hat.

Caesum, i, n. 2. *laboda, lúdlábfű*; Gänſerauge, oder Gänſefuß, ein Kraut. 2) *megkülömböztetőjel a' könyvnyómtatóknál*; bey den Buchdruckern gewiſſe Diſtinctionszeichen, damit man etwas von dem andern unterſcheidet. 3) Idem quod Incisum; *elvágott eldarabolt valami*; etwas Gehacktes.

Caesūra, ae, f. 1. (caedo), *vágás, fakivágás*; das Hauen, Fällen der Bäume. 2) *versszakasztás, tzezúra*; der Abſchnitt im Verſe, Cäſur.

Caesus, a, um, *metszett, vágott*; abgehauen. 2) *levágott, megölt*; erſchlagen, niedergemacht.

Caetētus, a, um, *többiek, mások*; die übrigen, andern; vide: Ceterus.

Caētōbrix, ĭcis, f. 3. urbs Portugalliae: Colimbra.

Caetra, Cetra, ae, f. 1. clypeus Hispanicus v. Africanus ex corio.

Caeus, a, um, et Ceus, Caea szigetéből való; aus der Inſel Cea.

Caeus, i, m. 2. (Coeus) gigas, Titani et Terrae filius.

Caeyx, ycis, m. 3. (Ceyx) Luciferi filius. 2) *jégmadár kanja*; das Männchen des Eisvogels.

Cāfur, idem quod Camphora.

Cāīcus, i, m. 2. fluvius Mysiae. 2) Socius Aeneae.

Cāĭus, Cājus, i, m. 2. paterfamilias. 2) praenomen Romanum. 3) In nuptiis sponsus Cajus, sponsa Caja vocabatur: Ubi tu Cajus, ego Caja.

Cājēta, ae, et Cājēte, es, f. nutrix Aeneae. 2) urbs et portus Latii.

Cāin, Indeclin. et Cainus, i, m. 2. Nom. propr, primi fratricidae.

Cāīnas, Nom. propr. fluvii arundinosi Asiae.

Cāīno, ōnis, m. 3. urbs Galliae: Chinon.

Cājo, āre, 1. Obsol. *ütni, verni, botozni*; hauen, ſchlagen.

Cāla, ae, f. 1. *bunkó, bot, karó, ágas*; eine hölzerne Kolbe, Stock, Pfahl.

Cālăber, bra, brum, et Calaber, bris, bre, *Calábriai, Calábridba, v. Calábridból való*; Calabriſch, in, aus Calabrien.

Cālăbrĭa, ae, f. 1. extrema pars Italiae versus Graeciam.

Cālăbrĭcus, a, um, *Calábriai*; Calabriſch.

Cālăbrĭco, āre, 1. *bétakarni, bepóldlni, békötni*; einwickeln, einbinden.

Cālăbrĭcus, a, um, *Calábriai*; Calabriſch.

Cālăbrīna, ae, f. 1. *lépfű*; groß Milzkraut.

Cālacta, ae, f. 1. urbs Siciliae.

Cālăgūris (Calagurris), is, f. 3. urbs Hispaniae, hodie: Calahorra, locus natalis Quintiliani.

Cālămāris, e, et Calamarius, a, um, *írótollhoz, v. penndhoz tartozó*; zu den Schreibfedern gehörig.

Cālămārĭus, a, um, e. gr. theca; *pennatartó*; Federbüchſe, Pennal.

Cālămīnae insulae, dicuntur saltantes insulae fuisse in Lydia.

Cālămīntha, ae, et Cālāmintbe, es, f. 1. *erdei méhfű*; ein Kraut, eine Art Münze, i. q. mentastrum.

Cālămis, ĭdis. m. 3. celebris metallurgus.

Cālămister v. Calamistrus, i, m. et Calamistrum, i, n. 2. *hajfodoritóvas*; ein Brenneiſen, um die Haare zu kräuſeln. 2) nimium artificium in dicendo.

Cālămistrātus, a, um, e. gr. coma; *fo-*

Digitized by Google

doritott; mit dem Brenneiſen gekräuſelt.

Cälämĭtas, ātis, f. 1. (calamus), e. gr. fructuum; *égi káború által okozott kár a' gabondban*: der Wetterſchaden am Getreide. 2) *sovány esztendő*; ein Mißjahr. 3) *minden nevezetes kár*; jeder beträchtliche Verluſt, Schaden. 4) *nyomoruság, szerentsétlenség, baj*; ein Unglück, Elend.

Cälämĭtes, ae, m. 1. *levelibéka*; der Laubfroſch.

Cälämĭtöse, Adv. *szerentsétlenül*; unglücklich.

Cälämĭtōsus, a, um, (calamitas), e. gr. tempestas, bellum, homines; *gabonába kárt tevő*; Schaden am Getreide bringend. 2) *veszendő, káros, veszedelmet, v. kárt hozó*; verderblich, ſchädlich, Verderben, Schaden bringend. 3) *szerentsétlen, bóldogtalan, nyomorult*; unglücklich, elend.

Cälămos, i, f. 2. Nom. prop. Asiaticae urbis in monte Libanon sitae.

Cälămus, i, m. 2. *mindenféle fűszál, gabonaszál*; jeder Halm, z. B. des Getreides. 2) *nád*; das Rohr, Schilf. 3) *minden, nádból készült, p. o. ślp*; alles, was aus Rohr oder Schilf gemacht iſt, z. B. eine Pfeife. 4) *nyíl*; ein Pfeil. 5) *horgászvessző*; eine Angelruthe. 6) *írótoll, penna*; eine Schreibfeder. 7) Calamus aromaticus; *kálmuszgyökér*; der Kalmus. 8) *öltödg*; ein Pfropfreis. 9) Fem. i. q. Calamos.

Cälantĭca, ae, f. 1. segmentum capitis feminae Romanae.

Cälănus, i, m. 2. Nom. propr. Gymnosophistae Indiani.

Cälăpis, is, *a' Kulpa vize*; ein Fluß in Ungarn.

Cälăthiscus, i, m. 2. Dim. *kaska, kosaratska*; ein Körbchen.

Cälăthus, i, m. 2. *kötött kosár*; ein geflochtener Korb. 2) *tejesedény, tejestál*; ein Milchgeſchirr, Milchnapf. 3) *pohár, ivócedény*; ein Becher, Trinkgeſchirr.

Cälăthūsa, ae, f. 1. insula inter Chersonesum et Samothraciam.

Cälătĭa, ae, f. 1. v. Cälătĭae, ārum, urbs Campaniae. Hinc: Cälatinus, a, um, *Calatiai, Caldtidból való*; daher gehörig. Calatini; *a' lakosok*; die Einwohner. Calatinus, cognomen Romanum.

Cälătĭo, ōnis, f. 3. *kiváts*; das Rufen.

Calatis, is, f. 3. urbs Thraciae ad mare nigrum, ubi hodie Galliacca est.

Cälător, ōris, m. 3. *kiváó, meghivó*; ein Rufer, Berufer. 2) *inas, körülötte szolgáló*; ein Bedienter, Aufwärter.

Calatus, a, um, *kihivott*; ausgerufen. 2) *meghivott*; berufen. 3) Comitia calata apud Romanos erant conventus populi per Lictores convocati.

Cälaurēa, Cälaurĭa, ae, f. 1. insula maris mediterranei.

Cälăūrĭtis, ĭdis, f. 3. *ezüsttajték*; der Silberſchaum.

Cälba, ae, f. 1. urbs ducatus Magdeburgensis.

Cälbĕus, i, m. 2. armilla triumphantium.

Cälbis, is, m. 3. fluvius Cariae.

Cälcābĭlis, e, Adj. *nyomható, tapos ható*; das ſich treten läßt.

Calcīnĕum, i, n. 2. (calx); *sark*; die Ferſe.

Calcar, āris, n. 3. *sarkantyú*; der Sporn. Equo calcaria subdere, adhibere, addere, admovere; *megsarkantyúzni a' lovat*; die Sporen geben, anſpornen. 2) Trop. *késztetni, izgatni, indítni, nógatni*; antreitzen, antreiben. 3) *kakasnak kantyú*; der Hahnenſporn am Fuß des Hahns.

Cälcāria, ae, f. 1. *mészkemence*; ein Kalkofen. 2) *mészgunyhó*; eine Kalkhütte.

Calcārĭus, ĭi, m. 2. *mészégető*; ein Kalkbrenner. 2) Adj. *mészszel mész körül foglalatoskodó, mészhez tartozó*; mit Kalk ſich beſchäftigend, dahin gehörig.

Cälcātae, ārum, f. 1. plur. *drkok kitöltésére szolgáló vesszőnyalábok katondknál*; Faſchinen, damit man die Graben in Belagerungen ausfüllt.

Cälcātĭo, ōnis, f. 3. *nyomás, tapodás, taposás*; das Treten.

Calcātor, ōris, m. 3. *nyomó, tapodó, taposó, sajtoló, préselő*; der Treter, Kelterer.

Cälcātōrĭum, ĭi, n. 2. *sajtó, prés*; Kelter, Preſſe, darin man etwas tritt. Calcatoria, ōrum, n. plur. *szonyok szárnolya*; Schemel

Weiber. 2) *mészkemence*; Kalkofen.

Calcátrippa, ae, f. 1. *szarkaldb*; Ritterſporn, ein Kraut.

Calcátūra, ae, f. 1. *nyomás, taposás*; das Treten.

Calcae, ae, f. 1. urbs Campaniae.

Calcĕāmen (Calcĭāmen), ĭnis, n. 3. *lábbeli, p. o. tsizma, tulpő, topánka*; der Schuh.

Calcĕāmentum, i, n. 2. i. q. calceamen.

Calcĕārius (Calciar.), a, um, (calceus), *lábbelit illető, lábbelihez tartozó*; die Schuhe betreffend, dahin gehörig.

Calcĕo, Calcĭo, āvi, ātum, āre, 1. *felszarvazni, lábbelit vonni rá*; beſchuhen, mit Schuhen bekleiden. 2) *megpatkólni, p. o. a' lovat*; beſchlagen, z. B. die Pferde.

Calcĕōlārius, ii, m. 2. *asszonycsizmát, v. gyermekcsizmát készítő*; Frauenſchuhmacher oder Kinderſchuhmacher.

Calcĕōlus, i, m. 2. Dim. *lábbelitske, tulpótske, fejérszemélycsizmő*; ein kleiner Schuh, oder überhaupt Schuh, z. B. für das Frauenzimmer.

Calcĕus, Calcĭus, ĭi, m. 2. *lábbeli*; der Schuh. 2) Calceus equi; *lópatko*; ein Hufeiſen. Calceos mutare. Cic. a) *lábbelit változtatni*; andere Schuhe anziehen. b) *tanácsbeli Urrá, v. Senátorrá lenni*; Senator werden.

Calchas, antis, m. 3. Filius Thestoris et vates Graecus in bello Trojano.

Calchŏīdĕa ossa, idem quod cuneiformia ossa.

Calcĭārius, Calciatus etc vide: Calcear.

Calcĭfrăga, ae, f. 1. *kőrontófű*; der Steinbrech.

Calcĭnātio, ōnis, f. 3. *mészszéválasztás*; das Calciniren.

Calcĭno, āvi, ātum, āre, 1 *mészszé tenni, porrá törni, a' Chymicusoknál*; bey den Chymicis calciniren, zu Kalke oder Pulver machen.

Calcio, vide: Calceo.

Calcĭŏpe, es, f. 1. Nom. propr. filiae Aeetis, regis Colchorum.

Calcĭtrātus, us, m. 4. *sarkkal való ütés, v. verés*; das Schlagen mit der Ferſe.

Calcĭtro, āvi, ātum, āre, 1. *sarkkal ütni, verni, hátra v. hirúgni, p. o. vinit a' ló*; mit der Ferſe ſchlagen, hinten ausſchlagen, z. B. das Pferd. 2) *engedetlen, v. makrantzos lenni*; ungehorſam oder widerſpenſtig ſeyn. 3) Calcitrare contra stimulum. Ter. *ósztön ellen rugódozni*; ſich durch Widerſpenſtigkeit nur deſto mehr ſchaden.

Calcĭtro, ōnis, m. 3. *sarkkal ütő, v. verő*; der mit den Ferſen ſchlägt. 2) *hátrarúgó*; der Hinten ausſchlägt.

Calcĭtrōsus, a, um, *sarkkal verdeső, hátra rugdosó*; der mit den Ferſen oder hinten auszuſchlagen pflegt.

Calco, āvi, ātum, āre, 1. *tágni, rákágni, tapodni, taposni*; treten, betreten. 2) *járni kelni*; wandeln. 3) *bétapodni, betaposni, benyomni*; eintreten, durch Treten eindrücken. 4) *megvetni, semmibe venni*; verachten, für Nichts achten.

Calcŭlārius, a, um, e. gr. error; *számvetésbeli hiba, v. tévedés*; Irrthum im Rechnen.

Calcŭlātio, ōnis, f. 3. *számvetés, számolás*; das Rechnen. 2) *fövényben való szenvedés*; der Steinſchmerz.

Calcŭlātor, ōris, m. 3. *számoló, számvető*; ein Rechenmeiſter. 2) *számtató*; Rechnungsführer, Controlleur.

Calcŭlo, āre, 1. *számolni, összeszámolni, összeadni, számot vetni*; rechnen, zuſammen rechnen. 2) *valamire számot tartani*; auf etwas rechnen.

Calcŭlōsus, a, um, *kövel telyes, követses*; voller Steinchen. 2) *fövénykóben szenvedő*; der am Steine krank iſt.

Calcŭlus, i, m. 2. Dim. *követske*; ein Steinchen. Thraci variorum colorum calculis notabant dierum suorum felicitatem ac infelicitatem. Hinc: dies candidissimo calculo notandus, i. e. felicissimus. 2) *vizhójagban, vagy vesében lévő kő*; der Stein in der Blaſe oder Niere. 3) *karika az ostdlódban*; der Stein im Bretſpiele. 4) *számvetés, fal, v. kiszámlálás, összevetés*; Rechnung, Berechnung. Calculum subducere, Cic. *összeszámolni, összevetni*; zuſammenrechnen. Vocare aliquem ad calculum, Liv. *valakivel számot vetni*; zuſammenrechnen. Vocare amicitiam ad calculum, Cic. *latra*

Digitized by Google

vetni a' szivességet; nicht mehr Gefälligkeiten erweisen, als man empfängt. Parem calculum ponere, Plin. *vissza adni a' költsönt*; gleiche Vergeltung geben. 5) *számvetőpenz*; ein Rechenpfenning. 6) *választószó, voks*; die Wahlstimme. Plurimum calculus vincit: *a' többség szava dűjtsel a' dolgot*; die meisten Stimmen gelten.

Căldāmēntum, i, n. 2. *meleg borítók, v. meleg szárasztás, meleg ruha*; ein warmer Umschlag, warmes Tuch.

Căldārĭa, ae, f. 1. *üst*; ein Kessel.

Caldārĭus (Calid.), a, um, *melegítésre szolgáló, melegítéshez tartozó*; zum Wärmen dienlich, dahin gehörig. 2) *a' mi tűzzel olvasztódik*; was am Feuer geschmelzet werden kann. Subst. Caldarium, ĭi, n. 2. *fördőszoba*; ein Badstübchen. 3) *olvasztó kemencze*; *olvasztó tégely*; ein Schmelzofen, Schmelztiegel.

Căldĭus, ii, m. 2. Militari joco dictus fuit Cajus Claudius, Romanorum Imperator. Suet.

Caldor, ōris, m. 3. *melegség, hévség*; die Wärme, Hitze.

Caldus, (calidus), a, um, *meleg, forró, hév*; warm, heiß, hitzig. 2) Trop. e. gr. homo; *tüzes, heves*; hitzig.

Căle, urbs Campaniae; de vino memorabilis.

Călĕcātus, a, um, *megfejérített, bémeszelt, mészszel behányt*; getüncht, mit Kalke beworfen.

Călĕcūtum, i, n. 2. urbs Indiae orientalis.

Călĕdŏnĭa, ae, f. 1. regio antiquae Britanniae, hodie provincia Scotiae 2) Scotia.

Călĕfăcĭo, Calfăcĭo, ēci, actum, ĕre, 3. *melegíteni, meg v. felmelegíteni, igen felmelegíteni*; warm machen, erwärmen, erhitzen, heiß machen. Trop. aliquem; *valakit feltüzelni, felhevíteni*; einem warm machen, einen in Feuer setzen. 2) *befűteni*; einheitzen.

Călĕfactĭo, ōnis, f. 3. *fel, v. bémelegítés, befűtés*; Erwärmung, Heitzung.

Călĕfacto, āre, i. q. celefacio.

Călĕfactus (Calfactus), us, m. 4. i. q. calefactio.

Călĕfăgĭum, ii, n. 2. *erdőijuss, a' fának maga szükségére való vitelére*; das Waldrecht, das Recht, für seine Nothdurft Holz zu hohlen.

Călĕfĭo, factus sum, fĭeri; *melegülni, fel, v. bémelegülni, igen megmelegülni*; warm oder erwärmt oder heiß werden.

Călĕgĭa, ae, f. 1. urbs Saxoniae: Wittenberga.

Călĕna, ae, f. 1. urbs Angliae: Oxford.

Călēnbĕrgĭcus Principatus.

Călendae, Kălendae, ārum, f. 1. dies primus cujuscunque mensis. 2) *adósság, v. interes fizetése napja*; der Zahltag, daran einer die Schulden oder Interessen zahlen muß. 3) ad Calendas Graecas, i. e. nunquam, quia Graeci non habebant Calendas. 4) *hónap*; der Monath.

Călēndālis, e, Adj. *Kalenddkhoz tartozó*; zu den Calendis gehörig.

Călēndārĭŏgrăphus, i, m. 2. *kalendáriomíró*; ein Kalenderschreiber.

Călēndāris, is. f. 3. cognomen Junonis, cujus festum die prima cujusvis mensis celebrabatur. 2) Adj. idem quod Calendalis.

Călendārĭum, ĭi, n. 2. *adó laistrom, adó feljegyzés*; Verzeichniß der Zinsen. 2) *kalendárium*; der Kalender.

Călēndārĭus, ĭi, m. 2. *számadásjegyző*; ein Buchhalter.

Călēndŭla, ae, f. 1. *peremér, tűzvirág, körömke*; Ringelblume.

Călēnum, i, n. i. qu. Cales.

Călēnus, a, um, *Cálesi, Cálesből, v. Cales mellől való*; was aus oder bey der Stadt Cales ist.

Călēnus, i, m. 2. Nom. propr. vatis celebris Hetruriae.

Calĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *melegnek, forrónak, v. tüzesnek lenni*; warm oder heiß seyn, Hitze haben. 2) Trop. *elevennek, frisnek, újnak lenni*; frisch, neu seyn. Calet res; *a' dolog még új*; die Sache ist noch neu. Calere a recenti pugna, Liv. *épen a' hartzból jönni*; erst von der Schlacht kommen. 3) *tüzesnek v. indúlatosnak lenni*; hitzig, eifrig seyn. 4) *nagy szorgalommal és tüzzel folytatódni*; mit großem Fleiße und Eifer betrieben werden. Calent judicia, Cic. *a' törvények nagy tüzzel folytatódnak*; die Gerichte werden eifrig fortgesetzt. 5) calatur; *meleg van*; es ist warm. 6) *szorongattatni*; geängstiget werden.

Digitized by Google

Cāles, ium, f. urbs Campaniae de vino memorabilis.

Cālesco, calui, scĕre, 3. *melegülni, fel, v. megmelegülni, igen megmelegülni*; warm, erwärmt, heiß werden. 2) Trop. *felhevülni, tüzelni*; glühen.

Cālēstra, ae, f. 1. urbs Thessaliae.

Cālēte, es, f. 1. Insula inter Chersonesum et Samo-Thraciam.

Cālētes, um, m. plur. incolae urbis Cales.

Cālētra, ae, f. 1. *dardzsfészek*; ein Wespenneſt.

Cālētum, i, n. 2. urbs Galliae: Calais, ad fretum Caletanum.

Cālētur, Impers. *meleg van*; es iſt warm.

Cālex, ĕcis, f. 3. Obsol. pro Calx, *mész*; Kalk.

Calfacio, vide: Calefacio.

Cālĭcŭlus, i, m. 2. (Dim. a calix); *pohárka, poharatska, kelyhetske*; ein Becherchen, kleiner Kelch. 2) *héjjasdllatok héjja*; Schale der Schalthiere. 3) *kehely, virdgtészse*; der Blumenkelch.

Calicādmus, i, m. 2. Nom. propr. fluvii Ciliciae.

Cālĭcātus, a, um, *mésszel béhdnyt*; mit Kalke beworfen.

Cālico, āre, 1. *mésszel fejéritni*; mit Kalke tünchen.

Cālĭcrĕas, ātis, n. 3. i. q. Pancreas; *gyomorikrds hús*; die Magendrüſe.

Cālĭcŭla, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Cālĭcŭlāris, e, *hüvelyes, hüvelytokos*; hülſicht. Herba calicularis; *belénd-fü, bolondító*; Tollkraut, Bilſenkraut.

Cālĭcŭlārium, ii, n. 2. *életdrotasztal*; Credenztiſch.

Calĭcŭlum, i, n. 2. Dim. *tsészétske, pohárotska*; Schälchen, Becherchen. 2) *gesztenye vagy makk tokja*; Hülſen von Kaſtanien oder Eicheln.

Calīdarius, vide: Caldarius.

Cālide, Adv. *melegen, tüzesen, hevesen*; mit Wärme, hitzig, eifrig.

Calidōbĕcum, i, n. 2. urbs Normandiae.

Cālido-hūmidus, *meleg-nedves*; warmfeucht.

Cālido-sĭccus, *meleg-szdraz*; warmtrocken.

Cālidus, a, um, *meleg, forró, tüzes*; warm oder heiß, Wärme oder Hitze habend. 2) Trop. e. gr. homo, equus, mendacium; *tüzes, keves, gyors, hirtelen gondolt, v. taldlt*; hitzig, heftig, ſchnell, geſchwind hervorgebracht.

Cālĭendrum, i, n. 2. *asszonyok fóre való ékessége*; eine Kopfzierde der Weiber. 2) *vendég haj*; ein falſches Haar.

Cāliga, ae, f. 1. *katona ldbbeli, bakkants, topánka*; eine Art Halbſtiefeln, beſonders der Soldaten. 2) *katonaság, katonai szolgdlat*; Soldatenſtand, Soldatendienſt. Marius ad consulatum a caliga perductus, Senec. *Márius köz katonából lett consulld*. Marius iſt von einem gemeinen Soldaten zur Würde eines Conſuls erhoben worden.

Cālĭgāris, e, e. gr. clavus; *katona ldbbelibe való szeg*; der Nagel der in die Soldatenſtiefeln geſchlagen wird.

Gălĭgārĭus, a, um, i. q. caligaris.

Cālĭgātio, ōnis, f. 3. e. gr. oculorum; *homdlyosság, setétség*; Finſterniß.

Cālĭgātus, a, um, i. e. indutus caligis.

Cālĭginōsus, a, um, *gőzös, gőzzel tellyes v. gőzzel bé lepett*; voll Dampf, mit Dampf bedeckt. 2) v. gr. nox, coelum, etc. *homdlyos, setét*; dunkel, finſter.

Cālĭgo, ĭnis, f. 3. *vastag fekete gőz*; dicker, ſchwarzer Dampf. 2) *setétség, homdlyosság*; Finſterniß, Dunkelheit. 3) *zürzavar, rendetlenség*; die Verwirrung. 4) caligomentis; *tompa ész*; ein blöder Verſtand.

Cālĭgo, āvi, ātum, āre, 1. *gőzölni*, dämpfen, Dampf von ſich geben. 2) *meghomdlyositni*; verfinſtern. 3) *homdlyosnak, setétnek lenni*; dunkel, finſter ſeyn. 4) *vaknak lenni, vakoskodni*; blind ſeyn, nicht ſehen oder nicht recht ſehen.

Cālĭgŭla, ae, f. 1. Dim. *topánkdtska, bakkantsotska*; ein Soldatenſtiefelchen.

Cālĭngae, ārum, m. plur. populus Indiae.

Cālĭngi, ōrum, m. plur. populus Arabiae.

Cālĭngon, i, n. 2. promontorium Indiae.

Calĭnĭpāxa, ae, f. 1. Scytharum oppidum.

Cālĭnus, i, m. 2. Nom. pr. statuarii.

Cālĭpolis, is, f. 3. urbs Calabriae.

Digitized by Google

Călĭptra, ae, f. 1. *fökötő, sapka*; eine Haube, Mütze. 2) *tsillagzat neve*; Zunahme eines Gestirns.

Călisto, Callisto, us, f. 4. filia regis Arcadiae Lycaon, a Junone in ursam transformata, a Jove in coelum recepta; nunc stella: Ursa major, v. Helice.

Călix, ĭcis, m. 3. *pohár, kehely*; Becher, Kelch. 2) *evőedény*; ein Eßgeschirr. 3) *héjjasdllatok héjja, v. tekenője*; die Schale der Schalthiere. 4) *virágtsésze, kehely*; Knospe, der Kelch an Blumen.

Călla, ae, f. 1. urbs Portugalliae.

Callenter, Adv. *ügyesen, fortélyosan*; geschickt, listig.

Callĕo, ŭi, ēre, 2. *vastag', v. feltört bőrű lenni*; dicke Haut oder Schwielen haben. 2) Trop. *kemény, vastag bőrű, érzéketlen lenni*; dickhäutig, unempfindlich, gefühllos seyn. 3) *esméretének lenni*; Erfahrung oder gute Kenntniß haben. 4) *tudni, érteni*; wissen, verstehen, kennen.

Callĭcles, is, m. 3. Nom. pr. celebris statuarii.

Callĭcrătes, is, m. 3. Nom. propr. Virorum.

Callĭcrătĭdes, ae, m. 1. N.pr. belliducis Lacedaemonici.

Callĭcrĕas, ătis, n. 3. *hús, fodorhéj*; Fleisch, Gekröse.

Callĭde, Adv. *tapasztalás szerént, okosan, ügyesen, elmésen*; mit Erfahrung, klüglich, geschickt, scharfsinnig. 2) *helyesen, igen jól*; sehr wohl, sehr gut. 3) *ravaszan, fortélyosan, tsaldrdsággal*; listig, mit List, Verschlagenheit.

Callĭdĭtas, ātis, f. 3. *ravaszság, fortélyosság*; die Listigkeit. 2) *ügyesség*; die Geschicklichkeit. 3) *tsalárdság*; der Betrug.

Callĭdŭlus, a, um, Dim. *ravaszotska*; etwas listig.

Callĭdus, a, um, *feltört v. kemény bőrű*; voller Schwielen, dicke Haut habend. 2) *tapasztalt, okos, belátó, ügyes, elmés*; erfahren, Erfahrung habend, klug, einsichtsvoll, geschickt, scharfsinnig. 3) *ravasz, fortélyos*; listig.

Callĭgrăphĭa, ae, f. 1. *szépírás mestersége, szépírás*; Schönschreibekunst.

Callĭgrăphus, i, m. 2. *szépíró, szép. író mester*; ein Schön- oder Kunstschreiber.

Callĭmăchus, i, m. 2. poëta graecus.

Callĭnĭcus, i, m. 2. *fényes győzedelmet nyert*; der einen herrlichen Sieg erlanget hat. 2) Nom. pr. Virorum.

Callĭon, i, i. q. vesicaria.

Callĭŏpe, es, f. 1. novem Musarum, una, Musa carminis epici.

Callĭŏpēa, ae, f. 1. i. q. Calliope.

Callĭphron, ōnis, m. 3. Nom. pr. magistri saltandi.

Callĭpĭdae, ārum, n. plur. populus Scythiae.

Callĭpĭdes, et Callĭpēdes, is, m. 3. Nom. pr. actoris tragici. 2) Metaph. idem quod Tardus.

Callĭpŏlis, is, f. 3. urbs Calabriae.

Callirhoë (Callirrhoë, Caliroë), es, f. 1. filia fluvii Achelous.

Callis, is, c. 3. *ösvény, gyalog út, keskeny út*; Steig, Fußsteig, schmaler Weg. 2) *mindenféle út*; Weg überhaupt.

Callistĕphănos, i, f. 2. *vadolajfa*; wilder Ohlbaum.

Callīsthĕnes, is, m. Nom. propr. philosophi.

Callīstrătus, i, m. 2. Nomen propr. Virorum.

Callīstus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum.

Callĭtas, ātis, f. idem quod Calliditas.

Callōsĭtas, ātis, f. *vastag, kemény bőr*; harte Haut.

Callōsus, a, um, *feltört v. vastag bőrrel bé vont, feltört v. vastag bőrű*; mit Schwielen oder einer dicken Haut überzogen, Schwielen habend, dickhäutig. 2) *tömött, sűrű, kemény, erős, feszes*; dicht, dick, hart, fest.

Callum, i, n. Callus, i, m. 2. *feltört bőr, bőrtörés, keménybőr*; die Schwiele, harte Haut. 2) *régi szokás*; eine alte Gewohnheit.

Calo, Obs. i. q. Voco.

Călo, ōnis, m. 3. *inas, szolga, katona szolga*; ein Bedienter oder Knecht.

Călōbătārius, ĭi, 2. et Calobătes, ae, 1. *mankón, v. gamón járó*; der auf Stelzen, an Krücken geht.

Caloënum, i, n. 2. *jó bor*: guter Wein.

Călŏphāntha, ae, m. 1. *képmutató, tettető, színeskedő*; ein Heuchler.

Digitized by Google

Cālor, ōris, m. 3. *meleg, melegség, hévség, forróság*; die Wärme, Hitze. 2) Trop. *lelek tüze*; Heftigkeit der Seele. 3) *heves, v. tüzes szerelem*; die heftige Liebe.

Cālpar, āris, n. 3. *boros edény neme*; eine Gattung von Weingeschirre. 2) *új bor*; neuer Wein.

Cālpas, ae, m. 1. fluvius et portus Bithyniae.

Calpe, es, f. 1. promontorium Hispaniae. 2) Urbs Gibraltar prope hoc promontorium.

Calpurnius, a, um, nominatio familiae Romanae.

Caltha, ae, 1. *gólyahir, motsárvirág*; die Dotterblume, Kuhblume.

Cāltbŭla, ae, f. 1. *sárga ruha*; ein gelbes Kleid.

Cālumnia, ae, f. 1. *kamis vád*; falsche Beschuldigung oder Anklage. 2) *ráfogás*; falsche Zumuthung. 3) *rágalmazás*; die Verläumdung, Schmachrede.

Cālumniātio, ōnis, f. 3. i. q. calumnia.

Cālumniātor, ōris, m. 3. *rágalmazó, kamis vádoló*; ein Verläumder, ein Schikaneur, boshafter Ankläger.

Cālumniātrix, īcis, f. 3. *kamissan vádoló asszsony*; falsche Anklägerinn.

Calumnior, ātus sum, āri, Dep. 1. *kamisan vádolni, kamisan eldrulni*; fälschlich beschuldigen oder anklagen. 2) *ráfogni valakire valamit*; einem etwas argwöhnisch zumuthen. 3) *rágalmazni*; verläumderische oder Schmachreden führen.

Cālumniōse, Adv. *rágalmazó módon*; verläumderisch, mit Schikane.

Cālumniōsus, a, um, *fortélyos, ravaszkodó*; voller Schikane, ränkevoll.

Calva, ae, f. 1. *kaponya*; Hirnschale, Hirnschädel.

Calvāria, ae, f. 1. i. q. Calva.

Cālvātus, a, um, *kopasz*; kahl.

Calveo, ēre, 2. *kopasznak lenni*; kahl seyn.

Calvesco, ĕre, 3. *kopaszúlni*; kahl werden.

Calvĭties, ei, f. 5. *kopaszság*; die Kahlheit.

Calvĭtium, ii, n. 2. i. q. Calvities.

Calvo, ĕre, 3. *megtsalni*; betriegen.

Calvus, a, um, *kopasz*; kahl.

Calx, alcis, f. (raro, m.) 3. *sark*; die Ferse.

Calx, calcis, f. 3. *mész*; der Kalk. Calx viva; *óltatlan mész*; ungelöschter Kalk; exstincta, macerata calx; *óltott mész*; gelöschter Kalk. 2) *versenytfutók mészszelv. krétával töltött barázdája, a' hol megdlotak*; die mit Kalk oder Kreide angefüllte Furche, wo die Wettrenner still stunden. A carceribus ad calcem; *kezdetitől végig*; vom Anfange bis zum Ende. 3) *követske*; ein Steinchen.

Cālyba, ae, f. 1. urbs Thraciae.

Cālyculus, i, m. 2. Dim. *bimbótska*; eine kleine Knospe. 2) *virágtok*; ein Blumenkelch. 3) *héjjasdállatok teknője*; Schale der Schalthiere.

Cālydium, ii, n. 2. urbs Italiae in Via Appia versus Brundusium.

Cālydna, ae, f. 1. urbs Cariae.

Cālydon, ōnis, f. 3. urbs Aetoliae.

Cālydōnius, a, um, *Calydóniai, Calydonidba való*; Calydonisch, nach Calydon gehörig.

Cālypso, us, et ōnis, f. 4. et 3. Nom. propr. Nymphae, filiae Oceani, et Thetidis.

Cālyptra, ae, f. 1. *föktő, sapka*; Haube, Mütze.

Cālyx, ycis, m. 3. *virág bimbó*; die Knospe, aus welcher die Blumen hervorkommen. 2) *hüvely, tok, héj*; die Hülse, Schale. Ovorum calyces: *tojdshaj*; die Eyerschalen. 3) *kehely, virágkehely, virágtok*; der Blumenkelch.

Cămăcae, et Camae, ārum, plur. populus Scythiae.

Cămărĭca, ae, f. 1. urbs Hispaniae, etiam Victoria nominata.

Cămărīna (Cămĕrīna), ae, f. 1. urbs Siciliae.

Cămărīnum, i, n. 2. urbs Umbriae in Italia.

Cămărĭum, ii, n. 2. *egy része az agyvelőnek*; ein Theil des Gehirns.

Cămba, ae, f. 1. *serfőző, serfőzőház*; das Bräuhaus. Unde Cambarius, ii, m. 2. *serfőző*; ein Bräumeister.

Cămbăla, ōrum, n. plur. loci Asiae aurifodina celebres.

Cămbălĭdus, i, m. 2. pars montis Caucasi.

Cămbĕrĭācum, i, n. 2. urbs principalis Sabaudiae.

Cămbĭālis, e, Adj. *tserépkes v. vál-*

Digitized by Google

táshoz tartozó, váltásbéli; zum Wechsel gehörig. 2) Jus cambiale; *váltójus*; das Wechselrecht. 3) Literae cambiales; *váltólevél*; die Wechselbriefe.

Cambĭo, psi, et bīvi, psum, et bītum īre. 4. *tserélni, eltserélni, váltani, elváltani*; tauschen, vertauschen, wechseln.

Cămbĭtus, ātis, f. 3. idem q. sequens.

Cămbium, ĭi, n. 2. *pénzváltás*; der Geldwechsel.

Cămbŏdūnum, i, n. 2. urbs principalis Bavariae: Monachium.

Cămbolēctri, ōrum, n. 2. plur. populus Galliae.

Cămbūsis, is, f. 1. urbs Aethiopiae.

Cămbyses, is, m. 3. filius Cyri, rex Persarum. 2) fluvius in mare caspium fluens.

Cămēla, ae, f. 1. *áldozathoz való pohár neme*; Gattung eines Bechers, der bey den Opfern gebraucht wurde.

Cămēlae, ārum, f. 1. *hajadon istenasszonyok*; Göttinnen, die noch unverehelicht waren.

Cămēlāni, ōrum, m. plur. populus Italiae.

Camēlārĭus, ĭi, m. 2. *tevehajtó, tevéőrző, tevetartó*; Kamehltreiber, Kamehlwärter, einer der Kamehle hält.

Cămēlĭdae, ārum, f. plur. insulae versus Joniam.

Cămēlĭnus, a, um, e. gr. lac; *teve, tevétől való*; von Kamehlen.

Cămēlĭtis, is, f. 3. *nőstényteve*; das Weibchen des Kamehls.

Cămella, ae, f. 1. *ivóedény neme*; eine Art Trinkgeschirr.

Camēlŏpardālis, is, f. 3. *tevepárdutz, giraffa*; Kamehlparder, Giraffe.

Cămēlōtum, i, n. 2. *kamillót, teveszőrből szött matéria*; aus Kamehlhaaren gewirkter Zeug.

Cămēlus, i, c. 2. *teve*; das Kamehl.

Cămēna (Camoena), ae, f. 1. i. q. Musa; poëma, carmen.

Cămĕra Cămăra, ae, f. 1. *bóltozat, bolthajtás*; Gewölbe oder gewölbte Decke. 2) *bóltozott tetejű hajó neme*; eine Art Schiffe mit einer bogenförmigen Bedeckung. 3) *kamara*; eine Kammer.

Cămĕrārius, ĭi, m. 2. *kamarás úr, kamarás*; Kammerherr, Kämmerer. 2) *komornyik, szolga*; ein Kammerdiener.

Cămĕrātio, ōnis, f. 3. *bóltozás, béboltozás, bóltozat*; die Wölbung.

Cămēnia, ae, f. 1. urbs Latii.

Cămĕrīna, Camarina, ae, f. 1. urbs, et palus Siciliae.

Cămĕrīnum, i, n. 2. urbs Umbriae.

Cămĕro, āre, 1. *bóltozni, béboltozni*; wölben.

Cămĕrōpis, is, f. 3. urbs Indiae orientalis.

Cămers, tis, m. 3. *Camerinum várósát illető, ahoz tartozó, Camerinumi*; die Stadt Camerinum betreffend, dahin gehörig, Camerinisch, Camertes, plur. populus.

Cămilla, ae, f. 1. *szolgáló, szolgálóleány*; Magd, Dienerin. 2) nom. pr. reginae Volscorum.

Cămillus, i, m. 2. Cognomen familiae Furiae. 2) Servus sacerdotum sacrificium peragentium.

Cămīno, āre, 1. *kementze, v. kandalló módra tsinálni*; etwas in Gestalt eines Ofens oder Camins machen.

Cămīnus, i, m. 2. *tűzhely*; eine Feuerstätte. 2) *kementze, olvasztókementze*; Ofen, Schmelzofen. 3) *koh, kovátskémény*: eine Schmiedeesse. 4) *kályha, kementze, kandalló*; Ofen oder Kamin, das Zimmer zu heitzen. 5) *kürtő, kémény*; der Kamin, Rauchfang.

Cămīsia, ae, f. 1. et Camisile, is, n. 3. *ing, imeg, alsó rövid ruha*; das Hemd, Kamisol. 2) *mejjrevaló, lájbli*; eine Weste.

Cammărus, i, m. 2. *tengeri rák*; Meerkrebs, Hummer.

Camoena, vide: Camena.

Campa, ae, et Campe, es, f. 1. *hernyó*; eine Raupe. 2) *pegazhal*; ein Meerpferd.

Cămpăgus, i, m. 2. *kirdlyi pompás saru*; eine Art von prächtigen Schuhen, dergleichen die Könige getragen haben.

Cămpāna, ae, f. 1. *harang*; eine Glocke; Campana sine pistillo, i. e. res nullius valoris.

Cămpānārium, ii, n. 2. *harangos, v. harangozó torony*; ein Glockenthurm.

Cămpānārĭus, ĭi, m. 2. *harangöntő*; ein Glockengießer. 2) *harangozó*: Glöckner, der die Glocken läutet.

Cămpānĕus, a, um, idem quod Campestris.

Digitized by Google

Cāmpānēllum, i, n. 2. *harangotska, tsengetyű*; ein Glöckchen.

Campānia, ae, f. 1, provincia Italiae.

Campānicus, a, um, i. q. Campanus.

Cāmpānile, is, n. 3. i. q. Campanarium.

Cāmpānŭla, ae, f. 1. Dim. *harangotska, tsengetyűtske*; Glöckcher, 2) *harangvirág*; Waldglöckchen, Glockenblume.

Campānus, a, um, e. gr. colonia, vinum, via, morbus; *Campániába való, Campániához tartozó, Campániai*; Campanisch, zu Campanien oder Capua gehörig, da befindlich.

Campe, vide: Campa.

Campester, stris, stre, *mezei, slk térségi*; zum flachen Felde gehörig, die Ebene betreffend. 2) ludus campester; *a' Rómaiaknál a' Márs mezején tartatott játék és testi gyakorlás volt*; ein Spiel und eine Leibesübung auf dem Marsfelde bey den Römern.

Cāmpēstrātus, a, um, *előkötős, kötényes*, mit einem Schurze umgeben.

Cāmpēstre, stris, n. 3. *mezei vivó alsó ruha*; Niederkleid, damit man auf dem Felde ringt. 2) *nyári, mezeiruha, gatya*; ein Sommerkleid.

Camphŏra, ae, f. 1. *kámfor*; der Kampfer. Alias Cafura vel Caphura.

Cāmphŏrāta, ae, f. 1. Kampferkraut.

Cāmpicēllus, i, m. 2. Dim. *mezőtske*; ein kleines Feld.

Cāmpicūrsĭo, ōnis, f. 3. exercitatio militaris.

Campidoctor, ōris, m. 3. magister militum.

Cāmpidōna, ae, f. 1. et Cŏmpŏdūnum, i, n. 2. urbs Sveviae.

Cāmpīdūctor, ōris, m. 3. perperam pro Campidoctore adhibetur.

Cāmpigĕnus, i, m. 2. exercitii militaris magister.

Cāmpŏlus, i, m. 2. *szőlővesszővel bétültetett domb*; Hügel mit Reben besetzt.

Cāmpŏni, ōrum, m. plur. populus Aquitaniae.

Campsor, ōris, m. 3. *váltó, megfordító*; ein Wechsler, Umlenker.

Cāmpsōni, et Cāmpsiāni, ōrum, m. 2. plur. miser populus germanicus.

Cāmptaŭles, ae, m. 1. *görbe musika szerszámon, p. o. postaslpon jdtszó*; der auf einem krummen Instrumente, als Wald- oder Posthorn bläst.

Cāmpter, ēris, m. 3. *hajlás, tekeredés*; eine Beugung. 2) *lovaglóhely*; eine Reitbahn.

Campus, i, m. 2. *síkság, térség, p. o. a' tenger síkja*; jede Ebene, Fläche z. B. des Meeres. 2) *mező, termező, mezőség*; das Feld, flaches, ebenes Feld, Acker. 3) Campus Martius; *a' Márs mezeje Róma mellett, a' hol a' nép Gyűlései (Comitia) tartattak*; das Marsfeld. 4) *tsatapiatz, ütközet helye*; das Schlachtfeld. 5) Trop. *mező, materia, p. o. a' beszédre, 's a' t.* Feld, Materie zum Reden.

Camum, i, n. 2. *drpából, v. más életből v. gabonából készült italneme, ser*; ein Trank von Gersten und anderem Getreide gemacht, ein Bier.

Cămūrus, a, um, *befeléhajlott, horgas*; einwärts gebogen oder gekrümmt.

Cămus, i, m. 2. *gyepló, zabola, fék*; eine Art von Pferdegebisse oder Kappzaume.

Cana, ae, f. 1. urbs Aeoliae.

Cănăbis, is, f. 3. *kender*; der Hanf. 2) *hajókötél*; ein Schiffseil.

Cănăce, es, f. 1. filia Aeoli.

Cănăche, es, f. 1. *vizsla*; Spürhund, Wasserhund.

Cănāchēnus, i, m. 2. *tolvaj*; ein Dieb.

Cănăĭus, ĭi, m. 2. Fluvius Aeolidis.

Cănālicius, (Canalitius), a, um, (canalis), i, q. canaliensis.

Cănālicŭla, ae, f. 1. Dim. *tsatorndtska, tsövetske, v. tsötske*; kleiner Canal, kleine Röhre.

Cănālicŭlātus, a, um, *kivölgvelt*; ausgehöhlt.

Cănālicŭlus, i, m. 2. Dim. *tsatornátska, tsövetske, vályútska*; kleiner Canal, kleine Röhre, Rinne. 2) canaliculus columnarum; *az oszlopok völgyelése, roudtkja*; die Hohlkehlen an den Säulen.

Cănālis, is, c. 3. *tsatorna, drok, tső, vizstő*; Canal, Röhre, Wasserröhre. 2) canalis structilis; *vizmenetel, vizerányos tsatorna*; ein Wassergang, Stollen. 3) animae canales; *lélekcsőtső, v. gége*; die Luftröhre. 4) *országút*; die öffentliche Straße. 5) *folyóvíz árka*; das Bette eines Flusses. 6) canalis tubae; *sip, v. trombita tsője*; die Röhre einer Trompete.

Cănālĭtĭus, a, um, Canalitium aurum; *bányákból v. föld alatt való árkok-*

Digitized by Google

ból dsott 'arany; Gold, das aus Minen und Gruben genommen wird.

Cănămēlla, ae, f. 1. *tzúkornád*; Zuckerrohr.

Cănănaëa, ae, f. 1. idem quod Palaestina; *Kanaán, szentföld*; Kanaan, das gelobte Land.

Cănănaëus, a, um, *Kanaán földéhez tartozó*; zum Lande Kanaan gehörig.

Cănănītis, ĭdis, f. 3. *Kanaáni asszsony*; eine Kananiterinn.

Cănăria, ae, f. 1. una insularum fortunatarum.

Cănărĭae Aviculae, *Kanári madarak*; Canarienvögel.

Cănărĭae Insulae, *Kanári szigetek*; Canarien-Inseln.

Cănărĭi, ōrum, m. plur. populus Africae.

Cănārius, a, um, *kutya, kutyát illető, ahoz tartozó*; die Hunde betreffend, dahin gehörig.

Cănas, ae, f. 1. Nom. propr. urbis Lyciae.

Cănāster, ri, m. 2. *szürkülni, v. öszülni kezdő*; der anfängt, grau zu werden. 2) *knaszter, leg jobb dohány neme*; Knaster, der beste Tobak.

Cănāstraëum, i, n. 2. promontorium Macedoniae.

Cănătha, ae, f. 1. una decem urbium prope Syriam.

Cănātim, Adverb. *kutya módon*; nach der Art der Hunde.

Cănāx, ācis, o. 3. *telyes hangú v. szavú*; vollstimmig.

Cancellārius, ĭi, m. 2. *kantzelláriai igazgató, kantzellárius*; Kanzleydirector, Kanzler. 2) *titoknok*; der Secretär.

Cancellātim, Adv. *rostély formán*; gitterförmig.

Cancelli, ōrum, m. 2. plur. *rostély, korlát, sorompó, rekesz*; das Gitter, die Schranken 2) *határbaszorítás*; die Einschränkung.

Cancello, āvi, ātum, āre, *rostély formára tsinálni*; gitterförmig machen. 2) *ki vonni v. húzni, keresztül vonni, v. húzni, p. o. az irást*; ausstreichen, durchstreichen, z. B. eine Schrift. 3) *határt tenni, v. szabni*; Gränzen setzen.

Cancellus, i, m. 2. (Dim. a cancer) *rákotska*; ein Krebschen.

Cancer, cri, m. 2. *rák*; der Krebs. 2) *égi jel*; ein himmlisches Zeichen. 3) *fene a' testben*; der Krebs, eine Krankheit. 4) plur. i. q. cancelli.

Cancer, ĕris, m. 3. i. q. Cancer, cri.

Cancĕrātĭcus, a, um, *fenét illető*; den Krebs (die Krankheit) betreffend.

Cancĕrōma, ātis, n. 3. *fenenyavalya, tályog, mérges kelés, pokolvar*; Krebsschaden, Krebsgeschwür.

Cānchlēi, ōrum, m. plur. polulus Arabiae.

Cānchrēma, ātis, n. 3. *vadhús, rothadás*; todtes Fleisch, Fäulniß.

Cānchrys, ydis, f. 3. *rozmarinmag*; Saame des Rosmarins.

Cancrīnus, a, um, *rák módra hátra felé menő*; rückkehrend, dem Krebse gleich. Cancrinus versus; i. e. et ab initio, et a fine retro legendo aequaliter sonans.

Cancrōma, ātis, n. 2. idem quod Canceroma.

Cāndace, es, f. 1. Nomen commune Reginae Aethiopiae.

Cānēscens, a, um, Obsol. idem quod Suavis.

Candāvia, ae, f. 1. provincia et mons Epiri.

Candĕfācio, ēci, actum, făcĕre, 3. (ex candeo et facio) *fejérré, fényessé tenni, megfejéritni, megfényesitni*; weiß machen, blank machen, 2) *megtüzesitni*; glühend, heiß machen.

Candĕfio, factus sum, fieri, 4. *megfejéredni*; weiß werden. 2) *megtüzesedni*; glühen oder heiß werden.

Candēla, ae, f. 1. *gyertya*; eine Kerze, ein Licht. 2) *vlaszos vászon*; ein Wachstuch. Libri candelis involuti. Plin. *viaszos vászonba takart könyvek*: in Wachstücher eingepackte Bücher.

Candēlābrum, i, n. 2. *gyertyatartó*; der Leuchter.

Cāndela regis, idem quod sequens.

Cāndēlāria, ae, f. 1. *farkkóró, ökörfarkkóró*; Wollkraut, Königskerzen. Prov. Dicitur et Candela Regis, Verbascum L. 2) *gyertyaszentelő Boldogasszsony napja*; Lichtmesse.

Candentĭa, ae, f. 1. *fejérség, tiszta fény*; die Weiße, der helle Schein, der Glanz.

Candĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *fejérleni*; weiß seyn. 2) *tüzes lenni*; glühen. 3) *fényleni, tsillámlani*; glänzen, schimmern. 4) *forrni, égni*; sieden, brennen.

Digitized by Google

Candesco, ĕre, 3. *fejéredni, tisztúlni*; weiß oder hell werden. 2) *tüzesedni, fellobbanni*; feurig, glühend werden.

Candĭco, āvi, ātum, āre 1. *fejérleni*; weiß oder weißlich seyn.

Candidātōrius, a, um, *fejérbe öltözött*; weiß bekleidet. 2) ad candidatum pertinens.

Candidātus, a, um, *fejérbe öltözött*; weiß gekleidet. 2) Subst. *kándidátus, tiszteletre méltó hivatalt kereső*; ein Candidat, der um eine Ehrenstelle anhält.

Candide, Adv. *fejéren*; weiß. 2) *egyenesen, igazán*; aufrichtig.

Candidūle, Adv. *kevéssé fejéren*; etwas weiß.

Candidŭlus, a, um, Dim. *fejéres, valamennyire fejér*; weißlicht, etwas weiß.

Cāndidum, i, n. 2. promontorium Asiae.

Candĭdus, a, um, c. gr. color, panis; *fejér*; weiß. Hinc: candidum ovi; *tojás fejére*; das Weiße der Eyer. 2) *fejérbe öltözött*; weiß gekleidet. 3) *fejér színű, v. ábrázatú, szép*; von weißer Gesichtsfarbe, schön. 4) v. gr. stella, luna, dies; *tiszta, világos, fényes*; hell, klar, glänzend. 5) Trop. *vidám, eleven, nyájas*; heiter, munter, fröhlich, angenehm. 6) *mesterkéletlen*; ungekünstelt. 7) *egyenes, igaz, emberséges, betsületes*; aufrichtig, redlich, ohne Falsch. 8) *szerentsés*; glücklich. 9) *meleg*; warm, heiß.

Candĭfico, āvi, ātum, āre, 1. *fejéritni, fejérré tenni*; weiß machen.

Candor, ōris, m. 3. *fejér szín, fejérség*; die weiße Farbe, die Weiße. 2) *fény, tündöklés*; der Schein, Glanz. 3) e. gr. animi; *egyenesség, egyenes, igaz, jó lelkűség*; Aufrichtigkeit, Ehrlichkeit, Rechtschaffenheit, Redlichkeit, Mangel der Falschheit. 4) *melegség, forrósdg, tüzesség*; die Wärme, Hitze.

Cāndyba, ōrum, n. 2. Civitas Lyciae.

Cāne, es, f. 1. urbs et promontorium Aeoliae.

Cānens, tis, c. 3. *fejér, ősz, szürke*; weiß, grau. 2) a cano, Part. *énklő*; singend.

Cānĕo, ŭi, ēre, 2. *fejérleni, őszülni, szürkülni*; weiß seyn, grau werden.

Cānephŏra, ae, f. 1. Cānephŏros, i, f. 2. sc. virgo; *kosárhordozó*; eine Korbträgerinn. 2) plur. Cereris aut Palladis sacerdotes, quae sacra in cistulis reposita ferebant.

Cānesco, ŭi, itum, ĕre, 3. *megfejéredni, megőszülni*; weiß werden, grau werden. 2) Trop. oratio nostra canescit Cic. *a' mi irásunk v. beszédünk módja megavúlt*; unsere Schreibart oder Rede ist veraltet.

Cānĭcae, ārum, f. 1. plur. *korpa, dertze*; die Kleyen.

Cānĭceps, ĭpĭtis, c. 3. (ex canis et caput) *kutyafő, kutyafejű*; ein Hundskopf, der einen Hundskopf hat.

Cānĭcĕus, a, um, idem quod Cānĭcaceus, e. gr. panis; *korpa, dertze, korpából, v. dertzéből valo*; aus Kleyen gemacht.

Cānĭcīda, ae, m. 1. *kutyaverő, kutyapetzér*; Hundeschlager. (Canis et Caedo).

Cānĭcŭla, ae, f. 1. Dim. *kutyátska, ebetske*; ein Hündchen. 2) *nőstény kutyátska*; ein Weibchen von Hunden. 3) *ebtsillagzat*; der Hundsstern, Sirius. 4) *szerentsétlenzetés a' kotzkajátékban*; im Spiele der Würfel der unglückliche Wurf.

Cānĭcŭlāris, e (canicula), e. gr. dies caniculares; *kánikulai, v. hévnapok*, die Hundstage.

Cānĭdia, ae, f. 1. Nom. propr. celebris magae.

Cānĭformis, e, *kutya forma, kutya formájú*; Hundsgestalt habend.

Cānĭna, ae, f. 1. *kutyabór*; Hundefell. 2) *kutyahús*; Hundefleisch.

Cānĭnēfas, fātis, m. 3. Nom. propr. populi inferioris Germaniae.

Cānĭnius, ii, m. 2. Nom. propr. consul's romani, die electionis suae mortui.

Cānĭnus, a, um, e gr. lac, caro; *eb, ebi*; von Hunden, hündisch. 2) e. gr. prandium; *rossz*; schlecht. 3) e. gr. eloquentia; *kutya tulajdonságú, tsipós, marós, mérges*; Ähnlichkeit mit Hunden habend, beissig. 4) canini dentes; *kutyafog, szemfog*; Hundszähne, Augenzähne, Spitzzähne. 5) scaeva canina, Plaut. *kutyából való jövendölés*; Weissagung aus Hunden.

Cānis, is, c. 3. *kutya, eb*; der Hund. Cane pejus et angue vitare, Horat. *kerülni, mint a' veszett ebet*; ärger fliehen, als ꝛc. 2) *kutya, egy tsillagzat*; der Hund, ein Gestirn.

Cānistellum, i, n. 2. *kenyeres kosárkat*; ein Brodkörbchen.

Digitized by Google

Cănister, stri, m. 2. loco canistrum.

Cănistrum, i, n. 2. *kenyereskosár*; ein Brodkorb.

Cănĭtĭa, ae, f. 1. i. q. canities.

Cănĭtĭes, ei, f. 5. (canus), *fejérség*, *fejérszín*: die Weiße, weiße Farbe einer Sache. 2) *fejér v. ósz haj*; die weißen oder grauen Haare.

Cănĭtūdo, inis, f. 3. idem quod canities.

Cănius, ii, m. 2. Nom. prop. Romanorum. 2) Nom. propr. Poëtae.

Canna, ae, f. 1. *nád*, *káka*; das Rohr, Schilf. 2) *nádsip*; eine Rohrpfeife. 3) e. gr. gutturis, v. pulmonis; *lélekzőtsö*, *v. gége*; Luftröhre. 4) Canna Dea, apud ovidium Nympha Syrinx.

Cannăbăcĕus, a, um, *kender*, *kenderből való*: hänfen, aus Hanfe gemacht.

Cannăbētum, i, n. 2. *kender termő hely*, *kenderföld*; Ort, wo viel Hanf wächst, Hanfland.

Cannabĭnus, a, um, i. q. Cannabaceus.

Cannăbis, is, f. 3. Cannabus, i. m. 2. *kender*; der Hanf.

Cănnăbĭus, a, um, idem quod Cannabaceus.

Cănnăbum, i, n. 2. idem q. Cannabis.

Cănnăcus, i, m. 2. Nom. propr. regis Phrygiae.

Cannae, ārum, f. 1. locus Apuliae, ubi Hannibal Romanos profligavit. Hinc: Cannensis, e, e. gr. pugna, *Cannai*, *ahoz tartozó*: dahin gehörig, Cannisch.

Cannētum, i, n. 2. *nád*, *v. káka bokor*; Rohr- oder Schilfgebüsch.

Canněus, a, um, *káka*, *nád*, *kákából*, *v. nádból való*; von Schilf oder Rohr.

Cannŭla, ae, f. 1. Dim. *kákátska*, *nádatska*; kleines Schilf oder Rohr. 2) e. gr. pulmonis; *lélekző gége*; Luftröhre.

Căno, cĕcĭni, cantum, canĕre, 3. v. gr. cantilenam; *énekelni*; singen. 2) *versben leirni*, *vagy előadni*, *énekelni*; singen, besingen, in Versen beschreiben. 3) ut aves; *énekelni*, *tsevegni*, *fütyörészni*, *hangitsálni*; singen. Gallus cantat; *a' kakas kukorékol*; der Hahn kräht. 4) v. gr. fidibus, tuba, lituo, etc. *játszani valamelly muzsikán*, *muzsikálni*; *p. o. hegedülni*, *fúni*, *flótázni 's a' t.* spielen, sich auf einem Instrumente hören lassen, z. B. auf der Violin spielen, Flöten blasen ꝛc. Classicum canere, vel signum, bellicum, etc. Caes. Cic. *marsot fújni*, *t. i. indúlóra a' katondknak*; zum Marsche blasen. 5) *jövendölni*, weissagen, prophezeyen.

Cănon, ōnis, m. 3. *sinórmérték*, *régula*, *rendszabás*; eine Richtschnur, Regel. 2) *esztendei adó*; ein jährlicher Zins. 3) exhibitio frumenti annua.

Canŏnĭa, ae, f. 1. Jus ecclesiasticum canonicorum.

Cănŏnĭcālis, e, Adiect. e. gr. habitus; *káptalanbeli úr ruhája v. köntöse*; die Kleidung der Domherren.

Canŏnĭcārĭus, ĭi, m. 2. *adószedő*; ein Steuereinnehmer.

Canŏnĭcātus, us, m. 4. praebenda, seu beneficium canonicorum ecclesiasticum.

Canŏnĭce, es, f. 1. *énekles mesterség*; die Singekunst.

Canŏnĭcus, a, um, *sinórmérték*, *v. regula szerént való*; regelmäßig. 2) in canone ecclesiae adscriptus. Hinc: Subst. Canonicus, i, m. 2. *káptalanbeli úr*; ein Domherr.

Cănŏpĭcus, a, um, *Canopusi*, *Canopus városdba való*; Canopisch, nach Canopus gehörig, da befindlich. 2) *gyönyörűséget vadászó*, *buja*; wollüstig.

Cănōpus, i, m. 2. urbs et insula voluptaria Aegypti, hodie: Bekier v. Abukir. 2) stella magna ad polum antarcticum.

Cănor, ōris, m. 3. *énekles*, *ének*; das Singen, der Gesang. 2) *muzsika szerszám hangja*; der Klang eines Instrumentes.

Cănōre, Adv. *hangosan*, *zengve*; klingend, ertönend.

Cănōrōsus et Canōrus, a, um, *nagy hangzású*, *tiszta hangú*; lautönend, hellklingend. 2) *tisztán énekló*; hellsingend. 3) *ékes*, *v. kedves hangzású*; wohlklingend. 4) e. gr. versus; *énekelhető*; was gesungen werden kann.

Cantăber, bra, brum, *Cantabriai*, *Cantabridból való*; Cantabrisch, in, aus Cantabrien. Subst. Cantaber; *Cantabriai lakos*; ein Cantabrier.

Cantăbrĭa, ae, f. 1. provincia Hispaniae.

Digitized by Google

Cantăbrĭcus, a, um, e. gr. bellum; *Cantabriai*; Cantabrisch.

Cantăbrĭgia, ae, f. 1. urbs Angliae Studiorum Collegio celebris.

Cantăbrum i, n. 2. *korpa, dertze*; die Kleyen. 2) vexilli genus sub Caesaribus.

Cantăbundus, a, um, *énekló, énekes, énekelgető*; singend.

Cantāmen, ĭnis, n. 3. (canto), *éneklés*; *ének*; Gesang, Lied. 2) *meglgézés, bájolás*; die Bezauberung. 3) *bübájosság*; die Zauberey.

Cantărus, i, m. 2. Nom. prop. Comici Poëtae Atheniensis.

Cāntāta, ae, f. 1. *ének*; ein Gesang.

Cantātĭo, ōnis, f. 3. *éneklés, ének*; Gesang, Lied. 2) *igézö beszéd, bübájosi szollásmód*; die Zauberformel.

Cantātor, ōris, m. 3. *énekló, énekes*; der Sänger. 2) *mu'sikáló, mu'sikus*, der auf einem Instrumente spielt.

Cantātrix, ĭcis, f. 3. *énekló asszony*; Sängerinn. 2) *igézö, bübájos, boszorkány*; Zauberinn.

Canteriatus, (Canth.) a, um, i. e. canteriis fultus; *megtámasztott, megkarözott*; gestützt, gepfählt.

Canterinus (Canth.) a, um, i. e. ad canterios pertinens. 2) Trop. canterino ritu somniare, Plaut. *álva aludni mint a' ló*; stehend schlafen wie die Pferde. 3) e. gr. hordeum; *mezitelen árpa*; die Pferdegerste.

Cantĕrĭŏlum, i, m. 2. Dim. *karó, támasztó*; kleiner Pfahl zum Stützen.

Canterius (Cantherius), ĭi, m. 2. *herélt ló*; ein verschnittener Hengst, Wallach. 2) *lugas*; Rebengeländer. 3) *fedélfa, létz*; eine Dachsparre, Latte.

Cāntes, um, f. 3. plur. *orgona sipjai*; die Orgelpfeifen.

Canthărĭas, ae, m. 1. *körösbogárkó*; ein Edelstein, mit dem Bilde einer spanischen Fliege

Canthăris, ĭdis, f. 3. *kantarisz*; der Afterscheinkäfer. 2) i. e. Lytta vesicatoria; *hójaghúzó körösbogár*; die spanische Fliege.

Cantharītes, ae, m. 1. *bor neme*; eine Art Wein.

Cantharŭlus, i, m. 2. i. e. parvus cantharus.

Canthărus, i, m. 2. *kanna, korsó*; Kanne, Krug. 2) Species navigii.

Canthus, i, m. 2. *keréktalpvas*; der eiserne Reifen um ein Rad. 2) Canthus oculi, i. e. angulus v. sinus oculi. 3) filius Abantis Argonautae.

Cantĭcŭlum, i, n. 2. Dim. *éneketske*; kleiner Gesang, Liedchen.

Cantĭcum, i, n. 2. *ének, dal*; Gesang, Lied. 2) *szerelmes ének*; ein verliebtes Lied. 3) monologus in ludis dramaticis. 4) *igézöbeszéd, bübájosság*; die Zauberformel, Zauberey. 5) *gyaláző v. motskolódó vers, pásquillus*; ein Schimpflied, Pasquill.

Cantĭcus, a, um, *énekléshez való, mu'sikai*; zum Singen gehörig, musikalisch.

Cantĭlēna, ae, f. 1. *ének, éneklés*; Lied, Gesang. 2) *sokszor elmondott v. elénekelt ének*; ein oft gesungenes Lied. 3) *hír*; ein Gerücht.

Cantillo, āre, 1. *énekelni, danolni*; singen. 2) *lassú hangon, v. lassan énekelni*; leise singen. 3) *lassan, v. halkal sipolni, v. fütyölni*; ganz sachte pfeifen.

Cantĭo, ōnis, f. 3. *ének, dal*; Lied, Gesang. 2) *igézöbeszéd*; Zauberformel.

Cantĭto, āre, 1. Frequ. *énekelgetni, danolgatni, gyakran énekelni*; singen, oft singen.

Cāntium, ii, n. 2. promontorium et provincia Britanniae.

Cantĭuncŭla, ae, f. 1. *éneketske, dalotska, éneklés*; ein kleines Lied, Liedchen, Gesang.

Canto, āvi, ātum, āre, *énekelni, danolni, mint p. o. az ember*; singen, von Menschen. 2) v. gr gallus cantat: *a' kakas kukorékol*; der Hahn krähet. Aves cantant; *a' madarak fütyörésznek, énekelnek, 's a't.* die Vögel singen. 3) *verset mondani vagy énekelni, mint hajdan a' poëták*; singen, besingen, als Dichter. 4) *declamálni, elmondani*; declamiren, als Acteur. 5) v. gr. tibiis, buccina; *valamelly muzsikán játszani, fújni, 's a' t.* auf einem Instrumente sich hören lassen, spielen, blasen. 6) *igézö módon elmondani, meglgézni*; eine Zauberformel hersagen, bezaubern.

Cānton, ōnis, f. 3. vox Gallica: *tartomdnybéli osztály, kerület*; eine Landschaft.

Cantor, ōris, m. 3. *énekló, énekes, kántor*; ein Sänger. 2) *szinjátszó*,

Digitized by Google

actor; ein Acteur. 3) e. gr. alicuius rei cantor: *szüntelen azon egy dolgot beszélő*; der immer von einer Sache spricht. 4) e. gr. formularum suarum cantor; Cic. *nyomorúlt prokátor*; ein elender Advocat.

Cantrix, īcis, f. 3. *éneklő asszsony*; Sängerinn.

Cantuāria, ae, f. 1. urbs Angliae; Canterbury.

Cantŭrĭo, īre, 4. *örömest énekelni*, gern singen. 2) *musika mellett v. után mesterségesen beszélni, v. declamálni*; nach der Musik declamiren. 3) *tsiripolni, mint a' madárfi*; zwitschern, wie junge Vögel.

Cantus, ūs, m. 4. *éneklés*; das Singen, der Gesang. 2) *ének*; das Lied, der Gesang. 3) *muzsika hangja, valamelly muzsikán való játszás, annak fúvása, 's a' t.* das musikalische Ertönen, das Spielen auf Instrumenten. Cantus fidium; *hegedülés, hegedű szó*; das Spielen auf der Violin. 4) *igézőszó*; die Zauberformel. 5) *prófetálás, jövendölés*; die Prophezeyung, Weissagung.

Cānus, a, um, c. gr. nix, fluctus, gelu, mare; *fejér*; weiß. 2) Trop. e. gr. veritas; *tiszta*; lauter. 3) *öreg, koros, vén*; alt. 4) Cani, ōrum, m. plur. *szürke, szürkés, v. ósz haj*; graue Haare.

Cānŭsīnātus, a, um, vestimentum ex lana canusina portans.

Cānŭsīnus, a, um, c. gr. lana, vestis; *Canusiumból, v. Canusiumba való, Canusiumi*; aus oder in Canusium, dahin gehörig, Canusisch. Canusini, orum, plur. incolae.

Cānŭsĭum, i, n. 2. urbs Apuliae.

Cānŭtus, a, um, i. q. Canus.

Capābĭlis, e, Adject. *ható, — hető, valamire, v. valamit, p. o. tanítható, tehetséggel bíró*; fähig. (Capax).

Capācĭtas, ātis, f. 3. *tágasság, téreség*; die Geräumlichkeit. 2) e. gr. dolii; *kerület*; der Umfang. 3) e. gr. animi; *meg fogó elmebéli tehetség*; die Fähigkeit etwas zu fassen.

Capācĭter, Adv. *tágasan, téresen*; geräumlich.

Capax, ācis, o. 3. e. gr. cibi, populi, usibus; *ható, hető valamire, p. o. a' fogadható, tágas, téres*; fähig, etwas zu fassen. 2) *ügyes, alkalmatos valamire*; fähig, geschickt zu etwas. Ad praecepta capax animus. Ovid. *tanítható, jó szófogadó*; ein Gemüth, das den Unterricht wohl fassen kann. Capax secreti mulier. Ovid. *titkot tartó asszsony*; ein Weib, das Heimlichkeiten behalten kann.

Căpēdo, ĭnis, f. 3. *tér, hézag*; der Raum. 2) *töltő edény, áldozatra való edény*; eine Gelte, ein Opfergeschirr. 3) *minden féle fáles tserep edény*; jedwedes irdenes Gefäß mit Handhaben.

Căpēdunc̆ŭla, ae, f. 1. Cic. i. q. Capedo.

Căpella, ae, f. 1. (Dim. a capra) *kis ketske*: kleine Ziege. 2) *égi tsillagzat*; ein himmlisches Gestirn. 3) *kápolna*; eine Capelle.

Căpellus, i, m. 2. *ketskebakotska*; ein Böcklein.

Căpēna, ae, f. 1. urbs Etruriae.

Căpēnas, ātis, c. 3. *Capenából v. Capénába való, Capénai*; in oder aus Capena, dahin gehörig, Capenisch. Capenates, ium, plur. incolae.

Căpēnus, a, um, i. q. Capenas. 2) porta Capena; *egy Római kapu*; ein Thor in Rom.

Căper, căpri, m. 2. *ketske*; eine Ziege. 2) *ketskebak, v. bakketske*; ein Ziegenbock. 3) *hón alatt való izzadság szaga*; der vom Schweiße entstehende Gestank unter den Achseln der Menschen.

Căpĕrātus, a, um, *ránts zos*; gerunzelt.

Căpĕro, āre, 1. *össve húzni, ránts zba szedni, v. vonni*; zusammen ziehen, runzeln. 2) *ránts zosodni, ránts zolódni*; sich runzeln. Frons caperati illi. Varr. *ránts zosodik a' homloka*; die Stirn runzelt sich.

Căpesso, īvi, ītum, ĕre, 3. (capio), *megfogni, megmarkolni, elvenni*; ergreifen, aufassen, nehmen. Arma capessere, Virg. *fegyvert fogni*; *fegyverhez nyúlni*; die Waffen ergreifen. Cibum capessere; Cic. *enni*; essen. 2) *fogni, kezdeni valamihez*; ergreifen, an sich nehmen. Fugam capessere; *futásra vagy szaladásra venni a' dolgot*; die Flucht ergreifen. 3) *felvillallni valamit, valaminek a' gondját magára venni, felvenni*; über sich nehmen. 4) *valamihez kezdeni, elkezdeni, hozzá fogni*; anfangen, beginnen. v. gr. Pugnam capessere. Liv. 5) Capessere se domum; *haza menni*; sich nach Hause begeben. Matrimonium

Digitized by Google

capessere; *meghdzsodni*; sich verheirathen.

Cāphāris, is, f. 3. insula inter Hellespontum et Samothraciam.

Cāphūra, ae, f. 1. *kámforfa*; der Kamphorbaum.

Cápida, ae, f. 1. *edény neme a' régieknél*; eine Gattung Geschirre bey den Alten.

Cāpidŭla, ae, f. 1. *kis ivó edény*; ein kleines Trinkgeschirr.

Cāpillāčeus, a, um, *haj forma, hajhoz hasonló*; haaráhnlich.

Cāpillāgo, ĭnis, f. 3. idem quod Capillus.

Capillāmentum, i, n. 2. *haj*; das Haar. 2) *vendég haj, paróka*; ein falsches Haar, eine Perücke. 3) *haj forma, p. o. gyökér rostjai v. ágai*; was Haaren ähnlich ist, z. B. die Fasern der Wurzeln.

Cāpillāre, is, n. 3. *haj fókötő, fókötő*: eine Haarhaube, Haube.

Capillaris, e, *hajat illető*; die Haare betreffend. 2) tubus capillaris; *hajszáltsó*; ein Röhrchen, so fein wie ein Haar.

Capillatio, ōnis, f. 3. *fürthaj, v. hajfürt, hajékesség*; Haarbusch, Haarschmuck.

Cāpillātūra, ae, f. 1. idem quod Capillatio. Capillaturae structor; *parókás, paróka tsináló*; Perúquier, Perückenmacher.

Cāpillātus, a, um, *hajas, nagy hajú*; haaricht. 2) *rostos*; fasericht. 3) Subst. Capillati, ōrum, m. plur. pupuli Alpium.

Cāpillītium, ĭi, n. 2. *haj*; das Haar. 2) *vendég haj*; ein falsches Haar.

Capillo, āre, 1. *meghajasítni*; mit Haaren versehen.

Cāpillor, ātus sum, āri, 1. Dep. *hajasodni*; Haare bekommen.

Cāpillōsus, a, um, *hajas, nagy, v. sok hajú*; voll Haare.

Cāpillus, i, m. 2. *egész fón lévő haj*; das Haar des Hauptes zusammen. Capilli ingenio suo flexi; *természettel göndör haj*; von Natur gekrauste Haare; capillus longus, promissus, prolixus; *hosszú, v. nagy haj*; langes Haar; defluvium capilli. Plin. *hajmenés, v. hullás*; das Haarausfallen. 2) *szőr, szórszál*; das Haar. Argilla cum capillis subacta. Vitruv. *szőrrel gyúrt sár*; mit Haaren geknetete Erde 3) *szakáll*; der Bart. 4) Capillus veneris: *drva leány haja*; das Frauenhaar.

Cāpio, cēpi, captum, cāpĕre, 3. *fogni, megfogni, markolni, megmarkolni, kezébe venni*; fassen, anfassen, ergreifen, nehmen. Arma capere; *fegyvert fogni, fegyverhez nyulni*; zu den Waffen greifen. Capere in manum; *kezébe venni*; in die Hand nehmen. 2) *venni, fogadni*; nehmen, empfangen, erhalten. Exemplum de aliquo, ex aliquo, vel de re aliqua capere; Cic. Ter. *példát venni valakiről, valamiről*; ein Beyspiel an einem, oder an etwas nehmen. Capere aliquem in fidem; Tac. *valakit pártfogásra alá venni*; einen in seinen Schutz nehmen. Detrimentum capere ex aliqua re; Cic. *kárt vallani valamiben, kárát látni valaminek*, einen Schaden nehmen oder haben von etwas. Finem capere: Liv. *elvégződni; végének lenni*; ein Ende nehmen. Voluptatem ex aliqua re capere. Cic. *gyönyörködni valamiben*; etwas genießen. 3) v. gr. urbem, castra hostium; Nep. Cic. *elvenni, elfoglalni*; nehmen, einnehmen, sich bemächtigen, oder bemeistern. Aliquem humanitate capere, Nep. *valakit emberséges és nyájas magaviselete által magának megnyerni*; einen durch Höflichkeit für sich einnehmen oder gewinnen, an sich fesseln. Cepit me oblivio, Cic. *elfelejtettem*; ich habs vergessen. Capit me taedium; Ter. *megúntam*; mir ekelt. 4) *fogni, elfogni, p. o. a' hadban*; fangen, gefangen nehmen. 5) *utólérni, elérni*; erreichen. Portum capere; Caes. *a' kikötőhelyhe jutni*; den Hafen erreichen. 6) *rászedni, megtsalni*; hintergehen, betriegen. 7) capi; *megfosztatni, megsértetni*; beraubt oder verletzt werden. Captus oculis et auribus; Cic. *vak és siket*; blind und taub. Mente captus; Cic. *megtébolyodott, eszement*; wahnsinnig. 8) *beléférni, helyének lenni benne*; in sich fassen. Aedes nostrae tantam multitudinem non capiunt; Ter. Curt. *ennyi sokaság a' mi házunkba be nem fér*; unser Haus kann diese Menge nicht fassen. 9) v. gr. aliquid mente capere; *valamit megfogni, megérteni*; etwas fassen, begreifen, verstehen. 10) Me capit annus alter ab

Digitized by Google

undecimo, Virg. *én a' tizenharmadik esztendőbe járok*; ich gehe ins dreyzehnte Jahr.

Căpĭo, ōnis, f. 3. *vétel, általvétel*; das Nehmen, die Empfahung. Hinc: Usucapio.

Căpis, ĭdis, f. 3. *tvőedény*; ein Trinkgeschirr. 2) *áldozatra való edény*; ein Opfergeschirr.

Căppīssa, ae, f. 1. urbs Asiae.

Căpīssēnae, ārum, m. plur. incolae urbis Capissa.

Căpistĕrium, ĭi, n. 2. *rosta, szórólapát*; z. B. eine Schwinge, ein Sieb, Reuterfieb.

Căpistro, āre, 1. *kantározni, felkantározni, p. o. a' lovat*; halftern. 2) e. gr. vites; *kötni, megkötni, megerősíteni*; anbinden befeſtigen.

Căpistrum, i, n. 2. *kantár, zabola*; die Halfter, der Zaum. 2) *szőlőkötő ág, v. gyékény*; das Band, z. B. zur Befeſtigung der Weinſtöcke; e. gr. martiale, Juv. *házassági kötél*; das eheliche Band.

Căpĭtal, ālis, n. 3. panniculus capitis sacerdotum apud paganos. 2) *főben járó gonosztett*; Verbrechen, worauf die Todesſtrafe ſteht.

Căpĭtālis, e (caput), *főbéli, főben járó, fejet illető*; den Kopf oder das Leben betreffend. Res capitalis; Cic. *főben járó dolog, mellyre halál van téve*; worauf der Tod ſteht. Poena capitalis; *halálos büntetés*; die Todesſtrafe. 3) *halálos*; tödtlich. Hostis vel inimicus capitalis; Cic. *halálos ellenség*; Todtfeind. Odium capitale; Cic. *halálos gyűlölség*; Todhaß. 4) *feletteveszedelmes, igen ártalmas*; äußerſt gefährlich, ſchädlich.

Căpĭtālĭter, Adv. *ellenségesen*; feindlich. 2) *halálosan, halálosképen*; auf Leib und Leben, bis auf den Tod. Capitaliter aliquem lacessere, Plin. *valakit halálos bűnnel vádolni*; einem eines Verbrechens beſchuldigen, worauf Todesſtrafe ſteht.

Căpĭtāneus, ei, m. 2. *kapitány*; Hauptmann, Capitain.

Căpĭtāneus, a, um, *elsőbbeli, első*; der Vorderſte, Erſte

Căpĭtātio, ōnis, f. 3. *főtől való, v. főre vetett adó, főpénz*; das Kopfgeld, die Kopfſteuer.

Căpĭtātus, a, um, e. gr. lactuca, porrum, clavus; *fejes, a' kinek vagy a' minek feje van*; der oder was einen Kopf hat.

Căpĭtellum, i, n. 2. Dim. *fejetske*; das Köpfchen. 2) *oszlopnak felső része*; das oberſte an den Säulen.

Căpĭtĭlāvium, ĭi, n. 2. *fejmosás*; das Kopfwaſchen.

Căpĭtium, ii, n. 2. *főkötő*; eine Haube. 2) *mejjre való váll*; eine gewiſſe Bruſtbedeckung, z. B. Bruſtlatz, Mieder. 3) urbs Siciliae.

Căpĭto, ōnis, m. 3. *nagy fejű, fejes*; ein Großkopf. 2) *élődi, élősködő*; ein Schmarotzer. 3) *nyakas, makats, kemény nyakú*; ein hartnäckiger Menſch. 4) cognomen Romanum.

Căpĭtōlĭnus, a, um. *Kapitoliumot illető, ahoz tartozó*; das Capitolium betreffend, dahin gehörig. Ludi Capitolini, i. e. in honorem Jovis celebrati. 2) cognomen M. Manlii, Capitolii defensoris.

Căpĭtōlĭum, ĭi, n. 2. Templum Jovis, et arx in monte Tarpejo Romae. 2) rupes Tarpeja. 3) splendida aedificia.

Căpĭtōse, Adverb. *nagy fejűen*; großköpfig. 2) *nyakasan, makatsan*; ſtörrig.

Căpĭtōsus, a, um, *nagy fejű*; großköpfig. 2) *nyakas, makats*; ſtörrig. 3) *tsaldrd, ravasz*; liſtig, verſchlagen.

Căpĭtŭlāria, scil. functio, officium exiguum apud Romanos.

Căpĭtŭlāris, is, m. 3. *káptalan úr*; Capitelherr.

Căpĭtŭlāris, e, Adject. *káptalanbeli, káptalanhoz tartozó*; zum Capitel gehörig. 2) idem quod capitalis.

Căpĭtŭlārius, ĭi, m. 2. *főre vetett adó beszedője*; der die Kopfſteuern einnimmt oder eintreibt.

Căpĭtŭlātim, Adverb. *rövideden, summásan*; kurz, ſummariſch. 2) *fejenként, darabonként, külön külön*; nach Capiteln, ſtückweiſe.

Căpĭtŭlātus, a, um, e. gr. surculus; *fejes*; mit einem Kopfe verſehen.

Căpĭtŭlum, i, n. 2. Dim. *főtske, fejetske*; ein Köpfchen. 2) loco: homo. o capitulum lepidissimum, Terent. 3) *oszlop felső része v. koronája*; der obere Theil einer Säule, das Capitäl. 4) *rész, szakasz, felosztás a' könyvben v. írásban*; Hauptſtück, Hauptpunct eines Bu-

Digitized by Google

ches oder Schrift, ein Stück Buch aus, Abtheilung, Capitel. 5) e. gr. mammarum; *tsetsbimbó*; das Brustwärzchen. 6) ornamentum capitis muliebris. 7) urbs Latii. 8) locus confluxionis monachorum. 9) *nyél, fogó, fül, nyak*; eine Handhabe.

Căpnŏmăntes, is, m. 3. vates ex fumo.

Căpnŏmăntĭa, ae, f. 1. vaticinium ex fumo.

Capnos, i, m. 2. *füst*; der Rauch. 2) *földfüstfü*; ein Kraut, Erdrauch. (Fumaria).

Căpo, ōnis, m. 3. *kappan*; ein Kapaun, Kapphahn.

Căpōte, es, m. mons Asiae.

Căppa, Indecl. litera graeca K.

Cappădŏcĭa, ae, f. 1. provincia Asiae minoris.

Cappădŏcĭus, Cappădŏcus, a, um. *Kappadóciai*; Cappadocisch.

Cappădox, ŏcis, m. 3. *Kappadóciai lakos*; ein Cappadocier.

Căppăgum, i, n. 2. urbs Spaniae.

Căpra, ae, f. 1. *ketske*; die Ziege, der Geis. 2) e. gr. fera, *vadketske, kőszáli zerge, v. zerna*; eine wilde Ziege, Gemse. 3) alias capella; *égi jegy*; ein Gestirn. 4) *libutz, bibitz*; der Kibitz. 5) *hón alatt való büdősség*; der Gestank unter den Achseln. 6) cognomen Romanum, e. gr. Annius Capra.

Căprārĭus, a, um, *ketske, ketskéhez tartozó*; zu den Ziegen gehörig. 2) Subst. ĭi, m. 2. *ketskepásztor*; ein Ziegenhirt.

Caprasia, Capraria, ae, f. 1. insula penes Corsicam.

Căprĕa, ae, f. 1. *vad ketske neme: kőszáli zerge, v. zerna, őz*; eine Art wilder Ziegen, Gemse, Gemsziege, Reh.

Căprĕae, ārum, f. 1. plur. insula prope Neapolim.

Căprĕŏlāris, e, Adj. *rátekergőzött*; die hin und wieder geschlungen.

Căprĕŏlātim, Adverb. *öszvetekergőzött, öszvezavart*; verwirrt, vermengt.

Căpreŏlus, i, m. 2. *bakóz*; der Rehbock. 2) *irtókapa*; eine Gäthacke mit zwey Spitzen.

Căprĭcornus, i, m. 2. *bak, égijel*; der Steinbock, ein Gestirn.

Căprificālis dies, i. e. canicularis dies, qua foeminae sub fico sacrificia peragebant.

Caprĭficus, i, f. 2. *vad figefa*; ein wilder Feigenbaum. 2) *a' gyümöltse*; die Frucht desselben.

Căprĭgĕnus, a, um, *ketske nemből való, ketske*; vom Ziegengeschlechte.

Căprīlis, e, *ketskét illető, ketskéhez tartozó*; die Ziegen betreffend, dahin gehörig.

Căprĭmulgus, i, m. 2. *ketskefejő*; ein Ziegenmelker. 2) *lappantyú*; die Nachtschwalbe.

Căprīnus, a, um, e. gr. pollis, grex; *ketske, ketskét illető, ketskéhez való*; von Ziegen, die Ziegen betreffend. De lana caprina rixari, Horat. *haszontalanságon v. tsekély dolgon tzivódni*, wegen einer unbedeutenden Sache streiten.

Căprīpes, ĕdis, Adj. c. *ketskeldbú*; ziegenfüßig.

Căprīsso, āre, 1. *mekegni, mint a' ketske*; meckern, wie die Ziegen.

Căprōnae, ārum, f. plur. 1. *homlokra függő hajfürt*; vordere Haarlocken. 2) *lóserény, lóüstök*; die Pferdemähnen.

Căprōtīnus, a, um, e. gr. Nonae, i. e. dies septimus Julii, qua Junoni, cujus etiam Caprotina nomen erat, sacrificabatur.

Căprŭgĭnĕus, et Caprugnus, a, um, *bak, v. ketske baktól v. ketskétől való*; von Böcken oder Ziegen.

Căprŭlon, i, n. 2. portus prope montem Athos.

Căprūncŭlum, i, n. 2. *tejes edény*; ein Milchgeschirr.

Capsa, ae, f. 1. *teknő*; ein Trog. 2) *láda, szekrény*; eine Kiste. 3) *skatulya*; eine Schachtel. 4) *tok*; ein Futteral. 5) *levél v. irás tartó*; ein Behältniß der Briefe und Schriften. 6) urbs Africae.

Căpsăces, ae, m. 1. *olajos edény*; ein Öhlgefäß.

Capsārĭus, ĭi, m. 2. *láda, v. szekrény őrző*; ein Kistenaufseher. 2) *asztalos*; ein Tischler.

Capsella, ae, f. 1. Dim. *szekrényetske, ládátska*; ein Kästchen. 2) *skatulyátska*; ein Schächtelchen.

Căpsicum, i, n. 2. *paprika, törökbors*; türkischer Pfeffer.

Capso, obsol. pro: capero.

Capsŭla, ae, f. 1. Dim. *ládátska*; ein Kästchen, Kistchen. 2) *skatulyátska*; ein Schächtelchen. 3) *tok, tartó*; ein Futteral.

Digitized by Google

Capsus, i, m. 2. *szekérben, kotsiban, v, hintóban lévő hely, kotsiláda*; der Raum im Wagen oder in der Kutsche, Kutschkasten.

Căptātēla, ae, f. 1. *elfogadás, megfogás, megkapás*; die Annehmung, Ergreifung.

Captātio, ōnis, f. 3. *vágyás, kapdosás, vadászás*; das Trachten nach etwas, das Haschen. 2) *viaskodás közben fortélyjal ejtett szúrás v. vágás*; beym Fechten der mit List angebrachte Stich oder Hieb.

Captātor, ōris, m. 3. *vágyakodó, kapdosó, öldlkodó, vadászó*; ein Laurer auf etwas. Aurae popularis captator, Liv. *tsekély ember kegyelmét vadászó*; der nach des gemeinen Mannes Gunst strebet. 2) *örökségre vágyó*; der nach einer Erbschaft trachtet.

Captātōrius, a, um, *tsalárd, kötelözködő*; betrüglich, verfänglich.

Captātrix, īcis, f. 3. *valamire öldlkodó asszony*; eine Laurerinn.

Captio, ōnis, f. 3. *vevés, elvevés*; das Nehmen. 2) *fogás, meg, v. elfogás*; das Fangen. 3) *beszédben való kötelözködés*; Verfänglichkeit in Worten, Sophisterey. 4) *veszedelem*; die Gefahr. 5) *kár, fogyatkozás*; der Schade. Ne quid hoc mihi captioni sit, Plaut. *ne hogy káromra essen*; damit es mir nicht zum Nachtheil gereiche. 6) *ravaszság, álnokság*; der Rank, die Hinterliſt.

Captiōse, Adv. *tsalárdúl, álnokúl*; betrüglich, liſtig, verfänglich.

Captiōsus, a, um, *kötelözködő a' beszédben*; verfänglich, sophistisch. Captiosissimo genere interrogationis uti, Cic. *kötelözködve tenni a' kérdést*; auf eine verfängliche Art fragen. 2) *álnok, tsalárd, veszedelmes, gyanus, káros*; verfänglich, gefährlich, bedenklich, nachtheilig.

Captīto, āre, 1. Frequent, a capto.

Captīvĭtas, ātis, f. 3. *fogság, rabság*; Gefangenschaft. 2) e. gr. urbis; *megvétel, bévétel*; die Einnahme. 3) e. gr. oculorum; *vakság*; die Blindheit.

Captĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. *rövid kötelözködő beszéd*; eine kleine verfängliche Rede. 2) *kevés baj, v. veszedelem, v. nehézség*; eine kleine Gefahr, Schwierigkeit.

Captīvo, āre, 1. *meg, v. elfogni, fogságra vinni*; gefangen nehmen.

Captīvus, a, um, e. gr. pisces, vulpes; *fogott, megfogott*; gefangen. 2) e. gr. aurum; *prédált, rablott*; erbeutet. 3) captivi crines, i. e. tonsi crines illustrium captivorum Romanorum. Nunc tibi captivos mittet Germania crines. Ovid. 4) Subst. *fogoly, rab*; ein Gefangener.

Capto, āvi, ātum, āre, 1. Frequent. *kapdosni, utánna nyúlni, v. kapni, kapkodni*; zu fangen suchen, darnach schnappen oder greifen. 2) *lesni, ellesni*; abpassen, lauern. 3) e. gr. voluptatem ex aliqua re, Plin. *venni, meritni*; empfangen, schöpfen. 5) *meg tsalni, rászedni*; zu hintergehen suchen. 5) e. gr. sermones; *kihallgatni, hallgatózni, fülelni*; behorchen, belauschen. 6) *magához vonni, v. édesgetni*; an sich ziehen, an sich locken.

Captūra, ae, f. 1. *fogás, megfogás, megkapás*; der Fang. 2) *haszon vétel*; der Genuß oder Empfang. Inhonesti lucri captura; *gyalázatos nyereség*; schändlicher Gewinn. 3) *préda, rablás*; die Beute. 4) *ravaszság, tsalárdság*; der Rank, die Betrügerey.

Captus, us, m. 4. *fogás, megfogás*; das Halten. 2) *megfogó tehetség*; das Vermögen etwas zu fassen. 3) trium digitorum captus; *a' mit három újjal béfoghatni*; so viel einer mit drey Fingern halten kann. 4) *értelem, ész*; der Verstand; ut est captus hominum, Cic. *a' mint értik az emberek*; wie es die Leute verstehen.

Captus, a, um, Part. *fogott, megfogott*; gefangen. 2) *elfoglalt*; erobert. 3) amore captus; *szerelmes*; von der Liebe gefesselt. 4) *valaminek hasznavételétől megfosztott*; des Gebrauchs einer Sache beraubt; oculis captus; *vak*; blind; mente captus; *esztelen, bolond*; unsinnig. 5) *választott*; erwählt.

Căpŭa, ae, f. 1. urbs Campaniae.

Căpŭla, ae, f. 1. *ivóedény*; ein Trinkgeschirr. 2) *meritő kupa, töltő edény*; ein Schöpfnapf, eine Gelte. 3) *tajték szedő kandl*; ein Schaumlöffel.

Căpŭlāris, e, e. gr. senex; *halálhoz közelítő*; dem Tode nah.

Digitized by Google

Căpŭlātor, ōris, m. 3. *egy edényből másba töltögető*; der aus einem Gefäße in das andere schöpft.

Căpŭlātus, a, um, *fegyveres, felfegyverkezett*; der ein Degengefäß hat, bewaffnet.

Căpŭlo, āre, 1. e. gr. oleum; *tölteni, egy edényből a' másba*; abgießen, aus einem Gefäße ins andere gießen. 2) *karddalszúrni, verni, vágni*; mit dem Degen stoßen, schlagen. 3) e. gr. piscem; *fogni*: fangen.

Căpŭlus, i, m. 2. e. gr. gladii, sceptri; *markolat, nyél*; der Griff, Handhabe. 2) *koporsó*; der Sarg. 3) *testhordó*; *Szent Mihály lova*; die Bahre. 4) *sír*; ein Grab.

Căpus, i, m. 2. *kappan*; ein Kapaun, Kapphahn.

Căpus, i, c. 2. *jövendőmondó pap, v. apátza*; ein Priester oder eine Nonne, die zum Wahrsagen sich brauchen ließ. 2) *közbíró*; ein Schiedsmann.

Căput, ĭtis, n. 3. *fő*; das Haupt. 2) *személy*; eine Person. 3) *élet*; das Leben. Agitur de capite. Cic. *életéről van a' szó*; es betrifft Leib und Leben. 4) *kezdet*; der Anfang. Nec caput, nec pes sermonis apparet, Plant. *se eleje se végzete nem látszik*; man sieht weder Anfang noch Ende. 5) *felső része valaminek, tető*; der obere Theil einer Sache. Caput mali, Vitruv. *árbotzfa teteje*; der oberste Theil eines Mastbaumes. 6) e. gr. sceleris; *kezdő, indító, ok*; der Urheber. 7) *oszlop feje*; ein Capitel. 8) *rövid summa*; ein kurzer Begriff. Capita rerum et orationis, Cic. 9) *legnevezetesebb, v. legfőbb munka*; das Vornehmste, das Hauptwerk. 10) *fő summa*; die Hauptsumme. 11) e. gr. fluminis; *víz eredete, v. forrása*; die Quelle des Flußes. 12) *víz torkolatja*; die Mündung des Flußes. 13) Aposema caput facit, Plin. *érik a' kelés*; das Geschwür wird reif. 14) *az ember egész állapotja, polgárijussa, szabadsága, élete*; die ganze Verfassung eines Menschen, sein Bürgerrecht, seine Freyheit, sein Leben. Causa capitis, Cic. 15) *vízmérték, v. vízállványmérték vége*: das Ende an der Wasserwage. 16) *Philosophus főtzélja, regulája, principiuma*; ein Grundsatz eines Philosophen.

Căpys, yos, m. 3. pater Anchisis. 2) Comes Aeneae. 3) rex Albae.

Car, is, m. 3. *Kárius, Kariából való*; ein Karier. 2) inventor auguriorum ex avibus.

Cărăbi, fluvius Scythiae.

Cărăbus, i, m. 2. *hosszú farkú tengerirák*; eine Art langgeschwänzter Krebse. 2) *tsónak, tsajka*, ein Kahn.

Cărăcălla, ae, f. 1. *hosszú ruha, v. köntös*; ein langes Kleid. 2) m. Cognomen Imperatoris Bassiani, qui hoc vestimenti genus Romam devexit, et nummos adulterinos edit. Caracallae nummi; *hamis pénz*; falsche Münze.

Cărăgus, Cărăjus, et Cărăgius, m. 2. *boszorkánymester, szemfényvesztő*; ein Hexenmeister, Zauberer.)(

Cărălis, is, f. 3. plur. Carales; urbs Sardiniae: Cagliari. Hinc: Caralitanus, a, um, illuc pertinens; Caralitani, incolae.

Cărănus, i, m. 2. Nom. propr. primi regis Macedoniae.

Cărăvăna, ae, f. 1. *kereskedő útazó társaság, karaván*; ein Haufen reisender Kaufleute.

Carbas, ae, m. 1. *napkeletiszél*; ein Ostwind.

Cărbăsa, ōrum, n. plur. *vitorla, kajóvitorla*; ein Schiffsegel.

Carbăsĕus, Carbăsīneus, Carbasinus, a, um, *jóféle gyóltsból való*; aus feiner Leinwand gemacht.

Carbăsus, i, f. 2. *jóféle spanyol len*; eine Art sehr feinen Flachses in Spanien. 2) *ebbólvaló gyólts, v. köntös, kárpit, firhang, vitorla*; Leinwand daraus, und alles, was daraus gemacht wird, z. B. ein Kleid, Vorhang, Segel.

Carbătīna crepida; *paraszt saru*; eine Art Bauernschuhe.

Cărbĭlēsi, vel Carbileti, ōrum, m. 2. plur. populus Thraciae.

Carbo, ōnis, m. 3. *höltszén, tüzes, v. elevenszén*; eine Kohle, sie sey schwarz oder brennend. Carbone notare, Pers. *kárhoztatni*; verwerfen. 2) *égó fából pattogzó szikra*; der aus dem brennenden Holze hervorspringende Funken. 3) Cognomen Romanum.

Cărbōnārĭa, ae, f. 1. *szénegető, v. szenesgunyhó*; eine Kohlenhütte.

Digitized by Google

Carbonārius, a, um, *szénhez való*; zu Kohlen gehörig. Subst. ii, m. 2. *széndrúló, szénégető*; ein Kohlenverkäufer oder Kohlenbrenner.

Carbonesco, ĕre, 3. *szénné lenni, szénné válni*; zur Kohle oder Kohle werden.

Carbunculātio, ōnis, f. 3. i. q. carbunculus; *fa ragyadás*; die Krankheit der Bäume.

Carbunculo, āvi, āre, 1. Carbunculor, ātus sum, āri, 1. *ragyadzódni, üszögösnek lenni*; brandig seyn. 2) *tüzes, gyúladt lenni, mint a' daganat*; entzündet seyn, wie ein Geschwür.

Carbunculōsus, a, um, i. e. plenus carbunculorum.

Carbunculus, i, m. 2. Dim. *szenetske*; ein Köhlchen, kleine Kohle. 2) *kárbunkulus, drágakö*; der Carbunkel, ein Edelstein. 3) *tüzes belsö kelés*; ein böses innerliches Geschwür. 4) *szénhez hasonló föld neme*; eine Art Erde, der Kohle ähnlich. 5) *fa ragyadás*; eine Krankheit der Bäume. Plin.

Carcer, ĕris, m. 3. *tömlötz*; Gefängniß. 2) *gonosztévö*; ein Bösewicht. 3) *futtató hely határa*; die Schranken im Circo. 4) *mindenféle záros hely*; jeder verschlossene Ort. 5) *kezdet*; der Anfang. A carcere ad calcem, Cic. *kezdettöl fogva végig*; vom Anfange bis zum Ende.

Carcĕrālis, e, *tömlötzben lévö, tömlötzhöz tartozó*; im Kerker befindlich, zum Kerker gehörig.

Carcerārius, a, um, i. q. Carceralis.

Carcĕrārius, ii, m. 2. *tömlötztartó*; der Kerkermeister, Stockmeister.

Carcĕro, āre, 1. *tömlötzbe tenni v. zárni*; einkerkern.

Carchărias, ae, f. 1. Squalus Carcharias; *emberevö tzápa (hal)*; der Menschenfresser, eine Art Haysische.

Carchēsium, ii, m. 2. *árbotzfa teteje, mellyen a' vitorla van*; der oberste Theil des Mastbaums, wo die Segel befestigt sind. 2) *füles ivóedény*; ein Trinkgeschirr mit Henkeln. 3) *bizonyos erömlv, v. mesterségmlv*; eine gewisse Maschine.

Carcĭnōdes, is, n. 3. *rothadó fekély*; ein krebsartiges Geschwür.

Carcĭnōma, ātis, n. 3. *fene; rákfene*; Krebsgeschwür. 2) Trop. *olly ember, ki pestise a' társaságnak*; ein Mensch der eine Pest des Staates ist.

Carcĭnos, i, m. 2. i. q. cancer.

Cardăces, um, m. plur. *Persa rablö katonák*; eine Art persischer räuberischer Soldaten.

Cărdămīne, es, f. *foszlár, mezei vagy réti tormafü*; die Bachminze, Brunnenkreße.

Cardămōmum, i, n. 2. *kardamóm, füszerszámos plánta, mag*; Kardamom, ein Gewürz.

Cardămum, i, n. i. qu. Cardamine.

Carděa, Carda, ae, f. 1. dea, quae cardinibus praeerat.

Cardĭa, ae, f. 1. urbs Thraciae. 2) *szív*; das Herz. 3) *gyomor*; der Magen.

Cardĭăcus, a, um, e. gr. morbus; *gyomorbeli, gyomrot illetö*; den Magen betreffend.

Cărdĭălgĭa, ae, f. 1. *szívfájás, gyomorfájás*; das Herzweh, Magenweh. 2) *szívfeszülés, szívhasogatás*; der Herzgespann.

Cardĭnalis, e *ajtósarkához való*; zur Thürangel gehörig. 2) *nevezetes, különös*; vorzüglich, besonders. Subst. *kárdindlis*; ein Cardinal.

Cardĭnālĭter, Adv. *nevezetesen, kiváltképen*; vornehmlich.

Cardĭnātus, a, um, e. gr. tignum; *összefoglalt, egymásba eresztett*; eingezapft, zusammengefügt.

Cărdĭnĕa, et Cărdĭna, vel Carna Dea, ae, f. 1. dea vitae humanae.

Cărdĭnĕus, a, um, *legnevezetesebb*; der Vornehmste.

Cardo, ĭnis, m. 3. *ajtósark*; die Thürangel. Cardinem vertere, Ovid. *az ajtót kinyitni, vagy megnyitni*; die Thür aufmachen. 2) *födolog, a' veleje vagy lelke valamelly dolognak*; die Hauptsache, der Hauptpunkt, Hauptumstand. 3) *égsark, pólus*; der Pol, die Achse des Himmels. 4) *határ, véghely*; die Gränze, der Gränzpunkt.

Cardŭēlis, is, f. 3. Fringilla Carduelis; *tenglitz*; der Distelfink, Stieglitz.

Cardŭus, i, m. 2. *bogáts*; Distel.

Cāre, Adv. Comp. carior, Superl. carissime; *nagy dron, drágán*; um einen hohen Preis, theuer.

Cārectum, i, n. 9. (carex) *sátés hely, sátés, sásos*; ein Ort voll Riethgras.

Carēnāria, ae, f. 1. *must fözö edény*;

Digitized by Google

ein Gefäß, worin Most gekocht wird.

Carōnum (Caroenum), i, n. 2. *főzött must*; abgekochter Most. 2) *méhser*: der Meth. 3) *vadkömény*; der Feldkümmel.

Cārĕo, ŭi, itum, cārēre, 2. *valami nélkül lenni, nem lenni valamijének, szükölködni valami nélkül*; ohne etwas seyn, etwas nicht haben. Careo pecunia; *nints pénzem*; ich habe kein Geld. Hoc cāret sensu; *ennek nints értelme*; das hat keinen Sinn. 2) *szabad, vagy ment lenni valamitől*; frey seyn von etwas. Caret crimine; *nem vétkes, ment a' vétektől*; es ist Schuldfrey. 3) v. gr. urbe, Roma, senatu, foro; *távol lenni tőle, nem lenni jelen*; entfernt seyn, entbehren müssen.

Cāres, ium, m. plur. *Cáriai lakosok*; die Carier.

Cārēsius, ii, m. 2. fluvius Trojae.

Cārēum, i, n. i. qu. Carum.

Cārex, icis, f. *sás, sdté*; Riethgras.

Cāria, ae, f. 1. provincia Asiae minoris.

Carica, ae, f. 1. *száraz fige, aszszú fige*; eine dürre Feige.

Cāricēus, a, um, *sásból, sdtéből való, sás, sdté*; von Riethgrase.

Cāricus, a, um, *Cáriai, Cáridba való*; Carisch, in oder aus Carien.

Caries, ēi, f. 5. *rothadás, tsontbeli rothadás, tsont fene*; Fäulniß, z. B. in Knochen, Beinfraß. 2) *szúrágás, revesség, puhaság, ldgyság, p. o. a' fában*; der Wurmstich, die Morschheit, Mürbheit, z. B. des Holzes. 3) *penész*; der Schimmel. 4) *penész v. virág a' bor tetején*: der Kahm des Weines. 5) *természetes forrása a' bornak*; die natürliche Gehrung des Weines.

Cārīna, ae, f. 1. *hajó gerintz, hajófenék, vagy teknő, mellyre a' hajó van épitve*; der Kiel des Schiffes, worauf es gebaut ist, der Boden des Schiffes. 2) *hajó*; das Schiff. 3) carinae putaminum; *diohéjj, dió hajdatia*; die Nußschale. 4) plur. *hajófenekhez hasonló épületek*; Gebäude, die den Schiffböden ähnlich sind. 5) platea Romae.

Cārinārius, ii, m. 2. *sárga v. sárgán festő*; ein Gelbfärber.

Cārino, āre, 1. *hajófenék formán kivágyelni*; auswölben, wie einen Schiffboden. 2) *rágalmazni, gyaldzni, kissebbitni*; verläumden, verschmähen.

Carinthĭa, ae, f. 1. *Karinthia, tartomány*; Kärnthen.

Cārinthus, i, m. 2. *Karinthiából való, Karinthiai*; einer aus Kärnthen.

Cārĭo, āvi, āre, 1. *rothadni*; faulen. 2) *szúettévé, v. férgessé lenni*; wurmstichig werden, oder seyn.

Cārĭōsus, a, um, e. gr. dens, pars vitis; *rothadt, férges, szúette*; faul, morsch, wurmstichig. 2) e. gr. terra; *igen száraz, porhanyó, tsaknem hamuvá vált föld*; zu trocken, zu Asche beynahe geworden. 3) e. gr. senectus; *erőtelen vénség*; das entkräftende Alter.

Cārĭtas, ātis, f. 3. e. gr. annonae, rei frumentariae, vini, operariorum; *nagy ára v. betse valaminek, szükség, drágaság*; der hohe Preis oder Werth einer Sache, Theurung. 2) *betsülés, tisztelet*; die Werthhaltung, Hochachtung. 3) *szeretet*; die Liebe. Caritatem sibi conciliare, Cic. *meg szerettetni magát*; sich Liebe erwerben.

Cārlina, ae, f. 1. *körfény, bábakaldts, disznótövis*; die Eberwurz.

Cārmānĭa, ae, f. 1. Hodie: Karman; provincia Asiae.

Carmānii, ōrum, plur. populus Asiae ad sinum persicum.

Cārmēlīta, ae, m, 1. *Karmelita barát*; ein Karmelitermönch.

Cērmēlum, i, n. et Carmelus, i, m. 2. mons Carmel. 2) Carmelus Deus, i. e. ibidem veneratus.

Carmen, ĭnis, n. 3. *ének*; ein Gesang, Lied. 2) *vers, versezet, költemény*; ein Gedicht, Carmen, e. gr. fundere, condere, contexere, Cic. pungere, Lucr. facere, Virg. scribere, componere, Horat. *verset költeni, tsinálni, vagy szerezni, verselni*; ein Gedicht schreiben, machen, dichten. 3) *felyűlírds*; eine Aufschrift. 4) *jövendölés*; eine Weissagung. 5) *igézö beszéd*; eine Zauberformel. 6) *mustraforma, p. o. imádság forma*; jedes Formular, z. B. von einem Gebete. 7) *minden a' mi énekelhető*; alles was gesungen wird. 8) *gyapjú gyarató, kártó*; eine Krämpel.

Carmenta, ae, Carmentis, is, f. 3. va-

Digitized by Google

tes, et dea. 2) mater Evandri, cujus festa Carmentalia vocabantur.

Carmentālis, e, ad festa Carmentae pertinens. 2) porta Romae.

Cārmēsīnum, i, n. 2. *veres szín, karma'sin szín*; die kermesrothe Farbe; a voce Arabica Kermes.

Cārmĭnābŭndus, a, um, *gyaratoló, kártoló*; krämplend.

Cārmĭnārĭus, ii, m. 2. *gyaratoló, kártoló, gerebelő*: ein Krämpler, Wollkämmer, Wollschläger.

Carmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *gyaratolás, kártolás*; das Krämpeln.

Carmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *gyaratolni, kártolni*; krämpeln. 2) *verset irni*; ein Gedicht oder Lied machen. 3) *felfúvódást vagy szeleket kihajtani, eloszlatni*; Blähungen vertreiben.

Cārmon, locus Messeniae, 2) templum Apollinis in provincia Laconia. 3) fluvius Achajae. 4) mons Peloponnesi.

Carna, ae, f. 1. i. q. Cardea, dea, quae cardinibus et vitalibus humanis praeesse credebatur.

Carnālis, e, *testi*; fleischlich, körperlich. 2) e. gr. frater; *testvér bátya, v. ötse*; ein leiblicher Bruder.

Carnālĭtas, ātis, f. 3. *testiség*; die Fleischlichkeit.

Carnālĭter, Adv. *testiképen*; fleischlich.

Cārnālĭum, ii, n. 2. *húspiatz, mészárszék*; der Fleischmarkt, die Fleischbank. 2) *húsos kamara*; eine Fleischkammer. 3) *hús tartó edény*; ein Gefäß, worin das Fleisch aufbewahrt wird. 4) idem quod Caro. 5) *tetemház*; ein Todten- oder Beinhaus.

Carnārĭus, a, um, *hússal bánó, hushoz tartozó*; mit Fleische sich beschäftigend, dahin gehörig. 2) e. gr. instrumentum; *húsvágóbárd*; eine Fleischhacke.

Cārnārĭus, ii, m. 2. *mészáros*; ein Fleischer, Fleischhacker. 2) *húsevésben telhetetlen*; ein unersättlicher Fleischesser.

Carnātĭo, ōnis, f. 3. *testiség*; die Fleischigkeit.

Carnātus, a, um, *húsos, testes*; fleischig.

Cārne, es, f. 1. urbs Phoeniciae ad montem Libanon.

Carnĕădes, is, m. 3 philosophus Atheniensis.

Cārnĕlĕvāmen, ĭnis, n. 3. *húshagyókedd éjtszakája*; die Fastnacht.

Cārnĕŏlus, et Cārnĭŏlus, i, m. 2. *kárniol, árágukó*; Carniol, ein Edelstein.

Carneus, a, um, *hús, húsból való*; fleischern.

Carni, ōrum, plur. populus Italiae.

Carnĭfex (Carnufex), ĭcis, m. 3. *hóhér*; der Henker. 2) *kínzó, gyötrő, istentelen, gonosztévő*; ein Peiniger, ein gottloser Mensch, Bösewicht. 3) *gyilkos*; ein Mörder. 4) Adj. carnifices pedes, Mart. *kőszívnyes, podágrás lábak*; peinigende Füße, mit dem Podagra behaftet.

Carnifĭcīna, ae, f. 1. officium carnificis. 2) *kínzóhely*; der Ort, wo die Missethäter gemartert werden, Marterkammer, Stockhaus. 3) *hóhérkínzás, kinszenvedés, kín*; diese Marter selbst, Henkermarter, auch Marter, Peinigung überhaupt.

Carnifico, āvi, ātum, āre, 1. *hóhér módra kinozni*; henkermäßig martern.

Cārniŏlia, ae, f. 1. *Karniolia, tartomány, vagy Hertzegség*; das Herzogthum Krain.

Cārnis, is, f. 3. Obsol. idem quod Caro.

Carnĭvŏrus, a, um, e. gr. animal; *hússal élő*; fleischfressend.

Carnōsus, a, um, *húsos, testes, inas, vaskos*; fleischig, muskulós. 2) *testszín, testszinű, testforma*; fleischfarbig, fleischartig.

Carnŏlentus, a, um, i. q. carnosus.

Carnūtes, um, Carnūti, ōrum, plur. populus Galliae.

Cāro, ĕre, 2. *gerebelni, gerebenelni, p. o. gyapjut v. szőszt, kártolni, gyaratolni, gyapjút, pamutot*; hecheln, krämpeln.

Cāro, carnis, f. 3. e. gr. humana, fumo durata, infumata, assa, elixa; *hús*; das Fleisch. 2) *gyümölcs puha része*; das Weiche im Obste. Caro arborum; *fa belső része*; das inwendige Holz der Bäume. 3) *hólt test*: ein todter Körper.

Cārŏdūnum, i, n. 2. *Krakkó, város*; Krakau in Pohlen.

Caroenum, i, n. 2. vide: Carenum.

Cārŏlŏpŏlis, is, et ĕos, f. 3. urbs Charleville in Campania.

Digitized by Google

Cărŏlŏstădium, ĭi, n. 2. urbs, *Károly-vár*; Karlſtadt.

Caröta, ae, f. 1. *murok, murokrépa, sárgarépa*; die Möhre, gelbe Rübe.

Cărpæa, ae, f. 1. *fegyveres tánz*; Schwerdtanz mit Waffen.

Carpăthos (vel us), i, f. 2. insula inter Cretam et Rhodum, hodie: Scarpanto.

Cărpātes, ae, m. 1. montes inter Hungariam et Poloniam. *Kárpát, Kárpát kegyei*; die Karpathen, das karpathiſche Gebirge.

Carpentārius, a, um, *szekérrel, kotsival, kintóval foglalatoskodó, szekérhez való*; mit Wagen ſich beſchäftigend, dahin gehörig. 2) *kerékgyártó*: ein Wagner. 3) *kotsis*; ein Kutſcher.

Carpentum, i, n. 2. *függő szekér, kotsi, hintó*; ein hangender Wagen, eine Kutſche. 2) *viadal szekér*; ein Streitwagen.

Carpetānia, ae, f. 1. provincia Hispaniae. Carpetani, i. e. incolae.

Carpheōtum, i, n. 2. (thus), *fejér, tiszta tömjén*; ein weißer, klarer Weihrauch.

Carpholōgĭa, ae, f. 1. *pejh, pehej, v. toll fosztás*; das Flockenleſen.

Carphos, v. us. i, m. 2. i. e. Foenum Graecum; *bakszarv*; das Bockshorn.

Carpi, ōrum, plur. populus Daciae.

Cărpĭa, ae, f. 1. *tépés*; geſchabte Leinwand, die man in die Wunden thut, Charpie.

Cărpĭnĕus, a, um, *gyertyánfából való, gyertyánfa*; aus Maßholder, Ahorn gemacht.

Cărpĭnētum, i, n. 2. *gyertyánfás hely*; ein Ort, wo viel Maßholder- oder Ahornbäume wachſen.

Carpĭnus, i, f. 2. *gyertyánfa*; der Ahornbaum, oder ein Baum aus dem Geſchlechte der Ahornbäume.

Carpo, pſi, ptum, ĕre, 3. e. gr. flores; ex arbore, uvam de palmite, cotonas ex collo, herbas manibus; *szedni, leszedni, szakasztani, leszakítni, leszaggatni*; pflücken, abpflücken, abbrechen, ableſen, wegnehmen. 2) Trop. *gyalázni, szidni*; tadeln. 3) e. gr. alicujus opes; *megkitsinyítni, elpusztítni*; verringern, vermindern. 4) e. gr. cibum; *enni*; eſſen. 5) e. gr. in multas partes exercitum; Liv. *részekre osztani*: theilen, in viele Theile theilen. 6) e. gr. viam, iter; *útnak indúlni*; den Weg antreten. 7) e. gr. somnos; *aludni*; ſchlafen. 8) *el, v. megvdlasztani, kivdlogatni*; erwählen, ausleſen. 9) *eltépni, széttépni, széllyeltépni*; zerreißen. 10) *használni, élni vele*; genießen, gebrauchen. 11) auro pectus carpitur, Ovid. *a' fösvénység megrontja a' szivet*; der Geitz frißt das Herz ab. 12) aetas, v. vita carpitur; *elmúlik az élet*; man bringt ſein Leben zu. 13) e. gr. lanam; *fonni, gyaratni, kártolni*; ſpinnen, krämpeln. 14) e. gr. gramen; Virg. *ellegeltetni, v. legeltetéssel leetetni a' füvet*; das Gras abweiden.

Carpŏbalsămum, i, n. 2. *bal'samgyümólts*; die Balſamfrucht.

Carptim, Adverb. *summásan, rövideden*; ſummariſch, kürzlich. 2) *részenként, darabonként*; theilweiſe, nach Theilen. 3) *megszaggatva*; nicht hinter einander, ſondern einzeln, oder unterbrochen.

Carptor, ōris, m. 3. *valamit leszedő*; der etwas abpflückt. 2) *gazdálkodó a' vendégségekben*; ein Vorleger bey den Mahlzeiten. 3) *gyalázó*; ein Tadler.

Carptūra, ae, f. 1. *szedés, leszedés, leszaggatás*; das Abpflücken, Abbeiſſen, Abrupfen.

Carptus, a, um, *leszedett, leszaggatott*; abgepflückt, abgebrochen.

Carpus, i, m. 2. *kézhajlás*; das Handgelenk. 2) *kézfej*; die Wurzel der Hand.

Carrae, ārum, plur. urbs Mesopotamiae.

Carrāgo, ĭnis, f. 3. *összerakott szekerekből álló hadi erősség*; eine Wagenburg.

Carröballista, ae, f. 1. *szekéren lévő, úgyú forma hátgóró hadi eszköz*; eine Ballista auf dem Wagen liegend.

Carrūca, ae, f. 1. *két kerekű szekér, v. talyiga*; ein Wagen mit zwey Rädern. 2) *hintó*; eine Kutſche. 3) *gyalog hintó*; eine Sänfte.

Carrŭlus, i, m. 2. Dim. *szekeretske*; ein kleiner Wagen.

Carrus, i, m. 2. *szekér*; ein Wagen. 2) *talyiga, talitska*; ein Karren. 3) *társzekér*; ein Rüſtwagen.

Carsĕŏli, ōrum, plur. urbs Latii. Hinc: Carseolānus, a, um, illuc pertinens.

Cărtămus, v. Carthamus.

Cartēja, ae, f. 1. urbs Hispaniae.

Digitized by Google

Carthæa, ae, f. 1. urbs in insula Cea, Carthaeus, Carthaeïus, a, um, illuc pertinens.

Carthāgĭniensis, e, *Kárthágói, Kárthágóba v. Kárthágóból való*; Carthagisch, in oder aus Carthago, dahin gehörig. Carthaginienses, incolae.

Carthāgo (Karthago), ĭnis, f. 3. urbs et respublica Africae. 2) Carthago nova, urbs Hispaniae, hodie: Carthagena.

Carthamus, i, m. 2. *szeklitze, vadsáfrány*; Safflor.

Cartĭlāgĭnĕus, a, um, *portzogó, portzogós*; knorpelig.

Cartĭlāgĭnosus, a, um, *portzogóval tellyes, portzogós*; voller Knorpel, knorpelig.

Cartĭlāgo, ĭnis, f. 3. *portzogó*; der Knorpel.

Cārum, i, n. 2. *kömény, réti kömény*, Wiesenkümmel, Karwey.

Carventus, i, f. 2. urbs Latii. Hinc: Carventanus, a, um.

Cărunculla, ae, f. 1. Dim. *darabotska hús*; ein Stückchen Fleisch.

Cārus, a, um, *nagydrú, drága*; in hohem Werthe oder Preise, theuer. 2) e. gr. amicus, frater; *nagy betsü, drága, kedves, szeretetre méltó*; in hohem Werthe, theuer, werth, schätzbar, lieb und werth.

Căryae, ărum, plur. urbs Laconicae et Arabiae.

Căryas, ătis, c. 3. *Caryéból v. Caryébe való*; aus, oder in Caryae, Caryātes, incolae.

Căryātis, ĭdis, f. 3. plur. Caryatides, um, femina ex urbe Caryae. 2) descriptae statuae muliebres. 3) statuae viriles, alias Atlantes, quae aedificiis oneri ferendo supponebantur.

Căryĭnus, a, um, e. gr. oleum, *dió, dióból való*; von wälschen Nüssen.

Căryon, i, n. 2. *dió*; die wälsche Nuß.

Cárystĭus, a, um, *Carístosi, Caristoba, v. Caristosból való*; Caristisch, in oder aus Carystos. Carystii, incolae.

Cărystos (Carystus, Caristus), i, f. 2. urbs Euboeae et Liguriae.

Căsa, ae, f. 1. *gunyhó, kalyiba, parasst ház, házikó*; eine Hütte, ein Häuschen. 2) e. gr. frondea; *levelesszin*; eine Laube. 3) *sátor*; ein Zelt.

Căsăbundus, a, um, i. q. casans, *ingadózó, esőfélben való*; wankend, fallen wollend. 2) *tántorgó, botló*; taumelnd.

Căsălis, e, *gunyhóhoz tartozó*; zur Hütte gehörig.

Căsărĭa, ae, f. 1. *házianyó, házőrző*; ein Hausmütterchen, eine Hausbütherinn.

Căseāntēnses, ĭum, m. 2. plur. Hispaniae Populi.

Casce, Adv, e. gr. loqui; *régi módon*; auf alte, altväterische Art.

Căscĭnum Forum, *régi piatz*; der alte Markt.

Cascus, a, um, *régi*; alt.

Căseāle, is, n. 3. (caseus) *sajt tartó hely*; ein Käsebehältniß.

Căsēārius, a, um, e. gr. taberna; *sajt füstölő hely*; Hütte oder Ort, wo der Käse beräuchert wurde. 2) *forma, sajt nyomó forma*; ein Käsemodell.

Căsēātus, a, um, *sajtos, sajttal kevert*; mit Käse versehen oder vermischt.

Căsēlla, ae, f. 1. *kis gunyhó*; ein kleines Hüttchen.

Căsēllae, ārum, f. 1. *tsür, életeshász, v. padlás*; die Scheuern, Kornböden.

Căsēllŭla, ae, f. 1. Dim. *gunyhótska*, ein Hüttchen.

Căsĕŏlus, i, m. 2. Dim. *sajtotska*; ein Käschen.

Căseus, i, m. 2. e. gr. bubulus, ovillus, caprinus, mollis, musteus; *sajt*; ein Käse. Caseos facere, figurare, premere: *sajtot tsinálni, v. nyomni*; Käse machen.

Căsia, ae, f. 1. *kázsia, jóillatú kázsia*; eine gewürzhafte zimmetartige Rinde, ein wohlriechendes Kraut.

Căsĭăcae, ārum, f. 1. plur. genus vestimenti militaris.

Căsĭlīnum, i, n. 2. urbs Campaniae.

Căsīnas, ātis, e. gr. ager; *Casilinumi, oda, v. onnan való*; Casinisch, in oder aus Casinum.

Căsīnum, i, n. 2. urbs Latii.

Căsīna, ae, f. 1. Nomen feminae ejusdam. 2) Fabulae Plautinae.

Căsīto, āvi, ātum, āre, 1. Frequent. *gyakran esni, esdegélni*; oft fallen.

Căsĭus, ĭi, m. 2. mons. 1) Syriae. 2) Arabiae, ubi erat templum Jovis.

Casnar, āris, m. 3. i. q. senex. 2) i. q. adsentator.

Căso, āvi, ātum, āre, 1. *esö félben len-*

ni, ingadozni, tántorogni; fallen wollen, wanken.

Caspēria, ae, f. 1. urbs Sabinorum, vocatur et Casperula.

Caspiăcus, a, um, *Caspiumi, Caspium tenger mellyékén lakó*; caſpiſch, an dem caſpiſchen Meere wohnend.

Caspiădae, ārum, m. 1. incolae regionis maris Caspii.

Caspiāni, i. q. Caspiadae.

Caspĭnus, a, um, e. gr. mare, gens, portae; *Caspiumi*; Caſpiſch.

Cassăndăne, es, f. 1. Nom. propr. filiae Pharnaspis et uxoris Cambysis.

Cassănder, dri, m. 2. Nom. propr. regis Macedonici, filii Antipatris.

Cassandra, ae, f. 1. filia Priami et Hecubae, vatis.

Cassandrēa (ia), ae, f. 1. urbs Macedoniae.

Casse, Adv. *kijjdban, haszontalanúl*; vergeblich.

Cassēra, ae, f. 1. Macedoniae Oppidum.

Cassia, i. q. Casia.

Cassiānus, a, um, e. gr. bellum, schola; *Cassiusi, Cassiustól neveztetett*; Caſſiſch, von einem Caſſius benannt; judex; *kemény biró*; ein ſcharfer Richter.

Cassia via, Romae a Cassio lapidibus strata.

Cassĭcŭlus, i, m. 2. Dim. *vadászkálótska*; ein Jägernetzchen.

Cassida, ae, f. 1. Dim. *sisakotska*; das Helmchen.

Cassiŏdōrus, i, m. 2. Nom. prop. Viri, praeceptoris Theodorici, regis Gothorum.

Cassiŏpe, es, et Cassiŏpēa, ae, f. 1. uxor Cephei, et mater Andromedae.

Cassis, idis, f. 3. *sisak*; ein Helm.

Cassis, is, m. 3. *vadászhálló*; ein Jägergarn, Netz. 2) *pókháló*; ein Spinngewebe.

Cassita, ae, f. 1. Haubenlerche.

Cassitĕros, i, n. 2. *tzin*; das Zinn.

Cassius, a, um, i. q. Cassianus. 2) Subst. cognomen Romanum.

Cāssum, i, n. 2. *pejh, pehej*; eine Flocke. 2) i. q. Fragmentum; *darab*; ein Stück.

Cassus, a, um, e. gr. nux, granum; *üres*; leer. 2) e. gr. labor, consilia, vota; *haszontalan*; vergeblich, unnütz. 3) e. gr. dote, lumine v. lumis; *megfosztott*; beraubt, entblößt von etwas.

Cāstălĭdes, um, f plur. deae artium liberalium, Musae.

Castălĭa, ae, f. 1. fons in radicibus Parnassi, Castalides sorores, Castalides, i. e. Musae. 2) Castalius, a, um, e. gr. aqua, arbor, umbra; ad Castaliam pertinens.

Cāstălĭus, ĭi, m. 2. scil. Fons Musarum in radicibus Parnassi.

Cāstălĭus, a, um, Castaliis aquis potus; *igen tanúlt ember*; ein ſehr gelehrter Mann.

Castanea, ae, f. 1. *gesztenye, olasz gesztenye*; eine Caſtanie, Marone. 2) *gesztenyefa*; ein Caſtanienbaum. (a Castane, urbe Thessaliae.)

Castănētum, i, n. 2. *gesztenye erdő*; ein Caſtanienwald.

Castănĕus, a, um, e. gr. color; *gesztenyeszín*; die caſtanienbraune Farbe.

Caste, Adv. *tisztán, szüzen*; rein, reinlich. 2) e. gr. vivere, deos colere, v. venerari; *szentül, igazán, ártatlanúl*; rein vom Böſen, rechtſchaffen, fromm.

Cāstēlla, Castilia, ae, f. 1. provincia Hispaniae.

Castellānus, a, um, e. gr. miles; *kastélyhoz v. várhoz tartozó*; zu einem Caſtelle oder zu einer Feſtung gehörig. 2) Subst. *megyés v. örökös gróf*; ein Burggraf. 3) *kastély mester, várnagy*; ein Caſtellan. 4) plur. servi Spartani.

Castellārĭus, ĭi, m. 2. *vizzel bándsra ügyelő mester*; ein Waſſerkunſt-Verwalter, Brunnen- und Röhrmeiſter.

Castellātim, Adv. *egy kastélytól v. vártól a' másikhoz*; von einer Feſtung zur andern. 2) *seregestől, tsoportosan*; haufenweiſe.

Castellum, i, n. 2. Dim *minden megerősített hely, erősség, sántz*; jeder befeſtigte Ort, eine Feſtung, Schanze. 2) *kastély, vár*; ein Caſtell, eine Burg. 3) receptaculum aquae deductae, unde per omnia loca distribuitur.

Castĕrĭa, ae, f. 1. *hajós szerszámtartó hely*; ein Schiffmagazin.

Cāsthĕnes, ae, f. 1. Thraciae Sinus juxta Byzantium.

Cāstĭănīra, ae, f. 1. Nom. propr. unius uxorum Priami.

Cāstĭbŭlum, i, n. 2. *négyszegeletű asztal, melynek tábláját meg lehet for-*

Digitized by Google

ditni; ein viereckigter Tiſch, deſſen Blatt man umdrehen kann.

Cāstĭfer, a, um, *korbáts elóhozó*; der die Peitſchen zur Züchtigung hertrágt.)(

Castĭfĭco, āre, i. e. castrum facio.)(

Castĭfĭcus, a, um, *tiszta, tisztán tartó*; rein machend. 2) *szüz*; keuſch.

Castīgābĭlis, e, *fenyitésre, büntetésre méltó*; eines Verweiſes werth, ſtrafbar.

Castīgāte, Adv. *határ közzé szoritva*; eingeſchränkt, eingezogen. 2) *röviden*; kurz.

Castīgātĭo, ōnis, f. 3. *feddés, fenyités, büntetés*; die Züchtigung, Strafe.

Castīgator, ōris, m. 3. *feddő, fenyitő*; ein Züchtiger. 2) *fenyitőmester*; ein Zuchtmeiſter.

Castīgātōrĭus, a, um, *bünös, büntetést érdemlő*; ſträflich.

Castīgo, āvi, ātum, āre, *megfoddeni, fenyitni, dorgálni, büntetni*; züchtigen, ſtrafen. 2) e. gr. dolorem; *tartóztatni*; hemmen, 3) e. gr. equum; *szeliditni*; zähmen. 4) *gátolni, megakadályoztatni*; einſchränken, hemmen, Einhalt thun. 5) e. gr. aliquid ad ungvem; Hor. *valamit igen helyesen megjavitni, v. megigazitni, megigazgatni, jobbitgatni*; etwas ſehr ſorgfältig verbeſſern. 6) *gyalázni*; tadeln.

Cāstĭlĭa, et Cāstēlla, ae, f. 1. provincia Hispaniae.

Castĭmōnĭa, ae, f. 1. et Castimonium ĭi, n. 2. e. gr. corporis; *tisztaság*; die Reinigkeit. 2) *szüzesség, tiszta élet*; die Enthaltung von Unzucht.

Castĭtas, ātis, f. 3. i. q. Castimonia. 2) Dea castimoniae.

Castĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. Castimonia.

Castor, ōris, m. 3. *kásztor, hód*; der Biber. 2) Frater Pollucis.

Castŏrĕum, i, n. 2. *kásztornedv*; die Bibergeil.

Castŏrĕus, a, um, *kásztor, kásztorból való*; von einem Biber. 2) de Castore oriundus.

Castŏrĭnus, a, um, e. gr. oleum; *kásztor, kásztorból való*; vom Biber.

Castra, vide: Castrum.

Castramĕtor, ātus sum, āri, Dep. 1. *táborț kimérni*; ein Lager abſtechen.

Castrātĭo, ōnis, f. 3. *metszés, nyesés*; das Verſchneiden, Beſchneiden der Bäume. 2) *herélés*; die Entmannung.

Castrātor, ōris, m. 3. *metszö, nyesö*; der Verſchneider, Beſchneider der Bäume. 2) e. gr. porcorum; *disznó herélő*; der Schweinſchneider.

Castrātōrĭus, a, um, i. e. ad castrandum pertinens.

Castrātūra, ae, f. 1. *megmetszés, megnyesés*; die Verſchneidung, Beſchneidung, 2) e. gr. frumenti; *tisztitás, tisztogatás*; Reinigung. 3) *megherélés*; die Entmannung.

Castrensis, e. gr. peculium, corona, verbum; *tábori, táborhoz való*; das Lager betreffend, dahin gehörig. 2) *hadi*; kriegeriſch.

Cāstrĭtĭus, ĭi, m. 2. Nom. propr. consulis Romani. 2) Nomen propr. aliorum Virorum. 3) in castro negotium habens.

Castro, āvi, ātum, āre, e. gr. aliquem, arbores, gallos, vitulos, caudam; *metszeni, megmetszeni, elmetszeni, elvágni, megherélni, kiherélni*; verſchneiden, abſchneiden, beſchneiden, caſtriren, kappen. 2) e. gr. libellos, vires, rempublicam, vinum; *megtsonkitni megherélni, meg, v. elerőtelenitni*; verſtümmeln, ſchwächen.

Castrum, i, n. 2. *megerősitetthely, erősség, kastély, vár*; ein befeſtigter Ort, ein Schloß, eine Burg. 2) *várárka, sánc*; eine Schanze. 3) pl. orum; *tábor*; ein Lager. 4) e. gr. tertiis castris; Liv. *három menésel*; mit drey Märſchen. 5) *had, hadakozás, háború, táborozás*; der Krieg, Feldzug. 6) castra navalia; *hajók állóhelye*; der Standort der Schiffe. 7) castra praetoriana; *császár testőrzöji kaszárnyája*; die Caſerne für die Leibwache des Kaiſers. 8) Trop. castra apium; *méhkas*; ein Bienenkorb 9) e. gr. castra Epicuri; *felekezet, szakadás*; eine Secte.

Castrum novum, Italiae oppidum, non procul ab ostio Tiberis.

Castŭla, ae, f. 1. *fördőelőkötő*; eine Badeſchürze. 2) *asszonyok rövid alsó ruhája, pendely*; ein kurzes Weiberhemd. 3) *füző, váll*; eine Schnürbruſt, ein Mieder.

Castŭlo, ōnis, f. 3. urbs Hispaniae. Hinc: Castulonensis, e, illuc pertinens.

Castus, a, um, *tiszta, még nem motskolt*; rein, unbefleckt. 2) *vétek nélkül való, ártatlan, betsületes, fedd-*

Digitized by Google

kötelen életü; reiu von Laſtern, Sünden, unſchuldig, rechtſchaffen, tugendhaft, fromm. 3) *szüz*, *szeplötelen*; keuſch. 4) *szemérmes*; züchtig. 5) *szent*; heilig.

Castus, us, m. 4. i. q. Castitas. 2) *szeremónia, az isteni tiszteletben*; eine gottesdienſtliche Handlung.

Cāsŭālis, e, *történetbeli*, *történetből eső*; zufällig.

Cāsŭāliter, Adv. *történetből*; von Ungefähr.

Cāsŭentum, i, n. 2. Fluvius in Sinu Tarentino.

Cāsŭla, ae, f. 1. (Dim. a casa) *kis gunyhó*, *kalyiba*; eine kleine Hütte, ein Hüttchen.

Cāsus, us, m. 4. *esés*; ein Fall, Fallen. 2) *nem vélt dolog*, *történet*; ein unverſehener Zufall. 3) *szerencsétlen eset v. történet*; ein unglücklicher Zufall. 4) *veszély*, *veszedelem*; die Gefahr. 5) casu; *történetből*, *véletlen*; von ungefähr, wider alles Vermuthen. 6) e. gr. praelii; *vég*, *végzet*, *kimenetel*; der Ausgang. 7) *történetből eső alkalmatosság*; zufällige Gelegenheit. 8) *eſtés az ejtegetésben*; der Caſus im Declíniren.

Cătăbāptista, ae, m. 1. *újrakeresztelő*; ein Wiedertäufer.

Cătăbathmos, i, m. 2. vallis devexa Aegyptum ab Africa dividens.

Cătăbŏlēnsis, is, m. 2. *lerakó*, *lepakoló*; ein Ablader. 2) *katonáknak kenyeret kiosztogató*; der den Soldaten das Brot austheilet. 3) *égás markházul bánó*; der die Laſtthiere führet.

Cătăbŏlĭcus, a, um, *valakit letiporó*, *leverő*; der einen niederwirft. 2) *ördöngős lelke*; der Geiſt in einem Beſeſſenen. 3) *szemfényvesztő*; ein Zauberer.

Cătăbŏlum, i, n. 2. *rakodóhólt*, *pakolókely*; eine Niederlage, da man ausſpacket. 2) *posta státzió*; die Poſt-Station.)(

Cătăcĕcaumĕne, es, f. 1. regio Asiae minoris sole perusta.

Cătăchrēsis, is, f. 3. abusio vocabuli.

Cătăclĭnum, i, n. 2. *párna*, *vánkos*, *székvánkos*; ein Polſter, Pfühl, Stuhlküſſen. 2) *heverő*, *v. henyélő ágy*, *szórderékallj*, *mátrátz*; ein Faulbette, eine Matratze.

Cătăclysmăta, scil. Remedia, medicamenta corpus purgantia.

Cătăclysmos (mus), i, m. 2. *vizözön*; eine Überſchwemmung, Waſſerfluth. 2) *véteg tagok nedvesítése v. lotsolgatása*, *melengetése*: die Begießung oder Benetzung des kranken Gliedes mit Waſſer, Bähung.

Cătăcombae, ārum, f. 1. plur. sepulcra Romanorum. 2) *temető hely*, *temető*; der Kirchhof, Gottesacker.

Cătăcūmbae, idem q. Catacombae.

Cătadrōmus, i, m. 2. *futtatóhely*; die Rennbahn. 2) *kötelen táncolók kifeszített kötele*; ein ausgeſpanntes Seil der Seiltänzer.

Cătădūpa, ōrum, n. 2. locus Aethiopiae, ubi per praeruptorum scopulorum praecipitium ingens Nilus tanto fragore ruit in planum, ut accolae, qui Catadupi vocantur, sensum aurium amiserint.

Cătaegis, ĭdis, f. 3. *szélvész*, *forgószél*; ein Sturmwind.

Cătăgēlāsīmus, i, m. 2. *kinevetésre méltó*; auslachenswürdig.

Cătăgma, ātis, n. 3. *tsonttörés*, Beinbruch.

Cătăgrăphus, a, um, *megpettegetett*, *lerajzolt*, *lefestett*, getüpfelt, abgezeichnet, abgemahlt. Catagrapha, orum, plur. *öldalképest való festés*; ein Gemählde nach dem Profil.

Cătăgūsa, ae, f. 1. figura metallica, a Praxitele facta.

Cătălaunum, i, n. 2. urbs Galliae: Chalons.

Cătălecta, ōrum, plur. *gyüttemény*; eine Sammlung.

Cătălectĭcus, Cătălectus, a, um, e. gr. versus, i. e. cujus ultimae pedis una syllaba deest.

Cătălēpsis, is, f. 3. *megfogás*, *megértés*; der Begriff. 2) *álom kórság*; die Schlafſucht. 3) Figura Rhetorica.

Cătălŏgus, i, m. 2. *laistrom*; ein Verzeichniß.

Cătălōnĭa, ae, f. 1. provincia Hispaniae.

Cătalysis, is, f. 3. *megoldozás*, *ellontás*; die Auflöſung, Zertrennung.

Cătămĭdĭo, āvi, ātum, āre, *kigúnyolni*, *meggyalázni*: eine Schmach anthun. 2) *megveszözni*, *megseprözni*, *megverni*, *kikorbátsolni*; ſtäupen, auspeitſchen.

Cătămītus, i, m. 2. *fajtalan gyermek*; ein unzüchtiger Knabe. 2) *puha em.*

Digitized by Google

ber; ein Weichling. 3) ï. q. Ganymedes.

Cătăōnĭa, ae, f. 1. provincia Cappadociae.

Cătăpĕtăsma, ătis, n. 3. *dlortza*; eine Masque. 2) *fátyol*; ein Schleyer.

Cătăphăges, ae, m. 1. *falóló, zabáló, tobzódó*; ein Freſſer, Schlemmer.

Cătaphracta, ae, f, 1. *vasderék, mejjvas, egész pántzél*; ein Küraß, ein ganzer Harniſch.

Cătăpīrāter, i, m. 2. *függöönmérték, mellyel a' tenger mélységét mérik*; ein Senkbley, Grundklotz, damit man die Tiefe des Meeres ergründet.

Cătaplasma, ătis, n. 3. *borogatás, szdrazkötés*; ein Umſchlag. 2) *flastrom*; ein Pflaſter.

Cătaplasmo, āre, 1. *flastromot feltenni*; ein Pflaſter auflegen. 2) *borogatni*; umſchlagen.

Cătăplĕctătĭo, ōnis, f. 3. *megszidás*; die Ausſcheltung.)(

Cătăplus, i, m. 2. *hadi hajóssereg megérkezése*; das Einlaufen der Flotte. 2) *hadi hajóssereg*; die Flotte.)(

Cătăpŏdas, Adv. *lépésenként*; Schritt für Schritt. 2) *nyomba*; auf dem Fuße nach. 3) *szóról szóra*; von Worte zu Worte.

Cătăpŏtĭum, ĭi, n. 2. *pilula*; die Pille.

Cătăpulta, ae, f. 1. machina bellica, quae sagittas et varia tela jaculabatur. 2) *nyil*; der Pfeil.

Cătăpultārĭus, a, um, i. e. ad Catapultam pertinens.

Cătăracta (Cătarracta), ae, f. 1. Cataractes, ae, m. 1. *vizesés, vizzuhanás, zuhogó*; Waſſerfall. 2) *felhőszakadás*; ein Wolkenbruch. 3) *vízgátló*; ein Schutzgatter. 4) *zsilip, vízrekesz*; eine Schleuße. 5) *hályog a' szemen*; der Staar.

Cătărāgo, ăvi, ātum, āre, 1. *ûtni, verni*; ſchlagen, prügeln.

Cătări, ōrum, m. plur. Pannoniae populi fuerunt.

Cătārnĭa, ae, f. 1. Asiae Regio.

Cătārrhōsus, a, um, *náthás*; mit dem Schnupfen behaftet.

Cătarrhus, i, n. 2. *hurút, nátha*; der Katarrh, Schnupfen.

Cătărrhytus, a, um, Adj. *vizes, nedves*; gewäſſert, befeuchtet.

Cătăscĕve, es, f. 1. *állitásnak megerősítése*; die Bekräftigung eines Satzes.

Cătascōpĭum, ĭi, n. 2. *sebes hajó, postahajó*; ein Jachtſchiff.

Cătascōpus, i, m. 2. *kémlő, kém, spion*; ein Kundſchafter, Spion.

Cătasta, ae, f. 1. *rabszolga áruló hely*; ein Ort, wo die Sclaven zum Verkaufe hingeſtellt wurden. 2) *tortura*; eine Folter. 3) *törvény olvasás helye a' sinagógában*; ein Ort in den Synagogen, auf welchem das Geſetz geleſen wird.

Cătăstāgmus, i, m. 2. idem quod Catarrhus.

Cătastrŏphe, es, Catastrŏpha, ae, f. 1. finis Comoediae, i. e. evolutio fabulae. 2) *dolog kimentele*; der Ausgang einer Sache.

Cătăstus, i, m. 2. *szolga*; ein Knecht.

Cătătēchnus, a, um, *mesterséges*; künſtlich.

Cătătŏnum, i, n. 2. *nem igen magas oszlop felső része*; das Capital einer Säule, die nicht gar zu hoch iſt.

Cătătypōsis, is, f. 3. *pontos, bizonyos lelrás*; eine genaue und eigentliche Abſchilderung. 2) Figura Rhetorica.

Cătăx, ăcis, o. 3. *sánta, béna*; lahm, hinkend.

Căte, Adv. *vigyázva, okosan*; vorſichtig, klüglich. 2) *ügyesen, mesterségesen*; geſchickt, künſtlich. 3) *pontosan*; genau.

Cătēchēsis, is, f. 3. *keresztyén vallás tanitása, arra való oktatás*; der Unterricht in der chriſtlichen Religion.

Cătēchismus, i, m. 2. *keresztyén vallásba vezető könyv*; ein Buch, das zum erſten Unterrichte dient in der chriſtlichen Religion.

Cătēchista, ae, m. 1. *keresztyén vallás első kezdetét tanító*; der in den Anfangsgründen der chriſtlichen Religion unterrichtet.

Cătēchīzo (Catechīso), āvi, ātum, āre, 1. *keresztyén vallás kezdetét tanitni*; in den Anfangsgründen der chriſtlichen Religion unterrichten.

Cătēchūmēnus, i, m. 2. *ki a' keresztyén vallás fundamentomiba elsőben oktatódik*; der in den Anfangsgründen der chriſtlichen Religion unterrichtet wird.

Cătēgŏrēma, ătis, n. 3. *szemrehányás*; der Vorwurf. 2) Logicis dicuntur Praedicamenta.

Cătēgŏrēmătĭcus, a, um, vox categorematica, i. e. quae in se aliquid significat, c. gr. Arbor, Avis, Homo.

Cătēgŏrĭa, ae, f. 1. *vád, panasz*; eine Anklage. 2) Logicis, i. q. praedica-

Digitized by Google

mentum; *kategória, eredeti megfogás*; Grund- oder Elementar-Begriff.

Catēgŏrĭce, Adv. *egyenesen, feltételtelen, feltétel nélkül*; ohne einige Bedingung.

Catēgŏrĭcus, a, um, ad Categoriam pertinens.

Cătēja, ae, f. 1. genus sagittarum, quibus antiqui Germani et Galli utebantur.

Cătella, ae, f. 1. *láncszotska*; ein Kettchen. 2) (a catellus); *kutyátska*; ein Hündchen.

Cătellŭlus, i, m. 2. (Dim. a catellus) *kis kutyátska, kölykötske*; ein kleines junges Hündchen.

Cătellus, i, m. 2. (Dim. a catulus) *kis kutya*; ein kleines Hündchen, e. gr. melitaeus; *ölbeli kutyátska*; ein Schoßhündchen. Hinc: catellare; *egy háztól máshoz futkosni, mint a gazdátlan kutyafiak*; von einem Hause in das andere laufen, wie die jungen Hunde, die keinen Herrn haben. 2) *bilincs v. békó neme*; eine Art von Fesseln.

Cătēna, ae, f. 1. *láncz*; eine Kette; e. gr. alicui catenam indere, injicere, in catenis tenere, habere. 2) *karikás láncz*; ein Kreistanz. 3) *minden féle kötőlék, fa foglaló, létz fapánt*; jedes Band, hölzerne Bänder, hölzerne Leisten. 4) *aszszonyi ékesség*; ein Schmuck der Weiber.

Cătēnārius, a, um, e. gr. canis; *láncztos, láncznál lévő*; an Ketten gelegt.

Cătēnātĭo, ōnis, f. 3. *láncztal v. más kötőlékkel való összvefoglalás*; eine Zusammenfügung durch Ketten, oder ein sonstiges Band.

Cătēno, āvi, ātum, āre, 1. *összveláncztolni, összvekötni*; mit Ketten oder Banden binden.

Cătēnōplium, ii, n. 2. *katona ének, kadiének*; ein Soldatenlied.

Cătēnŭla, ae, f. 1. Dim. *láncztska*; ein Kettchen.

Cătĕrva, ae, f. 1. *sereg*; eine Schaar. 2) *nagy tsoport katonaság*; ein großer Haufen Soldaten. 3) *sokaság*; eine Menge. 4) *társaság*; eine Gesellschaft.

Cătervārius, a, um, *összvesereglett*; truppweise, z. B. fechtend.

Cătervātim, Adv *seregenként, tsoportonként*; schaarweise, truppweise.

Căthărma, ătis, n. 3. *engesztelő, v. bűnért való áldozat*; ein Versöhnopfer.

Căthărsĭum, ii, n. 2. *tisztúlás*; die Reinigung.)(

Cătharticus, a, um, e. gr. medicamentum; *tisztító*; reinigend.

Căthĕdra, ae, f. 1. *szék*; ein Sessel, Stuhl. 2) *predikáló, v. tanítószék, katedra*; eine Kanzel, oder Lehrstuhl. 3) officium professoris. 4) *gyalog hintó*; eine Sänfte.

Căthĕdrālĭcĭus, a, um, e. gr. ministri cathedralicii; *gyalog hintó hordozók*; die Sänftenträger.

Cathedralis, e, Adj. sc. Ecclesia, *püspöki, v. káptalan templom, főtemplom*; eine bischöfliche oder Domkirche. 2) Subst. *káptalanbéli úr*; ein Domherr.

Căthēgēta, ae, m. 1. *tanító, oktató, útmutató, vezető*; ein Lehrer, Unterweiser, ein Führer, Leiter.

Căthĕter, ēris, m. 3. instrumentum chirurgicum, calculi operationi inserviens.

Căthĕtus, i, m. 2. linea perpendicularis; vox geometris nota.

Cătho, ōnis, m. 3. extrema pars portus versus mare.

Căthŏlĭce, Adv. *közönségesen*; allgemein.

Căthŏlĭcus, a, um, e. gr. epistola; *közönséges, mindeneket egyformán illető*; allgemein.

Cătĭlina, ae, m. 1. vir Romanus nobili genere natus, proditor reipublicae.

Cătillātĭo, ōnis, f. 3. *nyalakodás, nyalánkság*; die Lecker- oder Naschhaftigkeit.

Cătillo, ōnis, m. 3. *tobzodó*; ein Schlemmer.

Cătillo, āre, 1. *tálat, v. tányért kinyalni*; die Schüsseln oder Teller ablecken.

Cătillus, i, m. Cătillum, i, n. 2. Dim. *tálatska*; ein Schüsselchen. 2) *alsó malomkő*; der juntere Mühlstein. 3) *olvasztó tégely*; ein Schmelztiegel. 4) Frater Coracis et Tiburti, cum quibus urbem Tibur condidit.

Cătĭna (Catána), ae, f. 1. urbs Siciliae. 2) Arcadiae.

Cătĭnum, i, n. Cătĭnus, i, m. 2. *tál*; ein Geschirr zur Aufsetzung der Speisen, Schüssel, Napf. 2) *tégely*; ein Tiegel.

Catĭus, ii, m. 2. Nom. propr. dei, qui

Digitized by Google

homines cautos fecit. 2) cognomen Epicuri.

Cătlăster, stri, m. 2. *ifjú*; ein Jüngling.

Cătlătĭus, id. quod catulitio.

Cāto, ōnis, m. 3. vir Romanus ex familia Porcia, prudens et severus. 2) Trop. homo prudens serius v. gravis. 3) e. gr Uticensis; pronepos Catonis senioris. 4) Valerius Cato; Grammaticus.

Cătōblĕpas, ae, m. 1. fera Libyca, tauro similis, subtus spectans, et vi quadam venenata oculorum obvia omnia necans.

Cătŏche, es, f. 1. Alias catalepsis: *erős megmerevedés*; ein großes Erstarren.

Cătŏchus, i, m. 2. idem quod catoche.

Cătŏgēum, ēi, n. 2. *föld alatt való lakás, v. lakóhely*; eine Wohnung unter der Erde.

Cătōmum, i, n. 2. *lántz, kötél, v. bilincs neme*; eine Art von Ketten, Fesseln.

Cătōni, m. 2. plur. populus Scythiae.

Cătōnĭānus, a, um, ad Catonem pertinens. 2) serius, gravis, severus.

Cătōnĭnus, a, um, e. gr. Catonini, i. e. adseclae Catonis.

Cătōnĭum, ĭi, n. 2. *meredek hely*; ein jäher Ort. 2) locus habitationis animarum post mortem.

Cătōptĕrĭus, ii, m. 2. praecipitium in vicinia montis Parnassi.

Cătōptrĭca, ae, f. 1. pars scientiae Matheseos de speculis tractans. 2) ars specula conficiendi.

Cătoptron, i, n. 2. *tükör*; ein Spiegel.

Cătŏrthōma, ătis, n. 3. *derék, dicséretes tett, v tselekedet*; eine rechtschaffene rühmliche That

Cătōtĕrĭcus, a, um, e. gr. medicamenta; *alólról tisztító v. hajtó orvosság*; Arzeneyen, welche ausführen.

Catta, ae, f. 1. *matska*; eine Katze.

Cāttāria, ae, f. 1. *matskamézfü, matskanádrafü*; das Katzenkraut.

Catti (Chatti), ōrum, plur. *Hesszia tartományja lakosi*; die Hessen.

Cāttĭtĕrides, um, f. 1. plur. insulae maris occidentalis de optimo stanno memorabiles.

Cătŭla, ae, f. 1. *szuka kutyátska*; ein Hündchen, eine Beze.

Cătŭlārĭa, scil. Porta Romae, penes quam in reconciliationem Sirii canes rubri mactabantur.)(

Cătŭlāster, i, m. 2. *hizelkedő tsapodár, tányérnyaló*; ein Schmeichler, Tellerlecker. 2) *kiskutya*; kleiner Hund.)(

Cătŭlāstrum, i, n. 2. *gyermekjáték*; Kinderspiel.

Cătŭlīnus, a, um, e. gr. caro; *kutya, kutyától való*; von Hunden.

Cătŭlio, īre, 4. *bagzani, koslatni, folyatni*; läufig seyn.

Cătŭlitio, ōnis, f. 3. *bagzás, koslatás, folyatás*; das Laufen, die Laufzeit.

Cătullĭānus, a, um, *Catullusi*; Catullisch; basia catulliana: Marcial. *szántalan tsókok*; unzählige Küsse.

Cătullus, i, m. 2. poëta latinus Veronensis.

Cătŭlus, i, m. 2. (Dim. a catus) *kutyaköly ök*; ein junges Hündchen. 2) e. gr. draconum, lacertarum, murium, leonis, simiae, serpentis, aspidis; *kölyök, fi*; die jungen anderer Thiere. 3) *béko v. bilincs neme*; eine Gattung von Fesseln. 4) cognomen Romanum.

Cătŭrĭges, um, m. 2. pl. populus Italiae.

Cātus, a, um, propr. i. q. acutus. 2) *okos*; klug. 3) *ügyes, alkalmatos*; geschickt. 4) *ravasz*; listig. 5) *élesen pengő, éles hangú, karsány*; hellklingend.

Că us (Cattus), i, m. 2. *kandúr, kanmatska*; ein Kater.

Caucălis, idis, f. 3. *borzon*; die Hasteolde, Klettenkörbel, (*plánta*).

Caucăsĕus, a, um, i. q. Caucasius.

Caucăsĭgĕna, ae, m. 1. incola Caucasi.

Caucăsĭus, a, um, *Caucasusi, Caucasusról való*; Caucasisch, in oder am Caucasus. 2) avis caucasia; *suskeselyü*; ein Geyer.

Caucāsus, i, m. 2. ingens mons Asiae.

Cauci, Cauchi, Chauci, ōrum, m. plur. antiquus populus Germaniae.

Caucŭlārii, ōrum, et Canculatores, um, m. 2. plur. *szemfényvesztő, alakos, gaukler*; ein Gaukler, Schwarzkünstler, Zauberer.

Caucŭlus et Caucellus, i, m. 2. *pohárátska*; ein Becherchen.)(

Caucus, i, m. 2. *ivótsésze, pohár*; eine Trinkschale, Becher.)(

Cauda, ae, f. 1. *fark*; der Schwanz eines Thieres. 2) caudam trahere; Hor. *kitsüfoltatni*; verspottet werden. 3) Caudam jactare popello; Pers. *közönséges embernek hizel-*

Digitized by Google

kedni; sich bey dem gemeinen Manne einschmeicheln.

Caūdātus, a, um, *farkas*, *a' minek farka van*; der einen Schwanz hat. 2) *kurta*, *farkavágott*; dem der Schwanz abgehauen ist.

Caudĕus, a, um, *faderékból v. törzsökből való*; von dem Stamme eines Baumes gemacht.

Caudex, icis, m. 3. *tör'sök*, *faderék*; der Stamm eines Baumes. 2) Trop. *ostoba ember*; ein dummer Mensch. 3) i. q. Codex.

Caudicālis, e, *faderékhoz v. tör'sökhöz tartozó*, *abból való*; zum Stamme gehörig, von dem Stamme eines Baumes. Caudicali provinciae aliquem praeficere. Plaut. *valakit favégóvá tenni*; einen Holzbauer aus einem machen. 2) *fa derékból tsinált*; aus Stämmen gemacht.

Caudicĕus, a, um, i. e. ex caudice.

Caudium, ii, n. 2. urbs Italiae.

Caula, ae, f. 1. *nyilás*, *lyuk*; eine Öffnung, ein Loch 2) *elzárás*, *elrekesztés*; eine Verwachung.

Caulicŭlātus, a, um, i. e. habens cauliculos.

Caulicŭlus, Cōlĭcŭlŭs, i, m. 2. Dim. *szárátska*, *t. i. virág v. füszáratska*; ein kleiner Stängel. 2) *tzifraság az oszlopok felső részén*; eine Verzierung an den Capitälen der Säulen.

Caulĭrāpum, i, n. 2. *karalábé*; Kohlrübe.

Caulis, Colis, is, m. 3. *növevény*, *v. planta szára*, *tor'sa*; der Stängel oder Strunk an Gewächsen 2) e. gr. pennae; *toll*, *penna*; der Federkiel.

Caulon, ōnis, m. 3. urbs Italiae.

Caunĕus, Caunius, Caunaeus, a, um, *Caunusból*, *v. Caunusba való*, *Caunusi*; aus oder in Caunus, dahin gehörig, Caunisch. Caunei, Caunii, incolae.

Caunus, Caunos, i, m. 2. filius Cyanes, frater Byblidis. 2) urbs Cariae.

Caupo, ōnis, m. 3. *vendégfogadós*, *kortsmárós*, *tsaplár*; Gastwirth. 2) *kereskedő*; ein Händler.

Caupōna, ae, f. 1. *vendégfogadó*, *kortsma*, *tsapszék*; ein Gasthof, Wirthshaus, eine Schenke. 2) *vendégfogadósné*, *kortsmárosné*, *tsaplárné*; eine Gastwirthinn. 3) *táboritékfár*; eine Marketenderinn.

Caupōnius, a, um, ad cauponam pertinens.

Caupōnor, ātus sum, āri, Dep. 1. *kortsmároskodni*; ein Gastwirth seyn. 2) aliquid, e. gr. bellum; *valamit nyereség kedvéért tselekedni*; etwas des Profites wegen thun.

Caupōnŭla, ae, f. 1. Dim. *kortsmátska*, *tsapszékotske*; ein Wirthshäuschen, kleine Schenke.

Caupŭlus (Caupŏlus), i, m. 2. navis genus.

Caurus, Cōrus, i, m. 2. *éjszaknyugotkőziszél*; ein Nordwestwind.

Causa vel Caussa, ae, f. 1. *ok*, *oka valaminek*; die Ursache. 2) *per*, *pör*; eine Processsache. Cadere caussa; *a' pert elveszteni*; einen Proceß verlieren. Caussam tenere; Cic. *a' pert megnyerni*; den Proceß gewinnen. 3) Caussam dicere; Cic. *jól óltalmazni magát*; sich verantworten. 4) *foglalatosság*, *dolog*; ein Geschäft. Mandare alicui caussam; Ovid. *valakire dolgot bizni*; einem ein Geschäft anvertrauen. 5) *mentség*; eine Entschuldigung. Accipere caussam; Cic. *elfogadni a' mentséget*; die Entschuldigung annehmen. 6) *alkalmatosság*; die Gelegenheit. Quaerere causam; Ter. 7) *állapot*; der Zustand. In eadem caussa est, in qua ego. Cic. 8) *szin*, *költött ok*; der Schein. Per caussam valetudinis remanere; Suet. *betegesség szine alatt elmaradni*: unter dem Vorwande einer Unpäßlichkeit zurückbleiben. 9) *haszon*, *haszna valamiknek*; der Nutzen, welchen man von einer Sache bekommt. 10) *betegség*; *mint helyes óka valaki meg nem jelenésének*; eine Krankheit, weil sie nähmlich eine gültige Ursache ist, sein Ausbleiben zu entschuldigen. 11) *bebizonyitás*, *bizonyitó szó*; ein Beweis, ein Satz, womit etwas bewiesen wird. 12) e. gr. finalis; *vég*, *v. végző ok*; eine Endursache. 13) e. gr. per se; *magába eredt ok*; eine Ursache, die für sich zu entstehen pflegt. 14) *akadály*; ein Hinderniß. Si quid caussae est, quin etc. Ter. 15) *óltalom*, *óltalmazás*; die Vertheidigung. 16) brevitatis caussa; *rövid vóltáért*; *rövidségnek okáért*; der Kürze wegen. 17) verbi caussa; *példának okáért*; zum Beyspiel.

Causālis, e, *okadó*; zur Ursache gehörig.

Causāliter. Adv. *okokból*, *okokra nézve*, aus Ursachen.

Digitized by Google

Causarius, a, um, *beteges*; kränklich. 2) *a' kinek méltó oka van valamire, jóügyű*; gerechte Ursachen habend.

Causāte, Adv. *okkal*; mit Ursache.

Causātio, ōnis, f. 3. *okadás, okolás*; die Vorschützung, Entschuldigung. 2) *betegség*; die Krankheit.

Causia, ae, f. 1. *macedóniai pompás süveg*; ein macedonischer Hut.

Causidicīna, ae, f. 1. *ügyfolytatói hivatal, prokátorság*; das Advocatenamt.

Causidicus, i, m. 2. *ügyfolytató, ügyvédő, prokátor*; ein Advocat.

Causificor, ārī, 1. *okát adni, mentségül vagy védelmül felhozni*; vorschützen, vorwenden.

Caūso, āre, 1. *perlekedni, veszekedni*; zanken, rechten, processiren.)(

Causor, ātus sum, ārī, 1. *mentségül okát adni, okkal menteni magát*; vorschützen, vorwenden. 2) *panaszt tenni, panaszolkodni*; sich beklagen; it. *pert indítni 's folytatni*; processiren.

Causticus, a, um, *égető*; brennend, beißend.

Căusŭla, ae, f. 1. *ügyetske*; kleiner Proceß, kleine Gelegenheit.

Caūta, ōrum, n. 2. plur. Cautiones syngraphae, *kézírási bizonyság, petsét, kézírás, keresztvonás, mint bizonyság*; das Vorgeschriebene, die Handschriften, Briefe und Siegeln.

Caute, Adv. *vigyázva, okosan*; vorsichtig. Cautius, Cic. cautissime, Cic.

Caūtēla, ae, f. 1. *előrenézés, előrevigyázás*; die Vorsicht. 2) *bátorság záloga*; die Versicherung, Verwahrung.

Caūtēna, ae, f. 1. *őrizkedés, vigyázás*; die Vorsicht, das sich hüthen vor etwas. 2) *bátorság, kezesség jele*; die Caution, Sicherstellung, Sicherheit die man gibt, z. B. durch Bürgen ꝛc.)(

Cauter, ēris, m. 3. *égető vagy fodorító vas*; ein Brenneisen.

Cautērium, ii, n. 2. *bélyeg, bélyegző vas*; ein (eisernes) Werkzeug zum Brennen.

Cautērizo, āre, 1. *megbélyegezni, tüzes vassal megsütni*; mit glühendem Eisen brennen.

Cautes, is, f. 3. *köszirt, köszál, kőszikla*; der Fels oder Stein.

Cautim. Adv. *vigyázva, okosan*; vorsichtig.

Cautĭo, ōnis, f. 3. (caveo) *őrizkedés, óvás, okosság, magára vigyázás, p. o. valaminek elháritásában*; Vorsicht bey etwas, Bemühung, etwas Böses abzuwenden, Behuthsamkeit. Cautionem adhibere; Cic. *okosan vigyázva bánni a' dologgal*; vorsichtig seyn, Vorsicht brauchen. 2) *elkerülés, elkerülhetés, elkerülés lehetősége*. Habet res cautionem; *el lehet azt kerülni*; das kann man verhüthen. Quae non habent cautionem; Cic. *a' mellyeket nem lehet elkerülni*; die nicht verhüthet werden können. 3) *vigyázásra való szükség*; die Nothwendigkeit, sich zu hüthen.. Mihi cautio est, ne — Terent. *szükség vigyáznom, vigyáznom kell, ne hogy* — es ist Vorsicht nöthig. 4) *bátorságszerzés, minden a' mi által valakit bátorságba helyheztetünk*; die Sicherheit, Sicherheitsverheißung, Caution. Cautio pecuniarum; *váltólevél, kötelezőirás, pénz felől*; eine Obligation, ein Wechsel.

Cautĭōnālis, e, i. e. ad cautionem, pertinens v. gr. stipulatio.

Cautor, ōris, m. 3. *magára vigyázó, őrizkedő*; der sich in Acht nimmt. 2) *másért kezes, felelő, kelytálló*; der für Jemand cavirt.

Cautus, a, um, *vigyázó, okos, eszes, szemes, őrizkedő*; vorsichtig, behuthsam. 2) *bátorságos*; gesichert, sicher gemacht. 3) *ravasz*; schlau.

Căvāmen, inis, n. 3. *üreg, kis barlang*; eine Höhle, Höhlung.

Căvāticus, a, um, *barlangban élő*; in Höhlen lebend.

Căvātio, ōnis, f. 3. *kivájás, kivölgyelés*; die Höhlung.

Căvātor, ōris, m. 3. *kivájó, kivölgyelő*; der aushöhlet.

Căvātūra, ae, f. 1. *kivölgyelés, kivásás, kivájás*; die Höhlung.

Căvĕa, ae, f. 1. (cavus) *verem, üreg, barlang*; eine Höhlung, hohler Ort. 2) *ól, istálló*; ein Viehstall. 3) *vekesz, kalitska*; ein Vogelbauer, Käfig. 4) *köpű, méhkas*; der Bienenstock. 5) *nézőhely, t. i. a' teátromban*; der Schauplatz, z. B. im Theater.

Căvĕātus, a, um, *öblös, üreges, p. o. hely*; gehöhlt.

Căvĕo, cāvi, cautum, căvēre, 2. aliquem, aliquid, sibi, de aliquo; *ő-*

rülni, elkerülni, őrizkedni, magát óvni, magára vigyázni; sich in Acht nehmen, sich hüthen, sich vorsehen. Cave ne ignoseas, vel, Cave ignoscas, Cic. *meg ne engedj*; verzeihe ja nicht. 2) v. gr. aliquid; *eltávoztatni, elháritni, elforditni, elkerülni*; verhüthen, vorbauen, abwenden. 3) *másért kezességet vállalni, másért állani vagy felelni*; cavieren, Caution stellen, Sicherheit geben. 4) *gondoskodni felőle, bátorságba helyheztetni*; Vorsicht haben wegen Jemandes Sicherheit, sorgen für Jemand oder etwas, Sicherheit schaffen. 5) Cavere ab aliquo (sibi) Cic. *valaki által bátorságot szereztetni magának, kezességet állittatni*; sich Caution oder Sicherheit geben lassen. 6) Cavere ut, Cavere ne; *rendelni hogy legyen, vagy ne legyen valamit*; verordnen.

Căverna, ae, f. 1. *üreg, barlang*; ein hohler Ort, Höhle, Loch. 2) *hézaghely, üresség*; der Raum, leerer Raum.

Căvernátim, Adv. i. e. per cavernas.

Căverno, āre, 1. *kiüregleltni, üregre kivájni*; hohl machen.

Căvernōsus, a, um, *üreges, üreg, gödrös*; voller Höhlen, hohl.

Căvernŭla, ae, f. 1. *kis üreg, gödör*; Höhlchen, Löchlein, Grübchen.

Căvilla, ae, f. 1. i. q. cavillatio.

Căvillābundus, a, um, j. q. cavillans.

Căvillātio, ōnis, f. 3. *tsúfolás, gúnyolás*; die Höhnerey, Neckerey, Sticheley. 2) *szó eltekerés, gántsoskodás, kötődés*; die Sophisterey.

Căvillātor, ōris, m. 3. *gúnyoló, kigúnyoló, tsúfolódó, tsúfoló*; ein Höhner. 2) *kötekedő, szóban kötődő*; der Sophistereyen macht.

Căvillātōrius, a, um, *gúnyoló, kötődő, tsúfos*; höhnisch, sophistisch.

Căvillātrix, īcis, f. 3. i. e. quae cavillatur.

Căvillātus, us, m. i. q. cavillatio.

Căvillor, ātus sum, āri, Dep. 1. aliquid, aliquem; *gúnyolni, tsúfolni, gúnyolódni, tsúfolódni, kigúnyolni, kitsúfolni*; höhnen, Aushöhnen, zum Gespötte haben, spotten. 2) cum aliquo; *kötődni, kötekedni*; schäkern.

Căvillum, i, n. et Căvillus, i, m. 2. *gúnyolódás, kigúnyolás, tsúfolódás*; die Höhnerey, Schäkerey.

Căvo, āvi, ātum, āre, 1. (cavus), *kivölgyelni, kivájni*; aushöhlen, hohl machen.

Căvōsitas, ātis, f. 3. *üregesség*; die Höhlung.

Căvum, vide: Cavus, Subst.

Căvus, a, um, *üreges, üreg, hézagos, odvas*; hohl, ausgehöhlt. Ilex cava, Virg. *odvas tölgyfa*; eine hohle Steineiche. 2) lumina cava, Ovid. *bésett, v. mélyen bennülő szemek*; eingefallene Augen. 3) vena cava; *üreg ér*; die Hohlader. 4) luna cava; *utolsó fertálja a' holdnak*; das letzte Viertel. 5) Cavam manum praebere, Svet. *koldulni, kéregetni*; betteln.

Căvus, i, m. et Căvum, i, n. 2. *üreg, odvasság, odv*; eine Höhlung. 2) *üreg, barlang*; eine Höhle. 3) Cavum oculi, Virg. *a' szem gödrei*; das Hohle der Augen. 4) *üresség*; die Leere. 5) Cavum pedis ostendere, Prov. *futásnak venni a' dolgot*; die Flucht ergreifen.

Căystrus, i, m. 2. fluvius Joniae et Lydiae. Ales Caystrus; *hattyú*; der Schwan. Ovid.

Cē, Syllaba finalis, v. gr. hicce, hisce, iisce; loco: hic ecce, his ecce, iis ecce, etc.

Cēa, ae, f. 1. insula maris Aegaei, patria Simonidis.

Cēbēs, ētis, m. Nom. propr. philosophi Thebani.

Cecrŏpia, ae, f. 1. urbs Athenarum et munimentum urbis praecipue.

Cecrŏpides, ae, m. 3. i. e. Cecropis regis Athenienſium posteri. 2) Athenienses.

Cecrŏpis, idis, f. 3. sc. femina, filia Cecropis. 2) mulier Atheniensis.

Cecrŏpius, a, um, i. e. a Cecropide oriundus. 2) i. e. Atheniensis.

Cecrops, ŏpis, m. 3. primus et antiquissimus rex Atheniensium, qui urbem Athenarum aedificavit, unde Athenienses Cecropidae dici solebant.

Cēcua, ae, f. idem quod Noctua.

Cēdēllus, i, m. *szenteltvíz tartó edény*; ein Gefäß zum Weihwasser.

Cēdo, cessi, cessum, cēděre, 3. *menni, elmenni, eltávozni*; kommen, wegkommen, gehen, abgehen. Cedere patria; *hazájából elmenni, hazáját elhagyni*; sein Vaterland verlassen. Cedere vita; *meghalni*; sterben. 2) *menni, folyni, folyamatjának lenni, kiütni, mint a' dolog, kimenetelének lenni*; gehen, seinen Fort-

Digitized by Google

gang haben, ausschlagen, ablaufen, gelingen. Res cedunt prospere, Nep. *jól megy a' dolog*, *jól mennek a' dolgok*; das geht gut. Male cessit, Ovid. *rosszúl ütött ki a' dolog*; *nem sült el*; es ist mißlungen. 3) pro aliquo, vel pro aliqua re cedere; *abba számlálódni*, *abba menni*, *annyiba menni vagy vétetődni*; dafür gerechnet werden, dafür passiren. 4) *engedni*, *helytadni*; weichen, nachgeben. Tempori cedere; *az időnek vagy a' hírnyúl dllásoknak engedni*, *magát az időhöz alkalmaztatni*; sich in die Zeiten schicken. Cedere legibus; *engedni vagy engedelmeskedni a' törvényeknek*; den Gesetzen gehorchen. 5) v. gr. alicui aliquid; *dltalengedni*, *odaengedni*, *hagyni*, *valakinek valamit*; abtreten, überlassen, einräumen. Cedere locum; *helyet adni*, *helyét dltalengedni*; seinen Platz abgeben. Cedere bona sua creditoribus; *vagyonát adosságba dltalengedni*; seine Güter den Creditoren überlassen. 6) *elmulni*, *elfolyni*, *mint az idő*; vergehen, verstreichen. Horae cedunt, Cic. *az órák elmulnak*; die Stunden verstreichen.

Cédo, Verb. defect. *add ide*; gib, oder gib her. Cedo mihi aquam, Plaut. *adj nekem vizet*; gib mir Wasser her. 2) *mond meg nekem*; sage, sage mir. Quid factum est? Cedo. Ter. *Ugyan mond meg nekem mi történt?* Was ist denn geschehen? 3) *ugyan*; denn, laß uns. Cedo experiamur; *ugyan lássuk*; laß uns einmahl versuchen.

Cédrātus, a, um, *tzédrus olajjal megkent*; mit Cedernöhl bestrichen.

Cédrĕus, a, um, *tzédrusfából való*; aus Cedern.

Cédrĭnus, a, um, idem q. Cedreus.

Cédris, idis, f. 3. *tzédrus gyümölts*; die Frucht der Ceder.

Cédrium, ii, n. 2. *tzédrus olaj*, *tzédrus tsipa vagy mézga*; Cedernöhl, oder, das erste ausschwitzende Harz der Ceder.

Cédrus, i, f. 2, *tzédrus*, *tzédrusfa*; Ceder, Cederbaum.

Célaeno, us, f. 4. una Harpyarum. 2) una Plejadum.

Célāmen, ĭnis, n. 3. *eltitkolds*, *elrejtés*; das Verbergen.

Célāte, Adv. *titkon*; ingeheim.

Célātim, Adv. *titkon*, *alattomban*; ingeheim.

Célātor, ōris, m. 3. *eltitkoló*; Verberger. 2) *orgazda*; Verhehler.

Célĕber, bris, bre, v. gr. urbs; *népes*; volkreich, wo viele sind, oder ab- und zugehen. 2) v. gr. conventus; *számos*, *a' hol sokan jelennek meg vagy a' hova sokan összvegyülekeznek*; zahlreich. 3) v. gr. dies; *pompás*, *innepi*; feyerlich, solenn. 4) *híres*, *nevezetes*; berühmt. Nomen celebre laudibus, Liv. Comp. celebrior; Superl. celeberrimus. Cic.

Célĕbrābĭlis, *dítséretes*; rühmlich.

Célĕbrātio, ōnis, f. 3. *gyakori látogatás*; *tsoportos összvegyülés*; ein starker Besuch, eine zahlreiche Versammlung. Quae domus? quae celebratio quotidiana? Cic. 2) *innepelés*, *megünnepelés*; die Begehung, Feyerung. 3) *dítsérés*, *magasztulás*, *tekintet*, *bets*; das Rühmen, das Ansehen, der Werth.

Célĕbrātor, ōris, m. 3. *magasztaló*; ein Lobredner.

Célĕbresco, ŭi, ĭtum, ĕre, 3. *elhiresedni*; berühmt werden.

Célĕbrĭtas, ātis, f. 3. *tsoportos jelenlétel*, *társaság*, *gyülekezet*; zahlreiche Gegenwart oder Gesellschaft oder Versammlung vieler. 2) *innepi pompa*; eine Feyerlichkeit, Festlichkeit. 3) *számosság*, *gyakoriság*; Häufigkeit, große Anzahl. 4) *valamely helyre való sokszori menetel*; zahlreiche Besuchung oder Betretung eines Ortes. 5) e. gr. famae; *kiterjedt hírnév*; der Ruhm.

Célĕbro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. templum, domum, viam; *gyakorolni*; oft besuchen. 2) e. gr. artes; *gyakran tenni*, *üzni*; oft thun, betreiben. 3) e. gr. nuptias; *pompásan tenni*, *meglakni v. megülni*; feyerlich begehen. 4) e. gr. laudes alicujus; *magasztalni*, *hirelni*; *terjeszteni*; rühmen, bekannt machen. 5) Celebrari, Tacit. *emlegetődni*; von jedermann erwähnt werden. 6) *kedvessé*, *kellemetessé tenni*; beliebt machen, angenehm machen.

Célĕbrus, a, um, c. gr. urina; *hirtelen*, *hamar*, *v. gyakran folyó*; schnell oder häufig fließend.

Céler, ĕris, ĕre, e. gr. reditus; *gyors*, *serény*; geschwind, schnell. 2) e. gr.

Digitized by Google

jaculo; *kész lövő*; fertig im Schießen. 3) e. gr. irasei; *hirtelen haragú*; jähzornig.

Celeranter, Adv. *gyorsan, serényen, hirtelen, sietve*; geschwind, schnell, hurtig, eilig.

Celerātim, Adv. i. q. Celeranter.

Celere, Adv. idem.

Celeris, e, Adj i. q. Celer.

Celeripes, ĕdis, o. 3. *gyorslábú*; schnellfüßig.

Celeritas, ātis, f. 3. *gyorsaság, serénység, hamarság*; die Geschwindigkeit, Schnelligkeit, Eile.

Celeriter, Adv. i. q. Celeranter.

Celeritūdo, ĭnis, f. 3. *gyorsaság, serénység, hamarság*; die Geschwindigkeit.

Celetiuscule, Adv. *gyorsatskán*; etwas geschwind.

Celero, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. viam, gradum, fugam; *siettetni, sietve, v. gyorsan tenni*; geschwind machen, beschleunigen.

Celes, ētis, m. 3. *paripa, hátaslo*; ein Reitpferd. 2) *egy evezős, sebes v. posta hajó*; ein Jachtschiff, das mit einem Ruder regiert wird.

Celetizon, tis, m. 3. *lovat futtató, lófuttató ifju vagy siheder*; der auf einem einzelnen Pferde reitet.

Celeus, i, m. 2. rex in Eleuside.

Celeusma, ātis, n. 3. *valamire intő v. emlékeztető kiáltás*, ein ermahnender Zuruf. 2) proprie: *hajósok kiáltása*; der Zuruf der Schiffer.

Celia, ae, f. 1. *búza ser*; ein Weizenbier.

Cella, ae, f. 1. e. gr. promtuaria, vinaria, olearia, pastorum, familiae; *mindenféle elrekesztett hely, a' hól valami tartódik, v. valaki lakik, pintze, kamara, ételeskház, tárház, 's a' t.* ein jedes abgesondertes Behältniß, worin man etwas verwahren oder wohnen kann; Keller, Kammer, Speisekammer, u. s. w. 2) *galambdúcz*; ein Taubenhaus. 3) *vetkező, 's öltöző hely a' fördőben*; in Bade das Behältniß, wo man sich aus- und ankleidet. 4) *barátok szobája v. kamarája*; eine Mönchszelle.

Cellanus, i, m. 2. *Bardt, remete*; ein Mönch, Einsiedler.

Cellāris, e. e. gr. columbae, i. e. quae in cellis aluntur.

Cellārium, ii, n. 2. i. q. cella.

Cellārius, a, um, i. e. ad cellam pertinens. Hinc: Cellarius, ii, m. 2. *pintze mester*; ein Kellermeister.

Cellātio, ōnis, f. 3. *kamarákra v. szobákra valo osztás*; die Eintheilung in Kammern oder Gemächer.

Cello, cĕlsum, ĕre, Obsol. *mozditni*; bewegen. Hinc plura derivantur simplicia et composita, e. g. Antecello, Excello. etc.

Cellula, ae, f. 1. Dim. *almáriomotska*; ein Schränkchen. 2) *kamarátska, szobátska*; ein Kämmerchen oder Stübchen. 3) e. gr. columbarum; *galambfészek*; ein Taubennest. 4) plur. *maglok*; die Häuschen der Kerne.

Celo, āvi, ātum, āre, 1. *elrejteni, eldugni*; verbergen, verhehlen, verstecken. 2) e. gr. alicui aliquid; *elhalgatni, eltitkolni, v. titokban tartani*; verschweigen.

Celōpa, et Chelopa, ae, f. 1. idem quod Jalappa; *barna rabarbara*; Jalapp, schwarze Rhabarbar.

Celox, ōcis, f. 3. sc. navis; *sebes, v. posta hajó*; ein geschwindes Schiff, Jachtschiff.

Celse, Adv. *magasan*; hoch; celsius, celsissime; Trop. celse natus.

Celsitūdo, ĭnis, f. 3. *magasság*; die Höhe, Hoheit. E. gr. animi, Cic. *nagylelkűség*; die Großmüthigkeit.

Celsus, a, um, e. gr. turris; *magas, fennálló*; hoch, erhaben. 2) Judices celsi; *gazdag, hatalmas birák*; reiche und mächtige Richter. 3) *nyakasan 's kevélyen járó*; trotzig und stolz daher tretend. 4) *felségesen gondolkodó 's tselekvő*; erhaben denkend und handelnd.

Celsus, i, m. 2. Nom. propr. Virorum celeberrimorum. 2) medici celeberrimi, tempore Caesaris Tiberii.

Celtae, ārum, 1. plur, antiquissimus Germaniae populus, praeprimis certa natio Galliae tempore Caesaris.

Celtĭber, ĕra, ĕrum, *Celtiberiai*; Celtiberisch. Celtibēri, populus Hispaniae.

Celtibēria, ae, f. 1. provincia Arragoniae.

Celtibērĭcus, a, um, i. q. Celtiber.

Celtice, Adv. *Celticai módon*; Celtisch.

Celticus, a, um, *Celticai*; Celtisch. Celtici, incolae Hispaniae.

Celtis, is, f. 3. *tseltis*; der Lottusbaum.

Digitized by Google

Cena, vide: Coena.

Cēnaeum, aei, n. promontorium Euboeae, ubi templum Jovis stabat, unde ipse Cenaeus appellatus.

Cenchrĕae, ārum, f. 1. plur. urbs et portus Peloponnesi.

Cenchrēis, ĭdis, f. uxor Cinyrae, mater Myrrhae.

Cenchris, ĭdis, m. 2. *tarka kigyó neme*; eine Art buntgefleckter Schlangen.

Cēndĕvĭa, ae, f. 1. palus, ad radices montis Carmel.

Cĕnĕāngĭa, ae, f. 1. vasorum sanguineorum evacuatio per venae sectionem.

Cenina, ae, f. 1. urbs in vincinia Romae. Ceninensis etc.

Cenomāni, ōrum, m. plur. natio Gallica.

Cĕnŏtăphĭum, ĭi, n. 2. monumentum honori atque memoriae mortui exstructum.

Cēnsārĭus, ii, m. 2. *adófizetó*; der Steuer geben muß. 2) *adószedó*; der die Steuer einfordert.

Censĕo, sui, sum (situm), ēre, 2. *taksálni, megtaksálni, betsülni, betsét meghatdrozni valaminek*; taxiren, schätzen. 2) *vélni, ítélni, azzal tartni*; dafür halten, meinen. Quid censes? *mit ítélsz? mit tartasz a' dologról?* was meinst du? was hältest du von der Sache? 3) *adó, v. bér fizetővé tenni*; steuer- oder zinnsbar machen. Praedia censere, Cic. *a' jószágra adót vetni*; Schatzung auf die Güter legen. 4) censeri; *betsülödni, tisztelödni*: hochgeachtet werden. 5) *számba vevódni*; gezählet, gerechnet werden. 6) *parantsolni, meghagyni, rendelni*; befehlen, anordnen. 7) i. q. succenseo. 8) i. q. decernere; *jóvá hagyni*; für gut halten. 9) *javasolni, tanátsolni*; rathen, anrathen. Censeo desistas. Cic. Tibi hoc censeo; Cic. *én neked azt javaslom*; ich rathe dir.

Censĭo, ōnis, f. 3. e. gr. capitis; *taksálás, megtaksálás, betsülés, megbetsülés*; die Taxirung, Schätzung. 2) *vélekedés, vélemény*; die Meinung 3) *megbüntetés, megfenyités*; die Bestrafung, Züchtigung. Abstinere censione bubula, Plaut. *kikelni a' veszszó alól*; von der Karbatsche befreyet seyn.

Censĭtĭo, ōnis, f. 3. *megbetsülés*; die Schätzung. 2) *adó kivetése*; das Auflegen der Steuer.

Censĭtor, ōris, m. 3. *adószedó*; der Taxirer, Censor.

Censitus, a, um, vide: Censeo.

Censor, ōris, m. 3. proprie: *taksáló, betsülő, birságló, megitélő*; ein Taxirer, Schätzer, Beurtheiler. 2) Magister morum Romae, ad cujus munus pertinebat etiam addere tribus, tueri urbis templa, vias, pontes, aquarum ductus et alia quaedam publica aedificia. Potestas ejus fuit unius anni cum dimidio. 3) *könyvvisgáló*; Beurtheiler einer Schrift. 5) *ótsáró, betsmélő*; ein Tadler.

Censōrĭus, a, um, e. gr. animadversio, lex, opus; *censori, censort illető*; censorisch, die Censoren betreffend. 2) Subst. *volt censor*; ein gewesener Censor. 3) censoria virgula aliquid notare; Quint. *valamit szoreszan megitélni*; etwas scharf beurtheilen.

Cēnsŭālis, is, m. 3. *adószedőszolga*, ein Steuerbedienter.

Censuālis, e, *adóhoz tartozó*; zur Steuer gehörig. 2) e. gr. formas *adófizetési rend*; die Ordnung, nach welcher die Schatzung soll gegeben werden.

Censūra, ae, f. 1. *megbetsülés*; die Schätzung. 2) *vi'sgáló's büntető tisztség*; das Censoramt. 3) *büntetés*; die Strafe. Dat veniam corvis, vexat censura columbas, Prov. Juv. *mikor a' kis tolvajt akasztják, a' nagy az ablakból nézi*; kleine Diebe hängt man, die großen läßt man laufen. 4) *ítélet*; das Urtheil.

Census, a, um, *a' ki értekéhez képest adózott*; der nach Proportion seines Guts Schatzung gegeben hat. 2) *a' leg tehetősebbek v. legvagyonosabbak közzé tartozó*; der in die erste Classe der Reichen gehört.

Census, us, m. 4. *polgárság javainak kitzirkálása 's megbetsülése*; die Ausforschung und Schätzung des Vermögens der ganzen Bürgerschaft. Censum habere, v. agere, v. facere, Cic. Svet. 2) *birtok, vagyon*; das Vermögen. Homo sine censu; Cic. *a' kinek nints tulajdon birtoka v. java*; der nichts eigenes hat. Censum censere, Cic. *javait feladni*; das Vermögen angeben. 3) *adp-*

Digitized by Google

szám'lajstrom v. könyv; ein Register oder Buch, worin die Angaben der Bürger geschrieben sind. 4) *adó*; die Abgaben, die Steuern, plur. 5) *taksa, taxa, dijj*; die Taxe, Auflage, Anschlag.

Centaurēum, —ĭon, i, n. et Centaurea, eae, f. 1. *tsillkülló*; die Flockenblume. Centaurea Cyanus; *búzavirág*; die Kornblume. C. moschata; *pézsmatsillkülló*; Bisamkraut. 2) Gentiana Centaurium; *földepe tarnits*; *százforintosfü*, *kis eszerjófü*; das Tausendguldenkraut.

Centaurēus, Centaurĭcus, a, um, ad Centauros pertinens.

Centaurĭon, vide: Centaureum.

Centaurŏmăchĭa, ae, f. 1. bellum cum Centauris.

Centaurus, i, m. 2. animal, cujus superior pars hominis, inferior vero equi formam refert. Fabulae origo illa est, quod Centauri equum domare et insidere docuerint. 2) fluvius Aetoliae. 3) sidus. 4) navis nomen.

Centēnārius, a, um, e. gr. numerus, grex, rosa; *száz, százat magdba foglaló, százból álló*; Hundert enthaltend, aus Hundert bestehend. Centenariae coenae i. e. frugales, centum sestertiarum valorem non superantes. Centenariae ballistae, i. e. quae saxa centum pondo projiciebant.

Centēnis, e, *százesztendős*; hundertjährig.

Centēnus, a, um, Centēni, ae, a, *századik, százas, százon felyül lévő, százat haladó*; je Hundert. Centenos excedere annos; Plin. *száz esztendőn túl lenni*; hundert Jahre alt seyn. Decies centena millia; *tizszer százezer*; zehnmahl hundert tausend.

Centēsĭmo, āvi, ātum, āre, 1. *századikat elvenni, megszázadolni*; von Hundert eines herausnehmen. E. gr. milites; *minden századik katonát megölni*; den Hundertsten von den Soldaten umbringen.

Centēsĭma, ae, f. 1. *százból tizenkettő, interes neme, az az: minden hónaprá százból egy forint*; zwölf von Hundert, ist eine Gattung von Interesse. 2) *mérték neme*; Art eines Zolls. 3) *századik fillér v. félpfenig*; der hundertste Pfenning.

Centēsĭmus, a, um, *századik*; der Hundertste.

Centĭceps, ĭpĭtis, o. 3. (a centum et caput) e. gr. bellua, i, e. Cerberus; *százfejü*; hundertköpfig.

Centĭes, Adv. *százszor*; hundertmahl.

Centĭfĭdus, a, um, (centum et findo), *száz részre osztott*; in hundert Theile getheilt.

Centĭfŏlius, a, um, e. gr. rosa; *százlevelü, százrétü*; hundertblätterig.

Centigrānius, a, um, *százmagvú*; von hundert Körnern.

Centĭmānus, a, um, *százkezü*, hunderthändig.

Centĭmĕter, tra, trum, *száz versenemü*; hundert Versarten habend. 2) *száz lábnyi hosszaságú*; hundert Schuhe lang.

Centĭnōdius, a, um, *száz gombos, v. tsomós, v. görtsös, v. tsimbókos*; hundertknotig.

Centĭpellio, ōnis, m. 3. (centum et pellis), *százrétü gyomor, a' kérödző állatok belső gyomra*; der innere Magen der wiederkäuenden Thiere.

Centĭpes, ĕdis, o. 3. *százlábú*; hundertfüßig.

Centĭplex, ĭcis, o. 3. *százrétü*; hundertfältig, was hundert Falten hat.

Cento, ōnis, m. 3. *a' mi mindenféle ruha darabokból össze van föltozva, töldozott föltozott*; was aus allerhand Lappen zusammengeflickt ist. 2) *rongy takaró, lebernyeg*; Lappenwerk, Lumpen zum decken. 3) *mindenféle versekből össze töldozott versezet*; ein zusammengeflicktes Gedicht von allerley Versen. 4) Centones sarcire, Plaut. *egy hazugságot a' másikkal tetézni*; eine Lüge über die andere vorbringen. 5) *pokrótz, lazsnak*; ein Lotzen.

Centŏcŭlus, a, um, *százszemü*; hundertäugig.

Cēntōnārius, a, um, *töldozott föltozott*; zusammen geflickt. 2) *ruha darabhoz tartozó*; zu Lappen gehörig.

Centrālis, e, *középponthan, középben lévő*; im Mittelpuncte, in der Mitte befindlich.

Centrīnae, ārum, f. a. plur. *bogár, v. dardzs neme*; eine Art Käfer oder Wespen.

Centrōnes, um, m. plur. populus Galliae Narb. 2) Galliae Belgicae.

Digitized by Google

Centrōsus, a, um, e. gr. scobs, i. e. plena duritiei.

Centrum, i, n. 2. *középpont, közepe valaminek*; der Mittelpunkt eines Dinges. 2) *márvány, fa, drágakö keménye*; das harte im Marmor, in den Bäumen, Edelsteinen.

Centum, Indecl. *száz*; hundert. 2) e. gr. claves, Hor. *száz, száz meg száz, az az: igen sok*; hundert st. sehr viel.

Centumgĕmĭnus, a, um, *százszoros, százrétü*; hundertfach.

Centumpĕda, ae, m. 1. *százlábú*; hundertfüßig.

Centumpondĭum. Centupondĭum, ĭi, n. 2. *mása*; ein Centner. 2) *nagy teher*; eine große Last.

Centumvir, i, plur. Centumvĭri, judices Romani in rebus privatis centum.

Centumvĭrālis, e, e. gr. caussa, judicium; ad centum viros pertinens.

Centunculus, i, m. 2. Dim. *ringy rongy, lebernyeg*; ein Lappen, Lumpen, zusammengeflickter Rock.

Centŭplex, ĭcis, o. 3. *százrétü*; hundertfältig.

Centŭplĭcātus, a, um, *százszoros*; hundertfach.

Centŭpondĭum, i. q. Centumpondium.

Centŭrĭa, ae, f. 1. *száz állja, száz emberből álló sereg, század*; eine Compagnie von hundert Mann Soldaten. 2) ordo et classis minor populi Romani suffragiorum caussa instituta. 3) e. gr. annorum, librorum; *száz*; hundert. 4) primo centum dein ducenta jugera agri.

Centŭrĭātim, Adv. i e. per centurias singulas.

Centŭrĭātĭo, ōnis, f. 3. *száz százemberre való felosztás*; die Eintheilung in hundert Mann. 2) *szántóföldek bizonyos felosztása*; eine gewisse Abtheilung der Äcker.

Centŭrĭātus, us, m. 4. *száz alljra való felosztás*, die Eintheilung in Centurien oder Compagnien. 2) *századosság*; Hauptmannsstelle.

Centurĭātus, a, um, *száz alljra osztott*; in Compagnien eingetheilt. 2) e. gr. comitia, i. e. ubi populus per Centurias votum dabat. 3) e. gr. ager, i. e. centum jugerorum.

Centurĭo, āvi, ātum, āre, 1. *százra, száz alljra, v. kompdniára osztani*; in hundert abtheilen, in Compagnien eintheilen. 2) e. gr. agrum; *száz hódra osztani fel a' szántóföldet*; ein Feld abmessen und in 100 Morgen eintheilen. 3) *voksolásra nézve száz szakaszra osztani*; nach Centurien zum Votiren abtheilen.

Centŭrĭo, ōnis, m. 3. *százados*; ein Hauptmann über Hundert. 2) e. gr. rerum nitentium; *felvigyázó az állóképekre*; der Aufseher über die Statuen.

Centurĭōnātus, us, m. 4. i. e. delectus centurionum.

Centŭrĭpae, ārum, f. plur. urbs Siciliae. Centuripīnus, a, um, illuc pertinens. Centuripini, orum, plur, incolae.

Centussis, is, m. 3. i. e. centum asses.

Ceos, i. q. Cea.

Cēpa, Cēpe. vide: Caepa.

Cēpaea, ae, f. 1. *kövér szakma*; ein dem Portulak ähnliches Kraut. (Sedum Cepaea L.)

Cĕphălaea, ae, f. 1. *tartós főfájás*; anhaltender Kopfschmerz.

Cĕphălalgĭa, Cĕphălargĭa, ae, f. 1. *főfájás*: Kopfschmerz.

Cĕphălātŏmi, ōrum, m, plur. Colchicae regionis populi.

Cĕphallēnes, Cĕphalēnes, um, plur. incolae Cephalleniae.

Cĕphallēnĭa (Cephalenia), ae, f. 1. insula maris Jonici. Hodie: Cefalonia.

Cĕphălo, ōnis, m. 3. i. e. planta palmae.

Cĕphăloedis, f. Cĕphăloedĭum, Cephaledum, i, n. fluvius et urbs Siciliae. Cephaleditani, incolae.

Cĕphălus, i, m. 2. filius Aeoli.

Cēphēis, ĭdis, f. 3. filia Cephei.

Cēphēius, a, um, ad Cepheum pertinens, Hinc: Andromeda, filia Cephei: Cepheia, v. virgo Cepheis vocatur.

Cēphēnes, um, plur. *herék, keremékek*; die Dronen, die männlichen Bienen, die nicht arbeiten. 2) populus Aethiopiae.

Cēpheus, ĕi, 2. rex Aethiopiae. 2) *éjszaki tsillag*; ein nordisches Gestirn.

Cēphēus, a, um, i. q. Cepheius. 2) Arva Cephea; *Szeretsen ország*; Aethiopenland.

Cephīsias (Cephissias), ădis, f. 3.

Digitized by Google

a. gr. ora; ad fluvium Atticae Cephisum.

Cephisiodorus, i, m. 2. Nom. propr. poetae tragici graeci. 2) statuarii celebris Praxitelis filii. 3) *mesterségesen festő*; ein künstlicher Mahler.

Cephisiodotus, i, m. 3. Nom. propr. belli ducis Atheniensis.

Cephisis (Cephissis), idis, f. 3. e. gr. undae, fluvii Cephisus.

Cephisius (Cephissius), a, um, ad Cephisum pertinens. Cephisius, i. e. Cephisi filius Narcissus.

Cephisus (Cephisos) Cephissus, i. m. 2. fluvius Boeotiae ex Parnasso, et 2) Atticae.

Cepido, 3. melius Crepido, inis, m. 3. *kiálló v. kiálló kő*; ein hervorragender Stein.

Cepina, v. Caepina, ae, f. 1. *hagymáskert*; ein Zwiebelgarten.

Cepio, onis, m. 3. Nom. propr. consulis Romani.

Cepitis, sc. gemma vel Cepites, ae, m. sc. lapis, Cepolatitis; *drágakő*; ein Edelstein.

Ceponides, Cepionides, um, plur. *hasonyos drágakövek*; gewisse Edelsteine.

Cepphicus, a, um, *könnyű mint a' Cephus madár*; leicht, wie der Vogel Cephus. 2) *haszontalan, tsekély*; nichtswürdig.

Cephus, i, m. 2. avis ita levis, ut in quamcunque partem ventus flaverit, in eam feratur.

Capto, āre, Frequent. a Capio, *valamit magában feltenni, elkezdeni, rájönni*; vornehmen, anfangen, darauf kommen.

Cepulla, ae, f. 1. Dim. *hagymátska*; eine kleine Zwiebel.

Cepurica, n. plur. *kertivetemények*; Gartengewächse.

Cepuros, i, m. 2. *kertész*; ein Gärtner. Hinc: Cepuricus, a, um, i. e. hortensis.

Cera, ae, f. 1. *viasz*; das Wachs. 2) *ősök képei*; die Bilder der Ahnen. Ceras removere. Plaut. 3) *könyv, könyvlevél, levél*; ein Buch, ein Blatt, ein Brief. Caerae pusillae; Cic. *írótábldtskák*; Schreibtäfelchen. Ceris mandare, Quintil. In ceras referre. Ovid. *felírni, feljegyezni*; aufschreiben. 4) e. gr. sexangula; *hat szegletű méhkas*; der sechseckigte Korb, darin die Bienen ihr Honig sammeln. 5) Trop. reprehensio, antiqui enim critici loca scripturae ipsis displicentia cera signare solebant.

Cerachates, ae, m. 1. *agátkő, sárgagát*; Wachsachat.

Cerago, inis, f. 3. Alimentum, quo apes vescuntur mellificantes; *a' méhek kenyere*; Bienennahrung.

Ceramicus, i, m. 2. locus duplex Athenis, alter intra, alter extra urbem.

Cerámites, ae, m. *téglaszinű drágakő*; ein ziegelfarbiger Edelstein.

Cerámos, i, m. 2. *tégla*; ein Ziegelstein.

Cerámum, i, n. 2. et Cerámus, i, m. idem quod Tegula. 2) genus carcerum apud Graecos.

Cerámus, i, m. 2. urbs Cariae. Hinc: Ceramicus sinus.

Cerámyntes, ae, m. 1. proprie, *halálűző*; ein Vertreiber des Todes. 2) cognomen Herculis.

Cerária, ae, f. 1. *viaszöntő asszony*; die Wachsgießerinn. 2) *viaszáros asszony*; die Wachshändlerinn.

Cerárium, ii, n. 2. *petsétbér*; das Siegelgeld, die Siegelgebühr.

Cerárius, ii, m. 1. *viaszöntő*; ein Wachsgießer. 2) *viaszáros*; ein Wachshändler.

Ceras Amalthaeae, idem quod Cornu Amalthaeae, copiae, *bőség szarva*, das Horn des Überflusses.

Cerásinus, a, um, e. gr. cingulum; *tseresznyeszín, tseresznyeszínű*; kirschfarbig.

Cerastes, ae, et is, m. 3. *szarvas kígyó*; eine gehörnte Schlange. 2) *tzimeres szarvas*; ein Hirsch mit zackigem Geweihe. 3) i. q. Satyrus. 4) insulae Arabiae vicina. 5) *Figefarontó féreg*; ein Wurm, der den Feigenbäumen großen Schaden thut.

Cerastium, ii, n. 2. *madárhúr*, (*virdg, fű*); das Hornkraut.

Cerásum, i, n. 2. *tseresznye*; die Kirsche.

Cerásus, i, f. 2. *tseresznyefa*; der Kirschbaum. 2) *tseresznye*; die Kirsche.

Cerátias, ae, m. 1. *szarvas, üstökös-tsillag*; ein gehörnter Comet.

Cerátinae Crocodilinae, sc. ambiguitates v. quaestiones; *kötelőzködő kérdések*; verfängliche, sophistische Fragen.

Digitized by Google

Cĕrātĭum, ĭi, n. 2. *Szent János kenyér*; St. Johannisbrot.

Cĕrātum, i, n. 2. Cerotum, Ceratorium, v. Cerotarium, ii. 2.) *viaszkenőcs*; die Wachssalbe.

Cĕrātūra, ae, f. 1. *viaszszal való bévonás, v. beöntés*; Überziehung mit Wachs.

Cĕrātus, a, um, e. gr. tabella; *viaszos, viaszszal beöntött*; mit Wachse überzogen.

Cĕraula, ae, m. 1. *kürtös, kürtölő*; ein Hornbläser.

Cĕrauníus, a, um, e. gr. gemma; *ragyogó, fénylő*. 2) exprimit regionem Epiri. Ceraunii, incolae ibidem; item montes Cerauni.

Cĕraūnŏbŏlus, i, m. 2. tabula Apellis, in qua Alexandrum in forma Jovis tonantis pinxerat.

Cĕraunus, i, m. 2. nomen aliquorum regum. 2) fluvius Cappadociae.

Cerbĕrĕus, a, um, e. gr. os, facies; ad Cerberum pertinens.

Cerbĕrus, (—os), i, m. 2. canis infernalis triceps.

Cercius, v. Circius, ii, m. 2. ventus provinciae Narbonensi proprius.

Cĕrcŏlĭps, ĭpis, m. 3. *farkatlan, v. kurta majom*; ein Affe ohne Schwanz. Dicit. et Cercolops, ŏpis.

Cĕrcŏpĭsso, āre, 1. *hizelkedni*; schmeicheln.

Cercŏpĭthēcus (—os), i, m. 2. *tzerkóf, matskamajom*; ein geschwänzter Affe, eine Meerkatze.

Cercops, ŏpis, m. 2. *matskamajom*; die Meerkatze. Cercopes, i. e. in simias transformati incolae insulae Pithecusa.

Cĕrcos, idem quod Cereus, i, m. 2. *ragadozó madár*; ein Raubvogel.

Cereūrus (—os), i, m. 2. navis praegrandis Cypria.

Cercyon, ŏnis, m. 3. latro ingentis fortitudinis a Theseo interfectus.

Cercyros, i, m. 2. genus piscis.

Cerdo, ŏnis, m. 3. *tímár, varga*; ein Gärber. 2) *foltozó varga*; ein Schuhflicker.

Cĕrĕālĭa, ĭum, n. pl. *Céres innepe*; das Fest der Ceres.

Cĕrĕālis, e, *Cérest illető, Céresi*; die Ceres betreffend. 2) *gabonát vagy életet illető, abból való, ahoz tartozó, 's a' t.* zum Getreide gehörig, was daraus gemacht wird, u. s. w. Cerealeş feriae; *aratási innepnapok*; die Erntefeyertage. Arma Cerealia; *pék vagy kenyérsütő eszközök*; Bäckerwerkzeuge.

Cĕrĕbĕllāre, is, n. 3. *sapka, sipka*; eine Mütze, Haube.

Cĕrĕbellum, i, n. 2. *kis agyvelő*; ein kleines Gehirn.

Cĕrĕbrōsus, a, um, *dühös*: rasend, hirnwüthig. 2) *agyas, makats*; eigensinnig.

Cĕrĕbrum, i, n. 2. *agyvelő*; das Gehirn. 2) Trop. *ész*; der Verstand. Vir felicis cerebri; *okos vagy eszes ember*; ein kluger Mann. 3) cerebrum arboris; *a' fának a' béle*; der Kern oder Mark des Baumes.

Cĕrĕfŏlĭum, v. Caerefolium, vel Chaerophyllum sativum, vel Scandix cerefolium; L. *turbolya baraboly, olasz saláta*; der Körbel.

Cĕrimonĭa, v. Caerimonia.

Cĕrĕŏlus, a, um, *sárgaviasz színű*; wachsgelb.

Cĕrĕrōsus, a, um, *őrült*; wahnsinnig.

Cĕres, ĕris, f. 3. Dea frugum, prima frumentorum usum invenisse et agri culturam docuisse fertur. 2) *gabona, élet, kenyér*; das Getreide, Korn, Brot. Rubicunda vel flava Ceres; *értt gabona*; reifes Korn. Cereri sacrificare. Plaut. *ebédelni*; eine Mahlzeit halten.

Cĕrĕte, es, f. 1. urbs Italiae, et Hispaniae.

Cerevisia, Cervisia, ae, f. 1. *ser*; das Bier.

Cerevisiarius, ii, m. 2. *serfőző*; der Bierbräuer. 2) *serméző, serkortsmáros*; ein Bierschenke.

Cĕrĕus, a, um, *viaszból való, viasz*; aus Wachs, wächsern. 2) *viaszforma, viasz színű*; dem Wachse ähnlich, wie Wachs, wachsgelb. 3) *lágy, puha*; weich. 4) Met. *hajló, hajlékony, könnyen hajló*; biegsam, geschmeidig.

Cĕrĕus, i, m. 2. *viaszgyertya*; die Wachskerze, das Wachslicht.

Cerĭa, ae, f. 1. *gabonából főzött ital neme a' Spanyoloknál*; ein Trank aus Getreide in Spanien.

Cĕrĭfĭco, āre, *viaszat tsinálni*; Wachs machen.

Cērintha, ae, Cerinthe, es, f. 1. *szeplén, viaszfű, szeplőlapu*; die Wachsblume.

Cērinthus, i, m. 2. *a' lépkenyér, a' méhek kenyere, sonkoly*; Bienenbrot, Sandarach.

Digitized by Google

Cērīnus, a, um, *viaszszínű*; wachsfarbig.

Cērion, Cērium, ii, n. 2. *sonkoly, üres lép*; der Wachskuchen der Bienen. 2) *kelevény*; ein gewisses Geschwür.

Cērītes, ae, m. 1. sc. lapis, *viaszkő*; der Wachsstein.

Cērītus, a, um, Cerritus, idem quod Cereris ira vexatus; *őrült, esztelen*; toll, unsinnig, verrückt.

Cērium, ii, n. 2. idem quod Cerion.

Cērmātista, ae, m. 1. *pénzváltó, pénzelváltó*; ein Geldwechsler, der kleine Münze für große gibt.

Cērna, ae, et Cerne, es, f. 1. insula in mari aethiopico, hodie: Madagascar.

Cērnētum, i, n. 2. urbs Italiae.

Cerno, crēvi, cretum, cērnère, 3. *elválasztani, kiválogatni, p. o. a' rosszat a' jótól*; absondern. 2) *rostálni, megrostálni*; sieben, durchsieben, rentern. 3) *ítélni, megítélni*; urtheilen, beurtheilen. 4) *gondolni, annak vélni vagy tartani*; glauben, dafür halten. Amicam esse crevi, Plaut. 5) *határozni magát valamire, azt végezni*; entscheiden, beschließen, den Entschluß fassen. 6) *hartzolni, vívni*; streiten, fechten. 7) *észrevenni*; wahrnehmen. Cernere oculis; *meglátni*; sehen, erblicken. 8) e. gr. hereditatem; *általvenni, p. o. az örökséget, belépni az örökségbe*; übernehmen, antreten.

Cērnŭātus, a, um, *lehajlott*; niedergebogen. 2) *leboritott*; gestürzt.

Cernŭlo, āre, i. q. cernuo.

Cernŭo, āre, *lehajlani*; sich bücken. 2) *artzra borulni*; aufs Gesicht niederfallen. 3) *előre bukni*; mit dem Kopfe vorwärts stürzen.

Cernŭus, a, um, *artzal a' föld felé hajló, lebukó*; mit dem Gesichte nach der Erde zu gekehrt.

Cēro, āvi, ātum, āre, *viaszszal bekenni, béragasztani*; *bévonni*; mit Wachs überziehen.

Cērōma, ātis, n. 3. *viaszkenöts*; die Wachssalbe. 2) *vívás, küszdés*; der Kampf.

Cĕrōnia, ae, f. 1. *Szent János kenyere*; Johannisbrot.

Cērōstātum, i, n. 2. *templombeli gyertyatartó*; Leuchter in der Kirche.

Cērōsus, a, um, *viaszas*; voller Wachs.

Cērōtārius, ii, m. 2. *kuruzsoló*; ein Quacksalber.

Cērrētum, i, n. 2. *bikkfás, bikkes, bikkfaerdő*; ein Buchenwald.

Cerritus, a, um, *őrült, esztelen*; wahnsinnig verrückt, unsinnig.

Cērro, ōnis, m. 3. *ügyetlen, vagy élhetetlen ember*; ungeschickter Mensch 2) *hiú ember*; leichtsinniger Mensch.

Cerrus, i, f. 2. *tserfa, tsertölgy*; eine Art der Eiche, Cerreiche, Zirneiche.

Certāmen, ĭnis, n. 3. *viadal, hartz, verekedés, hartzolás*; der Kampf, das Streiten, der Streit. 2) *üthözet*; die Schlacht. Certamen navale, *tengeri tsata*; eine Seeschlacht. Certamen inire. Liv. *megütközni*; die Schlacht beginnen. Certamen conserere; *tsatázni*; fechten. 3) *veszekedés, tzivódás*; der Streit, Zank. 4) *vetekedés*; der Wettstreit, Wetteifer. 5) Certamen vini; *versentivás, ivásban való vetélkedés*; der Wettstreit im Trinken. 6) *törekedés, iparkodás, erőszakos igyekezet, vágyodás valamire*; heftige Bemühung, Beeiferung. v. gr. Certamen divitiarum. Hor.

Certātim, Adv. *vetekedve, gyorsan*; um die Wette, sofalich eifrigst.

Certātĭo, ōnis, f. 3. *ellenkezés, háborgás, villongás, kotzódás*; jedes Streiten, Streit. 2) *összeszólalkozás, összekapás*; der Wortwechsel. 3) *vetélkedés, vívás*; der Wettkampf. 4) *perlekedés, perfolytatás*; der Proceß.

Certātor, ōris, m. 3. *vívó, viaskodó*; ein Streiter.

Certe, Adv. *bizonyosan, valósággal, bizonnyal, igazán*; gewiß, wahrhaftig, zuverläßig. 2) *legalább, tsak, mégis*; wenigstens oder doch. Ubi, ubi est animus, certe quidem in te est. Cic.

Certĭfĭco, āre, idem quod Certum facio; *bizonyossá tenni, béhizonyitni*; vergewissern, gewiß machen.

Certĭfĭcātus, a, um, *bizonyossá tétetett, hirül adatott*; vergewissert, berichtet.

Certo, Adv. *bizonyosan, bizonnyal, hihetőképen*; gewiß, zuverläßig.

Certo, āvi, ātum, āre, 1. *vívni, tusakodni, viaskodni*; streiten, kämpfen. 2) *veszekedni, tzivódni, tzivakodni, ellenkezni*; zanken. 3) *vetélkedni*; wetteifern. Vigiliis et labore cum aliquo certare. Liv. solus tibi certet Amyntas. Virg. *egyedül Amyntás*

Digitized by Google

vetélkedhetik teveled; Amyntas allein darf mit dir wetteifern. 4) e. gr. pignore; *fogadni, felfogadni*; wetten. 5) e. gr. inter se jure; Cic. *perlekedni, v. pert folytatni egymással*; mit einem andern processiren. 6) Certantes auro crines. Virg. *aranyal vetélkedő haj*; Haare, die mit dem Golde wetteifern.

Certor, ātus sum, āri, 1. Dep. i. q. Certo.

Certus, a, um, e. gr. spei; *bizonyos, reátdmaszkodható*; gewiß, zuverläßig. Jaculis certus; *jó puskás*; gewiß im Schießen. 2) *meghatározott*; beschlossen. Mihi certum abire. Cic. *meghatároztam magamban az elmenetelt*; ich habe beschlossen wegzugehen. 3) e. gr. domus; *tulajdon, saját*; eigen. 4) e gr. amicus; *jó, igaz, hüséges, emberséges, derék*; wahrhaftig, redlich. 5) e. gr. mori; *eltökéllett*; entschlossen. 6) *erős, bátor, vitéz*; stark, tapfer. Pectora certa. Virg. *vitéz férjfiak*; tapfere Männer. 7) *megállított, meghatározott, meg v. kirendelt, megállapított*; festgesetzt, bestimmt. In diem certam convenire. Liv. *bizonyos meghatározott napon öszve jönni*; an einem festgesetzten Tage zusammenkommen. 8) certum, certiorem facere, vel reddere; *tudósitni*; benachrichtigen, Nachricht geben. 9) *világos, világosságra jött, nyilván való*; sichtbar, zum Vorschein kommend. 10) Certo certius; *minden bizonnyal*; *okvetetlenül*; ganz gewiß. Certum habere; *bizonyosan tudni, bizonyos lenni valamiben*; Gewißheit haben, gewiß wissen. 11) loco: quidam; in plur. Certorum, vel Certorum hominum audacia eo pervenit; *annyira ment már némelyeknek, vagy némelly embereknek mérészségek*; so weit ist die Kühnheit mancher Menschen gegangen, u. s. w.

Cērŭla, ae, f. 1. Dim. *viaszotska*; ein wenig Wachs.

Cērussa, ae, f. 1. *plajbász, tzéruza*; der Bleystift. 2) *görög tzéruza*; das Bleyweiß.

Cērussātus, a, um, *plajbászolt, tzéruzázott*; mit Bleystift linirt. 2) *görög tzéruzával festett, v. mázolt, v. kendőzött*; mit Bleyweiß gemahlt, geschminkt, versehen.

Cerva, ae, f. 1. *nőstény szarvas*; eine Hirschkuh. 2) *szarvas általában a' poétáknál*; Hirsch überhaupt, bey Dichtern. 3) *őz*; ein Reh.

Cervārĭa, ae, f. 1. *szarvas helyett megáldozott juh*; ein Schaf, das statt eines Hirsches geschlachtet und geopfert wurde. 2) certus locus penes templum Veneris.

Cervārĭus, a, um, e. gr. venenum; *szarvas, szarvast illető*; die Hirsche betreffend.

Cervīcal, ālis, n. 3. loco: cervicale, sc. pulvinar, *vánkos, párna, főallj*; das Kopfküssen.

Cervīcula, ae, f. 1. (Dim. a cervix) *nyakszirt, nyak*; der Nacken. 2) Trop. *vízerőalkotmány nyaka*; an einer hydraulischen Maschine.

Cervīnus, a, um, e. gr. pellis; *szarvas, szarvasból való, v. ahoz tartozó*; von Hirschen, dahin gehörig.

Cervīsia Cerevisĭa, ae, f. 1. *ser*; das Bier.

Cervix, īcis, f. 3. *nyakszirt, nyak*; der Nacken, doch wird der Hals insgemein mit verstanden. Caput abscindere cervicibus; *fejét venni, v. elvágni*; den Kopf abhauen. Rotare cervicem. Ovid. *nyakát tekergetni*; den Hals drehen. 2) Trop. bellum est in cervicibus. Ovid. *nyakunkon a' had*; der Krieg ist uns sehr nahe. 3) altae cervicis est; *felfúvalkodott, kevély*; er ist hochmüthig. 4) durae cervicis est; *kemény nyakú, nyakas, makats*; er ist halsstarrig. 5) e. gr. vitis; *szőlőtőke vastag része, melyből a' venyige v. szőlővesszők nő*; die Dicke des Weinstocks, woraus die Reben wachsen.

Cervus, i, m. 2. *szarvas*; ein Hirsch. 2) plur. *karó, ágas*; die Stützgabeln. 3) *palánkerősség, palánkolás*; die Palliſaden.

Cērycĭum, ĭi, i. e. caduceus.

Cēryx, ycis, m. 3. *valami hadi, v. más pompának v. békességnek hirdetője, hérold*; ein Herold.

Cēsēna, ae, f. 1. urbs Italiae.

Cespes, vide: Caespes.

Cessātĭo, ōnis, f. 3. *megállapodás, megállás, szünés, megszünés*; der Stillstand, Verzug. 2) *nyúgodalom, henye élet*; die Ruhe, ein müßiges Leben. 3) *a' földnek ugar alá való hagyása*; das Brachliegen der Aecker.

Cessātor, ōris, m. 3. *késedelmező*; Zau-

Digitized by Google

dezet; 2) *tunya, rest, lomha*; ein träger Mensch.

Cessātrix, īcis, f. 1. *késedelmes asszsony*; eine Zauderinn, Säumerinn.

Cessim, Adv. e. gr. ire; *hátra, hátra felé, viszszafelé*; rückwärts, zurück.

Cessio, ōnis, f. 3. (cedo), *elmenés, elmenetel*; das Weggehen, Fortgehen. 2) *lemondás, általengedés, elhagyás, másnak engedés*; Abtretung, z. B. einer Sache an Jemand.

Cesso, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in studio et opere; *szünni, megszünni, valamiben aldbb hagyni*; aufhören, nachlassen. Morbus cessat. Lucan. *múlik a' betegség*; die Krankheit höret auf. 2) *késedelmeskedni*; sich säumen. 3) *hljjával lenni, nem'lenni*; ermangeln. Cessante demonstratione; *nem lévén bizonyság*; in Ermangelung des Beweises. 4) *henyélni, hivalkodni*; müßig seyn. Illum nunquam cessantem vidi. Ovid. Amphora cessans. Hor. *heverőben lévő kantsó*; ein Krug, der nicht gebraucht wird. 5) arva cessantia, solum cessans; Lucan. *ugarnak hagyott szántóföldek*; brachliegende Felder. 6) Cessare amori. Prop. *szerelemnek adni magát*; sich der Liebe überlassen. 7) Cessat honor. Suet. *üres a' tiszti hely, v. a' tisztség*; die Ehrenstelle ist vacant.

Cessus, a, um, *általadott, által engedett*; übergeben, abgetreten.

Cestros, i, m. 2. *sebfű, bakfű*; die Betonie.

Cestrosphendōne, es, f. 1. *kő hajitdsra v. góralásra szolgdló hadi erőmív*; eine Kriegsmaschine, um Steine fortzuschleudern.

Cestrum Cestron, i, n. 2. *metsző, metszővas, véső*; der Grabstichel, Meissel.

Cestus (—os), i, m. 2. *szlj, öv, pántlika*; der Riemen, Gürtel, das Band. 2) *asszszonyok himes öve, különösen Vénus szerelemre gerjesztő öve*; ein gestickter Frauenzimmergürtel; besonders der Gürtel der Venus, der Liebe erregen soll. 3) *ökölleł viaskodók kesztyüje*; Handschuh der Faustfechter.

Cētācēi pisces; *nagy nemű halak*; eine Art von großen Fischen. Cetacea; *halszárnyládú emlősdllatok, mint p. o a' tzethal*: Fischartige Säugthiere, als Wallfische.

Cētārius, a, um, *halhoz tartozó*; zu den Fischen gehörig. 2) Subst. *haldros*; ein Fischhändler. 3) Cetarium et Cetaria; *halbdrka, haltartó*; ein Fischhälter.

Cētera, Ceterum, Cetero, Adv. *külömben, egyébaránt, azon kivül*; sonst, übrigens, überdieß. Cetera, parce puer. Virg.

Cētĕrōqui, Ceteroquin, Adv. idem.

Cētĕrus, a, um, (Nomin. m. inusit.) e. gr. audacia, argentum, Cic. cetero cultu, ceteram Graeciam, Nep. plur. usitatior; *a' többi, a' többek, a' többiek, mind a' többi, mások*; die übrigen, die andern.

Cēthēgus, i, m. 2. Nom. prop. Virorum.

Cēto, us, f. 4. uxor Phorci, mater Medusae.

Cetos, vide: Cetus.

Cetra (Caetra), ae, f. 1. *bőrből v. szijból való kis paizs*; ein gewisser kurzer Schild von Leder oder Riemen.

Cetrātus (Caetratus), a, um, *kis paizsos*; mit dem Schilde cetra versehen, beschildet.

Cette, Imperat. Obsol. i. q. Dicite, Date.

Cētus, i, m. 2. Cete, n. plur. *minden tengeri nagy hal, különösen tzethal*; jeder große Meerfisch, besonders Wallfisch. 2) *hal jegy az égen*; der Wallfisch, ein Gestirn.

Ceu, Adv. *mint, úgymint*; wie gleichwie, als. 2) *mintha*; gleich als wenn.

Cēus, a, um, *Cea szigetéből való*; aus der Insel Ceu.

Ceva, ae, f. 1. *kistehén fajta*; eine Art kleiner Kühe.

Cēvĕo, ēre, *magát meggörbitni, meghajolni*; sich bücken. 2) *farát szemtelenül riszálni*; den Hintern unzüchtig bewegen. 3) Trop. *hizelkedni*; *mint a' farkát tsóvdló kutya*; schmeicheln, wie die Hunde, wenn sie mit dem Schwanze wedeln.

Cēyx, ycis, m. 3. filius Luciferi in avem transformatus. 2) Ceyces, *jégmadarak*; die Eisvögel.

Chăbrĭas, ae, m. 1. Nomen propr. philosophi et belli ducis Atheniensis. 2) Aliorum Virorum.

Chaerĕphyllon, i, n. 2. *turbulya*; der Kerbel.

Chaerōnēa, ae, f. 1. urbs Boeotiae, locus natalis Plutarchi.

Chălāstra, ae, f. 1. urbs Macedoniae.

Chălāstraēus, a, um, id. q. sequens.

Chălăstrĭcus, a, um, *Chalastrai, onnan való*; was von Chalastra ist. 2) *finom, megtisztított*; fein, geläutert; Chalastricum nitrum; *finom, tiszta salétrom*; fein purer Salpeter.

Chălăstrum, i, n. 2. *salétrom*; ein Salpeter.

Chălăzĭus, a, um, *jéghez hasonló*; dem Hagel ähnlich.

Chalcanthum, i, n. 2. *rezes-gálitzkövés viz*; Kupfer-Vitriolwasser.

Chalcēdon (Calchedon), ŏnis, f. 3. urbs Bithyniae.

Chalcēdŏnĭus, a, um, *Chalcedóniai, Chalcedonba v. onnan való*; in oder aus Chalcedon, Chalcedonisch. 2) Subst. *Chalcedoniai ember*; ein Chalcedonier. 3) *drágakő*; ein Edelstein.

Chălcēntŭrus, a, um, *vastermészetű, fáradhatatlan ember*; einsenmäßig, der alles ausstehen kann, ein unermüdeter Mensch.

Chalcĕus, a, um, *értz, értzből való*; ehern.

Chălceūticus, a, um, *rézzel bánó*; mit Kupfer umgehend. Fabri chalceutici, *rézmívesek*; die Kupferschmiede.

Chalcĭdĭcus, a, um, *Chalcisi, Chalcisba, belőle, mellőle való*; Chalcidisch, in, aus oder bey Chalcis. Chalcidicum, *épület v. szoba neme*; eine Art von Gebäude, oder vielleicht Zimmer. 2) e. gr. arx; *Cumai*; Cumisch, Cumanisch.

Chalcĭoecus (—cos), i, f. 2. templum Minervae apud Spartanos. 2) cognomen Minervae.

Chalcĭŏpe, es, f. 1. soror Medeae, uxor Phryxi.

Chalcis, ĭdis, f. 3. urbs principalis Euboeae.

Chalcītis, ĭdis, f. 3. *értzminera*; Kupferstein, Kupfererz.

Chălcŏgraphĭa, ae, f. 1. *könyvnyomtató mesterség*; die Buchdruckerkunst, Buchdruckerey. 2) *rézmetszés, betüöntés*; die Kupferstecherey, Schriftgießerkunst.

Chălcŏgrăphus, i, m. 2. *könyvnyomtató*; ein Buchdrucker. 2) *rézmetsző*; ein Kupferstecher. 3) *betüöntő*; ein Schriftgießer.

Chalcus, i, m. 2. decima pars oboli.

Chaldaea, ae, f. 1. provincia Asiae.

Chaldaeus, a, um, *Cháldeai, Cháldeába v. onnan való*; Chaldäisch, in oder aus Chaldäa. Chaldaei, incolae Chaldaeae astrologi et vates ex sideribus celebres.

Chaldăĭcus, a, um, *Cháldeai*; Chaldäisch. Cic.

Chălīfa, ae, m. 1. nomen vulgare principum Saracenorum.

Chălo, āre 1. *tágítni, megeresztení, p. o. a' kötelet, leereszteni, p. o. a' vitorlát*; nachlassen, herablassen, die Segel am Schiffe einziehen.

Chălybs, ybis, m. 3. fluvius Asiae. 2) populus ad mare nigrum, ubi optimum fuit ferrum et chalybs. Hinc: 3) *atzél*; der Stahl. Trop. *tüz ütő atzél, kard*; der Stahl, das Schwert.

Chămaecĕrăsus, i, f. 2. *törpe tseresznyefa*; der niedrige Kirschbaum. Prunus Mahaleb L.

Chămaecissos, i, f. 3. *repkény, kereknddrafü, földi boroszlyán*; der niedrige Epheu, Erdepheu, Gundermann. (Glecoma hederacea L.)

Chămaedrys, yos, f. 3. *gamandor tarorja, zsuzsánka*; Gamanderlein. (Teucrium chamaedrys L.)

Chămaelĕon, ōnis et ontis, m. 3. *kaméleon gyik*; eine Eidechsenart, welche nach Verschiedenheit des Orts ihre Farbe ändert.

Chămaemēlon, i, n. 2. *székfü, szikfü*; die Kamille.

Chămaepĭtys, yos, f. 3. *kalintza, földisenyő, köszvényfü*; die Zeidelpresse.

Chămos, et Chamus, i, m. 2. deus fictus Moabitarum et Ammonitarum.

Chănăan, Indeclin. et Chananaea, ae, f. 1. *Kanaán; Szentföld*, das Land Canaan, das gelobte Land.

Chănăuaeus, a, um, *Kanaáni*; Canaanisch.

Chāon, ōnis, m. 3. Plur. Chaones, populus Epiri.

Chāŏnĭa, ae, f. 1. provinciuncula Epiri.

Chāŏnis, ĭdis, f. 3. *Chaóniai, Chaóniába, v. onnan való*; aus oder in Chaonien, Chaonisch; e. gr. ales, i. e. columba, arbor, i. e. quercus, Ovid.

Chāŏnĭus, a, um, *Chaóniai*; Chaonisch.

Chāos, n. 2. Indecl. materia rerum omnium informis ac rudis, ex qua Deus produxit creavitque mundum. 2) locus defunctorum. 3) pater Noctis et Erebi.

Chărăcātus, a, um, e. gr. vinea; *karós, karózott, meg, v. felkarozott*; mit Pfählen versehen, bepfählt.

Digitized by Google

Chăracter, ēris, m. 3. *jel, megesmértelő jel, bélyeg*; ein Zeichen oder Merkmahl, das eingegraben, oder sonst auf eine Art gemacht wird, z. B. womit die Lämmer bezeichnet werden. 2) e. gr. styli; *írásmód*; die Schreibart. 3) characteres reales; *dolgot jelentő írás*; Sachen bedeutende Schrift. 4) *virtus és hiba rajzolatja*; eine Schilderung der Tugenden und Laster.

Chăractĕrismus, i, m. 2. Figura oratorica, cum orator vitia aut virtutes eorum, de quibus loquitur, deformat.

Chărăctĕrīstĭcus, a, um, *jeles, jellel bíró, megesmertető*; bezeichnend.

Chărăctĕrīzo, āvi, ātum, āre, t. *jelelni, jegyezni*; zeichnen.

Chărădrius, ĭi, m. 2. i. e. Avis maritima ingluviosa, *lile*; der Regenpfeiler, ein Nielvogel. Charadrii vitam agere: *nagyehető lenni*; ein Vielfraß seyn.

Chărax, ăcis, m. g. *karó, szőlőkaró, támasz*; ein Pfahl, Weinpfahl.

Chărăxes, is, m. 3. Nom. prop. Viri.

Chărăxo, āre, 1. *karmolni, megkarmolni*; ritzen, kratzen. 2) *írni, festeni*; schreiben, mahlen.

Chărăxus, i, m, 2. Nom. propr. Viri.

Chăres, ētis, m. 3. Nom. propr. tribuni militum Atheniensis, qui promissa non servavit. Unde Prov. Charetis pollicitationes, *sokat fogadni, keveset tartani*; wenn man viel verspricht und wenig hält.

Chărīlāus, āi, m. 2. Nom. propr. Ducis Lacedaemoniorum.

Chăris, ĭtos, f. 2. i. q. gratia, *kellem, kellemetesség, grátzia*; die Grazie, Annehmlichkeit. 2) dea. Plur. Charites.

Chărisma, ătis, n. 3. *ajándék*; ein Geschenk.

Chăristĭa, ōrum, n. 2. plur. *esztendőnként tartatni szokott pompás familiai vendégség, familia innep*; ein festliches jährliches Familienmahl, Familienfest.

Charitas, vide; Caritas.

Chărītōnius, a, um, *kellemetes, nyájas*; holdselig, anmuthig.

Chăron, ōntis et ōnis, m. 3. nauta inferorum, per Styga et Acherontem animas transvehens. 2) Charontes, um, plur. *motskos szájú 's roszsz lelkű emberek*; schmutzige und böse Leute.

Charondas, ae, m. 1. legislator Siculiensis.

Chărōnĕus, a, um, vt: Charonea scrobs, *büdös lyuk*; ein übelriechendes Loch, daraus ein garstiger Gestank steiget.

Chărōnĭum, ĭi, n. 2. *pokol*; die Hölle.

Chărōnĭus, a, um, i. q. Charoneus.

Charta, ae, f. 1. *papiros*; Papier; chartarum plagulae; *árkus papiros*; Bogen Papier. Chartae scapus; *kontz papiros*; ein Buch Papier. 2) e. gr. pergamena, *pergamen*; ein Pergament. 3) e. gr. dentata; *erősen gúnyoló levél*; ein scharf satyrisch geschriebener Brief. 4) chartae lusoriae; *kártya*; die Spielkarten. 5) *könyv, írás*; ein Buch, eine Schrift. Charta virgo. Mart. *ollyan könyv, a' millyen több nem találtatik*; ein einziges Buch oder Exemplar, wovon man keines mehr antrifft. 6) e. gr. plumbea; *ón tábla*; eine bleyerne Platte.

Chartăcĕus, a, um, *papiros, papirosból való*; aus Papier.

Chartărĭus, a, um, e. gr. officina, calamus; *papiros, papiroshoz tartozó*; zum Papiere gehörig.

Chartĕus, a, um, *papiros, papirosból való*; aus Papier.

Chărtĭātĭcum, i, n. 2. *papiros v. írásbér, v. taksa*; Papiergeld, Schreibgebühr.

Chărtĭcĭnĭum, ĭi, n. 2. *tsomókba kötött írások, processusok*; ein Paquet geschriebener Sachen, Akten, Processe.)(

Chărtŏphylăcĭum, ĭi, n. 2. *könyvtár, levéltár*; ein Schrank, darin man Bücher oder Briefe aufbehält, Archiv, Briefgewölbe.

Chărtŏphylax, ăcis, m. 3. *oklevéltárnok*; ein Archivarius, Verwahrer der brieflichen Urkunden.

Chărtŏpoeus, i, m. 3. idem quod Chartarius.

Chărtŏprātes, ae, m. 3. *papiroskereskedő*; ein Papierhändler.

Chartŭla, ae, f. 1. *papiroska, levélke*; Papierchen, Briefchen.

Charus, a, um, vide: Carus.

Chărybdis, is, f. 3. *veszedelmes örvény a' Szitziliai szoros tengeren Scilla nevű kószirttal általellenben, ma a' neve*: Caro di Faro; ein gefährlicher Strudel in der sicilischen Meerenge, dem Felsen Scylla gegenüber. Bonorum charybdis, Cic. *vesztegető*; ein Verschwender.

Digitized by Google

Chasma, ătis, n. 3. *nyilás*; die Öffnung. 2) *tünemény*; eine Lufterſcheinung.

Chēlas, ae, m. 1. *Skorpió, égi tsillagszat*; himmliſches Geſtirn.

Chēle, es, Plur. Chelae, ārum, *rákolló, rákláb, skorpioláb*; die Scheeren od. Arme des Krebſes od. Scorpions.

Chēlīdon, ōnis, f. 3. *fetske*; eine Schwalbe.

Chēlīdōnia, ae, f. 1. *fige neme*; eine Art Feigen. 2) vide: Chelidonium.

Chēlīdōnias, ae, m. 2. *nyúgoti szél tavasz felé, melly fetskéket hoz*; heißt der Weſtwind nach dem 23. Februar wegen der Ankunft der Schwalben.

Chelidonium, ĭi, n. 2. *gódirtz*; Schellwurz. Ch. majus; *tzinadónia, vérehullofű, nagy fetskefű*; Schwalbenkraut, Schellkraut.

Chēlīdōnius, a, um, *fetskéket illető*; die Schwalben betreffend.

Chēlōne, es, f. 3. *teknősbéka*; it. *tsiga*; Schildkröte, Schnecke.

Chēlōnītis, ĭdis, f. 3. *teknősbékához hasonlító drágakő*; ein ſchildkrötenähnlicher Edelſtein.

Chēlōnium, ĭi, n. 2. *fogantyú, hajtó nyele, p. o. az erőmíveknek vagy masináknak*; der Griff, die Handhabe der Maſchinen.

Chēlōnŏphăgi, m. 3. plur. *teknősbékdkkal élő*, t. i. *nép*; Schildkrötenеſſer.

Chēlydrus, i, m. 2. *mérges és büdös kigyó neme*; eine Art giftiger und ſtinkender Schlangen.

Chēlyon, i, n. 2. *békateknő*; die Schale der Schildkröte.

Chēlys, yis et yos, f. 3. *teknősbéka*; die Schildkröte. 2) *a' régieknel egy húros muzsika szerszám volt*; das Saiteninſtrument der Alten, ſonſt testudo, cithara, barbitos, lyra genannt.

Chēmōsis, is, f. 3. *szemnyavalyája*; eine Augenkrankheit.

Chēnālōpex, ĕcis, f. 3. *lúd neme*; eine Art von Gänſen.

Chēnīscus, i, m. 2. *lúdatska*; Gänschen.

Chēnŏboscion, ĭi, n. 2. *lúdól*; Gänſeſtall.

Chēnŏpōdium, ĭi, n. 2. *libatopp, lúdláb, laboda*; der Gänſefuß.

Chēnŏpus, ŏdis, *lúdlábfű*; Gänſefuß, ein Kraut.

Chĕŏps, ōpis, m. 3. Nom. propr. regis Aegyptiorum.

Cheragra, vide: Chiragra.

Chēnīpes, is, f. 3. *szentelt víz*; Weihwaſſer, Waſſer, damit diejenigen beſprengt wurden, die da opfern wollten.

Chērnītes, ae, m. 1. *fejér márványkő*; weißer Marmorſtein.

Cherrŏnēsus, vel Chersŏnēsus, i, f. 2. *félsziget*: eine Halbinſel. v. gr. Chersonesus Taurica; *Krim félsziget*; die Krim. Ch. Cimbrica; *Jüttland*; Jüttland. Ch. Thraciae; *Thraciai Chersonesus, 's a' t.*

Chersydrus, i, m. 2. *egy vízi 's szárazi kigyó neve*; eine Schlange, die im Waſſer und auf dem Lande lebt.

Chĕrŭbicus, a, um, Cherubicus Ordo, *Dominicanus Szerzetrend*; Dominikaner-Orden.

Chĕrŭbim, m. 3. plur. Indeclin. *Kherubim*; die Cherubinen.

Chĕrusci, ōrum, *Cherusecusok*; eine Nation Deutſchlands in der Gegend von Braunſchweig.

Chiasmus, i, m. 2. *keresztvágás*; ein Kreuzſchnitt. (a Litera graeca X.)

Chidnaei, ōrum, m. 2. plur. Populi juxta Pontum.

Chīdōrus, i, m. 2. fluvius Macedoniae.

Chiliarches (Chiliarcha), ae, m. 1. *ezredes, vagy obester, ezer ember fótisztje*; ein Officier über tauſend Mann, ein Oberſter.

Chīlias, ădis, f. 3. *ezer*; eine Anzahl von tauſend.

Chīlo, et Chilon, ōnis, m. 3. Nom. propr. philosophi Lacedaemoniensis.

Chīlus, vide: Chylus.

Chĭmaera, ae, f. 1. *ketske*; eine Ziege 2) mons ignivomus Lyciae in Asia minori. 3) monstrum, nempe: Ore leo, tergoque caper, postremaque serpens Bellua, tergemino mittit ab ore faces. 4) *képtelen költemény*; eine erdichtete Unſinn.

Chimaerĭfer, a, um, i. e. ferens chimaeram. Ovid.

Chīmĕrĭum, ĭi, n. 2. mons Thessaliae.

Chīna, ae, f. 1. *Chinai vagy Sinai birodalom, melly Ázsiában nagy Tatárország alatt, a' tenger és keleti India közt fekszik*; das Königreich China, das unter der großen Tartarey, zwiſchen dem Meere und Oſtindien liegt. Dicitur et Imperium Sinense. Geogr.

Chīna, Chīnae, Chinkinnae, vel Peruvianus cortex: *khinakéjj*; Fieberrinde.

Chīnēnsis, is, c. 3. *Chinai lakos vagy ember*; ein Chineſer. 2) Adject.

Digitized by Google

Chinai, Chinából való; Chineſiſch, was von China iſt.

Chios, Chius, ii, f. 2. insula maris Aegaei prope Joniam, vino, marmore, et ficis celebris. Hinc: Chius, a, um, i. e. ex Chio oriundus.

Chīrāgra (Chĕragra), ae, f. 1. *szaggató száraz fájás a' karokban, köszvény*; Gicht in den Händen.

Chiragricus, a, um, *karköszvényben szenvedő*; das Chiragra habend.

Chīrīdōtus, a, um, *ujjas*; mit Ärmeln verſehen.

Chīrōcīnēta, ae, f. 1. *kézikönyv*; ein Handbuch.

Chirographārius, a, um, *kézirást illető*; die Handſchrift betreffend.

Chīrographum, i, n. et Chīrographus, i, m. is. *sajdt kézirásu valakinek, kézirás*; die Handſchrift oder eigene Hand. 2) *kötelezőirás, váltókézirás*; Handſchrift, Obligation, Wechſel.

Chīrōmāntīa, ae, f. 1. *tenyérből való jövendölés*; die Handwahrſagerey, die Wahrſagerkunſt, Weiſſagung aus der Hand.

Chīrōmāntes, ae, m. 1. *tenyérből jövendölő*; Handwahrſager. 2) *tzigány*; Zigeuner.

Chīrōmāntĭcus, i, et Chiromantis, is, m. idem quod Chiromantes.

Chīrōthēca, ae, f. 1. *kesztyű*; ein Handſchuh. Chirotheca pellita, hiberna; *tuszli, stutz*; der Muff.

Chīrōthēcarius, ii, m. 2. *kesztyűs, kesztyűtsinálló*; der Handſchuhmacher, Beutler.

Chīrōthēcātus, a, um, *kesztyűs, a' ki kesztyűt húzott*; der Handſchuhe an hat.

Chīrurgĭa, ae, f. 1. *seborvosság*; die Wundarzneykunſt.

Chīrurgĭcus, a, um, *seborvosi*; chirurgiſch.

Chīrurgus, i, m. 2. *seborvos (feltser)*; Wundarzt.

Chītōnĭscus, i, m. *ing*; Hemd.

Chlāmyda, ae, f. 1. i. q. chlamys.

Chlāmydātus, a, um, *mentés*; eine Chlamys anhabend.

Chlāmys, ydis, f. *mente*; ein Pelz, ein griechiſches Oberkleid. 2) *úti köntös*; Reiſekleid. 3) *hadi köntös*; ein Kriegskleid. 4) *vadászköntös*; Jagdkleid.

Chlōe, es, f. Cereris Epitheton. 2) Nom. propr. Mulieris Corinthiacae. 3) Nomen propr. Puellae. Hor.

Chlōris, ĭdis, f. 3. i. q. Flora; *Flóra a' virágok Istenaszszonya*; Göttinn der Blüthen und Blumen.

Chŏaspes, ae, et is, m. 3. fluvius Perſiae, et Indiae.

Chŏātrae (Coatrae), ārum, populi ad lacum Moeotim.

Chŏcŏlāta, ae, f. 1. Alias: Succolata. Latinis: Potus Mexicanus ex fructu Cacao, sacchari et aromatum mixtione temperatus; *tsokoládé*; Chocolate, Schokolate.

Choeras, ādis, f. 3. i. q. struma; *golyva, golyva*; der Kropf.

Chŏlāgōgus, a, um, *epehajtó*; was die Galle abführet. Medicamenta cholagoga; *epetisztitó, vagy epétől üresitő orvatság*; Arzney, zur Abführung der übrigen Galle dienlich.

Chŏlĕra, ae, f. 1. *epe*; die Galle. 2) *epekórság*; die Gallenſucht.

Chŏlĕrĭcus, a, um, *epés, epével bővelkedő*; gallenſüchtig.

Chondrille, es, f. et Chondrillon, i, n. *kakits, kakitsvirág*; Chondrillen-Kraut, ſpaniſche Wegwarte.

Chora, ae, f. 1. *tartomány*; Landſchaft.)(

Chŏrae, ārum, f. 1. plur. *szemgödör*; Höhle der Augen unter den Augenbrauen.

Chŏrāgĭum, i, n. 2. *a' tedtrom belső készülete, dísze, decoratio*; die Decoration, Ausſchmückung des Theaters.

hŏrāgus, i, m. 2. *valamelly pompának, múlatságnak vendégeskedésnek, elrendelője, elintézője, 's a' t.* jeder Veranſtalter einer Feyerlichkeit, Gaſterey u. ſ. w.

Chŏrālĭstrĭa, ae, f. 1. *énekes vagy éneklő asszonyszemély, énekesné*; eine Sängerinn. 2) *táncosné*; Tänzerinn.

Chorda, ae, f. 1. *bél*; der Darm. 2) *húr, bélhúr*; eine Saite, Darmſaite. 2) *ívhúr*; die Sehne auf dem Bogen.

Chŏrdācĭsta, ae, m. 1. *lantos*; ein Saitenſpieler.

Chŏrdĭgĕri, ōrum, m. plur. *kötelenjárók, kötelen táncolók*; Seil- oder Saitentänzer.

Chordus, Cordus, a, um, *késői*; ſpät, was ſpät wächſt oder geboren wird.

Digitized by Google

Foenum chordum; *sarju, sarjú széna*; Grummet.

Chŏrēa, et Chŏrĕa, ae, f. 1. *táncz, karikás táncz, karikában való táncolás és éneklés*; ein Tanz in einem Kreise mit Gesang, Kreistanz.

Chŏrēus, Chorius, sc. pes, i. q. trochaeus, *két szótagból álló verstag, ú. m. hosszú és rövid*; ein zweysylbiges Versglied, bestehend aus langen und kurzen Sylbe.

Chorĕūtes, ae, m. 1. *táncsos*; ein Tänzer.

Chŏrĭambĭcus, a, um, e. gr. versus; ex pedibus choriambis constans.

Choriambus pes, quatuor syllabis constans, nempe ex Choreo et Jambo.

Chŏrĭnaĕus, ăei, m. 2, jaculator celebris.

Chŏrŏbātes, ae, m. 1. *vízmérték, vízerdnymérték*; eine Wasserwage.

Chŏrŏcĭtharista, ae, m. 1. *chórus énekléséhez tziterdzó*; der mit der Cither den Gesang des Chors begleitet.

Chŏrŏgraphĭa, ae, f. 1. *tájék leírása*; Beschreibung einer Gegend.

Chors, Cors, Cohors, tis, f. 3. *minden kerített, v. felkeritett hely*; jeder vermachte oder umzäunte Ort. 2) *tyúkok udvara*; ein Hühnerhof. 3) *paraszt tanya, major*; ein Bauer- oder Meyerhof.

Chŏrtālis, e, *tyúkok udvarához, v. majorházhoz való*; zum Hühner- oder Meyerhofe gehörig.

Chŏrus, i, m. 2. *énekles v. táncolás kedvéért összegyült sereg v. társaság, énekló, v. táncolókar*; eine Anzahl Menschen, die sich zum Tanzen und singen versammelt haben, oder in dieser Absicht eine Gesellschaft ausmachen, der Chor. 2) e. gr. virtutum philosophorum; *sokaság, sokság*; eine Menge. 3) *rakás, v. sereg tsillag*; eine Menge Sterne. 4) e. gr. lapidum; *rend, sor, terület*; die Schicht.

Chŏsrŏes, ĭs, m. 3. Cognomen Regum Persarum.

Chrĕmes, ētis, m. 3, Nom. propr. Virorum.

Chrēsis, is, f. 3. idem quod Usus; *haszonvétel, használás*; die Nutzung, der Gebrauch.

Chrēstus, i, m. 2. philosophus Graeciae celebris. 2) i. q. Christus.

Chrĭa, ae, f, 1. *hasznos beszéd, v. gondolat*; ein nützlicher Spruch (Gedanke.)

Chrismа, ătis, n. 3. *kenet, kenetlr, kenés*; die Salbe, Salbung.

Christiāne, Adv. *keresztyéni módon*; christlich.

Christiānismus, i, m. 2. *keresztyénség*; das Christenthum.

Christiānĭtas, ătis, f. 3. i. q. Christianismus.

Christiānus, a, um, *keresztyén, keresztyéni*; christlich. Subst. *Keresztyén*; ein Christ.

Christĭcola, ae, m. 1. *keresztyén*; ein Christ.

Christigĕnus, a, um, idem quod Cristianus.

Chrīstĭpŏtens, ēntis, m. 3. Christi potitus et compos per fidem.

Chrīstŏdōrus, i, m. 2. Nom. propr. celebris historiographi et poëtae.

Chrīstŏlŏgus, i, m. 2. i. e. qui de Christo narrat.

Chrīstus, i, m. 2. *meg, v. felkenetett*; ein Gesalbter. 2) Nom. propr. Salvatoris. Christo nomen dare; *keresztyénné lenni*; ein Christ werden. Christo adjungere aliquem; *valakit keresztyénhitre téritni*; einen zum christlichen Glauben bringen.

Chrōma, ătis, n. 3. *szin, szinelés*; die Farbe.

Chrōmăta, um, n. plur. *futds, mód, tzifrázds a' mu'sikában*; die Läufe, Manieren oder Colbraturen in der Musik, Ausschmückungen.

Chrōmătĭce, es, f. 1. *mu'sika neme*; eine Art der Musik.

Chrŏmis, f. 3. *tengeri hal*; ein Meerfisch.

Chronĭcus, a, um, *idót illetó*: die Zeit betreffend. Libri chronici, et chronica, orum; *időrend szerént való historiás könyv*; Geschichtsbücher nach der Zeitfolge, Chronik. Morbi; *hosszas sinlódés*; langwierige Krankheiten.

Chrŏnĭsso, āre 1. *késedelmezni, meg meg állani*; sich säumen, oft stille stehen.

Chrŏnŏdĭstĭchon, i, n. 2. *olly vers, mellyból az esztendó szám kijón*; Gedicht oder Verse, da eine Zeit oder Jahrzahl heraus kommt. Legitur et Chronostichon.

Chrŏnŏgraphia, ae, f. 1. *időleirás*;

Digitized by Google

Zeitbeſchreibung. 2) Figura Rhetorica.

Chrŏnŏgrăphus, i, m. 2. *időrend, v. szakasz szerént való história iró*; Annaliſt, Geſchichtſchreiber nach der Zeitordnung.

Chronŏlŏgus, i, m. 2. *időfelvető, időszámlálo*; ein Zeitausrechner, Zeitrechner.

Chrŏnos, i, m. 2. *idő*; die Zeit. Haec omnia descendunt ex Graecis, ut et sequens.

Chronŏstichon, i, n. 2. i. q. Chronodistichon.

Chrysaëtus, i, m. sc. Falco; *sárga sas, havasi sas*; der Goldadler, Steinadler.

Chrysallis Chrysălis, ĭdis, f. g. *aranyos bábjok a' pillangóknak*; die Goldfarbige Puppe der Schmetterlinge.

Chrysămmos, i, f. 2. *arunypor*; der Goldſand.

Chrysanthĕmum, i, n. 2. *aranyvirág*; Goldblume.

Chrysăor, ŏris, m. 3. Neptuni Filius ex capite Medusae natus.

Chrysas, ae, m. 1. fluvius Siciliae.

Chrysēis, ĭdis, f. 3. i. e. e. Astynome, filia Chrysae, amasia Agamemnonis.

Chrysĕlectrum, i, n. 2. *aranyszinű agáthkő*; geldgelber Agtſtein.

Chrysendĕtos, a, um, e. gr. vasa; *arany, aranyos, aranyozott, aranynyal futtatott*; mit Gold eingelegt.

Chrysēndron, i, n. 2. *aranyos szélű v. párkányú edény*; ein Geſchirr mit goldenen Spangen oder Borten.

Chrysermus, i, m. 2. Nom. propr. cujusdam Historici.

Chryses, ae, m. 1. sacerdos Apollinis.

Cryseos, a, um, *aranyos*; golden.

Chrysippus, i, m. 2. philosophus Stoicus celebris, Zenonis et Cleanthis discipulus.

Chrysītis, idis, f. 3. *aranyszinű*; goldfarbig.

Chrysŏcolla, ae, f. 1. *bórdx*; Berggrün, Borax.

Chrysŏcŏmus, a, um, *aranyhajas, aranykajú*; der goldgelbe Haare hat.

Chrysŏgŏnus, i, m. 2. Nom. propr. Cantoris Comici. 2) Nom. propr. Liberti Syllae.

Chrysŏgrăphātus, a, um, *arany betűvel irt, aranyozott*; mit goldenen Buchſtaben geſchrieben, vergoldet.

Chrysŏgrăphus, a, um, *aranyxal festett*; mit Golde gemahlt.

Chrysŏlīthus, i. e. *krizolit*; Chryſolith.

Chrysŏlōras, ae, m. 1. Nom. propr. Viri.

Chrysŏma, ătis, n. 3. *arany öntő edény*; ein Geſchirr, worein das Gold gegoſſen wird.

Chrysŏpis, idis, f. 1. *drágakő neme*; ein gewiſſer Edelſtein.

Chrysŏplysĭum, ii, n. 2. *arany mosás mesterśége*; die Kunſt, Gold zu waſchen. 2) *aranymosóhely*; ein Ort, wo das Gold gewaſchen wird.

Chrysŏplytes, ae, m. 1. *aranymosó*; ein Goldwäſcher.

Chrysoprăsus, i, m. 2. *krizoprás, drágakő*; Chryſopras, ein Edelſtein von lauchgrüner Farbe. Chrysoprasius lapis.

Chrysŏrrhŏas, ae, m. 1. *aranyporos vlz*; ein Fluß, welcher Gold mit ſich führt.

Chrysos, i, m. 2. *arany*; das Gold. 2) *arany-hal, v. aranyszinű hal*; ein goldfarbiger Fiſch.

Chrysŏthĕmis, idis, f. 3. filia Agamemnonis.

Chrysŏstŏmus, i, m. 2. *aranyszáj*; goldener Mund, der Gold hat. 2) e. gr. Joannes; *aranyszájú Sz. János*; ein großer Kirchenlehrer in dem vierten Seculo.

Chrysŭlca, ae, f. 1. *választóviz*; das Scheidewaſſer.

Chthŏnĭa, ae, f. 1. dea Ceres.

Chuni, ōrum, plur. i. e. Hunni.

Chus mensura humidorum, sex sextarios, seu congium in se continens.

Chydaeus, a, um, *tsekély, közönséges, rossz*; gemein, ſchlecht.

Chylus, i, m. 2. *emésztőnedv, téjnedv, tápldlónedv*; der Dauungsſaft, Speiſeſaft, Milchſaft, verdaute Speiſe.

Chymĭa, ae, f. 1. *kemény testek tűz által való felolvasztása vagy felosztatása, v. tűzzel való dolgozás, v. olvasztás, testalkattúdomány, chémia*; Kunſt, die harten Körper durch das Feuer aufzulöſen. Kunſt, im Feuer zu arbeiten und zu ſchmelzen, Scheidekunſt. Scribitur et Chimia vel Chemia.

Chymĭcus, i, m. 2. *chémicus, tűzimesterségmives*; ein Feuerkünſtler,

Digitized by Google

Chymĭcus, a, um, *tűz által felolvasztott, chémiai*; chymisch, durch das Feuer aufgelöst. 2) *chémiához tartozó*; zur Chymie gehörig. Ars chymica, idem quod chymia.

Chymĭsta, ae, m. 1. idem quod Chymicus, vel Alchymista.

Chymus, i, m. 2. *nedv*; der Saft.

Cia, vide: Cea.

Cĭāni, ōrum, plur. incolae urbis Bithyniae: Cios.

Cĭbālis, e (cibus), *evéshez való*; zum Essen gehörig. 2) e. gr., fistula; *nyeldeklő, nyeldeklőgége*; die Speiseröhre.

Cĭbārci, ōrum, m. plur. natio Hispaniae.

Cĭbāria, ōrum, n. plur. *étel, eledel, étek*; die Speise Nahrung. 2) *élés, élelem*; das Proviant.

Cĭbārium, ĭi, n. 2. *háziliszt*; das Speisemehl.

Cĭbārius, a, um, e. gr. res, uva; *evésre való, enni való, eledeli*; die Speise betreffend, dahin gehörig. Vinum cibarium; *asztalibor*; der Tischwein. Lex cibaria; *vendégeskedés ellen hozott törvény*: ein Gesetz wider die Pracht im Essen und Trinken. 2) e. gr. homo; *rosszz, semmire való, kinek tsak a' hasdra van gondja*; schlecht, gering.

Cĭbātĭo, ōnis, f. 3. *evés, étetés*; die Speise, Speisung, das Essen.

Cĭbātus, us, m. 4. i. q. Cibatio.

Cĭbĭcīda, ae, m. 1. *daraboló, gazdálkodó, az evésnél*; ein Vorschneider, Vorleger. 2) *asztaltartó, kosztos*; ein Kostgänger.

Cĭbilla, ae, f. 1. *evőasztal*, der Eßtisch.

Cĭbo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. pullos; *enni adni, étetni, tápláni*; speisen, füttern.

Cĭbōrium, ĭi, n. 2. *edény neme*; Art von Geschirr.

Cĭbus, i, m. 2. *minden enni való, étel, eledel, abrak*; alles was Menschen und Thiere essen, Speise, Futter, Nahrung; e. gr. levis; *könnyen emészthető*; leicht; gravis; *nehezen emészthető*; schwer zu verdauen. 2) *táplálat, eledelen kivül való tápláló dolog, fenntartó eszköz*; die Unterhaltung, Nahrung; e. gr. animalis; *levegő, levegőség*; die Luft. Humanitatis; *jó társaságot fentartó dolog*; eine Sache die den Staat aufrecht haltet.

Cibyra, ae, f. 1. urbs Phamphyliae. 2) Phrygiae majoris.

Cibyrāta, ae, c. 1. *Cibyrába, v. onnan való*; aus oder in Cibyra.

Cibyrātĭcus, a, um, *Cibyrai, Cibyrába, v. onnan, v. mellőle való*; aus, in, bey Cibyra, Cibyrisch.

Cĭcāda, ae, f. 1. *trültsök, szötskö*; die Heuschrecke.

Cĭcātrĭcōsus, a, um, *sebhelyes, forradásos, sebhellyekkel telyes*; narbig, voller Narben.

Cĭcātrĭcŭla, ae, f. 1. Dim. *sebhelyetske, kisforradás*; eine kleine Narbe.

Cĭcātrix, ĭcis, f. 3. *bébőrödzött seb, mellynek még a' helye láttszik*; verharschte Wunde, wovon man noch die Narbe sieht. 2) *sebhely*; die Narbe einer Wunde. Cicatrix coivit, Plaut. *béforrott a' seb*; die Wunde ist zugeheilet. 3) Trop. *furepedés, fahasadás*; die Schrunden an Bäumen. 4) *az elkövetett megsértődésnek emlékezete*; das Andenken der angethanen Beleidigung. In pectore meo cicatrix non est. Petron. 5) *szerentsétlenség emlékezete*; das Andenken eines Unglücks. Refricare cicatricem. Cic.

Ciccum, i, n. Ciccus, i, m. 2. *grdnát. alma magját bé borító vékony hártya*; die zarte Haut, womit der Granatapfelkern umgeben ist. 2) *mindenféle aprőság, tsekélység, bakutella*; jede Kleinigkeit, Bagatelle.

Cĭcĕla, ōrum, n. plur. *kantár, zabola*; ein Zaum.

Cĭcer, ĕris, n. 3. *fejérborsó, tzitzerborsó*; eine weiße Erbse, Zisererbse. 2) *bagoltsa lentse; bagoly borsó*; die Kicher, der Kickerling.

Cĭcĕra, ae, f. 1. *bükköny*; eine Hülsenfrucht, der Kicher ähnlich.

Cĭcercŭla, ae, f. 1. Dim. *kis nemű tzitzerborsó*; eine kleine Art Kichern.

Cĭcercŭlum, i, n. 2. *vereses sárga festő agyag*; eine Art von Färbererde zwischen roth und gelb.

Cĭcĕro, ōnis, m. 3. M. Tullius Cicero, celeberrimus orator et consul Romae. 2) frater hujus Q. Tullius Cicero.

Cicĕrōmastix, ĭgis, m. 3. i. e. repre-

Digitized by Google

hensor Ciceronis, nomen libri a Licinio scripti.

Cicerōniānus, a, um, *Cicerói*; Ciceronisch. 2) *Cicero követője*; ein Nachahmer des Cicero.

Cicĕrrus, i, m. 2. hominis nequam.

Cichēsus, i, m. 2. fluvius Asiae.

Cichōrĕum, Cichōrĭum, i, n. 2. *katáng, tzikória, endivia*; Cichorie, Endivie.

Cici, n. Indecl. Ricinus comunis L. *kimboj, kalmaszlag*; Wunderbaum, aus deſſen Frucht das oleum cicinum gepreßt wird.

Cicĭlēndrum, i, n. et Cicimandrum, i, n. 2. *költött fűszer*; ein erdichtetes Gewürz.

Cicimbrĭcus, i, m. 2. *tsekély eredetű ember*; ein Menſch von geringem Herkommen.

Cicindēla, ae, f. 1. *tzingoldny*; der Sandlaufer, Sandkäfer.

Cicinus, a, um, vide: Cici.

Cicōnes, um, m. plur. populus Thraciae ad fluvium Hebrus.

Ciconia, ae, f. 1. *gólya, eszterdg, tzikó*; der Storch. 2) *gólyaorrnak kézzel való majmoldsa volaki higgyoldsdra*; eine mit der Hand nachgeahmte Figur des Storchſchnabels, um einen dadurch zu verhöhnen. 3) *barázda mérő eszköz*; eine Feldwage, womit die Höhe der Furchen gemeſſen wird. 4) *kútgém és kútoszlop együtt*; ein Brunnenſchwengel.

Ciconinus, a, um, idem q. sequens.

Ciconius, a, um, *gólya, gólyától való, v. akoz tartozó*; was vom Storche iſt, was zu dem Storche gehört.

Cicŏrĭum, ĭi, n. 2. i. q. Cichoreum.

Cicúma, ae, f. 1. *éjjeli madár, éjjeliggem, bagoly*; ein Nachtvogel, Nachtrabe, Eule.

Cicur, ūris, o. 3. e. gr. bestia; *szelid*; zahm. 2) *megszeliditett*; zahm gemacht. 3) Trop. e. gr. ingenium; *békes, egyszerető, mindennel könnyen megegyező*; verträglich. 4) e. gr. consilium; *okos*; klug.

Cicūro, āre, 1. *szeliditni, megszeliditni*; zahm machen.

Cicūta, ae, f. 1. *tsomorika, méregbuzók*; der Giftſchierling. 2) *búrókszip, nádsip*; Rohrpfeife.

Cicūticen, ĭnis, m. 3. (cicuta et cano); *nádsipon mu'sikáló*; der auf einer Rohrpfeife bläſt.

Cidăris, is, f. 3. *tsalma, Persa királyok, és'sat főpapok főre való ékessége*; Hauptſchmuck der perſiſchen Könige, Hut oder Turban, auch des jüdiſchen Hohenprieſters. 2) *Árkádiai tántz*; ein arcadiſcher Tanz.

Cĭĕo, cīvi, cītum, cĭēre, 2. *indĭtni mozditni*; erregen, in Bewegung ſetzen, bewegen. 2) e. gr. bellum, proelium, pugnam; *megindĭtni, megmozditni, elkezdeni*; anfangen. 3) *okozni, mivelni, eszközölni*; verurſachen. 4) e. gr. aliquem ad aliquid; *rábirni, rávenni, rábeszéllni*; dazu bewegen. 5) *nevezni*; nennen. Cicero nomen singulorum, Senec. *mindenkét névenszóllítni*; alle mit Nahmen nennen. 6) e. gr. numina; *segítségül v. segédül hívni*; anrufen.

Cilĕga, ae, f. 1. i. q. Spicilega; *veréb*; der Sperling.

Cilĭātus, a, um, *szép szempilládjú*; ſchön von Augenwimpern.)(

Cilĭces, ium, plur. incolae Ciliciae.

Cilĭcia, ae, f. 1. provincia Asiae minoris, inter Pamphiliam et Syriam.

Cilĭciensis, e, *Ciliciai, Cilicidba, v. onnan való*; in, aus Cilicien, dahin gehörig, Ciliciſch.

Cilĭcium, ii, n. 2. *haraszönyeg*; ein Haarteppich aus Bockshaaren.

Cilĭcius, a, um, i. q. Ciliciensis. 2) e. gr. exitium; *kegyetlenül való elvesztés*; ein grauſamer Untergang.

Cilissa, ae, f. 1. *Ciliciai aszszony*; eine Cilicierinn. 2) e. gr. terra, i. e. provincia Ciliciae. 3) e gr. spica; *sáfrdny*; der Safran.

Cilium, ii, n. 2. *szempilla*; die Augenwimper.

Cĭlix, ĭcis, Adj. i. q. Ciliciensis.

Cilla, ae, f. 1. urbs Mysiae.

Cillaĕus, i, m. 2. i. e. Apollo.

Cilo, ōnis, m. 3. *hegyes fejű*; ein Spitzkopf. 2) *undok, tisztdtalan ember*; ein unflätiger, unkeuſcher Menſch.

Cima, ae, f. 1. et ătis, n. *tsima, it. bogernyő*; ein Keimchen, Sprößchen am Kohle. Legitur et Cyma.

Cimber, bra, brum, *Cimbriai*; Cimbriſch. Cimbri, orum, m. plur. natio Germaniea post Saxones, a quibus Cimbrica Chersonesus appellata, quae hodierna Julia est.

Digitized by Google

Cimbrĭce, Adv. *Cimbriai módon*; Cimbrisch.

Cimbrĭcus, a, um, *Cimbriai*; Cimbrisch.

Cimeliarcha, ae, m. 1. *szent edények gondviselője, kintstdrmester*; ein Verwahrer heiliger Gefäße, Schatzaufseher.

Cimeliarchīum, ĭi, n. 2. *szent edények helye, kintstdr*; der Ort, wo der Schatz, z. B. einer Kirche, verwahrt wird.

Cīmex, ĭcis, m. 3. *büdös féreg, poloska*; die Wanze. Vox ignominiosa apud Horat.

Cīmĭnus, i, m. 2. lacus Etruriae.

Cimmĕrii, ōrum, m. plur. i. q. Cimbri. 2) populi Italiae ad Bajanum et Avernum sinum in subterraneis domiciliis habitantes et per cuniculos commeare solīti, toto die in illis delitentes, noctu tantum ad latrocinia egressi.

Cīmmĕris, ĭdis, f. 3. Urbs Troadis, quae et Edonis, Assos, v. Apollonia nominata.

Cīmmĕrĭum, ĭi, n. 2. oppidum ad Bosporum.

Cimmĕrĭus, a, um, *Cimmeriumi, Cimmeriumiakat illető, odavaló*; Cimmerisch, die Cimmerier betreffend, dahin gehörig. 2) *setét*; finster. Lacus Cimmerii, i. e. lacus inferorum.

Cīmōlĭus, a, um, *Cimolus szigetéből való*; aus der Insel Cimolus. Cimolia terra; *posztósok, v. posztókészítők mosóagyagja*; Full- oder Tucherde, Waschерde, welche die Tuchmacher zum Waschen der Tücher gebrauchen. Cimolia creta, idem.

Cīmōlus, i, f. 2. insula maris Cretici.

Cīmon, ōnis, m. 3. Nom. propr. Virorum.

Cīnaedĭcus, a, um, e. gr. cantatio; *tántzhoz való*; zum Tanze gehörig.

Cīnaedus, i, m. 2. *tántzos, tántzoló*; ein Tänzer. 2) *fajtalan férfi*; eine unzüchtige Mannsperson.

Cinaedus, a, um, *szemtelen, fajtalan*; unkeusch, unzüchtig.

Cīnămeus, a, um, *fahéjj nevezetű, fűszerszámból való*; was von Zimmet oder Caneel ist. Odor cinameus; *fahéjjszag*; ein Zimmetgeruch.

Cīnămōlŏgus, i, m. 2. *fahéjjal élő Ardbial madár*; ein gewisser arabischer Vogel, der nur vom Zimmet lebt. Dicitur et Cinamolgon, vel Cinămulgum.

Cīnāmum, Cinamōmum, i, n. 2. *fahéjj fűszerszám*; die Zimmetrinde, Caneel. Aqua cinamomi; *fahéjjas víz*; das Zimmetwasser. 2) *fahéjjfa, melly Ceilon szigetében igen bőven van*; ein Zimmetbaum, der sehr häufig in der Insel Ceilon wächst. Alias Cinnamum.

Cīncĭa, ae, f. 1. Nom. pr. lociRomae, ubi Cinciorum monumentum fuit. 2) Cincia lex, i. e. muneralis, quae a Cincio data, donationes, speciatim caussarum patronis dari solitas, intra certam summam cohibebat.

Cincinnātus, a, um, *fürtökbe szedett, fürtös, v. fodoritott hajú*; Haarlockend habend, gekräuselt.

Cincinnŭlus, i, m. Dim. *hajfürtöcske*; ein Haarlöckchen.

Cincinnus, i, m. 2. *fodoritott haj, hajfürt*; gekräuseltes Haar, Locke, Haarlocke. 2) Trop. *igen tzifra kifejezés a' beszédben*; der allzugekünstelte Putz im Ausdrucke.

Cincĭus, a, um, nominatio Romana familiaris. 2) e. gr. lex; *Cinciusi, Cinciustól való*; Cincisch.

Cinctĭcŭlus, i, m. 2. (Dim. a cinctus); *övetske, kis öv, v. övedző*; kleiner Gurt oder Gürtel.

Cīnctor, ōris, m. 3. *övedező, felövedező, a' ki valakit felövedez*; der einen gürtet.

Cinctōrĭum, ĭi, n. 2. *öv, kardkötő, szorító*; ein Gürtel oder Degengehenk.

Cinctūra, ae, f. 1. *felövedezés, fel szorítás*; die Umgürtung. 2) *elő ruha, v. előkötő pántlikája*; ein Schurzband.

Cinctus, us, m. 4. (cingo); *övedezés, körülkötés, szorítás*; das Gürten, Umgürten. 2) cinctus Gabinus; *mikor az ember a' rajta lévő köpönyeget v. paldstot fél hóna alá veszi, 's elól rajta görtsöt v. tsimbókot v. tsomót köt*, wenn man einen Mantel oder Rock unter die Arme schlägt, und vorn einen Knoten macht.

Cinctus, a, um, e. gr. ense, gladio; *felövedzett*; umgürtet. 2) Trop. male cinctus puer; Suet. *korhely gyermek*; ein liederlicher Knabe.

Cinctūtus, a, um, (cinctus); *régi módon övedzett*; altfränkisch gegür-

Digitized by Google

tet. 2) *viaskoddsra kész*; bereit zum Schlagen.

Cinĕfăcio, făcĕre, 3. *hamuvá tenni, elégetni*; einäschern, verbrennen.

Cinĕfactus, a, um, *hamuvá lett*; zu Asche geworden.

Cinĕrăcĕus, a, um, *hamuszínű, hamvas*; aschenfarbig, der Asche ähnlich.

Cinĕrālĭa, ĭum, n. plur. *hamvazó szerda*; Aschermittwoche.

Cinĕrārĭus, a, um, *hamuhoz való, hamus, hamvas*; die Asche betreffend.

Cinĕresco, ĕre, *hamuvá lenni*; zu Asche werden.

Cinĕrĕus, a, um, *hamuból való, hamu*; aus Asche. 2) *hamuhoz hasonló*; der Asche ähnlich.

Cinĕrĭcĭus (—tius), a, um, v. cinereus.

Cinĕrōsus, a, um, *hamvas, humus*; voller Asche.

Cingări, ōrum, m. plur. *tzigdnyok, koborlók*: Zigeuner, Landstreicher.

Cingillum, i, n. Cingillus, i, m 2. *övetske*; ein Gürtelchen.

Cingo, cinxi, cinctum, cingĕre, 3. *körülkötni, felkötni, körülövedzeni*; gürten, umgürten. Cingere latus ense; *felkötni a' kardot, kardot kötni*; den Degen angürten. 2) *körülvenni, körülfogni, körülkeritni*; umgeben, umringeln, umzingeln. *Urbem* moenibus cingere, Cic. Castra vallo cingere, Liv. *körül sántzolni a' tábort*; das Lager umschanzen. Flumen cingit oppidum, Caes. 3) *meghántani, héjját levonni*; abschälen. Arborem cingere; *a' fát meghántani*; den Baum abschälen. 4) flamma cingere; *felégetni, égetni, felgyujtani*; sengen und brennen.

Cingŭla, ae, f. 1, *ŏv, övedző*; der Gurt, Gürtel. 2) *lóheveder*; der Bauchgurt.

Cingŭlārĭus, ĭi, m. 2. *gombkötő, övtslándló*; der Schnürmacher, ein Gürtler.

Cingŭlum, i, n. Cingŭlus, i, m. 2. *öv*; der Gürtel. 2) *hadiöv*; Kriegsgürtel. 3) *katonaság, hadi szolgálat*; Soldatenstand.

Cĭnĭflo, ōnis, m. 3. *hamuszedő*; ein Aschenkrämer. 2) *hajfodorlító vas melegitő*; der das Eisen heiß macht, womit die Haare gekräuselt werden.

Cĭnis, ĕris, m. et f. 3. *hamu*; die Asche. 2) mortui cineres; *a' megholtak hamvai, vagy elégetett testek hamvai*; die Asche der Todten. Usque ad cineres; *holtig*; bis in den Tod. 3) *végromlás, elveszés*; das Verderben, der Untergang.

Cĭnna, ae, m. 1. Nomen propr. Consulis Rom. 2) Poëtae.

Cinna, ae, f. 1. urbium nomen; in Thessalia, et Macedonia.

Cinnăbăris, is, f. 3. *tzinóbrium*; der Zinnober.

Cinnămĕus, a, um, *fahéjj, fűszerfahéjjból való*; aus Zimmet. 2) *fahéjj szagú*; nach Zimmet riechend.

Cinnămōmĭnus, a, um, i. e. ex cinnamomo.

Cinnămōmum, i, n. 2. *fahéjj, fűszerfahéjj*; der Zimmet.

Cinnămum, i, n. i. q. cinnamomum.

Cinnānus, a, um, *Cinnát illető*; den Cinna betreffend.

Cinnus, i, m. 2. *keverék, összevekevert dolgok*; Vermischung mehrerer Dinge.

Cinxĭa, cognomen Junonis.

Cĭnyps, ypis, m. 3. Cinyphus, i, m. 2. fluvius Africae.

Cĭnyras, ae, m. 1. rex Assyriorum.

Cio, ire, vide: Cieo.

Cĭon, ōnis, f. 3. *nyelv tsap*; das Zäpfchen am Halse.

Cippus, i, m. 2. *törzsök*; ein Stamm. 2) *karó, oszlop*; ein Pfahl, die Säule. 3) *határkő, határoszlop*; der Grenzstein, die Grenzsäule. 4) *sirkő, síroszlop*; der Leichenstein. 5) *útmutató, p. o. köből, fából*; ein Wegweiser.

Cĭrānnus, i, m. Nom. propr. Viri.

Circa, Adv. *ott körül, köröskörül*; herum, in der Gegend. 2) *mintegy, körülbelől*; gegen, ungefähr. Fuere oppida circa septuaginta, Liv. 3) Praepos. regit Accusat. *körül*; um. Quos circa se habebat, Cic. *a' kik körüle vagy körülötte* (*mellette*), *voltak*; die er um sich oder bey sich hatte. 4) *-kor, tájban, felé*; um gegen. Circa decimam sc. horam; *tiz óra tájban, tiz óra felé*; um zehn Uhr, gegen zehn Uhr. 5) *mintegy, körülbelől*; gegen. Circa quingentos capti, Liv. 6) *-ról, -ről, felől, erdnt*; von. Varia est circa haec opinio; *különbözők a' vé-*

Digitized by Google

kedések ezen dolog felől, v. ezen dologról; die Meinungen ſind von dieſer Sache verſchieden. 7) *-ra nézve, re-nézve, eránt*; in Anſehung, gegen.

Circa, ae, f. 1. *őrkerülés, éjjelenként*; die Runde; nächtliche Beſichtigung der Wache.

Circaea, ae, f. 1. *szirompár, varázslófű*; das Hexenkraut.

Circaeus, a, um, Circen concernens.

Circātio, ōnis, f. 3. *körüljárás, megvizsgálás*; eine Viſitation, Beſichtiguug.)(

Circātor, ōris, m. 3. *éjjeli kerülő őr*; der Runden oder Patrouilliren geht, Schaarwächter. Dicitur et Circitor, et Circuitor.

Circe, es, Circa, ae, f. 1. filia Solis, saga celebris.

Circēji, ōrum, urbs maritima Latii.

Circellus, i. m. 2. *kis tzirkalom*; ein Zirkelchen. 2) *gyűrűtske, karikátska*; ein Ringel.

Circensis, e, v. gr. ludi Circenses, i. e. ludi in Circo.

Circes, ītis, m. i. q. circulus.

Circĭnātio, ōnis, f. 3. *karikarajz, kerítés, p. o. tzirkalommal*; Machung eines Zirkels (Kreiſes). 2) *kerület kerekrajz, karikarajz, kerekség*; der Kreis oder der Zirkel ſelbſt.

Circĭno, āvi, ātum, āre, 1. *kerekítni, karikarajzot irni vagy tsindlni*; zirkelrund machen, runden.

Circĭnus, i, m. 2. *tzirkalom*; der Zirkel, i. e. Zirkelinſtrument.

Circĭter, Adv. *mintegy, körülbelől*; ungefähr. 2) Praepos. regit Accus. *felé, kor, tájban*; um, gegen, ungefähr um. Circiter meridiem, Caes. *dél felé, dél tájban*; um Mittagszeit. Octavam circiter horam, Hor. *nyóltz óra tájban*; um acht Uhr.

Circĭtor, ōris, m. 3. loco: circuitor; *kerülő, őrkerülő*; der herumgeht, die Runde macht. 2) *házaló, házról házra járó kézi kalmár*; ein Hauſirer.

Circo, āre, *körösköröl járkálni, kerengeni*; herumgehen. Loco: circum eo.

Circos, i, m. 2. *ölyv*; ein Habicht.

Circŭeo, v. Circumeo.

Circŭĭtio (Circŭmĭtio), ōnis f. 3. *körüljárás, kerengés*; das Herumgehen. 2) *kerengőhely*; der Ort, wo man herumgehen kann. 3) *szószaporitás*; Umſchweif im Reden. Cic.

Circŭĭtor (Circŭmĭtor), ōris, m. 3. *körüljáró*; der herumgeht. 2) *házaló, kézi kalmár*; ein Hauſirer, Feilträger.

Circŭĭtus, Circŭmĭtus, us, m. 4. *kerengés, forgás, p. o. a' föld forgása a' nap körül*; das Herumgehen, der Umlauf. 2) *újrakerülés*; *p. o. a' hideglelés kerengő visszajövése*; der periodiſche Umlauf, die Periode, z. B. des Fiebers. 3) *tsavargás a' beszédben, szószaporitás*; der Umſchweif im Reden. 5) *kerület, p. o. a' hegynek, városnak*; der Umfang, Umkreis, z. B. eines Hügels. In circuitu, Caes. *körülmenve, megkerülve, vagy a' kerülete*; im Umkreiſe.

Circŭlāris, e, *kerek, karikás, kerekded*; zirkelrund.

Circulariter, Adv. *köröskörül*; rings umher.

Circŭlātim, Adv. *kereken, karikaformán*; kreisförmig. 2) *kerületenként*; zirkelweiſe, geſellſchaftweiſe.

Circŭlātio, ōnis, f. 3. *kerengés, kerengő forgás*; der Kreislauf, Umlauf im Kreiſe.

Circŭlātor, ōris, m. 3. *kajdászó*, it. *kérkedő*; ein Marktſchreyer.

Circŭlo, āre, *köröskörül forgatni, kerengetni*; herumdrehen, herumwenden. 2) *kerekíti, kerekre tsinálni*; kreisförmig oder zirkelrund machen. 3) *körülnézni, körülnézegetni*; herumſehen. 4) *körüljárni, kerengeni*; herumgehen, um und um gehen.

Circŭlor, āri, Dep. 1. *forogni*; ſich umdrehen. 2) *köborlani*; herumſchweifen. 3) *karikába állani*; in einen Kreis zuſammentreten.

Circulus, i, m. 2. *karika, kerekrajz, kerület*; der Zirkel, ein Umkreis. 2) v. gr. ligneus; *abronts*; ein höltzerner Reif. 3) *együve tartó baráttságos társaság*; Zirkel einer Geſellſchaft. 4) *kerület, valamelly tartománynak része, kerülete*; ein Kreis, gewiſſer Strich Landes. 5) circulus auri; *arany lántz*; eine Kette, Halskette. 6) *pogátsa, lepény*; ein Kuchen. 7) circulus lacteus; *az országútja az égen, téjút*; die Milchſtraße.

Circum, Adv. *körül, környül*; herum, um und um. Circumcirca; *kö-*

Digitized by Google

röskörül; ringsherum. 2) Praepos. regit Accusat. *körül*; um, herum, umher. Terra circum axem se convertit, Cic. *a' föld forog a' tengelye körül*; die Erde dreht sich um seine Achse herum. 3) *-nál, -nél, mellett*; bey. Circum haec loca commorari, Cic. i. e. ad haec loca, etc.

Circumactĭo, ōnis, f. 3. *forgatás, hajtás*; das Herumdrehen, Herumwenden. 2) v. gr. terrae, solis; *forgás*; das Herumdrehen, der Umlauf. 3) *fordúlás, forditás, alkalmaztatás, t. i. a' beszédben*; die Wendung.

Circumactus, us, m. 4. v. gr. rotarum; *forgás*; die Herumbewegung, Herumdrehung.

Circumactus, a, um, *forgatott*; umgetrieben.

Circumaggĕro, āre, 1. *feltölteni, felhányni*; aufhäufen, ringsherum häufeln.

Circumago, ĕgi, actum, ĕre, 3. *forgatni*; herumdrehen, wenden. 2) v. gr. equos; *hajtani, p. o. a' lovakat*; lenken. 3) se circumagere, vel, circumagi: *forogni*; sich herumdrehen; it. *elmulni, eltelni, elfolyni, mint az idő, esztendő*; verlaufen, vergehen. V. gr. Annus se circum egit, Liv. etc. 4) *megforditni*; umwenden; equos frena circumagere; *megforditni a' lovakat gyeplővel*; die Pferde umlenken.

Circumambŭlo, āre, 1. *körüljárni, béjárni*; herumwandern, durchwandern, durchgehen.

Circumăpĕrĭo, ire, *körüskörül kinyitni*; ringsherum öffnen.

Circumăro, āre, 1. *körülszántani*; umpflügen.

Circumaspĭcio, spexi, spectum, spĭcĕre, 3. *körülnézni*; umher sehen.

Circumcalco, Circumculco, āre, 1. *körültapodni*; ringsherum eintreten.

Circumcīdāněus, a, um, *kivágott, kimetszett*; ausgeschnitten. 2) *kisajtolt, kipréselt*; ausgepreßt; it. v. gr. mustum; *újrakipréselt*; nachgekeltert.

Circumcīdo, īdi, īsum, cīdĕre, 3. v. gr. arbores; *körülnyesni*; behauen, beschneiden, z. B. die Bäume. 2) v. gr. genitalia; Tacit. aliquem, Petron. *környülmetszeni*; beschneiden. 3) Met. v. gr. sumtus, multitudinem; *összeszoritni, keveritni*; einschränken, vermindern. Circumcidere vinum, Cels. *megtartóztatni magát a' boritaltól*; sich des Weines enthalten.

Circumcinctus, a, um, *körülövedzett*; umgürtet.

Circumcingo, ĕre, 3. *körülvenni, körülfogni*; ringsherum umgeben.

Circumcirca, Adv. *körüskörül*; ringsherum, ringsumher.

Circumcīse, Adv. *röviden, rövideden*; kurz.

Circumcīsĭo, ōnis, f. 3. *környülmetszés*; die Beschneidung. Festum circumcisionis Christi: *új esztendő napja*; das Fest der Beschneidung Christi, der Neujahrstag.

Circumcīsūra, ae, f. 1. *körülmetszés*; die Umschneidung.

Circumcīsus, a, um, *környülmetszett*; beschnitten. 2) Met. *rövid, kurta*; kurz.

Circumclūdo, si, sum, ĕre, 3. *körüskörül bézárni*; ringsherum einschließen.

Circumcŏlo, ĕre, 3. *ott körül lakni*; umher wohnen.

Circumcordĭālis, e, Adj. *szivkörül lévő*; was um das Herz herum ist.

Circumculco, v. Circumcalco.

Circumcurro, ĕre, 3. *körülfutni, körülmenni, szaladgálni köröskörül*; umherlaufen, herumlaufen.

Circumcursĭo, ōnis, f. 3. *körülfutás*; das Herumlaufen.

Circumcurso, āre, 1. v. gr. omnia, Plaut. *szerteszéllyel szaladgálni*; herumlaufen.

Circumdătus, a, um, *körülvett*; umgeben.

Circumdo, dĕdi, dătum, āre, 1. v. gr. oppidum vallo, urbem muro; *körülkeriteni, körülvenni, békeriteni*; umgeben, umringen, einschließen. 2) *körülötte, felállitni*; um etwas herumstellen, setzen oder legen. V. gr. custodias circumdare; Cic. *őröket állitni fel körülötte*; mit Wachen umgeben, Wachen aufstellen um etwas.

Circumdŏlo, āre, *körülgyalulni*; umhobeln.

Circumdūco, xi, ctum, ĕre, 3. *körülvinni, vezetni köröskörül*; herumführen. Circumducere aliquem aedes, Plaut. *valakit a' házba meghordozni*; im Hause herum führen. 2) Met. v. gr. aliquem per dolos,

Digitized by Google

vel pecunia, Plaut. *megszedni, rászedni, megtsalni, p.o. pénzbe,'s a' t.* einen betrügen, z. B. ums Geld.

Circumductio, ōnis, f. 3. *körülhordozás, meghordozás*; die Herumführung. 2) *körület*; der Umkreis, die Peripherie, Umfang. 3) *tsalás, rászedés*; der Betrug, die Hintergehung.

Circumductus, us, m. 4. *körülvivés, körülvevés*; das Herumführen, Herumziehen. 2) *körület*; der Umfang.

Circŭmĕo et Circŭĕo, īvi et ĭi, ĭtum, īre, 4. *körülmenni, körüljárni, körröskörül járni, eljárni, szeljeljárni*; *idrkálni*: herumgehen, umgehen, hin und her gehen. 2) cum Accusat. v. gr. urbem; *bejárni, megjárni, p. o. a' várost*; in der Stadt herumgehen. 3) *körülvenni, körülfogni, bekeritni*; umgehen, umringen. Circumiri ab hostibus. Nep. 4) *rászedni, megkerülni, megtsalni*; betrügen, hintergehen. 5) *valamit sok szóval leirni*; umschreiben, mit mehreren Worten ausdrücken.

Circŭmĕquĭto, āre, 1, *körüllovagolni*; herumreiten.

Circŭmerro, āre, 1. *kóborlani, kóvályogni*; herumirren od. schweifen.

Circumfarcĭo, īre, 4. *körröskörül megtömni*; ringsumher vollfüllen.

Circumfĕrentĭa, ae, f. 1. *körület*; die Circumferenz, der Umkreis.

Circumfĕro, tŭli, lātum, ferre, 3. *körülhordozni, hordozni, vinni körröskörül vagy széllyel*; herumtragen, herumführen. 2) aliquid vel famam rei; *hirlelni, terjeszteni*; verbreiten, bekannt machen. Fama circumfert, Plin. *azt hirlelik, az a' hir szárnyal, az a' hire*; der Ruf verbreitet es, es geht das Gerücht. 3) oculos circumferre; *szemeit körülhordozni, körröskörül nézni, szemlelödni*; die Augen umher werfen, oder überall herum schießen lassen. 4) circumferri: *forogni*; sich herum drehen. 5) bellum vel arma circumferre; *a' hadat mindenfelé elterjeszteni, haddal elboritni*; den Krieg verbreiten.

Circumfīgo, ixi, ixum, ĕre, 3. *körröskörül megszegezni, körülszegezni*; ringsherum fest annageln, befestigen.

Circumfirmo, āre, 1. *körröskörül megerösitni*; ringsherum befestigen.

Circumflecto, xi, xum, ĕre, 3. *körültekeritni, kanyaritni*; umbeugen. 2) syllabam; *meghúzni, t. i. a' kimondásban*; dehnen, gedehnt aussprechen.

Circumflexĭo, ōnis, f. 3. *kanyarítás*; die Herumbeugung.

Circumflexus, us, m. 4. i. q. circumflexio.

Circumflexus, a, um, *körültekert, körülkanyarított*; umgebeugt, umgewickelt.

Circumflo, āre, *körülfújni, körröskörül ráfújni*; ringsherum anwehen.

Circumfluo, xi, xum, ĕre, 3. *körülfolyni*; herumfließen um etwas. 2) *körülvenni, körülfogni*; umgeben. 3) v. gr. aliqua re, ic. *bövelkedni valamivel*; reichlich mit etwas versehen seyn.

Circumfluus, a, um, *körülfolyó*; herumfließend. 2) *körülfolyt, körülvett*; umfloßen, umströmt, umgeben.

Circumfŏdĭo, ōdi, ossum, ĕre, 3. e. gr. arborem; *körüláshi, körülárkolni*; herumgraben um etwas.

Circumfŏrāněus, a, um, (circum et forum); *vásárról vásárra, v. városról városra járó, p. o. kalmár*; der von Markte zu Markte, oder von Stadt zu Stadt zieht. 2) e. gr. aes; *költsönpénz, adósság*; geborgtes Geld, Schulden. 3) e. gr. hostia, i. e. quae circumfertur.

Circumfŏro, āre, 1. *körölfúrni, furdalni*; ringsherum bohren.

Circumfossor, ōris, m. 3. (circumfodio); *körüláso*; der rings herum gräbt.

Circumfossūra, ae, f. 1. *körüláshás*; das rings herum Graben.

Circumfrĕmo, ĕre, *valami körül morogni, mormogni, zörögni, tsörögni, tsörtetni*; um etwas herum murmeln, rauschen.

Circumfrĭco, āre, 1. *körröskörül dörgölni, v. dörzsölni, v. sikálni*; rings herum reiben, scheuern.

Circumfulgeo, fulsi, fulgēre, 2. *körröskörül fényleni*; rings herum glänzen.

Circumfundo, ūdi, ūsum, ĕre, 3. e. gr. aquam ad arborem; *körülönteni, v. lotsolni, v. hinteni*; umgießen oder schütten. 2) Trop. *körülvenni, körülkeritni*; umgeben, umringen. Luce circumfundi, Cic. *világossággal körülvétetni*; mit

Licht umgeben seyn. 3) circumfundi; *kifutni, elfutni, az erös forrásban*; überkochen, überlaufen im Sieden.

Circumfūsĭo, ōnis, f. 3. *körülvevés, körülfolyás*; die Umgebung, Umfließung.

Circumfūsus, a, um, *körülöntött, v. öntözött*; umgossen. 2) *körülfolyt*; umflossen. 3) *körülvett*; umgeben.

Circumgĕlo, āre, 1. *körüskörül megfagylalni*; rings herum gefriereud machen. Circumgelatus, a, um, *körülfagyott*: rings herum gefroren.

Circumgĕmo, ĕre, 3. *minden felé sóhajtozni*; herum seufzen; *mormogni mint a' medve*, umher brummen wie ein Bär.

Circumgesto, āre, 1. e. gr. epistolam; *körülhordani, mindenütt meghordozni*; herum tragen.

Circumglŏbo, āre, 1. *kerek formára tsinálni, öszve göngyölgetni*; kugelförmig machen oder zusammenrollen. 2) *körüskörül egy rakásra hordani*; um und um auf einen Haufen sammeln.

Circumgrĕdĭor, essus sum, grĕdi, Dep. 3. e. gr. lacunam; *körülmenni*; herum gehen. 2) *ellenséges módon ide'stova járni, körülvenni, bekeritni*; feindlich sich herumziehen, umgeben, umringen.

Circumgressus, us, m. 4. *körüskörül való járás*; das Herumgehen. 2) *kerület*; der Umfang.

Circumhisco, ĕre, 3. *szájtátva bámúlni*; mit offenem Munde sich überall umsehen.

Circumhumatus, a, um, *körüskörül betemetett*; *behányt*; umher begraben.

Circŭminjĭcĭo, vide: circumjicio.

Circuminvolvo, ĕre, 3. *körüskörül betakargatni*; rings herum hineinwickeln.

Circumītor, vide: Circuitor.

Circumĭtus, vide: Circuitus.

Circumjăcĕo, jăcŭi, jăcēre, 2. *körülfeküdni*; herumliegen. 2) *határos lenni*; angränzen.

Circumjăcio, ĕre, vide: circumjicio.

Circumjectĭo, ōnis, f. 3. (circumjicio), *ide's tova hányás*; das Herumwerfen. 2) *magdra vevés, ruházás*; das Umwerfen, die Bekleidung.

Circumjectus, us, m. 4. *körül való házás, körülvétel*; das Herumziehen, die Umgebung. 2) *magdra vevés, felöltözés*; das Umwerfen, Anziehen.

Circumjectus, a, um, vide: Circumjicio.

Circumjĭcĭo, ēci, ectum, jicĕre, 3. e. gr. vallum, fossam verticibus; *körülhányni, körültsindlni*; herum werfen, herum machen. Hinc: circumjectus, a, um, *körül állított, v. álló, v. fekvő, v. körül vevő*; herum gestellt, herum stehend oder liegend oder befindlich, umgebend. 2) *körül venni, v. fogni*; umgeben, umfassen.

Circumlăbor, psus sum, labi, 3. *valami körül sebessen forogni*; schnell um etwas bewegen.

Circumlambo, ĕre, 3. *körülnyalni, körüskörül megnyalni, nyalogatni*; umher belecken.

Circumlăquĕo, āre 1. *körülfogni, körülkötni*; umschlingen, umstricken.

Circumlātĭo, ōnis, f. 3. *körülhordás, körülhordozás*, die Herumtragung.

Circumlātor, ōris, m. 3. *körülhordó*; der Herumträger.

Circumlātro, āre, 1. e. gr. hominem: *körülugatni*; *megugatni*; rings herum bellen oder anbellen.

Circumlātus, a, um, *körülhordozott, v. hurtzolt*; herumgetragen.

Circumlăvo, āre, 1. *körülmosni, kimosni, meg, v. kiöblitni*; herum wachsen, bespülen.

Circumlĭgo, āre, 1. *körülkötni*; umbinden. 2) *körülvenni, körülfogni*; umgeben, umfassen.

Circumlĭnĭo, īvi, ītum, īre, 4. et Circumlĭno, īvi, ītum, ĕre, 3. *körülkenni*; herumschmieren.

Circumlĭtĭo, ōnis, f. 3. *körülkenés, kenegetés, békenés, bémázolás*, die Beschmierung, Bestreichung, Plin. 2) *befestékelés*; die Auftragung der Farben.

Circumlītus, a, um, e. gr. auro, *megaranyozott*; vergoldet.

Circumlŏcūtĭo, ōnis, f. 3. *hosszúzás körülírás a' beszédben, bő leirás*; eine weitläufige Umschreibung im Reden.

Circumloquor, cutus (quutus) sum, loqui, 3. *körülírni, böven előadni*; umschreiben, sich einer Umschreibung bedienen.

Circumlūcĕo, lūxi, lūcēre, 2. *körülvilágítni, v. ragyogni*; umher leuchten oder schimmern.

Digitized by Google

Circumlŭo, lŭi, lŭĕre 3. *körülmosni, v. folyni*; rings herum anspülen, herumfließen.

Circumlŭvio, ōnis, f. 3. *viz el- v. kiöntés*; die Herumfließung des Waſſers.

Circumměo, āre, 1. *körülmenni, v. járni*; herum gehen.

Circummētĭor, īri, 4. *körülmérni*; herum meſſen.

Circummingo, mīnxi, mīngĕre, 3. e. gr. vestimenta; *körül, bé, v. megvizelleni*; um etwas harnen.

Circummitto, si, ssum, ĕre, 3. *ide'stova küldeni, v. küldözni*; herum ſchicken.

Circummoenĭo, īre, vide: circummunio.

Circummulcĕo, mŭlsi, mŭlsum, ĕre, 2. *körültsirókálni, v. nyalni*; herumſtreicheln, belecken, Plin.

Circummūnio, īvi, ītum, īre, 4. *körösköröl megerösítni*; ringsherum befeſtigen, verwahren.

Circummūnītĭo, ōnis, f. 3. *körösköröl való megerösítés*; Befeſtigung ringsherum, z. B. Circumvallation, Einſchließung der Stadt.

Circummūrānus, a, um, e. gr. bella; *a' kőfalakon kívül lévő*; außerhalb der Mauer.

Circumnascor, nātus sum, nāsci, Dep. 1. *körülnőni, körülötte nőni*; umher wachſen.

Circumnāvĭgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. sinum oceani, *körül hajózni, v. hajókázni*; herumſchiffen.

Circumnecto, nexui, nectum, nectĕre, 3. *öszvefoglalni, öszvekötni*; umbinden. 2) *körülvenni*; umgeben. Fulgor, qui sidera circumnectit. Sen.

Circumnōtātus, a, um, *körösköröl himézett, festett*; rings herum geſtickt, gemahlt.

Circumobrŭo, ōbrŭi, ōbrŭtum, ĕre, 3. *körösköröl békaparni, befedni*; rings herum verſcharren, bedecken.

Circumpādānus, a, um, *Pó vize körül lévő*; um den Po (Padus) befindlich.

Circumpāvĭo, vīre, 4. e. gr. aream; *körösköröl megveregetni, hogy egyenes legyen*; ringsherum ſchlagen, um es eben zu machen.

Circumpendĕo, di, sum, ēre, 2. *körül függeni*; herum hangen.

Circumplaudo, ĕre, 3. *körösköröl tapsolni, tapsolással fogadni*; rings herum klatſchen, beklatſchen, mit Händeklatſchen empfangen.

Circumplecto, ĕre, 3. e. gr. collum; i, q. Circumplector.

Circumplector, xus sum, plĕcti, Dep. 3. e. gr. arborem; *körülfogni általölelni, körülvenni*; umfaſſen, umgeben. 2) e. gr. alterius patrimonium, Cic. *más örökségét elfoglalni*; eines andern Erbſchaft einnehmen.

Circumplexus, us, m. 4. *körülfogás, általölelés, körülvevés*; die Umfaſſung, Umgebung.

Circumplĭco, āre, 2. *körültekergetni, körülfogni*; umwickeln, umſchlingen.

Circumplumbo, āre, 1. e. gr. modios; *körülforrasztani ónnal*; umher verlöthen.

Circumpōno, sui, situm, ĕre, 3. *körül tenni, v. állitni, v. rakni*; umher ſetzen, ſtellen, legen.

Circumpōsĭtĭo, ōnis, f. 3. *körültétel, körülrakás*; die Umherlegung, oder Stellung.

Circumpōtātio, ōnis, f. 3. *rendreivás*; das Herumtrinken.

Circumpulso, āre, 1. *körösköröl illetni, v. mozditni, taszigálni*; rings herum ſtoßen, berühren, in Bewegung ſetzen.

Circumpurgo, āre, 1. *körösköröl tisztitni*; rings herum reinigen.

Circumquāque, (sc. parte vel regione), *körösköröl*; rings umher.

Circumrādo, si, sum, ĕre, 3. *körösköröl vakarni, v. dörsölni, megdörsölni, megvakarni*; rings herum ſchaben, kratzen oder beſchaben, bekratzen. 2) *körülnyirni*; rings herum beſcheeren.

Circumrāsĭo, ōnis, f. 3. *megdörsölés, megvakarás*; die Umſchabung, Umkratzung. 2) *megnyirés*; das Beſcheeren.

Circumrĕtĭo, īvi, ītum, īre, 4. e. gr. aliquem; *körülkeritni, v. kötni, p. o. fonallal*; verſtricken.

Circumrĭgŭus, a, um, e. gr. pratum; *körösköröl nedves, v. vizes*; rings herum gewäſſert, befeuchtet.

Circumrōdo, si, sum, ĕre, 3. e. gr. escam; *körösköröl, öszve, megrágni*; rings herum benagen.

Circumrōro, āre, 1. *körültsepegetni*,

körösközül meglotsolni; herum träufeln, rings herum besprengen.

Circumrōto, āre, 1. e. gr. machinas; *kerekbe v. karikába forgatni*; in einem Kreise herum drehen.

Circumrōtundātio, ōnis f. 3. *karikába v. kerekbe forgatás*; die Umrundung, Ziehung in die Runde.

Circumsalto, āre, 1. *körültántzolni*; herum tanzen.

Circumscalpo, psi, ptum, ĕre, 3. e. gr. dentes; *körülvakarni, vájni, dörsölni, megvakarni, v. dörsölni*; herum kratzen oder reiben.

Circumscindo, īdi, issum, ĕre, 3. *körösközül szakitni, elszakitni*; rings herum reissen oder abreissen.

Circumscrībo, psi, ptum, ĕre, 3. *körülirni, kerekformdra húzni*; umschreiben, kreisförmig ziehen. 2) *bizonyos határok közé szoritni*; in gewisse Gränzen einschließen. 3) Trop. e. gr. luxuriam: *aldább hagyni vele*; einen Einhalt thun. 4) *mérsékelni, zaboldn tartani*; einschränken. 5) *összefogni, foglalni*; zusammenfassen. 6) *meghatározni, sinormérték szerént elrendelni*; bestimmen, festsetzen, regelmäßig einrichten. 7) *magában foglalni*; in sich fassen, begreifen. 8) *elmellőzni, elhagyni*; entfernen, weglassen. 9) *megkárositni, megtsalni*; bevortheilen, hintergehen, betrügen.

Circumscripte, Adv. e. gr. res complecti; *bizonyosan, meghatározva*; bestimmt. 2) e. gr. dicere; *kerekmondás szerint, körülirva*; periodisch. 3) *summásan, rövideden*; summarisch.

Circumscriptio, ōnis, f. 3. *körülirás*; die Umschreibung. 2) *kerület*; der Umfang, Umkreis. 3) i. q. periodus. 4) *tsalárdság*; der Betrug. Aperta circumscriptione aliquid facere, Cic. *nyilvánságos tsalárdsággal tenni valamit*; durch öffentlichen Betrug etwas thun. 5) *határbaszorittás, mérséklés*; die Einschränkung.

Circumscriptor, ōris, m. 3. i. e. qui circumscribit. 2) *megkárositó, megtsaló, rávevő, rászedő*; ein Bevortheiler, Betrieger.

Circumscriptus, a, um, *körülirt*; umschrieben. 2) *megtsalt*; betrogen. 3) Adj. *rövid*; kurz. 4) *körülvett*; umgeben.

Circumsĕco, cui, ctum, cāre, 1. e. gr. ungulas, *körülvagdalni, metélni*; um etwas rings herum schneiden, es ringsherum beschneiden. 2) *ki v. levágni*; umhauen.

Circumsectus, a, um, *körülvagdalt*; umher beschnitten.

Circumsĕcus, Adv. *körül, körösközül*; herum, umher, rings umher.

Circumsedĕo, Circumsīdĕo, ēdi, essum, ēre, 2. e. gr. aliquem; *körülülni*; herum sitzen. 2) e. gr. oppidum, *megszállani, körülvenni, v. fogni, kerítni*; blokiren, umgeben, umringen. 3) ab aliquo circumsederi, Liv. *valakitől körülfoglaltatni*; von einem umgeben seyn.

Circumsēpio, psi, ptum, sepīre, 4. e. gr. feras; *sövénnyel bekerítni*; umzäunen. 2) *megerősitni, berekeszteni*; umgeben, verwahren, einschließen.

Circumsĕro, evi, ātum, ĕre, 3. *körül vetni, v. ültetni, v. plántálni*: versehen, pflanzen.

Circumsessio, ōnis, f. 3. *megszálás, körülfogás*; die Blokade, Belagerung.

Circumsessus, a, um, *táborral körülvett*; umlagert.

Circumsīdeo, vide: Circumsedeo.

Circumsīdo, ēdi, essum, sidĕre, 3. i. q. Circumsedeo.

Circumsigno, āre, 1. *körül jegyezni, v. jelelni*; herum bezeichnen.

Circumsīlio, ŭi, sultum, sīlire 4. *körösközül ugrálni*; herum hüpfen oder springen. 2) *körüljárni, járkálni*; herumgehen.

Circumsisto, stĭti, stĭtum, sistĕre, 3. e. gr. aliquem naves; *körül állani, körül venni, kerítni*; sich um jemand herumstellen, umringen. 2) *megtámadni, neki esni*; anfallen.

Circumsĭtus, a, um, *körül lévő, v. fekvő*; umher liegend oder befindlich.

Circumsŏno, ui, itum, āre, 1 *mindenfelől zengeni, v. hangzani*; allenthalben erschallen, umher tönen. 2) circumsonor armis, Ovid. *körösközül fegyver zörgést hallok*: ich höre um und um von nichts als von Waffen.

Circumsŏnus, a, um, *körül hangzó, v. zengő*, umher ertönend.

Circumspĕctātor, ōris, m. 3. *körülnéző*; der sich allenthalben umsieht, ein Umschauer.

Circumspectātrix, īcis, f. 3. *körülnéző*

Digitized by Google

asszony; die sich umsieht, die Umschauerinn.

Circumspecte, Adv. *vigyázva, gondosan, figyelemmel, figyelmetesen*; mit Bedacht, mit Überlegung, vorsichtig, behutsam.

Circumspectĭo, ōnis, f. 3. (circumspicio); *körülnézés*; das um sich schauen. 2) *meggondolás, figyelmezés, vigyázás*; die Überlegung, Bedachtsamkeit, Behutsamkeit.

Circumspecto, āvi, ātum, āre, 1. (Frequent. a circumspicio) e. gr. se, hue et illue; *körül, v. körökörül nézni, nézegetni*; umher schauen, sich umsehen. 2) e. gr. rem aliquam; *szorgalmatosan nézni*; fleißig sehen. 3) alius alium circumspectat, Liv. *egyik a' másikat nézi*; es sieht einer den andern an. 4) *mindent körökörül megvi'sgálni*; alles rings umher betrachten. 5) *szorosan megfontolni*; genau überlegen.

Circumspectus, us, m. 4. *körülnézés, rendrenézés*; das Umherschauen, Überschauen. 2) *vi'sgálás, visgálódás, meggondolás, megítélés*; die Überlegung, Betrachtung.

Circumspectus, a, um, *okos, elörelátó, gondos*; klug, vorsichtig, sorgfältig. 2) circumspecti canes, Cic. *vigyázó kutyák*, wachsame Hunde. 3) Passive, verba non circumspecta; *gondatlan beszéd*; unüberlegte Worte. 4) *tiszteletre méltó*; verehrungswürdig. Nomen populi Romani circumspectum et venerandum.

Circumspergo, si, sum, gĕre, 3. *körökörül befetskendezni, behinteni*; rings herum bespritzen oder bestreuen.

Circumspicientĭa, ae, f. 1. (circumspicio), *meggondolás, vigyázóság*; die Überlegung, Behutsamkeit. Gell.

Circumspicio, exi, ectum, ĕre, 3. *körülnézni, szemlélni*, sich allenthalben umsehen. 2) *megvi'sgálni, meggondolni, megfontolni*; betrachten, erwägen. 3) e. gr. se magnifice, Cic. *magának tetszeni, sokat tenni fel magáról*; sich selbst wohlgefallen, groß von sich denken. 4) e. gr. fugam; *futásról gondolkozni*; auf die Flucht denken. 5) *bizonytalanságban lenni, nem tudni mi tévő lenni*; verlegen seyn, nicht wissen was man thun soll.

Circumstagno, āvi, ātum, āre, 1. *körökörül kiönteni*; umher sich ergießen.

Circumstantĭa, ae, f. 1. (circumsto), e. gr. hostium; *körüllállás*; das Herumstehen. 2) *környüllállás, állapot, dolog mivólta*; der Umstand, die Beschaffenheit der Sache.

Circumstīpo, āre, 1. (Obsol. stipo); *késérni, sereggel követni, körülvenni*; begleiten, zahlreich begleiten, umgeben.

Circumsto, ĕti, āre, 1. *körüllállni*; umher stehen. 2) *körülvenni, körülfogni*; umgeben. 3) *megszállani*; belagern. Desinant circumstare tribunal praetoris urbani, Cic. 4) Trop. *körülvétetni, p. o. a' nyomorúságtól*; umgeben seyn, z. B. vom Elende. Quem circumstat paupertas, Tac.

Circumstrĕpo, ui, itum, ĕre, 2. *körökörül zörögni, zörgetni, tsörtetni, lármázni*; ein Geräusch, umher, oder um etwas machen, herum oder um etwas rauschen, oder lärmen. 2) *ide'stova vlg sereggel járni, esze lásködni*; herum schwärmen. 3) *valamiről szüntelen beszéllni*; von etwas immer reden.

Circumstrīdo, ĕre, 3. *körökörül zörögni, lármázni, tsikorogni*; umher rauschen, lärmen, knarren.

Circumstrŭo, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. lacum; *körökörül épitni, felhányni*; rings herum bauen, bebauen.

Circumstŭpĕo, ēre, 2. *ide's tova bámúlni, elbámulni, eltsudálkozni*; umher stutzen, erstaunen.

Circumsŭdo, āre, 1. *körökörül izzadni*; rings herumschwitzen.

Circumsŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *körökörül összevarrni*; rings herum zusammen nähen. 2) *beszegni*; umsäumen.

Circumsurgo, ĕre, 3. *körökörül felálluni*; sich rings herum erheben.

Circumsūtus, a, um, *körökörül összevart*; rings herum zusammengenäht. 2) *beszegett*; eingesäumt.

Circumtĕgo, ĕre, 3. *körökörül befedni, betakarni*; rings herum bedecken.

Circumtendo, ĕre, 3. *körülfogni*; umspannen.

Circumtergĕo, ĕre, 3. *körökörül törölgetni*; um und um abwischen.

Circumtĕro, trīvi, trītum, ĕre, 3. *körökörül dörzölni*; rings herum reiben.

Digitized by Google

Circumtĕxo, ĕre, 3. *körülvenni*, v. *fogni*; ringsum umgeben. 2) *körülszőni*; umweben.

Circumtextus, a, um, *körüszkörül szött*; ringsherumgewebt.

Circumtollo, ĕre, 3. *körüszkörül elvenni, eltörleni*; ringsherum wegnehmen

Circumtondĕo, ēre, 2. *körüszkörül megnyirni*; ringsherum beſcheeren, die Haare verſchneiden.

Circumtŏno, ui, āre 1. *körüldörgeni, menydörögni*; herum donnern. 2) *körül lármázni, zúgni*; herum lärmen, rauſchen. Nereus (i. e. mare) circumtonat orbem, Ovid.

Circumtorquĕo, ĕre, 2. *körültekerni*; herum drehen.

Circumtrăho, ĕre, 3. *körül, v. ide 's tova húzni, vonni, hurtzolni*; herum ziehen oder ſchleppen.

Circumtrĕmo, ĕre, 3. *körüszkörül reszketni, egész testben reszketni*; ringsherum zittern.

Circumtŭĕor, ēri, 2. *körülnézni, tekintni, vi'sgálni*; umher ſehen.

Circumundique, Circum undique, *körüszkörül, mindenfelől*; ringsherum, von allen Seiten.

Circumvādo, si, sum, ĕre 3 *körülvenni, körülkerítni*; umgeben, umringen. 2) *meglepni, elfoglalni*; überfallen. Terror cum circumvasisset aciem. Liv.

Circumvăgor, āri, 1. *ide'stova kóborolni*; herum ſchweifen.

Circumvăgus, a, um, *ide'stova kóborló, körülfutó*; herumſchweifend, herum laufend.

Circumvallo, āvi, ātum, āre, 1. *körülsántzolni*, v. *árkolni, békeritni*; bey Blokaden und Belagerungen, mit einem Wall und Graben umgeben, folglich einſchließen. 2) Trop. *megakadályoztatni, munkával megterhelni*; verhindern, mit Geſchäften überladen. Tot res repente circum vallant, unde emergere non potest. Tac.

Circumvectĭo, ōnis, f. 3. (circumveho), *ide'stova kurtzolás*; das Herumführen.

Circumvecto, āre, 1. (Frequent. a circumveho) *ide'stova hordani*, v. *vinni*; herumtragen oder führen. 2) Trop. *keresztül menni, lelni*; durchgehen, beſchreiben.

Circumvectus, a, um, vide Circumveho.

Circumvĕho, xi, ctum, ĕre 3 *körül vinni*, v. *vonni*; herum tragen oder führen. 2) equo circumvehi; Liv. *lovagolni ide'stova*; herum reiten. 3) classe circumvehi; Nep. *ide'stova menni a' tengeri hadi erővel*; mit der Flotte herumſchiffen.

Circumvĕlo, āvi, ātum, āre 1. *körüszkörül befedni, eltakarni*; rings herum bedecken, verhüllen.

Circumvĕnio, ēni, entum, īre, 4. e. gr. hostem; *körülvenni, körülfogni*, v. *keritni*; umgeben, umringen. 2) e. gr. aliquem; *erővel elnyomni*; mit Gewalt unterdrücken. 3) e. gr. dolo; *megtsalni, tsaldrdsággal körülvenni*; einen hintergehen. 4) Judicio circumveniri; Justin. *törvény ás igazság ellen pert veszteni*; wider das Recht verurtheilet werden. 5) incommodis circumventus, Sallust. *viszontagságokkal körülvett*; mit Beſchwerlichkeiten umgeben. 6) *keresztül fogni*; umſpannen, umgreifen. Circumvenire manus ramum potest. Colum.

Circumventĭo, ōnis, f. 3. *megkárosltás*; die Bevortheilung.

Circumventor, ōris, m. 3. *megkárositó, maga hasznát más kárával elő mozditó*; ein Bevortheiler.

Circumventus, a, um, *körülvett*; umgeben. 2) *megtsalt, megkárosltott*; betrogen, bevortheilet.

Circumverro, si, sum, ĕre, 3. *körüszkörül seperni*; ringsherum kehren.

Circumversĭo, ōnis, f. 3. *körülforgatás*; die Herumdrehung.

Circumverso, āre, 1. *körülforgatni*; herum drehen; circumversari; *körülfordúlni*; ſich herum drehen.

Circumversus, a, um, Particip. a Circumverro, et Circumverto.

Circumverto, ti, sum, ĕre, 3. *körülforgatni*; herumdrehen, circumverti, e. gr. rota circumvertitur axem, Ovid. *körülfordúlni*; ſich herumdrehen. 2) e. gr. aliquem argento; Plaut. *megtsalni, megfosztani*; betrügen, um etwas bringen.

Circumvestĭo, īre, 4. *egésszen meg*, v. *felruházni*; rings herum bekleiden, oder gleichſam bekleiden. 2) *betakarni, elfedezni*; bedecken. 3) Trop. e. gr. rem dictis; Cic. *szóval szépitni valamit*; etwas mit Worten bemänteln.

Circumvincĭo, īre, 4. *körüszkörül kötni, kötözni*; ringsherum binden.

Digitized by Google

Circumvīso, ĕre, 3. *körülnézni, minden felől megnézegetni*; umher ſchauen, allenthalben beſichtigen.

Circumvŏlīto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid; *körül repülni, repdesni*; herum fliegen. 2) Circum volitare limina potentiorum; Colum. *szüntelen udvarolni a' nagy uraknál*; groſſen Herrn immer aufwarten.

Circumvŏlo, āre, 1. *körülrepülni*; herum fliegen.

Circumvolvo, vi, ūtum, ĕre, 3. *körülhengeritni, tekerni, tekergetni, forgatni*; herum wälzen, rollen, wickeln; sol circumvolvítur annum.

Circumvŏlūto, āre, 1. *körülhengergetni*; herum wälzen.

Circus, i, m. 2. *kerület, kerekség*; der Umfang, der Kreis. Circus candens, Cic. 2) *országút az égen*; die Milchſtraße. 3) *lovagvivás helye, futtatóhely*; ein Turnierplatz, eine Rennbahn. 4) Locus Romae oblongus, ludis, (qui circenses vocabantur) seu certaminibus equestribus destinatus.

Cīris, is, f. 3. avis, vel, filia Nisi in avem mutata.

Cirrātus, a, um, *fodorlott, v. fürtös hajú*; gekräuſelte Haare oder Locken habend. 2) e. gr. vestis; *rojtos*; Franſen habend.

Cirrha, ae, f. 1. oppidum Phocidis. Hinc. Cirrhaeus, a, um, illuc pertinens.

Cirrus, i, m. 2. *fürt, hajfürt*; eine Locke, Haarlocke. 2) *némely madarak fején lévő búb, hóbita*; das Büſchelchen auf dem Kopfe etlicher Vögel. 3) *ruhán lévő bojt, rojt*; Franſen an Kleidern.

Cirsĭon, i, n. 2. *tövis neme*; eine Art Diſteln.

Cirta, ae, f. 1. urbs Numidiae.

Cis, Praep. *innen, effelől*; dießſeits. Cis Danubium, cis Tibiscum. 2) *alatt, idő alatt*; innerhalb, binnen. Cis paucos menses. Plaut.

Cisalpīnus, a, um, *Alpeseken innen lévő*; dießſeits der Alpen befindlich.

Cisĭārĭus, ii, m. 2. *talyigás, szekeres ember*; ein Kärner, Fuhrmann. (Cisium).

Cisĭum, ii, n. 2. *tséza*; it. *talyiga, lektika, két kerekű könnyű szekér*; ein Karn, ein leichtes zweyräderiges Cabriolet, beſonders zum Schnellfahren eingerichtet.

Cismontānus, a, um, *hegyen innen való*: dießſeits der Gebirge befindlich.

Cisōrĭum, ii, n. 2. (caedo), *vágó eszköz*; ein Schneidewerkzeug.

Cispādānus, a, um, *Pó vizén innen lévő*; dießſeits des Po.

Cispello, pŭli, pŭlsum, pĕllĕre, 3. *visszaüzni, v. hajtani*; zurück treiben.

Cispĭus mons, Romae.

Cisrhēnānus, a, um, *Rhénuson innen lévő*; dießſeits des Rheins befindlich.

Cissēis, ĭdis, f. 3. filia Cissei Thraciae regis, i. e. Hecuba, uxor Priami.

Cisserĭs, is, f. 3. *tajtékkő*; der Bimſenſtein.

Cissos, i, f. 2. *borostyán*; Epheu.

Cissybĭum, ĭi, n. 2. *borostyánfa pohár*; ein Becher aus Epheuholz.

Cista, ae, f. 1. *kosár*; ein Korb. 2) *láda, almáriom*; eine Kiſte, Lade, ein Kaſten. 3) e. gr. columnata; *póltzos almáriom*; ein Treſor, Tablet, darauf man Bücher oder ſonſt etwas ſtellet 4) *vakszedő edény*; ein Gefäß, worinnen die Votivtäfelchen geſammelt werden.

Cistella, ae, f. 1. Dim. *kosaratska*; ein Körbchen. 2) *ládátska, almáriomotska*; ein Kiſtchen, Käſtchen.

Cistellŭla, ae, f. 1. Dim. *kis kosaratska*; ein kleines Körbchen. 2) *kis ládátska, kis almáriomotska*; ein kleines Käſtchen.

Cisterna, ae, f. 1. *föld alatt való víztartó*; ein Waſſerbehälter unter der Erde, Ciſterne.

Cisternīnus, a, um, e. gr. aqua, ex cisterna.

Cistĭbĕris, e, *Tiberisen innen lévő*; dießſeits der Tiber.

Cistĭfer, i, m. 2. *kosár, láda v. almáriom hordó*; ein Korb-, Kiſten oder Kaſtenträger. 2) qui sacra arcana, e. gr. Cereris et Baschi in cista gerebat.

Cistŏphorus, i, m. 2. proprie, qui cistulam gestat. 2) Asianorum nummus 4. drachmarum, in quo cistiferi sculpti erant, hoc est eorum species, qui mysticorum arcana cistis inclusa portarent.

Cistŭla, ae, f. 1. (Dim. a Cista) *kosárka, kosaratska*; ein Körbchen. 2) *ládátska, almáriomotska*; ein Kiſtchen, Käſtchen 3) *fijókotska*; eine Chatoulle. 4) *skatulya*; eine Schachtel.

Digitized by Google

Citaēĭnus, a, um, e. gr. carmen; *igéző*; zauberisch.

Citaēis, ĭdis, f. 3. *boszorkány*; eine Hexe, Zauberinn.

Citātim, Adv. *hamar, gyorsan, sietve*; eilig, hurtig; citatius, citatissime, Quintil. Comp. citatior, Superl. citatissimus.

Citātus, a, um, *elóhivott*; citirt, vorgeladen. 2) *gyors, sebes*; schnell, hurtig. 3) citata ventris proluvies: Colum; *hasmenés*; der Durchfall. 4) e. gr. ira vultus; *harag miatt vált tzott ábrázat*; die vor Zorn veränderte Miene.

Cīte, Adv. hinc: citius, citissime, *hamar, gyorsan, sietve, sebesen*; schnell, hurtig.

Citer, a, um, Obsol. Unde: Comp. citerior, superl. citimus, *innenső, innenvaló, közel lévő*; dießseitig, nahe.

Citĕrĭa, ae, f. 1. effigies quaedam arguta et loquax, ridiculi gratia, quae in pompa vehi solita est.

Citĕrĭor, m. et f. Citerius, n. Comp. *innenső, innenvaló, innen közel fekvő*; dießseitig, näher, dießseits gelegen. 2) e. gr. dies; *közellévő nap*; der nähere Tag.

Citĕrĭus, Adv. vide: Citerior.

Cithaeron, ōnis, m. 3. mons Boeotiae Baccho sacer.

Cithăra, ae, f. 1. *hárfa, tzitera, lant*; eine Harfe, Cither oder Laute; cithara canere, *hárfázni, tziterázni, lantolni*; auf der Harfe, Cither oder Laute spielen.

Cithărista, ae, m. 1. *hárfás, tzitheràs, lantos*; ein Harfenist, Lauten- oder Citherspieler.

Cithăristrĭa, ae, f. 1. *hárfás, tzitheràs, v. lantos asszony*; eine Harfenschlägerinn, Lauten- oder Citherspielerinn.

Cithărizo, āre, 1. *hárfázni, tziterázni, v. lantolni*; auf der Harfe, Cither, oder Laute spielen.

Cithăroedĭcus, a, um, e. gr. habitus; ad citharistas, v. citharistrias pertinens.

Cithăroedus, i, m. 2. *hárfája, tziterája, v. lantja mellett énekló*; einer der zu seinem Harfen- Cither- oder Lautenspiele singt. Non omnes, qui citharam habent, sunt citharoedi. Prov. *Nem mind szakáts, a' ki kanalat vesz a' kezébe*. Sind nicht alle Köche, die lange Messer tragen.

Cithărus, i, m. 2. *hal neme*; ein gewisser Fisch.

Citrĭaeus (Cittiaeus), a, um, i. q. Citiensis.

Citrĭensis (Cittrĭensis), e, *Citiumi, Citiumba, v. onnan való*; Citisch, in oder aus Citium.

Citrĭeus (Cittrĭeus), ĕi, m. 2. i. q. Citiensis.

Citímus, a, um, superl. *legközelébb való*; allernächst. Luna citima terris. Cic.

Citrĭrēmis, e, (citus et remus), *sebesen evező*; schnell rudernd.

Citrium (Cittium), ĭi, n. 2. urbs Cypri, locus natalis celebris philosophi Zenonis. 2) urbs Macedoniae.

Citrus, Adv. vide: Cito.

Cito, Adv. *hamar, gyorsan*; geschwind, bald. 2) *könnyen*; leicht. Aptiorem alterum non cito dixerim. 3) citius: *előtt, előbb*; eher, vor. Citius suprema die. Cic. *utólsó nap előtt*; vor dem letzten Tage. Comp. citius, superl. citissime.

Cito, āvi, ātum, āre. 1. (Frequ. a cieo) e. gr. equum; *siettetni, serkengetni, ráhajtani, ösztönözni*; antreiben, anstrengen. 2) e. gr. dentem; *mozgatni, izgatni, lógatni*; bewegen. 3) e. gr. testem in aliqua re; *hívni, idézni*; rufen, aufrufen. 4) e. gr. aliquem capitis; Cic. *haldlos vétekkel vádolni*; einen auf Leib und Leben anklagen. 5) e. gr. auctores; *felhozni, nevezni, megnevezni*; anführen. 6) *el, v. elómondani, elolvasni*; hersagen, herlesen.

Citra, Adv. et Praep. cum Accus, *innen, erről, effelől*; hieherwärts, dießseits. 2) e. gr. invidiam; *nélkül*; ohne. 3) i. q. extra; e. gr. citra spectaculorum dies. Svet. *ki vévén azon napokat, mellyeken nézö játékok tartatnak*; die Tage, woran Schauspiele gehalten werden, ausgenommen.

Citrăgo Citrĕăgo, ĭnis, f. 3. *tzitromfü*; das Citronenkraut, die Melisse.

Citrātus, a, um, *tzitromos, v. tzitromleveles*; mit Citronen oder Citronenblättern versehen.

Citrētum, i, n. 2. *tzitromkert*; ein Citronengarten.

Citrĕus, a, um, *tzitromfa, tzitromfából való*; vom Citronenbaume; citreum; *tzitrom*; eine Citrone: citrea; *tzitromfa*; ein Citronenbaum.

Digitized by Google

Citrĭnĕlla, ae, f. 3. (*Emberiza*), *sármány*; Citrinlein, gewisser Vogel.

Citrĭnĕŭlus, et Citrinolus, idem quod sequens.

Citrĭnus, a, um, *tzitrom, v. arany tzinü*; citronen- oder goldfarbig.

Citrius, a, um, Idem.

Citrĭum, ii, n. 2. *tzitrom*; eine Citrone.

Citro, Adv. *erre, errefelé*; hierherwärts; citro ultroque; *imide amoda, ide'stova*; hin und wieder.

Citrŏmălum, i, n. 2. Compos. ex Citrum et Malum, *tzitromalma*: ein Citronenapfel.

Citrŏsus, a, um, Vestis citrosa; *tzitrom szagú ruha*; ein Kleid, das nach Citronen riecht.

Citrŭllus, i, m. 2. idem quod Anguria.

Citrum, i, n. 2. *tzitromfadja*; Citronenholz.

Citrus, i, f. 2. *tzitromfa*; der Citronenbaum, Orangenbaum. 2) *tzédrusfa neme*; eine Art von Ceder.

Citrŭmpĕlos, i, f. 2. Herba parietaria; *falfü*; Glaskraut.

Cittium, vide: Citium.

Cĭtŭle, Adv. Dimin. *mindjárt, nem sokára, egyszerre, tüstént*; bald.

Cĭtŭmus, a, um, Superl. idem quod Citimus, vel Proximus, *legközelébbi legközelébb való*; der Nächste.

Citus, a, um, *gyors, sebes*; geschwind. Mors cita; Hor. *hirtelen halál*; ein jäher Tod. Canes citi; Hor. *agarak, vaddisz kutyák*; die Windspiele, Jagdhunde. 2) *meg v. elinditott*; erregt. Alvus cita; *hasmenés*; der Durchfall.

Cīvĭcus, a, um, e. gr. jura; *hazafit, v. polgárt illető, polgári*; die Bürger betreffend, bürgerlich. 2) e. gr. corona; Cic. *valamely hazafi megtartásáért nyert koszorú*; ein Kranz, womit einer beehrt wurde, der einen Bürger erhalten hatte. 3) e. gr. bella; *belső háború*; innerliche Kriege.

Cīvĭlis, e. Comp. civilior. Superl. civilissimus, e. gr. clamor, sangvis, quercus, bellum, corona; *hazafit, v. polgárt illető, polgári*; die Bürger betreffend, bürgerlich. Jus civile, oppositum juri naturali, tam jus privatum quam publicum in se continet. Opponitur non nunquam juri publico, et significat jus privatum. 2) *barátságos*; freundlich. Agere se civilem. Tac. 3) *udvari, nyájas*; höflich. 4) id omne, quod contra Civem licitum est. Quid enim odisset Clodium Milo, praeter hoc odium civile, quo omnes improbos odimus. Cic. 5) e. gr. prudentia; *köztársasági okosság*; die Staatsklugheit.

Cīvĭlĭtas, ātis, f. 3. *szabad köztársaságot igazgató mesterség*; die Kunst, einen freyen Staat zu regieren. 2) *polgárok eránt való nyájas, emberséges magaviselet*; das leutselige, herablassende Betragen gegen die Bürger.

Cīvĭlĭter, Adv. Comp. civilius, superl. civillissime; *polgári módon, polgár módjára*; bürgerlich. 2) *hazafi módra*; *hazafihoz illően*; patriotisch, wie einem Patrioten zukommt. Quamdiu civiliter, sine armis, cernitur. Cic. 3) *nyájasan, udvarisan*; höflich. 4) *tiszteletre méltóan, tisztelettesen*; ehrbar. 5) *tsendesen, nyugodalmasan*; ruhig, friedsam.

Cīvis, is, c. 3. *haza fija v. leánya, polgár, polgárné*; der Bürger, die Bürgerinn. 2) *egy hazából való, földi*; ein Landsmann. Meus civis. Cic.

Cīvĭtas, ātis, f. 3. *polgárság, város lakosi*; die Bürgerschaft, die Leute in einer Stadt. 2) *polgárjus*; das Bürgerrecht. Venire in dubium de civitate, Cic. *a' polgárok jussa felett vetélkedni*; wegen des Bürgerrechts in Streit gerathen. 3) Trop. Homerum civitate latina donavit. Cic. *Homérust dedikra forditotta*; er hat den Homer lateinisch übersetzt. 4) *köztársaság*; ein Staat, eine Republik. Omnis civitas Helvetiae; Caes. *egész Helvétziai*; die ganze Schweitz. 5) *köztársasdg igazgatása*; die Verwaltung der Republik. 6) *város*; die Stadt. 7) *város, kátrostól*; eine Stadt mit ihrem Gebiethe.

Cĭvĭtātŭla, ae, f. 1. Dim. *várostska*; ein Städtchen. 2) *polgárjus*; das Bürgerrecht.

Clădes, is, f. 3. *dgak összvetörése*; das Zerbrechen der Äste. 2) *megveretetés, az ellenség által*; die Niederlage. Funesta clades, Liv. *véres ütközet*; eine blutige Schlacht. 3) *mindenféle veszedelem, szerentsétlen eset, szerentsétlenség*; jedes Unglück. 4) Trop. *másnak ártó*; der

Digitized by Google

einem ſchadet. Scipiadae, clades Lybiae. Virg. 5) *mindenféle kár*; jeder Schade.

Clam, Praep. cum Accus et Abl. *alattomban, titkon, hír nélkül*; heimlich, geheim, insgeheim, ohne Jemandes Wiſſen. Clam viro, v. virum. Plaut. *férj tudta nélkül*; ohne des Mannes Wiſſen. Clam me est, Ter. *nem tudom, nints tudtommal v. tudtomra*; ich weiß es nicht.

Clam, Adv. *allattomosan, titkosan, hír nélkül*; heimlich, geheim, insgeheim.

Clāmātor, ōris, m. 3. (clamo), *kiáltó, kiabáló, kivó*; ein Schreyer, Rufer. 2) *gúnyolva kiabáló, lármázó, orditó*; verächtlich, Schreyer, Schreyhals. 3) *veszekedő*; ein Zänker.

Clāmātōrius, a, um, e. gr. avis; *kiáltó, üvöltő*; ſchreyend.

Clāmĭtātĭo, ōnis, f. 1. (clamito), *kiáltozás, kiabálás, lármázás*; das Schreyen.

Clāmĭto, āvi, ātum, āre, 1. (Frequ. a clamo) *kiabálni, kiáltozni, kujdászni*; oft ſchreyen.

Clāmo, āvi, ātum, āre, 1. *kiáltani*; ſchreyen. Aliquem ad se clamare: *valakit hívni, vagy kiáltani*; einen laut zu ſich rufen. Clamare aquas; *viset kérni*; nach Waſſer ſchreyen. Unda clamat; *a' viz vagy patak tsergedez, harsogva foly*; das Waſſer rauſcht. Nomine aliquem clamare; *valakit néven szólítani*; bey Nahmen nennen, ſchreyend nennen.

Clāmor, ōris, m. 3. *kiáltás, kiabálás*; das Geſchrey. Clamorem edere, tollere, profundere, Cic. *kiabálni*; ſchreyen, ein Geſchrey erheben. 2) *lárma*; der Lärm. 3) clamor avium; *madarak tsevegése, lármája, énekléſe, 's a' t.* das Geſchrey, der Geſang der Vögel. 4) *tsörgés, ropogás* das Geräuſch.

Clāmōse, Adv. *lármázva, kiabálva*; mit Geſchrey.

Clāmōsus, a, um, *lármás, kiabáló*; ſchreyetiſch, laut.

Clanculārius, a, um, *alattomos, titkos*; geheim, verborgen.

Clanculum, Adv. *alattomban, titokban, rejtekben*; in Geheim, heimlich.

Clandestīnus, a, um, *titkos, alattomban való*; geheim, heimlich. Clandestino. Adv. *titkon*; ingeheim, heimlich.

Clango, ĕre, 3. *harsogni, hangzani*; erſchallen, klingen, ertönen.

Clangor, ōris, m. 3. *harsogás, hangzás, hang*, der Klang, Schall. 2) *az állatok sokféle kiáltások, szavok, p. o. kutyaugatás, lúdgágogás, tyúkkárogás, 's a' t.* das Geſchrey oder die Stimme der Thiere, z. B. das Bellen der Hunde, das Schnattern der Gänſe, Geſchrey der Hühner u. ſ. w.

Clānis, i, m. 2. fluvius Hetruriae, hodie: Chiana.

Clānius, i, m. 2. fluvius Campaniae.

Clāre, Adv. *nyilván, világosan*: hell, klar, deutlich. Clare oculis videre, Plaut. *világosan vagy jól látni*; deutlich ſehen. 2) v. gr. loqui; *kangosan, fennszóval, hallhatólag, nagyon*; deutlich, vernehmlich, laut. Comp. clarius. Sup. clarissime.

Clāremōntium, et Clērmontium, ĭi, n. 2. *Clermont város, Frantzia országban*; die Stadt Clermont.

Clarĕo, ui, ēre, 2. *világosan látszani, világolni, világlani*; hell ſeyn, einen hellen Glanz von ſich geben. 2) Trop. *fényleni, p. o. hírrel, kimutatni magát*; glänzen, ſich hervor thun, rühmlich zeigen. 3) *nyilvánvaló, világos, látnivaló lenni*; offenbar ſeyn, ſichtbar ſeyn.

Clāresco, ĕre, 3. (Inchoat.) *világosodni*; hell werden. 2) *nyilvánvaló lenni, kitetszeni, világos lenni*; offenbar, ſichtbar, bekannt, merklich, deutlich werden, ſich zeigen. 3) *elhiresedni, esmeretessé lenni*; berühmt oder bekannt werden.

Clārĭcĭto, āre, 1. *oda vagy elókidáltani*; deutlich herzu rufen.

Clārĭfĭco, āre, 1. *tisztdva, világossá tenni, meghiggasztani*; hell, klar machen. 2) Visum clarificare, *a' látást vagy szemet élesíteni*; das Geſicht ſchärfen. 3) *elhiresitni, esmeretessé, nevezetessé tenni*; berühmt machen.

Clārĭgātĭo, ōnis, f. 3. (clarigo), *hadizenés, hadhirdetés*; die Kriegsankündigung. 2) *megzálogolása annak a' kit tilalmasban találtak*; die Pfändung eines Menſchen, der ſich auf verbothenen Örtern betreten läßt.

Clārĭgo, āre, 1. *hadat izenni*; den Krieg

ankündigen. 2) *a' magádét visszsa hivánni*; das Seinige zurückfordern.

Clārīsco, scēre, 3. *világosodni*; hell werden.

Clārĭsŏnus, a, um, *harsány, élesen hangzó*; hellönend.

Clārĭtas, ātis, f. 3. *világosság, tisztaság*; die Klarheit, Helle, Helligkeit. Claritas oculorum. Claritas vocis, Plin. *érthető, hangos szó*; eine helle Stimme. 2) *hír név, híres volta, híre valakinek*; der Ruhm, das Berühmtseyn. Esse in claritate; *híres lenni*; berühmt seyn. 3) *jeles, nevezetes volta valaminek*; die Vortrefflichkeit. 4) *nyilvánság, világos vagy látni való volta valaminek*; die Deutlichkeit, Augenscheinlichkeit.

Clārĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. Claritas.

Clāro, āre, 1. *világositni, világossá tenni*; hell machen. 2) *híressé tenni*; berühmt machen. 3) aliquid clarare; Luer. *valamit megmagyarázni, világosan előadni, megvilágositni*; erklären, deutlich machen.

Clāror, ōris, m. 2. *világosság, fényesség*; das Helle, Helligkeit.

Clăros, i, f. 3. urbs Joniae, templo Apollinis celebris. Apollo Clarius, vel. Clarius deus. Ovid.

Clārus, a, um, *tiszta, világos*; hell, klar, hellscheinend, licht. 2) v. gr. clara vox, etc. *érthető, hangos*; hellautend, deutlich, vernehmlich. 3) v. gr. res; *nyilvánvaló, világos, látni való, nyilvánságos*; klar, offenbar, sichtbar, deutlich, augenscheinlich. 4) v. gr. vir, *híres, nevezetes, jeles*; berühmt, ansehnlich, merkwürdig. Comp. clarior. Sup. clarissimus.

Classiārĭus, a, um, *a' hajóssereghez való, v. tartozó*; zur Flotte gehörig.

Classĭcŭla, ae, f. 1. *kis hajóssereg*; Flottille, kleine Flotte.

Classĭcum, i, n. 2. *trombitaszó*; der Trompetenschall. 2) *trombitafúvás, p. o. indulóra, ütközetjelül, 's a' t.* das Lärmenblasen.

Classĭcus, a, um, *tábort vagy hadi sereget illető, tábori, hadi*; die Armee betreffend. Classicum (sc. signum) canere; Caes. *jelt adni a' tábornak, p. o. az ütközetre indúlásra megfújni a' trombitát 's a' t.* das Signal für die Armee geben, z. B. mit der Trompete. 2) *hajós seregbéli, hajósseregi, tengeri*; die Flotte betreffend, zur Flotte gehörig. Classici soil. milites, Tacit. *tengeri katonák*; Seesoldaten. 3) *első klasszisbeli v. rangú (osztálybéli) polgár a' Rómaiaknál*; ein römischer Bürger der ersten Classe. Scriptores classici; *első rangú írók, legjelesebb írók*; die Schriftsteller der ersten Classe, die vorzüglichsten Schriftsteller.

Classis, is, f. 3. *hajó, tengeri hajó*; ein Schiff. Varr. 2) *hajóssereg, tengeri hajóssereg*; die Flotte. Classem ornare, Cic. *hajóssereget készíltni, felkészíltni*; eine Flotte ausrüsten. Classem adpellere, Cic. *kikötni, kiszállani a' parthoz*; landen. 3) *tábor, sereg, hadisereg*; das Heer, die Armee. 4) *a' Római polgárok klasszisokra vagy karokra való felosztások*; eine Abtheilung der römischen Bürgerschaft in Classen. 5) *osztály, klasszis, sereg*; die Abtheilung, Classe. Pueros in classes distribuere, Quintil.

Clāthrātus, a, um, *rostélyos*; gegittert.

Clātbri, ōrum, m. 2. pl. *rostély*; das Gitter.

Clāthro, āvi, ātum, āre, 1. *bérostélyozni*; mit Gittern verwahren.

Clāthrum, i, n. 2. *rostély*; ein Gitter. 2) *rostélyborona*; eine rechenartige Egge.

Claudĕo, ēre, 2. *sántítni, sántikálni*; hinken. Obsol. vide: Claudo.

Claudĭānus, a, um, *Claudiusi, Claudiust illető*; Claudisch.

Claudĭcātĭo, ōnis, f. 3. *sántítás*; das Hinken.

Claŭdĭco, āvi, ātum, āre, 1. *sántítni, sántikálni*, hinken, lahm seyn. 2) Trop. *hljjdnos lenni, sántikálni*; unvollständig, unvollkommen seyn, hinken.

Claudĭtas, ātis, f. 3. *sántaság, sántítás*; das Lahmseyn, Hinken.

Claudĭus, ii, m. 2. et Claudia, ae, f. 1. cognomen familiae Romanae. Hinc. Claudius, a, um, v. gr. Lex Claudia etc.

Claudo, si, sum, dĕre, 3. v. gr. fores, portas; *bézárni, zárni*; schließen, zuschließen, verschließen. Aditus claudere, Cic. *a' bejárást elzárni, elrekeszteni*; den Zugang versperren. 2) Met. Claudere aures veritati; Cic. *bédugni füleit az igazság előtt; nem akarni az igazságra hall-*

Digitized by Google

gatni; die Wahrheit nicht hören wollen. 3) claudere literas; *bépecsételni a' levelet*; den Brief versiegeln. 4) *elvégezni, bézárni, végezni*; endigen. Opus claudere. Ovid. 5) v. gr. locum aqua, urbem operibus, moenibus; *körülvenni, körülkeríteni, bérekeszteni*; umgeben, umringen, einschließen. 6) claudere rem familiarem, Cic. *takarosan bánni, gazdálkodni*; sparen.

Claudo, ĕre, 3. *sántítni, sántikálni*; lahm seyn, hinken.

Claudus, a, um, *sánta*; lahm, hinkend. 2) *tsonka, kijjános*; lahm, mangelhaft, unvollkommen.

Claustrārius, ii, m. 2. *lakatos*; ein Schlosser.

Claustrum, i, n. 2. *zár, lakat, toldózár, retesz, akármelly záró eszköz*; ein Schloß, Anlegschloß, Riegel, alles damit man etwas verschließt. Claustra revellere; *a' zárt lefeszítni, letörni*; die Schlösser abbrechen. 2) *rekesz, bérekesztett hely, bézárható hely, tartó*; jeder verschlossene Ort. 3) *sorompó*; ein Schlagbaum. 4) *erősség, erős épület, vár forma épület, kőfallal körülvett város p. o. az országh szélén, melly abba a' bérontást az ellenség előtt elzárja*; ein Schloß, eine Festung, eine Schanze, Gränzfestung oder Stadt, Abhaltungsmittel und Vormauer, oder Schlüssel zu einem Lande. 5) Claustra Daedalea; *labyrinthus, tévelygőútak*; das Labyrinth, der Irrgang. 6) Claustrum fluminis Nili; *a' Nilus kifolyása torka, t. i. a' tengerbe*; der Ausfluß des Nils.

Clausŭla, ae, f. 1. *bérekesztés*; der Schluß, Ende. 2) *hozzáadás, tóldalék jegyzés, feltételes megszorítás, p. o. valamelly törvényhozáskor*; eine hinzugesetzte Bedingung, eine Einschränkung.

Clausum, i, n. 2. *zárt hely*; ein verschlossener Ort. 2) *istálló, ól*; ein Stall.

Clausūra, ae, f. 1. *kastély, erősség*; das Fort, Castell.

Clausus, a, um, *bézárt*; verschlossen. 2) *körülvett, bérekesztett*; umgeben. 3) Met. Concilia sua clausa habere; Cic. *titokban tartani szándékát*; seine Anschläge geheim halten.

Clāva, ae, f. 1. *buzgány*; eine Keule. 2) *bot, suháng*; ein Stock, Prügel, Knittel. 3) *oltódg*; ein Pfropfreis. 4) *hadazó*; eine Streitkolbe. 5) *dorong, pózna*; eine Stange, Hebebaum.

Clāvārĭus, a, um, *szeget illető*; die Nägel betreffend; clavarium, sc. argentum, *szegpénz, t. i. katonáknak bakkantsba verni való szegre*; Geld zu Schuhnägeln, Nagelgeld.

Clāvātor, āris, m. 3. *buzgányos*; der Keulen trägt.

Clāvātus, a, um, *szeggel bévert, megszegesett*; mit Nägeln beschlagen.

Clavicŭla, ae, f. 1. (Dim. a clavis) *kultsotska, kis kults*; ein Schlüsselchen. 2) *kotsány, szőlőkotsány*; die Ranke.

Clāvĭger, a, um, *buzgányos, buzgány hordozó*; der eine Keule trägt. V. gr. Hercules. 2) *aranykultsos, vagy kamarás úr*; ein Kammerherr. 3) *kultsár*; ein Schlüsselträger.

Clāvis, is, f. 3. Acc. clavem, et clavim; *kults*; der Schlüssel. Clavis adulterina; *tolvajkults*; ein Dietrich, Hauptschlüssel. Claves adimere uxori, Cic. *elválni a' feleségétől*; sich von der Frau scheiden. 2) *tolózár, retesz*; der Riegel; it. *lakat*; der Anlegschloß. Claves imponere portis; Liv. *lakatot vetni az ajtóra, vagy kapura*; Schloß anlegen. Clavem obducere, Plaut. *a' tolózárt rátolni*; den Riegel vorschieben.

Clāvo, āre, 1, *szegezni, megszegezni*; mit Nägeln versehen oder befestigen.

Clāvŭla, Clāvŏla, ae, f. 1. *oltódgatska, tsemete*; ein Zweig zum Pfropfen.

Clāvŭlus, i, m. 2. *szegetske*; kleiner Nagel.

Clāvus, i, m. 2. *szeg*; der Nagel. Clavi canthorum; Liv. *keréktalpszeg*; Schiennagel, Radnagel. Clavus trabalis; Hor. *nagy szeg, gerendaszeg*; ein großer Nagel. Clavum pangere; *szeget béverni a' falba*; (*Romában minden új esztendő kezdetével egy egy szeggel többet vertek bé a' falba, az esztendő szám feljegyzése végett*); einen Nagel einschlagen. Clavum anno movere, Cic. *az esztendő elejét megjegyezni*; den Anfang des Jahres zählen. 2) *kormány a' hajóban vagy annak szegforma fogója*, der Steuerruder. Clavum imperii tenere, Cic. *kormányozni az országot, uralkodni*; regieren. 3)

Digitized by Google

tsigavérszínű boritás vagy passamánt volt a' Római Tanátsbeliek 's más nagy tisztviselők köntösén, melly a' tisztséghez képest szélesebb vagy keskenyebb volt; ein Streifen von Purpur, wie die römischen Senatoren auf ihren Tunicis trugen. 4) *tyúkszem a' lábon*; das Hühnerauge am Fuße. 5) *szömölts*; eine Warze.

Clēmātis, ĭdis, f. 3. *bértse*; die Waldrebe. Cl. Vitalba. L. *iszalag, szulák*; die gemeine Waldrebe.

Clēmātĭtis, ĭdis, f. 3. Clematis.

Clēmens, tis, v. 3. *kegyelmes*; gnädig, barmherzig, mild. 2) *szelíd, nyájas, jóságos*; sanft, sanftmüthig, gütig. 3) v. gr. vita, amnis; *tsendes*; sanft, ruhig, still.

Clēmenter. Adv. *kegyelmesen, kegyesen*; gnädig, gnädigst, mild. 2) *nyájasan, szelíden*; sanft, gütig. 3) *lassan lassan, tsendesen*; nach und nach, sanft. Colles clementer adsurgunt. Tac.

Clēmentĭa, ae, f. 1. *kegyelmesség*; die Gnade. 2) *jóság, szelídség*; das sanfte Wesen, die Gütigkeit. 3) *jó, nyájas, engedelmes volta, p. o. az időnek*; die Gelindigkeit.

Clēnōdĭum, ii, n. 2. *kints, drágaság*; Kleinod, jede kostbare Sache.

Clĕŏbŭlus, i, m. 2. unus septem Graeciae sapientum.

Clĕŏnĭa, ae, f. 1. *örvénygyökér*; Alantwurz. Inula Helenium.

Cl-opātra, ae, 1. Nom. pr. *az utolsó Égyiptomi kirdly felesége, azután J. Caesar kedvese, végre Antonius Felesége lett, a' ki meggyőzetvén, ez maga magát mérges kigyók által ölette meg, ne hogy ölet Augustus győzödelmi pompáji előtt fogva menni kénszerítse*; Schwester und Gemahlinn des letzten ägyptischen Königs, hernach Geliebte des Cäsars, und dadurch Königinn in Ägypten, und endlich Gemahlinn des Antonius; nach dessen Besiegung sie sich durch Schlangen tödtete, um nicht vom Sieger Augusts im Triumphe aufgeführt zu werden.

Clĕpo, psi, ptum, ĕre, 3. i. q. furari.

Clepsydra, ae, f. 1. *vizóra, folyóra*; die Wasseruhr.

Clepta, ae, m. 1. *tolvaj*; der Dieb.

Clĕrĭcālis, e, *papi*; priesterlich.

Clĕrĭcātus, us, m. 4. *papság, papi hivatal, vagy állapot*; der geistliche Stand.

Clĕrĭcus, i, m. 2. *pap*; ein Geistlicher, Priester.

Clĕrŏpĕplum, i, n. 2. *papi sapka*; eine Priesterkappe.

Clĕrus, i, m. 2. *a' papság, a' clérus, papi rend*; der Orden der Geistlichen, die Geistlichkeit.

Clĭbănārĭus, ii, m. 2. *vasas katona*; ein Cüraſſier

Clĭbănītes, ae, m. 1. *torta, pástétom*; eine Torte, Paſtete.

Clĭbănus, i, m. 2. *sütő edény, p. o. tortát, kenyeret*; ein Gefäß zum Backen. 2) *katlan*; ein Ofchen, ein Waſchheerd.

Clĭdūchos, i, (claviger) *kultsár*; Schlüſſelträger.

Cliens, tis, m. 3. *védlendő*; der Client. 2) *oltalom alatt lévő frigyes*; der Schutzgenoſſe eines Staates.

Clĭentēla, ae, f. 1. *oltalom, védőség*; der Schutz, Clientſchaft. Esse in alicujus clientela, Cic. *valakinek oltalma alatt lenni*; in Jemandes Schutze ſtehen.

Clīma, ătis, n. 3. *hajlása a' földnek kivált a' pólus felé*; Neigung, beſonders der Erde gegen den Pol zu. 2) *tájjék, földtáj*; Erdſtrich, Gegend. 3) *égallj, éghajlat, égmértékelet*; das Clima, der Himmelsſtrich.

Clīmax, ăcis, f. 3 *léptső, lajtorja*; die Treppe, Leiter.

Clīmĭa, ae, f. 1. *kóbált*; Kobolt, Erzſtein.

Clĭnāmen, ĭnis, n. 2. *hajlat, hajlása valaminek*; die Neigung.

Clĭnātus, a, um, *hajlott, görbült*; gebogen, geneigt. 2) *fekvő*; liegend.

Clīne, es, f. 3. *ágy*; das Bett.

Clĭnĭas, ae, m. 1. Nom. propr. Musici et Philosophi sectae Pythagoreae.

Clĭnĭce, es, f. 3. *a' betegekkel való bánás tudománya, melly az orvosi tudománynak egy része*; ein Theil der Arzeneywiſſenſchaft, welcher das Verfahren des Arztes am Krankenbette betrifft.

Clĭnĭcus, i, m. 2. *beteglátogató orvos*; ein Arzt, der bettlägerige Kranke beſucht. 2) *ágyban fekvő beteg*; ein bettlägeriger Patient. 3) *sírdsó*; Todtengräber.

Clīno, āre, 1. *hajlani, süllyedni*; neigen, ſenken.

Digitized by Google

Clinŏpēgus, i, m. 2. *nyoszolyatsinálló*; ein Spanbettmacher.

Clinŏpŏdium, ii, n. 2. *pereszlén, szőszösfű*; Wirbeldoſten, Bettfuß.

Clinŏpus, ŏdis, m. 3. *dgyldb*; ein Bettfuß.

Clio, us, f. una Musarum; *a' történetek elbeszéllő Múzsája*; die Muſe der Geſchichte. 2) nympha marina.

Clīpea, ae, f. 1. urbs Africae.

Clipeus, Clipeum, vide: Clypeus.

Clīster, vide: Clyster.

Clītarchus, i, m. 2. Nom. propr. Historici.

Clītellae, ārum, f. plur. 1. *terehhordo nyereg*; ein Saumſattel.

Clītellārius, a, um, v. gr. mulus; *terehhordó, megterhelt*; einen Saumſattel tragend.

Clīternum, i, n. 2. urbs Italiae.

Clītor, ōris, m. 3. Clītōrium, ii, n. 2. urbs Arcadiae. Hinc. Clitorius, a, um, v. gr. fons, etc.

Clītŏris, ĭdis, f. 3. *tsiklandó*; der Kitzler.

Clītumnus, i, m. 2. fluvius Umbriae.

Clītus, i, m. 2. Nom. propr. belliducis Alexandri M.

Clīvius, a, um, *nehéz, terhes*; ſchwer. Avis clivia. Plin. quae auguri quidquam moliri vetat.

Clīvōsus, a, um, *dombos, halmos*; hügelig, voller Hügel oder Anhöhen.

Clīvŭlus, i, m. 2. *dombotska*; ein Hügelchen.

Clīvus, i, m. et Clīvum, i, n. 2. *kalom, domb*; die Anhöhe, der Hügel. 2) *meredekség*; die abhängige Seite eines Hügels. 3) *nehézség, akadály*; die Schwierigkeit, das Hinderniß.

Clŏăca, ae, f. 1. *föld alatti árnyékszék tsatorna*; ein unterirdiſcher Unflathscanal. 2) *árnyékszék*; der Abtritt, die Retirade.

Clŏācīna, ae, f. 1. cognomen Veneris.

Clŏca, ae, f. 1. *harang*; eine Glocke.)(

Clōcīo, īre, 4. *korogni, mint a' has*; girren im Leibe.

Clōdiānus, a, um, *Clódiusi*; Clodiſch.

Clōdico, āre, loco: claudico.

Clŏdius, a, um, i. q. Claudius.

Clōdo, ĕre, id. quod Claudo.

Cloelius, a, um, cognomen familiae Romanae.

Clostellum, i, n. 2. *kastélyotska*; ein kleines Schloß.

Clostrum, loco: claustrum.

Clōtho, us, f. una ex Parcis.

Clūdon, ĭnis, n. 3. *a' kardos tántzhoz megkívántató kard*; ein Tanzſchwert.

Clūdo, ĕre, 3. loco: claudo.

Clūdus, a, um, id. quod claudus.

Clŭentius, ii, m. 2. Nom. propr. Viri.

Clŭo, ĕre, 2. vel: Cluo, ĕre, 3. *nevezetni, hívatni*; genennet werden, heißen. 2) *valaminek tartatni*; für etwas gehalten werden. 3) *lenni*; ſeyn 4) *híres lenni*; berühmt ſeyn.

Clŭis, e, Adject. *híres*; berühmt.

Clūmae, arum, f. 1. plur. *árpapolyva, törek*; die Gerſtenſpreu.

Clūna, ae, f. 1. *majom*; Affe, Affinn. 2) urbs Hispaniae.

Clūnes, ium, c. plur. *segg, alfel, hátulj*; Geſäß, der Hintere. Clunes apri, *sódor*; Schinken, Schweinskeulen.

Clūnis, is, f. 3. *segg*; Hinterbacken.

Clūpea, ae, f. 1. urbs in Africa propria. 2) *hering*; der Häring, ein Fiſch.

Clūsārius, a, um, idem.

Clūsārius, e, Adj. *bérekesztő*; beſchließend.

Clūsĭlis, e, *bézárható, könnyen bézáródó*; was ſich leicht ſchließt oder ſchließen läßt.

Clūsium, ii, n. 2. urbs Hetruriae. Hinc. Clusinus, a, um.

Clūsius, i, m. 2. cognomen Jani, tempore pacis.

Clūsor, ōris, m. 3. *bérekesztő, bézáró*; ein Verſchließer, Einſchließer.

Clūsūra, ae, i. q. Clausura.

Clūsus, a, um, *körülvett*; umgeben.

Clyměne, es, f. 3. Nom. propr. matris Phaëtonis.

Clyměnēis, ĭdis, filia Clymenes.

Clyměnus, i, m. 2. cognomen Plutonis.

Clypea, vide: Clupea.

Clypeatus, a, um, *paizsos*; mit einem Schilde verſehen.

Clypeo, āre, *felpaizsozni*; beſchilden, mit einem Schilde verſehen. 2) *paizsformára kikerekíteni*; rund machen, wie ein Schild iſt.

Clypĕŏlum, i, n. 2. *paizsotska*; ein Schildchen.

Clypĕus (Clipeus), i, m. 2. et Clypeum (Clipeum), i, n. 2. *kerek paizs*; ein runder Schild. 2) *oltalom, védeszköz*; der Schirm, Schutz.

Clysma, ătis, n. 3. *klisztír*; das Clyſtier; v. gr. in jicere; *klisztírt beadni, klisztírozni*; ein Clyſtier beybringen.

Clysmus, i, m. idem.

Digitized by Google

Clyster, ēris, m. 3. *klisztir*; das Klyſtier. 2) *klisztirozó eszköz, v. fetskendő*; die Clyſtierſpritze.

Clystērĭo, āre, 1. *klisztirt adni*; Klyſtier ſetzen.

Clystērium, ĭi, n. 2. *klisztir*; das Klyſtier.

Clytaemnestra, ae, f. 1. filia Ledae, soror Helenae, Castoris et Pollucis, uxor Agamemnonis.

Cnaeus, Cneus, i, m. 2. praenomen Romanorum.

Cnēcĭon, ĭi, n. 2. *majoránna*; Majoran.

Cnēoĭnus, a, um, *majoránna, majoránnából való*; von Majoran.

Cnēcus, i, i. q. Cnicus.

Cnēdinus, a, um, *tsaldn, tsalánból való*; von Neſſeln.

Cnēme, es, f. 3. *lábszár*; das Schienbein.

Cnēōron, Cnestron, i, n. 2. *henye borosztán*; der Kellerhals. Daphne Cneorum, L.

Cnēstis, ĭdis, f. 3. *reszelő, tormareszelő*; das Reibeiſen.

Cnēus, i, m. 2. Praenom. Romanorum.

Cnĭcos, Cnicus, i, m. 2. *bárts*; das Kratzkraut.

Cnīde, es, f. 3. *tsaldn*; die Neſſel. Urtica, L. 2) *egy halneme*; ein Fiſch.

Cnĭdus (os), i, f. 2. urbs Cariae.

Cnĭps, ĭpis, m. 3. *szú*; der Holzwurm.

Co, Cōs, Cōos, Cōa, Cōus, Insula Maris Aegaei, Hippocratis patria. 2) Coa vestis, *patyolat, fátyól*; der Flor. it. *igen vékony gyolts*; feine Leinwand.

Cōaccēdo, ĕre, *mdssal együtt hozzá menni*; it. *rádllani*; mit andern hinzugehen, mit beytreten. 2) *még hozzájdrulni*; noch hinzukommen.

Cōăcervātim, Adverb. *rakdssal, rakásonként, halmozvdst*; haufenweiſe, häufig.

Cōăcervātĭo, ōnis, f. 3. *rakdsra gyüjtés, halmozds*; die Zuſammenhäufung.

Coacervatus, a, um, *rakdsrahdnyt, halmozott*; zuſammengehäuft.

Cōăcervo, āvi, ātum, āre, 1. *összve vagy rakdsra gyüjteni, halmozni*; zuſammenhäufen, ſammeln.

Cōăcesco, acui, ĕre, 3. *megetzetesedni, megsavanyodni*; zu Eſſig werden, verſauern, ſauer werden.

Cōacte, Adv. *kénszerítve, erőltetve*; gezwungen. 2) *sietve*; eilfertig.

Cōactĭcius, a, um, *kénszerített*; gezwungen.

Cōactĭlis, e, *tömött, összvevert*; dicht gemacht. Coactilia, ōrum, plur. *darócz durva posztó*; Filz, grobe Tücher.

Cōactim, Adv. i. q. coacte.

Cōactĭo, ōnis, f. 3. *kénszerítés*; der Zwang. 2) *összveszedés, összvegyüjtés*; die Häufung, Sammlung. Coactiones argentarias facitare; *adósságot beszedni*; Geldſchulden eintreiben.

Cōacto, āre, 1. *kénszeritni*; zwingen. 2) *összveszoritni*; zuſammenpreſſen oder ziehen.

Cōactor, ōris, m. 3. *pénzbészedő*; Einnehmer, Einkaſſirer. 2) *kénszerítő*; der einen zwingt. 3) *sereghajtó*; ein Viehtreiber.

Cōactūra, ae, f. 1. *beszedés*; Sammlung, Zuſammenbringung. 2) *kitu kards*; die Erpreſſung, Erzwingung.

Cōactus, us, m. 2. *kénszerítés*; das Dringen, Zwingen, Zunöthigung.

Cōactus, a, um. *kénszeritett*; gezwungen. 2) *erővel összveszedett, kitsikart*; zuſammengetrieben, erpreßt.

Cōaddo, ĕre, 3. *azt is hozzá adni*; mit dazu thun.

Coadjĭcĭo, ĕre, 3. *azt is hozzá tenni vagy vetni*; mit dazu thun, oder dazu thun.

Cōădŏlesco, ĕre, *együtt nónifelvele*; mit heran wachſen.

Cōădōro, āre, 1. *vele együtt imádni*; mit anbethen.

Coadunatio, ōnis, f. 3. *égyesités*; die Vereinigung.

Cōădūno, āre, 1. *egyesitni*; vereinigen.

Cōaedifĭco, āvi, ātum, āre, 1. *összve épitni*; zuſammenbauen. 2) *beépitni épülettel megrakni*; voll bauen, bebauen.

Cōăegrōto, āre, *vele együtt betegeskedni*; mit krank ſeyn.

Cōaequālis, e, *vele egyidejü*; gleich, gleiches Alters.

Cōaequo, āvi, ātum, āre, 1. *hozzá egyenlővé tenni*; gleich machen. 2) Met. Coaequare gratiam omnium difficile est; Sallust. *nehéz mindennek kedvét találni*; man kann nicht jedermann recht thun.

Cōaestĭmo, āre, i. q. aestimo, simul aestimo.

Cōaetāněus, a, um, *egyidejü, vele egyidős*; von gleichem Alter.

Cōaeternus, a, um, *vele egy örökkévalóságú*; gleich ewig.

Digitized by Google

Cŏaevus, a, um, *vele egyidejű, egy idóbeli*; gleiches Alters, gleichzeitig.

Cŏaggĕro, āre, 1. *összehalmozni, rakásra gyüjteni*; zusammen häufen.

Cŏāgito, āre, 1. *együve vagy összerázni, keverni*; zusammen bewegen, schütteln oder rühren.

Cŏagmentātĭo, ōnis, f. 3. *összefoglalás*; die Zusammenfügung.

Cŏagmento, āvi, ātum, āre, 1. *összefoglalni, összeragasztani*; zusammenfügen oder leimen. 2) *szorosan összekötni, egyesítni*; genau zusammenfügen, verbinden. 3) pacem, *békességet kötni*; schließen, machen.

Cŏagmentum, i, n. 2. *foglalás*; die Fuge. 2) *összefoglalás*; die Zusammenfügung.

Cŏāgŭlātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. lactis; *megalvás, meghegedés, összeállás*; die Zusammenrinnung einer flüßigen Sache, daß sie dichter wird.

Cŏāgŭlo, āvi, ātum, āre, v. gr. lac; *megoltani, p. o. a' tejet*; machen, daß etwas Flüssiges zusammen rinne und dichter werde.

Cŏāgulum, i, n. 2. *oltó*; das Lab, i. e. was das macht, daß die Milch zusammen läuft. 2) *aludt tej*; die zusammengelaufene Milch 3) *megalvás*; das Zusammenlaufen einer flüßigen Sache, das Gefrieren.

Cŏālĕo, et Cŏālesco, lui, ălescĕre, 3. *összenőni, összeforradni*; zusammenwachsen. 2) Met. *egyesülni, egyé lenni*; sich vereinigen, verbinden. Coalescere in unum corpus; *egy testé lenni*; zu einem Leibe werden. 3) *béforradni, mint a' seb*; zuheilen, sich verwachsen. 4) *növekedni, nőni*; zunehmen, wachsen.

Cŏālĭtus, a, um, *összenőtt, egyelett*; zusammengewachsen.

Cŏālĭtus, us, m. 4. *egyesülés*; die Verbindung, Vereinigung.

Cŏāmātor, ōris, m. 2. *szerető társ*; der Mitliebhaber.

Cŏambŭlo, āre, 1. *vele együtt járni*; mitgehen.

Cŏāmĭcus, i, m. 2. *barát társ*; ein Mitfreund.

Cŏangusto, āvi, ātum, āre, *keskenyebbé tenni, keskenyíteni*; in die Enge bringen, enge einschränken, enge machen. 2) v. gr. legem; *megszorítni, szoros határt szabni p. o. a' törvénynek*; einschränken.

Cŏaptātio, ōnis, f. 3. *összealkalmaztatás, összeszerkesztés*; eine geschickte Zusammenfügung.

Cŏapto, āre, 1. *összeszerkeztetni, összeilletni*; geschickt zusammen fügen oder anfügen.

Cŏarctātĭo, ōnis, f. 3. *meg- vagy összeszorítás*; das in die Enge ziehen, enge Einschränkung, Verengung.

Cŏarcte, Adv. *szorosan*; genau.

Cŏarcto, āvi, ātum, āre, 1. *összeszoritni, szoritni, szoros határok közé venni*; enge machen oder einpressen, in die Enge ziehen, enge einschränken. 2) *röviditni, kurtítni, p. o. az útat*; kürzer machen, abkürzen. 3) *körülfogni, körülvenni*; einschließen, einsperren. 4) *kényszeritni*; zwingen.

Cŏargŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. v. gr. aliquem; *vádolni, okozni*; beschuldigen. 2) aliquid; *kinyilatkoztatni, elárulni*; entdecken, verrathen. 3) *megtzáfolni*; widerlegen.

Cŏartatĭo, ōnis. i. q. coarctatio.

Cŏartĭcŭlo, āre, 1. *hajlóssá, mozoghatóvá tenni*; gelenkig machen.

Cŏarto, āre, i. q. coarcto.

Cŏasso, (Coaxo), are 1. *összefoglalni, egymáshoz foglalni, p. o. deszkát, 's a' t.* Bretter zusammen fügen, zusammen täfeln.

Cŏauctĭo, ōnis, f. 3. *együttvaló nagyitás*; die Mitvermehrung, Mitvergrößerung.

Cŏaugmento, āre, 1. *vele együtt nevelni, szaporitni*; mit vermehren.

Cŏaxo, are, 1. *kuruttyolni*; quaken, von Fröschen.

Cŏbāltum, i, n. 2. *kobáltértz, kobált*; der Kobalt.

Cŏbĭtis, is, m. 3. *tergélye hal*; der Gründling, Hochschauer.

Cŏcălus, i, m. 2. rex Siciliae.

Cocceus, a, um, *skárlátszinű*; scharlachroth.

Coccĭnātus, a, um, *bíborba, skárlátba öltözött*; in Scharlach gekleidet.

Coccinella, ae, f. 1. *fuskáta, füskata*; der Sonnenkäfer.

Coccĭnĕus, a, um, *skárlátszinű*; scharlachen, scharlachfarben.

Coccinum, i, n. 2. *skárlát*; der Scharlach.

Coccinus, a, um, *skárlátból való*; von Scharlach.

Coccum, i, n. 2. *karmasinszin bogár; mellyet a' régiek bogyónak gondoltak, magyalfán tenyészik, a' honnan a' neve*: Coccus Ilicis; Ker-

Digitized by Google

mes, Kermesbeere, Scharlachbeere. 2) *skárlatszín*; die Scharlachfarbe. 3) *skárlát posztó, vagy ruha*; Scharlachtuch oder Kleid.

Coccys, ygis, m 3. *kakuk*; der Guckguck.

Cochinella, vide: Coccinella.

Cochlĕa (Coclea), ae, f. 1. *tsiga, sróftsiga, srófos tsiga*; die Schnecke, das Schneckenhaus. 2) *sróf*; eine Schraube. 3) *tsigagrádits*; eine Wendeltreppe. 4) *vízitekerő tsigagerenda, vagy kerék*; eine Wasserschraube, ein Wasserrad.

Cochlear et Cochleare, is, n. 3. *kanál, kaldn*; der Löffel. Cochlearis mensura; *egy kanálnyi, a' mennyi egy evőkalánba fér*; ein Löffel voll, so viel in einem Löffel geht.

Cochlĕārĭa, ae, f 1. *torma*; Löffelkraut. Cochlearia officinalis; *kaldntorma*; gemeines Löffelkraut. Cochl. Armoracia; *orrtekerő vagy köszönséges torma*; der Krenn, Meerrettig.

Cochlĕāris, e. *tsigát illető*; die Schnecken betreffend. 2) *egy kanálnyi*; ein Löffelvoll.

Cochlĕārĭum, ii, n. 2. i. e. Cochleare, *kandl*; ein Löffel. 2) *tsigatarto, t. i. hely*; ein Behältniß der Schnecken, wo sie aufbehalten und gefüttert werden.

Cochlĕātim, Adv. *kanalanként*; löffelweise. 2) *tsigásan, srófosan*; schneckenförmig.

Cochlĕātus, a, um, *tsigás, srófos*; schneckenförmig.

Cochlĕŏla, ae, f. 3. *tsigátska*; ein Schneckchen.

Cochlides, um, f. 1. plur. scil. Scalae, vel. Cochlidia, ōrum, n. 2. plur. et Cochlidium, ii, n. 2 *tsigagrádits, kerengő grádits*; eine Wendeltreppe, Schneckenstiege.

Cochlis, idis, f. 3. *tsiga*; die Schnecke. 2) *kerengő grádits*; eine runde Stiege.

Cŏcīnārĭus, ii, m. 2. *szakáts*; der Koch.)(

Cocles, ĭtis, *félszemű*; einäugig. 2) Horatius Cocles; qui exercitum hostilem regis Porsenae per Sublicium pontem in urbem (Romam) transire volentem solus sustinuit, donec a tergo pons a sociis frangeretur.

Cocolŏbis, is, f. 3. *Spanyol szőlő neme*; eine Art Weintrauben.

Coctĭlis, e, *főtt, megfőtt*; gekocht. 2) laterculi vel tegulae coctiles; *égetett tégla vagy tserép zsindely*; gebrannte Ziel- oder Dachsteine.

Coctĭo, ōnis, f. 3. *főzés*; das Kochen. 2) *emésztés, megemésztés*; die Verdauung.

Coctĭvus, a, um, *megfőzhető*; was sich kochen läßt.

Coctor, ōris, m. 3. *főző, szakáts*; ein Koch. 2) Trop. *tobzódó, tékozló, vesztegető*; ein Schlemmer, Verschwender.

Coctūra, ae, f. 1. *főzés*; das Kochen. 2) *olvasztás*: das Schmelzen.

Coctus, a, um, *főzött, főtt*; gekocht, 2) *érett, ért*; reif. 3) Trop. bene coctus et conditus sermo. Cic. *jól elgondolt beszéd*; eine wohl überleate Rede.

Cŏcŭlum, i, n. 2. *főzőedény*; ein Kochgeschirr. 2) *üst*; ein Kessel.

Cŏcus, i, m. 2. *szakáts*; ein Koch. Alias Coquus.

Cŏcymelĭum, ii, n. 2. *gyümölts, p. o. alma, körtvély*; das Obst, Birne, Apfel.

Cŏcytĭa, ōrum, n. 2. plur. festa Proserpinae.

Cŏcytĭus, a, um. *Cocytust illető, Cocytusi*; den Cocytus betreffend, Cocitisch.

Cŏcytus, i, m. 2. fluvius Campaniae. 2) fluvius infernalis.

Coda, ae, f. 1. Obsol. i. q. Cauda.

Codānus, i, m. 2. sinus inter Cimbricam Chersonesum et Scandinaviam, qui et mare Balticum vocatur.

Coděta, ae, f. 1. campus Romae trans Tiberim.

Cŏdex, ĭcis, m. 3. i. q. Caudex, *tör-sök, faderék*; der Stamm eines Baumes. Codex robustus. Plaut. *töke, mellyet a' rabszolgák büntetésből hurtzoltak*; ein Klotz, den die Sclaven zur Strafe tragen mußten. 2) *könyv*; ein Buch. Codex accepti, et expensi, Cic. *bévétel, és kiadás laistromja*; ein Einnahme- und Ausgabebuch. Referre in codicem, Cic. *bélrni a' könyvbe, v. laistromba*; eintragen ins Buch.

Cŏdĭcārĭus, a, um, *tör'sök, faderék, tör'sökből, faderékból való*; von den Stämmen eines Baums gemacht.

Cŏdĭcillārĭus, e, *fejedelmi készirás által kinevezett*; durch eines Fürsten Handschreiben ernannt.

Cŏdĭcillus, i, m. 2. (Dim. a codex) *tör'sökötske, faderekatska*; ein kleix

ner Stamm. 2) *irótábla*: eine Schreibtafel. 3) *írásban foglalt gondolat*, ein schriftlicher Aufsatz. 4) *kérólevél, instántzia*; eine Bittschrift. 5) voluntatis ultimae declaratio, non aeque solennis ac testamentum. 6) *tsászár kézirása*; das Handschreiben des Kaisers.

Cŏdĭcŭla, ae, f. 1. (Dim. a coda), *farkatska*; ein Schwänzchen.

Codrus, i, m. 2. ultimus Atheniensium rex. 2) miser Poëta. 3) pastor apud Virgilium.

Coeco, Coecus, a, um, vide: Caecus.

Coe'ator, Coelatura, vide: Caelator.

Coele, es, f. 1. i. q. concavitas. Hinc: Coele Syria, v. Coelesyria, regio Syriae intra Lybanum et Antilybanum.

Coelebs, Coelibatus, vide: Caelebs.

Coelestis, e, vide: Caelestis.

Coelĭăcus, a, um, e. gr. dolor, morbus, medicamentum; *gyomrot illető, gyomorbeli*; den Unterleib oder den Magen betreffend.

Coelĭculus, vide: Caeliolus.

Coelĭsmontānus, a, um, e. gr. porta; *Coelius hegyétől, v. hegyéről neveztetett*; vom monte Coelio benannt.

Coelĭŏlus, i, m. 2. i. e. Coelius minor, collis montis Coelii.

Coelĭŏticus, a, um, e. gr. medicamentum; *gyomor tisztitó*, den Magen reinigend.

Coelius, a, um, nomen familiare Romanum. 2) mons Romae.

Coelo, etc. vide: Caelo etc.

Coelos, i, m. 2. portus Thraciae.

Coelum, i, n. 2. plur. Coeli, ōrum, vide: Caelum etc.

Coĕlus, i, m. 2. aetheris et diei filius. 2) obsol. i. q. Coelum, unde plur. coeli, ōrum, m.

Cŏēmendo, āre, 1. (con et emendo), *együtt megjobbitni*; zusammen verbessern.

Coemētērium, ĭi, n. 2. *alvóhely*; ein Schlafort. 2) *templomkeritès, templomudvar*; ein Kirchhof. 3) *temető, temetkezőhely*; ein Gottesacker.

Cŏēmo, ēmi, emtum, ĕre, 3. (con et emo); *együtt venni, v. vásárolni*; zusammen kaufen. 2) *ösve, v. rákásra vásárolni, v. venni*; kaufen, wenn man vieles kauft. 3) *egyszerre venni, v. vásárolni*; zugleich kaufen.

Cŏēmtĭo, ōnis, f. 3. (coëmo); *összevásárlás*; die Zusammenkaufung, Ankaufung mehrerer Dinge. 2) modus matrimonii contrahendi.

Cŏēmtĭōnālis, e, *összevásárlott dolgokhoz való, dibdáb portéka*; was man mit mehrerm zusammen verkaufen muß, wenn man es los werden will, folglich schlecht. Senex coëmtionalis, Cic. *öreg rabszolga, kit a' többivel meg kell venni*; ein alter Sclave, den einer mitkaufen muß.

Cŏēmtor, ōris, m. 3. *összevásárló*; der mehreres kauft, Zusammenkäufer.

Cŏēmtus, a, um, *összevásárlott*; zusammen gekauft.

Coena, ae, f. 1. *a' Rómaiak rendes napi evések*; die tägliche Hauptmahlzeit der Römer. 2) *vatsora*; das Abendessen. 3) *vendégség*; ein Gastmahl. e. gr. dubia; *mikor annyi az étel, hogy azt sem tudja az ember melyikhez nyúljon elébb*; wenn man so viel Speisen hat, daß man nicht weiß was man essen soll. e. gr. centenaria, i. e. 100 asses constans. 4) e. gr. Domini, Dominicae; *Úri szent vatsora*; das heilige Abendmahl. 5) *ebédlő palota*; eine Speisesaal. 6) e. gr. prima; *fogás*; eine Tracht.

Coenācŭlum, i, n. 2. *evő, v. ebédlőszoba, ebedlőház, ebédlő*; eine Speisestube, ein Tafelzimmer. 2) e. gr. meritorium; *béres szoba*; eine Miethstube.

Coenātĭcus, a, um, e. gr. spes coenatica, i. e. spes coenae.

Coenātĭo, ōnis, f. 3. *evőhely, evőszoba*; ein Ort zum Essen, Speisezimmer.

Coenātĭūncŭla, ae, f. 1. Dim. *ebédlőszobátska*; ein Speisezimmerchen.

Coenātōrius, a, um, *evést illető, ahoz való*; Mahlzeit oder Tafel betreffend, dahin gehörig. — Hinc: coenatoria, i. e. vestes coenatoriae.

Coenātūrĭo, īre, 4. Desid. *ételt kivánni*; nach dem Speisen begierig seyn.

Coĕnipĕta, ae, c. 1. *tsapodár, élődi, hivatlan vendég*; ein Schmeichler, Schmarotzer, ungebethener Gast

Coenĭto, āre, 1. Frequ. *evegétni, gyakran enni*; speisen, besonders oft.

Coeno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. apud aliquem, cum aliquo; *enni, ebédelni*.

Digitized by Google

vatsorálni; eine Mahlzeit genießen, speisen, zu Mittag oder zu Abend essen. 2) Trop. e. gr. malum; Plaut. *az evéstől elesni*, *v. roszszúl enni*, übel zu rechte kommen, nichts oder etwas Schlechtes essen.

Coenōbĭta, ae, m. 1. (coenobium), *klastromban lakó*, *barát*; ein Klosterbruder, Mönch.

Coenōbium, ĭi, n. 2. *klastrom*; ein Kloster.

Coenōsus, a, um, (coenum), *sáros*, *lutskos*; voller Koth, kothig, morastig, schlammig.

Coenŭla, ae, f. 1. Dim. *kis vendégség*, *ebédetske*, *vatsorátska*; ein Traktamentchen, Schmäuschen, kleine Mahlzeit.

Coenŭlentus, a, um, *sáros*; kothig.

Coenum, i, n. 2. *sár*, *fertő*; der Koth, Morast. 2) ignominiose de homine sordido; o coenum! Cic.

Cŏĕo, īvi; et ĭi, ĭtum, īre, 4. e. gr. cum aliquo, inter se, in locum; *együtt menni*, *vagy jönni*, *járni*; zusammen gehen oder kommen. 2) *összegyülni v. összeseregleni*; sich versammeln. 3) e. gr. societatem de re aliqua, et in societatem alicujus rei, Cic. *állani*, *összeállani*, *avatkozni*; sich mit einem andern einlassen. 2) e. gr. ad arma, Ovid. *hozzá nyúlni*, *kapni*; zu den Waffen greifen. 5) *összenőni*; zusammenwachsen. 6) e. gr. in glaciem; *megfagyni*; gefrieren. 7) vulnera coëunt, Ovid. *gyógyúl a' seb*; die Wunden heilen. 8) e. gr. cum uxore; *vele hálni*; Beyschlaf halten. 9) e. gr. lac, sangvis; *összefutni*, *megaludni*, *összemenni*; zusammen laufen, gerinnen.

Coepĭo, coepi, coeptum, coepĕre, 3. Def. *kezdeni*; anfangen. Praesens cum temporibus inde formandis rarissime occurrit. Usitatior est praeteritum tam Activae quam Passivae formae, et futurum Activi, e. gr. Perf. Act. Coepi cum Accus. et Infin. Act. e. gr. iter, orare; *kezdettem*; ich habe angefangen. Perf. Pass. Coeptus sum, occurrit cum Infinit. Pass. sequitur, e. gr. Vasa conjici coepta sunt. Nep. Lapides jaci coepti sunt. Caes. Consuli coepti sumus Cic.

Cŏĕpiscŏpus, i; m. 2. *püspöktárs*; ein Mitbischof.

Coepto, āvi, ātum, āre, 1. (Frequ. a coepio); *kezdeni*, *v. fogni valamihez*; anfangen. 2) *merni*, *bátorkodni*; unterstehen. 3) e. gr. arma, Tac. *fegyverhez nyúlni*, *fegyvert fogni*, *v. kapni*; zu den Waffen greifen. 4) e. gr rebellionem, Idem. *inditni*, *támasztni*; anstiften, Occurrit etiam Coeptus sum. Pass. Liv.

Coeptus, a, um, *kezdett*, *elkezdett*; angefangen.

Coeptus, us, m. 4. *kezdet*, *kezdés*; der Anfang. 2) *feltétel*; das Unternehmen, Vorhaben.

Cŏĕpŭlōnus, i, m. 2. (con et epulo) *vendégeskedőtárs*; ein Mitschmauser.

Coerātor, Coerāre, loco: Curator, curare.

Cŏërcĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. (con et arceo); *tartóztatni*, *eröltetni*; zurückhalten, zwingen. 2) *zaboládzni*; zäumen. 3) e. gr. amnem ripis, animalia carcere; *elzárni*, *bérekeszteni*; einschließen. 4) e. gr. cupiditates; *zabolán tartani*, *akaddlyt vetni*; Einhalt thun. 5) e. gr. bella numeris, Cic. *foglalni*, *befoglalni*, *p. o. versekbe foglalni*; in Verse verfassen. 6) e. gr. arborem; *nyesni*, *megnyírni*; stützen, z. B. den Baum. 7) e. gr. pignoribus; *megzálogolni*; auspfänden.

Cŏërcĭtĭo, ōnis, f. 3. *elzárás*, *bézárás*; die Einschließung. 2) *határ közzé szorítás*; die Einschränkung. 3) *erőszak*, *eröltetés*; der Zwang. 4) *büntetés*, *megzaboládzás*; die Strafe. 5) *büntető hatalom*; das Recht, einzuschränken oder zu strafen.

Cŏërcĭtor, ōris, m. 3. *eröltető*; ein Bezwinger. 2) *fenyítőmester*; ein Zuchtmeister.

Cŏërcĭtus, a, um, vide: Coërceo.

Coero, āre, 1. i. e. curo.

Cŏërro, āre, 1. (con et erro); *összevisszza járni kelni*, *járkálni*, *ögyelegni*, *tsavarogni*, *együtt járni*; herumschweifen, herumgehen, od. zusammen herumgehen.

Coeruleus, etc. vide: Caeruleus etc.

Coësyra, ae, f. 1. Nom. pr. feminae pulchrae et veneri deditae.

Coëtus, us, m. 4. e. gr. rerum, animum, hominum, matronarum; *összvegyülés*, *összejövetel*, *gyülekezet*, *gyülés*; eine Zusammenkunft, Versammlung. 2) *megtámadás*, *rátés*;

Digitized by Google

der Angriff. Primo coetu vincere. Plaut.

Coeus, i, m. 2. gigas, Titanis et Terrae filius.

Cŏexercĭtātus, a, um, (exerceo) *együtt gyakorlott*; mit einander geübt. 2) *együtt gyakorlott, végzett, végre hajtott*; zugleich ausgeübt.

Cōgĭtābĭlis, e, *gondolható, a' mit gondolni lehet*; denkbar.

Cōgĭtābundus, a, um, *gondolkozó, elgondolkozó, gondolatokba merült*; gedankenvoll, nachdenkend.

Cōgĭtāmen, ĭnis, n. 3. i. q. cogitatio.

Cōgĭtāte, Adv. *gondosan, jól el, v. meggondolva*; bedächtig, mit Überlegung.

Cōgĭtātĭo, ōnis, f. 3. *gondolkozás, gondolatba merítés, el, v. meggondolás*; das Denken, Nachdenken, Überdenken. 2) *gondolat*; der Gedanke. 3) *találmány*; eine Erfindung. 4) *reménység, várakozás*; die Hoffnung, die Erwartung. Venerunt non sine aliqua spe et cogitatione, Cic. 5) malae cogitationes, Cic. *roszsz lelkiesméret*; ein böses Gewissen. 6) e. gr. oratoris quotidiana, Cic. *minden napi gyakorlás*; die tägliche Übung.

Cōgĭtāto, vide: Cogito.

Cōgĭtātōrĭum, ĭi, n. 2. *gondolatok helye, v. tárháza*; ein Behältniß der Gedanken.

Cōgĭtātum, i, n. 2. *gondolat*; der Gedanke. 2) *szándék, feltétel*; ein Anschlag, eine Absicht. 3) *elgondolt dolog, a' mire az ember magát elhatározza*; etwas worauf man sich gefaßt macht, und was man bedacht hat.

Cogitatus, us, m. 4. *eszmélődés, gondolkozás, meggondolás*; das Denken, Überdenken, Nachsinnen.

Cōgĭto, āvi, ātum, āre, 1. (loco coagito) e. gr. aliquid, *gondolni, képzelni*; denken, sich vorstellen. 2) *gondolkozni, megfontolni, eléjét végét el v. meg gondolni*; denken, überdenken, bey sich erwägen, überlegen. 3) *gondolatit valamire függeszteni*, seine Gedanken auf etwas richten. 4) *gondot viselni, gondoskodni*; bedacht, besorgt seyn. De vobis ac liberis vestris cogitate, Cic. 5) *valaminek tevését meghatározni*; sich vornehmen etwas zu thun. Cogito in Tusculanum, Cic. 6) e. gr. poenam; *büntetést húzni, v. vonni magára*; sich eine Strafe zuziehen 7) e. gr. bene, male, Cic. *jó, v. roszsz indúlattal lenni*; gesinnt seyn. 8) *kigondolni, fel, v. el találni*; ausdenken, ausfinnen, erfinden.

Cognātĭo, ōnis, f. 3. *atyafiság, rokonság*; die Verwandschaft durch Geburt, Blutsfreundschaft. 2) *hasonlatosság, egyformaság*; die Ähnlichkeit, Gleichheit. 3) *egyesülés, összeköttetés*; die Vereinigung, Verbindung. Numerus non habet cognationem cum oratione, Cic.

Cŏgnātus, i, m. 2. *anyáról való atyafi v. rokon*; ein Verwandter von der Mutter her.

Cognātus, a, um, *atyafi, rokon*: verwandt. 2) Vocabula cognata rebus, Hor. *dologhoz mért, alkalmaztatott, v. illő szók*: Wörter die den Sachen angemessen sind. 3) alias: connatus, e. gr. desideria, Plin *veleszületett, természetté vált*; angeboren. 4) *hasonló*; ähnlich.

Cognĭtĭo, ōnis, f. 3. *megvi'sgálás*; die Untersuchung. 2) *esméret, megesmérés, értelem, értekezés*; die Erkenntniß, Einsicht von einer Sache. 3) *törvényes vi'sgálás*; eine gerichtliche Untersuchung.

Cognĭtĭōnālis, e, *törvényes vi'sgálódásokat illető*; die gerichtlichen Untersuchungen oder Commissionen betreffend.

Cognĭtĭōnālĭter, Adv. *törvényes vi'sgálóddsoknál fogva*: durch gerichtliche Untersuchung.

Cognĭtor, ōris, m. 3. *esmerő, a' kit valakit esmér*; ein Kenner, der einen kennt. 2) e. gr. juris, sui, viduarum; *prokátor, szószólo, biztos, ügens*; ein Agent, Mandatarius, Vertheidiger, Advocat. 3) *pervi'sgáló, bíró*; ein Untersucher eines Prozesses, Richter. 4) *idegen ügyét önként magára vállaló*; einer der freywillig einen fremden Prozeß übernimmt.

Cognĭtūra, ae, f. 1. (cognitor); *szószóldi v. prokátori hivatal*; Agentschaft, Agentur, Amt eines Agenten oder auch Fiscals.

Cognĭtus, a, um, *esmeretes, tudvalévő*; bekannt. Cognitum et compertum habere aliquid, Cic. *valóságosan, bizonyosan, v. fundamento-*

Digitized by Google

mosán tudni valamit; etwas gründlich wiſſen.

Cognōbilis, e, *esmeretes, tudva lévő*; bekannt. 2) *értelmes, dologhoz értő*; verſtändlich.

Cognōmen, ĭnis, n. 3. *vezetéknév*; der Zunahme.

Cognōmentum, i, n. 2. i. q. cognomen.

Cognōmĭnātĭo, ōnis, f. 3. i. q. cognomen.

Cognōmĭnis, e, *egynevű, egyforma nevű*; gleichnahmig, gleiches Nahmens.

Cognōmĭno, āvi, ātum, āre, 1. *vezeték nevet adni*; mit einem Zunahmen belegen oder benennen, zubenahmen. 2) *nevezni, megnevezni*; benennen. 3) verba cognominata, i. e. synonyma.

Cognoscenter, Adv. *esmeretesen, esmérő módon*; auf kenntliche Art.

Cognosco, ōvi, ĭtum, ĕre, 3. *megvisgálni, utánna járni*; unterſuchen. 2) e. gr. regiones, aliquem ex literis, virum, librum; *megesmérni, esmeretére jutni*; kennen lernen, ſich etwas bekannt machen. 3) e. gr. ex aliquo aliquid, ex ailquo de aliqua re, Cic. *megtudni, hirt venni, kitanúlni*; erfahren, lernen, Nachricht einziehen.

Cōgo (loco: coago, a con et ago), cōēgi, cōāctum, cōgĕre, 3. e. gr. oves; *ősze gyűjteni, rakásra hajtani*; zuſammen treiben. 2) e. gr. ad munera; *erőltetni, kénszeritni*; nöthigen, zwingen. 3) e. gr. pecuniam, Ter. *gyűjteni*; ſammeln. 4) Cogi in angustum, Ter. *bé, v, megszorúlni*: eingeſchloſſen, geedrängt werden. 5) e. gr. senatum; *ősszehivni*; verſammeln. 6) e. gr. in ordinem; Ter. *rendbe szedni, v. hozni*; in Ordnung bringen. 7) e. gr. navim in portum, Idem; *a' hajót a' kikötőhelybe hajtani*; ein Schiff in den Hafen treiben. 8) *vastaggá, aludtá tenni, mególtani*: dick, gerinnend machen. In nubes cogitur aër, Cic. Cogere lac in duritiem. Plin. 9) e. gr. vindemiam; *szűretelni*; Wein leſen. 10) e. gr. agmen, Plin. *bérekeszteni a' sereget*; den Zug beſchließen. 11) *következtetni, következést kűzni*; folgen, Folgerung ziehen, ſchließen. Hinc cogitur. Cic.

Cōhăbĭtātĭo, ōnis, f. 3. *együttlakás*; das Beyſammenwohnen.

Cōhabĭtātor, ōris, m. 3. *együttlakó, mássallakó*; der mit Jemanden zuſammen wohnt.

Cōhăbĭto, āre, 1. *együtt lakni*; beyſammen wohnen.

Cōhaerenter, Adv. *folyvást, egymásból folyóan, v. folyólag, szakadatlanúl*; zuſammenhängend, in einem weg.

Cōhaerentĭa, ae, f. 1. *öszveköttetés*; der Zuſammenhang. 2) *egyesités, öszveegyesités, öszveillés, öszvefoglalódás*; die Vereinbarung.

Cōhaerĕo, haesi, haesum, haerēre, 2. e. gr. cum re, inter se; *öszveköttetve lenni, öszvekaptsoltatni, öszveragadni*; zuſammenhängen, eng verbunden ſeyn. 2) cohaerent dicta inter se, Cic. *jól öszveillenek a' szók*; die Worte paſſen wohl zuſammen. 3) e. gr. alicui rei, Cic. *dologra tartozni*; zur Sache dienen. 4) *együtt megállani, megegyezni, egymáshoz illeni*; ſich wohl ſchicken, übereinſtimmen, einig ſeyn. Virtutes sine beata vita cohaerere non possunt. Cic.

Cōhaeresco, ĕre, 3. e. gr. inter se; *hozzá, v. öszve köttetni, kaptsoltatni, ragadni*; zuſammen hängen.

Cōhēres, ēdis, c. 3. *örökőstárs, örökségben részes*; ein Miterbe.

Cōhĭbĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. (con et habeo) e. gr. crines nodo, Hor. *öszvefogni, öszvefoglalni*; zuſammenfaſſen oder halten. 2) *bé venni, bé, v. elfogadni, magában tartani*; in ſich faſſen oder begreifen. Terra semen cohibet, Cic. 3) e. gr. gradum, alvum; *tartóztatni, vissza tartani, v. tartóztatni*; hemmen, anhalten, zurückhalten. 4) e. gr. furorem alicujus, Plaut. iracundiam, motus animi Cic. *tsendesitni, tsilapltni, zaboldzni, akaddlyoztatni*; zurückhalten, Einhalt thun, bändigen, einſchränken. 5) e. gr. aliquem in vinculis, Curt. *tartani, fogva tartani*; halten, in Banden halten. 6) *magát mérsékelni*; ſich mäßigen. 7) *tiltani, megtiltani, tilalmazni*; verbiethen. Necessitas ferendae conditionis humanae quasi cum deo pugnare cohibet: alias: prohibet.

Digitized by Google

Cic. 8) e. gr. oculos ab aliqua re, Cic. *meg tartóztatni*; abhalten. 9) *bé v. eltakarni, elrejteni, eldugni*; bedecken, verbergen. Ad cohibendum brachium toga. Cic.

Cŏhĭbĭlis, e, e. gr. oratio; *összeszorított, rövid, kurta*; eingeſchränkt, kurz.

Cŏhĭbĭlĭter. Adv. *röviden, rövideden, kurtán*; kurz.

Cŏhĭbĭtĭo, ōnis, f. 3. e. gr. irae, sui, Lactant. *katárbaszorítás, mérséklés, zaboldázás, szelídítés*; die Einſchränkung, Bezähmung.

Cŏhŏnesto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem laude, Cic. *betsülni, tisztelni, magasztalni, nagyra betsülni*; Ehre erweiſen, beehren, anſehnlich machen. 2) e. gr. exequias alicujus, Cic. *valakinek utólsó tisztességet adni*; einen ehrlich zur Erde beſtatten.

Cŏhŏrrĕo, ŭi, ēre, 2. *meg borzadni, elrémülni*; ein Grauſen haben, vor Schrecken zittern. 2) *megfázni, reszketni*; vor Froſt ſchauern.

Cohorresco, ui, scĕre, 3. *iszonyodni, reszketni, összerogyni*; zuſammenfahren, ein Schaudern empfinden, zittern, es ſey vor Erſchrecken, Kälte, ꝛc.

Cŏhors, tis, f. 3. decima pars legionis Romanae tribus constans manipulis. Auxiliariae cohortes; *segitő sereg*; die Hülfsvölker. Cohors praetoria: *testőrsereg, gárda*; das Leibregiment, die Garde. 2) *sereg, nyáj, falka*; eine Heerde, Viehheerde. 3) e. gr. amicorum, febrium, Cic. *sokaság, sokaság, gyülekezet, sereg*; eine Menge, Anzahl, Verſammlung. 4) *udvar*; ein Haushof. 5) *tyúkól, juhhodr, ákol*; ein Hühnerſtall, Schaafſtall, Viehſtall.

Cŏhortālis, e, e. gr. avis; *udvari, udvart illető, udvarban való*; den Hof betreffend, da befindlich. 2) ad cohortes, praesertim ad cohortem praetorianam pertinens.

Cŏhortātĭo, ōnis, f. 3 (cohortor), e. gr. judicum; *intés, nógatás*; die Ermahnung.

Cŏhortātĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. *kis intés, nógatás*; eine kleine Ermahnung.

Cŏhortĭcŭla, ae, f. 1. Dim. i. e. parva cohors.

Cŏhorto, āre, 1. i. q. cohortor.

Cŏhortor, ātus sum, āri, 1. e. gr. ad rem; *serkentani, felserkenteni, inteni, nógatni*; ermuntern, ermahnen.

Cŏhospes, ĭtis, c. 3. *vendégtárs*; ein Mitgaſt.

Cŏhŭmĭdo, āre, 1. *megnedvesíteni, áztatni*; befeuchten, benetzen. Apul.

Cŏïens, euntis, Partic. a Coëo.

Cŏinquĭno, āre, 1. e. gr. stercore; *el v. összve keverni, bémotskolni, elgazolni*; beſudeln, beflecken. 2) *rá ragasztani a' nyavalyát*; anſtecken, von der Krankheit. Coinquinat totum gregem morbus. Colum. 3) *rágalmazni*; verläumden.

Cŏĭtĭo, ōnis, f. 3. (coëo), 3. *összvejövetel*; die Zuſammenkunft. 2) *beszélgetés*; die Unterredung. 3) *egyezés*; der Vertrag. 4) *megtámadás*; der Angriff. 5) *rossz végből v. végre való összvejövetel*; eine Zuſammenkunft einer böſen Abſicht wegen. 6) *elhálás, velehálás*; der Beyſchlaf.

Cŏĭtus, us, m. 4. e. gr. humoris; *összve, v. meggyülés*; die Verſammlung. 2) *párzás, nőszés, elhálás, velehálás*; die Begattung, der Beyſchlaf. 3) *rakás nép, sakság*; ein Haufen Volk, eine Menge. 4) e. gr. lunae; *hold fogyatkozás*; eine Mondfinſterniß. 5) *új hold*; der Neumond. 6) *megtámadás*; der Angriff.

Cŏĭtus, a, um, vide: Coëo.

Cŏlăphĭzo, āre, 1. e. gr. aliquem; *pofon, v. artzúl vágni, v. tsapni, nyakon verni*; Maulſchellen geben.

Cŏlăphus, v. Colaphum, i. m. 2. *pofon, v. artzonvágás, v. tsapás, nyakonütés*; ein Backenſtreich, eine Maulſchelle.

Cŏlātūra, ae, f. 1. (colare); *általvetés, v. megszürés, v. a' mi már meg van szürve*; die Durchſeihung, oder was durchgeſeiht worden.

Cŏlax, ācis, m. 3. *hizelkedő, tsapodár*; ein Schmeichler.

Cŏlāxes, is, m. 3. Nom propr. filii Jovis et Horae.

Cŏlchi, ōrum, m. plur. populus Asiae.

Cŏlchĭcus, a, um, Venenum colchicum; *Colchisi méreg*; ein colchiſches Gift. Colchicum, i, n. 2. *kikerits, őszike, kökörtsin*; die Zeitloſe.

Colchĭcus, a, um, e. gr. terra; *Colchisi*; Colchiſch.

Colchis, ĭdis, f. 3. provincia Asiae ad

mare Caspium et Nigrum. 2) *Colchisi asszony*; ein Frauenzimmer aus Colchis.

Colchus, a, um, *Colchisi, oda való*; Colchisch. Hinc: Colchus; *Colchisi l-kos*; ein Colchier.

Co endus, a, um, *tisztelendő*; ehrenwerth, ehrwürdig. Superl. Colendissimus.)(

Colens, tis, o. 3. colens religionem; *a' ki tiszteli a' vallást, tisztelettel viseltetik a' valláshoz eránt*; der die Religion ehret. 2) *Istenféló*; gottesfürchtig.

Cólĕus, ei, m. 2. *tök, szeméremtök*; eine Hode.

Cölias, ae, m. 1. *tinkal neme*; eine Art Thunfische.

Cölĭca, ae, f. 1. *kóldöktsömör, kólika*; die Kolik, das Bauchgrimmen.

Colĭce, es, f. 1. *kólika ellen való szer*; ein Mittel wider die Kolik.

Cölĭcŭlus, i, m. 2. (Dim. a colis), e. gr. brassicae; *növevény szára v. tor'sója*; ein kleiner Stängel oder Strunk an Gewächsen. 2) e. gr. viteus; *veszszótske, dgatska*; ein kleiner Zweig.

Cölĭcus, a, um. *kólikás*; die Kolik habend. 2) e. gr. medicamentum; *kolikától v. az ellen való*; wider die Kolik.

Cölĭdos, i, f. 2. insula in oceano Indico, Veneri sacra.

Cölĭphĭum (Colliphium), ĭi, n, 2 *bajnokok táplálo 's erösitö eledele*; eine gewisse nahrhafte Speise, z. B. für die Athleten.

Cölis, is, m. 3. i. q. caulis. 2) promontorium Indiae septentrionalis, hodie: Capo Comorin.

Colĭum, ĭi, n. 2. (colere); *lakó hely v. ház*; eine Wohnung, ein Wohnhaus.

Collabasco, ĕre, 3. (labasco); *esö félben lenni, ingadozni, tántorogni*; fallen wollen, wanken. 2) Trop. amici collabascunt, Plaut. *eltünnek a' bardtak*; die Freunde verlieren sich.

Collăbĕfăcio, ēci, actum, ĕre, 3. *majd elejteni, ingadoztatni, tántorogtatni*; wankend machen, dem Falle nahe bringen.

Collăbĕfĭo, factus sum, fieri, 4. *ingadoztatódni, tantorogtatódni*; wankend gemacht werden. 2) *eltörni, elramolni*; zerbrochen, verderbt werden. 3) Trop. *megbuktatódni*; gestürzt werden.

Collăbor, psus sum, labi, 3. Dep. (con et labor); *elesni, sikámlani, le, v. összerogyni*; zusammen fallen, über den Haufen fallen, umfallen, hinfallen. 2) e. gr. in corruptelam, Plaut. *esni, jutni, kerülni, akadni*; fallen, gerathen.

Collăbōro, āre, 1. *együtt dolgozni, v. munkálódni*; mit arbeiten.

Collăcĕro, āre, 1. e. gr. corpus; *el, szét, v. össze tépni v. szaggatni*; zerreißen.

Collăcrymātĭo, ōnis, f. 3. *együttsirás*; das Mitweinen. 2) *megkönnyezés, v. siratás*; die Beweinung.

Collăcrymo, āvi, ātum, āre, 1. *együtt sirni*; mitweinen. 2) e. gr. aliquid; *megkönnyezni v. siratni*; beweinen.

Collactāněus, a, um (lac); *egy tejet szopott*; mit einerley Milch auferzogen. 2) *tsetstárs*; ein Mitsäugling, Milchbruder.

Collaetor, āri, 1. *együtt örülni, v. vigadni*; sich mitfreyen.

Collaevo, Collĕvo, āre, 1. *simitni, slikárlani*; glatt machen.

Collapsĭo, ōnis, f. 3. *esés, elesés*; der Fall.

Collapsus, a, um, *összeomlott*; verfallen.

Collaris, e. *nyakat illetö, nyakra való*; den Hals betreffend, dazu gehörig. Hinc: collare, subst. a) *nyakravaló, nyakszorító, nyakpántlika, nyaklánt*; ein Halsband, eine Halskette. b) *nyakhús, nyakdarab*; ein Stückchen Fleisch vom Halse, Halsstück.

Collarĭus, a, um, i. q. collaris: hinc: collaria sc. catena.

Collātĭa, ae, f. 1. urbs Latii: hinc: Collatīnus, a, um, e. gr. populus; *Collátiai, Collatidba v. onnan való*; in oder aus Collatia, Collatisch. Collatini, incolae Collatiae. Hinc: Tarquinius Collatinus, maritus Lucretiae.

Collātĭcĭus, a, um, (confero); *összehordott, innen 's onnan, v. sok helyröl gyült*; hier und da zusammen getragen. 2) *összegyüjtött, v. sok helyröl gyült pénzból készült, v. készitödött*; aus zusammengeschossenem Gelde gemacht.

Collatio, ōnis, f. 3. *népre vetett adó*;

Digitized by Google

die Steuer, die man auf ein Volk legt. 2) *hasonlítás, öszvehasonlítás, egybevetés*; die Vergleichung, Gegeneinanderhaltung. 3) *tsemegés vendégség*; eine kleine Gasterey. 4) collationes; *ajándék pénz*; Präsentgelder. 5) Figura rhetorica. 6) e. gr. signorum; *ütközés, megütközés, ütközet*; das Treffen. 7) *kérés megadása*; die Bewilligung des Ansuchens.

Collātīvus, a, um, *öszvetett, v. hordott, egyesített*; zusammen getragen oder gebracht, vereiniget. 2) e. gr. venter; *nagy, bő*; groß, weit.

Collāto, āre, 1. (latus), e. gr. orationem: *kiszélesíteni, terjesztni, bővíteni*; erweitern.

Collātor, ōris, m. 3. *öszve hordó, v. gyűjtő, v. rakó*: der zusammen trägt, bringt oder legt. 2) e. gr. symbolarum, i. e. qui de symbolis epulari solet; *fillérező, a' vendégeskedésben*; der mit einem andern seine Zeche gibt.

Collātro, āre, 1. (con et latro), e. gr. philosophiam, Senec. *megugatni*; anbellen.

Collātus, a, um, (confero); *öszvehordott*; zusammengetragen. 2) *öszvegyűjtött*; gesammelt. 3) *öszvevetett, egybehasonlított*; verglichen. 4) Collato pede praeliari, Liv. *öszvemenni 's úgy verekedni*; Fuß an Fuß sich schlagen.

Collātus, us, m. 4. *öszvehordás*; die Zusammentragung. 2) *öszvehasonlítás*; die Vergleichung. 3) *pótlás, töldalék, közlés*; der Beytrag, die Mittheilung.

Collaudābilis, e, *ditséretes*; löblich.

Collaudātio, ōnis, f. 3. *ditsérés, ditséret*; das Loben.

Collaudātor, ōris, m. 3. *ditsérő*; der lobt.

Collaudo, āvi, ātum, āre, 1. (con et laudo); *ditsérni, igen ditsérni*; loben, stark loben.

Collaxo, āre, 1. *terjesztni, szélesíteni, bővíteni*; erweitern, weit machen.

Collecta, ae, f. 1. sc. pecunia; *szervetésben gyűjtött pénz, öszve szedett pénz*; Beytrag, an Gelde. 2) *pénzbeli segítség*; eine Beysteuer. 3) *adó*; eine Auflage. 4) sc. concio; *imádkozásra való öszvegyülés*, die Versammlung zum Bethen.

Collectāněus, a, um, *szedegetett, öszve gyűjtött*; zusammen gelesen, gesammelt.

Collectārius, ii, m. 2. *pénzváltó*; ein Geldwechsler.

Collectīcius, a, um, *egybe, v. öszve szedetett, v. gyűjtött*; zusammen gelesen oder gesammelt.

Collectim, Adv. *summásan, röviden, rövideden*; summarisch, kurz.

Collectio, ōnis, f. 3. *gyűjtemény, öszveszedés*; die Sammlung. 2) *rakás, tsoport*; ein Haufen. 3) *nedv öszvegyülés*; die Zusammenhäufung der Säfte. 4) *következtetés, okoskodás, syllogismus*; ein Schluß, Vernunftschluß, Syllogismus.

Collectīvus, a, um, *öszve gyűjtött vagy szedett*; zusammen gelesen, gesammelt. 2) e. gr. quaestio; *olly kérdés, melly a' következtetést is magában foglalja*; eine Frage, die zugleich einen Schluß in sich enthält.

Collector, ōris, m. 3. *gyűjtő, szedegető*; ein Sammler. 2) i. q. conjector. 3) *olvasótárs*; ein Mitleser, der zugleich mit einem liest.

Collectus, us, m. 4. e. gr. aquae; *gyűjtés, meggyűjtés*; eine Sammlung

Collectus, a, um, *öszvegyűjtött*; zusammen gesammelt.

Collēga, ae, m. 1. (a lego, āre, quasi Legationis socius) e. gr. in praetura; *tisztitárs, collega*; ein Amtsgenosse, Amtsgehülfe, College. Collega regni; *uralkodótárs*; ein Mitregent. 2) *egyforma mesterséget üző, v. folytató*; der gleiches Metier treibt. 3) *örökségtárs*; ein Miterbe. 4) *bajtárs, v. pajtás, társ*; ein Camerad.

Collēgātārius, *testamentom szerént valamihez jutó társ*; dem zugleich etwas vermacht worden ist.

Collēgium, ii, n. 2. e. gr. studiorum, studiosorum, canonicorum; *gyűlekezet, sereg, társaság*; eine Versammlung, Gesellschaft. 2) e. gr. mercatorum, fabrorum: *társaság, tzéh*; eine Gesellschaft, Innung, Zunft. 2) *egyik tisztitársnak a' másikkal való öszveköttetése*; das Verhältniß eines Collegen zum andern. 3) Collegium naturae, i. e. vinculum.

Collēma, ātis, n. 3. *öszve enyvezett, v. foglalt*; was zusammen geleimt, zusammengefügt ist.

Colleprōsus, i, m. 2. *bélpoklos, v. fekélyes társ*; ein Mitaussätziger.

Digitized by Google

Collĕvo, āre, 1. vide: Collaevo.

Collĭbertus, i, m. 2. *felszabadított, v. szabadon botsátott társ*; ein Mitfreygelaſſener.

Collĭbet, Collŭbet, buit, bĭtum est, lĭbĕre, 2. impers. *tetszik*; es beliebt. Si quid collibuit, Terent. collibuisset, Horat. mihi collibitum sit, Cic.

Collĭbro, āre, 1. *egyformán, v. egyenlően fontolni, v. megfontolni*; gleich abwägen.

Colliciae, Colliquiae, arum, f. 1. *vizsatorna, vizárok*; eine Waſſerrinne, Waſſerfurche. 2) *eszterha allya, eresztsatorna*; eine Dachrinne.

Colliciāris, e, e. gr. tegula; *tseréptsatorna*, ein Hohlziegel, Dachrinne.

Collĭcŭlus, i, m. 2. Dim. *dombotska*; ein Hügelchen, kleiner Hügel.

Collīdo, si, sum, ĕre, 3. (laedo); *összeverni, egymáshoz ütni*; zuſammen ſchlagen, aneinander ſtoßen. e. gr. manus, Quint. *tapsolni*; klatſchen. 2) *közelitni egymáshoz*; auf einander ſtoßen. 3) *ellenkezni, tzivodni, egyenetlenkedni*; uneins werden, entzweyen, ſtreiten.

Colligāte, Adv. *együtt, egybekötve*; verbunden.

Collĭgātio, ōnis, f. 3. *összeköttetés*; die Zuſammenbindung. 2) *egybeköttetés*; die Verbindung. Arctior vero colligatio est societatis propinquorum. Cic. 3) *összeköttetés, rend*; der Zuſammenhang.

Collĭgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. manus, capillum; *összekötni*; zuſammen binden. 2) e. gr. se cum aliis, Cic. *másokhoz tsatolni magát*; ſich mit andern verknüpfen. 3) e. gr. impetum hostis, Cic. *akaddályoztatni, gátolni*; hemmen, hintertreiben. 4) *bekötni v. kötözni*; verbinden. e. gr. vulnera, Plin. *sebeket bégyógyitni*; Wunden zuſammen heilen. 5) *összefoglalni, összeszedni*; zuſammen faſſen. Uno libro colligavit. Cic.

Colligo, ēgi, ectum, ĭgĕre, 3. (lego), e. gr. numerum hominum ex agris, viros, apes in vas, causas; *összve gyüjtni, v. szedni*; zuſammen leſen, zuſammen bringen, verſammeln. 2) e. gr. benevolentiam hominum, Cic. *megszerezni, megnyerni*; erwerben. 3) e. gr. se ex timore, Caes. *kelyre jönni, megvidúlni*; ſich erhohlen, ermuntern. 4) e. gr. aliquid ex aliqua re; *következtetni, következést húzni*; ſchließen. 5) e. gr. librum; *eltenni*; aufheben. 6) e. gr. annos; *számlálni, felszámolni*; rechnen, zählen. 7) *el, v. elő beszélni, v. monduni*; erzählen, herſagen. Accuratissime monuisti senatum, collectis omnibus belliis civilibus, Cic. 8) *emlékezni valamire*; ſich an etwas erinnern. Colligo animo veteres civitatum maximarum calamitates.

Collīmitāněus, a, um, *határos*; angränzend.

Collīmitium, ĭi, n. 2. *két hely közt levő határ, közhatár*; eine Gränze zwiſchen zwey Oertern.

Collīmit, āre, 1. e. gr. alicui; *határosnak lenni*; angränzen. Etiam collimitor, āri.

Collīmo, āre, 1. vide: Collineo.

Collīnĕo, āvi, ātum, āre, e. gr. aliquid, manum, oculos; *erdnyozni, egyenesen neki mérni*; etwas gerade nach etwas richten, dahin damit zielen. 2) *tzélozni, tzélba venni*; etwas ſo nach dem Ziele werfen, daß man es trifft. 3) *tzélt találni, v. eltalálni*; das Ziel treffen, oder treffen.

Collīnio, īre, 4. *bémázolni, békenni*; beſchmieren.

Collĭno, lēvi, lĭtum, ĕre, 3. (lino), e. gr. aliquid aliqua re; *békenni, irazni, irral kenni*; ſalben, anſtreichen. 2) *bé v. el motskolni, v. keverni*; beſudeln. Pulchrum ornatum turpes mores pejus coeno collinunt. Plaut.

Collīnus, a, um, (colli-); *dombos*; hügliicht. 2) e. gr. herba, vinea; *dombon levő*; am Hügel befindlich.

Colliphium, vide: Coliphium.

Cōlliquātio, ōnis, f. 3. idem quod Liquatio, Fusio.

Colliquĕfācio, feci, factum, ĕre, 3. *folyóvá tenni, olvasztani, el, fel, meg, v. összve olvasztani*; flüſſig machen, ſchmelzen, zerſchmelzen, zergehen. Hinc: Colliquefio, factus sum, fieri, *folyóvá lenni, olvadni, el, fel, meg, v. összve olvadni*; flüſſig gemacht werden, ſchmelzen, zerſchmelzen, zergehen.

Colliquesco, lĭqui, licui, ĕre, 3. *elolvadni, összveolvadni*; zerſchmelzen.

Colliquias, vide: Colliciae.

Collis, is, m. 3. *domb, halom*; ein Hügel.

Collīsio, ōnis, f. 3. (collido); *összveütődes*, das Zuſammenſtoßen. 2)

Digitized by Google

összetörés, szállyelzúzás; die Zerquetschung.

Collīsus, us, m. 4. i. q. Collisio.

Collīsus, a, um, *szállyelzúzott, összetört*; zerschmettert, zusammengestossen.

Collītus, a, um, *elkevert, elmotskolt, bé, v. el kent*; beſudelt, befleckt, beſchmiert.

Collŏcātio, ōnis, f. 3. e. gr. verborum; *állítás, helyhezés, helyheztetés, elrendelés*; die Stellung, die Setzung einer Sache an ihren gehörigen Ort, die Stellung, Ordnung. 2) e. gr. moenium; *felállítás*; die Errichtung. 3) e. gr. filiae; *férjhezadás, kí, v. el házasítás*; die Ausſtattung, Verheirathung.

Collŏco, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. signum Jovis, verba; *helyhetni, helyhezteni, helyre tenni, tenni*; etwas an ſeinen rechten Ort ſetzen, ſtellen, legen. 2) e. gr. rem militarem, chlamydem, coxam; *rendelni, elrendelni, rendbe szedni*; ordnen, in Ordnung ſetzen oder legen. 3) e. gr. pecuniam; *valamire v. valamibe fordítni, v. verni a' pénzt*; anwenden, ſein Geld anlegen. 4) *kölcsönözni*; ausleihen. 5) *férjhez adni, ki, v. elházasítni*; verheirathen, ausſtatten. 6) e. gr. spem in aliquo, Cic. *valakiben reménységét helyheztetni, v. vetni*; ſeine Hoffnung auf einen ſetzen. 7) e. gr. se Athesis, Cic. homines in agris, Nep. comites apud aliquem; *békvártélyozni, beszállítni*; einquartieren. 8) e. gr. se alicubi, Cic. *megtelepedni*; ſich an einem Orte niederlaſſen. 9) e. gr. insidias alicui, Cic. *valaki után leselkedni*; einem nachſtellen.

Collŏcūplĕto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Ter. *gazdagítni, javát nevelni, v. öregbítni*; reich machen, bereichen. 2) *felékesítni. fel, v. kitzifrázni*; ausſchmücken, auszieren.

Collŏcūtio, Collŏquūtio, ōnis, f. 3. (e. lioquor); *beszélgetés*; die Unterredung.

Collŏcūtor, ōris, m. 3. *beszélgető*; der ſich unterredet.

Collŏquium, ii, n. 2. e. gr. facere, Cic. serere, Liv. dare; *beszélgetés beszéd*; die Unterredung, das Geſpräch. e. gr. absentium amicorum, Cic. *levelezés*; ein Briefwechſel.

Collŏquor, cūtus sum, qui, 3. e. gr. cum aliquo, inter se; *valakivel szólláni, beszélgetni*; mit Jemanden reden, ſich unterreden. 2) e. gr. aliquem; *megszóllítni*; anreden. 3) e. gr. cum aliquo per literas; *levelezni, levéllel értetni, tudósítni*; Briefe wechſeln, ſchriftlich benachrichtigen.

Collŭbus, vide: Collybus.

Collūcĕo, lūxi, ēre. 2. *világlani, világositni, világoskodni, fényleni, tündökleni*; leuchten, ſchimmern, glänzen. Mare collucet a sole, Cic. 2) Trop. idem.

Collūco, āre, 1. (con et lux): *nap világát elvenni águkat levagdalni*; die Äſte, welche die Sonnenſtrahlen aufhalten, behauen. 2) e. gr. lucum, Cato. *az erdőt meg ritkitni, világosá tenni*; den Wald licht machen. 3) e. gr. arborem; *megnyesni*; die Zweige behauen.

Colluctātio, ōnis, f. 3. *birkozás, tusakodás, küszködés, küzdés*; das Ringen, Kämpfen. 2) *halálliat küszködés*; ein Todeskampf.

Colluctātor, ōris, m. 3. *birkozó, tusakodó, küszködő*; ein Ringer, Kämpfer.

Colluctor, ātus sum, āri, 1. e. gr. cum aliquo; *birkózni, tusakodni, küszködni, küzdeni*; ringen, kämpfen. Plin.

Colludium, ii, n. 2. *együtt játszás*; das Spielen mit Jemanden. 2) *tréfa, enyelgés*; ein Scherz, Spaß, eine Schäferey. 3) *titkos egyetértés*; ein geheimes Verſtändniß.

Colludo, si, sum, ĕre, 3. *együtt játszani*; ſpielen mit Jemanden. 2) *valakivel titkos egyetértésben lenni*; ein geheimes Verſtändniß mit Jemanden unterhalten.

Collūgĕo, ēre, 2. *együtt sirni, v. keseregni*; trauern, oder mittrauern.

Collum, i, n. 2. *nyak*; der Hals. 2) *hegy tető v. tsúcs*; der Gipfel eines Berges. 3) Trop. subdere colla jugo alicujus, Tibull. *valakinek magát szolga módon aláadni*; ſich einem ſclaviſch ergeben.

Collūmino, āre, 1. *megvilágositni*; erleuchten.

Colluo, lui, lūtum, ĕre, 3. e. gr. dentes, os; *meg, v. ki mosni, v. öblitni*; ausſpülen, auswaſchen. 2) *körülfolyni*; umfließen. 3) e. gr. os; *megnedvesitni*; benetzen.

Digitized by Google

Colluvies, ēi, f. 5. et Colluvio, ōnis, f. 3. (colluo); *mindenféle öszve folyt tisztátalanság, moslék*; ein Zusammenfluß allerley Unraths, Spühlig. 2) e. gr. rerum, gentium; *öszvekeverés, elegybelegy, gyülevész, mismás*; ein Zusammenfluß verschiedener Dinge, Vermischung, Mischmasch. Ex hac turba et colluvione discedere, Cic. 3) *undok, tisztátalan, gyalázatos élet*; ein säuisches, schändliches Leben. 4) *gonosztévő, istentelen sereg*, v. *tsoport*; ein Haufen Bösewichter.

Collybistes, Collybista, ae, m. 1. *pénzváltó*; ein Geldwechsler.

Collybus, Collăbus, i, m. 2. *pénzváltásért való nyereség, agio*, (d'sió); Aufgeld oder Agio beym Geldverwechseln. 2) *pénzváltás*; das Geldwechseln selbst. Cic.

Collyra, ae, f. 1. *kamuban sült kenyér neme, hamu pogátsa*; ein gewisses Brod, das in der Asche gebacken wurde.

Collyrĭŏlum, i, n. 2. i. e. parvum collyrium.

Collyris, ĭdis, f. 3. i. q. collyra. 2) *asszonyi főre való ékesség*; ein Kopfschmuck des Frauenzimmers.

Collyrium, ii, n. 2. *szem ir*, v. *bal'zsam*; die Augensalbe.

Colminĭānus, a, um, e. gr. olea; *olajfa neme*; eine Art Ölbäume.

Colminĭus, a, um, vide: Colminianus.

Cŏlo, ăvi, ătum, āre (colum), 1. *szűrni, meg*, v. *által szűrni*; seihen, durchseihen. 2) e. gr. amnes; *varsával, teszivesszivel*, v. *tapogatóval körül rakni*; mit der Fischreuse umstellen.

Cŏlo, cŏlŭi, cultum, colĕre, 3. e. gr. agrum, vitem; *gondal tartani, gondoskodni valamiről*; *mivelni, megmivelni, munkáját megadni*; Sorge wenden auf etwas, abwarten, besorgen; pflegen bearbeiten. 2) i. q. incolere, e. gr. terras, urbem; *benne*, v. *ott lakni*; bewohnen, vel absolute; *lakni*; wohnen. e. gr. prope Oceanum, Liv. ultra Borysthenem, Gell. 3) e. gr. artes studiaque, genus orationis, officium, munus, diligentiam, ritus patrios, amicitiam, justitiam; *foglalatoskodni, szorgalmatosságot forditni, ügyelni valamire*; sich mit etwas beschäftigen, Fleiß auf etwas wenden, beobachten ꝛc. 4) e. gr. artes; *folytatni, üzni*; betreiben, ausüben. 5) e. gr. vitam, aevum; *élni, fen tartani, tdpálni*; leben, unterhalten. Jupiter, qui genus colis hominum, Plaut. 6) e. gr. amicos, aliquem donis, aliquem literis, deos, se invicem; *nagyra becsülni, tisztelni megtisztelni, tisztelethen tartni*; hochachten, ehren, mit Achtung begegnen oder behandeln, seine Hochachtung an den Tag legen. 7) *hizelkedni*; flattiren, schmeicheln.

Cŏlŏbăthrārius, ĭi, m. 2. *mankón*, v. *gamón járó*; der auf Stelzen geht, a Cŏlŏbăthron, *mankó, gamó*; eine Stelze.

Cŏlŏbĭcus, a, um, i. q. mutilus.

Cŏlŏcăsĭa, ae, f. 1. et Cŏlŏcasium, ĭi, n. 3. *égyiptomi kontyvirág*; ein ägyptisches Bohnenkraut. Arum Lin.

Cŏlŏcynthis, ĭdis, f. 3. *kolokinta ugorka*; die Koloquinthe. Plin. Cucumis Colocynthis L.

Cŏlon, i, Cŏlum, i, n. 2. membrum orationis majus et perfectius, cujus notae sunt duo puncta. 2) *végbél hurka, végbél*; der Mastdarm. 3) *kóllika*; die Kolik. Colo infestari, Plin.

Cŏlōna, ae, f. 1. locus, Athenarum vicinus, natalis Oedipi. 2) *parasztasszony*; eine Bäurinn, Bauers-

frau. 3) *szántó-vetőszer tartó helyr*; der Ort, wo der Bauer sein Ackerwerk hat.

Cŏlŏnae, ārum, f. plur. urbs Troadis.

Cŏlŏnārium, ĭi, m. 2. *szántóföld bér*; das Lehengeld oder Zollsteuer von den Äckern.

Cŏlŏnēus, a, um, *Colóniai, (Athéné mellett) Colonidból, v. oda való*; Colonisch, in oder aus Kolonos, bey Athen.

Cŏlōnia, ae, f. 1. *bizonyos helyen megtelepitett 's azt mivelő emberek, új lakosok, megtelepedett lakosok*; Leute die an einen Ort geschickt werden, um da anzubauen und zu wohnen. 2) *új ülés, megtelepedés, gyarmat*; der neuangebaute Ort selbst. 3) *mivelni való föld, mezei jószág, major*; das Feld, das einer zu bearbeiten hat, das Landgut, der Meyerhof.

Cŏlōnĭcus, a, um, e. gr. leges; *szántást-vetést, mezei gazdaságot illető*; den Ackerbau oder die Landwirthschaft betreffend, oves colonicae, Plin. *parasztv. közönséges juhok*; gemeine, auf allen Dörfern befindliche Schaafe. 2) *új ülést, megtelepedést, v. gyarmatot illető, ahoz tartozó*; die Colonien betreffend, dahin gehörig. 3) *majort illető, ahoz tartozó*; den Mayerhof angehend.

Cŏlōnus, i, m. 2. *földmivelő, földmives, mezei, v. parasztember, parasztv*; Ackermann, Landmann. 2) *új lakos, megtelepedett lakos*; ein Colonist oder Einwohner einer Colonie. 3) *lakos*; ein Einwohner. 4) *Római lovassdg őszve sereglése v. gyülése helye*; ein Ort, wo die römische Reiterey sich versammelte.

Cŏlŏphon, ōnis, f. 3. urbs Joniae, inter illas septem, quae de Homeri patria inter se certarunt. 2) Colophonem imponere, v. addere alicui rei, i. e. summam manum rei imponere. Ortgo proverbii est; quod Colophonii equestri militia adeo excelluerunt, ut nullum proelium sine Colophonii equitatus ope, atque auxilio confici posset.

Cŏlŏphōnĭa, ae, f. 1. et Colophonium ĭi, n. 2. *gyanta*; ein Geigenharz, Colophonie, griechisch Pech.

Cŏlŏphōnĭacus, a, um, i. q. Colophonius.

Cŏlŏphōnĭus, a, um, ad urbem Colophon pertinens. 2) ferocia colophonia, Prov. *szegények erdnt való kegyetlenség*; die Unbarmherzigkeit gegen arme Leute. 3) e. gr. suffragium; *sok pénzt érő voks*; eine Stimme die viel Geld gilt. 4) e. gr. resina, i. q. Colophonia.

Cŏlor, ōris, m. 3. *szin, festék*; die Farbe, die sich an etwas befindet. e. gr. nativus; *természetes*; natürliche; satur, plenus; *tellyes*; volle; evanidus, fugax, obsoletus; *szinét hagyó festék*; verschießende Farbe; floridus, vegetus, vividus; *eleven, kedves*; frische, lieblische; surdus, lentus, austerus; *setét*; dunkle; dilutus, remissus; *vékony*; dünne. 2) *külső forma, esmé tetőség, minémüség*; die äußere Gestalt, Beschaffenheit. 3) *ábrázatszin*; die Gesichtsfarbe. 4) *szin, szine v. módja valaminek, mentség*; der Schein, Vorwand, Entschuldigung 5) *szépség*; die Schönheit. Nimium ne crede colori, Virg. *beszéd v. szólás szépsége v. ékessége*; die Schönheit einer Rede. Color orationis oriri dicitur e tribus generibus, sublimi, medio, et tenui, Cic.

Cŏlōrābĭlis, e, *festhető, a' mit festeni lehet*; was sich färben läßt.

Cŏlōrate, Adv. *szinből, külsőképen, szineskedve, nem igazán*; scheinbar.

Cŏlōrātor, ōris, m. 3. *festő*; ein Färber. 2) *fejéritő, mesterő*; ein Tüncher. 3) *képiró, festő*; ein Mahler.

Cŏlōrātus, a, um, *festett, bémázolt*; gefärbt, angestrichen. 2) Trop. e. gr. oratio; *ékes, tzifra, v. tzifrázott beszéd*; eine geschmückte Rede. 3) *napbarnitott, elsütött*; von der Sonne gebrannt.

Cŏlōrĕus, a, um, *szines, tarka*; farbig, bunt.

Cŏlōro, āvi, ātum, āre, 1. *festeni, szinelni*; färben. 2) *palástolni*; bemänteln.

Cŏlos, ōris, m. 3. i. q. Color.

Cŏlossae, ārum, f. plur. urbs Phrygiae. Colossīnus, a, um, *Colossei beli*; Kolossisch.

Cŏlōssēum, ĕi, n. 2. amphitheatrum Titi Romae.

Cŏllossĕus, a, um, e. gr. statua; *óridsi, rettentő nagyságú*; kolossisch, riesenmäßig.

Cŏlōssĭcŏtera, scil, onera; *erős, nagy terhek*; große und schwere Lasten.

Digitized by Google

Cŏlossĭcus, a, um, i. q. colosseus.

Cŏlossĭnus, a, um, vide: Colossae.

Cŏlossus, i, m. 2. i. e. statua ingentis magnitudinis; *óriási bálvány, rettentő nagyságú alkotmány*; ein Koloß, eine riesenmäßige Statüe.

Cŏlostra, ae, f. 1. Colostrum, i, n. 2. *gyermekágyas asszony első tejo*; die erste Milch einer Kindbetterinn. 2) *minden állat sürü tejo*; die dicke Milch aller Thiere. 3) *nyájaskodó enyelgő szó*; ein Liebkosungswort. e. gr. mea colostra, Plaut. *kintsem, lelkem*; mein Schatz, meine Liebe.

Cŏlostrātĭo, ōnis, f. 3. *annyok első tejétől való betegségek a' kis gyermekeknek*; die Krankheit der Säuglinge von der ersten Muttermilch.

Cŏlostrātus, a, um, *gyermekágyas asszony első tejétől megbetegedett, v. tsömörlött*; der von der ersten Muttermilch krank geworden ist.

Cŏlostrum, vide: Colostra.

Cŏlŏtes, ae, m, 1. *gyék*; eine Eidechse.

Cŏlŭber, bri, m. 2. *kigyó*; eine Schlange, besonders Hausschlange.

Cŏlŭbra, ae, f. femina colubri: et i. q. coluber.

Cŏlŭbrārĭa, ae, f. 1. insula Hispaniae vicina, bodie; Formentera.

Cŏlŭbrĭfer, a, um, *kigyó termő*; Schlangen tragend.

Cŏlŭbrīnus, a, um, *kigyó, kigyói, kigyótól való*; schlangenartig, von Schlangen. 2) e. gr. ingenium; Plaut. *ravasz*; schlau.

Cŏlum, i, n. 2. *szűrő kosár, v. edény, által verő, törő műszer*; ein Seihkorb, Seihgefäß, Durchschlag. 2) *varsa, tesziveszi, tapogató*; eine Fischreuse. 3) *kólika*; die Kolik.

Cŏlumba ae, f. 1. *galamb*; die Taube. 2) *asszonyhoz intézett nyájaskodó szó*: *galambom, galambotskám*; ein Liebkosungswort gegen ein Frauenzimmer: mein Täubchen.

Cŏlumbar, āris, n. 3. *galambdúcz*; *galambfészek*; ein Taubenschlag, Taubennest. 2) *nyakvas, nyakkalóda*; eine Art Gefängniß oder Banden für die Sklaven.

Cŏlumbārĭus, a, um, *galambokkal bánó, galambokhoz tartozó*; mit Tauben sich beschäftigend, dahin gehörig. Columbarius, ii, m. 2. *galambász*; ein Taubenwärter. Columbarium, ii, n. 2. *galamdúcz*; Taubenbehältniß, Taubennest, Taubenschlag.

Cŏlumbīnus, a, um, e. gr. pulli, orum; *galamb, galambtól való*; von Tauben. 2) *galambszín*; taubenfarbig. 3) *galambról nevezetett*; von Tauben benannt.

Cŏlumbor, āri, 1. *galamb módra tsókolódni*; nach Taubenart küssen, schnäbeln. 2) Trop. *tsókolni, tsókolgatni, ölelgetni, szivéhez szoritni*; küssen, herzen.

Cŏlumbŭlus, i, m. 2. Dim. *galambotska*; ein Täubchen.

Cŏlumbus, i, m. 2. *kan galamb, galamb*; das Männchen der Taube, der Tauber, die Taube. 2) Nom pr.

Cŏlŭmella, ae, f. 1. (Dim. a columna) *oszlopotska, ágasotska*; ein Pfeiler. 2) Trop. *istáp, gyámol*; eine Stütze. 3) Columella, m. scriptor de re rustica tempore Caesaris Claudii.

Cŏlŭmellāris, e, e. gr. dentes, *negyedik esztendőben jövő ló zápfoga*; die Backenzähne bey den Pferden, die sie im vierten Jahre bekommen.

Cŏlŭmen, ĭnis, n. 3. *szelemenfal*; der Giebel. 2) *oszlopgerenda, támasz, ágas, gyámol*; der Tragbalken, Pfeiler, die Stütze. Columen reipublicae, Cic. *a' köztársaság oszlopa vagy gyámola*; die Stütze der Republik. Columen audaciae, Plaut. *vakmerő ember*; ein verwegener Mensch. 3) *hegytető*; die Bergspitze.

Columis, e, i. q. inseolumis.

Cŏlumna, ae, f. 1. *oszlop*; die Säule, der Pfeiler. 2) Columna Moenia; *szégyen oszlop volt Romában*; die Schandsäule. 3) Columnae Herculis, vocantur duo montes ad fretum Herculeum (Gibraltar), nempe: Calpe in Europa, et Abyla in Africa. 3) *tengeri forgószél*, ein Seewirbelwind. 4) *oszlop, gyámol, istáp*; die Stütze, der Schutz.

Cŏlŭmna, ae, f. 1. urbs in Brutio.

Cŏlŭmnāris; e, Adj. *oszlopi*; wie eine Säule.

Cŏlŭmnārĭum, ii, n. 2. *oszlopokra vetett adó*; eine Abgabe auf die Säulen.

Cŏlumnārius, a, um, *oszlopi, oszlopot illető*; die Säulen betreffend.

Cŏlumnātĭo, ōnis, f. 3. *támasztás, oszlopvetés*, Stützung durch Säulen oder Pfeiler.

Digitized by Google

Cölumnifer, a, um, *oszlopemelő*; Säulen tragend.

Cölumno, āre, 1. *oszlopozni*; mit Säulen verſehen oder ſtützen.

Cöluri, ōrum, m. 2. plur. *kolúrok, azok a' föld körül képzelt két déli karikák, mellyeknek egyike a' napteritő pontokon, másika az középabronts napéj egyenlitő pontjain megy keresztül*; Zirkel an der Himmelskugel, die durch die Pole gehen, und ſich in rechten Winkeln zerſchneiden.

Cölurnus, a, um, *mogyorófa, mogyorófából való*; häſeln, aus Haſelſtaude.

Colus, i, et Cölus, us, f. 4. *rokka, guzsaly*; ein Rocken, Spinnrocken.

Cölüstra, et Colostra, ae, f. 3 *fetstéj*; die erſte und neue Milch in den Brüſten.

Cölüstrum, i. n. idem q. Colostra.

Cölüthëa. ōrum, pl. et Colutea, eae, f. 1. *dudafürt, hójagos borsófa, varjú körőm*; der Blaſenſtrauch.

Cölycae, ārum, f. 1. plur. *salétrom gödrök*; Salpetergruben.

Cölymbus, i, m. 2. *úszó tó*; Schwimmtrich.

Cöma, ae, f. 1. *haj*; das Haar am Kopfe, Haupthaar. Suggestus comae; Stat. *vendég haj*; eine Tour von Haaren. 2) v. gr. leonis, equi; *serény*; die Mähne. 3) Met. Arborum comae; Ovid. *levelei vagy harasztja a' fáknak*; das Laub der Bäume. Comae papavereae, Ovid. *mákfő, magbuga, mákvirág*; Mohnköpfe, Mohnblüthen. 4) Comae ovium, Cic. *gyapjú, a' juhok gyapja*; die Wolle, Schafwolle. 5) *sugárjai a' napnak, 's a' t.* die Strahlen der Sonne u. ſ. w.

Cömägënae, es, f. 3. regio vel pars Syriae.

Cömāna, ōrum, n. 2. pl. urbs Kappadociae.

Cömāns, āntis, o- *hosszú hajú*; lange Haare habend. 2) *leveles, harasztos*; Blätter habend. 3) Stella comans; *üstökös tsillag*; ein Kometſtern. 3) *virdgző*; blühend. Narcissus sero comans. Virg. 5) equa comans. Plin. *hosszú v. nagy serényű ló*; ein Pferd mit einer langen Mähne.

Cömarchus, i, m. 2. *biró vagy elöljáró a' helységben*; Vorſteher eines Dorfes oder Fleckens.

Cömāsor, ātus sum, āri, Depon. *asztal után inni*; nach Tiſche trinken.

Cömātus, a, um, *hajas*; haaricht. 2) *leveles, harasztos*: belaubt.

Cömbënnönes, um, m, plur. i. e. qui eadem Benna (curra) vehuntur.

Combĭbo, i, ĭtum, ĕre, 3. *együtt innt valakivel*; mit einem trinken, ſaufen. 2) Met. *beinni, magába szívni*; einſaugen, trinken, in ſich ſaugen. 3) Combibere artes. Cic. *mesterségeket tanúlni, megtanúlni*; Künſte lernen.

Combĭbo, ōnis, m. 3. *ivótárs*; der Mittrinker, Zechbruder.

Cömbĭnātĭo, ōnis, f. 3. *öszvefoglalás*; die Zuſammenfügung. 2) *egybehasonlitás, öszvevetés, öszvegyeztetés*; die Vergleichung, Zuſammenſtimmung. 3) *jó alkatása az épületnek, jól alkatott épület*; (*az épitőmesterségben*) ein gut zuſammengeſetztes Gebäude.

Combĭno, āre, 1. (con et bini) *egyesitni, öszvevetni két dolgot*; vereinigen, zuſammen fügen, verbinden.

Combūro, ussi, stum, rĕre, 3. (con et uro), *elégetni, öszvegetni, megégetni*; verbrennen. 2) v. gr. ut nimius calor guttur. Plaut. *kiszárasztani*; austrocknen, 3) v. gr. diem; Plaut. *a' napot vendégeskedésben tölteni*; den Tag im Schmauſe zubringen.

Combustĭo, ōnis, f. 3. *elégetés, megégetés*; das Verbrennen.

Combustūra, ae, f. 1. idem.

Combustus, a, um, *elégetett, megégetett*; verbrannt.

Cŏme, es, f. 1. *sor ház, útza*; eine Reihe Häuſer, Straße. 2) Cŏmē, i. q. *tragopogon, ketskedisz, bakszakáll*; der Bocksbart, Winterſalat.

Cŏmĕdim, idem q. Comedam.

Cŏmĕdo, ēdi, esum, et estum, ĕre, 3. (con et edo), *enni, megenni*; eſſen. 2) *megemésztteni, felfalni*; eſſend verzehren, verfreſſen, verthun, aufreſſen. Patrimonium comedere. Cic. 3) *rámeresztteni valamire szemeit, mereven nézni vagy bámúlni valamit, be nem telni valaminek a' nézésével*; etwas unerſättlich anſehen. Comedere aliquem oculis. Mart. 4) comesse se; Plaut. *búvában emészteni, elhervadni*; ſich ſelbſt vor Gram abzehren.

Digitized by Google

Cŏmĕdo, ōnis, m. 3. *nagyevő, nagyevető*; ein Fresser, Verfresser, Schlemmer.

Cŏmĕdus, i, m. 2. *evésre tékozló, torkosságra vesztegető*; ein Schlemmer, der seine Güter verprasset.

Cŏmensis, e, i, e. ex urbe Mediolanensi Como (Comum). Comenses, incolae.

Comes, ĭtis, c. 3. (cum et eo) *úti társ*; der Gefährte, Begleiter, Gesellschafter. Alicujus; v. gr. Comes mortis, Cic. C. victoriae, fugae; Cic. Praebere se alicui comitem in ulciscendis injuriis. Cic. it. Alicui rei, v. gr. Habere aliquem comitem consiliis suis; Plaut. Comitem negare scil. se. Ovid. *nem akarni valakivel elmenni, p. o. úti társúl, vagy elkésérni*, nicht mitgehen wollen 2) Met. comites laudis; *valaki ditséretének hirdetői*; die Nachfolger, Verkünder des Lobes. 3) Comites Proconsulum Romae, Dictatorum etc i. e. qui eos comitabantur. 4) *társ, vezető, pajtás*; der Gefährte, Führer, Begleiter, Kamerad. 5) *udvari főember a' Tsászdroknál*; ein Minister, einer von der Hofstaat des Kaisers. 6) *gróf*; ein Graf. Comes provincialis: *birtokos gróf, landgróf*; der Landgraf. Comes Limitaneus, alias Marchio; *márkgróf*; Markgraf. Supremus Comes scil. Comitatus (in Hungaria) *főispány*; ein Obergespann.

Cŏmĕsor, ōris, m. 3. *evő, emésztő*; ein Verzehrer.)(

Comessatio, ōnis, f. 3. *vendégeskedés, t. i. a' rendes evés után, tivornyázás*; die Schmauserey nach der ordentlichen Mahlzeit.

Cŏmessator, ōris, m. 3. *vendégeskedő, tivornyázó*; ein Schmauser, Schmausbruder.

Cŏmessor, ātus sum, āri, 1. *vendégeskedni, tivornyázni, tobzódni, kivált estve vatsora után*; Abends nach der Mahlzeit noch einmahl schmausen.

Cŏmestura, ae, f. 1. *evés*; das Essen.

Cŏmesus, a, um, *evett, megevett*; gegessen. Comesa coena venire. Varr.

Cŏmeta, vel Cŏmētes, ae, m. 1. *üstökös csillag*: ein Komet, Schwanzstern, Haarstern.

Cŏmĭce, Adv. *vigan, tréfásan*; lustig, scherzhaft.

Cŏmĭcŏgraphus, i, m. 2. *komédiairó*; Komödienschreiber.

Comicus, a, um, *vigjdtéki, komédiai, vig, tréfás*; komisch, die Komödie betreffend. 2) *nevetséges*; lächerlich.

Comicus, i, m. 2. *komédiairo*; ein Komödienschreiber oder Dichter.

Cŏmĭnus, Adv. *közelről*; nahe, in der Nähe. Cominus et eminus. Ovid. *mind közelről, mind távolról*; von nahe und von ferne. 2) *tsak hamar azután*; bald darauf, alsbald.

Cŏmis, e, gr. homo, ergo aliquem, animus, ingenium, oculi; *nyájas, barátságos, szives, tetszó, szolgálatra kész*; freundlich, liebreich, gefällig, willig andern zu dienen.

Comissābundus, a, um, *vendégeskedő, tivornyázó*; schmausend.

Cŏmissātio, ōnis, f. 3. (comissor), *rendes evés után való vendégeskedés, estveli vendégség*; eine Schmauserey nach der ordentlichen Mahlzeit, Abendschmaus, Nachtschmaus.

Cŏmissātor, ōris, m. 3 *estve vendégeskedő, tivornyázó*; Nachtschmauser, Schmausbruder. 2) e. gr. conjurationis, ignominiose, pro socio.

Cŏmissor, ātus sum, āri. 1 *rendes evés után estvè vendégeskedni, tivornyázni, tobzódni*; Abends nach der Mahlzeit noch einmahl schmausen; quin comissatum ad fratrem imus.

Cŏmĭtas, ātis, f. 3. (comis), *nyájasság, barátságosság, szivesség tetszés, készség, szolgálatra készség*; die Freundlichkeit, Gefälligkeit, liebreiches Betragen, Willigkeit, Dienstfertigkeit. 2) *jószivüség, bőkezüség, adakozóság*; die Gutwilligkeit, Freygebigkeit.

Cŏmĭtātus, us m. 4. e. gr. equitum; *késéres, követés*; die Begleitung, Gesellschaft. 2) *késéró v. követő sereg*; die Begleitung, die Begleitenden, die Suite. 3) *útazó sereg, v. tsoport, karaván*; die Caravane. 4) *általszállitás, máshelyreszállitás*; der Transport. 5) *vármegye, Magyarországban*; der Comitat, die Gespannschaft.

Cŏmĭter, Adv. *nyájasan, barátságosan*; freundlich, liebreich. 2) *örömest, készen, örömmel*; gern, willig, mit Vergnügen.

Cŏmĭtĭa, vide: Comitium.

Cŏmĭtĭālis, e, e. gr. dies, mensis. homo; *ország, v. nép gyülését illető, ahoz tartozó*; die Comitia betreffend, dahin gehörig. 2) e. gr. mor-

Digitized by Google

bus, i. e. epilepsia, quae comitia impediebat, vocatur et vitium comitiale, et qui hoc morbo laborat, comitialis.

Cŏmĭtiāliter, Adv. *nyavalyatörö módon, nyavalyatörösen*; epileptisch.

Cŏmĭtiātus, us, m. 4. i. q. comitia, e. gr. maximus, i. e. comitia centuriata.

Cŏmĭtio, āre, 1. i. e. sacrificium peragere in Comitio. 2. electionem peragere in Comitiis.

Cŏmĭtissa, ae, f. 1. a Comes; *grófné*; eine Gräfinn, Comteſſe.

Cŏmĭtium, ii, n. 2. et Cŏmĭtĭa, ōrum, plur. 2. Comitium; locus Romae in foro juxta curiam, ubi antiquitus disceptabantur causae, habebanturque curiata comitia a populo. Talis locus erat etiam Spartae. 2) Comitia; conventus universi populi Romani, ferendarum legum et exercendi judicii caussa. Erant autem triplicia, *centuriata*, tributa, curiata; *ország v. nép gyülés*; eine Volksverſammlung, ein Staatscongreß. Comitia habere, gerere, facere; *ország, v. nép gyülést tartani*; eine Volksverſammlung oder einen Staatscongreß halten. Comitia regni; *ország gyülése, országgyülés, diéta*; der Landtag.

Cŏmĭtīvus, a, um, e. gr. dignitas comitiva, ad comites pertinens.

Cŏmĭto, āre, 1. i. q. comitor.

Cŏmĭtor, ātus sum, āri, 1. i. e. gr. aliquem, alicui, Cic. *késérni, követni*; begleiten.

Comma, ātis, n. 3. *szakaszszá, el, v. ki szakasztott része, v. darabja valamelly mondásnak*; der Einſchnitt, oder abgeſchnittenes, abgetheiltes Stück oder Glied eines Satzes. 2) pars versus, integro pede carens. 3) plur. aquarum emissaria et ineilia. 4) character nummi.

Commăcĕro, āre, 1. i. q. macero.

Commăcesco, ĕre, 3. i. q. macesco.

Commăcŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *meg, v. el, v. bemotskolni, elkeverni, megfertéztetni*; beflecken. 2) Trop. se ambitu.

Commădĕo, ēre, 2. i. q. madeo.

Commăgēne, etc. i. q. Comagene, etc.

Commando, ĕre 3. (con et mando), *rágni, megrágni*; kauen.

Commandūcātio, ōnis, f. 3. *rágás, megrágás*; das Kauen.

Commandūce, āre, 1. i. q. Commando.

Commănĕo, ēre, 2. *maradni, együtt maradni*; beyſammen bleiben oder bleiben.

Commănĭpŭlāris (miles), i. e. ex eodem manipulo.

Commanĭpūlātĭo, ōnis, f. 3. sodalitas ex eodem manipulo.

Commănĭpŭlo, ōnis, m. 3. i. q. commanipularis.

Commarcĕo, ui, 2. *elhervadni, fonnyadni*; welkſeyn, welken, verwelken. 2) *lankadni, bádjadni*; träge, matt ſeyn.

Commarcesco, ui, escĕre, 3. *elhervadni, elfonnyadni*; verwelken. 2) *ellankadni, elbádjadni*; träge, matt ſeyn.

Commargĭno, āre, 1. *szélét hagyni*; mit einem Rande verſehen.

Commărĭtus, i, m. 2. *férjtárs*; ein Mitehemann.

Commartyr, yris, m. 3. *mártirtárs*; ein Mitmärtyrer.

Commascŭlo, āre, 1. *férfiúsítni, bátor szívűvé tenni, bátorítni*; männlich, beherzt machen.

Commastĭco, āre, 1. i. q. Commando.

Cŏmmătĭcus, a, um, *rövid, szakaszonként, v. darabkákként való*; kurz, abſatzweiſe, in kurzen Abſätzen.

Commātrona, ae, f. 1. *asszonytárs, mátrónatárs*; eine Mitfrau, Mitmatrone.

Comměābĭlis, e, *mehető, járható*; gangbar. 2) *könnyen általmehető*; was leicht durchgeht.

Comměātor, ōris, m. 3. *követ*; ein Bothe.

Commĕātus, us, m. 4. *együtt menés v. járás*; das Zuſammengehen. 2) *menés, menő hely*; das Gehen, der Gang, oder der Ort, wo man gehen kann. 3) *szabadság, bizonyos ideig való elmenetelre*; die Erlaubniß, eine beſtimmte Zeitlang wegzugehen. Commeatum alicui dare, petere; Liv. petere; Vellej. In commeatu esse; Liv. *szabadsággal oda lenni*; auf Urlaub ſeyn. 4) *együtt útazás, útazó társaság, karaván*; das Zuſammenreiſen, eine reiſende Geſellſchaft, Caravane. 5) *élés, tábori v. hadi élés, eleség, élelem*; das Lebensmittel, der Proviant. Commeatum subvehere; Liv. supportare frumentum et commeatum; petere commeatum, intercludere

Digitized by Google

hostes commeatu, seu hostibus commeatum. Caes.

Commĕdĭtor, āri, 1. *elmélkedni valamiről, meggondolni, gondolóra venni*; durchdenken. 2) *követni, más után tenni*; nachahmen.

Commĕmĭni, isse, Def. e. gr. aliquid; *emlékezni reá, megemlékezni*; sich erinnern. 2) *tudni*; wissen.

Commĕmŏrābĭlis, e, *nevezetes, emlékezetes, emlékezetre méltó*; denkwürdig, merkwürdig.

Commĕmŏrātĭo, ōnis, f. 3. *említés, emlékezés, megemlékezés*; die Erwähnung, Erinnerung. Fuit in adsidua commemoratione flagitiorum, Cic.

Commĕmŏrātor, ōris, m. 3. *említő, emlékeztető*; der Erwähner.

Commĕmŏrātus, us, m. 4. i. q. Commemoratio.

Commĕmŏro, āvi, ātum, āre, 1. *emlékezni, megemlékezni*; sich ins Gedächtniß bringen, wieder bey sich überdenken. 2) *emlékeztetni mást, eszébejuttatni, említni*; andern ins Gedächtniß bringen, erwähnen, gedenken. 3) e. gr. rem; *elmondani, v. beszéllni, előadni*; erzählen.

Commendābĭlis, e, *ajánlható, dítséretes, dítséretre méltó*; empfehlens- oder lobenswerth.

Commendātĭcius (titius), a, um, e gr. literae; *ajánló, ajánlást magában foglaló, ajánlásra való*; eine Empfehlung enthaltend, dahin gehörig.

Commendātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. majorum, oculorum, naturae; *ajánlás*; eine Empfehlung. 2) e. gr. oris, Nep. *jelesség, derekség, bets, betsesség, dítsérés, kedvesség, kellemetesség*; die Vortrefflichkeit, der Werth, das Lob, die Annehmlichkeit.

Commendātor, ōris, m. 3. *ajánló, dítsérő*; der Empfehler.

Commendātōrĭus, a, um, i. q. commendaticius.

Commendātrix, īcis, f. 3. *ajánló asszony*; eine Empfehlerinn.

Commendātus, a, um, *ajánlott*; empfohlen. 2) *kedves, kellemetes*; angenehm, beliebt.

Commendo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. alicui rem, Cic. filios apud hospites, Justin. *reábizni, eltenni, v. gondviselés alá adni, általadni*; anvertrauen, aufzuheben geben, übergeben. 2) aliquid alicui, Cic. se alicui in clientelam, Terent. *ajánlani*; empfehlen. 3) *kedvessé, kellemetessé tenni, dítsérni, magasztalni*; beliebt, angenehm machen, loben, preisen. Nulla re magis commendatur orator, Cic. Marmora commendantur coloribus, Plin. 4) *el, v. valahová küldeni*; wohin senden. Particip. commendatus, a, um, *ajánlott*; empfohlen. 2) *kedves, kellemetes, kellemes*; beliebt, angenehm.

Cōmmĕnsālis, is, e. 3. *evőtárs*; ein Tischgenosse.

Commensus, us, m. 4. (commetior), *mértékerányúság, részerányúság, részegyezés*; das Ebenmaß, die Symetrie.

Commensus, a, um, vide: Commetior.

Commentariensis, is, m. 3. (commentarius), *közönséges írások gondviselője: titoknok; írásrendbeszedő*; der die öffentlichen Papiere unter Händen hat, ein Secretär, ein Registrator. 2) *tömlöztartó*; ein Aufseher über das Gefängniß.

Commentārĭŏlum, i, n. Commentārĭŏlus, i, m. 2. Dim. *írásban foglalt rövid gondolat, v. elmélkedés*; ein kleiner schriftlicher Aufsatz.

Commentārius, ĭi, m. Commentārĭum, i, n. 2. (commentor), *minden féle írás, mellyben emlékezet okáért valami rövideden fel jegyzódik, laistrom*; jede Schrift, worin man des Gedächtnisses wegen etwas kurz aufsetzt, kurzer, schriftlicher Aufsatz, Verzeichniß. 2) *magyarázó, különösen régi írók munkájit magyarázó könyv, magyarázás, magyarázat*; eine schriftliche Erklärung über die Schriftsteller, Commentar.

Commentātĭo, ōnis, f. 3. *elmélkedés által véghez vitt dolog, valamirűl írásban foglalt értekezés, valaminek leirása*; etwas durch Nachsinnen Herausgebrachtes, Ausstudirt e. daher eine Abhandlung über etwas, schriftliche Beschreibung.

Commentātor, ōris, m. 3. *feltaláló, kigondoló, szerző, inditó*; ein Erfinder, Urheber.

Commenticius (—titius), a, um, (commentus, a, um), *gondolt, kigondolt, költött*; erdacht, ausgesonnen, erdichtet.

Digitized by Google

Commentĭor, ītus sum, īri, 4. *kigondolni, feltalálni*; erdenken, ausſinnen.

Commento, āre, 1. i. q. commentor, e. gr. commentata oratio, Q. Cic. sua commentata et scripta, Cic. 2) e. gr. ora; *jelelni, megjelelni*; zeichnen

Commentor, ātus sum, āri, 1. e. gr. rem; *valamiról elmélkedni, gondolkozni, magában hányni vetni*; über etwas nachſinnen, überdenken. 2) e. gr. mimos, orationem; Cic. de re, Plin. *írni, készitni*; ſchreiben, machen. 3) *gondolatját valamiról megmondani*; ſeine Gedanken über etwas ſagen. 4) *vetélkedni, szóval*; diſputiren. 5) *megmagyarázni, v. világositni*; erklären. 6) *kigondolni*; erdenken, ausſinnen. (Comminiscor.)

Commentor, ōris, m. 3. (comminiscor), *kigondoló, feltaláló, szerző, inditó*; ein Erdenker, Erfinder, Urheber. e. gr. uvae, Ovid. i. e. Bacchus.

Commentum, Comentus, a, um, vide: Comminiscor.

Commĕo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in urbem, ultro citroque, Cic. ad aliquem, Terent. *jönni, menni, járni, útazni*; gehen, reiſen. 2) *le's fel, ide's tova járni*; ab und zu gehen, hin und her gehen. Literae ad nos per alios commeant, Cic. *a' levelek másokhoz küldődnek 's azután jönnek hozzánk*; die Briefe werden an andere geſchickt, und kommen alsdann erſt an uns.

Commercĭum, ii, n. 2. *portékával való kereskedés*; der Handel mit Waaren. 2) *közösség, egyesség, egybeköttetés*; die Gemeinſchaft. Cum musis commercium habere, Cic. *tanúlni*; ſtudiren. 3) *társalkodás*; der Umgang. Commercio hominum frui, Svet. *emberekkel társalkodni*; mit Leuten umgehen. 4) *élelem, eleség, élés*; der Proviant. 5) e. gr. literarium, Vellej. *levelezés*; der Briefwechſel. 6) *adásra vevésre való jus, hatalom*; das Recht zu kaufen und zu verkaufen. Ager, cujus commercium non est, legari non potest. Justin.

Commercor, ātus sum, āri, 1. *venni, össze venni, v. vásárolni*; zuſammen kaufen oder bloß kaufen.

Commĕrĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. e. gr. pa-

nam, Ovid. aestimationem (poenae), Cic. nunquam commerui, ut etc. Terent. *érdemelni, megérdemleni*; verdienen 2) e. gr culpam; *elkövetni, véteni*; begehen, verſchulden, quid commerui aut peccavi? Terent.

Commĕrĕor, ĭtus sum, ēri, 2. i. q. commereo.

Commētĭor, ensus sum, īri, 4. *mérni, kimérni*; meſſen, ausmeſſen. 2) *megfontolni, megitélni*; erwägen, beurtheilen.

Commēto, āre, 1. idem quod Commeo.

Cōmmĕtor, ātus sum, āri, 1. Dep. id. qu. Commeo.

Cōmmĭctus, a, um, *húgyos, húgyal el v. bé motskolt, v kevert, elpeselt*; mit Urin beſudelt. (Commingo.)

Commĭgrātĭo, ōnis, f. 3. (commigro), *költözködés, hurtzolóskodás, ki v. el költözés, vándorlás*; das Ziehen, Wandern.

Commigro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. in domum suam, Cic. *költözni*; ziehen.

Commĭles, ĭtis, m. 3. idem quod Commilito.

Commĭlĭtĭum, ii, n. 2. *hadiszolgálatbeli összeköttetés, pajtásság*; die Kameradſchaft. 2) *tanúlásbeli összeköttetés*; die Gemeinſchaft des Studirens. Ovid.

Commĭlĭto, āre, 1. *együtt katonáskodni v. viaskodni*; Mitſoldat ſeyn, mit fechten.

Commĭlĭto, ōnis, m. 3. *katonatárs, hadipajtás*; ein Mitſoldat, Kamerad im Kriege. 2) *tanúlótárs*; ein Mitſchüler.

Comminābundus, a, um, (comminor), *fenyegető*; drohend.

Comminātĭo, ōnis, f. 3. *fenyegetés, megfenyegetés*; die Drohung, Bedrohung.

Comminātīvus, a, um, *megfenyegető, fenyegető*; bedrohlich.

Comminātor, ōris, m. 3. *fenyegető*; ein Dröher.

Commingo, inxi, ictum, v. inctum, ĕre, 3. *elvizelleni, megpeselni*; beharnen, bepiſſen.

Comminiscor, mentus sum, minisci, 3. (con et mens) e. gr. deos, Cic. vectigal, navem, literas novas, Sveton. *kigondolni, ki, v. feltalálni, költeni*, ausdenken, ausſinnen, erfinden, erdichten. Occurrit: et comminisco, ĕre, Apul. unde Particip,

Digitized by Google

commentus, a, um, passive; *kigondolt, feltaldlt, költött*; ausgedacht, erſonnen, erdichtet. Hinc: Commentum, subst. *költemény*; etwas Erdichtetes, eine Erdichtung. Cic.

Comminor, ātus sum, āri, 1. e. gr. aliquem, alicui necem, Sveton. *fenyegetni, megfenyegetni*; drohen, bedrohen.

Comminŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. e. gr. pondus argenti, Hor. aliquid de commendatione; *meghissebbitni, kissebbé tenni*; kleiner machen, vermindern. 2) *darabokra törni, össze törni, darabolni, össze mor'solni*; in kleine Stücke zerſchlagen, zermalmen, zertrümmern. Statuam detarbant, affligunt, comminuunt, dissipant. Cic. 3) e. gr. aliquem, vires, animum, hostes; *gyengitni, megeröttlenitni*; ſchwächen, entkräften. 4) *azt tenni, hogy valaki vagyonja 's, hatalma fogyjon 's tsökkenjen*; machen, daß Jemandes Vermögen und Macht abnimmt. Opes habuit Viriatus Lusitanus, etc. quem C. Laelius fregit et comminuit. Cic. 5) e. gr. aliquem lacrymis; *megindítni, lágyítni*; rühren, erweichen.

Comminus, vide: Cominus.

Comminūtus, a, um, *elaprózott*, in kleine Stücke zertrümmert: *elaprobolt*; zerſtückelt. 2) *elgyengült, megtsökkent*; geſchwächt, abgenommen, vermindert.

Commis, Cummis, is, f. 3. *gummi, fatsipa*; das Gummi.

Commiscĕo, scui, xtum, v. stum, ēre, 2. e. gr. aliquid; *elegyitni, ögyelitni, összekeverni*; miſchen, unter einander mengen. 2) Trop. e. gr. consilium cum aliquo, Plaut. *valakivel tandtskozni*; mit einem zu Rathe gehen. 3) e. gr. mulsum, Plaut. *elkészitni*; zurecht machen, eingießen.

Commiscĭbĭlis, e, *elegyitheto, ögyelitheto, összekeverheto*; vermiſchbar.

Commĭsĕrātĭo, ōnis, f. 3. *szánakozást indító panaszos beszéd*; das klägliche Reden, um Mitleiden zu erregen. 2) *panaszolkodás*; das Beklagen.

Commĭsĕrĕor, ĭtus sum, ēri, 2. e. gr. interitum; *szánni, szánakozni, sajnálni*; Mitleiden haben, beklagen.

Commĭsĕresco, ĕre, 3. e. gr. civis; *szánni, szánakozni, sajnálni*; Mitleiden haben, bedauern.

Commĭsĕror, ātus sum, āri, 1. *panaszkodni, siránkozni, szánakozást inditni igyekezni*; kläglich thun, kläglich reden, jammern, Mitleiden zu erregen ſuchen.

Commissārĭus, ĭi, m. 2. (committo); *kirendelt igazgató, elöljáró valamelly dologban, biztos*; ein verordneter Befehlshaber, Vorgeſetzter über eine Sache. 2) *a' kire valamelly dolog végrehajtása bizoddik*; dem etwas zu verrichten aufgetragen wird. Commissarius belli; *hadi Komiszárius*; ein Kriegs-Commiſſarius.

Commissĭo, ōnis, f. 3. *össze botsátás, viaskodók menetele*; die Zuſammenlaſſung, ein Gang der Fechtenden. 2) e. gr. ludorum; *nézőjátékok kezdete*; der Anfang der Schauſpiele. 3) *biztos tanáts, tellyes hatalom*; eine Commiſſion, eine Vollmacht. 4) *idegen portékák békötözése, elrakása, elküldése, eladása*; die Verbindung und Verhandlung fremder Waaren. 5) *mások tetszéte megnyerésére készült vetélkedő irások*; Schriften, worin man wetteifert, anderer Beyſpiel zu erhalten. Comissiones merasque componere. Sveton.

Commissionārĭus, ĭi, m. 2. i. q. Commissarius. 2) tabernarius indulgentiarum.

Commissorius, a, um, (committo), e. gr. lex, vel: commissoria sc. lex, i. e. pactum, v. conditio adjecta contractui, cujus violatio poena digna est.

Commissum, vide: Committo.

Commissūra, ae, f. 1. *össze botsátás, v. eresztés*; die Zuſammenfügung. 2) e. gr. cranii, Cic. *összefoglalás*; die Fuge.

Commissus, a, um, *általadott, reábizott*; übergeben, anvertraut. 2) enunciare commissa, Cic. *a' titkot kifetsegni*; die Heimlichkeiten ausplaudern. 3) *össze kötött, v. kaptsolt, egymásban tett*; zuſammengefügt. Dextra commissa dextrae, Ovid.

Commistio, Commistura, i. q. Commixtio, Commixtura.

Commistus, a, um, *elegyitett, összekevert*; vermiſcht, untereinander ge-

Digitized by Google

mengt. Commista gemitu querela. Liv.

Commītīgo, āre, 1. *enyhîtni, lágyítni, szelidîtni*; sanft, geschmeidig, mürbe machen. e. gr. sandalio caput alicujus, Ter. *fejéhe v. fejéhez verni valakinek a' paputsot*; einem den Kopf mit dem Pantoffel weich schlagen.

Committo, īsi, issum, ĕre, 3. (con et mitto); *együtt eresztení, botsátni, v. küldeni*; zusammen lassen, zusammen gehen lassen. 2) e. gr. res inter se, duas noctes, dextram dextrae, Ovid. urbem continenti; *összve tenni, ragasztani, kötni, v. kapcsolni*; zusammenfügen, verbinden. 3) e. gr. canes inter se, Sveton. fratres odiis, Claudian. *összve veszteni, v. uszitni*; zusammenhetzen. 4) e gr. bellum, Liv. proelium, Nep. proelium cum aliquo, Caes pugnam cum aliquo, Cic. ludos, Cic. spectaculum, Liv. judicium, Cic. obsidium, sermonem, Ovid. *kezdeni, elkezdeni*; anfangen. 5) e. gr. se fidei alicujus, Cic. in fidem, Terent. remp. in discrimen, rem in casum anceps tis eventus, Liv. se fortunae, aliquid epistolae, Cic. *rábízni*; anvertrauen, überlassen. 6) e. gr. flagitium, Cic. adulterium, Quint. multa in deos impie, Cic. contra legem, Cic. *tselekedni, tenni, elkövetni, hibázni, vétení, vétkezni*; begehen, verüben, versehen, fehlen, sündigen. 7) e gr. poenam, Quint. mulctam, Cic. *magára vonni*; zuziehen.

Commixtĭo, ōnis, f. 3. (commisceo), *elegyítés, összvekeverés*; die Vermischung.

Commixtūra, ae, f. 1. (commisceo), i. q. Commixtio.

Commixtus, a, um, *összvekevert, elegyitett, zavart*; vermischt, vermengt.

Commŏdārĭus, ii, m. 2. idem quod sequens.

Cōmmŏdātārĭus, ii, m. 2. *a' kinek valami költsön adódik, költsönözö, költsön vevö*; dem etwas von einem andern geliehen worden ist.

Commŏdāte, Adverb. *helyesen, alkalmatosan*; passend, geschickt, commodatissime.

Commŏdātĭo, ōnis, f. 3. (commodo); *költsönözés, költsön adás, szolgálat*; das Leihen, die Dienstleistung.

Commŏdātor, ōris, m. 3. *költsönözö, költsön adó*; ein Leiher.

Cōmmŏdātum, i, n. 2. *költsönözés, költsön adás, költsön adott dolog*; ein Darlehn, oder etwas Geliehenes. 2) *bizonyos időre való költsön adásról szóllo egyezés*; ein Vergleich, da einem etwas ohne Geld, auf eine gewisse Zeit, zu gebrauchen gelassen wird.

Commŏde, Adv. e. gr. facere; *alkalmatosan, ügyesen, rendesen*; geschickt, passend, regelmäßig. 2) *igazán, helyesen*; recht. Commode et bene, Plaut. *helyesen van*; so ist es recht. 3) e gr. administrare rempublicam, Cic. *jól*; gut, wohl. Minus commode audire, Cic. *rossz hirben lenni*; in keinem guten Rufe bey andern stehen. 4) *tetszöen, tetszés szerént*; gefällig. 5) e. gr. exire, Plaut. *épen*; eben, just, gerade. 6) *illendöen*; schicklich. 7) *kedvére, kedve szerént*; bequem.

Commŏdĭtas, ātis, f. 3. e. gr. membrorum, Sveton. *regulásság, rendesség*; Regelmäßigkeit. 2) *test ügyessége, hajthatósága*; die Geschicklichkeit des Leibes, Gelenkigkeit. 3) *könnyüség keresés, kedvére élés*; die Bequemlichkeit. 4) *alkalmatos volta v. helyes elrendelése valaminek*; die Bequemlichkeit, die bequeme Beschaffenheit 5) *magakedveltetés*: die Gefälligkeit. Itaque adeo magnam mihi injecit commoditate (facilitate) sua curam, Terent. 6) *hasson, hasznavétel, nyereség*; die Nutzbarkeit, der Vortheil. Percipere commoditatem ex re, Cic. Amicitia continet plurimas commoditates, Cic.

Commŏdĭto, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. *költsönözgetni, költsön adogatni*; stets ausleihen.

Commŏdo, Adv. vide: Commodus.

Commŏdo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. manum ad verba, Quint. *illendöen, annak rendi, v. régula szerént tenni v. rendelni valamit*; etwas gehörig und regelmäßig einrichten, zurecht machen. 2) *magát más előtt kedveltetni, szivességet közleni*; Jemanden gefällig seyn. 3) *mutatni valaki eránt, viseltetni valakihez, adni*; erweisen, geben. e. gr. operam suam alicui, Plin. *valakinek szolgálni*; einem dienen; ve-

Digitized by Google

niam peccatis, Tac. *megengedni, megbotsátni*; verzeihen. 4) e. gr. panem alicui, Phaedr. *költsönözni*; leihen. 5) i. q. accommodare; *alkalmaztatni, v. szabni magát*; sich bequemen.

Commŏdŭlātĭo, ōnis, f. 3. *illendő, jó, v. helyes elrendelés, mértékerányúság*; die gehörige Einrichtung, das Ebenmaß.

Commŏdŭle, Adv. *kedve szerént, kedvére*; nach Bequemlichkeit.

Commŏdŭlum, i, n. 2. Dim. *kedvére élés*; die Bequemlichkeit. Hinc: commodulum, sc. ad; *kedvére, kedve szerént*; nach Bequemlichkeit. 2) *haszon*; der Nutzen.

Commŏdum, i, n. 2. e. gr. rei venditae, Cic. *haszon, nyereség*; der Nutzen, der Gewinn. 2) *kedvére élés, könnyebbség, alkalmatosság*; die Bequemlichkeit. 3) plur. *jövedelem*; die Einkünfte. 4) *költsönözött dolog*; das Geliehene.

Commŏdum, Adv. *épen jókor, jó, v. alkalmatos időben*; zu rechter Zeit eben recht. 2) *alig, aligha, nehezen*; kaum.

Commŏdus, a, um, *épen jó, se nem kitsiny se nem nagy*; eben recht, weder zu groß noch zu klein. 2) *hasznos*; nützlich. 3) *alkalmatos, kedve szerént való*; gelegen, bequem. 4) *jó*; gut. 5) *tetszö, nyájas, kedves, kellemetes*; gefällig, angenehm. 6) e. gr. capillus, Plaut. *fodoritott haj*; frisirtes Haar. 7) *szelid, jámbor természetü*; sanftmüthig. Atque in hoc genere (in irascendo) multo te jam esse commodiorem nunciant. Cic. Comp. commodior. Super. commodissimus. 8) Subst. Nom. pr. viri.

Commoenĭtus, a, um, i. q. communitus.

Commoĕrĕo, ui, ēre, 2. *keseregni, szomorúsággal eltelni*; sich bekümmern, bekümmert seyn.

Commŏlĭor, ītus sum, īri, 4. Dep. *valamire minden erövel törekedni*; sich sehr bemühen. e) e. gr. dolum; *véghez vinni igyekezni*; auszuführen suchen.

Commŏlītus, a, um, *törekedett*; bemühet. 2) *véghezvitt*; ausgeführt.

Commŏlītus, a, um, *ellágyított*; erweicht.

Commollĭo, īre, i. q. mollio.

Commŏlo, ui, ĭtum, ĕre, 3. *örleni, megörleni*; mahlen, zermalmen.

Commŏnĕfăcio, ēci, actum, ĕre 3. (commoneo et facio) e. gr. aliquem, Cic. aliquem beneficii, Sallust. *emlékeztetni, meginteni*; erinnern. 2) e. gr. rem aliquam, Cic. *el v. elöbeszélleni, elmondani*; erzählen.

Commŏnĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. e. gr. aliquem alicujus rei, Plaut. aliquem de aliqua re, Cic. *emlékeztetni, meginteni*; erinnern.

Commŏnĭtĭo, ōnis, f. 3. *emlékeztetés, megintés*; die Erinnerung.

Commŏnĭtor, ōris, m. 3. *emlékeztető*; der Erinnerer.

Commŏnĭtōrius, a, um, *valaki emlékeztetésére v. megintésére való, v. szolgáló*; zur Erinnerung Jemandes dienlich. Hinc: commonitorium; *emlékeztető, v. imtó irás*; ein Erinnerungsschreiben.

Commŏnĭtus, a, um, *emlékeztetett, megintett*; erinnert.

Commonstro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. viam; *mutatni, megmutatni*; zeigen, weisen. 2) *tanitni*; lehren.

Commŏrātĭo, ōnis, f. 3. *tartózkodás, mulatás, késedelmezés*; das Bleiben, Verweilen, der Verzug. 2) *lakás*; die Wohnung. 3) Figura oratorica, cum nempe orator in enarratione propositionis fundamentalis longe commoratur.

Commordĕo, di, sum, ēre, 2. e. gr. aliquid; *harapni, meghaрapni*; beißen. 2) Trop. *káromolni, szidni, rágalmazni, betstelenitni, kissebbitni*; lästern, verunglimpfen.

Commŏrĭor, mortuus sum, mori, 3. Dep. *együtt v. egyszerre halni meg*; zugleich sterben, mitsterben. Commorientes, comoedia Plauti.

Commŏror, ātus sum, āri, 1. e. gr. aliquem; *tartóztatni*; aufhalten. 2) e. gr. ad aliquem locum; in aliquo loco, Cic. *mulatni, késni, késödni, maradni*; sich aufhalten, verweilen, bleiben.

Commorsĭco, āre, 1. *harapni, harapdálni, össze harapdálni, marni*; beissen, zerbeissen.

Commortālis, e, *halandó*; sterblich.

Commōsis, is, f. 3. primum mellificii fundamentum.

Commōtĭo, ōnis, f. 3. e. gr. ventris; *mozgás, mozdúlás; inditás, izgatás*; die Bewegung, Erregung, Regung. 2) Trop. e. gr. animi; *megindúlás valamin, érzés*; die Erregung, Em-

Digitized by Google

pfindung, Gemüthsbewegung', der Affect.

Commŏtĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. *kis mozgás, kis izgatás*; kleine Bewegung, Regung.

Commŏtus, us, m. ?4. idem quod commotio.

Commŏtus, a, um, *mozgatott, izgatott, megrázott*; bewegt, erschüttert. 2) Trop. *meg, v. fel indúlt megharagudott*; bewegt, erzürnt.

Commŏvĕo, övi, otum, ēre, 2. e. gr. se ex loco, Cic. *mozdítni, mozgatni, rázni, megrázni*; bewegen, erschüttern. 2) *odább v. el mozdítni*; verrücken. 3) Trop. *megindítni, bényomást tenni, meghatni*; bewegen, Eindruck machen. e. gr. bilem alicui, Cic. *valakit meg, v. fel haragítni*; einen erzürnen; odium in aliquem, Cic. *valakit gyülöségessé tenni, v. valakire irlgykedni*; einen verhaßt machen; aliquem precibus, Cic. *valakit kérések által megindítni, v. valamire venni*; einen durch Bitten bewegen. 4) e. gr. aliquem ad aliquid, Cic. *felingerleni*; anreitzen. 5) *zavaroddsba hozni, megrettentni*; bestürzt machen. 6) e. gr. funus; *hólt testet vinni, temetni*; den todten Körper durch die Stadt an den Ort tragen, wo er begraben werden soll. 7) e. gr. collum, Colum. *kifitzamítni*; verrenken. 8) perleviter commoveri; *egy kevéssé beteg lenni, kis bajnak lenni*; ein wenig krank seyn. 9) *valami újjat gondolni ki*; etwas neues erdenken. Philo dum nova quaedam commovet, Cic. 10) *valamihez fogni v. kezdeni*; etwas unternehmen. Haec, quae commota sunt, quorsum evadant, Cic. 11) commoveri, Cic. *arra vivódni, hogy valamit igaznak v. hamisnak tartson az ember*; dahin gebracht werden, daß man etwas für wahr oder falsch hält.

Commulcĕo, si, sum, ēre, 2. *enyhítni, tsendesíteni, tzirógatni*; gelinder machen, besänftigen, streicheln, caressiren, Apul.

Commundo, āre, 1. *tisztítni, megtisztítni*; reinigen.

Commūne, is, n. 3. *közjó, közönség*; das gemeine Wesen.

Commūnĭcātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. utilitatum, consilii, civitatis, Cic. *közlés, részeltetés*; die Theilhaftmachung, Mittheilung. 2) e. gr. sermonis, Cic. *beszéllgetés*; die Unterredung. 3) *hiradás, jelentés*; der Bericht.

Cōmmūnĭcātīvus, a, um, *közölhető, a' mit közleni lehet*; mittheilig, was mitgetheilt werden kann.

Commūnĭcātor, ōris, m. 3. *közlő*; der Mittheiler.

Commūnĭcātus, us, m. 4. *részvétel*; die Theilnehmung; 2) *közlés*; die Mittheilung.

Commūnĭco, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid cum aliquo, inter se multa, curam doloris cum aliquo, rem cum aliquo, alicui aliquid, aliquem mensa sua, Plaut. Cic. *közleni, közölni, részeltetni*; mittheilen, einen an etwas Theil nehmen lassen. 2) e. gr. cum aliquo, de re aliqua, Cic. *beszéllgetni*; unterreden. 3) *közönségessé tenni, hé, meg, v. elmotskolni, megfertéztetni*; gemein machen, verunreinigen.

Commūnĭo, ōnis, f. 3. *közönséges részvétel, egyesség, öszvekötttetés*; die Theilnehmung, Gemeinschaft, Verbindung, Gesellschaft. Inter quos est communio legis, Cic. 2) e. gr. sancti altaris; *óltári szentség, úri szent vatsora*; das heilige Abendmahl. 3) e. gr. sermonis, Sveton. vocis, Cic. *beszéllgetés*; die Unterredung. 4) e. gr. sangvinis, Cic. *rokonság, vérszerént való atyafiság*; die Blutsfreundschaft. 5) *megerősítés*; die Befestigung.

Commūnĭo, īvi, ītum, īre, 4. (munio) e. gr. castra; *megerősíteni*; befestigen, verwahren. 2) Trop. e. gr. alicujus auctoritatem, Liv. *valaki tekintetét megerősíteni*; eines Ansehen befestigen.

Commūnis, e, 3. e. gr. libertas, salutatio, Cic. *közönséges, köz*; gemein, gemeinschaftlich. 2) *nyilvánvaló, esmeretes*; offenbar, kund, bekannt. 3) *szokásban lévő*; *szokott, szokás szerént való, közönséges, közönségesen bévett*; gebräuchlich, üblich, gewöhnlich, allgemein. 4) mihi tecum omnia sunt communia, Cic. *sorsodban részt vessek, azt egészszen magaméva teszem*; ich nehme an deinem Schicksale Theil, als ob es mich selbst beträfe. 5) e. gr. vir, Cic. *laereszkedő, emberséges, emberszerető, nyájas*; herablassend, leutse-

Digitized by Google

lig. Communis, atque humanus erga Lysandrum fuit Cyrus. Cic.

Commūnĭtas, ātis, f. 3. *közönségesség, közönséges társaság, részvétel, egybeköttetés, közönség*; die Gemeinschaft, das gemeinschaftliche Band, die gemeinschaftliche Theilnehmung, 2) e. gr. vitae, generis humani, Cic. *társaság, társulkodás*; die Gesellschaft, der Umgang. 3) *polgári társaságot fentartó igazságosság*: die Tugend, die dieses Band erhält, bürgerliche Gerechtigkeit. 4) *közönséges nem*; eine allgemeine Gattung. Res disjuncta a communitate, Cic. i. e. a genere ad speciem traducta.

Commūnĭter, Adv. *közönségesen, együtt, egyetemben*; gemeinschaftlich. 2) *egyformán, minden különbség nélkül*: allgemein, ohne Unterschied. Communiter omnia complectar. Liv. 3) *többnyire, közönségesen*; insgemein.

Commūnītĭo, ōnis, f. 3. (munio) *megerősítés*; die Befestigung.

Commūnītus, a, um, *jól megerősített*; wohl befestigt. 2) e. gr. armis; *felfegyverkezett*; mit Waffen versehen.

Commūnītus, Adv. i. q. Communiter. Deos colere debet communitus civitas. Varr.

Commurmŭrātĭo, ōnis, f. 3. *együtt morgás, mormolás, v. dörmögés*; ein gemeinschaftliches Murmeln.

Commurmŭro, āre, Commurmŭror, āri, 1. e. gr. ob aliquam rem, inter se, Plin. *morogni, egymáskőzt, össze, v. együtt morogni, mormolni, v. dörmögni*; murmeln, untereinander oder gesellschaftlich murmeln, einander zumurmeln.

Commūtābĭlis, e, *tetovázó, állhatatlan*; wankelmüthig. 2) *változó, változás alá vetetett*; veränderlich, der Veränderung unterworfen.

Commūtāte, Adv. *változtatva, váltva, más módon*; verändert, auf andere Art.

Commūtātĭo, ōnis, f. 3. *változás, változtatás, megváltoztatás*; die Änderung, Veränderung. Commutationes annuae, Cic. *esztendő részeinek egymást felváltása*; die Abwechslungen der Jahrszeiten. 2) *beszéllgetés*; die Unterredung. 3) figura rhetorica, e. gr. esse oportet, ut vivas, non vivere, ut edas.

Commūtātus, us, m. 4. *változás*; die Veränderung, in commutatum venire i. e. mutari, Lucret.

Commūto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. statum reip, Cic. consilium, Caes. animos, commutari animo; Cic. *megváltoztatni*; verändern. 2) *el, v. fel tserélni, megváltoztatni*; verwechseln, umtauschen, vertauschen. e. gr. mortem cum vita, Cic. *meghalni*; sterben. Fidem pecunia; Cic. *pénzért hűségtelenné lenni*, des Geldes wegen untreu werden. Inter se verba; Ter. *szót váltani, beszéllgetni*; Worte wechseln. Verba cum aliqua, Idem; *valakivel veszekedni, tzivakodni*; mit einem zanken. 3) e. gr. captivos; Cic. *kitserélni, v. váltani*; auswechseln. 4) *megtserélni*; eintauschen. Commutari animo, Cic. *elveszteni bátorságát*; seinen Muth verlieren.

Cōmo, āvi, ātum, āre, 1. *hajjal felruházni, meghajazni*; mit Haaren versehen, behaaren Hinc: comatus, a, um, *hajas, a' kinek haja van*; behaart. 2) *hajjal birni, hajra tenni szert*; Haare bekommen. Hinc: comans; *hajas, hajjal bíró*; behaart.

Cōmo, mpsi, mtum, ĕre, 3. *össze fogni, v. kötni*; zusammen nehmen, verbinden. 2) e. gr. caput, Tibull. capillos, Cic. comas, Ovid. *igazítni, rendbe hagyni, v. szedni, ékesítni, tzifrázni*; zurecht machen, ordnen, putzen, schmücken.

Cōmoedĭa, ae, f. 1. *vígjáték, komédia*; die Komödie, das Lustspiel.

Cōmoedice, Adv. *víg játéki módon*; komisch, wie in der Komödie.

Cōmoedĭcus, a, um, *víg játékhoz, v. komédiához tartozó*; zur Komödie gehörig.

Cōmoedĭŏgrăphus, i, m. 2. *víg játék, v. komédia író*; ein Komödienschreiber.

Cōmoedus, a, um, *víg játéki, komédiai, v. azt illető*; komisch, die Komödie betreffend. Comoedus ae, actor; *víg játékos, komédiás*; ein Komödiant.

Cōmŏpŏlis, is, f. 3. *mezőváros*; ein Marktflecken.

Cōmōsăndălos, i, n. 2. i. q. Hyacinthus; Hyacinth, eine Blume.

Digitized by Google

Cōmōsis, is, f. 3. vel Commosis; primum mellificii fundamentum; *méhek első munkája*; das erste Werk der Bienen.

Cōmōsus, a, um, (coma); *hajas*; behaart. 2) *bélevéledzett*; belaubt, voll Blätter. Comp. comosior. Superl. comosissimus.

Cōmōtōrium, ii, n. 2. *hajtó*; eine Haarnadel.

Cōmōtrion, ii, n. 2. *fodorlítóvas*; das Kräuseleisen.

Compăciscor (Compec.), pactus (pectus) sum, sci, 3. *szóval végezni, megegyezni, egyességre lépni*; verabreden, einig werden, einen Vertrag, Vergleich machen. Compecti sumus, Plaut. hinc: compactum, *szóval végzés, összebeszéllés, egyezés, megegyezés*; die Verabredung, der Vergleich. Hinc: de compacto, Plaut. ex compacto, Sueton. vel compacto, Cic. *összebeszéllés, v. egyezés szerént*; abgeredeter Massen, der Verabredung gemäß.

Compactĭlis, e, (compingo); *összevert, szorosan összekötött v. foglalt*; zusammengeschlagen, dicht zusammengefügt. 2) *rövid de vastag alkatású, zömök, vaskos, köpczös*; kurz, aber dick von Statur, untersetzt.

Compactĭo, ōnis, f. 3. *összekötés, v. foglalás, békötés*; die Zusammenfügung, der Einband.

Cōmpactor, ōris, m. 3. *összekötő, v. foglaló*; der etwas zusammenfügt, 2) compactor librorum; *könyvkötő*; ein Buchbinder.

Cōmpactum, i, n. 2. *egyezés, végzés*; eine Abrede, ein Vergleich.

Compactūra, ae, f. 1, (compingo); *összekötés, v. foglalás, békötés*; die Zusammenfügung, der Einband.

Compactus, a, um, Particip. *összekötött, v. foglalt*; zusammengefügt. 2) e. gr. corpus, Plin. *tömött, erős*; dicht, stark. 3) e. gr. liber; *békötött*; eingebunden.

Compāges, is, f. 3. *összekötés, v. foglalás*; die Zusammenfügung, das Zusammengefügte. 2) *összefoglalás helye*; die Fuge. 3) *gyermekek*; die Kinder. 4) *hajékesség*; Haarputz. 5) *ölelés*; die Umarmung.

Cōmpāgia, n. plur. *méhek feje*; die Köpfe der Bienen.

Compāgĭno, āre, 1. (compago); *összekötni, v. foglalni*; zusammenfügen.

Compāgo, ĭnis, f. 3. (compingo); i. q. compages.

Compalpo, āre, 1. i. q. palpo.

Cōmpānĭum, ii, n. 2. *társaság*; die Gesellschaft.

Compar, āris, 3. Adj. e. gr. alicujus, connubium; Liv. *egyenló*; gleich. Consilium tuum parentis tui consilio compar, Liv. compar eorum fias, Gell. 2) Subst. is, m. 3. *társ, felesség, pajtás*; ein Mitgenosse, Compagnon, Camerad, Gatte.

Compărābĭlis, e, (comparo); *összehasonlítható*; vergleichlich.

Cōmpărāte, Adv. *összevetve, v. hasonlítva*; in Vergleichung.

Compărātĭo, ōnis, f. 3. e. gr. belli, Cic. *készítés*; die Zubereitung, Zurüstung. 2) e. gr. festivum, voluptatis, Cic. veneni, Liv. *keresés, szerzés*; die Anschaffung, Verschaffung, Erwerbung. 3) e. gr. orationis cum scriptis, parium, criminis, Cic. *hasonlítás, összehasonlítás*; die Vergleichung. 4) *egyezés, egyesség két személy közt*; der Vergleich, die Übereinkunft, die zwey Personen unter sich treffen. 5) *összeállítás, p. o. a' viaskadásra*; die Zusammenstellung, um zu fechten, u. s. w.

Compărātive, Adv. *hasonlíthatóúl, v. hasonlíthatóan*; mit Vergleichung.

Compărātīvus, a, um, *hasonlítható*; was man vergleichen kann. 2) *összehasonlított*; in Vergleichung gestellt.

Compărātor, ōris, m. 3. *szerző, vásárló, vevő*; ein Anschaffer, ein Käufer. 2) *két irást összehasonlító*; der ein paar Schriften vergleicht.

Campărātus, us, m. a. *szerzés, élés, eleségbeli gyüjtemény*; die Anschaffung, der Vorrath.

Cōmpărātus, a, um, *lévő*; beschaffen. Ita comparatum, Ter. 2) *hasonlított, összehasonlított*; verglichen. 3) *szerzett, vásárlott, vett*; angeschafft, gekauft.

Comparco (comperco), si, sum, ĕre, 3. (parco), *összespárolni, v. meg takarítni, v. gyüjteni, takarítni, kímélni*; zusammensparen, ersparen, oder bloß sparen, schonen. Quod illo comparsit, Terent.

Compārĕo, ui, itum, ēre, 2. (pareo); *jelen lenni, megjelenni*; da sein,

Digitized by Google

vorhanden seyn, erscheinen, sichtbar seyn. Pompejus non comparet, Cic. 2) auctor non comparet, Cic. *nem tudatik az iró, v. szerző*; der Verfasser ist nicht bekannt. 3) *meg lenni, v. történni*; geschehen. Ut quae imperes, compareant. Plaut. 4) *itt lenni*; da seyn. Reddere res quae comparent. Liv.

Compărĭlis, e, (compar) *egyenlő*; gleich.

Compărĭtas, ātis, f. 3. *egyenlőség*; die Gleichheit.

Compărĭtĭo, ōnis, f. 3. *megjelenés, engedelmesség*; die Erscheinung, der Gehorsam. 2) *törvény v. törvényszék előtt való megjelenés*; die Darstellung vor Gericht. (Compareo.)

Compăro, āvi, ātum, āre, 1. (parb), e. gr. aliquem cum aliquo, v. alicui, Cic. *össze, v. egymáshelé állítni*; zusammenstellen, paaren. 2) e. gr. ea inter se; alicui rei, Cic. labella cum labellis; Plaut. *össze kötni, foglalni, v. kaptsolni*; verbinden, zusammenfügen. 3) e. gr. hominem cum homine, rem cum re, aliquem alicui, Cic. aliquem ad aliquem, Ter. *hasonlítni, összehasonlítni*; vergleichen. 4) *következtetni, következést húzni*; schließen, einen Schluß machen. Deinde comparet, quanto etc. Cic. 5) e. gr. convivium, iter, Cic. *készíteni, el, v. felkészíteni, nekí készülni*; zubereiten, rüsten. 6) e. gr. copias, Cic. *felhajhászni, felkeresni, össze gyűjteni, v. keríteni*; auftreiben, zusammenbringen, 7) e. gr. laudes, gloriam, Cic. tribunos, Liv. *keresni, szerezni, munkával nyerni, venni, vásárolni*; erwerben, verschaffen, anschaffen, kaufen. 8) e. gr. tumultum, malum alicui, Plaut. *okozni, tenni, mivelni, inditni, támasztni*; verursachen, erregen.

Compasco, pāvi, pāstum, ĕre, 3. *együtt legeltetni, legeltetni*; mit einander weiden, weiden 2) *ellegeltetni, legelés által meg v. ledtetni*; abweiden, abfressen.

Compascŭus, a, um, e. gr. ager, Cic. *közönségos legeltetésre szolgáló*; zum Zusammenweiden gehörig.

Compassĭbĭlis, e, (campatior); *együtt szenvedő*, mitleidend.

Compassĭo, ōnis, f. 3. (compatior); *együtt szenvedés, együtt érzés*; das Miterdulden, die Mitempfindung. e. gr. misericordiae; *szánakozás*; das Mitleiden.

Cŏmpassus, i, m. 2. *napóra, éjszakmutató, kompász*; ein Sonnenzeiger, Compaß. 2) *mágnestő, hajóskalauz*; die Magnetnadel, ein Wegweiser des Schiffers.

Cŏmpassus, us, m. 4. ut: Literae compassus mutui, v. compassules, vigore quarum judex unus sententiam alterius exequitur.

Cŏmpastĭcus, a, um, *kényes, kevély, felfúvalkodott, ditsekedő, kérkedő*; stolz, übermüthig, prahlerisch.

Compastor, ōris, m. 3. *pásztortárs*; ein Mithirt.

Compătĕrnĭtas, ātis, f. 3. *komasdg*; die Gevatterschaft.

Compătĕrnĭum, ĭi, n. 2. *atyai, vagy anyai örökség*; väterliches oder mütterliches Erbtheil.

Cŏmpătĭbĭlis, e, Adj. (patior); *együtt megállható, összeillő*; verträglich. Compatibilia, um, n. plur. *össze illő, v. férő dolgok*; Dinge, die sich wohl mit einander vertragen, oder wohl zusammen reimen, und bey einander stehen können.

Compătĭor, assus sum, pati, 3. *együtt szenvedni*; zugleich leiden, mit leiden. 2) *könyörülni, szánakozni*; Mitleiden haben.

Cŏmpātrĭōta, ae, m. 1. *földi*; ein Landsmann.

Compātrōnus, i, m. 2. *pártfogó, vagy jóltévő társ*; ein Mitpatron.

Compauper, ĕris, o. 3. *szegénytárs*; ein Mitarmer.

Compăvesco, ĕre, 3. (pavor); *el v. megrettenni, v. rémülni*; erschrecken.

Compăvĭo, īre, 4. *össze verni, döngetni*; zertreten, stampfen.

Compecco, āre, 1. *együtt tenni bűnt, v. bűnhődni, vétkezni, hibázni*; mit fehlen.

Cŏmpectŏrātus, a, um, *szívvel összeszorított, szívhez szorított, v. kaptsolt*; mit dem Herzen zusammen gedrückt. (Pectus.)

Cŏmpĕda, ae, f. 1. Obsol. i. q. Compes.

Compĕdes, um, f. 3. plur. *békó*; die Fessel.

Compĕdĭo, īre, 4. (compes); *békózni, vasra verni, nyűgbe tenni*; fesseln.

Compĕdītus, a, um, *békózott, vasra-*

Digitized by Google

vert, nyúgbe tett, nyúgözött; gefeſſelt 2) Subſt. *rab, fogoly*, ein Gefangener. Compeditum condere in lapicidinas, Plaut.

Compellātĭo, ōnis, f. 3. *megszóllítás*; das Anreden. 2) *vádolás, vádlás, szemrehányás*; das harte Anreden, die Vorwürfe. 3) *rábeszélés, rávevés*; das Zureden.

Compello, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem, Plaut nomine aliquem, Liv. *megszóllítni, nevén szóllítni*; anreden, anſprechen, mit Nahmen rufen. 2) *vádolni*; beſchuldigen; e. gr. aliquem in concione, Cic. *a' nép előtt vádolni valakit*; einen vor dem Volke öffentlich beſchuldigen. 3) *bévádolni*; anklagen. Compellari me ea lege voluerunt. Cic. 4) e. gr. aliquem ſtatricidam. Nep. *nevezni, mondani*; nennen.

Compello, ŭli, ulsum, pellĕre, 3. e. gr. pecus, gregem, Virg. *egybe hajtni, öszve gyűjtni*; zuſammentreiben. 2) e. gr. in angustias, Idem. *megszorítni*; in die Enge treiben. 3) e. gr. aliquem ad mortem, Quint. *kénszeríteni, erőltetni*; zwingen. 4) e. gr. aliquem domum, Cic. *űzni, kergetni, hajtani*; jagen. 5) e. gr. ossa in sedem suam, Cels. *a' helyekből kiment, v. marjúlt tsontokat helyre, v. vissza nyomni*; die Beine wieder einrenken.

Compĕllūcĕo, ēre, 2. *keresztül világítni, igen világoskodni*; durchſcheinen.

Compĕllūcĭdus, a, um, *igen fényes, v. tündöklő*; ſehr glänzend. 2) *által világító, igen világos*; durchſcheinend.

Compendiārĭo, Adv. (ſcil. intinere); *a' legrövidebb úton, általúton, egyenesen, torony erányjdba*; den allerkürzeſten Weg, gerade fort.

Compendiārĭus, a, um, e. gr. via, Cic. (compendium); *legközelebbi, legrövidebb*; der Nächſte und Kürzeſte. 2) *hasznos, előmeneteles*; vortheilhaft.

Compendĭfăcĭo, ĕre, 3. (compendii facere); *megkémélni, haszonra fordítni*; erſparen. 2) *nyerni*; gewinnen.

Compendĭo, āre, 1. (compendium); *rövíditni, megröviditni*; abkürzen. 2) *ölni, megölni*; tödten.

Compendĭōse, Adv. *röviden, rövideden, summásan*; kurz.

Compendĭōsus, a, um, *hasznos*; vortheilhaft. 2) e. gr. verba, iter; *megrövidített, rövid*; ins Kurze gebracht, kurz.

Compendĭum, ĭi, n. 2. (con et pendo), e. gr. ligni, Plin. *meg'sugorgatás, megtakargatás*; die Erſparung. 2) *rövidség*; die Kürze. Conferre verba ad compendium, Plaut. *kevés szóval élni*; wenig Worte machen. 3) *haszon, nyereség*; der Vortheil, Nutzen. 4) e. gr pulsandi facere, Plaut *megszűnni kopogni, v. verni*; im Pochen inne halten.

Compensātĭo, ōnis, f. 3 *öszvehasonlítása, v. egybevetése a' számoláshoz, visszaszámolás*; Tagegenrechnung, Gegeneinanderhaltung der Rechnungen, um ſie gleich zu machen. 2) *visszafizetés, megfordítás, megtérítés, kipótolás*; die Vergeltung, Erſetzung.

Compenso, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquid cum aliqua re, Cic. *meg annyit mérni, fontolni, v. számolni, öszvehasonlítni*; eins gegen das andere wägen oder rechnen, vergleichen. 2) e. gr. vitia diligentia; damna, laborem gloria, Cic. *kipótolni, jóvátenni, helyrehozni, v. ütni*; erſetzen, wieder gut machen, wieder einbringen. Voluptas cum doloribus compensatur, Cic. *a' gyönyörűséget keserűség követi*; die Wolluſt wird mit Schmerzen gebüßt. 3) *megröviditni*; abkürzen. 4) *megkímélni*; erſparen.

Comperco, vide: Comparco.

Compĕrĕgrīnus, i, m. 2. *jövevény, v. idegen társ*; ein Mitfremdling.

Compĕrendĭnātĭo, ōnis, f. 3. (perendie); *harmad napra való elhalasztása az időhatárnak, új időhatártevés*; der Verzug, der Aufſchub des Termins bis auf den dritten Tag, die Setzung eines neuen Termins.

Comperendĭnātus, us, m. 4. i. q. comperendinatio, Cic.

Comperendĭno, āvi, ātum, āre, 1. *hólnaputdnra, v. tovdbbra halasztni*; aufſchieben bis übermorgen oder ſpäter.

Compĕrendĭnus, a, um, e. gr. dies; *a' dolog megvi'sgdlásáért halasztott időhatár*; der verſchobene

Digitized by Google

Termin, zur Unterſuchung der Sache.

Compĕrĭo, pĕri, pertum, pĕrīre, 4. *magtudni, végére menni tapasztalni*; in Erfahrung bringen, erfahren. Ex multis audivi, nam comperisse me non audeo dicere, Cic. Compertum mihi est, Sallust. *bizonyosan tudom*; ich habe gewiſſe Nachricht, weiß gewiß. Pro comperta re habere, Liv. Pro comperto polliceri, Sveton. 2) *rajta kapni*; ertappen. Probri compertus, Liv. Uxor in stupro comperta, Sveton. 3) Dep. i. q. scio, Sallust. e. gr. dum ne comperiar, etc. Terent. *tsak meg ne tudjak*; wenn nur nicht erfahren wird, daß ich ꝛc.

Compernis, is, c. 3. *öszvehajlott térdű, ketske lábú, katsiba*; mit den Knieen einwärts gehend.

Comperpĕtŭus, a, um, *együtt örökkévaló*; zugleich ewig.

Comperte, Adv. *bizonyos hirből, bizonyosan*; mit guter Nachricht, gewiß 2) *nyilván*; offenbar.

Compertus, a, um, *megtudott, végére járt, tapasztalt*; erfahren. Cognitum et compertum habere aliquid, Cic. 2) pro comperto esse, Curt. *nyilván lenni*; offenbar ſeyn. 3) compertus; *próbált, tapasztalt*; der etwas erfahren hat.

Compes, ĕdis, f. 3. *békó*; ein Fußeiſen, Feſſel. Telephum tenet puella grata compede vinctum, Horat. 2) *aszszonyi ékesség*; ein Schmuck des Frauenzimmers, 3) Trop. *baj, nyomorúság, viszontagság*; die Beſchwerlichkeit, das Elend.

Compesco, ui, ĕre, 3. e. gr. equos freno, Tibull. *megszeliditni, zaboldzni, erőt venni rajta*; zähmen, bezwingen. 2) e. gr. auro aliquem, Valer. Flacc. *valakit m. gveszteget-ni*; einen mit Geſchenken beſtechen. 3) e. gr. famem, Senec. *letsendesitni*; den Hunger ſtillen. 4) digito compesce labellum, Juv. *fogd bé a' szádat*; halte das Maul zu. 5) e. gr. vitem, Colum. *megmetszeni*; beſchneiden. 6) e. gr. umbras; *el fogni*; abhalten. 7) officium timor compescit; *félelem miatt nem töltheteм bé kötelességemet*; die Furcht macht daß ich meine Pflicht nicht erfüllen kann. 8) e. gr. luxuriantia, Hor. *elhagyni a' versezetben a' szerfelett való tzifraságot*; in einem Gedichte den überflüſſigen Schmuck wegla ſſen. 9) *felhagyni valamivel*: aufhören. Compesce in illum injuste dicere, Plaut.

Cŏmpĕtens, ĕntis, o. Adj. *rendszerént való, rendes, illendő*; ordentlich, gehörig, gebührlich. Judex competens: *rendes biró*; ein rechtmäßiger Richter. Competens usura; *illendő u'sora*; ein billiger Zins. 2) competens; *szolgálat, v. hivatal kereső társ*; der zugleich mit um einen Dienſt anhält.

Compĕtenter, Adv. *a' mint illik, illendőképen, annak rendi szerént*; ſchicklich, gehörig. Comp. competentius, Superl. competentissime.

Compĕtentia, ae, f. 1. *illendőség, megegyezés, erdnyosság*; die Schicklichkeit, Übereinſtimmung, Proportion. 2) *mással együtt járás, öszvelüközés, a' tisztség keresésben*; die Mitwerbung um eine Ehrenſtelle. 3) *igazságos juss tartás valamikez*; ein rechtmäßiger Anſpruch.

Compĕtītio, ōnis, f. 3. *megegyezés*; die Übereinkunft. 2) *valamire számot tartás, valaminek valakin való keresése, törvényes kereset, panasz*; das Anſpruchmachen an etwas, gerichtliche Forderung oder Klage.

Compĕtītor, ōris, m. 3. *ugyan azont kivánó, v. kérő, tisztséget kérő társ, vetélkedő társ*; der mit um etwas anhält, ein Mitwerber um eine Stelle, ein Competent.

Compĕtītrix, īcis, f. 3. *aszszony vetélkedőtárs*; die Competentinn.

Compĕto, īvi et ĭi, ītum, ĕre, 3. e. gr. locum, Justin. unam puellam; *együtt igyekezni valami elnyerésén*; zuſammen etwas zu erreichen ſuchen. 2) *valahol egyűtt jönni*; wo zuſammen kommen. Cacumina in unum competunt, Colum. 3) e. gr. in diem, Plin. *történni, esni, megesni*; treffen, ſich zutragen. Si ita competit, Senec. 4) *illeni, hozzá való lenni*; ſich ſchicken, paſſen, gemäß ſeyn. Tanto animo nequaquam corpus competit, Svet. 5) *valakivel birni, valaminek megfelelni*; gewachſen ſeyn, die gehörige Kraft und Stärke haben. e. gr. ad arma capienda. Liv. 6) e. gr. alicui, in aliquem, Quint. *valakiének len-*

Digitized by Google

ni, valakit illetni; zukommen, gehören.

Compilātio, ōnis, f. 3. *megfosztás, v. lopás, ragadozás*; die Beraubung, Bestehlung. 2) *idegen k nyvekből való kiirogatás, lopás*; die Ausschreibung fremder Schriften, 3) *idegen irásokból öszve szedett munka*; eine Schrift, die man aus fremden Schriften zusammen geschrieben hat.

Compilātor, ōris, m. 3. *préddáló, ragadozó*; ein Plünderer, Beraubet.

Compilātus, a, um, *kirablott, megfosztott, v. lopott*; geplündert, beraubt, bestohlen.

Compilo, āvi, ātum, āre, 1, e. gr. oppidum, aliquem, Cic. Trop, sapientiam alicujus, Cic. *meg, v. ki rabolni, préddálni*; plündern, berauben. 2) *hajdt kitépni, v. szaggatni*; das Haar ausraufen. Totum me compilavit, Apul. 3) Trop. *idegen munkát magáéul adni ki*; fremde Schriften oder Erfindungen für die Seinigen ausgeben.

Compingo, egi, actum, ĕre, 3. (pango), e. gr. aedificia, Senec. *öszve kötni, foglalni, v. kapcsolni*; zusammen fügen oder heften. 2) *öszve nyomni, v szoritni*; zusammen drücken. 3) e. gr. aliquem in carcerem, Plaut. *tömlöbre vetni, tömlöbbe tenni, v. zárni*; einen ins Gefängniß legen. 4) e. gr. libros; *béköttni*; einbinden. 5) e. gr. in navem, Liv. *öszve nyomúlni*; zusammendrängen. 6) *el bújni, v. rejtezni*; sich verstecken, e. gr. se in Apuliam, Cic. *öszvehúzni magát*; sich enge zusammenziehen.

Compitālia, ōrum, n. plur. *keresztútakon dlló védisteneh tiszteletére ugyan ott tartott innepek*; Feste, die man an Kreuzwegen hielt, zu Ehren der dort befindlichen Schutzgötter. 2) dies laribus domesticis sacrae.

Compitālicius (—itius), a, um, e. gr. ludus, dies, Cic. ad festa lariam compitalium pertinens.

Compitālis, e, *keresztúthoz tartozó*; zum Kreuzwege gehörig.

Compitālitia, ōrum, n. plur. *keresztútakon tartott jdtékok*; Spiele, die man an den Kreuzwegen gehalten hat.

Compitālitius, a, um, *keresztútakon tsindlt, v. véghezvitt*; was an Kreuzwegen gemacht ist.

Compitum, i, n. 2. *elvalút, keresztút*; ein Schneideweg, Kreuzweg. Compitus, m. plur compita; *sokfele ágadzó útak*; Örter, wo die Wege zusammenflossen.

Complăceo, ui, citum, ēre, 2. *tetszeni, igen tetszeni*; gefallen, sehr wohl gefallen.

Complăcitus, a, um, *tetszö, tetszés szerént való*; gefällig.

Complāco, āre, 1. (placo); *hajlandóvá tenni, megengesztelni, kielégitni, letsendesitni*; geneigt machen, versöhnen, befriedigen, stillen. Conciliare sibi et complacare judices. Cato.

Complānātio, ōnis, f. 3. (complano); *düledékek v. omladványok egyengetése*; die Gleichmachung der Schutt.

Complānātor, ōris, m. 3. *egyengetö*; der gleich macht.

Complānātus, a, um, *egyenessé tett, egyengetett*; eben gemacht. e. gr. domus; *föld szinig lerontott*; niedergerissen und der Erde gleich gemacht.

Complāno, āvi, ātum, āre, 1. *megegyengetni, egyenessé v. téressé tenni*; gleich oder eben machen, gerade machen, ebnen. Trop, complanet, Senec. l. e. faciliora reddat. 2) *lerontni, földszinével egyenlövé tenni, földig lerontani*; der Erde gleich machen, niederreissen.

Cōmplaŭdo, plaŭsi, plaŭsum, plaŭdĕre, 3. *tapsolni, tapsolással jelentni örömét*; die Hände zusammen schlagen, frohlocken. (Plaudo.)

Complecto, ĕre, 3, i. q. sequens.

Complector, xus sum, plecti, 3. Dep. e. gr. mare, terram, Ovid. *körülfogni, keritni, v. venni*; umfangen, umfassen. 2) e. gr. animo aliquid, Cic. *képzelni, megérteni*; etwas verstehen, sich etwas vorstellen. 3) e. gr. uno verbo omnia, Cic. *öszve foglalni, befoglalni*; zusammenfassen. 4) *megszeretni, megkedvelni*; lieb gewinnen, e. gr. aliquem amicitia; *barátságot közleni valakivel*; Freundschaft gegen einen beweisen. 5) e. gr. effigiem alicujus in auro, Ovid. *valaki képét aranyba foglalni*, eines Bildniß in Gold einfassen. 6) *bélkeverni*; vermischen. Am-

Digitized by Google

plissimos viros complecti ad suum scelus, Cic. 7) *bévonni, v. feritni*; befleiben. Plantae complectuntur terram, Cic. 8) *kedvezni valakinek*; günſtig ſeyn. Fortuna quos complexa est. Cic. 9) *következtetni következést húzni*; ſchließen. 10) e. gr cogitatione aliquid; Cic. *elméjében forgatni*; ſich etwas vorſtellen. 11) *elérni, megnyerni, szert tenni valamire*; erlangen. Quam facultatem cum complexus es, tene. Cic.

Complēmentum, i, n. 2. *telyesités*; die Erfüllung. 2) *dolog széplétésére való üres beszéd*; Füllwörter, die bloß hingeſetzt werden, damit die Periode deſto beſſer ins Ohr falle.

Complĕo, évi, étum, ére, 2. (plenus) e. gr. fossam sarmentis; Caes. *meg, v. bétölteni*; füllen, anfüllen. 2) complevit annos centum; Cic. *száz esztendős*; er hat hundert Jahre erlebt. 3) *elvégezni, végre hajtani, tökélletességre vinni*; vollenden. Complevit fata; Ovid. *meghólt*; er iſt geſtorben. 4) e. gr. promissum; Ovid. *tellyesitni*; genug thun. 5) cum Gen. et Abl. e. gr. aliquem formidinis; Plaut. *valakire nagyon rájesztení*; einem große Furcht einjagen. 6) e. gr. aliquem spe; Caes. *valakinek reménységet nyújtani*; einem Hoffnung machen. 7) e. gr. omnia fletu: Cic. *eltöltení*; erfüllen. 8) *hivatalának, tisztének, kötelességének eleget tenni*; ſeinem Amte, Stande, Pflicht, ein Genüge thun. 9) *béteritni, béhinteni*; bedecken. Aliquem floribus complere. Cic.

Complētĭo, ōnis, f. 3. *tellyesités, bétöltés*; die Erfüllung. 2) *végrehajtás, elvégzés, tökélletesség*; die Vollſtändigkeit, Vollendung.

Complētor, ōris, m. 3. (compleo) e. gr. legum; *bétöltő, tellyesitő*; der Erfüller.

Complētus, a, um, *bétöltött, tellyes, tele*; erfüllt. Cum Gen. et Abl. completus mercatorum carcer. Cic.

Complex, ĭcis, o. 3. (plico) *részes, ugyan azon dologban lélekző, vétkestárs*; zuſammen verflochten, der Theilnehmer an einer böſen That, Mitſchuldige.

Complexio, ōnis, f. 3. *befoglalás*; die Umfaſſung. 2) e. gr. atomorum; Cic. *egyesülés*; die Verbindung. 3) *összeszorítás, rövid elő adás*; die Zuſammenfaſſung. 4) dilemma. 5) conclusio in syllogismo. 6) *sokság, összvegyülés*; eine Menge, ein Zuſammenfluß. Cumulata bonorum complexio. Cic. 7) *összveség, summa*; der Inbegriff. 8) *testállapotja, alkatása, v. mivólta*; die Beſchaffenheit des Körpers, Complexion.

Complexīvus, a, um, (complector), e. gr. particula; *összvekötő*; zur Verbindung dienlich.

Complexo, āre, 1. (complector), *körül fogni, v. venni*; umfaſſen, umgeben. 2) *keresztül, v. megölelni*; umfaſſen, umarmen.

Complexus, a, um, *befoglalt*; begriffen. 2) *megölelt*; umfaßt.

Complexus, us, m. 4. (complector), *befogás; befoglalás, kerület*; die Umfaſſung, der Umfang. 2) *meg, v. által ölelés*; die Umarmung. 3) e. gr. verborum; Cic. *összve, v. egybeköttetés*; die Verbindung.

Complĭcātĭo, ōnis, f. 3. (complico), *összverántzolás, összve tekergetés, hajtás, v. borúlás*; die Zuſammenfaltung, Zuſammenwicklung, Zuſammenlegung, Verwicklung.

Complĭco, ui, et āvi, ĭtum, et ātum, āre 1. (plico) e. gr. epistolam; *összve ráncsolni, tekergetni, hajtani, hajtogatni, fürni*; zuſammen falten, wickeln, legen. Hinc: notio complicata, *homályos, zavaros értelem*; Cic. ein dunkler verworrener Begriff.

Complōdo, si, sum, ĕre 3. (plodo) e. gr. manus; Quint. *összve ütni hogy tsattanjon, tapsolni*; zuſammen ſchlagen, daß es klatſcht.

Complōrātĭo, ōnis, f. 3. *sirás, siratás, megsiratás, kesergés, szánakozás*; das Weinen, Beweinen, die Beklagung.

Complōrātus, us, m. 4. i. q. complōratio.

Complōrātus, a, um, *megsiratott*; beweint.

Complōro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. mortem; Cic. *siratni, sirni, sirdnkozni; együtt sirdnkozni, keseregni, szánni*; weinen um etwas, beweinen, beklagen. Romani complorati [vivi mortuique. Liv.

Complōsus, a, um, *összve ütött, v. tsattantott*; zuſammen geſchlagen.

Complūo, ui, ĕre, 3. *esőnek esni*; reg-

Digitized by Google

nen. 2) *esőtől, v. esővel eltelni, megázni*; beregnen.

Complúres, m. et f. Complura et Compluria, n. plur. *sok, igen sok*; viele, sehr viele. 2) *mások, sokan, többek*; mehrere. Superlat. complurimi, ae, a, e. gr. dies.

Complúries, Adv. (complures) *sokszor, többször, gyakran, gyakor ízben, gyakorta*; mehrmahls, oft.

Complúrimus, vide: Complures.

Compluscúle, Adv. *sokszor, több ízben, elég gyakran*; oft, oder ziemlich oft.

Compluscúli, ae, a, *többen, egynehányan*; viele, oder ziemlich viele, nicht wenige.

Complútensis, e, *Complutumból, oda, v. mellőle való*; in aus oder bey Complutum. Complutenses incolae.

Cómplútum, i, n. 2. urbs Hispaniae.

Complútus, a, um, Particip. a Compluo, *esőtől v. esővel megveretett, esőverte, megázott*; beregnet, begossen.

Complúviátus, a, um, *négy szegletes*; viereckig.

Complúvium, ii, n. 2. locus, in quem aqua pluvia confluit. 2) *tsatorna, eresztsatorna*; die Dachrinne.

Compondĕro, āre, 1. (pondero) *megmérni, megfontolni*; abwägen.

Compōno, sui, sĭtum, ĕre 3. (pono) *összetenni*; zusammen setzen. 2) *elrendelni, v. intézni*; einrichten; e. gr. se ad aliquid, Cic. *valamire adni magát*; sich zu etwas schicken, bequemen. 3) *készíteni, tenni, tsinálni*; verfertigen, machen. 4) *rendbe hozni, v. szedni*; in Ordnung bringen. e. gr. aciem; Virg. *hadi rendbe állítni*; in Schlachtordnung stellen. 5) e. gr. librum; Cic. *írni*; schreiben. 6) *eltemetni*; begraben. 7) e. gr. lites, controversias; Liv. *elvégezni, végre hajtani*; endigen. 8) e. gr. amicos adversos; Hor. *összve, v. megbékéltetni, megengesztelni valakit*; versöhnen. 9) *összehasonlítni, összvedllítni, p. o. a' tanúkat*; confrontiren. 10) e. gr. aliquid cum aliquo, aliquos inter se; Quint. *szóval végezni, beszéllgetni valami eránt*; verabreden. 11) *nyugodalomra tenni*; zur Ruhe legen; e. gr. se thalamo, Virg. *lefeküdni, p. o. az ágyba*; sich zu Bette legen; e. gr. membra fessa; Virg. *a' fáradt tagokat meg, v. ki pihentetni*; die müden Glieder zur Ruhe legen. 12) e. gr. pretio aliquid; Sallust. *valami felett bizonyos bérért megegyezni*; über etwas um einen gewissen Preis einig werden. 13) *összetenni, v. ragasztni*; zusammenfügen; e. gr. os ori; Virg. *egymást megtsókolni*; einander küssen. 14) *rendbe szedni, igazgatni*; zurechte machen; e. gr. capillos; Virg. *fodorítni*; frisiren. 15) e. gr. se ad exemplum alicujus; Quint. *valakihez szabni, v. valaki szerént alkalmaztatni magát*; sich nach einem richten. 16) e. gr. urbem; Virg. *építni*; bauen. 17) e. gr. fallaciam; Plaut. *kigondolni, kitaldlni*; ausdenken. 18) e. gr. olivam; Colum. *eltenni, bétsindlni*; einlegen. 19) e. gr. verba; Cic. *szépen hangzóan ejteni a' szót*; die Wörter so setzen, daß sie schön klingen. 20) e. gr. gladiatores; Cic. *a' viaskodókat, v. bajnokokat egymás ellenébe állítni a' viaskodásra*; die Fechter gegen einander stellen, um mit einander zu fechten. 21) e. gr. parva magnis, Virg. *hasonlítni, összve hasonlítni*; vergleichen.

Comportātio, ōnis, f. 3. *összve hordás v. takarítás*; die Zusammentragung, Zusammenführung.

Comporto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. frumentum, arma in templum; Cic. *összve hordani v. takarítni, bétakarítni, rakásra, halomra, v. halmazra hordani*; zusammen tragen, führen, bringen.

Compos, ōtis, o. 3. cum Gen. et Abl. e. gr. sui, Liv. animi, Terent. mentis; Cic. *valamivel birni, hatalmának lenni valamin*; mächtig, einer Sache. 2) e. gr. virtutis, Cic. consulatus; Liv. praeda ingenti, Liv. culpae, Plaut. voti; Ovid. *részes*; theilhaft.

Compōsĭte, Adv. *helyesen, rendesen, tsinosan*; ordentlich. Comp. compositius. Tac.

Compōsĭtĭo, ōnis, f. 3. (pono) e. gr. membrorum; Cic. *összve tevés, v. szerkeztetés*; die Zusammensetzung. 2) e. gr. disciplinae; Cic. *rend, rendszeres elrendelés*; der Zusammenhang, die systematische Ordnung. 3) e. gr. gladiatorum, Cic. *viaskodni kívánó bajnokok egymás ellenébe való állítása*; die Zusammenstellung der Fechter, um mit einander zu

Digitized by Google

fechten. 4) e. gr. unguentorum; Cic. *keverés, összekeverés, elegyítés*; die Miſchung. 5) e. gr. magistratuum; Cic. *állítás, felállítás*; die Errichtung. 7) e. gr. amicabilis; Plaut. *elvégzés, egyezés*; die Beylegung, der Vergleich. 8) e. gr. rerum aptis locis; Cic. *eltevés*; die Aufhebung.

Compŏsĭtĭtĭus, a, um, *összetett*; zuſammengeſetzt.

Compŏsĭto, Adv. *önként, szántszándékkal, elvégzett akarattal*; mit Fleiß, abgeredter Maßen. Compositio factum est. Ter.

Compŏsĭtor, ōris, m. 3. *összetevő, rakó, szerkesztető, v. kötő*; der Zuſammenſetzer, Zuſammenfüger; non inventor, sed compositor, Cic. sc. verborum vel orationis etc. 2) *rendelő, elrendelő, el, v. fel osztó*; der Ordner, Eintheiler.

Compŏsĭtūra, æ, f. 1. e. gr. partium orationis; Gell. *összetevés, rakás, v. kötés*; die Zuſammenſetzung, Zuſammenfügung. 2) *összefoglalás, összefoglalás helye*; die Fuge.

Compŏsĭtus, a, um, *összetett, összerakott, v. kötött*; zuſammengeſetzt, oder gefügt. 2) *jeles, jeles magaviseletű, módos*; artig. 3) *kész, szolgálatra termett*; zu etwas bereit. 4) ex composito aliquid facere; *szóval végzés szerént tselekedni*; etwas thun, wie man es mit einander abgeredet hat. 5) e. gr. hora; Hor. *rendelt, meghatározott, bizonyos*; verordnet, beſtimmt. 6) e. gr. affectus; Quint. *tsendesített, letsendesített, letsilapított*; geſtillet. 7) e. gr. crimen; Cic. *költött*; erdichtet. 8) *összeegyezett, sjól hangzott*; harmoniſch. Compositus orator; Cic. Comp. compositior, Quint. Super. compositissimus, Cic.

Compossessor, ōris, m. 3. *birtokostárs*; ein Mitbeſitzer.

Compōtatĭo, ōnis, f. 3. *együttivás, ivó társaság*; das Zuſammentrinken, die Trinkgeſellſchaft.

Compōtĭo, īre, 4. e. gr. aliquem re; Plaut. *részeltetni*; theilhaft machen; compotiri locis, Plaut. *a' helyekre eljútni*, an die Oerter kommen.

Compōto, āvi, ātum, āre, 1. *együtt inni, iddogálni, részegeskedni, tobzódni*; mit einander trinken, zechen.

Compotor, ōris, m. 3. *ivótárs, issos, iddogáló, részegeskedő, részeges kantsó*; ein Mittrinker, Saufbruder.

Compōtrix, īcis, f. 3. *aszszony ivótárs, részeges aszszony*; eine Mittrinkerinn, Saufſchweſter.

Compraes, dis, m. 3. *kezestárs*; der Mitbürge.

Compransor, ōris, m. 3. *együtt ebédlő, vendégeskedő, vendégeskedőtárs*; ein Schmausbruder, Mitſchmauſer.

Comprĕcātĭo, ōnis, f. 3. (precor) e. gr. deorum; Liv. *kérés, segítségért való felkiáltás*; das Bitten, die Aufrufung um Hülfe.

Comprĕcor, ātus sum, āri, 1. e. gr. Deum; Ter. *kérni*; bitten. 2) *hívni, segítségül hívni*; anrufen, z. B. der Hülfe wegen.

Comprĕhendo, di, sum, ĕre, 3. e. gr. naves; Liv. *összetenni, ragasztni, kötni, kaptsolni*; zuſammen faſſen, zuſammen fügen. 2) e. gr. duo stadia, Colum. *magában foglalni, befoglalni*; umfaſſen, in ſich faſſen, begreifen. 3) e. gr. aliquid manibus; Cic. *megfogni, megmarkolni, erősen tartni, v. fogni*; ergreifen, anfaſſen, feſthalten. 4) e. gr. animo, mente; Cic. *általlátni, megfogni, v. érteni, képzelni*; einſehen, begreifen, ſich vorſtellen 5) e. gr. sensibus aliquid, Cic. *rajta kapni, kitalálni, felfedezni, észrevenni*; ertappen, entdecken, bemerken. 6) *fogadni, mehében fogadni, teherbe esni*; empfangen, ſchwanger werden.

Comprĕhēnse, Adv. *röviden*; kurz. 2) *értelmesen, érthetően*; begreiflich.

Comprĕhensĭbĭlis, e, *körül, v. befogható, v. foglalható*; was umfaſſet werden kann. 2) *érthető, megfogható, könnyen általlátható*; begreiflich, leicht zu begreifen. 3) *észrevehető*; bemerklich.

Comprĕhensĭo, ōnis, f. 3. e. gr. rerum; Cic. *összve, v. meg fogás*; die Zuſammenfaſſung. 2) e. gr. verborum; Cic. *összve tevés, rakás, v. foglalás*; die Zuſammenfügung. 3) *megértés, megfogás*; der Begriff. 4) *elfogás elzárás*; die Ergreifung, Gefangennehmung.

Comprĕhenso, āre, 1. *által fogni, v. ölelni*; umfaſſen.

Comprĕhensus, a, um, *megfogott, megmarkolt*; angefaßt, feſtgehalten. 2) *befoglalt*; umgefaßt. 3) *elfogott*,

Digitized by Google

elvárt, fogságra vetett; ergriffen, gefangen genommen. 4) *által látott, megfogott*; eingeſehen, begriffen.

Comprendo, i. q. Comprehendo apud Poëtas.

Compresbyter, i, m. 2. *papitárs, főszemélytárs*, der Mitprieſter, Mitälteſter.

Compresse, Adv. *öszve v. egybe nyomva, v. szoritva*; zuſammen gedrückt: compressius loqui; Cic. *rövidebben szóllani, v. beszéllni*; kürzer ſprechen. 2) compressius quaerere. Gell. *gondosabban, szorossabban*; genauer, ſchärfer.

Compressio, ōnis, f. 3. *öszve nyomás, v. szoritás, szorongatás*; die Zuſammendrückung. 2) *megszeplősités*; die Schwächung einer Weibsperſon. 3) *elhálás*; der Beyſchlaf. 4) *rövidités*; die Abkürzung.

Compressor, ōris, m. 3. i. q. stuprator.

Compressus, us, m. 4. *öszve nyomás, v. szoritás*; das Zuſammendrücken. 2) *meg, v. által ölelés*; die Umarmung. 3) *elhálás*; der Beyſchlaf.

Compressus, a, um, *szorossan öszve nyomott, öszve szoritott*; enge, dicht, zuſammengedrückt. 2) Compressi oculi; Colum. *befogott szemek*; eingedrückte Augen; compressis manibus sedere; Quint. *henyélni, dologtalankodni*; müſſig ſitzen. 3) compressa; Plaut. *megesett személy*; eine die zu Falle gekommen iſt.

Comprimo, essi, essum, ĕre, 3. (premo) *öszvenyomni, szoritni*; zuſammendrücken. 2) *elhalgatni, eltitkolni*; verſchweigen; e. gr. os; Ovid. *halgatni, szádját meg v. befogni*; das Maul halten. 3) e. gr. lingvam alicui; Plaut. *bedugni a' szádját, elhalgattatni valakit*; einem das Maul ſtopfen. 4) e. gr. conatum alicujus; Cic. *megakaddlyoztatni szándékát, v. szándékában*; eines Vorhaben verhindern. 5) e. gr. virginem; Liv. *megszeplősitni*; eine Jungfrau ſchwächen. 6) e. gr. seditionem; Curt. *zaboldzni, tartóztatni, tsendesitni elnyomni*; bändigen, ſtillen, dämpfen. 7) *megnyugodni valamin*; ſich zufrieden geben. Comprime te. Plaut. 8) e. gr. annonam. Ter. *tovább tartani, tartogatni, nagyobb árát, v. árra várni, v várakozni*; das Getreide zurückhalten.

Comprobātio, ōnis, f. 3. *jóváhagyás, javallás*; das Gutheißen, die Billigung.

Comprobātor, ōris, m. 3. *jóváhagyó, javalló*; der etwas gut heißt, billiget. Cic.

Comprŏbo, āvi, ātum, āre, 1. (probo) e. gr. aliquid, Cic. legem; Liv. *javallni, jóvá hagyni*; billigen, für gut und recht halten. 2) *ditsérni*; loben. 3) e. gr. testimonio aliquid; Liv. *bé, v. megbizonyitni, megerősitni*; beſtätigen, beweiſen. 4) e. gr. venenum; Cic. *jónak, derécknek, erősnek tartani*; für gut und tüchtig halten.

Comprōmissārius, ii, m. 2. *perlekedő felek szabad tetszése szerént választott közbiró*; ein willkührlicher, von den Parteyen erwählter Schiedsrichter, Schiedsmann.

Comprōmissum, i, n. 2. *költsönös igéret valaminek tevésére*; ein gegenſeitiges Verſprechen, etwas zu thun. 2) *minden két személy közt való egyesség*; jeder Vergleich unter zwey Perſonen.

Comprōmitto, si, sum, ĕre, 3. *költsönös igéretet tenni*: ein gegenſeitiges Verſprechen einander thun.

Compte, Comptus, i. q. Comte etc.

Compugno, āre. 1. *viaskodni; hartzolni*; mit einander fechten, ſtreiten.

Compulsio, ōnis, f. 3. *rdhajtás, serkengetés, sarkalás, ösztönözés, nógatás*; die Antreibung.

Compulso, āre, 1. (Frequ. a pello), *ütni, vetni, tasszigálni, döfni, szúrni*; ſchlagen, ſtoßen. 2) *hajtani, öszve hajtani, egybeverni*; treiben.

Compulsor, ōris, m. 3. *hajtó*; der Treiber. 2) *serkentő, nógató*; ein Antreiber.

Compulsus, a, um, *rdhajtott, serkentett, nógatott*: angetrieben. 2) *ütött, vert, szúrt*; geſtoſſen, geſchlagen.

Compunctio, ōnis, f. 3. *szúrás, szurdalás*; das Stechen. Compunctiones laterum, *öldalnyilallás*; das Seitenſtechen.

Compunctus, a, um, *szurdalt*; geſtochen. 2) *jegyelt, megjegyelt*; gebrandmarkt.

Compungo, unxi, unctum, ĕre, 3. (pungo) *szúrni szurdalni, furdálni*; ſtechen. 2) e. gr. aculeis urticae; Lucret. *tsalánnal magát megszúrni, v. szurdalni*; ſich mit Neſſeln brennen. 3) e. gr. se suis acuminibus;

Cic. *viszketegessége által magának ártani, magát kimagyarázni nem tudni, maga nyelvével verni meg, v. veszteni magát*; durch Spitzfindigkeiten ſich ſelbſt ſchaden, ſich nicht erklären können. 3) e. gr. notis Threiciis; Cic. *jelelni, megjelelni*; brandmarken.

Compŭrgo, āre, 1. *tisztítni, megtisztítni, tisztogatni*; reinigen.

Compŭtābilis, e, *számlálható, számolható, meg, össze, v. fel számlálható, v. számolható*; was man rechnen kann, was zuſammen zu rechnen iſt.

Compŭtātĭo, ōnis, f. 3. *meg, v. össze számlálás, összeadás*; Zuſammenrechnung, Überrechnung. 2) *haszonkeresés, haszonvadászás*; der Eigennutz, die Eigennützigkeit. Senec.

Compŭtātor, ōris, m. 3. *meg, össze, v. felszámláló, összeadó*; ein Zuſammenrechner.

Compŭto, āvi, ātum, āre, 1. *meggondolni, gondolóra venni, számbavenni, betsülni, megbetsülni, betsét meghatározni, meg, fel, össze, v. kiszámlálni*; erwägen, überſchlagen, ſchätzen, rechnen, ausrechnen, zuſammenrechnen. 2) *vélni, véleked-ni, úgy tartani, azzal tartani*; meinen. 3) e. gr. ramos, Plin. *le vágni, v. vagdalni, tsonkítni*; abhauen. 4) *maga hasznát nézni, v. keresni*; auf ſeinen Vortheil ſehen.

Compŭtresco, trui, ĕre, 3. (putris) *meg, v. össze rothadni*; verfaulen.

Compŭtus, i, m. 2. *számadás*; die Rechnung. 2) *idő számlálás, v. kiszámlálás*; die Ausrechnung der Zeit.

Comte, Adv. e. gr. dicere; Senec. *tsinosan, ékesen, módosan*; zierlich, geſchmückt, ordentlich. 2) *pompásan*; prächtig.

Comtŭlus, a, um, Dim. *felékesített, tsinos*; geſchmückt.

Comtus, a, um, (Part. a comor) *felékesített*; geputzt. 2) *tsinos, takaros, tiszta, díszes*; nett, zierlich. Comp. comtior. Sveton. Superl. comtissimus.

Comtus, us, m. 4. (como) *tsinosság, ékesség*; der Putz, Schmuck.

Cŏmŭla, ae, f. 1. (Dim. a coma) *hajatska, kevés haj*; wenig Haar, das Haar.

Cŏmum, i, n. 2. urbs Italiae in Gallia Cisalpina; hinc: Comensis.

Cōmus, i, m. 2. deus comessationum, nocturnarumque saltationum praeses.

Con, Praepositio inseparabilis, significans fere: cum v. simul; ut conjungo; interdum: contra; ut, contendo; interdum: valde, ut, concrepo. Propter euphoniam, ante vocalem et h. abjicit n; ut: coëreeo, cohortor; ante b. m. et p. mutat n. in m; ut: combibo, commoveo, compono; ante l. et r. conformat in similem; ut: colligo, corrigo.

Cŏnābilis, e, e. gr. vomitus; *nehéz, bajos, terhes, fáradságos*; mühſam.

Cōnāmen, ĭnis, n. 2. *igyekezet, szándék, fáradozás*; die Bemühung, Unternehmung.

Cōnāmentum, i, n. 2. *műszer, mivszer, segítő eszköz*; ein Werkzeug, Hülfsmittel.

Cōnātĭo, ōnis, f. 3. i. q. Conamen.

Cōnātum, i, n. 2. i. q. sequens.

Cōnātus, us, m. 4. e. gr. rei; Cic. *igyekezet, szándék, fáradozás*; die Unternehmung, Bemühung. Parare conatum omnem in aliquid, Cic. Conatum capere; Cic. *próbát tenni*; Verſuch machen.

Concăco, āre, 1. i. e. cacando conspurcare, *összetsúnyítni*; beſchmeiſſen.

Concaedes, is, f. 3. *bévágás*; ein Verhau.

Concălĕfăcĭo, ēci, actum, făcĕre, 3. *bémelegíteni, befűtni*; erwärmen.

Concălĕfactōrius, a, um, 3. *bémelegítésre való*; zum Erwärmen dienlich, erwärmend.

Concălĕfĭo, factus sum, fieri, 3. *bémelegűlni, befűlni*; erwärmt werden.

Concălĕo, ēre, 2. *meleg lenni*; warm ſeyn.

Concălesco, lui, escĕre, 3. *bémelegedni*; warm oder heiß werden. 2) *felhevűlni, neki hevűlni*; hitzig werden, z. B. vor Liebe.

Concallesco, lui, escĕre, 3. *megkérgesedni*; harte Haut oder Schwielen bekommen, hart werden. 2) *eltompúlni, érzéketlenűlni*; das Gefühl verlieren, unempfindlich werden.

Concămĕrātĭo, ōnis, f. 3. *bóltozás, béboltozás*; die Wölbung. 2) *boltozat, bólthajtásos hely*; gewölbter Ort, Gewölbe.

Concămĕro, āvi, ātum, āre, 1. *béboltozni, bólthajtás alá venni*; wölben.

Concandesco, dui, ĕscĕre, 3. *meggyúladni*; entbrennen.

Digitized by Google

Concăni, ōrum, populus Hispaniae.

Concănus, i, m. 2. incola urbis Concanae.

Concaptīvus, a, um, *fogolytárs, vele együtt fogságra esett*; mit gefangen.

Concastīgo, āre, i. q. castigo.

Concătĕnātĭo, ōnis, f. 3. *összeláncolás*; Zuſammenkettung, Verbindung. 2) i. q. constrictio.

Concătĕno, āre, 1. *összeláncolni, összekötni*; zuſammen ketten, verbinden.

Concătervo, āre, 1. *össze vagy rakásra gyűjteni*; zuſammen häufen, dicht zuſammen ſtellen.

Cōncăvārĭum, ii, n. 2. *víztartó*; ein Waſſerbehälter.

Cōncăvĭtas, ātis, f. 3. *üreg, öble valaminek*; einwärts runde Biegung, inwendige runde Fläche einer Kugel oder eines Gewölbes, die Höhlung, Höhle.

Concăvo, āre, 1. *kiüregleni, kivájni*; hohl machen. 2) *meggörbíteni*; krümmen, beugen.

Concăvus, a, um, *üreg, öblös*; hohl. 2) *görbe, kajmás, kampós*; gekrümmt, gebogen.

Cōncēdēntĭa, ae, f. 1. *engedelem, megegyezés*; die Erlaubniß, Einwilligung.

Concēdo, essi, essum, cēděre, 3. i. q. cedo, v. gr. rus, habitatum; *menni*; gehen. 2) v. gr. ex aedibus, Ter. *elmenni, eltávozni*; weggehen, fortgehen, weichen. Concedere, Tac. vel, fato concedere. Plin. *meghalni*; ſterben. 3) alicui in re. Cic. *engedni valakinek*; einem weichen, nachgeben. 4) crimen alicui, Cic. peccata etc. *elengedni, megbotsátni*; verzeihen, vergeben. 5) *megengedni valamit, nem mondani ellene, helybehagyni*; zugeſtehen, einräumen. Concedo sit divos, Catull. 6) v. gr. jurisconsultis. Cic. *engedni, engedelmeskedni*; nachgeben, gehorchen.

Concĕlĕbro, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. convivia; *nagy számmal megjelenni, valamin, v. megldtogatni valamit*; zahlreich oder häufig beſuchen. 2) *meg vagy betölteni*; erfüllen. 3) v. gr. diem natalem; *megünnepelni, megtisztelni*; feyern, feyerlich machen. 4) victoriam, etc. *mindenütt elhírlelni, hirdetni*; überall ausbreiten, bekannt machen.

Cōncĕllīta, ae, m. 1. *kamarás társ*; Lexicon Trillingue. — Pars I.

ein Cellenbruder, der mit einem auf einer Celle wohnet.

Concēlo, āre, 1. *eltitkolni*; verhehlen.

Concentĭo, ōnis, f. 3. i. q. concentus.

Cōncĕntor, ōris, m. 3. *vele énekló, együtt énekló*; Mitſinger.

Cōncĕntrātĭo, ōnis, f. 3. *egy középpontra futás*; Zuſammenlaufung in einem Mittelpunkt.

Cōncĕntrĭcus, a, um, *egy középponttú*; was einen Mittelpunkt mit einem andern hat.

Cōncĕntro, āre, 1. *egy középpontban összemenni*; in einem Mittelpunkte zuſammen kommen.

Concentŭrĭo, āre, 1. *összegyűjteni, p. o. szdzanként*; in Centurien verſammeln.

Concentus, us, m. 4. (concino), *együtt énekles vagy muzsikálás*; das Zuſammenſingen oder Spielen auf Inſtrumenten, der Einklang, die Muſik. 2) *megegyezés, összeegyezés, hármónia*; Übereinſtimmung, Harmonie.

Conceptăculum, i, n. 2. *tartó*; Behältniß.

Cōncĕptēla, ae, f. 1. *vízfelfogó*; Waſſerbehälter. 2) *tó*; der Teich.

Conceptĭo, ōnis, f. 3. *körülete valaminek*; die Umfaſſung, der Umfang. 2) *kigondolás, gondolatba vétel*; die Verfaſſung, z. B. der Gerichte, Abfaſſung, z. B. der Formeln. 3) *fogantatás t. i. az aszszony méhében*; Empfängniß, das Schwangerwerden.

Conceptīvus, a, um, v. gr. feriae; *változó, p. o. innep napok*; unbeſtändig, angeordnet.

Concepto, āre, 1. *fogadni, t. i. méhében*; empfangen, z. B. im Mutterleibe. 2) v. gr. mente; *kigondolni, feltenni magában*; denken, ſich vorſetzen.

Conceptus, a, um, *fogadott, fogantatott, t. i. magzát*; empfangen. 2) *kitsinált, elrendelt*; abgefaßt, geordnet. 3) *kigondolt, elgondolt, meggondolt*; überlegt, wohl bedacht.

Conceptus, us, m. 4. *együvefolyás*; der Zuſammenfluß. 2) v. gr. ignis; *támadás, belekapás*; das Faſſen, Ergreifen, z. B. des Feuers. 3) *méhébefogadás, fogantatás*; die Empfängniß, das Schwangerwerden. 4) conceptus animi; *gondolat*,

Digitized by Google

kigondolás; der Gedanke; it. *feltétel*; der Vorsatz.

Concerno, ĕre, 3. *összeelegyíltni*; vermischen. 2) *nézni, látni*; sehen; it. *illetni*; betreffen.

Concerpo, psi, ptum, ĕre, 3. *elszaggatni*; zerpflücken, zerreissen. 2) sc. verbis; *megpirongatni*; durchziehen.

Concertātĭo, ōnis, f. 3. *megvivás, hartzolás*; das Streiten. 2) verborum; Cic. *szóval való vetekedés, visszálkodás, szóvittatás*; der Disput, Wortzank.

Concertātīvus, a, um, *egymással elenkező*; mit einander streitend.

Concertātor, ōris, m. 3. *vetélkedő*; ein Nebenbuhler, Mitstreiter.

Concertātōrĭus, a, um, *vetélkedést illető*; das Streiten betreffend.

Concerto, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. verbo, cum aliquo de re aliqua, Cic. *vetekedni, vetélkedni valamiről*; streiten, wetteifern. 2) re; *hartzolni, meg vívni valakivel*; streiten, kämpfen. 3) *egymással vetekedni, tzivódni, p. o. szóval*; Cic. mit einander zanken, hadern. 4) v. gr. de re, vel rem; Cic. *tanátskozni a' dologról, meghányni vetni a' dolgot, tanakodni valamiről, valamin, valami felől*; sich mit einander über eine Sache berathschlagen.

Concessātĭo, ōnis, f. 3. *késedelem, késedelmezés*; das Zaudern.

Concessĭo, ōnis, f. 3. *engedelem, megengedés*; die Erlaubniß, Zugestehung. 2) criminis. Cic. *elengedés*; die Begnadigung.

Concesso, āre, *késni, késedelmezni*; zaudern. 2) *megszűnni*; aufhören.

Concessus, us, m. i. qu. concessio.

Concessus, a, um, *megengedett, oda engedett, adott*; erlaubt, bewilligt, gegeben.

Concha, ae, f. 1. *kagyló, kávás tsiga*; eine Muschel. 2) i. e. Mya margaritifera; *gyöngytermő mia*; die Perlenmuschel. 3) *gyöngy*; die Perle. 4) concha margaritifera vel unionum; *gyönghéz*; die Perlenmutter. 5) Hor. *balzsamtartó*; ein Balsamgefäß. 6) Concha caerula, Varr. *az ég kék kárpitja, vagy bóltozatja*; der Himmel, das blaue Gewölbe.

Conchātus, a, um, *kagylóforma, tsigás*; muschelförmig.

Conchĕus, a, um, *kagylóból, tsigából való*; von Muscheln.

Conchĭelātus, a, um, *babbal töltött*; mit Bohnen angefüllt.

Conchis, is, f. 3. *paszúly, bab neme*; eine Art Schaalbohnen.

Conchĭta, ae, m. 1. *kagylószedő vagy halászó*; ein Muschelsammler.

Conchŭla, ae, f. 1. *kagylótska*; eine kleine Muschel.

Cōnchylĭas, ae, f. 1. *tsigakő, tsigaforma kő*; der Schneckenstein. 2) *skárlát*, t. i. *szín*; Scharlach.

Conchylĭātus, a, um, *skárlát színre festett*; purpuren. 2) *skárlátba öltözött*; in Purpur gekleidet.

Cōnchylis, is, f. 3. *tengeri tsiga, kagyló*; die Meerschnecke. 2) *gyöngyház*; die Perlenmutter. 3) *bársonytsiga*; die Purpurschnecke. 4) *skárlátszín*; die Purpurfarbe.

Conchylĭum, ĭi, n. 2. *kagyló*; die Muschel- oder Schalthier. 2) *bársonytsiga*; die Purpurschnecke. 3) *skárlátszín*; die Purpurfarbe. 4) *skárlátruha*; Purpurkleid, Purpur.

Cōnchylĭus, ĭi, m. 2. i. q. Concha.

Cōnchyta, ae, m. 1. *gyöngytermő kagyló szedő v. halászó*; Muschelfänger, Perlenfischer.

Concīdo, īdi, cīsum, cīděre, 3. (con et caedo); *elvagdalni, összevagdalni, elmetélni, apróra metelni, darabolni*; zerhauen, zerschneiden, in Stücke schneiden, zerstückeln. 2) Met. *felkontzolni, összedarabolni, levágni, p. o. az ellenséget*; zerfleischen, niederhauen, z. B. Feinde. 3) v. gr. exercitum; Caes. *összetörni, semmivé tenni, potsékká tenni*; zu Grunde richten, zu nichte machen. 4) v. gr. sententias; *feldarabolni, apró részekre vagy lszekre osztani*; zerstückeln. 5) *legyalázni, lemotskolni*; heruntermachen, durchziehen, schimpfen. 6) aliquem; *valakit keményen megtudfolni*; einen hart widerlegen.

Concĭdo, īdi, děre, 3. (con et cado); *leesni, összerogyni, összedűlni*; zusammenfallen, über den Haufen fallen, umfallen. 2) *lerohanni, rohanással leesni, leszakadni*; herabstürzen. 3) *beszakadni, leszakadni, rászakadni, összeomlani*; einstürzen, einfallen. Concidat omne coelum. Cic. Conclave concidit. Cic. 4) *elesni, meghalni, p. o. hadban*; fallen, bleiben, umkommen, sterben. 5) *megszűnni lenni, elveszni*; auf-

Digitized by Google

hören, ein Ende nehmen, zu Grunde gehen. Venti concidunt: *szűnik a' szél*; die Winde legen sich. 6) Met. Concidere mente, animo, Cic. *el-tsüggedni*; den Muth sinken lassen, kleinmüthig werden.

Concĭĕo, cīvi, cītum, cĭēre, 2. et Concĭo, cīvi, cītum, īre, 4. *öszvegyüjteni, öszvehivni*; versammeln, zusammenrufen. 2) v. gr. iram, simultates, malum alicui; *támasztani, gerjeszteni, okozni*; erregen, verursachen. 3) *fellázasztani*; aufwiegeln.

Concĭlĭābŭlum, i, n. 2. *gyülekezet, öszveseregles*; die Versammlung. 2) *öszveseregló hely*; der Versammlungsort.

Concĭlĭātĭo, ōnis, f. 3. v. gr. gratiae, *kedvnyerés, engesztelés*; die Erwerbung der Gunst. 2) *öszveegyeztetés, öszvebékéltetés, megengesztelés*; die Vereinigung, Verbindung. 3) v. gr. pacis; Ter. *békességszerzés, helyreállitás*; die Erwerbung, Stiftung. 4) *egyesség, egyezés*; der Vertrag.

Concĭlĭātor, ōris, m. 3. v. gr. amicitiae, Suet. nuptiarum, Nep. *szerző, inditó, inditó oka, támasztója valaminek*; der Stifter, Urheber. 2) *keritő*; ein Kuppler. 3) *öszvebékélsető, öszveegyeztető*; der Versöhner, Schiedsmann.

Concĭlĭātrīcŭla, ae, f. 1. Dimin. (a conciliatrix), *közbenjáró*; eine Vermittlerinn. 2) *keritő asszony*; eine Kupplerinn.

Concĭlĭātrix, īcis, f. 3. v. gr. amicitiae, pacis; *szerző, helyreállitó, egyeztető*; die Vereinigerinn, Stifterinn. 2) *keritő asszony*; eine Kupplerinn.

Concĭlĭātūra, ae, f. 1. *békéltetés, megengesztelés*; die Versöhnung. 2) *keritės*; die Kupplerey.

Concĭlĭātus, us, m. 4. *öszveegyeztetés*; die Vereinigung.

Concĭlĭo, āvi, ātum, āre, 1. *egyeztetni, egyesitni, öszve egyesztetni*; vereinbaren, vereinigen. 2) aliquem ad alterum. Plaut. alterum alteri; Caes. *megbékéltetni, öszvebékéltetni, megengesztelni egymáshoz*; versöhnen, vergleichen. 3) v. gr. pacem inter aliquos; Ter. *helyreállitni, visszaállitni, szerezni*; zuwege bringen. 4) v. gr. sibi animum alicujus Liv. amorem sibi ab aliquo, Cic. *megnyerni, szerezni*; erwerben, verschaffen. 5) *öszveszerezni két személyt, egymásnak megkeritni*; kuppeln, verkuppeln. 6) v. gr. pecuniam, Cic. *szerezni, keritni*; sich Geld verschaffen. 7) pecunia conciliare aliquid; Plaut. Ter. *pénzen venni, szerezni*; für Geld verschaffen, kaufen.

Concĭlĭum, ii, n. 2. *öszvegyülés, gyülés*; die Versammlung. Ad concilium vocare: Liv. *tanátskozás végett öszvehivni, egybegyüjteni*; zusammen rufen. 2) *egyházi gyülés, szinat*; die Kirchenversammlung 3) *tanátskozás, tanátsgyülés*; die Berathschlagung, Rathsversammlung.

Concĭnentĭa, ae, f. 1. *együtt éneklés*; das Zusammensingen. 2) *öszveegyezés, p. o. a' hangokban*; die Übereinstimmung.

Concĭnĕrātus, a, um, *hamuval béhintet, béhumvazott*; mit Asche bestreut.

Concinnātĭo, ōnis, f. 3. *elrendelés, elintézés*; die Zurechtmachung, Zubereitung. 2) *készités, elkészités*; das Machen, die Verfertigung.

Concinnātor, ōris, m. 3. *elrendelő, elintéző*; der etwas zurecht macht, gehörig einrichtet. Concinnator capillorum; *hajfésülő, hajfodorító, hajfonó, 's a' t.* der die Haare zurecht macht. 2) *készitő*; der Verfertiger.

Concinnātus, a, um, *elkészitett, elintézett*; zubereitet. 2) *ékes, ékesen, szépen felkészült*; geputzt. 3) *jól öszveilletett, öszverakott*; zusammengefügt.

Concinne, Adv. *jelesen, szépen, ékesen*; artig, fein, nett, hübsch.

Concinnis, e, loco: concinnus, a, um.

Concinnĭtas, ātis, f. 3. *öszveillés, jó öszveilletés*; die Schicklichkeit, wenn alles gut paßt. 2) *jelesség, ékesség*; die Zierlichkeit.

Concinnĭter, Adv. i. q. concinne.

Concinnĭtūdo, ĭnis, f. 3. i. q. concinnitas.

Concinno, āvi, ātum, āre, 1. *jól és helyesen elrendelni, szépen öszveilletni, rakni, 's a' t.* schicklich zusammen fügen, zusammen ordnen, zierlich zusammen setzen. 2) *elkészitni, elrendelni, valaminek a' módj-*

Digitized by Google

jdt megadni; zubereiten, etwas zurecht machen. 3) *tsinálni, valamivé tenni*; machen, abrichten. Nulla res tam delirantes homines concinnat cito, etc. Plaut.

Concinnus, a, um, *öszveillő, öszveegyező, alkalmatos*; wohl übereinstimmend, schicklich. 2) *jeles, ékes, kellemetes, tetszö*; nett, zierlich, angenehm, gefällig im Betragen.

Concĭno, īnui, entum, cĭnĕre, 3. *együtt énekelni valakivel, vagy muzsikán együtt játszani*; zusammen singen, mitsingen oder spielen. 2) laudes alicui; *valakit ditsérni, ditséretét hirdetni*; einen loben. 3) *egy értelemben lenni vele, egyetérteni*; übereinstimmen.

Concĭo, īre, vide: Concieo.

Concĭo, ōnis, f. 3. *nép gyülése*; die Versammlung des Volks. Concionem convocare, advocare, vel vocare; Liv. *öszvegyüjteni a' népet, gyülésbe hivni*; das Volk zur Versammlung rufen. 2) *a' néphez vagy a' nép elött tartandó, vagy tartott beszéd*; eine Rede vor dem Volke. Concionem habere; Cic. *beszédet tartani*; eine Rede halten. Concio funebris, Cic. *halotti beszéd*; eine Leichenrede. 3) *engedelem a' beszéllésre vagy beszédtartásra a' nép elött v. a' néphez*; Erlaubniß ans Volk zu reden. 4) *beszéllőszék, ördlőszék*; die Rednerbühne. Ascendere in concionem. Cic.

Concĭōnābundus, a, um, i. q. concionans.

Concĭōnālis, e, *a' nép gyülésebéli*; in der Volksversammlung üblich, dort befindlich.

Concĭōnans, tis, o. 3. *beszéllő, beszédtartó*; redend.

Concĭōnātor, ōris, m. 3. *beszéllő a' nép elött*; ein Redner vor dem Volke. 2) *népdlzzasztó*, t. i. *a' nép elött tartott beszéd által*; einer, der das Volk durch öffentliche Reden aufwiegelt. 3) *prédikátor*; ein Prediger. Theod.

Concĭōnor, ātus sum, āri, 1. *a' polgári vagy hadi nép elött beszédet tartani*; eine öffentliche Rede halten, z. B. an die Versammlung des Volkes oder der Armee. 2) *a' nép gyülésében jelen lenni*; der Volksversammlung beywohnen. 3) *a' tedromon declamálni*; auf dem Theater deklamiren.

Concĭpĭo, ēpi, eptum, cĭpĕre, 3. (con et capio) *öszvevenni, együve venni vagy fogni*; zusammen nehmen, zusammen fassen. 2) *felfogni, magába venni*; auffangen, in sich aufnehmen, an sich nehmen. Nubes concipiunt humorem. Lucret. Platani plurimum ventorum concipiunt. Plin. 3) scil. utero; *méhében fogadni*; schwanger werden. Concipere ex aliquo: *valakitöl terhbe esni*; von Jemanden schwanger seyn. 4) v. gr. animo, mente; *megfogni, képzelni, dltalldtni*; begreifen, mit dem Verstande umfassen, fassen, denken. Concipio hominem posse omnia praestare, Cels. Haec animo concipi non possunt. Plin. 5) v. gr. ignem, Cic. flammam, Caes. *meggyúladni, beléakadni*, t. i. *a' tüznek*; Feuer fassen oder fangen, in Flammen gerathen. Spem concipere. Ovid. *reményleni kezdeni*; Hoffnung bekommen, Morbum concipere; Col. *betegséget okozni magának valami által*; sich eine Krankheit zuziehen. Radices concipere; *megfoganni, gyökeret verni, meggyökeredzni*; Wurzel fassen. 6) v. gr. fraudes, Cic. scelus in se, Cic. *feltenni magába valamit, szándékozni valamit*; sich vornehmen, unternehmen, begehen. 7) *gondolni, kigondolni valamit, és elöadásba szerkeztetni*; *a' gondolatot elöadásba szerkeztetni*; verfassen, aufsetzen, abfassen. 8) concipi, *származni*; entstehen, verursacht werden.

Concīsa, ōrum, n. 2. *bévdgott erdö*; ein verhauener Wald, da man nicht durch kann.

Concīse, Adv. *rövid mondásokban, megszaggatva*; in kurzen Sätzen, abgekürzt. 2) *röviden*; kurz.

Concisĭo, ōnis, f. 3. *megszaggatás, részekreosztás*, die Zerstückelung, Zertheilung.

Concisōrium, ii, n. 2. *vágókés*; das Hackmesser, Schnittmesser.

Concisūra, ae, f. 1. *darabokraosztás, elvagdalás*; die Zerschneidung, Zertheilung. 2) v. gr. aquarum; *vizek elágazása*; die Zertheilung. 3) *repedés, hasadás, hasadék*; der Riß, Riß.

Concīsus, a, um, *elvdgott, élmetszett*;

abgehauen. 2) *összevagdalt*; zerſchnitten. 3) *felkontzolt*; niedergemacht, aufgerieben. 4) *rövid, summás*; kurz, in kurze Sprüche gefaßt. 5) *lemotskolt*; durchgezogen.

Concitāmentum, i, n. 2. *ösztön, inger, ingerlő eszköz*; die Anreitzung, Reitzungsmittel.

Concitāte, Adv. *hevesen, tüzesen, gyorsan*; heftig, mit Heftigkeit. Comp. concitatius, Sup. concitatissime.

Concitātio, ōnis, f. 3. v. gr. animi; *felingerlés, felindltás, felháborltás*; die Erregung, die Setzung in Bewegung. 2) plebis; *felldzzasztás*; die Aufhetzung, der Aufruhr. 3) animi, (neutr.), *felhdborodás*; die Gemüthsbewegung, der Affect.

Concitātor, ōris, m. 3. *felingerlő*; der Anſtifter. 2) *ldzzasztó*; der Aufwiegler.

Concitātrix, īcis, f. 3. *felingerlő, felldzzasztó*; die Anſtifterinn.

Concitatus, a, um, *felindltott, felgerjesztett*; angereitzt, aufgewiegelt. 2) *gyors, sebes*; ſchnell. Comp. concitatior. Sup. concitatissimus, v. gr. equus; *sebes futó ló*; ein geſchwindes Pferd.

Concīto, āvi, ātum, āre, 1. *megindítni, mozgásba hozni*; in Bewegung ſetzen, erregen. 2) *felhdborltni, felindltni, felgerjeszteni*; erregen, anreitzen. Aliquem in iram concitare; Quint. *valakit haragra ingerleni*; einen zum Zorne reitzen. Se in hostem concitare; Liv. *nekl menni, neki hajtani az ellenségnek*. Liv. den Feind anfallen. Equum concitare calcaribus; Liv. *megsarkantyúzni a' lovat*; das Pferd anſpornen. Concitari in aliquem; *valakire megharagudni, valaki ellen felgerjedni*; gegen jemanden aufgebracht werden.

Concītor, ōris, m. 3. i. q. Concitator.

Concītus et Concitus, a, um, v. gr. ad rixam; *felingerlett, felindltott, felháborltott*; angereitzt, aufgebracht, 2) *haragos*; zornig. Concitus ad iram; *haragra kész*; zum Zorne geneigt. Cursu concitus; *gyors vagy sebes futó, könnyü futó*; ſchnell im Laufe.

Concĭuncŭla, ae, f. 1. *egy kis gyülés*; eine kleine Verſammlung. 2) *egy kis beszéd*; eine kleine Rede. 3) *rövid predikátzio*; eine kleine Predigt.

Concīvis, is, c. 3. *polgár társ*; ein Mitbürger.

Conclāmātio, ōnis, f. 3. *együtt kidltozás*; das Zuſammenſchreyen, ein allgemeines Geſchrey.

Conclāmātus, a, um, *tudva való, kihirdettetett*; bekannt. 2) *jajgatva megsiratott*; mit großem Geſchrey beweint. 3) *minden reménység nélkül elveszett*; hoffnungslos, aufgegeben. Conclamatum est; *oda minden reménység, minden el van veszve*; es iſt geſchehen, es iſt vollbracht, es iſt alles verloren. 4) Conclamatum frigus; *tsikorgó hideg*; eine außerordentliche Kälte.

Conclāmīto, āre, 1. *kiabálni, kidltozni*; oft ſchreyen.

Conclāmo, āvi, ātum, āre, 1. *együtt kidltozni*; zuſammen ſchreyen. 2) *kiabálni, kidltozni*; ſchreyen, oft ſchreyen. 3) *valamit kihirdltani, kihirdetni*; etwas ausrufen, bekannt machen. Conclamare vasa; Caes. *indúlót hirdetni*; den Aufbruch ankündigen. 4) v. gr. mortuos; *hdromszoros kiabdlással próbdlni meg, ha valyon a' hólt igazán meghólt é*; einem Todten dreymahl zurufen, um zu erfahren ob er todt ſey.

Conclaudo, vide: concludo.

Conclāve, is, n. 3. (con et clavis); *szoba*; das Zimmer. 2) *kamara*; eine Kammer. 3) *istálló*; ein Stall.

Concludo, ūsi, ūsum, dĕre, 3. v. gr. in aliquem locum, aliquo loco, Cic. *bézárni*; einſchließen, einſperren; it. v. gr. se; *bézárkózni*; ſich einſchließen. 2) epistolam; Cic. vocem, Quintil. *befejezni, bérekeszteni, elvégezni, bévégezni*; ſchließen, endigen. 3) orificium, os; *bédugni, bétenni*; verſchließen, zumachen. 4) *okoskodni valamiből, itéletet, következést húzni, azt v. ezt hozni ki, gondolni, ltélni, valamiből*; ſchließen, einen Schluß machen, folgern, ein Urtheil fällen. 5) *körülfogni, bézárni*; umſchließen, umgeben. Concluditur portus urbe. Cic. 6) *bonne lenni, befoglalni, befoglaltatni*; enthalten, enthalten ſeyn in etwas.

Conclūse, Adv. v. gr. dicere, Cic. *helyesen és röviden*; gut und kurz gefaßt.

Conclūsio, ōnis, f. 3. (con: ludo), *kö-*

Digitized by Google

rülfogás, *bézárás*; die Einschließung, Einsperrung, Verschließung, Blokade. 2) *vég*, *befejezés*, *bérekesztés*; das Ende, der Schluß. 3) *következtetés*, *okoskodás*; die Schlußfolge, der Folgesatz, Vernunftschluß.

Conclūsiuncŭla, ae, f. 1. *rövid következtetés*, *bérekesztés*, *'s a' t.* ein kleiner Schluß u. s. w.

Conclūsūra, ae, f. 1. *rekeszkő*; der Schlußstein. 2) *bézárás*, *bérekesztés*; die Einschließung.

Conclūsus, a, um, *körülfogott*, *bérekesztett*; eingeschlossen. 2) *elvégzett*, *meghatározott*, *megállított*; beschlossen, festgesetzt. 3) oratio artibus conclusa, Cic. *talpra esett beszéd*; eine vollkommene Rede.

Concoctĭo, ōnis, f. 3. (concoquo), *emésztés*, *megemésztés*; Verdauung.

Concoctus, a, um, *megfőtt*; gar gekocht. 2) *megemésztett*; verdauet.

Concoenātĭo, ōnis, f. 3. *együtt vatsorálás*; das Zusammenspeisen, die Abendmahlzeit.

Concŏlor, ōris, *egyszínű hozzá*, *hasonló színű*; von gleicher Farbe, gleichfarbig. 2) *hasonló*; ähnlich.

Concŏmĭtātus, a, um, *késértetett*; begleitet.

Concŏpŭlo, āre, 1. *összekötni*, *együvé foglalni*, *egyesíteni vele*; zusammenbinden, verbinden. 2) v. gr. auro argentum. Lucr. *összekeverni*, *közéelegyítni*; vermischen.

Concoquo, cōxi, cōctum, cŏquĕre. 3. *együtt főzni vele*, *összefőzni*; zusammenkochen. 2) *jól megfőzni*; kochen, gar kochen. 3) v. gr. abscessum, ulcus; *megérlelni*, *p. o. a' kelést*: reif machen, z. B. das Geschwür. 4) v. gr. cibum; *megemészteni*: verdauen. 5) *meggondolni valamit*, *kifőzni*, *megfőzni*; bey sich erwägen. 6) Met. odium, aliquid; *eltűrni*, *elszívelni*, *megemészteni*; dulden, leiden, vertragen, verdauen.

Concordābĭlis, e, *megegyeztethető*; vereinbar.

Concordĭa, ae, f. 1. *egyesség*, *megegyezés*, *egyetértés*; die Eintracht, Einigkeit, Übereinstimmung. 2) v. gr. nervorum; *a' húrok egyezése*; die Übereinstimmung der Saiten. 3) *összeköttetés*; die Verbindung.

Concordis, e, i. qu. concors.

Concorditas, ātis, f. 3. *egyetértés*, *egyesség*; die Eintracht.

Concordĭter, Adv. *egyetértőleg*, *egyezőleg*, *egy akarattal*; einträchtig. Concordius; Liv. Concordissime. Cic.

Concordĭum, ĭi, n. 2. i. q. concordia.

Concordo, āre, 1. cum aliquo; *egyértelemben lenni*, *megegyezni a' gondolatban*, *egyetérteni*, *egyezni*; einerley Gesinnung haben, einig seyn, harmoniren. 2) *összeegyeztetni*; einig machen.

Concorpŏrātĭo, ōnis, f. 3. *egyesítés*; die Vereinigung.

Concorpŏro, āre, 1. *egyesíteni*; vereinigen.

Concors, dis, (con et cor), *egyetértő*, *megegyező*, *egyező*; einträchtig, übereinstimmend, harmonirend; concordior, Plaut. concordissimus. Cic.

Concrasso, āre, 1. *megsűrítni*; verdichten, dicht machen.

Concrētĭtĭus, a, um, *tserényből vagy rátsból készült*, *sövény*; von Hürden gemacht.

Concrĕbresco, ŭi, escĕre, 3. *megszaporodni*, *meggyűlni*; zugleich häufig werden, oder bloß häufig werden, zunehmen.

Concrĕdo, ĭdi, ĭtum, dĕre, 3. v. gr. alicui rem; *rábízni*, *p. o. valakire valamit*, *hűségére bízni valakinek valamit*; anvertrauen.

Concrĕduo, ui, ĕre, 3. i. q. concredo.

Concrĕmātĭo, ōnis, f. 3. *meg*, *v. elégetés*; die Verbrennung.

Concrĕmo, āvi, ātum, āre, 1. *együtt elégetni*, *elégetni*; zusammen verbrennen, verbrennen.

Concrĕo, āre, 1. i. q. creo.

Concrĕpātio, ōnis, f. 3. *tsörgés*, *zörgés*, *ldrma*; das Geplapper, Geräusch.

Concrĕpĭto, āre, 1. Frequ. *tsörögni*, *tsörtetni*, *zörögni*, *hangzani*, *zengeni*; zusammen prasseln, ertönen.

Concrĕpo, ui, ĭtum, āre, 1. *zörögni*, *tsörögni*, *ropogni*, *ldrmázni*; rauschen, krachen; e. gr. digitis; Cic. *füttyenteni*, *sívölteni*; mit den Fingern schnellen, oder ein Schnippchen schlagen. Concrepuit ostium; Ter. *nyikorgott*, *v. tsikorgott az ajtó*; die Thüre hat geknarret.

Concrescentĭa, ae, f. 1. *összenövés*; die Zusammenwachsung.

Concresco, ēvi, ētum, ĕre, 3. *összenőni*, *összeforradni*; zusammen wachsen. 2) e. gr. frigore; Lucret. *megfagyni*; gefrieren. 3) *összevállani*

megaludni mint a' téj; gerinnen, wie die Milch.

Concrētĭo, ōnis, f. 3. *öszvenövés egyesülés*; die Zusammenwachsung, Vereinbarung. 2) *öszvetétel, öszveragadás*; die Zusammensetzung. 3) *elegyités, öszve keverés, v. zavarás*; die Vermischung. Mens libera ab omni concretione mortali, i. e. libera a partium mistione. Cic.

Concrētus, us, m. 4. *öszvenövés*; die Zusammenwachsung. 2) *öszvedllás, megaludás*; das Gerinnen, die Verdickung.

Concrētus, a, um, *öszvenött, öszveragadt, egyesült*; zusammen gewachsen, e. gr. aqua frigore; Mart. *megfagyott víz*; gefrornes Wasser. Trop. ex omnibus flagitiis concretus; Cic. *minden vétekben nyakig ülö*; allen Lastern ergeben; e. gr. lac; Virg. *aludttéj*; geronnene Milch. 2) *öszvetett, v. rakott*; zusammengesetzt.

Concrīmĭnor, āri, 1. i. q. criminor.

Concrīspātus, a, um, *fodoritott, felfodoritott*; gekränselt.

Concrispo, āre, 1. *fodoritni, felfodoritni*, kraus machen, kräuseln. 2) e. gr. tela; *forgatni, tsóválni*, schwingen, schleudern.

Concrūcio, āre, 1. *gyötreni, klnozni, szenvedtetni*; peinigen, martern. Concruciari, Lucret. *egyszerre fájdalmat érezni*; zugleich Schmerzen empfinden.

Concrūstātus, a, um, e. gr. gelidis frigoribus; *megfagyott, hidegvette*; mit Eise überzogen, erfroren.

Concrusto, āre, 1. *héjjal, v. kéreggel bévonni v. béhúzni, béhéjjazni*; mit einer Rinde überziehen.

Concŭbātĭo, ōnis, f. 3. *fekvés*; das Liegen.

Concŭbīna, ae, f. 1. *dgyas*; die Beyschläferinn, Maitresse.

Concŭbīnātus, us, m. 4. *dgyastartás*; der Beyschlaf, außer der Ehe.

Concŭbīnus, i, m. 2. *dgyastartó, lator*; der Beyschläfer oder Hurer.

Concŭbĭtĭo, ōnis, f. 3. i. q. concubitus.

Concŭbĭtus, us, m. 4. *együtt fekvés, v. hálás*; das Beyliegen. 2) *elhálás, nőszés*; der Beyschlaf.

Concŭbium, ĭi, n. 2. e. gr. *éjjeli tsendesség*; die Stille der Nacht. 2) i. q. concubitus.

Concŭbius, a, um, *együtt fekvő*; beyliegend. 2) *tsendes, éjjeli, éjtszakai, álomkori*; ruhig; e. gr. nox; *éjfél*; die Mitternacht.

Concŭbo, ui, ĭtum, āre, 1. *valakivel feküdni, v. hálni*; beyliegen. Concubiturum cum uxore. Cic. concubuisse deae, i. e. cum dea. Prop. Concubuisse viris. Ovid.

Concŭlcātĭo, onis, f. 3. *meg, v. öszve tapodás, v. taposás*; die Zertretung.

Conculco, āvi, ātum, āre, 1. (calco) *tapodni, taposni, meg, le, v. öszve tapodni, v. taposni*; mit Füßen treten, niedertreten, zertreten. 2) Trop. *rosszsúl, méltatlanúl bánni valakivel*; mißhandeln, verächtlich behandeln.

Concumbo, cŭbui, ĭtum, ĕre, 3. e. gr. alicui; cum uxore; (cubo) *valakihez, v. valaké mellé feküdni, p. o. elhálás végett*, sich zu Jemanden legen, z. B. des Beyschlafes wegen.

Concŭmŭlātus, a, um, *öszve, rakásra, v. halmazva hordott, felhalmazott*; zusammengehäuft.

Concŭpĭo, īvi, ĭtum, ĕre, 3. *kívánni, megkívánni*; begehren. 2) *valamire, v. valamin, törekedni, v. iparkodni*; nach etwas streben.

Concupiscentĭa, ae, f. 1. *kívánság, testi kívánság*; die Begierde.

Concŭpisco, īvi, ĭtum, ĕre, 3. *meg, kívánni, erössen kívánni*; heftig begehren. 2) e. gr. praedia; Cic. dominationem; Sveton. *valamire törekedni*; nach etwas trachten.

Concŭpītus, a, um, *kívánt, óhajtott*; gewünscht, begehrt, verlangt. Concupitum assequi; Cic. *a' kívánt dolgot megnyerni*; erlangen, was man begehrt.

Concūrātor, ōris, m. 3. *gondviselőtárs*; ein Mitcurator.

Concūro, āre, 1. i. q. curo.

Concŭrrens, tis, o. 3. Part. *együve, vagy öszve futó*; zusammen laufend.

Concurro, cŭcurri, et curri, cursum, currĕre, 3. *öszve futni, v. szaladni*; zusammenlaufen. e. gr. alicui obviam; Cic. *valaki ellenébe szaladni v. futni*; einem entgegen laufen; e. gr. ad aliquem; Cic. *valakihez futni*; einem zulaufen. 2) *kapni, venni*; bekommen. Palma ei concurrit; Prop. *ő nyerte el a' győzedelmi jutalmat*; der Siegeslohn ist ihm zu Theile geworden. 3) *megegyezni*; übereinstimmen: e. gr. in

Digitized by Google

sententiam alicujus; Cic. *egy vélekedésen lenni valakivel*; einer Meinung werden. 4) *öszvetsapni, megütközni, viaskodni*; ein Treffen halten, fechten. 5) *öszveütközni, találkozni*; zusammen treffen. 6) *úgy esik, úgy történik*; es trifft sich, trägt sich zu. Concurrit, ut eodem tempore multa mihi agenda sint. Cic. 7) concurrit materia; *öszvegyül a' rossz nedvesség a' testben*; die Materie zieht sich zusammen. 8) concurrit; Cic. *ide'stova futkos, v. szaladgál*; er läuft hin und her.

Concursātio, ōnis, f. 3. *öszvefutás, v. szaladás*; das Zusammenlaufen. 2) *létás futás*; das Herumlaufen. 3) *öszvetsapás, tsetépaté*; eine Schlacht, ein Scharmützel. 3) *ide'stova futkosás, v. szaladgálás, futosás*; das Hin- und Herlaufen. 4) e. gr. perturbationum, Cic. *öszvejövetel*; die Zusammenkunft. 5) *buzgó igyekezet*; der Eifer, mit dem man etwas thut; ejus concursatio; Cic. 6) e. gr. mentis; Cic. *rettegés, félelem*; die Ängstlichkeit.

Concursātor, ōris, m. 3. *ide'stova futkosó, v. szaladgáló. kóborló, tsavargó*; der allenthalben umher läuft, ein Pflastertreter. 2) *megtámadásra ügyes, mint a' könnyü lovasság*; zum Anfalle geschickt, wie die leichte Reiterey.

Concursĭo, ōnis, f. 3. *öszvefutás*; das Zusammenlaufen. 2) *tódulás, öszvesereglés*; der Zulauf. 3) e. gr. vocalium, Cic. *öszve jövés, v. jövetel*; die Zusammenkunft.

Concurso, āvi, ātum, āre, 1. Frequ. e. gr. huc et illuc, domos; Cic. *imitt 's amott, v. ide'stova futkosni, befutkosni*; herum laufen, hier und da hinlaufen. 2) *széllyel v. ide'stova útazni*; herum reisen.

Concursus, us, m. 4. e. gr. hominum, Cic. amnium; Plin. *öszvefutás*; das Zusammenlaufen. 2) e. gr. atomorum, verborum, occupationum; Cic. *öszvejövetel, egyesülés, öszve, v. egybe köttetés*; die Zusammenkunft, Vereinigung, Verbindung. 3) *viadal, viaskodás, megtámadás az ütközetben*; das Fechten, Angriff im Treffen. 4) *közösség*; die Gemeinschaft, concursu, per concursum, *közönségesen, együtt*; gemeinschaftlich.

Concussĭo, ōnis, f. 3. *megrázás, v. rázkódás, rezgés, megrendülés*; die Erschütterung. 2) *erős megijjedés, v. megrezzenés*; ein heftiges Entsetzen. 3) *erőszakos kitsikarás*; eine gewaltthätige Abnöthigung.

Cōncussūra, ae, f. 1. idem quod Concussio.

Concussus, us, m. 4. *megrázás, megrázkódás*; die Erschütterung. 2) *rázás, rázódás*; das Schütteln.

Concussus, a, um, *meg rázott, rázkódott, rezzent, v. rendült*; erschüttert. 2) *öszve vert, darabolt, v. zúzott*; zerschlagen, zerschmettert, zerquetscht. 3) e. gr. animus; Virg. *zavarodott elme*; ein bestürztes Gemüth.

Concŭtĭo, ussi, ussum, ĕre, 3. (con et quatio) e. gr. caput; Ovid. quercum; Virg. *rázni, megrázni*; erschüttern. 2) Trop. *gyengítni, erőtlenítni*; schwächen. 3) *meg v. rd ijjesztni, félelmet 's nyughatatlanságot okozni*; erschrecken, in Furcht und Angst setzen. 4) *nyughatatlanítni, megzavarni, elrontni, széllyelszórni*; beunruhigen, erschüttern. 5) *ki, meg v. felkeresni*; aussuchen. 6) e. gr. se ipsum; *végére járni, megvi'sgálni v. próbálni*; untersuchen, prüfen. 6) *elrontni, semmivé tenni, le, v. ki tenni, p. o. a' hivatalból*; aufheben, cassiren. 7) *megütni, letsapni, érni és leejteni, mint p. o. a' nyil valamit*; schlagen, niederschlagen, treffen, niederstrecken.

Condălĭum, ĭi, n. 2. *gyürü neme*; eine Gattung Ringe.

Condălus annŭlus, idem quod Condalium.

Condĕcenter, Adv. *illendően, illendőképen*; schicklich, geziemend.

Condĕcentĭa, ae, f. 1. i. q. decentia.

Condĕcet, condedĕcŭit, cĕre, Impers. i. q. decet.

Condecoratus, a, um, *ékesített, felékesített, diszesített megtiszteltetett*; geziert, geschmückt, beehrt.

Condĕcōre, Adv. i. q. decore.

Condĕcōro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. ludos scenicos; Terent. *ékesíteni, diszesíteni, felékesíteni*; zieren, schmücken.

Condĕflētus, a, um, (fleo) *együtt megsiratott*; mit beweint.

Condĕlīquesco, ĕre, 3. *elolvadni, felolvadni*; zerschmelzen, flüßig werden.

Digitized by Google

Condemnābĭlis, e, *kárhoztatandó, megveténdő*; verdammlich, verwerflich.

Condemnātĭo, ōnis, f. 3. *kárhoztatás, kárhozat*; die Verurtheilung, Verdammung.

Condemnātor, ōris, m. 3. *kárhoztató*; ein Verurtheiler. 2) *bévádoló, kárhoztatás oka*; der Ankläger, der Ursache an der Verurtheilung ist.

Condēmnātus, a, um, *kárhozott, kárhoztatott*; verdammt, verurtheilt. 2) e. gr. voti; Tac. *fogadása megtartására köteles*; verbunden seyn, Gelübde zu halten.

Condemno, āvi, ātum, āre, 1. (damno) e. gr. aliquem crimine, capitis, injuriarum, sceleris, pecuniae publicae, ambitus, de alea, Cic. *kárhoztatni, büntetni*; verurtheilen, verdammen; e. gr. sibi aliquem; Cic. *valakit maga javára kárhoztatni*; einen zu seinem Nutzen verurtheilen. 2) *vádolni, bévádolni, kelyben nem hagyni, hibásnak tartani*; beschuldigen, schuldig erkennen, mißbilligen; e. gr. aliquem furti, furto, v. de furto; Cic. *valakire rábizonyítni a' tolvajságot*; einen des Diebstahls überweisen. 3) *vádoldsa v. vádja által kárhoztatni valakit*; durch seine Beschuldigung machen, daß jemand verdammt wird.

Condensātĭo, ōnis, f. 3. i. q. densatio, *megsürítés*: die Verdichtung.

Condensĕo, ēre, 2. i. q. condenso, *megsürítni*; dicht machen.

Condenso, āvi, ātum, āre, 1. *megsürítni*; dicht machen. 2) *közel egymáshoz, sürüen, tömötten állitni*; dicht an einander stellen.

Condensus, a, um, e. gr. acies; Liv. *tömött, sürü*; dicht zusammen, dicht.

Condepso, ui, ĕre, 3. *özsve gyúrni, dagasztni*; zusammen kneten.

Condĭco, xi, ctum, ĕre, 3. *együtt mondani*; zusammen sagen. 2) e. gr. diem; Plaut. tempus et locum; Justin; *szóval végezni, v. rendelni*; verabreden, festsetzen. 3) *ki v. meg hirdetni, hirül adni, megesmertetni, ajánlani, megigérni*; ankündigen, bekannt machen, anbiethen, versprechen; e. gr. alicui ad coenam. Sveton. *valakihez vatsorára igérkezni*; sich selbst zum Abendessen anbiethen: operam suam alicui; Plin. *valakinek szolgálatját ajánlani*; einem seinen Dienst anbiethen. 4) *sajátját, v. tulajdont vissza kivánni*; das Seinige zurückfordern.

Condictĭo, ōnis, f. 3. *jelentés, ki, v. meg hirdetés, törvénynap meghatározása*; die Ankündigung, die Ansetzung eines Gerichtstages. 2) *szóvalvégzés*; die Verabredung. 3) *igérés, igéret*; eine Versprechung. 4) *törvényes visszakivánás*; die rechtliche Zurückforderung.

Condictĭtĭus, a, um, *panaszos, panaszló, panaszolkodó*; klagend. 2) e. gr. lex, actio; *idéző, törvénybe idéző*; vor Gericht fordernd.

Condictus, a, um, *igért, megigért*; zugesagt. 2) e. gr. dies; Sveton. *rendelt, kirendelt*; angesetzt.

Condigne, Adv. *méltán, illendően, hozzá illően. helyesen*; würdig, schicklich, passend, bequem.

Condignus, a, um, (dignus) *érdemes, méltó, illendő, hozzá illő, megegyező valamivel*; würdig, schicklich, gemäß.

Condīmentārĭus, a, um, *füszeres, füszerszámos, füszerszámot illető, ahoz tartozó*; die Gewürze betreffend, dahin gehörig. 2) Subst. *füszerszámos kereskedő*; ein Gewürzkrämer.

Condimentum, i, n. 2. *füszer, füszerszám*; das Gewürz. 2) Trop. *minden a' mi valamely dolgot kellemetessé teszen, v. enyhit*; alles, was andere Dinge angenehm macht, oder lindert; e. gr. amicitiae, sermonis; Cic. Animus aequus optimum est aerumniae condimentum. Plaut.

Condĭo, īvi, et ĭi, ītum, īre, 4. *füszerszámozni, izét megadni*; würzen, lieblicher, schmackhafter machen.

Condiscīpŭla, ae, f. 1. *tanúlótárs (leány)*; die Mitschülerinn.

Condiscīpŭlātus, us, m. 4. *együtt tanúlás, oskola pajtásság*; die Mitschülerschaft, Schul-Cameradschaft.

Condiscīpŭlus, i. m. 2. *tanúlótárs*; der Mitschüler.

Condisco, dĭdĭci, dīscĕre, 3. e. gr. aliquid. Ovid. *megtanúlni*; lernen, erlernen.

Condĭta, ōrum, n. 2. plur. *élettárház*; ein Getreidemagazin.

Condĭtanĕa, ōrum, n. 2. plur. *bétsindlt, eltenni való*; eingemachte Sachen.

Digitized by Google

Condītānĕus, a, um, *bétsindlâshoz, eltevéshez való*; zum Einmachen dienlich. 2) *bétsindlt, eltett*; eingemacht.

Condĭtĭcĭus, (itius), a, um, (condo), *eltenni való*; was aufgehoben wird.

Condĭtĭo, ōnis, f. 3. (condio), *fűszerszámozás, ízmegadás*; das Würzen, Schmackhaftmachen.

Condĭtĭo, ōnis, f. 3. (condo) *eltevés, elrakás, gondviselés*; die Aufhebung, Aufbewahrung einer Sache. 2) *készítés, mivelés, tsindlás*; die Verfertigung. 3) *kötelezőirás*; der Contract. 4) *egyezés, megegyezés, alku*; der Vergleich, Accord. 5) *feltétel*; die Bedingung. Ea conditione; Cic. *olly feltétel alatt*; unter der Bedingung. 6) *minden féle javaslás, v. javallás, tanács*; ein Vorschlag. Accipere, aspernari conditionem; Nep. *küllönösen házasság javallás*; besonders ein Heirathsvorschlag, eine Parthie. Conditionem filiae quaerere. Liv. e. gr. C. axoria, Cic. *házasság*; eine Heirath. 7) *választás*; die Wahl. 8) *minémüség, mivólt, állapot*; die Beschaffenheit, der Zustand einer Sache, Stand, Zustand.

Condĭtĭōnālis, e, (conditio) *feltételes, bizonyos ok, v. feltétel alatt való*; mit Bedingung verbunden.

Condĭtĭōnālĭter, Adv. *feltételesen, bizonyos feltétellel, mellett, v. alatt*; bedingungsweise.

Condĭtīvus, a, um, (condo), e. gr. mala; *eltenni való, v. eltevésre szolgáló*; was aufgehoben wird, oder dazu dient. Conditivum, Senec. *sír*; das Grab.

Conditor, ōris, m. 3. (condo), *rendelő, rendbe szedő, szerző, alkotó, indító, készítő*; der etwas ordnet, der Stifter, Urheber, Verfasser, Verfertiger; e. gr. legum; Cic. *törvényhozó*; ein Gesetzgeber; e. gr. totius negotii; Cic. *egész dolog fő szerzője*; ein Urheber der ganzen Sache. 2) *főtzimboratás*; ein Rädelsführer. e. gr. historiae; Ovid. *história író*; ein Geschichtschreiber. 3) *eltevő*; der etwas aufhebt.

Conditor, ōris, m. 3. (condio), *fűszerszámozó, jó ízt adó*; der etwas würzt und schmackhaft macht. 2) *bétsindlő, eltevő*; ein Einmacher. 3) *tzúkorsütteményes, tzúkrós*; ein Zuckerbäcker.

Condĭtōrĭum, ĭi, n. 2. (condo) *koporsó*; ein Sarg. 2) *sír*; ein Grab. 3) *tartó, a' miben valamit tartanak*; ein Behältniß.

Condĭtrix, ĭcis, f. 3. (condo), *szerző, indító asszony*; eine Urheberinn, Stifterinn. 2) (condio) *tzúkros, v. tzúkorsütteményes asszony*; eine Zuckerbäckerinn.

Condĭtūra, ae, f. 1. (condio), *fűszerszámozás, jólzadás, jó ízűen való elkészítés*; die Würzung, schmackhafte Zubereitung. 2) (condo) *elkészítés*; die Verfertigung.

Condĭtus, us, m. 4. (condo), *készítés, szerzés, állítás, feldllítás, építés, felépítés*; die Verfertigung, Stiftung, Errichtung, Erbauung. 2) e. gr. mundi; *teremtés, teremtetés, alkotás, fundálatás*; die Errichtung, Erschaffung. 3) *eltevés, elrakás*; die Aufhebung. Olivas conditui legere. Colum.

Condĭtus, us, m. 4. (condio), *bétsindlás*; das Einmachen.

Condĭtus, a, um, (condo) *eltett*; aufgehoben. 2) *elrejtett, eldugott*; verborgen. 3) *teremtett*; erschaffen. A mundo, v. ab orbe condito. 4) *épitett*; gebauet. 5) *készített*; verfertiget.

Condĭtus, a, um, (condio), *bétsindlt, eltett, fűszerszámozott*; eingemacht, gewürzt. 2) Trop. e. gr. oratio; Cic. *kedves, kellemetes, jo, kedves hangzású*; angenehm, wohllautend. Comp. conditior. Nemo lepore et suavitate conditior; Cic. *senkisem hoz v. hord fel finomabb v. elmésebb tréfát, mint ő*; es bringt keiner feinere Scherze vor, als er.

Condo, ĭdi, ĭtum, ĕre, 3. *el, oda, v. mellé tenni*; aufheben, hinlegen, beylegen. 2) e. gr. in sepulcro, sepulcro; *eltemetni*; begraben. 3) *elrejteni, eltitkolni, eldugni*; verbergen. 4) *teremteni*; erschaffen. 5) e. gr. urbem; Virg. *épitni*; bauen. 6) e. gr. carmen, poëma; Cic. *készítni, tsinálni*; machen. 7) *össze, v. leírni*; zusammen schreiben, beschreiben. 8) e. gr. ferrum; Phaedr. *bédugni a' kardot*; den Degen einstecken. 9) e. gr. diem perpotando; Plaut. *ivásba v. ivással tölteni a' napot*; den Tag mit Trinken zubringen. 10)

Digitized by Google

szerezni, szért tenni valamire; erwerben e. gr. aeternam famam ingenio. Phaedr. 11) e. gr. in animum, Senec. *emlékezetben tartani*; dem Gedächtniße anvertrauen.

Condŏcĕfăcĭo, ēci, actum, ĕre, 3. (doceo); *tanitni, oktatni, megtanitni*; lehren, unterweisen. 2) *megtanitni*; *megszcliditni, szoktatni, rászoktatni*; abrichten, gewöhnen.

Condŏcĕo, ui, ctum, ēre, 2. i. q. Condocefacio.

Condoctor, ōris, m. 3. *tanitó, v. oktató társ*; ein Mitlehrer.

Condoctus, a, um, *tanitott, oktatott, megtanitott*; gelehrt. 2) *megszelliditett, megtanitott, neki szoktatott*; abgerichtet.

Condŏlĕo, ui, itum, ēre, 2. (doleo); *szánni, fájlalni*; schmerzen, wehe thun. 2) *erős beteg lenni*; heftig krank seyn. 3) *szánakozni*; Mitleiden haben.

Condŏlesco, lui, ĕre, 3. Inchoat. i. q. Condoleo.

Condŏmĭnor, ātus sum, āri, 1. *együtt uralkodni*; mit herrschen.

Condŏmo, āre, 1. i. q. domo.

Condōnātĭo, ōnis, f. 3. (donatio); *megajándékozás*; die Beschenkung. 2) *el, v. meg engedés*; die Vergebung. 3) *általengedés*; die Preisgebung.

Cōndōnātus, a, um, e. gr. patris lacrymis, Plin. *megadatott, megajándékoztatott*; geschenkt. 2) *engedelmet, botsánatat, v. kegyelmet nyert*; einer der Gnade, Vergebung erlangt hat.

Condono, āvi, ātum, āre, 1. (dono), e. gr. aliquem aliqua re, alicui pecunias, v. apothecas, Cic. *ajándékozni, megajándékozni*; schenken. 2) e. gr. alicui aliquid, Cic. alicui crimen, Cic. *elnézni, elengedni, megbotsátni*; nachsehen, erlassen, verzeihen. Habeo multa, quae condonabitur pro condonabuntur. Terent. 3) e. gr. se vitamque suam reipublicae, Sallust. aliquem cruci, Plaut. *adni, általadni, engedni, általengedni*; Preis geben, überlassen.

Condormĭo, īre, 4. *együtt aludni, v. nyugodni*; mit einander schlafen. 2) *aludni*; schlafen.

Condormisco, īvi, ītum, ĕre, 3. Inchoat. *elaludni*; einschlafen. 2) *aludni*; schlafen.

Condrilla, ae, f. Condrille, es, f. Condrillon. i, n. Chondrilla, L. *kakits, apró kataug*; Chondrillenkraut, spanische Wegwarte.

Condūcenter, Adv. *elömeneteleson, hasznosan*; zuträglich, nützlich.

Condūcĭbĭlis, e, *elömeneteles, hasznos*; zuträglich, nützlich.

Condūco, xi, ctum, ĕre, 3. (duco); *öszve, egybe, v. rakásra hordani*; an einen Ort zusammen bringen. 2) *hozni, vinni*; bringen, führen. 3) *venni, vásárolni*; kaufen. e. gr. nimium magno, Cic. *feletle drágán vásárolni*; gar zu theuer kaufen. 4) e. gr. domum, Cic. *fogadni, megfogadni, bérelni, bérbe, v. kifogadni, drenddlni, kidrenddlni, drenddba kifogadni*; dingen, miethen, pachten. e. gr. aliquem ad aliquid, Cic. *valakit valaminek tevésére rendelni, megfogadni*; einen etwas zu thun, bestellen, dingen. e. gr. milites, Curt. *katondkat fogdosni, verbudlni*; Soldaten werben. 5) *öszvehúzni, öszve tenni, v. ragasztani*, zusammen ziehen, zusammen fügen. 6) *használni, hasznos lenni*; dienen, dienlich seyn. Reipublicae conducit, Cic. 7) *valamit meg, v. kiálkudott bérért v. fizetésért felvállalni*; etwas um einen gedungenen Lohn übernehmen. Columam conduxerat faciendam, Cic.

Cōndūctēla, ae, f. 1. i. q. Conductio.

Conductīcĭus (—itius), a, um, *meg, ki, v. bérbe fogadott*; gedungen, gemiethet. 2) *ki, meg, v. bérbe fogadható*; was man dingen oder miethen kann.

Conductĭo, ōnis, f. 3. *öszvehúzás, egyesités*; die Zusammenziehung, Vereinigung. 2) *ki, v. megfogadás, bérelés, kibérelés, bérbe fogadás, pénzen fogadás*; die Miethe, Dingung. 3) *görts, p. o. gyomor görts*; der Krampf.

Conductor, ōris, m. 3. *ki fogadó, v. bérlelő, drenddlő, drenddás*; ein Miether, Pachter. 2) e. gr. operis, Cic. *általvevő, magdra vállaló*; ein Entrepreneur, Übernehmer.

Conductrix, īcis, f. 3. *ki fogadó, v. bérlelő asszony, drenddlő, v. drenddsasszony*; eine Mietherinn, Pächterinn ꝛc.

Digitized by Google

Condūctum, i, n. 3. *valami kis dolog rendelése*; eine kleine Bestellung. 2) *ki fogadatt, v. bérelt, kibérelt, béreszszoba*; etwas, das vermiethet oder gedungen worden ist, ein Miethzimmer. 3) *drendádsjószág*; das Pachtgut.

Conductus, us, m. 4. *összehúzás*; das Zusammenziehen.

Conductus, a, um, *összve, v. egybe hordott*; zusammen geführt. 2) *ki, v. meg fogadott, bérlelt, kibérlelt, bérbe fogadott*; gemiethet, gedungen. 3) nummi conducti, Hor. *u'sorára felvett pénz*; auf Wucher genommenes Geld.

Condŭlus, i, m. 2. i. q. Condylus.

Condŭplĭcātĭo, ōnis, f. 3. *kettőzés, kettőztetés*; die Verdopplung. e. gr. corporum, Plaut. *ölelés, megölelés*; die Umarmung. 2) *összvetevés*; die Zusammenlegung. 3) *szó visszszonozás, v. újraelmondás*; die Wiederhohlung der Wörter.

Condŭplĭcatus, a, um, *kettőzött, kettőztetett*; verdoppelt.

Condŭplĭco, āvi, ātum, āre, 1. (duplico), e. gr. aliquid, Ter. *kétszeresen tenni, kettőztetni, megkettőztetni*; zweyfach legen, verdoppeln.

Condūro, āre, 1. *keménnyé tenni, keményitni, megkeményitni, edzeni*; hart machen, härten.

Condus, i, m. 2. *eltevő, gondviselő, sáfár*; ein Aufheber, Verwahrer. Condus promus, Plaut. *eledel kiadó 's eltevő*; der die Speisen herausgibt und wieder aufhebt.

Condylōma, ātis, n. 3. *kelés, seggen nőtt kelés*; eine Art von Geschwulst, besonders am After.

Condylus, i, m. 2. *kéz, v. láb újj izen lévő tsomó, bütykő, v. bütkő*; der Knoren um die Gelenke an den Fingern und Zehen. 2) *hajlás, tsuklós, iz*; das Gelenk.

Confăbrĭcor, ātus sum, āri, Dep. 1. *összve forrasztani, kulapálni, v. kovátsolni*; zusammenschmieden. 2) *készitteni, meg, v. elkészitni, tsinálni, megtsindálni*, verfertigen, machen. 3) Trop. *fel, v. ki találni, kigondolni*; erfinden, erdenken.

Confăbŭlātĭo, ōnis, f. 3. *beszéllgetés*; das Gespräch, die Unterredung.

Confăbŭlātus, us, m. 4. i. q. confabulatio.

Confăbŭlo, āre, et Confabulor, ātus sum, āri, 1. *beszéllgetni, együtt beszéllgetni, fetsegni, szót hajtni, szótszaporitni*; mit einander reden, sich unterreden, schwatzen.

Confămŭlor, āri, 1. *együtt szolgálni, v. szolgáskodni*; zugleich dienen.

Confarrĕātĭo, ōnis, f. 3. sacrificii genus ex farre, quod fiebat inter maritum et uxorem in signum conjunctionis. Divortium etiam tali sacrificio peragebatur, et vocabatur Diffarriatio.

Confarrĕo, āre, 1. i. e. libato farre matrimonio jungi.

Confătālis, e, *Isteni végzet v. rendelés szerént való*; was von dem göttlichen Verhängniße geordnet ist.

Confectĭo, ōnis, f. 3. v. gr. tributi, Cic. *összvekordás, megszerzés*; die Zusammenbringung. 2) e. gr. annalium, libri, Cic. *készités, irás*; die Verfertigung. 3) *meg, v. összve rágás*; die Zerkauung. 4) e. gr. belli, Cic. *végrehajtás, elvégzés*; die Vollendung. 5) e. gr. valetudinis, Cic. *gyengités, erőtlenités*; die Schwächung.

Confector, ōris, m. 3. *készitő, elkészitő, végrehajtó elvégző*; ein Verfertiger, Vollender. 2) *rontó, elrontó, emésztő, megemésztő, pusztitó, elpusztitó*; ein Verderber, Verzehrer. Ignis, confector omnium, Cic. 3) *gyilkos*; ein Mörder.

Confectrix, īcis, f. 3. *rontó, pusztitó asszszony*; eine Aufreiberinn, Verzehrerinn.

Confectūra, ae, f. 1. *készités, el, v. megkészités*; die Verfertigung, Zubereitung. Colum.

Confectus, a, um, *elkészitett, véghezvitt, végrehajtott*; vollbracht. 2) *gyenge, puha, erőtlen*; schwach, mürbe, kraftlos. 3) confecta bruma, Colum. *elmúlt tél*; der zurückgelegte Winter.

Confercĭo, si, tum, īre, 4. (farcio); *teletömni, betölteni, megtölteni*; vollstopfen, ausfüllen. 2) e. gr. myrrham in folles. Plin. *szorossan bé v. megtömni*; dicht zusammenstopfen.

Confermento, āre, 1. *savanyitni, meg, v. bé savanyitni*; säuern, einsäuern.

Confĕro, contŭli, collātum (conlat.), conferre, 3. e. gr. ligna, Nep. sarcinam in unum, Caes. pecuniam, Cic. *összve*, u. *egybe hordani*; zusam-

men tragen oder bringen. 2) *adni*; geben. 3) *összevetni, v. hasonlítni*; gegen einander halten oder vergleichen. 4) e. gr. rationes, Cic. *együtt, egymással, v. egymás közt számolni, v. számot vetni*; mit einander rechnen. 5) e. gr. se; *menni*; ſich begeben. 6) e. gr. culpam in alium; *mást okolni, mást adni oknak, másra fogni, v. kenni az okot*; die Schuld auf einen andern ſchieben. 7) e. gr. cum aliquo, Ovid. *vívni, viaskodni, tusakodni*; fechten, ſtreiten. 8) e. gr. studia ad arbitrium alterius, Cic. *más tetszéséért, v. kedvéért adni magát valamire*; ſich auf etwas legen, was dem andern gefällt. 9) e. gr. amorem alicui, Próp. *valakihez, v. valaki iránt szeretettel viseltetni*; einem Liebe erweiſen. e. gr. beneficia in aliquem, Cic. *valakivel jótéteményt közleni, v. jóltenni*; einem Wohlthaten erweiſen. 10) e. gr. omnem operam ad philosophiam, Idem *minden szorgalmatosságot a' filozofidra fordítni*; allen Fleiß auf die Weltweisheit wenden. 11) e. gr. in pauca, Idem. *kevés szóval v. rövideden elő adni*; kurz faſſen, ins kurze zuſammen ziehen. 12) e. gr. cum aliquo sermones, Idem. *valakivel beszéllgetni*; ſich mit einem unterreden. e. gr. inter se, Idem. *együtt, v. egymáskőzt beszéllgetni v. végezni valami felől*; ſich mit einander beſprechen. 13) e. gr. manum, Hor. *együtt verekedni, v. megverekedni*; ſich mit einander ſchlagen. 14) e. gr. omnia in mensem Martium, Cic. *mindent Mártziusra halasztani, v. Mártziusig elhalasztani*; alles bis auf den März aufſchieben. 15) e. gr. se in fidem alicujus, Caes. *valaki óltalma alá adni magát*; ſich in eines Schutz begeben. 19) e. gr. in saxum, Ovid. *kővé változtatni*; in einen Stein verwandeln. 17) aliorum dicta mihi conferuntur, Cic. *a' más mondása nékem tulajdonittódik*; ſie werden mir zugeſchrieben, als ob ich ſie geſagt hätte. 18) e. gr. causam in aliquem, Cic. *mást okolni*; einem andern die Schuld geben. 19) e. gr. pedem, Cic. *közelíteni, közelgetni*; näher anrücken. 20) *forditni*; kehren, wenden. Vos me ab omnibus cogitationibus ad salutem reipublicae contulistis. Cic. 21) *által engedni*; überlaſſen. Res ad me est collata, i. e. delata. Cic.

Conferrūmĭno, āre, 1. *összeforrasztani*; zuſammenlöthen.

Conferte, Adv. *sürűen, tömötten, tellyesen, rakásal*; dicht, haufenweiſe, häufig.

Confertim, Adv. i. q. Conferte.

Confertus, a, um, *teli, v. meg töltött*; zugeſtüllet. 2) vita conferta voluptatibus, Cic. *gyönyörüséggel tellyes élet*; ein Leben voller Wollüſte. 2) *összve szorított, sürűen összevert*; dicht zuſammen gedrängt. Agmen confertum. Sil.

Conferva, ae, f. 1. *vízfonal, (egy moszat)*: der Waſſerfaden, eine Gattung von Waſſergewächſen, i. q. Consolida.

Confervēfăcĭo, ĕre, 3. *melegitni, tüzesitni*; erhitzen, heiß machen.

Confervĕo, bui, ēre, 2. *meg, v. fel melegedni, forrni, buzogni*; warm werden, ſieden. 2) *összve, v. bé nőni, v. forradni*; zuſammen wachſen, zuwachſen. Ossa confervent. Cels.

Confervesco, bui, vescĕre, 3. *felhevülni, felforrni*; ſich erhitzen, aufſieden. 2) Met. conferbuit ira, Hor. *haragra lobbant, fellobbant*; der Zorn hat ſich entzündet. 3) *összvenőni, béforradni*; zuwachſen.

Cōnfēssārĭus, ĭi, m. i. q. Confessionarius.

Confessĭo, ōnis, f. 3. (confiteor); *vallástétel, vallás*; die Bekenntniß, Geſtändniß. 2) *gyónás, meggyónás, bűnről való vallástétel*; die Beichte.

Cōnfēssiōnārĭus, ĭi, m. 2. *gyóntatópap, vagy atya*; der Beichtvater.

Confessor, ōris, m. 3. *vallo, vallástévő*; ein Bekenner, z. B. der Religion. 2) *gyónó*; der beichtet, ein Beichtender.

Confessōrĭus, a, um, *vallástételhell, gyónást illetŏ, 's a' t.* das Bekenntniß betreffend, dahin gehörig, zum Beichten gehörig.

Confessus, a, um, *vallott, megvallott, valldst tett*; der bekennet hat. 2) *nyilvánvaló, nyilvánságos, kinyilatkoztatott*; offenbar, klar, ausgemacht. Hoc in confesso est, Plin. *az nyilvánvaló*; das iſt offenbar.

Digitized by Google

Confessim, Adv. *tüstént, egyben, azonnal, egyszeriben*; alsbald, sogleich.

Confibula, ae, f. i. q. fibula; *pánt*; Klammer.

Conficio, ēci, ectum, ícĕre, 3. *összeszerezni, összetsinálni*; zusammen bringen, zusammen machen. Confecta est res, Cic. *meg van a' dolog, végre hajtódott*; die Sache ist ausgeführt. 2) e. gr. bellum; *végezni, végre hajtani*; vollziehen, vollenden, endigen. 3) aliquid, libros, orationem, pallium, annulum, etc. *készíteni, tsinálni, szerzeni, véghez vinni*; verfertigen, machen, ausführen. 4) *következést húzni, kihozni valamiből valamit*; schließen, folgern, einen Schluß machen. Ex quo conficitur; *a' miből kihozhatni*; daraus schließt man. 5) *elrontani, elvesztegetni*; verderben, verthun, verschwenden. Conficere pecuniam, Ter. patrimonium, Cic. 6) aliquem; *megölni, elveszteni*; tödten, umbringen. 7) *végire jdrni valaminek*; *megemészteni, semmivé tenni valamit*; zerstören, zu Grunde richten, ruiniren. Nihil est quod non conficiat et consumat vetustas, Cic. Me moeror conficit, Cic. Confici desiderio, curis, frigore, lacrymis, fame, senectute, Cic. 8) conficere annos centum, Cic. *száz esztendeig élni*; hundert Jahre leben. 9) *tenni valamivé, annak tsinálni*; dazu machen. Conficere fundum fructuosum bene colendo. Varr.

Confictio, ōnis, f. 3. *költés, költeméný*; die Erdichtung.

Confictus, a, um, *költött*; erdichtet.

Confidējussor, ōris, m. 3. *kezestárs*; Mitbürge.

Confidens, tis, o. 3. *bizó, bizakodó*; der ein Vertrauen hat. 2) *mérész*; vermessen, dreist.

Confidenter, Adv. *bizvást, bizakodva, mérészen*; muthig, dreist, vermessen. Confidentius, Cic. confidentissime.

Confidentia, ae, f. 1. *bizakodás, megbizottság, bátorság*; die Zuversicht, Freymüthigkeit. 2) *mérészség*; die Kühnheit, Vermessenheit, Dreistigkeit.

Confidentiloquus, a, um, *mérészen beszéllő*; dreist redend.

Confido, fīdi, et fīsus sum, fidĕre, 3. cum Dat. et Ablat. ex cum Praep. in, de, in aliquo, de aliquo, confidere; *bízni, bizakodni, bizodalmát helyheztetni valakiben*; trauen, vertrauen, sein Vertrauen setzen, sich verlassen auf Jemanden oder etwas. 2) *hitelt adni valaminek, bizonyosnak hinni valamit*; gewiß glauben.

Configo, fixi, fixum, figĕre, *összeaggatni*; zusammen heften. 2) *általszúrni*; durchstechen. Configere cornicum oculos, Cic. Proverb. i. e. *még az okos embert is rá lehet szedni*; Kluge kann man auch betriegen.

Configūrātio, ōnis, f. 3. *formázat, formálás*; die Bildung.

Configūro, āre, 1. *formálni*; bilden.

Confindo, īdi, issum, ĕre, *elhasítni*; spalten.

Confines, ium, n. plur. *határkövek*; die Grenzsteine. 2) *határos földek*; Feldnachbarn.

Confingo, nxi, ctum, fingĕre, 3. *formálni*; bilden. 2) v. gr. nidum; *készítni, tsinálni, rakni*; verfertigen. 3) *kigondolni, kitalálni, kieszmélni*; erdenken, ausdichten, ausfinnen.

Confinia, ium, n. pl. *határok, határszélek*; die Grenzen.

Confinis, e, v. gr. ager; cum Gen. et Dativ. *határos, határában lévő, határszomszéd*; zusammen grenzend, angrenzend, benachbart. 2) Trop. *közellévő, szomszéd*; nahe, benachbart. 3) Subst. Confinis, is, m. 3. *határos szomszéd, határ szomszéd*; der Grenznachbar.

Confinitimus, a, um, i. q. confinis.

Confinium, ii, n. 2. *határszél, két összeérő határ*; die Zusammengrenzung, Grenze, z. B. zweyer Nachbarn. 2) *összehatárzás, összeérés*; die Zusammengränzung, Annäherung, Verbindung zweyer Dinge. 3) *közelvalóság, szomszédság*; die Nähe, Nachbarschaft.

Confio, fiĕri, i. q. conficior; *végbemenni, meglenni, megkészülni*; geschehen, zu Stande gebracht werden, gemacht oder verfertigt werden. 2) *megemésztődni*; verzehrt werden.

Confirmāte, Adv. *erősen, megerősítve*; stark. 2) *bátran*; muthig.

Confirmātio, ōnis, f. 3. v. gr. libertatis etc. *megerősítés*; die Befestigung. 2) v. gr. animi; *elesztés, vigasztalás, a' szívnek erősítése, bá-*

Digitized by Google

torlitása; die Stärkung, z. B. des Muths, der Troſt, die Aufrichtung, die Ermunterung. Virtus tua non eget confirmatione. 3) *helybehagyás, megerősítés, bizonyitás*; die Beſtätigung, Verſicherung, der Beweis. 4) *bérmálás*; die Firmelung, Firmung Tert. 5) *hitbevaló beavatás, hitbeavatás*; die Confirmation.

Confirmātīve, Adv. *meg bizonyitólag, bizonyitva*; mit Bekräftigung, verſichernd.

Confirmātor, ōris, m. 3. *megerősitő bizonyság*; der Bürge, Befeſtiger. 2) *vigasztaló*; ein Tröſter. In fem. Confirmātrix, īcis, f. 3.

Confirmātus, a, um, *megerősitett, erőre hozott*; geſtärkt. 2) *erős, megerősödött, erőre kapott*; ſtark. 3) *megdllitott, megerősitett, p. o. aldrással*; beſtätigt. 4) *bizonyos*; gewiß. 5) *állhatatos, dllandó*; ſtandhaft, beſtändig. 6) *megmutatott, bébizonyitott*; bewieſen.

Confirmitas, ātis, f. 3. *állhatatosság*; die Feſtigkeit, Beharrlichkeit, Standhaftigkeit.

Confirmo, āvi, ātum, āre, 1. *megerősitni, dllandóvá, erőssé tartossá tenni*; befeſtigen, dauerhaft, ſtark machen, ſtärken. 2) *megmutatni t. i. okokkal, megbizonyitni, bébizonyitni*; durch Beweiſe beſtärken, beweiſen, zeigen, darthun. 3) i. e. affirmare; *dllitni, bizonyitni*; verſichern, bekräftigen. 4) v. gr. animum, se, milites etc. *bátorlitni, élesziteni, biztatni*; Muth einſprechen, zureden, tröſten.

Cōnfiscātio, ōnis, f. 3. *valaki jószágának elfoglalása t. i. az uralkodó vagy a' kormányszék szdmdra, a' kamara szdmdra*; die Einziehung der Güter in des Landesherrn Kammer.

Cōnfiscātor, ōris, m. 3. *jószág elfoglaló fiscus*; ein Fiſcal, Einzieher der Güter, Confiſciret, der etwas confiſciret.)(

Confiscātus, a, um, *letartóztatott, elfoglalt*; verfallen, confiſciret. Pecunia confiscata. Svet. *törvényesen a' ficus által elfoglalt pénz*; confiſcirtes Geld.

Confisco, āvi, ātum, āre, 1. (con et fiscus); *a' kaszszába vagy pénztárba bétenni*; in der Caſſe aufheben. Pecuniam confiscatam habere, Svet. *készpénzben lenni a' pénztárban*; in der Caſſe baar liegen haben. 2) v. gr. hereditates, Svet. aliquem, i. e. bona alicujus, Svet. *az uralkodó vagy a' státus kintstárja szdmdra elfoglalni*; confiſciren, in die kaiſerliche oder landesfürſtliche Caſſe ziehen.

Confisio, ōnis, f. 3. v. gr. animi; *bizakodds, bizodalom*; das Vertrauen, Zutrauen, die Zuverſicht.

Confisus, a, um, *bizakodó, bizott*; einer der auf etwas vertraut.

Confitens, tis, o. 3. *valló, valléstévő*; der etwas bekennet. 2) *gyónó, bünvalló*; das Beichtkind.

Confītĕor, fessus sum, fītēri, Dep. 2. aliquid; *vallani, megvallani*; bekennen, geſtehen; it. de aliqua re; Cic. *valldst tenni valamiről, valami felől*; etwas bekennen. 2) v. gr. iram vultu, Ovid. aliquid, Cic. *kimutatni, nyilvdnvalóvá tenni, kinyilatkoztatni*; äußern, anzeigen, an den Tag legen, bekannt machen. Fateor.

Confixĭlis, e, (configo); *összeszegezhető*; was ſich zuſammenfügen oder heften läßt.

Confixus, a, um, *dltalvertt, p. o. hegyes térrel*; durchbohrt. Sagittis confixus, Sen. *nyilakkal keresztül lövetett vagy lött*; mit Pfeilen durchſchoſſen. 2) v. gr. ferro, Liv. *dltalszúrtt*; durchſtochen. 3) sententiis confixus, Cic. *bünösnek itéltetett, megbüntettetett*; überwieſen, verdammt.

Confixus, us, m. 4. *szúrds, dltalszúrds*; der Stich, das Durchſtechen.

Conflăbello, āre, 1. *legyezni, rdszelni*; fächeln, aufwehen.

Conflaccesco, escĕre, 3 *elhervadni*; welk werden. 2) *ellankadni*; matt werden.

Conflăgrātio, ōnis, f. 3. *elégés, összeégés*; die Verbrennung.

Conflăgratus, a, um, *elégett, megégett, összeégett*; verbrannt.

Conflăgro, āvi, ātum, āre, 1. *elégni, megégni, összeégni*; verbrennen. 2) Met. v. gr. invidia, amoris flamma, Cic. *megémésztődni, elfogyni, p. o. az indúlatosság kevessége miatt*; verzehrt werden.

Conflammo, āre, *felhevitni*; erhitzen.

Conflātilis, e, *öntött*; gegoſſen, geſchmelzt.

Digitized by Google

Conflātĭo, ōnis, f. 3. *öszvefúvás*; die Zuſammenblaſung. 2) *meg olvasztás*; die Schmelzung.

Conflātor, ōris, m. 3. *olvasztó*; der etwas ſchmelzt.

Conflātōrĭum, ĭi, n. 2. *olvasztókemenze*; der Schmelzofen.

Conflātūra, ae, f. 1. *értzolvasztás*; das Schmelzen durch Feuer.

Conflatus, a, um, *öszveolvasztott*; zuſammengeſchmelzt. 2) Met. *gerjesztett*; erregt.

Conflĕcto, flexi, flexum, flectĕre, 3. *meggörbitni*; umbiegen, beugen.

Conflexus, a, um, *meggörbitet, meggörbült*; gebogen.

Conflictātĭo, ōnis, f. 3. *elétödés, megütközés*; das Anſchlagen, Zuſammenſchlagen, die Zuſammenſtoßung. 2) *viaskodás, küzködés*; der Streit, Kampf.

Conflictātor, ōris, m. 3. *küzködő*; ein Kämpfer.

Conflictatrix, īcis, f. 3. *küzködő, vetélkedő*; eine Beſtreiterinn. 2) *nyomorgató*; eine Peinigerinn, Plagerinn.

Conflictatus, a, um, *küzködött, veszödött, bajlódott, szenvedett*; geplagt, geſtritten, angefochten, gepeiniget. Gravi morbo conflictatus; *terhes vagy nagy betegségben lévő, vagy lévén*; ſchwer krank. Difficultatibus conflictatus; *bajokkal küzködvén, sokat bajoskodván*; mit Schwierigkeiten kämpfend.

Conflictĭo, ōnis, f. 3. *öszvetödés*; das Zuſammenſchlagen. 2) *küzködés, bajlódás, veszödés*; der Kampf, Streit, die Plage.

Conflicto, āvi, ātum, āre, 1. *öszvetsapni, öszveverni*; zuſammenſchlagen. 2) *küzködni, bajlódni*; ſtreiten, kämpfen. Conflictare cum malo. Ter. 3) *nyomorgatni*; plagen. Conflictare rempublicam. Tac.

Conflictor, ātus sum, āri. Dep. 1. v. gr. cum aliquo, Ter. Cic. *valakivel versenkedni*, it. *küzködni*; mit einem ſtreiten, it. kämpfen. 2) v. gr. cum fortuna adversa, Nep. fortuna duriore, Cic. *bajlódni, veszödni*; kämpfen, ſich plagen. Morbo conflictari, Cels. iniqua valetudine, Plin. *beteg lenni, betegeskedni*; krank ſeyn. Conflictari cum paupertate, Cic. *nyomorogni, szegény állapotban lenni*; arm ſeyn.

Conflictus us, m. 4. *öszvetödés, öszvetüközés*; das Zuſammenſchlagen, die Zuſammenſchlagung. 2) *viaskodás, küzdés*; das Fechten, der Streit. 3) *öszvetsapás, ütközés*; ein Scharmützel. 4) Met. *bajlódás, veszödség*; die Plage, Noth.

Conflīgium, ĭi, n. 2. id. qu. Conflictus.

Conflīgo, āre, id qu. confligĕre.

Conflīgo, flixi, flictum, flīgĕre, 3. *öszveverni, öszvetni*; zuſammenſchlagen oder ſtoßen. 2) *öszvetközni*; ſich an einander ſtoßen. Venti confligunt. Confligunt leges Quint. *ellenkeznek egymással a' törvények*; die Geſetze widerſprechen einander. 3) v. gr. cum hoste; *öszvetsapni, megütközni, t. i. az ellenséggel*; kämpfen, fechten, ſtreiten. Actione confligere, Cic. *törvényesen, perlekedni*; *perlekedni*; vor Gericht ſtreiten. 4) *egyesitni, egyeztetni*; vergleichen, vereinigen. Semina confligere, Lucret.

Conflo, āvi, ātum, āre, 1. *öszvefújni*; zuſammenblaſen. 2) v. gr. ignem; *felfújni, felélesztni*; aufblaſen, durch Blaſen erregen. 3) v. gr. exercitum, pecuniam, divitias; *szerezni, öszveszerezni, gyüjteni, szert tenni red*; zuſammenbringen, verſchaffen, ſammeln. Conflare aes alienum. Sallust. *pénzt kérni költsön, adósságot tsinálni*; Schulden machen. 4) v. gr. bellum, incendium, invidiam; *indítni, gerjeszteni, okozni, támasztani*; erregen, ſtiften, verurſachen, machen. 5) *olvasztani, önteni*; ſchmelzen, gießen. Vasa aurea conflare, etc. Falces in ensem, Virg.

Conflŏrĕo, ŭi, ēre, 2. *együtt virdzani*; zugleich blühen.

Confluctŭo, āre, 1. *hullámlani, hánykódni*; wallen, Wellen werfen.

Confluctŭor, āri, Dep. 1. *hullámlani, hánykódni*; Wellen werfen, hin und her ſchwanken. 2) *habozni, nem tudni az eszét megállitni*; verwirrt ſeyn, nicht wiſſen was man thun ſoll.

Confluentĭa, ae, f. 1. *öszvefolyás*; Zuſammenfluß.

Confluo, flūxi, flūxum, fluĕre, 3. *öszvefolyni, együve folyni, egymásba szakadni, mint a' folyóvíz*; zuſammenfließen. In confluente Danubii et Danubii et Savi, Justin. 2)

Digitized by Google

Met. *mindenünnen összevegyülni, összeveseregleni*; allenthalben zusammenkommen, häufig oder zahlreich sich versammeln, sich begeben. 3) *higgá, folyóvá lenni*; flüßig werden. 4) *ráfolyni, oda tódúlni, gyülni*; hinfließen, zufallen. Confluit ad eum laus. Cic.

Conflŭus, a, um, *összefolyó*; zusammenfließend.

Conflŭvium, ii, n. 2. *összefolyás, egymásbaszakadás*; Zusammenfluß.

Conflŭxus, us, m. 4. *összefolyás, egybeszakadás*; das Zusammenfließen, der Zusammenfluß. 2) *összegyülés, összevereglés*; der Zusammenfluß, Zusammenlauf, Zulauf.

Confŏdĭo, ōdi, ossum, fŏdĕre, 3. v. gr. hortum, vineta, terram; *ásni, feldásni*; graben, umgraben. 2) aliquem; *általszúrni, keresztülütni, szúrni, verni*: durchstechen, durchbohren, erstechen.

Confoedĕrātĭo, ōnis, f. 3. *összeszövetkezés*; eine Verbindung, 2) *szövetség*; ein Bündniß, Allianz.

Confoederatus, a, um, *szövetséges szövetséglien lévő*; durch ein Bündniß vereinigt, im Bündnisse stehend, verbunden.

Confoedĕro, āre, 1. *szövetség által egyesíteni*; durch ein Bündniß vereinigen, verbinden.

Confoedo, āre, 1. *bémotskolni, elrutítni*; besudeln.

Cōnfoedūsi, ōrum, m. plur. i. q. Foedere conjuncti; *szövetséges társak, szövetségesek*; Bundesgenossen, Alliirte.

Cōnfŏrānĕus, ĕi, m. 2. *ugyan azon mesterségen lévő, mesterségtárs*; der von eben derselben Profession, oder Kunst und Handwerk ist.)(

Confŏre, loco: fore, Terent.

Conformālis, e, *hasonló*; ähnlich. Tertull.

Conformātĭo, ōnis, f. 3. *formálás*; die Bildung, Formirung. 2) v. gr. vocis, verborum, Cic. officiorum, Cic. *hozzá illetés, alkalmaztatás*; die Setzung, gehörige Einrichtung, geschickte Modification. 3) v. gr. animi, Cic. *képzelet, megfogás*; die Vorstellung, der Begriff.

Conformātor, ōris, m. 3. *leformáló*; der etwas nachbildet, der Bildner.

Conformātus, a, um, *formált, leformált*; gebildet. 2) *hozzátilletett, alkalmaztatott*; gehörig eingerichtet. 3) *tsinált, készített*; gemacht. Cic.

Conformis, e, 3. *hozzá hasonló*; ähnlich. 2) *vele egyező, egyenló*; gleichförmig. 3) *alkalmatos, hozzá illó*; geschickt, bequem.

Conformo, āvi, ātum, āre, 1. *formálni, alkatni*; formen, bilden, gehörig einrichten. Ad majora nos natúra genuit et conformavit, Cic. 2) *alkalmaztatni*; darnach richten, einrichten. Se ad voluntatem alicujus conformare, Cic. 3) *megjobbítni, megváltoztatni és jobbá tenni, újra önteni, új formába önteni*; umformen, besser machen, berichtigen, umschmelzen.

Confornico, āre, 1. *megbóltozni, bóltozatot hajtás alá venni*; wölben.

Conforto, āre, 1. *erősíteni, megerősíteni*; stärken. 2) *vidámságra, bátorságra gerjeszteni*; muthig machen.

Confossus, a, um, *általvert, keresztül szúrtt*; durchstochen. 2) *feldsott*; durchgraben. 3) *lyukatsos*; löchericht. Virg.

Confóvĕo, ēre. i. q. foveo.

Confractĭo, ōnis, f. 3. et Confractura, ae, f. 1. id quod Confractus, us, m. 4.

Confractus, a, um, *összetört*; zerbrochen.

Confractus, us, m. 4 (confringo): *összetörés, eltörés*; die Zerbrechung. 2) *darabosság*; die Holperigkeit, Rauhigkeit.

Confrăgōsus, a, um, v. gr. locus, ager, versus; *darabos, egyénetlen, durva*; holperig, uneben. 2) Trop. v. gr. conditiones, Plaut. *bájos, nehéz, kedvetlen*; schwierig, unangenehm.

Confrăgus, a, um, idem.

Confrĕmo, ŭi, frĕmĕr-, 3. *tsikorogni, zúgni*; ein Geräusch machen, toben. 2) Trop. *zúgni, morogni*; murren, ungestümm seyn.

Confrĕquento, āre, 1. *gyakran vagy tsoportosan meglátogatni*; oft oder zahlreich besuchen.

Confrĭcāmentum, i, n. 2. *dörzsölő eszköz*; Mittel zum Reiben. 2) *dörzsölés*; das Reiben.

Confrĭcātĭo, ōnis, f. 3. *dörzsölés*; das Reiben. 2) *széljelszúzás*; die Zerreibung.

Confrĭco, ŭi, ātum, āre, 1. *dörgölni*,

Digitized by Google

dörzsölni, megdörgölni; reiben, z. B. mit Salz.

Confringo, ēgi, actum, fringĕre, 3. (con et frango); *öszvetörni, szélyeltörni*; zerbrechen. 2) v. gr. consilia alicujus, Cic. jura, Cic. etc. *semmivé tenni, elrontani*; zu nichte machen. 3) *elvesztegetni*; verthun, durchbringen.

Cōnfrōntātĭo, ōnis, f. 3. *tanúknak és a' bévádoltatottnak szembe állitások 's kihallgatások*; die Confrontation, Gegeneinanderstellung der Beschuldigten, Vorstellung und Verhörung der Zeugen gegen den Beschuldigten.

Cōnfrōnto, āre, 1. *szembeállitni a' perlő feleket 's tanúkat és úgy kihallgatni, öszvevetni*; confrontiren, Parteyen gegen einander stellen.

Confŭga, ae, c. *menedék helyet keresŏ*; der (die) wohin flieht, oder seine Zuflucht nimmt.

Confŭgēla, ae, f. 1. id. qu. Confugium.

Confŭgĭo, ūgi, ŭgĭtum, fugĕre, 3. *futni, szaladni valahova, valakihez*; wohin fliehen. 2) ad aliquem, in aram, Cic. *folyamodni, ragaszkodni, menedék helyet keresni*; seine Zuflucht nehmen, dahin fliehen. Ad opem alicujus confugere, Cic. In misericordiam alicujus confugere, Cic. Ad clementiam. Idem.

Confŭgĭum, ĭi, n. 2. *menedékhely, menedék*; der Zufluchtsort, die Zuflucht.

Confŭgo, āre, 1. *öszvehajtani*; zusammen treiben.

Confulcīmĕntum, i, n. 2. *támasz*; die Stützung. 2) *tartalék*; die Haltung.

Confŭlcĭo, fūlsi, fūltum, fūlcīre, 4. *megtámasztani*; unterstützen. 2) *fentartani*; aufhalten.

Confulgĕo, si, 2. i. q. fulgeo.

Confŭlguro, āre, 1. *egyszerre villámlani*; zusammen blitzen.

Confŭlmĭnatus, a, um, *a' menkótól megüttetett, menkőütötte*; vom Donner erschlagen.

Confŭltus, a, um, Partic. *megtámasztott*; unterstützt.

Confundo, ūdi, ūsum, fundĕre, 3. *öszve v. együvé tölteni*; zusammen gießen oder schütten; *öszvezavarni, keverni, egyesitni, elegyitni*; untereinander mischen, vermischen, vermengen, vereinigen. 3) *öszvezavarni, zavaroddsba hozni*; verwirren, in Unordnung bringen, 4) Met. *zavaroddsba hozni, megszégyenitni, megzavarni*; bestürzt machen, beschämen, aus der Fassung bringen. 5) *elönteni, elterjedni, mindenfelé kiönteni*; sich ergießen, sich verbreiten.

Confūsānĕus, a, um, *öszve elegyitett, elegyes*; vermischt, vermengt. 2) *öszvezavarodott*; verwirrt.

Confūse, Adv. *öszvekeverve, elegyitve*; vermegt, vermischt. 2) *öszvevissza, zavarodva, öszvezavarva, rendetlenül*; unter einander confus, ohne Ordnung, unordentlich.

Confūsim, i. q. confuse.

Confūsĭo, ōnis, f. 3. (confundo); *öszveelegyités, öszvekeverés*; die Vermischung, Vermengung. 2) *zavarodás, rendetlenség*; die Verwirrung, Unordnung. 3) Confusio animi; *megilletődés*; die Betrübniß des Gemüths. 4) *elpirálás*; das Schamrothwerden. Senec.

Confūsus, a, um, Partic. *elegyitett, kevertt, öszvekevertt*; vermischt. 2) *öszvezavarodott*; verwirrt. 3) *megilletődött*; betrübt. 4) confusus pudore, Liv. *elpirult*; schamroth gemacht.

Confūtātĭo, ōnis, f. 3. *megtzáfolás*; die Widerlegung.

Confūtātor, ōris, m. 3. *megtzáfoló*; der Widerleger.

Confūto, āvi, ātum, āre, 1. *a' buzogva forró vizet hideg vizzel leönteni, a' forrádat elnyomni, óltani*; kochendes Wasser durch kaltes dämpfen. 2) Trop. v. gr. argumenta alicujus, Cic. *megtzáfolni*; widerlegen 3) dolores, audaciam, Cic. *szüntetni, elnyomni*; stillen, Einhalt thun.

Confūtŭo, ĕre, 3. (futuo), Obsol. rem veneream exercere. Catull.

Confūturus, a, um, *leendő, jövő*; zukünftig.

Congaudĕo, gavisus sum, ēre, 2. *együtt örülni, v. örvendezni*; sich mit freuen.

Congĕlasco, ĕre, 3 *öszve, v. megfagyni kezdeni*; zu gefrieren anfangen.

Congĕlātĭo, ōnis, f. 3. *öszve, v. megfagyds*; das Gefrieren.

Congĕlo, āvi, ātum, āre, 1. Activ. (gelu), *megfagylalni*; machen, daß etwas gefrieret. 2) Neutr. *öszve, v. megfagyni*; gefrieren, zusammen frieren. 3) *tehetetlen lenni*; unthätig werden. Otio congelavit, Cic.

Digitized by Google

eltunyúlt, alig mozdúl; er iſt vom Müſſiggange erſtarret. 4) e. gr. in lapidem, Ovid. *kővé változtatni*; in einen Stein verwandeln. 5) e. gr. lac. Colum. *a' tejet mególtani*; machen, daß die Milch gerinnet. 6) congelor, Pass. oleum congelatur.

Congĕmĭnātĭo, ōnis, f. 3. *kettőztetés, megkettőztetés*; die Verdoppelung. e. gr. corporum, Plant. *ölelés, megölelés*; die Umarmung. 2) *összetevés v. ragasztás*; die Zuſammenfügung.

Congĕmĭno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. ictus, securim, i. e. ictus securis, Virg. *kettőztetni, megkettőztetni*; verdoppeln.

Congĕmisco, ĕre, 3. *együtt sóhajtni, v. fohászkodni*; mit ſeufzen.

Congĕmo, ui, itum, ĕre, 3. *sohajtni, fohászkodni, panaszolkodni*; ſeufzen, klagen. 2) e. gr. mortem alicujus, Lucr. *megsiratni*: beſeufzen. 3) Trop. arbor congemuit, Virg. *zörgéssel, v. zuhanással dűlt le a' fa*; der Baum iſt mit einem Gepraſſel umgefallen.

Congĕner, ĕris, o. 3. *egy nemből való*; von gleichem Geſchlecht.

Congĕner, i, m. 2. *vótárs*; ein Mitgeſchworner.

Congĕnĕrātus, a, um, *együtt v. tele született*; mit geboren.

Congĕnĕro, āre, 1. *együtt v. egyszerre nemzeni, v. szűlni, fiadzani*; zuſammen zeugen oder gebären, porci congenerati, Varr. 2) *atyafivá tenni*; verwandt machen, befreunden.

Congĕnĭtus, a, um, *együtt, vele, v. egyszerre született, v nőtt*; zugleich geboren oder gewachſen.

Congĕnŭlo, āvi, ātum, āre 1. (genu); *térdepelni, térdet hajtni*; knieen, die Knie beugen.

Congĕnŭo, āre, 1. *le térdepelni, térdre esni*; niederknieen, auf die Knie niederfallen.

Conger, gri, m. 2. *tengeri ángolna neme*; ein Fiſch aus der Gattung der Meeraale.

Congĕrĭa, ae, f. 1. i. q. congeries.

Congĕrĭes, ei, f. 5. (congerere), e. gr. lapidum, grani, struis, i. e. lignorum, Plin. *rakás, halom, összve, rakásra, halomra, v. halmazra hordás*: ein Haufen, die Zuſammenhäufung, Aufhäufung. 2) Trop. saeva congeries. Vac. Flacc. *halomba rakott hólt testek*; ein Haufen erſchlagener Leute.

Congermānesco, ĕre, 3. i. q. Coalesco.

Congermĭnālis, *ugyan azon egy ágon, füszdron, 's a' t. nőtt*; auf eben dem Zweige, Halme ꝛc. gewachſen.

Congĕrmĭnāsco, ĕre, 3. *együtt nőni, v. kinőni*; zuſammen wachſen. 2) *egyszerre zöldűlni v. kizöldűlni*; mit einander grünen.

Congermĭno, āre, 1. i. q. Congerminasco.

Cóngĕro, essi, estum, ĕrĕre, 3. (gero), e. gr. viaticum alicui, Cic. *összve v. egybe hordani, gyűjteni, v. rakni*; zuſammen tragen, ſammeln. e. gr. saxa in caput alicujus, Sen. *valaki fejét kővel hajigálni*; einem den Kopf mit Steinen zerwerfen. e. gr. caussam alicujus rei in aliquem, Liv. *mást okolni valamiben, v. másra fogni, v. konni valaminek az okát*; die Schuld auf einen ſchieben. 2) *összekötni, egyesítni*; verbinden, vereinigen. e. gr. oscula, Ovid. *tsókolgatni*; oft küſſen. 4) e. gr. oppida, Virg. *épitni, meg v. felépitni, felállitni*; erbauen, errichten.

Congĕro, ōnis, m. 3. (congerere); *összvehordó*; der zuſammen trägt. 2) *tolvaj*; ein Dieb.

Congerro, ōnis; m 3. (gerro, congerro); *fetsegéssel múlattató fetsegőtárs*; ein Geſellſchafter im Plaudern. 2) *összve, rakásra kuporgató, v. kuporitó, fösvény*; ein Zuſammenſcharrer, ein Geitzhals.

Congesticius (—tius), a, um, *összve, v. rakásra hordott, v. gyűjtött*; zuſammen getragen, zuſammen gehäuft.

Congestim, Adv. *összve egybe, v. rakásra hordva, rakásonként*; zuſammen gehäuft, haufenweiſe.

Congestĭo, ōnis, f. 3. *összve, v. egybe hordás, v. rakás*; die Zuſammentragung, Zuſammenhäufung.

Congestus, us, m. 4. *összve, v. egybe hordás, v. rakás*; die Zuſammentragung, Zuſammenhäufung. 2) *rakás, halom*; der Haufen.

Congestus, a, um, *összve, egybe, v. rakásra hordott*; zuſammen getragen. 2) *összve gyűjtött*; geſammelt.

Congĭālis, e, unum Congium continens.

Digitized by Google

Congiārium, ĭi, n. 2. vas quod congium capit. 2) omnes principum liberalitates, quas conferebant in populum. 3) *katondknak való ajándék*; ein Geſchenk für die Soldaten. 4) *mindenféle ajándék*; jedes Geſchenk.

Congiērius, a, um, i. q. Congialis.

Congius, ĭi, m. 2. mensura sex sextarios continens.

Conglăciātus, a, um, *megfagyott*; gefroren.

Conglăcio, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. frigore, Cic. *megfagyni*; gefrieren. 2) *megfagylalni*; zu Eiſe machen, machen, daß etwas gefriert. 3) Trop. Curioni nostro tribunatus conglaciat, Cic. i. e. in tribunatu suo nihil agit.

Conglisco, ĕre, 3. *felédledni, nevekedni*; entglimmen, wachſen.

Conglŏbātim, Adv. *tsoportosan, seregenként, rakással*; häufig, haufenweiſe. 2) *tsomónként, gombolyagonként*; zuſammen rollend, kugelweiſe.

Conglŏbātĭo, ōnis, f. 3. *öszve, v. egyberakás*; die Zuſammenhäufung. 2) *öszve, v. feltekerés, v. tekergetés, gombolyítás, gömbölyítés*; die Zuſammenwindung, das Zuſammenrollen. 3) Trop. e. gr. militum, Tac. *egy sereg katonaság*; ein Trupp Soldaten.

Conglŏbātus, us, m. 4. i. q. Conglobatio.

Conglŏbātus, a, um, *kerekített, gömbölyített, göngyölített*; rund und kugelförmig gemacht. 2) *öszve, v. egybe rakott, rakásra hordott*; gehäuft. 3) e. gr. sanguis, Plin. *aludtvér*; ſtockendes Blut.

Conglobo, āvi, ātum, āre, 1. *öszve göngyölítni, gömbölyítni, kerekíteni*; zuſammen rollen, rund machen, wie eine Kugel. 2) *öszve, egybe, v. rakásra rakni, v. hordani*; zuſammen häufen. e. gr. se in unum, Liv. *együve tartani, egy tsoportba öszve állani*; ſich zuſammenhalten. 3) e. gr. agmen; *megkettóztetni a' rendet, v. sort*; die Glieder verdoppeln.

Conglŏmĕrātĭo, ōnis, f. 3. *gombolygatás, gombolyagra, v. gombolyagba tekerés*; das Winden, auf einen Knäuel. 2) *öszve, v. egybe hordás v. rakás, rakás, halom*; die Zuſammenhäufung, der Haufen.

Conglŏmĕro, āvi, ātum, āre, 1. *gombolygatni, gombolyagba tekerni, felgombolygatni*; auf einen Knäuel winden. 2) *öszve tekergetni, v. gömbölygetni*; zuſammen winden, wickeln oder runden. 3) *öszve v. egybe hordani, v. rakni*; zuſammen häufen. Omnia in me conglomeras mala. Ennius, (glomus).

Conglūtĭnātĭo, ōnis, f. 3. *öszveenyvezés*; die Zuſammenleimung. 2) *öszve tevés, v. ragasztás*; Zuſammenfügung. 3) Trop. e. gr. verborum; Cic. *szók öszve rakása, v. foglalása*; die Zuſammenſetzung der Worte.

Conglūtĭno, āvi, ātum, āre, 1. *öszve enyvezni, v. forasztni*; zuſammen leimen oder löthen. 2) *egyesítni*; vereinigen. 3) e. gr. vulnus, Cic. *bégyógyítni*; zuheilen. 4) Trop. e. gr. concordiam, Cic. *egyetértést szerezni*; Einträchtigkeit ſtiften. Conglutinatus ex petulantia, Cic. *tsupa pajkosságból, vásottságból, tsintalanságból álló*; voll Muthwillens. (gluten.)

Conglūtĭnōsus, a, um, *enyves, enyvel tellyes*; voller Leim. 2) *enyv nemű, ragadós, nyúlós, mézgás*; leimartig, kleberig.

Congrădus, a, um, *valakivel együtt járó*; zugleich mit Jemanden gehend.

Congraeco, āre, 1. e. gr aurum, Plaut. *elvendégeskedni*; verſchmauſen.

Congraecor, ātus sum, āri, 1. Dep. *vendégeskedni, tobzódni, tékozolni, pazérolni*; praſſen, ſaufen, ſchmauſen.

Congrātŭlātĭo, ōnis, f. 3. *örülés, örvendezés, szerentse kívánás*; die Frohlockung, Glückwünſchung.

Congrātŭlor, ātus sum, āri, 1. e. gr. alicui, Cic. *szerentsét kívánni*; Glück wünſchen. 2) e. gr. cum aliquo, Cic. *együtt örülni, v. örvendezni*, ſich mit einem freuen.

Congrĕdĭor, essus sum, grĕdi, 3. (gradior); *együve menni, öszve gyűlni*; zuſammengehen, ſich verſammeln 2) e. gr. aliquem, Plaut. *valakihez menni látogatóba, v. látogatni*; zu einem gehen, einen beſuchen. 3) e. gr. contra aliquem, Cic. *valakihez közelíteni, valakivel szembe menni*; wider einen anrücken. 4) e. gr cum hoste, Cic. *megütközni, megvívni*; ſich mit dem Feinde einlaſſen. 5) alicui

Digitized by Google

quotidiana consvetudine, Cic. Colum. *valakivel minden nap társalkodni*; táglich mit einem umgehen.

Congrĕgābĭlis, e, (congrego); *könnyen ősve v. egybe gyűjthető*; was ſich leicht verſammelt. 2) *társ szerető, nyájas*; geſellig.

Congrĕgātim, Adv. *rakásonként*; haufenweiſe.

Congrĕgātĭo, ōnis, f. 3. *ősze, vagy egybe gyűlés, gyülekezet, gyülés*; die Verſammlung. 2) *rakásra gyűjtés*; die Aufhäufung.

Congrĕgātor, ōris, m. 3. *gyűjtő, ősze, v. egybe gyűjtő*; ein Sammler, Verſammler.

Congrĕgātus, a, um, *ősze, v. egybe gyült, gyülekezett, v. sereglett*; verſammelt.

Congrĕgo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. oves, Plin. *ősze gyűjteni v. hajtani*; zu einer Heerde verſammeln, zuſammen heerden. 2) *ősze gyűjteni*; verſammeln. e. gr. in unum locum, Cic. *egy helyre hordani*; an einen Ort zuſammen bringen. 3) *egyesitni, őszvekötni*; vereinigen, verbinden. e. gr. se ad aliquem, cum aliquo, Cic. *hozzá adni magát valakihez*; ſich zu einem geſellen.

Congressio, ōnis, f. 3. *ősze jövés, v. jövetel*; die Zuſammenkunft. 2) Trop. *őszvetsapás, megüközés, üközet*; die Schlacht. Prima congressione funduntur. Justin. 3) e. gr. severa; *komoly, tréfa nélkül való beszéd, perlekedés, tzivódás*; eine ernſthafte Unterredung, ein Streit.

Congressus, us, m. 4. *őszvejövetel*; die Zuſammenkunft. 2) *viadal, üközet, tsata*; der Streit. In congressu perire. Sallust. 2) *elhálás, velehálás*; der Beyſchlaf. Congressu feminarum pollui. Plin. 4) congressu et instituto de injuriis experiri, Cic *próbát tenni, valamely perlekedés bardtsdgos végbe szakasztdsára, minekelőtte törvény elibe vivődne*; verſuchen, ob man einen Streit freundſchaftlich beylegen kann, ehe er vor Gericht kommt.

Congressus, a, um, *ősze gyült, v. ment*; zuſammen gegangen, verſammelt. 2) e. gr. equo; *lovon verekedett, v. üközött meg*; er hat zu Pferde geſtritten.

Congrex, ĕgis, o. 3. Congrĕgis, e, (con et grex); *egy nyájból való*; von einerley Heerde. 2) *őszvegyült, egyesitett*; verſammelt, vereinigt.

Congrŭe, Adv. *illendően*; ſchicklich, paſſend.

Congrŭens, tis, o. 3. *őszve v. egybe illő*; was ſich zuſammenſchickt. Partes inter se congruentes. Cic. Comp. congruentior. Superl. congruentissimus.

Congrŭenter, Adv. *megegyezőleg, illendőképen, illendően*; übereinſtimmend, paſſend, gemäß, ſchicklich. e. gr. dicere, Cic. *a' dologhoz képest beszéllni*; der Sache gemäß reden. 2) *egyformán*; gleichförmig.

Congrŭentĭa, ae, f. 1. *meg, v. ősze egyezés, egyezés, illendőség, részerányság, részegyezés*; die Übereinſtimmung, Harmonie, Schicklichkeit, Symmetrie, Proportion.

Congrŭĭtas, ātis, f. 3. i. q. Congruentia.

Congrŭo, ui, ĕre, 3. *illeni, hozzá illeni*; ſich ſchicken. Congruit tempus ad illud, Liv. *épen ahoz való az idő*; die Zeit ſchickt ſich wohl dazu. Temporum ratio vix congruit, Senec. *nem ehez az időhöz való*; die Zeiten ſind nicht darnach. 2) e. gr. inter se, cum re, Cic. *egyezni, megegyezni*; übereinſtimmen. Congruunt dicta cum scriptis. Liv. In unum congruunt sententiae inter se. Liv. 3) *egyszerre, v. egyformán esni, v. történni*; ſich zugleich zutragen treffen.

Congrus, i, m. 2. i. qu. Conger,

Congrŭus, a, um, e. gr. cum illa, Plaut. alimenta, Ovid. *egyező, megegyező, hozzá illő, illő, illendő, alkalmatos*; übereinſtimmend, ſich ſchickend, bequem.

Congylis, is, et ĭdis, f. 3. vel Cŏngylum, i, n. 2. *répa*; eine Rübe.

Cŏnĭa, ae, f. 1. idem quod Ciconia.

Conĭbrĭca, et Conimbrica, ae. f. 1. urbs Portugalliae.

Cōnĭcus, a, um, *kúp, v. kúp test formájú, v. dlldsú*; wie ein Kegel geſtaltet. (Conus.)

Cōnĭfer, a, um, (conus et fero); *fenyőtobozt termő*; Tannzapfen tragend. 2) *kerek gyümöltsöt termő*; kugelförmige Früchte tragend.

Cōnĭger, a, um, i. q. conifer.

Cōnisco, ĕre, 3. *öklelni*; mit den Hörnern ſtoßen.

Digitized by Google

Cŏnistĕrĭum, ĭi, n. 2. locus in palaestra, ubi post unctionem athletae pulvere adspergebantur.

Cŏnĭtum, i, n. et Conitus, i, m. 2, *ékesség, dísz*; eine Zierde, ein Schmuck. 2) *bizonyos áldozat neme, melly liszttel behintődött*; eine gewisse Art Opfer, daß mit Mehl bestreut wurde.

Conjectānĕus, a, um, *öszve hányt vetett*; zusammen geworfen. Hinc: conjectanea, orum, n. plur. *ollyan irás, melybe mindent öszve hord az ember, a' mi essébe jut*; eine Schrift, worinn man allerley zusammen trägt, was einem einfällt.

Conjectātio, ōnis, f. 3. (jacio); *gyanítás, hozzávetés, vélekedés*; die Muthmaßung, Vermuthung.

Conjectĭo, ōnis, f. 3. (conjicio); *hajítás, vetés*; das Werfen. 2) *gyanítás, hozzávetés*; die Muthmaßung. e. gr. somniorum, Cic. *álom magyarázás*; die Auslegung der Träume. 3) *elóleges rajzolat*; ein Entwurf. 4) i. q. materia.

Conjecto, āvi, ātum, āre, 1. (Frequ. a conjicio); *öszve hányni*; zusammen werfen. 2) *hajítni, lökni, vetni*; werfen e. gr. aliquem in carcerem, Gell. *valakit tömlötzbe tenni, v. tömlötzre vetni*; einen ins Gefängniß werfen. 3) *vélekedni*; muthmaßen.

Conjector, ōris, m. 3. (conjicio), e. gr. somniorum, Quint. *magyarázó, álommagyarázó*; ein Ausleger, Traumdeuter. 2) *jövendómondó*; ein Wahrsager.

Conjectrix, īcis, 3. *jövendómondó, v. álommagyarázó asszony*; Weissagerinn, Traumdeuterinn. Plaut.

Conjectūra, ae, f. 1. *vélekedés, hozzávetés*; eine Muthmaßung. Conjectura aliquid consequi, Cic. *valamit eltalálni*; etwas errathen. 2) *el, v. ki találás, magyarázás*; das Errathen, die Deutung, Erklärung. e. gr. somniorum, Cic. *álommagyarázás*; die Auslegung der Träume.

Conjectūrālis, e, *gyanúságból, vélekedésből, v. a' szerént való*; in Muthmaßung oder Vermuthung bestehend, oder sie betreffend.

Conjectūro, āre, 1. (conjecto); *találni, találgatni, ki találni*; rathen, errathen. 2) *vélekedni, vélni, gyanítni*; muthmaßen, vermuthen.

Conjectus, ūs, m. 4. *vetés, hajítás, rávetés*; ein Wurf. 2) e. gr. materialium, Lucret. *mindenféle dolgok öszve hányása*; die Zusammenhäufung von allerhand Sachen. 3) e. gr. pugnae; *ütközet, v. tsata kezdete*; der Anfang der Schlacht.

Conjectus, a, um, (conjicio); *vetett, rávetett, hajított*; geworfen. Conjecti omnium in te oculi, Cic. *mindenek te rád néznek*; Jedermann siehet auf dich. 2) *eltalálni*; errathen, Belle conjectum est, Liv. *jól, v. helyesen el van találva*; es ist wohl errathen.

Conjĭcio, jēci, jectum, jicĕre, 3. (jacio) e. gr. sarcinas in unum locum, Liv. *öszve, v. rakásra hányni*; zusammen werfen. 2) e. gr. tela in hostem, Liv. *hajítni, lökni, eldobni*; werfen. 3) e. gr. aliquem in amorem, Plaut. *szerelemre gerjesztni v. indítni*; zur Liebe reitzen. 4) e. gr. aliquem domum, Cic. *valakit a' házába bészárni, félelem miatt otthon marasztani*; einen in seinem Hause einschließen, machen, daß er vor Furcht zu Hause bleibt. 5) e. gr. se in pedes, Cic. *megindúlni, elfutni*; sich auf die Füße machen. 6) *ki, v. eltalálni*; errathen. e. gr. acute argute que conjicere, Cic. *jól, helyesen eltalálni*; wohl errathen. 7) e. gr. callidissime de futuris, Corn. *igen pontosan 's okosan ítélni a' jövendőkről*; sehr genau und klug von künftigen Sachen urtheilen. 8) e. gr. somnium; *magyarázni*; deuten, auslegen. 9) e. gr. se in noctem, Cic. *éjtszaka tenni valamit, p. o. elútazni, a' setétségtől meg nem tartóztatodni*; des Nachts etwas verrichten, z. B. fortreisen, sich durch die Finsterniß nicht abschrecken lassen. 10) e. gr. culpam in aliquem, Cic. *másra háríttni, fogni, v. kenni a' hibát, mást okolni*; die Schuld auf einen schieben. 11) e. gr. pecuniam in aliquid, Cic. *valamire pénzt forditni*; Geld auf etwas verwenden. 12) e. gr. maledicta in aliquem, Cic. *valakit szidni, v. kdromolni*; einen mit Schmähworten belegen. 13) e. gr. in metum, Liv. *ijjeszteni, rd, v. megijjeszteni*; Furcht einjagen. 14) e. gr. sortem; *sorsot vetni*; loosen.

Conjūga, ae, f. 1. i. q. uxor.

Digitized by Google

Conjŭgālis, e, i. q. conjugialis.

Conjŭgālĭter, Adv. *házassági módon, v. módra*; ehelich.

Conjŭgātĭo, ōnis, f. 3. *öszve tevés, kötés, v. kötözés*; das Zusammenbinden, Zusammenfügen. 2) variatio vocabuli per modos, tempora, et personas. 3) *okoskodókötést formáló mondások öszverakása*; die Zusammensetzung der Sätze, aus denen ein Syllogismus entsteht. 4) *elhálás, velehálás*; der Beyschlaf.

Conjŭgātor, ōris, m. 3. *öszve, v. egybe kötő, egyesitő*; der Verbinder, Vereiniger.

Conjŭgĭālis, e, *házassági, házasságot illető, ahoz tartozó*; ehelich, zur Ehe gehörig.

Conjŭgium, ĭi, n. 2. e. gr. corporis et animae, Lucret. *öszve, v. egybe kötés, öszveköttetés*; die Verbindung. 2) *házasság*; die Ehe. 3) *házaspár*; ein Ehepaar. 4) *elhálás, velehálás*; der Beyschlaf.

Conjŭgo, āvi, ātum, āre, 1. (jugum); *egy járomba fogni, v. szorítni*; zusammen jochen. e. gr. verba, amicitiam, Cic. *kötni, öszve, v. egybe kötni, öszvetenni, egybefoglalni*; zusammen binden, zusammen fügen.

Conjuncte, Adv. *együtt, egyesitve, öszve, v. egybekötve*; verbunden. 2) *bizodalmasan, barátságosan*; vertraut. Superl. conjunctissime cum aliquo vivere. Cic.

Conjunctim, Adv. *együtt, egyszersmind, együttvéve*; mit einander, zugleich, insgesammt.

Conjunctĭo, ōnis, f. 3. *öszve, v. egybe kötés, köttetés, v. foglalás, egyesités*; die Verbindung, Vereinigung. 2) *barátság, rokonság, atyafiság*; die Freundschaft, Verwandtschaft. e. gr. sagvinis, Cic. *vér szerént való rokonság. v. atyafiság*; eine Blutsfreundschaft. 3) *öszve v. egybe tétel, kaptsolás, v. rakás*; die Zusammensetzung. 4) e. gr. lunae; *újhold, holdtölte*; der Neumond. 5) *foglalószótska*; ein Bindewort. 6) e. gr. naturae; *érzésegyezés, egyenlőérzés*; die Sympathie. 7) *elhálás, velehálás*; der Beyschlaf. Conjunctionis appetitus. Cic.

Conjunctīvus, a, um, *foglaló, öszve foglaló, v. tevő*; verbindend, zusammensetzend.

Conjuncto, āre, 1. Frequ. *öszve, v. egybe kötözni*; verbinden.

Conjunctus, a, um, *öszve v. egybe tett, v. foglalt*; zusammen gefüget. 2) *egyesitett*; vereiniget. Conjuncti sontium, Curt. *vétkes v. hibástársak*; Mitschuldige. Homines benevolentia conjuncti, Cic. *jó barátok*; gute Freunde. 3) vita multis vitiis conjuncta, Cic. *bűnös élet*; ein lasterhaftes Leben. 4) Conjuncta viro, Virg. *férjhez ment*; an einen Mann verheirathet. 5) conjunctis sententiis (alias: cunctis) decernere, Cic. *valamit egyenlő akarattal elvégezni*; etwas einmüthig beschließen. Comp. conjunctior. Superl. conjunctissimus.

Conjunctus, us m. 4. *egyesités, öszve kötés*; die Verbindung.

Conjungo, nxi, nctum, ngĕre, 3. (jungo); *öszve tenni, foglalni*; zusammenfügen. e. gr. dexteras, Virg. *egy másnak kezet adni*; einander die Hände biethen. 2) Trop. *öszve kötni, egyesitni*; verbinden, vereinigen. e. gr. feminam sibi matrimonio, Liv. *feleségül venni, elvenni*; eine Frau zur Ehe nehmen. Conjungi cum aliquo, Cic. *férjhez menni*; einen Mann nehmen. e. gr. plures provincias imperio, Cic. *sok tartományt meghódoltatni*; viele Länder unter seine Gewalt bringen. Conjungi cognatione cum aliquo; *valakivel atyafiságba jönni*; mit einem in Verwandtschaft kommen. e. gr. curam cum aliquo de republica, Cic. *valakivel együtt gondoskodni a' köztársaságról*; zugleich mit einem für die Republik sorgen.

Conjūrāti, ōrum, m. plur. *öszve esküdtek, lázasztók*; die sich zusammen verschworen haben, Aufrührer.

Conjūrātim, Adv. *öszveesküdve, lázasztómódra*; zusammen verschworen.

Conjūrātĭo, ōnis, f. 3. *öszveesküvés, pártütés, zenebona, lázadás a' felsőség ellen*; die Zusammenschwörung, der Aufruhr wider die Obrigkeit. 2) *az öszveesküdtek v. lázasztók együtt*; die Zusammenverschwornen selbst. 3) *egyesülés, egyesités*; die Vereinigung.

Conjūrātus, a, um, *együveesküdt*; zusammen verschworen.

Conjūro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. de

Digitized by Google

interficiendo aliquo, Cic. in ruinam alicujus, Claud. *öszve esküdni mind jó mind rosszra tzélból*; sich zusammen verschwören, es geschehe in guter oder böser Absicht. 2) *esküdni*; schwören.

Conjux, ŭgis, c. 3. (conjugium); *férj, feleség, házastárs*, ein Gatte, Gemahl, eine Gattinn, Gemahlinn, ein Ehemann, eine Ehefrau. 2) *meghitt pár*; ein vertrautes Paar.

Conl. vide: Collabor, etc.

Conlaĕtor, vide: Collaetor.

Conlātro, vide: Collatro.

Conlāxo, vide: Collaxo.

Conlŏcŭplēto, āre. i. q. Collocupleto.

Conlŏquor, vide: Colloquor.

Conlŭco, vide: Colluco.

Connātĭo, ōnis, f. 3. (Trop. a nando) *szerelmbeli vetélkedés*; die Nebenbuhlerey.

Connăto, āvi, ātum, āre, 1. *együtt úszni*; mitschwimmen. 2) Trop. *együtt szerelmeskedni*. Connatat nobiscum, Plaut. *szerelembeli vetélkedő társunk*; er ist ein Nebenbuhler von uns.

Connātus, a, um, i. q. Cognatus.

Connecto, xui, xum, ĕre, 3. e, gr. alicui rei aliquid, aliquid cum aliquo, Cic. *öszve, v. egybe kötni, kötözni, fűzni, v. foglalni*; zusammen binden, zusammen knüpfen 2) e. gr. tempora lauro, Val. Flacc. *borostyánnal koszorúzni*; ein Kränzchen von einem Lorbeerbaume aufsetzen. 3) *előhozni, említni*; anführen.

Connexe, Adv. *egybe kötve v. kötteve, folytában*; in Verbindung, im Zusammenhange.

Connexio, ōnis, f. 3. *öszve kötés, v. foglalás*; die Zusammenknüpfung. 2) *egybeköttetés, egyezés, egyesség*; die Verbindung. 3) *következés, következtetés*; eine Schlußfolge. 4) *öszvekötőszótska a' beszédben*; ein Bindewörtchen in einer Rede.

Connexīvus, a, um, *egybe v. öszve kötő, foglaló, v. kaptsoló*; was zusammen fügt, oder verbindet.

Connexum, i, n. 2. i. q. Conclusio. a) i. q. Connexio.

Connexus, us, m. 4. *öszve v. egybe kötés, v. foglalás*; die Zusammenfügung, Verbindung.

Connexus, a, um, *egybekötött*; zusammengeknüpft. 2) *öszve tekergőzött*; in einander gewickelt.

Connīsus, a, um, i. q. Connixus.

Connītor, isus et ixus sum, niti, 3. (nitor) *támaszkodni*; sich stemmen. 2) *törekedni, igyekezni, iparkodni*; streben. e. gr. ad aliquem convincendum; Tac. *valaki meggyőzésén igyekezni*; sich bemühen, einen zu überzeugen. e. gr. nervis omnibus; Cic. *minden erővel igyekezni*; aus allen Kräften sich bemühen. 3) *szülni, fiadzani*; gebären, Junge werfen.

Connīventia, ae, f. 1. *elhallgatás, el, v. meg engedés, elmellőzés*; die Nachsicht, das Nachsehen, Übersehen.

Connīvĕo, ivi, et nixi, ēre, 2. (con et nuo) *pillogatni, hunyorgatni, katsongatni*; die Augen auf- und zuthun, blinzeln. 2) *engedni, elengedni, ujjai közt nézni, elmellőzni*; Nachsicht haben, durch die Finger sehen, übersehen. 3) oculi somno connivent; Plaut. *álmos, v. álom miatt lezárt, v. béhúnyt szemek*; Augen, die von dem Schlafe noch nicht geöffnet sind.

Connixus, a, um, *igyekezett, iparkodott, törekedett*; der sich bestrebt hat. 2) gemellos connixa, Virg. *kettőst szült*; die Zwillinge geboren hat.

Connōdo, āre, 1. (nodus) *öszve gombolni, v. tsomózni*; zusammen knüpfen.

Connōto, āre, 1. (noto) *együtt észre venni*: mit bemerken. 2) *meg v. feljegyezni*; bemerken, anmerken.

Connŭbĭālis, e, *lakadalmi, menyegzői, v. ahoz tartozó*; zur Hochzeit gehörig, hochzeitlich. 2) *házassági*; ehelich.

Connŭbĭum, ĭi, n. 2. (nubo), *házasság, házassági egybeköttetés*; die Verheirathung, eheliche Verbindung. 2) *házasodásra v. férjhez menésre való jus*; das Recht, sich mit jemanden zu verheurathen. 3) *beóltás*; die Einpfropfung. 4) *el, v. vele hálás*; der Beyschlaf.

Connŭbĭus, a, um, *házassághoz tartozó*; zur Ehe gehörig.

Connūbo, nūpsi, nūptum, nūbĕre, 3. (nubo) *megházasodni, v. férjhez menni*; sich verheurathen.

Connūdo, āre, 1. *kitárni, v. takarni, megmezítelenítni*; entdecken, entblößen.

Connūmĕro, āvi, ātum, āre, 1. *öszve*

adni, hozzá számolni; zählen, oder darunter zählen.

Connūtrio, īvi, ītum, īre, 4. *együtt nevelni, tartani, v. táplálni*; mit ernähren.

Cōno, āre, 1. Obsol. i. q. Conor.

Conōīdes, is, o. 3. (conús), *kúp, v. kúptest formájú, tsútsos*; kegelförmig.

Cōnon, ōnis, m. 3. Nom. propr. bellicducis Atheniensis. 2) mathematici.

Cōnōpēum, Conopium, i, n. 2. *kárpit, ágytakaro, szúnyoghálo*; ein Umhang, eine Decke um ein Bette, um die Mücken abzuhalten. 2) *fedeles ágy*; ein Himmelsbett. 3) *sátor*; ein Zelt.

Cōnor, ātus sum, āri, 1. *igyekezni, azon lenni*; sich bemühen. e. gr. manibus pedibusque; Terent. *minden erőből igyekezni*; aus allen Kräften sich bemühen. 2) *szándékozni, feltenni magában*; sich vornehmen. Qua inductus, ad te scribere sum conatus. Cic. 3) *hozzá fogni, v. kezdeni valamihez, merni, mérészelni, bátorkodni*; unternehmen, wagen, sich unterstehen.

Conquadrātus, a, um, *négyszegre tsinált*; viereckig gemacht.

Conquādro, āre, 1. *négy szegeletűvé tenni, négyszegre tsinálni*; viereckig machen. 2) e. gr. vero; *megegyezni, egyetérteni*; übereinstimmen.

Conquāssātio, ōnis, f. 3. *megrázkódás, rengés, megrendülés, mozgás*; die Erschütterung, Bewegung. 2) *széllyelrázás, öszveromlás, megrokkanás, gyengülés*; die Zerrüttung, Schwächung.

Conquassātus, a, um, *meg, v. öszve romlott, gyengült*; zerrüttet, geschwächt. 2) *megrázkódott, v. rendült, megmozdult*; erschüttert, bewegt.

Conquasso, āvi, ātum, āre, 1. *megrázni, v. renditni*; erschüttern. 2) e. gr. nationes; Cic. *nyughatatlankodtatni*; beunruhigen. 3) *el, v. öszve rontani, öszve verni*; zerrütten, zerschlagen.

Conquĕror, estus sum, quĕri, 3. e. gr. aliquid, de re aliqua; Liv. *panaszolkodni, panaszkodni, panaszolni*; klagen, sich beklagen.

Conquestio, ōnis, f. 3. *panaszolkodás, panasz*; die Beschwerung, das Klagen, Beklagen, die Klage.

Conquestus, us, m. 4. i. q. conquestio.

Conquiesco, ēvi, ētum, ĕre, 3. *nyúgodni, megnyúgodni*; ruhen. 2) e. gr. de aliquo; *valakivel megelégedni*; mit einem zufrieden seyn. 3) e. gr. in aliqua re; Cic. *valamiben gyönyörűséget találni*; Vergnügen an einem Dinge finden. 4) conquiescit navigatio; Cic. *megszűnik a' hajókázás*; die Schifffahrt höret auf. 5) e. gr. a re aliqua; Cic. *felhagyni valami dologgal*; von einem Dinge ablassen.

Conquinisco, quexi, iscĕre, 3. *le hajlani, meggörbülni, leguggolni*; sich neigen, bücken, kauern.

Conquīro, sīvi, sītum, ĕre, 3. *öszvekeresni*; zusammensuchen. 2) e. gr. aliquem terra marique; Cic. *felkeresni*; aufsuchen. 3) e. gr. opes; Plin. *keresni, keríteni, nyerni, megnyerni, szert tenni rá, szerezni*; erwerben, erlangen. 4) *kénszeríteni, erőltetni*; zwingen. 5) *kívánni, óhajtni*; verlangen.

Conquīsīte, Adv. *nagy szorgalmatossággal, szorgalmatosan*; mit vieler Mühe, mit Fleiß.

Conquīsītio, ōnis, f. 3. *öszvekeresés, öszvegyűjtés*; die Zusammensuchung, Sammlung. 2) *tudakozás, kérdezés, értekezödés, tudakozódás*; die Nachfrage. 3) *katona szedés, (verbuválás)*; die Werbung der Soldaten. Exercitus durissimis conquisitionibus collectus. Cic.

Conquīsītor, ōris, m. 3. *öszve v. felkeresö, megszerző, elökerítö*; ein Zusammensucher, Aufsucher, Herbeyschaffer. 2) *katona szedö (verbuváló)*, ein Soldatenwerber. 3) *árúló, spion, leselkedö*; ein Verräther, Spion, Auflaurer, Aufpasser.

Conquīsītus, a, um, *szorgalmatosan öszve gyűjtött*; mit Fleiße zusammen gelesen. 2) *válogatott, választott, kiválasztott*; sorgfältig ausgelesen. Comp. conquisitior. Superl. conquisitissimus. Mensa conquisitissimis epulis; Cic. *válogatott eledelekkel rakott asztal*; ein Tisch mit köstlichen Speisen.

Conrĕus, ei, m. 2. *bűnöstárs, egy bűnben lélekző*; ein Mitschuldiger.

Consăcerdos, ōtis, c. 3. *papitárs*; ein Mitpriester.

Consălūtātio, ōnis, f. 3. *köszöntés*; die Begrüßung.

Digitized by Google

Consălūto, āvi, ātum, āre, 1. *köszönteni, betsületet adni, tiszteletet tenni*; grüßen, begrüßen, Ehrenbezeugungen machen. 2) e. gr. aliquem; Cic. *nevezni, tzimezni, tituláni*; grüßen, benennen, tituliren.

Consānesco, nui, ĕre, 3. *egészségesedni, gyógyúlni*; gesund werden, heil werden, heilen.

Consanguĭnĕus, ei, m. 2. *vérszerént való atyafi, v. rokon*; ein Blutsfreund. 2) *testvér*; Geschwister.

Consanguĭnĕus, a, um, *vérszerént való rokon, v. atyafi*; durchs Blut verwandt.

Consanguĭnĭtas, ātis, f. 3. *vérszerént, v. közelről való rokonság, v. atyafiság*; die Blutsverwandtschaft.

Consāno, āvi, ātum, āre, 1. *gyógyítni, meggyógyítni*; heilen, gesund machen. 2) i. q. Consanesco.

Consarcīno, āvi, ātum, āre, 1. *összve v. megvarrni, v. föltozni*; zusammen nähen oder flicken.

Consarrĭo, īre, 4. *gyomlálni, megtisztítni, irtani, gereblyélni*; behacken, säubern.

Consaucĭo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem; Sveton. *megsebesíteni, megvérezni*; verwunden, blutrünstig machen.

Consāvĭo, āre, Consāvior, ātus sum, āri, 1. Apul. *tsókolni*; küssen.

Conscĕlĕrātus, a, um, (scelus) *bünös, vétkes, tsintalan, pajkos, hamis*; lasterhaft, leichtfertig, bösartig.

Conscĕlĕro, āvi, ātum, āre, 1. *gonoszsággal v. latorsággal megfertéztetni*; durch ein Laster, durch eine gottlose That beflecken. 2) *boszszantani, boszszúsággal illetni*; ärgern.

Conscendo, di, sum, ĕre, 3. (scando) e. gr. navem, in navem, Cic. in equos; Ovid. equos; Liv. *menni, hágni, fel, v. bémenni, v. hágni, ülni, felülni*; steigen, besteigen, aufsteigen.

Conscensĭo, ōnis, f. 3. *hágás, ülés, fel v. rálülés*; das Besteigen, oder Steigen.

Cōnscensus, a, um, *felült, felhágott*; gestiegen, bestiegen. 2) *elment*; begeben.

Conscĭentĭa, ae, f. 1. *tudat, tudás*; das Bewußtseyn. 2) e. gr. recta; Cic. optima, Plin. bona; Quint. mala; Sallust. *lelkiesméret*; das Gewissen. 3) *emlékezés, emlékezet*; die Erinnerung.

Conscĭēntĭōsus, a, um, *lelkiesméretes, jó lelkiesméretü, jólelkü*; gewissenhaft.

Conscindo, ĭdi, issum, ĕre, 3. e. gr. epistolam; Cic. *összve, v. elvágni, vagdalni, metélni, darabolni, v. tépni*; in Stücken zerhauen, zerreißen. 2) Trop. aliquem sibilis; Cic. *kipiszszegetni*; auszischen. 3) Curae conscindunt hominem; Lucret. *a' gondok megemésztik az embert*; die Sorgen zerfleischen den Menschen. 4) e. gr. aliquem; Cic. *rágalmazni, gyalázni*; schmähen. Is me ab optimatibus, ait, conscindi; Cic. 5) e. gr. aliquam capillo, Terent. *valakinek kitépni a' haját*; einer die Haare ausreißen.

Conscio, īre, 4. *tudni, érezni magában*. Nil conscire sibi; Hor. *semmivel nem vádolni magát*; sich schuldlos wissen.

Consciŏlus, a, um, Dim. i. q. Conscius.

Conscisco, īvi, ītum, iscĕre, 3. e. gr. bellum; Liv. *el, együtt, v. együtt el végezni, v. rendelni, meghatározni, helybenhagyni*; zugleich mit verordnen, beschließen, genehmigen. 2) e. gr. mortem sibi; Cic. *magát megölni*; sich selbst umbringen. 3) e. gr. fugam sibi; Liv. *elfutni v. szaladni*; fliehen. 4) e. gr. facinus, Brut. in Ep. Cic. et Liv. *elkövetni, tenni*; begehen.

Conscissĭo, ōnis, f. 3. *el v. összvetépés, szakítás, szakasztás, vágás, metszés, daraboláś, v. hasogatás*; die Zerreißung, das Zerhacken.

Conscissūra, ae, f. 1. *szakadás, repedés, hasítás, kasiték*; ein Spalt, ein Riß.

Conscissus, a, um, *elszaggatott, v. hasogatott*; zerrissen.

Conscius, a, um, (conscio) cum Gen. et Dat. *tudó, érző, maga dolgának túdója, v. érzője*; bewußt, sich bewußt. e. gr. mens recti; *jó lelkiesméret*; ein gutes Gewissen. Conscius alicui in privatis rebus, *valakinek különös dolgait jól tudó*; der um eines anderen besondere Geschäfte wohl weiß. 2) *esmeretes, nyilván való*; bekannt. Facere rem aliquam consciam. Plaut. 3) *a' kit lelkiesmérete mardos*; einer, den das Gewissen drücket. Conscius animus;

Digitized by Google

Sallust. *rossz lelkiesméret*; ein böſes Gewiſſen.

Conscrĕor, āri, 1. *hákogni*; ſich räuſpern.

Conscribillo, āre, 1. *firkálni, irni, össze irkafirkálni*; kritzeln, ſchreiben, gleichſam zuſammenſchmieren. 2) Trop. Latusculum flagella conscribillant; Plaut. *a' korbáts megtsikozza az óldalt*; die Peitſche bezeichnet die Seite mit Striemen.

Conscribo, psi, ptum, ĕre, 3. *össze irni*; zuſammenſchreiben. 2) e. gr. syngrapham; Plaut. *irásba foglalni, megír. fellrni.* 3) e. gr. exercitum; Caes. *szedni, gyüjtni* (*verbuálni*); werben. 4) *valakivel egyszerre irni, együtt irni*; zugleich mit einem ſchreiben. e. gr. cum Appio ad Antonium. Cic. 5) e. gr. parietes; Plin. *bélrni*; beſchreiben.

Conscriptĭo, ōnis, f. 3. *laistrom, feljegyzés*; das Verzeichniß, die Aufzeichnung. 2) *irásban foglalt gondolat*; ein ſchriftlicher Aufſatz.

Conscriptor, ōris, m. 3. *író, megíró, gondolatját irásba foglaló*; der etwas ſchreibt oder ſchriftlich verfaßt.

Conscriptus, a, um, *meg, v. fel irt, feljegyzett*; beſchrieben, aufgezeichnet. 2) conscripti milites; Caes. *bevett katonák*; angenommene Soldaten. 3) patres conscripti; Cic. *válaszlott Romai fő birák, tandts urak, senátorok*; erwählte römiſche Rathsherren, Senatoren. 4) patres conscripti (pro patres et conscripti), *az egész tandts*; der ganze Senat. Patres, vocabantur senatores, qui patriciorum i. e. senatorum a Romulo legatorum, progenies erant; Conscripti vero: qui instituto Bruti ex classe celeberrimorum civium eligebantur.

Conscĕo, cui, ctum, cēre 1. *el v. össze vágni, metszni, szelni, metélni, darabolni, vagdalni*; zerſchneiden, zerhauen. 2) *meg, v. elvakarni, v. vérezni*; zerfleiſchen, zerkratzen.

Conscĕrātio, ōnis, f. 3. e. gr. capitis, Cic. *meg, v. felszentelés*; die Heiligung, Weihung. 2) *Isten gyanánt tisztelés, istenités*; die Vergötterung.

Consĕcrātor, ōris, m. 3. *szentelő*; der heilig macht, einweiht.

Consĕcrātrix, īcis, f. 3. *istenitő, Isten gyanánt tisztelő*; die Vergötterinn.

Consĕcrātōrĭus, a, um, ad consecrationem pertinens.

Consĕcrātus, a, um, *szentelt*; geheiligt. 2) *ajándlott*; zugeeignet.

Consĕcro, āvi, ātum, āre, 1. (sacro), e. gr. aliquid Deo, Cic. *szentelni, felszentelni, ajándlani*; weihen, heiligen. 2) e. gr. aliquem, Cic. *az Istenek közzé számlálni*; einen unter die Götter verſetzen. 3) ad immortalitatem aliquid, Cic. *halhatatlanitni, halhatatlanná tenni*; etwas unſterblich machen. Consecrare aliquem memoriae hominum sempiternae, Cic. 4) e. gr. alicui statuam, Caes. *valakinek tiszteletére oszlopot emelni*; einem zu Ehren eine Statue errichten. 5) *valamit valamelyik Istennek ajándlani 's annak hasznavételétől az embereket meg fosztani*; etwas einem Gotte widmen, und dadurch den Menſchen den Gebrauch deſſelben entziehen. Consecravit Carthaginem. Cic. 6) *tulajdonitni*; zueignen, zuſchreiben. Ars deorum inventioni consecrata. Cic.

Cōnsĕctānĕus, ĕa, ĕum, (consector), *követő*; einer der folget. 2) *egyforma felekezethez tartozó, v. szltó*; einerley Secte zugethan.

Consectārĭum, ĭi, n. 2, *következés*; eine Folge. 2) *szövetelkedésbeli hozzáadás, tóldás*; der Zuſatz in einer Diſputation.

Consĕctārĭus, a, um, *valamely dologból következő*; was aus einem Dinge folget. 2) *bérekasztésre, bizonyitásra tartozó*; zum Schluſſe oder Beweiſe gehörig.

Consectātĭo, ōnis, f. 3. *követés, késérés*; die Nachfolgung. 2) *valamire való igyekezés, törekedés*; das Trachten und Streben nach etwas.

Consĕctātor, ōris, m. 3. *követő*; ein Nachfolger.

Consectatrix, īcis, f. 3. *követő asszony*; eine Nachfolgerinn. 2) e. gr. voluptatis, Cic. *valami el, v. megnyerésén törekedő, v. igyekező*; die etwas zu erlangen ſich beſtrebt.

Consectĭō, ōnis, f. 3. (conseco); *elvágás, v. vagdalás, darabolás, eldarabolás, darabokra vagdalás*; die Zerſchneidung, Zerhauung.

Consector, ātus sum, āri, 1. e. gr. aliquem, Terent. *követni, elérni igyekezni, nyomába lenni*; eifrig nach-

Digitized by Google

folgen, nachgehen. 2) *valamire, v. valamin igyekezni, törekedni, iparkodni*; nach etwas ſtreben. Consectari alicujus benevolentiam. Cic. 3) debita, Cic. *az adósságot bévenni, v. beszedni*; die Schulden einziehen. 4) *rajta kapni, el, v. utól érni*; ertappen, erreichen, einhohlen. 5) consectari minutissima, Plin. *minden tsekélységet v. apróságot fel, v. ki keresni, mindent a' legszorossabban venni*; alle Kleinigkeiten aufſuchen, alles aufs genaueſte nehmen. 6) Trop. e. gr. aliquem conviciis; *valakit rágalmazni, kissebbitni, gyaláznì*; einen ſchmähen.

Consectus, a, um, *elvagdalt, eldaraboll*; zerſchnitten.

Consĕcūtĭo (Conséquūtĭo), ōnis, f. 3. *következés*; die Folge einer Sache. e. gr. verborum, Cic. *szók összerakdsa*; die Zuſammenſetzung der Worte. 2) *el, bé-, v. utól érés*; die Erreichung, Erlangung.

Consĕcūtus (Conséquūtus), a, um, e. gr. dies, Cic. *legközelébbvaló*; nächſtfolgend.

Consēdo, āre, 1. *tsilapitni, letsilapitni, elhallgattatni*; ſtillen.

Consēmĭnālis, e, *mindenféle maggal bévetett, v. növevénnyel beültetett*; worin allerhand geſäet oder gepflanzt iſt.

Consēmĭnus, ča, čum, i. q. Conseminalis, e. gr. silva conseminea, Colum. *külömbkülömbféle nemű fákból álló erdő*; ein Wald, von verſchiedenen Arten der Bäume.

Consĕnesco, nui, ĕre, 3. *öregedni, vénülni, vénhedni, megvénülni, aggani*; alt werden, veralten. 2) *fogyni, fogyatkozni, tsökkenni, vesztire sietni*; abnehmen, in Verfall gerathen. Consenuerunt vires atque defecerunt. Cic. 3) *kimenni a' szokásból, új szokásból, v. módiból*; aus der Mode kommen.

Consensĭo, ōnis, f. 3. (consentio), e. gr. gentium, Cic. *egyezés, meg-, v. összeegyezés, egyetértés*; die übereinſtimmung. 2) e. gr. bonorum, Cic. *egyesség, egyesítés*; die Eintracht. 3) *összeesküvés*; die Zuſammenverſchwörung.

Consensus, us, m. 4. e. gr. omnium, naturae, virtutum, Cic. *egyezés, meg, v. össze egyezés*; die Übereinſtimmung in einer Sache, Harmonie.

Consensus, a, um, *egyezett, megegyezett*; bewilligt, verwilligt.

Consentānĕe, Adv. *szerént, valamivel megegyezően, illendően, egyezőleg*; gemäß, paſſend.

Consentānĕus, a, um, *szerént való, megegyező, illendő, alkalmatos*; gemäß, paſſend, einſtimmig. 2) *kozzá illő, illő, illendő*; anſtändig. Obscura somnia minime consentanea sunt majestati deorum. Cic. 3) *valamelly mondásból következő*; was aus einem Satze folgt. Quid cuique sit consentaneum, concludi potest. Cic.

Consentes Dii, i. e. dii 12 majorum gentium Romanorum.

Consentĭa, ae, f. 1. urbs Italiae inferioris. Consentīni, incolae urbis ejusdem.

Consēntĭa, (sacra) *sokaknak megegyezéséből, v. megegyezésével rendelt istenitisztelet*; ein Gottesdienſt, der durch vieler Einſtimmung angeordnet iſt.

Consentĭo, sensi, sensum, sentīre, 4. e. gr. cum aliquo de re aliqua, Cic. *egyezni, megegyezni, egyetérteni*; eines Sinnes ſeyn, übereinſtimmen. 2) *szóval végezni, beszéllgetni valami eránt*; verabreden. In eum omnes illud consentiunt elogium, Cic. *minden megadja néki azt a' betsületet, v. ditséretet*; ſie geben ihm alle dieſes Lob. 3) consentio tibi, Cic. *egy vélekedésben, értelemben vagyok veled*; ich bin mit dir einerley Meinung. 4) e. gr. sibi; Cic. *állhatatos lenni, vélekedése mellett meg maradni, v. állani*; unveränderlich ſeyn, bey ſeiner Meinung verharren.

Consĕpĭo, psi, ptum, pīre, 4. (sepes); *sövénnyel, v. kőfallal békeritni, v. körülvenni*; umzäunen, einmauern. 2) *bérekeszteni, elzárni*; einſchließen.

Consepto, āre, 1. i. e. consepio.

Consĕptum, i, n. 2. *bé-, el-, v. felkeritett v. záros hely*; ein geſchloſſener Ort. 2) *sorompó, rekesz, párkány, párkányozat*; die Schranken, die Geländer.

Conseptus, a, um, *békeritett, p. a. sövénnyel, v. kőfallal, bérekesztett, elzárt*; umzäunet, eingemauert, eingeſchloſſen.

Consĕquens, entis, o. 3. *következő*;

Digitized by Google

nachfolgend. 2) *jól-megegyező*: zuſammenhängend. 3) *szerént való, egyező*; gemäß.

Consĕquenter, Adv. *következésképen*; folglich. 2) e. gr. rei; *szerént való, egyező*; gemäß.

Consĕquentia, ae, f. 1. *következés, következtetés*; die Folge, Folgerung.

Cōnsĕquĭae, ārum, f. plur. *utóljáró szeregtsapat, sereg utólja*; der Nachtrab, Nachtrupp.

Consĕquor, cūtus (quutus) sum, sequi, 3. *követni, utánna menni*; folgen, nachfolgen. Cum Acc. pax consequitur libertatem, Cic. raro cum Dat. voluptati moeror comes consequitur. Plaut. 2) e. gr. victoriam, Cic. *meg, v. elnyerni, szerezni, megszerezni. munkával szerezni, szert tenni valamire*; erlangen, erwerben. 3) e. gr. animo aliquid, Cic. *megfogni, ésszel*; faſſen, begreifen. e. gr. conjectura, Cic. *eltalálni*; errathen. 4) *utól, v. elérni*; ereilen, einholen. 5) e. gr. verbis laudes alicujus, Cic. *szóval kifejezni, kifejezni*; mit Worten ausdrücken. 6) *kelybehagyni*; billigen, genehm halten. Quas sententias senatus sine ulla veritate est consecutus. 7) *keresni valamit*; etwas ſuchen. Exilitatem ille de industria consequebatur. Cic.

Consĕquus, a, um, *következő*; folgend.

Consĕrēnat, Impers. *tiszta az idő, tiszta idő leszsz*; es iſt hell, es wird hell Wetter.

Consĕrmōcĭnor, ātus sum, āri 1. i. q. Consermonor.

Consermōnor, āri, 1. e. gr. cum aliquo, Quint. *beszéllgetni*; ſich unterreden. 2) *fetsegni*; ſchwatzen.

Consĕro, ĕvi, satum, et situm, serĕre, 3. e. gr. agrum hordeo; *bévetni*; beſäen. 2) *fákkal bétültetni*: mit Bäumen beſetzen. 2) *béhintni*; beſtreuen. Sol lumine conserit arva, Lucr. *a' nap rá süt a' mezőkre, v. elboritja a' mezőt világával*; die Sonne überſtreuet die Gefilde mit Licht (beſcheinet ſie). 4) Trop. Leges, instituta, rempublicam conseret, Cic. *jól elintézi, rendbe szedi, elrendeli*; er wird ſie wohl einrichten.

Consĕro, ĕrui, ertum, ĕre, 3. *öszve tenni, fogni, v. foglalni*: zuſammen ſetzen, zuſammen fügen. 2) e. gr. diem nocti, Ovid. *éjjet napot egyé tenni, egybe foglalni, egyesítni, éjjel nappal munkálódni, v. dolgozni*; Tag und Nacht vereinigen, Tag und Nacht arbeiten. 3) e. gr. manum cum aliquo, Cic. *valakivel viaskodni*; mit einem fechten. e. gr. proelium inter se, Liv. *vívni, viaskodni, tusakodni, ellenségképen*; ſtreiten. 4) *törvényszék v. törvény előtt perlekedni, pert folytatni*; vor Gericht proceſſiren.

Consĕrrātus, a, um, (serra); *fürészélű, fürész forma*; wie eine Säge zackigt.

Conserte, Adv. *öszve köttetve, v. foglalva, egyesítve*; zuſammenhängend, in Verbindung.

Consertĭo, ōnis, f. 3. *öszvetevés, ragasztás, v. kötés*; die Zuſammenfügung, Zuſammenhängung.

Consĕrtor, ōris, m. 3. *öszvefoglaló*; ein Zuſammenhänger. 2) *hartzoló, viaskodó, hajnok*; ein Streiter, Kämpfer.

Consertus, a, um, *öszve tett, v. foglalt*; zuſammengeſetzt. 2) *öszveragadt, v kötött, fűzött, font*; an einander hangend, geflochten. 3) *elegyített, ögyelltett*; vermiſcht.

Conserva, ae, f. 1. *szolgálótárs (ledny v. asszony)*, eine Mitdienerinn.

Cōnsĕrva, ae, f. 1. *befőzött szer, fű, v. virág, a' patikában*; in den Apothecken allerley mit Zucker eingemachte Kräuter, Blumen ꝛc. Conserva rosarum; *befött rósza*; Roſenzucker. (a conservando.))(

Conservābilis, e (conservo); *tartható, meg, v. el tartható, eláló*; was ſich erhalten läßt.

Conservātĭo, ōnis, f. 3. *megtartás*; die Erhaltung. 2) e. gr. officium, Cic. *szem előtt tartás, figyelmezés, vi'sgálódás*; die Beobachtung.

Conservātor, ōris, m. 3. *megtartó, őrző, megszabadító, védlő, óltalmazó*; ein Erhalter, Erretter, Beſchützer.

Conservatrix, īcis, f. 3. *megtartó, óltalmazó, védő asszony*; eine Erhalterinn, Beſchützerinn.

Consĕrvatus, a, um, *megtartott, óltalmazott, védlett*; erhalten, beſchützet.

Conservĭtĭum, ĭi, n. 2. *szolgai társaság*; eine Mitknechtſchaft.

Digitized by Google

Conservo, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. aliquem ab omni periculo, Cic. *megtartani*, *megőrizni*; erhalten, bewahren. 2) e. gr. jusjurandum, Cic. *az esküvést*, *hitet megtartani*; den Eid halten. 3) e. gr. rem suam, Ter. *megtakarítni*; das Seinige sparen. 4) e. gr. ordinem alicujus, Cic. *figyelmezni rá*, *gonddal tartani*; beobachten. 5) *valami telyesitésére*, *v. betöltésére ügyelni*; dafür Sorge tragen, daß etwas erfüllet werde. e. gr. voluntatem mortuorum. Cic.

Conservŭla, ae, f. 1. Dim. *szolgálótárs* (*leány v. asszony*); eine Mitdienerinn.

Conservus, i, m. 2. *szolgatárs*; ein Mitknecht, Mitdiener.

Consessor, ōris, m. 3. *együtt ülő*, *mellette ülő*; der mit dabey oder neben Jemanden sitzt. Consessores (amici) accusatoris. Liv.

Consessus, us, m. 4. *valaki mellett ülés*; das Sitzen bey Jemanden. 2) *gyülés*, *összegyülés*, *gyülekezet*, *olly emberek serege*, *kik tanátskozás végett összeülnek*; die Versammlung, Leute die beysammen sitzen und über etwas rathschlagen.

Consĭdĕo, ēdi, essum, ēre, 2. *együtt ülni*, *ülni*; sitzen, beysammen sitzen. 2) *leülni*, *letelepedni*; sich setzen, niederlassen. 3) e. gr. in otio, Cic. *heverni*, *henyélni*; müßig seyn. 4) Trop. cura consedit, Cic. *eloszlottak a' gondjai*; die Grillen sind ihm vergangen. 5) *lakni*; wohnen. Justitia consedit in mente. Cic. 6) *pihenni*, *megszünni*; ruhen, aufhören. Consedit nomen in quaestura, Cic. i. e. post administrationem questurae evanuit nominis celebritas.

Consĭdĕranter, Adv. *gondosan*, *meggondolva*; bedächtig.

Consĭdĕrantĭa, ae, f. 1. *meggondolás*, *vlgyázság*; die Bedachtsamkeit, Überlegung.

Consĭdĕrāte, Adv. *gondosan*, *meggondolva*, *okosan*, *eszesen*; bedächtig, mit Überlegung, weislich. Comp. sonsideratius, Superl. consideratissime, Cic.

Consĭdĕrātĭo, ōnis, f. 3. *vi'sgálás tekintet*, *meggondolás v. fontolás*; die Betrachtung, Erwägung.

Consĭdĕrātor, ōris, m. 3. *vi'sgáló*, *meggondoló*; der Betrachter, Überleger.

Consĭdĕro, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. cum animo suo, secum in animo, Cic. Ter. *meggondolni*, *gondolóra venni*, *megvi'sgálni*, *megfontolni*; bedenken, betrachten, überlegen. e. gr. de aliquibus rebus cum aliquo. Cic. 2) *elvégezni*, *határozni*, *meghatározni*; beschließen. Sic considerarunt sacerdotes.

Consīdo, ēdi, essum, ĕre, 3. *leülni*; sich setzen. 2) e. gr. arvis Cretae, Virg. *meg v. le telepedni*; sich niederlassen. 3) regio tota consedit in cinerem, Stat. *az egész tartomány megégett*; das ganze Land ist verbrannt. Trop. ignis consedit; Ovid. *tsendesedik v. szünik a' tüz*; das Feuer ist gedämpft. Ira furor consedit; Cic. *letsilapodott*, *el múlt a' harag*; der Zorn hat sich gelegt. 5) conseditur, Impers. Cic. *leülnek*; man setzt sich.

Consignanter, Adverb. *világosan*, *nyilván*, deutlich.

Consignāte, Adv. *világosan*, *nyilván*, *nyilván való módon*; auf deutliche Art. 2) *hathatósan*, *foganatosan*; nachdrücklich. 3) *megjelelve*, *megjegyezve*; bezeichnet.

Consignātĭo, ōnis, f. 3. *feljegyzés*, *lajstrom*; das Verzeichniß.

Consīgnātus, a, um, *meg*, *v. fel irt*; aufgeschrieben. 2) *meg jelelt*, *v. jegyzett*; bezeichnet. 3) insitae et quasi consignate in animis notiones, Cic. *mintegy velünk született 's szivünkbe öntött v. tsepegtetett esmeretek*; Begriffe, die uns gleichsam angeboren und ins Herz geschrieben sind. Comp. consignatior. Superl. consignatissime.

Consignĭfĭcātĭo, ōnis, f. 3. *jelentés*, *együtt jelentés*; die Mitbedeutung, Bedeutung.

Cōnsīgnĭfĭco, āvi, ātum, āre, 1. *kifejezni*, *v. tenni*, *észre venni*; drücken, bemerken. 2) *együtt feljegyezni*; mit aufzeichnen.

Consigno, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. epistolas, Plaut. *bé*, *v. megpetsételni*; versiegeln, besiegeln. 2) e. gr. aliquid literis; *felirni*, *feljegyezni*; verzeichnen, aufschreiben. 3) *észrevenni*, *vi'sgálni*; bemerken, beobachten. 4) *megjelelni*, *v. jegyezni*; merklich machen, bezeichnen.

Digitized by Google

Consĭleo, ui, ēre, 2. i. q. sileo.

Consilesco, lui, ĕscĕre, 3. *halgatni, elhalgatni v. tsendesedni*; schweigen, still werden.

Consĭlĭārĭus, ii, m. 2. *tanátsadó, tanátsos*; ein Rathgeber, ein Rath.

Consĭlĭārĭus, a, um, *tanátsoló, tanátsadó*; rathgebend.

Consĭlĭātor, ōris, m. 3. *tanátsadó, tanátsoló*; ein Rathgeber.

Consĭlĭātrix, īcis, f. 3. *tanátsadó, tanátsoló aszszony*; eine Rathgeberinn.

Consĭlĭo, lŭi, īre, 4. e. gr. alicui, aliquem, Tac. *rádugrani, rászökni*; an einen springen.

Consĭlĭo, āvi, ātum, āre, 1. *tanátsolni, ni*; rathen.

Consĭlĭor, ātus sum, āri, 1. *tanátsolni, tanátsot adni*; rathen, Rath geben. 2) *gondolkozni, gondolóra venni, tanátskozni*; überlegen, berathschlagen.

Cōnsĭlĭōse, Adv. *gondosan, meggondolva, okosan*; bedächtig, klug.

Consĭlĭōsus, a, um, *értelmes, okos*; rathschlägig, klug.

Consĭlĭum, ii, n. 3. *tanács, tanátsadás, végzés*; ein Rath, Anschlag. 2) *tanátsoló*; ein Rathgeber. Frustra foris bellum geritur, nisi sit consilium domi. Cic. 2) gerere aliquid consilio, Quint. *meggondolva, v. fontolva tenni valamit*; etwas mit Überlegung thun. 4) *tanátskozók gyűlése*; die Versammlung derer, die zusammenkommen, um sich zu berathschlagen. Consilium belli cum; *hadi tanács*; der Kriegsrath. Consilium Aulicum Locumtenentiale Hungaricum; *a' Felséges Kir. Helytartó Tanács*; die königliche Statthalterey. 5) *szándék, feltétel, végzés, tzél*; die Absicht. Eo consilio Nep. *ázzal a' szándékkal*; in der Absicht. 6) *ravaszság*; die List. 7) *okosság, előre látás, v. nézés*; die Klugheit. 8) *meghatározás, maga meghatározás, feltett szándék*; das Vorhaben, der Entschluß. 9) e. gr. imperatorium; *hadi tsalárdság*; eine Kriegslist. 10) e. gr. publicum, Cic. i. e. decretum senatus.

Cōnsĭlĭum, ii, n. 2. *ugrás, ugrálás, tántzolás*; das Springen, Hüpfen, Tanzen.

Consĭmĭlis, e, *egyenlő, hasonló, igen hasonló*, ganz gleich, ähnlich. e. gr. vestrum, Ter. *hozzád hasonló*; euch gleich.

Consĭmĭlĭter, Adv. *hasonlóan, hasonlóképen, egyenlően, egyenlőmódon, v. módra, épen úgy, a' szerént*; gleicher Weise, auf ähnliche Art, eben so.

Consĭpĭo, ui, ĕre, 3. *okos, eszes, értelmes lenni*; klug seyn, seinen Verstand haben, verständig seyn.

Cōnsistĕntĭa, ae, f. 1. *poszló, v. más materia merevénysége, merősége*; die Steife des Tuchs. 2) *megállás, megmaradás*; das Bestehen. 3) *bizonyos meghatározott sűrüsége, v. össze állása valami nedvnek, v. nedvességnek*; gewisse bestimmte Dicke einer Feuchtigkeit. e. gr. urinae, sanguinis. 4) *hideglelés kirdzása*; der Anfall des Fiebers.

Cōnsistĭo, ōnis, f. 3. *állás, megállás*; das Stehen.

Consisto, stĭti, stĭtum, ĕre, 3. e. gr. agmen, Sallust. *megállítni, oda állítni*; stehend machen, hinstellen. 2) e. gr. ad mensam, Cic. *oda állani, menni, v. lépni*; sich hinstellen, hintreten. 3) *tsendesen egy helyben, v. vesztég állani, tartózkodni, maradni*; still stehen, sich aufhalten. 4) e. gr. ad aliquam rem, Svet. *valami nézésére v. megvizsgálásra odaállani*; sich stellen, etwas zu besichtigen. 5) e. gr. tranquillo animo, Cic. *tsendes lélekkel lenni*; eines ruhigen Gemüths seyn. 6) flumen consistit frigore, glacie, Ovid. *a' folyóvíz, meg, v. által fagy*; der Fluß überfriert. 7) e. gr. in acie, Tac. *hadi rendben állani*; in der Schlachtordnung stehen. 8) e. gr. verbis cum aliquo, Cic. *a' szavakban valakivel egyezni*; in Worten mit einem übereinstimmen. 9) e. gr. mente, Cic. *eszén lenni*; bey Sinnen seyn. 10) consistit auctoritas huic viro, Plin. *nagy tekintetben van ez a' férjfiú*; dieser Mann wird hoch gehalten. 12) stomachus consistit, Cels. *a' gyomorban megmarad az eledel*; der Magen behält die Speise. 12) morbus consistit; *szűnik a' nyavalya*; die Krankheit höret auf. 13) neque mens, neque lingua consistit, Cic. *sem eszén sem nyelvén nints hatalma, egyiknek sem tud parantsolni*; man ist weder seiner Sinne, noch seiner Zun-

Digitized by Google

ge mächtig. 14) e. gr. praeclare in forensibus caussis; *jól folytatni pereit*; seine Processe gut führen.

Cōnsĭstōrĭālis, e, Adj. ad consistorium pertinens; *egyházi tanáts béli*; zum Kirchenrath gehörig.

Cōnsĭstōrĭānus, a, um, idem.

Consistōrĭum, ii, n. 2. *együtt ülő, v. álló hely*; ein Ort wo man beysammen steht oder sitzt. 2) *tanáts titkos tanátsosainak, v. titoknokjainak tanátskozó helye*; der Ort zur Berathschlagung für die geheimen Räthe des Kaisers. 3) *fejedelmi tanáts ház v. szoba*; eine fürstliche Rathsstube. 4) *a' papoknak a' püspökkel való tanátskozása helye, az egyházi dolgokról*; ein Ort wo sich die Priester mit dem Bischofe von Kirchengeschäften unterredeten. 5) *papi törvényszék*; ein geistliches Gericht.

Consĭtĭo, ōnis, f. 3. *vetés, bé v. elvetés*; die Besäung. 2) *ültetés, plántálás, el v. bé ültetés, v. plántálás*; die Bepflanzung.

Consĭtor, ōris, m. 3. e. gr. uvae, Ovid. *plántáló, ültető, vető*; Besäer, Bepflanzer, Säer, Pflanzer. 2) *kertész*; ein Gärtner.

Consĭtūra, ae, f. 1. e. gr. agri, Cic. *bévetés, ültetés, plántálás, vetemény*; die Besäung, Pflanzung.

Consĭtus, a, um, *bé ültetett, v. vetett, elplántált*; bepflanzet, besäet. 2) e. gr. senectute; *öreg, idős, vén*; alt. 3) caligine mentis, Plaut. *érthetetlen, homályos elméjű*; unverständig.

Consobrina, ae, f. 1. *valaki atyjának v. anyjának asszony, v. leány testvérje, néne*; des Vaters oder der Mutter Schwester Tochter.

Consŏbrīnus, i, m. 2. plur. Consobrini, i. e. duarum pluriumve sororum filii, quasi Consorotini; *testvérek gyermekei*; Geschwister Kinder.

Consŏcer, i, m. 2. *iptárs, férj v. feleség atyának egyike*; ein Mitschwiegervater, einer von den beyden Vätern, deren Kinder einander geheirathet haben.

Consŏcĭātim, Adv. *öszveséggel, együtt*; zusammen, mit einander.

Consŏcĭātĭo, ōnis, f. 3. *társaság, egyesülés, egyesség, öszve, v. egybe köttetés*; die Gesellschaft, Vereinigung, Verbindung. Cic.

Consŏcĭo, āvi, ātum, āre, 1. *társúl adni, egyesíteni*; zugesellen, vereinigen. 2) e. gr. consilia cum aliquo, Cic. *valakivel tanátskozni*; mit einem zu Rathe gehen. 3) *egyességben, v. öszveköttetésben lenni*; Gemeinschaft haben.

Consŏcĭus, a, um, *részvevő*; theilnehmend. Subst. consocius; *részvevő*; ein Theilnehmer.

Consŏcrus, us, f. 4. *napatárs, feleség, v. férj anyjának egyike*; eine Mitschwiegermutter, eine von den Müttern, deren Kinder einander geheirathet haben.

Consŏdālis, is, c. 3. *társ, szolga, v. szolgáló társ, dolgozótárs*; ein Mitgeselle.

Consōlābĭlis, e, (consolor); *vigasztalható*; tröstbar. Dolor vix consolabilis. Cic. 2) *vigasztaláshoz tartozó, vigasztaló*; zum Trösten dienlich, tröstend.

Consōlātĭo, ōnis, f. 3. *vigasztalás*; der Trost. 2) *enyhítés*; die Milderung. Linderung. 3) e. gr. timoris, Cic. *bátorítás*; die Muthmaßung.

Consōlātor, ōris, m. 3. *vigasztaló*; der Tröster.

Consōlātōrĭe, Adv. *vigasztaló módon*; auf tröstliche Art.

Consōlātōrĭus, a, um, e. gr. epistola, Cic. *vigasztaló, vigasztalásra való*; tröstend.

Consōlĭda, ae, f. 1. *mezei sarkvirág, kék szarkaláb*; ein Kraut, nach einigen Günsel oder Beinwell.

Consōlĭdātĭo, ōnis, f. 3. *sűrítés*; die Dichtmachung. 2) *egyesítés*; die Vereinigung. 3) *gyógyítás*; die Heilung. 4) *megerősítés*; die Befestigung.

Consōlĭdātus, a, um, *megerősített*; befestiget. 2) *világos, nyilván való helyes*; klar, richtig, ausgemacht.

Consōlĭdo, āre, 1. *sűrítni*; dicht machen. 2) *öszve tsindlni, a' mi elvált törve*; wieder zusammen machen, was zerbrochen war. e. gr. vulnus, Cels. *a' sebet bé forrasztani*; eine Wunde zusammen heilen.

Consōlor, ātus sum, āri, 1. e. gr. aliquem, Cic. *vigasztalni*; trösten. Consolor abs te, Cic. *általad vigasztalódom*; ich werde von dir getröstet. 2) *enyhíteni*; lindern, mil-

Digitized by Google

dern. 3) *félelmet eloszlatni*, *bátorítni*; die Furcht benehmen.

Consŏmnio, āre, 1. *álmodni*; träumen.

Consŏnans, tis, o. 3. *együtt hangzó*, *v. szólló*, *össze hangzó*; zusammen lautend. 2) consonantes literae; *mással hangzó betük*; mitstimmende Buchstaben 3) verba consonantiora, Cic *jobban megegyező szók*; Worte, die besser zusammen klingen. Comp. consonantior. Superl. consonantissimus.

Consŏnānter, Adv. *egyezően*; übereinstimmend. Sup. consonantissime.

Consŏnĕntĭa, ae, f. 1. *egyesség*, *egyezés*; die Zusammenstimmung. 2) *jó*, *helyes*, *v. kellemetes hangzás*; der Wohllaut. 3) *meg*, *v. össze egyezés*; die Übereinstimmung. 4) *helyhe hagyás*, *tetszés*; der Beyfall.

Consŏne, Adv. *egyhangúan*, *megegyezőleg*; aus einem Tone, einstimmig. 2) *egyenlően*; einhellig.

Consŏno, ŭi, āre, 1. *együtt hangzani*; mitlauten. 2) *zengeni*, *harsogni*, *megzendülni*; ertönen. Nemus consonat; *zeng az erdő*; der Wald erschallet. 3) *egyezni*, *megegyezni*; übereinstimmen. Cum Dat. consonare sibi, Svet. *mindenkor egy értelemben lenni*, *maga magával egyezni*; allezeit gleich gesinnet oder einer Meinung seyn. Moribus consonat oratio, Cic. *egyezik a' beszéddel az erkölts*; die Rede stimmt mit den Sitten überein. Consonat sibi, Senec. *mindenkor egyforma*; er ist sich beständig gleich.

Consŏnus, a, um. *együtt zengő*, *v. hangzó*, *megrendülő*; zusammenschallend oder ertönend. 2) *egyezőszavú*; einstimmend.

Consŏpĭo, īvi, ītum, īre, 4. *elaltatni*; einschläfern. Somno consopiri, Cic. *elaludni*; einschlafen. 2) Trop. *letsendesitni*; zufrieden stellen.

Cōnsŏrīnus, i, m. 2. idem quod Consobrinus.

Consors, tis, c. 3. *részes*; theilhaftig. Cum Gen. e. gr. laboris cum aliquo, Cic. e. gr. tori, Cic. *férj*; ein Ehegemahl. e. gr. in lucris, Cic. 2) consortes; *szomszédosok a' szántó földben*; deren Feld an einander stößt. 3) Adj. o. *egyenlő*, *mértékerányos*; gleich, ebenmäßig.

Consortĭo, ōnis, f. 3. *egyező részvét*

tel valamiben; die gemeinschaftliche Theilnehmung an etwas. 2) *közösség*, *egyezőség*, *egyesség*; die Gemeinschaft.

Consortĭum, ii, n. 2. *társaság*, *egyesség*; die Gesellschaft, Gemeinschaft. 2) *házasság*; die Ehe. 3) *helybe hagyás*, *megegyezés*; die Beypflichtung, der Beyfall. 4) *érzésegyezés*, *egyenlőérzés*; die Sympathie.

Conspătĭor, āri, 1. *együtt sétálni*, *v. járkálni*; zusammen spazieren.

Conspector, ōris, m. 3. *néző*, *megtekintő*; der Seher, Erblicker.

Conspectus, a, um, *meglátott*, *tekintett*, *v. nézett*; erblickt, gesehen. 2) *szembetünő*; in die Augen fallend, beträchtlich. Comp. conspectior. Ovid.

Conspectus, us, m. 4. *nézés*, *tekintés*, *tekintet*, *szemlélés*; das Sehen, der Blick, Anblick, das Anschauen. In conspectu esse, versari, Cic *jelen*, *v. szem előtt lenni*; im Gesichte seyn, vor Augen oder gegenwärtig seyn. 3) *néző tehetség*, *alkalmatosság valami nézésére*; das Vermögen, die Gelegenheit etwas zu sehen.

Conspergo, si, sum, ĕre, 3. e. gr. aliquem sanguine, Luer. *bé v. meghinteni*, *öntözni*, *megöntözni*, *v. lotsolni*, *befetskendezni*; besprengen, bespritzen. 2) *szórni*, *hintni*; streuen. e. gr. ante aedes juncum aut herbam viridem. Plaut. 3) Trop. aliquem hilaritate, Plaut. *valakit felviditni*; einen fröhlich machen. 4) e. gr. scripta, Idem. *irásába vlg dolgokat szórni v. hintegetni el*; in seinen Schriften lustige Dinge mit einstreuen.

Conspersĭo, ōnis, f. 3. *el*, *bé v. oda szórds*, *v. hintés*, *hintegetés*; das Hinstreuen. 2) *tészta*; der Teig. Tertull.

Conspersus, a, um, *bé hintett*, *lotzolt v. fetskendezett*; besprenget, bespritzet. 2) *elszórt*, *v. hintett*; bestreuet. 3) Oratio conspersa verborum floribus, Cic. *tsinos*, *v. diszes beszéd*; eine zierliche Rede.

Conspĭcabĭlis, e, *látható*; sichtbar. 2) *nézést érdemlő*, *méltó a' megnézésre*; sehenswerth.

Cōnspĭcĭēndus, a, um, *nézést érdemlő*, *méltó a' megnézésre*; sehenswerth.

Digitized by Google

Cōnspĭcĭlĭum, ĭi, n. 2. *magas torony, vigyázó torony, őrrálló hely, messze látó hely*; ein großer Thurm, ein Wachtthurm, eine Höhe, von der man weit sehen kann. 2) idem quod Conspicillum; *pápaszem, ókulár, szemüveg*; eine Brille. Plaut. sed suspecta est haec lectio.

Cōnspĭcĭllo, ōnis, m. *kém, kémlelő, spion*; ein Ausspäher, Kundschafter, Spion. Plaut. Vocabulum dubium.

Cōnspĭcĭllum, i, n. 2. *messzelátó, pápaszem, ókulár*; ein Fernglas, eine Brille. Idem: incerta significatio. 2) idem quod Conspicilium.

Cōnspĭcĭo, ōnis, f. 3. idem quod Horizon; *láthatár, a' meddig lát az ember*; der Gesichtkreis, so weit als man sehen kann. Dicitur de auguribus qui templum faciunt conspicione, qua oculorum conspectum finiant. Varr.

Conspĭcĭo, exi, ectum, ĕre, 3. (specio) e. gr. ex monte aliquem, Cic. *látni, meglátni*; sehen. 2) *nézni, megnézni*; zusehen. e. gr. lumine cupido; Catull. *kivántsi szemmel*; mit sehnsuchtsvollem Auge. 3) *illyen v. amollyan formájúnak v. szinűnek lenni*; aussehen. Conspicitur terribilior niger canis. Colum. 4) *egy helyre függeszteni v. szegezni szemeit*; auf einen Ort hingerichtet seyn. 5) *észre venni*; bemerken. 6) Trop. *vigyázni, figyelmezni, vi'sgálni, szemlélni*; Acht haben, aufmerken, betrachten.

Conspĭcĭor, spectus sum, spici, 3. Pass. *láttatni*; gesehen werden. 2) *tekintetben lenni*; in Ansehen seyn.

Conspicor, ātus sum, āri, et Conspico, āre, 1. *látni, nézni, észrevenni, megpillantni*; erblicken, sehen, gewahr werden.

Conspĭcŭus, a, um, *látható*; sichtbar. 2) *kitetsző, nevezetes, szembetűnő, jeles*; auszeichnend, auffallend, merkwürdig. Forma conspicuus, Plin. *derék termetű*; von Gestalt ansehnlich. Conspicuus manu, Tac. *jeles, erős vitéz*; ansehnlich in der Tapferkeit.

Conspĭrāte, Adv. *egyettértően, egy értelemmel*; einmüthig.

Conspĭrātĭo, ōnis, f. 3. *összeesküvés, titkos összve köttetés, v. egyetértés*; die Zusammenverschwörung, eine heimliche Verbindung. 2) e. gr. bonorum virorum, Cic. *jóban való egyetértés*; die Eintracht.

Conspĭrātus, us, m. 4. i. q. conspiratio.

Conspĭrātus, a, um, *összeesküdt*; zusammen verschworen. 2) *egyességben lévő*; einträchtig. Conspiratae res, Senec. *egyre ki menő dolgok*; Sachen, die auf eines hinaus laufen. 3) e. gr. sanguis, Veget. *lélekzet vevéssel ki vetett, v. hányt vér*; das Blut, das mit dem Athemholen ausgeworfen wird.

Conspīro, āvi, ātum, āre, 1. (spiro); *összefúni*; zusammen blasen. 2) *egyesülni*; sich zusammen verbinden. 4) *megegyezni*; mit einander einstimmen. In eo omnes ac singuli conspirant. Cic. 4) *összve esküdni*; sich zusammen verschwören. 5) (in spiram); *összve tekergődzni, mint a' kígyó*; sich in einen Kreis zusammen rollen, wie die Schlange. Angvis se in Ogulnii tabernaculo conspiravit. Aur. Vict.

Conspisso, āre, 1. *sűrítni megsűrítni*; verdichten, dicht machen.

Conspondeo, di, sum, dēre, 2. *költsönös igéretek által magát v. magokat lekötelezni*; durch wechselseitige Versicherung sich verbinden, vereinigen.

Consponsor, ōris, m. 3. *együtt kezes, kezestárs*; ein Mitbürge.

Conspŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *leokádni, összveokádni, behányni*; anspeyen, bespeyen. 2) *hányni, okádni*; speyen.

Conspurco, āvi, ātum, āre, 1. *bémotskolni, összvemotskolni, elmotskolni, elrútítni*; besudeln, verunreinigen.

Conspūto, āvi, ātum, āre, 1. *leokádni, összveokádni, ráhányni*; anspeyen, bespeyen.

Constăbĭlĭo, īvi, ītum, īre, 4. v. gr. rem suam, Terent. *megállítni, jó karba helyheztetni*; befestigen, auf einen festen Fuß setzen.

Constăgno, āre, 1. *egy helyre összve futni*; zusammen laufen. 2) *megkeményedni, mint a' jég*; gestehen, hart werden, wie Eis.

Constans, tis, o. 3. *állhatatos, állandó*; standhaft, beständig. In levitate constans, Ovid. *makats, nyakas*; hartnäckig, halsstarrig. 2) *szüntelenvaló*; beständig. 3) *szavatartó, hiteles*; glaubwürdig, sich niemahls

Digitized by Google

widersprechend. 4) *komoly, kemény, t. i. a' magaviseletében*; ernsthaft, streng, hart. Constans et lenis ut res expostulat esto. Comp. constantior. Sup. Constantissimus.

Constanter, Adv. *állhatatosan, állandólag*; standhaft, beständig. 2) *szüntelen, mindenkor*; immerfort, beständig. 3) *változhatatlanúl*; unveränderlich, beharrlich.

Constantĭa, ae, f. 1. *állhatatosság, állandóság*; die Standhaftigkeit, Beständigkeit. 2) *állhatatos megmaradás valami melett*; die Beharrlichkeit. 3) *változhatatlanság*; die Unveränderlichkeit. 4) *egyezés, szüntelenvaló megegyezés*; die Gleichförmigkeit, übereinstimmung. Dictorum factorumque constantia. Cic.

Cōnstāntĭa, ae, f. 1. urbs ad lacum Bodanicum: *Constántz*; die Stadt Constanz oder Costnitz. Hinc: Constantiensis, e.

Cōnstāntĭnōpŏlis, is, f. 3. antea: Byzantium; *Konstántzinópoly, Stambúl*; die Hauptstadt Constantinopel oder Stampol in der Türkey.

Cōnstāntĭnōpŏlītānus, a, um, *Konstántzindpolyi*; von Constantinopel.

Cōnstat, vide: Consto.

Constellātĭo, ōnis, f. 3. *a' tsillagzatok álldsa, és ennek minémű volta, a' mi földünkre nézve*, der Stand der Gestirne, in Absicht des Einflusses auf unsere Erde.

Consternātĭo, ōnis, f. 3. *megszilajodás, neki szilajodás*; das Scheuwerden, z. B. der Pferde. 2) *rémülés, megrémülés, ijjedtség*; die Bestürzung, das Entsetzen. 3) *zendülés, felzendülés*; der Aufruhr.

Consternatus, a, um, *elrémitett*; in Schrecken gesetzt, erschreckt. 2) *megrémült*; bestürzt, ausser Fassung.

Consterno, āvi, ātum, āre, 1. *megijjeszteni, neki szilajitni*; scheu machen, z. B. Pferde. 2) *elrémitni, megrémitni, rémülésbe hozni*; erschrecken, in Entsetzen bringen, ausser sich bringen.

Consterno, strāvi, strātum, sterněre, 3. *behinteni, meghinteni, rászórni*; bestreuen. 2) v. gr. lapidibus, Cic. *kirakni, p. o. kövel*; pflastern, bedecken. 5) *földhöz vágni, vagy tsapni*; zu Boden schlagen. Liv. 4) v. gr. iram; *engeszteltni*; beruhigen, besänftigen.

Consternor, ātus sum, āri, Dep. 1. *neki bátorodni*; ein Herz fassen. 2) *valamibe bízni, bizodalmát helyheztetni*; sich auf etwas verlassen.

Constīpo, āvi, ātum, āre, 1. v. gr. milites, Caes. *tömötten, sürüen összevedllítni*; zusammen drängen, dicht zusammen stellen.

Constĭtĭo, ōnis, f. 3. (consisto); *megállapodás*; das Stehenbleiben, Aufenthalt.

Constĭtŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. (con et statuo); *tenni, állítni, helyheztetni*; stellen, setzen, hinstellen, hinsetzen, hinlegen. Sibi aliquid ante oculos constituere, Cic. Arma in templo, Idem. 2) v. gr. tempus, Caes. nuptias, Ter. *meghatározni, időt szabni, tenni, rendelni, vagy határozni valaminek*; festsetzen, bestimmen, reguliren. 3) v. gr. de re, Cic. *végezni, rendelni, határozni valamit*; beschliessen, einen Entschluss fassen. 4) v. gr. portum, Nep. urbem, Caes. exercitum, Cic. imperatorem, vel aliquem regem, Cic. *állítni, épitni, felállítni, tenni, megtenni, valaminek, azzá kinevezni*; errichten, stiften, erbauen, machen, dazu ernennen. 5) constituere rempublicam, Cic. Liv. *a' köztársaságot jó karba helyhestetni, jó rendbe hozni*; die Republik gehörig einrichten, in guten Stand setzen.

Constĭtūtĭo, ōnis, f. 3. *alkatás, szerkesztetés, állapot*; die Einrichtung, Beschaffenheit. 2) *intézet*; die Anstalt. 3) *megállitás, meghatározás*; die Festsetzung, Bestimmung. 4) *rendelés, törvények, törvényes alkotmány*, die Verordnung das Gesetz, die gesetzliche Verfassung.

Constĭtūtor, ōris, m. 3. *felállító, állító, rendelő, elintéző*; der Errichter, Festsetzer, Verordner, Verfertiger, Stifter. 2) v. gr. legis; *törvényadó*; der Gesetzgeber.

Constitūtum, i, n. 2. *szóval esett végzés, összvebeszéllés*; die Abrede. 2) *rendelés*; die Verordnung. 3) *rendelt nap*; ein angesetzter Tag.

Constitūtus, a, um, *rendelt, választott, megrendelt, meghatározott*; bestellt, bestimmt. 2) constituta pecunia; *olly án pénz, mellynek a' lefizetése meg van igérve*; Geld, was

man zu zahlen verſprochen hat. 3) ita animo constitútus, Cic. *ollyan indúlatú*; er iſt ſo beſchaffen. 4) *karban vagy állapotban lévő*; in Zuſtand geſetzt. Bene de rebus domesticis constituti. Cic.

Consto, stíti, stitum, et státum, stáre, 1. *együtt állani*; beyſammen ſtehen. 2) v. gr. ex re, Cic. in re, vel re, Nep. *valamiből, vagy valamiben állani*; in oder aus etwas beſtehen. 4) v. cum re, Cic. *megegyezni, egyezni vele*; übereinſtimmen, übereintreffen. Constat mihi tecum; *egy értelemben vagyok veled*; ich bin mit dir einig. Sibi constare, Cic. *értelmében vagy feltételében nem változni, állhatatos lenni*; beſtändig in etwas ſich gleich ſeyn, gleich bleiben; it. sibi constare; *eszén járni*; bey ſich ſeyn, ſeines Verſtandes mächtig ſeyn. Ratio constat, Tacit. et Plin. *jól van, helyesen, vagy okosan van*; es iſt gut, iſt vernünftig. Mihi ratio constat, Plin. *okom van rá*; ich habe Grund. Mihi constat, Cic. *én azt bizonyosan tudom*; ich weiß gewiß. Hoc non constat; *az nem bizonyos*; das iſt nicht ausgemacht. Constat, Cic. *nyilván való uz, bizonyos*; es iſt ausgemacht, offenbar, gewiß. 4) *állani, megállani*; ſtehen, feſt ſtehen, ſtill ſtehen. Agmen constitit. Curt. 5) *megmaradni, nem változni*; bleiben, unverändert ſeyn. 6) *kerülni, pénzben lenni, pénzbe kerülni*; zu ſtehen kommen, koſten. Magno constare, Ovid. *sokba kerülni*; hoch kommen. Dimidio minoris constat; *felényivel kevesebbe kerül*; es koſtet um die Hälfte weniger.

Constrátor, óris, m. 3. (consterno) *fedélrakó, fedelező*; Bedecker.

Constratum, i, n. 2. *fedél*; eine Decke.

Constrátus, a, um, *fedett, befedett*; bedeckt. 2) *behintett, béhányt*; beſtreuet. 3) *kirakott p. o. kővel kirakott*; gepflaſtert.

Constrépo, ui, itum, ĕre, 3. *zörgeni, tsörögni, tsikorogni*; knarren, knirſtern, ein Geräuſch machen.

Constricte, Adv. *szorosan*; genau, enge.

Constrictio, ónis, f. 3. *összekötés*; das Zuſammenbinden. 2) *összehúzás, összeszorítás*; die Zuſammenziehung.

Constricto, áre, Freq. id. qu. constringo.

Constrictus, a, um, *összekötött*; zuſammen gebunden. 2) *megszoritott*; befeſtigt, eingeengt.

Constringo, strinxi, strictum, stringĕre, 3. *összekötni*; zuſammenbinden. 2) v. gr. frontem; *összehúzni*; zuſammen ziehen. 3) *összehúzni, szorítni, mint p. o. némelly orvosságok és ételek a' gyomrot 's beleket*; zuſammenziehen, ſtopfen. 4) *kötni, meghötni, hozzákötni, lekötni, megszorítni*; binden, feſſeln, feſtbinden, befeſtigen, einſchränken. Constringi necessitate, Cic. *kénszeríttetni*; gezwungen werden.

Constructio, ónis, f. 3. (construo), *összerakás, szerkesztetés*; die Zuſammenfügung. 2) *épités, felépités, megépités*; die Erbauung, Aufbauung, der Bau. 2) verborum, vocum; *összetétel, elrendelés, összeszerkesztetés, vagy rakás*; die Zuſammenſetzung, Zuſammenfügung.

Constructor, oris, m. 3. *épitő, megépitő*; der Aufbauer. 2) *összerakó*; der etwas zuſammenſetzt.

Constructus, a, um, *összerakott, szerkesztetett*; zuſammen geſetzt. 2) *felépitett, megépitett*; aufgebauet. 3) *rakott, megrakott, elkészitett*; beſetzt. Mensa constructa dape multiplici. Catull.

Constrŭo, strŭxi, strŭctum, strŭĕre, 3. *összerakni, összetenni*; zuſammenfügen, zuſammenſetzen. 2) pecuniam; *gyűjteni, összegyűjteni*; häufen, zuſammen häufen. 3) *elrendelni, rendbeszedni*, v. *rakni*; ordnen. 4) nidos; *rakni, tsindlni*; bauen. 5) aedificium, Cic. *épitni, rakni*; bauen, errichten. 6) mundum, Cic. *alkotni*; erbauen.

Constŭprátor, óris, m. 2. *kurafi*; ein Hurer.

Constŭpro, ávi, átum, áre, 1. *megszeplősitni, megparáznitni*; nothzüchtigen, ſchänden.

Consuádĕo, svási, svásum, svadĕre, 2. *igen javasluni, tanátsolni*; einem rathen, anrathen.

Consuális, e, Consualia, órum, n. pl. festa et ludi Consi, i. e. Neptuni equestris. vide: Consus.

Consŭlsor, ōris, m. 3. *tanácsadó, javasló*; der Rathgeber.

Consŭlvĭor, āri, Dep. 1. *megtsókolni*; küſſen.

Consubstantĭālis, e, et **Consubstantīvus**, a, um, *egyenlő valóságú, vagy természetű*; von gleichem Weſen, oder Natur. Tertull.

Consŭdásco, dascĕre, 3. *izzadni, ősszve, v. megizzadni*; ſchwitzen.

Consūdo, āvi, ātum, āre, 1. *izzadni, megizzadni*; ſchwitzen.

Consuēfácio, fēci, factum, făcĕre, 3. aliquem; *szoktatni valamire, rászoktatni*; gewöhnen.

Consvĕo, ēvi, ētum, ĕre, 2. *szokni, rászokni*; gewohnt ſeyn. Prop.

Consuesco, ēvi, ētum, svescĕre, 3. *szoktatni valamire, valamihez, rászoktatni, hozzászoktatni*; gewöhnen, an etwas, zu etwas, angewöhnen. Juvenem aratro consvescere, Colum 2) v. gr. dolori, Plin. verbis idoneis, Cic. nonnunquam cum Genit. et cum Ablat. *szokni, rászokni valamire, hozzá szokni valamihez, megszokni valamit, rászoktatni magát valamire*; ſich gewöhnen, gewohnt werden, gewohnt ſeyn, pflegen. Qui mentiri solet, peierare consvevit. Cic. 3) Consvescere cum aliquo, ssu, cum aliqua, Cic. *bujasságot űzni valakivel*, unkeuſchen Umgang mit Jemanden haben.

Consuĕte, Adv. *szokás szerént*; gewöhnlicher Maßen.

Consuetĭo, ōnis, f. 3. *szokás*; die Gewohnheit.

Consuētūdĭnārĭus, a, um, *szokott, szokásban lévő*; gewöhnlich, ordinär.

Consuētūdo, ĭnis, f. 3. *szokás*; die Gewohnheit. Est hoc Gallicae consuetudinis, Caes. *az Gallus szokás*; iſt eine Galliſche Gewohnheit. Non est meae consuetudinis, Cic. *az nékem nem szokásom*; das iſt nicht meine Gewohnheit. Pro consuetudine, Cic. Ex consuetudine, Caes. Consuetudine, Nep. *a' szokás szerént*; nach Gewohnheit. Se adducere in eam consuetudinem, Caes. *úgy szoktatni magát*; ſich ſo gewöhnen. In consuetudine alicujus esse, Cic. *szokásban lenni valakinél, szokása lenni valakinek*; bey Jemanden gewöhnlich ſeyn. Venire in consuetudinem, Cic. *szokássá válni, szokásba menni, valamelly szokást felvenni*; zur Gewohnheit werden, eine Gewohnheit annehmen. 2) *társalkodás*; der Umgang. 3) *barátság, barátkozás*; die Fr. undſchaft. 4) *szerelmes és buja barátkozás*; ein unzüchtiger Umgang. Svet. Terent. 5) Consvetudo est altera natura, Prov. *a' szokás természetté válik*; jung gewohnt alt gethan

Consuētus, a, um, *szokott, szokásban lévő*; gewohnt, gewöhnlich.

Consul, ŭlis, m. 3. *Consul*: *Romában a' Consulok a' kormányszéknek vagy Római Tanátsnak elől-ülőji és fejei, 's rendszerént ketten voltak, hivataljok esztendeig tartott, mellyet latévén* Consularis *névvel tisztelettettek meg*; der Conſul: die Conſuln waren die höchſten Magiſtrate in Rom, an der Zahl alle Mahl zwey; ſie präſidierten im Senate; ihr Amt dauerte ein Jahr, dann hießen ſie Consulares.

Consŭlāris, e, *Consulokat illető, Consuli*; conſulariſch, die Conſules betreffend. Vir consularis, vel: consularis; *Consulságot viselt férjfiú*; ein geweſener Conſul.

Consŭlārĭter, Adv. *Consulhoz illő módon*; wie es ſich für einen Conſul ſchickt.

Consŭlātus, us, m. 4. *Consulság, Consuli hivatal*; Conſulat, das Amt eines Conſuls. 2) *Consulsági hivatalnak ideje*; die Zeit ſeiner Regierung.

Consŭlo, ŭi, tum, ĕre, 3. de re, Cic. rem, Cic. in medium, Liv. *meggondolni, gondolóra venni, tanakodni*; überlegung anſtellen, überlegen. 2) *tanátskozni*; ſich berathſchlagen. 3) *ítélni, tartani*; urtheilen, dafür halten. Boni consulere, Quint. Ovid. a) *jónak tartani*; für gut halten. b) *jó neven venni, megelégedni vele*; zufrieden ſeyn, ſich gefallen laſſen. 4) *végezni, végzést hozni, v. tenni*; beſchließen, einen Entſchluß faſſen. In aliquem crudeliter consulere, Liv. 5) alicui, Cic. de salute alicujus, Cic. *gondoskodni valaki felől, jó tanátsot adni valakinek, javára tanátsolni*; ſorgen. Sorge tragen für Jemanden, rathen, guten Rath geben. 6) aliquem, Cic. aliquem de re, Cic. *tanátsot kérdeni valakitől, megkérdeni valakit tanátsál*; zu Rathe ziehen, um Rath fragen, Nec te id consulo, Cic. *nem*

Digitized by Google

kérdezem én azt töled, nem kérdek én abban töled tandtsot; darum will ich dich nicht um Rath fragen. Speculum consulere. Ovid. *megnézni magát a' tükörbe, a' tükörhöz folyamodni*; den Spiegel zu Rathe ziehen.

Consultātio, ōnis, f. 3. *meggondolás, gondolóra vevés, tanakodás*; die Überlegung. 2) *tandtskozás*; die Berathschlagung. 3) *tandtskérdés*; das Fragen um Rath. 4) i. e. quaestio infinita, apud oratores.

Consultātor, ōris, m. 3. *tandtskérdő*; ein Rathfrager, der zu Rathe zieht.

Consulte, Adv. *meggondolva, gondolóra vévе, okosan*; mit Überlegung, bedächtig, klúglich, weislich. 2) *készakarva*; vorsetzlich, mit Vorsatz.

Consulto, Adv. et Ablat. *n* consultum; *meggondolva*; mit Ueberlegung. 2) *akarva, szándszándékkal*; mit Vorsatz, mit Fleiß.

Consulto, āvi, ātum, āre, 1. de re, Cic. multa, Gell. *tanátskozni valamiről, tandtsot tartani, megfontolni, vagy meghányni vetni valamit*; rathschlagen, sich über etwas berathschlagen, etwas überlegen. 2) alicui, Sall. reipublicae, Cic. *javára lenni, igyekezni, felőle gondoskodni; gondjának lenni red*; sorgen für etwas. 3) aliquem; Plaut. Plin. *valakitől tandtsot kérdeni*; um Rath fragen, zu Rathe ziehen.

Consultor, ōris, m. 3. *tanátskérdő*; der um Rath fragt. 2) *tandtsadó*; der Rathgeber.

Consultrix, īcis, f. 3. *tandtsadó asszony*; eine Rathgeberinn. 2) *gondoskodó, gondviseló*; die Sorgerinn.

Consultum, i, n. 2. *meggondolás, gondolóravevés, tanakodás*; die Ueberlegung, das Ueberlegen. Consulto, Abl. a) *meggondolva*; mit Ueberlegung. b) *készakarva szándszándékkal*; mit Vorsatz, mit Fleiß. 2) *végzés, rendelés*; der Schluß, die Verordnung. Senatus consultum; *tandtsvégzés, a' tandts végzése v. rendelése*; der Rathschluß, eine Verordnung des Senats. 3) *tanátskozás*; der Rath, eine Berathschlagung. Virg. Consulto opus est, Sallust. *meg kell a' dolgot fontolni, vagy hányni vetni*; die Sache braucht eine Erwägung oder Ueberlegung; it. *tandtsot kell kérdeni*; man muß andere zu Rathe ziehen.

Consultus, a, um, *gondolóra vett, meghányt vetett, meggondolt*; wohl überlegt. Re consulta et explorata, Cic. 2) *tapasztalt, tuddja valaminek*; erfahren. Juris Consultus; *törvénytudó*; ein Rechtsgelehrter. 3) *tanátsúl megkérdeztetett*; um Rath gefragt.

Consultus, us, m. 4. *tandtskozás*; die Berathschlagung. 2) v. Consultum.

Consum, fui, esse, *együtt lenni, ott lenni vele együtt*; zugleich seyn, zugleich dabey seyn. Plaut.

Consummābilis, e, 3. *tökélletességre hajtható vagy viheto, kélletesithető*; was vollendet oder vollkommen gemacht werden kann.

Consummātio, ōnis, f. 3. *összvesummázás, összveszámolás, összveadás*; die Zusammenrechnung, Summirung. 2) *végrehajtás*; die Vollendung. 3) *tökélletesítés*; die Vervollkommnung.

Consummātor, ōris, m. 3. *végrehajtó*; der Vollender.

Consummatus, a, um, *végrehajtott, elvégzett*; vollendet, vollbracht. 2) *tökélletes*; vollkommen. Consummatus homo, Mart. 3) *összveszámlált, summázott, egy summába vett*; in eine Summe gebracht. Colum. Sup. consummatissimus, v. gr. juvenis. Plin.

Consummo, āvi, ātum, āre, 1. *összvesummázni, összveszámolni*; summiren, in eine Summe bringen, zusammen rechnen. 2) v. gr. rem, Liv. aliquid, Plin. *végrehajtani, elvégezni*; ausmachen, vollenden. 3) *tökélletesitni*; vollkommen machen. 4) *egészen meggyőzni*; völlig besiegen. Italiam consummare. Flor.

Consūmo, si, tum, ĕre, 3. v. gr. studium in rem, Cic. operam, v. studium in re, Cic. et Nep. *valamire forditni, használni venni, v. használni, tölteni p. o. idejét valamiben*; anwenden, gebrauchen, verwenden, zubringen. Consumere diem; *eltölteni a' napot*; den Tag zubringen. 2) v. gr frumentum, cibum, etc. *megemésztени, elfogyasztani*; verzehren, verthun, verbrauchen. Consumi; *meghalni*; sterben. Consumi moerore; *a' bánat által megemésztődni*; vor Kummer abgezehrt

Digitized by Google

werden. Consumi siti; *szomjúság miatt elepedni*; vor Durſt vergehen. 3) *fordítni valamire, p. o. idejét, életét*; *abban tölteni el, p. o. idejét*; auf etwas wenden, darin zubringen. v. gr. aetatem in studiis, Cic. Studium et diligentiam in aliqua re consumere. Cic. 4) v. gr. patrimonium; *elvesztegetni, elpazérlani*; durchbringen, verſchwenden. 5) v. gr. verba, Curt. *vesztegetni, hijjdba vesztegetni red, p. o. szót*; vergeblich anwenden, verlieren. 6) *végre hajtani, elvégezni, tökélletességre vinni*; mit etwas fertig werden, vollenden. Ovid.

Consumse, id. qu. Consumsisse. Lucr.

Consumtĭo, ōnis, f. 3. *redforditás, ráköltés*; das Anwenden auf etwas, der Aufwand. 2) *megemésztés, fogyasztás, elfogyasztás*; die Verzehrung, Abnutzung.

Consumtor, ōris, m. 3. *megemésztő*; ein Verzehrer.

Consumtus, a, um, *megemésztett*; verzehrt. 2) *elköltött, ráforditott*; angewendet. 3) *eltöltött*; zugebracht. Annus consumtus; *lefolyt esztendő*; ein zu Ende gelaufenes Jahr. 4) morte consumtus; *meghólt*; geſtorben. Fame consumtus; *éhel elveszett*; verhungert.

Consŭo, ŭi, ūtum, ĕre, 3. *öszvevarrni, megfóltozni*; zuſammen nähen oder flicken. 2) Dolos consuere; *tsalárdságot gondolni ki*; einen Betrug erdenken.

Consurgo, surrēxi, surrectum, surgĕre, 3. *együtt kelni fel*; mit einander aufſtehen. 2) *emelkedni, felkerekedni*, it. *támadni*; ſich erheben, entſtehen. Bellum consurgit, Virg. Ad bellum v. in arma consurgere, Liv. *hadat kezdeni v. indítni*; Krieg anfangen, 3) In altitudinem consurgere; *magasra felnőni*; in die Höhe wachſen.

Consurrectĭo, ōnis, f. 3. *felkelés*; das Aufſtehen.

Consus, i, m, deus paganorum, alias: Neptunus equester nominatus.

Consŭsurro, āre, 1. *öszvesuttogni*; zuſammen ziſcheln.

Consūtus, a, um, *öszvevarrott*; zuſammengenähet. 2) *fóltozott*; geflickt.

Contābĕfācĭo, fēci, factum, făcĕre, 3. *elfogyasztani, elsorvasztani*; nach und nach verzehren, abmergeln.

Contābesco, bŭi, bescĕre, 3. *elfogyni, elsorvadni, elsoványodni*; ſich nach und nach verzehren, zerſchmelzen.

Contăbŭlātĭo, ōnis, f. 3. *bédeszkázds*; die Vertäfelung. 2) *deszkapadlás, padlázat*; ein Boden.

Contabulatus, a, um, *bédeszkázott, deszkával fedett, pallózott*; getäfelt, mit Brettern belegt oder gedeckt.

Contăbŭlo, āvi, ātum, āre, 1. *deszkával béfedni, bédeszkázni, bépallózni*; mit Bretern bedecken oder belegen, vertäfeln. 2) *hidat tsinálni p. o. a' folyovízre, 's a' t.* eine Brücke über etwas ſchlagen. Contabulare Hellespontum, Svet.

Contăbundus, a, um, loco: cunctabundus.

Contactus, us, m. 4. (contingo); *megérés, hozzádérés, illetés*; die Berührung, Betaſtung, Angreifung. 2) *nyavalya elragadása*; die Anſteckung von Krankheiten. 3) *részvétel valamiben, p. o. a' támadásban, felzendülésben*; die Theilnehmung, Verbindung.

Contactus, a, um, *megilletett, illetett, megért, hozzádért*; berührt, betaſtet. 2) contactus religione dies, Liv. *megátkozott szerentsétlen nap*; ein verworfener, unglückſeliger Tag. 3) v. gr. morbo; *elragadt red, p. o. a' nyavalya*; angeſteckt.

Contăges, is, f. id. qu. Contactus.

Contăgĭo, ōnis, f. 3. (contingo); *hozzádérés, megilletés, érdeklés*; die Berührung. 2) v. gr. morbi; *elragadás, p. o. a' nyavalya elragadása*; das Anſtecken. Sceleris contagio, Cic. *elragadó v. másokat is megvesztegető gonoszság, bűn*, ein anſteckendes Laſter. 3) *egy dolognak a' másikba való befolyása*; der Einfluß einer Sache in die andere. 4) *ragadó nyavalya*; die Seuche.

Contăgĭōsus, a, um, v. gr. morbus; *ragadó, elragadó*; anſteckend.

Contăgĭum, ĭi, n. 2. id. quod Contagio.

Contămen, ĭnis, n. 3. *elmotskolás*; die Befleckung.

Contămĭnābĭlis, e, *elmotskolható*; befleckbar.

Contămĭnātĭo, ōnis, f. 3. *elmotsko-*

lás, *elrútiltás*; die Befleckung. 2) *elrontás*; die Verderbung.

Contāmĭnātor, ōris, m. 3. *elmotskoló*, *v. rútító*; der Beflecker. 2) e. gr. honorum; *gyalázó*, *betstelenítő*; ein Entehrer.

Contāmĭnātus, a, um, *elmotskolt*, *v. rútított*; befleckt. 2) Trop. morbo contaminatus, Cic. *beteg*; krank. Superl contaminatissimus.

Contāmĭno, āvi, ātum, āre, 1. (tamino) e. gr. se vitiis, Cic. *bé v. elmotskolni*, *rútítni*, *v. fertéztetni*; beflecken, verunreinigen. e. gr. torum alicujus, Ovid. *nőspardználkodni*; Ehebruch treiben. 2) *elrontani*, *v. tsúfítni*; verderben, verhunzen.

Contātĭo, ōnis, f. 3 i. q. cunctatio.

Contātus, i, m. 2. *rúdas*, *póznás*, *dárdás*; mit einer Stange oder Picke versehen. 2) Adj. idem.

Contechnor, āri, 1. (techna); *tsalárdkodni*, *alattomoskodni*, *tsalárdsággal forgolódni*, *ravaszságot forralni*; auf etwas mit List umgehen, Ränke schmieden.

Contectus, a, um, *el*, *v. befedett*, *fedezett*, *v. takart*; bedeckt.

Contĕgo, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. aliquid, Ter. *el*, *v. befedezni*, *eltakarni*; zudecken, verdecken. Trop. injuriam. Cic. 2) humo contegi, Ovid. *eltődni*; vergraben werden. 3) e. gr. casam stramine, Ovid *fedni*, *befedni*; decken 4) *eltitkolni*, *palástolni*; verbergen, verhehlen.

Contĕgŭlātĭo, ōnis, f. 3. *téglával fedés*; die Deckung mit Ziegeln.

Contĕgŭlātor, ōris, m. 3. *háf edő*; ein Dachdecker.

Contĕmĕro, āvi, ātum, āre, 1. *meg. fertéztetni*; schänden. 2) *el rútiltni*, *keverni*, *v. motskolni*; verunreinigen. 3) *megsérteni*, *megbántani*; verletzen, beleidigen.

Contemno, msi, mtum, ĕre, 3. e. gr. aliquem, aliquid; *megvetni*, *fel sem venni*, *vélé nem gondolni*; sich aus Jemand oder etwas nichts machén. 2) *megútálni*; verachten, gering schätzen.

Contempĕro, āvi, ātum, āre, 1. *el*, *v. összevegyíteni*, *összeveglegyíteni*; vermischen. 2) *mérsékelni*; mäßigen, temperiren.

Contemplābilis, e, *ldtható*, *megldthatós*, *szemlélhető*, *nézhető*, *megnézhető*, *vi'sgálható*, *megvi'sgálható*; betrachtbar, was sich betrachten läßt. 2) *jeles*, *derék*, *szembetűnő*, *nagy*; ansehnlich, beträchtlich.

Contemplābiliter, Adv., *jelesen*, *szembetűnően*; beträchtlich, ansehnlich.

Contemplābundus, a, um, *elmélkedő*, *gondolkozó*, *gondolatokba merülő*; betrachtend, in tiefen Gedanken.

Contemplātĭo, ōnis, f. 3. *megnézegetés*, *szorgalmatos vi'sgálás*, *v. szemlélés*; die Besichtigung, die fleißige Betrachtung. 2) *elmélkedés*, *vi'sgálódás*; die Betrachtung. 3) *tekintet*; die Rücksicht. Contemplatione tui, Cic. *te redd való tekintetből*; in Ansehung deiner.

Contemplātīvus, a, um, *vi'sgáló*, *vi'sgálódó*; betrachtend, anschauend, theoretisch.

Contemplātor, ōris, m. 3. *szemlélő*, *vi'sgáló*; ein Betrachter, Anschauer, Beobachter.

Contemplātrix, īcis, f. 3. *szemlélő*, *v. vi'sgáló asszony*; eine Betrachterinn, Anschauerinn, Beobachterinn.

Contemplātus, us, m. 4. *vi'sgálás*, *megvi'sgálás*; die Betrachtung.

Contemplo, āre, 1. i. q. contempler.

Contempler, ātus sum, āri, 1. (templum); *megnézni*, *nézegetni*, *szemlélni*; besehen, besichtigen. 2) e. gr. aliquid animo, Cic. *elmélkedni*; betrachten.

Contemporālis, e, *egyidejű*, *egy időben élő*; gleichzeitig, zu gleicher Zeit lebend.

Contemporāněus, a, um, i, q. contemporalis.

Contempŏro, āre, 1, (tempus); *egy időben lenni*; zu gleicher Zeit seyn.

Contemtĭbĭlis, e, (contemno); *aldvaló*, *útdlatos*, verächtlich.

Contemtĭbĭlĭtas, ātis, f. 3. *aldvalóság*, *útdlatosság*, *útálság*; die Verächtlichkeit.

Contemtim, Adv. *aldvaló módon*, *útdlatosan*; verächtlich, mit Verachtung; contemtius, Tacit.

Contemtĭo, ōnis, f. 3. *megvetés*, *megútálás*, *kevésrebetsülés*; die Verachtung, Geringschätzung.

Contemtor, ōris, m. 3. *megvető*, *v. útáló*, *kevésre betsülő*; der Verächter, Geringschätzer. e. gr. animus, Sallust. *kevély*, *mindent kevésre*

Digitized by Google

betsülő; stolzer, alles gering schätzender Geist. e. gr. animus lucis, seu vitae, Virg. *életével nem gondoló, azt fel sem vevő, nem betsülő*; der sein Leben nicht achtet.

Contemtrix, icis, f. 3. *megvető*, v. *útdló, kevésre betsülő asszony*; eine Verächterinn, Geringschätzerinn.

Contemtus, us, m. 4. i. q. Contemtio.

Contemtus, a, um, *megvetett, megútdlt*; verachtet. Comp. contemtior. Superl. contemtissimus. Cic.

Contendo, di, sum, et tum, ĕre, 3. (tendo), e. gr. arcum, Virg. tormenta, Cic. funem, Hor. fidem, Cic. (*húrt*; die Seite) *feszíteni, ki nyújtani, kihúzni*; spannen, ausstrecken. 2) e. gr. Romam, Sallust. *útazni, menni*; reisen. 3) e. gr. ad aliquid, Colum. *igyekezni, iparkodni, törekedni*; sich bemühen, bestreben. 4) e. gr. aliquid ab aliquo, Cic. *igen, nagyon*, v. *erősen kérni*; inständig, ernstlich bitten und begehren. 5) e. gr. verbis, Cic. *tsivódni, perlekedni*; streiten. 6) e. gr cursu, Ovid. *vetélkedni*; wetteifern. 7) e. gr. adversus aliquem, Cic. *valaki ellen szegezni magát*; sich einem widersetzen. 8) e. gr. pignore, Catull. *fogadni, felfogadni*; wetten. 9) e. gr. causas, Cic. *összehasonlítni, meg, v. összve egyeztetni*; die Sachen gegen einander halten, vergleichen. 10) *dlltani, erősitni valamit*; etwas behaupten. Ut Asclepiades contendit. Cels. 11) e. gr. vocem, Cic. *nagyon, fenhangon szólni, hangját meg erőltetni*; seine Stimme angreifen. 12) e. gr. agmen, Curt. *sebesen menni, siettetni*: geschwind marschiren.

Contĕnĕbrātus, a, um, *meg v. bé setétített, meghomályositott*; verfinstert.

Contĕnĕbrĕsco, et Contĕnĕbrasco, ĕre, 3. *bé*, v. *megsetétülni*; *alkonyodni*; finster werden.

Contenĕbro, āre, 1. *setétitni, bé v. megsetétitni*; finster machen. 2) contenebravit, Varr. *béalkonyodott v, setétült*; es ist finster geworden.

Contente, Adv. *erőltetve*; mit Anstrengung. e. gr. dicere, Cic. *fen, v. nagy hangon, erősen, erőből, tüzesen beszélni*; laut, heftig reden. 2) *szorgalmatosan*; mit Fleiß. 3) *szüken, szorosan, takarékosan*; karg, genau.

Contentĭo, ōnis, f. 3. (contendo); *erőltetés, megerőltetés*; die Anstrengung. 3) *igyekezet*; die Bestrebung. 3) *összehasonlitás*; die Vergleichung. 4) *perlekedés, vetélkedés, viaskodás*; der Streit. 5) e. gr. vocis, Cic. *nagy, v. erős hang, fenhang*; die Erhebung der Stimme.

Contentĭōse, Adv. *tüzesen, hevesen, keményen, erősen*; heftig, mit Heftigkeit.

Contentĭōsus, a, um, *erős, kemény, heves, tüzes*; heftig. 2) *veszekedő, perlekedő*; zänkisch. 3) *villongó, tusakodó, vetekedő*; streitsüchtig.

Contentus, a, um, Partic. *feszített, kinyújtott*, v. *húzott*, gespannt. 2) *megelégedett*; zufrieden gestellt. 3) *megelégitett*; befriedigt. 4) *magas*; hoch. Contentiore voce altum et acutum scansim insonare, Cic. *fel menni az hanggal*; mit der Stimme in die Höhe steigen. 5) contentus pulsus; *a' verőér erős és sebes verése*; ein starker und geschwinder Pulsader.

Conterĕbro, āre, 1. (terebra); *fúrni, keresztül fúrni*; bohren, durchbohren

Contermĭno, āre, 1. *határban*, v. *határosnak lenni*; angrenzen.

Contermĭnus, a, um, e. gr. alicui, Ovid. *határos, szomszédos*; angrenzend.

Conterno, āre, 1. (terni); *hármazni*; drey Dinge zusammensetzen.

Contĕro, trīvi, trītum, terĕre, 3. *el, meg, v. szállyal reszelni, összve zúzni, v. törni, szállyeltörni; megtörni, szállyel zúzni, v. tupodni*; zerreiben, zermalmen, zerstoßen, zerschmettern, zertreten. 2) *gyengitni, feldörgölni*; schwächen, aufreiben. 3) *semmivé tenni, elrontani*; zu nichte machen, verderben. 4) *elnyősni, elnyüni, elkoptatni*; abnützen. e. gr. sc. in musicis, Cic. *minden idéjet mu'sikára fordítni*; alle seine Zeit an die Musik wenden. Conteri in causis et foro, Cic. *a' perlekedésben megőszülni*; sich immer mit Processen abgeben. 5) e. gr. injurias oblivione, Cic. *az igazságtalanságot, méltatlanságot elfelejteni*; das Unrecht vergessen. 6) *boszszantani*, verdrießlich machen. 7) e. gr. tempus in aliqua re, Cic. *töl-*

Digitized by Google

teni, eltölteni valamiben, valamire forditni; zubringen, anwenden.

Conterrāněus, i, m. 2. *földi, hazafi*; ein Landsmann.

Conterrĕo, ui, ĭtum, ēre, 2. *ijjesztni, megijjesztni, elrémitni*; erschrecken oder schrecken. Cic.

Conterrĭtus, a, um, *megijjesztett*; erschreckt.

Cōntĕssĕrātĭo, ōnis, f. 3. (tessera) i. e. conjunctio ad hospitalitatem per tesseram.

Cōntĕssĕro, āre, 1. (tessera) i. e. hospitalitatem cum aliquo fovere. 2) *szoros bardtságot kötni*; genaue Freundschaft machen. Tert.

Contestātĭo, ōnis, f. 3. (contestor), e. gr. litis, ICt. *bébizonyitás, tanúk által*; die Bezeugung, Erweisung durch Zeugen. 2) *szüntelen, v. untalan való kérés*; das beständige Bitten.

Contēstāto, Adv. *bébizonyitva, tanúk által bébizonyitva, nyilván*; bezeugt, mit Zeugen bezeugt.

Contēstātus, a, um, *meg v. bébizonyitott*; bezeugt. 2) *esmeretes, nyilván való*; bekannt. Contestata virtus majorum. Cic.

Contestĭfĭcor, āri, 1. *bé, v. meg bizonyitni*; bezeugen.

Cōntĕsto, āre, 1. *emlékeztetni, meginteni*; einen erinnern, warnen. Si bos cornupeta fuerit, et contestarunt Dominum illius, nec reclusit eum.

Contestor, ātus sum, āri, 1. *bizonyságúl, v. tanúnak hivni*; zum Zeugen anrufen. Cum Acc. e. gr. litem, Cic. i. e. rem in judicium adducere. 2) e. gr. deos, Caes. *segitségúl hivni, kérni*; anrufen, bitten. 3) *meg, v. bébizonyitni, megmutatni*; bezeugen, darthun, erweisen.

Contĕxo, ŭi, tum, ĕre, 3. *öszve szöni v. fonni*; zusammen wirken oder weben. 2) *öszve tüzni, v. fértzelni*; zusammen heften. 3) *egyesitni, hogy öszve illjen*; vereinigen, so daß es auf einander paßt. e. gr. interrupta, Cic. *a' hézagot betöltni*; die Lücke ausfüllen. 4) *kigondolni, költeni*; erdichten. e. gr. crimen, Cic. *vádat költeni*; eine Anklage erdichten.

Contexte, Adv. *öszve, v. egybeköttetve*; zusammenhängend. 2) *öszve szöve, v. fonva*; zusammen gewebt, gewirkt.

Contextim, Adv. i. q. contexte.

Contextĭo, ōnis, f. 3. *öszve kötés, v. ragasztás*; die Zusammenfügung. 2) *öszve szövés, v. fonás*; die Zusammenwirkung oder das Zusammenweben. 3) e. gr. clasis, Auson. *épités*; die Erbauung.

Contextus, us, m. 4. *öszve tevés, kaptsolás, kötés, v. fonás*; die Zusammenfügung, Zusammenheftung, Zusammenflechtung. 2) contextu longiore loqui, Plin. jun. *hosszú beszédet tartani*; eine lange Rede halten. 3) e. gr. orationis, Cic. *öszveköttetés*; der Zusammenhang, die Verbindung. 4) e. gr. rationum; *számadó, v. számoló könyv*; ein Rechnungsbuch.

Contextus, a, um, *öszve szött 's font*; zusammen gewirkt oder geweht. 2) *öszve tüzött, v. fértzelt*; geheftet. 3) *öszve font*; geflochten. 4) e. gr. vir auro et argento, Tibull. *arany-ba ezüstbe öltözött*; in Silber und Gold gekleidet. 5) *öszvetett*; zusammengesetzt.

Contĭcĕo, ŭi, tum, ēre, 2. *elhallgatni*; schweigen. 2) Trop. *megállapodni*; in Stecken gerathen. Studium nostrum conticuit. Cic.

Contĭcĕsco, cescere, 3. i. q. Conticeo. 2) conticescit tumultus, Liv. *apránként, v. apródonként tsilapodik a' támadás*; der Aufruhr wird allmählig gestillt. 3) conticescunt artes, Liv. *a' mesterségek alábbszállanak, v. tsökkennek*; die Künste gerathen in Verfall.

Contĭcĭnĭum, ĭi, n. 2. *éjjeli tsendesség*; die Nachtstille. 2) *elóálom*; der erste Schlaf.

Contĭcisco, i. q. Conticesco.

Contignātĭo, ōnis, f. 3. *gerenddázás, gerendázat*, das Balkenwerk. 2) *emelet, kontignátzió az épületben*; ein Stockwerk, ein Geschoß. 3) *házkéjj, hiú, padlás*, der Boden.

Contignātus, a, um, *gerenddkból épitett*; aus Balken zusammen gebaut.

Contigno, āvi, ātum, āre, 1. (tignum) *gerendákból öszve rakni*; aus Balken zusammenfügen.

Cōntĭgŭĭtas, ātis, f. 3. idem quod Contactus.

Contĭgŭus, a, um, (contingo); *egymástéró, öszvetéró*; anstoßend, zusammenstoßend. Contiguae domus, Ovid. 2) contiguus mihi loco erat; *közel*

Digitized by Google

volt v. áll, hozzám; er saß neben mir. 3) contiguus coelo; *égigérő*; bis an den Himmel reichend.

Contĭnens, tis, o. 3. *egymást érő*; an einander hängend. Continentia fundo alicujus praedia. Cic. 2) e. gr. somnus, Curt. Cels. *egy húzomban való álom*; ein ununterbrochener Schlaf. 3) *mértékletes, magát megtartóztató*; mäßig, enthaltsam. 4) i. q. terra. 5) in continenti, Adv. *mindjárt, egyszerre, gyorsan, sietve*; alsbald, eilend. Comp. continentior, Lact. Superl. continentissimus. Svet.

Contĭnenter, Adv. *mindég, mindenkor, mindenha, szüntelen, szünet nélkül*; an einander fort, ſtets. 2) *mértékletesen, magátmegtartóztatva*; mäßig, enthaltſam.

Contĭnentĭa, ae, f. 1. *foglalat, summa*; der Inhalt, Inbegriff 2) *összeköttetés, rend*; der Zuſammenhang, die Reihe. 3) *mértékletesség, magamegtartóztatóság*; die Mäßigkeit, Enthaltſamkeit.

Contĭnĕo, tĭnui, tentum, ēre, 2. (teneo) *megtartani, együtt tartani*, beyſammen oder zuſammen halten. 2) *magába foglalni*; enthalten, begreifen, faſſen. 3) *megtartóztatni*; zurückhalten. 4) *megállapodni*; ſich inne halten. e. gr. se in occulto, Caes. *lappangani, titokban lenni*; ſich heimlich halten. 5) *zaboláu tartani, zabolázni*; im Zaume halten. 6) e. gr. odorem, Plin. *sokáig meg tartani, el nem veszteni*; lange behalten. 7) e. gr. se a supplicio, Liv. *meg engedni, v. kegyelmezni*; ſich des Abſtrafens enthalten. 8) e. gr. aliquem metu, Idem. *félelembe tartani*; einen in der Furcht halten. 9) e. gr. animo et memoria aliquid, Cic. *emlékezetében megtartani*; im Gedächtniſſe behalten.

Contĭngens, tis, o 3 *illető, hozzá érő*; berührend. 2) *történetbéli, történetből eső*; zufällig.

Contĭngit, Impers. *történik*; es trägt ſich zu.

Contingo, nxi, nctum, ĕre, 3. (tingo); *megfesteni*; färben. 2) e. gr. oras poculi circum melle, Lucr. *behinteni, befetskendezni, megnedvesitni, békenni*; beſprengen, benetzen.

Contingo, tĭgi, tactum, ĕre, 3. (tango) *illetni, hozzá érni*; berühren. 2) *határos lenni*; angrenzen. 3) e. gr. aliquem propinquitate; *atyafi v. rokon lenni valakihez*; einem verwandt ſeyn. 4) e. gr. metam, Caes. *elérni a' tzélt*; das Ziel erreichen. 5) e. gr. animum, Val. Max. *nyughatatlankodtatni*; beküммern.

Contĭnŭānter, Adv. *egymásután, folyvást*; nach einander fort.

Contĭnŭāte, Adv. *szüntelen, szakadatlanúl, folyvást*; ohne Unterlaß.

Contĭnŭātĭo, ōnis, f. 3. (continuo); *folytatás*; die Fortſetzung. 2) *állhatatos megmaradás, állhatatosság*; die Beharrung. 3) e. gr. imbrium, Caes. *meg nem szünés, sokáig tartás*; das Anhalten. 4) *szoros egybeköttetés*; ein genauer Zuſammenhang. Est enim admirabilis continuatio seriesque rerum. Cic. 5) e. gr. verborum, Cic. i. q. periodus.

Contĭnŭātus, a, um, *folytatott*; fortgeſetzt. 2) *tartós*; anhaltend.

Contĭnŭe, Adv. *szüntelen, szüntelenül, folyvást*; ohne Unterlaß, in einem weg.

Contĭnŭĭtas, ātis, f. 3. *megmaradás, tartósság*; die Fortdauer. 2) *egybeköttetés*; der Zuſammenhang.

Contĭnŭo, Adv. *mindjárt, mindjárást, ezennel, tüstént, egyszerre*; alsbald, ſogleich, plötzlich.

Contĭnŭo, āvi, ātum, āre, 1. *egyítve tenni, kötni, foglalni, v. kaptsolni*; an einander fügen, verbinden. 2) *tartani, meg nem szünni*; fortdauern. Continuant venti, Plin. jun. *szüntelen fú a' szél*; die Winde wehen ſtets. 3) *folytatni*; fortſetzen.

Contĭnŭum, ui, n. 2. i. q. Continuatio.

Contĭnŭus, a, um, *összve, v. egybe ragadó, folyvást, v. szüntelen való, tartós*; zuſammenhängend in einem fortdauernd. Continui dentes, Plin. *egy erdnyú fogak*; an einander hangende Zähne. Continuum triduum, Plaut. *egymásután következő három nap*; drey Tage nach einander. Continuo spiritu, Plin. *egy lélekzet vevéssel*; in einem Athem. Continua dementia, Cels. *esztelenség*; die Unſinnigkeit. Febris continua; *szünteten való v. folyvást tartó hideglelés*; das beſtändig anhaltende Fieber.

Contollo, ĕre, 3. *felemelni*; aufheben. 2) e. gr. gradum, Plaut. *valakivel elfutni*; mit einem fortlaufen.

Digitized by Google

Contŏno, āre, 1. *menydörögni*; donnern.

Contor, āri, ī. q. Cunctor.

Contorquĕo, si, tum, ēre, 2. *tekerni, tsavarni, öszve, v. megtekergetni, tsavarítni, v. tsavargatni*; drehen, krumm drehen. 2) *görbíteni, hajtani*; krümmen, biegen. 3) e. gr. hastam, Virg. *forgatni*; schwingen. 4) Trop. aliquem ad laetitiam, Cic. *megörvendeztetni*; fröhlich machen. 5) e. gr. spiculum, Virg. *nyilazni*; Pfeile schießen. 6) e. gr. verba, Cic. *félre, v. el tekerni, tsavarni, v. más felé magyarázni a' szót*; die Worte drehen. 7) e. gr. amnes, Cic. *a' folyókat másfelé venni, v. eltéríteni*, die Flüße ableiten.

Contŏrsio, ōnis, f. g. e. gr. orationis, Cic. *félre tsavarás, másfelé v. félre magyarázás*; die Verdrehung.

Contorte, Adv. *öszve tekerve, tekergetve, tekergősen*; zuſammengedreht. 2) *öszve zavarva, v. keverve, homályosan*; verworren, verwickelt, dunkel. 3) *erőltetve*; gezwungen.

Contortĭo, ōnis, f. 3. *el tsavarás, öszve zavarás*; die Verdrehung, Verwirrung. 2) e. gr. dextrae, Cic. *forditás, forgatás*; die Wendung, das Schwingen. 3) e. gr. orationis, Cic. *öszve zavaródás, meghomályosítás*; die Verwirrung, Dunkelmachung.

Contortiplĭcātus, a, um, *öszve zavart, v. kevert*; in einander verwickelt.

Contortor, ōris, m. 3. *öszve zavaró, tekerő, eltekerő v. tsavaró*; ein Verwirrer, Verdreher.

Contortŭlus, a, um, Dim. *kevéssé erőltetett, öszve zavart, zavaros, homályos*; etwas verwirret, gezwungen, dunkel.

Contortŭplĭcātus, a, um, i. q. Contortiplicatus.

Contortus, a, um, *eltekert, v tsavart*; umgedreht. 2) Trop. res contortae, Cic. *zavaros v. homályos dolog*; eine verwirrte Sache. 3) *erőltetett*; gezwungen.

Contra, Praep. cum Acc. *ellen, felé*; wider, gegen. 2) *általellenben*; gegenüber. Contra aliquem stare, Plin. *valakivel szemközt állni*; einem gegenüberſtehen. 3) contra scalas, Plin. *a' grádicson fel*; die Treppe hinan.

Cōntra, Adv. *ellenben, viszont, viszontag*; dagegen, hingegen. 2) contra ac, atque, quam; *másként, mint*; anders, als. Omnia contra, ac dicta sunt, evenerunt. Cic. 3) *általellenben*; gegenüber. Jacet insula contra. Virg. 4) *másképen, nem igy, v. úgy, más módon*; anders, nicht ſo, auf eine andere Art. 5) *megforditva*; umgekehrt.

Contracte, Adv. *szorosan, tömötten, öszve húzva, egybe vonva*; enge beyſammen, zuſammen gezogen. Comp. contractius, Senec.

Contractĭo, ōnis, f. 3. *öszve húzás, v. vonás*; die Zuſammenziehung. Contractio digitorum, Cic. *újjak öszve-'sugorodása, újjgörcs*; die Zuſammenkrämpfung der Finger. 2) *rövidités*; die Abkürzung, das Faſſen ins Kurze.

Contractĭuncŭla, ae, f. 1. Dim. i. q. contractio. 2) Trop. e. gr. quaedam animi, Cic. *kevés szomorúság, kedvetlenség, lelki ismeret mardosása*; ein kleines Mißvergnügen, ein kleiner Gewiſſensbiß.

Contracto, i. q. Contrecto.

Contractūra, ae, f. 1. i. q. contractio.

Contractus, us, m. 4. i. q. contractio. 2) *egyezés, kötés*; ein Vergleich, Vertrag. 3) *végzés, elvégzés, elömenés, elömenetel valamiben*; die Verrichtung, der Vorgang der Sachen.

Contractus, a, um, *öszve húzott, v. vont*; zuſammen gezogen. 2) *rövid*; kurz. Noctes contractiores. Cic. 3) *roszsz, nyomorúlt, nyomorúságos*; ſchlecht, elend. Res contracta, Cic. *nyomorúságos állapot*; ein ſchlechter und elender Zuſtand. 4) e. gr. frons, Hor. *ránczos*; gerunzelt. 5) *szoros*; enge. Introitus contractior. Cic. 6) *magának okozott, magára vont*; was man ſich zugezogen hat. Malum culpa contractum. Cic. Comp. contractior.

Contrādĭco, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr alicui, Quint. *ellene szóllni, v. mondani*; widerſprechen, dawider reden. Haec contradicuntur, Cic. *ennek ellene mondanak*; dieſem wird widerſprochen. 2) *megtiltani, tilalmazni*; verbieten, unterſagen. 3) *meg tagadni, meg vonni, valamit valakitől*; abſchlagen, verweigern. 4) *kifogást tenni, ellene valamit*

Digitized by Google

felkötni; dawider einwenden. Nihil contradicere. Cic.

Contrādictĭo, ōnis, f. 3. *ellenmondás*; das Widerſprechen. 2) *ellenvetés*; der Einwurf.

Contrādictor, ōris, m. 3. *ellenmondó, ellenvető*; der Widerſprecher, Einwender.

Contrādictōrĭus, a, um, *ellenmondó*; widerſprechend.

Contrādictum, i, n. 2. i. q. Contradictio.

Contrādictus, a, um, *ellene mondott*; widerſprochen.

Contrādo, trādĭdi, trādĭtum, trādĕre, 3. *általadni, adni*; übergeben, geben.

Contrăĕo, īvi, ĭtum, īre, 4. *ellenébe, szemközt, v. szemközbe menni*; entgegen gehen. 2) e. gr. invidiae, Cic. *magát ellene szegezni*; ſich widerſetzen. 3) e. gr. sententiae alicujus, Tac. *ellene lenni*; zuwider ſeyn.

Contrăho, xi, ctum, ĕre, 3. e. gr. vela, Hor. *összehúzni*; zuſammen ziehen. 2) *össze hordani, v. gyűjteni*; zuſammen bringen, ſammeln. 3) e. gr. orationem; *meg rövidítni, meg kurtítni, összeszorítni*; enger machen, kürzer zuſammen ziehen, kürzen. 4) e. gr. cum aliquo, Cic. *valakivel egyezést tenni, v. egyességre lépni*; mit einem einen Vergleich treffen. 5) *okozni*; verurſachen. e. gr. aes alienum, Cic. *adóságot tsindlni, v. felszedni*; Schulden machen. e. gr. sibi poenam, Cic. *büntetést húzni v. vonni magára*; ſich eine Strafe zuziehen. e. gr. amicitiam cum aliquo, Cic. *bardtságot kötni, bardtságra lépni*; Freundſchaft mit einem machen. 6) e. gr. milites, Cic. *össze húzni*; die Soldaten zuſammenziehen. 7) e. gr. rationem cum aliquo, Cic. *valakivel megalkudni, alkudozni*; einen Handel mit einem haben.

Contrăindĭco, āre, v. idem quod Contrarium indicare.

Contrălĭcĕor, lĭcĕri, 2. *többet ígérni valamiért mint más, valaminek árát felverni*; mehr bieten als ein anderer, überbieten.

Contrăpōno, sui, sĭtum, ĕre, 3. *ellenébe tenni*; entgegen ſetzen. Contrapositum, Quint. *ellenvetés, ellenmondás*; ein Gegenſatz.

Contrăpŏsĭtus, a, um, *ellenébetett*; entgegen geſetzt.

Contrărĭe, Adv. *más képen, v. módon*; auf eine andere, gegenſeitige Art. 2) *ellenben, ellene, ellenkezően*; dagegen, widrig.

Contrărĭĕtas, ātis, f. 3. *ellenkezés, ellenmondás, ellenvetés*; die Widerwärtigkeit, der Widerſpruch, Gegenſatz.

Contrărĭo, Adv. *ellenben*; im Gegentheile.

Contrărĭum, ĭi, n. 2. *ellenkező dolog*; das Gegentheil.

Contrărĭus, a, um, *ellenébe tett, ellenkező*; entgegengeſetzt, widrig. Cum Gen. et Dat. vitia virtutum, virtutibus contraria Cic. 2) e contraria, ex contraria parte, Cic. *ellenben*; im Gegentheile, hingegen. 3) in contrariam partem rapere aliquid, Cic. *valamit másképen magyarázni*; etwas ganz anders auslegen. 4) e. gr. aes; *nehéz*; ſchwer. 5) *általellenben*; gegenüber. 6) *valaki birtokában minden módon ellenkező*; der einem in dem Beſitze einer Sache allerhand Widerwärtigkeiten macht. 7) *költségnös*; wechſelſeitig. In contrarias partes disserere, Cic. *valamelly dolog mellett, és ellene beszéllni, minden óldaldról meghányni 's vetni*; für und wider eine Sache diſputiren.

Contrăscrĭptum, i, n. 2. *ellenkező írás, ellenírás*; eine Gegenſchrift. Cic.

Contrăvĕnĭo, vēni, ventum, vĕnīre, 4. *ellene menni*; entgegen kommen. 2) *ellene lenni, állani, v. törekedni*; entgegen ſeyn, widerſtreben. 3) *egyezés ellen tselekedni*; wider den Vertrag handeln. 4) e. gr. de literis corruptis aliquem, Cic. *valakit levelek v. írások meghamisitása gyanújába hozni*; einen als Verfälſcher der Briefe verdächtig machen.

Contrăvĕntĭo, ōnis, f. 3. *egyezés általhágása*; die Übertretung des Vertrags.

Contrăvĕrsum, Adv. *ellenben*; entgegen, im Gegentheile.

Contrăvĕrsus, a, um, idem quod Controversus.

Contraverto, ĕre, 3. i. q. Controverto.

Contrectābĭlis, e, *illethető, tapintható*; berührbar, was ſich angreifen läßt.

Contrectābĭlĭter, Adv. *illethetően, ta-*

Digitized by Google

pinthatóan, tapogatva, tapasztalva; berührend, oder mit Empfindung.

Contrectātĭo, ōnis, f. 3. *illetés, tapintás, tapogatás*; die Betastung. 2) *elvevés, ragadozás, lopás*; das Nehmen, Stehlen.

Contrectātor, ōris, m. 3. *tolvaj*; ein Dieb.

Contrecto, āvi, ātum, āre, 1. e. gr. librum manibus, Hor. cibos, Colum. *hozzá érni, illetni, tapintani, tapogatni*; mit der Hand begreifen, befühlen, betasten. 2) Trop. e. gr. mente varias voluptates, Cic. *testi gyönyörüségekre vágyni*; nach Wollüsten trachten. 3) e. gr. aliquid oculis, Tac. *gondosan megnézni*; wohl besehen.

Contrēmiscēndus, a, um, *rettentő, iszonyú*; erschrecklich.

Contrēmisco, ĕre, 3. *reszketni, megreszketni, v. rezzenni*; zittern, erzittern. 2) e. gr. aliquid, Sen. pericula, Hor. Sen. Cic. *reszketve félni, iszonyodni*; zitternd sich vor etwas fürchten, vor etwas zittern.

Contrēmo, ui, ĕre, 3. *megreszketni, v. rezzenni, reszketni*; erzittern, zittern. 2) *megrendülni, megrázkódni*; erschüttert werden. 3) *hajlani, ingadozni*; wanken. Ejus fides nunquam contremuit. Cic.

Contrēmŭlus, a, um, i. q. tremulus.

Contribŭlātĭo, ōnis, f. 3. *gyötrődés, szorongattatás*; die Angstigung.

Contribŭlo, āre, 1. *szorongatni, gyötreni*; ängsten, plagen.

Contribŭlis, is, m. ex eodem tribu. 2) *tzéhbelitárs*; ein Zunftgenosse.

Contribŭlĭtas, ātis, f. 3. *tzéhbelitársság*; die Zunftgenossenschaft.

Contribŭo, ui, ūtum, ĕre, 3. *adni, össze tenni, v. rakni*; mittheilen, zusammen legen. e. gr. pecuniam, Cic. *költsön adni*; Geld vorschießen. 2) e. gr. laudem alicui, Cic. *tulajdonítni, megadni*; zueignen, beylegen. 2) e. gr. se alicui, Liv. *ajánlani, v. leköteleznimagát valakinek*; sich einem ergeben. 4) *meg, el, v. felosztani*; abtheilen. Distribuere, contribuere in regna. Plin.

Contribŭtĭo, ōnis, f. 3. *együve adás valami végre, p. o. joukaratból*; der Beytrag, die Zusammenschießung. 2) *adó, kivetett adó*; die Auflage, Schatzung. Paul. 3) *kivetés, kiosztás*; die Vertheilung. Pandect.

Contributus, a, um, *összeadott, együve adott, p. o. pénz valami végre*; zusammengeschossen, beygetragen.

Contristātĭo, ōnis, f. 3. *megszomorítás*; die Betrübung.

Contristo, āvi, ātum, āre, 1. (con et tristis), *megszomoritni*; betrüben, traurig machen. Constristari; *megszomorodni, megilletödni*; betrübt werden, sich betrüben, niedergeschlagen werden. 2) v. gr. annum, Hor. *kedvetlenitni, kedvetlenné tenni*; unangenehm machen.

Contrītĭo, ōnis, f. 3 (contero), *széllyelzúzás*; die Zerknirschung. 2) *bánat, megbántása valaminek, töredelmesség*; die Bereuung.

Contrītus, a, um, *összetört, széllyelzúzott*; zerstossen, zerrieben. 2) *megavált, ótska, kopott, elnyótt, p. o. ruha*; veraltet, abgenutzt.

Contrōversĭa, ae, f. 1. *visszavonds, hádborgás, perlés, visszálkodás*; die Streitigkeit, der Streit, Zank, Disput, vor Gericht, oder nicht. In controversia versari, Cic. v. esse, Cic. *per alatt lenni, kérdésben lenni, v. forogni*; streitig seyn. Controversiam movere, inferre, Caes. facere; Cic. *kérdést támasztani, kérdésbe hozni*; Streitigkeit erregen, streitig machen In controversiam adducere, vocare, Cic. deducere, Caes. *kérdésbe hozni*; streitig machen. Non est controversia, quin etc., Cic. sine controversia; *az kérdést sem szenved*; unstreitig.

Cŏntrōvĕrsĭŏla, ae, f. 1. Dimin. *ügyesbajos kis dolog*; kleine Streitsachen.

Contrōversiōsus, a, um, *perpatvaros, peres, hádborgós*; streitig.

Contrōversor, āri, 1. *visszálkodni, hádborgani*; streitig unter sich seyn.

Contrōversus, a, um, *peralatt lévő, kérdésben forgó*; worüber gestritten wird, streitig. 2) *visszálkodó perlekedő, hádborgós*; gern streitend. 3) *ellenébe tétetett*; entgegen gesetzt.

Cŏntrōvĕrtor, vĕrsus sum, verti. Depon. *per alatt lenni, kérdésben lenni, v. forogni*; streitig seyn, im Streite liegen.

Contrūcĭdo, āvi, ātum, āre, *levágni, megölni*; niederhauen, niederfäbeln.

Contrūdo, si, sum, dĕre, 3. *összeüfni,*

Digitized by Google

beldűtni, v. tsapni; zuſammen ſtoßen. 2) *valahova tasztitni, v. zárni, vetni*; wohin ſtoßen, ſperren, ſtecken, z. B. ins Gefängniß.

Contrunco, āre, 1. *levágni*; niederhauen. 2) v. gr. cibum, Plaut. *felvagdalni's megenni*; zerhauen und aufzehren.

Contrusus, a, um, *összetolúlt, rakásra verődött*; zuſammen getrieben.

Contŭbernālis, is, c. 3. *pajtás, egy pajtában lakó társ*; ein Zelt-Camerad, Camerad. 2) *lakótárs, kamarás társ*; ein Stuben-Camerad. 3) *pajtás, társ, jó bardt*; jeder vertraute Freund.

Cōntŭbernĭum, ĭi, n. 2. (con et taberna), *együttlakás, p. o. egy sátorban egy szobában*; das Beyſammenwohnen. 2) *társalkodás, társaság*; der Umgang, die Geſellſchaft. 3) *egy kamarásság, együtt lakó társaság*; die Stubengeſellſchaft, Camerad-ſchaft.

Contŭĕor, ĭtus sum, ēri, 2. aliquem; *ránézni valakire, megnézni valakit*; anſehen, anſchauen. 2) *meglátni, megpillantani*; erblicken. 3) *megtekinteni, gondosan körülnézni, p. o. a' barmot*; darauf ſehen, ſorgen.

Contŭĭtus, us, m. 4. *ránézés, megnézés*; *megtekintés, látás*; das Anſehen, der Anblick, das Sehen.

Contŭmācĭa, ae, f. 1. *nyakasság, megátalkodottság, makatsság*; die Halsſtarrigkeit, der Trotz, die Hartnäckigkeit. 2) *engedetlenség*; der Ungehorſam. 3) *állhatatosság*; die Standhaftigkeit. 4) 40 *napi vesztegzés, melly a' pestis elhárítására rendelődött*; eine Quarantäne, die 40tägige Reiſehaft, Geſundheitsprobe.

Contŭmācĭter, Adv. *makatsúl, nyakasan*; trotzig, hartnäckig, halsſtarrig.

Contŭmax, ācis, o. 3. *nyakas, makats, megátalkodott*; halsſtarrig, hartnäckig, trotzig. 2) *engedetlen*; ungehorſam. 3) *állhatatos*; ſtandhaft. Tacit. 4) in aliquem. Cic. *kevély, büszke*; hochmüthig.

Contŭmēlĭa, ae, f. 1. *méltatlanság, megvettetés*; jede Mißhandlung. 2) *gyalázat, meggyalázás*; die Beſchimpfung, der Schmach.

Contŭmēlĭōse, Adv. *gyalázatosan*; mit Schmach, ſchmählich, ſchimpflich.

Contŭmēlĭōsus, a, um, *gyalázó, motskolódó*; ſchmähend, ſchmähſüchtig.

Cōntŭmĕo, ēre, *felfúvalkodni*; aufgeblaſen ſeyn. 2) *makatskodni, nyakaskodni*; halsſtarrig ſeyn.

Contŭmesco, ĕre, 3. *feldagadni, felpuffadni*; ſchwellen.

Contŭmŭlo, āre, 1. *domborúra felhányni, felhalmozni*; hügelförmig aufhäufen. 2) *eltemetni*; begraben. Ovid.

Contundo, tŭdi, tūsum, tundĕre, 3. *széllyelzúzni, törni, összetörni, zúzni*; zerſtoßen, zerſchlagen, zerknicken, zerquetſchen. 2) v. gr. iram; *zabolázni*; bändigen, bezähmen. 3) populos feroces, Virg. audaciam alicujus, Cic. *megtörni, rontani, megalázni*; mürbe machen, bändigen, bezwingen. 4) *megrongálni*; übel zurichten, zerſchlagen. Grando contudit vites; *a' jég elverte a' szőlőt*; der Hagel hat die Weinſtöcke zerſchlagen.

Contŭŏlus, a, um, *hanyorgató*; blinzend.

Contŭor, contŭi, 3. id. q. contueor.

Conturbātĭo, ōnis, f. 3. *rendetlenség*; die Unordnung 2) *felháborodás*; die Beſtürzung.

Conturbātor, ōris, m. 3. *rendbontó, rendháborító*; der etwas in Unordnung bringt. 2) *felháborító*; der uns beſtürzt macht.

Conturbātus, a, um, *felháborított, felháborodott, megzavart*; beſtürzt, verwirrt, beunruhigt. Oculus conturbatus; Cic. *sérelmes v. fájós szemek*; kranke Augen.

Conturbo, āvi, ātum, āre, 1. *megzavarni, felháborítni, zűrzavarba hozni*; in Unordnung ſetzen, verwirren, beunruhigen, beſtürzt machen. 2) *elvesztegetni*; verſchwenden. v. gr. fortunas; Cic. *vagyont, jószágot*; das Gut, Vermögen.

Conturmālis, e, *ugyan azon tsapatból vagy svadronból való*; von eben der Turma oder Eskadron.

Contus, i, m. 2. *rúd, pózna*; die Stange. 2) *lándzsa*; eine Picke.

Contūsĭo, ōnis, f. 3. *megzúzás, rontsolódás, összetörődés*; die Zerſtoßung, Zerdrückung, Zerquetſchung. 2) *vakütés*; die Contuſion.

Contūsus, a, um, *összezúzott, összerontott, törődött*; zerſtoßen, zerſchlagen, gequetſcht. 2) Opes con-

Digitized by Google

tusae; Sallust. *elpazárlott vagyon*; ein verschwendetes Gut.

Contūtor, ōris, m. 3. *tútortárs*; der Mitvormund.

Contūtus, us, i. q. contuitus.

Cōnus, i, m. 2. *teke*; der Kegel. 2) *kúp*; eine kegelförmige Figur, oder ein solcher Körper, ein Kegel. 3) *fenyótoboz*; ein Tannzapfe.

Convādor, āri, id. q. vador.

Convălescentĭa, ae, f. 1. *meggyógyúlás*, *felgyógyúlás*; das Gesundwerden.

Convălesco, lui, lescĕre, 3. *meggyógyúlni*, *felgyógyúlni*; sich erholen, gesund werden, genesen. 2) *erőre kapni*, *megerősödni*, *megújúlni*; Kräfte bekommen, stark werden, sich erholen.

Convallātĭo, ōnis, f. 3. *bésántzolás*; die Verschanzung.

Convallis, is, f. 3. *völgy*; das Thal.

Convallo, āvi, ātum, āre, 1. *bésántzolni*, *bédrkolni*; umschanzen.

Convărĭo, āre, 1. *tarkázni*; mannigfaltig oder bunt machen. 2) *tarka lenni*; mannigfaltig seyn.

Convāso, āvi, ātum, āre, 1. (con et vasa), *összeveszedni*, *bérakni*; einpacken, zusammen packen.

Convectĭo, ōnis, f. 3. (conveho), *összehordás*, *rakásra hordás*; die Zusammenführung.

Convecto, āre, 1. *Össze v. rakásra hordani*; zusammen führen oder bringen.

Convectus, a, um, *összehordott*; zusammengeführt.

Convĕho, xi, ctum, vĕhĕre, 3. *össze*, *együve*, *v. rakásra hordani*, *vinni*; zusammen führen oder fahren, oder bringen oder tragen. 2) v. gr. frumenta; *behordani*, *p. o. a' gabonát*; einführen.

Convello, velli (rarius: vulsi) vulsum, vellĕre, 3. *kiszaggatni*, *kitépni*; ausreißen. 2) *elszaggatni*, *eltépni*, *széllyelszaggatni v. tépni*; zerreißen. 3) *elrontani*, *semmivé tenni*; zerstören, zu nichte machen, zu Grunde richten. 4) *megtzáfolni*; widerlegen. 5) *megrázni*, *megreszkettetni*, erschüttern. 6) v. gr. statum reipublicae; *felforgatni*, *lerontani*; über den Haufen werfen, zerstören. Convellere alicujus famam; Cic. *valakinek a' betsületébe gázolni*; einen an seiner Ehre angreifen. 7) *meghábortani*, *megzsomorítni*; unruhig machen, betrüben. 8) v. gr. vires alicujus; Cic. *erejét elvenni*, *elgyengítni*; schwächen. 9) *erővel elvenni tőle*; entreißen. 10) sede convellere; Plaut. *elűzni*; vertreiben.

Convēlo, āre, 1. *bétakarni*, *befedni*; bedecken, verhüllen.

Convĕnae, ārum, m. 1. plur. *gyülevész nép*; zusammen gelaufenes Volk.

Convĕnĭens, tis, o. 3. *összejövő*, *összevekerülő*; zusammen kommend. 2) *illő*, *illendő*, *helyes*, *alkalmatos*; passend, schicklich, bequem. 3) *egyetértő*, *egymással megegyező*, *egyességben élő*; einig, in Einigkeit lebend. Propinqui bene convenientes. Cic. 4) *megegyező*, *p. o. dolgok*; übereinstimmend. Res inter se convenientes. Cic. Comp. convenientior. Superl. convenientissimus.

Convĕnĭenter, Adv. *egyezőleg*; übereinstimmend. 2) *illendően*, *helyesen*; schicklich.

Convenientĭa, ae, f. 1. *egyezés*, *megegyezés*; die Übereinstimmung, Übereinkunft. 2) *egyformaság*; die Gleichförmigkeit.

Convĕnĭo, ēni, entum, īre, 4. *összejönni*, *összegyűlni*; zusammen kommen, sich versammeln. 2) v. gr. aliquem, ad aliquem, Cic. *hozzá menni valakihez*, *szóllani valakivel valami dolog iránt*; zu einem kommen um mit ihm zu sprechen. Convenior, Cic. *jönnek hozzám*, *beszóllni akarnak*, *vagy beszéllnek velem*; man kommt zu mir, man spricht mich. 3) v. gr. sibi, inter se, cum aliquo; *megegyezni valamiben*, *egyet érteni valami iránt*, *egyességre lépni*; übereinkommen, eins oder einig werden, sich vergleichen. Convenit hoc fratri mecum. Ter. *erre nézve a' testvéremmel megegyeztünk*; mein Bruder ist hierinnen mit mir einig. 4) convenire de re aliqua, Cic. *beszéllgetés végett valami felől összejönni*; zusammen kommen, von etwas zu reden. 5) *alkalmatos lenni*; *helyes lenni*, *jó lenni valami végre*; dienlich seyn, nützlich seyn. Convenit ad rem; Cic. 6) *hozzá illeni*, *alkalmatos lenni hozzá*, *hozzávaló lenni*; passen, sich schicken. Convenit optime cothurnus ad pedem, Cic. it. *illeni*, *illendő lenni*; gebühren, anständig seyn. 7) res convenit, Cic.

Digitized by Google

a' dolog az egyezés útján el van igazitva; die Sache iſt durch einen Vergleich beygelegt. 8) convenire in manum, Cic. in matrimonium cum viro, Gell. loco: nubere, *férjhez menni*; heirathen. 9) Plin. *bakzani*; ſich begatten. 10) Pax convenit, Liv. *a' békesség megköttetett*; der Friede iſt geſchloſſen.

Cönvēnïor, īri, Depon. *törvény eleibe idéztetni*, vor Gericht geladen werden.

Convĕnit, Impers. *illik, illő, úgy hozza magával az illendőség*; es geziemt, gebührt ſich. Convenit tibi, *tégedet illet*; es gebührt dir. 2) *el van végezve, meg van határozva*; es iſt feſt beſchloſſen. Pax convenit, Liv. *megköttetett a' békesség*; der Friede iſt beſchloſſen.

Cönvēnta, ōrum, n. 2. plur. *egyezés, alku, álkalom*; der Vertrag.

Conventĭcŭlum, i, n. 2. *öszvejövetel; gyülésetske*; die Zuſammenkunft. 2) *a' gyülés helye*; Ort der Zuſammenkunft.

Conventio, ōnis, f. 3. *öszvejövetel*; die Zuſammenkunft. 2) *egyezés, megegyezés, alku, alkuvás*; die Übereinkunft, der Vergleich, die Verabredung. 3) *törvényes megperlése valakinek, bévádolás*; rechtliches Verfahren gegen Jemand, Anklage.

Conventiōnālis, e, *egyezésbéli, egyezést illető*; den Vertrag betreffend.

Cönvēntiōnāliter, Adv. *egyezés szerént*; Vertragsweiſe.)(

Cönvēntĭtĭus, a, um, *gyülevész*; was zuſammen gelaufen iſt.

Conventiuncŭla, ae, f. 1. *gyülésetske*; kleine Verſammlung.

Convento, āre, i. q. convenio.

Cönvēntor, ōris, m. 3. *egyező, alkura lépett*; einer, der einen Vergleich trifft.)(

Cönvēntum, i, n. 2. *egyezés, egyesség, alku*; ein Vergleich, Vertrag. 2) *végzés*; Schluß, Decret. Cic. 3) *öszvejövetel, gyülés*; Zuſammenkunft. 4) *klastrom, konvent*; Kloſter, Convent.

Conventus, a, um, v. gr. pax; *szerzett, kötött, p. o. békesség*; geſchloſſen. 2) *látogatott, megkeresett*; beſucht Convento homine opus est; *meg kell az embert látogatni, v. keresni*; man muß ihn beſuchen. Sall.

Convĕntus, us, m. 4. *gyülés, gyülekezet, öszvegyülés*; die Verſammlung, die Zuſammenkunft. 2) *találkozás, tandtsgyülés, törvénytévő nap*; Senats-Verſammlung, Gerichtstag. 3) *egyezés, egyesség, alku, szerződés*; der Vergleich, Vertrag, die Übereinkunft. 4) *klastrom, szerzet*; das Kloſter, der Convent.

Convĕnusto, āre, 1. *feltsinosgatni, neki szépítni*; ſchön machen, verſchönern, ſchmücken. Sidon.

Converbĕro, āvi, ātum, āre 1. *megverni, verni*; ſchlagen. 2) *megfenyítni*; züchtigen. Senec.

Converrītor, ōris, m. 3. *öszveseprő*; Zuſammenkehrer.

Converro, erri, ersum, ĕre, 3. *öszvesepreni, öszveszedni*; zuſammenkehren, ſammeln. 2) converrere aliquem, Plaut. *valakit erősen megverni*; einen derb abprügeln

Conversātĭo, ōnis, f. 3. *társalkodás*; der Umgang. Frequentior conversatio suspecta est. Plaut. 2) *magaviselet*; die Aufführung. 3) *tartózkodás*; der Aufenthalt. 4) *megforgatás*; die Umkehrung.

Conversim, Adv. *megforditva*; umgekehrt.

Conversĭo, ōnis f. 3. (converto) *megfordítás*; das Umkehren. 2) *megfordúlás, viszszatérés*; der Rückkehr, das Wiederkehren, z. B. der Monathe, Jahre. 3) *forgás*; die Herumdrehung. Conversio coeli, Cic. 4) *változás, megváltozás*; változtatás, *megváltoztatás*; die Änderung, Veränderung. 5) *eltekerése, elfatsarása, félremagyarázása valaminek*; die Verdrehung. 6) *periodus, kerek mondás*; eine Periode. 7) *megtérités, megtérés*; die Bekehrung. Theol.

Converso, āvi, ātum, āre, 1. *forgatni*; herumdrehen. 2) *múlatni, tartózkodni, lenni, lakni*; ſich aufhalten, leben, wohnen. 3) vide: Conversor.

Conversor, ātus sum, āri, Dep. 1. alicui, et cum aliquo, Senec. *társalkodni valakivel*; viel mit einem umgehen. 2) *tartózkodni, lenni, múlatni valahol*; ſich aufhalten, leben.

Conversus, a, um, *megfordított, megfordúlt*; umgekehrt. 2) *megváltoztatott, megváltozott*; verändert, verwandelt. 3) *elallyasodott, elromlott, felfordúlt*; verſchlimmert. Conversus reipublicae status, Cic. 4) *fordított, leforditott, p. o. egy nyelvből, más nyelvre*; überſetzt;

Digitized by Google

de Graeco v. e Graeco conversus, Liv. 4) *ellenkező, ellenére való*; zuwider ſeyend. Nomina conversa. Virg. 5) in fugam conversus, Caes. *megszalasztott, megfutamtatott*; in die Flucht geſchlagen. 6) *megtért*; bekehrt. Converto. Vide et sequens.

Conversus, a, um, (converro) *összeseprett*; zuſammengekehrt. 2) *kiseprett*; ausgekehrt.

Conversus, us, m. 4. *megfordítás*; die Umwendung, Umkehrung. 2) *elváltozás*: die Verwandlung.

Convertĭbĭlis, e, 3. *változtatható, változó*; veränderlich. Prud.

Converto, ti, sum, vertĕre, 3. aliquid; *forditni, megforditni*; kehren, umkehren, wenden. Terga convertere, Caes. *hátat forditni, megszaladni*; den Rücken kehren. 2) v. gr. se circum axem, Cic. *forogni*; ſich herumdrehen. 3) v. gr. hostes in fugam, Caes. *megszalasztani, megfutamtatni*; in die Flucht ſchlagen. Se in fugam convertere, Liv. *megszaladni*; die Flucht nehmen, oder ergreifen. Se domum convertere, Plaut. *hazafelé fordúlni, haza menni*; nach Hauſe gehen. 4) *forditni valami végre, használni*; verwenden, anwenden. Ad commodum suum aliquid convertere, Liv. 5) *megváltoztatni, elváltoztatni*; verändern, verwandeln. In belluam convertere, Cic. se convertere; *megváltozni, elváltozni, általváltozni*; ſich verändern, verwandeln. 6) *forditni, azt tselekedni hogy valaki fordúljon*; wohin drehen, wenden, richten, ziehen; se convertere, *fordúlni*; ſich wenden, ſich kehren, ſich richten. Omnium oculos ad se convertere, Nep. *mindenek szemeit v. figyelmetességét magdra vonni*; aller Augen auf ſich wenden oder ziehen. 7) v. gr. aliquid de v. e Graeco in Latinum, Liv. *forditni, leforditni*; überſetzen. 8) convertere rem re, Caes. *feltserélni*; vertauſchen. 9) *megtéritni*; bekehren. Se convertere; *megtérni*; ſich bekehren. Theol.

Convestĭo, īvi, ītum, īre, 4. *felruházni*; bekleiden. 2) Met. *béboritni*; bedecken.

Convexĭo, ōnis, f. 3. v. gr. coeli; *boltozat*; die Wölbung, gewölbartige Rundung.

Convexĭtas, ātis, f. 3. id. qu. Convexio. 2) *domborúság, homorúság*; erhabene Rundung. 3) *bóltozatos kerek mélység*; vertiefte Rundung.

Convexo, āre, 1. aliquem, Gell. *kémélletlenül bántani, v. sértegetni*; peinigen.

Convexus, a, um, *domború, homorú*; von außen rund, erhaben, auswärts gebogen. 2) *bóltozatos, bólthajtásos*; gewölbt, rund von innen. Convexum coelum, Ovid. Convexa coeli, Virg. 3) *bóltozatos kerek mélységü*; vertieft, rund, hohl.

Cōnvĭātor, ōris, m. 3. *úti társ, késérő*; ein Gefährte, Begleiter.)(

Convĭbro, āre, 1. *tsóválni*; ſchwingen, ſchnell bewegen.

Convĭcĭātor, ōris, m. 3. *szidalmazó, motskolódó, kdromkodó*; ein Schimpfer, Läſterer.

Cōnvĭcĭŏlum, i, n. 2. *egy kis szitok, motsok szó*; kleine Schmachrede.

Convĭcĭor, ātus sum, āri, v. gr. alicui, *szidni, szidalmazni, valakit*; läſtern, ſchelten, ſchimpfen. 2) *motskolni, pirongatni*; ſchmähen.

Convĭcĭum, ii, n. 2. *lárma, kidbdlás*; das Geſchrey, ein ſtarkes Geſchrey. 2) *szitok, szidalom*; das Schelten, Schimpfen. 3) *pirongatás, motskolás, gyaldzás*; der Tadel, Vorwurf, die Beſchuldigung. Alicui convicium facere, Plaut. Ovid. *valakit szidni, pirongatni*; über einen ſchelten, ſchimpfen.

Convictĭo, ōnis, f. 3. (a convinco) *meggyőzödés, p. o. valami felől*; die Ueberzeugung. 2) *rédbizonyitdsa a' rosszt tettnek valakire*; die Ueberführung einer böſen That. 3) (a convivo) *vele élés, társalkodás*; der Umgang.

Convictor, ōris, m. 3. *egy asztalon élő, vele együtt élő*; der Koſtgänger, ein Tiſchgenoſſe. 2) *kenyeres társ*; ein Camerad.

Convictorium, ii, n. 2. *együtt v. egy asztalon élő társaság helye*; ein Ort, wo viele mit einander ſpeiſen.

Convictus, us, m. 4. (convivo), *együttélés, egyetem*; die Gemeinſchaft in Anſehung der Wohnung und des ganzen Lebens. 2) *szüntelenvaló társalkodás*; beſtändiger Umgang. 3) *vendégség, vendégeskedés*; das Gaſtmahl, die Gaſterey, der Schmaus. Tacit.

Digitized by Google

Convictus, a, um, Partic. *meggyőzött*; überwunden. Manus dare convictas; Ovid. *megadni magát, meggyőzetve kezet nyújtani*; gewonnen die Hand geben. 2) *rábizonyosodott, rátált, p. o. valakire a' roszsz hazugság 's a' t.* überführt, überwieſen.

Convincio, īre, 4. *öszvekötni*; zuſammenbinden.

Convinco, īci, ictum, ĕre, 3. *meggyőzni valami felől*; darthun, überführen, überzeugen, v. gr. aliquem maleficii, vel, in peccato convincere. Cic. 2) *megmutatni, bébizonyítni valamit*; etwas darthun, zeigen. 3) v. gr. errores; Cic. *megtzáfolni*; widerlegen.

Convinctio, ōnis, f. 3. *kötés, megkötés, öszvekötés*; die Bindung, Zuſammenbindung.

Convĭŏlo, āre, 1. v. gr. jus; *megsérteni*; verletzen.

Convīso, ēre, 3. *megnézni*; beſehen, ſehen. 2) *meglátogatni*; beſuchen. Cic.

Cōnvītĭātor, vide: Cōnviciator.

Cōnvītĭor, vide: Convicior.

Convītĭum, Convītĭor etc. vide: Convicium, etc.

Conviva, ae, c. 1. *asztali vendég*; der Gaſt bey Tiſche. Cic.

Convīvālis, e, 3. *vendégségbeli*; die Gaſterey betreffend, dahin gehörig. 2) vasa convivalia; *vendégseghez való asztali edények*; Tafelgeſchirr.

Convīvātor, ōris, m. 3. *vendégló, megvendégló*; ein Gaſtgeber, der ein Gaſtmahl anſtellt.

Convīvium, ĭi, n. 2. *vendégség*; das Gaſtmahl, die Gaſterey, das Tractament, der Schmaus. Convivium nuptiale; *lakodalom, lakodalmi vendégség*; das Hochzeitmahl. 2) *vendégek*; die Gäſte ſelbſt. Plin. Horat.

Convīvo, xi, ctum, ĕre, 3. *valakivel együtt élni, szüntelen vele lenni, társalkodni*; mit Jemanden leben oder umgehen. 2) *együtt enni, v. vendégeskedni*; mit einander eſſen oder ſchmauſen.

Convīvo, āre, i. q. convivor, Petron.

Convīvor, ātus sum, āri, Dep. 1. *vendégséget tartani, v. adni, vendégeskedni*; eine Gaſterey halten, in Geſellſchaft mehrerer ſpeiſen, ſchmauſen. Cic.

Convŏcātĭo, ōnis, f. 3. *öszvehívás, öszve v. egybegyűjtés*; Zuſammenberufung.

Convŏco, āvi, ātum, āre, 1. *öszvehívni, egybegyűjteni*; zuſammen rufen, zur Verſammlung rufen, verſammeln. 2) *hívni*; rufen.

Convŏlo, āvi, ātum, āre, 1. *öszverepülni, egy helyre repülni, öszvefutni, öszveszaladni*; zuſammen fliegen, ſchnell zuſammen kommen, zuſammen laufen 2) *együtt repülni*; mit einander fliegen.

Convŏlūtĭo, ōnis, f. 3. *öszvegöngyölgetés*; die Zuſammenwickelung.

Convolūto, āre, 1. (convolvo,) *hengergetni*; herumwälzen.

Convŏlūtus, a, um, *öszvegöngyölgetett*; zuſammengewickelt.

Convolvo, vi, ūtum, ĕre, 3. *öszvegöngyölgetni, öszvetekerni*; zuſammenwickeln, rollen. Se convolvere; *öszvegöngyölödni*; ſich zuſammenrollen.

Convolvŭlus, i, m. 2. *szulák, fulák, folyófű*; die Winde.

Convŏmo, ui, ĭtum, ĕre, 3. *öszve, vagy leokádni, v. lehányni valamit*; beſpeyen.

Convóro, āre, 1. *felfalni, megenni*; freſſen.

Convulnĕro, āvi, ātum, āre, 1. *megsebesíteni*; verwunden. 2) *megsérteni, megbántani*; verletzen, beleidigen.

Convulsĭo, ōnis, f. 3. (convello). *vonoglás, rángatódás*; Zuſammenziehung der Muskeln, Convulſion.

Convulsivus, a, um, *vonogló, inrángató*; convulſiviſch, zuckend, krampfhaft.

Convulsus, a, um, *öszvetépett, rontsolt*; zerrüttet, verdreht.

Cŏnyza, ae, f. 1. *kónizs*; Dürrwurz, Flöhkraut, Donnerwurz.

Conyzōis, ĭdis, f. 3. *apró izsóp*; kleiner Yſop.

Cŏölesco, lui, escĕre, 3. loco: coalesco; *öszvenőni*; zuſammenwachſen.

Cŏöpĕrārĭus, ĭi, m. 2. *dolgozótárs, munkás társ*; der Mitarbeiter.

Cŏöpĕrātĭo, ōnis, f. 3. *együtt munkálódás, segedelem*; die Mitwirkung.

Cŏöpĕrator, ōris, m. 3. *segéltárs*; der Mitwirker.

Cŏöpercŭlum, i, n. 2. i. q. opereulum, *fedő*; der Deckel.

Digitized by Google